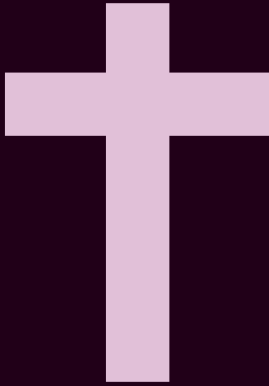

Jibu

Jibu: Jir Shidun (New Testament)

Jibu

Jibu: Jir Shidun (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Jibu

Contributor: The Nigeria Bible Translation Trust

All rights reserved.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 May 2025 from source files dated 6 May 2025

a1139895-fa13-5ff1-8c00-a8ad25fcfa2f

Contents

Matiyu	1
Markus	75
Luka	121
Yohanna	198
Swàm Yann	
Aswamká	255
Romawaká	332
1 Korintiyawaká	366
2 Korintiyawaká	399
Galatiyawaká	420
Afisawaká	432
Filibiyawaká	444
Kolosiyawaká	452
1 Tasa-	
lonikawaká	460
2 Tasa-	
lonikawaká	467
1 TIMOTI	472
2 TIMOTI	481
TITUS	488
FILIMON	492
IBRANIYAWAKA	494
YAKUBU	519
1 BITRUS	528
2 BITRUS	537
1 YOHANNA	543
2 YOHANNA	551
3 YOHANNA	552
YAHUDA	554
Buká Yesu Tiya	
Sig Yohanna	557

Jir Ajwár Zyun-à MATIYU Ba Sig

Tarkada zyun-à Matiyu ba sig níng, tarkada-à hi ri dinya yi jír á shinn barà Yesu shí nì àsàin-à má pinn zu mpìrká. Yesu í wà zyun-à Shìdun rì gib sig nu rag kwá swam bi á duniyaru. Ku í wùn Shìdun. Matiyu ri dang jír á shinn barà big mà sig Yesu, ma barà big sa ku batisma, ma barà Shaitan màg màg fig ku, ma barà ku tàg mpìrká bu nìnnànn nímá, ma barà Yahuda Iskariyoti ya tafinn ku, ma barà big gban ku, ma barà Shìdun gbar dù nann zu ku ma yonki. Bu káníng í bu-à tarkada Matiyu ri tàg yi.

Swai Mpìrká Bu Yesu (Luk 3:23-38)

1 Wàníng í tarkada á shinn yàkúká bu Yesu Kristi wùn Dawuda, Dawuda í wùn Ibrahim.

2 Ibrahim mà Ishaku, Ishaku mà Yakubu, Yakubu mà Yahuda ma shunwàuwá big ma wunzàwá big.

3 Yahuda mà Parisa ma Zaraha, zìnn nàbá í Tamara. Parisa mà Hasaruna, Hasaruna mà Arama.

4 Arama mà Aminadabu, Aminadabu mà Nahashuna, Nahashuna mà Salmuna,

5 Salmuna mà Buaza, zyun-à nàwá í Rahab. Buaza

mà Obida zyun-à nàwá í Rautha. Obida mà Yassa,

6 Yassa mà kùr Dawuda.

Dawuda bó mà Sulemanu zyun-à nàwá í wà ki Uriya.

7 Sulemanu mà Rahabama, Rahabama mà Abiya, Abiya mà Asa.

8 Asa mà Yahushafata, Yahushafata mà Yurama, Yurama mà Uzzaja.

9 Uzzaja mà Yuthama, Yuthama mà Ahaza, Ahaza mà Hizkiya.

10 Hizkiya mà Manassa, Manassa mà Amuna, Amuna mà Yushiya.

11 Yushiya mà Yakunya ma wunzà wàníng big, á sai-à big gbar zìg yag sig mpìr Israilaká ma gban mà Babila.

12 Barà big zìg yag big mà Babila, ásim Yakunya bi mà Shaaltila, Shaaltila mà Zarubabila.

13 Zarubabila mà Abihuda, Abihuda mà Aliyakima, Aliyakima mà Azura.

14 Azura mà Saduka, Saduka mà Ahima, Ahima mà Aliyuda.

15 Aliyuda mà Aliazara, Aliazara mà Mattana, Mattana mà Yakubu.

16 Yakubu mà Yusufulu nù Maryamu, Maryamu zyun-à mà sig Yesu wà big ri bar rag í Almasihu.

17 Bu-à pànn sig á zamanu Ibrahim hár bi fòr Dawuda í zamanu dwib agban yina. Bu-à pànn sig á zamanu Dawuda hár bi fòr á sai-à big zìg yag big mà Babila, í zamanu dwib agban yina tinn. Bu-à pànn sig á sai-à big zìg yag big mà Babila hár

big mà sig Yesu, í zamanu dwib agban yina tinn.

*Barà Big Mà Yesu Kristi
(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Wàníng í barà big mà sig Yesu Kristi áni. Nàwá Maryamu ma Yusufu big rag bá sir ban, ama á sai-à ku kà fig ma á lu wunù-à hi ni bàna, ku shi sig ma finnzun-à bi sig mà byar Awun Shìdun.

¹⁹ Yusufu í mpir òsàn, ku zìm fig aku sa pànn Maryamu àzunái áyau bìr mpirká ni bàna. A byar-à hi ku kyab barà kwá bònnta fim rìg wàníng, kada mpirká abig yì bàna.

²⁰ Barà ku ri kyab àdòníng, sái wùn aswam Shìdun mà wai bi á byarwá ni á la-à ni n rag, “Yusufu yiwai Dawuda, á shàr zinn wà wá zìg wàwú Maryamu bàna, jir kai bàna ku yìm fig í finnzun sa bàna, ama finnwá bi sig á byar Awun Shìdun.

²¹ Kwá mà wùn wunù, wá bar zìnnwá Yesu, jir kai bàna wàníng má zìg zú nì mpirká buwá á bu pyìrbá ni.”

²² Bu káníng sa sig àjirà bu-à mpir adang kyann jir Shìdun dang sig sai-à rì níng, aku shi àràg barà ku rì dang sig.

²³ Ku dang rag, “Aning myàng, uwà sáb zyun yì fig wunù bàna má yìm finnzun, má mà wùn wunù, bá bar zìnnwá Immanuel.” (Yìr zìnn Immanuel í “Shìdun shi sig ma yì.”)

²⁴ Barà Yusufu dù nann zu á na-à ni, ku sir ban ma

wàwá Maryamu àràg barà wùn aswam Shìdun dinya sig ku.

²⁵ Ama ku yì fig wàníng í uwà bàna hár wàníng bi mà wùnwá. Ku bar zìnn wùn-à hi rag Yesu.

2

*Mpir Yarká Bi Abig
Myàng Yesu Wùn Ajann-à
Níng*

¹ Big mà sig Yesu mà finnzun swann Baitalami á jànn Yahudiya, á sai-à Hirudus rì na sig kùrwá. A byar-à níng hi mpir yarká zyun-à ri myàng yì asuswirká níng, bi sig mà agunn àyúnn sànkùr, n yag fòr mà Urushalima.

² Big bib rag, “Ma wùn-à big mà sig ku í kùr Yahu-dawaká níng, ku shi sig áni rà? Yì myàng hing asuswirwá mà agunn àyúnn sànkùr, í bu-à sa yì bi sig jirà ayi wib ku.”

³ Barà kùr Hirudus fig àdòníng, pìkyinnwá í bai rìgwá ma bu mpirká mà Urushalima bidim pár.

⁴ Ku bar kwonn rìg àgbamká rì twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká, n bib big byar-à bá mà Almasihu, zyun-à Shìdun dang rag kwá swam bi níng.

⁵ Big dinya ku n rag, bá mà wàníng á finnzun swann Baitalami mà jànn Yahudiya, jir kai bàna í bu-à mpir-à ri dang kyann jir Shìdun níng, ba sig n rag:

6 “Wù Baitalami swann Yahudiya, wù í swann títi bàna á finn jànn Yahudiya, jir kai bàna áyauwú ni bá zìg zu bi kùr zyun-à má shi kang mpìr Israilaká.”

7 A byar-à níng hi, kùr Hirudus bònn bar mpìr yar káníng n bib big ádàn n rag, big myàng sig asuswir-à níng ákaun rà?

8 Ku swam yag big mà Baitalami n rag, “Aning yag àjirà aning bib byann jir wùn-à hi ádàn. Wà na bib dìg hing ku, aning bi dinya mì jirà mì má n yag n wib ku tinn.”

9 A byar-à hi big dù n yag kyonnbá. Asuswir-à big nìm myàng sig mà agunn àyúnn sànn kyùr níng, ri yag á pyànnbá ni hár n yag sar mà byar-à wùn-à hi shi sig.

10 Barà big myàng asuswir-à àdòníng, big fig àjwár á pìkyinnbá ni wàni.

11 Big kà yag mà lu-à hi, n myàng wùn-à shi sig mà nàwá Maryamu, big binn kir wann á pyànnwá ni n wib ku. Big finn swánnbá, n ya wùn-à hi zinariya ma lubann ma mur, bu káníng ri ning swinn òsàn nímá.

12 Shìdun dinya big á la-à ni n rag abig kàng yag mà byar Hirudus bàna, abig bàg gbìb zyun kim ma abig kàng yag mà jànnbá ni.

Yusufu Ma Maryamu Zìg Wùn Ajann-à n Shàr Yag Mà Jànn Masar

13 Barà mpìr yar káníng dù mi ri yag àdòníng, sái wùn aswam Shìdun bi á byar Yusufu á la-à ni n rag, “A dù, á zìg wùn-à níng mà nàwá. A shàr yag rìg mà Masar jirà aning shi màhàn, sái àyúnn-à ma dang rag á dù, jir kai bàna Hirudus ri zìm aku gban rìg wùn-à hi.”

14 Ku dù n zìg wùn-à mà nàwá á fi-à níng hi, n yag mà Masar.

15 A byar-à níng hi, ku shi shuwá màhàn hár Hirudus bì wu kiwá.

Bu-à níng sa sig àdòníng jirà bu-à Shìdun rì dang sig á nu mpìr-à rì dang kyann jírwa n rag, “N zìg zu hing wùnmí áyau mpìr Masar ni” níng, aku shi àràg barà ku rì dang sig.

Kùr Hirudus Gban Yanká Nìnànn Nímá

16 Barà Hirudus myàng mpìr yar káníng tonn gban ku, n kàng bi fig rag bàna níng, pìkyinnwá í bai rìg-à. Ku swam yag rag, abig gban rìg yann wunùkà á Baitalami ma ká zyun-à shi yàr sig mà finn swann-à hi, ká zyun-à jibá fòr sig pyànà, ma ká zyun-à fòr fig bàna. Bu-à níng sa sig àdòníng, jir kai bàna mpìr yar káníng dinya sig ku sai-à big myàng sig asuswir wùn-à níng.

17 A byar-à níng hi, bu-à Irimiya mpìr-à rì dang kyann jir Shìdun dang sig níng, sa hing àràg barà ku dang sig.

18 Ku dang rag:

“Mpìrká fig big ri kig
nàikitáu ki mà Rama.

I Rahila ri kig yanká buwá.

Ku ngàng wà a mpìrká tonn
bying ku,

jir kai bàna yanká buwá wu
gban rìghing.”

Barà Yusufu Big Kàng Bi Mà Masar

¹⁹ Barà Hirudus wu
àdòning, sái wùn aswam
Shìdun mà wai bi á byar
Yusufu á la-à ni á Masar n
rag,

²⁰ “A dù á zìg wùn-à
níng ma nàwá á kàng yag
rìg mà jànn Israila, jir kai
bàna mpìrká ri zìm abig
gban wùn-à níng, big wu
rìghing.”

²¹ Ku dù n zìg wùn-à ma
nàwá, n kàng yag rìg mà
jànn Israila.

²² Barà Yusufu fig rag
Arkilayas wùn Hirudus zìg
rìghing kùr tawá Hirudus,
mi ri na kùr á shinn mpìrká
á Yahudiya, sái zinn pànn
rìg ku wà kwá yag màhàn. A
byar-à hi Shìdun bi á byarwá
ni á la-à ni n twìb ku byur. I
byar-à ku í yag rìg-à mà jànn
Galili.

²³ A byar-à hi ku yag n shi
mà swann-à big ri bar rag
í Nazarat, àjirà bu-à Shìdun
dang sig á nu mpìrká rii
dang kyann jìrwá níng, aku
shi àràg barà ku dang sig.
Big dang rag, “Bá bar ku
mpìr á Nazarat.”

3

*Jir Shìdun Zyun-à
Yohanna Asàin Batisma
Dang Sig*

(*Mar 1:1-8; Luk 3:1-18;
Yoh 1:19-28*)

¹ Asai-à bó hi ni, Yohanna
àsàin-à ri sa batisma bi, mi ri
dang jir Shìdun mà awúnn-à
ni mà Yahudiya.

² Ku ri dang rag, “An-
ing fim bu pyìr sa, jir kai
bàna àyúnn-à Shìdun má na
kùrwá áni níng, nyàan fòr.”

³ Yohanna í mpìr-à Ishaya
mpìr-à rii dang kyann jir
Shìdun rì dang sig jír á shin-
nwá ni n rag,

“Mpìr zyun-à má swam yag
ku níng,

ku shi sig mà awúnn-à ni,
ku ri dinya mpìrká jírmí rag,
‘Aning wàu kyàr gbìb-à
Shinn Luyí má bàg
áni.

Byar-à gbìb-à gor sig níng,
aning wàu lab finn yag rìg
mà pyànn.’ ”

⁴ Jà Yohanna big zwàu sig
ma wai rakumi, ku sùr gban
sig agau mìrwá ma wau. Bu-
juwá í àtìbàin ma dain.

⁵ A byar-à níng hi, mpìrká
mà Urushalima ma mpìrká
mà Yahudiya bidìm pàr ma
byar-à shi yàr sig mà Ning
Urdun, big zu n yag mà
byarwá ni.

⁶ Big dang bu pyìrbá big
sa sig, í wà ku wau big òr
batisma mà Ning Urdun.

⁷ Barà Yohanna myàng
Farisawaká ma Sadukiyawaká
nìnànn nímá ri bi àjirà aku
wau big òr batisma, sái
ku bib big n rag, “Ning í

bushùwí big, í ni dinya sig ning í nì rag, 'Ná zu shwìn bu-à Shìdun dang sig rag kwá swam bi níng' rà?

⁸ Aning sa bu-à mpírká má yì rag ning fim rìghing bu pyìrná.

⁹ Kada aning kyab rag, ná zìg zu shinn ná á shwìn-à ri bi níng ni jirà taná í Ibrahim níng, bàna. N dinya ning Shìdun má sa yì bu-à ku ri zìm, kwa zìm hing, kwá zìg abàn káníng ma mà m yann adaká bu Ibrahim ma kàhi.

¹⁰ Aki shi sig áni zyun-à bá kyag ta wann rìg bín-à ma wan fig awan òsàn bàna, bá ta kà rìg mà pyìr-à ni.

¹¹ Mì ri wau ning òr batisma ma zàpìr jirà mpírká abig yì rag ning fim rìghing bu pyìrná. Ama mpìr-à má bi ásimmí ni níng, kwá wau ning òr batisma ma Awun Shìdun, ma pyìr. Ku í àgbammí, kó tabarwá má, ò fòr fig wà má swann dù bàna.

¹² Atìtìrwá shi sig á vùwá ni, kwá pìm kyàr rìg zawá òsàn nímá, ma wìr kwonn rìg yìr zawá í byar òzyun má wìr kà rìg mà vonn-à ni. Kwá wìr kà rìg asinnká á pyìr-à má òm fá òm bàna."

Yohanna Wau Yesu Òr Batisma

(*Mar 1:9-11; Luk 3:21-22; Yoh 1:31-34*)

¹³ Asai-à níng hi, Yesu dù mà Galili mì ri yag mà Ning Urdun á byar Yohanna, àjirà a wàníng wau ku òr batisma.

¹⁴ Yohanna ri zìm aku kan òm ku, n rag, "Mì zyun-à mì ri zìm á wau mì òr batisma, í wà à bi á byarmí ni rag ò wau wù rà?"

¹⁵ A byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, á sa mì àdòníng tàma-à níng, àjirà ayi bàg bu-à Shìdun ri zìm. A byar-à hi Yohanna í zìm rìg-à.

¹⁶ Barà big wau kinn rìg Yesu òr batisma àdòníng, sái ku í nann zu rìg-à mà zàpìr-à ni, waisháu-à bó í pù fim-à sa hauu. Ku myàng Awun Shìdun ri wann bi àràg í àlàb ri bí ni á shinnwá ni.

¹⁷ Nài jír zu bi mà waisháu-à ni n rag, "Wàníng í wùnmí zyun-à mì ri zìm, zyun-à pìkyinnmí ri fig àjwàrwá wàni."

4

Shaitan Màng Màng Fig Yesu Aku Sa Bu-à Bibai
(*Mar 1:12-13; Luk 4:1-13*)

¹ A byar-à níng hi, Awun Shìdun zìg yag Yesu mà awúnn-à ni àjirà a Shaitan mòng mòng fig ku.

² Ku sìn nu su òpyànà fi ma àyúnn, ku ji fig bu zyun bàna. A byar-à níng hi amor bi gban ku.

³ I byar-à Shaitan bi á byarwá ni n rag, "Wà wù ma í wùn Shìdun, á dang abàn káníng abig kàng buju."

⁴ Sái Yesu dinya ku n rag, "Big ba sìn sig á tarkada Shìdun n rag, 'Mpìr má shi fig ma yonki íri jir buju ji

bàna, ama sái ma jírká zyun-à ri zu bi mà nu Shìdun ni.'

⁵ I byar-à Shaitan zìg yag ku mà finn swann Urushal-ima, n sinn ku á shinn lu Shìdun ni mà wai,

⁶ n rag, "Wà wù ma í wùn Shìdun, á pìm tìg wann bi á jinn ni, jir kai bàna big ba sig rag,

'Shìdun má swam bi yann aswamwá big, bá myàng kwonn ma wù í zyun.

Bá jag vù má pànn wù, àjirà kada á wab barwú abàn bàna.' "

⁷ A byar-à hi Yesu dinya ku rag, "Ama big ba sig rag, 'Kada á màg màg fig Shìdunwú bàna.' "

⁸ A byar-à hi Shaitan zìg yag ku mà shinnkwinn-à ni mà wai, n tìya ku byar shu kùrká á dunyarú bidìm pàr, ma barà káníng wài sig áni,

⁹ n dinya ku rag, "Wà wa binn kir wann hing á jinn ni ma wib hing mì, bu káníng bidìm pàr má ya wù."

¹⁰ A byar-à hi Yesu dinya Shaitan rag, "A gàb dir ma mì, jir Shìdun dang rag, 'A wib írì Shinn Luwú Shìdun ku awínwá ni.' "

¹¹ A byar-à hi Shaitan dù n fim ku. Yann aswam Shìdun mà wai bi, n myàng kwonn ma ku í zyun.

Yesu Sa Jag Swàmwá Mà Galili
(*Mar 1:14-15; Luk 4:14-15*)

¹² Barà Yesu fig big rag big pànn rìghing Yohanna n sinn kà rìghing wàníng mà

tonn fi níng, sái ku dù mi í yag rìg-à mà Galili.

¹³ Ku shi fig mà swann Nazarat bàna, ku í yag rìg-à mà Kafarnahum n shi màhàn mà nu zàpìr-à ni, mà shab jànn Zabuluna ma Naftali,

¹⁴ àjirà bu-à Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun dang sig níng aku shi àràg barà ku dang sig n rag:

¹⁵⁻¹⁶ "Mpìr káníng bidìm pàr shi sig á zufi-à ni.

Mpìrká á Zebuluna ma Naf-tali,

ma mpìrká á nu níng-à ni, ma ká zyun-à shi sig mà agunn Ning Urdun,

ma ká zyun-à big í mpìr Yahudawaká bàna shi sig mà jànn Galili,

mpìr káníng bidìm pàr shi sig á zufi-à ni,

ama tàma-à níng àyar yar wann bi hing á byarbá ni."

¹⁷ A byar-à níng hi, Yesu kà mi ri dang rag jir Shìdun n rag, abig fim bu pyìr sa, jir kai bàna àyúnn-à Shìdun má na kùrwá nyàan fòr.

Yesu Bar Mpìr Agban Jái Yina Abig Shi Yann Sukàwá Big

(*Mar 1:16-20; Luk 5:1-11*)

¹⁸ Barà ku ri kyann yag mà nu Ayunn Galili àdòníng, sái ku myàng mpìr pyànà, zyun í Siman zyun-à big ri bar rag Bitrus, ma wunzàwá Andarawus. Big ri vinn birgi mà zàpìr-à ni, jir kai bàna big í mpìr apànn jái big.

¹⁹ Yesu dinya big n rag, "Aning bàg bi mì. Barà

ning ri pànn jái níng má tàg ning barà ná pànn zìg bi rág mpìrká á byarmí ni.”

²⁰ A byar-à níng hi, big dù báb, n fim rig birgibá, n bàg yag rig ku.

²¹ Barà ku ri yag àdòning, sái ku myàng mpìr pyàna big, zyun í Yakubu wùn Zabadi, big Yohanna wunzàwá. Big shi sig á kòr-à ni, kwonn ma tabá Zabadi. Big ri sa samyib birgibá, sái Yesu bar big.

²² A byar-à níng hi, big dù báb, n fim rig kòrbá ma tabá, n bàg yag ku.

*Bìr Mpìrká Nìnànn Nímá
Bàg Yag Yesu
(Luk 6:17-19)*

²³ Yesu kyann gban rìg finn swannká á jànn Galili mi ri dang jir Shìdun mà tonn bìr kwonn-à ni. Ku ri dang jir á shinn barà Shìdun má na kùrwá, mi ri dàb kwonn ma mpìr dorká kim kim.

²⁴ Taiwá kàng kwìb vinn rìg jànn Suriya. A byar-à níng hi, mpìrká ri zìg bi mpìr dorká kim kim, ma ká ri wa shwìn, ma ká zyun-à wàu dab sig big, ma mpìr dor kwonnká, ma ká zyun-à dìrbá wu tag sig. Ku dàb gban rìg big bidim pàr.

²⁵ Bìr mpìrká nìnànn nímá dù n kan bàg yag rìg ku mà jànn Galili big Dikapolis big Urushalima big Yahudiya big jànn mà agunn Ning Urdun mà jann.

5

*Jir á Shinn Mpìrká Má Fig
Ajwár*

(Luk 6:20-23)

¹ Barà Yesu myàng bìr mpìrká àdòning, ku nann zu mà shinnkwinn-à ni, n shi màhàn. Yann sukàwá big bi á byarwá ni.

² A byar-à hi ku kà mi ri tàg big n rag,

³ “Mpìrká yì hing Shìdun á kyinnbá ni, n yì hing rag big kinn fig bu bàna níng, bá fig àjwár,

jir kai bàna big shi sig á vù Shìdun, ku í kùrbá.

⁴ “Mpìrká zyun-à pìkyinnbá ri bai níng, bá fig àjwár,

jir kai bàna Shìdun má sa tag wann rìg pìkyinnbá.

⁵ “Mpìrká ri myàng shinnbá àràg big í bu zyun bàna níng, bá fig àjwár,

jir kai bàna dunyaru má shi í bubá.

⁶ “Mpìrká zyun-à ri zìm abig sa bu-à Shìdun ri zìm níng, bá fig àjwár,

jir kai bàna Shìdun má ya big bu-à big ri zìm.

⁷ “Mpìrká ma ri myàng ashi jàubá, bá fig àjwár,

jir kai bàna Shìdun má myàng ashibá tinn.

⁸ “Mpìrká zyun-à ma shi sig ma pìkyinn-à kyikyàr, bá fig àjwár,

jir kai bàna bá myàng
Shìdun.

9 “Mpìrká zyun-à ma ri jùn
kwonn mpìrká í byar
ńzyun, bá fig àjwár,
jir kai bàna bá bar big yann
Shìdun.

10 “Mpìrká zyun-à mpìrká
ma ri ya big shwìn jir
shinn bu-à òsàn big ri
sa á zìnn Shìdun, bá
fig àjwár,
jír kai bàna kùr Shìdun í
bubá.

11 “Wà mpìrká ma ri swau
ning, ma sinn kà ning á
shwìn, ma gim ya mpìrká
òsàng á shinn ná ni jirà ning
í bumí, ná fig àjwár.

12 Wà ba sa hing àdòning,
aning fig àjwár, jir kai bàna
ladaná ùwài ní má shi sig mà
wai. Wàning í barà big rì sa
sig mpìrká ri dang kyann jir
Shìdun wàri, káníng wa sig
shwìn.

Mann Ma Ayar

(Mar 9:50; Luk 14:34-35)

13 “Ning shi síg nì mann
dunyaruru. Wà àdór mann ma
vinn rìghing bá sa dor rág
ma kai rà? Ai bàna. Má sànn
fig rag bàna, bá wìr kifinn
rìg. Mpìrká má tib wam zu
bar áni.

14 “Ning shi síg nì àyar
dunyaruru. Finn swann-à ba
mi sig mà shinn mwír-à ni
má shi fig í bu atàm bàna.

15 Mpìr má mònn bàg hing
pitila kwá zìg fig kwài má bir
dim fig áni bàna. Sáí kwá

sinn á shinn bu àjirà aku yar
gban rìg lu-à bidim pár.

16 Ayarná aku yar á pyànn
mpìrká ni àràg barà pitila
ri yar àjirà abig myàng bu
òsànká ning ri sa, ma abig
wib Taná zyun-à shi sig mà
wai.

Atàg Yesu á Shinn Doka

17 “Kada aning kyab rag
nè bi sig jirà ní vim bìr rìg
doka-à Musa ba sig, kó bu-
à mpìrká rii dang kyann jir
Shìdun ba sig. N bi fig jir
wàning bàna, ama nè bi síg
jirà ní sa yà zu bu-à big ba sig.

18 Mì ri dinya ning àjai,
hár dunyaruru ma waisháu
má vinn rìg, ama áyau doka
Musa kó bu ńzyun má jànn
fig bàna, sái bu-à big ba sig
níng ma sa hing.

19 Mpìr-à ma bàg fig doka
káníng, kó zyun-à áyau-à ni
títi ní má níng bàna, ma tàg
mpìrká rag abig bàg bàna
tinn, bá myàng ku àràg bu
títi mà lu Shìdun ni. Ama
mpìr-à ma wib hing doka-
à níng, hár ma tàg hing
mpìrká, bá bar ku í bu ùwài
mà lu Shìdun.

20 Mì ri dinya ning, wà
na sa àsàn ná ma kab fig
bu malamká ma Farisawaká
bàna, ná kà fig kùr Shìdun
bàna.

Atàg Yesu á Shinn Kyinn

Dù 21 “Ning fig hing big rì
dinya sig àgbamká buyí
wàri n rag, kada abig gban ki
bàna, mpìr-à ma gban hing
ki bá wà kwonnwá.

22 Ama mì ri dinya ning
mpìr-à ma nànn hing àgùnn

ma jàuwá big, bá wà kwonnwá. Mpir-à ma dang rag jàuwá í àning, bá zìg yag ku mà pyànn àgbamká ri wà kwonn jír. Mpir-à ma dang rag, jàuwá bàna ma kyinn, bá zìg ku má tìr kà rig mà lu pyir-à ni.

²³ Wà wù ma ri zìm á ya Shìdun bu mà luwá ni, mà byar-à níng hi, wà wù ma ri kyab pànn barà ning ma jàuwú bai sig òr,

²⁴ sái á fim rig bu yawú hi màhàn. A yag àjirà á òr jàuwú hi ma aning jùn kwonn rig mpyim, í wà á bi ya rag Shìdun bu-à à zìg bi sig.

²⁵ “Mpir-à ma bar sig wù kara, wà ning ma ku ma ri yag á gbib-à ni, á jùn kwonn ma ku, jirà kada aku dang bai wù á pyànn agib jír bàna, agib jír aku ya kà wù á vù asir òr, jirà abig du kà wù á tonn fi bàna.

²⁶ N dinya wù, wa sa fig àdòning bàna, wá shi mà tonn fi-à ni sái wà wa vinn rìghing bà-à big gib ya sig wù níng.

Atàg Yesu á Shinn Ayái

²⁷ “Ning fig big rì dang rag, ‘Kada á sa àyái bàna.’

²⁸ Ama mì ri dinya ning, mpir-à ma myàng byann hing uwà ma ri zìm aku sa àyái ma wàning, ku sa rìghing àyái á kyinnwá ni.

²⁹ Wà zu vìm nuwú ma ri sa wù á sa bu-à bibai, á kpab zu rig ma á tafinn rig. Sànn kab sig wà zuwú aku bai rig

ma wà bá ta kà rig òr wù bidim pàr á pyir-à ni.

³⁰ Wà vìm nuwú ma ri sa bu-à bibai, á gib kìm rig ma á tafinn rig, sànn kab sig ni àdòning ma wà òr wù bidim pàr má kà á pyir-à ni.

Atàg Yesu á Shinn Ban Gban

(*Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18*)

³¹ “Big dang hing n rag ‘Mpir-à ma kan hing wàwá, aku ya wàning tarkada ban gban.’

³² Ama mì ri dinya ning, mpir-à ma kan tafinn hing wàwá, wà ma í jír àyái bàna, ku ri sinn kà a wàning sa àyái. Mpir-à ma zìg hing uwà-à big kan tafinn sig àkan tafinn, ku ri sa àyái ma wàning tinn.

Atàg Yesu á Shinn Ki Tun

³³ “Ning fig hing big rì dinya hing àgbamká n rag, ‘Wà wa tun hing ki, á sa bu-à à gib sig nu ma Shìdun n rag wá sa níng.’

³⁴ Ama mì ri dinya ning, aning tun ki bàna, kó títì níma, kó ma waisháu, jir kai bàna í byar-à Shìdun ri na kùrwá,

³⁵ kó mà jànn á jinn ni, jir kai bàna í byar-à Shìdun ri tib barwá áni, kó mà Urushalima, jir kai bàna í finn swann kùr ùwài.

³⁶ Kada á tun ki ma shin-nwú bàna, jir kai bàna wá sa yì fig jinn mìmìg aku kàng pìpìr bàna.

³⁷ Kada aning tun ki bàna, ama aning zìm rag, ‘Nn,’ kó

'A a.' Wà na tun hing ki, sànn fig bàna.

Atàg Yesu á Shinn Bu Sa Pyann

(Luk 6:29-30)

³⁸ "Ning fig hing big dang rag, 'Mpir-à ma wab bàg zuwú, á wab bàg zuwá tinn. Mpir-à ma wab kag nginnwú, á wab kag nginnwá tinn.'

³⁹ Ama mì ri dinya ning tàma-à níng kada aning sa pyann mpir-à ma sa ning bu-à bibai bàna. Mpir-à ma dab wù wù á sun kyir agunn vim nu, á vim bìr ya ku agunn vim sùr-à tinn.

⁴⁰ Mpir-à ma bar karawú àjirà aku zìg jàwú, á fim ya ku jà wàuwú tinn.

⁴¹ Mpir-à ma sìnn kà wù ma gham rag á swann ya ku swánnwá mel zyun, á swann ya ku mel pyànà.

⁴² Mpir ma vig wù bu, á ya ku. Mpir ma ri zìm aku zìg tonn á byarwú ni, á ya ku.

Aning Zìm Mpir Azíbná

(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ "Ning fig hing big ri dang rag, 'A zìm jàuwú, á ngàng mpir azíbwú.'

⁴⁴ Ama tàma-à níng mì ri dinya ning aning zìm mpir azíbná. Mpir-à ma sìnn kà ning á shwìn, aning vig ya ku Shìdun, àjirà a Shìdun sa sànn ya ku.

⁴⁵ Wà na sa hing àdòning, ná shi yann òsàn mà byar Taná mà wai. Ku ri sa àyúnn ri yar wann bì á byar mpir bibaiká ma mpir òsànká. Ku ri sa shyù ri tab mà byar

mpìrká ri sa bu-à òsàn ma ká ri sa bu-à bibai tinn.

⁴⁶ Wà ning ma ri zìm íri mpir azímná, Shìdun má ya fig ning bu-à ning ri zìm bàna. Kó mpir azìg bàì jànnká má, ri zìm mpir azímbá.

⁴⁷ Wà ning ma ri bib kà íri jàuná, sànn fig bàna. Ning kab sig mpir kádà níng ma kai rà? Kó mpìrká yì fig Shìdun bàna má, ri bib kà jàubá.

⁴⁸ Aning shi mpìrká shi sig ma pìkyinn-à òsàn, àràg barà Taná mà wai shi sig ma pìkyinn-à òsàn níng.

6

Atàg Yesu á Shinn Bu Ya

¹ "Aning myàng, kada aning ya mpìrká bu jirà ning myàng sig zu mpìrká bàna. Na sa hing àdòning, ná dìg fig bu zyun mà byar Taná mà wai bàna.

² "Wà wù má ya mpir bu, kada á sa mpìrká abig yì wù ri ya bu bàna, àràg barà mpìrká káhi ri sa mà tonn bìr kwonn-à ni, mà gbìb-à ni tinn, àjirà mpìrká abig myàng big, ma abig wib big. Mì ri dinya ning àjai, big zìg rìghing ladabá.

³ A sai-à wá ya mpir ashiká bu á bònn yíya. Kada á zìm vim sùrwú aku yì bu-à vim nuwú ri sa bàna,

⁴ jir kai bàna bu-à wa bònn ya sig áya, Tawú zyun-à myàng sig níng, má swàb kà ya wù.

*Yesu Tàg Mpìrká Barà Bá
Vig Shìdun
(Luk 11:2-4)*

5 “Sai-à ná vig Shìdun, kada aning sa àrэг barà mpìr agbar dù shinnká ri sa níng bàna, jir kai bàna big ri zìm abig sar dù nann zu á tonn bìr kwonn-à ni ma gbìb-à ni abig vig Shìdun, àjirà mpìrká abig myàng big. Mì ri dinya ning àjai big zìg rìghing ladabá.

6 Sai-à wa vig Shìdun, á kà mà tonnwú ni, á kig dim rìg nu nkyun-à ma á vig Tawú zyun-à ri myàng wù barà à bònn shi sig mi ri vig ku. Kwá ya swàb kà ya wù.

7 “Wà ning ma ri vig Shìdun kada aning dang nànn jìrká zyun-à bàna ma yìr, àrэг barà mpìr asa bukiká ri sa níng bàna. Big ri kyab rag bu sinnbá má fig jìrbá wà ba vig hing big ninànn nímá.

8 Kada aning shi àrэг big bàna, jir kai bàna Taná yì rìghing bu-à ning ri zìm sai-à ning vig fig ma ku bàna.

9 Wàníng í barà ná vig Shìdun áni, aning dang rag, “Tayí wà mà wai, á sa mpìrká abig wib zìnnwú.

10 Byar shu kùrwú aku bi á byaryí ni.

Ayi sa bu-à wù ri zìm á dunyaru àrэг barà big ri sa mà wai.

11 A ya yi buju àyúnn ma àyúnn.

12 A yafa ya yi bu bibaiká yi ri sa,

àrэг barà yi ri yafa ya mpìrká ri sa yi bu-à bibai níng.

13 Kada á fim yi ayi sa bu-à bibai bàna.

A zìg zu yi á wù Shaitan mpìr-à bibai.’

14 “Wà na yafa ya mpìrká bu pyìrbá, Taná mà wai má yafa ya ning tinn.

15 Wà na yafa ya fig mpìrká bu pyìrbá bàna, Taná má yafa ya fig ning buná bàna tinn.

*Atàg Yesu á Shinn Nu
Sìnn*

16 “Sai-à ning ma ri sìnn nu, kada aning gbar sir mùnnpyànn ná àrэг barà mpìr agbar dù shinnká ri sa níng bàna. Big ri sa àdòníng àjirà mpìrká abig yì rag big ri sìnn nu. Mì ri dinya ning àjai, big dìg rìghing ladabá.

17 Ama wù, á sai-à wa sìnn nu, á tung byìr á shinnwú ni ma á tu zuwú,

18 àjirà kada mpìrká abig yì rag wù ri sìnn nu bàna. Sáí Tawú zyun-à big ri myàng fig ku bàna níng, aku yì nì. Taná zyun-à ri myàng bu-à ning ri bònn sa níng, ku í àsàin-à má ya ning lada.

*Aning Sìnn Gbam Buká
Nìng Shì Sig Ma Kàhi Nìng
Mà Wai
(Luk 12:33-34)*

19 “Kada aning sìnn gbam buká ning shi sig ma kàhi níng á dunyaru bàna, byar-à ayìgkwài má yìg jì sa bai rìg, má da rìg jì, byar-à ajwúká má jwi rìg.

20 Ama aning sinn gbam buká buná mà wai, byar-à ayìgkwài má yìg jì sa bai fig bàna, má da fig jì bàna, ajwúká má jwi fig bàna tinn.

21 Byar-à buká buná ma shi sig, í byar-à kyinn ná má shi màhàn tinn.

Zuyí í Ayar Diríyí
(Luk 11:34-36)

22 “Zuyí shi sig àràg í àyar diríyí. Wà zuwú ma àgbam, dirwú bidim pár má yar yà zu rig.

23 Ama wà zuwú ma sànn fig bàna, dirwú má yar yà zu fig bàna. Wà àyar-à á dirwú ni níng ma í zufi, zufi-à níng má shi á shinn rà?

Kada Aning Kyab Bu Zyun Bàna
(Luk 16:13; 12:22-31)

24 “Mpir nzyun má wib sar fig àsàin lu pyànà bàna. Sái dáí kwá ngàng zyun, má zìm zyun, kó kwá fig jir zyun, má ngàng jir zyun. Wà na zìm kab síg bàì, ná zìm fig Shìdun bàna.

25 “Mì ri dinya ning jír-à níng, kada aning kyab jír á shinn byar shuná ni bàna, kó buju-à ná jì, kó bu-à ná wa bàna, kó jà-à ná wìr kà á dirná ni bàna. Yonki kab hing buju. Dirná kab hing jà.

26 Aning myàng ayinnbuká, big ri tàg fig buju bàna, big ri binn fig buju bàna, big bàna ma vonn, ama Taná mà wai ri pyag big í ni. Buná, ning kab fig ayinnbu káníng bàna rà?

27 Wà ning ma ri kyab jír, jír kyabná má swàb kà ya fig ning yonki bàna.

28 “Bu-à sa ning ri kyab jir jà wà ná wìr kà á dirná ni í jir kai rà? Aning myàng awu buká mà awúnn-à ni barà big ri wài áni. Big ri sa fig swàm bàna, big ri pìnn fig shwam bàna tinn.

29 Mì ri dinya ning jir àjai, kó Sulemanu ma bàiká ma jàkà ku shi sig ma kàhì níng, sànn fòr fig awu bu káníng bàna.

30 I Shìdun ri sá nì byannká abig shi òsàn, kó barà big ri shi nonn fig bàna níng. Wà má àdòning, ning yì fig wà Shìdun má ya ning jà-à ná wìr bàna rà? Bu-à sa ning ri bir fig pìkyinn ná á byar Shìdun ni bàna í jir kai rà?

31 “Jir wàning, kada aning kyab jir bu-à ná jì, kó bu-à ná wa, kó bu-à ná wìr kà á dirná ni bàna.

32 Bu káníng bidim pár í mpirká zyun-à yì fig Shìdun bàna níng ri kyab kyánn nì á pìkyinnbá ni. Ama buná, Taná mà wai yì hing rag, ning ri zìm bu káníng, kwá ya ning.

33 Bu-à ná sa jag bàna, aning kyab jír áshinn barà Shìdun ri na kùrwá, aning sa bu-à òsàn àràg barà Shìdun ri sa níng. I wà kwá ya swàb kà ning bu-à ning ri zìm.

34 Kada aning kyab jír wà akìn bàna. Kada aning kyab shwìn wà akìn bàna, wà akìn í bu Shìdun. Aning kyab íri shwìn-à wà janá-à níng.

7

*Kada Aning Wà Kwonn
Mpir Bàna*

(Luk 6:37-38, 41-42)

¹ “Kada aning wà kwonn mpir bàna, jirà kada a Shìdun wà kwonn ná bàna tinn.

² Gbìb-à ning ri wà mpìrká kwonn áni níng, í gbìb-à Shìdun má wà ning kwonn áni tinn. Tasa-à na màg ya sig jàuná áni, ning má Shìdun má màg ya ning ma kàhi tinn.

³ Sás hinn wù ri dinya jàuwú, ku í mpir-à bibai, ama à sa kab bu bibai-à ìni níng rà? Sás hinn wù ri dinya jàuwú bu shi sig á yìzuwá ni, ama à mà m jànn rìghing buwú shi sig ùwài nímá á yìzuwú ni níng rà?

⁴ Sás hinn wá dinya jàuwú rag, wá zìg zu ya ku bu-à kù kà sig ku á yìzuwá ni, n fim rìg buwú ùwài nímá zyun-à shi sig á zuwú ni níng rà?

⁵ Wù mpir kyinn pyàná, á zìg zu jag ma buwú ùwài nímá shi sig á zuwú ni níng, àjirà á myàng kyàr, ma á zìg zu ya jàuwú buwá tinn.

⁶ “Kada aning ya báiká bu-à kyìkyàr bàna, kada aning ya zyùká àmyinn wàin bàna tinn. Na sa hing àdòning, bá tib wam zu barbá áni, bá kàng bì má pànn zwam ning.

*Wà Na Vig Hing Shìdun
Kwá Ya Ning*

(Luk 11:9-13)

⁷ “Aning vig, bá ya ning. Aning yàn, ná dìg. Aning

kwìb nu nkyun-à, bá pù ya ning.

⁸ Kó ni ma vig hing, bá ya ku. Mpir-à ma yàn hing, kwá dìg. Mpir-à ma kwìb hing nu nkyun-à, bá pù ya ku.

⁹ Ning mpìrká shi sig ma yann, wà yanká buná ma vig ning buju, ná ya big abàn rà?

¹⁰ Kó wà ba vig ning jái, ná ya big bushùwí rà?

¹¹ Ning zyun-à ning í mpìrká bibai má, ning yì hing barà ná ya yanká buná big bu òsàn òsàn, n bì bib Taná zyun-à mà wai, kwá ya ning bu òsànká wà na vig hing ku.

¹² “Barà ning ri zìm á mpir sa ya ning níng, ning má, aning sa ya mpir àdòning tinn. Wàning í yìr doka-à Shìdun ri zìm ayi sa. Wàning í bu-à mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun ba sig.

*Jír á Shinn Nu Nkyun-à Ya
Fig Aya Bàna*

(Luk 13:24)

¹³ “Aning kà á nu nkyun-à ya fig aya bàna níng, jir kai bàna nu nkyun-à ma gbìb-à má zìg yag mpir mà byar pyìr-à ni níng ya sig wàni. Gbìb-à hi bàna ma shwìn, mpìrká nìnànn nímá má bàg wàning hi.

¹⁴ Gbìb-à má zìg yag mpìrká mà byar yonki-à níng, ya fig aya bàna. Gbìb-à hi shi sig ma shwìn. Mpìrká má kà mà byar-à níng hi, nànn fig bàna.

*Mpir-à Nsàn Má Sa Bu-à
Nsàn*

(Luk 6:43-44)

15 “Kada aning zìm mpìrká ri gim òsáng rag big í mpìr adang kyann jir Shìdun níng abig tonn gban ning bàna. Big shi sig àràg í àdùn á zu-à ni, ama big í mpìr bibai àràg jwànnzwam.

16 Ná myàng yì big á swàmbá ni. Kó swai bín-à wà áni ri wan awanwá. Mpìr má dìg fig awan atìng á bin sí bàna. Mpìr má dìg fig awan murbu á bín bàna.

17 Bín òsàn ma wan awan òsàn. Ama bín àbai má wan awan àbai.

18 Bín òsàn má wan fig awan àbai bàna, bín àbai má wan fig awan òsàn bàna.

19 Bín-à ma wan fig awan òsàn bàna, bá gib rìg, má ta kà rìg mà pyìr-à ni.

20 Wàníng í barà ná myàng yì mpìrká ri gim òsáng rag big í yann aswam Shìdun níng áni, á byar swàmbá big ri sa.

Yesu Má Dang Rag n' Yì Fig Níng Bàna

(Luk 13:25-27)

21 “I jir wà kó ni ri bar mì rag, ‘Shinn Lumí, Shinn Lumí,’ má kà nì lu Shìdun bàna. Ama sái mpìr-à ma ri sa bu-à Tamí mà wai rì zìm.

22 Ayúnn-à níng hi, mpìrká nìnnànn nímá má bar mì rag, ‘Shinn Luyí, Shinn Luyí, á zìnnwú ni yì ri dang jir Shìdun, á zìnnwú ni yì ri kan zu wàuká, mi ri sa bu mamakiká kim kim á zìnnwú ni.’

23 A byar-à níng hi, má dinya big rag, ‘N yì fig níng bàna, aning dù á pyànnmí

ni, níng í mpìrká ri sa bu-à bibai.’

Tai Mpìr Ami Tonn-à Nsàn

(Luk 6:47-49)

24 “Mpìr-à ma fig hing jírímí ma wib hing, ku shi sig àràg mpìr yar-à mi sig tonn-wá á shinn abàn-à ni.

25 Barà shyù bi tab, níngká na mònn rìg ma zàpìr, wàu shyù bi gbar ma gbar á tonn-à níng hi, ama tonn-à hi kù fig bàna, jir kai bàna big mi sig á shinn abàn-à ni.

26 “Mpìr-à ma fig hing jírímí ma wib fig bàna, ku shi sig àràg mpìr àning-à mi sig tonn-wá á shinn vun-à ni.

27 Barà shyù-à tab, níng-à gbànn yor, wàu shyù bi gbar ma gbar á tonn-à níng hi. A byar-à hi tonn-à í wim wann rìg-à wib.”

Gbam Yesu

28 Barà Yesu dang kinn rìg jír káníng, sái mpìrká kwonn shi sig màhàn níng, sa mamaki ma buká ku ri tàg níng,

29 jir kai bàna bu tàgwá shi sig ma gbar, shi fig àràg bu tàg malamká bubá bàna.

8

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akùnn

(Mar 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Barà Yesu tìg wann bi mà shinnkwinn-à ni, sái bir mpìrká bàg yag ku.

2 A byar-à níng hi, mpìr dor àkùnn zyun bi á byarwá ni n binn kir wann á pyànnwá ni n rag, “Shinn

Lumí, wà wa zìm hing, à shi sig ma gbam-à wá dàb gbam mì.”

³ Yesu du yag vùwá n tib ku vù á òr-à ni n rag, “N zìm hing, á gbam á dorwú ni.” A byar-à níng hi, wunù-à níng í gbam rìg-à. Dor àkùnn-à níng dà fim rìghing ku.

⁴ I wà Yesu dinya ku rag, “Kada á dinya mpìr bu-à sa sig níng bàna. Ama á yag mà lu Shìdun ni, á yag tìya àgbam-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni òr-à, ma á ya bu màhàn, àràng barà Musa dang sig abig sa, jirà mpìrká abig myàng barà à gbam rìghing níng.”

Yesu Dàb Gbam Wùn Lu Agbam Soja Zyun

(Luk 7:1-10; Yoh 4:43-54)

⁵ Barà Yesu ri kà yag mà Kafarnahum, sái àgbam soja zyun bi á byar Yesu n vig ku,

⁶ n rag, “Shinn Lumí, wùn lumí na sig dor mà lu-à ni. Dirwá ma barwá wu tag rìghing. Ku ri wa shwìn wàni.”

⁷ Yesu dinya ku rag, “Má bi má dàb gbam ku.”

⁸ A byar-à níng hi, mpìr àgbam-à níng zìm n rag, “Shinn Lumí, n kinn fig wà wá bi hár á lumí ni bàna. A dang íri jír mà byar-à à sar sig níng, jirà wùn lumí aku gbam rìg. Kwá gbam rìg wà wa dang hing.

⁹ Mì má, n shi sig á vù mpìr zyun ni. Sojaká shi sig á vùmí ni tinn, ma dinya hing zyun-à níng rag aku yag, kwá yag rìg, zyun-à bó aku bi, kwá bi rìg. Ma dinya

hing fàumí rag aku sa bu-à níng, kwá sa rìg.”

¹⁰ Barà Yesu fig àdòning, sái ku sa mamaki n dinya mpìrká ri bàg ku níng n rag, “Mì ri dinya ning àjai, kó áyau mpìrká á Israila, n myàng fig mpìr-à má bir pìkiyinnwá á byarmí ni àràng wunù-à níng bàna.

¹¹ Mì ri dinya ning, mpìrká nìnànn nímá má bì mà agunn àyúnn sànkýùr ma agunn àyúnn àkamzau, bá shi, má ji buju ma Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu mà lu Shìdun ni mà wai.

¹² Ama yann Israila, bá zìg big má ta kà á zufi-à ni, byar-à bá kig nàikitáu hár ma zwàm kà vù á nginn wàni.”

¹³ Yesu dinya àgbam soja-à níng n rag, “A yag kyonnwú. Barà à bir sig pìkiyinnwú á òr-à ni níng, aku shi àdòning.”

A byar-à níng hi wùn luwá í gbam rìg-à.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá

(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Yesu kà mà lu Bitrus. Bitrus bó, na wàwá na sig dor awàu.

¹⁵ Yesu pànn vùwá, á byar-à hi awàu-à í fim rìg-à ku, ku dù nann zu n sa wàning buju.

¹⁶ Barà kamzau rag aku sa níng, sái big zìg bi mpìrká zyun-à wàu dab sig big níng á byar Yesu. Ku dang íri jír átai, wàuká í zu rìg-à. Ku dàb gbam kwonn ma mpìr dorká bidim pár.

17 Bu káníng sa sig àdòníng, jir kai bàna Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun dang sig rag, "I ku kwá áwinwá ni ku zìg zu sig dorká buyí í nì."

Mpìrká Zyun-à Dang Rag
Bá Bàg Yesu
(Luk 9:57-62)

18 Barà Yesu myàng mpìrká nànn kab gbam á pyànnwá ni àdòníng, sái ku dinya yann sukàwá big n rag, abig zìg yag ku mà jann.

19 Sái malam zyun bi á byar Yesu n rag, "Malam, má bàg yag wù byar-à wa yag bidim pár."

20 Yesu dinya ku rag, "Jwànnzwamká shi sig ma sharbá, ayinnbuká shi sig ma lubá, ama mì Wùn Mpìr Jìkwìnn, ò bàna ma byar shu."

21 Mpìr zyun áyau yann sukàkà buwá ni dinya ku rag, "Agbammí, sai tamí ma wu hing ma jì ku hing, í wà má bàg wù."

22 A byar-à níng hi Yesu dinya ku rag, "A bàg bi mì, á fim mpìrká zyun-à ri bàg fig mì bàna abig jì kibá."

Yesu Kan Dim Wàu Shyù
(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

23 Barà Yesu kà mà kòr-à ni àdòníng, sái yann sukàkà buwá big bàg yag ku.

24 A byar-à hi, wàu shyù bi gbar ma gbam wùwài níma á zàpìr-à nì. Kòr-à shi shirag má sib kà rig mà zàpìr-à nì. A sai-à níng hi, Yesu ri na aná.

25 Yann sukàkà buwá yag n bar finn zir ku n rag, "Shinn Luyí, á zìg zu yi, wà ma níma bàna yá wu."

26 Yesu bib big n rag, "Bu-à sa ning ri shàr zinn í jir kai rà? Ning bir fig pikyinn ná á byarmí ni bàna rà?" A byar-à hi ku dang jir ma gbam, n kan dim rig wàu-à ma zàpìr-à, big í na tag wann rig-à yirr.

27 A byar-à hi kó ni sa mamaki n rag, "Mpìr-à níng shi sig áshinn, hár wàu ma zàpìr ri wib jirwá níng rà?"

Yesu Dàb Gbam Mpìr
Pyànaká Wàu Dab Sig Big
(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)

28 Barà Yesu yag mà agunn vù níng-à ni mà jann mà jànn Gadarawá, sái mpìr pyànaká zyun-à wàuká dab sig big níng, dig kwonn ma ku á sai-à big ri zu bi á byar amirká nì. Mpìr pyàna káníng hi fàn kab gbam, hár mpìrká ri shàr zinnbá, big ri zu fig gbìb-à káníng shi sig áni níng bàna.

29 Mpìr pyàna káníng yan nài yán n rag, "Wù Wùn Shìdun, bu-à kwonn wù ma yi í kai rà? A bi sig jirá á ya yi shwìn barà suyí fòr fig ma bàna níng rà?"

30 Zyùkà nìnnànn níma ri yàn jì bujubá, big nonn fig ma byar-à níng hi bàna.

31 Wàu káníng vig Yesu n rag, "Wà wá kan zu yi, á fim yi ayi kà á dir zyù káníng nì."

32 Ku dinya big n rag, "An-ìng yag." Big í zu rig-à, n yag

kà rìg á dir zyù káníng ni. A byar-à hi zyùká bidim pár shàr wann bi mà gàin-à ni, n kù kà mà zàpìr-à ni, mi í wu rìg-à.

³³ A byar-à níng hi, mpìrká ri myàng kwonn ma zyù káníng, shàr yag mà finn swann-à ni, n dinya gban rìg mpìrká bu-à sa sig mpìrká zyun-à wàu dab sig big níng.

³⁴ Mpìrká nìnànn nímá mà finn swann-à ni yag àjirà abig myàng Yesu. Barà big myàng ku àdòníng, big vig ku aku dù á jànnbá ni.

9

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dir Wu Titag

(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Yesu kà mà kòr-à ni, n zu yag mà jann, n kàng yag mà finn swannwá ni.

² Mpìrká káhi swann zìg bi mpìr zyun-à dirwá wu tag sig. Ku na sig á syu-à ni. Barà Yesu myàng big bir sig pìkyinnbá á dirwá ni àdòníng, sái ku dinya mpìr dir wu titag-à níng n rag, “Wùnmí, á tib pìkyinnwú, ò yafa ya rìghing wù bu pyìrká buwú.”

³ A byar-à níng hi, malamká dang jír ma ba dirbá n rag, “Mpìr-à níng sa bai hing zinn Shìdun.”

⁴ Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á kyinnbá ni, sái ku bib big n rag, “Bu-à sa ning ri kyab bu-à bibai á kyinn ná ni àdòníng, í jir kai rà?”

⁵ Ku bib big n rag, “I wà áni fonn kab sig nì rà, wà ma

dang rag, ‘N yafa rìghing wù bu pyìrwú,’ ma wà ma dang rag, ‘A dù nann zu á kyann kyonn?’ I wà áni fonn kab sig nì rà?

⁶ Ama má tiya ning rag, mì Wùn Mpìr Jìkwinn, ò shi sig ma gbam á dunyaru barà má yafa ya mpìr bu pyìrwá.” Ku dinya mpìr dir wu titag-à níng n rag, “A dù nann zu, á pìnn syuwú ma á kàng yag mà luwú ni.”

⁷ A byar-à níng hi, mpìr-à níng dù nann zu, n yag mà lu-à ni.

⁸ Barà bìr mpìrká myàng àdòníng, zinn pànn rìg big, big swam yan zinn Shìdun barà ku ya sig mpìr gbam-à níng.

Yesu Bar Matiyu a Wàníng Shi Wùn Sukàwá

(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Barà Yesu ri wam zu àdòníng, ku myàng mpìr zyun zinnwá í Matiyu, ku í mpìr azìg bàì jànn, ku shi sig mà nu swámwá ni. A byar-à níng hi, Yesu bar bi ku n rag, “A bàg mì.”

Ku dù n bàg yag wàníng.

¹⁰ Barà Yesu ri ji buju mà lu Matiyu àdòníng, sái mpìr azìg bàì jànnká nìnànn nímá ma mpìr bu pyìrká bi n ji buju ma ku, ma yann sukàkà buwá big.

¹¹ Barà Farisawaká myàng àdòníng, big bib yann sukàkà buwá n rag, “Bu-à sa Shinn Luná ri ji kwonn buju ma mpìr azìg bàì jànnká, ma mpìr bu pyìrká í jir kai rà?”

12 Barà Yesu fig àdòning, ku dinya big n rag, “Mpir-à shi sig ma gbam dir ku ri yàn fig adàb dor bàna, sái mpir-à dirwá ma ri wúwa í mpir-à ri yàn kyann adàb dor.

13 Aning yag ma aning kyab bu-à jir Shìdun dang sig rag, ‘Bu-à mì ri zìm bàna, aning myàng ashi mpirká, ma wà ning nìm má twìb swànn bu á pyànnmí ni.’ N bi síg á dunyaru jirà ní bar mpir bu pyirká. N bi fig á byar mpirká ri kyab rag big í mpir sísàn níng bàna.”

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sinn

(Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Yann aswam Yohanna bi á byar Yesu n bib ku rag, “Bu-à sa yi ma Farisawaká ri sinn nu kó ákaun, ama yann sukawú big ri sinn fig nu bàna níng, í jir kai rà?”

15 Yesu sa big misali n dang rag, “Wà àyúnn-à mpir zyun ma sir ban, jàuwá big má fig àjwár. Bá sinn fig nu bàna. Ama àyúnn zyun ki ma zìg rìghing wunù-à níng, àyúnn-à níng hi jàuwá big má sinn nu.

16 “Mpir má zìg fig ja àpyú má kwìb bàg kwonn fig ma ja àkor bàna. Mpir ma kwìb bàg kwonn hing ja àpyú ma ja àkor, àkor-à má ka zu rìg, má ka bai kab wàri.

17 Walako mpir-à ma wìr kà zàn inabi àpyú á wau àkor, zàn inabi àpyú sái wau àpyú tinn. Zàn inabi àpyú ba wìr kà hing á wau àkor má ka rìg, zàn inabi-à má

wìr kifinn rìg. Zàn inabi àpyú big ri wìr kà á wau àpyú. Má àdòning, zàn inabi-à hi má zu kifinn fig bàna. Wau-à hi má bai fig bàna tinn.”

Yesu Dàb Wim Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì

(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Barà Yesu dinya big jír àdòning, sái àgbam mpir Yahudawa zyun bi á byarwá ni, n binn kir wann á pyànnwá ni n rag, “Wùn uwàmí wu rìghing, wúshèní, mì ri zìm á bi á tib ku vù á dir-à ni àjirà aku wìm kàng rìg.”

19 A byar-à hi, Yesu ma yann sukawá big dù n bàg yag ku.

20 Uwà zyun dor wàjì ri sa shi ku hár ji dwìb agban pyàna, àsà-à hi gib fig bàna. Ku bi ásim Yesu n tib vù á sung ja wàning.

21 Ku kyab á pìkyinnwá ni n rag, kó wà kwa tib hing íri ja wàning kwá gbam rìg.

22 Barà Yesu myàng kàng bi zu ásim, sái ku myàng wàning n rag, “Wùnmí, á fig àjwár, jir kai bàna pìkyinnwú à bir sig á dirmí ni níng, dàb gbam rìghing wù.” Gbìb fig tá bàna, uwà-à níng í gbam rìg-à.

23 Barà Yesu kà yag mà lu àgbam-à hi àdòning, ku myàng mpirká ri winn shàm ma yur ma bìr mpirká, big ri gbam nài gbam jir ki-à wu sig níng.

24 Ku dinya big n rag, “Aning dù áyág, wùn uwà-à

ning wu fig bàna, ku ri na aná." A byar-à ning hi, big jwann ku jonn yawari.

²⁵ Barà bìr mpìr káníng zu yag mà myann àdòníng, ku kà yag n pànn wùn-à hi á vù-à ni, wàníng í dù nann zu-à.

²⁶ Tai bu-à ku sa sig níng, kàng kwìb gban rìg jànn-à hi bìdìm pàr.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Afau Big Pyàna

²⁷ A byar-à níng hi, barà Yesu fim rìg swann-à hi mì ri yag àdòníng, sái mpìr àfau big pyàna bàg yag ku n rag, "A myàng ashiyí, Wùn Dawuda."

²⁸ Barà ku kà yag mà lu-à ni, mpìr àfau káníng yag mà byarwá ni. Yesu bìb big n rag, "Níng bìr hing pìkyinn rag má dàb gbam níng rà?"

Big zìm n rag, "Nn, Shinn Luyí."

²⁹ I byar-à hi ku tib káníng vù á zubá ni n rag, "Barà níng bìr hing pìkyinn ná á dirmí ni níng, aku shi àdòníng."

³⁰ A byar-à níng hi, zubá í pù finn rìg-à. Ama Yesu twìb big byur n rag, "Aníng myàng, kada aníng dinya mpìr zyun bàna."

³¹ Ama big dù n yag dinya gban rìg mpìrká á jànn-à ni tai bu-à Yesu sa sig bìdìm pàr.

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Dang Sar Fig Jír Bàna

³² Barà big ri zu yag àdòníng, sái big zìg bi mpìr-à dang sar fig jír bàna á byar Yesu. I wàu dab síg ku nì.

³³ Barà Yesu kan zu rìg wàu-à níng àdòníng, sái mpìr-à níng dang rag jír. A byar-à níng hi, bìr mpìrká sa mamaki n rag, big myàng fig bu àdòníng kó kàun ízyun á jànn Israila bàna.

³⁴ A byar-à hi barà Fari-sawaká myàng àdòníng, big dang rag, "Ku ri kan zu wàu káníng ma gbam kùr wàu."

Yesu Rag Abig Vig Shìdun Aku Swam Bi Mpìrká Má Dang Jir Ajwár

³⁵ Yesu kyann gban rìg finn swannká ma kauyeká, mì ri tàg jir Shìdun mà tonn shinn kwonn-à ni, mì ri dinya mpìrká jír á shinn barà Shìdun má na kùrwá. Ku ri dàb gbam kwonn ma mpìr dorká kim kim.

³⁶ Barà ku myàng bìr mpìrká àdòníng, sái ashi káníng pànn rìg ku, jir kai bàna big ri wa shwìn, big yì fig bu-à bá sa bàna. Big shi sig àràg í àdùnká bàna ma anu.

³⁷ A byar-à níng hi ku dinya yann sukawá big n rag, "Bujuká byann rìghing, ama abinnká nànn fig bàna.

³⁸ Aníng vig Shìdun àsàin da-à níng, aku swam bi mpìrká zyun-à má binn buju-à hi."

10

Yann Aswam Yesu Dwib Agban Pyàná

(Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Yesu bar kwonn bi yann aswamká buwá big dwib agban pyàná n ya káníng gbam wà bá kan zu wàu á dir mpìrká ni, ma abig dàb gbam dor kó swai-à wà áni bidim pár.

² Zinn yann aswam dwib agban pyàná káníng í Siman Bitrus, ma wunzàwá Andarawus, ma Yakubu wùn Zabadi, ma wunzàwá Yohanna,

³ Filibus ma Bartalamawas, Toma ma Matiyu zyun-à rii zìg bàì jànn, ma Yakubu wùn Halfa, ma Tadawas,

⁴ ma Siman Zaloti, ma Yahuda Iskariyoti zyun-à wann tafinn sig Yesu.

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyàná

(Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Mpìr dwib agban pyàná káníng, Yesu swam yag big n ya big gbam n rag, “Aning yag íri byar Yahudawaká, kada aning kà mà finn swann mpìrká zyun-à big í Yahudawa bàna, ma swann Samariya bàna tinn.

⁶ Ama aning yag mà byar mpìrká mà jànn Israila. Big shì sig àràng í àdùnká zyun-à nang jànn sig.

⁷ Wà na yag hing, aning yag dang jir Shìdun, aning rag, ‘Ayúnn-à Shìdun má na kùrwá áni níng, nyàan fòr.’

⁸ Aning dàb gbam mpìr dorká, aning dàb wim kíká, aning dàb gbam mpìr dor àkùnnká, aning kan zu wàuká á dir mpìrká ni. Ning dìg sig gbam-à níng átai, aning dàb gbam mpìrká átai tinn. Kada aning kyab jir bàì kó bu zyun bàna.

⁹ Kada aning zìg bàì bàna, kó títi nímá.

¹⁰ Kada aning zìg lúr á kyonn ná ni bàna, kó jà pyàná, kó tab, kó tun bàna, jir kai bàna mpìr asa swàm, sànn sig abig ya ku bu-à ku ri zìm.

¹¹ “Wà na yag hing mà finn swann kó kauye zyun ni, aning yàn mpìr òsàn zyun-à mà zìm hing rag aning shì mà luwá ni, aning shì mà luwá ni hár àyúnn-à ná dù.

¹² Na kà hing mà lu zyun ni, aning dang rag, Shìdun aku sa sànn ya big.

¹³ Wà mpìr á lu-à hi ma shà hing níng nài bib-à níng bib kà sig big níng, aku shì àdòníng. Ama wà ba shà fig níng bàna, nài bib-à níng aku kàng bi á byarná ni. Aning fim rìg lu-à hi.

¹⁴ Finn swann-à na yag bidim pár, mpìrká màhàn ma shà fig níng, mà zìm fig jìrná bàna, aning dab pìg kyàr rìg àzwimká á barná ni mà aning fim rìg finn swann-à hi.

¹⁵ Mì ri dinya níng àjai, ásai-à Shìdun má wà kwonnwá níng, mpìrká zyun-à ngàng sig níng níng, bá wa shwìn, shwìnbá má kab bu mpìrká á Saduma ma Gamurata.

Yesu Dang Rag Bá Ya Mpirká Buwá Shwìn Wàni
(Mar 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 “Mì ri swam yag ning àràng barà big ri swam yag àdùnká áyau bìr jwànnzwamká ni. Aning shi ma yar àràng bushùwí. Aning shi àràng àlàb zyun-à ri yàn fig jír bàna.

17 Aning sa ádàn, jir kai bàna mpirká káhi má pànn ning má zìg yag ning mà byar agib jír, bá yang ning ashor mà tonn bìr kwonn-à ni.

18 A jir shinnmí ni bá zìg yag ning mà byar agib jírká, ma kùrká. Bá zìg yag ning jir shinnmí jirà aning dinya big, ma mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, jir Shìdun.

19 Ama á sai-à ba zìg yag ning mà byar-à bá wà ning kwonn, kada aning gib kyinn jir bu-à ná dang bàna. Ayúnn-à hi, Shìdun má tìya ning bu-à ná dang.

20 Ayúnn-à níng hi, ná dang fíg nì ma shinn ná bàna, ama Awun Taná zyun-à shi sig á pìkyinn ná ni, má tàg ning bu-à ná dang.

21 “Mpir má zìg rìg yì-waiwá, má ya kà á vù mpirká ni, abig gban rìg. Ta má ya kà wùnwá á vù mpirká ni, abig gban rìg. Yanká má ngàng rìg jir tabá ma nàbá, má ya kà káníng á vù mpirká ni, abig gban rìg.

22 Mpirká má zib ning jir shinnmí, ama mpir-à ma sar

gbam hing hár kinn kinn, kwá wìm zu rìg.

23 Wà mpirká ma zìm fig ning mà finn swann-à ning shi sig áni níng bàna, big ma ri ya ning shwìn, aning fim rìg swann-à hi, aning yag rìg mà swann zyun kim. Mì ri dinya ning àjai, na kyann gban fig finn swannká á Is-raila bàna, sái wà wùn mpir jìkwìnn ma kàng bi hing.

24 “Mpir-à ma ri shwann bu, kwá kab fig mpir-à ri tàg ku bàna. Fàu má kab fig àsàin luwá bàna tinn.

25 Sànn hing mpir ashwann bu aku yì bu àràng mpir-à ri tàg ku, sànn hing fàu aku shi àràng àsàin luwá. Wà mpirká ma bar mì àsàin luná rag, mì í Shaitan, bá bar ningká zyun-à ning ri bàg mì níng, má kab àdòning.

Aning Shàr Iri Shìdun
(Luk 12:2-7)

26 “Kada aning shàr zinn mpirká bàna. Bu-à ma shi sig bu bònn tàmmá zu bì rìg á myann, mpirká má yì rìg.

27 Bu-à ma dinya sig ning á zufi-à ni, aning dang kyàr zu rìg. Bu-à na bònn fig sig, aning dang zu rìg á myann.

28 Kada aning shàr zinn mpirká zyun-à má gban íri wì dirná, má gban sar fig adìn ná bàna. Ama aning shàr zinn Shìdun, zyun-à má gban sar rìg dirná ma adìn ná mà lu pyìr-à ni.

29 Ning yì fig wà ayinnbu pyànà bá wann tafinn sule bàna rà? Ai kó áyau ayinnbu káníng ni Shìdun

má mà m jànn fig kó nzyun bàna.

³⁰ Buná kó jinnká á shinn ná ni, Shidun wànn vinn rìghing.

³¹ Jir wàníng kada aning shàr zinn bàna, jir kai bàna ning kab hing ayinnbuká nìnànn nímá.

Aning Dinya Mpìrká Rag Ning Ri Bàg Yesu
(Luk 12:8-9)

³² “Wà mpìr ma tàg hing shinnwá áyau bìr ma rag, ku í bumí, mì má, má sa ya ku àdòníng tinn mà byar Tamí mà wai.

³³ Ama mpìr-à ma ngàng hing mì áyau bìr mpìrká ni, mì má, má ngàng ku á pyànn Tamí ni mà wai tinn.

A Jir Shinn Yesu Ni Mpìrká Má Gàb Dìr
(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Ning ri kyab rag n bi sig jirà n jùn kwonn mpìrká í byar nzyun rà? Ai n bi fig jirà n jùn kwonn mpìrká bàna. N bi sig jirà n gáfinn mpìr.

³⁵ Wùn má ngàng tawá, wùn uwà má ngàng nàwá. Uwà má ngàng na nùwá.

³⁶ Azíb mpìr má shi á pyù barwá ni.

³⁷ “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku zìm mì wàni, aku zìm kab mì ma tawá ma nàwá ma yanká buwá, má àdòníng bàna, kwá shi sar fig wùn sukàmí bàna.

³⁸ Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, kada aku ngàng wà kwá wa shwìn àràg barà má wa níng, bàna. Má àdòníng

bàna, kwá kinn fig barà kwá shi wùn sukàmí bàna.

³⁹ Mpìr-à ma ri zìm íri yonkiwá, kwá dìg fig bàna. Ama mpìr-à ma ya tafinn hing yonkiwá jir shinnmí, kwá dìg wà kinn kinn.

⁴⁰ “Mpìr-à ma pànn hing ning vù pyàná, ku pànn sig mì. Mpìr-à ma pànn hing mì vù pyàná, ku pànn sig zyun-à swam bi sig mì.

⁴¹ Mpìr-à ma pànn hing wùn aswam Shidun vù pyàná jirà wàníng í wùn aswam Shidun, Shidun má ya swàb kà mpìr-à níng hi. Mpìr-à ma pànn hing mpìr òsàn vù pyàná jirà wàníng í mpìr òsàn, Shidun má ya swàb kà ku.

⁴² Kó ni ma ya hing wùn sukàmí zyun-à fòr fig bu zyun bàna níng zàpìr aku wa, jirà ku í wùn sukàmí, Shidun má ya mpìr-à níng hi bu-à ku ri zìm.”

11

Yohanna Asàin Batisma Bib Yesu Jir

(Luk 7:18-35)

¹ Barà Yesu dinya kinn rìg yann sukàwá big dwib ag-ban pyàná jír àdòníng, ku dù màhàn n yag rìg mà kauyeká kim kim mi ri tàg mpìrká jir Shidun.

² Barà Yohanna àsàin batisma shi sig mà tonn fi-à ni, ku fig bar buká Yesu Kristi ri sa, sái ku swam yag yann sukàwá big mà byar wàníng ni.

³ Big bib Yesu n rag, “A dinya yi, wù í zyun-à Shidun

rì dang sig rag kwá swam bi níng rà, kó ayi shi kir mpìr zyun kim rà?”

4 A byar-à níng hi, Yesu zìm n dinya big n rag, “An-ing kàng yag, aning dinya Yohanna bu-à ning fig sig, ma bu-à ning myàng sig.

5 N dàb gbam rìghing àfauká, big ri myàng rag ma zubá. N dàb gbam rìghing mpìrká kyann sar fig kyonn bàna, big ri kyann rag. N dàb gbam rìghing mpìr àkùnnká, n dàb gbam rìghing mpìr sung àkùnnká, big ri fig rag jír. Mì ri dàb wim mpìrká wu rìghing, big ri dù nann zu kàng ma yonkibá. Mì ri dinya mpìr ashiká jír òsàn á shinn Shìdun.

6 Aning dinya Yohanna rag, mpìr-à ma fim fig wà bir pìkyinn á byarmí ni bàna, Shìdun má sa sànn ya ku.”

7 Barà yann sukà Yohanna big yag rìg, sái Yesu dinya mpìrká kwonn shi sig ma ku níng jír á shinn Yohanna. Ku bib rag, “Ning yag sig mà awúnn-à ni, níng yag myàng sig í kai rà? Ning yag myàng sig byann zyun-à wàu ri gbar ning rà?”

8 Kó níng yag myàng sig í kai rà? Ning yag myàng sig mpìr-à wìr sig já sèsàn nímá níng rà? Wíi, mpìrká ri wìr já sèsàn níng, í mpìrká mà lu kùr.

9 Ning yag myàng sig Yohanna zyun-à Shìdun swam bi sig níng rà? Nn. Ayau mpìrká zyun-à Shìdun

swam bi sig níng, í Yohanna kab nì.

10 I Yohanna zyun-à Shìdun dang sig jír á shinnwá ni n rag, ‘Má swam bi jag mpìr-à aswammí á pyànnwú ni. Kwá sa samyib ya wù gbìb-à wá bàg áni.’

11 Mì ri dinya ning àjai, áyau mpìrká á dunyaru bidim pár, Yohanna àsànn batisma kab síg big ni. Ama kó mpìr títi nímá ma kà hing mà byar-à Shìdun má na kùrwá níng, ku kab hing Yohanna.

12 Sai-à Yohanna dang jag sig jir Shìdun, hár bi tàma-à níng, mpìrká nìnnàn nímá shi, mì ri zìm abig kà mà byar-à Shìdun ri na kùrwá níng.

13 Mpìrká rì dang kyann sig jir Shìdun níng, big dang sig rag, ‘Ayúnn zyun Wùn Shìdun má bi kwá na kùr.’ Doka Musa dang àdòning tinn. Big dang àdòning, hár Yohanna bi dang jír á shinnwá ni tinn.

14 Big rì ba sènn sig rag, ‘Mpìr zyun àrèg Iliya má bi, má sa samyib gbìb-à Kristi má bàg áni.’ Mpìr-à níng bi rìghing, ku í Yohanna. An-ing bir pìkyinn ná á byarwá nì.

15 Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.

16 “Mpìrká tàma-à níng í mpìr sung gbam big. Big shi sig àrèg yann sung gbam big. Má sa ya ning misali. Big shi sig àrèg í yann títi big shi sig á fir jau-à ni. Big dinya bar dirbá n dang rag,

17 'Yi gbà ñggan ñsàn, ama ning gbìb fig jau bàna. Yi dài jonn ashi, ama ning kig fig ñàikitáu bàna.'

18 Yohanna ji n wa fig bàna. Mpìrká dang rag, 'Ku í mpìr wàu.'

19 Mì í Wùn Mpìr Jìkwinn, mì ri ji, mì ri wa. Mpìrká dang rag mì í mpìr finn, mì í mpìr apyann shin, mì í jàu mpìr bu pyìrká, mì í jàu mpìr azìg bàì jànnká. A byar swàm-à mpìr ma ri sa, í byar-à bá yì kó ku í mpìr yar."

Swannká Ngàng Wà Bá Zìg Jir Shìdun

(Luk 10:13-15)

20 A swannká zyun-à Yesu dang jir Shìdun, n sa swàm bu mamakiká kim kim, ama big ngàng jir Shìdun, big fim fig bu pyìrbá bàna níng, í bu-à sa Yesu yan ta big

21 n rag, "Mpìrká á Koras-inu, ná wa shwìn. Mpìrká á Batsaida, ná wa shwìn. Swàm-à big sa sig á jànn ná ni níng, big nìm ma sa sig á Taya ma Sidon, mpìrká màhàn nìm má fim bu pyìrbá, n nìm má shi kà á sùn, n nìm má wìr àswàr jà.

22 N dinya ning àjai, shwìn ná má kab bu Taya ma Sidon àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá.

23 Ning mpìrká á Kafar-nahum, ning í mpìr agbar dù shinn. Shìdun má ta kà rìg ning mà pyìr-à ni. Bu mamakiká big sa sig á byarná ni níng, big nìm ma sa sig mà

Saduma, wàníng big nìm fim rìghing bu pyìrbá, Saduma nìm má shi hár tàma-à níng.

24 Mì ri dinya ning àjai, àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá, kwá myàng ashi mpìrká á Saduma. Ama buná kwá myàng fig bàna."

Aning Bi á Byarmí Ni Ajirà Aning Shi Ngàng

(Luk 10:21-22)

25 Asai-à bó ni, Yesu dang rag, "I soko buwú Tamí. Wù í àsàin-à pànn sig waisháu ma byar-à á jinn ni. I soko buwú, jir kai bàna à tàmm jànn rìghing yìr bu káníng á byar mpìr yarká ni, ma mpìrká yì sig bu. Ama à tya rìghing mpìrká shi àràg í yann wùnshái big níng.

26 Tamí, à sa sig àràg barà pìkyinnwú ri zìm.

27 "Tamí ya hing mì ayì á shinn bu bidim pár. Walai mpìr-à yì sig mì, sái Tamí. Walai mpìr-à yì Tamí, sái mì, ma mpìrká ká ma dinya sig big barà ku shi sig áni.

28 "Aning bi á byarmí ni, ning mpìrká ri wa shwìn níng ma mpìrká zyun-à swann sig swánn lìlib nímá níng, má sa tag wann pìkyinn ná.

29 Aning kwonn shinn ná á byarmí ni. Aning shwann bar shumí. Mì í mpìr ñsàn, mì ri yàn fig ngain bàna. Má ya ning byar shu byar-à ná shi ngàng.

30 Wà ná kwonn shinn ná ma mì, bàna ma shwìn. Swánn-à má ya ning aning swann níng, lib fig bàna."

12

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar

(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Ayúnn su zyun í àyúnn Asabar, Yesu ri wam zu yag mà da-à ni. Yann sukàwá big fig amor n gbar kab jimyànn, mi ri zwam.

² Barà Farisawaká myàng àdòníng, big dinya Yesu rag, “A myàng bu-à yann sukàwú big ri sa. A dokayí ni sànn fig wà abig sa àdòníng àyúnn Asabar bàna.”

³ A byar-à níng hi Yesu bib big n rag, “Asái ning jangga fig bu-à Dawuda ri sa sig bàna rà? Ku fig amor ma mpìrká ku ma káníng ri yag kyínn í zyun.

⁴ Barà ku kà yag mà lu Shìdun ni, ku zìg brodi-à big wib sig Shìdun ma kàhi níng, n ji, n ya mpìrká buwá a káníng ji tinn, wà zyun-à sànn fig wà abig ji bàna, sái àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng má ji ni. Ama big ji rìghing.

⁵ Ning jangga fig bu-à Musa ba sig bàna rà? Ku ba sig rag, ‘Agbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ri sa swàm àyúnn Asabar. Ama shi fig bu pyìr bàna á pyànn Shìdun.’

⁶ N dinya ning àjai, mpìr zyun shi sig áyág zyun-à kab lu Shìdun.

⁷ Jir Shìdun dang rag, ‘N zìm kab sig aning myàng ashi jàuná, ò zìm kab fig bu twìb swànn bàna.’ Wà ning nìm ma yì hing yìr wàníng,

ning nìm má swau fig mpìr òsàn bàna.

⁸ Mì Wùn Mpìr Jíkwínn, ò shi sig ma gbam barà má dang bu-à mpìr má sa àyúnn Asabar.”

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig

(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Yesu dù mà byar-à níng hi, n yag mà tonn bìr kwonn-à ni.

¹⁰ I byar-à hi, mpìr zyun shi sig áni, vùwá wu tag rìghing. Mpìrká kàhi shi sig màhàn, big ri zìm abig òg pyù-à bá dang bai Yesu. I byar-à big bib ku rag, “Dokayí dang sig rag, ayi dàb gbam mpìr àyúnn Asabar rà?”

¹¹ I byar-à hi, Yesu bib big n rag, “Wà mpìr zyun áyauná ni ma shi sig ma àdùn, wà ma kù kà hing á shar àyúnn Asabar, kwá zìg zu fig àyúnn-à níng hi bàna rà?”

¹² Mpìr kab hing àdùn. I bu-à sa dokayí zìm hing ayi sa shang mpìr àyúnn Asabar.”

¹³ I byar-à hi, ku dinya mpìr-à vù-à wu tag sig níng n rag, a wàníng gbar lafínn vùwá.

Wàníng gbar lafínn vù-à hi, n myàng vùwá gbam rìghing àràg vù zyun-à níng.

¹⁴ I byar-à hi Farisawaká dù n yag kwonn nu, àjirà abig gban rìg Yesu.

Yesu í Mpìr-à Shìdun Shìg Zu Sig

15 Barà Yesu yì rag mpìr káníng ri zìm abig gban ku, sái ku dù mà byar-à níng hi, mi í yag rìgwá. Mpìrká nìnànn nímá bàg yag ku, ku dàb gban vinn rig mpìrká zyun-à dirbá ri wa.

16 Ku twìb big byur n rag, kada abig dinya mpìrká bàna.

17 Ku sa sig àdòníng àjirà bu-à Ishaya mpìr-à riì dang kyann jir Shìdun dang sig níng, aku shi àdòníng hi. Ishaya rag,

18 “Wàníng í fàumí zyun-à òn shig zu sig,

zyun-à mì ri zìm, òn bir hing pikyinnmí á byarwá ni.

Má sinn kà Awunmí á dirwá ni.

Kwá dinya mpìrká jír á shinn barà má wà kwonnmí á byar mpìrká bidim pár.

19 Kwá gbìb fig shùr bàna, kwá yan fig yán bàna.

Walai mpìr-à má fig nài yánwá á gbìb-à ni.

20 Kwá sa shang mpìrká zyun-à bàna ma gban,

ma mpìrká yì fig bu zyun bàna níng.

Kwá sa mpìrká abig sa kó kai á gbìb gwangga.

21 Mpìrká á jànn-à ni má sinn pikyinnbá á dirwá ni.”

Yesu Ma Kùr Wàuká

(*Mar 3:20-30; Luk 11:14-23*)

22 Mpìrká káhi zìg bi mpìr àfau á byar Yesu. Ku dang yì sar fig jír bàna, jir kai bàna

wàu dab sig ku. Yesu dàb gban mpìr-à níng hi, àjirà aku myàng ma aku dang sar jír.

23 I byar-à hi, bìr mpìrká shi sig màhàn níng, sa mamaki n rag, “Kó wàníng í wùn Dawuda rà?”

24 Barà Farisawaká fig àdòníng, big dang rag, bu-à sa mpìr-à níng ri kan zu wàuká níng, í Baalzabul kùr wàuká ya sig ku gban ni aku sa àdòníng.

25 Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á pikyinnbá ni. I bu-à sa ku dinya big n rag, “Jànn-à ma gáfinn hing shinnwá byar pyàna ma ngain hing dirbá, bá shi nonn fig bàna. Finn swann-à ma gáfinn hing kyau pyàna, má nonn fig bàna. Finn lu-à ma gáfinn hing kyau pyàna, má nonn fig bàna tinn.

26 Wà Shaitan ma kan zu kàng yann sukawá, ku gáfinn rìghing shinnwá kyau pyàna, kwá sa sar fig bu bàna, gbanwá má shi nonn fig rag bàna.

27 Ning dang rag, mì ri kan zu wàuká ma gban Baalzabul, mpìrká buná big ri kan zu wàuká ma gban ni rà? A jir shinn wàníng ni, bá wà ning kwonn.

28 Shi fig àràg barà ning ri dang níng bàna. Mì ri kan zu wàuká ma gban Awun Shìdun. Wàníng ri tàg rag kùr Shìdun bi rìghing á byarná ni.

29 “Walai mpìr-à má kà mà lu mpìr zyun-à shi sig ma gban, má jwi wàníng ajwú,

sai wà kwa sîr gbam hing wàning, í wà kwá kà yag, má jwi bu.

³⁰ “Mpìr-à ma bàg fig mì bàna, ku í mpìr azíbmí. Mpìr-à ma zà kwonn shang fig mì zaká bumí bàna, ku í àsàin-à ri sa yam kifinn.

³¹ Mì ri dinya ning, kó íri bu pyìr wà áni bidim pàr, ma bu-à bibaiká mpìr ri dang, Shìdun má yafa ya ku. Ama mpìr-à ma dang hing jír bibai á shinn Awun Shìdun, Shìdun má yafa ya fig mpìr-à níng hi bàna.

³² Mpìr-à ma dang hing jír á shinn Wùn Mpìr Jíkwinn, bá yafa ya ku. Ama mpìr-à ma dang jír á shinn Awun Shìdun, bá yafa ya fig ku á dunyaru bàna, kó mà wai.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn

(Luk 6:43-45)

³³ “Bín-à ma sànn hing, awanwá má sànn tinn. Bín-à ma bai, awanwá má bai tinn. Bá myàng yì bín sissàn á jir awanwá ní.

³⁴ Ning mpìr káníng, ning í bushùwí. Wà barà ning í mpìr bibai níng, ná dang jir sissàn á shinn rà? Ai bu-à ma shi sig á pikyinn mpìr, í bu-à kwá dang.

³⁵ Mpìr ònsàn má dang jír-à ònsàn, jir kai bàna ku í mpìr pikyinn ònsàn. Mpìr-à bibai má dang jír àbai, jir kai bàna ku í mpìr pikyinn àbai.

³⁶ “Mì ri dinya ning, íri jírka mpìrka ri dang kifinn átai átai níng, àyunn-à Shìdun má wà kwonnwá áni

níng, kwá yan ta mpìrka níng hi.

³⁷ Jírka à dang sig, í jírka bá wà kwonnwú áni. Wa dang sig jír ònsàn, Shìdun má yan ta fig wù bàna. Wa dang sig jír bibai, Shìdun má yan ta wù.”

Yesu Dang Rag Kwá Sa Aràg Barà Yunana Sa Sig

(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Malamká ma Fari-sawaká káhi, dang rag, “Malam, yi ri zìm á sa ya yi bu mamaki.”

³⁹ Yesu dinya big n rag, “Ning asa bu pyìrka, ma asa àyáiká, ning ri zìm ní sa ya ning bu mamaki. Má sa ya fig ning bàna, sái bu Yunana.

⁴⁰ Barà Yunana shi sig mà finn jái mà níng-à ni su sara níng, í barà mì má, mì Wùn Mpìr Jíkwinn, má shi mà amir-à ni su sara.

⁴¹ Mpìrka rì á Nineve má dang tir ning àyunn-à Shìdun má wà kwonnwá, jir kai bàna wà Yunana dinya big jir Shìdun níng, big dà fim rìghing bu pyìrbá. Mpìr-à kab Yunana shi sig níng, ama ning dà fim fig bu pyìrná bàna.

⁴² Uwà zyun-à í kùr ùwài mà agunn àyunn sànn kyùr, ku bi sig mà byar zyun ni pyunn ninonn níma àjirà aku myàng íri yar-à Sulemanu shi sig ma káhi. Ama tàma-à níng zyun-à kab sig Sulemanu shi sig áyág, ama ning ri zìm fig aning fig jírwa bàna. Jír wàning, uwà-à níng má dang tir

ning àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá.

Barà Wàu-à Kàng Bi
(Luk 11:24-26)

⁴³ “Wà wàu ma zu hing á òr mpìr, kwá yag mà byar àwun àjìrà aku òr byar-à kwá shi ngàng awunwá, ama wà kwa òr fig bàna,

⁴⁴ kwá dang rag kwá kàng yag òr mà byar-à ku nìm zu bi sig níng. Wà kwa kàng yag ma myàng lu-à hi ma shi sig átai, ba zà kyàr rìghing,

⁴⁵ kwá yag dinn kwonn bi wàu sùmpyànn ká bai kab ku. Bá ká yag ma shi màhàn. Mpìr-à níng má wa kab shwìn tàma-à níng ma wàri. Wàníng í barà má sa áni ma mpìr bibaika tàma-à níng.”

Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ A sai-à Yesu ri dang jír ma mpìrká, nàwá ma wunzàwá big bi sig á byarwá ni. Big sar sig mà myann, big ri zìm abig dang jír ma ku.

⁴⁷ A byar-à níng hi mpìr zyun màhàn dinya ku n rag, “Nàwú ma wunzàwú big bi sig, big sar sig mà myann. Big ri zìm abig dang jír ma wù.”

⁴⁸ Yesu zìm n rag, “Má tìya ning mpìr zyun-à í nàmí ma wunzàmí big.”

⁴⁹ I byar-à hi, ku tàg yag vùwá mà byar yann sukàwá big n rag, “Káníng í nàmí ma wunzàmí big.

⁵⁰ Mpìr-à ma sa hing bu-à Tamí mà wai ri zìm, í

wunzàmí ma ajunwàmí, ma nàmí.”

13

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à
Yag Minn Sig Za Mà Da
(Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Ayúnn-à níng hi, Yesu dù mà lu-à ni, n yag shi mà nu zàpìr-à ni.

² Bìr mpìrká nìnànn nímá kwonn bi á byarwá ni. Ku ká á kòr-à ni n shi wann, bìr mpìr káníng sar sig á nu gài-à ni.

³ A byar-à níng hi, ku dinya mpìr káníng jìrká nìnànn nímá ma misali n rag,

“Aníng myàng, mpìr zyun yag sig mà dawá ni n yag minn za.

⁴ Barà ku minn za-à àdòníng, káhi ta kù wann sig á gbìb-à ni, ayinnbuká bi, mì wun ji òr-à.

⁵ Swaika káhi ta kù wann sig á jànn abàn-à ni. Jànnká yan sig á shinn abàn-à hi ni títi nímá. A byar-à níng hi, nonn fig bàna za-à í nga nann zu òr-à kìnì, jir kai bàna jànn-à hi zwàun fig bàna.

⁶ Barà àyúnn fàn wann áni, jìká í wim wu òr-à, jir kai bàna adinnká ká zwàun fig bàna.

⁷ Swaika káhi ta kù ká sig áyau sí, síká hi wài nann zu, n bim nann zu òr á shinn zaká ni.

⁸ Swaika káhi ta kù wann sig á byar jànn òsàn, nga nann zu òsàn nímá, n yim adau wàni. Adau za-à hi shi sig òkwòn òkwòn

nímá, káhi kab dib-swana, káhi kab dib-sara, káhi kab dízyun agban dwib.

⁹ “Mpír zyun-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.”

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír

(*Mar 4:10-12; Luk 8:9-10*)

¹⁰ Yann sukàkà bi á byar Yesu ni, n bib ku rag, “Bu-à sa wù ma ri zìm á dinya mpír jír, wù ri dang ma tinn jír, í jir kai rà?”

¹¹ Yesu dinya big n rag, “Buná big ya hing ning gban-à ná yì barà kùr Shìdun shi sig áni. Ama bubá big ya fig big gban-à hi bàna.

¹² Mpír-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb kà ya ku àjirà aku dìg nànn. Mpír-à ma bàna ma bu, kó wà títi-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zìg rìg á vùwá ni.

¹³ Bu-à sa mì ri dinya big tinn jír níng, í jirà big ri myàng, ama big myàng yì fig bàna. Big ri fig, ama big fig byann fig bàna.

¹⁴ Bu-à Ishaya ba sig níng, sa hing dáb àràg barà ku ba sig. Ku ba sig jír-à Shìdun dang sig n rag,

‘Bá fig, má fig jakàng, ama bá fig byann fig bàna.

Bá myàng, má myàng jakàng, ama bá myàng kyàr fig bàna,

¹⁵ jir kai bàna pìkyinnbá wu rìghing,

big ri fig fig rag jír bàna.

Big bir dim rìghing zubá,

nìm má àdòníng bàna, big nìm má myàng.

Sungbá nìm má fig jír, big nìm má fig byann, n nìm má vim bìr kàng bi rìg á byarmí ni.

N nìm má dàb gban rìg big.’

¹⁶ “Ama buná ning fig hing àjwár, jir kai bàna ning ri myàng kyàr, sungná ri fig jír tinn.

¹⁷ Mì ri dinya ning àjai, yann aswam Shìdun big ma mpìrká rì sa bu òsàn á pyànn Shìdun ni níng, big rì zìm abig myàng bu-à ning myàng sig níng, ama big myàng fig bàna. Big ri zìm abig fig bu-à ning fig sig níng, ama big fig fig bàna.

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za
(*Mar 4:13-20; Luk 8:11-15*)

¹⁸ “Aning fig, má dinya ning yìr tinn jír á shinn aminn za-à níng.

¹⁹ Swaiká zyun-à ta kù wann sig á gbìb-à ni níng, shi sig àràg mpìrká fig sig jir Shìdun, ama big fig byann fig bàna. Shaitan bi tonn gban big, n gbar vim bìr rìg bu-à big tàg sig á pìkyinnbá ni.

²⁰ Swai buká ta kù wann sig á jànn-à yan sig á shinn abàn-à ni níng, shi sig àràg mpìrká fig sig jir Shìdun ma pìkyinn àjwár,

²¹ ama big bir zwàun fig pìkyinnbá áni bàna. Ba shi nonn títi nímá. Shwìn ma bi dìg hing big dò jirà big zìg sig jir Shìdun níng, í nann-à hi big í dà fim rìg-à.

22 Swai buká zyun-à ta kù wann sig á sí-à ni níng, shi sig àràng í mpìrká fig sig jir Shìdun, ama big ri kyab jír wàni. Big ri zìm abig fig àjwár. Big ri zìm abig shi mpìr bàì. Bu káníng bidim pàr í bu-à ri kan dim big wà bá bàg jir Shìdun.

23 Ká zyun-à ta kù wann sig á jànn-à òsàn níng, shi sig àràng í mpìrká fig sig jir Shìdun, n fig byann hing wàni. Big shi sig àràng í yìr bu-à má wan awan òsàn. Káhi kab dib-swana, káhi kab dib-sara, káhi kab òzyun agban dwib."

Tinn Jír á Shinn Byann

24 Yesu dinya big tinn jír zyun n rag, "Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràng í mpìr-à minn sig swai buju òsàn ní má mà dawá ni.

25 Ama á sai-à mpìrká na jànn gban rìghing níng, mpìr azíbwá bi n minn kà yìr byann mà yau bujúká ni, mi í yag rìg-à.

26 Barà buju-à wài dù nann zu n nìm, má sa rag yìr níng, í wà byann-à í wài dù nann zu-à.

27 A byar-à níng hi, fàuká bu mpìr-à níng bi n bib ku rag, 'Malam, swai bu-à à minn sig mà dawú ni í swai bu òsàn. Byann káníng bi sig áni rà?'

28 A byar-à níng hi, ku dinya káníng n rag, 'I mpìr azíbmí big minn sig nì bu-à níng.' Fàu káníng bib ku n rag, 'Kó ayi yag gbìb zu ya wù rà?'

29 Ku dinya big n rag, 'A a, kada aníng yag gbìb zu bàna, jir kai bàna kada aníng gbìb zu kwonn ma buju-à í zyun.

30 Aníng fim buju-à ma byann-à abig wài dù nann zu í zyun har sai-à má binn buju-à. I wà má dinya mpìrká má binn níng, abig bi gbìb zu rìg byannká, ma abig sùr kwonn í byar òzyun, abig ta kà rìg mà pyìr-à ni. Bujuká abig sìn kwonn í byar òzyun ma abig ngàb kà rìg mà vonn-à ni.' "

Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Àràng Barà Yìr Masita Ri Wài Níng

(Mar 4:30-32; Luk 13:18-19)

31 Yesu dinya mpìrká tinn jír rag, "Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràng mpìr-à ma minn sig swai masita mà dawá ni.

32 Swai-à hi shi sig títi ní má, ama wà ba minn hing, má wài nann zu hing ri wài kab kó jì bu-à wà áni bidim pàr. Ayinnbuká ri sa lubá mà ayabwá ni."

Mpìr Shìdun Ri Swàb Kà Àràng Barà Yìsti Ri Lib Swàb Kà

(Luk 13:20-21)

33 Yesu dinya jakàng big tinn jír zyun n rag, "Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràng í yìsti bu-à ri lílib. Uwá zyun ma zìg hing yìsti, ma ta kà hing á mìg tasa sara, mìg-à ma jì bànn kwonn hing, má lib swàb kà."

Yesu Ri Dang Jírwá Ma Tinn Jír

(Mar 4:33-34)

³⁴ Yesu ri dinya kyann bìr mpìr káníng jírwá ma tinn jír, ku ri dinya fig mpìr jír átai bàna, sái ma tinn jír.

³⁵ Ku ri sa bu káníng àrэг barà mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun dang sig rag,

“Má dinya mpìrká tinn jír. Má dang vinn rìg bu-à big rì bònn tàmm sig tun sai-à big màmm jag sig dunyaru.”

Yesu Dang Kyàr Vinn Rìg Tinn Jír á Shinn Byann

³⁶ Barà Yesu dù dà fim bìr mpìr káníng, ku kà yag mà lu-à ni, á byar-à hi yann sukàwá big bàg yag ku n bib ku rag, “A dinya yi yìr tinn jír-à á shinn byann-à mà dà-à ni.”

³⁷ Ku dinya big n rag, “Mpìr-à minn sig swai buju-à òsàn níng í Wùn Mpìr Jíkwìnn.

³⁸ Da-à hi í dunyaru, swai buju-à òsàn níng í mpìrká á kùr Shìdun ni. Byann káníng í mpìrká zyun-à big í bu Shaitan.

³⁹ Mpìr azíb-à mìnng sig byann káníng, í Shaitan. Ayúnn-à bá binn áni níng, í àyúnn-à dunyaru má vinn áni. Abinnká í yann aswam Shìdun mà wai.

⁴⁰ Arэг barà big ri wun kwonn byannká mi ri du swànn mà pyìr-à ni níng, í barà má sa áni àyúnn-à wà kinn shinn.

⁴¹ Wùn Mpìr Jíkwìnn má swam bi yann aswamwá

mà wai abig wun kwonn rìg mpìrká zyun-à ri sa mpìrká abig sa bu-à bibai, ma mpìrká ri sa bu pyìr. Abig zìg zu rìg káníng mà byar-à Shìdun ri na kùrwá,

⁴² abig ta kà káníng á lu pyìr-à ni, á byar-à bá kig nàikitáu wàni, hár má zwàm kà vù á nginnbá ni.

⁴³ Mpìr Shìdun big má fig àjwár. Mùnnpyànnbá má zwàm átai kpàin kpàin mà byar-à Tabá ri na kùrwá. Ká zyun-à shi sig ma sung, abig fig jír-à níng.

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Shi Sig Ma Bu

⁴⁴ “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àrэг í zinariya ùwài big jì dim sig mà dà-à ni. Wà mpìr zyun ma dìg hing, kwá tàmm jànn rìg, má yag ma àjwár á pikyinnwá ni, aku yag wann tafinn gban rìg buká ku shi sig ma kàhi bidim pàr, ma aku wann dà-à níng, jir kai bàna ku ri zìm zinariya-à níng.

Tinn Jír á Shinn Abàn Nsònn

⁴⁵ “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àrэг í mpìr-à yag mi ri yàn kyann abàn nsònn.

⁴⁶ Barà ku dìg wà òsàn-à níng, í byar-à ku yag n wann tafinn rìg buká ku shi sig ma kàhi, mi í wann rìg-à abàn-à níng ma kàhi. Ku zìm kab sig abàn nsònn-à níng ma kó kai bidim pàr.

Tinn Jír á Shinn Api

47 “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg mpìr agban jáiká zyun-à wìr sig àpìbá mà níng-à ni, n gban sig jáibá kim kim.

48 Barà jáiká kà mònng sig mà àpì-à ni àdòning, big í gbar zu bi rìg-à á myann, n shi wann rìg á jìnn ni, n shig zu rìg jáiká wà òsàn òsàn níng, n sìnn kà rìg á gágsàg-à ni. Ká zyun-à sànn fig bàna níng, big í tafinn rìg-à.

49 Wàníng í barà má shi áni àyúnn-à wà kinn shinn. Ayúnn-à níng hi, yann aswam Shìdun mà wai má bi, bá shig zu rìg mpìr bibaiká áyau òsànká ni.

50 A byar-à níng hi, bá ta kà rìg big mà pyìr-à ni mà byar-à bá kig mínn hár má zwàm kà vù á nginnbá ni.”

Bu Tàg Akor Ma Bu Tàg Apyú

51 Yesu bib big abib n rag, “Níng fig byann hing jír-à níng rà?”

Big zìnn n rag, “Nn.”

52 Ku dinya big n rag, “Malamká bidim párr zyun-à kàng sig yann aswam á shinn barà Shìdun má na kùrwá níng, shi sig àràg àsàin lu, áyau buká ku shi sig ma kàhi níng, ku ri zìg zu bi bu àpyúká ma àkorká.”

Mpìrká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarar Ngàng Ku

(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)

53 Barà Yesu dang vinn rìg tinn jírúwá àdòning, ku dù mí í yag rìg-à.

54 Barà ku kàng yag sig mà jànnwá ni àdòning, sái ku kà

mi ri tàg mpìrká jir Shìdun mà tonn bìr kwonn-à ni. A byar-à níng hi, mpìrká sa mamaki n rag, “Mpìr-à níng dìg sig yar-à níng ma gban-à níng áni rà?”

55 Wàníng í wùn kapinnta bàna rà? Nàwá í Maryamu bàna rà? Wunzàwá big í Yakubu, ma Yusufu, ma Siman, ma Yahuda bàna rà?

56 Wàníng í zyun-à ajunwàwá big shi sig ma yì níng bàna rà? Ku dìg sig yar káníng áni rà?”

57 I byar-à big ngàng ku.

Sái ku dinya káníng n rag, “Mpìr-à ma ri dang kyann jir Shìdun, big ri wib ku kó áni bidim párr, ama mpìrká á jànnwá ni, ma mpìrká á luwá ni, big ri ngàng ku, mi ri wib fig ku bàna.”

58 Ku sa fig swàm bu mamakí ká nìnnànn ní má màhàn bàna, jir kai bàna big bìr fig pìkyinnbá á byarwá ni bàna.

14

Barà Big Gban Yohanna Àsàin-à Wau Mpìrká Dir Batisma

(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)

1 A sai-à níng hi, Hirudus kùr-à á Galili fig tai á shinn Yesu.

2 Ku dinya yann sukàwá big n rag, “Wàníng í Yohanna àsàin-à rii wau dir batisma, ku dù nann zu rìghing mà amir ki-à ni, í bu-à sa ku dìg sig gban-à, mi ri sa bu mamaki-à níng.”

3 Sai-à bu-à níng sa fig ma bàna níng, Hirudus dang rìghing rag abig pànn rìg

Yohanna, ma abig sîr ku, abig kîg kâ ku mà tonn fi-à ni. Hirudus sa sig àdòning á jîr shinn Hirudiyas wâ shunwòwá Filibus.

⁴ Bu-à sa níng, Yohanna rî dinya kyann sig Hirudus rag, barà wàning zìg sig uwà-à níng, sànn fig bàna.

⁵ Hirudus ri zìm aku gban rìg Yohanna, ama ku ri shàr zinn bìr mpìrká, jîr kai bàna mpìrká ri myàng wàning rag í mpìr-à ri dang kyann jîr Shìdun.

⁶ A sai-à Hirudus sa buki àyúnn-à big mà sig ku àní níng, wùn uwà Hirudiyas gbìb jau á pyànn bìr mpìrká ni, hár Hirudus fig àjwár wàni.

⁷ A byar-à níng hi Hirudus myàng àdòning, n tun ki n dinya wùn uwà-à níng n rag, “Bu-à wù ma ri zìm í bu-à má ya wù.”

⁸ Wùn uwà níng hi, nàwá dinya ku n rag, “A vig Hirudus aku ya wù shinn Yohanna, àsàin-à ri wau òr batisma níng, á tasa.”

⁹ Barà kùr-à hi fig àdòning, òr wá í wu tag rìgwá. Ama jìrà ku nìm gib rìghing nu á pyànn bìr mpìrká ni, sái ku dinya mpìrká buwá n rag, abig ya wùn uwà-à níng bu-à wàning ri zìm.

¹⁰ Ku dinya mpìrká abig yag gib shinn Yohanna mà tonn fi-à ni.

¹¹ A byar-à hi big yag zìg bi shinn Yohanna á tasa-à ni, n ya wùn uwà-à níng, ku zìg yag mà byar nàwá ni n ya wàning.

¹² Yann sukà Yohanna big bi, n zìg rìg ki Yohanna, mì jì rìg-à mà shar-à ni. A byar-à hi, big yag n dinya Yesu.

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Bujù

(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Joh 6:1-14)

¹³ Barà Yesu fig tai Yohanna àdòning, ku dù á byar-à níng hi, n kâ á kòr-à ni, mì yag rìgwá mà byar awù zyun. Barà mpìrká fig àdòning, big dù mà kauyebá ni kim kim, n bàg yag ku mà bar.

¹⁴ Barà Yesu tìg wann mà kòr-à ni, ku myàng bìr mpìrká, sái ashi káníng pànn rìg ku, ku í dàb gban rìg-à mpìr dorká.

¹⁵ Barà kamzau fòr àdòning, sái yann sukàkâ buwá bi á byarwá ni n rag, “Byar-à níng í awúnn, kamzau sa rìghing. A dwim mpìr káníng abig yag mà kauyeká ni àjìrà abig wann ya shinnbá buju.”

¹⁶ A byar-à níng hi, Yesu dinya big n rag, “Kada aning fim mpìrká abig yag bàna. Níng ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”

¹⁷ Big dinya Yesu n rag, “Bu-à yi shi sig ma kâhi í brodi àkunn swana ma jái àkunn pyàna.”

¹⁸ A byar-à hi, Yesu dinya big n rag, abig zìg bi á byarwá ni.

¹⁹ Ku dinya bìr mpìr káníng abig shi wann á shinn byann-à ni. Ku zìg brodi àkunn swana ma jái

àkunn pyàna, n myàng yag zuwá mà wai, n sa Shìdun í soko. Ku ngir gàfinn brodi awín awín n ya yann sukàká buwá big abig gàfinn ya bìr mpìr káníng.

²⁰ Bìr mpìr káníng ji hár n ji mònn rìg finnbá. Yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg dwib agban pyàna.

²¹ Bìr wunùká ká zyun-à ji sig buju-à níng, big fòr hing dubu swana. Wàníng íri wunùká, big wànn kà fig uwàká ma yanká áni bàna.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Nì

(Mar 6:45-52; Yoh 6:15-21)

²² A byar-à níng hi Yesu dinya yann sukàká buwá big abig kà á kòr-à ni, abig yag jag ku mà jann, sai wà kwa dwim gàfinn hing òr ma bìr mpìr káníng mpyim, í wà kwá yág ni.

²³ Barà ku dwim gàfinn òr ma mpìrká àdòníng, ku nann yag mà mwír-à ni, n vig Shìdun. Ku shì sig màhàn awínwá ni hár àkamzau.

²⁴ A sai-à níng hi, kòr-à shì sig mà yau níng-à ni, afag zàpìr ri dab wìr kà áni, jir kai bàna wàu ri gbar bi mà pyànnbá ni.

²⁵ I pinnpàin Yesu bi á byar yann sukàwá big ni, ku ri kyann á shinn zàpìr-à ni.

²⁶ Barà yann sukàwá big myàng ku ri kyann á shinn zàpìr-à ni àdòníng, big shàr rìg zinn n yan yán n rag,

“Wàníng í wàu.” Dìrbá ri zwab kàg kàg kàg.

²⁷ A byar-à níng hi, Yesu dinya big jír n rag, “Aníng tib wann pìkyinn ná, í mì ò bi síg nì, kada aníng shàr zinn bàna.”

²⁸ Sáí Bitrus zìm n rag, “Shinn Lumí, wà má í wù àjai, á sa ñ kyann yag á byarwú ni á shinn zàpìr-à ni.”

²⁹ A byar-à hi, Yesu bar bi Bitrus n rag, “A bi!” Sáí Bitrus tig wann bi á kòr-à ni, n kyann yag mà byar Yesu á shinn zàpìr-à ni.

³⁰ Barà ku myàng wàu ri gbar àdòníng, ku í shàr rìgwá zinn, ku myàng ku ri sib kà wann mà mìr zàpìr-à ni. A byar-à hi, ku yan nài yán n rag, “Shinn Lumí, á zìg zu mì.”

³¹ Kinn fig su bàna, Yesu du yag vùwá n pànn zu bi ku n bib ku n rag, “A bir fig pìkyinnwú á byarmí ni bàna rà? Bu-à sa wù ri shàr zinn í jir kai rà?”

³² A byar-à níng hi, big pyàna bidim pàr, big kà rìg mà kòr-à ni, sái wàu-à hi í sar rìg-à.

³³ A byar-à hi, mpìrká zyun-à shì sig mà kòr-à ni níng, wib ku n rag, “Ajai wù í Wùn Shìdun.”

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dorká

(Mar 6:53-56)

³⁴ Big pìm zu yag rìg mà jann, mà jànn zyun Janis-arata.

³⁵ Barà mpìrká màhàn myàng yì rag í Yesu àdòníng,

big dwim bar kwonn gban rìg mpìr dorká mà jànn-à níng hi bidim pár, abig bi á byarwá ni.

³⁶ Big vig ku n rag, aku fim mpìr dorká a káníng pànn íri nu jawá. Ká zyun-à pànn sig nu jawá níng, big gban rìghing.

15

Sù Bu Agbamká (Mar 7:1-13)

¹ I byar-à hi Farisawaká ma malamká, big bi sig mà Urushalima á byar Yesu ni, big bib ku jír n rag,

² “Bu-à sa yann sukàwú big ngàng wà bá wib jír bu-à yàkúyí big rì dang sig í jir kai rà? Bu-à sa big rì tu fig vùbá mpyim jirà abig ji buju ini bàna níng, í jir kai rà?”

³ Yesu zìm n dang rag, “Bu-à sa ning wib fig doka Shìdun bàna, ning ri bàg íri bu tàgná í jir kai rà?”

⁴ Shìdun dang rag, ‘Aning wib taná ma nàná.’ Ku dang jakàng n rag, ‘Mpìr-à ma swau hing tawá kó nàwá abig dab gban rìg ku.’

⁵ Ama buná ning tàg mpìrká n dang rag, kó ni aku dinya tawá ma nàwá aku rag, bu-à ku nìm má ya káníng, ku ya rìghing Shìdun. Mpìr-à ma sa hing wàníng, ku ri wib fig tawá bàna.

⁶ Ning dang rag, má sànn fig wà aku wib tawá bàna, wà má àdòníng, ning kim hing doka Shìdun, n bàg rìghing

íri jír buká ning ri tàg. Jírná sànn fig bàna.

⁷ Ning í mpìrká ri dang jír nu pyàná, jír-à Ishaya ri ba sig á shinn ná ni níng, í àjai. Ku ba sig jir Shìdun n rag,

⁸ ‘Mpìrká tàma-à níng ri wib mì ma nu átai. Ama big bir fig pìkyinnbá á byarmí ni bàna.

⁹ Big ri wib mì ma nu átai, big ri tàg sù bu àgbamká bubá rì, mì ri sa shi rag í dokamí.’ ”

Buká Ri Sa Bai Mpìr (Mar 7:14-23)

¹⁰ Yesu bar bir mpìrká n dang rag, “Aning gang sung, ma aning fig byann jírmí.

¹¹ Walai bu-à mpìr má ji zyun-à má sinn kàng ku jín, sái bu-à ma zu bi á nu mpìr, í bu-à má sinn kàng ku jín.”

¹² I byar-à yann sukàwá big bi n dinya kàng ku n rag, “A yì fig wà Farisawaká ri nànn àgùnn ma jír-à à dang sig níng bàna rà?”

¹³ Ku dinya káníng n rag, “Bu-à ba jann sig, wà ma í Tamí mà wai ma jann fig ni bàna, bá gbar gbìb zu rìg.

¹⁴ Aning fim big, big í àgbamká shi sig àràg àfau big. Afau ma gbar hing àfau, big pyàná bidim pár bá kù kà á shar.”

¹⁵ I byar-à hi Bitrus dang rag, a wàníng dinya byann big yìr jír-à níng.

¹⁶ Yesu dinya big n rag, “Hár tàma-à níng ning fig yì fig yìr jírmí bàna rà?”

¹⁷ Ning yì fig wà bu ma kà hing á nu, ri kà yag mà finn,

mi ri zu bi rìg á myann níng bàna rà?

¹⁸ Ama bu-à ma zu bi á nu, ri zu bi mà pìkyinn mpìr. I bu-à má sa bai mpìr.

¹⁹ Bu bibai-à mpìr ma sa bidim pàr ri zu bi mà pìkyinnwá ni, àràg ki gban, ma jir àyái, ma ajwú, ma jír òsàng, ma jír azinn.

²⁰ Bu káníng í bu-à ri sa bai mpìr. Ama jirà mpìr má ji buju ku tu fig vùwá bàna, kàhi má sa bai fig mpìr bàna.”

Uwà Zyun Bir Pìkyinn á Byar Yesu

(Mar 7:24-30)

²¹ Yesu dù á byar-à hi ni n yag mà jànn Taya big Sidon.

²² I byar-à hi uwà zyun mà jànn Kananiya bi n kíg dinya Yesu rag, “Shinn Lumí, Wùn Dawuda, á myàng ashimí, wàu dab sig wùn uwámí zyun, ku fig fig àjwár bàna.”

²³ Yesu dang fig jír ma ku bàna. Sáí yann sukàwá big bi á byarwá ni, n vig ku n dang rag aku kan rìg uwà-à níng, kada a wàníng bàg big ma nài yán bàna.

²⁴ I byar-à Yesu dang n rag, “Big swam bi sig mì á byar àdùnká nang jànn sig, àdùnká hi í mpìr Israilaká.”

²⁵ I byar-à hi sái uwà-à níng bi bìnn kir wann á pyànnwá ni n dang rag, “Shinn Lumí, á sa shang mì.”

²⁶ Ku dang rag, “Sàn fig wà abig zig buju yanká abig ta ya bái bàna.”

²⁷ I byar-à hi uwà-à níng dang rag, “Jírwú àjai, Shinn Lumí. Ama báiká ri ji buju-à yanká ma ji dà sig.”

²⁸ I byar-à Yesu dinya ku rag, “Kai, uwà-à níng pìkyinnwá à bir sig á byarmí ni níng wài hing. Bu-à wù ri zìm níng, má sa ya wù.” Kinn fig su bàna sái wùnwá í gban rìg-à.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá

²⁹ Yesu dù màhàn n bàg á nu Ayunn Galili, n nann zu yag mà shinnkwìnn-à ni, n shì sig màhàn.

³⁰ Bìr mpìrká nìnànn nímá ri bi á byarwá ni big swann bi kwonn sig ma mpìrká ri kyann sar fig kyonn bàna, ma mpìrká vù-à ma bar-à kìm rìghing, ma àfau big, ma mpìr anam àsír big, ma mpìrká nìnànn nímá dor kìm kìm big sìnn sig big á pyànnwá ni. Ku dàb gbam vinn rìghing big bidim pàr.

³¹ Hár mpìrká sa mamaki big myàng mpìr anam àsír ri dang rag jír, mpìrká vùká ma barká kìm rìghing níng, bidim pàr bànn kinn kàng rìghing. Mpìrká ri kyann sar fig kyonn bàna níng ri kyann lafinn rag ma barbá. Afauká ri myàng rag ma zubá tinn. I byar-à hi big swam yan Shìdun mpìr Israilaká á sai-à hi ni.

Yesu Ya Mpìr Dubu Yina Buju

(Mar 8:1-10)

³² Yesu bar yann sukàwá big n dang rag, “Mì ri myàng

ashi bir mpìr káníng wàni, jir kai bàna janá-à níng subá sara big shi sig á byarmí ni, big dìg fig bu-à bá ji bàna. N zìm fig wà ní dwim gàfínn òr ma big átai bàna, jir kai bàna kada abig kù ànù á gbìb-à ni bàna.”

³³ I byar-à hi yann sukàwá big dinya ku n rag, “Yá dìg bi buju-à yá ya bir mpìr káníng awúnn-à níng ni á ni rà?”

³⁴ Yesu bib big n dang rag, “Níng shi sig ma brodi àkunn píná rà?”

Big dang rag àkunn sùmpyànn ma jái títi nímá tinn.

³⁵ I byar-à hi ku dinya bir mpìr káníng abig shi wann á jinn ni.

³⁶ I byar-à ku zìg brodi àkunn sùmpyànn ma jái, n sa Shìdun ísoko, n ngir gàb fim, n ya yann sukàwá big abig gàb fim ya bir mpìr káníng.

³⁷ I byar-à big ji har finnbá zìr. I wà yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg sùmpyànn.

³⁸ Mpìrká ji sig buju káníng dubu yina íri wunù big. Big wànn kà fig uwàkà ma yann wùnsháiká áni bàna.

³⁹ I byar-à hi Yesu dwim gàb fim òr ma big, n kà á kòr-à ni, mi í yag rig-à mà jann Magadan.

16

Big Ri Zim Yesu Aku Sa Ya

Big Bu Mamaki

(*Mar 8:11-13; Luk 12:54-56*)

¹ Sái mpìr Farisawaká ma mpìr Sadukiyawaká bi abig màg màg fig Yesu, í wà big dinya ku n rag, aku sa ya big bu mamaki àjìrà abig yì wà kwa wann bi síg mà byar Shìdun ni àjai.

² Ama Yesu dang rag, “Wà na myàng àyúnn-à ma kà rìghing ná dang rag àyúnn-à pinn sig apa, shyù má tab fig bàna.

³ I pyim byau yì nímá, na dang rag shyù má tab, wà na myàng waisháu ma wa kwonn sig jín pipìr. Ná myàng yì bu káníng, ama bu-à Shìdun má sa tàma-à níng ná myàng yì sar fig bàna.

⁴ Níng mpìrká á jànn-à tàma-à níng, níng í mpìr asa bu pyìr, níng í mpìr asa àyái big, bu mamaki-à níng rì zìm ní sa ya níng, í wà áni rà? Ai má sa fig bàna. Bu mamaki-à má sa ya níng níng, má shi àràg bu Yunana rì níng.”

Sái ku fim rìg káníng mi í yag rìg-à.

Jír á Shinn Bu-à Fari-sawaká Ma Sadukiyawaká Rì Tàg

(*Mar 8:14-21*)

⁵ Barà big yag fòr mà jann, àsái yann sukàwá big mànn jànn rìghing big pànn zìg yag kwonn fig ma brodi í zyun bàna.

⁶ Sái Yesu dinya big n rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning bir pìkyinn

ná á yisti Farisawaká ma Sadukiyawaká ni bàna.”

7 I byar-à hi big dang jír áyau bar òr̀bá ni n rag, “Bu-à sa ku dang àdòning, í jirà yi zìg bi fig brodi bàna níng.”

8 Yesu yì rìghing jír bu-à big ri dang níng, í wà ku dang rag, “Ning bir fig pìkyinn ná bidim pàr á byarmí ni bàna, í bu-à sa ning ri dang jír á shinn barà ning zìg bi fig brodi bàna.

9 Hár tàma-à níng níng yì byann fig bàna rà? Ning kyab pànn fig sai-à ò ngir gàb fim brodi àkunn swana, n ya mpìr dubu swana níng bàna rà? Ning wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?

10 Ma sáshinn brodi àkunn sùmpyànn yi ya mpìr dubu yina níng fa? Ning wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?

11 Bu-à sa ning fig yì fig bàna í jir kai rà? Ai ò dang fig í jir brodi bàna, ò dang rag, aning pànn shinn ná ma jir yisti bu Farisawaká ma Sadukiyawaká níng.”

12 I byar-à hi yann sukàwá big í fig yì rìg-à. Wato jír-à ku dinya sig káníng níng, í jír á shinn yisti bàna, ama ku ri dinya káníng jír á shinn bu tàg Farisawaká ma Sadukiyawaká.

13 Barà Yesu yag mà jànn Kaisariya Filibi, í byar-à hi ku dinya yann sukàwá big n rag, “Mì Wùn Mpìr Jíkwin, mpìrká ri kyab rag, mì í ni rà?”

14 I byar-à hi big dang rag, “Mpìrká káhi dang rag, wù í Yohanna awau òr̀r̀ batisma. Káhi dang rag, wù í Iliya. Káhi dang rag, wù í Irimiya. Káhi dang rag, kó wù í mpìr zyun áyau mpìrká rii dang kyann jir Shìdun bi sig nì.”

15 Ku bib big n rag, “Ma bigná, ning ri kyab rag, mì í ni rà?”

16 I byar-à Siman Bitrus zìm n dang rag, “Wù í Almasihu Wùn Shìdun, Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki níng.”

17 Yesu dinya ku rag, “Jírwú sànn hìng, Siman wùn Yohanna. I Tamí mà wai tàg sig wù jír-à níng nì. I mpìr zyun kim tàg fig wù nì bàna.

18 Mì ri dinya wù, wù Bitrus, wù í abàn. Má bar kwonn mpìr iklisiyamí á byar abàn-à hi. Gbam lu pyìr má sa fig iklisiya bu bàna.

19 Má ya wù kú-à wá pù nu nkyun lu Shìdun áni mà wai. Bu-à wa kìg sig á jànn-à ni má kìg mà wai tinn. Bu-à wa pù sig á jànn-à ni má pù mà wai.”

20 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag kada ba dinya swann kó mpìr nzyun rag ku í Almasihu.

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun
(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)

Yesu Dinya Mpìrká Barà Kwá Wu Kiwá
(Mar 8:31—9:1; Luk 9:22-27)

21 I byar-à Yesu kà mi ri dinya yann sukàká buwá barà kwá wu kiwá áni. Ku dang rag shi sig ku àràg í dole aku yag mà Urushalima. Agbamká ma mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká má du kà ku shwìn wàni. Hár kwá wu rig, áyau su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.

22 I byar-à hi Bitrus gbar yag ku mà byar zyun n yan ta ku n dang rag aku shi àdòning bàna.

23 Yesu vim bìr n myàng Bitrus n dang rag, “A dù á pyànnmí ni, wù í Shaitan, wù ri zìm ator pànn mì. Bu-à wù ri kyab níng, wù ri kyab fig bu Shìdun bàna. Wù ri kyab bu-à mpìr ri kyab.”

24 Ku dinya yann sukàwá big n rag, “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku wann tafinn shinnwá, ma aku zig shwìn-à má bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì.

25 Mpìr-à ma ri zìm shinnwá, kwá dìg fig yonkiwá bàna. Ama mpìr-à ma wann tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, kwá dìg yonkiwá.

26 Wà mpìr ma dìg gban rig buká á dunyaru, ma dìg fig yonkiwá bàna, buká ku dìg sig níng má swàb kà ya ku kai rà? Bu-à mpìr má ya jir à aku dìg kàng yonkiwá, í kai rà?

27 Wùn Mpìr Jíkwìnn nyàan bi, kwá bi ma gban Tawá. Kwá bi kwonn ma yann aswamká mà wai, kwá

wà kó ni kwonn ábibir bar buká big sa sig.

28 Jír-à níng í jír àjai, mpìrká káhi má shi sig ma áni á jànn-à ni, bá wu fig bàna, hár àyúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn má wann bi ma kùrwá.”

17

*Barà Zwánn Yesu Vim Bìr
(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)*

1 Na kù su sùnnjin Yesu zìg yag Bitrus ma Yakubu ma Yohanna wunzà Yakubu mà shinnkwìnn zyun ni mà wai. Big shi sig màhàn awínbá ni.

2 Barà big ri myàng ku àdòning, í byar-à zwánnwá í vim bìr rig-à, sái big myàng zwánnwá ri zwàm kpàin kpàin àràg í àyúnn. Jàwá mìg shi karr àràg í sònn.

3 I byar-à yann sukà sara káníng myàng Musa ma Iliya mìr gbìb zu, mi ri dang jír ma Yesu.

4 Sái Bitrus dinya Yesu n rag, “Shinn Luyí, barà yì shi sig áyág níng, sànn hìng. Wa zìm hìng má dab apig sara, zyun í buwú, zyun í bu Musa, zyun í bu Iliya.”

5 Barà ku ri dang níng, sái akor mìmìg karr níma wann bi, n nìm òm gban rig big màhàn. Nài jír zu bi áyau akor-à ni n dang rag, “Wàníng í wùnmí zyun-à mì ri zìm wàni, mì ri fig àjwàrwá, aning fig jír wá.”

6 Barà yann sukà Yesu big fig jír-à níng sái zinn pànn rig big, hár big yag bìr kù ma fin.

⁷ I wà Yesu bi fòr á byarba ni, n tib big vù á òr n dang rag, abig dù nann á wai, abig shàr zinn bàna.

⁸ I byar-à big dù nann zu big myàng fig mpìr bàna, sái òr Yesu.

⁹ Barà big tìg wann bi mà shinnkwìnn-à ni, Yesu dinya big rag, “Aning dinya mpìr bu-à níng myàng sig níng bàna fa, sái àyúnn-à ba gbar dù nann zu kàng hing Wùn Mpìr Jìkwìnn ma yonki.”

¹⁰ I byar-à yann sukàkà bib Yesu n rag, “Bu-à sa malamká dang rag, Iliya má bi jág nì, í wà Kristi má bí ni níng, í jir kai rà?”

¹¹ Yesu dinya big n rag, “Iliya má bi jág nì àjai, kwa bi hing kwá sa samyib kó kai bidim pàr.

¹² Ama mì ri dinya níng, ái Iliya bi rìghing, ama mpìrká á jànn-à ni yì fig ku bàna. Big sa rìghing ku bu-à big ri zìm. Wà níng má í barà bá sa ma Wùn Mpìr Jìkwìnn àni tinn.”

¹³ I byar-à hi yann sukàwá big yì rìghing ku ri dang jír á shinn Yohanna awau òr batisma.

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig

(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Barà big fòr bi áyau bìr mpìrká ni, sái mpìr zyun bi á byarwá ni, n bìnn kir wann á pyànnwá ni n dang rag,

¹⁵ “Shinn Luyí, á myàng ashi wùn mí, kwonn ri gbar ku, ku ri wa shwìn wàni

kàun nìnnàn nímá. Ku ri kù kà kyann á pyìr ma zàpìr.

¹⁶ N zìg yag ku mà byar yann sukàwú big ni, big dàb gbam yì sar fig ku bàna.”

¹⁷ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Kai! Bu-à sa níng bir fig pìkyinn ná á byarmí ni bàna, hár tàma-à níng, í jir kai rà? Níng ri gbam sung. N sa muyar ma níng hár ákaun rà? Aning zìg bi wùn-à hi áyág.”

¹⁸ Yesu yan ta wàu-à níng nài yán, sái wàu-à í zu bi rìg-à á òr wùn-à ni. I nànn-à hi sái wùn-à í gbam rìg-à màhàn.

¹⁹ I byar-à hi, yann sukàwá big bònng yag mà byarwá ni n bib ku rag, “Bu-à sa yi kan zu sar fig wàu-à níng bàna, í jir kai rà?”

²⁰ Ku dinya káníng n rag, “Bu-à sa níng, níng bir wai fig pìkyinn ná bàna. Mì ri dinya níng í jír àjai. Wà na bir hing pìkyinn á byar Shìdun ni kó títi nímá àràg barà yìr masita shi sig títi nímá níng, na dang rag shinnkwìnn-à níng aku gbìb dù ma mìrwá aku yag màhàn bó, má yag. Wà na bir hing pìkyinn, ná sa kó kai bidim pàr. [

²¹ Iri swai wàu-à níng má zu fig átai bàna, sái ba sìnn hing nu ma vig hing Shìdun.]”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu

(Mar 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Sai-à big kwonn shi sig mà Galili, Yesu dinya big

n rag, "Bá zìg Wùn Mpìr Jìkwìnn má ya kà á vù mpìrká ni,

²³ bá gban rìg ku, ama àyúnn wà wa sara, kwá dù nann zu kàng ma yonkiwá."

Barà yann sukàwá big fig àdòníng pìkyinnbá í bai rìg-à.

Bài Jànn-à Big Wa Ya Lu Shìdun

²⁴ Barà big bi fòr á Kafar-nahum, sái malamká ri zìg bài jànn á lu Shìdun ni níng, big yag mà byar Bitrus n bib rag, "Shinn Luná ri wa bài jànn bu Lu Shìdun rà?"

²⁵ Ku zìm n rag, nn, wàníng ri wa.

Barà ku kàng bi á lu-à ni, sái Yesu bib ku rag, "Siman, à myàng ashinn rà? Mpìrká ri wa kùr bài jànn íni rà? I yann jànnká rà, kó í kyinnká rà?"

²⁶ Bitrus dang rag, "I kyinnká."

I byar-à Yesu dinya ku rag, "To, kàhi yann jànnká má wa fig bàna.

²⁷ Ama yi zìm fig ayi sa bai mpìr káníng pìkyinn bàna. A yag mà níng-à ni, á ta zwann, á gbar zu jái-à ma pànn jag sig. Wá myàng bài á nuwá ni, wà zyùn-à má màg bài jànnýi yi pyàna. A zìg á wa big í bài jànnýi."

18

Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpìr-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni

(*Mar 9:33-37; Luk 9:46-48*)

¹ Nonn fig bàna, sái yann sukàká bu Yesu big bi n bib ku rag, "Ayauyí ni mpìr-à má shi àgbam mà fir kùr Shìdun ni í ni rà?"

² Sái ku bar wùn zyùn títi nímá, n sinn kà wàníng, a wàníng sar á pyànnbá ni.

³ I wà ku dang n rag, "Má dinya ning jír àjai. Wà na vim bìr fig ma kàng fig àràg ning í yann wùnshái big bàna, ná kà fig mà byar-à Shìdun ri na kùrwá bàna.

⁴ Mpìr-à ma sinn kàng hing shinnwá àràg ku í wùnshái títi-à níng, ku í mpìr-à má shi àgbam mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.

⁵ Mpìr-à ma pànn hing wùn zyùn àràg wùnshái-à níng vù pyàna á jir shinnmí ni, shi sig àràg ku pànn síg mì.

Buká Má Sinn Kà Mpìrká Má Sa Bu Pyìr

(*Mar 9:42-48; Luk 17:1-2*)

⁶ "Ama mpìr-à ma du kà hing wùnshái zyùn áyau yann káníng ni, zyùn-à bìr sig pìkyinn á byarmí ni rag, a wàníng sa bu pyìr, má sànn kab ya mpìr-à níng hi abig zìg wann bu wau, abig dinn gbam á wàinwá ni, abig ta kà wann ku á byinn aku wu rìg.

⁷ Sànn fig wà bu zyùn shi sig áni, aku sinn kà mpìr á bu pyìr bàna. Bu zyùn má sinn kà mpìr má sa bu pyìr, ama mpìr-à ma sinn kà jàuwá a wàníng sa bu pyìr, kwá myàng àzing.

⁸ "Wà vùwú kó barwú ma ri sinn kà wù rag á sa bu-à bibai, á gib tafinn rìg. Má

sàn kab nì á kà á lu Shìdun nì mà wai mà bar àkìm kó vù àkìm, mà wà wá shì kwonn mà vù pyànà, kó bar pyànà bá ta kà wù á lu pyìr.

⁹ Wà zuwú ma ri sinn kà wù rag á sa bu-à bibai, á kpab tafinn rìg. Má sà kab nì á kà mà lu Shìdun nì ma zu ñzyun kwonn ma yonkiwú, mà wà wá kà mà lu pyìr ma zuwú pyànà.

*Tinn Jír á Shinn Adùn
Zyun-à Jànn Sig
(Luk 15:3-7)*

¹⁰ “Kada aning sa wùn zyun áyau yann káníng nì yawari bàna. Mì ri dinya ning yann aswam Shìdun big ká ri myàng kwonn mà yann káníng, big ri shì kyann á pyàn Shìdun nì mà wai. [

¹¹ Wùn mpìr jíkwinn bi sig jirà aku zìg zu mpìrká nang jànn sig.]

¹² “Wà mpìr zyun mà shì sig mà àdùn dìb-swana, zyun áyaubá nì ma jànn hìng, kwá fim ká dà sig dìb-yina agban dwib agban zu áni ajinndúbi níng mà gàu shinnkwinn-à nì jirà aku yag yàn dìg rìg mà zyun-à jànn sig níng mpyim. Kó í àdòníng bàna rà?”

¹³ Wà kwa yàn dìg hìng wàníng, kwá fig àjwár wàni. N dinya ning àjwár-à kwá fig á shinn zyun-à jànn sig níng má kab ká zyun-à jànn fig bàna níng.

¹⁴ I barà Taná mà wai má zìm fig áyau yann káníng nì, kó ñzyun aku jànn bàna tinn.

*Wunzàwú Zyun-à Ma Sa
Bu-à Ma Sànn Fig Bàna*

¹⁵ “Wunzàwú zyun-à mà sa wu bu-à sànn fig bàna, á yag mà byarwá nì á dinya ku bu bibai-à ku sa sig. A yag dìg ku, ning ma ku pyànà. Kwa fig hìng jír wú, to, à gbar kàng bi rìghing wunzàwú á byarwú nì.

¹⁶ Wà kwa rag, ku ngàng, á yag mà mpìr zyun kó mpìr pyànà, jirà a mpìrká fig jír káníng á nuná nì, ning sara.

¹⁷ Wà kwa ngàng wà kwá fig jír káníng, á dinya àgbamká iklisiya. Wà kwa ngàng hìng jir mpìr iklisiyaká tinn, á sinn kàng rìg ku àràg í mpìr-à yì fig jir Shìdun bàna, kó àràg mpìr azìg bàì jànn.

*Wà Mpìrká Ma Shi Kwonn
Sig á Zinn Yesu Nì, Kwá
Yaubá nì*

¹⁸ “Mì ri dinya ning, bu-à na kìg sig á jànn-à nì, bá kìg mà wai tinn. Bu-à na pù sig á jànn-à nì, bá pù mà wai tinn.

¹⁹ “Mì ri dinya swàb kà ning jír, wà na shì kwonn sig mpìr pyànà, pìkyinn ná mà yag hìng ñzyun á shinn bu-à ning ri vig, Tamí mà wai má fig jìrná, kwá sa ya ning bu-à ning ri vig níng hi.

²⁰ Byar-à mpìr pyànà kó sara mà shì kwonn sig á zinnmí nì, nì shì kwonn sig mà big í zyun tinn.”

*Jír á Shinn Wùn Sukà-à Ri
Yafa Ya Fig Mpìr Bàna*

²¹ I byar-à Bitrus sar bi sim, n bib rag, “Shinn Lumí,

mpìr-à ma ri sa kyann mì bu-à bibai, ní yafa ya ku kàun píná rà? N yafa ya ku hár kàun sùmpyànn rà?”

22 Yesu dinya ku n rag, “I kàun sùmpyànn í nànn-à hi bàna, kó dib-sara agban dwib hár byar sùmpyànn má sànn hing,

23 jir kai bàna byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg kùr zyun ri zìm aku wànn byann bàiwá ma yann sukàwá big.

24 Barà ku ri wànn byann bàì-à àdòníng, sái wunù zyun-à ku ri bàg wàníng tonn bàì àràg dubu dwib, big pànn zìg bì sig wunù-à hi á byarwá ni.

25 Barà wunù-à níng bàna ma bàì-à kwá wa kàng àsàin luwá, sái àsàin luwá dang rag, abig wann tafinn rìg ku ma wàwá ma yanká buwá big, ma buká ku shi sig ma kàhi, abig wa zu ku áni.

26 I byar-à fàu-à níng binn kir wann á jinn ni, n dang rag, ‘Shinn Lumí, á sa mular, má wa kàng vinn rìg wù bàì-à níng bidim pár.’

27 Barà fàu-à níng dang àdòníng, sai shinn luwá myàng ashiwá n fim ya rìg ku tonn bàì-à hi, aku yag.

28 “Ama fàu-à níng zu yag mà myann, n yag dìg kwonn ma fàu zyun-à ku ri bàg wàníng tonn bàì sule dib-swana níng, n yag mòr pànn gbam wàníng á wàin-à ni n dang rag, a wàníng wa kàng ku bàiwá.

29 Fàu-à ku ri bàg wàníng bàì-à níng binn kir wann á jinn ni n dang rag, ‘A sa mular, má wa kàng vinn rìg wù bàì-à níng bidim pár.’

30 Sái mpìr-à níng ngàng rìg, n zig yag rìg jàuwá níng n kig kà wàníng á tonn fi, jirà a wàníng wa ku bàiwá.

31 Ayau fàuká shi sig ma ku níng, big myàng bar bu-à ku sa sig níng, sái pìkyinnbá í bai rìg-à. Big kàng yag n yag dinya shinn lubá bar jir káníng.

32 I byar-à hi shinn lubá bar bi ku, n dinya ku n rag, ‘Wù í wùn sukà-à bibai, jir kai bàna n fim ya vinn rìghing wù bàì-à mì ri bàg wù dò jir barà à vig sig mì níng.

33 Wá myàng fig ashi jàuwú zyun àràg barà n myàng sig ashiwú níng bàna rà?”

34 I byar-à shinn luwá dù rìg kyinn, n ya kà ku á vù mpìrká ri ya mpìr shwìn àjirà aku wa kàng vinn rìg bàì-à níng.

35 “Wàníng í barà Tamí mà wai má sa ma ning áni, wà na yafa ya fig jàuná big ma kyinn nzyun bàna.”

19

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn

(Mar 10:1-12)

1 Barà Yesu dang vinn rìg jirwá àdòníng, ku dù á Galili n yag mà jànn Yahudiya, n pìm zu á Ning Urdun.

² Bìr mpìrká nìnànn nímá bàg yag ku màhàn, ku ri dàb gban káníng.

³ I byar-à hi Farisawaká káhi dìg ku màhàn, big ri màg màg fig ku, big dang rag, “A dokayí ni sàh hing wà mpìr aku ya wàwá tarkada ma aku kan tafinn wàwá àràng barà kyinnwá ri zìm rà?”

⁴ Yesu bib big rag, “Ning jangga fig bu-à jir Shìdun dang sig bàna rà? Jir Shìdun dang sig rag, sai-à Shìdun mààm jag mpìr, ku mààm jag sig wunù ma uwà,

⁵ ku dang rag, ‘Jir wàníng, í bu-à sa mpìr má dù dà fim nàwá ma tawá, má yag shi kwonn ma wàwá, jirà abig shi í bu nzyun.’

⁶ Hár á pyànná-à níng bá shi fig rag pyànà bàna. Bá shi í bu nzyun. Bu-à Shìdun sinn kwonn sig, kada mpìr aku gàfinn bàna.”

⁷ I byar-à hi Farisawaká bib ku n rag, “Sáshinn doka Musa dang rag, ‘Mpìr aku ya wàwá tarkada ban gban ma aku kan rìg wàwá níng’ fà?”

⁸ I byar-à Yesu zìm n dinya big rag, “Bu-à sa Musa dang rag, aning ya wàná tarkada ban gban níng, í jirà ning shi sig ma sung gban. Ama bu káníng shi fig àdòníng ásai-à big mààm jag sig jànn á jinn ni bàna ba.

⁹ Mì ri dinya ning, mpìr-à ma ya hing wàwá tarkada, ma kan tafinn hing wàwá, wà wàwá hi ma sa fig àyái bàna, mpìr-à níng ma zìg

kàng hing uwà zyun kim, ku ri sa àyái.”

¹⁰ I byar-à hi yann sukàwá big dinya ku n rag, “Wà jir uwà ma nùwá ma shi sig àdòníng, má sàh kab ni mpìr aku zìg uwà bàna.”

¹¹ Yesu dinya big n rag, “Walai mpìr-à má zìm jir-à ning ri dang níng, sai kó mpìr-à Shìdun ma ya sig ku gban barà kwá shi àdòníng.

¹² Mpìrká káhi tun sai-à big mà sig big, big bàna ma òr, mpìrká káhi bó í mpìr sa sig big í ni big bàna ma òr, mpìrká káhi shi àràng big bàna ma òr jirà abig sa swàm Shìdun nèsàn nímá, Mpìr-à má shi yì shu átai má zìg fig uwà bàna, to aku shi.”

Yesu Wir Kà Ya Yann Títiká Asàn

(*Mar 10:13-16; Luk 18:15-17*)

¹³ Mpìrká káhi ya bi Yesu yanká títi, aku tib káníng vù á òr, ma aku vig ya káníng Shìdun. Ama yann sukàwá big yan ta mpìr káníng.

¹⁴ Yesu dang rag, “Aning fim yann titi káníng abig bi á byarmí ni, kada aning kan dim big bàna, jir kai bàna íri swai yanká àdòníng, bá kà ni mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

¹⁵ I byar-à hi ku bi tib yann káníng vù á òr-à ni, mì yag rìg-à.

Mpìr Bòi Zyun Bib Yesu Abib

(*Mar 10:17-31; Luk 18:18-30*)

¹⁶ Ayúnn zyun wunù zyun bi á byar Yesu ni n dang rag,

“Malam, bu-à sísàn má sa jirà n dìg yonki kinn kinn í kai rà?”

¹⁷ I wà Yesu dinya ku rag, “Bu-à sa à bib mì jír àdòning á shinn bu-à sísàn í jir kai rà? Mpir nzyun í mpir-à nsàn í Shìdun. Wà wa ri zìm á dìg yonki kinn kinn á wib jir Shìdun.”

¹⁸ I byar-à hi ku dinya Yesu n rag, “Má wib í kai ma kai rà?”

I wà Yesu dinya ku n rag, “Kada á gban ki bàna, kada á sa àyái bàna, kada á jwi ajwú bàna, kada á gim nsáng á shinn mpir bàna,

¹⁹ á wib tawú ma nàwú, ma á zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú tinn.”

²⁰ I wà wùn wunù-à níng dinya ku n rag, ai bu káníng bidim pár ku sa vinn rìghing, bu-à dà sig aku sa í kai rà?

²¹ Yesu dinya ku n rag, “Wà wa ri zìm á wib vinn rìg jir Shìdun bidim pár, á yag wann tafinn vinn rìg buká à shi sig ma kàhi bidim pár, á zìg bà-à á ya mpir ashiká, jirà wá dìg bu-à sànn kab wàníng mà wai, ma á bi bàg mì.”

²² Barà wunù-à níng fig jír-à níng, ku í yag rìg-à, pìkyinnwá bai rìghing, jir kai bàna ku shi sig big bu wàni.

²³ I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag, “Mì ri dinya níng í jír àjai, shi sig ma shwìn wà mpir bàni má kà á lu Shìdun ni mà wai.

²⁴ N dinya swàb kà ya níng jír zyun, tù hing wàni wà

mpir bàni aku kà á lu Shìdun, má fonn kab wà rakumi aku kà á pùr àbònyir, ma wà mpir bàni aku kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁵ Barà yann sukàwá big fig àdòning, sái mamaki pànn rìg big. Big bib ku n rag, “Kai! Mpir-à má wim zu í ni rà?”

²⁶ Yesu myàng yag big n dang rag, “Bu-à mpir má sa sar fig bàna, Shìdun má sa sar, jir kai bàna walai bu-à má ni kan Shìdun.”

²⁷ I byar-à Bitrus dang rag, “To, tàma-à níng yi fim rìghing buká buyí bidim pár jirà ayi bàg wù, yá dìg í kai rà?”

²⁸ Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya níng í jír àjai, àyúnn-à wùn mpir jìkwinn má na kùr ma gban mà wai, ásai-à níng hi níng yann sukà dwib agban pyànà káníng, níng má, ná shi ma gban, ná na kùr á shinn swai mpir dwib agban pyànà ká á jànn Israilla.

²⁹ Mpir-à ma fim luwá, kó kwa fim shunwòwá, kó wunzàwá, kó ajunwàwá, kó tawá, kó nàwá, kó yanká buwá, kó dawá, á dò jir shinnmí ni, kwá dìg bu-à kab bu káníng kàun dib-swana, kwá dìg yonki kinn kinn tinn.

³⁰ Mpirká nìnnàn nímá ká shi sig mpir ùwài tàma-à níng, bá kàng mà sim. Mpirká kinn fig bu bàna níng, má yag mà pyànn.

20

Mpìrká Ri Sa Swàm á Da Inabi

¹ “Byar-à Shidun ri na kùrwá mà wai shi sig àràg í àsàin lu zyun-à, zu yag sig í pyimbyau yìi nímá mà myann jirà aku yag yàn mpìrká má sa ya ku swàm á dawá ni.

² Ku ma káníng dang byann sig, su zyun kwá ya káníng bàì pam zyun. I byar-à hi, ku tìr yag káníng mà da-à ni.

³ Sáì ku zu yag mà kasuwa-à ni àsháu ajinndúbi, ku yag dìg kàng mpìrká shi sig màhàn, big ri sa fig swàm bàna, big shi sig átai.

⁴ I byar-à hi, ku dinya mpìr káníng n rag, abig yag mà dawá ni, kwá wa káníng bàì bar swàm-à káníng ma sa sig bidim pár. I byar-à hi, big í yag rìg-à.

⁵ Ku yag jakàng àyúnn áyau shinn, n bar bi mpìrká kádà, àsháu sara àkamzau ku yag jakàng n yag bar bi jakàng mpìrká kádà.

⁶ Ku yag jakàng mà kasuwa ni àràg àsháu swana, n dìg mpìrká sar sig. Sáì ku dinya káníng n rag, ‘Bu-à sa ning ri shi átai, mi ri sa fig swàm bàna í jir kai rà?’

⁷ Big dinya ku n rag, mpìr zìg fig big swàm bàna. I wà ku dang rag, to a káníng yag sa ya ku swàm mà dawá ni.

⁸ “Barà àkamzau-à màg níng, sáì àsàin da-à bar mpìr-à ku du kà sig a wàníng shi shinn mpìrká ri sa ya ku swàm-à níng, a

wàníng bar kwonn mpìrká jirà a wàníng wa big bàì swambá, a wàníng wa jag ma mpìrká bi sig ásim níng mpyim, í wà a wàníng wa mpìrká bi jag sig níng ini.

⁹ Mpìrká zyun-à bi sig ásim níng big bidim pár big dìg pam zyun zyun.

¹⁰ Mpìrká nìm kà jag sig swàm-à níng bi fòr, big ri kyab rag kó bá wa big bàì-à má kab bu ká bi sig ásim níng. Sáì big má, big ya big pam nzyun nzyun tinn.

¹¹ Barà big zìg bàì-à àdòníng, sáì big kà hing jír yàng dang, pìkyinnbá bai rìghing ma àsàin da-à.

¹² I wà big dinya ku n rag, ‘Mpìrká bi ásim níng sa fòr fig swàm yí bàna, ama à wa màg yi bàì-à ábibir ma big. Yi zyun-à yi nìm zu sig tundaka í pyimbyau, hár àyúnn-à kà, àyúnn fàn yi fàn fàn.’

¹³ I byar-à àsàin da-à dinya mpìr zyun áyaubá ni n rag, ‘Awàn, áì n lir jì fig wù bàna, yi ma wù dang byann rìghing jir bàì-à mpyim, n dang rag swàm su zyun pam zyun.

¹⁴ A zìg bàiwú tàma-à níng á yag mà luwú ni, má wa mpìrká bi sig ásim níng àràg barà n wa sig wù níng.

¹⁵ Asái n bàna ma gbam á shinn buká n shi sig ma kàhi rà? Kó wù ri nànn àgùnn buká mì ri sa níng rà? ”

¹⁶ I byar-à Yesu dang vinn rìg jirwá n rag, “Mpìrká kà sig á pyànn níng, í ká má

kàng ásim, ká ásim níng í ká má yag mà pyànn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Yesu ri yag mà Urushal-ima, ku zìg kwonn sig ma yann sukàwá big dwib agban pyànà káníng í zyun. Barà big ri yag á gbìb-à ni, sái ku bar kann káníng agang, n bònn dinya káníng jír n rag,

¹⁸ “Yi ri yag mà Urushal-ima, mà byar-à bá zìg Wùn Mpir Jíkwinn má ya kà ku á vù àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká. Bá wà ku kwonn, má dang rag abig gban rìg ku.

¹⁹ Bá zìg ku má ya kà ku á vù mpìrká ká í Yahudawaká bàna. Bá mà m jwann ku, bá yang ku ashor, bá dab bàg gban ku atàm bín. Ayúnn su sara kwá dù nann zu kàng ma awunwá.”

Bu-à Na Yakubu Ma Yohanna Vig Sig
(Mar 10:35-45)

²⁰ I byar-à hi wà Zabadi ma yanká buwá bi á byar Yesu ni, ku binn kir wann n vig wàníng bu.

²¹ Sái Yesu bib ku rag, ku ri zìm í kai rà?

Ku dinya wàníng rag, “Mì ri zìm yanká bumí big pyànà níng, zyun aku shi á agunn vìm nuwú ni, zyun aku shi á agunn vìm súrwú ni, á sai-à wá na kùrwú.”

²² Yesu dinya big n rag, “Ning yì fig bu-à ning ri vig

mì bàna. Wàníng ná wa sar shwìn-à má wa níng rà?”

Big dang rag, nn, bá wa sar.

²³ I byar-à hi, ku dinya káníng n rag, “Shwìn-à má wa níng, í wà zyun-à ná wa. Ama byar shu agunn vìm numí ma agunn vìm súrmí, í bigmí bàna, n bàna ma gban-à má ya mpir kàhi. I byar shu mpìrká Tamí sa sinn ya sig big.”

²⁴ Barà yann sukà dwib kádà sig níng fig bu-à jàubá pyànà káníng vig sig Yesu níng, big nànn káníng àgùnn.

²⁵ I byar-à Yesu bar kwonn bi big í byar rízyun, n dang rag, “Ning yì hing kùrká á jànn-à ni ri tàg gban á shinn mpìrká bigbá ni. Big ri twìm káníng, mì ri dinya káníng bu-à káníng má sa.

²⁶ Ama bigné má shi fig àdòníng áyauná ni bàna, wà mpir zyun áyauná ni ma ri zìm aku shi àgbam, to, aku shí nì fàuná.

²⁷ Mpir-à ma ri zìm aku shí nì wà jijag, to, aku shí nì fàuná,

²⁸ àràg barà Wùn Mpir Jíkwinn bi fíg jirà abig sa ya ku bu bàna, ama jirà aku sa ya mpìrká bu, aku ya shinnwá jirà mpìrká abig dìg yonki.”

Yesu Pù Finn Zu Mpir Afau Pyànà

(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ I byar-à Yesu ma yann sukàwá big dù á Yariko mi

ri yag, sái bìr mpìrká nìnànn nímá ri bàg yag big ásim.

³⁰ Mpìr àfau pyànà big shi sig á kur gbìb-à ni. Barà big fig í Yesu ri wam zu yág nì, í byar-à hi big gbam nài gbam n rag, “Shinn Luyí á myàng ashiyí, wù Wùn Dawuda!”

³¹ I byar-à hi, bìr mpìr káníng kan dim big n rag, abig pànn shi rìg akim abig wa nài yán bàna. Ama big pànn shi fig bàna, n wa swàb kà nài yán ma gbam n dang rag, “Ayáa Shinn Luyí Wùn Dawuda, á myàng ashiyí.”

³² I byar-à Yesu sar wann n bib big n rag, “Ning ri zìm ñ sa ya ning í kai rà?”

³³ Big dinya ku n rag, “Shinn Luyí, yi ri zìm á sa yi ayi myàng ma zuyí.”

³⁴ I byar-à Yesu myàng ashibá, n tib big vù á zu-à ni, á byar-à hi sái big í myàng rìg-à ma zubá, n kan bàg ku.

21

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu

(Mar 11:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

¹ Barà big nyàan fòr á Urushalima, n yag mà Baitafaji, á byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun, í byar-à hi Yesu swam yag yann sukàwá big pyànà, abig yag bab.

² Ku dinya big n rag, “Aning yag mà kauye-à mà pyànn ná ni níng. Na kà yag hing ná dìg big sa gbam sig aswannswánn màhàn, na-à

ma wùn-à, aning finn ya bi mì.

³ Mpìr-à ma bib hing ning, aning dang rag, ‘I Shinn Luyí dang síg nì rag, ayi finn ya bi ku, kwá tìr kàng bi rìg kìnì.’ ”

⁴ Wàníng sa sig àdòníng jirà bu-à wùn aswam Shìdun rì dang sig níng aku shi àràg barà ku ri dang sig. Ku dang rag,

⁵ “Aning dinya mpìrká á Siy-ona,

kùrná ri bi zyun-à má myàng ashiná.

Ku nann shi sig á shinn wùn aswannswánn zyun ni.”

⁶ I byar-à hi, yann sukà Yesu big wib jir Yesu, mi í yag rìg-à.

⁷ Big yag zìg bi aswannswánn-à hi, na-à ma wùn-à, n wan zu jàbá, n bir wann á kwìb-à ni. I wà Yesu nann zu n shi wann á shinn aswannswánn-à hi ni.

⁸ Mpìrká nìnànn nímá shi sig màhàn. Big zìg jàbá n jag wann á gbìb-à ni. Mpìrká káhi kyag sig jì bu, mi ri jag yag á gbìb-à ni tinn.

⁹ Sái bìr mpìrká káhi ri yag mà pyànnwá ni, káhi bó ásimwá ni. Bìr mpìrká nìnànn nímá ri swam yan ku, big dang rag, “Pyib sèsàn aku shi á shinnwú ni, wù Wùn Dawuda. Pyib sèsàn aku shi á shinn mpìr-à ri bi á zìnn Shinn Luyí ni níng, Shìdun í zyun-à mpìrká má swam yan.”

¹⁰ Barà ku ri kà yag mà finn swann Urushalima àdòníng, sái mpìrká á finn

swann-à ni ri sa yàg yàg yàg. Mpìrká ri dang jír kim kim, big dang rag, “Wàníng í ni rà?”

¹¹ I wà mpìrká dang rag, “Ai wàníng í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun, zinnwá í Yesu mpìr Nazarat, ku í mpìr-à á jànn Galili.”

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun
(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)

¹² Yesu kà yag mà lu Shìdun ni n kan zu rìg mpìrká ri wann tafinn bu màhàn, ma ká ri wann bu màhàn. Ku gbar ta wann rìg teburká mpìrká ri pyann bàì áni níng, ma kujeraká bu mpìrká ri wann tafinn àlàb lu.

¹³ Ku dinya big n rag, “Big ba sinn sig jír-à Shìdun dang sig rag, ‘Lumí, mpìrká ma bar rag í byar-à big ri vig Shìdun,’ ama ning sinn kàng rìghing í byar ajwú jwi.”

¹⁴ Sáí àfauká ma mpìrká ri gbìb títing níng, bi á byarwá ni á lu Shìdun. I wà ku dàb gban rìg káníng.

¹⁵ Barà yanká ri swam yan Yesu n rag, “Bu-à òsàn aku shi á shinnwú ni, wù Wùn Dawuda.” Barà àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká myàng bu mamaki-à Yesu sa sig, n fig jír-à yanká ri swam yan ku níng, sáí big nànn rìg àgùnn.

¹⁶ Big dinya ku n rag, “Wù ri fig bu-à yann káníng ri dang rà?”

I wà Yesu dinya big n rag, “Mì ri fig. Ning myàng fig bu-à big ba sinn sig níng bàna rà? Big ba sinn sig n rag, ‘Shìdun sinn kà yanká abig swam yan ku.’ Ning jangga fig bàna rà?”

¹⁷ I byar-à hi ku fim rìg káníng, ku í zu yag rìg-à mà finn swann-à ni, mi í ya rìg-à mà Baitanya, n tìg màhàn.

Yesu Ya Bin Ating Zyun Nàì Ya

(Mar 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Na kyàr byar-à ku ri kàng yag mà finn swann-à ni, sáí amor gban ku.

¹⁹ Barà ku myàng yag mìr bin ating zyun sar sig á nu gbìb-à ni, ku yag màhàn, ku dìg fig awan áni bàna, sáí íri jì. I byar-à hi, ku dinya bin ating-à níng, n rag, “Wá wan fig rag awan bàna, hár kinn kinn.” I byar-à hi bin ating-à hi í wim rìg-à.

²⁰ Barà yann sukàwá big myàng àdòníng, sáí mamaki sa rìg big. Big dang rag, “A, hár bin ating-à níng wim rìghing kíni àdòníng rà?”

²¹ I wà Yesu dinya big, n rag, “Mì ri dinya ning jír àjai, wà na bir hing pìkyinn ná á byar Shìdun ni ma kyab fig kyinn pyàná bàna, bu-à ná sa má kab bu ating-à níng, kó na dang rag, shinnkwìnn-à níng aku gbìb dù ma mìrwá, aku yag jann kà shinnwá á zàpìr-à ni, má wib ning, má gbìb dù rìg má yag jann kà rìg shinnwá.

²² Kó kai na vig hing Shìdun, wà na bir hing

pìkyinn ná á byar Shìdun ni, ná òg.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni

(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Barà ku kà yag mà lu Shìdun ni mi ri tàg mpìrká bu, sái àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbam mpìrká kádà bi á byarwá ni. Big dang rag aku dinya big, ku òg sig gbam-à ku ri sa bu káníng ma kàhi níng áni rà? I ni ya sig ku nì rà?

²⁴ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Má bib ning jír zyun, wà na dinya hing mì, í wà má dinya ning mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi.

²⁵ Mpìr-à ya sig Yohanna gbam-à aku wau mpìrká òr batisma í ni rà? I Shìdun rà, kó í mpìr rà? Aning dinya mì.”

I byar-à hi àgbamká wà jír ma bar òrba n rag, “Wà ya dang rag, í Shìdun ya sig Yohanna gbam-à òni, kwá dang rag, bu-à sa yi bir fig pìkyinn á jir Yohanna ni bàna í jir kai rà?

²⁶ Wà ya dang rag, í mpìr ya sig Yohanna gbam-à òni, yi ri shàr bìr mpìr káníng, jir kai bàna big yì rìghing wà Yohanna í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.”

²⁷ I byar-à big dinya Yesu n rag, “Yì yì fig bàna.”

I byar-à hi ku dinya káníng n rag, “Mì má, má dinya fig ning mpìr-à ya

sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi níng bàna.

Jír á Shinn Yann Pyàna

²⁸ “Mpìr zyun shi sig áni ku mà sig yann pyàna. Ku yag mà byar wùnwá zyun-à àgbam-à, n rag, a wàníng yag sa swàm mà da.

²⁹ Wùn-à hi dinya tawá n rag ku ngàng. Ama ásim, ku bi zìm, mi í yag rìg-à.

³⁰ I byar-à mpìr-à níng vim bìr n yag mà byar wùnwá zyun ni, n dinya wàníng rag, a wàníng yag mà da-à ni. Wùnwá zyun-à níng hi zìm, n dang rag kwá yag, ama n bi ngàng rìg, n yag fig bàna.

³¹ To, bigná ning myàng áshinn, áyau yann pyàna káníng ni, mpìr-à sa sig bu-à tawá ri zìm í ni rà?”

Sái mpìrká dang rag, “I wùnwá wà àgbam-à.”

I byar-à Yesu dinya big yìr jír n rag, “N dinya ning jír àjai, mpìr azìg bàì jànn káníng, ma uwà àyáì káníng ma kà jág ning nì á byar-à Shìdun má na kùrwá.

³² Aning myàng, Yohanna bi aku dinya ning gbìb-à ná bàg. Ning ngàng n bir fig pìkyinn ná á byarwá ni bàna. Ama mpìrká ri zìg bàì jànnká, ma uwà àyáìká bir hing pìkyinnbá á byarwá ni, ama bigná kó barà ning myàng big bir sig pìkyinnbá níng, ning ngàng wà ná fim bu pyìr sa, má bir pìkyinn á byarwá ni.”

Tinn Jír á Shinn Mpìrká
Ngàng Yesu

(*Mar 12:1-12; Luk 20:9-19*)

³³ Yesu dinya big n rag, “Aning fig jakàng tinn jír zyun-à níng. Mpìr zyun nàm sig da inabi, n pì kàng kwìb sig da-à hi áni, n kànn sig kàb byar-à bá shi kan bu, n kab sig shar jirà abig pinn wìr kà zàn inabi áni. Ku zìg da-à hi, n pag alaru. Ku dù n yag rìg mà jànn zyun ni.

³⁴ Ayúnn-à bá binn kinn kwonn awan inabi-à níng sa, sái mpìr-à níng swam yag fàuwá mà byar anàm bu káníng ni abig ya ku anìwá.

³⁵ Anàm bu káníng pànn fàuká buwá n dab zyun dab dab, n gban rìg zyun, n ta zyun abàn ta ta.

³⁶ Hár tàma-à níng ku swam yag jakàng fàuwá big, ká kab wàri. I barà big ri sa káníng akyib, mi ri dab big.

³⁷ I nànn-à hi, ku swam yag wùnwá á byar káníng ni n dang rag, bá wib wùnwá níng.

³⁸ Barà anàm bu káníng myàng wùn àsàin da-à ri bi, big dang n rag, “To, wàníng í àsàin-à má ji gado da-à níng, ayi gban rìg ku, jirà ayi pànn nì da-à níng.’

³⁹ I byar-à hi, big pànn ku n vinn ta zu yag rìg ku mà myann n gban rìg ku.

⁴⁰ “Wà àsàin da-à níng ma kàng bi hing, kwá sa mpìr anàm bu káníng í kai rà?”

⁴¹ Mpìrká dinya ku n rag, “Asàin da-à níng má gban rìg mpìr káníng bidim pár.

Kwá ya rìg da-à á vù mpìrká káhi kim abig nàm, jirà àyúnn-à ba binn hing buju-à bá ya ku anìwá.”

⁴² Yesu dinya big n rag, “Ning taba jangga fig bu-à jir Shìdun dang sig bàna rà?

‘Abàn-à mpìr ami buká ngàng sig rag bai níng,

í zyun-à big zìg kàng bi,

n mi kà ágù kinn-à ni,

í wà zyun-à sànn kab sig kádà.

Wàníng í Shìdun sa síg nì.

A byaryí ni, yì ri myàng í bu mamaki.’ ”

⁴³ Yesu dang swàb kà jír wá n rag, “Bá zìg rìg byar-à Shìdun ri na kùrwá á byarná ni, bá ya mpìrká ma ri wan awan sisàn.

⁴⁴ Mpìr-à ma kù hing á shinn abàn-à níng ni, kwá kìm, ama mpìr-à abàn-à níng ma ku hing á òrwá ni, má wau nam rìg ku murr.”

⁴⁵ Barà àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma Farisawaká fig yìr jír-à níng, big yì rìghing Yesu ri dang ma big.

⁴⁶ Sái big yàn pyù-à abig pànn sùr Yesu, ama zinn pànn rìg big, jir kai bàna bìr-à nànn kab gban. Mpìrká yì rìghing wà Yesu í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.

22

Tinn Jír á Shinn Ban
(*Luk 14:15-24*)

¹ Yesu dinya kàng big tinn jír zyun n rag,

2 “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràng barà kùr zyun ri sa buki ban wùnwá.

3 Ku dinya mpìrká nìnànn nímá abig bi ji buju ban wùnwá. Barà big sa kinn buju-à níng, ku dinya fàuwá big n rag, abig yag bar bi mpìrká. Ama mpìrká ngang wà bá bi.

4 Ku swam yag jakàng fàuwá big abig yag dinya mpìrká ku dwim bar sig níng, ku sa byann rìghing buju-à. Big gib gban sig naiká kùkwònn nímá. Big sa kinn rìghing buká bidim pàr, abig bi bùkí-à.

5 Ama mpìrká big dwim bar sig níng, walaì mpìr-à bir pikyinn á jír-à hi ni, big yag rig kyonn bá, kádà í yag rig-à mà dabá ni, kádà yag rig mà byar swàmbá ni tinn.

6 Mpìrká dà níng pànn gban fàu káníng, n dab big dab dab, n dab gban rig big.

7 I byar-à hi pikyinn kùr-à bai, ku swam yag sojawá big, big yag ta gban rig mpìrká gban sig ki-à níng, n du swànn rig finn swann mpìr káníng bidim pàr.

8 Kùr-à níng dinya fàuwá big n rag, ‘Big sa kinn rìghing buju bùkí-à, ama mpìrká n dwim bar sig, big ngang níng, big fòr fig wà bá bi bàna.

9 To, ma àdòníng, aning yag mà finn swann-à ni, mpìrká na dìg màhàn bidim pàr, aning bar bi big, abig bi bùkí-à níng.’

10 I byar-à hi fàu káníng bàg nu gbìbká n bar kwonn

bi mpìrká ba dìg á gbìb-à ni bidim pàr, mpìr bibaiká ma mpìr sísànká tinn. Har byar bùkí-à mònn rig.

11 “I byar-à kùr-à yag mà byar-à kyinnká shi sig, ku yag myàng mpìr zyun màhàn wir fig buwá já ban-à bàna.

12 Ku bib wàníng n rag, ‘Ayor! A sa sig áshinn n kà síg nì áyág, barà à wir fig já ban-à bàna níng rà?’ Mpìr-à níng pù fig nuwá bàna.

13 I byar-à hi, kùr-à dinya fàuwá big n rag, abig sùr rig wunù-à wìr fig já ban-à bàna níng, vùwá ma barwá, abig ta zu yag ku mà myann ma fi-à ni, í byar-à kwá kig má zwàm pòr anamwá màhàn.”

14 Sáì Yesu dang n rag, “To, mpìrká nìnànn nímá big ri bar big, ama mpìrká bá shig zu í títi nímá.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bòi Jànn Wa

(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 I byar-à Farisawaká kwonn nubá, big ri zìm abig tib fig nu Yesu.

16 Sáì big swam yag yann suká big, ma mpìr kùr Hirudus, big dang n rag, “Malam, áì yì yì hing wù í mpìr gwangga, jir kai bàna wù ri tàg jir Shìdun á gbìb òsàn. Wù ri shig fig mpìr bàna, jir kai bàna kó ni wù ri myàng í bu nzyun á byarwú ni.

17 To, á dinya yi bu-à à myàng sànn sig. Sànn hing wà ayì wa kùr Kaisar bòi jànn rà, kó sànn fig bàna rà?”

18 Yesu yì rìghing big ri tib fig nuwá. I wà ku dinya káníng n rag, “Ning í mpìr bibai big. Bu-à sa ning ri tib fig numí níng, í jir kai rà?”

19 Aníng tiya mì bàì-à ning ri wa bàì jànn-à hi áni.”

I byar-à hi big ya ku bàì àsháú zyun.

20 I wà ku bib big n rag, “Ma hoto mpìr-à á òr bàì-à hi ni ma zìnn-à áni níng, í bu ni rà?”

21 Big dang n rag, “I bu kùr Kaisar.”

I wà ku dinya big n rag, “To, bu-à ma í bu kùr Kaisar, aning ya kàng kùr Kaisar. Bu-à ma í bu Shìdun, aning ya kàng Shìdun.”

22 Barà big fig jir Yesu, sái mamaki pànn rìg big. I nànn-à hi big gàb rìg òr ma ku, n bib fig rag ku jír zyun bàna.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Ayúnn-à níng hi, Sadukiyawaká zyun-à dang rag, mpìr ma wu hing, má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna níng, bí á byar Yesu ni, n bib ku jír,

24 n rag, “Malam, Musa dang rag, ‘Mpìr ma wu tafinn sig wàwá, ku ma wàníng ma mà fig wùn bàna, a wunzàwá zìg kàng uwà-à níng jirà aku mà ya shunwàuwá yann.’

25 Tàma-à níng yì shi sig ma jír á shinn mpìr zyun, ku shi sig ma wunzàwá big

sùnnjin. Mpìr-à níng hi zìg uwà, ku ma wàníng mà fig wùn bàna, ku wu rìghing.

26 Wà wa pyàná zìg kàng uwà-à hi, ku ma wàníng mà fig wùn bàna. Ku má, ku wu rìghing tinn, wà wa sara níng má àdòníng tinn. Big sùmpyànn bidim pàr big zìg yà rìg uwà-à níng, big mà fig wùn bàna.

27 Barà big zìg yà rìg uwà-à níng, sái uwà-à hi, í wu rìg-à.

28 To, tàma-à níng barà mpìr káníng zìg yà zu vinn rìghing uwà-à níng, to, àyúnn-à ba dù nann zu kàng hing ma yonki, uwà-à níng hi má shi í bu ni áyaubá ni rà?”

29 I byar-à Yesu dinya big n rag, “Ning yì fig gban Shìdun ma bu-à big ba sig á jir Shìdun ni bàna, wàníng í bu-à sa ning nang jànn sig gbìb gwangga níng.

30 Ayúnn-à Shìdun má gbar dù kàng hing mpìr ma yonki, mpìrká má zìg fig rag uwà bàna, jir kai bàna mpìrká má shi àrèg í yann aswamká Shìdun mà wai.

31 Jír wà ki má dù nann zu kàng ma yonki níng, ning jangga fig bu-à Shìdun dinya sig ning níng bàna rà?

32 Ku dang sig rag, ‘Mì í Shìdun bu Ibrahim, mì í Shìdun bu Ishaku, mì í Shìdun bu Yakubu.’ Jír-à níng ri tàg yì rag, mpìrká rì wu sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng. Shìdun í Shìdun ki bàna, ku í Shìdun mpìr-à ma yonki.”

³³ Barà mpìrká fig bu-à ku tàg sig níng, sái mamaki pànn rìg big.

Doka Zyun-à Wài Kab Kádà
(*Mar 12:28-34; Luk 10:25-28*)

³⁴ Barà Farisawaká myàng ku dang tir rìghing Sadukiyawaká ma jír, sái Farisawaká bi í byar nzyun.

³⁵ Zyun áyaubá ni í malam ri tàg bu á shinn tarkada Musa, ku ri zìm aku màg màg fig Yesu.

³⁶ Ku rag, “Malam, doka zyun-à wài kab kádà, í wà áni rà?”

³⁷ Yesu dinya ku rag, “A zìm Shinn Luwú Shìdun ma pìkyinn nzyun, ma yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni.

³⁸ Wàníng í doka-à wà jijag zyun-à wài kab sig kádà.

³⁹ Doka-à tib sig wàníng, á zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú.

⁴⁰ Doka-à Musa ba sig, ma bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun dang sig níng, bidim pár shi sig áyau doka pyànà káníng ni.”

Kristi í Wùn Dawuda; Ku í Asàin Lu Dawuda Tinn
(*Mar 12:35-37; Luk 20:41-44*)

⁴¹ Barà Farisawaká kwonn bi, sái Yesu bib big jír,

⁴² n rag, “Ning ri kyab Almasihu í wùn ni rà?”

Big rag, “I wùn Dawuda.”

⁴³ Ku bib káníng n rag, “Ma sáshinn Dawuda dang rag, Almasihu í Shinn Luwá níng rà? I barà Awun

Shìdun sinn kà ku aku dang. Dawuda dang rag,

⁴⁴ ‘Shìdun dinya Shinn Lumí n rag,

á bi á shi á vìm numí ni áyág.

Má sinn kà mpìr azíbwú big á mìr barwú ni.’

⁴⁵ Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn wàníng rà?”

⁴⁶ Walai mpìr-à zìm sar ya ku bu-à ku bib sig níng. Daka àyúnn-à níng hi kó mpìr nzyun wim fig pìkyinn n bib fig rag ku jír bàna.

23

Yesu Fù Bu-à Bibaiká Malamká Ma Farisawaká Ri Sa

(*Mar 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46*)

¹ I byar-à Yesu dinya bìr mpìrká ma yann sukàwá big jír n rag,

² “Malamká ma Farisawaká ri tàg bu á shinn tarkada Musa.

³ Aning wib kó kai bu-à bá dinya ning. Ama kada aning sa bu-à big ri sa bàna, jir kai bàna big ri wib fig buká big ri dang níng bàna.

⁴ Big zìg swánn lìlìb nímá n sinn kà sig mpìrká á shinn káníng ri tàng kyann ma kàhi. Ama big swann shang fig big bàna, kó títì nímá.

⁵ Swàmká big ri sa bidim pár í swàm bu jirà mpìrká abig myàng big, big ri ba jir Shìdun, mì ri bàg á munnpyànnbá ni kwonn ma azwinn vùbá ni, jirà mpìrká abig myàng big. Big ri wìr jà

lulor nímá ri fòr hár mà kan barbá ni.

⁶ Big ri zìm abig shi á bushu sisàn nímá á byar bùkí, kwonn ma bushu àgbam á tonn bir kwonn-à ni.

⁷ Big ri zìm abig bib kà kyann big mà fir ati, ma abig bar kyann big malam.

⁸ Ama bigné, abig bar ning malam bàna, jir kai bàna malamná í mpìr nzyun. Ning bidim pár ning í bu nzyun, ning í yiwai.

⁹ Aning bar kó ni ta á dunyaru bàna, jir kai bàna ning shi sig ma ta nzyun, ku í zyun-à shi sig mà wai, ku awínwá ni.

¹⁰ Ning má, abig bar ning àgbam bàna, jir kai bàna àgbamná í mpìr nzyun, ku í Almasihu.

¹¹ Ama wà mpìr zyun áyauná ni ma ri zìm aku shi àgbamná, aku sinn kàng shinnwá àràg ku í fàuná.

¹² Mpìr-à ma gbar dù hing shinnwá, kwá fig zunái. Ama mpìr-à ma gbar dù fig shinnwá bàna, bá gbar dù ku.

Yesu Dang Rag Malamká Ma Farisawaká Má Wa Shwìn

(Mar 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í agbar dù shinn big. Ning kig dim rìghing gbìb-à mpìrká nìm má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá mà wai. Ning ngàng wà ná kà màhàn. Ning kan dim

rìghing mpìrká ri zìm abig kà màhàn. [

¹⁴ Ná wa shwìn, malamká ma Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big. Ning í mpìr alir ji bu á vù uwá kíká ni. Ning ri vig nonn Shìdun, jirà mpìrká abig myàng ning, jir wàning, ná wa shwìn.]

¹⁵ “Malamká ma Farisawaká, ná wa shwìn, ning í mpìr agbar dù shinn big. Ning shi kàng kwìb vinn rìghing jànn-à bidim pár ma nu zàpìrká jirà aning dìg wùn sukà zyun. Wà na dìg hing ning ri sinn kàng rìg ku àràg ku í mpìr asa bu-à bibai, shi rag ku kab ning bu-à bibai sa.

¹⁶ “Ná wa shwìn, ning àfauká ri gbar jàuná big níng. Ning dang n rag, wà kó ni ma tun hing ki ma lu Shìdun, bu má sa fig ku bàna, ama mpìr-à ma tun hing zinariya á lu Shìdun ni, ma sa fig bu-à ku tun sig ki áni bàna, to, bu-à ku tun sig níng má pànn ku.

¹⁷ Ning í àfau àning big, áyau lu Shìdun ma zinariya, í wà áni kab nì rà? Lu Shìdun í àsàin-à ri sa zinariya-à níng ri dìg gbam.

¹⁸ Ning dang rag, mpìr ma tun bagadi byar-à big ri twìb swànn bu màhàn níng, bu má sa fig ku bàna. Ama mpìr-à ma tun hing wi-à big sinn sig á shinn bagadi-à ni, ma sa fig bu-à ku tun sig ki áni níng bàna, ki-à ku tun sig níng, má pànn ku.

19 Ning í mpìr àfau big, áyau bagadi ma wi-à big ri sinn á shinn bagadi, í wà áni kab nì rà? I bagadi ri sa wi-à aku dìg gban ini.

20 To, kó ni ma tun hing bagadi byar-à big ri twìb swànn bu, ku tun dig sig kàhi, ma bu-à á shinn bagadi hi ni tinn.

21 Mpìr-à ma tun hing lu Shìdun, ku tun dig sig kàhi ma Shìdun àsàin-à ri shi màhàn níng tinn.

22 Mpìr-à ma tun hing waisháu, ku tun síg byar-à Shìdun ri shi, ku tun sig shinnwá ma Shìdun tinn.

23 “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big. Ning ri sa fig bu-à òsàn ma mpìr bàna. Ning ri myàng fig ashi mpìrká bàna. Ning í mpìr gwangga bàna. Kó áyau buká ning shi sig ma kàhi kyau dwib níng, ning ri ya Shìdun kyau zyun, hár ashità ma jì byù. Bu-à sànn kab sig bàna, aning zìm Shìdun aning zìm mpìr.

24 Ning í àfauká ri gbar jáuná big. Ning ri shann zu kó àgìmbu títi nímá á zàpìr-à ná wa. Ama ning ri wa mann kà rakumi zyun-à ùwài nímá.

25 “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big, ning ri tu kyàr íri kwìb akpaká buná big jwang jwang. Ama ning ri fim fin-à mà yau íri jín, bu-à mònn sig áni bàna, íri bu-à bibai.

26 Wù Farisawa-à níng, wù í mpìr àfau, á tu kyàr jag ma finn akpa mpyim, í wà á tu kyàr kwìb-à ini, jirà kwìb-à aku shi ákyàr tinn.

27 “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big, ning shi sig àràg amirká big sa samyib sig wà á myann sàsàn nímá, ama wà mà yau mònn sig íri akibká swàr wìr na sig fáin.

28 Ning shi sig àràg amir káníng. A zu mpìrká big ri myàng ning, ning í mpìr òsàn, ama á pìkyinn ná, ning mònn sig íri bu-à bibai. Ning ri gbar dù shinn.

Yesu Dang Rag Bá Wa Shwìn

(Luk 11:47-51)

29 “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big. Ning ri sa samyib amir mpìrká rii dang kyann jir Shìdun. Ning ri sinn samyib amir mpìrká big ri dang rag í mpìr sàsàn.

30 I wà ning dang n rag, ‘Wàníng yi má, yi nìm ma shi sig àràg á zamanu yàkúyí big ni, yi nìm má gban fig mpìrká rii dang kyann jir Shìdun níng bàna.’

31 Ning má, ning dang hing ma shinn ná, ning dang rag, ning í yann mpìrká rì gban sig mpìrká zyun-à rii dang kyann jir Shìdun níng.

32 To, tàma-à níng aning sa bànn rìg bu-à yàkúná big ri sa dà síg níng.

33 Ning mpìr káníng ning í bushùwí, ning ri kyab rag, ná zu áyau kwonn-à Shìdun má wà níng ni rà?

34 Jir wàníng má swam bi ya ning mpìrká ri dang kyann jir Shìdun, ma mpìr yarká, ma mpìrká zyun-à má tàg ning bu. Ama ná gban rìg káhi, ná dab bàg káhi átàm bín, ná yang káhi ashor mà tonn bìr kwonn, ná kan dù káhi á finn swannká ni.

35 Jir wàníng ná wa shwìn á shinn mpìr òsànká ning gban sig, bu-à pànn sig daka á shinn ki Habila hár ki Zakariya wùn Berikiya zyun-à ning ri gban sig áyau byar-à big ri twìb swànn bu mà lu Shìdun.

36 Mì ri dinya ning í jir àjai, ning mpìrká á zamanu-à tàma-à níng, Shìdun má du kà ning shwìn jir ki mpìr káníng.

Yesu Fig Fig Ajwár Ma Mpìrká á Urushalima Bàna
(Luk 13:34-35)

37 “Ning mpìrká á Urushalima! Ning mpìrká á Urushalima! Ning gban rìghing mpìrká ri dang kyann jir Shìdun. Ning ta gban rìghing mpìrká Shìdun swam bì sig níng ma abàn. Mì ri zìm ñ tonn ning àràg barà kwìnn ri tonn yanká buwá mì ri bir káníng á asawá ni, ama ning ngàng mì.

38 Luná má kàng kànnfinn.

39 N dinya ning, ná myàng fig rag mì bàna, sái àyúnn-à ma kàng bi hing. Ayúnn-à níng hi, ná dang rag, ‘Mpìr-à ri bì á zìnn Shìdun ni níng, a Shìdun ya ku bu-à ku ri zìm.’”

24

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun

(Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

1 Barà Yesu dù á lu Shìdun ni, mì ri yag kyonnwá, í wà yann sukawá big bi n tiya ku barà kinn-à á lu Shìdun sànn sig.

2 Ku dinya káníng n rag, “Barà ning ri myàng bu káníng, àyúnn zyun ri bi, bá dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn ñzyun má shi fig á shinn jàuwá zyun ni bàna.”

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn

(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

3 Barà Yesu shi sig mà Wùn Mwir Zaitun, sái yann sukawá big yag mà byarwá ni, n bònn bib ku n rag, “A dinya yi sai-à bu káníng má sa, má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng jirà ayi yì àyúnn-à wá kàng bi áni í kai rà? Bu-à yá myàng jirà ayi yì àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn í kai rà?”

4 Sái Yesu tàg big bu, n rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning zìm mpìr zyun aku tonn gban ning bàna,

5 jir kai bàna mpìrká nìnànn nímá má bi má rag

big bi sig á zinnmí ni. Bá dang rag big í Almasihu. Bá sa mpìrká nìnànn nímá má nang jànn.

⁶ Ná fig tai kànn kó áni bidim pàr, ama kada aning gib kyinn bàna, jir kai bàna bu káníng má sa àdòníng, ama sai-à dunyaru má vinn níng màg fig ma bàna.

⁷ Jànn zyun má nu kànn ma jànn zyun. Kùr zyun má nu kànn ma kùr zyun kó áni bidim pàr á jànn-à ni. Amor má kà á jànn-à ni wàni. Jànn-à á jinn ni má ning kó byar-à áni bidim pàr.

⁸ Ama wàníng ri jag má mir átai.

⁹ "Sai-à hi, mpìrká má pànn ning, bá ya ning shwìn, hár má gban rìg níng. Mpìrká á jànn-à ni má zib ning á dò jir shinnmí ni.

¹⁰ Mpìrká nìnànn nímá má fim rìg gbìbmí. Káhi má kwonn nubá jirà bá ya kà jáubá á vù mpìr azíbká ni. Mpìrká má zib bar òrìbá.

¹¹ A sai-à níng hi, mpìrká nìnànn nímá ká má gim òsáng rag big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun níng, bá bi á jànn-à ni, má tonn gban mpìrká.

¹² Bá sa swàb kà bu-à bibai á jànn-à ni. Mpìrká nìnànn nímá má zìm fig jáubá bàna.

¹³ Ama mpìr-à ma wim hing kyinn hár àyúnn-à wà kinn shinn, Shìdun má pinn zu ku.

¹⁴ Bá dinya mpìrká bidim pàr jir àjwár á shinnmí ni, jirà abig fig vinn rìg á jànn-à ni, í wà dunyaru má vinn.

Bu Azing Má Shi á Lu Shìdun

(*Mar 13:14-23; Luk 21:20-24*)

¹⁵ "Ná myàng bu àzing má shi á lu Shìdun. Daniel ba sig jir á shinn bu àzing-à hi. (Mpìr-à ma ri jangga bu-à mi ri ba níng, aku yi byann.)

¹⁶ A sai-à níng hi, mpìrká ma shi sig mà yau jànn Yahudiya, abig shàr yag mà shinnkwinnká ni.

¹⁷ Mpìr-à ma shi sig mà shinn tonn wá ni, aku tìg wann kíni aku shàr yag, kada aku dang rag, kwá kà mà finn tonn-à ni, kwá zìg bu zyun, í wà kwá shàr yag ni, bàna.

¹⁸ Mpìr-à ma shi sig mà dà-à ni, kada aku dang rag, kwá yag mà lu-à ni, kwá zìg jà, í wà kwá shàr yág ni, bàna.

¹⁹ Ayúnn-à hi, uwáká shi sig ma finn, ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa shwìn.

²⁰ Aning vig Shìdun rag àyúnn-à ná shàr shàu-à níng, aku shi á yau dí bàna, aku shi àyúnn Asabar bàna tinn.

²¹ A sai-à hi, mpìrká má wa shwìn wàni, írì shwìn-à big taba wa fig bàna, tun sai-à Shìdun màmm sig dunyaru. Mpìr má wa jakàng fig rag írì shwìn-à níng bàna.

²² Wà Shìdun nìm ma gib màg gban fig su shwìn-à níng bàna, kó mpìr ízyun nìm má wìm zu fig bàna. Ama kwá gib màg gban su shwìn-à níng áni á jir shinn mpìrká ku shig zu sig, big shi sig á dunyaru.

23 “Wà mpìrká ma dinya ning rag, aning myàng, mà Almasihu níng, kada aning zìm bàna. Kó ba dinya ning rag, mà ku bó, aning zìm bàna. Big ri gim òsáng.

24 Mpìr agim òsángká má bi, bá rag big í Almasihu, káhi má dang rag, big í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun. Hár bá sa bu mamaki kim kim, jirà abig gbar nang jànn mpìrká Shìdun shig zu sig, wà big nìm má sa sar.

25 N dinya rìghing ning bu káníng, barà su-à màg fig ma bàna níng.

26 “Mpìrká ma dinya ning n ma rag, ‘Almasihu shi sig mà awúnn-à ni,’ kada aning yag màhàn bàna. Kó ba dinya ning ma rag, ‘Ku shi sig mà lu-à ni,’ aning zìm bàna, big ri gim òsáng.

27 Aràg barà mpìrká ri myàng shyù ri zwàm zu mà waisháu-à ni níng, í barà bá myàng mì, mì í Wùn Mpìr Jíkwinn má kàng bi áni.

28 “Byar-à kíká ma wu na sig, í byar-à shwibká má kwonn yag màhàn.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwinn Má Kàng Bi Ani

(*Mar 13:24-27; Luk 21:25-28*)

29 “Asim shwìn-à mpìrká má wa níng ni, àyúnn má sir rìg fi, sònn-à má mìg fig bàna. Asuswirká mà waisháu-à ni má kù wann bi rìg á jinn ni. Bu gbanká shi sig mà wai má ning dirbá.

30 I wà mì Wùn Mpìr Jíkwinn má wann bi mà

waisháu-à ni. Má kàng bi ma gbam ùwài níma kwonn ma awàimí. Swai mpìrká bidim pár bá myàng mì, mì Wùn Mpìr Jíkwinn. Bá kig nàikitáu, má sa bai pìkyinn.

31 Bá winn yur, í wà má swam yag yann aswamká bumí big á byar mpìrká á dunyaru bidim pár, jirà abig bar kwonn bi ya mì mpìrká Shìdun shig zu sig. Bá bar kwonn bi mpìrká á jànn-à ni bidim pár, daka mà mìr swann hár mà shinn swann.

Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(*Mar 13:28-31; Luk 21:29-33*)

32 “Aning myàng misali á shinn bin ating. Wà na myàng bin ating ma ri twìb jì àpyú, ning yì hing shyù nyàan kù.

33 To, wàníng má í àdòníng tinn, sai-à na myàng buká ò dinya sig ning níng ma ri sa, aning yì rag ò nyàan kàng bi.

34 Mì ri dinya ning àjai, mpìrká tàma-à níng má wu vinn fig bidim pár bàna, sái wà buká ò dinya sig ning níng ma sa rìghing.

35 Waisháu ma jànn-à á jinn ni má bab jànn rìg, ama jírmi má vinn fig ávinn bàna.

Walai Mpìr-à Yì Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi Ani

(*Mar 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36*)

36 “Walai mpìr-à yì àyúnn-à Wùn Mpìr Jíkwinn má kàng bi áni. Kó yann aswam Shìdun mà wai má, big yì fig

bàna. Kó mì Wùn Shìdun má, ò yì fig bàna tinn. Sáí Shìdun Ta-à ku awínwá ni yì sig nì.

³⁷ Barà rì sa sig á sai-à Nuhu ri shi sig níng, í barà má sa áni àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwinn má kàng bi á jànn-à ni.

³⁸ A sai-à zàpìr-à rì binn fig ma bàna níng, mpìrká rii ji, mi ri wa, big ri zìg uwà mi ri ya ban, hár bi fòr àyúnn-à Nuhu bi kà á kòr-à ni.

³⁹ Big yì fig bu-à má sa bàna, hár sai-à gbànn yor-à níng bi binn swann yag rìg big. Wàníng í barà mpìrká má sa áni, hár àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwinn má bi.

⁴⁰ A sai-à níng hi, wunù pyànà ma shi sig ma da-à ni, bá zìg rìg zyun, má fim zyun.

⁴¹ Uwà pyànà ma ri wau bu, bá zìg rìg zyun, má fim zyun.

⁴² Buná, aning pànn shinn ná, jir kai bàna ning yì fig sai-à Shinn Luná má kàng bi á ni bàna.

⁴³ Wa àsàin lu-à nìm ma yì hing sai-à ajwú má kà á luwá ni, ku nìm má shi àzír, má myàng luwá, jirà ajwú aku kà á luwá ni bàna.

⁴⁴ Aning shi àzír, jir kai bàna Wùn Mpir Jíkwinn má bi á sai-à ning kyab fig rag má bi bàna.

Tinn Jír á Shinn Fàu-à Ma í Fàu Gwangga
(Luk 12:41-48)

⁴⁵ "Fàu-à shi sig ma yar, n shi sig ma gwangga í wà áni rà? Asàin lu ma òg hing

fàu-à shi sig ma gwangga, kwá ya kà luwá á vù wàníng ni, a wàníng ya fàuká dà níng buju kó ákaun.

⁴⁶ Asàin lu-à ma ya sig fàuwá swàm, kwa kàng bi kwa òg wàníng ma ri sa, fàu-à hi má fig àjwár.

⁴⁷ Mì ri dinya ning jír àjai, kwá sinn kà wàníng a wàníng myàng kwonn ma buká ku shi sig ma kàhi bidim pár.

⁴⁸ Ama wà fàu-à hi ma í fàu-à bibai, kwá dang rag, àsàin luwá má kàng bi fonn fig bàna.

⁴⁹ Kwá dab jàuwá big fàuká. Kwá ji má wa, kwá wa pyann shin ma mpìrká ri wa pyann shin.

⁵⁰ Asàin lu fàu-à níng má kàng bi, fàu-à níng má yì fig àyúnn-à hi bàna.

⁵¹ Asàin lu-à má yang fàuwá ashor, hár òr fàu-à má pòr. Kwá sinn kà wàníng á shwìn àràg barà ku ri sinn kà mpìrká ri gbar dù shinn. Wàníng má kig mín wàni, má zwàm kà vù á ginn.

25

Tinn Jír á Shinn Yann Uwà Dwib

¹ "A sai-à Shìdun má na kùrwá áni níng, má shi àràg barà yann uwà big dwib zìg pitilaká bubá mi ri yag abig shà ango.

² Uwà swana áyaubá ni shi sig ma yar, swana bó, í àning.

³ Aning káníng zìg pitil-abá, n pànn kwonn fig ma byir á vùbá ni bàna.

4 Ama uwà yar káníng pànn kwonn sig ma byìrbá í zyun á àkwìnn-à ni, kwonn ma pitilabá.

5 Ango-à hi bi fonn fig kíni bàna, hár uwà káníng ri dim ná, big í na jànn rig-à.

6 “Ama áyau fi-à ni, big fig nài jir bìr mpìrká, mpìrká ri dang rag ango ri bi, aning bi shà ku.

7 A byar-à níng hi, uwà dwib káníng fim zir n sa samyib pitilabá.

8 Uwà àning káníng dinya uwà yar káníng n rag, ‘Aning ya yi byìr títi, jir kai bàna pitilayí ri dim.’

9 Ama uwà yar káníng dinya kàng big n rag, ‘Má màg fig yi hár ma ning bàna. Bu-à ná sa bàna, aning yag mà fir ati-à ni aning wann buná.’

10 A byar-à níng hi, big dù jirà abig yag wann byìr-à hi, sái ango í bi fòr rig-à ásimbá ni. Uwà swanaká dà sig níng, kà yag sig ma ku, í byar-à mpìrká kíg dim rig nu nkyun-à, uwà swana bi ji buju ban-à ma ango.

11 “Uwàkà zyun-à yag sig abig wann byìr-à níng, í fòr bi rig-à. Big kwìb nu nkyun-à n rag, ‘Shinn Luyí, Shinn Luyí, á pù ya yi nu nkyun-à.’

12 Ango dinya big n rag, ‘Mì ri dinya ning àjai, nè yì fig ning bàna.’ ”

13 Yesu dinya kinn big jìrwá n rag, “Aning shi àzír, jir kai bàna ning yì fig àyúnn-à má kàng bi á dun-yaru bàna.

Tinn Jír á Shinn Fàu Saraká Big Ya Sig Bài
(Luk 19:11-27)

14 “Byar-à Shidun má na kùrwá má shi àràg mpìr-à yag sig kyìnn, n bar kwonn bi sig fàuwá big, n ya sig big bàì.

15 Ku ya mpìr zyun bàì dubu swana, zyun dubu pyàna, zyun bó dìg dubu zyun. Ku ya kó ni bar swàmwá. Barà ku ya vinn rig káníng àdòning, ku í yag rig-à kyìnn.

16 Fàu-à big ya sig ku dubu swana-à níng, yag n dìg swàb kà dubu swana á shinn-à ni.

17 Mpìr zyun-à big ya sig ku dubu pyàna níng, dìg swàb kà dubu pyàna á shinn-à ni.

18 Ama mpìr-à big ya sig ku bàì dubu zyun níng, ku yag n kab shar n tàmm jànn rig bàì-à àsàin luwá ya sig ku níng.

19 “Barà shi nonn nonn í byar-à àsàin lubá kàng bi, ku yag dìg fàuwá big, n bib big bu-à big sa sig ma bàì-à ku ya sig big níng.

20 A byar-à níng hi, fàu-à big ya sig ku bàì dubu swana-à níng bi, n ya àsàin luwá bu-à ku dìg swàb kà sig dubu swana. Ku dinya àsàin luwá n rag, ‘Asàin lumí, à ya sig mì dubu swana, tàma-à níng bu-à nè dìg swàb kà sig á shinn-à ni bàna, í dubu swana tinn.’

21 A byar-à níng hi, àsàin luwá yan ku n rag, ‘Isoko ma swàm-à à sa sig, wù í fàu-à

̀nsàn. A sa hing swàm ma pìkyinn ńzyun ma bàì títi-à ò ya sig wù níng. A dìg swàb kà bi hing bu á shinn-à ni àràng barà ò ya sig wù níng. Tàma-à níng, má ya wù wà kab wàri níng. A bi ayi fig àjwár àbìr-à ni.'

²² Zyun-à big ya sig ku dubu pyànà níng, kà bi n rag, 'Asàin lumí, à ya sig mì bàì dubu pyànà, tàma-à níng bu-à ò dìg swàb kà sig bàna, í dubu pyànà.'

²³ A byar-à níng hi, àsàin luwá yan ku n rag, 'Isoko ma swàm-à à sa sig, wù í fàu-à ̀nsàn. A sa hing swàm ma pìkyinn ńzyun ma bàì títi-à ò ya sig wù níng. A dìg swàb kà bi hing bu á shinn-à ni, àràng barà ò ya sig wù níng. Tàma-à níng ma ya wù wà kab wàri níng. A bi ayi fig àjwár àbìr-à ni.'

²⁴ Fàu-à big ya sig ku dubu zyun-à níng, bi n rag, 'Asàin lumí, ò yì hing pìkyinnwú bai. Wù ri binn kwonn buju-à à tàg fíg ò bàna. Wù ri zà kwonn yìr bujúká zyun-à à minn fíg ò bàna.

²⁵ Mì ri shàr zinnwú, í bu-à sa ò yag n tàm jànn rìg bàiwú á shar-à ni. Tàma-à níng á zìg bàiwú.'

²⁶ A byar-à níng hi, àsàin luwá dinya ku n rag, 'Wù í fàu àbai, wù í mpìr dìjar. A yì hing, mì í mpìr pìkyinn àbai, mì ri binn kwonn buju-à ò tàg fíg ò bàna, mì ri zà kwonn yìr buju-à ò minn fíg ò bàna.

²⁷ Wàníng wù nìm ma zìg yag rìghing bàimí mà tonn

byar-à big ri sinn gbam bàì, tàma-à níng barà ò kàng bi sig níng, ò nìm má dìg swàb kà bu zyun á shinn-à ni.

²⁸ To, aning zìg rìg bàì-à á vùwá ni, aning ya zyun-à shi sig ma bàì dubu dwib níng.

²⁹ Mpìr-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb kà ku, kwá dìg swàb kà ùwài nímá. Ama mpìr-à ma bàna ma bu, títi zyun-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zìg rìg á vùwá ni.

³⁰ Aning kan tafinn yag rìg fàu bibai-à níng mà byar zufi á byar-à kwá kig minn wàni hár kwá zwàm kà vù á nginn.'

Ayúnn-à Shìdun Má Wà Kwonn Mpìrká

³¹ "Ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwinn má bi áni, kwá bi àràng í kùr, kwá bi kwonn ma yann aswamwá big í zyun. Kwá shi á byar shu kùrwá ni.

³² Mpìrká á jànn-à ni bidim pàr má kwonn bi rìg á pyànnwá ni. A byar-à hi, kwá gàfinn mpìr káníng kyau pyànà àràng barà aza àdùnká ri kyàb gàfinn àdùnká ma byínnká.

³³ Kwá sinn kà àdùnká agunn vìm nuwá ni, ama kwá sinn kà byínnká agunn vìm súrwá ni.

³⁴ A byar-à hi, kùr-à ma dinya ká zyun-à shi sig agunn vìm nuwá ni níng, má rag, 'Aning kà bi ning mpìr ̀nsànká bu Tamí, aning bi shi ngàng á lu-à big sa sinn ya sig níng, tun daka sai-à big màmm fíg ma dun-yaru bàna.

35 Amor rì gban mì, ning ya mì buju ò jì, ajor zàpìr rì gban mì, ning ya mì zàpìr ò wa, ò rì bi sig kyìnn, ning pag mì byar ná.

36 N rì kyann òr àyonn, ning wìr mì jà, ò rì na sig dor, ning bi myàng kwonn ma mì í zyun. Big rì kìg kà sig mì mà tonn fi-à ni, ning bi bib kà hing mì.'

37 A byar-à hi, mpìr òsàn káníng má zìm má rag, 'Shinn Luyí, yi myàng sig wù ákaun, amor rì gban sig wù hár yi ya wù buju rà? Ajor zàpìr rì gban sig wù ákaun, hár yi ya wù zàpìr á wa rà?

38 A bi sig kyìnn á byaryí ni ákaun, hár yi pag wù byar ná rà? A kyann sig òr àyonn ákaun, hár yi ya wù jà rà?

39 Yi myàng wù à na sig dor ákaun, big kìg sig wù mà tonn fi-à ni ákaun, hár yi bi bib kà wù rà?'

40 A byar-à hi, kùr má rag, 'Mì ri dinya ning àjai, barà ning sa ya sig wunzámí zyun-à títì buká òsàn níng, ning sa ya sig mì.'

41 "Kwá dinya ká zyun-à shi sig á vìm súrwá ni má rag, 'Aning dù á byarmí ni, ning zyun-à ning í bu Shidun bàna níng. Aning yag kà mà lu pyìr-à big sa sinn sig wà má dim fig ádim bàna, jìr shinn Shaitan ma yann aswamwá big.

42 Amor rì gban mì, ning ya fig mì buju ò jì bàna, ajor zàpìr rì gban mì, ning ya fig mì zàpìr ò wa bàna.

43 N rì bi sig kyìnn, ning pag fig mì byar ná bàna, ò rì kyann òr àyonn, ning ngàng wà ná wìr mì jà, ò rì na sig dor, ning ngàng wà ná yag má bib kà mì, big kìg kà mì mà tonn fi-à ni, ning ngàng wà ná yag má bib kà mì.'

44 A byar-à hi, bá dang má rag, 'Shinn Luyí, yi myàng sig wù ákaun, amor rì gban wù, ajor zàpìr rì gban sig wù ákaun rà? A bi sig kyìnn ákaun rà? A kyann sig òr àyonn ákaun rà? A na sig dor ákaun rà? Big kìg kà sig wù ákaun, wà yi ngàng wù rà?'

45 A byar-à hi kwá dang má rag, 'Mì ri dinya ning àjai, barà ning ngàng sig wunzámí zyun, n sa ya fig ku bu òsàn bàna níng, ning ngàng síg mì.'

46 A byar-à hi, mpìr káníng, bá tìr yag big mà lu pyìr-à má dim fig ádim bàna, ama mpìr òsànká bá òg yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna."

26

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni
(Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

1 Barà Yesu dang vinn rìg jìrká àdòníng, ku dinya yann sukàwá big n rag:

2 "Ning yi hing su pyàna ma wam zu hing, yá jì buju àyúnn Pim Wam Zu. Ayúnn-à níng hi bá zìg mì, mì Wùn Mpìr Jìkwinn, bá dab bàg gban mì á tàmm bìn-à ni."

3 A byar-à níng hi àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma àgbam mpìrká kwonn bi sig í byar nzyun mà lu Kayafa. Ku í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni.

4 Big shi kwonn, n kwonn nubá barà bá bònnpàn Yesu má gban rìg ku.

5 Ama big dang rag bá pànn sar fig ku á sai-à bìr mpìrká kwonn shi sig, mi ri fig àjwár níng bàna, jir kai bàna kada mpìrká abig dù ngain.

Big Pàb Yesu Byìr Mà Baitanya

(Mar 14:3-9; Yoh 12:1-8)

6 A sai-à Yesu shi sig mà Baitanya mà lu Siman mpìr-à ri shi sig ma dor àkùnn.

7 Uwà zyun bi á byarwá ni ma wùn àkwìnn byìr zyun-à ri níng swìnn òsàn, byìr-à hi shi sig ma bàì wàni, ku wìr wann á shinn Yesu ni á sai-à wàníng ri jì buju.

8 Barà yann sukàwá big myàng àdòníng, big nànn rìg àgùnn n rag, “Bu-à sa uwà-à níng ri sa kifinn byìr-à níng í jir kai rà?”

9 Byìr-à níng big nìm ma wann tafinn ma bàì ùwàì nímá, n nìm má zìg bàì-à má ya mpìr ashiká.”

10 Yesu yì rìghing bu-à big ri dang, sái ku bib big n rag, “Bu-à sa níng ri sa shi uwà-à níng í jir kai rà? Bu-à ku sa sig mì níng, ku sa síg mì bu-à òsàn.

11 Níng ri shi kyann ma mpìr ashiká í zyun kó

ákaun, ama bigmí, yi ma níng má shi kyann fìg zyun bàna.

12 Byìr òsàn uwà-à níng wìr sig mì á òr-à ni níng, ku wìr sig mì jirà sai-à bá jì mì áni.

13 Mì ri dinya níng àjai, byar-à ba dang jir àjwár Shìdun kó áni á dunyaru, bu-à ku sa sig níng bá dinya mpìrká, mpìrká má kyab pànn ku áni.”

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu

(Mar 14:10-11; Luk 22:3-

6)

14 Ayau yann sukà Yesu dwìb agban pyàná níng, zyun-à big ri bar zìnnwá Yahuda Iskariyoti níng, ku yag mà byar àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun,

15 n rag, “Wà ma ya kà hing Yesu á vùná ni, ná ya mì í kai rà?” A byar-à níng hi, big wànn bàì azurfa àkunn dìzyun agban dwìb n ya ku.

16 I wà ku yàn pyù-à kwá wann tafinn ya big Yesu.

Big Sa Buju Ayúnn Pìm Wam Zu

(Mar 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Yoh 13:21-30)

17 Ayúnn wà jijag wà bá jì brodi-à bàna ma yisti níng fòr, sái yann sukàkà bi á byar Yesu n bib ku rag, “Wù ri zìm ayi sa buju àyúnn Pìm Wam Zu-à níng áni rà?”

18 Ku rag, “Aning yag mà finn swànn-à ni, ná dìg mpìr zyun màhàn. Aning dinya ku rag, ‘Malam rag, suwá

nyàan màg, kwá bi má ji brodi-à bàna ma yisti níng mà luwú ni ma yann sukàwá big.' "

19 A byar-à níng hi, yann sukàkà yag n sa àràng barà Yesu dinya sig big. Big yag n sa sinn buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.

20 Barà kamzau fòr àdòníng, sái Yesu ma yann sukàwá big dwib agban pyànà níng, shi wann í byar ízyun n ji buju.

21 Barà big ri ji buju àdòníng, sái Yesu dinya big n rag, "Mì ri dinya ning àjai, mpìr zyun áyauná ni má wann tafinn mì."

22 Barà big fig àdòníng, pikyinnbá bai wàni, big bib ku zyun zyun n rag, "Shinn Luyí, kó í mì rà?"

23 Yesu zìm n rag, "Mpìr-à níng hi í mpìr-à ri swab ji kwonn brodi ma mì á tasa-à ni níng, má wann tafinn mì ni.

24 Mì Wùn Mpìr Jíkwinn, má wu àràng barà big ba sig á shinnmí ni á jir Shìdun ni rag má wu níng. Ama mpìr-à má wann tafinn Wùn Mpìr Jíkwinn níng, kwá wa shwin, má sànkáb ni wà big nìm ma mà fig ku bàna."

25 Yahuda zyun-à má wann tafinn Yesu níng, bib ku n rag, "Malam, kó í mì rà?"

Sái Yesu rag, "Nn, à dang hing ma nuwú."

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani

(Mar 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

26 Barà big ri ji buju àdòníng, í byar-à Yesu zìg brodi n vig Shìdun, n sa wàníng ísoko, n ngir gáfinn, n ya yann sukàwá big. Ku dinya káníng rag, "Aníng zìg ma aníng ji, wàníng í dirmí."

27 Ku zìg kwài n sa Shìdun ísoko, n ya big n rag, "Níng bidim pàr, aníng wa áni.

28 Wàníng í àsámí zyun-à má kífinn á dò shinn mpìrká ni nìnnànn nímá, jirà Shìdun aku yafa ya big bu pyìrbá, àràng barà ku gib sig nu níng.

29 Mì ri dinya ning, má wa fig rag zàn inabi-à níng ma ning bàna, sái àyúnn-à yi ma ning má wa wà àpyú-à mà byar-à Tamí ri na kùrwá."

30 A byar-à níng hi big dàì jonn n swam yan Shìdun, mì yag rìg-à mà Wùn Mwir Zaitun.

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku

(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38)

31 Yesu dinya big n rag, "A fi-à níng ni, ning bidim pàr ná shàr tafinn rìg mì, jir kai bàna big ba sig á shinnmí ni á jir Shìdun ni n rag, 'Shìdun má gban rìg aza àdùn-à, àdùnká má shàr yam rìg.'

32 Ama sai-à ma dù nann zu kàng hing ma yonki, má yag jág ning ni mà Galili."

33 Bitrus dinya Yesu n rag, "Kó wà jàumí big bidim pàr ma fim rìghing wù, bigmí má fim fig wù bàna."

34 A byar-à hi Yesu dinya ku n rag, "Mì ri dinya wù

àjai, á fi-à níng ni, kwínn má dab fig ma aku bàna, wá sa yipyàr kàun sara má rag à yì fig mì bàna.”

35 Bitrus dinya ku n rag, “Kó wà mpìrká ma rag bá gban bàg kwonn mì big wù má, má sa fig yipyàr rag ò yì fig wù bàna.”

Yann sukà kádà níng dang àdòníng tinn.

Yesu Vig Shìdun Mà Gatsemani

(*Mar 14:32-42; Luk 22:39-46*)

36 Yesu yag kwonn ma yann sukàwá big mà byar-à big ri bar Gatsemani. Ku dinya big n rag, “Aning shi wann áyág, má yag màhàn bó má vig Shìdun.”

37 Ku zìg Bitrus ma yann Zabadi àkunn pyàná, n yag kwonn ma big. Pìkyinnwá bai sig wàni.

38 Ku dinya káníng n rag, “Pìkyinnmí bai sig wàni, shi rag má wù wu. Aning shi áyág, ama aning shi àzír àràg mì.”

39 Ku yag sim mà pyànn títi, n kànn wann munnpyànnwá á jìnn ni, n vig Shìdun n rag, “Tamí, wà má sa, á zìg zu rìg mì áyau shwìn-à má wa níng ni. Ama á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sai bu-à kyinnwú ri zìm.”

40 Ku kàng bi á byar yann sukàwá big sara, n òg big na jànn rìghing. Sáí ku dinya Bitrus n rag, “Wá shi fig àzír kó awa òzyun bàna rà?

41 Aning shi àzír ma aning vig Shìdun jirà kada bu-à bibai aku tonn gban ning bàna. Pìkyinn ná ri zìm aning sa bu òsàn, ama gbamná fòr fig bàna.”

42 Yesu yag jakàng n vig Shìdun n rag, “Tamí, wà wa zìg fig shwìn-à má wa níng bàna, ò zìm hing má wa rag shwìn-à hi.”

43 Ku kàng bi jakàng n òg yann sukàwá big ri na aná, jir kai bàna zuná ri òm big.

44 Yesu fim big n kàng yag jakàng wà wa sara, n vig Shìdun àràg barà ku òm vig sig níng.

45 Ku kàng bi jakàng á byar yann sukàwá big n rag, “Hár tàma-à níng ning ri na aná, mì ri na ngàng awun ná rà? Aning myàng, àyúnn-à màg rìghing wà bá wann tafinn mì, mì Wùn Mpìr Jíkwin, bá ya kà mì á vù mpìr bu pyìrká ni.

46 Aning dù nann zu, ayi yag ning. Aning myàng, mpìr-à má ya tafinn mì níng, ma ku níng.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku

(*Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Joh 18:3-12*)

47 Barà Yesu ri dang jír àdòníng, í byar-à Yahuda mpìr zyun áyau yann sukà dwib agban pyàná níng, bi kwonn ma bìr mpìrká. Big bi kwonn ma kafai ma tun, jir kai bàna shun àgbamká ma àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn

Shìdun ni níng, swàm bi síg big ni.

⁴⁸ Zyun-à má ya tafinn Yesu níng, dinya rìghing mpìrká bu-à kwá sa. Ku dinya big n rag, “Mpìr-à na myàng ma kàm pànn ku, í mpìr-à ná pànn.”

⁴⁹ Gbìb fig tá bàna, sái Yahuda yag mà byar Yesu ni n rag, “Malam, mì ri bib kà wù.” I byar-à ku kàm pànn wàníng.

⁵⁰ Sái Yesu dinya ku n rag, “Jàumí, á sa bu-à zìg bi sig wù.”

A byar-à níng hi, mpìr káníng bi n pànn ku, n zìg yag rìg ku.

⁵¹ Mpìr zyun áyau mpìrká bu Yesu ni, gbar wàm zu kafaiwá n kyag fàu àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Ku kyag zu rìg wàníng sung-à.

⁵² A byar-à hi Yesu dinya ku n rag, “A sìnn kà kàng kafaiwú mà pyirwá ni, jir kai bàna mpìr-à ma nu kànn ma kafai, kafai í bu-à má gban ku.

⁵³ Ning yì fig wà kó tàma-à níng ma zìm hing, má vig Tamí, kwá swam bi ya mì yann aswamwá mà wai big dubu nìnnànn nímá bàna rà?

⁵⁴ Wà ma sa hing àdòníng, bu-à big ba sig á jir Shìdun ni á shinnmí ni níng, má shi fig àràg barà big ba sig níng bàna.”

⁵⁵ A byar-à hi Yesu bib bìr mpìr káníng n rag, “Ning bi sig ma kafai kwonn ma tun àjirà aníng pànn mì níng, mì í mpìr ajwú rà? Su

ma su bidìm pàr mì ri yag kyann mà lu Shìdun, mì ri tàg kyann mpìrká, ama ning pànn fig mì bàna,

⁵⁶ ama sái tàma-à níng, ná pànn mì rà? Bu káníng bidìm pàr sa sig àjirà bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig níng, aku shi àràg barà big ba sig.”

A byar-à níng hi, yann sukàwá big bidìm pàr shàr n fim rìg ku, mì yag rìgbá.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká Ni

(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Yoh 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Mpìrká zyun-à pànn sig Yesu níng, zìg yag ku mà lu Kayafa àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, á byar-à malamká ma àgbamká kwonn shi sig.

⁵⁸ Ama Bitrus bàg yag ku ásim pyunn ninonn nímá, hár mà fir lu àgbam áyau mpìr-à ri twìb swànn bu. Ku kà yag n shi wann mà byar-à asa gadiká shi sig, àjirà aku myàng vinn rìg bu-à má sa.

⁵⁹ Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu káníng, ma àgbamká zyun-à dà sig níng, ri yàn kyann mpìrká zyun-à má gim òsáng á shinn Yesu, àjirà abig gban rìg ku.

⁶⁰ Kó barà agim òsángká bi dang jìrbá áni bidìm pàr, big dìg fig ku ma jír àbai zyun bàna. Ama ásim, mpìr pyàná big bi,

⁶¹ n rag, “Mpìr-à níng dang rag, ku shi sig ma

gbam-à kwá dab gbànn rìg lu Shìdun, má mi kàng rìg á su sara."

62 A byar-à níng hi, àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, dù nann zu á wai n bib Yesu rag, "A bàna ma jír-à wá dang á shinn jír-à níng ni rà? Bu-à mpìr káníng ri dang á shinnwú ni níng, í kai rà?"

63 Ama Yesu pànn shi rìg akim. Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, vig ku n rag, "N kwonn hing wù ma Shìdun, á dinya mì àjai, wù í Almasihu wùn Shìdun rà?"

64 Yesu zìm ya ku n rag, "A dang hing ma nuwú. Ama mì ri dinya níng, àyúnn zyun ná myàng Wùn Mpìr Jìkwìnn má shi agunn vìm nu Shìdun ni, kwá wann bi áyau akor-à ni mà waisháu-à ni."

65 A byar-à níng hi, àgbam-à níng gbar ka rìg jáwá n rag, "Mpìr-à níng dang bai hing zìnn Shìdun. Bu-à sa yá yàn mpìrká káhi abig bi dang kàng jír á shinnwá ni níng, í jir kai rà? Tàma-à níng, níng fig hing bu-à ku dang sig.

66 Níng myàng ashinn?"

Big zìm n rag, "Bu bibai-à ku sa sig níng fòr hing wà yá gban ku."

67 Big tu wìr ku sháng á mùnnpyànnwá ni, n dab ku gbàr. Ká dab sig ku níng,

68 dang rag, "A tìya yi mpìr-à dab sig wù, wà wù ma í Almasihu."

Bitrus Ngàng Yesu

(*Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18, 25-27*)

69 Barà Bitrus shi sig mà myann, í byar-à wùn uwà zyun bi á byarwá ni, n rag, "Wù má, wù nìm shi kwonn sig ma Yesu mpìr-à á Galili."

70 Ama ku sa yipyàr á pyànnbá ni bidim pàr n rag, "N yì fig bu-à wù ri dang níng bàna."

71 A byar-à níng hi, ku í zu yag rìg-à mà myann, n sar rìg mà gbà dán-à ni. Sáí wùn uwà zyun mà lu kùr-à ni bi jakàng, n myàng ku n dinya mpìrká rag, "Mpìr-à níng nìm shi kwonn sig ma Yesu mpìr Nazarat."

72 Bitrus sa jakàng yipyàr n tun ki n rag, ku yì fig mpìr-à níng bàna.

73 Shi kàng títi nímá, mpìrká zyun-à sar sig màhàn níng, kwonn bi á byar Bitrus n rag, "Ajai, wù í mpìr zyun á yaubá ni, jir kai bàna anam jír wú tìya síg yi ni."

74 I byar-à Bitrus dang rag, "N tung hing shinnmí ma Shìdun, ò yì fig mpìr-à níng ri dang níng bàna."

Gbib fig tá bàna, sai kwìnn dab aku.

75 Sáí ku kyab pànn bu-à Yesu rì dinya síg ku rag, "Sai-à kwìnn ra aku dab aku níng, wá sa yipyàr kàun sara, má rag á yì fig mì bàna." A byar-à hi ku zu yag mà myann, n kig mínn wàni.

27

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(*Mar 15:1; Luk 23:1-2; Yoh 18:28-32*)

1 I pyimbyau yì nímá, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu káníng, ma àgbamká zyun-à dà sig níng su kwonn nubá á shinn Yesu, jìrà abig gban ku.

2 Big sîr ku, n zìg yag ku n ya kà á vù gwamna. Gwamna-à hi zìnnwá í Bilatus.

Yahuda Gban Shinnwá
(*Swàm Yann 1:18-19*)

3 Barà Yahuda mpìr-à wann tafinn sig Yesu níng, myàng barà big pànn rìghing Yesu má gban rìg wàníng, sái ku myàng bu-à ku sa sig níng sànn fig bàna. Ku zìg yag kàng rìg bàì azurfa dìzyun agban dwìb-à níng mà byar àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu, ma shun àgbamká.

4 Ku dinya big n rag, “N sa hing bu pyìr barà n wann tafinn mpìr-à níng átai, ku sa fig bu-à bibai bàna níng.”

A byar-à hi, àgbamká dinya ku n rag, “Bu-à du yì í kai, wàníng í jìrwú.”

5 A byar-à níng hi, ku í tafinn rìg-à bàì-à hi mà lu Shìdun nì, mi í yag rìgwá, n yag swànn gban rìg shinnwá.

6 Agbamká wun kwonn rìg bàiká hi n rag, “Wàníng í bàì àsà, barà dokayí dang sig sànn fig wà ayi sinn kà mà lu Shìdun bàna.”

7 Big kwonn nubá n yag wann agunn jànn-à mpìrká ri mi pàr áni, àjìrà abig jì kyìnnká màhàn.

8 I bu-à sa big ri bar byar-à níng hi, jànn àsà hár tàma-à níng.

9 Bu-à Irimiya, mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun ba sig níng, shi hing àjai, ku ba sig rag, “Big zìg azurfa dìzyun agban dwìb. Wàníng í bàì-à mpìrká á Israila zìm sig abig wann tafinn ku áni.

10 Big zìg bàì-à hi, n wann rìg agunn jànn-à mpìrká ri mi par áni, àràg barà Shìdun dinya sig mì.”

Gwamna Bib Yesu Abib
(*Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Yoh 18:33-38*)

11 Yesu sar sig á pyànn gwamna-à ni, gwamna bib ku n rag, “Wù í kùr Yahu-dawaká rà?”

Sái Yesu zìm n rag, “Aràg barà à dang níng.”

12 Shun àgbamká ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun nì, big tìr ya Yesu jìr, ama ku pù fig nuwá bàna.

13 Bilatus bib ku n rag, “A fig hing barà mpìrká ri dang jìr á shinnwú nì nìnànn nímá níng kó?”

14 Ama Yesu dinya fig ku kó jir nzyun bàna. Sái gwamna sa mamaki wàni barà wàníng dang fig jìr bàna níng.

Big Gib Jir Yesu n Rag Bá Gban Ku

(*Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Yoh 18:39—19:16*)

15 A sai-à mpìrká ma ji buju àyúnn Pim Wam Zu, àyúnn-à níng hi, gwamna ri zìg zu kyann mpìr zyun áyau ká big kig sig mà tonn fi-à ni, wà zyun-à mpìrká ma vig hing ku rag aku zìg zu.

16 A sai-à níng hi mpìr zyun shi sig mà tonn fi-à ni, zinnwá í Barabas. Mpìrká yì hing wà ku í mpìr bibai.

17 Barà bìr mpìrká kwonn bi àdòning, sái Bilatus bib big n rag, “Ning ri zìm n fìnn tafinn í ni rà? N fìnn tafinn Barabas rà, kó Yesu zyun-à big ri bar ku Almasihu níng rà?”

18 Ku yì hing rag í jir akyib í bu-à sa big ya ká sig Yesu á vùwá ni.

19 Barà Bilatus shi sig mà byar kwonn wà àdòning, sái wàwá dwim yag adwim n rag, “A zu rìg á yau mpìr-à níng ni, ku sa fig bu bibai bàna, jir kai bàna la-à n la sig jana-à níng, n wa hing shwìn wàni á jir shinnwá ni.”

20 Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma àgbamká káhi kar zìng bìr mpìr káníng n rag, abig vig Bilatus aku fìnn tafinn Barabas, ma aku gban rìg Yesu.

21 I byar-à Bilatus bib big n rag, “Ayau mpìr pyànn káníng ni, ning ri zìm n fìnn tafinn ni rà?”

Big zìm n rag, “Yi ri zìm á fìnn tafinn Barabas.”

22 Bilatus bib big n rag, “To, má sáshinn ma Yesu

zyun-à big ri bar ku Almasihu níng rà?”

Big bidim pár big rag, abig dab bàg gbam ku á tàm bìn-à ni.

23 Sái Bilatus bib big n rag, “I jir kai rà? Ku sa sig í kai wà bá dab bàg gbam ku rà?”

A byar-à níng hi, big gbam nài gbam wàni n rag, “Abig dab bàg gbam ku.”

24 Barà Bilatus myàng káníng fig fig jír wá bàna, big ri gbam íri nài gbam níng, ku zìg zàpìr n tu rìg vùwá á pyànnbá ni n rag, “Ki-à mpìr-à níng má wu níng í vù jírmí bàna, í vù jír ná.”

25 A byar-à hi bìr mpìr káníng zìm n rag, “Yi zìm hing kiwá kwá wu níng, alaki-à aku shi á shinnyí ni, ma yanká buyí big.”

26 A byar-à hi ku fìnn tafinn ya big Barabas n du ká big yang Yesu ashor. Ku ya ká wàníng á vù sojaká ni, a káníng dab bàg gbam rìg wàníng á bìn-à ni.

Sojaká Màm Jwann Yesu

(Mar 15:16-20; Yoh 19:2-3)

27 Sojaká bu Bilatus zìg yag Yesu mà lu gwamna. Bìr sojaká bidim pár kwonn kàng kwìb sig ku áni.

28 Big wan zu ku jàwá, n wìr ká ya ku jà zyun àràg í jà kùr.

29 Big tànn kwonn àkar sí n wan ká ku á shinn-à ni, n sinn ká ya ku tun agunn vìm nuwá ni, í wà big binn kir wann á pyànnwá ni, mi ri màm jwann ku n

rag, "Suwú aku nonn, wù kùr Yahudawaká."

³⁰ Big tu wìr ku sháng, n zìg rìg tun-à níng n mìb ku á shinn-à ni mìb mìb.

³¹ Barà big mà màm jwann kinn rìg ku àdòníng, big í wan zu kàng rìg-à jà kùr-à, n wìr kà ya kàng ku jawá. A byar-à níng hi big í zìg yag rìg-à ku, jirà abig dab bàg gbam ku á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín
(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)

³² Barà big ri zu yag àdòníng, sái big myàng mpìr Kurane, zyun-à zinnwá í Siman, big sinn kà ku big gbam rag aku swann atàm bín-à bá dab bàg gbam Yesu áni níng.

³³ Big bi fòr mà byar zyun big ri bar Golgota, yìr zìnn byar-à níng hi, í akib shinn.

³⁴ Big ya Yesu zàn inabi, kwonn ma zàn àban n rag aku wa. Barà ku màg màg fig àdòníng, ku í ngàng rìgwá.

³⁵ Barà big dab bàg rìg ku mà atàm bín-à ni àdòníng, big í gàfinn rìg-à jàkà buwá mì ri dab shasha jirà abig myàng wà kó ni má dab ji.

³⁶ A byar-à níng hi, big shi n myàng gbam sig ku ma zu.

³⁷ Mà shinnwá ni mà wai, big ba sinn sig yìr bu-à sa big kànn bàg sig ku níng, n rag, WANING I YESU KUR YAHUDAWAKÁ.

³⁸ Big dab bàg gbam kwonn sig ku ma mpìr ajwú big pyànà, zyun águnn vìm

nuwá ni, zyun bó águnn vìm súrwá ni.

³⁹ Mpìrká zyun-à ri wam zu yàr màhàn níng, myàng Yesu n ning shinnbá n swau ku shì,

⁴⁰ n rag, "Awúsharée, wù zyun-à à dang rag wá dab gbànn rìg lu Shìdun, má mi kàng rìg áyau su sara, to, á zìg zu shinnwú. A tig wann bi á bín-à ni, wà wù ma í wùn Shìdun."

⁴¹ Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma malamká, ma shun àgbamká kàhi, jwann ku àdòníng tinn.

⁴² Big rag, "Ku zìg zu yì hing mpìrká káhi, ama ku zìg zu yì fig shinnwá bàna. Ku dang rag ku í kùr Israila. Aku tig wann bi á bín-à níng ni ayi myàng, àjirà ayi bir pìkyinnyí á byarwá ni.

⁴³ Ku ri sinn kyinnwá á byar Shìdun, mi ri dinya mpìrká rag, ku í Wùn Shìdun. Ayi myàng kó Shìdun hi má zìg zu ku tàma-à níng, wàníng ma ri zìm ku."

⁴⁴ Mpìr ajwúká big dab bàg gbam kwonn sig ma ku níng, swau ku shì àdòníng tinn.

Barà Yesu Wu Kiwá
(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30)

⁴⁵ Barà àyúnn fòr áyau shinn, fi í sùr dim gban rìg-à jànn-à bidim pàr, hár fòr àsháu sara wà àkamzau.

⁴⁶ Barà àsháu sara sa àdòníng, sái Yesu bar nài abor n rag, "Eli, Eli, lama sabatani?" Yìr jír-à níng í

“Shìdunmí, Shìdunmí, bu-à sa à fim wa mì àdòníng, í jir kai rà?”

47 Barà mpìrká zyun-à sar yàr sig màhàn níng fig àdòníng, big dang rag, “Ku ri bar Iliya.”

48 Nonn fig bàna, sái mpìr zyun áyaubá ni shàr yag, n yag zìg bi soso n du kà á zàn zyun shi rag í shin àban, n sùr gbam á bín-à ni, n ya Yesu a wàníng wa.

49 Mpìrká zyun-à dà sig níng dang rag, “Ayi shi kim, ayi myàng wà kó Iliya má bi má zìg tìg wann ku.”

50 Yesu kig jakàng nài ngbam nímá, á byar-à níng hi ku í wu rìg-à.

51 A sai-à níng hi, jà-à big gag dim sig nu nkyun lu Shìdun áni níng, í ki gáfinn rìg-à byar pyàna, daka mà wai hár á jìnn ni. Jànn-à á jìnn ni níng wàni, hár abànká gbànn kìfinn rìg byar pyàna pyàna.

52 Shar kíká pù finn rìg, mpìrká bu Shìdun nìnnàn nímá ká rì wù sig níng, nann zu kàng mà yonki.

53 Mpir káníng hi, zu bi rìg mà shar ki-à ni. Asim barà Yesu dù nann zu mà amir-à ni, big kà yag mà finn swann kyìkyàr-à ni. Mpìrká nìnnàn nímá myàng sig big màhàn.

54 Barà àgbam sojaká ma sojaká zyun-à ri sar myàng kwonn ma Yesu, myàng barà jànn-à á jìnn ni níng àdòníng, ma buká sa sig níng, big shàr rìg zìnn n rag, “Ajai, ku í Wùn Shìdun.”

55 Uwàkà nìnnàn nímá shi sig màhàn, big sar sig pyunn ninonn nímá mi ri myàng bu-à ri sa. Big í àsàinká bàg bi sig Yesu daka mà Galili, n sa ya sig ku buju.

56 Ayau uwà káníng hi ni, zyun í Maryamu Magdaliya, ma Maryamu na Yakubu ma Yusufu, ma wà Zabadi.

Barà Big Jì Ki Yesu

(*Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42*)

57 Barà kamzau sa àdòníng, sái mpìr bàì zyun bi, ku í mpìr-à mà Arimatiya, zìnnwá í Yusufu, ku í wùn sukà Yesu tinn.

58 Ku yag fòr mà byar Bilatus ni, n vig wàníng rag a wàníng ya ku ki Yesu. A byar-à níng hi, Bilatus dinya mpìrká buwá abig ya Yusufu ki-à hi.

59 A byar-à hi, Yusufu zìg ki-à, n bing kà á jà àpyú mìmìg nímá,

60 n sinn kà mà shar ki àpyú-à ni, zyun-à ku ri kab sig mà mìr abàn. I byar-à ku zìg abàn ùwài nímá, n tidim nu nkyun amir-à ma kàhi.

61 Maryamu Magdaliya shi sig màhàn, ma Maryamu zyun tinn, big shi sig mi ri myàng gbam shar ki-à.

Ká Zyun-à Ri Sar Kang Shar Ki-à

62 Ayúnn-à byar kyàr, àyúnn-à níng hi, í àyúnn Asabar, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma Farisawaká big yag mà byar Bilatus,

⁶³ n dang rag, “Agbamyí, yi kyab pànn hing bu-à mpìr agim òsàng-à níng dang sig sai-à ku shi sig ma yonki níng. Ku rag kwá dù nann zu kàng ma yonki áyau su sara.

⁶⁴ A sinn kà mpìrká káhi abig sar myàng kwonn ma shar amir-à níng í zyun hár àyunn su sara, jirà kada yann sukàwá big abig yag ma abig jwi zìg zu ku, ma abig dinya mpìrká rag ku dù nann zu rìhing ma yonki. Wà má àdòning, òsàng-à wà tàma-à níng, má kab wà àkwor-à.”

⁶⁵ Bilatus dinya big n rag, “Aning zìg mpìr asa gadiká jirà abig sar myàng kwonn ma amir-à, àràg barà ning ri zìm.”

⁶⁶ Big yag n nà bàg bu zyun ma abàn-à ni, n sinn kà mpìrká ri sar myàng kwonn ma amir-à hi.

28

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Big Yonki

(*Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10*)

¹ Ayunn Ladi í pyimbyau byar kyàr fig ma bàna, sái Maryamu Magdaliya ma Maryamu zyun, big yag abig myàng amir-à.

² Gbìb fig tá bàna, jànn-à í ning rig-à, wùn aswam Shìdun mà wai wann bi n tìr dù rig abàn-à níng mà amir-à ni, n shi wann rig áni.

³ Munnpyànnwá ri ngìg kpàin kpàin. Jàwá mìg shì karr nímá, mi ri ngìg kpàin kpàin tinn.

⁴ Mpìrká zyun-à ri sar myàng kwonn ma amir-à níng, barà big myàng ku àdòning big shàr zinn. Dìrbá í zwab rìg-à shi rag big wu rìhing.

⁵ A byar-à níng hi, wùn aswam Shìdun dinya uwà káníng n rag, “Kada aning shàr zinn bàna, jir kai bàna n yì hing ning ri yàn kyann Yesu zyun-à big dab bàg gbam sig á bín-à ni.

⁶ Ku bàna áyág, ku dù nann zu rìhing àràg barà ku dang sig. Aning bi aning myàng byar-à big sinn kà sig ku.

⁷ Aning yag kíni tàma-à níng, aning dinya yann sukàwá big rag, ku dù nann zu rìhing ma yonki mà amir-à ni. Kwá yag jág big nì mà Galili, í byar-à bá myàng ku màhàn. Aning mànn jànn bàna.”

⁸ A byar-à hi uwà káníng dù rig kíni mà amir-à ni, zinn pànn rig big, ama big ri fig kwonn ma àjwár á pìkyinnbá ni ùwài nímá. Big shàr yag n dinya yann sukà Yesu.

⁹ Sái big rag abig myàng níng, mà Yesu. A byar-à hi ku bib kà big n rag, “I soko bigná.” Big bi á byarwá ni, n binn kir wann á pyànnwá ni n pànn barwá, n wib ku.

¹⁰ A byar-à hi Yesu dinya big n rag, “Kada aning shàr zinn bàna. Aning yag dinya wunzámí big abig yag mà Galili, í byar-à bá myàng mì màhàn.”

*Sojaká Gím Nsáng Rag
Big Jwi Rìghing Ki Yesu*

11 Barà uwà káníng yag rìg kyonnbá àdòníng, sáí sojaká káhi áyau ká ri sar kang amir-à níng, kàng yag mà finn swann-à ni, n dinya vinn rìg àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni bar buká sa sig.

12 A byar-à hi àgbamká ri twìb swànn bu-à níng bar kwonn àgbamká káhi, big shi kwonn, n kwonn nubá n ya sojaká bàì ùwài nímá,

13 n dinya big n rag, “Aning dang rag yann sukàwá big bi á fi-à ni, n jwi rìghing ki-à á sai-à níng ri na aná.

14 Wà gwamna ma fig hing jír-à níng, yi má, ya sar gban á shinn ná ni, jirà kada aning kà á jír bàna.”

15 A byar-à níng hi soja káníng zìg bàì-à, n sa àràg barà àgbamká dinya sig big. Jír-à àgbamká dinya sig sojaká rag abig dang rag yann sukàká jwi rìghing ki Yesu níng, kyann kàng kwìb gban rìghing jànn Yahudawaká bidim pár hár àràg tàma-à níng.

*Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn
Yann Sukàwá Big Ni*

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

16 Yann sukàká dwib agban zyun-à níng, yag rìg mà Galili mà wùn mwír-à ni, byar-à Yesu dinya sig big rag abig yag níng.

17 Barà big myàng ku àdòníng, big wib ku. Ama

áyaubá ni, káhi bir fig pìkyinnbá rag í Yesu bàna.

18 A byar-à hi Yesu bi yàrà á byarhá ni n rag, “Big ya rìghing mì gban kó kai bidim pár mà wai, ma wà á jinn ni.

19 Jir wàníng, aning yag mà byar mpirká kó áni bidim pár, aning dinya big jir Shìdun, aning sa abig kàng yann sukàmí big, ma aning wau big òr batisma á zìnn Ta, ma Wùnwá, ma Awun Kyìkyàr.

20 Aning tàg big, abig wib buká ò dinya sig ning, mì má, má shi kyann ma ning kó ákaun bidim pár hár àyúnn-à dunyaru má vinn.”

Jir Ajwár Zyun-à MARKUS Ba Sig

Markus ba sig jír-à níng rag í jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, zyun-à í wùn Shìdun. Tarkada-à Markus ba sig níng ri tàg yi rag Yesu í mpir-à shi sig ma gbam ùwài. Ku í mpir ùwài. Ku shi sig ma gbam á shinn dor, ma wàuká ma wàu-à ri gbar, ma shyù. Tarkada-à Markus ba sig níng ri dinya yi jír á shinn bu mamakiká Yesu sa sig. Tarkada-à hi ri dang jír á shinn barà big wà Yesu kwonn á gbìb-à sànn fig bàna, ma barà big dab bàg gbam ku, ma barà ku dù nann zu kàng ma yonki.

*Jir Shìdun Zyun-à
Yohanna Asàin Batisma
Dang Sig*

*(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18;
Yoh 1:19-28)*

¹ Wàníng í jír-à òsàn í tai Yesu Kristi, wùn Shìdun.

² Jír-à níng shi sig àràg barà Ishaya mpir-à rii dang kyann jir Shìdun ba sig rag, “Wùn mí, má swam yag wùn aswammí zyun má kà jag wù á pyànn í ni, jirà aku wàu kyàr ya wù gbìb-à wá bàg àni.

³ Mpir zyun-à má swam yag ku níng, ku shi sig mà awún-à ni, ku ri dinya mpirká jírmí rag,

‘Aning wàu kyàr gbìb-à Shinn Luyí má bàg àni.

Byar-à gbìb-à gor sig níng, aning wàu lab finn yag rig mà pyànn.’ ”

⁴ Jír-à níng Shìdun ri dang Yohanna zyun-à bi mi ri wau mpirká òr batisma mà awún-à ni. Ku ri dinya mpirká rag abig fim bu pyèr sa, ma abig wau òr batisma, jirà a Shìdun yafa ya big bu pyèrbá.

⁵ I byar-à mpirká nínànn nímá í bi-à á byarwá ni. Mpirká á jànn Yahudiya ma mpirká á finn swann Urushalima big nínànn nímá, big bi á byar Yohanna ni. Big bi, n dang bu pyèrbá big sa sig. Yohanna wau big òr batisma á finn Ning Urdun.

⁶ Yohanna wìr sig jà zyun-à big zwàu sig ma wai rakumi. Ku sùr gbam sig agau mìrwá big wau. Bujuwá í àtibàin mà dain.

⁷ Ku dinya mpirká rag, “Mpir zyun má bi ásim mí ni. Mpir-à hi kab síg mì ni. N fòr fig wà má kir wann, má finn jùr tabarwá bàna.

⁸ Bumí mì ri wau ning òr batisma ma zàpir. Ama buwá kwá wau ning òr batisma ma Awun Shìdun.”

*Yohanna Wau Yesu Dir
Batisma*

(Mat 3:13—4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13; Yoh 1:31-34)

⁹ A sai-à níng hi, Yesu dù mà Nazarat lu zyun á jànn Galili, n bi fòr á byar

Yohanna. Wàníng wau ku òr batisma á Ning Urdun.

¹⁰ Barà ku ri nann zu bi mà zàpìr-à ni, í byar-à ku myàng waisháu-à í pù gàfìnn-à sa hauu, Awun Shìdun wann bi àràg í àlàb àshinnwá ni.

¹¹ I byar-à big fig nài jír wann bi mà waisháu-à ni, n rag, “Wù í wùn azìmmí, pìkyinnmí ri fig àjwárwú wàni.”

¹² Gbìb fig tá bàna, Awun Shìdun zìg yag rìg ku mà awúnn-à ni.

¹³ Su òpìyànà ku shi màhàn, ku ma wi awúnnká í zyun. Shaitan màg màg fig ku jìrà aku sa bu-à bibai. Yann aswamká bu Shìdun bi n myàng kwonn ma ku í zyun.

Yesu Bar Mpìr Agban Jái Big Yina Abig Shi Yann Sukàwá Big

(Mat 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Sai-à big kìg kà rìghing Yohanna mà tonn fi-à ni, Yesu dù n yag mà jànn Galili, n kyann mi ri dang jir àjwár bu Shìdun màhàn.

¹⁵ Ku dinya mpìrká rag, “Tàma-à níng su-à màg rìghing wà Shìdun má na kùrwá. Ning mpìrká, aning dà finn rìg bu pyìr sa, aning bir pìkyinn á jir àjwár bu Shìdun ni.”

¹⁶ Barà Yesu yag á nu Ayunn Galili, ku myàng mpìr pyànà ri vinn birgi á zàpìr-à hi ni, jir kai bàna big í mpìr apànn jái big. Mpìr pyànà káníng, zyun zìnnwá í Siman, ma wunzàwá zyun zìnnwá í Andarawus.

¹⁷ I byar-à Yesu dinya big rag, “Aning bàg bi mì. Barà níng ri pànn jái níng, má tàg níng barà ná pànn zìg bi rag mpìrká á byarmí ni.”

¹⁸ A byar-à níng hi gbìb fig tá bàna, big dà finn rìg birgibá níng, n bàg yag rìg ku.

¹⁹ Ku yag mà pyànn títi nímá, í byar-à ku òg mpìr pyànà, big shi sig á finn kòrbá ni. Big ri sa samyib birgibá. Mpìr pyànà káníng, í Yakubu ma wunzàwá Yohanna. Tabá í Zabadi.

²⁰ Yesu myàng big n bar big n dang rag, abig bàg ku. Big dù dà fim rìg tabá á finn kòr-à ni, ma mpìrká ri sa swàm ma ku, n bàg Yesu.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Zyun-à Wàu Dab Sig
(Luk 4:31-37)

²¹ Big yag fòr á finn swann Kafarnahum. Ayúnn Asabar Yesu yag mà tonn bìr kwonn Yahudawaká ni, mi ri tàg mpìrká jir Shìdun.

²² Mpìrká fig sig bu-à ku tàg sig níng big sa mamaki, jir kai bàna bu tàgwá shi sig ma gbam, shi fig àràg bu tàg malamká bigbá bàna.

²³ Barà ku ri tàg big jír àdòníng, í byar-à mpìr zyun wàu dab sig ku, ku dù nann zu mà tonn bìr kwonn-à ni, n dinya Yesu jír big gbam n rag,

²⁴ “Yesu mpìr Nazarat, bu-à dù wù ma yi í kai rà? A bi síg jìrà á gban rìg yi rà? N yì hing wù, wù í mpìr pìkyinn-à kyìkyàr

zyun-à Shìdun dwim bi sig níng.”

²⁵ Yesu dinya wàu-à níng hi n rag, “A mib nuwú, á zu bi á òr mpìr-à níng ni.”

²⁶ I byar-à wàu-à níng gbar ning òr mpìr-à níng, n yan nài yán ngbam níma, í wà n zu rìg á òr mpìr-à hi ni.

²⁷ Barà mpìrká myàng bu-à Yesu sa sig níng, big bidim pàr big sa mamaki n bib bar òrbá rag, “Bu-à ku sa sig níng, í kai rà? Ku shi sig ma gbam hár ku ri dang wàuká ri wib jírwá. Jana-à níng yi myàng hing bu tàg àpyú.”

²⁸ A byar-à níng hi kinn fig su bàna, tai Yesu kyann kàng kwib gban rìg jànn Galili.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Níma

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Yesu zu á tonn bìr kwonn-à ni n yag mà lu Siman ma Andarawus. Ku ma Yakubu ma Yohanna big yag sig zyun.

³⁰ Na wà Siman na sig dor awàu. Barà Yesu fòr màhàn àdòning, big dinya ku.

³¹ A byar-à níng hi, ku dù, n yag mà byar wàning ni, n pànn wàning á vù n gbar dù nann wàning á wai. Awàu-à dà finn rìg wàning. Wàning dù nann zu n sa ya big buju.

³² Barà kamzau fòr, àyunn-à kà rìghing, í byar-à mpìrká ya bi Yesu mpìr dorká, ma mpìrká wàu dab sig big níng.

³³ Mpìrká mà finn swann-à ni bidim pàr bi sar sig á nu

nkyun-à ni, mi ri myàng kà yag.

³⁴ I byar-à Yesu dàb gbam mpìr dor nìnànn níma, mpìrká dor kim kim. Ku kan zu rìg wàuká á òr mpìrká ni nìnànn níma. Ku kan òr big rag abig dang jírbàna, jírbàna kà bàna big yi rìghing ku.

Yesu Dang Kyann Jir Shìdun á Jànn Galili

(Luk 4:42-44)

³⁵ I pyimbyau yì níma, Yesu zu á lu-à ni n yag mà byar-à mpìr bàna màhàn, n vig Shìdun.

³⁶ Siman ma jàuwá big dù n yag yàn kyann ku.

³⁷ Big yag òr ku n dinya ku rag, “Mpìrká bidim pàr ri bib yàn kyann wù.”

³⁸ Ama ku dinya káníng n rag, “Ayi yag mà pyànn, ayi yag mà kauyeká shi kàng kwib sig áyag, jírbà ní dinya mpìrká jírbàna, jírbàna kà bàna í bu-à zìg bi sig mì.”

³⁹ I byar-à ku dù n kyann yà zu rìg jànn Galili kó áni bidim pàr. Ku ri kà tonn bìr kwonnká bigbá mi ri dang jírbàna, mi ri kan zu wàu á òr mpìrká ni.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akùnn

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Mpìr àkùnn zyun bi á byar Yesu ni n bìnn kir wann n vig ku rag, “Wà wa zìm hing, à shi sig ma gbam-à wá dàb gbam mì.”

⁴¹ Yesu fig àdòning, ku myàng ashi wàning, ku du yag wùwá n pànn wàning vù

á òr, n rag, “N zìm hing, á gbam á dorwú ni.”

⁴² Gbìb fig tá bàna, dor àkùnn-à í dà finn rìg-à ku, òr wá í gbam rìg-à.

⁴³ I byar-à Yesu twìb ku byur n rag, “A yag,

⁴⁴ kada á dinya mpìr bu-à ò sa sig wù níng bàna, á yag mà lu Shìdun ni, á yag tìya àgbam-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni òr wá, ma á ya bu màhàn, àràng barà doka Musa dang sig, jirà a mpìrká myàng barà à gbam rìghing níng.”

⁴⁵ Ama mpìr-à níng yag mi ri dang kyann jír-à hi, hár bi sa Yesu zu fig rag áyau bìr-à ni bàna. Ku í shi rìgwá á myann mà byar-à lu bàna màhàn. Mpìrká bi sig kó àni bìdim pàr big ri bi á byarwá ni.

2

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Òr wá Wu Tag Sig

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Na su pyànn, í byar-à Yesu dù n kàng bi á Kafar-nahum. Mpìrká fig ku shi sig mà lu-à ni.

² Bìr mpìrká nìnànn nímá kwonn bì á byarwá ni hár kó byar zyun shwìyí nímá dà fig á finn lu-à ni bàna, hár á pyànn nu nkyun-à ni bìdim pàr. I byar-à ku dinya big jir Shìdun.

³ I byar-à mpìr yina swann ya bi ku mpìr-à òr wá wu tàg rìghing.

⁴ Big bi myàng bìr mpìrká shi kidim rìghing gbìb-à bá

kà yag á byar Yesu ni. I byar-à big zìg mpìr dor-à níng, n swann nann zu yag ku mà shinn tonn-à ni mà wai, n sa pòr pùr á byar-à Yesu shi sig, n du kà wann bi mpìr dor-à níng màhàn, ku na sig á syu-à ni.

⁵ Barà Yesu myàng mpìr káníng hi bir hing pìkyinn á byarwá ni níng, í byar-à ku dang rag, “Wùnmí, ò yafa ya rìghing wù bu pyìrwú.”

⁶ Malamká ri tàg jir Shìdun níng, káhi shi sig màhàn. Big kyab á kyinnbá ni n rag,

⁷ “Gborororo! Sáshinn mpìr-à níng ri dang àdòníng rà? Ku ri swau Shìdun. Mpìr-à má yafa ya mpìr bu pyìrwá bàna, sái Shìdun.”

⁸ Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á kyinnbá ni. I byar-à ku bìb big rag, “Bu-à sa ning ri kyab jír-à níng àdòníng, í jir kai rà?”

⁹ Wà ma dinya mpìr òr wu titag-à níng rag, ‘N yafa ya rìghing wù bu pyìrwú,’ ma wà ma dang rag, ‘A dù nann zu ma á pinn syuwú, á kyann kyonn,’ í wà àni fonn kab sig ni rà?

¹⁰ Ama má tìya ning rag mi Wùn Mpìr Jìkwinn, ò shi sig ma gbam á dunyaru barà má yafa ya mpìr bu pyìrwá.” I byar-à ku dinya mpìr òr wu titag-à níng rag,

¹¹ “A dù nann zu, á pinn syuwú ma á kàng yag mà luwú ni.”

¹² Big ri myàng, big rag abig myàng níng, wáníng dù nann zu sa pyar, n pinn

syuwá mì yag rìg-à. I byar-à mpìr káníng swam yan Shìdun n dang rag, “Kai, bu-à yi myàng sig níng, yi taba myàng fig swai bu-à níng bàna.” Big bidim pár, big sa gban rìg mamaki.

Yesu Bar Lawi a Wàníng Shi Wùn Sukàwá
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Yesu dù á finn lu-à ni n yag jakàng mà Ayunn Galili. Ku shi sig mà nu zàpir-à ni, í byar-à bìr mpìrká yag dìg ku màhàn. Ku ri tàg big jir Shìdun.

¹⁴ I byar-à ku dù màhàn, mi ri yag mà pyànn. Ku yag dìg mpìr azìg bàì jànn zyun shi sig mà nu swàmwá ni. Zìnn mpìr-à níng í Lawi í wùn Halfa. Yesu myàng ku n dinya ku rag, “A bàg mì.” Lawi dù n bàg ku.

¹⁵ Wàníng zìg yag ku mà luwá ni. Ku ma yann sukàwá big shi mì ri ji buju màhàn. Mpìrká ri zìg bàì jànn ma mpìr bu pyìrká, big shi sig màhàn, mi ri ji tinn. Shinnbá big nìnnàn nímá big ri bàg Yesu.

¹⁶ Barà big ri ji buju, í byar-à malamká káhi áyau Fari-sawaká ni myàng àdòníng, n bib yann sukàwá big rag, “Bu-à sa ku ri ji kwonn buju ma mpìr azìg bàì jànnká ma mpìr bu pyìrká í jir kai rà?”

¹⁷ Yesu fig barà big ri bib jìrbá àdòníng, í byar-à ku dinya big rag, “Mpìr-à shi sig ma gban dir, ku ri yàn fig adàb dor bàna, sái mpìr-à

dirwá ma ri wúwa, í mpìr-à ri yàn kyann adàb dor. N bi sig á dunyaru jirà ní bar mpìr bu pyìrká. N bi fig á byar mpìrká ri kyab rag big í mpìr sèsàn níng bàna.”

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sinn

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Su zyun yann sukàká bu Yohanna ma Farisawaká ri sinn nu. I byar-à mpìrká káhi bi á byar Yesu ni, n bib ku rag, “Yann sukàká bu Yohanna ma bu Farisawaká ri sinn nu, bu-à sa yann sukàká buwú ri sinn fig nu bàna í jir kai rà?”

¹⁹ Yesu bib big rag, “Ayúnn-à mpìr zyun ma sir ban, jàuwá big má sinn nu rà? Ai bàna. A sai-à àsàin-à zìg sig uwà-à níng ma shi sig áni, big ri sinn fig nu bàna.

²⁰ Ama àyúnn zyun ki ma zìg rìghing wunù-à níng, àyúnn-à níng hi, jàuwá big má sinn nu.

²¹ “Mpìr má zìg fig jà àpyú má kwìb bàg kwonn fig ma jà àkor bàna. Mpìr ma kwìb bàg kwonn hing jà àpyú ma jà àkor, àkor-à má ka zu rìg, má ka bai kab wàri.

²² Mpìr má wìr kà fig zàn inabi àpyú á wau àkor bàna. Wà mpìr ma wìr kà hing zàn inabi àpyú á wau àkor, zàn-à má lib ka rìg wau-à, zàn inabi-à ma wau-à bidim pár má bai rìg. Zàn inabi àpyú sái big wìr kà á wau àpyú.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar

(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Ayúnn su zyun í àyúnn Asabar, Yesu ma yann sukàwá big ri wam zu yag á da zyun ni. I byar-à yann sukàkà gbar kab zu yìr jímyànn n zwam.

²⁴ I byar-à mpìr Fari-sawaká bib Yesu rag, “Bu-à sa yann sukàwú big ri sa bu-à á dokayí ni sànn fig wà abig sa àyúnn Asabar bàna, í jir kai rà?”

²⁵ I byar-à Yesu bib big n rag, “Asái ning jangga fig bu-à Dawuda rì sa sig bàna rà? Ku fig amor ma mpìrká ku ma káníng ri yag kyìnn í zyun.

²⁶ Ku kà yag mà lu Shìdun ni, á sai-à Abiyata í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, n zìg brodi-à big wib sig Shìdun ma kàhi níng, n ji n ya mpìrká buwá a káníng jí tinn, wà zyun-à sànn fig wà abig jí bàna, sái àgbamkà ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng má jí í ni. Ama big jí rìghing.”

²⁷ I byar-à ku dinya big rag, “Shìdun mànn fíg mpìr dò shinn àyúnn Asabar bàna, ku sànn sig àyúnn-à hi dò shinn mpìr.

²⁸ Mì Wùn Mpìr Jíkwin, n shi sig ma gbar barà má dang bu-à mpìr má sa àyúnn Asabar.”

3

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ I byar-à Yesu dù n kà yag kàng mà tonn bìr kwonn-à

ni. Ku yag dìg mpìr zyun vù wàníng wu tag rìghing.

² Mpìrká káhi shi sig màhàn, mi ri wonn myàng Yesu kó wàníng má dàb gbar mpìr dor-à níng àyúnn Asabar, jirà abig dìg gbìb-à bá dang bai ku.

³ I byar-à Yesu dang jí ma mpìr-à vù-à wu tag sig níng, n rag, “A zu bi á sar á pyànn áyág.” Mpìr-à níng í zu bi-à.

⁴ I byar-à Yesu bib mpìrká ri myàng ku níng n rag, “Bu-à doka dang sig í kai rà? Sànn sig àyúnn Asabar abig sa bu-à òsàn rà, kó bu-à bibai rà? Abig dàb wim mpìr rà, kó abig fim mpìr aku wu rà?”

Big pù fig nu bàna.

⁵ Ku myàng káníng pìkyinnwá bi wa ku jir sung gbar káníng. Ku myàng káníng ma àgùn, í wà n dinya mpìr-à níng rag, a wàníng gbar lafinn vù wàníng. Barà wàníng gbar lafinn vù wàníng àdòníng, í nànn-à hi vù wàníng í gbar rìg-à.

⁶ I byar-à Farisawaká dù màhàn n yag dìg mpìrká bu kùr Hirudus, n su kwonn nu ma káníng jirà abig gban rìg Yesu.

Bìr Mpìrká Nìnànn Nímá Bàng Yag Yesu

⁷ Yesu ma yann sukàwá big dù n yag mà nu ayunn-à ni. Mpìrká nìnànn nímá bàng yag ku. Mpìrká á jànn Galilì, ma mpìrká á jànn Yahudiya,

⁸ ma ká á Urushalima, ma ká á jànn Idumiya, ma ká mà Ning Urdun mà jann, ma

ká mà finn swann Taya ma Sidon. Káníng bidim pár big fig tai buká ku ri sa níng, big bí á byarwá ni.

⁹ Bìr mpìrká bi kwonn shi kàng kwib ku áni hár shi àràg bá tib gban ku atib gban. I byar-à ku dinya yann sukàwá big rag abig zìg bi kòr-à kwá kà áni.

¹⁰ Bu-à sa níng, ku dàb gban sig mpìr ninànn nímá, í bu-à sa mpìr dorká yag sim mà byarwá ni, jirà abig tib vù á dirwá ni jirà abig gban.

¹¹ Wàuká dab sig mpìrká níng, sai-à ba myàng hing ku, big ri kù wann á pyànnwá ni, mì ri yan yán, mì ri dang rag, “Wù í Wùn Shìdun.”

¹² Ama ku yan ta káníng ma gban rag, kada abig dinya mpìrká bàna.

Yesu Shig Zu Yann Aswamwá Big Dwib Agban Pyàna

(*Mat 10:1-4; Luk 6:12-16*)

¹³ Yesu dù n yag mà wùn mwír zyun, ku bar mpìrká ku ri zìm káníng.

¹⁴ Ku bi shig zu mpìr dwib agban pyàna, aku káníng kyann zyun, aku swam yag káníng aswam, a káníng yag dang kyann jir Shìdun.

¹⁵ Ku ya káníng gban abig kan zu wàu á dir mpìr.

¹⁶ Wàníng í zìnn mpìr dwib agban pyànàkà ku shig zu sig níng. Zyun zìnnwá í Siman, í wà Yesu vim bìr zìnnwá àpyú big bar ku Bitrus.

¹⁷ I byar-à mpìr pyàna, Yakubu ma wunzàwá

Yohanna, big í yann Zabadi. Ku bar káníng zìnnbá Buwanarjis. Yìr zìnnbá níng, í yann shyù dìng.

¹⁸ Kádà níng í Andarawus, ma Filibus, ma Bartalamawas, ma Matiyu, ma Toma, ma Yakubu wùn Halfa, ma Tadawas, ma Siman Zaloti,

¹⁹ ma Yahuda Iskariyoti àsàin-à ya tafinn sig ku níng.

Yesu Ma Kùr Wàuká

(*Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10*)

²⁰ Ku dù n kàng yag mà lu-à ni. Bìr mpìrká kwonn bi kàng á byarwá ni, hár sa ku ma yann sukàkà buwá dìg fig pyù barà bá ji buju bàna.

²¹ Barà yiwaiwá big fig àdòníng, big bi n rag bá myàng kwonn ma ku, jir kai bàna mpìrká ri dang rag, “Kwá shàr òsáng.”

²² Malamká ká bi sig mà Urushalima níng, big myàng àdòníng, n dang rag, “Wàuká ku ri zìg zu á dir mpìrká ni níng, ku dìg sig gbanwá á byar Baalzabul kùr wàuká, jir kai bàna wàníng shi sig á pìkyinnwá ni.”

²³ I byar-à Yesu bar bi mpìr káníng n bib big rag, “Sáshinn Shaitan má kan Shaitan rà?”

²⁴ Finn jànn zyun-à ma gáfinn hing kyau pyàna, ma ri gbib shùr, finn jànn-à hi mà nonn fig bàna.

²⁵ Finn lu-à ma gáfinn hing pyàna, finn lu-à hi má shi fig bàna.

26 Wàníng í barà shi sig áni tinn, Shaitan ma gáfinn hing pyànà ma ri gbìb shùr, kwá shi fig bàna. Gbamwá má jànn kà rìg.

27 “Walai mpìr-à má kà mà lu mpìr-à shi sig ma gbam má jwi wàníng ajwú, sái wà kwa sùr gbam hing wàníng, í wà kwá kà yag má jwi bu.

28 “Mì ri dinya ning àjai, kó ìrì bu pyìr-à wà áni bidim pàr, ma bu-à bibaika mpìr ri dang, Shìdun má yafa ya ku.

29 Ama mpìr-à ma dang jír àbai á shinn Awun Shìdun, Shìdun má yafa ya fig ku bàna hár kinn kinn, jír kai bàna ku sa sig bu pyìr zyun-à kinn kinn.”

30 Bu-à sa Yesu dang àdòníng, í jirà mpìrká dang rag, ku ri sa swàm ma gbam wàu.

Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 I byar-à na Yesu ma wunzàwá big bi n sar sig mà myann n swam kà yag aswam rag aku bi.

32 Bìr mpìrká shi kàng kwìb sig ku áni, í byar-à big dinya ku rag, “Nàwú ma wunzàwú big shi sig mà myann, big rag, á yag.”

33 Yesu zìm n rag, “Má tìya ning mpìr zyun-à í nàmí big wunzàmí big.”

34 I wà ku myàng mpìrká shi kàng kwìb sig ku áni níng n rag, “Káníng í nàmí ma wunzàmí big.

35 Mpìr-à ma ri sa bu-à Shìdun ri zìm, ku í nàmí ma wunzàmí ma ajunwàmí.”

4

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à
Yag Minn Sig Za Mà Da
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

1 Yesu dù n yag mà nu ayunn-à ni, n shi mi ri tàg mpìrká bu màhàn. Bìr mpìrká kwonn kàng kwìb sig ku áni, big nànn kab gbam. I byar-à ku dù n kà á kòr-à ni. Ku shi sig á finn kòr-à ni, bìr mpìrká sar sig á nu gài-n-à ni.

2 Ku dinya mpìr káníng jírka nìnànn nímá ma tinn jír. Ayau bu-à ku tàg big ku rag,

3 “Aning fig jírmi. Mpìr zyun yag sig mà dawá ni jirà aku minn za.

4 Barà ku ri minn za àdòníng, káhi ta kù wann á gbìb-à ni, ayinnbuká bi mì wun ji rìg-à.

5 Swaika káhi ta kù wann sig á jànn abàn-à ni. Jànn-à yan sig á shinn abàn-à hi ni títi nímá. A byar-à níng, nonn fig bàna za-à í nga nann zu rìg-à kíni, jír kai bàna jànn-à hi zwàun fig bàna.

6 Barà àyúnn-à nann zu n fàn wann áni àdòníng, jìkà í wim wu rìg-à, jír kai bàna adinnká kà zwàun fig bàna.

7 Swaika káhi ta kù kà sig áyau sí, síkà hi wài nann zu, n bim nann zu rìg á shinn zaká ni, zaká sa fig yìr bàna.

8 Swaika káhi ta kù wann sig á byar jànn òsàn, nga

nann zu òsàn nímá, n yim adau wàni, n sa swàb kà yìr wàni. Adau za-à hi shi sig òkwòn òkwòn nímá, sa hing yìr wàni, yìrká káhi kab dízyun agban dwib, káhi kab dib-sara, káhi kab dib-swana."

⁹ I wà ku dang rag, "Mpìr zyun-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig."

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír

(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Sai-à Yesu dwim gáfinn òr ma bìr mpìrká, yann sukàwá dwib agban pyàná big ma mpìrká dà sig mà byarbá ni níng, big bib ku yìr jír-à ku dang sig níng.

¹¹ I byar-à ku dinya big rag, "Bigné Shìdun zìm hing aning yì yìr jìrwá á shinn barà ku na sig kùrwá ni. Ama mpìrká kádà níng, jìrwá shi ya sig big í tinn jír.

¹² Wàníng shi ya sig big àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni n rag,

'Bá myàng má myàng jakàng, ama bá myàng yì fig bàna.

Bá fig má fig jakàng, ama bá fig yì fig bàna.

Nìm ma nímá bàna, big nìm má bì á byar Shìdun, ku nìm má yafa ya big bu pyìrbá.' "

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za

(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ I wà ku bib big rag, "To, barà níng fig yì fig yìr tinn jír-à níng bàna níng, ná

sáshinn má fig yì yìr tinn jìrká kádà rà?

¹⁴ Bu-à mpìr-à níng minn yag sig níng, shi sig àràg í jír Shìdun.

¹⁵ Swai buká kù wann sig á gbìb-à ni níng, shi sig àràg í mpìrká ma fig hing jír Shìdun, gbìb fig tá bàna, Shaitan bi mi ri zìg rìg bu-à big fig sig á pìkyinnbá ni.

¹⁶ Swai buká kù wann sig á byar abàn níng, shi sig àràg mpìrká fig sig jír Shìdun ma pìkyinn àjwár.

¹⁷ Ama big bìr zwàun fig pìkyinnbá áni bàna. Bá shi nonn títi nímá, ama shwìn ma bi dìg hing big jìrà big zìg sig jír Shìdun níng, í nànn-à hi big í dà fim rìg-à gbìb-à hi kìnì.

¹⁸ Swai buká kù kà sig áyau sí níng, shi sig àràg mpìrká ri fig jír Shìdun,

¹⁹ ama big ri kyab shwìn dunyaru, big ri zìm bu dunyaru, big ri sa sunu wàni. Bu káníng ri sa big, big ri dà finn jír-à big fig sig, mi ri myàng jír-à hi àràg í bu zyun bàna.

²⁰ Swai buká kù wann sig á jànn-à òsàn níng, big shi sig àràg í mpìrká ri fig jír Shìdun, mi ri zìg ma kyinn òzyun, mi ri sa swàm ma káhi. Big shi sig àràg í swai buká ri sa yìr, káhi yìr dízyun agban dwib, káhi yìr dib-sara, káhi yìr dib-swana."

Tinn Jír á Shinn Pitila
(Luk 8:16-18)

21 Yesu dinya big tinn jír zyun n rag, “Mpìr ma mònn bàg hing pitila kwá bir dim kwàì áni rà, kó kwá sìnn kà á mìr buná rà? Kwá sìnn á shinn bu jirà mpìrká abig myàng àyarwá rà, kó bàna rà?”

22 Bu-à ba tàmm sig bidim pàr, bá zìg zu bi rìg á myann, bu-à ba bir dim sig bidim pàr, bá pù fim rìg bu-à hi.

23 Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.”

24 Ku dinya big rag, “Aning fig jírmi. Tasa-à ning màg ya sig mpìr áni, í tasa-à bá màg ya ning áni tinn. Má kab wà ning màg ya sig mpìr.

25 Mpìr zyun-à ma shi ma bu, bá ya swàb kà ya ku. Mpìr zyun-à ma bàna ma kàhi, kó wà títi-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zìg rìg á vùwá ni.”

Tinn Jír á Shinn Barà Yir Bu Ri Wài Nann Zu

26 Yesu dinya big rag “Kùr Shìdun shi sig àràg barà mpìr ri minn yir bu mà da.

27 Fi-à ma sir, ku na, byar-à ma kyàr ku dù nann zu, hár à myàng wà yir za-à níng ma nga nann zu hár ma wài hing. Mpìr-à minn sig níng ri yì fig barà ri sa mi ri wài áni bàna.

28 Jànn-à ma shinnwá í àsàin-à ri sa wài. Wà jìjag í swai, í wà bi yìm, í wà n bi sa yir.

29 Ayúnn-à za-à ma byann hing í wà kwá zìg kwìnn má gib, jir kai bàna sai-à kwá gib áni fòr rìghing. Wàning

í barà kùr Shìdun shi sig áni.”

Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yir Masita Ri Wài Níng

(*Mat 13:31-32, 34; Luk 13:18-19*)

30 Yesu dang rag, “Má mam kùr Shìdun ma kai rà? Má dinya ning barà kùr Shìdun shi sig áni.

31 Kùr Shìdun shi sig àràg í yir masita, yir bu-à zwau kab sig kádà, wà big ri minn á jinn ni.

32 Mpìr zyun yag minn sig mà dawá ni, bu-à ku minn sig níng wài, n yab ayabwá wài kab jì buká kádà íni, ayinnbuká bi sa lubá áni.”

33 Yesu dinya big jir Shìdun ma tinn jír ninànn nímá àràg káníng, barà bá fig yì.

34 Ku ri dinya fig big bu zyun átai bàna, sái ma tinn jír. Ama wà ku ma yann sukàwá big ma mpyànn, ku ri dinya kyàr káníng.

Yesu Kan Dim Wàu Shyù

(*Mat 8:23-27; Luk 8:22-25*)

35 Ayúnn-à níng hi àkamzau, ku dinya yann sukàwá big rag, “Ayi pìm zu yag ning mà jann.”

36 Big fim bìr mpìrká mà sim, ku shi sig á kòr-à ni, big kà á kòr-à ni, n zìg yag rìg ku. Kòrká kádà shi sig màhàn tinn.

37 I byar-à wàu shyù dù bi ùwài nímá, afag zàpir ri wìr kà mà yau kòr-à ni. Kòr-à ri zìm aku sib kà wann rìg.

38 Yesu na sig á mìr kòr-à ni mà sim. Ku na sìn sig shinnwá á bu-à big ri na sìn shinn áni. I byar-à yann sukàwá big bar finn zir ku n dinya ku rag, “Malam, yá wa wu á zàpir-à ni, á fala fig yi bàna rà?”

39 I byar-à ku finn zir n yan ta wàu-à ri gbar níng hi, n dinya zàpir-à hi rag, “A shi kim.” I byar-à wàu-à í na tag wann rìg-à. Byar-à í shi rìg-à yirr.

40 Ku bib yann sukàwá big rag, “Bu-à sa ning ri shàr zinn àdòníng í jir kai rà? Hár tàma-à níng, ning bàna ma pìkyinn bir rà?”

41 I byar-à big shàr rìg zinn wàni, big bib bar òrba n rag, “Mpir-à níng í ni rà? Hár wàu ma zàpir ri wib ku.”

5

Yesu Dàb Gbam Mpir-à Wàu Dab Sig

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

1 Yesu ma yann sukàwá big zu yag mà agunn vù ayunn-à ni mà jann, mà jànn Garasi-nawa.

2 Barà Yesu zu á kòr-à ni àdòníng, mpir-à wàu dab sig ku níng dù mà byar amirká ni, n bi á byarwá ni.

3 Mpir-à níng hi ri shi kyann mà byar amirká ni, walai mpir-à má sàr sar ku, kó ma sarka.

4 Big ri sàr bab kyann ku ma sarka, wùwá ma barwá. Ama ku ri gbar gib sarka. Walai mpir-à shi sig ma

gbam-à kwá pànn sar mpir-à níng hi, jir kai bàna mpir-à níng hi shi sig ma gbam wàni.

5 Fi ma àyúnn, ku ri shi mà yau amirká ni, kwonn ma mwírká tinn. Ku ri yan kyann yán, ku ri gbar fan pòr òrwa ma abàn.

6 Barà ku myàng yag Yesu pyunn ninonn níma àdòníng, ku dù bi sa báb, n binn kir wann á pyànn wàníng ni, n wib wàníng.

7 Ku gbam nài gbam n rag, “Bu-à du wù ma mì í kai, Yesu Wùn Shìdun? Mì ri vig wù á zinn Shìdun ni, kada á ya mì shwìn bàna.”

8 Bu-à sa ku vig Yesu àdòníng, í jirà wàníng dinya rìghing ku rag, “Wù wàu-à níng, á zu bi á òr mpir-à níng ni.”

9 I byar-à Yesu bib ku rag, “Zinnwú í kai rà?”

Ku dang rag, “Zinnmí í Bìr, jir kai bàna yi nànn hing.”

10 I byar-à ku vig Yesu vig vig rag, kada a wàníng kan zu big á jànn-à ni bàna.

11 Mà agunn-à níng hi ni, zyùká nìnànn níma ri yàn jì buju mà adìr mwír-à ni màhàn.

12 Wàuká vig Yesu n rag, “A tìr yag yi mà yau zyùká ni, á fim yi ayi kà mà òrba ni.”

13 Ku ya big pyù-à, í byar-à wàuká zu bi rìg, n yag kà rìg á òr zyùká ni. Bìr zyùká hi yag hing dubu pyàna. Big shàr wann kà yag mà nu gài zàpir-à ni, mì wa wu vinn rìg-à.

14 Mpìrká ri kan kyann zyùká níng, shàr yag rìg n yag dinya mpìrká mà finn swann-à ni, ma ká mà kauyéká ni. Mpìrká yag jirà abig myàng bu-à sa sig níng.

15 Big bi á byar Yesu ni, n myàng mpìr-à bìr wàuká shi sig á òrúwá ni níng, ku shi sig màhàn, n wìr kà rìghing jà, n shi sig kyinnwá òsàn nímá, í byar-à zinn pànn rìg bìr mpìrká.

16 Mpìrká ká myàng sig bu-à sa sig níng, big dinya bìr mpìrká barà Yesu dàb gbam sig mpìr-à wàuká dab sig ku níng áni, n dinya mpìrká jir zyùká tinn.

17 I byar-à big kà mi ri vig Yesu rag, aku fim jànnbá.

18 Barà ku ri kà á kòr-à ni àdòning mpìr-à wàuká dab sig níng, vig ku rag aku ma wàning yag zyun.

19 Ama Yesu zìm fig bàna, n dinya ku rag, “A kàng yag mà lu-à ni, á dinya mpìrká buwú bu-à Shinn Luwú sa ya sig wù, kwonn ma barà ku myàng sig ashiwú.”

20 I byar-à mpìr-à níng dù n yag mà jànn Dikapolis, mi ri dinya mpìrká bu-à Yesu sa ya sig ku. Mpìrká bidim pár fig jìrwá n sa mamaki.

Yesu Dàb Wim Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì

(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Yesu kà á kòr-à ni n zu kàng yag mà agunn vù-à ni mà jann, bìr mpìrká kwonn kàng kwib sig ku áni mà nu zàpìr-à ni.

22 Mpìr zyun áyau àgbamká mà tonn bìr kwonn-à ni zìnnwá í Yayirus, barà ku myàng Yesu àdòning, ku binn kir wann á pyànn wàning ni,

23 n vig wàning vig vig n rag, “Wùn uwàmí títi nímá nyàan wu, wúshèní, á bi ma á tib ku vù á òrú jirà aku gbam, ma aku shi wim zu.”

24 I byar-à Yesu ma mpìr-à níng dù n yag. Bìr mpìrká bàg yag ku wàni, big ri tib ku.

25 Uwà zyun shi sig áni, àsà wàjì ri sa shi ku hár ji dwib agban pyàna.

26 Ku wa shwìn wàni á vù mpìrká shi sig ma gantí, ku gban vinn rìg bu-à á vùwá ni, ama sa ma fig bàna, mi ri swàb kà yág mà pyànn.

27 Ku fig rìghing tai Yesu, í byar-à ku yag áyau bìr-à ni ásim Yesu ni, n tib jà wàning.

28 Ku dang mà kyinnwá ni rag, “Kó ma tib hing íri jàwá, mà gbam rìg.”

29 Ku tib vùwá á jà Yesu ni, gbìb fig tá bàna, àsà-à ri sa shi ku níng, í gib rìg-à. Ku fig rag gbam òrúwá.

30 Yesu yì rìghing rag gbam zu hing á òrúwá ni, gbìb fig tá bàna, ku vim bìr áyau bìr-à ni n bib rag, “Mpìr-à tib jàmí í ni rà?”

31 Yann sukàwá big rag, “A myàng hing barà bìr mpìrká kwonn kàng kwib sig wù áni mi ri tib wù. Bu-à sa wù ri bib rag mpìr-à tib wù í ni rà níng, í jir kai rà?”

³² Ama í barà Yesu ri zìm aku myàng mpìr-à tib sig ku níng.

³³ Uwà-à níng yì rìghing barà òrúwá gbam rìghing níng, í byar-à azyúnn sa rìg ku, òrúwá zwab rìg. Ku bìn kir wann á pyànn wàníng ni, n dinya wàníng bu-à sa sig ku.

³⁴ I byar-à Yesu dinya uwà-à níng rag, “Wùn mí, pìkyinn birwú à bir sig á byarmí ni níng, dàb gbam rìghing wù, á yag fòr ítau, ma á gbam rìg á òrúwú ni.”

³⁵ Barà ku ri dang jír àdòníng í byar-à mpìrká káhi bi mà lu Yayirus àgbam á tonn bìr kwonn-à ni, n dang rag, “Wùn wú wu rìghing, bu-à sa wù ri sa shi rag malam í jir kai rà?”

³⁶ Yesu gang fig sung á jír bá ni bàna, n dinya Yayirus rag, “A gib kyinn bàna, á bir pìkyinn.”

³⁷ Ku zìm fig a mpìr zyun bàg yag ku bàna, sáí Bitrus ma Yakubu ma Yohanna wunzà Yakubu.

³⁸ Barà big yag fòr mà lu Yayirus ni, Yesu myàng bìr mpìrká ri kig nài ki ma nài yán wàni.

³⁹ Ku kà yag mà yau n rag, “Bu-à sa níng ri yan yán mì ri kig nài ki níng, í jir kai rà? Wùn-à níng wu fig bàna. Ku ri na aná.”

⁴⁰ I byar-à big jwann ku jonn yawari. Ku rag abig zu yag rìg mà myann. Ku zìg ta wùn-à ma na wùn-à, ma yann sukàwá big, ká shi sig ma ku màhàn, n kà yag mà byar-à wùn-à shi sig.

⁴¹ Ku pànn wàníng á vù-à ni n dang rag, “Talita kumi.” Yir jír-à níng, í “Wùnshái-à níng, á dù nann zu.”

⁴² Gbìb fig tá bàna, wùn-à níng í wim kàng rìg-à ma yonki, n dù nann zu n kyann kyonn. Jiwá dwib agban pyàna. I byar-à bìr mpìrká sa mamaki wàni.

⁴³ Ku twìb big byur rag, kada a mpìr fig tai-à níng bàna. I wà ku dinya big rag, abig ya wùn-à buju a wàníng jì.

6

Mpìrká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku

(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Yesu dù mà byar-à níng hi n kàng yag mà finn swannwá ni, yann sukàwá big bàg yag ku.

² Ayúnn Asabar ku ri tàg mpìrká bu mà tonn bìr kwonn-à ni. Mpìrká fig sig jír wá níng, big sa mamaki n dang rag, “Mpìr-à níng òg sig yar-à níng áni rà? Aníng myàng barà ku ri sa bu mamaki kim kim.

³ Wàníng í kapinnta zyun-à í wùn Maryamu níng bàna rà? Wunzàwá big í Yakubu ma Yosi ma Yahuda ma Siman bàna rà? Wàníng í zyun-à ajunwàwá big shi sig ma yì níng bàna rà?” I byar-à big ngàng ku.

⁴ Yesu dinya big rag, “Big ri wib wùn aswam Shìdun kó áni bidim pàr, ama mpìrká á jànnwá ni, ma yiwaiká buwá ma mpìrká á luwá ni big ri

ngàng ku, big ri wib fig ku bàna.”

⁵ Ku sa sar fig bu mamaki màhàn bàna, sái íri wà ku tib wann mpìr dorká vù á òr-à ni n dàb gbam big, big nann fig bàna.

⁶ Ku sa mamaki wàni, jir kai bàna big bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna.

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyàna

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

I byar-à Yesu yag mà kauyéká shi kàng kwib sig màhàn níng, mi ri tàg mpìrká jir Shìdun.

⁷ Ku bar kwonn bi yann sukàwá big dwib agban pyàna, n swam yag big pyàna pyàna, n ya big gbam abig kan zu wàu á òr mpìrká ni.

⁸ Ku dinya big rag abig zìg bu zyun á kyonná ni bàna, sái íri tun. Abig zìg buju bàna, abig zìg lúr bàna, abig zìg bàì bàna.

⁹ Abig pag tab, ama abig wìr bàg kwonn jà pyàna bàna.

¹⁰ Ku dinya big rag, “Lu-à na kà bidim pàr, aning shi màhàn, hár àyunn-à na dù á kauye-à hi ni.

¹¹ Mpìrká ma shà fig ning, ma zìm fig jìrná bàna, aning fim lu-à hi, aning pìm kyàr rìg àzwimká á barná ni, wàníng tàg sig rag big ngàng sig jir Shìdun.”

¹² I byar-à yann sukàwá big dù n yag, n dinya mpìrká

rag a káníng fim bu pyìr sa, abig kàng bi á byar Shìdun.

¹³ Big kan zu wàuká nìnànn nímá á òr mpìrká ni. Big pàb byìr á òr mpìr dorká ni nìnànn nímá, n dàb gbam káníng.

Barà Big Gban Yohanna Asàin-à Rì Wau Mpìrká Dir Batisma

(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Kùr Hirudus fig rìghing tai á shinn buká rì sa níng ni, jir kai bàna mpìrká fig rìghing tai Yesu kó àni bidim pàr. Mpìrká káhi dang rag, “I Yohanna asàin-à rìi wau mpìrká òr batisma níng, dù nann zu kàng sig ni. I bu-à sa ku òr sig gbam, mi rì sa bu mamaki káníng.”

¹⁵ Mpìrká káhi dang rag, “Ku í Iliya.”

Káhi dang rag, “Ku í wùn aswam Shìdun àràg yann aswamká bu Shìdun ká rì níng.”

¹⁶ Barà Hirudus fig tai á shinn Yesu ni, ku dang rag Yesu í Yohanna, wà ku gib kìm sig shinn wàníng níng, wàníng dù nann zu kàng sig ni ma yonki.

¹⁷ Hirudus swam yag rìghing aswam rag abig pànn Yohanna abig sùr ku ma abig ta kà ku á tonn fi-à ni. Hirudus sa sig àdòníng á jir shinn Hirudiyas wà shunwòwá Filibus ku zìg sig níng.

¹⁸ Bu-à sa níng, Yohanna rì dinya kyann Hirudus rag, “Barà à zìg sig wà shunwòwú níng, sànn fig bàna.”

19 I byar-à hi, Hirudiyas pànn Yohanna á kyinn, mi ri zìm aku gban rìg wàníng. Ama ku díg fig pyù bàna,

20 jir kai bàna kùr Hirudus ri shàr zìnn Yohanna. Ku yì hing wàníng í mpìr sisàn, í mpìr Shìdun. Ku fim wàníng ítau. Ku ri zìm aku fig jir Yohanna, kó barà bu-à Yohanna ri dinya ku ri wa ku níng.

21 Hirudiyas díg sig pyù-à kwá gban Yohanna áni á sai-à Hirudus sa buki wà ku kyab pànn àyúnn-à big mà sig ku áni. Ku bar kwonn bi àgbam swàmwá big ma àgbamká bu sojaká ma àgbam mpìrká á jànn Galili, n sa ya káníng buki.

22 A byar-à hi wùn uwà Hirudiyas kà bi n gbìb jau. Jau-à ku gbìb sig níng, jwar ya hing kùr Hirudus ma kyìnnká buwá. I wà ku dinya wùn uwà-à hi rag, “Bu-à wù ma ri zìm bidim pàr, á dinya mì, má ya wù.”

23 Ku tung ki rag, kó wàníng ma zìm agunn jànnwá vù zyun, kwá ya rìg wàníng.

24 I byar-à wùn uwà-à níng yag díg nàwá n bib nàwá rag, aku vig kai rà?

Nàwá dinya ku rag aku dang rag ku ri zìm shinn Yohanna àsàin-à ri wau mpìrká dir batisma.

25 I byar-à hi ku kàng bi kíni, n dinya kùr-à rag, ku ri zìm a wàníng ya ku shinn Yohanna àsàin-à ri wau mpìrká dir batisma, tàma tàma-à níng á tasa.

26 Barà Hirudus fig àdòníng, dír wá í wu tag rìg-à. Ku kyab barà ku nìm tung sig ki á pyànn kyìnnká buwá ni níng, bai wà kwá ngìngàng.

27 I byar-à ku swam yag soja asar gadi zyun, a wàníng yag zìg bi shinn Yohanna. Wàníng yag mà tonn fi-à ni, n yag gib kìm shinn Yohanna,

28 n zìg bi á tasa-à ni, n ya wùn uwà-à níng. Wùn uwà-à níng zìg n ya yag nàwá.

29 Barà yann sukàká bu Yohanna fig tai big gban rìghing ku níng, sáí big bi zìg dír wá n jì kà wann rìg á shar amir-à ni.

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Joh 6:1-14)

30 Yann aswamká bu Yesu kàng bi n dinya ku bu-à big yag sa sig, ma bu-à big tàg sig.

31 Barà big ri dinya ku bu-à big yag sa sig, mpìrká nìnànn nímá ri bi á byarwá ni, káhi ri kàng yag. Hár Yesu ma yann sukàwá big díg fig pyù barà bá ji buju bàna. I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big rag, “Aning bi, ayi yag shi mà byar-à mpìr bàna màhàn, jirà aning díg pyù-à ná shi ngàng awun.”

32 I byar-à big dù n kà á kòr-à ni, mì yag rìg-à mà byar-à mpìr bàna màhàn.

33 Barà mpìrká nìnànn nímá myàng àdòníng, big yì rìghing wà í Yesu ma yann

sukàwá big, big dù á lubá ni, n shàr shàu ma bar, n yag fòr jag rìg mà byar-à Yesu ri yag ning.

³⁴ Barà Yesu fòr yag n zu á kòr-à ni àdòning, ku myàng bìr mpìrká kwonn shi sig nìnànn nímá. Ku myàng káníng shi sig àràg àdùnká bàna ma anu. Ku myàng ashi káníng. I byar-à ku kà mi ri tàg káníng bu nìnànn nímá.

³⁵ Barà kamzau fòr àdòning, sai yann sukàwá big bi á byarwá ni n rag, “Byar-à níng í awúnn, kamzau sa rìghing.

³⁶ A dwim mpìr káníng abig yag mà daká ni ma kauyéká shi yàr sig áyág, àjirà abig wann ya shinnbá buju.”

³⁷ I byar-à Yesu dinya yann sukàkà big n rag, “Ning ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”

I byar-à big bib ku n rag, “Wù ri zìm ayi yag wann bi brodi bu dinari dari pyànà, jirà ayi ya big abig ji rà?”

³⁸ I byar-à Yesu bib big n rag, “Ning shi sig ma brodi píná rà? Aning yag myàng.”

Big yag myàng, n dinya ku rag, “Brodi swana ma jái pyànà.”

³⁹ I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big rag á káníng dinya mpìrká abig shi wann kyau kyau á shinn byann-à ni.

⁴⁰ Mpìrká shi wann á jinn ni, kyauká káhi dib-swana, kyauká káhi dipyànà agban dwib.

⁴¹ Ku zìg brodi akunn swana ma jái akunn pyànà, n myàng yag zuwá mà wai, n sa ya Shìdun í soko. I wà ku ngìr gàfìnn brodi awín awín, n ya yann sukàwá big, abig gàfìnn ya bìr mpìr káníng. I wà ku ngìr gàfìnn jái àkunn pyànà káníng n ya big bidim pàr.

⁴² Bìr mpìr káníng ji hár n ji mònn rìg finnbá.

⁴³ Yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg dwib agban pyànà.

⁴⁴ Ayau mpìrká ji sig brodi-à níng, íri wunùká big fòr hing mpìr dubu swana.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni

(Mat 14:22-23; Yoh 6:15-21)

⁴⁵ Gbìb fig tá bàna, Yesu dinya yann sukàkà buwá big abig kà á kòr-à ni, abig yag jag ku mà agunn vù-à ni mà jann mà Batsaida, sai wà kwa dwim gàfìnn hing dir ma bìr mpìr káníng mpyim, í wà kwá yág ni.

⁴⁶ Barà ku dwim gàfìnn dir ma big àdòning, ku nann yag mà mwír-à ni, n vig Shìdun.

⁴⁷ Barà bu-à bìr rìghing àdòning, kòr-à shi sig áyau zàpìr-à ni. Yesu shi sig á myann ku áwinwá ni.

⁴⁸ I byar-à ku myàng yag yann sukàkà buwá big ri sa shwìn ma kòr ya, wàu-à ri gbar kàng yag big mà sim. Ku shi shi, í pinnpàin, ku dù n yag mà byar káníng ni. Ku

ri kyann á shinn zàpìr-à ni. Ku yag nyaan káníng wam zu.

⁴⁹ Ama barà big myàng ku ri bi àdòníng, big wà sig rag í wàu. I byar-à big yan yán.

⁵⁰ Big bidim pár big myàng ku pìkyinnbá gib rìghing.

I byar-à ku dinya big rag a pìkyinnbá na tag wann. Ku dinya big rag, “Aning tib wann pìkyinn ná, í mì ò bi sig nì, kada aning shàr zinn bàna.”

⁵¹ I wà ku bi kà á kòr-à ni á byarbá ni, sái wàu-à í sar rìg-à. Big sa mamaki ùwài nímá,

⁵² jir kai bàna barà ku ya mpìr nìnànn nímá brodi níng, big yì fig yìr-à bàna. Big í mpìr sung gham big.

Yesu Dàb Gham Mpìr Dorká Mà Janisarata (Mat 14:34-36)

⁵³ Big pìm zu yag rìg mà jann. Big yag fòr rìg á jànn Janisarata, n sìr gham rìg kòr-à á nu zàpìr-à ni.

⁵⁴ Barà big zu á kòr-à ni àdòníng, mpìrká myàng yì rag í Yesu.

⁵⁵ Barà big myàng í Yesu níng, big shàr kàng yag mà lubá ni, n kà hing mpìr dorká swann bi á buná-à káníng na sig áni, n zìg bi káníng á byar-à ba fig Yesu ma shi sig màhàn.

⁵⁶ Byar-à kwa yag bidim pár, kó mà kauye, kó mà finn swann, kó mà da, mpìrká ri swann zìg yag mpìr dorká mà fìr-à ni. Big vig ku n rag aku fim mpìr dorká á káníng pànn ìri nu jawá. Ká zyun-à

pànn sig nu jawá níng, big gham rìghing.

7

Sù Bu Agbamká (Mat 15:1-9)

¹ Mpìr Farisawaká bi á byar Yesu ni kwonn ma malamká ká bi sig mà Urushalima.

² Big myàng yann sukàwá big káhi ri ji buju ma vù jín, káníng bàg fig sù bu àgbamká n tu fig ma zàpìr mpyim bàna.

³ Farisawaká ma Yahu-dawaká kádà níng ri bàg sù bu yàkúbá. Big ri ji fig buju átai bàna, sai wà ba tu hing vùbá àràg barà shi sig á sùbá ni.

⁴ Bu-à ba dìg mà kasuwa-à ni, big ri ji fig bàna, sai wa ba tu hing vùbá. Big shi sig ma gbìbká big ri sinn sùbá áni kim kim, àràg kwài tu, ma par tu, ma tasà tu.

⁵ I byar-à Farisawaká ma malamká bib ku rag, “Bu-à sa yann sukàwú big ngàng wà bá wib jír bu-à yàkúyí big rì dang sig í jir kai rà? Bu-à sa big ri tu fig vùbá mpyim jirà abig ji buju í ni bàna níng í jir kai rà?”

⁶ Yesu dinya big rag, “Ning í mpìrká ri dang jír nu pyàná. Jír-à Ishaya ri ba sig á shinn ná ni níng, í àjai. Ku ba sig jir Shìdun rag,

‘Mpìrká tàma-à níng ri wib mì ma nu átai. Ama big bir fig pìkyinn á byarmí ni bàna.

⁷ Big ri wib mì ma nu átai,

big ri tàg sù bu àgbamká
bigbá rì,
mi ri sa shi rag í dokamí.’

8 “Ning sinn kann rìhing
jir Shìdun agang, mi ri bàg
bu-à mpìrká ri tàg ning.”

9 I byar-à ku dinya big
rag, “Ning sa yì hing barà
ná ngàng doka Shìdun jirà
aning pànn sù bu yàkúná
big.

10 Musa dang rag mpìr aku
wib tawá ma nàwá, mpìr-à
ma swau tawá kó nàwá abig
gban rìg mpìr-à hi.

11 Ama bigné ning ri tàg
fig mpìrká àdòníng bàna.
Bigné ning ri dang rag wà
mpìr-à ma shi sig ma bu-
à kwá sa shang tawá ma
nàwá áni, ama kwa ya fig
káníng bàna, ma dang hing
rag, wàníng í kurban wato í
bu Shìdun, í nànn-à hi.

12 Wà ning ma ri tàg big
àdòníng, ning ri kan òm
mpìr rag aku sa shang tawá
ma nàwá bàna.

13 To, barà ning ri sa
àdòníng, í barà ning ri sinn
kàng jir Shìdun àràg í bu
zyun bàna, jirà aning bàg
sù bu yàkúná. Ning ri
sa buká kádà nìnànn nímá
àdòníng.”

*Buká Ri Sa Bai Mpìr
(Mat 15:10-20)*

14 Yesu bar bi jakàng
mpìrká n dinya big rag,
“Ning bidim pár aning gang
sung, ma aning fig byann
jírmi.

15 Walai bu-à mpìr má ji
zyun-à má sinn kàng ku jín,

sái bu-à ma zu bi á nu mpìr,
í bu-à má sinn kàng ku jín. [

16 Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig aku fig.]”

17 Barà ku dù n kà yag mà
lu-à ni, yann sukàká buwá bi
bib ku yìr jír-à hi.

18 I wà ku bib big rag, “Asái
ning má ning fig yì byann fig
bàna rà? Bu-à mpìr má ji má
sinn kàng fig ku mpìr bibai
bàna,

19 jir kai bàna bu-à ri kà á
finn mpìr ri kà fig á kyinnwá
ni bàna. Ama ri kà á finnwá
ni, mi ri zu kàng á òr wá ni.”
Wàníng Yesu ri tìya mpìrká
rag kó buju-à wà áni bidim
pár sànn hing wà jì ji.

20 I wà ku dang rag, “Bu-à
ri zu bi á kyinn mpìr, í bu-à
ri sinn kàng mpìr jín,

21 jir kai bàna pìkyinn í
bu-à mpìr ri kyab bu-à bibai
áni, àràg àyái sa, ajwú jwi,
ki gban,

22 sunu, akyib, mpìr tonn
gban, ma wà mpìr ma ri
pànn fig shinn bàna, bu
wim, mpìr zinn swau, shinn
gbar dù, bu àning sa.

23 Bu bibai káníng bidim
pár ri zu bi á kyinn mpìr, mi
ri sinn ku jín.”

*Uwà Zyun Bir Pìkyinn á
Byar Yesu*

(Mat 15:21-28)

24 Yesu dù á byar-à hi n yag
mà jànn Taya ma Sidon. Ku
yag shi á lu zyun ni, n zim
fig a kó ni yì wà ku shi sig
màhàn bàna. Ama ku wù
jànn sar fig shinnwá bàna.

25 Uwà zyun shi sig áni,
wàu dab sig wùn uwàwá, ku

fig tai Yesu, n bi binn kir wann á pyànn wàníng ni.

²⁶ Uwà-à níng hi ku í mpìr Helena, big mà sig ku mà Surofinikiya. Ku vig Yesu rag a wàníng kan zu ya ku wàu-à níng á òr wùnwá ni.

²⁷ I byar-à Yesu dinya ku rag, “Yanká abig ji mònn ma mpyim, sànn fig wà abig zìg buju yanká abig ya báì bàna.”

²⁸ I byar-à uwà-à níng rag, “Jírwú àjai, Shinn Lumí, ama báiká ri ji buju-à yanká ma ji dà sig.”

²⁹ Ku dinya uwà-à níng rag, “Barà à dang hing àdòníng á yag kyonnwú. Wàu-à dà fim rìghing wùnwú.”

³⁰ Uwà-à níng yag mà lu-à ni, n yag òr wùnwá na sig á buná-à ni, wàu-à dà fim rìghing wàníng.

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Sungwá í Akúnn Anamwá í Asír

³¹ Yesu kàng bi mà jànn Taya n wam zu mà Sidon, n yag mà Ayunn Galili n yag mà jànn Dikapolis.

³² Mpìrká káhi swann ya bi ku mpìr sung àkúnn. Bai wà wàníng má dang jír, í byar-à big vig ku rag aku tib vùwá á òr mpìr-à níng hi ni.

³³ Ku zìg zu wunù-à níng hi áyau bìr mpìrká ni, n zìg kann wàníng agang n du kà pwai vùwá á sung wàníng ni, n tu sháng, n pànn anam wàníng.

³⁴ I byar-à Yesu myàng nann yag zuwá mà wai n tim

atim òzwàun nímá, n dinya wunù-à níng hi rag, “Efata.” Yìr jír-à níng í “Sungwú aku pù fim.”

³⁵ Gbìb fig ta bàna, sung wunù-à níng í pù fim rìg-à, ku kà mi ri dang rag jír kyìkyàr nímá.

³⁶ I byar-à Yesu twìb big byur rag kada abig dinya mpìr zyun bàna, ama bidim pàr big yag dinya rìg mpìrká nìnànn nímá jír-à hi.

³⁷ Mpìrká fig sig jír-à níng, big bidim pàr big sa mamaki. Big dang rag, “Mpìr-à níng sa yì hing kó kai bidim pàr wàni, hár ku ri dàb gbam mpìr sung àkúnn a wàníng fig jír. Ku ri dàb gbam anam àsír a wàníng dang jír.”

8

Yesu Ya Mpìr Dubu Yina Buju

(Mat 15:32-39)

¹ A suká bó ni, bìr mpìrká kwonn jakàng, big òr fig bu-à bá ji bàna. I byar-à ku bar kwonn yann sukàwá big n dinya big rag,

² “Mì ri myàng ashi bìr mpìr káníng, jir kai bàna subá sara big shi sig á byarmí ni, big òr fig bu-à bá ji bàna.

³ Wà ma dwim hing big rag abig kàng yag mà lu-à ni, bá kù ànù á gbìb-à ni, jir kai bàna mpìrká káhi áyaubá ni bi sig byar pyunn ninonn.”

⁴ I byar-à yann sukàwá big bib ku rag, “Yá òr bi buju-à yá ya bìr mpìr káníng awúnn-à níng ni áni rà?”

5 I byar-à ku bib káníng rag, “Níng shi sig ma brodi àkunn píná rà?”

Big dang rag, “Sùmpyànn.”

6 Ku dinya bìr mpìrká rag abig shi wann á jinn ni, ku zìg brodi àkunn sùmpyànn-à níng hi, n sa Shìdun ísoko, n ngir gáfinn awín awín, n ya yann sukàwá big a káníng ya bìr mpìrká, káníng zìg n ya bìr mpìrká.

7 Big shi sig ma àbyìr jái títi níamá, ku zìg n sa Shìdun ísoko, n rag a yann sukàwá big ya bìr mpìrká.

8 I byar-à big ji hár finnbá zìr. I wà yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg sùmpyànn.

9 Mpìrká màhàn fòr hing dubu yina. I byar-à ku dwim bìr mpìr káníng hi.

10 Kinn fig su bàna, Yesu ma yann sukàwá big kà á kòr-à ni, n yag mà jànn Dalmanuta.

Big Ri Zim a Yesu Sa Ya Big Bu Mamaki
(Mat 16:1-4)

11 Farisawaká bi á byarwá ni, mi ri sa ku yipyàr, big ri zìm abig màg màg fig ku. I byar-à big rag aku tiya big bu mamaki zyun jirà abig yì wà kwa wann bi síg mà byar Shìdun ni àjai.

12 I byar-à hi òrúwá í wu tag rìg-à. Ku rag, “Kai. Bu-à sa mpìrká tàma-à níng ri zìm abig myàng bu mamaki í jir kai rà? Mì ri dinya níng àjai, má tiya fig

mpìrká tàma-à níng bu mamaki bàna.”

13 I byar-à ku fim big n kà á kòr-à ni, n zu yag rig mà jann.

Jír á Shinn Bu-à Farisawaká Ma Mpìrká Bu Hirudus Ri Tàg
(Mat 16:5-12)

14 Yann sukàwá màmm jànn rìghing, big zìg yag kwonn fig ma brodi bàna, bu-à big shi sig ma kàhi, í brodi àkunn zyun í nann-à hi.

15 I byar-à ku twìb big byur rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning bìr pìkyinn ná á yisti Farisawaká ma bu mpìrká bu Hirudus ni bàna.”

16 I byar-à yann sukàwá big dang jír áyau bar òrbá ni n rag, “Bu-à sa ku dang àdòníng í jirà yì zìg bi fig brodi bàna níng.”

17 Yesu yì rìghing bu-à big ri dang, í byar-à ku dinya big rag, “Bu-à sa ning dang rag níng bàna ma brodi níng, í jir kai rà? Hár tàma-à níng níng yì byann fig bàna rà? Níng í mpìr sung gban big rà?”

18 Zuná ri myàng bu, sáshinn níng myàng yì fig bàna rà? Sungná ri fig jír, sáshinn níng fig yì fig bàna rà? Níng ri kyab pànn fig bàna rà?

19 Sai-à n zìg brodi àkunn swana n ngir gáfinn ya mpìr dubu swana níng, níng wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?”

I byar-à big dinya ku rag, “Gágsàg dwib agban pyànà.”

20 Ku rag, “Wà ò zìg brodi sùmpyàn n ngir gáfinn, n ya mpìr dubu yina níng, níng wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?”

Big dinya ku rag, “Gágsàg sùmpyàn.”

21 Ku bib big rag, “Hár tàma-à níng níng yì byann fig ma bàna rà?”

Yesu Dàb Gbam Mpìr Afau Zyun Mà Batsaida

22 Big bi á Batsaida, mpìrká káhi ya bi ku mpìr àfau zyun, n vig ku rag aku tib wàníng vù á òr.

23 Yesu zìg zu rìg wunù àfau-à níng á kauye-à ni, n tu sháng á zu wàníng ni, n tib wàníng vù á òr, n bib wàníng rag, “Wù ri myàng bu rà?”

24 I byar-à wunù-à níng myàng nann zu zuwá n rag, “Mì ri myàng mpìrká, ama mì ri myàng big àràg í bínká ri kyánn ni.”

25 Yesu tib jakàng vù á zu wunù-à níng ni, í byar-à wunù-à níng myàng finn zuwá ma gbam, zuwá í yar finn rìg-à, ku myàng kyàr rag kó kai bidim pár.

26 Yesu dwim ku n rag aku kàng yag mà luwá ni, n dinya ku rag, “Kada á kà mà kauye-à ni bàna.”

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 I byar-à Yesu ma yann sukàwá big dù n yag mà kauyeká ni mà Kaisariya Fil-ibi. Barà big ri yag á gbìb-à ni, ku bib yann sukàwá big rag, “Mpìrká ri dang rag mì í ni rà?”

28 Káníng dinya ku rag, “Big ri dang rag wù í Yohanna awau òr batisma, kádàkí ri dang rag wù í Iliya, kádàkí ri dang rag wù í mpìr zyun áyau mpìrká ri dang kyann jir Shìdun.”

29 I byar-à ku bib big rag, “Bigné, níng ri kyab rag mì í ni rà?”

Bitrus dinya ku rag, “Wù í Almasihu Wùn Shìdun.”

30 I byar-à ku dinya big rag kada ba dang swann.

Yesu Dinya Mpìrká Barà Kwá Wu Kiwá
(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 I byar-à ku kà mi ri dinya big rag, “Wùn Mpìr Jíkwin má wa shwìn kim kim. Agbanká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma malamká má ngàng ku, bá gban rìg ku, áyau su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.”

32 Ku dang zu kyàr jír-à níng kyàr kyàr. I byar-à Bitrus zìg kann ku agang, n yan ta ku.

33 Yesu vim bìr n myàng yann sukàká buwá, í wà ku yan ta Bitrus rag, “A dù á pyànnmí ni, wù í Shaitan, bu-à wù ri kyab níng, wù ri kyab fig bu Shìdun bàna, wù ri kyab bu mpìr.”

³⁴ I byar-à Yesu bar kwonn bìr mpìrká ma yann sukàwá big n dinya big rag, “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku wann tafinn shinnwá, ma aku zìg shwìn-à má bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì.

³⁵ Mpìr-à ma ri zìm shin-nwá, kwá dig fig yonkiwá bàna. Ama mpìr-à ma wann tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, ma dò jir shinn jir àjwár, kwá dig yonkiwá.

³⁶ Wà mpìr ma dig gban rìg buká á dunyaru, ma dig fig yonkiwá bàna, buká ku dig sig níng má swàb kà ya ku kai rà?

³⁷ Bu-à mpìr má ya jirà aku dig kàng yonkiwá í kai rà?

³⁸ Mpìrká tàma-à níng ri sa bu pyìr wàni. Wà mpìr ma shàr zunái barà kwá dinya mpìrká tàma-à níng rag ku í mpìrmí, mì Wùn Mpìr Jìkwinn má shàr zunáiwá tinn àyúnn-à ma bi hing ma gbam Tamí, ma yann aswamká bu Shìdun mà wai.”

9

¹ I byar-à ku dinya big rag, “Mì ri dinya níng jir àjai, mpìrká káhi má shi sig ma áni á jànn-à ni, bá wu fig bàna, hár bá myàng àyúnn-à Shìdun má na kùrwá ma gbam.”

Barà Zwánn Yesu Vim Bìr (Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Na kù su sùnnjin, Yesu zìg yag Bitrus ma Yakubu, ma Yohanna mà shinnkwinn-à ni, ku ma

káníng shi sig mpyànn. Barà big ri myàng ku àdòníng, í byar-à zwánnwá í vim bìr rìg-à.

³ Jàwá mìg shi karr, walai mpìr zyun-à má tu mìg yì àdòníng á dunyaru.

⁴ I byar-à yann sukà sara káníng myàng Iliya ma Musa mìr gbìb zu, mì ri dang jír ma Yesu.

⁵ Bitrus dinya Yesu n rag, “Shinn Luyí, barà yi shi sig áyag níng, sànn hing ayi dab apig sara, zyun í buwú, zyun í bu Musa, zyun í bu Iliya.”

⁶ Ku yì fig bu-à kwá dang bàna í bu-à sa ku dang àdòníng, jir kai bàna zinn sa rìghing big.

⁷ Akwor nim dim gban rìghing big, í byar-à nài jír zu bi áyau akwor-à ni n rag, “Wàníng í wùn azìmmí, aning fig jír wá.”

⁸ Gbìb fig tá bàna, big rag abig myàng níng, big myàng fig rag mpìr bàna, sái íri Yesu.

⁹ Barà big tìg wann bi mà shinnkwinn-à ni, Yesu dinya big rag, kada abig dinya mpìr bu-à big myàng sig níng bàna, sái àyúnn-à Wùn Mpìr Jìkwinn ma dù nann zu kàng hing ma yonki.

¹⁰ Big dinya fig kó ni bàna. Big bib bar dìrbá rag, “Yìr bu-à ku ri dang rag sái wà Wùn Mpìr Jìkwinn ma dù nann zu kàng hing níng, í kai rà?”

¹¹ I byar-à big bib ku rag, “Bu-à sa malamká dang rag Iliya má bi jág ni, í wà Kristi má bí ni níng, í jir kai rà?”

¹² Yesu dinya big rag, "Iliya má bi jág nì, kwa bi hing kwá sa samyib kó kai bidim pár. To, bu-à sa big ba sig rag, 'Wùn Mpìr Jíkwinn má wa shwìn kim kim, bá ngàng ku' níng í jir kai rà?"

¹³ Ama mì ri dinya ning, ái Iliya bi rìghing. Mpìrká sa rìghing ku bu barà big ri zìm, àràng barà big ba sig á jir Shìdun ni á shinnwá ni níng."

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig

(*Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a*)

¹⁴ Barà big dìg kwonn ma yann sukàkà kádà níng, big myàng bìr mpìrká wàni, kwonn ma malamká, káníng ri sa yipyàr ma yann sukàkà.

¹⁵ Barà mpìrká myàng Yesu àdòníng, big sa mamaki wàni, big shàr yag ma byarwá ni n shà ku.

¹⁶ Yesu bib yann sukàwá big rag, "Níng ma big ri sa yipyàr á jir kai rà?"

¹⁷ Mpìr zyun áyau bìr mpìrká ni dang rag, "Malam, ò zìg bi sig wùn mí á byarwú ni, jir kai bàna wàu dab sig ku, bai wà kwá dang jír.

¹⁸ Sai-à wàu-à hi ma dù bi hing ku wà sashi, wàníng ri gbar ta ku á jinn ni, nuwá ri bim zu ashwib, ku ri zwam nginnwá, òr wá ri lab gbam. N vig yann sukàwú big rag abig kan zu rìg wàu-à níng, ama big sa sar fig bàna."

¹⁹ I byar-à Yesu dinya big rag, "Kai! Bu-à sa níng bir fig pikyinn á byarmí ni bàna

hár tàma-à níng í jir kai rà? N shi ma níng hár ákaun rà? N sa muyar ma níng hár ákaun rà? Aníng ya bi mì wùn-à hi."

²⁰ Big zìg bi wùn-à hi á byarwá ni.

Barà wàu-à níng myàng Yesu àdòníng, gbìb fig tá bàna, ku gbar níng wùn-à níng, wùn-à níng kù wann á jinn ni, mì ri bing kàng kwìb byar-à, ashwib ri zu á nuwá ni.

²¹ I byar-à Yesu bib ta-à rag, "Bu-à hi dìg sig ku ákaun rà?"

Ta-à rag, "Dìg sig ku á sai-à ku í wùnshái.

²² Wàu-à ri gbar ta kà ku á pyìr ma zàpìr, jirà aku wu rìg. To, ama wà wá sa sar bu zyun, á myàng ashiyí, ma á sa shang yi."

²³ Yesu bib ku rag, "A dang rag má sa sísar rà? Mpìr-à ma bir hing pikyinn, kó kai bidim pár Shìdun má sa ya rìg ku."

²⁴ Gbìb fig tá bàna, ta wùn-à níng dang rag, "Mì ri bir pikyinn, ama pikyinn birmí zwau, á sa shang mì ò bir swàb kà."

²⁵ Barà Yesu myàng bìr mpìrká ri shàr kwonn bi àdòníng, ku yan ta wàu-à hi n rag, "Wù wàu-à ri sa mpìrká abig kàng mpìr sung àkúnn, ma anam àsír níng, mì ri dinya wù rag á gàb òr ma ku, kada á kà jakàng á òr wá ni bàna."

²⁶ I byar-à wàu-à níng yan yán n gbar níng òr wùn-à níng, òr wùn-à níng

ri zwab, í byar-à wàu-à níng gáb rìg òr ma wùn-à níng. Wùn-à níng na sig, hár mpìrká dang rag ku wu rìghing.

²⁷ I byar-à Yesu pànn wùn-à hi á vù-à ni, n gbar dù nann zu ku. Ku sar dù nann zu á wai.

²⁸ Barà Yesu kà yag rìg mà lu-à ni, í byar-à yann sukàwá big bòn bib ku n rag, “Bu-à sa yi kan zu sar fig wàu-à níng bàna, í jir kai rà?”

²⁹ I byar-à ku dinya big rag, “Swai wàu-à níng, mpìr má kan zu sar fig átai bàna, sái wà kwa vig hing Shìdun.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 17:22-23; Luk 9:43b-45)

³⁰ I byar-à big dù n yag wam zu mà agunn jànn Galili. Ku zìm fig a kó ni yì bàna,

³¹ jir kai bàna ku ri tàg yann sukàwá big, mi ri dinya káníng rag, “Bá ya kà Wùn Mpìr Jíkwiinn á vù mpìrká ni, bá gban rìg ku, wà ba gban rìghing ku, ama àyúnn-à wà wà sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.”

³² Ama big fig yì byann fig yìr jír-à níng bàna. Big ri shàr zinn wà bá bib ku.

Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpìr-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Big bi á Kafarnahum, big kà yag mà tonn-à ni. I byar-à ku bib yann sukàwá big rag, “Bu-à sa ning nìm ri

sa yipyàr á gbìb-à ni níng, í jir kai rà?”

³⁴ Big pù fig nubá bàna, jir kai bàna sai-à nìm á gbìb-à ni, big nìm ri sa yipyàr áyau bar òrbá ni jir mpìr-à má shi àgbam-à áyaubá ni.

³⁵ I byar-à Yesu shi wann á jinn ni, n bar kwonn yann sukàwá dwib agban pyàna, n dinya káníng rag, “Mpìr-à ma ri zìm aku shi àgbam aku sinn kàng shin-nwá ásim, ma aku shi fàu kó ni.”

³⁶ I byar-à ku zìg wùnshái zyun, n sinn kà áyaubá ni, n pyàr kà wàníng ágàu n dinya big rag,

³⁷ “Mpìr-à ma pànn wùn zyun àràg wùnshái-à níng vù pyàna á jir zìnnmí ni, shi sig àràg ku pànn síg mì. Mpìr-à ma pànn hing mì vù pyàna, shi àràg ku pànn sig àsàin-à swam bi sig mì.”

Mpìr-à Ma Zib Fig Yi Bàna í Mpìryí

(Luk 9:49-50)

³⁸ Yohanna dinya ku rag, “Malam, yi myàng mpìr zyun ri kan zu wàu á òr mpìrká ni ma zìnnwú, yi kan òr rìg ku, jir kai bàna ku ri bàg fig yi bàna.”

³⁹ Ama Yesu dinya ku rag, “Kada aning kan òr ku bàna, jir kai bàna mpìr-à ma ri sa bu mamaki á zìnnmí ni, á pyànná-à níng, kwá dang fig rag jír-à bibai á shinnmí ni bàna.

⁴⁰ Mpìr-à ma zib fig yi bàna, ku í mpìryí.

41 Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma kab zàpìr ma ya hing ning jirà ning í bu Kristi, mpìr-à níng má dìg lada.”

Buká Má Sinn Kà Mpìr Abig Sa Bu-à Bibai
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

42 “Mpìr-à ma du kà hing wùnshái zyun áyau yann káníng ni, zyun-à bir sig pìkyinn á byarmí ni rag a wàníng sa bu pyìr, má sànn kab abig sìn gban wann bu wau á wàinn mpìr-à níng hi ni, ma abig ta kà rìg ku mà zàpìr-à ni.

43 Wà yùwú ma ri du kà wù rag á sa bu pyìr, á gib tafinn rìg vù-à hi, má sànn káb nì á kà á lu Shìdun ma vù nzyun, ma wà wá shi kwonn ma vùwú pyànà bidim pàr, bá ta kà wù á lu pyìr, [

44 mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyìr ri dim fig bàna.]

45 Wà barwú ma ri du kà wù á sa bu pyìr, á gib tafinn rìg, má sànn káb nì wà á kà mà lu Shìdun ni ma bar nzyun, ma wà wá shi kwonn ma bar pyànà má kà mà lu pyìr, [

46 mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyìr ri dim fig bàna.]

47 Wà zuwú ma ri du kà wù rag á sa bu pyìr, á kpab tafinn rìg. Má sànn káb nì á kà lu Shìdun ma zu nzyun, ma wà wá shi kwonn ma zu pyànà má kà mà lu pyìr,

48 mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyìr ri dim fig bàna tinn.

49 “Bá sa kyàr kó ni àràg barà big ri wìr kà mann á byù.

50 Mann í bu-à dudor, ama wà ador mann ma zu rìghing, bá sa dor rag ma kai rà? Aning shi àràg í mann, ma aning shi shu pìkyinn na tag áyau bar dìrná ni.”

10

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn

(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

1 I byar-à Yesu dù mà byar-à níng hi, n yag mà jànn Yahudiya, n pìmm zu á Ning Urdun. Bìr mpìrká kwonn bì jakàng á byarwá ni, í byar-à ku tàg big àràg barà ku ri sa bab kyann.

2 I byar-à mpìr Farisawaká bì jirà abig màg màg fig ku. Big bib ku rag, “A dokayí ni, sànn hing wà mpìr aku kan tafinn wàwá rà?”

3 I byar-à ku bib big rag, “Musa dinya sig ning rag í kai rà?”

4 Big dinya ku rag, “Musa ya sig doka rag abig ba tarkada ban gban, abig kan tafinn rìg uwà.”

5 Yesu dinya big rag, “Bu-à sa Musa ba ya sig ning doka àdòníng, í jirà ning í mpìr sung gban big.

6 Sai-à Shìdun rì màmm jag sig dunyaru, ku màmm wunù mà uwà.

7 Jìr wàníng í bu-à sa wunù má dù dà fim tawá ma nàwá, má yag shi kwonn ma wàwá,

8 jirà abig shi í bu nzyun. Hár á pyànná-à níng bá shi

fig rag pyànà bàna, bá shi í bu nzyun.

⁹ Bu-à Shìdun sìnn kwonn sig, kada mpìr aku gàfìnn bàna.”

¹⁰ Barà big kàng yag mà lu-à ni, yann sukàwá big bib ku jír-à níng.

¹¹ I byar-à ku dinya big rag, “Mpìr-à ma kan tafinn wàwá, ma zìg uwà zyun kim, ku ri sa àyái á shinn wàwá ni.

¹² Uwà-à ma fim nuwá ma zìg wunù zyun kim, ku ri sa àyái.”

Yesu Wir Kà Ya Yann Títiká Asàn

(*Mat 19:13-15; Luk 18:15-17*)

¹³ Big zìg bi yanká á byarwá ni n rag aku tib káníng vù á òr. Ama yann sukàwá big yan ta mpìr káníng.

¹⁴ Barà Yesu myàng àdòníng, pìkyinnwá bai, ku dinya yann sukàwá big n rag, “Aníng fim yanká abig bi á byarmí ni, kada aníng kan òm big bàna, jir kai bàna mpìrká ká ma shi àràg yanká níng, bá kà ni mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.

¹⁵ Mì ri dinya níng àjai, mpìr-à ma sìnn kàng fig shìnnwá àràg kù wùnshái bàna, kwá kà fig byar-à Shìdun ri na kùrwá bàna.”

¹⁶ I byar-à ku pyàr káníng ágàuwá ni, n tib wann káníng vù á shinn-à ni, n wir kà ya káníng àsàn.

Mpìr Bòi Zyun Bib Yesu Abib

(*Mat 19:16-30; Luk 18:18-30*)

¹⁷ Barà ku dù mi ri yag àdòníng, wunù zyun shàr yag n yag binn kir wann á pyànnwá ni, n bib ku rag, “Malam òsàn, bu-à má sa jirà ñ òg yonki kinn kinn í kai rà?”

¹⁸ I byar-à Yesu bib ku rag, “Bu-à sa à bar mì mpìr òsàn í jir kai rà? Mpìr òsàn bàna, sái íri Shìdun awínwá ni.

¹⁹ A yì rìghing dokaká wá bàg: ‘A gban ki bàna, á sa àyái bàna, á jwi ajwú bàna, á gim òsàng bàna, á lir ji mpìr bàna, á wib tawú ma nàwú.’ ”

²⁰ I byar-à wunù-à níng dang rag, “Malam, ò wib vinn rìghing doka káníng bidim pàr tun sai-à mì í wùnshái hár tàma-à níng.”

²¹ Yesu myàng ku n zìm hing ku, n dinya ku rag, “Dà sig wù bu zyun, á yag wann tafinn rìg buká à shi sig ma kàhi bidim pàr, ma á ya mpìr ashiká bàì-à, ma á bi á bàg mì. I wà wá òg bu-à sànn kab wàníng mà wai.”

²² Barà wunù-à níng fig àdòníng, àsà kyag kù kà ku á pìkyinn-à ni, pìkyinnwá í bai rìg-à, kù yag rìgwá, jir kai bàna ku shi sig ma bu wàni.

²³ Yesu myàng yann sukàwá big n rag, “Shi sig mà shwìn wàni wà mpìr bàiká má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁴ I byar-à yann sukàkà sa mamaki ma jír-à ku dang

sig níng. Yesu dinya big rag, “Yanká bumí, shi sig ma shwìn wà mpìr má kà mà lu Shìdun ni.

²⁵ Má fonn kab nì rakumi aku kà á pùr àbònyir, ma wà mpìr bàì aku kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁶ Barà yann sukàkà fig àdòníng, big sa mamaki wàni, n rag, “Wà má àdòníng, mpìr-à má wìm zu í ni rà?”

²⁷ Yesu myàng big n rag, “Bu-à mpìr má sa sar fig bàna, Shìdun má sa sar, jir kai bàna walai bu-à má nì kan Shìdun.”

²⁸ Bitrus dang rag, “To, yi fim rìghing kó kai bidim pàr, yi ri bàg wù.”

²⁹ I byar-à Yesu dinya big rag, “Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma fim luwá, kó wunzàwá big, kó shunwòwá big, kó ajunwàwá, kó nàwá kó tawá, kó yanká buwá, kó jànnwá á jir shinnmí ni, ma dò jir shinn jir àjwár,

³⁰ kwá dìg kab buká ku fim sig níng, kwá dìg kàng hár kàun dari, luwá, ma wunzàwá big, ma shunwòwá big, ma ajunwàwá big, ma nàwá, ma yanká buwá, ma jànnwá. Bá ya ku shwìn, ama àyúnn-à wà kinn shinn, Shìdun má ya ku yonki kinn kinn.

³¹ Mpìrká nìnànn nímá ká shi sig mpìr ùwài tàma-à níng, bá kàng mà sim. Mpìrká kinn fig bu bàna níng, má yag mà pyànn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(*Mat 20:17-19; Luk 18:31-34*)

³² Big ri yag mà Urushalima. Yesu kà síg nì sukàwá big á pyànn. Sukàwá big sa mamaki wàni. Mpìrká ri bàg yag big ásim níng, big shàr rìg zinn. Ku bar kwonn yann sukàwá big dwib agban pyàna níng, n zìg kann big akur, n dinya káníng bu-à má sa ma ku.

³³ Ku dinya káníng rag, “Aning fig, yi ri yag mà Urushalima mà byar-à bá zìg Wùn Mpìr Jíkwin, má ya kà ku á vù àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká. Bá wà ku kwonn, má dang rag abig gban rìg ku. Bá ya kà ku á vù mpìrká ká í Yahu-dawaká bàna.

³⁴ Bá màmm jwann ku, bá tu wir ku sháng, bá yang ku ashor, bá gban rìg ku, àyúnn su sara kwá dù nann zu kàng.”

Bu-à Yakubu Ma Yohanna Vig Sig

(*Mat 20:20-28*)

³⁵ Yakubu ma Yohanna, yanká bu Zabadi, big bi á byar Yesu ni n dinya ku rag, “Malam, yi ri zìm á sa ya yi bu-à ya vig wù bidim pàr.”

³⁶ Yesu bib big rag, “Ning ri zìm n sa yá ning kai rà?”

³⁷ Big dinya ku rag, “Sai-à wa na hing kùrwú, yi ri zìm á zìm ayi shi ma wù í zyun, zyun águnn vìm nuwú ni, zyun águnn vìm súrwú ni.”

38 Yesu dinya big rag, “Ning yì fig bu-à ning ri vig mì bàna. Wàníng ná wa sar shwìn-à má wa níng rà? Kó ná wau sar òr batisma-à má wau níng rà?”

39 Big dinya ku rag, nn, bá wa sar.

I byar-à Yesu dinya big rag, “Shwìn-à má wa níng, í wà zyun-à ná wa. Òr batisma zyun-à bá wau mì níng, í zyun-à bá wau ning.

40 Ama byar shu águnn vìm numí ni, ma wà águnn vìm súrmí ni, í bigmí bàna, ò bàna ma gbam-à má ya mpìr kàhi. I byar shu mpìrká Tamí sa sìnn ya sig big.”

41 Barà yann sukà dwib kádà sig níng fig bu-à Yakubu ma Yohanna vig sig Yesu níng, big nànn káníng àgunn.

42 I byar-à Yesu bar kwonn bi big í byar nzyun n dinya big rag, “Ning yì hing kùrká á jànn-à ni ri tàg gbam á shinn mpìrká bubá ni. Big ri twìm káníng, mi ri dinya káníng bu-à káníng má sa.

43 Ama buná má shi fig àdòníng áyauná ni bàna, wà mpìr zyun áyauná ni ma ri zìm aku shi àgbam, to, aku shí nì fàuná.

44 Mpìr-à ma ri zìm aku shí nì wà jijag, to, aku shi fàu kó ni bidìm pàr.

45 Wùn Mpìr Jíkwìnn bi fig jirà abig sa ya ku bu bàna, ama ku bi sig jirà aku sa ya mpìrká bu, ma aku ya shinnwá jirà mpìrká abig òg yonki.”

Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Zyun

(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

46 Big bi fòr á Yariko, barà ku ma yann sukàwá big ri dù á Yariko ni ma bìr mpìrká, wunù àfau zyun, big ri bar ku Bartimawas, ku í mpìr avig bu, ku í wùn Timawas, ku shi sig á kur gbìb-à ni.

47 Barà ku fig rag í Yesu mpìr Nazarat ri wam zu yág nì, í byar-à ku gbam nài gbam n rag, “Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

48 Mpìrká nìnànn nímá yan ta ku rag aku shi kim, ama ku dang swàb kà n rag, “Ayáa, Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

49 Yesu sar wann n dang rag abig bar bi ku.

I byar-à big bar mpìr àfau-à níng, n dinya ku rag, “A fig àjwár, á dù bi. Ku ri bar wù.”

50 Ku pù tafinn rìg mayafiwá, n dù nann zu n yag òg Yesu.

51 I byar-à Yesu bib ku rag, “Wù ri zìm n sá wù kai rà?”

Mpìr àfau-à níng dang rag, “Malam, mì ri zìm á sa mì n myàng ma zumí.”

52 I byar-à Yesu dinya ku rag, “A yag kyonnwù, pìkyinnwù à bir sig á byarmí ni níng, dàb gbam rìghing wù.”

Gbìb fig tá bàna, ku myàng rag ma zuwá, n bàg yag Yesu.

11

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu

(*Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19*)

1 Barà big nyàan fòr yag mà Urushalima, big yag fòr á Baitafaji mà Baitanya á byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun. Ku swam yag yann sukàwá big pyànà,

2 n dinya káníng rag, “An-ing yag mà kauye-à mà pyànn ná ni. Na kà yag hìng, ná dìg big sa gbam sig wùn aswannswánn màhàn, wà zyun-à mpìr nann màg fig fig bàna, aning finn ya bi mì.

3 Mpìr-à ma bib ning rag, ‘Bu-à sa ning ri finn aswannswánn-à níng, í jir kai rà?’ aning dang rag, ‘I Shinn Luyí dang síg nì rag ayi finn ya yag ku. Kwá tìr kàng bi rìg kìnì.’ ”

4 I byar-à big yag n yag dìg wùn aswannswánn-à hi, big sa gbam sig á nu nkyun-à ni, á gbìb-à ni. Barà big ri finn àdòníng,

5 mpìrká sar sig màhàn níng bib big rag, “Bu-à sa ning ri finn wùn aswannswánn-à níng í jir kai rà?”

6 I byar-à big dinya káníng bu-à Yesu dinya sig big abig dang. Káníng fim big, big yag.

7 Big zìg bi wùn aswannswánn-à hi á byar Yesu ni, n wan zu jàbá n bir wann á kwìb-à ni, Yesu nann zu n shi wann áni.

8 Mpìrká nìnànn nímá jag yag jàbá á gbìb-à ni, mpìrká káhi kyag jì bu á daká ni n jag yag á gbìb-à ni.

9 Ká kà sig kà pyànn, ma ká á sim, big dang ma gbam rag, “Ayi swam yan Shìdun. Pyib sàsàn aku shi á shinn mpìr-à ri bi á zìnn Shinn Luyí ni níng.

10 Pyib sàsàn aku shi á shinn kùr bu Tayí Dawuda, wà ri bi níng. Shìdun aku shi bu-à mpìrká má swam yan.”

11 I byar-à Yesu kà yag mà finn swann Urushalima, n kà mà lu Shìdun ni, n myàng kó kai bidim pár. Barà bu-à bir rìghing, ku zu, ku ma yann sukàwá big dwib agban pyànà, big yag mà Baitanya.

Yesu Ya Bin Ating Zyun Nài Ya
(*Mat 21:18-19*)

12 Byar-à kyàr, barà big ri kàng bi mà Baitanya, amor gban ku.

13 Ku myàng yag mìr bin ating pyunn ninonn nímá, ku yag màhàn, jirà aku myàng wà kó kwá dìg awan áni. Ku yag fòr màhàn, n dìg fig awan áni bàna, sái íri jì, jir kai bàna í sòn-à ating ri wan bàna.

14 I byar-à Yesu dinya bin ating-à níng n rag, “Mpìr má dìg fig rag awan á byarwú ni bàna.”

Yann sukàwá big fig bu-à ku dang sig níng.

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun
(*Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22*)

¹⁵ Big bi fòr á Urushalima, ku kà yag mà lu Shìdun ni, n kan zu mpìrká ri wann tafinn bu màhàn, ma ká ri wann bu màhàn. Ku gbar bir wann rig teburká mpìrká ri pyann bàì áni níng, ma kujeraká bu mpìrká ri wann tafinn àlèb lu.

¹⁶ Ku kan dim mpìrká rag kada a kó ni swann kà yag bu zyun mà lu Shìdun ni bàna.

¹⁷ I byar-à ku tàg mpìrká rag, “Big ba sinn sig á jir Shìdun ni rag, ‘Lumí, mpìrká bidim pàr má bar rag í byar-à big ri vig Shìdun,’ ama ning sinn kàng rìghing byar-à hi í byar ajwú jwi.”

¹⁸ Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká fig àdòníng, big yàn gbìb-à abig gban ku áni. Ama big ri shàr zinn, jir kai bàna bìr mpìrká fig bu-à ku tàg sig níng, big sa mamaki.

¹⁹ Barà kamzau sa, í byar-à Yesu ma yann sukàwá big zu rig á finn swann-à ni.

Bin Atìng Wim Wu
(*Mat 21:20-22*)

²⁰ Big ri wam zu yag í pyimbyau, í byar-à big myàng bin ating zyun-à Yesu ya ku nài ya níng, ku wim wu rìghing, hár kwonn ma adinnwá.

²¹ Bitrus kyab pànn, n dinya ku rag, “Agbamyí, á myàng bin ating zyun-à à ya ku nài ya níng, ku wim rìghing.”

²² I byar-à Yesu dinya big rag, “Aning bir pikyinn á byar Shìdun.

²³ Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma dinya shinnkwìnn-à níng rag, ‘A gbìb dù ma mìrwú, ma á yag jann kà shinnwú á zàpìr-à ni,’ bu-à ku dang sig níng, wà kwa sa fig shaka á kyinnwá ni bàna, ma bir hing pikyinn rag bu-à ku dang sig níng má sa, bu-à hi má sa àjai.

²⁴ Jir wàníng, mì ri dinya ning, bu-à na vig Shìdun bidim pàr, aning bir kyinn rag ná òg bu-à hi, ná myàng ná òg bu-à hi.

²⁵ Sai-à ning ma ri vig Shìdun, aning yafa ya jàuná big ká ma sa sig ning bu-à bibai, jirà a Taná zyun-à mà wai aku yafa ya ning bu pyìrná. [

²⁶ Wà na yafa ya fig jàuná big bàna, Taná mà wai má yafa ya fig ning bàna tinn.]”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni

(*Mat 21:23-27; Luk 20:1-8*)

²⁷ Big bi jakàng á Urushalima. Barà ku ri kyann mà lu Shìdun ni, àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká, ma àgbamká, big bi á byarwá ni,

²⁸ n bib ku rag, “Gbam-à wù ri sa bu káníng ma kàhi

ning, à dig sig áni rà? Mpìr-à ya sig wù gbam-à hi í ni rà?"

²⁹ I byar-à Yesu dinya big n rag, "Má bib ning jír zyun, wà na dinya hing mì, í wà má dinya ning mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi.

³⁰ Mpìr-à ya sig Yohanna gbam-à aku wau mpìrká dir batisma íni rà? I Shìdun rà, kó í mpìr rà? Aning dinya mì."

³¹ I byar-à big wà jír ma bar dirbá n rag, "Wà ya dang rag, í Shìdun ya sig Yohanna gbam-à íni, kwá dang rag bu-à sa yi bir fig pìkyinn á jir Yohanna ni bàna í jir kai rà?"

³² Kó ayi dang rag, í mpìr ya sig ku nì rà?" Big ri shàr bìr mpìrká, jir kai bàna mpìrká yì rìghing wà Yohanna í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.

³³ I byar-à big dinya Yesu n rag, "Yi yì fig bàna."

Yesu dinya big n rag, "Mì má, má dinya fig ning mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi níng bàna."

12

Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu

(*Mat 21:33-46; Luk 20:9-19*)

¹ Yesu dinya big tinn jír n rag, "Mpìr zyun nàm sig da inabi, n pì kàng kwìb sig da-à hi áni, ku kànn sig kàb byar-à mpìr má shi kan bu màhàn, ku kab sig shar jirà

abig pinn wìr kà zàn inabi áni. Ku zìg da-à hi n pag mpìrká alaru. Ku dù n yag rìg mà jànn zyun ni.

² Barà awan inabi-à byann, í byar-à ku swam yag fàuwá zyun mà byar anàm bu káníng ni abig ya ku anìwá.

³ Ama anàm bu káníng pànn fàuwá níng n dab dab, n kan kàng yag wàníng vù áyonn.

⁴ I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá zyun, mpìr káníng dab pòr wàníng shinn, n sa wàníng buká sànn fig bàna.

⁵ Ku swam yag jakàng fàuwá zyun, big dab gban rìg wàníng. Ku swam yag káhi ninànn ní má, mpìr káníng gban rìg kádàkí, n dab kádàkí dab dab.

⁶ Dà kàng sig í mpìr zyun, wàníng hi í wùnwá wà ku ri zìm wàni. Ku swam yag wùnwá á byar káníng ni n dang rag, 'Mpìr káníng má wib wùn mí.'

⁷ I byar-à anàm bu káníng dinya bar dirbá rag, 'Wàníng í àsàin-à má ji gado da-à níng, aning bi ayi gban rìg ku màm, jirà ayi pànn nì da-à níng.'

⁸ I byar-à big pànn wùn-à níng mì ku í gban rìg-à, n ta yag rìg kiwá mà myann."

⁹ I byar-à Yesu bib n rag, "To, buná, á myàngná nì, àsàin da inabi-à níng má sa rág kai rà? Kwá bi má yag gban rìg mpìr káníng, má zìg da inabi-à má ya mpìrká káhi.

10 Ning jangga fig bu-à big ba sig á jir Shìdun ni bàna rà? Big ba sig rag,

‘Abàn-à mpìr ami buká ngàng sig rag bai níng,

í zyun-à big zìg kàng bi n mi kà ágù kinn-à ni,

í wà zyun-à sà n kab sig kádà.

11 Wà níng í Shìdun sa síg nì.

A byaryí ni, yi ri myàng í bu mamaki.’ ”

12 Agbam Yahudawaká yàn gbìb-à abig pànn sîr ku, jir kai bàna big yì rìghing wà ku ri dâng tinn jír-à níng ma big. Ama big ri shà zinn bìr mpìrká, í byar-à big dù n fim ku mì yag rìgbá.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bâi Jànn Wa

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Big swam yag Fari-sawaká ma mpìrká bu Hirudus á byarwá ni, jirà a káníng tib fig nuwá.

14 Big bi á byarwá ni n bib ku rag, “Malam, yi yì hing rag wù í mpìr gwangga, wù ri tàg jir Shìdun á gbìb ñsàn, wù ri shig fig mpìr bàna, kó ni bidim pâr wù ri myàng í bu ñzyun á byarwú ni. Sà n hing wà ayi wa kùr Kaisar bài jànn rà, kó sà n fig bàna rà? Ayi wa rà, kó ayi wa bàna rà?”

15 Ama Yesu yì rìghing bu-à mà kyinnbá ni, í byar-à ku bib big rag, “Bu-à sa ning ri tib fig numí níng, í jir kai rà? Aning ya bi mì bài àsháu zyun ñ myàng.”

16 Big ya bi ku, í wà ku bib big rag, “Ma hoto mpìr-à á òr bàì-à ni ma zìnn-à áni níng, í bu ni rà?”

Big dinya ku rag, “I bu kùr Kaisar.”

17 I byar-à Yesu dinya big rag, “To, bu-à ma í bu Kaisar, aning ya kàng Kaisar. Bu-à ma í bu Shìdun, aning ya kàng Shìdun.”

I byar-à big sa mamakiwá.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Sadukiyawaká dang rag mpìr má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna. Big bi á byar Yesu ni n bib ku rag,

19 “Malam, Musa ba ya sig yi doka rag, mpìr ma zìg uwà ma mà fig wùn bàna, wà kwa wu rìghing, a wunzàwá zìg kàng uwà-à níng hi, jirà aku mà ya shunwòwá yann.

20 Yi shi sig ma jír á shinn mpìr zyun, ku shi sig ma wunzàwá big sùnnjin. Mpìr-à níng hi zìg uwà n mà fig wùn bàna, ku wu rìghing.

21 Wà wa pyànà zìg kàng uwà-à hi, ku ma wà níng mà fig wùn bàna, ku má ku wu rìghing. Wà wa sara-à níng má, àdò níng tinn.

22 Big sùmpyànn bidim pâr big zìg yà zu rìg uwà hi, big mà fig wùn bàna, í nànn-à hi uwà-à níng hi í wu rìg-à tinn.

23 To, barà big sùmpyànn bidim pâr big zìg yà zu

rìghing uwà-à níng, àyúnn-à Shìdun má gbar dù nann zu kàng mpìrká ma yonki, uwà-à níng má shi í bu ni áyaubá ni rà?"

24 Yesu dinya big n rag, "Ning yì fig gbam Shìdun ma bu-à big ba sig á jir Shìdun ni bàna, wàníng í bu-à sa ning nang jànn sig gbìb gwangga níng.

25 Ayúnn-à Shìdun má gbar dù kàng hing mpìr ma yonki, bá shi àràg yann aswamká bu Shìdun mà wai. Mpìrká má zìg fig rag uwà bàna.

26 Jir wà ki má dù nann zu kàng ma yonki níng, ning jangga fig bu-à Musa ba sig bàna rà? A byar-à ku ba sig á jir Shìdun ni á shinn akyar bín-à pyìr rì swànn áni. Ku ba sig bu-à Shìdun dinya sig ku rag, 'Mì í Shìdun bu Ibrahim, mì í Shìdun bu Ishaku, mì í Shìdun bu Yakubu.'

27 Jír-à níng ri tàg yi rag, mpìrká rì wu sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng. Shìdun í Shìdun ki bàna, ku í Shìdun mpìr-à ma yonki. Ning nang jànn dikina á nang jànn."

Doka Zyun-à Wài Kab Kádà

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 Malam zyun fig barà big ri dang jír àdòníng, ma barà Yesu dinya big jír òsàn nímá níng, í byar-à ku bib Yesu n rag, "Doka zyun-à wài kab kádà í wà áni rà?"

29 Yesu dinya ku rag, "Doka-à wài kab sig í wàníng: 'Aning fig, ning mpìr Israila, Shinn Luyí Shìdun ku í Shìdun nzyun.

30 A zìm Shinn Luwú Shìdun ma kyinn nzyun, ma gbamwú, ma yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni.'

31 Doka-à tib sig wàníng dang rag: 'A zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú.' Doka-à kab pyàna káníng bàna."

32 Í byar-à malam-à níng dang rag, "Barà à dang níng í àjai, Malam! A dang hing rag Shìdun nzyun, zyun bàna.

33 A mpìr zìm ku ma kyinn nzyun, ma bu-à mpìr ri kyab, ma gbam mpìr bidim pàr, ma aku zìm jàuwá àràg barà ku ri zìm shinnwá. Doka pyàna káníng kab hing bu twìb swànn á pyànn Shìdun, kab sig nì kó kai bidim pàr wà big ri ya Shìdun."

34 Yesu yì hing rag jír-à wunù-à níng dinya kàng ku níng, sànn hing wàni, í byar-à ku dinya wàníng rag, "A nonn fig ma kùr Shìdun bàna."

A byar-à níng hi, walai mpìr-à wim kyinn n bib kàng ku jír.

Kristi í Wùn Dawuda, Ku í Asàin Lu Dawuda Tinn

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Yesu tàg mpìrká bu mà lu Shìdun ni n rag, "Sáshinn malamká dang rag Almasihu í wùn Dawuda níng rà?"

36 Dawuda ma shinnwá Awun Shìdun tàg ku, ku dang rag,

'Shìdun dinya Shinn Lumí n rag, á bi á shi á vìm numí ni áyág.

Má sìn kà mpìr azíbwú big á mìr barwú ni.'

37 Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn Dawuda rà?" Bìr mpìrká fig jír wá ma pikyinn ájwár.

Yesu Dang Bu-à Bibaíká Malamká Ri Kyab á Pìkyinnbá Ni

(*Mat 23:1-36; Luk 20:45-47*)

38 Barà Yesu ri tàg big bu í wà ku rag, "Aning pànn shinn ná ma malamká, big ri zìm jà lilor wìr, big ri zìm a mpìrká bib kà kyann big á fir ati-à ni.

39 Big ri shig bushuká zyun-à sànn kab sig mà tonn bìr kwonn-à ni ma wà á byar-à mpìrká ma ri sa bùkí.

40 Big ri lir ji uwà kiká. Big ri vig Shìdun nunonn nímá jirà a mpìrká myàng big. Shwìn-à bá wa má kab gham."

Uwà Ki Zyun Ya Vinn Rìg Shìdun Bu-à Ku Shi Sig Ma Kàhi

(*Luk 21:1-4*)

41 Yesu shi sig mà byar ashikáun bàì mà lu Shìdun ni, ku myàng barà mpìrká ta kà bàì màhàn. Mpìr bàiká nìnànn nímá ta kà bàì ùwài nímá.

42 I byar-à uwà ashi zyun bi, ku í uwà ki, ku bi ta kà naira pyànà.

43 Yesu bar kwonn yann sukàwá big n dinya káníng rag, "Mì ri dinya ning àjai, bu-à uwà ki-à níng ta kà sig níng, kab hing bu mpìrká bidim.

44 Mpìrká kádà níng tinn zu sig áyau bàibá big shi sig ma kàhi, ama uwà-à níng, kó barà ku í mpìr ashi níng, ku ya vinn rìg Shìdun bu-à á vùwá ni. Bàkyinn bu-à ku nìm má wann ji bu áni níng, ku ta kà gban rìghing bidim pàr."

13

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun

(*Mat 24:1-2; Luk 21:5-6*)

1 Barà Yesu ri zu á lu Shìdun ni, wùn sukàwá zyun dinya ku rag, "Malam, á myàng barà big mi sig lu-à níng òsàn nímá ma abànká ùwài."

2 I byar-à Yesu bib ku rag, "Wù ri myàng lu-à níng wài hing kó? Ayúnn zyun ri bi bá dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn nzyun má shi fig á shinn jàuwá zyun ni bàna."

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn

(*Mat 24:3-14; Luk 21:7-19*)

3 Yesu shi sig mà Wùn Mwir Zaitun, shi yàr sig mà lu Shìdun, í byar-à Bitrus ma Yakubu ma Yohanna ma Andarawus bi á byarwá ni.

4 Big bòn bib ku n rag, "Malam, bu káníng má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng

jirà ayi yì wà àyúnn-à hi nyàan fòr í kai rà?”

⁵ I byar-à Yesu dinya big rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning zìm a mpìr zyun tonn kà ning á gbìb ajànn bàna.

⁶ Mpìrká nìnànn nímá má bi, bá dang rag big bi sig á zìnnmí ni. Bá dang rag big í Almasihu, bá sa mpìrká nìnànn nímá má nang jànn.

⁷ Wà na fig tai kànn kó áni bidìm pàr, kada aning gib kyinn bàna, bu káníng má sa àdòníng, ama sai-à dunyaru má vinn níng màg fig ma bàna.

⁸ Jànn zyun má nu kànn ma jànn zyun. Kùr zyun ma nu kànn ma kùr zyun kó áni bidìm pàr á jànn-à ni. Jànn á jìnn ni má ning á swannká ní kim kim á dunyaru, amor má kà á jànn-à ni wàni, ama wàníng ri jag má mìr átai.

⁹ “Ama aning pànn shinn ná, jir kai bàna bá pànn ning, má zìg yag ning á pyànn agib jír, bá dab ning á tonn bìr kwonnká ni, bá zìg yag ning, ná sar á pyànn gwamnaká ni ma kùrká á dò jir shinnmí ni, jirà aning dinya big jírmi.

¹⁰ Sáí wà ba dinya hing mpìrká á dunyaru bidìm pàr jir àjwár á shinnmí ni, í wà dunyaru má vinn.

¹¹ Sai-à ba zìg yag ning mà byar-à bá wà ning kwonn, kada aning shàr zinn rag ning yì fig bu-à ná dang bàna. Shìdun má tiya ning bu-à ná dang, jir kai bàna

ná dang fig nì ma shinn ná bàna, í Awun Shìdun má dang nì.

¹² Mpìr má zìg rìg yi-waiwá, má ya kà á vù mpìrká ni abig gban rìg. Ta má ya kà wùnwá á vù mpìrká ni abig gban rìg. Yanká má ngàng rìg jir tabá ma nàbá, má ya kà káníng á vù mpìrká ni abig gban rìg.

¹³ Mpìrká nìnànn nímá má zib ning á dò shinnmí ni. Ama mpìr-à ma wim hing kyinn hár àyúnn-à wà kinn shinn, Shìdun má pinn zu ku.”

Bu Azing Má Shi á Lu Shìdun

(*Mat 24:15-28; Luk 21:20-24*)

¹⁴ “Ná myàng bu àzing má shi á lu Shìdun. (Mpìr-à ma ri jangga bu-à mì ri ba níng, aku yì byann.) A sai-à níng hi, mpìrká ma shi sig mà yau jànn Yahudiya, abig shàr yag mà shinnkwinnká ni.

¹⁵ Mpìr-à ma shi sig mà shinn tonn-à ni, kada aku kà mà finn tonn-à ni ma aku zìg ma bu rípyim, í wà aku shàr yág ni, bàna.

¹⁶ Mpìr-à ma shi sig mà dawá ni, kada aku shàr kàng yag mà lu-à ni, aku zìg jà, í wà aku shàr yág ni, bàna.

¹⁷ Ayúnn-à hi uwàká shi sig ma finn, ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa shwìn.

¹⁸ Aning vig Shìdun rag àyúnn-à ná shàr shàu-à níng, aku shi áyau dí bàna.

¹⁹ Asai-à hi, mpìrká má wa shwìn wàni, írì shwìn-à big

taba wa fig bàna, tun sai-à Shìdun mà̀m sig dunyaru. Mpìr má wa jakàng fig rag iri shwìn-à níng bàna.

²⁰ Wà Shìdun nìm ma gib mà̀g gban fig su shwìn-à níng bàna, kó mpìr nzyun nìm má wìm zu fig bàna. Ama ku gib mà̀g gban sig su shwìn-à hi, jir shinn mpìrká ká ku shig zu sig.

²¹ “Wà mpìrká ma dinya ning rag, aning myàng, mà Almasihu níng, kada aning zìm bàna. Kó ba dinya ning rag, mà ku bó, aning zìm bàna. Big ri gim òsàng.

²² Mpìr agim òsàngká má bi, bá rag big í Almasihu, káhi má dang rag big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun. Bá sa bu mamaki kim kim jirà abig gbar nang jànn mpìrká Shìdun shig zu sig, wà big nìm má sa sar.

²³ Aning pànn shinn ná, ò dinya rìghing ning bu káníng barà su-à mà̀g fig ma bàna níng.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn Má Kàng Bi Ani

(*Mat 24:29-31; Luk 21:25-28*)

²⁴ “Asim shwìn-à mpìrká má wa níng ni, àyúnn má sìn rìg fi, sònna má mìg fig bàna.

²⁵ Asuswirká mà waisháu-à ni má kù wann bi rìg á jìnn ni. Bu gbanká shi sig mà wai má ning òrìbá.

²⁶ I byar-à mpìrká má myàng mì, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn má wann bi mà wai áyau akwor-à ni. Má kàng bi

ma gban ùwài níma kwonn ma awàimí.

²⁷ Má swam yag yann aswamká bumí big á byarká á dunyaru bidim pár, jirà abig bar kwonn bi ya mì mpìrká Shìdun shig zu sig. Bá bar kwonn bi big á jànn-à ni bidim pár, daka mà mìr swann hár mà shinn swann.

Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(*Mat 24:32-35; Luk 21:29-33*)

²⁸ “Aning myàng misali á shinn bin ating. Wà na myàng bin ating ma ri twìb jì àpyú, ning yì hing shyù nyàan kù.

²⁹ To, wàning má í àdòning tinn, sai-à na myàng buká ò dinya sig ning níng ma ri sa, aning yì rag ò nyàan kàng bi.

³⁰ Mì ri dinya ning àjai, mpìrká tàma-à níng má wu vinn fig bidim pár bàna, sáì wà buká ò dinya sig ning níng ma sa rìghing.

³¹ Waisháu ma jànn-à á jìnn ni má bab jànn rìg, ama jírmi má vinn fig ávinn bàna.

Walai Mpìr-à Yì Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi Ani
(*Mat 24:36-44*)

³² “Walai mpìr-à yì àyúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn má kàng bi áni. Kó yann aswam Shìdun mà wai má, big yì fig bàna. Kó mì Wùn Shìdun má, ò yì fig bàna, sai Shìdun ta-à awínwá ni yì síg ni.

³³ Aning pànn shinn ná, aning shi àzìr, ma aning vig kyann Shìdun, jir kai bàna

ning yì fig àyúnn-à níng hi bàna.

³⁴ Má shi àràg barà mpìr dù dà fim sig luwá, n yag sig kyinn, n ya sìnn sig fàuwá big swàm-à káníng má sísa, ku dinya sig àsàin-à ri sa gadi á luwá ni a wàníng sa kyann gadi-à.

³⁵ Jir wàníng aning shi àzír, jir kai bàna ning yì fig sai-à má bi bàna. Kó má bi àkamzau rà, kó áyau fi rà, kó pinnpàin rà, kó pyimbyau rà, ning yì fig bàna.

³⁶ Kada ní bi dìg ning, ning ri na aná.

³⁷ Bu-à ò dinya sig ning níng, mì ri dinya kó ni bidim pár. Aning shi àzír."

14

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni

(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

¹ Dà sig su pyànà ma wà bá ji àyúnn Pim Wam Zu ma brodi-à bàna ma yisti. I byar-à àgbamká bu mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, ma malamká ri yàn gbìb-à bá bòn pànn Yesu àni jirà abig gban rìg ku.

² Ama big dang rag bá sa fig á sai-à big ri ji bùkì-à níng bàna, jir kai bàna mpìrká má dù ngain.

Big Pàb Yesu Byir Mà Baitanya

(Mat 26:6-13; Yoh 12:1-8)

³ Barà ku shi sig mà Baitanya á lu Siman mpìr-à ri shi sig ma dor àkùnn, ku ri ji buju. I byar-à uwà zyun bi ma wùn àkwinn byir zyun-à

ri ning swinn òsàn, byir-à hi shi sig ma bài wàni, zìnnwá í nardi. I byar-à uwà-à níng zìg àkwinn-à hi n dìng kìm á wàin-à ni, n wìr wann Yesu byir-à hi á shinn-à ni.

⁴ Barà mpìrká káhi myàng àdòníng, big nànn àgùnn n bib bar òrbá rag, "Bu-à sa uwà-à níng ri sa kifinn byir-à níng í jir kai rà?"

⁵ Byir-à níng big nìm ma wann tafinn hing, big nìm má dìg bài dinari dari sara n nìm má ya mpìr ashiká." I byar-à big nànn uwà-à níng àgùnn, mì ri zìnn swau ku.

⁶ Ama Yesu dinya big rag, "Aning fim uwà-à níng. Bu-à sa ning ri sa shi ku níng í jir kai rà? Bu-à ku sa sig mì níng, ku sa síg mì bu-à òsàn.

⁷ Ning ri shi kyann ma mpìr ashiká í zyun kó ákaun, sai-à ning ma ri zìm kó ákaun bidim pár, ná sa ya big bu-à òsàn. Ama yi ma ning má shi kyann fig zyun bàna.

⁸ Ku sa sig bu-à sànn sig wà aku sa. Ku pàb síg mì byir á òr jir sai-à bá jì mì àni.

⁹ Mì ri dinya ning àjai, byar-à ba dang jir àjwár Shìdun kó àni á dunyaru, bu-à ku sa sig níng bá dinya mpìrká, mpìrká má kyab pànn ku àni."

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu

(Mat 24:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Yahuda Iskariyoti zyun áyau yann sukà dwib agban pyànà níng, dù n yag mà byar àgbamká ri twib

swànn bu á pyànn Shidun ni, jirà aku ya tafinn big Yesu.

¹¹ Barà big fig àdòning, big fig àjwár, n gib nu rag bá ya ku bàì. Ku yàn pyù-à kwá wann tafinn ya big Yesu.

Big Sa Buju Ayúnn Pim Wam Zu

(*Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Yoh 13:21-30*)

¹² Ayúnn wà jijag wà bá ji brodi-à bàna ma yisti níng fòr. Ayúnn-à hi í sai-à big ri gib gban kyann wùn àdùn wà bá ji àyúnn Pim Wam Zu ma kàhi. Yann sukàká bi n bib Yesu rag, “Wù ri zìm ayi yag sa buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng áni rà?”

¹³ I byar-à Yesu swam yag mpìr pyànà áyaubá ni, n dinya káníng rag, “Aning yag mà finn swann-à ni, ná dìg kwonn ma wunù zyun swann sig àgur zàpìr, aning bàg yag ku

¹⁴ mà lu-à kwá kà áni, ma aning dinya àsàin lu-à rag, ‘Malam dang rag tonn-à ku ma yann sukàwá má shi má ji buju àyúnn Pim Wam Zu áni, í wà áni rà?’

¹⁵ I wà kwá tiya ning tonn zyun ùwài nímá mà wai, wà big sinn sig kó kai mà ni. Aning sa sinn buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.”

¹⁶ Yann sukàwá big yag mà finn swann-à ni, n dìg kó kai bidìm pàr àràg barà Yesu dinya sig big. I byar-à big sa sinn buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.

¹⁷ Barà kamzau fòr í byar-à Yesu ma yann sukàwá big

dwib agban pyànà níng yag màhàn.

¹⁸ Big shi mi ri ji buju. I byar-à Yesu dinya big rag, “Mì ri dinya ning àjai, mpìr zyun áyauná ni má wann tafinn mì, í wà zyun-à ri ji buju ma mì níng.”

¹⁹ Barà big fig àdòning pìkyinnbá bai wàni, big bib ku zyun zyun n rag, “Shinn Luyí, kó í mì rà?”

²⁰ Yesu dinya big rag, “I mpìr zyun áyauná ni barà ning dwib agban pyànà níng. Mpìr-à níng hi í mpìr-à ri swab ji kwonn brodi ma mì á tasa-à ni níng.

²¹ Mì Wùn Mpìr Jíkwinn, má wu àràg barà big ba sig á jir Shidun ni á shinnmì ni rag má wu níng. Ama mpìr-à má wann tafinn Wùn Mpìr Jíkwinn níng, kwá wa shwìn, má sànn káb ni wà big nìm ma mà fig ku bàna.”

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani

(*Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25*)

²² Barà big ri ji buju àdòning, í byar-à Yesu zìg brodi n vig Shidun, n sa wàníng ísoko, n ngìr gáfìnn, n ya yann sukàwá big. Ku dinya káníng rag, “Aning zìg, wàníng í dìrmì.”

²³ I byar-à ku zìg zàn inabi á kwài n sa Shidun ísoko, n ya big. Big bidìm pàr big wa á kwài-à hi ni.

²⁴ Ku dinya big rag, “Wàníng í àsámí zyun-à má kifinn á dò shinn mpìrká ni nìnànn nímá. I àsà nu-à Shidun gib ya sig mpìrká.

²⁵ Mi ri dinya ning àjai, má wa fig rag zàn inabi bàna, sai àyúnn-à má wa wà àpyú-à mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁶ Big dàì jonn n swam yan Shìdun, mì yag rìg-à mà Wùn Mwir Zaitun.

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku

(*Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38*)

²⁷ Yesu dinya big n rag, “Ning bidim pár ná shàr tafinn rìg mì, jir kai bàna big ba sig á shinnmí ni, á jir Shìdun ni n rag ‘Shìdun má gban rìg aza àdùn-à, àdùnká má shàr yam rìg.’

²⁸ Ama sai-à ma dù nann zu kàng hing ma yonki, má yag jág ning nì mà Galili.”

²⁹ Bitrus dinya ku n rag, “Kó wà jàumí big bidim pár ma fim rìghing wù, bumí má fim fig wù bàna.”

³⁰ Yesu dinya ku rag, “Mì ri dinya wù àjai, á fi-à níng nì sai-à kwinn ra aku daḅ zu aku nu pyànà níng, wá sa yipyàr kàun sara má rag à yì fig mì bàna.”

³¹ Bitrus dang ma gban n rag, “Kó wà ba rag bá gban bàg kwonn mì big wù má, má sa fig yipyàr rag n yì fig wù bàna.”

Jàuwá big kádà níng dang àdòníng tinn.

Yesu Vig Shìdun Mà Gatsemani

(*Mat 26:36-46; Luk 22:39-46*)

³² Big bi fòr á byar-à big ri bar Gatsemani, í byar-à ku dinya yann sukàwá big rag,

“Aning shi wann áyág, má vig Shìdun.”

³³ I byar-à ku zìg Bitrus ma Yakubu ma Yohanna. Pìkyinnwá bai wàni.

³⁴ Ku dinya káníng n rag, “Pìkyinnmí bai sig wàni, shi rag má wù wu. Aning shi áyág, ama aning shi àzír.”

³⁵ Ku yag sim mà pyànn títi nímá n binn kir wann á jinn ni, n vig Shìdun rag, wà má sa a Shìdun zìg zu rìg ku á shwìn-à kwá wa níng ni.

³⁶ Ku dang rag, “Tamí, kó kai bidim pár wá sa sar, á zìg zu rìg mì áyau shwìn-à má wa níng ni. Ama á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sái bu-à kyinnwú ri zìm.”

³⁷ I byar-à ku bi dìg yann sukàká sara níng, big ri na aná. Ku dinya Bitrus rag, “Siman, wù ri na aná rà? Wá shi fig àzír kó awa nzyun bàna rà?”

³⁸ Aning shi àzír ma aning vig Shìdun, jirà kada bu-à bibai aku tonn gban ning bàna. Pìkyinn ná ri zìm aning sa bu nsàn, ama gbanmá fòr fig bàna.”

³⁹ I byar-à ku yag jakàng n vig Shìdun, ku vig jakàng bu-à ku nìm vig sig.

⁴⁰ Ku kàng bi jakàng n dìg sukàwá big big ri na aná, jir kai bàna zuná ri dìm big. Big yì fig bu-à bá dinya ku bàna.

⁴¹ Ku kàng bi wà wa sara, n dinya káníng rag, “Hár tàma-à níng, níng ri na aná, mì ri na ngàng dìrná rà? Wà ning na níng, màg hing. Ayúnn-à màg rag hing. Aning myàng, big ri ya kà

mì Wùn Mpìr Jíkwìnn á vù mpìrká ri sa bu pyìr.

⁴² Anìng dù nann zu, ayi yag nìng. Anìng myàng, mpìr-à má ya tafinn mì níng, ma ku níng.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku

(*Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-12*)

⁴³ Barà Yesu ri dang jír àdòníng, í byar-à Yahuda mpìr zyun áyau yann sukà dwìb agban pyànà níng, bi kwonn ma bìr mpìrká. Big bi kwonn ma kafai ma tun, jir kai bàna shun àgbamká ma malamká ma àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, swam bi síg big nì.

⁴⁴ Mpìr zyun-à má ya tafinn Yesu níng, dinya rìghing mpìrká bu-à kwá sa. Ku dinya mpìrká rag, “Mpìr-à na myàng ma kàm pànn ku í mpìr-à ná pànn. Anìng pànn gban ku gban gban, ma anìng zìg yag ku.”

⁴⁵ Gbìb fig tá bàna, Yahuda yag fòr mà byar Yesu ni, n dinya wàníng rag, “Malam, mì ri bib kà wù.” I byar-à ku kàm pànn wàníng.

⁴⁶ I byar-à mpìrká pànn wàníng n zìg yag rìg wàníng.

⁴⁷ I byar-à wùn sukà Yesu zyun gbar wàm zu kafaiwá n kyag fàu àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Ku kyag zu rìg wàníng sung-à.

⁴⁸ I byar-à Yesu bib bìr mpìr kánìng n rag, “Nìng bi

sig ma kafai kwonn ma tun jirà anìng pànn mì níng, mì í mpìr ajwú rà?”

⁴⁹ Su ma su bidim pár yi ma nìng ri shi kyann í zyun mà lu Shìdun, mì ri tàg kyann mpìrká, ama nìng pànn fig mì bàna. Ama wàníng sa sig àdòníng jirà bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig níng, aku shi àràg barà big ba sig.”

⁵⁰ I byar-à yann sukàwá big bidim pár shàr n fim rìg ku, mì yag rìgbá.

⁵¹ Wùn sukà zyun bàg yag ku. Wùn sukà-à níng hi wìr fig jà bàna, ku bìr sig íri mayafi, big pànn ku,

⁵² í byar-à ku wan tafinn rìg mayafiwá, n shàr yag rìg òr áyonn.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká Ni

(*Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Yoh 18:13-14, 19-24*)

⁵³ Big zìg yag Yesu mà byar àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. I byar-à àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma àgbamká kádà áyaubá ni ma malamká ma shun àgbamká, big bidim pár big kwonn í byar nzyun.

⁵⁴ Ama Bitrus bàg bi ku ásim pyunn ninonn nímá, hár mà lu àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swann bu. Ku shi mà byar-à níng hi, ku ma mpìrká ri sa gadi, ku shi, mi ri jwar pyìr.

⁵⁵ Agbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma àgbamká kádà níng, big yàn kyann mpìrká zyun-à má dang jír á shinn Yesu ni, jírà abig gban rìg ku, ama big dìg fig ku ma jír àbai zyun bàna.

⁵⁶ Mpìrká nìnànn nímá gim òsáng á shinn Yesu ni, ama jírba yag fig ízyun bàna.

⁵⁷ Mpìrká káhi sar dù nann zu n gim òsáng á shinwá ni, n dang rag,

⁵⁸ “Mpìr-à níng dang rag kwá dab gbànn rìg lu Shìdun wà mpìrká mi sig níng, má mi kàng zyun áyau su sara, kwá mi fig àrag bu mpìr bàna.”

⁵⁹ Ama bidim pár, jírba yag fig ízyun bàna.

⁶⁰ I byar-à àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, sar dù nann zu n bib Yesu rag, “A bàna ma jír-à wá dang á shinn jír-à níng ni rà? Bu-à mpìr káníng ri dang á shinwú ni níng, í kai rà?”

⁶¹ Ama Yesu pànn shi rìg akim, n dang fig jír bàna. Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, bib jakàng ku rag, “Wù í Almasihu Wùn Shìdun rà?”

⁶² Yesu dang rag, “Mì í Wùn Shìdun. Ná myàng Wùn Mpìr Jíkwinn má shi agunn vim nu Shìdun ni, kwá wann bi áyau akwor-à ni mà waisháu-à ni.”

⁶³ Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, gbar ka rìg

jàwá n dang rag, “Bu-à sa yá yàn mpìrká káhi abig bi dang kàng jír á shinwá ni níng, í jir kai rà?”

⁶⁴ Níng fig hing barà ku dang bai sig zinn Shìdun. Níng myàng á shinn?”

I byar-à big dang rag, bu bibai-à ku sa sig níng fòr hing wà abig gban rìg ku.

⁶⁵ I byar-à mpìrká káhi tu wìr ku sháng n sir dim rìg zuwá, n fam ku vù n dinya ku rag, “A dinya yi mpìr-à dab sig wù.” Mpìrká ri sar myàng kwonn ma lu Shìdun níng, pànn yag ku n dab ku.

Bitrus Ngàng Yesu

(*Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18, 25-27*)

⁶⁶ Barà Bitrus shi sig mà myann á jinn ni, í byar-à wùn uwà zyun bi, ku í wùn lu àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni.

⁶⁷ Ku myàng barà Bitrus shi, mi ri jwar pyìr àdòníng, ku myàng wàníng n dang rag, “Wù má, wù nìm shi kwonn sig ma Yesu mpìr Nazarat.”

⁶⁸ Ama Bitrus sa yipyàr n rag, “N yì fig bu-à wù ri dang níng bàna.” A byar-à níng hi, ku í zu yag rìg-à mà gbà dán-à ni.

⁶⁹ Wùn uwà-à níng myàng ku n dinya jakàng mpìrká sar yàr sig ma ku níng n rag, “Mpìr-à níng má, ku í bu Yesu tinn.”

⁷⁰ Bitrus sa jakàng yipyàr rag, “bàna.”

Shi kàng títi nímá, mpìrká sar yàr sig ma ku níng, dinya

ku rag, “Wù má, wù áyaubá ni àjai, jir kai bàna wù í mpìr Galili.”

⁷¹ I byar-à Bitrus dang rag, “N tung hing shinnmí ma Shìdun, ò yì fig mpìr-à ning ri dang níng bàna.”

⁷² Gbìb fig tá bàna, kwìnn dab zu aku nu pyànà. Bitrus kyab pànn jír-à Yesu dinya sig ku rag, “Sai-à kwìnn ra aku dab zu aku nu pyànà níng, wá sa yipyàr kàun sara má rag à yì fig mì bàna.” Barà ku kyab pànn àdòning ku kig mín wàni.

15

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(*Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Yoh 18:28-38*)

¹ I pyimbyau yì ní má, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma shun àgbamká ma malamká ma àgbamká kádà níng big kwonn í byar nzyun n dang jír á shinn Yesu ni. Big pànn Yesu n sir ku n zìg yag ku n ya kà ku á vù gwamna. Gwamna-à hi zinnwá í Bilatus.

² Bilatus bib Yesu rag, “Wù í kùr Yahudawaká rà?”

Yesu zìm n dang rag, “Aràg barà à dang níng.”

³ I byar-à àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu tìr ya ku jír nìnànn ní má.

⁴ Bilatus bib jakàng ku rag, “A bàna ma bu-à wá dang rà? A fig swai jirká big ri zìg bì á shinnwú ni nìnànn ní má níng.”

⁵ Ama Yesu pù fig nuwá bàna, í byar-à Bilatus sa mamaki.

Big Gib Jir Yesu N Rag Bá Gban Ku

(*Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Yoh 18:39—19:16*)

⁶ A sai-à mpìrká ma ji buju àyunn Pim Wam Zu, àyunn-à níng Bilatus ri zìg zu kyann mpìr zyun áyau ká big kìg kà sig mà tonn fi-à ni, wà zyun-à mpìrká ma vig hing ku rag aku zìg zu.

⁷ Ayau mpìrká big kìg kà sig mà tonn fi-à ni níng, mpìr zyun shi sig áni, big ri bar ku Barabas. Ku sa big nu hing kànn ma finn swann-à ni hár ku gban sig ki.

⁸ Bir mpìrká kwonn í byar nzyun n vig Bilatus rag aku zìg zu ya big mpìr zyun aràg barà ku ri sa bab kyann.

⁹ Bilatus bib big rag, “Ning ri zìm n zìg zu ya ning kùr Yahudawaká rà?”

¹⁰ Ku yì hing rag í jir akyib, í bu-à sa àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng big ya kà sig Yesu á vùwá ni.

¹¹ Ama àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni kar zìng bir mpìrká rag abig vig Bilatus a wàning zìg zu ya sòr big Barabas.

¹² Bilatus bib jakàng big n rag, “To, má sáshinn ma mpìr-à ning ri bar ku kùr Yahudawaká níng rà?”

¹³ I byar-à big wa nài yán n rag, “A dab bàg gban rìg ku á tà m bín-à ni.”

14 I byar-à Bilatus bib big rag, "I jir kai rà? Bu-à bibai-à ku sa sig í kai rà?"

Big yan swàb kà nài yán n rag, "A dab bàg gbam rìg ku."

15 Bilatus ri zìm a bìr mpìrká fig àjwárwá, í byar-à ku zìg zu ya big Barabas, n zìg Yesu n du kà big yang wàníng ashor, n ya á vù sojaká ni, a káníng dab bàg gbam rìg wàníng mà bín-à ni.

*Sojaká Màm Jwann Yesu
(Mat 27:27-31; Yoh 19:2-3)*

16 Sojaká zìg yag Yesu mà lu gwamna. Big bar kwonn sojaká kádà.

17 Big wìr kà ku jà zyun àràg í jà kùr, n tànn kwonn àkar sí n wan kà ku á shinn-à ni.

18 I byar-à big bib kà ku n rag, "A suwú nonn, wù kùr Yahudawaká."

19 Big zìg tun n mìb wann ku á shinn-à ni mìb mìb, n tu wìr ku sháng. Big binn kir wann á jinn ni n sa shì rag big ri wib ku.

20 Barà big mà m jwann kinn rìg ku àdòníng, í byar-à big í wan zu kàng rìg-à jà-à big wìr kà ya sig ku àràg í jà kùr níng, n wìr kà ya kàng ku jawá. Big zìg zu yag ku mà myann jirà abig dab bàg gbam rìg ku á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)

21 Mpìr zyun big ri bar Siman, ku ri kàng bi mà kauye, ku í mpìr Kurane. Ku

í ta Alizanda ma Rufas. Big du kà ku big gbam rag aku swann atàm bín-à bá dab bàg gbam Yesu áni níng.

22 Big zìg bi Yesu á byar zyun big ri bar Golgota. Yir zinn-à níng hi í akib shinn.

23 Big zìg ya ku zàn inabi, big vù kwonn sig ma zàn gantí zyun big ri bar mur. Ama ku wa fig bàna.

24 I byar-à big dab bàg gbam ku mà bín-à ni, n gáfinn jàkà buwá n dab shasha ma kàhi, jirà abig myàng wà zyun-à kó ni mà dab ji buwá.

25 Sai-à big dab bàg gbam sig ku á bín-à ni níng, í àsháu ajinndúbi í pyimbyau.

26 Big ba sinn sig yir bu-à sa big kànn bàg gbam sig ku níng n rag, "Kùr Yahu-dawaká."

27 Big dab bàg gbam kwonn sig ku ma mpìr ajwú big pyànà, zyun águnn vìm nuwá ni, zyun bó águnn vìm súrwá ni. [

28 Wàníng sa sig àràg barà big ba sig á jir Shìdun ni rag, "Big wànn bàg kwonn ku ma mpìrká sa sig bu-à bibai."]

29 Mpìrká ká ri wam zu yàr màhàn níng, big ning shinnbá n swau ku shì n rag, "Awúsharée, à dang rag wá wab gbànn rìg lu Shìdun, má mi kàng rìg áyau su sara.

30 To, á zìg zu shinnwú á bín-à ni, ma á tìg wann bi."

31 Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká mà m jwann ku n rag, "Ku zìg zu yì hing mpìrká, ama

ku zìg zu yì fig shinnwá bàna.

³² Almasihu kùr mpìr Israila, aku tig wann bi á bín-à ni ayi myàng jirà ayi bir pikyinn rag ku í Wùn Shìdun.”

Mpìr pyànàká big dab bàg gbam kwonn sig ma ku níng, swau ku shi àdòníng tinn.

Barà Yesu Wu Kiwá

(*Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30*)

³³ Barà àyúnn-à fòr áyau shinn, fi í sir dim gban rìg-à jànn-à bidim pàr, hár fòr àsháu sara wà àkamzau.

³⁴ Barà àsháu sara sa àdòníng, Yesu bar nài abor n rag, “Eloi, Eloi, lama sabatani?” Yìr jír-à níng í “Shìdunmí, Shìdunmí, bu-à sa à fim wa mì àdòníng, í jir kai rà?”

³⁵ Mpìrká ká sar yàr sig màhàn fig àdòníng, big dang rag, “Aning fig, ku ri bar Iliya.”

³⁶ I byar-à mpìr zyun áyaubá ni yag n zìg bi soso, n dù kà á zàn zyun shi rag í shin àban, n sir gbam á bín-à ni, n ya Yesu a wàníng wa, n rag, “Ayì shi kim, ayi myàng wà kó Iliya má bi má zìg tig wann ku.”

³⁷ Yesu kig nài ngbam níamá, í byar-à awunwá í zu rìg-à.

³⁸ Jà-à big gag dim sig nu nkyun lu Shìdun áni níng, í ki gáfinn rìg-à byar pyànà, daka mà wai hár á jìnn ni.

³⁹ Barà àgbam soja-à níng myàng Yesu barà wàníng

wu níng, ku dang rag, “Ajai, mpìr-à níng í Wùn Shìdun.”

⁴⁰ Uwàká sar sig pyunn ninonn níamá mi ri myàng bu-à ri sa, zyun í Maryamu Magdaliya, zyun í Maryamu na Yusufu ma Yakubu wà àshái-à, zyun í Salome.

⁴¹ Big í àsàinká bàg bi sig ku sai-à ku mà jànn Galili, big sa ya ku buju. Uwàká káhi nìnnàn níamá shi sig màhàn tinn, í uwàká bàg yag sig ku mà Urushalima.

Barà Big Jì Ki Yesu

(*Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42*)

⁴²⁻⁴³ Mpìr zyun shi sig áni, zìnnwá í Yusufu, ku í mpìr Arimatiya. Mpìrká ri yan kyinnwá wàni. Ku í àgbam Yahudawaká. Ku ri shi kír àyúnn-à kùr Shìdun má bi. Barà àkamzau ri sa rá asa, byar-à ma kyàr hing í àyúnn-à bá shi ngàng áni, ku wim kyinn n yag mà byar Bilatus n vig wàníng a wàníng ya ku ki Yesu.

⁴⁴ Bilatus sa mamaki barà ku fig big rag Yesu shà wu rìghing níng. Ku bar àgbam soja-à n bib wàníng wà Yesu ma wu rìghing jirà aku yì.

⁴⁵ Barà Bilatus fig kinn rìg jír á nu àgbam soja-à ni rag Yesu wu rìghing níng, í byar-à ku dinya Yusufu rag a wàníng zìg ki Yesu.

⁴⁶ Yusufu yag wann já mìmìg, n zìg tig wann ki Yesu n bing kà áni, n yag sinn kà wàníng mà shar ki-à big kab sig mà mìr àbàn. I byar-à ku zìg abàn ùwài

nímá n kidim nu nkyun amir-à ma kàhi.

⁴⁷ Maryamu Magdaliya ma Maryamu na Yusufu, big myàng byar-à big sinn kà sig ki Yesu.

16

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

(*Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10*)

¹ Barà àyúnn Asabar wam zu rìghing, Maryamu Magdaliya ma Maryamu na Yakubu, ma Salome, big wann sig tulare jirà abig pàb Yesu á òr-à ni.

² Ayúnn Ladi í pyimbyau, barà àyúnn-à ta nann zu rìghing, big dù n yag mà amir-à ni.

³ Barà big ri yag má á gbìb-à ni, big bib bar òr-bá rag, “Mpir-à má tìr dù ya yi abàn-à á nu nkyun amir-à ni í ni rà?”

⁴ Abàn-à hi wài hing wani. Big yag fòr màhàn, n myàng big tìr dù rìghing abàn-à á nu amir-à ni.

⁵ Big kà yag mà yau amir-à ni n myàng wùn sukà zyun wìr sig jà mìmìg nímá n shi sig águnn vìm nu-à ni, big sa rig mamaki.

⁶ I byar-à mpir-à níng dinya big rag, “Aning sa mamaki bàna. N yì hing ning ri yàn kyann Yesu mpir Nazarar wà big dab bàg gbam sig á bín-à ni níng. Ku bàna áyág, ku dù nann zu kàng rìghing. Aning myàng byar-à big sinn kà sig ku.

⁷ Aning yag dinya yann sukàwá big, kwonn ma Bitrus rag, ku ri yag mà Galili, kwá yag jág big ni, bá myàng ku màhàn àràng barà ku dinya sig big níng.”

⁸ I byar-à big zu mà amir-à ni n shàr yag, jir kai bàna azyúnn sa rìghing big, big sa mamaki. Big dinya fig mpir bàna, jir kai bàna big ri shàr zinn.

Yesu Mir Gbìb Zu á Pyànn Maryamu Magdaliya

(*Mat 28:9-10; Yoh 20:11-18*)

[
⁹ Barà ku dù nann zu kàng àyúnn Ladi í pyimbyau, ku mìr gbìb zu jag á pyànn Maryamu Magdaliya, àsain-à ku kan zu sig wàu sùmpyànn á òr wàning ni níng.

¹⁰ Wàning yag n yag dinya mpirká ma Yesu rii kyann zyun níng, ku òg káníng ri bai pikyinn, mi ri kig.

¹¹ Barà big fig ku dang rag Yesu dù nann zu kàng rìghing ma yonki níng, big bir fig kyinn á jìrwá ni bàna.

Yesu Mir Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Pyànn

(*Luk 24:13-35*)

¹² I wà yann sukà pyànn dù á Urushalima mì yag rìg-à mà kauye zyun ni. Ku mìr gbìb zu á pyànnbá ni, ku vìm bìr rìghing òr-wá.

¹³ Big kàng bi n dinya yann sukàkà dà níng, ama káníng bir fig pikyinn á jìrbá ni bàna.

*Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn
Yann Sukàwá Big Dwìb Ag-
ban Zyun*

*(Mat 28:16-20; Luk 24:36-
49; Yoh 20:19-23; Swàm Yann
1:6-8)*

¹⁴ Yesu mìr gbìb zu á pyànn yann sukàwá big ni, big dwìb agban zyun á sai-à big ri ji buju. Ku yan ta big, jir kai bàna big ngang wà bá bir pìkyinn á jír wá ni, ma barà big gbam sung wàni, n bir fig kyinn á jir mpìrká myàng sig ku sai-à ku dù nann zu kàng sig níng bàna.

¹⁵ Ku dinya big rag, “Aning yag kó áni bidìm pàr á dun-yaru, aning dinya mpìrká jir àjwár á shinnmí ni.

¹⁶ Mpìr-à ma bir hing pìkyinn, ma wau hing òr batisma, kwá wìm zu. Mpìr-à ma bir fig pìkyinn bàna, kwá wìm zu fig bàna.

¹⁷ Wàníng í bu mamakiká mpìrká ma bir hing pìkyinn á òrmí ni, bá sa. Bá kan zu wàu ma zìnnmí, bá dang nu jír àpyú,

¹⁸ kó wà ba pànn hing bushùwí, kó wà ba wa ganti-à bibai, bu má sa fig big bàna, bá tib wann vùbá á shinn mpìr dorká ni, káníng má gbam rìg.”

*Shìdun Zìg Nann Zu Yag
Yesu Mà Wai*

*(Luk 24:50-53; Swàm
Yann 1:9-11)*

¹⁹ Barà Shinn Luyí Yesu dang kinn jír ma big àdòníng, Shìdun zìg nann zu yag rìg ku mà wai. Ku shi

sig mà agunn wìm nu Shìdun ni.

²⁰ Yann sukàwá big yag n dang kyann jír wá kó áni bidìm pàr, ku sa shang káníng n ya káníng gbam-à má tiya mpìrká rag jir káníng í àjai.]

Jir Ajwár Zyun-à

LUKA

Ba Sig

Luka í mpìr adàb dor. Jír-à Luka ba sig níng ri tàg yi rag Yesu shí nì àsàin-à má pinn zu mpìrká, kwá pinn zu fig íri Yahudawaká bàna, kwá pinn zu mpìrká kádà níng tinn. Tarkada-à hi ri tiya yi rag Yesu ri zìm mpìr ashiká, ma mpìrká zyun-à ri wa shwìn. Tarkada-à hi ri tàg yi barà yá vig Shìdun, ma barà Shìdun má yafa ya mpìrká. Tarkada-à hi ri tàg yi jír áshinn Awun Shìdun ni. Luka í àsàin-à ba sig tarkada “Swam Yann Aswamká”.

Jír-à Luka Ba Sig Wà Jijag

¹ Yesu sa sig bu nìnnàn nímá sai-à ku shi sig á dun-yaru. Mpìrká nìnnàn nímá ba sig bu á shinn bu-à ku sa sig.

² Big myàng hing bu káníng sai-à ku sa jag sig. Big dinya hing yi bu káníng. Yi fig hing tai á shinn bu káníng ni.

³ Mì má nì bib byann hing tai-à níng í jír àjai. N fig hing tai bar buká ku sa jag sig. I bu-à sa nì dang rag, má ba má dinya wù bu káníng, Tiyofalas. Má wànn dinya wù bu káníng bidìm pár.

⁴ Mì ri sa àdòníng, jirà á yì jír àjaiká big tàg sig wù.

Big Dang Rag, Bá Mà Yohanna Asàin-à Awau Dir Batisma

⁵ Sai-à Hirudus rì na sig kùr Yahudawaká, mpìr zyun shi sig áni, ku í mpìr-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, big ri bar ku zinnwá í Zakariya. Ku í mpìr-à áyau mpìr Abiya, ku zìg sig uwà zyun í yiwai Haruna. Zinn uwà hi í Alis-abatu.

⁶ Zakariya ma wàwá big ri sa bu-à Shìdun ri zìm, big ri wib jir Shìdun ma bu-à Shìdun ma dang rag abig sa, big ri yàng dang fig jír bàna, big ri sa ma pikyinn nzyun.

⁷ Ama big bàna ma wùn kó nzyun, jir kai bàna Alisabatu í gbág. Big pyànnà bidìm pár big íri àwàutím tinn.

⁸ Ayúnn kyau swàm Zakariya á lu Shìdun ni fòr, Zakariya shi sig mà lu Shìdun ni, mì ri sa swam.

⁹ A bu sù swàm àgbamká ri twìb swànn bu á lu Shìdun ni, big ta kuriya bì pànn á shinn Zakariya, aku sa swàm á lu Shìdun, ma aku bim bu bim-à.

¹⁰ Sai-à ku ri bim bu bim-à níng, mpìrká sar sig á myann big ri vig Shìdun, àràg barà big ri sa kyann wà bá bim bu bim-à.

¹¹ I byar-à hi wùn aswam Shìdun mìr gbìb zu á pyànn Zakariya ni, águnn vìm nuwá á byar-à ku bim sig bu bim-à níng.

¹² Barà Zakariya myàng wàníng àdòníng, sái zinn pànn rìg ku, òrúwá zwab.

13 Ama wùn aswam Shìdun dinya ku rag, "A shàr zinn bàna, wù Zakariya. Shìdun fig rìghing bu-à à vig sig níng. Wàwú Alisabatu má yìm finn. Kwá mà ya wù wùn, wá bar ku zìnnwá í Yohanna.

14 Pìkyinnwú má kyàr, wá fig àjwár, mpìrká nìnànn nímá bá fig àjwár ma wùn-à kwá mà níng tinn.

15 Shinn Luyí má myàng ku rag ku í mpìr ùwài. Kwá wa fig shin bàna, kwá wa fig bu-à má pyann ku bàna. Tun daka ku shi sig má mà finn nàwá ni, Awun Shìdun má wìr mònn ku pìkyinnwá.

16 Ku í àsàin-à má zìg kàng bi mpìr Israilaká nìnànn nímá á byar Shìdunbá ni.

17 Kwá kà jag Shinn Luyí á pyànn í nì. Kwá shi ma gbm àràg Iliya wàrì. Kwá bar jùn kwonn àgbamká ma yanká í byar ízyun. Kwá sinn kàng mpìr bibaiká abig kàng bi á byar Shìdun. Kwá sinn kwonn mpìrká bu Shìdun abig shi kir Asàin Luyí."

18 I byar-à Zakariya dinya wùn aswam Shìdun rag, "Má yì áshinn wà bu-à hi má sa àjai rà? Ndá mì í àwàutím, wàmí í àwàutím tinn."

19 I byar-à wùn aswam Shìdun-à níng dinya ku rag, "I mì Jibrailu zyun-à ri sar á pyànn Shìdun ni. Big swam bi sig mì ní dinya wù jir àjwár.

20 Ama à wib fig jírmí bàna. Jír-à hi má sa àjai àyunn su zyun. Barà à wib

fig jírmí bàna níng, wá dang sar fig jír bàna. Wá shi àdòning sái àyunn-à bu-à ò dinya sig wù níng ma sa hing àjai."

21 A byar-à níng hi, mpìrká ri shi kir Zakariya níng, big ri kyab bu-à sa sig, ku nonn sig mà lu Shìdun ni níng.

22 Barà ku zu bi àdòning ku dang sar fig rag jír ma mpìr káníng bàna. I byar-à big myàng yì n dang rag, "Wùn aswam Shìdun zyun mà wai dang hing jír ma ku mà lu Shìdun ni." Ku dang sar fig jír ma káníng bàna. Bu-à kwa dinya káníng, ku tàg rág ma vù.

23 Barà àyunn-à swàmwá á lu Shìdun ni vinn àdòning, sái ku í kàng yag rìg-à mà luwá ni.

24 I byar-à na nonn fig bàna, sái wàwá Alisabatu yìm finn. Ku zu fig á lu-à ni bàna hár sònn swana.

25 I byar-à Alisabatu dang rag ku fig hing àjwár á pyànn Shìdun ni. Wàníng sa shang hing ku, n zìg zu rìghing ku á zunái á pyànn mpìrká ni.

Big Dang Rag, Bá Mà Yesu Wùn Shìdun

26 Alisabatu shi sig ma finn sònnwá sùnnjin. Shìdun swam bi wùn aswamwá Jibrailu á jànn Galili, á finn swann Nazarat.

27 Ku shi sig ma jír zyun-à ku ri zìm aku dinya wùn uwà sáb zyun, zìnn wàníng í Maryamu. Wùn uwà-à níng hi yì fig ma wunù bàna. Wunù zyun, zìnnwá

í Yusufu, má sîr ban ma ku. Yusufu í wùn ada kùr Dawuda.

²⁸ I byar-à wùn aswam Shìdun yag mà byar Maryamu, n dinya ku rag, “N bi sig í bib kà wù, wù í zyun-à big shig zu sig, Shìdun shi sig ma wù.”

²⁹ Sai-à Maryamu myàng wùn aswam Shìdun-à níng, pìkyinnwá na tag wann fig bàna. Ku kyab jír á pìkyinnwá ni n rag í kai rà?

³⁰ Ama wùn aswam Shìdun dinya ku rag, “Kada á shàr zinn bàna Maryamu, à dîg hing bu òsàn á pyànn Shìdun ni.

³¹ Wá yìm finn, má mà wùn, má bar ku zìnnwá YESU.

³² Kwá shi àgbam. Bá bar ku Wùn Shìdun mà wai. Shìdun má gbar dù ku àràng kùr bu yàkúwá Dawuda rì níng.

³³ Kwá na kùr á shinn yann adaká bu Yakubu, hár kinn kinn. Kùrwá má vinn fig ávinn bàna.”

³⁴ I byar-à Maryamu dinya wùn aswam Shìdun rag, “Sáshinn má shi àdòníng rà? Hár barà òn yì fig ma wunù bàna.”

³⁵ I byar-à wùn aswam Shìdun zìm n dinya ku rag, “Awun Shìdun má wìr mònn wù, gbam Shìdun má shi á shinnwú ni tinn. Jír kai bàna wùn-à wá mà níng í wùn kyikyàr bu Shìdun. Bá bar ku Wùn Shìdun.

³⁶ A kyab pànn yiwaiwú Alisabatu. Big dang rag ku í gbág, kwá mà fig wùn bàna. Ama ku shi sig ma finn

sònn sùnnjin tàma-à níng, kó barà ku í àwàutím níng.

³⁷ A myàng, bu-à Shìdun má sa sar fig bàna níng, bàna.”

³⁸ Maryamu dang rag, “Mì í fàu Shìdun, aku shi á shin-nmí ni àràng barà à dang níng.” I byar-à wùn aswam Shìdun í ku í fim rìg-à.

Maryamu Yag Mà Byar Alisabatu

³⁹ Ayau su pyànn káníng ni Maryamu dù, n yag mà swann zyun ni, swann-à hi shi sig á òr shinnkwinn mà jànn Yahuda.

⁴⁰ Ku kà yag á lu Zakariya ni aku bib kà Alisabatu.

⁴¹ Barà Alisabatu fig nài bib-à Maryamu bi bib kà ku níng, í byar-à wùn àjann-à á finnwá ni níng ding òr wá. I nànn-à hi Shìdun wìr mònn rìg Alisabatu ma Awun Kyikyàrwá.

⁴² Alisabatu dang jír ma gbam n dang rag, “Maryamu, wù í uwà zyun-à Shìdun shig zu sig áyau uwàkà ni bidim pàr. Wùn-à á finnwú ni níng, í wùn zyun-à Shìdun shig zu sig tinn.

⁴³ Mì bó, òn fòr síg kai, hár na Shinn Lumí má bi á byarmí ni aku bi bib kà mì rà?

⁴⁴ Hár barà òn fig à bib kà mì níng, wùn àjann-à á finnmí ni níng fig àjwár, n ding òr wá.

⁴⁵ “A bir hing pìkyinnwú á jír Shìdun-à big swam bi sig á byarwú ni níng. I bu-à sa wá fig àjwár níng. Jírwá má

sa àràng barà ku dinya sig wù níng.”

Maryamu Dài Swam Yan Shìdun

⁴⁶ I wà Maryamu dang rag, “Pìkyinnmí ri swam yan Shìdun.

⁴⁷ Pìkyinnmí ri fig àjwár, jir kai bàna Shìdun zìg zu rìghing mì.

⁴⁸ Jir kai bàna ku kyab pànn hing ashimí, mì í fàu átai.

Tun daka tàma-à níng mpìrká má bar rag mì í mpìr afig àjwár.

⁴⁹ Shìdun shi sig ma gbam, jir bu ùwàiká ku sa ya sig mì níng.

Zìnnwá í zinn kyìkyàr.

⁵⁰ Shìdun ri myàng ashi mpìrká ri wib ku, kó mpìrká tàma-à níng kó mpìrká wàri.

⁵¹ Ku shi sig ma gbam.

Ku kan tafinn rìghing mpìrká ri gbar dù shinn níng.

Ku zìg zu rìghing bu-à big ri kyab á pìkyinnbá ni.

⁵² Ku gbar tìg rìghing kùrká á kùrbá ni,

ku gbar dù nann zu rìghing mpìrká ri gbar dù fig shinn bàna níng.

⁵³ Ku ri pyag mpìrká ri fig amor ma buju-à òsàn, ama mpìr bàiká ku kan kàng yag rìghing káníng vù áyonn.

⁵⁴ Shìdun sa shang rìghing mpìrká buwá mpìr Is-railaká,

àràng barà ku gib sig nu tun sai-à á ninonn,

ku rag kwá myàng ashi káníng.

⁵⁵ Shìdun sa rìghing buká ku rì dinya sig tayí big ma Ibrahim ma swai mpìr Ibrahim big.”

⁵⁶ I byar-à Maryamu ma Alisabatu shí zyun hár sòn sara. I wà ku í kàng yag rìg-à mà luwá ni.

Big Mà Yohanna Asàin Awau Dìr Batisma

⁵⁷ To, í byar-à àyúnn-à Alisabatu má mà áni í fòr-à, ku bì mà wùn wunù.

⁵⁸ Sáí ayor luwá big ma yiwaiwá big fig tai jír bu-à Shìdun sa ya sig ku níng, big fig àjwár wàni á bìr-à ni.

⁵⁹ Su awinyin fòr. I wà big kyag wùn-à jur, big ri zìm abig bar ku zinn tawá Zakariya.

⁶⁰ Ama nàwá dang rag, N í, abig bar ku zìnnwá í Yohanna.

⁶¹ I wà big dinya ku rag, “Ai ning bàna ma yiwainá zyun-à shi sig zìnnwá àdòníng.”

⁶² I byar-à big bib tawá jír ma vù, n dang rag kwá bar zinn wùnwá í kai rà?

⁶³ I byar-à ku tàg ma vù àjirà abig ya ku bu-à kwá ba ma kàhi, í wà ku ba zinn wùnwá rag í Yohanna. I byar-à kó ni mànhàn wim gbam rig big mamaki.

⁶⁴ I byar-à hi Zakariya shinn anamwá í finn finn rìg-à, ku dig pyù-à n dang rag jír, mì ri swam yan Shìdun.

⁶⁵ Mpìrká ku ma káníng shi kwonn sig zyun níng,

zinn pànn rìg big, tai bu káníng kàng kwìb vinn rìg agunn shinnkwìnká á Yahudiya.

⁶⁶ Mpìrká fig tai jír káníng n bib jír á shinnwá ni, n rag, “Wùn-à níng má shi í kai rà?” Bu-à sa big dang àdòníng, big myàng hing gbam Shìdun shi sig ma ku.

Bu-à Zakariya Fig Ajwár n Dang Sig

⁶⁷ Zakariya ta Yohanna Awun Shìdun shi sig ma ku. Ku dang jir Shìdun, n rag,

⁶⁸ “Ayi swam yan ning Shinn Luyí Shìdun bu Israilaká,

ku bi aku sa shang mpìr káníng

aku zìg zu big áyau shwìn.

⁶⁹ Ku ya hing yi àgbam mpìr-à má zìg zu yi, mpìr-à hi í wùn ada Dawuda fàuwá,

⁷⁰ àràg barà ku rì dang sig á nu mpìrká ri dang kyann jír wá.

⁷¹ Ku dang rag kwá zìg zu yi á vù mpìr azíbyí big ni,

àràg mpìrká ri zìm fig yi bàna níng.

⁷² Ku rì dang rag kwá myàng ashi yàkúyí big,

ku mànn jànn fig bu-à ku rì dang sig rag kwá sa níng bàna.

⁷³ I ki-à ku rì tun ya sig yàkúyí Ibrahim n rag,

⁷⁴ kwá zìg zu rìg yi á vù mpìrká ri zib yi,

jirà ayi sa swàm Shìdun, ayi shàr zinn bàna,

⁷⁵ jirà ayi shi mpìr kyìkyàr ma shu òsàn á pyànnwá ni

áyau su shuyí ni bidim pár.

⁷⁶ Wù wùn-à níng, bá bar wù, wùn aswam Shìdun.

Wá kà jag Shinn Luyí á pyànn í nì.

Wá wàu kyàr ya ku gbìb-à kwá bàg àni.

⁷⁷ Wá dinya mpìrká jir Shìdun,

má dang rag, Shìdun aku zìg zu big á bu pyìrbá ni.

Kwá zìg zu big, kwá yafa ya big.

⁷⁸ Shìdun ri myàng ashi mpìr.

Kwá swam bi hing jir àjwàrwá má shi àràg àyar ri yar wann bi mà wai.

⁷⁹ Ayar-à má wann bi níng, má kan rìg fi,

má kan rìg ki tinn, má kan rìg zinn á pìkyinn mpìrká ni,

má tìya yi gbìb-à òsàn, jirà pìkyinnyí aku na tag.”

⁸⁰ Wùn-à níng hi wài gbam mi ri wib Shìdun. Ku shi sig mà awúnna-à ni hár àyúnna-à ku zu bi á byar Israilaká, í byar-à ku kà rag hing swàm wá sa.

2

*Barà Big Mà Yesu
(Mat 1:18-25)*

¹ Asai-à níng hi kùr Augustas dang rag abig bar nài abor. Ku dang rag abig ba wànn mpìrká á jànnwá ni bidim pár.

² Sai-à big kà bu wànn-à níng wà jijag sai-à níng hi Kiriniyas shi síg nì gwamna á Suriya.

³ A byar-à níng hi, kó ni kàng yag mà jànnwá ni, àjirà abig ba wànn ku màhàn.

⁴ I byar-à hi Yusufu dù mà swann Nazarat, á jànn Galili, n yag mà swann Baitalami á jànn Yahudiya. Baitalami í byar-à big mà sig Dawuda. Yusufu yag sig màhàn, jir kai bàna ku í wùn ada Dawuda.

⁵ Ku yag kwonn sig ma Maryamu uwà ku ri zìm kwá zìg. Wàníng shi sig ma finn. Big yag àjirà abig ba wànn big.

⁶ Ayúnn-à big shi sig màhàn níng, sái sù màwá fòr.

⁷ Ku mà wùn màsábwá í wunù, n bir wàníng á jà. Ku jag wann wùnwá á kwài buju bu apyagká ni, jir kai bàna big dìg fig byar ná á lu-à big tìg sig níng ni bàna.

Aza Adùnká Yag Bib Kà Yesu Sai-à Big Mà Ku Ajann

⁸ A sai-à níng hi, aza àdùnká na sig mà awúnn-à ni. Big na yàr sig mà finn swann-à ni. Big ri myàng kwonn ma bu apyagká bubá í zyun á fi-à ni.

⁹ A byar-à níng hi wùn aswam Shìdun mà wai fòr bi n sar á shinnbá ni. Ayar Shìdun tìg wann bi n sar kàng kwìb big bidim pár, zinn pànn big.

¹⁰ I byar-à wùn aswam Shìdun dinya big rag, “Aning shàr zinn bàna. N zìg bi

ya sig ning tai òsàn, má sa pìkyinn ná má fig àjwár wàni. Tai òsàn-à níng, í bu mpìrká bidim pár.

¹¹ Janá-à níng á finn swann-à big mà sig Dawuda, big mà ya sig ning mpìr-à má sa shang ning. Ku shi síg nì Almasihu Shinn Luyí wà Shìdun swam bi sig.

¹² Wàníng í bu-à ná myàng. Ná dìg wùn àjann, big bir sig ku á jà, ku na sig á kwài buju bu apyagká ni.”

¹³ Big rag abig myàng àdòníng, bìr yann aswamká bu Shìdun mà wai bi dìg zyun-à dinya mpìrká tai àjwár-à níng, big sar kàng kwìb gban rìghing byar-à hi. Big ri dài jonn, big ri swam yan zinn Shìdun.

¹⁴ Big dài dang rag, “Shìdun, í Shìdun ùwài mà wai. Mpìrká Shìdun ri zìm á jànn-à ni, pìkyinnbá má fig àjwár.”

¹⁵ A sai-à níng hi yann aswamká bu Shìdun kàng yag rìg mà wai. Aza àdùnká myàng dìrbá, n dang rag, “Ayí yag mà finn swann Baitalami, ayí myàng wùn-à Shìdun dinya sig yì rag, big mà sig níng.”

¹⁶ Big dù n yag kìnì, n dìg Maryamu ma Yusufu, ma wùn àjann-à na sig á kwài buju bu apyagká ni àràg barà wùn aswam Shìdun dinya sig big.

¹⁷ I byar-à hi big dù, mi ri dinya mpìrká buká wùn aswam Shìdun dinya sig big

á shinn wùn àjann-à big mà sig níng.

¹⁸ Barà mpìrká fig bu-à aza àdùn káníng dinya sig big níng, big sa mamaki.

¹⁹ Maryamu sinn sig bu káníng á pikyinnwá ni, mi ri kyab.

²⁰ Aza àdùnká kàng yag, mi ri swam yan zìnn Shìdun á shinn buká big fig sig, ma bu-à big myàng sig, wato wùn àjann-à níng, àràg barà wùn aswam Shìdun dinya sig big.

Big Zìg Yag Yesu Wùn Ajann-à Níng Mà Lu Shìdun

²¹ Ayúnn su awinyin fòr, bá kyag Yesu jurwá, n bar zìnnwá Yesu àràg barà wùn aswam Shìdun dang sig á sai-à nàwá yìm fig ma finn bàna.

²² Ayúnn-à Maryamu má sa kyàr òrúwá fòr barà doka Musa dang sig, sái big zìg Yesu n zìg yag ku mà lu Shìdun á Urushalima jirà abig sìnn ku á pyànn Shìdun,

²³ jir kai bàna doka Shìdun dang rag, “Wà uwà ma mà wùn màsábwá wunù, bá zìg yag ku mà lu Shìdun àjirà abig ya ku Shìdun.”

²⁴ Maryamu sa kyàr òrúwá ma yann àlàb pyànà, jir kai bàna jir Shìdun dang rag, “Bá sa kyàr ma yann àlàb lu pyànà kó àlàb awúnn pyànà.”

²⁵ Mpìr zyun shi sig màhàn á swann Urushalima, zìnnwá í Simiyan. Ku í mpìr òsàn, ku ri wib

Shìdun. Awun Shìdun shi sig á pikyinnwá ni. Ku ri shi kir àyúnn-à Shìdun má swam bi wùnwá á byar mpìr Israilaká a wàníng sa shang big.

²⁶ Awun Shìdun tiya sig ku kwá wu fig bàna, sái kwa myàng hing Kristi zyun-à Shìdun má swam bi.

²⁷ Awun Shìdun dinya ku aku kà yag mà lu Shìdun. Yusufu ma Maryamu zìg kà Yesu wùn àjann-à níng mà lu Shìdun jirà abig sa bu-à doka dang sig.

²⁸ Simiyan zìg wùn àjann-à níng, n wau swann sig ku, mi ri yan Shìdun, mi ri dang rag,

²⁹ “Shìdun zyun-à mà m sig yi, tàma-à níng n myàng hing wùnwú, àràg barà wù rì dang sig.

Kó ma wu tàma-à níng, sànn hing,

³⁰ jir kai bàna tàma-à níng zumí myàng hing wùn azìmwú,

zyun-à má zìg zu mpìrká á bu pyìrbá ni,

³¹ wà à swam bi sig, jirà mpìrká bidim pár abig myàng ku.

³² Kwá tàg mpìr nu jìrká kim kim gbìb-à bá bàg.

Ba wib mpìr Israilaká á jir shinnwá ni.”

³³ Ta wùn-à mà nàwá sa mamaki ma jìrká Simiyan dang sig á shinn wùn àjann-à níng.

³⁴ I byar-à hi, Simiyan vig Shìdun aku sìnn big á byar-à òsàn, n dinya Maryamu

na Yesu n rag, “Wùn-à níng í àsàin-à má sa mpìrká nìnànn nímá má kù, ama mpìrká nìnànn nímá má dù nann á shinnwá ni á jànn Israila,

³⁵ jír kai bàna kwá dang kyàr vinn rìg bu-à mpìrká nìnànn nímá ri kyab á pìkyinnbá ni. Wù Maryamu, pìkyinnwú má bai àràg big twìb kà sig wù kafai á pìkyinnwú ni.”

³⁶ Uwà zyun shi sig mà lu Shìdun, zìnnwá í Hanatu. Ku í wùn Fanuyila, yiwai mpìrká ma Ashiru. Ku í àwàutím, ku rì shi sig á lu nùwá ni jì sùmpyànn.

³⁷ Daga àyúnn-à nuwá wu sig, ku í wà ki, hár tàma-à níng jiwá dìb-yina agban yina. Ku ri yag kyann mà lu Shìdun, fi ma ayúnn. Ku ri vig Shìdun, ku ri sìnn nu tinn.

³⁸ Uwà-à níng bi fòr á byar-à wùn àjann-à níng shi sig. Ku yan Shìdun á shinn wùn-à níng. Ku dinya mpìrká nìnànn nímá jír á shinn wùn àjann-à níng ni. I mpìrká ri shi kir àyúnn-à Shìdun má sa shang bìr mpìrká mà Urushalima níng.

Yusufu Ma Maryamu Zig Yag Yesu Mà Swann Nazarat

³⁹ Barà big sa vinn rìg bu-à jír Shìdun dang rag abig sa níng, sái big í kàng yag rìg-à mà jànn Galili, á finn swannbá ni mà Nazarat.

⁴⁰ Wùn-à níng wài gban rìghing. Ku yar rìghing, mi

ri wib Shìdun. Shìdun ri sa sà ya ku.

Yesu Wùnshái-à Níng Kà Shi Sig á Lu Shìdun

⁴¹ Tawá ma nàwá ri yag kyann mà Urushalima jír shinn àyúnn wùwài, zìnn àyúnn-à níng hi í àyúnn Pim Wam Zu.

⁴² Yesu jiwá fòr jì dwib agban pyàna. Ku ma káníng ri yag rág í zyun mà Urushalima àràg barà big ri yag kyann àyúnn ùwài-à níng.

⁴³ Barà big sa vinn rìg bu-à zìg yag sig big, sái big ri kàng yag rág mà lu-à ni. Sái Yesu í sar rìg-à á Urushalima, tawá ma nàwá yì fig bàna.

⁴⁴ Big ri kyab rag káhi kwá áyaubá ni, hár big kyann kyonn hár àyúnn kà. I byar-à big yàn kyann ku áyau bar yiwaiwá big ni, ma jàuwá big ni, áyau barà big yag sig níng.

⁴⁵ Big dìg fig ku bàna. I byar-à big í kàng yag kàng rìg-à mà Urushalima, mi ri yàn kyann ku.

⁴⁶ Ayúnn su sara, í wà big yàn dìg rag ku mà lu Shìdun ni. Ku shi kà sig áyau àgbam malamká ri tàg bu. Ku ri fig jírba, mi ri bib káníng jír tinn.

⁴⁷ Mpìrká fig sig jírwa níng, big sa mamaki, jír kai bàna ku shi sig ma yar. Jír-à ba bib ku, ku ri zìm òsàn.

⁴⁸ Barà nàwá ma tawá myàng ku, sái big sa mamaki. Nàwá dang rag, “Wùnmí, á myàng, sáshinn à sa yì àdòníng rà? A

myàng, yi ma tawú ri yàn kyann wù hár pikyinnýi bai rìghing.”

⁴⁹ Sái ku dinya káníng rag, “Bu-à sa ning ri yàn kyann mì àdòníng í jir kai rà? Ning yì fig wà ò shi sig á lu tamí ni bàna rà?”

⁵⁰ Big fig yì fig bu-à ku dinya sig big níng bàna.

⁵¹ A byar-à níng hi, Yesu kàng yag ma big í zyun mà Nasarat. Ku ri wib káníng. I barà nàwá ri kyab bu káníng á pikyinnwá ni bidim pár.

⁵² I byar-à Yesu ri wài. Yarwá ri swàb kà tinn. Shìdun ri zìm ku, mpìrká ri zìm ku tinn.

*Jir Shìdun Zyun-à
Yohanna Asàin Batisma
Dang Sig*

(*Mat 3:1-12; Mar 1:1-8;
Yoh 1:19-28*)

3

¹ Asai-à Kaisar Tibaryus na sig kùrwá hár jì dwib agban swana níng, Shìdun dang jír ma Yohanna, í sai-à Buntus Bilatus í gwamna á jànn Yahudiya, Hirudus í gwamna á jànn Galili, Filibus wunzà Hirudus í gwamna á jànn Ituriya mà jànn Tarakunitis, Lisaniyas í gwamna á jànn Abiliya,

² Hanana ma Kayafa í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun. A sai-à níng hi, Shìdun dang jír ma Yohanna wùn Zakariya mà awúnna-à ni.

³ I byar-à Yohanna dù n yag rìg mà jànn agunn Ning Urdun, ku ri dang jir Shìdun

màhàn, ku dang rag, “Aning fim bu pyìrká ning ri sa. Abig wau ning òr batisma, jirà Shìdun aku yafa ya ning bu pyìrká buná.”

⁴ Yohanna í zyun-à Ishaya wùn aswam Shìdun rì dang sig jír á shinnwá ni. Ku ba sig rag,

“Mpìr zyun-à má swam yag ku níng, ku shi sig mà awúnna-à ni,

ku ri dinya mpìrká jírmí rag, ‘Aning wàu kyar gbìb-à Shinn Luyí má bàg áni.

Byar-à gbìb-à gor sig níng, aning wàu lafinn yag rìg mà pyànn.

⁵ Kó shar-à áni bidim pár, abig wàu jì dim rìg, kó shinnkwinn-à áni abig wàu bab jànn rìg.

Abig wàu lafinn rìg gbìb-à hi, ma abig sa jann rìg.

⁶ I byar-à kó ni bidim pár má myàng barà Shìdun sa wim zu sig mpìrká buwá.’ ”

⁷ A byar-à níng hi, bìr mpìrká ri bi á byar Yohanna aku wau big òr batisma. Ku dinya káníng rag, “Ning í bushùwí big, í ni dinya sig ning í nì rag, ‘ná zu shwìn bu-à Shìdun dang sig rag kwá swam bi níng’ rà?”

⁸ Aning sa bu-à mpìrká má yì rag ning fim rìghing bu pyìrná. Kada aning dang ma shinn ná rag, ná zìg zu shinn ná á shwìn-à ri bi níng ni, jirà taná í Ibrahim níng, bàna. N dinya ning, Shìdun má sa yì bu-à ku ri zìm,

kwa zìm hing, kwá zìg abàn káníng má mà̀m yann adaká bu Ibrahim ma kàhi.

⁹ Aki shi sig áni zyun-à bá kyag ta wann rìg bín-à ma wan fig awan òsàn bàna, bá ta kà rìg mà̀ pyìr-à ni."

¹⁰ I byar-à mpìrká bib ku rag, "Wà má àdòníng yá sa í kai rà?"

¹¹ Ku dinya káníng rag, "Mpìr-à ma shi sig ma já pyànà aku ya jáuwá zyun-à bàna ma kàhi níng, zyun. Mpìr-à ma shi sig ma buju, aku ya mpìr-à bàna ma kàhi."

¹² Mpìrká ri zìg bàì jànn-à níng bi sig abig wau big òr batisma, big bib ku rag, "Malam, yá sa í kai rà?"

¹³ I byar-à ku dinya big rag, "Kada aning zìg wam zu nu-à big dinya sig ning bàna."

¹⁴ Sojaká kàhi bib ku rag, "Buyí yá sáshinn rà? Yá sa í kai rà?"

Ku dinya big n rag, "Kada aning gbar shwar bu zyun á vù mpìrká ni bàna, kada aning yan ta mpìr átai bàna tinn. Aning bir pìkyinn ná á bàì swàmna ni kawai."

¹⁵ I byar-à mpìr káníng kyab jír á pìkyinnbá ni, n dang rag, "Kó Yohanna í Almasihu-à Shìdun dang rag kwá swam bi níng rà?"

¹⁶ I byar-à Yohanna dinya big n rag, "Mì ri wau òr batisma ma zàpìr, ama mpìr zyun má bi kwá shi àgbammí, kó jùr tabarwá má, ò fòr fig wà má finn sar bàna. Kwá wau ning òr

batisma ma Awun Shìdun ma pyìr.

¹⁷ Shìdun má zìg zu rìg mpìrká buwá. Mpìrká ma í buwá bàna, kwá wìr kà rìg káníng á pyìr-à má dim fig á dim bàna, àràg barà mpìr ri pìm zu asinn za á za-à ni, mi ri wìr gham rìg yìr za-à, mi ri zìg asinn-à mi ri wìr kifinn rìg níng."

¹⁸ Yohanna dinya mpìrká jir Shìdun á shinn buká nìnnànn nímá.

¹⁹ Sáì ku dinya kùr Hirudus jír á shinn bu-à wàníng sa sig bai n zìg rìg sig wà wunzà wàníng níng, uwà-à hi big ri bar ku Hirudiyas. Hirudus sa sig buká sànn fig bàna kim kim.

²⁰ Sáì ku sa swàb kà bu-à sànn fig bàna, n pànn rìg Yohanna n kìg kà á tonn fi.

Yohanna Wau Yesu Dir Batisma

(Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)

²¹ Barà Yohanna wau vinn rìg mpìrká òr batisma àdòníng, sáì Yesu bi abig wau ku tinn. Barà Yohanna wau vinn rìg ku òr batisma àdòníng, sáì ku dang jír ma Shìdun. A byar-à hi, waisháu-à í pù finn-à sa hauu.

²² I byar-à hi, big myàng Awun Shìdun wann bi n kir wann á shinn Yesu ni, àràg àlàb. I byar-à big fig nài abor wann bi mà wai, n dang rag, "Wù í wùn azimmí. Pìkyinnmí ri fig àjwàrwú wàni."

Swai Mpìrká Bu Yesu
(Mat 1:1-17)

23 Sai-à Yesu dang jag jir Shìdun ku shi sig ma ji dìzyun agban dwib. Big sìn̄n sig rag, ku í wùn Yusufu, Yusufu í wùn Hali.

24 Hali í wùn Matati, Matati í wùn Lawi, Lawi í wùn Malki, Malki í wùn Yanna, Yanna í wùn Yusufu,

25 Yusufu í wùn Mattathiya, Mattathiya í wùn Amos, Amos í wùn Nahoma, Nahoma í wùn Hasli, Hasli í wùn Najaya,

26 Najaya í wùn Maatha, Maatha í wùn Mattathiya, Mattathiya í wùn Shimi, Shimi í wùn Yuseka, Yuseka í wùn Joda,

27 Joda í wùn Yohanna, Yohanna í wùn Risa, Risa í wùn Zarubabila, Zarubabila í wùn Shaaltilla, Shaaltilla í wùn Niri,

28 Niri í wùn Malki, Malki í wùn Addi, Addi í wùn Kusama, Kusama í wùn Almodama, Almodama í wùn Iri,

29 Iri í wùn Joshuwa, Joshuwa í wùn Aliazara, Aliazara í wùn Yorima, Yorima í wùn Matati, Matati í wùn Lawi,

30 Lawi í wùn Simiyan, Simiyan í wùn Yahuda, Yahuda í wùn Yusufu, Yusufu í wùn Jonam, Jonam í wùn Aliyakima,

31 Aliyakima í wùn Malaya, Malaya í wùn Mainana, Mainana í wùn Matthata, Matthata í wùn Nathana, Nathana í wùn Dawuda,

32 Dawuda í wùn Yassa, Yassa í wùn Obida, Obida

í wùn Buaza, Buaza í wùn Salmuna, Salmuna í wùn Nahashuna,

33 Nahashuna í wùn Aminadabu, Aminadabu í wùn Arama, Arama í wùn Hasaruna, Hasaruna í wùn Parisa, Parisa í wùn Yahuda,

34 Yahuda í wùn Yakub, Yakub í wùn Ishaku, Ishaku í wùn Ibrahim, Ibrahim í wùn Taraha, Taraha í wùn Nahura,

35 Nahura í wùn Saruja, Saruja í wùn Rauwa, Rauwa í wùn Falaju, Falaju í wùn Abiru, Abiru í wùn Shalahu,

36 Shalahu í wùn Kinana, Kinana í wùn Arfakshada, Arfakshada í wùn Sama, Sama í wùn Nuhu, Nuhu í wùn Lamaka,

37 Lamaka í wùn Matushalaha, Matushalaha í wùn Enok, Enok í wùn Yarada, Yarada í wùn Mahalailu,

38 Mahalailu í wùn Kanana, Kanana í wùn Anosha, Anosha í wùn Shitu, Shitu í wùn Adamu, Adamu í wùn Shìdun.

4

Shaitan M̀ag M̀ag Fig Yesu, Aku Sa Bu-à Bibai
(Mat 4:1-11; Mar 1:12-13)

1 Awun Shìdun shi sig á pìkyinn Yesu ni ẁani. Ku k̀ang bi sig mà Ning Urdun. Awun Shìdun zìg yag sig ku mà aẁunn-à ni.

2 Ku shi màhàn hár su d̀ipyànà. Shaitan shi sig ma ku á byar-à ku shi sig níng, mi ri màg màg fig ku, aku sa bu bibai. A su k̀aning hi ni,

ku ji fig bu bàna. Barà su-
à vinn vinn níng, í wà amor
gban rag ku.

³ Shaitan rag, “Wà wù má
wùn Shìdun, á dang abàn-
à níng aku kàng buju n̄
myàng.”

⁴ Yesu zìm n̄ rag, “Big ba
sìnn sig á tarkada Shìdun
rag, ‘Mpir má shi fig ma
yonki íri jir buju ji bàna.’ ”

⁵ Sái Shaitan zìg dù yag ku
mà wai, n tìya ku byar shu
kùrká á dnyaru bidim pár
àràg barà big ri mig kinn zu
mi ri pù finn.

⁶ Shaitan dinya ku n rag,
“Má ya wù gban á shinnbá
ni bidim pár, jir kai bàna big
ya sig mì. Má ya mpir-à mì
ri zìm aku pànn.

⁷ Wà wa binn kir wann
hing á jinn ni ma wib hing
mì, bu káníng bidim pár má
shi í buwú.”

⁸ I byar-à Yesu dinya ku
n rag, “Jir Shìdun dang sig
rag ‘A wib íri Shinn Luwú
Shìdun ku awínwá ni.’ ”

⁹ Sái Shaitan zìg yag ku mà
Urushalima n zìg dù nann
zu ku mà wai á shinn lu
Shìdun, n dang rag, “Wù
Yesu, wa dang rag wù í wùn
Shìdun, á pìm tìg wann bi á
jinn ni,

¹⁰ jir kai bàna jir Shìdun
dang rag, ‘Kwá swam bi
yann aswamwá big abig
myàng kwonn ma wù í zyun.

¹¹ Bá jag vù má pànn wù,
àjirà kada á wab barwú
abàn bàna.’ ”

¹² Yesu zìm n rag, “Big ba
sig n rag, ‘Kada á màg màg
fig Shìdunwú bàna.’ ”

¹³ Barà Shaitan màg màg
fig kinn rìg Yesu àdòníng, ku
dù dà fim ma wàníng mì yag
rìg-à.

*Yesu Sa Jag Swàmwá Mà
Galili*

(*Mat 4:12-17; Mar 1:14-
15*)

¹⁴ Barà Yesu kàng yag
mà jànn Galili, gban Awun
Shìdun shi sig ma ku. Taiwá
kyann kàng kwib vinn
rìghing kó áni bidim pár.

¹⁵ Ku ri tàg mpirká bu á
tonn bìr kwonnká ni, big ri
yan ku.

*Mpirká Mà Jànnwá Ni Mà
Nazarat Ngàng Ku*

(*Mat 13:53-58; Mar 6:1-6*)

¹⁶ Sái Yesu dù màhàn, n
kàng yag mà jànnwá ni mà
Nazarat, í byar-à ku wài
gban sig màhàn. Ku yag
àràg barà ku rii yag jwar
kyann, n yag mà tonn bìr
kwonn. Ayúnn Asabar, ku
yag n yag jangga ya mpirká
jir Shìdun màhàn.

¹⁷ Big du ya ku tarkada
Shìdun zyun-à Ishaya mpir-
à rii dang kyann jir Shìdun
ba sig. Ku pù fim n dig byar
zyun big ba sig rag,

¹⁸ “Awun Shìdun shi sig á
shinnmí ni,

jir kai bàna ku shig zu sig mì
n̄ dinya mpir ashiká
jir àjwár á shinnwá ni.

Ku swam bi sig mì n̄ dang
abig zìg zu mpir á
tonn fi,

n̄ dàb gban àfau abig
myàng,

n̄ zìg zu mpirká big ri lir ji,

19 ñ dinya mpìrká jír ñ dang rag àyúnn-à Shìdun má zìg zu mpìrká buwá bi fòr hing.”

20 I byar-à ku bir dim rìg tarkada-à n ya kàng rìg mpìr-à sar sig mà pyànn, mi í shi wann rìg-à. I byar-à kó ni mà finn tonn-à ni myàng gbam sig ku kyarr. Big ri zìm abig fig jír-à má zu á nuwá ni.

21 Sáí ku dang swàb kà n rag, “Janá-à níng jír-à ñ jangga sig níng sa hing àjai á zuná ni.”

22 Big bidim pár big yan ku, n sa mamaki ma jírka ku dang sig níng. Hár big dang rag wàníng má shi wùn Yusufu ràu.

23 Yesu dinya big rag, “N yì hing ná dinya mì tinn jír-à níng má rag, ñ dàb gbam shinnmí, wà mì má adàb dor. Ná dang rag, buká ning fig ñ sa sig mà swann Kafarnahum níng, ñ sa á jànnmí ni tinn.”

24 Ku dinya big n rag, “Mì ri dinya ning àjai, wùn aswam Shìdun á jànnwá ni big ri zìm fig abig fig jírwa bàna.

25 Ama mì ri dinya ning í jír àjai, á sai-à Iliya rii dang kyann jir Shìdun, shyù tab fig á Israila bàna hár ji sara big sònn sùnnjin. Buju bàna á jànn-à ni. A sai-à níng hi uwà kíkà nìnànn nímá shi sig mà Israila.

26 Ama Shìdun swam yag fig Iliya aku yag sa shang uwà káníng bàna. Sáí ku swam yag wàníng á byar

uwà ki zyun mà Zarifat á jànn Sidon.

27 Sai-à Aliyasha rii dang kyann jir Shìdun níng, mpìr àkùnn big ri nìnànn nímá mà Israila. Ama ku dàb gbam fig big bàna, sáí Naaman mpìr-à mà Suriya áwinwá.”

28 Barà mpìrká shi sig á tonn bìr kwonn-à ni fig àdòníng, big bidim pár pìkyinnbá í bai rìg-à á shinn Yesu ni.

29 I byar-à hi big pìm dù nann zu, n zìg zu rìg ku á finn swann-à ni, n zìg yag ku ma kwib swann-à ni mà byar agau. Big ri zìm abig tìr ta kà ku áni.

30 Ama ku kyann vù kà áyaubá ni, mì yag rìg-à. Big yì fig bàna.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Zyun-à Wàu Dab Sig (Mar 1:21-28)

31 I byar-à Yesu yag mà Kafarnahum á jànn Galili. Ayúnn Asabar ku tàg big bu màhàn.

32 Mpìrká sa mamaki ma bu tàgwá, jir kai bàna jírwa shi sig ma gbam.

33 Barà ku ri tàg mpìrká jir Shìdun mà tonn bìr kwonn-à ni, sai mpìr zyun wàu dab sig ku, ku yan ta Yesu nài yán,

34 n rag, “Yesu mpìr Nazarat, á dù áyág, bu-à dù wù ma yi í kai rà? A bi síg jirà á gban rìg yi rà? N yì rìghing wù, wù í wùn kyìkyàr zyun-à Shìdun dwim bi sig níng.”

³⁵ Yesu dinya wàu-à níng hi n rag, “A mib nuwú, á zu bi á òr mpìr-à níng hi.” Wàu-à níng gbar ta wann mpìr-à níng á jìnn ni n fim rig ku. Mpìrká màhàn ri myàng. Òr wá bu zyun sa fig rag ku bàna.

³⁶ Mpìrká sa mamaki n dang rag, “Wàníng í atàg kai rà? Hár Yesu dang jír ma gbar, í wà wàuká ri wib kyann ku, mi ri zu á òr mpìrká ni.”

³⁷ Tai bu-à ku sa sig níng kù akigtái, hár jànn-à bidim pár fig vinn rìghing.

Yesu Dàb Gbar Mpìrká Nìnnàn Nímá
(*Mat 8:14-17; Mar 1:29-34*)

³⁸ Barà big dù á tonn bìr kwonn-à ni, àyúnn-à hi ku yag mà lu Siman. Na wà Siman fig fig àjwár bàna. Awàu pànn sig ku. Big vig ku aku dàb gbar wàníng.

³⁹ Ku sar á shinn wàníng ni. N yan ta awàu-à níng. I nànn-à hi awàu-à dà finn rìg ku. Ku dù nann hár n yag sa ya káníng buju.

⁴⁰ Barà àyúnn-à kà, mpìrká zìg zu bi mpìr dorká kim kim á byar Yesu ni aku tib big vù á òr. Ku tib big bidim pár, big gbar rìg.

⁴¹ Wàuká ri zu bi á òr mpìrká ni nìnnàn nímá. Big ri wa nài yán, mi ri dang rag, “Yesu, wù í wùn Shìdun.”

I byar-à ku kan dim rìg káníng, kada a káníng dang jír bàna, jir kai bàna big yì

rìghing ku í Almasihu wà Shìdun swam bi sig.

Yesu Dang Jir Shìdun á Byarká Nìnnàn Nímá
(*Mar 1:35-39*)

⁴² Barà byar-à ri kyàr àdòníng, ku zu n yag mà byar zyun, byar-à mpìr bàna. Sái bìr mpìrká nìnnàn nímá ri yàn kyann ku, big yag fòr mà byarwá ni. Big ri zìm abig kan dim rig ku, aku dù dà fim finn swannbá bàna.

⁴³ Ku dinya big rag, “Sàn sig wà í dinya mpìrká mà finn swannká káhi kim kim jir Shìdun tinn, jir kai bàna í swàm bu-à Shìdun swam bi sig mì í sa.”

⁴⁴ I barà ku shi mi ri dang kyann jir Shìdun á tonn bìr kwonnká á jànn Yahu-dawaká ni.

5

Yesu Bar Jag Mpìr Káníng Abig Shi Yann Sukàwá Big
(*Mat 4:18-22; Mar 1:16-20*)

¹ Su zyun Yesu sar sig á nu Ayunn Janisarata, ku ri tàg jir Shìdun. Mpìrká nìnnàn nímá sar kàng kwib sig ku áni, big ri fig jir Shìdun.

² Ku myàng kòr pyàna shi sig á nu zàpìr-à ni, mpìr agban jáiká sinn síg nì, big zu rìghing áni. Big ri tu kyàr birgibá.

³ Ku kà á finn kòr zyun ni, í kòr Bitrus, í wà ku dinya wàníng rag a wàníng ya kà yag ku mà yau zàpìr-à ni tìti. Ku shi sig á finn kòr-à ni,

mi ri dinya mpìrká sar sig á myann níng jir Shìdun.

4 Barà ku dang vinn rìg jìrwá, ku dinya Bitrus rag, “A ya kà yag kòr-à níng mà yau, ma aning wìr kà birginá.”

5 I byar-à Bitrus dinya ku n rag, “Asàin Luyí, nà níng yi nà na fig aná bàna, yi ri sa swàm. Yi dìg fig bu bàna. Ama barà à dang hing níng, má wìr kà birgi-à hi.”

6 Barà big wìr kà wann birgi-à níng àdòning, í byar-à hi big pànn jái wàni, hár birgibá ri ka, jir kai bàna jái-à mònn kab gbam.

7 I byar-à hi big bar bi jáubá mà kòr zyun ni kim a káníng bi gbar zu shang big. I byar-à káníng bi n gbar zu jái mònn gban rìg kòr pyàna káníng, hár kòrká shi shirag má sib kà wann rìg á zàpìr-à ni.

8 Barà Bitrus myàng àdòning, ku binn kir wann á pyànn Yesu ni n dang rag, “Asàin Luyí, á dù á fim mì, jir kai bàna mì í mpìr bu pyìr.”

9 Ku ma mpìrká dà níng, mamaki pànn rìg big á jir jái yanyínká big gban sig níng.

10 Yann Zabadi, Yakubu ma Yohanna, big sa mamaki tinn. Big ma Bitrus nu swàmbá ízyun. Yesu dinya Bitrus rag, “Kada á shàr zinn bàna. Daka tàma-à níng, wá pànn zìg bi rág mpìr á byarmí ni, ma wà wá pànn rag jái.”

11 I byar-à big yag zìg kòrbá á nu zàpìr-à ni, n fim kó kai bidim pàr, n bàg rìg Yesu.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akùnn

(*Mat 8:1-4; Mar 1:40-45*)

12 Barà Yesu shi sig mà finn swann zyun ni, mpìr zyun bi, dirwá bidim pàr íri dor àkùnn. Barà ku myàng Yesu àdòning, ku binn kir wann á pyànn wàning ni, n vig wàning rag, “Shinn Luyí, wa zìm hing, à shi sig ma gbam-à wá dàb gbam mì.”

13 I byar-à Yesu du yag vùwá n tib ku vù á dir-à ni n rag, “N zìm hing, á gbam á dorwú ni.” I byar-à hi wunù-à níng í gbam rìg-à. Dor àkùnn-à níng dà fim rìghing ku.

14 Sái Yesu twìb ku byur n rag, “Kada á dinya mpìr bu-à sa sig wù níng bàna, ama á yag mà lu Shìdun ni. A yag tiya àgbam-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni dirwú, ma á ya bu màhàn àràg barà Musa dang sig abig sa, jirà mpìrká abig myàng barà à gbam rìghing níng.”

15 Ama tai Yesu kyann kàng kwìb vinn rìghing byarká bidim pàr. Mpìrká ri bi abig fig jìrwá, aku dàb gbam big dorbá tinn.

16 Kó ákaun ku ri yag, mi ri yàn kyann byar awù aku shi màhàn, jirà aku wib Shìdun ma aku vig wàning.

Barà Yesu Dàb Gbam Mpìr Dir Wu Titag

(*Mat 9:1-8; Mar 2:1-12*)

17 Ayúnn zyun barà ku ri tàg mpìrká bu, Fari-sawaká ma malamká shi sig màhàn. Big bi sig mà kauyeká kim kim kim á jànn Galili ma jànn Yahudiya ma finn swann Urushal-ima. Gbam Shìdun shi sig á byarwá ni jirà aku dàb gbam mpìr dorká.

18 Mpìrká káhi swann zìg bi sig mpìr-à òrúwá wu tag sig á syu. Big ri zìm abig zìg kà yag ku mà finn tonn-à ni, abig jag wann ku á pyànn Yesu ni.

19 Big zìm abig du kà yag ku áyau bìr mpìr káníng, aku fòr yag á byar Yesu ni. Big òg fig pyù-à bàna. Sáí big nann zu yag mà shinn tonn-à ni mà wai, n fòr yag mà byar Yesu ni, n sìn wann bì wunù-à níng á pyànn Yesu ni áyau bìr mpìrká ká kwonn kàng kwìb sig ku áni níng, mi ri myàng barà ku na sig á syu-à ni mà pyànn Yesu ni.

20 Barà Yesu myàng mpìrká zìg bi sig ku níng bìr hìng pìkyinnbá á byarwá ni, í byar-à ku dang rag, “Jàumí, ò yafa ya rìghing wù bu pyìrwú.”

21 Farisawaká ma malamká ri kyab á pìkyinnbá ni, n dang rag, “Mpìr-à níng sìn kàng sig shinnwá á shinn rà? Ku ri sa bai zìnn Shìdun. Mpìr-à má yafa ya mpìr bu pyìrwá bàna, sáí Shìdun.”

22 Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab. Ku bib káníng n rag, “Sáshinn níng ri kyab

bu káníng á pìkyinn ná ni àdòníng rà?

23 Wà ma dang rag, ‘N yafa ya rìghing wù bu pyìrwú,’ ma wà ma dang rag, ‘A dù nann zu ma á kyann kyonn,’ í wà áni fonn kab síg nì rà?

24 Ama má tìya níng rag, mì Wùn Mpìr Jíkwínn ò shi sig ma gbam á dunyaru barà má yafa ya mpìr bu pyìrwá.” I byar-à ku ònya mpìr-à òrúwá wu tag sig níng n rag, “A dù nann zu, á pìnn syuwú, á kàng yag mà luwú ní.”

25 A byar-à hi big rag abig myàng níng, ku dàb dù nann zu n zìg syuwá, n yag mà luwá ni mi ri swam yan yag zìnn Shìdun á gbìb-à ni.

26 Kó ni sa mamaki hár zinn sa rìg big, big swam yan Shìdun swam yan yan yan. Big dang rag big myàng hìng bu àpyú janá-à níng.

Yesu Bar Lawi a Wàníng Shi Wùn Sukàwá
(Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

27 I byar-à Yesu fim rìg finn swann-à, mi ri yag. Ku yag n yag òg mpìr zyun ri zìg bàì jànn, wàníng shi sig mà nu swàmwá ni, zìnnwá í Lawi. Ku dang rag a wàníng fim rìg swàm bàì jànn-à níng, a wàníng bàg ku.

28 Lawi fim rìg swàmwá, n dù n bàg yag rìg Yesu.

29 Lawi bar Yesu a wàníng yag ji buju mà luwá ni, ma mpìrká nìnànn nímá, ma mpìr azìg bàì jànnká tinn. Big ri kwonn ji buju á bìr-à ni.

30 Ama Farisawaká big malamká dang jír ma yann sukàká n rag, sáshinn ning ri ji kwonn buju ma mpìr bu pyìr káníng rà?

31 Yesu zìm n dang rag, “Mpìr-à shi sig ma gbam òr, ku ri yàn fig adàb dor bàna. Sáí mpìr-à òr wá ma ri wúwa í mpìr-à ri yàn kyann adàb dor.

32 N bi sig á dunyaru jirá n dinya mpìr bu pyìrká abig vim bìr bi pìkyinnbá á byar Shìdun. N bi fig á byar mpìrká ri kyab rag big í mpìr sisàn níng bàna.”

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sinn
(Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

33 Big dang rag, “Yann sukà Yohanna big ri sinn kyann nu sinn, mi ri vig Shìdun tinn. Hár yann sukà Farisawaká má ri sa àdòníng tinn. Ama yann sukàwú big ri ji, mi ri wa.”

34 Yesu bib big rag, “Ning ri kyab rag sai-à mpìrká ma ri nu ban bá sinn nu rà? Bá sinn fig nu bàna. Bá ji buju ma mpìr-à zìg sig uwà-à níng.

35 Ama àyúnn-à ki ma zìg rìghing wunù-à níng, àyúnn-à níng hi jàuwá big má sinn nu.”

36 Yesu sa misali n dang rag, “Wá gib ka jà àpyú, má kwib bàg kwonn ma jà àkor rà? Wì. Sáí jà àpyú bá kwib bàg kwonn ma àpyú. Ma í nímá bàna, àkor-à má ka zu rìg. Má bànn kwonn fig bàna.

37 Mpìr má wìr kà fig zàn inabi àpyú á wau àkor bàna, zàn inabi àpyú sái wau àpyú tinn. Zàn inabi àpyú ba wìr kà hing á wau àkor má lib gbànn kífinn rìg, wau-à má ka rìg.

38 Zàn inabi àpyú big ri wìr kà á wau àpyú.

39 Kó ni zìm kab sig zàn inabi àkor ma àpyú-à. Big dang rag, ‘Sù àkwor-à sànn kab síg nì.’ ”

6

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar
(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

1 Ayúnn su zyunn í àyúnn Asabar, Yesu ri wam zu yag ma yann sukàwá big á da jímyànn zyunn nì. I byar-à yann sukàwá big gbar kab jímyànn-à, mi ri pìg zwam.

2 Sáí Farisawaká káhi dang rag, “Bu-à sa ning ri sa bu-à á dokayí nì sànn fig wà abig sa àyúnn Asabar bàna í jir kai rà?”

3 I byar-à Yesu bib big n rag, “Asái ning jangga fig bu-à Dawuda rì sa sig bàna rà? Ku fig amor ku ma mpìrká ku ma káníng ri yag kyènn í zyunn.

4 Ku kà yag mà lu Shìdun nì, ku zìg brodi-à big wib sig Shìdun ma kàhi níng, n ji n ya mpìrká buwá a káníng ji tinn, wà zyunn-à sànn fig wà abig ji bàna, sái àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun nì níng má ji í nì. Ama big ji rìghing.”

⁵ I byar-à Yesu dang vinn rig jír-à n rag, “Mi Wùn Mpir Jíkwiinn, bigmí ò shi sig ma gbam barà má dang bu-à mpir má sa àyúnn Asabar.”

Yesu Dàb Gbam Mpir-à Vùwá Wu Tag Sig
(*Mat 12:9-14; Mar 3:1-6*)

⁶ Ayúnn Asabar zyun, ku yag mà tonn bìr kwonn-à ni, ku ri tàg mpirká jir Shìdun. Mpir zyun shi sig áyaubá ni, vim núwá wu tag rìghing.

⁷ I byar-à malamká ma àgbam Farisawaká ri wonn myàng Yesu, kó wàníng má dàb gbam mpir àyúnn Asabar, jirà abig dìg pyù-à bá dang bai ku.

⁸ Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á pìkyinnbá ni. I byar-à ku dang jír ma mpir-à vù-à wu tag sig níng, n rag, “A dù nann zu, ma á bi sar áyau bir mpir káníng ni áyag.” I byar-à hi wàníng dù n bi sar.

⁹ Sái Yesu bib mpirká ri wonn myàng ku níng jír n rag, “N bib ning jír. Bu-à doka dang sig í kai rà? Sànn sig àyúnn Asabar abig sa bu-à òsànn rà, kó bu-à bibai rà? Abig dàb wim mpir rà? Kó abig fim mpir aku wu rà?”

¹⁰ I byar-à ku myàng gban rig káníng bidim pár n dang rag, wunù-à níng aku gbar lafinn vùwá. Wunù-à níng gbar lafinn vùwá àràg barà Yesu dang níng. I nànn-à hi vùwá í gbam rig-à.

¹¹ I byar-à big nànn rig àgùnn á jír-à níng ni wàni,

mi ri dang jír barà bá sa ma Yesu áni.

Yesu Shig Zu Yann Aswamwá Big Dwib Agban Pyàna

(*Mat 10:1-4; Mar 3:13-19*)

¹² Ayau suká bó ni, Yesu dù n yag mà wùn mwír zyun ni jirà aku vig Shìdun màhàn. Ku vig Shìdun hár byar kyàr.

¹³ Barà byar-à kyàr àdòníng, ku bar kwonn yann sukáká buwá big, n shig zu mpir dwib agban pyàna áyaubá ni. Ku dang rag, káníng í yann aswam, bá shi dang kyann jír wá.

¹⁴ Mpir káníng í Siman, (í wà Yesu vim bìr zinnwá àpyú big bar ku Bitrus,) ma wunzàwá Andarawus. Kádà níng í Yakubu, ma Yohanna, ma Filibus, ma Bartalamawas,

¹⁵ ma Matiyu, ma Toma, ma Yakubu wùn Halfa, ma Siman Zaloti,

¹⁶ ma Yahuda wùn Yakubu, ma Yahuda Iskariyoti zyun-à wann tafinn sig Yesu.

Bir Mpirká Ninànn Nímá Bàng Yag Yesu
(*Mat 4:23-25*)

¹⁷ Ku ma káníng ri tìg wann bi á wùn mwír-à ni, n fòr bi n sar á byar zyun ni yiyar nímá. Bìr mpirká nínànn nímá shi sig màhàn, mpirká á byar kim kim á jànn Yahudiya bi sig, ma mpirká á Urushalima, ma mpirká águnn zàpìr ayunn yiya nímá, big ri bar finn swannká hi Taya ma Sidon. Mpir káníng bi sig abig fig

jirwá, aku dàb gbam big dorbá tinn.

¹⁸ Mpìrká wàu-à dab sig níng, ku dàb gbam rìghing big.

¹⁹ Bìr mpìr káníng kó ni ri yàn pyù-à aku tib Yesu, jir kai bàna gbam adàb dor shi sig á byarwá ni. Gbamwá ri dàb gbam mpìrká bidim pàr.

Jír á Shinn Mpìrká Má Fig Ajwár

(Mat 5:1-12)

²⁰ Sáí ku myàng yann sukàwá big, n dang rag, “Ning mpìr ashi káníng, ná fig àjwár, jir kai bàna ning shi sig á vù Shìdun, ku í kurná.

²¹ “Ning mpìrká amor-à ri gban tàma-à níng, ná fig àjwár,

jir kai bàna bá pyag ning. Ning mpìrká ri kig nàikitáu tàma-à níng, ná fig àjwár,

jir kai bàna ná jwann jonn á pyànn.

²² “Wà mpìrká ma ri zib ning, ma ngàng ning, ma swau ning, ma shi sig ma pìkyinn-à pìpìr ma níng á jir shinnmí, mì Wùn Mpìr Jìkwinn, ná fig àjwár.

²³ Aning shi ma pìkyinn-à mìmìg àyúnn-à hi, aning fig àjwár, jir kai bàna ná díg ladaná mà lu Tayí ni mà wai. Wàníng í barà yàkúká bigbá rì sa sig mpìrká rì dang kyann jir Shìdun níng àni.

Jír á Shinn Mpìrká Má Wa Shwin

²⁴ “Ayáa, ning mpìrká shi sig ma bàì, ning díg rìghing ladaná á myann áyag.

²⁵ “Ayáa, ning mpìrká ri jì mònnon tàma-à níng, ná fig amor.

Ayáa, ning mpìrká ri jwann jonn tàma-à níng,

pìkyinn ná má bai, ná kig nàikitáu.

²⁶ Ningká big ri swam yan ning tàma-à níng, ná myàng àzing, wàníng í barà yàkúká bigbá rì sa sig àni ma mpìrká zyun-à ri gim òsàng rag big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun níng.

Aning Zìm Mpìr Azíbná
(Mat 5:38-48; 7:12a)

²⁷ “Ama mì ri dinya ning, ning mpìrká ri fig jirmí, aning zìm mpìr azíbná. Aning sa ya mpìr azíbná bu-à òsàn.

²⁸ Aning yafa ya mpìrká ri swau ning. Mpìrká ma du kà ning shwin, aning vig ya big Shìdun aku ya big bu-à big ri zìm.

²⁹ Mpìr-à ma dab wù vù sung kyìr, kada á dab ku bàna. A gang ya ku sung kyìrwú agunn zyun aku dab jakàng. Mpìr-à ma gbar shwar jawú, á fim ya ku jà zyun-à dà sig níng, aku zìg rìg tinn.

³⁰ Mpìr-à ma vig wù bu, á ya ku. Mpìr-à ma tùshwar wù buká buwú, kada á yàn kyann ku bàna, à fim ya ku.

³¹ Barà ning ri zìm a mpìr sa ya ning níng, ning má

aning sa ya mpìr àdòning tinn.

³² “Wà na ri zìm íri mpìr azìmná, ná dìg fig bu zyun bàna. Ai kó mpìrká shi sig ma bu pyìr má, big ri zìm mpìr azìmbá tinn.

³³ Wà má íri mpìrká ri sa ya ning bu-à ning ri zìm, na zìm kab íri big, ná dìg fig bu zyun bàna. Ai kó mpìr bu pyìrká má, big ri sa àdòning tinn.

³⁴ Wà má íri mpìrká ning yì sig bá wa ning tonn í wà ná ya tonn íni, ná dìg fig bu zyun bàna. Ai kó mpìr bu pyìr má ri ya mpìr tonn tinn, jir kai bàna big ri zìm abig ya kàng big ábibir.

³⁵ Aning zìm mpìr azìbná big. Aning sa ya big bu-à òsàn. Aning ya big tonn. Kada aning kyab wà bá ya kàng ning bàna. Na sa hing àdòning, Shìdun má ya swàb kà ning wà mà pyànn. Na sa hing àdòning, ná shi yann Shìdun, jir kai bàna ku ri myàng ashi mpìrká bibai ma mpìrká ri swam yan fig ku bàna.

³⁶ Aning myàng ashi mpìr, àràg barà Tayí mà wai ri myàng ashiyí níng.

*Kada Aning Wà Kwonn
Mpìr Bàna
(Mat 7:1-5)*

³⁷ “Kada aning wà kwonn mpìr bàna. Ning má, bá wà fig ning kwonn bàna. Kada aning mam ya mpìr bu-à bibai bàna. Ning má, bá mam ya fig ning bàna tinn.

Aning yafa ya mpìr. Ning má, bá yafa ya ning tinn.

³⁸ Aning ya mpìr bu. Bigná bá màg má mùmònn í wà bá ya kàng ning. Ná dìg ùwài níma. Na ya hing títi, bá ya ning títi. Na ya hing ùwài, bá ya ning ùwài.”

³⁹ Yesu dinya big tinn jír káníng n rag, “Ning myàng hing barà àfau ri gbar àfau rà? Má àdòning, big pyàna bidim pár bá kù kà á shar.

⁴⁰ Mpìr-à ma ri shwann bu, kwá kab fig mpìr-à ri tàg ku bàna. Ama wà ba tàg byann hing ku, í wà kwá shi àràg mpìr-à tàg sig ku.

⁴¹ “Sáshinn wù ri dinya jàuwú, ku í mpìr-à bibai, ama à sa kab bu bibai-à í ni níng rà? Sáshinn wù ri dinya jàuwú bu shi sig á yìzuwá ní, ama à màmm jànn rìghing buwú shi sig ùwài níma á yìzuwú ni níng rà?

⁴² Sáshinn à dinya jàuwú rag, wá wun zu ya ku bu á yìzuwá ni, ama buwú ùwài níma zyun-à shi sig á yìzuwú ni, à wun zu fig bàna níng rà? Wù mpìr kyinn pyàna, á zìg zu jag ma buwú ùwài níma shi sig á zuwú ni níng, àjirà á myàng kyàr, ma á zìg zu ya jàuwú buwá tinn.

*Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à
Nsàn
(Mat 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ “Bín-à òsàn má wan fig awan àbai bàna. Bín-à àbai má wan fig awan òsàn bàna.

⁴⁴ Bá myàng yì bín sísàn á jir awanwá ni. Mpìr má dìg fig awan ating á bin sí bàna.

Mpìr má dìg fig awan murbu á bín bàna. Bín-à òsàn big ri myàng yì ku awanwá ni.

⁴⁵ I barà mpìr shi áni. Mpìr-à sisàn má dang jír-à òsàn, jir kai bàna ku í mpìr pìkyinn-à òsàn. Mpìr-à bibai má dang jír-à àbai, jir kai bàna ku í mpìr pìkyinn àbai. Ai bu-à ma shi sig á pìkyinn mpìr, í bu-à kwá dang.

Tai Mpìr Ami Tonn-à Nsàn

(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Ning ri bar mì Shinn Luyí, Shinn Luyí. Bu-à sa ning wib fig bu-à mì ri dinya ning bàna í jir kai rà?”

⁴⁷ Mpìr-à ma ri bi á byarmí ni, ma ri zìm jírímí, ma wib hing jírímí, má tìya ning misaliwá á shinn mpìr zyun ni.

⁴⁸ Ku shi sig àràg mpìr-à mi sig tonn zyun, n kab zwàun hing mìr tonnwá hár ku mi sig á shinn abàn. Zàpìr-à ma pa kà hing á tonn-à ni, má ning fig kinn-à bàna. Bu-à sa níng, ku kab zwàun hing mìr tonn-à.

⁴⁹ Mpìr-à ma bàg fig jírímí bàna, shi sig àràg mpìr-à mi sig tonnwá, n kab fig mìr-à bàna. Zàpìr bi n pa kà áni, kinn-à í wim wann rìg-à wib.”

7

Yesu Dàb Gbam Wùn Lu Agbam Soja Zyun

(Mat 8:5-13)

¹ Barà Yesu dang vinn rìg jìrwá bidim par á pyànn

mpìrká ni, ku í yag rìg-à mà finn swann Kafarnahum.

² Sai àgbam soja zyun shi sig màhàn ma wùn luwá, zyun-à ku ri zìm wàni. Wàníng na sig dor, hár shi shirag kwá wù wu.

³ I byar-à hi, ku fig tai big rag Yesu ri bi. Ku swam yag àgbam Yahudawaká, jirà a Yesu bi dàb gbam ya ku fàuwá níng.

⁴ To. Big vig Yesu ádàn-à, aku bi ma big, aku dàb gbam ya àgbam soja-à níng wùn luwá. Big rag, “Ku fòr hing wà á sa ya ku,

⁵ jir kai bàna ku ri zìm jírýí. Ku mì ya sig yì tonn shinn kwonn, byar-à yá wib Shìdun áni.”

⁶ I byar-à hi, Yesu yag ma big. Barà kwá fòr yag mà lu-à hi ni àdòníng, í byar-à àgbam soja-à níng swam yag jàuwá n rag, “Shinn Luyí, àgbam sojaká rag, kada á ya òrìwú shwìn bàna, ku fòr fig wà wá bi á byarwá ni bàna,

⁷⁻⁸ jir kai bàna ku kinn fig wà kwá bi dìg wù áyág bàna. A dinya ku jír á byar-à à sar sig níng, jirà wùn-à á luwá ni aku gbam rìg. Ku yì hing, jir kai bàna ku shi sig á vù mpìr, ku má, sojaká shi sig á vùwá ni tinn. Kwa dang rag abig yag, bá yag, abig kàng bi, bá kàng bi. Hár ma fàuwá tinn, aku sa wàníng kó wà bó, wàníng ri sa. Ku ri zìm á dang á rag aku gbam. Ku yì hing fàuwá má gbam rìg wà wa dang hing.”

⁹ Barà Yesu fig jír-à níng

àdòning, ku sa mamaki. Ku myàng mpìrká ri bàg ku n dang rag, “Kó áyau Israila, ò dìg fig mpìr-à má bir pìkyinnwá á byarmí ni àràg mpìr-à níng bàna.”

¹⁰ Barà mpìr aswam káníng kàng yag níng, big yag dig fàu-à níng gbam rìghing.

Yesu Dàb Wìm Kàng Mpìr Ma Yonki

¹¹ Nonn fig bàna, Yesu big yann sukàwá big í yag rìg-à mà kauye zyun ni big ri bar Nayin. Bìr mpìrká nìnànn nímá bàg yag sig big.

¹² Barà big bi fòr á nu nkyun finn swann-à ni àdòning, sai big dig kwonn, big ri swann zu bi ki wunù zyun, ku áwinwá ni á finn nàwá ni. Nàwá í uwà ki tinn. Mpìrká á finn swann-à ni nìnànn nímá bi sig ma ku á bir-à ni.

¹³ Barà Yesu myàng àdòning, ashi uwà-à níng pànn rìg kù. Ku rag, “A kig bàna.”

¹⁴ Ku yag fòr mà byar ki-à ni, n tib vù á bín-à big jag kà sig ki-à áni níng. Mpìrká ri swann yag ki-à níng, í sar wann rìg-à, n sinn wann ki-à á jinn ni. Ku dang rag, “Wunù-à níng, á dù nann zu, á wìm kàng ma yonki.”

¹⁵ Mpìr-à wu rìghing níng, shi dù nann zu, n dang jír ma mpìrká. Yesu zìg ku, n ya kàng ku nàwá.

¹⁶ Sáí zinn pànn vinn rìg big bidim pàr màhàn. Big ri bar swam yan Shìdun n rag, “Agbam mpìr-à ri dang

jir Shìdun shi sig áyauyí ni tàma-à níng.” Mpìrká káhi dang rag, “Shìdun bi hing, jirà aku sa shang mpìrká buwá.”

¹⁷ Tai Yesu níng kàng kwìb vinn rìg jànn Yahudiya ma finn swannká tinn, n yag kó áni bidim pàr.

Yohanna Asàin Batisma Bib Yesu Jír

(Mat 11:2-19)

¹⁸ Yann sukàkà bu Yohanna dinya vinn rìg Yohanna bu-à Yesu ri sa.

¹⁹ Ku bar bi yann sukàwá big pyànà. Ku swam yag big á byar Yesu ni abig bib wàníng rag, “Wù í zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam bi níng rà, kó ayi shi kir mpìr zyun kim rà?”

²⁰⁻²¹ Sáí yann sukà pyànà dìg Yesu á byar-à ku ri dàb dor-à níng. Ku dàb gbam mpìrká shi sig ma dor kim kim. Mpìrká wàu dab sig níng, ku ri kan zu wàuká á dìr káníng ni. Ku ri dàb gbam àfauká tinn. Yann sukà pyànà káníng bib ku jír-à Yohanna dinya sig big níng n rag, “Wù í zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam bi níng rà, kó ayi shi kir mpìr zyun kim rà?”

²² Yesu dang rag, “Aning yag dinya Yohanna buká ning myàng sig, n fig sig. N dàb gbam rìghing àfauká, big ri myàng rag ma zubá, ò dàb gbam rìghing mpìrká ma kyann sar fig kyonn bàna, big ri kyann rag, ò dàb gbam rìghing mpìr àkùnnká, ò dàb gbam

rìghing mpìr sung àkúnnká, big ri fig rag jír, mì ri dàb wìm mpìrká wu rìghing, big ri dù nann zu kàng ma yonkibá, mì ri dinya mpìr ashiká jír òsàn á shinn Shìdun.

²³ Aning dinya ku, mpìr-à ma fim fig wà bir pikyinn á byarmí ni bàna, Shìdun má sa sà ya ku."

²⁴ Barà yann suka Yohanna big yag rìg, sái Yesu dinya mpìrká kwonn shi sig ma ku níng jír á shinn Yohanna. Ku bib rag, "Ning yag sig mà awúnn-à ni, ning yag myàng sig í kai rà? Ning yag myàng síg byann zyun-à wàu ri gbar ning rà?"

²⁵ Kó ning yag myàng sig í kai rà? Ning yag myàng síg mpìr-à wìr sig já sèsàn nímá níng rà? Wíi, mpìrká ri wìr já òsàn níng, í mpìrká mà lu kùr-à ni.

²⁶ Ning yag myàng sig Yohanna zyun-à Shìdun swam bi sig níng rà? Nn. Ayau mpìrká Shìdun swam bi sig níng, í Yohanna káb ni.

²⁷ I Yohanna zyun-à Shìdun dang sig jír á shinnwá ni n rag, 'Má swam bi jag mpìr-à aswammí á pyànnwú ni. Kwá sa samyib ya wù gbìb-à wá bàg áni.'

²⁸ Mì ri dinya ning, áyau mpìrká á dunyaru bidìm pàr, Yohanna kab síg ni. Ama kó mpìr-à títi nímá ma kà hing á byar-à Shìdun má na kùrwá níng, ku kab hing Yohanna."

²⁹ Mpìrká bidìm pàr zìm

hing jir Yesu, hár ma azìg bàì jànnká. Big bidìm pàr big yì hing gbìb Shìdun sà òsàn hing. I byar-à Yohanna wau big dir batisma.

³⁰ Iri Farisawaká ma mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, big ngàng wà Yohanna má wau big dir batisma. Big ngàng rìg bu-à Shìdun rag abig sa.

³¹ Yesu rag, "Mpìrká tàma-à níng í mpìr sung gbam big. Big shi sig àràg yann sung gbam big.

³² Má sa ya ning misali. Big shi sig àràg í yann títi big shi sig á fir jau-à ni. Big dinya bar dirbá n dang rag, 'Yi gbà òggan òsàn, ama ning gbìb fig jau bàna. Yi dàì junn ashi, ama ning kig fig nàikitáu bàna.'

³³ Yohanna ji n wa fig ma ning bàna. Ning dang rag ku í mpìr wàu.

³⁴ Mì Wùn Mpìr Jìkwinn, mì ri jì, mì ri wa. Ning ri dang rag mì mpìr fin, mì mpìr apyann shin, mì jàu mpìr bu pyìrká, mì jàu mpìr azìg bàì jànnká.

³⁵ A byar swàm-à mpìr ma ri sa, í byar-à bá yì kó ku í mpìr yar."

Uwà Ayáí Zyun Tu Bar Yesu n Wìb Ku

³⁶ Wunù Farisawa zyun bar Yesu a wàníng yag jì buju mà luwá ni. Ku zìm hing. Barà ku shi wann má jì buju-à àdòníng,

³⁷ uwà àyáí zyun á fin swann-à ni fig big rag, "Yesu ri jì buju á lu Farisawa zyun

ni." Sáí ku zìg bi byìr zyun-à ri ning swìnn òsàn níng á wùn àkwìnn.

³⁸ Ku bi á sim Yesu ni, mi ri kig, n wìr tag bar Yesu ma zàn mínnwá, n tùn wim rìg ma jinnwá, n mam bar Yesu, n wib ku. N zìg byìr-à níng n wìr ku á bar-à ni.

³⁹ Wunù Farisawa-à níng kyab á kyinnwá ni n rag, "Yesu nìm má mpìr adang kyann jir Shìdun, áí ku nìm má yì rag uwà níng í uwà àyái."

⁴⁰ I byar-à Yesu zìm ya ku, n rag, "Siman, mì ri zìm ñ dinya wù bu zyun."

I wà ku rag, "To, á dang, Malam."

⁴¹ Sáí Yesu dinya ku misali yìr jìr zyun n rag, "Mpìr zyun ya sig mpìr pyàná tonn bàì, ku ya mpìr zyun 500, n ya mpìr zyun 50.

⁴² Ama big dìg fig bàì-à bá wa kàng ku bàna. Sáí ku yafa ya rìg big pyàná bidim pàr. To, áyaubá big pyàná níng, í wa á ni má zìm kab ku rà?"

⁴³ Siman zìm n dang rag, "N myàng zyun-à tonn bàì-à ùwài níma ku yafa ya sig níng, má zìm kab ku í ni."

Yesu dang rag, "Jìrwú à dang níng í ábibir."

⁴⁴ I byar-à ku myàng kàng yag uwà-à níng n dang rag, "Siman, á myàng yag uwà-à níng binn kir wann sig á jinn ni áyág. Sai-à ñ kà bi á luwú ni níng, à ya fig mì zàpìr ñ tu barmí áni bàna, ama ku tu ya rìghing mì ma zàn

mínnwá, n tùn wim rìghing ma jinnwá tinn.

⁴⁵ A ngàng rìghing á bib kà fig mì bu aladayí bàna, ama ku bi n bib kà rìghing mì, hár n wib mì n tu barmí. I barà ñ bi níng, ku ri wib mì.

⁴⁶ A ya fig mì byìr ñ pàb á shinnmí ni bàna, ama uwà níng pàb hing mì byìr-à ri ning swìnn á barmí ni.

⁴⁷ N dinya wù, bu pyìrká buwá nìnann níma níng, ñ yafa ya rìghing ku bidim pàr, jìr kai bàna ku shi sig ma kyinn azim á pìkyinnwá ni. Ama mpìr-à ba yafa ya ku bu títi, ku ri zìm mpìr títi níma, ku ri zìm sànn fig mpìr bàna."

⁴⁸ Sáí ku dinya uwà-à níng rag, "N yafa ya rìghing wù bu pyìrwú big."

⁴⁹ Mpìrká shi kwonn sig ma ku níng dang rag, "Mpìr-à níng bó í ni rà? Hár ku ri dang rag ku yafa ya rìghing mpìr bu pyìrwá."

⁵⁰ Sáí Yesu dinya uwà-à níng n rag, "Kyinnwú à bir sig á byarmí ni níng, í bu-à sa ñ zìg zu sig wù á bu pyìrwú ni. A yag fòr ítau."

8

Uwàká Bàg Sig Yesu

¹ Nonn fig bàna, Yesu dù n yag kyonnwá mà finn swannká ni kim kim mà kauyeká kim kim. Ku ri dinya mpìrká jir Shìdun ma tai àjwár barà Shìdun má na kùrwá. Yann sukàwá big dwib agban pyàná káníng yag sig ma ku í zyun.

² Ku ma uwàkà káhi yag sig í zyun. I uwàkà ku dàb gbam sig káníng dor wàu ma dorká kim kim. Ayaubá ni uwà zyun zìnnwá í Maryamu, ama big ri bar ku Magdaliya, í uwà big kan zu sig ku wàu sùmpyànn á òrúwá ni,

³ ma Yuwana wà Kuza wùn sukà kùr Hirudus, ma Susanatu, ma uwà káhi nìnnànn nímá big ri zìg buká big shi sig ma káhi, mi ri ya Yesu ma yann sukàwá big.

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Yag Minn Sig Za Mà Da

(*Mat 13:1-9; Mar 4:1-9*)

⁴ I byar-à mpìrká nìnnànn nímá kwonn bi á byar-à Yesu shi sig. Big bi sig mà finn swannká ni kim kim. I wà ku dinya káníng tinn jír n rag,

⁵ “Su zyun mpìr zyun yag sig mà dawá ni, n yag minn za. Za-à ku minn sig níng, káhi wir wann sig á gbìb-à ni. Mpìrká tib wam zu yag sig barbá áni. Ayinnbuká bi n wun ji rìg za-à.

⁶ Ká ta kù kà sig á jànn abàn ni níng, nga nann zu, mi í wim wu rìg-à, bu-à sa níng jànn-à yan sig títi nímá á shinn abàn ni.

⁷ Yìr za-à ta kù kà sig áyau sí káníng, wài hár mà wai. Sáí síká wài n bim gbar gwor rìg. Sa fig shinn bàna.

⁸ Ama za-à ku minn sig áyau jànn òsàn níng, yim adau òkwònn òkwònn nímá kab hing kàun òb-swana ma wà ku rì minn sig níng.”

I byar-à Yesu dang vinn rìg jírúwá n rag, “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.”

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír

(*Mat 13:10-17; Mar 4:10-12*)

⁹ I byar-à yann sukà Yesu big bib ku n dang rag, yìr jír-à ku dang níng í kai ra?

¹⁰ I byar-à Yesu dang rag, “Bigné big zìm hing aning yì barà kùr Shìdun shi sig áni. Ama ò dinya sig mpìrká í tinn jír, jirà abig fig, ama bá yì fig yìr-à bàna.

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za

(*Mat 13:18-23; Mar 4:13-20*)

¹¹ “Wàníng í yìr jír buká, ò nìm dinya sig ning níng. Swai bu káníng í jir Shìdun.

¹² Swai buká ta kù wann sig á gbìb-à ni níng, shi sig àràg mpìrká fig sig jir Shìdun. Ama Shaitan bi tonn gban big, n gbar vim bìr rìg pìkyinnbá, n tonn ta kà sig big á gbìb ajànn jirà kada abig bàg gbìb-à má zìg zu big bàna.

¹³ Swai bu-à wà ta kù wann sig á jànn-à yan sig á shinn abàn-à ni níng, shi sig àràg í mpìrká fig hing jir Shìdun n zìm hing ma pìkyinn àjwár ama big bir fig pìkyinnbá áni bàna. Big zìm sig títi nímá. Wà shwìn ma òg hing big, big í fim rìg-à gbìb Shìdun.

¹⁴ Swai buká ta kù kà sig áyau sí káníng, shi sig àràg

í mpìrká fig hing jir Shìdun, ama big ri kyab shwìn dun-yaru. Big ri zìm abig shi mpìr bàì, ma abig fig àjwár. Bu káníng ri kan òm big, wà bá bàg Shìdun.

¹⁵ Swai buká shi sig á jànn-à òsàn níng, shi sig àràg mpìrká ri pànn jir Shìdun vù pyànà ma kyinn-à mìmìg mi ri sinn kà á pìkyinnbá ni mi ri sa swàm ma kàhi. Big shi sig àràg í yìr bu-à má wan awan òsàn.

Tinn Jír á Shinn Pitila
(*Mar 4:21-25*)

¹⁶ “Mpìr ma mònn bàg hing pitila, kwá sinn kà fig á mìr bunáwá ni bàna. Kwá sinn má zìg kwài má bìr òm fig áni bàna. Kwá sinn á shinn bu, jirà abig myàng àyarwá.

¹⁷ “Bu-à ba tàmm sig bìdìm pàr, bá zìg zu bì rìg á myann, bu-à ba bìr òm sig bìdìm pàr, bá pù fim rìg bu-à hi.

¹⁸ “I bu-à sa mì ri zìm aning yì byann, ma aning fig. Mpìr-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb kà ya ku. Mpìr-à ma bàna ma bu, kó wà títi-à ku shi sig ma kàhi níng, ba zìg rìg á vùwá ni.”

Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(*Mat 12:46-50; Mar 3:31-35*)

¹⁹ Na Yesu ma wunzàwá big bì sig á byarwá ni. Ama big òm fig pyù-à bá fòr yag bàna, jir kai bàna bìr mpìrká nìnnàn nímá mònn sig mà byarwá ni.

²⁰ Sáì big òm ku n rag, “Nàwú ma wunzàwú big bì

sig, big sar sig mà myann. Big ri zìm abig myàng wù.”

²¹ Yesu dang rag, “Mpìrká ma ri fig jir Shìdun ma ri wib, í nàmí ma wunzàmi big.”

Yesu Kan Dim Wàu Shyù
(*Mat 8:23-27; Mar 4:35-41*)

²² Ayúnn zyun, ku ma sukàwá big kà á kòr-à ni, ku dang rag abig pìm zu yag mà vù níng-à ni mà jann. Sáì big òm n yag.

²³ Big shi sig áyau kyonn, sái ná zìg rìg ku. I wà shyù pìr, wàu shyù ri gbar á zàpìr-à ni. Hár kòrbá shi shirag má sib rìg.

²⁴ Sáì big yag n yag bar finn zir ku, n dang rag, “Asàin Luyí, Asàin Luyí, yì wu hing.”

I byar-à ku í finn zir-à n yan ta wàu-à nài yán, n yan ta zàpìr-à nài yán tinn. I byar-à hi big í na tag wann rìg-à yirr.

²⁵ Yesu rag, “Pìkyinn bìrná shi á ni rà?”

I byar-à zinn sa rìg big, í wà big dang jír ma ba òm, n dang rag, “Mpìr-à níng í ni rà? Hár wàu ma zàpìr ri wib jír wá.”

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Wàu Dab Sig

(*Mat 8:28-34; Mar 5:1-20*)

²⁶ Sáì big bì fòr á jànn Garasinawaká, jànn-à hi shi sig águnn vù-à níng ni. Jànn Galili shi sig mà jann.

²⁷ Barà ku ri tìg wann bì á kòr-à ni àdòníng, sái ku òm kwonn ma mpìr-à wàu dab

sig, í mpìr-à màhàn. Wàu dab sig ku nonn hing. Ku bàna big lu. Ku ri kyann mìr áyonn byàntí bàna. Ku ri na kyann mà amirká ni.

28 Barà ku myàng Yesu àdòníng, ku binn kir wann á jinn ni, n gbam nài gbam n rag, “Yesu Wùn Shìdun, bu-à du wù ma mì í kai rà? Mì ri vig wù kada á ya mì shwìn bàna.”

29 Bu-à sa ku vig Yesu àdòníng, í jirà Yesu dinya rìghing wàu-à, n rag a wàníng zu á dir wunù-à níng ni. Wàu-à níng ri sa shi ku kó ákaun. Big ri sùr ku á jùr kó sarka, vùwá ma barwá, mpìrká sar sig big ri myàng ku. Ku ri síg mì ri gbar gib rìg jùr-à ma sarka big sùr sig ku áni níng. Wàu-à níng ri zìg yag kyann ku mà awún-à ni.

30 Yesu bib ku rag, “Zìnnwú í kai rà?”

Ku dang rag, “Zìnnmí í Bìr.” Bu-à sa níng, wàuká hi nànn hing á dirwá ni.

31 Wàuká vig n vig jakàng, n dang rag, kada aku kan zu big bàna. Wà kwá kan zu big, kada aku kan yag big mà byar pyìr bàna.

32 Byar-à zyùká ri yàn ji buju á dir mwír-à ni, wàuká vig Yesu n rag, aku tìr yag big abig yag kà á dir zyùká bó ni. Ku ya big pyù-à.

33 I byar-à wàu káníng gàb rìg dir ma wunù-à níng, n yag kà á dir zyù káníng ni. I byar-à zyù káníng shàr yag ma shàu n yag shàr kù kà rìg

mà nu gài n zàpìr-à ni, mì wa wu vinn rìg-à bidim pár.

34 Sáí mpìrká ri kan kyann zyù káníng, shàr kàng yag mà finn swann-à ni ma kauyeká tinn, n dinya mpìrká tai bar bu-à sa sig.

35 A byar-à hi ni, bìr mpìrká shàr kwonn bi, abig bì myàng bu-à sa sig. I wà big myàng mpìr-à big kan zu sig wàu-à á dirwá ni níng, shi sig á pyànn Yesu ni, n wìr kà rìghing jà. Ku shi sig rag ma kyinnwá òsàn nímá. I byar-à bìr mpìrká shi sig níng, zinn pànn rìg big.

36 To. Mpìrká myàng sig bu-à sa sig níng, big dinya bìr mpìrká níng barà Yesu dàb gbam sig wunù-à níng áni.

37 I wà kó ni vig Yesu n dang rag a wàníng yag, a wàníng fim big dò jir bu zinn-à wàníng sa ya sig big níng. I byar-à hi ku dù n yag kà á kòr-à ni, n fim rìg jànn Garasinawaká, n yag rìg mà níng ùwài-à ni mà jann.

38 Mpìr-à big kan zu sig ku wàu káníng dinya Yesu n dang rag aku ma wàníng yag zyun.

Yesu ngàng,

39 n dang rag, “A kàng yag mà byar yiwaiwú big ni, á dinya big bu mamaki-à Shìdun sa ya sig wù.”

I byar-à ku kàng yag, mì ri swam yan Yesu jir bu mamaki-à wàníng sa sig níng.

Yesu Dàb Wim Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì
(*Mat 9:18-26; Mar 5:21-43*)

⁴⁰ Mpirká ri shi kir ku mà agunn zàpir-à mà jann. Ku yag fòr, big zig ku vù pyànà.

⁴¹ Sái mpir zyun zinnwá í Yayirus, ku í àgbam á tonn bìr kwonn-à ni, ku bi n binn kir wann á pyànn Yesu ni, n vig wàníng n rag, aku ma wàníng yag zyun mà luwá ni,

⁴² jir kai bàna wùn uwàwá í nzyun níng, na sig dor, shi shirag kwá wu wu. Wùn uwà níng hi jiwá dwib agban pyànà.

I byar-à Yesu yag big Yayirus. Bìr mpirká ri tib ku.

⁴³ Uwà zyun shi sig áni. Ku nonn hing ma dor àsà wàjì. Jiwá dwib agban pyànà ma dor wàjì-à níng. Buká á vùwá ni vinn rìghing bidim pàr á byar mpirká shi sig ma gantí. Walako mpir-à dàb gbam uwà níng.

⁴⁴ I byar-à uwà níng bònn yag á sim Yesu ni, n tib sung jà wàníng. Sái ku rag aku myàng níng, àsà wàjì-à níng í gib rig-à.

⁴⁵ Sái Yesu dang n rag mpir-à tib ku níng, í ni rà?

Kó ni ngàng rìg. Bitrus rag, "Agbamyí, í bìr yanyín káníng tib pyàr sig wù í ni."

⁴⁶ Yesu dang rag, kai, mpir zyun tib hing ku, jir kai bàna ku fig hing gbam zu hing á dirwá ni.

⁴⁷ Uwà níng myàng kwá tàmm jànn sar fig shinnwá bàna. Dirwá ri zwab. Ku

bi n binn kir wann á pyànn Yesu ni áyau bìr mpirká ni, n dinya wàníng bu-à sa ku pànn sig sung jà wàníng, hár ku gbam rìghing á sai-à níng hi ni.

⁴⁸ Yesu dang rag, "Wùnmí, pìkyinn birwú à bir sig á byarmí ni níng dàb gbam rìghing wù. A yag fòr mà lu-à ni ítau."

⁴⁹ Barà ku ri dang jír àdòníng, sái ku myàng mpir zyun bí sig mà lu àgbam Yahudawaká ni n dang rag, "Ai wùnwú wu rìghing. Kada á sa shi rag Malam bàna."

⁵⁰ Ama barà Yesu fig àdòníng, ku dinya Yayirus n rag, "Kada á gib kyinn bàna, á bir pìkyinn á byarmí ni. Wùnwú má wim kàng rìg."

⁵¹ Barà ku yag fòr mà lu Yayirus ni, ku zìm fig wà a mpir zyun bàg kà yag ku bàna, sái Bitrus ma Yohanna ma Yakubu, sái nà wùn-à ma ta wùn-à.

⁵² Bìr mpirká ri kig nài ki ma nài yán wàni jir shinn wùn uwà níng. Ama Yesu rag abig shi kim. Ai ku wu fig ki bàna, ku ri na aná.

⁵³ Sái big jwann ku jonn yawari. Big yì rìghing wà wùn uwà-à níng wu rìghing.

⁵⁴ Sái ku pànn wàníng á vù-à ni n bar wàníng n rag, "Wùnmí, á dù nann zu."

⁵⁵ I byar-à wùn uwà-à níng í wim kàng rìg-à ma yonki, n dù nann zu. Yesu dang rag, to abig ya ku buju.

⁵⁶ I byar-à nàwá ma tawá sa mamaki. Yesu twìb big byur n dang rag, kada abig dinya mpìr bu-à sa sig níng bàna.

9

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyànà

(*Mat 10:5-15; Mar 6:7-13*)

¹ Ayúnn zyun Yesu bar kwonn bi vinn rìg yann sukàwá big dwib agban pyànà, n ya big gbam abig kan zu wàu, abig dàb gbam mpìr dorká.

² I byar-à hi ku tìr yag rìg káníng kó áni, abig dinya kó ni jír á shinn barà Shìdun má na kùrwá, abig dàb gbam mpìr dorká abig dìg gbam dirbá.

³ Ku dinya káníng rag, “Kyonn-à ná kyann níng, kada aning zìg tun bàna, aning zìg lúr bàna, aning zìg buju bàna, aning zìg bàì bàna, aning zìg já pyànà bàna tinn.

⁴ Lu-à na kà bidim pár, aning shi màhàn, hár àyúnn-à ná dù.

⁵ Mpìrká ma shà fig ning bàna, aning fim finn swann-à hi, aning pìm kyàr rìg àzwìmká á barná ni, wàníng tàg sig rag mpìr káníng ngàng sig jir Shìdun.”

⁶ Sáì big dù n yag, mi ri kyann á kauyeká ni, mi ri dang jir Shìdun, mi ri dàb gbam mpìr dorká tinn.

Pìkyinn Kùr Hirudus Gib Jir Shinn Yesu

(*Mat 14:1-12; Mar 6:14-29*)

⁷ Barà Kùr Hirudus fig tai á shinn Yesu, kyinnwá gib rìghing, jir kai bàna mpìrká káhi dang rag, “I Yohanna wàri wu sig níng, wim kàng sig ni.”

⁸ I wà mpìrká káhi dang rag, “I Iliya kàng bi síg ni.” Mpìrká káhi dang rag, “I mpìr adang kyann jir Shìdun zyun kàng bi síg ni.”

⁹ Kùr Hirudus dang rag, “N gib kìm rìghing shinn Yohanna. Mpìr-à mì ri fig taiwá níng í ni rà?” Hirudus ri zìm aku myàng Yesu.

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju

(*Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yoh 6:1-14*)

¹⁰ I byar-à yann aswam Yesu big kàng bi, big dinya ku buká big sa sig. Ku zìg yag rìg íri káníng mà swann zyun ni, big ri bar Batsaida.

¹¹ Barà bìr mpìrká fig tai-à big kan bàg ku. Ku shà big, n dinya big jír á shinn barà Shìdun má na kùrwá. A byar-à níng hi, ku dàb gbam mpìr dorká.

¹² I nànn-à hi, àyúnn-à dab gang rìghing, sáì yann aswamwá big dinya ku n rag, “Byar-à níng í awúnn. A dwim gáfinn dir ma mpìr káníng jirà abig yag yàn buju mà daká shi yàr sig ma yi níng, ma kauyeká. Abig yàn byar ná ma bu-à bá ji

tinn, jir kai bàna buju bàna áyag.”

¹³ Ku dinya yann sukàwá big rag, “Níng ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”

Big dang rag, “Buju bàna, íri brodi àkunn swana ma jái pyànà. Yá yag wann ya mpìr káníng buju rà?”

¹⁴ Big sa hing àràg wunù dubu swana màhàn.

Yesu dang rag, “Aning dinya big abig shi wann á jinn ni kyau kyau àràg mpìr dìpyànà agban dwib.”

¹⁵ Big sa àdòníng. Kó ni shi wann á kyauwá ni.

¹⁶ Sáí Yesu zìg brodi àkunn swana ma jái pyànà níng, n myàng yag zuwá mà wai n sa Shìdun ísoko. I wà ku ngir gbànn gáfínn awín awín, n ya yann sukàwá big, abig gáfínn ya bìr mpìr káníng.

¹⁷ Bìr mpìr káníng ji hár n ji mònn rìg finnbá. Yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg dwib agban pyànà.

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun

(*Mat 16:13-19; Mar 8:27-29*)

¹⁸ Su zyun Yesu shi sig á byar awù, mi ri vig Shìdun màhàn. Ku ma yann sukàwá big í zyun. Ku bib káníng rag, “Mpìrká ri kyab rag mì í ni rà?”

¹⁹ Yann sukàwá big dang rag, “Mpìrká kyab rag wù í Yohanna awau òr batisma, káhi dang rag wù í Iliya, káhi ri kyab rag wù í mpìr adang

kyann jir Shìdun áyau ká ri wu sig níng, à kàng bi síg nì.”

²⁰ Yesu bib big n rag, “Ma bigné, níng ri kyab rag, mì í ni rà?”

Bitrus dang rag, “Wù í Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.”

Yesu Dinya Mpìrká Barà Kwá Wu Kiwá

(*Mat 16:20-28; Mar 8:30—9:1*)

²¹ I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag kada ba dang swann.

²² Ku dang rag, “Shi sig àjai, mì Wùn Mpìr Jíkwínn ñ wa shwìn kim kim. Agbam mpìrká ma àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká má ngàng mì, hár bá gban rìg mì, bá jì mì, áyau su sara má dù nann zu jakàng ma yonkimí.”

²³ Ku dinya mpìr káníng bidim pàr ò rag, “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku wann tafinn shinnwá, ma aku zìg shwìn-à má bì á dò jir shin-nmí ni, í wà aku bàg mì.

²⁴ Mpìr-à ma ri zìm shinnwá, kwá dìg fig yonkiwá bàna. Ama mpìr-à ma wann tafinn shinnwá á dò jir shin-nmí ni, kwá dìg yonkiwá.

²⁵ Wà mpìr ma dìg gban rìg buká á dunyaru ma dìg fig yonkiwá bàna, buká ku dìg sig níng má swàb kà ya ku kai rà?

²⁶ Wà mpìr ma shàr zunái barà kwá dinya mpìrká tàma-à níng rag ku í mpìrmí, mì Wùn Mpìr Jíkwínn má shàr zunáiwá

tinn àyúnn-à ma bi hing ma ghammí ma gham Tamí ma gham yann aswamká bu Shìdun mà wai.

²⁷ Mì ri dinya ning jír àjai, áyauná ni, mpìrká káhi má wu fig bàna, hár bá myàng sai-à Shìdun má na kùrwá.”

Barà Zwánn Yesu Vim Bir (Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)

²⁸ Sai-à ku dang sig jír-à níng sa hing àràg su awinyin, í wà ku zìg Bitrus ma Yohanna ma Yakubu, big yag mà shinnkwínn-à ni abig vig Shìdun.

²⁹ Barà ku ri dang jír ma Shìdun àdòníng, í byar-à hi, zwánnwá í vim bìr rìg-à. Jàwá mìg shi karr, mì ri zwàm kpàin kpàin.

³⁰ Nonn fig bàna sái mpìr pyànà mìr gbìb zu á pyànnwá ni. Big ri dang jír ma ku màhàn. Zyun í Musa, zyun í Iliya.

³¹ Mpìr pyànà káníng mìr gbìb zu sig ma gham Shìdun. Jàbá ri mìg karr. Big ri dang jír ma Yesu àyúnn-à kwá yag má wu ki mà Urushalima nyàan fòr.

³² Bitrus ma jàuwá big na jànn rìghing pátág. Barà big rag abig finn zir níng, big myàng barà já Yesu mìg sig karr, ku ma mpìr pyànà sar sig zyun.

³³ Barà mpìr káníng ri fim Yesu àdòníng, sái Bitrus dinya Yesu rag, “Asàin Luyí, barà yi shi sig áyág níng, sànn hing ayi dab apig sara, zyun aku shi í buwú, zyun aku shi í bu

Iliya.” Ku yì fig bu-à ku ri dang bàna.

³⁴ Barà ku ri dang àdòníng, sái akwor bi nim dim rìg big. Barà akwor-à níng kà áyaubá ni, sái zinn pànn rìg big.

³⁵ I byar-à hi nài jír wann bi mà akwor-à ni n dang rag, “Wàníng í wùnmí zyun-à ñ shig zu sig. Aning fig jír wá.”

³⁶ Barà nài jír-à níng jànn rìg àdòníng, sái big myàng Yesu sar sig, kwá áwinwá ni. I byar-à yann sukàwá big pànn shi sig jír bàna á nubá ni. Big dinya fig mpìrká bu-à big myàng sig níng bàna.

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig

(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

³⁷ Na kyàr byar-à big tìg wann bi mà shinnkwínn-à ni. Bìr mpìrká dìg kwonn ma Yesu.

³⁸ Ayau bìr-à ni mpìr zyun bar nài abor, n dang rag, “Malam, mì ri vig wù á myàng wùnmí. Ku í nzyun-à níng hi.

³⁹ Wàu ri sa shi ku, ku ri yan nài yán átai, wàu-à níng ri gbar ta wann ku á jinn ni. Nuwá ri bim zu íri ashwib. Dirwá ri monn. Wàníng ri fim fonn fig ku bàna.

⁴⁰ N vig yann sukàwú big abig kan zu rìg. Big kan zu yì sar fig bàna.”

⁴¹ Yesu dang rag, “Kai! Bu-à sa ning bir fig pikyinn ná á byarmí ni bàna hár táma-à níng í jír kai rà? Ning í mpìr sung gham big. N sa muyar

ma ning hár ákaun rà? A zìg bi wùnwú áyág.”

⁴² Barà wùn-à ri bi á byar Yesu ni, wàu gbar ta wann ku á jinn ni, òr wá ri zwab. I byar-à Yesu yan ta wàu-à, n kan zu rig wàu-à á òr wùn-à ni, n dàb gbar rig ku, n zìg ku, n ya kàng ku tawá.

⁴³ Mpirká bidim pár sa mamaki áshinn gbar-à Shìdun shi sig ma kàhi.

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(*Mat 17:22-23; Mar 9:30-32*)

I byar-à big ri sa mamaki ma bu-à Yesu ri sa, ku dinya yann sukàwá big n rag,

⁴⁴ “Aning fig byann jír mí. Bá ya kà Wùn Mpir Jíkwin à vù mpirká ni. Bá du kà ku shwìn.”

⁴⁵ Ama big fig yì byann fig yìr jír-à níng bàna, jir kai bàna Shìdun tam rìghing yìr jír-à hi. Big ri shàr zinn wà bá bib ku.

Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpir-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni

(*Mat 18:1-5; Mar 9:33-37*)

⁴⁶ Yann sukàwá big sa yipyàr á shinn mpir-à má shi àgbam-à áyaubá ni.

⁴⁷ Barà Yesu yì bu-à big ri kyab àdòning, sái ku zìg wùnshái zyun n sìn á gàuwá ni.

⁴⁸ Ku rag, “Mpir-à ma pànn hing wùn-à níng vù pyàná á jir zinnmí ni, shi sig àràg ku pànn sig mì. Mpir-à ma pànn hing mì vù pyàná, shi àràg ku pànn sig àsain-à

swam bi sig mì, jir kai bàna mpir awib-à áyauná ni, ku í àgbam.”

Mpir-à Ma Zib Fig Ning Bàna, í Mpirná
(*Mar 9:38-40*)

⁴⁹ Yohanna dinya ku rag, “Agbamyí, yì myàng hing mpir zyun ri kan zu wàu á òr mpirká ni ma zinnwú. Yì kan òr rig ku, jir kai bàna ku ri bàg fig yì bàna.”

⁵⁰ I byar-à Yesu dinya ku rag, “Kada aning kan òr ku bàna, jir kai bàna mpir-à ma í mpir azibná bàna, í mpirná.”

Mpirká á Kauye Zyun Mà Jànn Samariya Ngàng Jir Yesu

⁵¹ Sai-à bá zìg yag ku mà wai nyàan fòr. Ku sìn rìghing á pìkyinnwá ni kwá yag mà Urushalima. Ku í yag rìg-à.

⁵² Ku swam yag yann sukàwá big abig yag jag ku í ni mà kauye zyun á Samariya, jirà abig dinya mpirká màhàn ku ri bi.

⁵³ Ama mpirká màhàn ngàng. Bu-à sa níng, big yì rìghing ku ri yag mà Urushalima.

⁵⁴ Barà sukàwá big Yohanna ma Yakubu myàng àdòning, big dang rag, “Shinn Luyí, wù ri zìm ayi vig Shìdun aku tìr bi pyìr mà wai aku swànn gban rìg mpir káníng rà?”

⁵⁵ Yesu vim bìr n yan ta big.

⁵⁶ I wà big kà á pyànn, big yag rig mà kauye zyun ni.

*Mpìrká Zyun-à Dang Rag
Bá Bâg Yesu
(Mat 8:19-22)*

⁵⁷ Barà big ri yag á gbìb-à ni, wunù zyun dang rag kwá bàg wàníng byar-à wàníng ma yag bidim pár.

⁵⁸ Yesu rag, “Jwànnzwamká shi sig ma sharbá, ayinnbuká shi sig ma lubá. Ama mì Wùn Mpìr Jíkwin, ò bàna ma byar shu.”

⁵⁹ Ku dinya wunù zyun a wàníng bàg ku.

Wàníng dang rag, “Sai tamí ma wu hing, ma jì hing ku, í wà má bàg wù.”

⁶⁰ Yesu rag, “A fim mpìrká zyun-à ri bàg fig mì bàna abig jì kibá. Buwú á yag dang jír á shinn barà Shìdun má na kùrwá.”

⁶¹ Mpìr zyun dang rag, ku ri zìm aku bàg Yesu, ama ku ri zìm aku yag dwim gàb finn òr ma mpìrká mà luwá ni rúpyim.

⁶² Yesu rag, “Mpìr-à ma dang rag kwá bàg fig mì tàma-à níng bàna sái á pyànn, kwá òg fig byar-à Shìdun má na kùrwá bàna.”

10

*Yesu Swam Yag Mpìrká
Dìb-sara Agban Dwib*

¹ A sim wàníng ni, Yesu shig zu mpìr dìb-sara agban dwib. Ku tìr yag káníng pyànà pyànà abig yag jág ku nì mà finn swannká ni, kwá bàg yag káníng.

² Ku dinya káníng rag, “Bujuká byann rìghing, ama

abinnká nànn fig bàna. An-
ing vig Shìdun Asàin da-à
aku swam bi mpìrká zyun-à
má binn buju-à hi.

³ Aning yag. N swam yag sig ning àràg àdùnká áyau bìr jwànnzwamká ni.

⁴ Kada aning zìg ashikáun bài bàna. Kada aning zìg bà bàna. Kada aning zìg tabar bàna tinn. Kada aning gbar nànn nài bib ma mpìr á gbìb-à ni bàna.

⁵ Lu-à na tìg áni bidim pár aning dang rag, Shìdun aku ya mpìr-à níng hi wà sisan.

⁶ Wà mpìr-à ma shi sig ma pìkyinn-à kyikyàr màhàn, wà sisan-à níng má shi mà luwá ni. Wà mpìr kyinn-à kyikyàr ma bàna màhàn, wà sisan ná má kàng bi rìg á byarná ni.

⁷ Aning shi á lu-à níng hi ni, kó kai bá ya ning á lu-à hi ni, ná jì ná wa, jir kai bàna mpìr-à ma ri sa swàm, sànn sig wà abig ya ku buju. Kada aning yag lu zyun bàna.

⁸ Finn swann-à na kà bidim pár, ba shà hing ning, kó swai buju-à wà áni wà ba ya ning aning jì.

⁹ Aning dàb gbam mpìr dorká. Aning dinya big àyúnn-à Shìdun má na kùrwá nyàan fòr.

¹⁰ Ama finn swann-à na tìg ba shà fig ning bàna, aning bàg gbìbká á finn swann-à ni, aning dinya mpìrká, aning rag,

¹¹ ‘Kó avír-à á finn swann-à ni ma bàg hing á baryí ni, yá pìm kyàr rìg, wàníng tàg sig rag ning ngàng jir

Shìdun. Ama aning yì rag àyúnn-à Shìdun má na kùrwá níng, nyàan fòr bi.'

¹² Mpìrká á finn swann-à níng hi ni má wa shwìn má kab ká á finn swann Saduma.

Swannká Ngàng Wà Bá Zìg Jìr Shìdun

(Mat 11:20-24)

¹³ "Mpìrká á Korasinu, ná wa shwìn. Mpìrká á Bat-saida, ná wa shwìn. Swàm-à big sa sig á jànn ná ni níng, big nìm ma sa sig á Taya ma Sidon, mpìrká màhàn nìm má fim bu pyìrbá, n nìm má shi kà á sùn, n nìm má wìr àswàr jà.

¹⁴ Shwìn ná má kab bu Taya ma Sidon àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá.

¹⁵ Ning mpìrká á Kafar-nahum, ning í mpìr agbar dù shinn. Shìdun má ta kà rìg ning á pyìr."

¹⁶ Yesu dinya yann sukàwá big n rag, "Mpìr-à ma ri fig jìrná, ku ri fig jìrmí. Mpìr-à ma ngàng níng, ku ngàng síg mì. Mpìr-à ma ngàng mì, ku ngàng síg zyun-à swam bi sig mì."

Mpìr Dìb-sara Agban Dwìb Káníng Kàng Bì Ma Ajwár

¹⁷ Mpìrká Yesu swam yag sig dìb-sara agban dwìb níng, big kàng bi ma pìkyinn àjwár. Big dinya Yesu rag, "Asàin Luyí, wà ya bar hing zìnnwú, wàuká ri wìb jíryí."

¹⁸ Ku dinya big rag, "N myàng hing Shaitan kù

wann bi mà wai àràg í shyù ri zwàm zu.

¹⁹ N ya hing ning gbam-à ná tib bushùwí, ná tib nai. N ya hing ning gbam á shinn azíbná big ni. Bá sa fig ning bu bàna.

²⁰ Kada aning fig àjwár íri jirà wàuká ri wìb ning bàna. Ama aning fig àjwár jirà big ba rìghing zinn ná mà lu Shìdun ni mà wai."

Yesu Fig Ajwár

(Mat 11:25-27; 13:16-17)

²¹ A sai-à níng hi Awun Shìdun sa Yesu fig àjwár. Ku dang rag, "I soko buwú Tamí. Wù í àsàin-à pànn sig waisháu ma byar-à á jìnn ni. I soko buwú, jìr kai bàna à tàmm jànn rìghing yìr bu káníng á byar mpìr yarká ni, ma mpìrká yì sig bu. Ama à tiya rìghing mpìrká zyun-à shi sig àràg í yann wùnshái big níng. Tamí, à sa sig àràg barà pìkyinnwú ri zìm.

²² "Tamí ya hing mì ayì á shinn bu bidim páar. Walai mpìr-à yì sig mì sái Tamí. Walai mpìr-à yì Tamí, sái mì ma mpìrká ká ma dinya sig big barà ku shi sig áni."

²³ Ku vim bìr, n myàng yag yann sukàwá big, n bònn dinya big n rag, "Zu-à ning myàng sig níng, ning myàng sig í bu-à òsàn.

²⁴ N dinya ning jír-à níng í jír àjai. Mpìrká rì dang kyann sig jìr Shìdun ma kùrká big rì zìm abig myàng bu-à ning myàng sig níng, ama big myàng fig bàna. Big

zìm abig fig bu-à ning fig sig níng, ama big fig fig bàna.”

Tinn Jír á Shinn Mpìr Samariya Zyun-à Sa Sig Bu-à Nsàn

²⁵ Ayúnn zyun àgbam malam zyun ri zìm aku màg màg fig Yesu. Ku sar dù nann n dang rag, “Asàin Luyí, má sa kai n dìg yonki kinn kinn rà?”

²⁶ Yesu bib ku rag, “Musa ba sig doka rag í kai rà? A jangga sig áshinn rà?”

²⁷ Sái wunù-à níng zìm n rag, “Musa ba sig rag, ‘A zìm Shinn Luwú Shìdun ma kyinn nzyun, ma gbamwú, ma yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni. A zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú tinn.’ ”

²⁸ Yesu rag, “A zìm hing jír-à níng nsàn nímá, á sa kyann àdòning, wá dìg yonki kinn kinn.”

²⁹ Mpìr-à níng hi ri zìm mpìrká abig myàng ku, ku í mpìr-à nsàn. I byar-à ku bib Yesu jír-à níng n rag, “Mpìr-à má shi jàumí í ni rà? Mpìr zyun-à sànsig n zìm í ni rà?”

³⁰ Sái Yesu dang rag, “Mpìr zyun dù sig mà Urushalima, kwá yag mà Yariko. Ku dìg kwonn ma ajwú big. Big jwi vinn rìg buká ku shi sig ma kàhi. Big zìg vinn rìg jàwá tinn, n dab ku dab dab, n fim ku á gbìb-à ni. Dà sig títi nímá ku wu rìg dà hing.

³¹ Agbam zyun ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ri wam zu yag á gbìb-à níng hi ni. Barà ku myàng wunù-à big dab sig níng, ku vinn

zu rìg á kur gbìb-à ni, mi í yag rìg-à.

³² A byar-à níng hi, mpìr Balawe zyun-à ri sa swàm á lu Shìdun ni níng, ku má ku bi n kyìg zu á kur gbìb-à ni, n yag rìg tinn.

³³ I byar-à wunù Samariya zyun bi fòr màhàn. Barà ku myàng wàning àdòning, ku myàng ashi wàning.

³⁴ Ku yag màhàn, n wìr kà byìr ma zàn bín á byarká big dab pòr sig wunù-à níng ni, n sìn gbam rìg byarká big dab pòr sig ku níng ma jà, n gbar dù nann wàning, n sinn wàning á shinn aswannswánnwá ni, n zìg yag wàning á byar-à kwá tìg níng ni, mi ri dàb dor wàning.

³⁵ Na kyàr byar-à ku ya àsàin lu-à bàì, dinari pyàna. Ku dang rag, ‘A dàb dor wunù-à níng. Bu-à wa dàb dorwá ma pànn sig píná, ma kàng bi hing, á dinya mì má wa wù.’ ”

³⁶ Yesu rag, “Ayau mpìr sara kánìng ni, mpìr-à ajwú kánìng dab nauna sig níng, ìni má shi jàuwá rà?”

³⁷ Malam-à níng rag, “I wà zyun-à myàng sig ashiwá níng.”

Yesu dinya ku n rag, ku má aku yag sa àdòning tinn.

Yesu Yag Bib Kà Marta Ma Maryamu

³⁸ Yesu ma yann sukàwá big ri yag kyonnábá. Ku bi fòr á kauye zyun ni. I byar-à uwá zyun zinnwá í Marta,

ku bar Yesu n dang rag a wàníng bi shi á luwá ni.

³⁹ Ku shi sig ma ajunntun zyun, zìnnwá í Maryamu. Wàníng shi sig á pyànn Yesu, mi ri fig jír-à wàníng ri dang.

⁴⁰ Marta bó, swàm buju-à ku ri sa níng zìg rìghing pìkyinnwá. Sái ku bi á byar Yesu ni ku rag, “Shinn Luyí, à kyab fig wà ajunntunmí fim ya rìghing mì, má sa swàm buju-à níng áwinmí ni níng bàna rà? A dinya ku aku bi sa shang mì.”

⁴¹ Shinn Luyí Yesu rag, “Marta, Marta, pìkyinnwú dù nann zu rìghing á shinn buká nìnnànn nímá.

⁴² I bu nzyun sànn kab sig. Maryamu shig zu rìghing bu-à sànn kab sig. I bu-à bá zìg fig á wùwá ni bàna.”

11

Yesu Tàg Mpìrká Barà Bá Vig Shìdun

(Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Ayúnn zyun Yesu shi, mi ri vig Shìdun á byar zyun. I byar-à hi wunù zyun áyau yann sukàwá big ni vig ku n dang rag, “Asàinn Luyí, á tàg yi barà yá vig Shìdun àràg barà Yohanna tàg sig yann sukàwá big.”

² Yesu dinya big n rag, “Wà ná vig Shìdun, aning dang rag,

‘Tayí wà mà wai, á sa mpìrká abig wib zìnnwú.

Byar shu kùrwú aku bi á byaryí ni.

³ A ya yi buju àyúnn ma àyúnn.

⁴ A yafa ya yi bu pyìrká yi ri sa,

àràg barà yi ri yafa ya mpìrká ri sa yi bu-à bibai níng.

Kada á fim yi ayi sa bu-à bibai bàna.’ ”

⁵ Ku dinya big misali jír zyun, n rag, “Mpìr zyun shi sig ma jàuwá zyun. Ku yag á byar wàníng ni á yau fi-à ni, n vig wàníng, n dang rag, a wàníng ya zu ku agir brodi sara,

⁶ jir kai bàna kyinn zyun tìg sig á byarwá ni, ku bàna ma bu-à kwá ya wàníng.

⁷ Jàuwá má zìm ya ku ma dang rag, ‘Kada á sa shi mì bàna. Bigmí, n kig rìghing nu nkyunmí. Yi ma yanká bigmí big na wann rìghing. Má dù sar fig ní ya wù bu zyun bàna tàma-à níng.’

⁸ N dinya ning, wà wàníng ma dù fig jirà ku í jàuwá bàna, ama wàníng má dù jirà mpìr-à níng ri sa shi ku.

⁹ Mì ri dinya ning, aning vig, bá ya ning. Aning yàn, ná dìg. Aning kwìb nu nkyun-à, bá pù ya ning.

¹⁰ Mpìr-à ma vig hing, bá ya ku. Mpìr-à ma yàn hing, kwá dìg. Mpìr-à ma kwìb hing nu nkyun-à, bá pù ya ku.

¹¹ Ning mpìrká shi sig ma yann, wà yanká buná ma vig ning jái, ná ya big bushùwí rà?

¹² Kó wà ba vig kìn kwìnn, ná ya big í nai rà?

¹³ To. Aning myàng, ning zyun-à ning í mpìrká bibai má, ning yì hing barà ná ya

yanká buná big bu-à òsàn, n bi bib Shìdun zyun-à í Tayí mà wai, kwá ya mpìr-à ma ri vig ku Awun Kyìkyàrwá.”

Yesu Ma Kùr Wàuká
(*Mat 12:22-30; Mar 3:20-27*)

¹⁴ Ayúnn zyun Yesu ri kan zu wàu á òr mpìr zyun ni. Wàu-à níng ri kan òim mpìr-à níng wà dang jír. Barà Yesu kan zu rìg wàu-à níng, wunù-à níng dang rag jír. Bìr mpìrká màhàn níng sa mamaki.

¹⁵ Ama mpìrká káhi dang rag, ku ri kan zu wàuká níng ma gbam Baalzabul kùr wàuká.

¹⁶ Mpìrká káhi ri zìm abig màg màg fig ku. Big vig ku n dang rag, aku tiya big bu-à má ya big mamaki, jirà abig yì ku bi sig mà byar Shìdun ni àjai.

¹⁷ Ku yì rìghing bu-à big ri kyab á pìkyinnbá ni. I bu-à sa, ku dang rag, “Jànn-à ma gàb finn hing shinnwá byar pyànà, ba ri gbìb shùr, jànn-à hi má nonn fig bàna. Finn lu-à ma gàb finn hing kyau pyànà, finn lu-à hi má nonn fig bàna tinn.

¹⁸ Shaitan ma gàb finn hing kyau pyànà, kwá sa sar fig bu bàna. Mì ri dinya níng jír-à níng, jír kai bàna níng dang rag, mì ri kan zu wàuká ma gbam Baalzabul.

¹⁹ Aning dinya mì, mpìrká buná ri kan zu wàuká ma gbam ni rà? Big ri kan zu ma gbam Shaitan rà? A jir shinn wàníng ni, bá wà níng kwonn.

²⁰ Shi fig àràg barà ning ri dang bàna. Mì ri kan zu wàu káníng ma gbam Shìdun. Wàníng ri tàg rag byar shu kùr Shìdun bi hing á byarná ni.

²¹ “Wà mpìr gbam zyun ma sar sig á luwá ni ma tàu ma bìg, ma ri myàng kwonn ma buká buwá big, buká buwá big má jànn fig bàna.

²² Wà mpìr-à ma gbam kab ku ma bi hing, ma tùshwar vinn rìghing bu-à ku sar gbam sig áni, wàníng má zìg vinn rìg buká buwá big, má gàb finn vinn rìg.

²³ “Mpìr-à ma bàg fig mì bàna, ku í mpìr azíbmí. Mpìr-à ma zà kwonn shang fig mì zaká bumí bàna, ku í àsàin-à ri sa yam kifinn.”

Barà Wàu-à Kàng Bi
(*Mat 12:43-45*)

²⁴ “Wà wàu ma zu hing á òr mpìr, kwá yàn byar-à aku shi ngàng awunwá, ama kwá òìg fig bàna. Kwá dang rag kwá kàng yag rìg mà byar-à ku nìm zu bì sig.

²⁵ Kwá kà kàng yag hing mà òr mpìr-à níng ni, kwá dang rag lu-à sànn hing, n kyàr hing.

²⁶ Kwá yag, má yag dinn zìg bì wàu sùmpyàn, ká bai kab ku. Bá shi màhàn. Mpìr-à níng má wa kab shwìn tàma-à níng ma wàri.”

Mpìrká Ma Ri Wib Shìdun, í Mpìrká Shìdun Má Sìnn Big á Byar Nsàn

²⁷ Barà ku ri dang jír àdòníng, uwà zyun áyau

bìr-à ni, dang jír ma gbam, n rag, “Uwà mà sig wù n pyag gbam sig wù níng, kwá fig àjwár.”

²⁸ Ama Yesu dang rag, “Mpìrká ri fig jir Shìdun mì ri wib níng, í mpìrká má fig àjwár.”

Yesu Dang Rag Kwá Sa Aràg Barà Yunana Sa Sig
(Mat 12:38-42)

²⁹ Barà bìr mpìrká ri bi swàb kà á byar Yesu, ku dang rag, “Mpìrká á jànn-à ni tàma-à níng, big ri sa bu-à bibai. Big ri vig mì bu-à má ya big bu mamaki. Má sa ya fig big bu mamaki bàna, sai àràng bu Yunana.

³⁰ Barà Yunana shi sig á finn jái su sara níng, í barà mì má, má sa áni àdòníng tinn. Barà Yunana kàng sig bu mamaki á byar mpìrká mà Nineve níng, í barà mì má mì Wùn Mpir Jíkwin, má sa mpìrká á jànn-à tàma-à níng áni tinn.

³¹ Uwà zyun-à í kùr ùwài mà agunn àyúnn sànn kyùr, ku bi sig mà byar zyun ni pyunn ninonn nímá, àjirà aku myàng íri yar-à Sulemanu shi sig ma kàhi. Ama tàma-à níng zyun-à kab sig Sulemanu shi sig áyág, ama mpìrká tàma-à níng ri zìm fig abig fig jír wá bàna. Jir wàníng uwà-à níng má dang tir mpìrká tàma-à níng mà byar-à bá wà kwonn-à níng.

³² Ayúnn-à Shìdun ma wà kwonnwá, mpìrká rì á Nineve má dang tir níng mpìrká tàma-à níng, jir kai bàna wà

Yunana dinya big jir Shìdun níng, big dà fim rìghing bu pyìrbá. Mpìr-à kab Yunana shi sig níng. Ama níng dà fim fig bu pyìrná bàna.

Zuyí í Ayar Dìryí
(Mat 5:15; 6:22-23)

³³ “Mpìr má mònnon bàg pitila má bir dim fig kwài áni bàna. Kwá sìnnon kà fig á shar bàna tinn. Ama kwá sìnnon á shinn bu jirà pyìr-à aku yar wann bi, mpìrká abig myàng àyarwá.

³⁴ Zuyí shi sig àràng í àyar dìryí. Wà zuyí ma ágbam, dìryí bidim pár má yar yà zu rìg. Ama wà zuyí ma sànn fig bàna, dìryí má yar la fim fig bàna.

³⁵ Aning zìmm àyar á dìrná ni. Kada aning zìmm fi bàna.

³⁶ Wà dìrná ma shi sig ma àyar, fi bàna, àyar-à níng má sa yar gban rìg dìrná, àràng barà pitila ri yar ya yi níng.”

Yesu Dang Bu-à Fari-sawaká Ma Malamká Rì Kyab á Pìkyinnbá Nì

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

³⁷ Barà Yesu dang vinn rìg jír-à àdòníng, mpìr Fari-sawa zyun bar ku, aku yag ji buju mà luwá ni. I byar-à Yesu kà yag, n yag shi wann.

³⁸ Ama Farisawa-à níng myàng Yesu tu fig vùwá bàna, ku sa mamaki.

³⁹ I byar-à Shinn Luyí Yesu dinya ku, n rag, “Níng Fari-sawaká, níng shi sig àràng akpa big ri tu kyàr íri kwìb-à. Finn-à mà yau í jín. I barà

ning má, ning mònn sig íri bu pyìr.

⁴⁰ Ning í mpìr àning big, ning yì fig wà Shìdun àsàin-à sa sig kwíib-à níng, í àsàin-à sa sig finn-à bàna rà?

⁴¹ Ning í mpìr jiju. Aning sa bu-à òsàn á byar mpìr ashiká ni, ma wà ná shi mpìr jiju. Wà na sa hing àdòníng í wà ná shi mpìr pìkyinn-à sísàn á pyànn Shìdun.

⁴² “Ning Farisawaká, buká ning ri sa níng, sànn fig bàna. Ná wa shwìn. Ning ri sa fig bu-à òsàn ma mpìrká bàna. Ku má, ning ri zìm fig Shìdun ma pìkyinn òzyun bàna. Ayau buká ning shi sig ma kàhi kyau dwib níng, ning ri ya Shìdun kyau zyun, hár ashítá ma jì byù. Bu-à sànn kab sig bàna, aning zìm Shìdun, aning zìm mpìr.

⁴³ “Ning Farisawaká, ná wa shwìn. Ning ri zìm byar shu àgbam á tonn bìr kwonn-à ni. Ning ri zìm abig wib ning mà fir ati-à ni tinn.

⁴⁴ Ná wa shwìn. Ning shi sig àràg amir byar-à mpìrká ri kyann wam zu áni, big yì fig bàna.”

⁴⁵ Ayau malamká ni, zyun dang rag, “Malam, wa dang hing àdòníng, wù ri swau yì tinn.”

⁴⁶ Yesu rag, “Ning malamká ri tàg tarkada Shìdun, ná wa shwìn. Ning zìg swánn lìlib nímá, n zìg n sìn kà sig á shinn mpìr káníng ni, big ri tàng kyann ma kàhi. Ning swann shang fig big bàna, kó títi nímá.

⁴⁷ Ná wa shwìn. Ning ri sa samyib amir mpìrká rii dang kyann jir Shìdun, ká yàkúná big rì gban sig.

⁴⁸ Ning zìm hing bu-à yàkúná big ri sa sig, wato big gban mpìrká rii dang kyann jir Shìdun. Ning bó, ning ri sa samyib amir-à.

⁴⁹ I bu-à sa sai-à rì Shìdun zyun-à shi sig ma yar níng, dang jír wá n rag, kwá swam ya bi big mpìrká má dang jír wá ma yann aswamká buwá. Bá gban kàhi, bá du kà kàhi á shwìn.

⁵⁰ Mpìrká tàma-à níng, ná wa shwìn á jir shinn mpìrká rii dang jir Shìdun big rì gban sig, tun sai-à big ri mànn sig dunyaru.

⁵¹ Mpìrká tàma-à níng, ná wa shwìn bu-à pànn sig daka á ki Habila hár ki Zakariya, zyun-à big rì gban sig áyau byar-à big ri twìb swànn bu mà lu Shìdun.

⁵² “Ning malamká ri tàg tarkada Shìdun, ná wa shwìn. Ning zìg rìghing bu-à big ri pù nu nkyun-à áni, byar-à mpìrká má dìg yar. Ning ngàng wà ná kà màhàn, ning kan dim rìghing mpìrká ri zìm abig kà màhàn.”

⁵³ Barà Yesu zu bi á lu-à ni àdòníng, sai malamká ma Farisawaká ri swau ku, big ri bib ku jír á shinn buká nìnnànn nímá.

⁵⁴ Big ri wonn ku, big ri zìm abig pànn ku ma jír buká ku nìnnànn má dang níng.

*Yesu Dinya Mpìrká Abig
Gbar Dù Shinn Bàna
(Mat 10:26-27)*

1 I byar-à mpìrká nìnànn nímá sar kàng kwìb sig ku áni. Big sa hing dubu nìnànn nímá. Káhi ri tib bar òrìbá. Yesu dinya yann sukàwá big n rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning bir pìkyinn ná á yisti Farisawaká ni bàna, big í mpìrká ri dang jír nu pyànà. Big sinn sig shinnbá àràng big í mpìr-à òsàn, ama big í mpìr òsàn bàna.

2 Bu-à ma shi sig bu bònn tàmm, má zu bi rìg á myann, mpìrká má yì rìg.

3 Bu-à mpìr ma bònn dang sig má zu bi rìg á myann, mpìrká má fig vinn rìg. Bu-à mpìr ma shàm dinya sig jáuwá mpìrká má fig rìg.

*Aning Shàr Iri Shìdun
(Mat 10:28-31)*

4 “Mì ri dinya ning, ning jáumí big, aning shàr zinn mpìrká má gban ning bàna, jír kai bàna bá gban íri wi òrìná átai, ama bá sa fig bu-à má kab gban bàna.

5 Má dinya ning mpìr-à ná shàr, aning shàr Shìdun. Na wu hing ku shi sig ma gban-à kwá ta kà ning á lu pyìr. Ajai, mì ri dinya ning aning shàr zinnwá.

6 “Ning yì fig wà ayinnbu swana bá wann tafinn sule pyànà bàna rà? Ai kó áyau ayinnbu káníng ni Shìdun má màmm jànn fig kó òzyun bàna.

7 Kó jinnká á shinn mpìr má, Shìdun wànn vinn

rìghing. To kada aning shàr zinn bàna. Ai ning kab hing ayinnbuká nìnànn nímá.

*Aning Dinya Mpìrká Rag
Ning Ri Bàg Yesu*

*(Mat 10:32-33; 12:32;
10:19-20)*

8 “Mì Wùn Mpìr Jíkwin, mì ri dinya ning wà na dinya hing mpìrká rag ning í bu Yesu, mì má má dinya yann aswamká bu Shìdun mà wai rag ning í bumí tinn.

9 Ama mpìr-à ma ngàng hing mì, mì Wùn Mpìr Jíkwin, má ngàng ku á pyànn yann aswamká bu Shìdun ni mà wai.

10 “Mpìr-à ma dang hing jír-à bibai á shinn Wùn Mpìr Jíkwin, Shìdun má yafa ya ku. Ama mpìr-à ma dang hing jír-à bibai á shinn Awun Shìdun, Shìdun má yafa ya fig ku bàna.

11 “Sai-à ba zìg yag hing ning mà pyànn àgbamká mà tonn bìr kwonn-à ni, kó mà pyànn agib jír, kó mà pyànn àgbam jànnká, aning shàr zinn barà ná dang ji jír bàna.

12 Awun Shìdun má tàg ning yar bu-à ná dang á sai-à hi ni.”

*Anam Jír á Shinn Mpìr Bài
Zyun-à Bàna Ma Kyinn*

13 Ayau bir mpìrká ni, sái mpìr zyun dinya Yesu rag, “Malam, á dinya mpìrmí aku gàb finn ya yi bu ki tayí.”

14 I byar-à Yesu zìm ya ku, n dang rag, “Mpìr-à sinn kà mì ò gáfinn ya ning bu ki taná í ni rà?”

15 Ku dang jakàng n rag, “Aning fig, kada aning sinn pìkyinn ná á buká á dunyaru bàna, jir kai bàna buká á dunyaru má ya fig yi yonki bàna.”

16 I byar-à Yesu dinya big tinn jír n rag, “Mpìr bàì zyun dawá sà̀n sig wà̀ni, ku dìg sig buju ùwài nímá.

17 Ku kyab á kyinnwá ni n rag, ‘Má sa á shinn rà? N dìg fig byar-à má wìr kà bujúká bumí bàna.’

18 Sáì ku kyab ku rag, ‘N yì hing bu-à má sa tàma-à níng. Má dab gbànn rìg vonnká bumí bidim pár, má mi kàng àpyúká ùwài nímá. Má ngàb kà gban rìg bujúmí áni bidim pár.

19 I wà má dinya shinnmí rag, ò shi sig ma bu ùwài nímá, hár bu káníng má fòr jì nìnànn nímá. To, má shi ngàng, má jì má wa, má fig àjwár.’

20 Barà ku dang àdòníng, Shìdun dinya ku rag, ‘Wù í mpìr-à bàna ma kyinn. A fi-à níng ni bá zìg rìg yonkiwú. Tàma-à níng ma buwú à yàn dìg sig níng má shi í bu ni rà?’ ”

21 I byar-à Yesu dang vinn rìg jír wá n rag, “To, wàníng má, í barà mpìr-à ma ri yàn ya shinnwá bu nìnànn nímá, ku bàna ma gbìb bu zyun á pyànn Shìdun.”

Shìdun Má Ya Mpirká Ri Bàng Ku Bu-à Big Ri Zìm (Mat 6:25-34)

22 I byar-à Yesu dinya yann sukáwá big n rag, “Jír

wàníng í bu-à sa mì ri dinya ning kada aning kyab jír á shinn byar shuná ni bàna, kó buju-à ná jì, kó jà-à ná wìr kà á dìrná ni.

23 Yonki kab hing buju, òr kab hing jà-à mpìr má wìr.

24 Aning myàng ayinnbuká, big ri tàg fig buju bàna, big ri binn fig buju bàna, big bàna big vonn, ama Shìdun í àsàin-à ri pyag big. Ning kab sig ayinnbuká íni.

25 Wà ning ma ri kyab jír, jír kyabná má swàb kà ya fig ning yonki bàna.

26 Ná sa sar fig bu títi àràg wàníng bàna, bu-à du ning ma wà ùwài í kai rà?

27 Aning myàng awu buká barà big ri wài áni. Big ri sa fig swàm bàna. Big ri pinn fig shwam bàna tinn. Mì ri dinya ning jír àjai, Sulemanu ma bàiká ma jàkà ku shi sig ma kàhi níng, sà̀n fòr fig awu bu káníng bàna.

28 Shìdun í àsàin-à ri sa byannká abig shi òsà̀n, kó wà bá shi nonn fig bàna má. Wà má àdòníng, ning yì fig wà Shìdun má ya ning jà ná wìr bàna rà? Bu-à sa ning ri bir fig pìkyinn ná á byar Shìdun ni bàna í jir kai rà?

29 “Kada aning kyab bu-à ná jì kó bu-à ná wa á pìkyinn ná ni nìnànn nímá bàna.

30 I mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna níng, big ri kyab ni bu-à bá jì má wa. Ama bigné Taná Shìdun yì hing bu-à ning ri zìm, kwá ya ning.

31 Ama aning bir pìkyinn ná á byar Shìdun. I ku kwá

ya ning nì bu-à ning ri zìm.

*Shìdun Ri Zim Ayi Ya
Mpir Ashi Bu*

(Mat 6:19-21)

³² “Yanká bumí big, kada aning shàr zinn bàna. Shìdun ri fig àjwár ma ning. Ná dig byar shuwá, byar-à ku na sig kùrwá.

³³ Aning wann tafinn rìg buká buná, aning zìg bàì-à aning ya mpir ashiká. Na sa hing àdòning, shi sig àràg ning sinn ya síg shinn ná ashikáun bàì-à má vinn fig ávinn bàna mà wai byar-à ajwú má fòr yag fig bàna, byar-à ayìgkwài má yìg ji sa bai fig bàna. Na sa hing àdòning, ná dig kab kàhi mà wai.

³⁴ Byar-à buká buná ma shi sig, í byar-à kyinn ná má shi màhàn tinn.

*Aning Shi Kir Ayúnn-à
Yesu Má Kàng Bi*

³⁵ “Aning sar gbam samyib á swàm ná ni, aning shi samíyib

³⁶ àràg barà yann sukà á lu ri shi kir àyúnn-à shinn lubá má kàng bi mà lu ban-à ni. Kwa kàng bi hing, kwá dìng nu nkyun-à, bá pù ya ku aku kà bi.

³⁷ Mpirká ma ri sa ya shinn lubá swàm, shinn lubá ma kàng bi ma dìg big àzír bá fig àjwár. N dinya ning shinn lu-à má dinya big abig shi wann á jinn ni, kwá sùr gbam òrúwá jirà aku ya káníng buju.

³⁸ Fàu káníng má fig àjwár wà shinn lubá ma bi àyau

fi, kó yau fi ma wam zu rìghing, wà ba shi sig àzír ba ri shi kir ku.

³⁹ Ama ning yì hing wà àsàin lu nìm ma yì hing wà ajwú má bi, ku nìm má shi àzír má myàng kwonn ma luwá jirà ajwú aku kà á luwá ni bàna.

⁴⁰ Aning shi àzír. Mì Wùn Mpir Jíkwinn, má bi á sai-à ning kyab fig rag má bi bàna.”

*Tinn Jír á Shinn Fàu-à Má
í Fàu Gwangga*

(Mat 24:45-51)

⁴¹ I byar-à Bitrus bib ku n rag, “Asàin Luyí, tinn jír-à níng wù ri dang ma yi rà, kó wù ri dang big mpirká bidim pàr rà?”

⁴² Yesu dang rag, “Fàu-à shi sig big yar, n shi sig big gwangga í wà áni rà? Asàin lu ma dig hing fàu-à shi sig big gwangga, kwá ya kà luwá á vù wàníng ni, a wàníng ya fàuká dà níng buju kó ákaun.

⁴³ Asàin lu-à ma ya sig fàuwá swàm, kwa kàng bi kwa dìg wàníng ma ri sa, fàu-à hi má fig àjwár.

⁴⁴ Mì ri dinya ning jir àjai, kwá sinn kà wàníng á wàníng myàng kwonn big buká ku shi sig ma kàhi bidim pàr.

⁴⁵ Ama wà fàu-à hi ma dang rag, àsàin luwá má kàng bi fonn fig bàna, wà kwa kà ma ri dab fàuká kádà níng wunúká ma uwáká, wà kwa ji ma wa, ma ri wa pyann shin,

46 àyúnn-à àsàin lu fàu-à níng má kàng bi áni, fàu-à níng má yì fig àyúnn-à hi bàna. Kwá zìg fàuwá níng má sinn kà mà byar-à bá sinn mpìrká ri fig fig sung bàna níng.

47 “Fàu zyun-à ma yì hing bu-à àsàin luwá ma ri zìm aku sa, ama kwa sa fig bàna, bá dab ku gbàr ùwài níamá.

48 Ama fàu zyun-à ma yì fig bu-à shinn luwá ri zìm aku sa bàna, ama kwa sa hing bu-à ma fòr hing wà bá dab ku gbàr, bá dab ku gbàr títi níamá. Mpìr-à ba ya sig ku bu-à ùwài, sàns sig abig dìg bu-à ùwài á byarwá ni.

A Jir Shinn Yesu Ni Mpìrká Má Gàb Dìr
(Mat 10:34-36)

49 “N bi sig ñ tai swànn pyìr á dunyaru, mì ri zìm àràg pyìr-à hi nìm swànn rìghing.

50 N yì hing shwìn nìnànn níamá shi sig á pyànnmí ni. Bá sinn kà mì áyau shwìn àràg barà big ri sinn kà mpìr áyau zàpìr mì ri wau ku òr batisma.

51 Ning ri kyab rag ò bi síg jirà ñ jùn kwonn mpìrká í byar ñzyun rà? N bi síg jirà ñ gáfinn mpìr.

52 A pyànn ná-à níng mpìr swana ma shi sig áyau lu zyun, bá gáfinn rìg big áni kyau pyànà. Kyau zyun mpìr pyànà, kyau zyun mpìr sàra.

53 Ta má ngàng wùnwá, wùn má ngàng tawá. Na má ngàng wùnwá, wùn má ngàng nawá. Jwáu má

ngàng wà wùnwá, wà wùn má ngàng na nuwá.”

Barà Ná Myàng Yì Ayúnn-à Bu Má Sa
(Mat 16:2-3)

54 Yesu dinya bìr mpìr káníng n rag, “Wà na myàng waisháu-à ma pìr hing, ning ri dang rag shyù má tab. I wà shyù-à hi ri tab.

55 Wà na myàng apìrpi ma ri nim kwonn, ning ri dang rag sòn byafàn nyàan sa, í wà sòn byafàn-à hi ri sa.

56 Ning í mpìrká ri tonn gban mpìr. Ning yì hing barà ná dang jír á shinn waisháu ma jànn-à á jinn ni, ama ning yì fig bu-à má sa tàma-à níng bàna níng í jir kai rà?

Aning Dang Byann Rìg Jìrná Mpyim Jirà Kada Abig Zìg Yag Ning Mà Pyànn Agib Jìr Bàna
(Mat 5:25-26)

57 “Bu-à sa ning yì fig barà ná kyab bu-à òsàn bàna í jir kai rà?

58 Mpìr ma bar sig wù á pyànn agib jír, bu-à wá sa bàna, aning ma ku dang ma jír á gbìb-à ni mpyim, jirà aku zìg yag wù mà pyànn agib jír-à ni bàna. Kwa zìg yag hing wù mà pyànn agib jír-à ni, agib jír-à má zìg wù má ya kà wù á vù asìr òr. Bá kìg wù á tonn fi.

59 Mì ri dinya wù, bá fim fig wù bàna, sái wà wa wa rìghing bà-à ba yàn á vùwú ni.”

13

Wà Na Fim Fig Bu Pyirká Ning Ri Sa Níng Bàna, Ná Wu Vinn Rìg

¹ A sai-à níng hi, mpìrká shi sig màhàn dinya Yesu tai á shinn mpìrká á Galili, ká Bilatus du ká sig big gban sig big á sai-à big ri twib swànn bu mà lu Shìdun.

² I byar-à Yesu bib big n rag, “Ning ri kyab rag, mpìrká á Galili ká big gib gban sig níng, bu pyìrbá kab nì bu mpìrká dà níng, í bu-à sa big gib gban sig big níng rà?”

³ N dinya ning, í àdòníng bàna. Wà na fim fig bu pyìrná bàna fa, ná wu vinn rìg bidim pár.

⁴ Mpir dwib agban awinyinká mà Siluwam, ká tonn-à big mi sig lilor nímá mà wai, wim wann big á òr-à ni n gban rìg big níng, ning ri kyab rag big sa káb nì mpìrká á Urushalima bu pyir rà?”

⁵ N dinya ning, áí í àdòníng bàna. Wà na dàfinn fig bu pyìrná bàna, ná wu vinn rìg káb.”

Jír á Shinn Ating-à Ri Wan Fig Awan Bàna

⁶ I byar-à Yesu dinya big tinn jír zyun. Ku dang rag, “Mpir zyun jann sig bin at- ing zyun. Ayúnn zyun, ku yag aku pyib awan-à. Ku dìg fig awan áni bàna.

⁷ I byar-à ku dinya mpir-à ri myàng da-à níng n rag, ‘A myàng, jimí jana-à níng sara mi ri bi áyág nì dìg fig awan

ating-à níng bàna. A gib ta wann rìg á jinn ni. Sáshinn bín-à níng má sar dim byar átai rà?’

⁸ I byar-à wunù-à níng dinya àsàin luwá n dang rag, ‘Shinn Lumí, ayi fim ma bín-à níng ji zyun, ayi myàng, má nàm kyàr samyib rig mìrwá, má sib ká jànn á mìrwá ni, má wìrká gantí áni.

⁹ Ma wan hing ji-à ri bi níng, to. Wà ma wan fig bàna, ayi gib ta wann rìg mìr-à á jinn ni.’ ”

Yesu Dàb Gbam Uwà Zyun Ayúnn-à Big Ri Shi Ngàng Ani

¹⁰ Ayúnn Asabar Yesu ri tàg mpìrká mà tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni.

¹¹ Uwà zyun màhàn wàu dab sig ku, ku na sig dor ji dwib agban awinyin, ku ri kyann lafinn fig bàna.

¹² Yesu myàng ku, n bar ku aku bi, n rag, “Uwà níng, dorwú gbam rìghing.”

¹³ Yesu sinn vùwá á shinn uwà níng ni. A byar-à níng hi, wàníng kyann lafinn òr-à, n wib Shìdun.

¹⁴ Ama àgbam-à ri sa swàm mà tonn bìr kwonn-à ni níng, nànn Yesu àgùnn, jir kai bàna wàníng dàb gbam sig uwà-à níng àyúnn Asabar. Ku dinya mpìrká n rag, “Su sùnnjin shi sig wà mpir má sa swàm. Aning bi á àyúnn káníng hi abig dàb gbam ning. Ama kada aning bi àyúnn Asabar bàna.”

¹⁵ Yesu dang rag, “Ning í mpir agbar dù shinn. Ning

ri finn fig bu apyagká buná mi ri ya fig big zàpìr àyúnn Asabar bàna rà?

¹⁶ Uwà níng í swai Ibrahim. Shaitan sîr ku n du kà ku dor ji dwib agban awinyin. Kó sànn fig wà òn òn finnn zu ku àyúnn Asabar bàna rà?"

¹⁷ Barà Yesu dang àdòníng, sai mpìr azíbwá big fig zunáí. Ama mpìrká dà níng fig àjwár ma swámkà Yesu sa sig.

Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìr Masita Ri Wàì Níng

(*Mat 13:31-32; Mar 4:30-32*)

¹⁸ Yesu dang rag, "Má mam kùr Shìdun ma kai rà? Má dinya níng barà kùr Shìdun shi sig àní.

¹⁹ Kùr Shìdun shi sig àràg í yìr awan bu títi nímá, big ri bar í masita. Mpìr zyun zìg n yag minn sig mà dawá ni. Bu-à ku minn sig níng, wàì n kàng bín. Ayinnbuká sa sig lubá á atàm bín-à hi ni. I barà byar-à Shìdun ri na kùrwá má swàb kà àní."

Mpìr Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìsti Ri Lib Swàb Kà

(*Mat 13:33*)

²⁰ Yesu dang rag, "Ma mam kùr Shìdun ma kai rà? N dinya níng.

²¹ Kùr Shìdun shi sig àràg í yìsti bu-à ri lílib. Wà uwà zyun ma zìg hing yìsti, ma ta kà hing á mìg tasa sara, mìg-à má ji bànn má lib swàb kà."

Jìr á Shinn Nu Nkyun-à Ya Fig Aya Bàna

(*Mat 7:13-14, 21-23*)

²² I byar-à ku dù mà byar-à hi, ku ri yag kyonnwá. Bu-à pànn sig daka mà finn swann-à ni, hár mà kauyeká, agunn-à yág mà Urushalima, ku ri tàg mpìrká jir Shìdun.

²³ Mpìr zyun bib ku, n dang rag, "Shinn Luyí, mpìrká má dìg yonki kinn kinn níng nànn fig bàna rà?"

I byar-à ku dinya káníng rag,

²⁴ "Mì ri dinya níng, aning sa pyù-à aning kà á nu nkyun-à ya fig aya bàna, jir kai bàna mpìrká nínànn nímá má yàn pyù-à abig kà, bá dìg fig bàna.

²⁵ Asàin lu-à má dù nann zu má kìg dim rìghing nu nkyun-à, ná sar sig mà myann mi ri kwìb nu nkyun-à abig pù ya níng aning kà, ná bar má dang rag, 'Shinn Luyí, á pù ya yì nu nkyun-à.' Kwá dang rag ku yì fig byar-à níng bì sig bàna.

²⁶ Ná dang rag níng yì hing ku, níng ji kwonn hing buju ma ku, hár ku tàg hing níng bu á gbìb luná ni.

²⁷ Kwá dang rag, 'Wi, òn yì fig níng bàna, òn yì fig byar-à níng bì sig bàna. Aning dù á pyànnmí ni, níng í mpìrká ri sa bu-à bibai.'

²⁸ Ayúnn-à na myàng hing Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu ma mpìrká ri dang kyann jir Shìdun ma shi sig mà lu Shìdun ni, bigné bá kan níng. I byar-à ná yì, ná

kig nàikitáú, ná zwàm kà vù á nginn wàni, ning yì rag hing bu dìg hing ning.

²⁹ Mpìrká má bi mà shinn swann, bá bi mà mìr swann, bá bi mà gàu swann agunn vìm nu, ma agunn vìm súr. Bá shi kàng kwìb byar-à Shìdun má na kùrwá. Bá ji buju màhàn. Ama bigné ná yag fòr fig mà byar-à hi ni bàna.

³⁰ Aning fig, mpìrká nìnànn nímá ká shi sig mpìr ùwài tàma-à níng, bá kàng mà sim. Mpìrká kinn fig bu bàna níng, má yag mà pyànn."

Yesu Fig Fig Ajwár Ma Mpìrká á Urushalima Bàna (Mat 23:37-39)

³¹ Ayúnn-à níng hi, sái Farisawaká bi n dinya Yesu rag aku dù kíni, jir kai bàna kùr Hirudus ri zìm a wàníng gban rìg ku.

³² Sái ku dinya káníng rag, "Aning yag dinya jwànnzwam-à níng rag, mì ri sa ma swàm áyau janá-à níng ma akìn. Mì ri kan zu wàu, mì ri dàb gban mpìrká tinn. Akìn níng má, má shi àdòníng, sái azinn í wà swàmmí má vinn.

³³ Ama ma yag kyonnmí janá-à níng mà Urushalima. Má fòr azinn, jir kai bàna sànn fig wà abig gban mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun á byar zyun ni bàna, sái mà Urushalima.

³⁴ "Ning mpìrká á Urushalima! Ning mpìrká á Urushalima! Ning gban rìghing mpìrká ri dang

kyann jir Shìdun. Ning ta gban rìghing mpìrká Shìdun swam bi sig níng ma abàn. Mì ri zìm ñ tonn ning àràg barà kwìnn ri tonn yanká buwá big, mi ri bir káníng ásawá ni, ama ning ngàng mì.

³⁵ Luná má kàng kànnfinn. N dinya ning, ná myàng fig rag mì bàna, sái àyúnn-à ma kàng bi hing. Ayúnn-à níng hi, ná dang rag, 'Mpìr-à ri bi á zinn Shìdun ni níng, a Shìdun ya ku bu-à ku ri zìm.' "

14

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Zyun

¹ Ayúnn Asabar, Yesu yag mà lu àgbam Farisawa zyun ni, jir à aku ji buju màhàn. I byar-à mpìrká ri wonn ku.

² Sái ku rag aku myàng níng, mpìr zyun vùwá ma barwá mònng sig, shi sig á pyànnwá ni.

³ Yesu bib malam káníng ma Farisawa káníng rag, "Sàn hing wà abig dàb gban mpìr dor àyúnn Asabar rà, kó sànn fig bàna rà?"

⁴ Big pù fig ku nu bàna. Yesu pànn wunù-à níng, mì í ku í dàb gban rìg-à, n dinya ku rag aku kàng yag mà luwá ni.

⁵ I byar-à ku dinya káníng yìr jír zyun n rag, áyaubá ni mpìr zyun ma shi sig ma bu apyag wà ma kù kà hing á shar zàpìr àyúnn Asabar, kwá gbar zu kíni rà, kó kwá gbar zu fig bàna rà?

⁶ I byar-à hi big pànn shi rìg akim, big dang fig jír bàna.

Kada Aning Gbar Dù Shinn Bàna

⁷ Barà Yesu myàng mpìrká bi sig buki-à níng ri shig byar shu àgbam byar-à bá shi, í wà ku sa misali n rag,

⁸ “Wà ba bar wù buki ban, kada á shi á byar shu àgbamká ni bàna, jir kai bàna kó big bar sig mpìr àgbam zyun má bi zyun-à kab wù.

⁹ Mpìr-à dwim bar bi sig ning, ning pyànà níng, má dang rag, ‘A dù, á ya mpìr-à níng byar shu-à.’ Wà má àdòníng, zunái má pànn wù. Wá kàng yag má shi mà sim.

¹⁰ Ama sai-à ba bar hing wù buki, á yag shi mà sim. A byar-à níng hi, àsàin-à bar sig wù níng, má bar wù rag, ‘Jàumí, á bi shi á pyànn.’ A byar-à níng hi, wá òg gbam á pyànn mpìrká ni.

¹¹ Mpìr-à ma gbar dù shin-nwá, kwá fig zunái. Ama mpìr-à ma gbar dù fig shin-nwá bàna, bá gbar dù ku.”

¹² Ku dinya mpìr àsàin buki-à níng n rag, “Wà wa bar hing mpìr aku bi ji buju buki, kada á bar íri jàuwú big, kó yiwaiwú big, kó mpìrká buwú big, kó mpìr bàiká ning ma big shi kwonn sig í zyun níng bàna. Wa sa hing àdòníng bá bar pyann kàng wù tinn.

¹³ Sáí á bar mpìr ashiká, ma mpìrká barbá wu tag sig ma vùbá, ma mpìr àfau,

¹⁴ í wà Shìdun má ya swàb kà wù bu-à wù ri zìm, jir kai bàna mpìr káníng má ya pyann kàng sar fig wù bàna. Ayúnn-à mpìrká bu Shìdun ma dù nann zu kàng hing ma yonki, Shìdun má wa kàng wù.”

Tinn Jír á Shinn Buki Wùwài Zyun Ni

(Mat 22:1-10)

¹⁵ Mpìr zyun áyau mpìrka ma Yesu ri ji buju í zyun níng, ku fig jir Yesu. I wà ku dang rag, “Mpìrká ma ji buju-à mà byar-à Shìdun má na kùrwá níng, bá fig àjwár wàni.”

¹⁶ Yesu dinya ku rag, “Mpìr zyun bar kwonn sig mpìrká nìnànn nímá abig bi ji buju.

¹⁷ Ayúnn-à bá ji buju-à níng màg, ku swam yag fàuwá a wàníng yag dinya mpìrká àyúnn-à màg rìghing, ku sa rìghing buká big ri zìm.

¹⁸ I byar-à mpìrká ku bar sig níng, ngàng rìg. Zyun dinya ku n rag, ‘N wann sig da, má yag myàng. Mì ri vig wù, á zìm jírmí, má yag sar fig bàna.’

¹⁹ Zyun dang rag, ‘N wann sig nai bu nàm àkunn dwib. Má yag má màg màg fig big. Mì ri vig wù á zìm jírmí, ma á yafa ya mì.’

²⁰ Zyun dang n rag, ‘I wà ò zìg sig ma uwà tàma-à níng, í bu-à sa má yag fig bàna.’

²¹ Fàu-à níng kàng bi n dinya shinn luwá tai-à níng. I byar-à shinn luwá nànn àgùnn, n dinya fàuwá rag,

a wàníng zu yag ḱini, a wàníng bàg gbìbká á finn swann-à ni, byar-à mpìrká shi sig. A wàníng bar kwonn mpìr ashiká, ma àfauká, ma àkùnnká, ma mpìrká bàna ma bar níng tinn, jirà mpìr káníng abig ji buju-à níng.

²² Nonn fig bàna, fàu-à níng dang rag, 'Asàin lumí, bu-à à dang níng, ò sa vinn rìghing. Ama í barà byar shu-à dà sig.'

²³ I byar-à àsàin buju-à níng dinya fàuwá rag, 'A zu yag, á bàg gbìbká kim kim. A bar kwonn bi mpìrká jirà abig bi mònn á lumí ni.

²⁴ N dinya wù, áyau mpìrká yi dwim bar jag sig níng, kó mpìr òzyun áyaubá ni má ji fig buju-à níng bàna kó títi nímá.' "

Gbìb Yesu Shi Sig Ma Shwìn
(Mat 10:37-38)

²⁵ Mpìrká ninànn nímá ri bàg ku, ku vim bir n myàng big, n dang rag,

²⁶ "Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku zìm mì wàni, aku zìm kab mì ma tawá, ma nàwá, ma yiwaiwá big, ma wàwá, ma yanká buwá, hár ma yonkiwá. Má àdòníng bàna, kwá shi sar fig wùn sukàmí bàna.

²⁷ Mpìr-à ma zìm fig wà aku wa shwìn àràng barà má wa níng bàna, kwá shi sar fig wùn sukàmí bàna.

²⁸ Mpìr-à ma ri zìm aku mi tonn, kwá shi wann ma á jinn ni rúpyim, jirà aku kyab bàì-à má màg bu miwá, hár má kinn.

²⁹ Kada aku kà bu mi-à átai bàna. Kwá kà hing bu mi-à bàiwá má màg fig bàna, bu mi-à má kinn fig bàna. Mpìrká nìm myàng sig bu mi-à níng má jwann ku,

³⁰ má dang rag, mpìr-à níng kà sig bu mi daka í janá-à níng bàna, hár tàma-à níng ku mi kinn fig bàna.

³¹ Wà kùr zyun ma dang rag, kwá nu kànn ma kùr zyun, kwá shi wann má dang byann ma rúpyim, kó soja dubu dwib má nu sar soja dubu dìzyun rà?

³² Wà kwa myàng má sa sar fig bàna, to, bu-à kwá sa bàna, kwá swam yag mpìrká abig yag dang byann rìg jír-à mà byar kùr pyunn ninonn-à bó rúpyim a wàníng sa muyar.

³³ I bu-à sa ò dang rag, ò dinya níng, kó ni ma fim fig buká ku shi sig ma kàhi bàna, kwá shi sar fig wùn sukàmí bàna.

Ador Mann Ma Zu Rìghing, Bai Rìghing
(Mat 5:13; Mar 9:50)

³⁴ "Mann í bu-à dudor, ama àdórwá ma zu rìghing, bá sa dor rág ma kai rà? Ai bàna.

³⁵ Mann-à hi má sànn fig rag bàna, má shi fig í taki-à bá wìr kà á da bàna tinn. Bá wìr kifinn rìg átai. Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír aku fig."

15

Tinn Jír á Shinn Adùn

Zyun-à Jànn Sig
(*Mat 18:12-14*)

¹ I byar-à mpìrká ri zìg bàì jànn-à níng ma mpìr bibaìkà sar sig abig fig jír bu-à ku ri dang.

² Sáì àgbam Farisawaká ma ká ri tàg bu á tarkada Musa ni níng ri nànn àgùnn, mi ri dang rag, "Haba! Sás hinn mpìr-à níng ri dang kwonn jír ma mpìr bibaì káníng rà? Hár big ri ji kwonn buju á bìr-à ni."

³ I byar-à ku dinya káníng tinn jír n rag,

⁴ "Ayauná ni mpìr zyun ma shi sig ma àdùn dìb-swana, zyun ma jànn hing, kwá sa í kai rà? Kwá fim rìg dìb-yina agban dwib agban-à zu áni ajinndúbi níng mà awúnn-à ni, jirà aku yag yàn dìg rìg ma zyun-à jànn sig níng.

⁵ Kwa dìg hing àdùn-à níng, bu-à kwá sa bàna, kwá dab kà wàníng á wàinwá ni, má kàng bi ma kàhi ma àjwár.

⁶ Kwa kàng bi hing á luwá ni, kwá bar kwonn jàuwá big, ma ayor luwá big. Kwá dinya káníng rag ku yàn dìg rìghing àdùnwá jànn sig níng. Kwá fig àjwár, kwá bar káníng a káníng bi fig shang ku àjwár-à níng áni.

⁷ N dinya níng jír-à níng, Shìdun má fig àjwár wàni mà wai, wà mpìr zyun ma fim hing bu pyìr sa, kab hing mpìr dìb-yina agban dwib agban-à zu áni ajinndúbi, ká zyun-à ri kyab big í mpìr

nsàn, mi ri kyab fig wà abig fim bu pyìr sa bàna níng.

Tinn Jír á Shinn Bàì Zyun-à Kù Jànn Sig

⁸ "Kó àràg uwà zyun ma shi sig ma bàì kó pam dwib, pam zyun áyau bàì káníng ni, ma kù jànn hing. Ai kwá mònn bàg pyìr á pitila, má zà kyàr rìg lu-à, jirà aku yàn dìg rìg bàì-à níng, kó níma bàna rà?

⁹ Uwà níng ma yàn dìg hing bàì-à níng, kwá bar kwonn bi jàuwá big ma ayor luwá big, kwá dang rag, ku yàn dìg rìghing bàiwá jànn sig níng, ku ri fig àjwár, kwá sa buju, kwá bar káníng abig bi fig shang ku àjwár-à níng áni.

¹⁰ I barà yann aswamká bu Shìdun mà wai má fig àjwár áni tinn, wà mpìr zyun ma fim hing bu pyìr sa."

Wùn Zyun Jànn Sig

¹¹ Yesu dang rag, "Mpìr zyun shi sig ma yann wunù pyànà.

¹² Wùn zyun-à àshái-à níng dinya tawá rag, a wàníng ya ku bu ki-à buwá ma a wàníng wu í ni. A byar-à hi ta-à bi gàb finn ya big bu ki-à byar pyànà.

¹³ A byar-à hi, ku zìg bu ki-à buwá mì yag rìgwá mà jànn zyun ni nunonn níma, n yag gban vinn rìg bàiwá átai á gbìb-à sànn fig bàna.

¹⁴ Barà bàiwá bi vinn rìg, amor bi kà á jànn-à ni, ku dìg fig rag buju-à kwá ji bàna.

15 A byar-à níng hi, ku yàn swàm á finn swann-à ni. Ku bi dig swàm á byar mpìr zyun. Asàin lu-à ri swam yag kyann ku aku ya zyùká buju mà da-à ni.

16 Ku ri zìm aku ji mònn finnwá ma buju-à zyùká ri ji, ama mpìr-à má ya ku bàna.

17 Wùn-à bi kyab pànn n rag, á fàuká mà lu tawá ni shi sig ma buju nìnànn nímá, í wà ku shi sig amor ri gban wa ku, ku dig fig bu-à kwá ji bàna rà?

18 Kwá yag mà byar tawá ni, má dinya wàníng rag, 'Tamí, n sa ya hing Shìdun ma wù bu-à sànn fig bàna.

19 N fòr fig rag wà má shi wùnwú bàna, ama má shi àràg í wùn-à á luwú ni.'

20 A byar-à hi, wùn-à dù, mì yag rìgwá mà byar tawá ni.

'Barà ku ri bi mà gbìb-à ni byar pyunn nunonn nímá, tawá myàng yag ku, ku ri bi, tawá myàng ashiwá n shàr yag mà byarwá ni, n kàm pànn bi ku á lu-à ni.

21 Wùn-à dang rag, 'Tamí, n sa hing bu pyìr á pyànn Shìdun ni ma wù tinn, n sànn fòr fig wà má shi wùnwú bàna.'

22 Ama ta-à dinya yanká á luwá ni n rag, abig sa kìnì abig zig bi ja òsàn ma abig wìrkà ku, abig pag ku tá á vù-à ni, ma tab òsàn á barwá ni.

23 Ku dinya yanká á luwá ni a káníng zig bi zà nai òkwònn-à níng ma abig gib gban jirà abig sa buju abig ji,

ma abig fig àjwár.

24 'Wùnmí n rì dang rag ku wu rìghing níng, ku shi sig ma yonki. Ku rì jànn rìghing, tàma-à níng yi dig hing ku.' A byar-à hi big gbìb jau, n ji buju, n fig àjwár.

25 'A sai-à níng hi, wùnwá àgbam-à shi sig mà da-à ni. Ku ri kàng bi rag á lu-à ni, ku nyàan fòr, sái ku fig mpìrká ri gbà ònggan, mi ri gbìb jau.

26 Ku bar wùn zyun á luwá ni, n bib wàníng rag, 'Buká big ri sa níng í kai rà?'

27 Wùn-à á luwá ni dinya ku rag, 'Wunzàwú kàng bi rìghing. Ibáwú gib gban sig zà nai jirà abig zwam. Ibáwú ri fig àjwár jirà wunzàwú kàng bi hing itau.'

28 Pìkyinn wùn-à àgbam-à í bai rìg-à, ku zìm fig aku kà yag mà byar buki-à bàna. A byar-à hi, tawá zu yag mà myann n vig ku aku kà bi.

29 A byar-à hi ku dinya tawá n rag, 'Ji nìnànn nímá mì ri sa ya wù swàm àràg í fàu, mì ri fig jìrwú. Ama kó kàun òzyun à gib gban fig mì byínn ayi ma jàumí big fig àjwár bàna.

30 Ama wùnwú níng yag gban vinn rìghing bàiwú mà byar uwà àyáiká ni, n kàng bi á lu-à ni, à bi gib gban ku zà nai rà?'

31 Ta-à dinya kàng ku n rag, 'Wùnmí, yi ma wù í zyun kó ákaun. Buká n shi sig ma kàhi níng, í buwú tinn.

32 Ayi sa buki jirà ayi fig àjwár, jir kai bàna wunzàwú

rì wu rìghing, ama tàma-à níng ku ma yonki. Ku rì jànn rìghing, tàma-à níng yì dìg hing ku.' "

16

Yesu Dinya Big Jír Ashinn Wùn Sukà Ri Sa Fig Bu-à Nsàn Bàna

¹ Yesu dinya mpìrká ri bàg ku n rag, "Mpìr bài zyun rì shi sig áni, ku shi sig ma wùn sukà. Mpìrká yag gib mìr wùn sukàwá mà byarwá ni, n rag wàníng ri jì bàiwá.

² Ku bar bì wùn sukàwá n bib wàníng rag, 'Ma buká mì ri fig áshinnwú ni níng í kai rà? A wànn dinya mì buká à sa sig, jir kai bàna wá shi fig rag wùn sukámí bàna.'

³ Wùn sukà-à kyab á pìkyinnwá ni n rag, 'Asàin lumí kan rìghing mì á swàm. Tàma-à níng má sa rag í kai rà? N bàna ma gbam-à má nàm bu, mì ri sa zunái wà má vig mpìrká bu.

⁴ Tàma-à níng ò yì rag hing bu-à má sa, jirà kó kwa kan hing mì á swàm, má dìg mpìrká má zìm mì ò yag á lubá ni.'

⁵ Ku bar kwonn mpìrká àsàin luwá ri bàg big tonn bài. Ku bib jag mpìr zyun, n rag, 'Asàin lumí ri bàg wù píná rà?'

⁶ Wàníng dang rag, 'Asàin luwú ri bàg mì byir garwa dìb-swana.' A byar-à hi ku rag a wàníng zìg tarkada ma a wàníng ba sinn kà dipyànà agban dwib.

⁷ I byar-à ku bib jakàng mpìr zyun n rag, 'Asàin lumí ri bàg wù píná rà?' Wàníng dang rag, 'Ku ri bàg mì bà jimyànn dìb-swana.' A byar-à hi ku dinya wàníng n rag a wàníng ba sinn kà bà dìb-yina.

⁸ Asàin lu-à swam yan wùn sukà ri lir jì ku níng jir yar-à wàníng shi sig ma kàhi. Mpìrká ri zìm buká á jànn-à níng ni yar kab sig mpìrká ri bàg Shìdun."

⁹ Yesu dinya big n rag, "Mì ri dinya ning, aning sa bu-à sisan ma bàiká ning shi sig ma kàhi á dunyaru, jirà àyunn-à na bàna ma bài, Shìdun má pànn ning vù pyànà mà luwá ni mà wai.

¹⁰ Mpìr-à ma pànn sànn hing bu títi, kwá pànn yì bu ùwài. Mpìr-à ma pànn sar fig bu títi ma kyinn nzyun bàna, kwá pànn samyib fig wà ùwài bàna.

¹¹ Wà na pànn yì sar fig bài á dunyaru bàna, í ni má ya ning bu òsàn nímá mà wai rà?

¹² Wà na pànn yì sar fig bu mpìr bàna, í ni má ya ning bu shinn òrná í ni rà?

¹³ "Mpìr nzyun má wib sar fig àsàin lu pyànà bàna, kó kwá zìm zyun, má ngàng zyun. Kwá wib jir zyun, má ngàng jir zyun. Wà na zìm kab sig bài, ná zìm fig Shìdun bàna."

Yesu Kan Dim Farisawaká (Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12)

¹⁴ Farisawaká fig jír-à Yesu dang sig níng, big mànn

jwann ku, jir kai bàna big ri kyab jir bàì á pìkyinnbá ni.

¹⁵ Ku dang rag, “Ning í mpìrká ri gbar dù shinn á pyànn mpìrká ni, ama Shìdun yì rìghing bu-à á pìkyinn ná ni. Bu-à mpìrká ri myàng fòr hing bu á pyànnbá ni níng, ama á pyànn Shìdun fòr fig bu bàna.

¹⁶ “Sai-à Yohanna rì bi níng, big rii tàg mpìrká jir doka Musa, ma bu-à yann aswamká bu Shìdun ba sig. Tàma-à níng big ri tàg rag jír á shinn barà Shìdun ri na kùrwá. Kó ni bidim pár ri zìm aku kà á lu Shìdun.

¹⁷ Má fonn káb nì, wà waisháu ma jànn-à á jìnn ni abig pìnn rìg ma wà yìr jir Shìdun nzyun má jànn.

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn

¹⁸ “Mpìr-à ma kan tafinn wàwá ma zìg zyun, ku ri sa àyái. Mpìr-à ma zìg uwà big kan tafinn sig níng, ku má, ku ri sa àyái tinn.

Mpìr Bàì Zyun Ma Mpìr Ashi Zyun

¹⁹ “Mpìr bàì zyun rì shi sig áni, ku rì wìr já òsàn, ku ri fig àjwárwá kó ákaun.

²⁰ Mpìr ashi zyun shi sig áni. Big ri bar ku Liyazaru. Dìrwá bidim pár íri yun. Ku ri shi kyann á nu nkyun mpìr bàì-à níng ni.

²¹ Ku ri fig àjwár aku jì mònn bujuká mpìr bàì-à níng ri jì wìr wann á jìnn ni. Báiká bi mi ri tann jì yunwá.

²² Nonn fig bàna sái Liyazaru bi n wu rìg. Yann aswamká bu Shìdun mà wai bi zìg yag rìg Liyazaru mà byar Ibrahim. Mpìr bàì-à níng wu rìg tinn, big bi kab jì rìg ku.

²³ Ku shi sig mà lu pyìr-à ni mi ri wa shwìn. Ku gbar dù nann zu shinnwá n myàng Ibrahim sar sig pyunn nunonn, ma Liyazaru á byarwá ni.

²⁴ Sái ku bar nài abor n rag, ‘Tamí Ibrahim, á myàng ashimí, ma á swam bi Liyazaru aku du kà pwai vùwá á zàpìr, ma aku sa tag shinn anammí, jir kai bàna mì ri wa shwìn á pyìr-à níng ni.’

²⁵ Ama Ibrahim dang rag, ‘Wùnmí, á kyab. Sai-à wù rì shi sig ma yonki á dunyaru, wù rii fig àjwár, Liyazaru rii wa shwìn. Ama tàma-à níng ku ri fig rag àjwárwá, wù bó wù ri wa shwìn.

²⁶ Iri wàníng bàna má, shar òzwàun níma shi sig áyauyí ni, pyù-à yá yag mà byarná ni bàna. Ning má ná bí sar fig á byaryí ni bàna tinn.’

²⁷ I byar-à àsàin bàì-à níng í dang-à rag, ‘Tamí, mì ri vig wù á swam yag Liyazaru mà lu tamí ni á dunyaru.

²⁸ N shi sig ma wunzàmi big àkunn swana. Liyazaru aku yag dinya big, kada abig bàg gbìb-à ò rì bàg sig níng bàna, jir kai bàna tàma-à níng mì ri wa shwìn á byar-à ò shi sig níng.’

²⁹ I byar-à Ibrahim dang

rag, 'Wunzàwú big shi sig ma tarkada wà Musa ma mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig. Abig jangga ma abig fig jir káníng.'

³⁰ Mpìr bàì-à níng í dang kàng-à rag, 'A à, Tamí Ibrahim, mpìr-à ma wu rìghing, ma kàng yag síg nì, bá fig jír wá, bá vìm bir á bu pyìrbá ni.'

³¹ Ibrahim dang rag, 'To, wà ba fig fig jir Musa ma jir mpìrká ri dang kyann jir Shìdun bàna, kó mpìr zyun-à wu rìghing má ma kàng yag, bá fig fig jír wá bàna tinn.' "

17

Sàn Fig Wà Mpìr Aku Sìnn Kà Jáuwá A Wàníng Sa Bu Pyìr Bàna

(Mat 18:6-7, 21-22; Mar 9:42)

¹ Yesu dinya yann sukàkà buwá n rag, "Buká má sìnn mpìr aku sa bu pyìr shi sig áni, ama mpìr-à ma sìnn kà jáuwá a wàníng sa bu pyìr, mpìr-à níng hi má wa shwìn wàni.

² Wà mpìr ma du kà wùn zyun áyau yann káníng ni, a wàníng sa bu pyìr, má sàn kab ya ku abig dìnn gbam wann bu wau á wàinwá ni, ma abig ta kà ku á byinn.

³ Aníng shi shuná ma aning hakyira.

"Wà jáuwú zyun ma sa wù bu-à ma sàn fig bàna, á dinya ku. Wà kwa vig hing wù, á yafa ya ku.

⁴ Kó wà kwa sa wù bu bibai kàun sùmpyànn àyúnn

ńzyun, wà kwa kàng bi hing á byarwú ni kàun sùmpyànn, ma dang rag á yafa ya ku, to á yafa ya ku."

Big Ri Zim Abig Bir Swàb Kà Pìkyinn á Byar Shìdun

⁵ Yann aswamká dinya Yesu rag, "A swàb kà ya yi gbam, jir à ayi bir swàb kà pìkyinn á byar Shìdun."

⁶ Yesu dang rag, "Wà na bir hing pìkyinn á byar Shìdun ni kó títi ní má àràng barà yìr masita shi sig títi ní má níng, ná dang rag a bín-à níng gbìb dù ma mìrwá, ma aku yag jann shinnwá á finn níng-à ni, kwá wib jír ná, má yag jann kà rìg shinnwá mà finn níng-à ni."

Fàu-à Ri Bir Kyinn á Swàm wá ni

⁷ Yesu dang rag, "Wà mpìr-à ma shi sig ma fàu zyun-à ma ri sa ya ku swàm á da-à ni, kó wàníng ma ri za ya ku àdùn, sai-à fàu-à hi ma kàng bi hing á lu-à ni, àsàin luwá ma dinya ku rag aku bi kíni, aku shi wann á jìnn ni, ma aku ji buju rà?

⁸ Wi! Kwá dang má rag, 'A sa ya mì buju n jì, n wa. Wà ma ji kinn rìghing, í wà á ji rag buwú ni.'

⁹ Asàin lu-à má yan fig fàuwá bàna, jir kai bàna wàníng í fàu.

¹⁰ Níng má àdòníng tinn, sai-à na sa hing bu-à ba dinya níng aning sa, aning dang rag, 'Bigyí yi fàu. Yi sa sig íri swàm yí.' "

Yesu Dàb Gbam Mpìr Akúnn Big Dwib

11 Su zyun Yesu ri yag mà finn swann Urushalima, sái ku zu á gbìb shab jànn Samariya mà jànn Galili.

12 Barà ku ri kà yag á kauye zyun ni, sái mpìr dor àkúnn big dwib, big bi dìg ku, n sar sig á gbìb-à ni, big sar sig byar pyunn nunonn.

13 I byar-à hi big bar nài abor n dang rag, "Asàin Luyí Yesu, á myàng ashíyí."

14 Barà Yesu myàng big, ku dinya big rag abig yag mà lu Shìdun, ma abig tàg shinnbá á byar àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, jirà a káníng myàng barà big gbam rìghing.

Barà big ri yag, sái big rag abig myàng níng big gbam rìghing.

15 Zyun áyaubá ni myàng big dàb gbam rìghing ku, sái ku kàng yag, mì ri swam yan Shìdun ma nài gbam.

16 Ku bìnn kir wann á jìnn ni, n sa Yesu í soko, ku í mpìr Samariya.

17 Yesu dang rag, "Ning í mpìr dwib big dàb gbam sig, ma mpìr ajinndúbiká dà níng shi sig áni rà?"

18 Asái áyau mpìr káníng ni, mpìr-à má swam yan Shìdun bàna, sái íri wunù kyìnn-à níng áwinwá ni rà?"

19 Yesu dinya ku rag, "A dù á yag kyonnwú, à bir hing pìkyinnwú á dirmí ni, í bu-à sa à dìg sig gbam dirwú níng."

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Shìdun Má Na Kùr (Mat 24:23-28, 37-41)

20 Farisawaká bib Yesu n dang rag, "Ayúnn-à Shìdun má na kùrwá má fòr ákaun rà?" Ku zìm n dang rag, "Ai àyúnn-à Shìdun má na kùrwá big ri myàng fig á zu bàna.

21 I bu-à ná dang fig rag, 'Shi sig níng, kó shi sig bó,' bàna. Ama Shìdun ri na kùrwá á pìkyinn ná ni."

22 Ku dinya yann sukàwá big n rag, "Mì Wùn Mpìr Jíkwinn. Ayúnn su zyun ri bi wà ná zìm aning myàng mì, ama ná myàng fig mì bàna.

23 Bá dinya ning rag, 'Al-masihù shi sig níng, kó ku shi sig bó,' aning yag bàna, ma aning yàn ku bàna tinn.

24 Wùn Mpìr Jíkwinn má kàng bi jakàng, àyúnn-à kwá kàng bi áni níng má shi àràg shyù ri zwàm zu sàu sàu, byar má yar àjirà kó ni má myàng ku.

25 Ama Wùn Mpìr Jíkwinn má wa ma shwìn kim kim ípyim, mpìrká á dunyaru tàma-à níng má ngàng ku, hár má gban rìg ku.

26 Barà rì sa sig á sai-à Nuhu rì shi sig níng, í barà má sa kàng áni àyúnn-à Wùn Mpìr Jíkwinn má kàng bi á jànn-à ni.

27 Sai-à Nuhu shi sig á jànn-à ni, mpìrká rìi ji, mì ri wa, big ri sir ban, mì ri zìg uwà, hár àyúnn-à Nuhu kà á kòr-à ni. I byar-à zàpìr-à bi na òm gban rìg mpìrká á jànn-à ni bìdìm pàr.

28 I barà sa sig áni á sai-à Lutu rì shi sig áni à jànn-à ni tinn. Big ri ji mi ri wa, big ri wann, mi ri wann tafinn, big ri tàg buju, mi ri mi tonn.

29 Mpìrká rii sa bu káníng, hár àyúnn-à Lutu dù á finn swann Saduma. Shìdun tìr bì pyìr mà waisháu-à ni bì swànn gban rig big bidim pàr.

30 Wàníng í barà má sa áni, àyúnn-à Wùn Mpìr Jìkwìnn má kàng bi áni.

31 “Ayúnn-à hi mpìr-à ma shi sig mà tonn zyun ni mà wai, kada aku tìg wann bì mà tonnwá á jinn ni aku zìg bu zyun bàna. Mpìr-à ma shi sig mà dawá ni, kada aku kàng bì á lu-à ni bàna tinn.

32 Aning kyab bu-à sa sig wà Lutu.

33 Mpìr-à ma ri zìm íri yonkiwá, kwá dìg fig bàna. Ama mpìr-à ma ya tafinn hing yonkiwá, kwá dìg wà kinn kinn.

34 Ayúnn-à ma kàng bi hing, tonn zyun mpìr pyàna ma na sig áni, bá zìg zu rìg mpìr zyun, má fim zyun.

35 Ayúnn-à hi, uwà pyàna ma ri wau bu í byar ñzyun, bá zìg rìg zyun, má fim rìg zyun. [

36 Wunù pyàna ma shi sig mà da-à ni, bá zìg rìg zyun, má fim zyun.]”

37 Big bib n dang rag, “Bu-à hi má sa áni rà?”

Ku dinya big ma tinn jír n rag, “Byar-à kíká ma wu na sig, í byar-à shwibká má kwonn yag màhàn.”

18

Tinn Jír á Shinn Uwà Kì Ma Agib Jír Zyun

1 Ayúnn zyun Yesu dinya yann sukàwá big tinn jír zyun, tinn jír-à níng ku ri tàg big abig shi vig Shìdun, abig fim vù áni bàna.

2 Ku dang rag, “A swann zyun ni, agib jír zyun shi sig áni. Ku ri shàr fig Shìdun bàna, ku ri myàng fig mpìr ma jinn á shinn bàna.

3 A finn swann-à níng hi, uwà zyun shi sig áni, nùwá wu rìghing. Uwà-à níng ku ri yag kyann á byar agib jír-à ni. Mi ri dinya wàníng rag, ‘A kà ya mì áyaumí ni yì ma mpìr azíbmí.’

4 Uwà-à níng dang kàun nìnànn nímá agib jír-à níng ngàng, ama á sim ku bì n zìm á pikyinnwá ni, n dang rag, ‘Kó ma ri shàr fig Shìdun bàna, kó ma ri myàng fig mpìr ma jinn á shinn bàna,

5 ama barà uwà-à níng ri sa shi mì níng, má kà nuwá, jirà kada aku shi sa shi mì bàna.’ ”

6 Sáí Yesu dang rag, “Aning fig bu-à agib jír-à níng ri dang. Kó kwa ri myàng fig mpìr ma jinn bàna, ama ku kà hing nu uwà-à níng.

7 Tò wàníng í barà Shìdun má sa áni tinn, Shìdun má fig jír mpìrká buwá sai-à ba ri vig ku fi ma àyúnn. Kwá ngàng fig big bàna.

8 Bu-à ba vig ku kwá sa ya rig big kìnì. Jír-à má bib ning í wàníng. Mì Wùn Mpìr

Jíkwinn, sai-à ma kàng bi hing má bi dìg mpìrká ri wib Shìdun íshág rà?"

Yesu Dang Rag Mpìr Aku Gbar Dù Shinn Bàna

⁹ Mpìrká shi màhàn big rag, big í mpìr kyikyàr, big í mpìr òsàn. Big ri myàng mpìrká dà níng, kinn fig bu á pyànnbá ni bàna. Ku sa ya mpìr káníng misali n rag,

¹⁰ "Mpìr pyànà yag sig mà lu Shìdun n yag vig sig Shìdun. Zyun í Farisawa, zyun í mpìr azìg bàì jànn.

¹¹ Sáí Farisawa-à níng dù nann zu n vig Shìdun n rag, 'Shìdun, ò gode hing barà ò shi fig àràg mpìrká dà níng bàna. Mì í mpìr bu pyìr bàna, mì ri sa fig àyái bàna. Mì ri lir ji fig mpìr àràg azìg bàì jànn-à níng bàna.

¹² Mì ri sìnn nu kàun pyànà áyau su sùmpyànn. Mì ri ya Shìdun buká mì ri dìg, áyau kyau dwib, mì ri ya Shìdun kyau zyun.'

¹³ Azìg bàì jànn-à níng sar sig pyunnwá nunonn nímá. Ku zìm fig wà aku gbar dù nann shinnwá á wai bàna. Ku mìb gwàin pikyinnwá, n dang rag, 'Shìdun, á yafa ya mì. Mì í mpìr bu pyìr.' "

¹⁴ Yesu dang rag, "N dinya ning, mpìr-à níng í zyun-à Shìdun zìm sig jírwá. Ku zìm fig jir Farisawa-à níng bàna. Mpìr-à ma gbar dù shinnwá, kwá fig zunái, ama mpìr-à ma gbar dù fig shinnwá bàna, Shìdun má gbar dù ku."

Yesu Wir Kà Ya Yann Títiká Asàn

(*Mat 19:13-15; Mar 10:13-16*)

¹⁵ Mpìrká káhi ya bi Yesu yanká bubá, aku tib káníng vù á dir. I byar-à yann sukàwá big myàng àdòníng, sái big yan ta mpìr káníng.

¹⁶ I byar-à Yesu bar bi yann káníng á byarwá ni, n dinya sukàwá big rag, "An- ing fim yann káníng abig bi á byarmí ni. Kada aning kan dim big bàna. Yiri swai yanká àdòníng, bá kà nì mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.

¹⁷ Má dinya ning jírwá. Mpìr-à ma sìnn kàng fig shinnwá àràg ku í wùnshái bàna, kwá kà fig byar-à Shìdun ri na kùrwá bàna."

Agbam Zyun-à Shi Sig Ma Bàì

(*Mat 19:16-30; Mar 10:17-31*)

¹⁸ Agbam zyun bib Yesu n rag, "Malam òsàn, bu-à má sa jírá ò dìg yonki kinn kinn í kai rà?"

¹⁹ Sáí Yesu bib ku rag, "Bu- à sa à bar mì mpìr sísàn í jir kai rà? Ai mpìr sísàn bàna, sái Shìdun kwá áwinwá ni.

²⁰ Buwú à yì hing dokaká wá bàg: 'Kada á sa àyái bàna, kada agban ki bàna, kada á jwi ajwú bàna, kada á gim òsáng bàna, awib tawú ma nàwú.' "

²¹ Mpìr-à níng rag, "Ai mì ri wib doka káníng tun sai- à mì í wùnshái hár tàma-à níng."

²² Yesu dinya ku rag, "Hár tàma-à níng dà sig wù bu zyun. A wann tafinn vinn

rìg buká à shi sig ma kàhi bidim pàr. A ya mpìr ashiká bàì-à, ma àjirà á bàg mì. I wà wá dìg bu-à sànn kab wàníng mà wai.”

²³ Sáì wunù-à níng fig àdòníng, àsà kyag kù kà ku á pikyinn-à ni, jir kai bàna ku shi sig big bu wani.

²⁴ Yesu myàng ku, ku ri yag, n dinya yann sukàwá big rag, “Shi sig ma shwìn wà mpìr bàiká má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.

²⁵ Má fonn káb ni wà rakumi aku kà á pùr àbònyir, ma wà mpìr bàì má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁶ Mpìrká ká fig sig jír-à níng big dang rag, wà má àdòníng mpìr má wim zu rà?

²⁷ Yesu dang rag, “Bu-à mpìr má sa sar fig bàna, Shìdun má sa sar.”

²⁸ I byar-à Bitrus dang rag, “To, yi fim rìghing buká buyí, yi ri bàg wù.”

²⁹ Yesu dang rag, “Má dinya ning, kó ni ma fim hing luwá, ma wàwá, ma wunzàwá big, ma tawá, ma nàwá, ma yanká buwá big á jir shinn Shìdun,

³⁰ Shìdun má zìg ku vù pyànà, má ya kab ku buká ku fim sig níng. Ayúnn-à wà kinn shinn, í wà kwá ya wàníng yonki kinn kinn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(*Mat 20:17-19; Mar 10:32-34*)

³¹ Ku bar kwonn yann sukàwá big dwib agban

pyànà, n dinya káníng, n rag, “Barà ning yì níng, yá yag mà Urushalima. Ya yag fòr hing màhàn, bu-à big rì ba sinn sig á shinnmí ni, mì Wùn Mpìr Jíkwinn níng, bidim pàr má sa àràg barà big ba sig.

³² Bá zig mì, má ya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Bá dang bai mì, bá màmm jwann mì, bá tu wìr mì shàng.

³³ Bá yang mì ashor, bá gban rìg mì, àyúnn su sara má dù nann zu kàng.”

³⁴ Ama yann sukàwá big yì fig bu-à ku ri dang bàna, jir kai bàna yìr jír-à hi shi sig á byar awù. Big yì fig bu-à ku dang sig níng bàna.

Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Zyun

(*Mat 20:29-34; Mar 10:46-52*)

³⁵ Barà big yag fòr á Yariko, mpìr àfau zyun shi sig á kur gbìb-à ni, mi ri vig bìr mpìrká bu.

³⁶ Barà ku fig bìr mpìrká ri wam zu, ku bib, ku rag, “I kai sa sig ni rà?”

³⁷ Big dinya ku, n dang rag, “I Yesu mpìr-à á Nazarat ri wam zu íni.”

³⁸ Sáì ku gbar dù nài jír wá, n dang rag, “Ayáa, Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

³⁹ Sáì mpìrká kà sig á pyàn-à níng kan dim rìg ku, aku pànn shi rìg. Ama ku shi, mi ri wa nài yán ngbam nímá. Ku dang rag, “Ayáa, Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

40 Sáí Yesu sar, n dang rag abig zìg bi mpìr-à níng á byarwá ni. Barà ku bi fòr àdòníng, Yesu bib ku n rag,

41 “Wù ri zìm n sa ya wù í kai rà?”

Afau-à níng dang rag, “Shinn Luyí, mì ri zìm á sa mì n myàng kàng ma zumí.”

42 Yesu dinya ku rag, “A myàng kàng ma zuwú, pìkyinnwú à bir sig á byarmí ni níng, dàb gbam rìghing wù.”

43 A byar-à níng hi ni, ku í gbam rìg-à, mì ri myàng rag. Ku í kan bàg-à Yesu, mì ri swam yan Shìdun. Barà big myàng àdòníng, sáí mpìrká bidim pár swam yan Shìdun tinn.

19

*Mpìr Azìg Bàì Jànn Zyun
Bir Pìkyinnwá á Byar Yesu*

1 Yesu bi fòr á finn swann Yariko, mì ri wam zu.

2 Mpìr zyun màhàn big ri bar ku Zaka, ku í àgbam mpìr azìg bàì jànnká. Ku í mpìr alir ji mpìrká. Ku í mpìr bàì.

3 Ku yàn gbìb-à aku myàng Yesu barà wàníng shi sig áni, ama ku í mpìr àkìm. Ku myàng sar fig Yesu áyau bìr mpìr káníng ni bàna.

4 I byar-à, ku shàr yag mà pyànn, n yag nann bin at-ìng zyun aku myàng byann Yesu, jir kai bàna í gbìb-à wàníng ri bi áni.

5 Barà Yesu bi fòr á byar-à hi ni, ku myàng nai yag n rag, “Zaka, á tìg wann bi kìni

kìni. Janá-à níng má tìg mà luwú ni.”

6 I byar-à hi, Zaka tìg wann bi n shà Yesu ma pìkyinn-à mìmìg.

7 Barà bìr mpìr káníng myàng àdòníng, big zinn swau Yesu, n rag, “Ku yag kà sig kyinnwá mà lu mpìr asa bu pyìr.”

8 Zaka sar dù nann zu n dinya Yesu rag, “A myàng, Shinn Luyí, má gàbfinn buká n shi sig ma kàhi, kyau pyàna. Má ya mpìr ashiká kyau zyun. Mpìr-à ma lir ji sig ku bidim pár, má wa kàng ku kàun yina yina.”

9 Yesu dang rag, “Janá-à níng n zìg zu rìghing mpìr-à níng ma mpìrká á luwá ni á bu pyìrbá ni, jir kai bàna ku í wùn Ibrahim tinn.

10 Mì Wùn Mpìr Jìkwinn, n bi sig n yàn kyann mpìrká nang jànn sig, jirà n zìg zu big.”

*Tinn Jír á Shinn Fàu
Dwibká Big Ya Sig Big Bàì
(Mat 25:14-30)*

11 Ku nyàan fòr yag mà Urushalima. Barà mpìrká ri fig jìrwá, big dang rag, tàma-à níng kwá na kùr. I byar-à ku sa ya káníng misali,

12 n rag, “Mpìr àgbam zyun yag sig mà jànn zyun ni pyunn nunonn nímá, jirà aku yàn ya shinnwá kùr, ma aku kàng bi.

13 Sai-à ku yag fig ma bàna níng, ku bar kwonn fàuwá big dwib. N ya káníng pam zyun zyun zyun. Ku rag, a

káníng sa swàm ma kàhi sái kwa kàng bi hing.

14 Mpìrká buwá big rag, big ngang ku. Big swam yag mpìr á simwá ni n dang rag, big ngang. Big zìm fig aku shi kùrbá bàna.

15 “Ku dìg kùrwá, n kàng bi á jànnwá ni. N bar fàuwá big ká ku ya sig bàì-à níng, n bib káníng big dìg swàb kà sig bàì-à píná rà?”

16 Wà jijag-à níng bi á pyànnwá ni, n dinya ku rag, ‘Asàin Luyí, pam zyunwú níng gbar bi hing pam dwib.’

17 I byar-à àsàin lu-à dang rag, ‘Sàn hing. Wù í fàu-à òsàn. To, barà à sa hing bu òsàn ma bu-à títi níng, á na kùr finn swann dwib.’

18 I byar-à wà wa pyàná bi, n dang rag, ‘Shinn Luyí, pam zyunwú níng gbar bi hing pam swana.’

19 Asàin lu-à dang rag, ‘Wù má á na kùr finn swann swana.’

20 Fàu zyun bi buwá n rag, ‘Shinn Luyí, pam zyunwú shi níng. N zìg níng ò dinn gbam sig á jà, n sinn gbam sig.

21 Bu-à sa níng, mì ri shàr zinnwú. Wù í mpìr pìkyinn. Wù í mpìr-à ri zìm á dìg átai. Wù ri zìg bu-à í wù à tàg fig ò bàna.’

22 Shinn lubá dinya ku rag, ‘Wù í fàu bibai. Má pànn wù ma jírka à dang sig ma nuwú níng. A yì hing mì í mpìr-à ri zìm bu átai. A yì hing mì í mpìr-à ri zìg bu-à ò tàg fig ò bàna.

23 Barà à yì hing àdòníng,

bu-à sa à sinn kà fig bàimí á byar-à ma kàng bi hing, má dìg bu swàb kà hing á shinn-à ni bàna, í jir kai rà?’

24 Ku dinya mpìrká sar sig màhàn níng, ku rag abig zìg rìg pam zyun-à á wù wàníng ni níng, abig ya mpìr-à shi sig ma pam dwib níng.

25 Big dinya ku rag, ‘Shinn Luyí, ái wunù-à níng hi shi sig ma pam dwib.’

26 Asàin lubá dinya big n rag, ‘Mì ri dinya ning, mpìr-à ma shi sig ma bu, í mpìr-à bá swàb kà ya ku. Ama mpìr-à ma bàna ma bu, títi zyun-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zìg rìg á wùwá ni.

27 Mpìr azíbmí big, ká dang rag, big zìm fig í shi kùrbá bàna níng, aning zìg bi big, aning gib gban rìg big á pyànnmí ni.’ ”

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yoh 12:12-19)

28 Barà Yesu dang vinn rìg jírwa àdòníng, ku pànn gbìbwá mì ri yag mà Urushalima.

29 Ku fòr yag á Baitafaji ma Baitanya á byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun. Ku swam yag yann sukàwá big pyàná,

30 n dang rag, “Aning yag mà kauye mà pyànn bó, na kà hing màhàn ná dìg big sa gbam sig wùn aswannswánn, zyun-à big nann màg fig fig bàna, aning finn ya bi mì.

31 Mpir-à ma bib hing ning, ma dang rag, 'Bu-à sa ning ri finn í jir kai rà?' aning dinya ku rag, 'Shinn Luyí ri zìm íni.' "

32 Mpirká ku swam yag sig níng, yag dìg aswannswánn-à àràg barà ku dinya sig big.

33 Barà big ri finn aswannswánn-à àdòning, àsàinká bib big n dang rag, "Bu-à sa ning ri finn wùn aswannswánn-à níng í jir kai rà?"

34 Big dang rag, "Shinn Luyí ri zìm íni."

35 I byar-à hi big zìg bi á byar Yesu ni. N bir wann jábá á kwìb-à ni. Big sìnndù nann zu Yesu áni.

36 Barà ku shì sig áyau kyonnwá ni, mpirká káhi zìg bi jábá, mi ri jag á gbìb-à ni.

37 Barà ku ri tìg wann bi mà Wùn Mwir Zaitun, sái bìr sukàkà buwá big fig àjwár. Big ri bar mi ri swam yan zìnn Shìdun ma nài yán ngbam níamá, á jir bu mamaki-à big myàng sig níng.

38 Big dang rag, "Pyib sísàn aku shì á shinn kùryí, zyun-à ri bi á zìnn Shinn Luyí ni níng. Shìdun-à mà wai sànn hing, ayi swam yan ku."

39 Mpir Farisawaká áyau bìr-à ni dinya Yesu rag, "Malam, á dinya yann sukawú big abig pànn shi rìg."

40 Yesu rag, "N dinya ning, kó yann sukámí big ma pànn shi rìghing, abànká má swam yan mì."

Yesu Kig á Jir Shinn Mpirká á Urushalima

41 Ku nyàan fòr bi á Urushalima, n myàng yag finn swann-à, n kig.

42 Ku rag, "Ning mpirká á Urushalima, pìkyinnmí ri bai ma ning. Ning yì fig mpir-à má sa tag wann ning pìkyinn ná bàna. Tàma-à níng, ning yì fig bàna.

43 Ayúnn zyun má bi, mpir azíbná big má sar kàng kwìb ning. Bá du ning shwìn.

44 Bá fam wann ning á jìnn ni, bá gban rìg ning bidim pàr. Bá mìb gbànn vinn rìg tonnká á Urushalima bidim pàr. Bá fim fig abàn nzyun á shinn jáuwá ni bàna. Bu-à sa má sa àdòning, ning ngàng rìghing mpir-à Shìdun swam bi sig."

Yesu Kan Zu Mpirká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun (Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Joh 2:13-22)

45 Yesu kà yag mà lu Shìdun. Ku ri kan zu mpirká ri wann tafinn bu màhàn.

46 Ku rag, "Big ba sìnndù jír-à Shìdun dang sig rag, 'Lumí, mpirká ma bar rag í byar-à big ri vig Shìdun,' ama ning sìnndù kàng rìghing í byar ajwú jwi."

47 Kó ákaun ku ri yag, mi ri tàg mpirká bu mà lu Shìdun ni màhàn. Ama àgbamká ká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká ma àgbamká áyau mpirká ni, big ri zìm abig gban rìg ku.

48 Big yì fig rag bu-à bá sa bàna, jir kai bàna mpìrká zìm hing jír wàni.

20

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni

(*Mat 21:23-27; Mar 11:27-33*)

1 Su zyun Yesu shi sig mà lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká, mi ri dinya mpìrká jir Shìdun, mi ri dinya big tai àjwár. I byar-à àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma malamká ma shun-à àgbamká, big bi á byarwá ni,

2 n bib ku rag, “Gbam-à wù ri sa bu káníng ma kàhi níng, à dìg sig áni rà? Mpìr-à ya sig wù gbam-à hi í nì rà?”

3 I byar-à Yesu dang rag, “Má bib níng jír zyun tinn. Aning dinya mì mpyim.

4 Mpìr-à ya sig Yohanna gbam-à aku wau mpìrká òr batìsma í ni rà? I Shìdun rà, kó í mpìr rà?”

5 I byar-à big kyab bu-à bá dang á shinn jír káníng ni. Big dang jír ma bar òr bá, n dang rag, “Wà ya dang rag í Shìdun ya sig Yohanna gbam-à ini, kwá dang rag, bu-à sa yì bir fig pìkyinn á jir Yohanna ni bàna, í jir kai rà?”

6 Big bib bar òr bá n dang rag, “Wà ya dang rag, í mpìr ya síg Yohanna gbamwá í nì, mpìr káníng má ta gban yi ma abàn. Big yì rìghing wà Yohanna í wùn aswam Shìdun.”

7 I byar-à big dinya Yesu n dang rag, big yì fig bàna.

8 I wà Yesu dinya big n rag, “To, mì má, má dinya fig níng mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi níng bàna.”

Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu

(*Mat 21:33-46; Mar 12:1-12*)

9 I byar-à Yesu dinya mpìrká tinn jír n rag, “Mpìr zyun nàm sig da inabi, n zìg n pag mpìrká alaru. Ku dù n yag rìg kyìnn mà swann zyun ni, n yag shi nonn màhàn.

10 I byar-à awan inabi-à níng byann, ku swam yag fàuwá zyun mà byar anàm bu káníng abig ya ku anìwá. Anàm bu káníng dab fàuwá níng dab dab n kan kàng yag rìg ku vù áyonn.

11 I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá zyun. Big dab wàníng dab dab, n sa wàníng buká sànn fig bàna, n kan kàng yag rìg wàníng vù áyonn tinn.

12 I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá zyun wà wa sara mà byar anàm bu káníng ni. Big dab pòr ku òr wá wàni, n kan kàng yag rìg kù.

13 Sáì àsàin da-à níng dang rag, kwá sa í kai tàma-à níng rà? Kwá swam yag wùn wá zyun-à ku ri zìm wàni, kó anàm bu káníng má wìb wàníng.

14 Barà anàm bu káníng myàng wùn-à níng àdòníng

big dang rag, 'A myàng, wùn-à níng, í wùn-à má jí gado da-à níng. Bu-à yá sa bàna ayi dab gban rìg ku, jirà ayi pànn nì da-à níng.'

¹⁵ I byar-à anàm bu káníng vinn ta zu yag rìg wùn-à níng mà myann, n gban rìg ku màhàn.

"To, bigné á myàngná ni, bu-à àsàin da-à níng má sa, kwá sa rág kai rà?"

¹⁶ Ayúnn-à àsàin da-à níng ma bi hing kwá gban vinn rìg anàm bu káníng bidim pár. Kwá zìg rìg da-à má ya rìg anàm buká káhi kim, abig nàm."

Barà mpìrká fig tai-à níng big dang rag, "A Shìdun kan dim."

¹⁷ I byar-à Yesu myàng big, n dang rag, "Aning fig tinn jír-à níng, yìrwá í kai rà?"

'Abàn mpìr ami buká ngàng sig rag bai níng, big zìg kàng bi n mi kà sig ágù kinn-à ni, í wà zyun-à sànn kab sig kádà.'

¹⁸ Mpìr-à ma kù hing á shinn abàn-à níng ni, kwá kìm. Ama mpìr-à abàn níng ma kù hing á òrwá ni, má wau nam rìg ku murr."

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bài Jànn Wa

(*Mat 22:15-22; Mar 12:13-17*)

¹⁹ Barà malamká ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun fig jír-à níng àdoníng big yì rìghing Yesu ri dang jír-à níng ma big. Big ri zìm abig pànn ku á sai-à

níng hi. Ama big ri shànn bìr mpìrká.

²⁰ Big yàn pyù-à abig pànn Yesu. I byar-à big swam yag mpìrká mà byar Yesu ni, abig sa àràg big í mpìr-à òsàn big. Big ri zìm abig wonn pànn Yesu ma jír jirà abig zìg yag ku mà pyànn gwamna.

²¹ Big bib ku n dang rag, "Malam, á yì yì hing jìrwú ma bu tàgwú shi sig ma gwangga wàni, jir kai bàna à sànn sig kó ni í bu rízyun. Zyun kab fig zyun bàna. Wù ri tàg jir gbìb Shìdun wàni, bu tàgwú í àjai.

²² Sànn hing wà ayi wa Kaisar bàì jànn rà, kó sànn fig bàna rà?"

²³ Ku bó ku yì rìghing bu-à big ri kyab á pìkyinnbá ni. Ku dinya big n rag,

²⁴ "Aning zìg bi bàì àsháú zyun, í myàng." Big zìg bi, ku myàng, n bib káníng rag, "Ma hoto mpìr-à á òrì bàì-à ni ma zìnn-à áni níng, í bu ni rà?"

Big dang rag, "I bu kùr Kaisar."

²⁵ I wà Yesu dang rag, "To. Bu-à má bu kùr Kaisar, aning ya kàng kùr Kaisar. Ama bu-à má bu Shìdun, aning ya kàng Shìdun."

²⁶ Big sa sar fig barà bá pànn ku ma jír-à níng áyau bìr mpìrká ni bàna. Sáì mamaki pànn rìg big, big dang fig rag jír bàna.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Kì Má Dù Nann Zu

Kàng Ma Yonki

(*Mat 22:23-33; Mar 12:18-27*)

²⁷ Mpìr Sadukiyawaká dang rag, mpìr ma wu hing, ri dù nann zu kàng fig ma yonki bàna. Sáí big bi á byar Yesu ni.

²⁸ Big bib ku n rag, “Malam, Musa ba ya sig yi doka káníng, n rag, ‘Mpìr ma zìg uwà ma mà fig wùn bàna, wà kwa wu rìghing, a wunzàwá zìg kàng uwà-à níng hi, jirà aku mà ya shunwàuwá yann.’

²⁹ Mpìr zyun shi sig ma wunzàwá big sùnñjin. Ku zìg uwà, ku ma wàníng mà fig wùn bàna, ku wu rìg.

³⁰ Wunzàwá zyun-à tib ku níng zìg uwà-à hi, big mà fig wùn bàna tinn.

³¹ Hár wà wa sara má àdóníng, big sùmpyànn bidim pàr big zìg yà zu rìg uwà-à níng, big mà fig wùn bàna.

³² Uwà-à níng bi n wu rìg tinn.

³³ Mpìr sùmpyànn káníng bidim pàr, zìg yà zu rìghing uwà-à níng. To, àyúnn-à Shìdun ma gbar dù nann zu kàng hing mpìrká ma yonki, uwà-à hi má shi í bu ni áyaubá ni rà?”

³⁴ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Mpìrká tàma-à níng big ri sìr ban, mi ri zìg uwà.

³⁵ Mpìrká Shìdun má gbar dù nann zu kàng á ki níng, bá shi ma yonkibá kinn kinn, bá zìg fig uwà màhàn bàna, bá sìr fig ban bàna tinn.

³⁶ Ayúnn-à hi yonki mpìrká má shi àràg bu

yann aswam Shìdun mà wai, bá wu fig ki bàna, jir kai bàna big í yann Shìdun, Shìdun gbar dù nann zu kàng rìghing big ma yonki.

³⁷ Musa dinya sig yi jír á shinn barà mpìrká ma wu hing, bá dù nann zu kàng ma yonki. A finn tarkada Shìdun ni, Musa ba sig jír á shinn akyar bín-à pyìr swànn áni. Ku dang rag, ‘Shìdun í Shìdun bu Ibrahim, í Shìdun bu Ishaku, í Shìdun bu Yakubu tinn.’

³⁸ Jír-à níng ri tàg yi rag, mpìrká rì wu sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng. Shìdunyí í Shìdun ki bàna. Ama í Shìdun mpìr-à ma yonki.”

³⁹ Malamká káhi dinya Yesu rag, “Malam, jír-à à dang sig níng, í jír àjai.”

⁴⁰ Tun daka á sai-à níng hi big ri shàr zinn wà bá bib ku jír.

Kristi í Wùn Dawuda; Ku í Asàin Lu Dawuda Tinn

(*Mat 22:41-46; Mar 12:35-37*)

⁴¹ Yesu dinya big n rag, “Má bib níng jír tinn. Sáshinn big dang rag, ‘Kristi í wùn Dawuda rà?’

⁴² Dawuda ma shinnwá ku dang rag, Kristi í Shinn Luwá. A tarkada Shìdun ni zyun-à big ri bar rag í Zabura, Dawuda dang rag, ‘Shìdun dinya Shinn Lumí n rag,

á bi á shi á vìm numí ni áyág.

⁴³ Má sinn kà mpìr azíbwú big á mìr barwú ni.’

⁴⁴ Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn wàníng rà?"

Yesu Dang Bu-à Bibaíká Malamká Rì Sa
(*Mat 23:1-36; Mar 12:38-40*)

⁴⁵ Yesu dinya yann sukàwá big jír á pyànn mpìrká ni bidim pár,

⁴⁶ n dang rag "Aning pànn shinn ná ma malamká, big ri zìm já lilor wìr, big ri zìm mpìrká abig bib kà kyann big á fir ati-à ni. Big ri shig bushu òsàn mà tonn bìr kwonn-à ni, big ri zìm bushu òsàn á byar-à big ri sa bùkí.

⁴⁷ Big ri lir jì uwà kíká. Big ri vig Shìdun ninonn nímá jirà a mpìrká myàng big. Shwìn-à bá wa má kab gban."

21

Uwà Ki Zyun Ya Vinn Rìg Shìdun Bu-à Ku Shi Sig Ma Kàhi
(*Mar 12:41-44*)

¹ Yesu myàng yag zuwá, ku myàng mpìr bàiká ri ta kà ya Shìdun bàì ashikáun-à ni á lu Shìdun.

² Ku myàng uwà ki zyun, wàníng í mpìr ashi, wàníng bì ta kà bàiwá naira pyàná.

³ Yesu dang rag, "Mì ri dinya ning àjai, bu-à uwà ki ashi-à níng ta kà sig níng, kab hing bu mpìrká bidim.

⁴ Mpìr káníng tinn zu sig áyau bàibá big shi sig ma kàhi, n ya sig Shìdun, ama uwà ki-à níng, kó barà ku í mpìr ashi níng, ku ya vinn

rìg Shìdun bu-à ku shi sig ma kàhi."

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun

(*Mat 24:1-2; Mar 13:1-2*)

⁵ Yann sukàkà kàhi ri dang jír á shinn barà big mi sig lu Shìdun ma abàn òsàn òsàn nímá, ma barà mpìrká ri ya Shìdun buká jirà lu Shìdun aku sà. Ama Yesu dang rag,

⁶ "Barà ning ri myàng bu káníng, àyúnn zyun ri bi bá dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn òzyun má shi fig á shinn jàuwá zyun ni bàna."

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Rì Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn

(*Mat 24:3-14; Mar 13:3-13*)

⁷ Big bib ku n rag, "Malam, bu káníng má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng mpyim, jirà ayi yì àyúnn-à hi nyàan fòr í kai rà?"

⁸ Ku dinya big n rag, "Aning pànn shinn ná, kada aning zìm a mpìr zyun tonn gban ning bàna, jir kai bàna mpìrká nìnànn nímá má bi, má rag big bì sig á zìnnmí ni, bá dinya ning rag big í Almasihu. Kó ba dang rag sai-à níng hi nyàan sa, kada aning zìm jìrbá bàna.

⁹ Wà na fig tai kànn ma barà mpìrká ri gban ki àjirà abig na kùr, kada aning gib kyinn bàna. Bu káníng má sa àdòníng, ama sai-à dun-yaru má vinn áni níng màg fig ma bàna."

¹⁰ Ku dinya big n rag, "Jànn zyun má nu kànn ma

jànn zyun. Kùr zyun má nu kànn ma kùr zyun kó áni bidim pá r á jànn-à ni.

¹¹ Jànn-à á jinn ni má ning wàni, amor má kà á jànn-à ni wàni, mpìrká má na dor ùwài ní má, buká má ya mpìr zinn má sa mà waisháu-à ni.

¹² Ama àyúnn-à bu káníng ma nyàan sa, bá pànn ning, má ya ning shwìn á tonn bìr kwonn, má zìg yag ning á pyànn kùr ma gwamna, bá kìg dim ning á tonn fi á dò jìr zìnnmí ni.

¹³ Byar-à na yag áni bidim pá r, aning dinya mpìrká jìrmí.

¹⁴ Aning sar ma pìkyinn ñzyun, kada aning gìb kyinn barà ná zìg zu shinn ná áni bàna.

¹⁵ Má ya ning yar barà ná dang jìr, barà azíbná má dìg fig ning, hár má ngang sar fig ning bàna.

¹⁶ Hár taná ma náná ma yiwainá ma jàuká buná, ma mpìrká buná bá ya kà ning á vù mpìr azíbná ni. Ayauná ni bá gban rìg káhi.

¹⁷ Mpìrká bidim pá r má zib ning á jìr shinnmí ni.

¹⁸ Ama wai jinn ná kó ñzyun má jànn fig bàna.

¹⁹ Wà na sar gban hing ma pìkyinn ñzyun ná dìg yonki.

Yesu Dang Jìr á Shinn Barà Bá Nu Kànn á Urushalima

(Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)

²⁰ “Wà na myàng sojaká ma sar kàng kwìb rìghing

finn swann Urushalima, aning yì rag wà bá pànn finn swann-à hi nyàan sa.

²¹ A byar-à níng hi, ká ma shi sig mà yau jànn Yahudiya, abig shàr yag mà shinnkwinnká ni. Ká ma shi sig mà yau finn swann-à ni, abig zu bi á myann. Ká ma shi sig mà kauye, kada abig kà á finn swann-à ni bàna.

²² Wàníng í àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá. Buká big ba sig á tarkada Shìdun, má sa àdòníng.

²³ Ayúnn-à hi uwàkà shi sig ma finn, ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa shwìn. Mpìrká á jànn-à ni má wa shwìn nìnnànn ní má, jìr kai bàna í àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá áni.

²⁴ Bá wa gban mpìrká káhi ma kafai. Bá zìg yag mpìrká káhi mà byar shwìn, ma jànnká káhi kim kim. Mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna níng má na kùr Urushalima hár sai àyúnn-à Shìdun ma dang rag, màg hing.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpìr Jìkwìnn Má Kàng Bi Ani

(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)

²⁵ “Ayúnn-à hi, àyúnn ma sònna ma asuswirká má vim bìr rìg. Mpìrká á jànn-à á jinn ni má wa shwìn wàni. Hár níngká ma zàpìr ùwàiká má ning dìrbá. Mpìrká má shàr zinn wàni, bá yì fig bu-à sa sig bàna.

²⁶ Mpìrká má shàr zinn, hár awunbá má kinn, bá

kyab buká kim kim bu-à má sa á dunyaru. Buká shi sig ma gbam mà waisháu-à ni má ning dirbá.

²⁷ I byar-à bá myàng Wùn Mpìr Jíkwinn má wann bi mà wai áyau akworká ni, kwá mìg karr àràg asuswir, kwá bi ma gbam íko Shìdun.

²⁸ Wà na myàng bu káníng ma sa hing, aning shàr zinn bàna, aning fig àjwár, aning myàng yag zuná mà wai, jir kai bàna àyúnn-à Shìdun má finn zu ning nyàan bi fòr.”

Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(*Mat 24:32-35; Mar 13:28-31*)

²⁹ I byar-à Yesu dinya big tinn jír zyun, n rag, “Aning myàng misali á shinn bin ating káníng, ma bínká kim kim.

³⁰ Wà na myàng jì bín káníng ma ri twìb jì àpyú, ning yì hing shyù nyàan kù.

³¹ To, ning má, sai-à na myàng bu káníng ma ri sa àdòníng, aning yì rag àyúnn-à Shìdun má na kùrwá nyàan fòr.

³² “N dinya ning, mpìrká tàma-à níng má wu vinn fig bidim pàr bàna, sái bu káníng ma sa rìghing mpyim.

³³ Waisháu ma jànn-à á jinn ni má bab jànn rìg, ama jírmi má vinn fig á vinn bàna.

Aning Shi Azír Kó Akaun

³⁴ “Aning pànn shinn ná fa, kada aning sinn kàng shinn ná àràg mpìrká ri kyab jir shin á pìkyinnbá ni

bàna, jirà kada aning kàng mpìr awa pyann shin big bàna. Kada aning kyab buká á dunyaru bàna. Na kyab hing bu káníng, àyúnn-à Shìdun ma bi hing, àyúnn-à níng hi má pànn ning àràg barà jùr ri pànn wi.

³⁵ Bu káníng má sa vinn rìg kó ni á dunyaru bidim pàr, àràg í bu mamaki.

³⁶ Aning shi àzír kó ákaun, aning vig Shìdun jirà aning dig gbam, jirà aning zu áyau shwin buká má bi níng, jirà aning dig pyù-à ná sar á pyànn Wùn Mpìr Jíkwinn.”

³⁷ Kó ákaun Yesu ri shi mà lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká bu. Ama fi ma sir hing, ku ri zu yag, mi ri na mà wùn mwír zyun ni, big ri bar Wùn Mwir Zaitun.

³⁸ Ama í pyimbyau yìyì nímá mpìrká ri shi kir ku mà lu Shìdun ni, jirà abig fig jírka kwá dang.

22

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni
(*Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Yoh 11:45-53*)

¹ Ayúnn-à ùwài-à bá ji buju-à bàna ma yisti nyàan fòr. Ayúnn ùwài-à níng zinnwá í Pìm Wam Zu.

² I byar-à àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng ma malamká big ri zìm abig yàn gbìb-à bá bònn gban rìg Yesu, kada mpìrká abig yì bàna, jir kai bàna big ri shàr zinn mpìrká.

*Big Kwonn Nu Ma Yahuda
Jirà Abig Pànn Yesu*

(*Mat 26:14-16; Mar 14:10-11*)

³ I byar-à Shaitan du kà Yahuda, wà zyun-à big ri bar rag í Iskariyoti, í wùn sukà zyun áyau yann sukà dwib agban pyànà, a wàning sa bu-à bibai.

⁴ I byar-à Yahuda yag, n yag dang jír ma àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká ma sojaká ri myàng kwonn ma lu Shìdun tinn, jirà aku ya tafinn big Yesu.

⁵ I byar-à hi big fig àjwár, n dinya ku rag bá ya ku bàì.

⁶ Sáí Yahuda í zìm-à, n yàn pyù barà kwá sa, má ya kà Yesu á vù mpìr káníng ni, jirà kada bìr mpìrká abig yì bàna.

Big Sa Buju Ayúnn Pim Wam Zu

(*Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Yoh 13:21-30*)

⁷ Ayúnn-à bá ji brodi-à bàna ma yisti níng fòr, í àyúnn-à bá gib gban wùn àdùn-à áni. Zinn àyúnn ùwài-à níng hi, big ri bar í àyúnn Pim Wam Zu.

⁸ Sáí Yesu swam yag Bitrus ma Yohanna a káníng yag abig sa samyib buju-à bàna ma yisti níng, jirà aku ma káníng ji.

⁹ Big bib ku n rag, “Wù ri zìm ayi sa buju-à níng áni rà?”

¹⁰ Ku dinya big n rag, “Sai-à na kà hing finn swann-à, ná dìg kwonn ma wunù

zyun swann sig àgur zàpìr. Anìng bàg ku hár mà lu-à kwá kà.

¹¹ Anìng dinya àsàin lu-à hi rag, ‘Malam dang rag, tonn byar-à ku ma yann sukàwá big má shi má ji buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng, shi sig áni rà?’

¹² Kwá tiya níng tonn zyun ùwài níma mà wai, wà big sinn sig kó kai mà ni. Anìng sa sinn buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.”

¹³ Big yag n dìg bu káníng àràg barà Yesu dinya sig big, í byar-à big sa buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani

(*Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1 Kor 11:23-25*)

¹⁴ Barà big sa kinn buju-à í sa kinn níng, sái Yesu ma yann sukàwá big shi wann á bìr-à ni, jirà abig ji buju-à.

¹⁵ Yesu dinya big n rag, “Tún daka á ninonn mì ri zìm ní ji buju-à níng ma níng mípyim, í wà ní wa shwìn-à níng í ni.

¹⁶ Mì ri dinya níng, yi ma níng má ji fig rag buju-à níng á bìr-à ni bàna, sái àyúnn-à Shìdun ma na hing kùrwá.”

¹⁷ I byar-à Yesu zìg wùn kwài, n swam yan Shìdun, n dinya big n rag, “Anìng zìg, anìng wa yà zu vinn rìg shinn ná.

¹⁸ Mì ri dinya níng, tun daka janá-à níng má wa fig rag zàn inabi bàna, sái àyúnn-à Shìdun ma na hing kùrwá.”

19 I byar-à ku zìg brodi, n swam yan Shìdun n ngir gàfìnn n ya big, n dinya big rag, "Brodi-à níng í wi òrímí. Wi òrímí í bu-à ò ya sig ning. Na ji hing brodi-à níng, aning kyab pànn mì àní."

20 Barà big ji vinn buju-à í ji vinn rìg níng, Yesu zìg wùn kwài n rag, "Zàn-à níng shi sig àràg í àsámí zyun-à má kífìnn dò jir shinn ná, àràg barà Shìdun rì gib sig nu ma mpìrká buwá níng."

21 "Ama mpìr-à má zìg mì, má ya mpìrká má gban mì níng, yi ma ku ri ji buju í kwài òzyun."

22 Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, má wu àràg barà big ba sìnn sig á jir Shìdun ni á shinnmí ni rag má wu níng. Ama mpìr-à má wann tafinn mì níng, kwá wa shwìn wàni."

23 I byar-à big bib bar òrìbá n rag, "Mpìr-à má sa bu-à níng í ni rà?"

Yann Sukà Yesu Big Sa Yipyàr á Shinn Byar Shu Agbam

24 I byar-à yann sukà Yesu big sa yipyàr n dang jír ma gban n rag, áyaubá ni, àgbam-à má shi í ni rà?"

25 Yesu yan ta big n dang rag, "Kùrká á jànn-à ni big ri tàg gban á shinn mpìrká ni wàni, mì ri gbar dù shinn."

26 Buná, kada aning sa àdòníng bàna. Mpìr-à àgbam-à áyauná ni, aku shi mpìr-à títi, aku shi mpìr-à má gàfìnn ya ning buju-à ná ji.

27 Mpìr-à ma shi sig á jìnn ni jàuwá ma ri ya bi ku buju, áyaubá big pyànà níng àgbam-à í ni rà? Agbam-à shí ni zyun-à shi sig á jìnn ni big ri ya bi ku buju-à níng. Ama bigmí ò shi sig áyauná ni àràg fàu-à ri zìg bi ya ning buju.

28 "Yi ma ning shi sig zyun, ning myàng hing shwìnká ò wa sig."

29 Barà Tamí wìr sig mì kùr níng, mì má, má wìr ning kùr tinn."

30 Ná ji má wa ma mì, sai-à ma na hing kùr. Ning í àsàinká má na kùr á shinn swai mpìr Israilaká dwib agban pyànà níng."

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku

(*Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Joh 13:36-38*)

31 Yesu dang rag, "Siman, Siman, Shaitan ri yàn gbìb-à kwá màg màg fig ning, àràg barà big ri vinn za."

32 Mì ri vig Shìdun á shin-nwú ni. Pìkyinnwú à bir sig á òrì Shìdun níng, kada á gàb òrì ma kàhi bàna. Wa kàng bi hing á byarmí ni, á gbar bying kà yiwaiwú big kádà sig níng."

33 Bitrus dang rag, "Shinn Luyí, kó ba du kà wù tonn fi, mì má abig du kà mì tinn. Ba gban hing wù, mì má abig gban mì tinn."

34 Yesu dang rag, "N dinya wù, Bitrus. Janá-à níng kwìnn ma dab fig ma aku bàna, wá ngàng mì má sa

yipyàr kàun sara, wá rag à yì fig mì bàna.”

Yesu Dinya Yann Sukàwá Big Rag Bá Wa Shwìn á Jir Shinnwá Ni

³⁵ Yesu dang rag, “Wà ò swam yag ning, ning zìg fig bàì bàna, lúr bàna, tabar bàna, bu zyun nì hing ning rà?”

Big dang rag, “Bu bàna.”

³⁶ Ku dinya big rag, “Ama tàma-à níng, mpìr-à ma shi sig ma bàì, aku zìg. Mpìr-à ma shi sig ma lúr, aku zìg. Mpìr-à ma bàna ma kafai, aku wann tafinn jàwá aku wann.”

³⁷ Big ba sig á shinnmí ni á tarkada Shìdun ni n rag, má wa shwìn ma mpìrká ri sa bu-à bibai. Mì ri dinya ning, bu-à níng má sa àjai. Bu-à big ba sig á shinnmí ni níng, nyàan fòr bì.”

³⁸ Yann sukàwá big dang rag, “Shinn Luyí, kafai pyànà shi sig níng.”

Yesu dang rag, “Màg rìghing.”

Yesu Vig Shìdun Mà Wùn Mwir Zaitun

(*Mat 26:36-46; Mar 14:32-42*)

³⁹ I byar-à Yesu dù n yag mà Wùn Mwir Zaitun àràg barà ku ri yag kyann. Yann sukàwá big bàg yag ku ásim.

⁴⁰ Barà ku yag fòr byar zyun àdòning, ku dinya káníng n rag, abig vig Shìdun jirà kada bu zyun aku màg màg fig big bàna.

⁴¹ Ku dù dà fim rìg káníng mì í yag rìg-à á byar zyun ni, nonn sànn fig bàna. N yag

bìnn kir wann n vig Shìdun màhàn.

⁴² Ku rag, “Tamí, wa zìm hing, á zìg zu rìg mì áyau shwìn-à má wa níng ni. Ama á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sái bu-à kyinnwú ri zìm.”

⁴³ I byar-à wùn aswam Shìdun zyun bì mà waisháu-à ni, n ya ku gbam.

⁴⁴ Pìkyinn Yesu gib sa pàr. Ku sar gbam n vig Shìdun wàni. Byafánwá shi rag í àsà ri tìg nì.

⁴⁵ Barà ku dù á byar-à ku vig sig Shìdun níng, ku kàng yag n yag dìg yann sukàwá big na jànn rìghing, jir kai bàna pìkyinnbá bai rìghing.

⁴⁶ Ku dinya káníng n rag, “Bu-à sa ning ri na aná í jir kai rà? Anìng dù nann, anìng vig Shìdun, jirà kada bu-à bibai aku tonn gban ning bàna.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku

(*Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11*)

⁴⁷ Barà Yesu ri dang jír àdòning, sái bìr mpìrká bì fòr. Big ri bàg Yahuda ásim, í wùn sukà Yesu. Ku bì á pyàn Yesu nì, ku kàm pànn wàning.

⁴⁸ Ama Yesu dang rag, “Yahuda, wù ri kàm pànn mì jirà á sa pyù-à abig pànn mì Wùn Mpìr Jìkwinn rà?”

⁴⁹ Barà yann sukàwá big myàng bu-à káníng ri sa àdòning, big dang rag, “Shinn Luyí, ayi gbar wàm zu kafaiyí ayi kyag rà?”

50 I byar-à sukà Yesu zyun gbar wàm zu kafai-à, n kyag fàu àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ku kyag zu rìg wàníng sung vìm nu-à.

51 I byar-à Yesu dang rag, “Màg hing nímá.” Yesu tib vù á sung mpìr-à big kyag sig níng, mi í dàb gbam rìg-à wàníng.

52 Yesu dinya àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma sojaká ri myàng kwonn ma lu Shìdun, ma àgbamká bi sig níng bidìm pàr n rag, “Níng bi sig ma kafai kwonn ma tun jirà aning pànn mì níng, mì í mpìr ajwú rà?”

53 Yi ma níng ri shi kyann í zyun mà lu Shìdun ni á bir-à ni. Níng sa fig mì bu zyun bàna. Ama tàma-à níng jirà swàm zufi bi rìghing í bu-à sa níng dìg sig pyù jirà aning pànn mì.”

Bitrus Ngàng Yesu

(*Mat 26:57-58, 69-75; Mar 14:53-54, 66-72; Yoh 18:12-18, 25-27*)

54 Big pànn Yesu, n zìg yag rìg ku mà lu àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Bitrus ri bàg yag big ásim ásim, ama pyunnwá nonn hing.

55 Mpìr káníng tai swànn sig pyìr á finn lu-à ni. Big shi kàng kwìb sig áni, mi ri jwar. Bitrus bi shi kà áyaubá ni tinn.

56 Uwà sááb zyun ri sa swàm màhàn, ku myàng Bitrus shi sig á dipyìr-à ni,

ku myàng gbam sig wàníng kyarr. Ku dang rag, “Mpìr-à níng í mpìr Yesu.”

57 Bitrus sa yipyàr n dinya uwà níng rag, ku yì fig Yesu bàna.

58 Nonn fig bàna mpìr zyun myàng yì rìg Bitrus n dang rag, “Wàníng í wùn sukà Yesu tinn.”

Bitrus dang rag, “Mì í mpìrwá bàna.”

59 Shi nonn fig bàna, sái wunù zyun áyau bìr mpìrká ni, dang jír ma gbam n rag, “I bu yipyàr bàna. Mpìr-à níng í mpìr Yesu, jir kai bàna ku í mpìr á Galili.”

60 I byar-à Bitrus dang rag, “N yì fig bu-à wù ri dang bàna.”

Barà ku dang vinn fig ma jír-à bàna, sái kwinn dab aku.

61 Yesu myàng kàng bi Bitrus zu. A byar-à hi Bitrus í kyab pànn rìg-à jír-à Yesu dinya sig ku n rag, “Janá-à níng wá sa yipyàr má rag, à yì fig mì bàna kàun sara rípyim, í wà kwinn má dab aku.”

62 A byar-à hi Bitrus zu yag mà myann n kig mínn wàni.

Big Swau Yesu Shì, n Dab Ku Gbàr

(*Mat 26:67-68; Mar 14:65*)

63 Mpìrká ri shi myàng kwonn ma Yesu níng, big shi sig mì ri jwann ku hár mì ri dab ku gbàr.

64 Big sir dim ku jà á zu-à ni n dab ku, n bib ku rag, “A dinya yi mpìr-à dab sig wù níng.”

⁶⁵ Big swau Yesu shí kim kim.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká

(*Mat 26:57-66; Mar 14:55-64; Yoh 18:19-24*)

⁶⁶ Na kyàr byar-à í pyimbyau mpìr àgbamká ma àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká kwonn í byar ñzyun n bar bi Yesu.

⁶⁷ Big bib ku n rag, “A dinya yi wù í Almasihu rà?”

Yesu zìm n dinya big rag, “Ma dinya ning rag mì í Almasihu, ná zìm fig bàna.

⁶⁸ Kó ma bib ning jír ná zìm fig bàna.

⁶⁹ Ama daka tàma-à níng, mì Wùn Mpìr Jíkwin má shi rág mà agunn vìm nu bu Shìdun.”

⁷⁰ Big bib ku rag, “Wù í Wùn Shìdun rà?”

Yesu zìm ñ rag, “Nn, ning dang hing àjai, mì í Wùn Shìdun.”

⁷¹ A byar-à níng hi big rag, “Ku dang hing ma nùwá, bu-à sa yá yàn jakàng mpìr-à má dang jír á shinnwá ni, í jir kai rà?”

23

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(*Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Yoh 18:28-38*)

¹ I byar-à bìr mpìr káníng dù nann zu n zìg yag rìg Yesu mà pyànn gwamna, zyun-à zinnwá í Bilatus, aku wà kwonn Yesu.

² Sáí big tìr ya ku jír áshinn bu káhi nìnànn nímá. N

dang rag, “Yi dig mpìr-à níng ri sa bai mpìrká buyí, ku rag kada abig wa ya kùr Kaisar bàì jànn bàna. Ku dang rag ku í Kristi zyun-à Shìdun swam bi sig. Ku dang rag ku í kùr.”

³ Bilatus bib ku n rag, “Asái wù í kùr Yahudawaká rà?” Yesu zìm n dang rag, “Aràg barà à dang níng.”

⁴ I byar-à Bilatus dinya àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma bìr mpìrká, n dang rag ku myàng fig jír bibai-à bá pànn Yesu ma káhi bàna.

⁵ I byar-à bìr mpìrká dang jír ma gbam n rag, mpìr-à níng ri gbar dù pìkyinn mpìrká, bu-à pànn sig daka á jànn Yahudiya hár á jànn Galili hár áyág.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Kùr Hirudus

⁶ Barà Bilatus fig àdòníng, ku bib n rag, “Wàníng mpìr á Galili rà?”

⁷ Barà Bilatus fig Yesu í mpìr-à á Galili á byar-à Hirudus na sig kùrwá níng, ku tìr yag wàníng mà byar Hirudus, jir kai bàna Hirudus shi sig á Urushalima á sai-à níng hi tinn.

⁸ Barà Hirudus myàng Yesu, ku fig àjwár wàni, jir kai bàna ku fig nonn hing tai Yesu, ku ri zìm aku myàng wàníng, a wàníng sa ya ku bu mamaki.

⁹ Ku bib wàníng jír nìnànn nímá. Ama Yesu pù fig nuwá bàna.

¹⁰ I byar-à àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká, big dù nann n dang jír á shinn Yesu ni nìnnànn nímá.

¹¹ Hirudus ma sojawá big sa Yesu bu-à sànn fig bàna. Big wìr ku jà òsàn nímá àràg í kùr, mi ri mànn jwànn ku. I wà big tìr kàng yag ku mà byar Bilatus.

¹² Ayúnn-à níng hi Hirudus ma Bilatus pànn rìg ayor, jir kai bàna sai-à rì níng big rì kyag fig òr bàna.

Big Gib Jir Yesu n Rag Bá Gban Ku

(*Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39—19:16*)

¹³ Bilatus bar kwonn àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbamká káhi, ma bìr mpìrká.

¹⁴ Ku dang rag, “Ning tìr bi sig mpìr-à níng á byarmí ni, ning dang rag ku ri tàg sa bai mpìrká. N fig hing jír wá, ò fig hing jír ná tinn, ama ò myàng fig byar-à jír wá bai sig á jír-à ning zìg bi sig níng ni bàna.

¹⁵ Hirudus pànn fig ku ma jír bu zyun bàna tinn. I bu-à sa wàníng tìr kàng bi sig ku á byaryí ni. Barà ning fig níng, ku sa fig bu-à bibai-à má gban ku bàna.

¹⁶ Má dab ku átai, má tafinn ku.”

[
¹⁷ Sai-à àyúnn Pim Wam Zu ma màg hing, Bilatus ri finn tafinn mpìr zyun áyau

mpìrká big kìg sig á tonn fi, zyun-à bìr mpìrká ma ri zìm abig finn.]

¹⁸ I byar-à bìr mpìrká wa nài yán, n dang rag abig gban rìg Yesu. Abig finn tafinn ya big Barabas.

¹⁹ Big kìg kà sig Barabas á tonn fi, jir kai bàna ku sa big nu hing kànn ma finn swann-à ni, hár n gban hing ki.

²⁰ Bilatus dinya jakàng bìr mpìrká níng n rag, buwá ku ri zìm aku finn tafinn Yesu.

²¹ Sáí big wa nài yán, n dang rag abig dab bàg gban ku á tànn bín-à ni. Abig dab bàg gban ku á tànn bín-à ni.

²² Ku dinya big hár kàun sara, n dang rag, “Bu bibai-à wunù-à níng sa sig í kai rà? Mì ri myàng ku sa fig bu-à fòr sig barà má gban ku bàna. Mì ri zìm ní dab ku, ní fim ku aku yag.”

²³ Big shi yan nài yán, n dang rag abig dab bàg gban ku á tànn bín-à ni. I byar-à Bilatus zìm jír bá.

²⁴ Ku gib jír-à àràg barà bìr mpìr káníng ri zìm.

²⁵ I byar-à ku finn zu ya big Barabas, zyun-à sa big nu kànn, hár n gban ki níng. I byar-à ku zìg Yesu n ya big abig sa bu-à bá sa ma wàníng.

Big Dab Bàg Gban Yesu á Bín

(*Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Yoh 19:17-27*)

²⁶ Big zìg yag rìg Yesu. Barà big ri yag, big yag òg kwonn ma mpìr zyun,

zìnnwá Siman, mpìr-à á Ku-rane, ku ri kàng bi mà kauye. I byar-à big zìg atàm bín-à bá dab bàg gban Yesu áni, n pyàg kà ku, n dang rag aku swann, aku bàg Yesu ásim.

²⁷ Mpìrká nìnànn nímá bàg yag ku, ma uwàkà big ri yag mà nàikitáu ma jonn ki.

²⁸ Ama Yesu myàng kàng bi big n dang rag, “Uwàkà á Urushalima, aning kig mì bàna, aning kig jir shinn ná, ma yanká buná.

²⁹ Aning myàng, àyúnn zyun ri bi wà mpìrká má wa shwìn ùwài nímá. Mpìrká má dang rag sànn kab wà uwà aku shi shu gbág àràg uwàkà mà fig wùn bàna níng jir shwìn-à má bi á pyànn níng.

³⁰ Asai-à níng hi, bá rag abànká abig kù wann bi á shinnbá ni, shinnkwìnn aku bir dim gban rìg big.

³¹ Iri bu-à àdòning ma ri sa ma bín àtag, wà ma wim rìghing má sa rag á shinn rà?”

³² Big zìg bi mpìr ajwú big pyànnà jirà abig gban kwonn ma Yesu.

³³ Barà big fòr mà mwír wà big ri bar rag í Akib Shinn, á byar-à hi big dab bàg gban ku á bín-à ni, ma mpìr ajwú káníng, zyun águnn vìm nuwá ni, zyun bó águnn vìm súrwá ni.

³⁴ Yesu dang rag, “Tamí, á yafa ya big, jir kai bàna big yì fig bu-à big ri sa bàna.”

Big zìg jàwá n sìnn kwonn í byar nízyun, big dab

shasha, kó ni dab ji buwá.

³⁵ Mpìrká sar mi ri myàng ku, àgbamká ri mànn jwann ku. Big rag, “Ku zìg zu yì hing mpìrká káhi, ama ku zìg zu yì fig shinnwá bàna. Wà ku ma í Almasihu bu Shìdun, zyun-à Shìdun shig sig níng aku zìg zu shinnwá.”

³⁶ Sojaká má, ri mànn jwann ku tinn. Big ri bi á byarwá ni, mi ri ya ku zàpìr àban.

³⁷ Big rag, “Wà wù má í kùr Yahudawaká, á zìg zu shinnwú.”

³⁸ Big ba sig bu á shinnwá ni, n rag, “WANING I KUR YAHUDAWAKÁ.”

³⁹ Zyun áyau mpìr ajwú káníng swau Yesu shí n rag, “Wù í Almasihu bàna rà? A zìg zu shinnwú ma yì tinn.”

⁴⁰ Ama mpìr ajwú zyun-à níng yan ta jàuwá n rag, “A shàr fig Shìdun bàna rà? A myàng barà yì bidim pàr yì ri wa shwìn, yá wu rìg.

⁴¹ Big ya sig yì shwìn á jir shinn bu-à bibaiká yì sa sig níng. Ama Yesu sa fig bu-à bibai bàna.”

⁴² Ku dinya Yesu n rag, “A kyab pànn mì á sai-à wá na kùrwú.”

⁴³ Yesu dinya ku n rag, “Mi ri dinya wù àjai, janá-à níng yì ma wù má shi nízyun á lu Shìdun.”

*Barà Yesu Wu Kiwá
(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Joh 19:28-30)*

⁴⁴ Barà àyúnn fòr áyau shinn, fi í sìr dim gban rìg-à jànn-à bidim pàr, hár fòr àsháu sara wà àkamzau.

45 Ayúnn-à í sar rìg wá, n yar fig rag bàna. Jà-à big gag dim sig lu Shìdun áni níng, í ki gàfìnn rìg-à byar pyàna.

46 Yesu bar nài abor ngbam nímá n rag, “Tamí, mì á vùwú ni, n ya sig yonkimí á byarwú ni.” Barà ku dang vinn rìg àdòníng, awunwá í zu rìg-à.

47 Barà àgbam soja-à níng myàng bu-à sa sig níng, ku swam yan Shìdun n rag, “Wàníng í mpìr òsàn.”

48 Barà bìr mpìrká kwonn sig màhàn jirà abig myàng buká sa sig níng, big myàng buká sa sig níng, big mìb vù á pìkyinnbá ni, mì í kàng yag rìg-à.

49 Mpìrká ká yì hing ku, ma uwàkà zyun-à bàg bì sig ku mà Galili, big sar sig pyunn ninonn mì rì myàng bu káníng.

Barà Big Jì Ki Yesu

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42*)

50 Mpìr zyun áni zìnnwá í Yusufu. Ayau mpìrká big bar kwonn sig níng, ku má, ku í mpìr àgbam tìnn. Ku í mpìr òsàn, ku í mpìr gwannga.

51 Ku í mpìr-à mà finn swann Arimatiya á jànn Yahudawa. Ku rì shi kir àyúnn-à Shìdun má na kùrwá. Ku zìm fig jír-à àgbamká dang rag abig gban Yesu níng bàna.

52 Mpìr-à níng yag mà byar Bilatus, ku vig wàníng a wàníng ya ku ki Yesu, jirà aku jì.

53 Ku zìg tìg wann wàníng mà bín-à ni n bing kà wàníng jà ki á òr-à ni, n sìn wàníng á shar ki zyun-à big kab sig á mìr abàn, á byar-à big jì fig mpìr màhàn bàna.

54 Ayúnn-à níng, í àyúnn-à kó ni rì sa swàm jirà aku shi ngàng àyúnn Asabar byar-à kyàr.

55 Uwàkà bì sig ma ku mà Galili níng, big bàg yag mpìrká ma amir-à ni, n myàng barà bá jì Yesu.

56 Uwà káníng í kàng bì rìg-à á lu-à ni, n yag yàn kyann tulare ma byìr òsàn.

Big shi ngàng àyúnn Asabar àràg barà doka dang sig.

24

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Big Yonki

(*Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-10*)

1 Ayúnn Ladi í pyimbyau byar kyàr fig ma bàna, uwàkà dù n yag mà amir-à ni. Big zìg yag kwonn sig ma tulare bá pàb Yesu á òr-à ni.

2 Barà big yag fòr níng, big yag òg big tìr dù rìghing abàn-à á nu amir-à ni.

3 Big kà yag, n òg fig òr Shinn Luyí Yesu bàna.

4 Barà big rì kyab bu-à sa sig níng, sái mpìr pyàna mìr gbìb zu mà amir-à ni á pyànnbá ni. Jàbá rì ngìg kpàin kpàin kpàin.

5 I byar-à hi zinn pànn rìg big. Uwà káníng í binn kir wann rìg-à á jìnn ni. Mpìr jà mìmìg káníng bìb uwà

káníng rag, “Bu-à sa ning ri yàn kyann mpìr-à shi sig ma yonkiwá áyau ki káníng ni í jir kai rà?”

⁶ Ai, ku bàna áyag. Ku dù rìghing. Aning kyab bu-à ku dinya sig ning sai-à ku rì á Galili.

⁷ Wàníng í bu-à ku rì dang sig, ku rag bá zìg ku, ku Wun Mpìr Jíkwinn. Bá ya kà ku á vù mpìrká ri sa bu pyìr. Káníng má zìg ku, má dab bàg gban ku átàm bín. Kwá wu. Ayúnn su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.”

⁸ I byar-à big í jír wá í kyab pànn-à.

⁹ Uwà káníng kàng bi mà amir-à ni, n dinya yann sukà dwib agban zyun bu Yesu ma mpìr kádà níng tai buká sa sig.

¹⁰ I Maryamu Magdaliya, ma Yuwana, ma Maryamu na Yakubu, ma uwáká káhi big í àsàinká dinya sig yann sukà Yesu big tai-à níng.

¹¹ Ama yann sukáká big zìm fig jir uwà káníng bàna n rag uwà káníng ri dang jír átai.

¹² Sáí Bitrus dù ma shàu, n shàr yag mà byar amir-à ni. Ku binn kir wann, mi ri dab myàng kà yag zuwá mà amir-à ni. Ku myàng jà-à big sinn kà sig Yesu áni níng, wan wìr wann sig màhàn. Ku kàng yag mi ri kyab bu-à sa sig.

Yesu Dìg Kwonn Ma Yann Sukàwá Big Pyànà á Gbìb-à Nì

(Mar 16:12-13)

¹³ Ayúnn-à hi, yann sukà Yesu big pyànà, big dù á Urushalima, mi ri yag mà kauye zyun ni, big ri bar Imuwasu. Pyunn gbìb-à hi mel sùmpyànn.

¹⁴ Big ri dang jír bá á gbìb-à ni bar buká sa sig Yesu.

¹⁵ Barà big ri dang jír á shinn buká sa sig níng ni, í byar-à Yesu ma shinnwá ku bí, mi ri kyann ma big.

¹⁶ Big myàng hing ku, ama big myàng yì fig wà í ku bàna.

¹⁷ Ku bib káníng rag, “Ning ri dang kai á gbìb-à ni rà?”

Big sar wann, pìkyinnbá ri bai.

¹⁸ Mpìr zyun áyaubá ni, big ri bar ku Kiliyobas, ku dang rag, “Asái áyau kyinnká bi sig á Urushalima, íri wù wà áwinwú ni à yì fig bu-à sa sig áyau su pyànà káníng ni bàna rà?”

¹⁹ Yesu bib big, n rag, “I kai sa síg ni rà?”

Big dinya ku rag, “I jir Yesu mpìr-à á Nazarat. Ku í mpìr-à rì dang kyann sig jir Shìdun ma gban á pyànn mpìrká ni.

²⁰ Ama àgbamká buyí big ma mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, big zìg ku n ya á vù gwamna, jirà abig gban ku á átàm bín-à ni.

²¹ Yì rì wà sig rag ku í àsàin-à má zìg zu mpìr Is-railaká á shwìn. Kwonn ma wàníng, janá-à níng su sara ma wà ku wu sig.

²² Uwáká yì ma big ri shi zyun níng, big sa yì bu ma-

maki. Big yag sig mà amir-à ni rnyau níng.

23 Big dìg fig kiwá bàna, big kàng bi n dinya yi n rag big dìg yann aswamká bu Shìdun mà wai màhàn. Yann aswam Shìdun káníng dinya uwà káníng n rag, 'Yesu dù nann zu kàng rìghing. Wáníng shi sig ma yonki.'

24 Mpìrká yi ma big ri shi zyun, big yag mà amir-à ni tinn, n kàng bi n dinya yi n rag, 'Barà uwàká dang níng, í àjai.' Ama mpìrká buyí níng, myàng fig ku bàna."

25 Yesu dang rag, "Ning í mpìrká bàna ma kyinn. Ning ri wib fig bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ri dinya ning bàna.

26 Jir Shìdun dinya fig ning rag, Almasihu má wa shwìn mpyim, í wà kwá shi mpìr úwài íni bàna rà?"

27 Ku dinya byann big bu-à big ba sig á shinnwá ni á tarkada Shìdun. Ku dang jag ma á shinn bu-à Musa ba sig, ma buká mpìrká rii dang kyann jir Shìdun káhi ba sig tinn.

28 Barà big bi fòr á kauye big ri zìm abig bi níng, í byar-à hi Yesu sa shi shirag kwá yag mà pyànn.

29 Big vig ku n dang rag, aku tìg á lu-à bá tìg níng ni, jir kai bàna àyúnn-à kà rìghing. Dà sig títi nímá fi má sù. I byar-à ku bàg yag big, ku ma káníng shi síg zyun.

30 Big shi í byar nzyun bá ji buju. Ku zìg brodi, ku yan

Shìdun n ngir gbànn gàfinn brodi-à n ya big.

31 I nànn-à hi, zubá í yar rìg-à. Barà bá myàng yì í ku níng, ku í jànn rìg-à áyaubá ni.

32 Big dinya bar dìrbá n rag, "Yi fig hing àjwár wani, ku dinya byann sig yì yir jir á shinn tarkada Shìdun ni á gbìb-à ni."

33 I byar-à big dù sa báb, n kàng yag rìg mà Urushal-ima, n yag dìg yann aswam Yesu big dwib agban zyun-à níng. Big shi sig í byar nzyun ma mpìrká káhi.

34 Bìr mpìrká dang rag, "Ajai, Shinn Luyí Yesu dù kàng rìghing ma yonki. Hár Bitrus myàng hing ku tinn."

35 Sái mpìr pyànnà káníng dinya big bar bu-à sa sig á gbìb-à ni, hár barà big myàng yì wà í Yesu á sai-à ku ngir gáb finn brodi n ya big.

*Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn
Yann Sukàwá Big Ni*

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

36 Barà mpìr pyànnà káníng ri dinya big bar bu-à sa sig, sái Shinn Luyí Yesu mìr gbìb zu áyaubá ni. Ku dang rag abig shi itau.

37 Ama dìrbá zwab, big shàr zinn. Big wà sig rag káhi big myàng sig í wàu.

38 Yesu dang rag, "Bu-à sa ning ri shàr zinn níng í jir kai rà? Bu-à sa ning ya fig gwangga bàna í jir kai rà?"

39 Aning myàng vùmí ma barmí. Ai, í mì ma shin-nmí. Aning pànn mì, aning myàng. Wàu bàna ma wi òr ma akib àràng mì.”

40 Barà ku dang àdòníng, ku tiya káníng vùwá big ma barwá big.

41 Big ri kyab kó í ku rà? Ajwár sa rìg big. Mamaki pànn rìg big tinn. I byar-à Yesu bib big n rag, big shi sig ma buju áyag rà?

42 I byar-à big ya ku agir jái-à big wànn kà sig á pyir.

43 Ku zìg n zwam, big ri myàng.

44 Ku dinya big n rag, “Wàníng í jír-à ò rì dinya sig ning á sai-à yi ma ning rì shi sig má í zyun. N dang rag, bu-à big ba sig á tarkada Musa, ma tarkada mpìrká ri dang kyann jir Shìdun, ma tarkada Zabura, bu káníng má sa àràng barà big rì dang sig á shinnmí ni.”

45 Ku sa big abig kàng mpìr yar, jirà abig yì jir Shìdun.

46 Ku dang rag, “I barà big ba sig áni, n rag, ‘Almasihu má wa shwìn. Bá gban ku. Ayúnn su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.’

47 Big ba sig n rag, ‘Mpìrká má dang jag jír-à òsàn daka mà Urushalima hár jànnká á dunyaru bidim pár bá fig vinn rìg. Bá dinya mpìrká abig vim bìr bi pìkyinnbá á byar Shìdun, abig fim bu pyìrbá, jirà Shìdun má yafa ya big á zinn Almasihu.’

48 Ning myàng hing bu káníng sa hing. Aning dinya mpìrká.

49 Má swam ya bi ning bu-à Shìdun rì dang sig, wato í Awun Kyikyàrwá. Ama, aning shi má mà finn swann-à ni mpyim, bá ya bi ning gban-à níng mà wai.”

Yesu Nai Yag Mà Wai
(*Mar 16:19-20; Swàm Yann 1:9-11*)

50 Yesu zìg zu big á finn swann Urushalima, n zìg yag big mà kauye Baitanya. Ku bir vùwá á shinn káníng ni, n vig Shìdun n dang rag aku sànn ya big.

51 Barà ku dang àdòníng, sái ku í káníng í fim rìg-à, Shìdun í ku í zìg rìg-à, n zìg yag rìg ku mà wai.

52 Big swam yan ku, n kàng yag mà Urushalima ma pìkyinn ajwár.

53 Kó ákaun big ri yag mà lu Shìdun. Big ri swam yan ku.

Jir Ajwár Zyun-à YOHANNA Ba Sig

Yohanna ba sig tarkada-à níng jirà mpìrká zyun-à ma jangga hing abig bir pìkyinn áni rag Yesu í wùn Shìdun, Yesu í àsàin-à má pinn zu mpìrká, ku í zyun-à Shìdun rì gib sig nu rag kwá swam bi níng, jirà mpìrká zyun-à ma bir hing pìkyinn áni abig dìg yonki kinn kinn (Yoh 20:31). Tarkada-à hi rì dang rag mpìrká káhi bir pìkyinn áni n dìg yonki. Mpìrká káhi ngàng wà bá bir pìkyinn áni, big dìg fig yonki bàna. Yohanna ba sig jír nìnànn nímá áshinn barà Yesu ri ya mpìrká yonki kinn kinn. Yesu shí nì gbìb-à, ku shí nì àjai, ku shí nì yonki (Yoh 14:6). Tarkada Yohanna ri tìya yì barà Yesu sa sig swàmwá áyau jírka ku dang sig àràg zàpìr, brodi, àyar, awan bìn, aza àdùn, ku dang sig jír káníng jirà ayi yì rag ku rì dang shinnwá.

Yir Jír Kàng Mpìr, Yir Jír-à Hi í Yesu Kristi

¹ Sai-à Shìdun màmm fig ma jànn-à bàna, mpìr zyun shi sig ma ku, zìnnwá í Yir Jír. Ku ma Shìdun í bu nzyun, Yir Jír-à níng í Shìdun tinn.

² Sai-à big màmm jag sig jànn-à á jinn ni níng, Yir Jír-à níng shi sig ma Shìdun.

³ Shìdun sìnn kà Yir Jír, ku ma wàníng màmm kó kai

bidim pàr á bìr-à ni. Shìdun màmm fig bu zyun ku áwinwá ni bàna, kó kai ku ma Yir Jír.

⁴ Yir Jír-à níng í àsàin-à shi sig ma yonki. Yonki-à níng ya bi sig mpìrká àyar.

⁵ Yonkiwá í àyar, àyar-à má yar kàng kwìb vinn rìg fi. Ayar-à níng, fi má sir kan dim sar fig bàna.

⁶ Shìdun swam bi wùn aswamwá zyun, big rì bar ku Yohanna.

⁷ Ku bi sig aku dinya mpìrká jir àyar-à níng, jirà mpìrká abig fig, ma abig bir pìkyinnbá áni.

⁸ Yohanna ma shinn òrúwá ku í àyar-à hi bàna, ama ku bi sig jirà aku dang jír á shinn àyar-à hi ni.

⁹ Yir Jír-à níng í àyar àjai, zyun-à bi sig á jànn-à ni, jirà aku yar kàng kwìb vinn rìg mpìrká bidim pàr.

¹⁰ Ku shi sig á jànn-à ni, wà zyun-à Shìdun màmm sig jir shinnwá. Ama mpìrká á jànn-à ni myàng yì fig ku bàna.

¹¹ Ku bi sig á jànnwá ni, ama mpìrká á jànnwá ni ngàng ku.

¹² Ama mpìrká zyun-à shà ku n pànn sig ku vù pyàná, n bir sig pìkyinnbá á byarwá ni níng, ku ya sig big gban abig shi yannká bu Shìdun.

¹³ Mpìr káníng kàng rìghing yann Shìdun. Ama big shi fig àràg barà big rì mà mpìr bàna. Shìdun ma shinnwá í Tabá.

¹⁴ Yir Jír-à níng kàng rìghing mpìr, ku shi hing áyauyí ni. Ku í mpìr-à mònn

sig ma pikyinn sisàn ma jír àbyann. Yi myàng hing gbam swàmwá zyun-à ku sa sig. Swàm buká ku sa sig ning, í bu-à yi yì rag ku bì sig mà byar Tawá ni àjai.

¹⁵ Yohanna dang hing jír àbyann n rag, “Mpir-à ma bi ásimmí ni níng, mpir-à hi í àgbammí, jir kai bàna ku rì shi bab sig buwá áni, tun daka sai-à big mà fig ma mì bàna.”

¹⁶ Yi bidim pár, yi dìg hing bu-à òsàn á shinnwá ni. Buká nìnànn níma yi dìg hing, ku sa ya hing yi àsàn nìnànn níma.

¹⁷ Shìdun ya sig dokawá big á vù Musa ni, ama àsànwá ma jír àbyannwá, ku ya kà sig kàhi á vù Yesu Almasihu.

¹⁸ Walai mpir-à myàng sig Shìdun ma yìr zuwá, sái dáì wùnwá yì sig ku í nì, kwá áwinwá ni. Ku ma Tawá í bu òzyun. Ku í àsàin-à dinya sig yi barà Tayí shi sig áni.

*Jir Shìdun Zyun-à
Yohanna Asàin Batisma
Dang Sig*

(*Mat 3:1-12; Mar 1:1-8;
Luk 3:1-18*)

¹⁹ Yahudawaká mà Urushalima swam yag àgbam mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma Lawiyaká, jirà abig yag bib byann Yohanna ku í ni rà.

²⁰ I byar-à ku dang jírwa àjai, ku sa fig yipyàr bàna, n dang rag ku í Almasihu bàna.

²¹ Big bib ku n rag, ku í ni rà? Ku í Iliya rà?

Ku dang rag, a a! Ku í Iliya bàna.

Big bib jakàng ku n rag, ku í mpir-à Shìdun má swam bi à byarbá ni rà?

Ku dang rag, “A a!”

²² I wà big bib jakàng ku, aku dinya big ku í ni rà. Bu-à sa níng, big ri zìm abig zìg kàng yag abig dinya kàng mpirká swam bì sig big níng, aku dinya big, ku í swai mpir kai rà.

²³ Yohanna dinya big jír zyun-à Ishaya rì ba sig n rag, “I nài abormí rì su bi mà awúnna-à ni ri dang rag, abig gbar lafinn gbìb-à gwor sig níng, jirà Shinn Luyí má kyann áni.”

²⁴ Mpir káníng big í Fari-sawaká swam bi sig big inì.

²⁵ I wà mpir káníng bib ku n rag, “Wà wù má í Almasihu bàna, wù má í Iliya bàna, wù má í Wùn Aswam Shìdun zyun-à ku dang rag kwá swam bi níng bàna tinn, bu-à sa wù ri wau òr batisma í jir kai rà?”

²⁶ I wà Yohanna dinya big n rag, “Bumí, mì ri wau òr batisma ma zàpir, ama mpir zyun sar sig áyauná ni, ning yì fig ku bàna.

²⁷ Ku í zyun-à má bi ásimmí ni, í zyun-à ò fòr fig wà má finn jùr tabarwá bàna.”

²⁸ Bu káníng bidim pár rì sa sig mà Baitanya mà Ning Urdun mà jann mà byar-à Yohanna ri wau òr batisma.

Yesu í Adùn Shìdun

²⁹ Na kyàr byar-à, sái Yohanna myàng Yesu ri bi, ku dang rag, “Aning myàng, wàníng í wùn àdùn Shìdun zyun-à má zìg zu kó ni á bu pyìrwá ni bidim par.

³⁰ Wàníng í mpir-à n dang rag, kwá bi ásimmi ni, ku í àgbammí, jir kai bàna ku rì shi bab sig sai-à big rì mà fig ma mì bàna.

³¹ N rì yì fig wà í ku bàna, ama n bi sig jirà n tiya ning ku, ning mpìrká á Israila, í bu-à sa mì ri wau dir batisma ma zàpir.”

³² I byar-à Yohanna dang rag, “N myàng hing barà Awun Shìdun rì tìg wann bi n kir wann á shinn Yesu ni àràg àlàb.

³³ N rì yì fig wà í ku bàna. Sai-à Shìdun swam bi mì n rag n wau dir batisma níng, ku dinya mì rag, mpìr-à ma myàng Awun Shìdun ma tìg wann bi á shinnwá ni, ma kir sig, ku í àsàin-à má wau dir batisma ma Awun Shìdun.

³⁴ N myàng hing, í bu-à má bib fig abib bàna, wàníng í Wùn Shìdun àjai.”

Yann Sukà Yesu Big Wà Jijag

³⁵ Na kyàr byar-à, Yohanna sar sig ma yann sukàwá big pyànà.

³⁶ Sái ku myàng Yesu ri wam zu yag, ku dang rag, “Aning myàng wàníng í Wùn Adùn Shìdun.”

³⁷ Barà yann sukà pyànà káníng myàng àdóníng, sái big kan bàg yag rìg Yesu.

³⁸ Yesu myàng vim bìr bi big, big ri kan bàg yag ku ásim, ku bib káníng n rag, “Ning ri yàn kyann í kai rà?”

I byar-à big bib ku rag, “Wù ri shi àni rà? Rabbi!” (Yìr jír-à níng í Malam.)

³⁹ Ku dinya big n rag, abig bi myàng. Sai-à hi àyúnn-à dab gang rìghing, àràg àsháu yina. Big bàg yag ku n yag myàng byar-à ku shi sig. Ku ma káníng shi sig í zyun hár fi.

⁴⁰ Ayaubá big pyànà níng, big fig hing jir Yohanna mi ri bàg Yesu, zyun áyaubá ni í Andarawus wunzà Siman Bitrus.

⁴¹ I byar-à ku yag yàn dìg bi shunwàuwá Siman, ku dinya wàníng n rag, “Yi dìg hing Almasihu zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá bi níng.” (Yìr Almasihu í Kristi.)

⁴² Sái ku í wàníng í zìg yag rìg-à mà byar Yesu.

Yesu myàng ku n dang rag, “Wù í Siman wùn Yohanna, bá bar wù Kefas (Bitrus).” Yìr jír-à níng í abàn.

Yesu Bar Filibus Ma Nataniel Abig Bàg Ku

⁴³ Na kyàr byar-à, Yesu ri zìm aku yag mà Galili. Ku yag yàn dìg Filibus, n dinya wàníng n rag a wàníng bàg ku.

⁴⁴ Filibus í mpìr-à mà Bat-saida, mà lu Andarawus ma Bitrus tinn.

⁴⁵ I wà Filibus yag dìg Nataniel, n dinya wàníng rag, “Yi dìg rìghing mpìr-à Musa ri ba sig, n dang sig jir á shinnwá ni á finn tarkada.

Mpìrká rii dang kyann jir Shìdun níng, big ba sig jír á shinnwá ni tinn. Big ri bar ku Yesu mpìr-à á Nazarat wùn Yusufu.”

⁴⁶ Nataniel bib n rag, “Hár bu-à òsàn má zu á Nazarat ràu?”

I wà Filibus dang rag, “A bi myàng.”

⁴⁷ Barà Yesu myàng Nataniel ri bi á byarwá ni, ku dang n rag, “Mpìr-à níng í mpìr-à á Israila àjai, ku í mpìr gwangga.”

⁴⁸ Nataniel bib ku n rag, “A yì sig mì áshinn rà?”

I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Ai, ò myàng hing sai-à wù nìm shi sig á mìr ating zyun ni níng. I byar-à Filibus yag dìg sig wù màhàn.”

⁴⁹ Sái Nataniel dinya kàng Yesu n rag, “Shinn Luyí, wù í wùn Shìdun, wá na kùr mpìrká á Israila.”

⁵⁰ Yesu bib ku n rag, “Jirà ò dang rag, ‘N myàng hing wù, à shi sig á mìr ating-à ni’ níng, í bu-à sa à bir sig pìkyinnwú á byarmí ni níng rà? Ai, wá myàng buká má kab wàníng.”

⁵¹ Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya ning jír àjai. Ná myàng waisháu má pù finn rig, yann aswam Shìdun má nai yag, má tìg wann bi á byar Wùn Mpìr Jíkwinn.”

2

Yesu Vim Bìr Zàpìr Kàng Zàn Inabi

¹ Ayúnn su sara, big sùr ban mpìr zyun mà swann

Kana á jànn Galili. Na Yesu shi sig màhàn tinn.

² Big dwim bar Yesu ma yann sukàwá big tinn.

³ Barà zàn inabi ban-à big ya sig mpìrká í vinn rig-à níng, sái nàwá dinya ku rag, “Ai, zàn inabi-à bigbá vinn rìghing.”

⁴ Yesu dinya ku rag, “Ayáa nàmí, kada á dinya mì bu-à má sa bàna, jir kai bàna àyúnnmí màg fig ma bàna.”

⁵ I byar-à na Yesu dinya yann lu àsàin ban-à rag, “Bu-à Yesu ma dang rag aning sa, aning sa bu-à hi.”

⁶ Mà byar-à hi, par zànká big mì sig ma abàn, shi sig màhàn àkunn sùnnjin. Yahudawaká ri zìm írì swai par káníng hi, jir kai bàna wà ba bar kwonn hing mpìrká àdòníng, big ri wirká zàpìr àni. Par káníng wài hing ri ji finn yann àkwinn dìzyun, kó dìzyun agban dwib.

⁷ I byar-à Yesu dinya yann lu àsàin ban-à rag, abig wir mònn rìg par káníng ma zàpìr. I byar-à hi, big wir mònn rìg, pák.

⁸ I wà ku dinya big rag, abig kab abig ya jag ma àgbam-à ri sa shang àsàin ban káníng swàm. I byar-à big kab n ya ku.

⁹ I byar-à àgbam-à wa fig zàpìr-à níng, zàpìr-à hi kàng rìghing zàn inabi. Agbam-à níng yì fig byar-à zàn inabi-à níng bi sig bàna. Ama yann luká yì rìghing. I byar-à hi àgbam-à bar àsàin ban-à,

10 n dang rag, "Ai, kó ni bidim pár ri ya jag zàn inabi ñsàn mpyim, í wà mpìrká ma wa màg hing, big ri ya wà zyun-à dor sàñ fig bàna níng ásim. Ama buwú à sinn gbam rìghing wà ñsàn-à níng, sái tàma-à níng."

11 Yesu sa jag bu mamaki-à níng mà Kana á jànn Galili. I byar-à yann sukàwá big bir pìkyinnbá n dang rag, "Asai gbam mpìr-à níng bì sig mà byar Shìdun ni àjai." Hár big bir swàb kà pìkyinnbá á jír wá ni.

12 Asim ku dù n yag mà Kafarnahum, ku ma nàwá ma wunzàwá big ma yann sukàwá big. Big shi kù màhàn su pyànà.

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun (Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46)

13 Ayúnn Pìm Wam Zu bu Yahudawaká nyàan fòr, í byar-à Yesu í yag rìg-à mà Urushalima.

14 Sái ku kà yag mà finn lu Shìdun n yag dìg mpìrká ri wann tafinn nai ma àdùn ma àlàb. Mpìrká ri pyann bàì má, shi sig màhàn tinn.

15 Yesu tà ashor jùr, n kan zu rìg big á lu Shìdun ni, ku za zu rìg nai káníng ma àdùn káníng tinn. Ku gbar bir wann rìg tebur-à á jinn ni, bàiká yam finn rìg awín awín tinn.

16 Ku dinya mpìrká ri wann tafinn àlàb káníng rag, "Aníng zà zìg zu rìg bu káníng áyag, kada aning

sinn kàng lu Tamí aku shi í byar buati bàna."

17 I byar-à yann sukàwá big kyab pànn barà big ba sig rag, "Pìkyinnmí ri zìm luwú wàni."

18 I byar-à Yahudawaká bib ku rag, "I bu mamaki-à wà áni wá tìya yì jìrà ayi yì wù ri sa swàm ma gbam Shìdun àjai rà?"

19 I byar-à Yesu dinya big n rag, "Aníng mìb gbànn rìg lu-à níng, má mi kàng rìg áyau su sara."

20 I byar-à big dang n rag, "Aá, lu-à big mi sig áyau jì dipyànà, í wà big mi kinn síg nì, í wà à dang rag, buwú wá mi kinn rìg áyau su sara rà?"

21 Ama lu Shìdun-à Yesu dang sig níng, í dìr wá.

22 Sai-à ku dù nann zu kàng ma yonki níng, yann sukàwá big í kyab pànn-à rag, Yesu rì dinya hing big jír-à níng. I byar-à hi, big bir pìkyinn á jir Shìdun barà big rì dang sig á shinn Yesu ni, ma buká Yesu rì dang sig níng tinn.

Yesu Yì Gban Rìg Bu-à Mpìrká Ri Kyab

23 Barà bu mamaki-à ku sa sig mà Urushalima àyúnn Pìm Wam Zu-à níng, mpìrká nìnànn nímá fig àjwár, n wib ku, hár n bir pìkyinn áni. Big dang n rag, "Mpìr-à níng í Almasihu àjai."

24 Yesu bir fig pìkyinnwá á byar bá ni bàna, jir kai bàna ku yì rìghing bu-à mpìr jìkwìnn ri kyab á pìkyinnbá ni.

²⁵ Mpìr má dinya fig ku í nì bàna, jir kai bàna ku ma shinnwá, ku yì rìghing bu-à á pìkyinn mpìrká ni bidim pár.

3

Yesu Tàg Nikodimu Bu

¹ Mpìr Farisawa zyun shi sig áni, ku í àgbam áyau Yahudawaká ni tinn, big ri bar ku Nikodimu.

² Ku bi á fi-à ni á byar Yesu ni, n dang rag, “Shinn Luyí, yi yì hing wù í malam zyun-à Shìdun swam bi sig, jir kai bàna mpìr má sa sar fig bu mamakiká wù ri sa níng bàna, sái mpìr-à gbam Shìdun ma shi sig ma ku.”

³ Yesu dinya ku n rag, “N dinya wù jír-à níng àjai, sái ba mà kàng hing mpìr jakàng, ma í nímá bàna, kwá myàng fig byar-à Shìdun má na kùrwá bàna.”

⁴ Nikodimu bib ku n rag, “Sáshinn bá mà kàng mpìr àwàutím rà? Mpìr-à hi má kà kàng á finn nàwá ni, í wà bá mà ku í ni rà?”

⁵ Yesu dinya ku n rag, “Bu-à mì ri dinya wù níng í àjai. Sái ba mà hing mpìr ma zàpìr ma Awun Shìdun mpyim, í wà kwá dìg byar-à Shìdun na sig kùrwá. Ma í nímá bàna, kwá kà fig byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna.

⁶ Dìryí yi dìg sig á byar mpìrká mà sig yi, ama awunyí yi dìg sig á byar Awun Shìdun.

⁷ Kada á sa mamaki wà ò dang rag, bá mà kàng wù níng bàna.

⁸ Wàu ri gbar yag agunn-à ku ri zìm. Wá fig wàu ri gbar, ama wá yì fig byar-à ku ri bi bàna. Wá yì fig byar-à ku ri yag bàna tinn. Mpìr-à Awun Shìdun mà sig, má shi àdòning.”

⁹ I byar-à Nikodimu bib ku n rag, “Bu-à níng má sa áshinn rà?”

¹⁰ Yesu dinya ku n rag, “Wù zyun-à wù í àgbam malam-à á jànn Israila, à yì fig bu káníng bàna rà?”

¹¹ Mì ri dinya wù jír-à níng àjai. Yi yì hing bu-à yi ri dang, ma bu-à yi myàng sig tinn, ama ning ngàng wà ná fig bu-à yi ri dang.

¹² N dinya rìghing ning jir buká á jànn-à ni. Ning bir fig pìkyinn ná áni bàna, sáshinn wà má dinya ning jír á shinn buká mà wai, ná bir pìkyinn ná áni rà?

¹³ Ama kó mpìr nzyun yag màg fig fig mà wai bàna, sái Wùn Mpìr Jíkwinn zyun-à wann bi sig mà wai.

¹⁴ “Barà Musa gbar dù nann sig bushùwí àsháu-à níng n yab sig mà shinn bín mà wai, sai-à big rì shi sig mà awúnn-à ni níng, í barà bá gbar dù nann zu Wùn Mpìr Jíkwinn áni tinn.

¹⁵ Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byar wàníng ni, kwá dìg yonki kinn kinn.

¹⁶ Shìdun ri zìm mpìrká á jànn-à ni wàni, í bu-à sa ku swam bi sig wùnwá nzyun, jirà mpìrká zyun-à ma bir hing pìkyinn á byar wàníng ni, bá wu fig ki bàna, bá

dìg yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

¹⁷ Shìdun swam bi fig wùnwá á jànn-à ni, dò jirà a wàníng wà kwonn mpìrká bàna, ama a wàníng shi mpìr-à má zìg zu mpìrká á shwìn.

¹⁸ “Mpìr-à ma bir hing pìkyinn á òr wá ni, bá wà fig ku kwonn bàna. Ama mpìr-à ma bir fig pìkyinnwá bàna, big wà rìghing kwonnwá tun daka í janá-à níng bàna, jir kai bàna ku ngàng wà kwá wib zinn Wùn Shìdun.

¹⁹ Wàníng í barà bá wà kwonn-à hi áni, jir kai bàna àyar bi á jànn-à ni, mpìrká zìm kab sig fi ma àyar-à níng, jir kai bàna buká big ri sa sànn fig bàna.

²⁰ Mpìr-à ma ri sa bu-à bibai, ku zìm fig àyar-à níng bàna. Kwá bi fig á byar àyar-à hi ni bàna, jir kai bàna kwá zìm fig swàm bu-à bibaiká ku ri sa níng aku zu á myann bàna.

²¹ Mpìr-à ma ri sa bu-à ònsàn, kwá bi á byar àyar-à níng, jirà abig myàng swàmwá sànn sig í bu Shìdun.”

Yohanna Dang Jír Nsàn á Shinn Yesu

²² Nonn fig bàna, sái Yesu ma yann sukáwá big í yag rìg-à mà jànn Yahudiya, í byar-à ku ma káníng shi shi, ku ri wau mpìrká òr batisma.

²³ Yohanna ri wau òr batisma mà Ainon byar-à hi shi yànn sig ma jànn Salim, jir kai bàna zàpir shi sig

màhàn wùwài níma. I wà mpìrká nìnnàn níma ri yag mà byarwá ni, ku ri wau big òr batisma.

²⁴ Wàníng í sai-à big kig fig ma Yohanna á tonn fi bàna.

²⁵ Ayúnn su zyun, mpìr Yahudawa zyun sa yipyàr ma yann suká Yohanna big á shinn barà bá sa kyàr òr.

²⁶ I byar-à big kàng bi á byar Yohanna, n dinya ku n rag, “Shinn Luyí, mpìr-à wù nìm dìg kwonn big ku mà Ning Urdun mà jann, zyun-à wù nìm bar ku Almasihu níng, tàma-à níng ku ri wau òr batisma, mpìrká bidim pàr ri yag mà byarwá ni.”

²⁷ Yohanna dang rag, “Mpìr má dìg fig bu zyun bàna, sái zyun-à Shìdun ma ya hing ku.

²⁸ Ning má, ning fig hing buká òr dang sig á numí ni n rag, ‘Mì í Almasihu bàna, big tìr bi sig mì ní kà ku á pyànn átai.’

²⁹ Sai-à mpìr ma zìg hing uwà, jàuwá má fig àjwár. Kwá fig hing nài jir mpìr-à má zìg uwà-à níng, kwá fig àjwár. Mì má, í barà mì ri fig àjwár Almasihu áni tinn.

³⁰ Gbamwá má shi swàb kà, ama bigmí má shi kàng ásim.

Yesu Wann Bi Sig Mà Wai

³¹ “Ku bi sig mà wai, ayiwá kab bu mpìrká bidim pàr íni. Gbamwá kab bu kó ní tinn. Ama bigmí mì í mpìr-à á jànn-à ni, ayimí títi níma, ama buwá ku yì vinn rìghing bu bidim pàr.

32 Buká ku fig sig, n myàng sig ma zuwá níng, ku dinya gban rìghing mpìrká. Ama mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á jír wá ni níng, big nann fig bàna.

33 Ama ká zyun-à ri bir pìkyinn á jír wá ni níng, ri bir pìkyinn rag, 'Shìdun í Shìdun gwangga.'

34 Mpìr-à Shìdun swam bi sig níng, ku ri dang kyann í jir Shìdun, jir kai bàna Shìdun ya sig ku awun-à bá màg màg fig fig à màg màg fig bàna.

35 Ta ri zìm wùn wá, jir kai bàna kó kai bidim pár ku ya sig á wù wùn wá ni.

36 Mpìr-à ma bir hing pìkyinn ma Wùn Shìdun, ku shi sig ma yonki-à má vinn fig ávinn bàna, mpìr-à ma ngang Wùn Shìdun, kwá dìg fig yonki-à níng bàna. Shìdun má sinn kà ku á shwìn-à má vinn fig ávinn bàna."

4

Yesu Dang Jír Ma Uwà Zyun

1 Mpìr Farisawaká fig Shinn Luyí Yesu ri dìg swàb kà yann sukà big kab bu Yohanna rì níng, ku ri wau káníng òr batisma.

2 Yesu ri wau fig nì òr batisma bàna. Yann sukà wá big ri wau íni.

3 Barà Yesu fig bu-à Farisawaká ri dang níng, ku í fim rìg-à jànn Yahudiya, n kàng yag mà jànn Galili.

4 Ku myàng shi sig í dole aku zu yag gbìb-à á jànn Samariya.

5 I byar-à hi, ku í zu rìg-à gbìb-à á jànn Samariya á finn swann zyun ni, big ri bar Saikar, byar-à hi nonn fig ma byar-à Yakubu rì ya sig wùn wá Yusufu jànn bàna.

6 Shar zàpìr Yakubu shi sig màhàn. Yesu kyann nì rìghing. I byar-à ku shi sig á nu shar zàpìr-à hi ni. Bu-à sa níng í kyonn pyunn ninonn daka í pyimbyau, hár àyunn àyau shinn.

7 I byar-à uwà Samariya zyun bi sig aku kab zàpìr. I byar-à Yesu dang n rag, a wà níng ya ku zàpìr aku wa.

8 (Yann sukà wá big yag rìghing mà finn swann-à ni, jìrà abig yag wann bi buju.)

9 I byar-à hi, uwà Samariya-à níng dang n rag, "Sáshinn wá vig mì zàpìr rà? Wù zyun-à wù í wunù Yahudawa, mì zyun-à mì í uwà Samariya." (Ai mpìr Yahudiya ma mpìr Samariya ri kyag fig òr bàna.)

10 I byar-à hi, Yesu dinya uwà-à níng n rag, "Wù nìm ma yì hing bu-à Shìdun ri ya mpìr, ma mpìr-à ri dinya wù rag, á ya ku zàpìr aku wa níng, wù nìm má vig ku aku ya wù zàpìr-à ri ya yonki."

11 Uwà-à níng dang n rag, "Shinn Luyí, à bàna ma bu-à wá kab zàpìr-à níng ma kàhi, jir kai bàna shar zàpìr-à níng zùzwàun. To, wá dìg

zàpìr-à ri ya yonki-à níng áni rà?

¹² Asái à kab síg nì tayí Yakubu zyun-à fim ya sig yi shar zàpìr-à níng rà? Ku ma shinnwá ma yanká buwá ma bu apyagká buwá big bidim pá, big wa hing zàpìr-à níng, ama big wu rìhing.”

¹³ I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag, “Mpirká ri wa zàpìr-à níng, ajor má gban kàng rìg big.

¹⁴ Ama mpìr-à ma wa hing zàpìr-à má ya níng, kwá fig fig rag ajor zàpìr bàna hár kinn kinn, jir kai bàna zàpìr-à má ya níng, má shi àràng barà abinn ri gbib zu, má ya mpìr yonki kinn kinn.”

¹⁵ I byar-à hi, uwà-à níng dang rag, “Shinn Luyí, á ya mì zàpìr-à níng, jirà kada ajor zàpìr aku gban rag mì bàna ma àjirà kada ní bi kab rag zàpìr áyág bàna.”

¹⁶ I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag aku yag bar bi nùwá.

¹⁷ Uwà-à níng dang rag, ái ku bàna ma wunù.

I wà Yesu dinya ku n rag, “Ai, àjai, barà à dang níng, à bàna ma wunù àjai,

¹⁸ jir kai bàna à zu sig á lu wunù, hár swana, tàma-à níng wunù-à ning ma ku ri shi í zyun níng, í nùwú bàna. A dinya hing mì jír àjai.”

¹⁹ I byar-à uwà-à níng dang n rag, “Shinn Luyí, ò myàng yì hing wù, wù í wùn aswam Shìdun.

²⁰ Yákúyí big ri wib Shìdun á shinnkwinn-à níng ni, ama

ning mpìr Yahudawaká ning dang n rag, byar-à mpìr má wib Shìdun bàna, sái mà Urushalima.”

²¹ Yesu dinya uwà-à níng n rag, “A zìm jír-à ma dinya wù níng. A myàng, àyúnn zyun ri bi wà mpìrká má wib fig rag Shìdun á shinnkwinn-à níng ni bàna, kó mà Urushalima bàna tinn.

²² Ning mpìrká á Samariya, ning yì fig bu-à ning ri wib bàna. Buyí yì mpìr Yahudawaká, yì yì hing bu-à yì ri wib, jir kai bàna jir Shìdun á shinn mpìr-à má zìg zu mpìrká, zu bi síg mà byar Yahudawaká ni.

²³ Ama àyúnn zyun ri bi, ái àyúnn-à hi bi rìhing, í àyúnn-à mpìr Shìdun má wib ku ma pìkyinn ñzyun, ma awunwá, jir kai bàna Shìdun ri zìm mpìrká abig wib ku àdòning.

²⁴ Shìdun í Shìdun Awun Kyìkyà. Mpìrká ri wib ku níng, sànsig abig wib ku á kyinnbá ni ma pìkyinn kyìkyà tinn.”

²⁵ I byar-à uwà-à hi dinya ku rag, “N yì hing big dang rag, Kristi ri bi, zyun-à big ri bar ku Almasihu. Ayúnn-à kwa bi hing, kwá dinya vinn rìg yì bu-à shi sig áni bidim pá.”

²⁶ I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag, “Ai, í mì, mì ri dang jír ma wù níng.”

²⁷ Asai-à hi yann sukàwá big í kàng bi-à. Sái big sa mamaki wàni, barà big

myàng Yesu shi sig ma uwà-à níng big ri dang jír. Ama áyaubá ni kó mpír nzyun bib fig uwà-à níng rag, ku ri yàn kyann í kai rà níng, bàna. Kó abig bib Yesu abig rag, bu-à sa ku ri dang jír ma uwà-à níng, í jir kai rà níng, bàna tinn.

²⁸ I byar-à uwà-à níng fim rig par zàpìrwá màhàn, n kàng yag rig mà lu-à ni, n yag dinya mpìrká n rag,

²⁹ “Aning bi myàng mpír-à níng. Ku dinya vinn rìghing mì buká ò rì sa sig daka á ninonn. Kó ku í Almasihu hi rà?”

³⁰ I wà bìr mpìrká dù rìg á finn swann-à ni, jirà abig yag myàng Yesu.

³¹ Sai-à big bi fòr fig ma bàna níng, yann sukàwá big vig ku n dang rag, “Shinn Luyí, á ji ma buju mpyim.”

³² I byar-à ku dinya káníng n rag, “N shi sig ma buju-à má jì, buju-à níng hi ning yì fig bàna.”

³³ I byar-à yann sukàwá big bib bar òrìbá n rag, “I ni ya bi sig ku buju íni áyag rà?”

³⁴ Yesu dinya big n rag, “Bujumí shí ò ñ wib jír buká Tamí swam bi sig mì ñ sa, hár ñ sa aku vinn rìg.

³⁵ Ning dang n rag, sai-à bá binn kwonn buju-à dà sig sònn yina. Ama mì ri dinya níng, aning myàng daká. Buju byann rìghing, ri zìm mpìrká abig binn kinn kwonn.

³⁶ Mpír-à ri binn kinn kwonn buju, má òg lada á

pyànn Shìdun, jir kai bàna ku ri binn buju yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna. Jir wàníng mpír-à ri tàg buju ma mpír-à ri binn kinn kwonn buju, sànn sig wà abig shi í byar nzyun, abig fig àjwár shinnbá.

³⁷ Big dang ta sig yìr jír, yìr jír-à hi í àjai, barà big dang sig rag, ‘Anam bu-à kim, mpír-à má binn buju-à kim.’

³⁸ N swam yag sig ning, aning yag binn buju mà byar-à níng nàm fig ò bàna, í mpìrká káhi nàm síg ni byar-à hi. Ama ò ya hing ning gbam aning yag binn, í byafàn ná bàna, í byafàn bá.”

³⁹ Mpír Samariyaká nìnànn nímá á finn swann-à hi ni bìr hing pìkyinn á byar Yesu á jir bu-à uwà-à níng dang sig n rag, “Ku dinya vinn rìghing mì buká ò rì sa sig daka á ninonn.”

⁴⁰ Barà mpír Samariyaká fòr bi á byarwá ni, big dang n rag, a Yesu bi tìg á lubá ni. I byar-à ku na màhàn su pyàna.

⁴¹ Mpìrká káhi nìnànn nímá kab wà nìm níng, big má big bìr pìkyinn á byarwá ni tinn á jir shinn buká ku ri dang.

⁴² I byar-à big dinya uwà-à níng n rag, “Yì bìr hing pìkyinn tàma-à níng, í jir bu-à wù nìm dang sig níng bàna, jir kai bàna yì ma shinnyí, yì fig hing tinn, yì myàng hing àjai. Ku í mpír-à

à má zìg zu mpìrká á dun-yaru bidim pá.r.”

Yesu Dàb Gbam Wùn Agbam Zyun

43 Barà Yesu shi màhàn su pyànà, sái ku í yag rig-à mà jànn Galili.

44 Yesu ma shinnwá ku dang n rag, “Ajai, mpìr-à ma ri dang kyann jir Shidun, big ri wib fig ku á jànnwá ni bàna.”

45 Barà ku fòr yag àdòníng mà jànn Galili, sái mpìrká mà Galili shà ku wàni, jir kai bàna big shi sig mà Urushalima á sai-à àyúnn Pim Wam Zu, big myàng hing bu-à ku rì sa sig ma zubá.

46 I byar-à Yesu yag mà Kana á jànn Galili, byar-à ku vim bir zàpìr kàng rìg zàn inabi. Mpìr zyun shi sig á ni, ku í àgbam-à ri sa swàm gwamnati, wùnwá na sig dor mà Kafarnahum.

47 Barà ku fig big dang n rag, Yesu bi sig mà jànn Yahudiya, tàma-à níng ku shi sig rag á jànn Galili. I byar-à hi, ku yag mà byar wàníng ni, n vig wàníng n rag, a wàníng bì dàb gbam ya ku wùn wùnùwá, jir kai bàna wùnwá hi ri nyàan wu.

48 Yesu bib ku n rag, “Wato ná bir fig pìkyinn ná á byarmí ni bàna, sái na myàng hing bu mamaki ma bu iko mpyim rà?”

49 Wùnù àgbam-à níng dang n rag, “Shinn Luyí, mì ri zìm á bi á lumí ni, jirà á dàb gbam ya mì wùnmí, dà sig titi nímá kwá wu rìg.”

50 Yesu dinya wùnù-à níng n rag, a wàníng kàng yag. Wùn wàníng gbam rìghing.

Wùnù-à níng wib jìrwá n kàng yag.

51 Barà ku ri kàng yag mà lu-à ni àdòníng, sái ku ma yann luwá big dìg kwonn á gbìb-à ni. Big dinya ku n rag, “Ai wùnwú gbam rìghing, ku shi sig ma yonki, tàma-à níng ítau bu zyun bàna.”

52 I byar-à ku bib káníng n rag “Wùnmí gbam sig ákaun rà?” Big dinya ku n rag, “I nàníng àràg àsháu zyun, í wà awàu-à hi fim sig ku.”

53 Barà ta wùn-à níng myàng sai-à Yesu dinya ku n rag, aku kàng yag, wùnwá gbam rìghing níng, jìr-à wàníng dang sig níng sa hing àdòníng hi. I byar-à hi, ku ma mpìrká á luwá ni bidim pá.r, big bir pìkyinn á jir Yesu ni.

54 Wàníng í bu mamaki-à Yesu sa sig wà wa pyànà, á sai-à ku kàng bi mà jànn Yahudiya n yag mà Galili.

5

Yesu Dàb Gbam Wùnù Zyun

1 Ayunn zyun Yesu yag mà Urushalima, jir kai bàna í àyúnn ùwài bu Yahudawaká bì síg ni.

2 Mà Urushalima á nu nkyun byar-à big ri kìg àdùnká níng, zàpìr zyun shi sig áni, big ri bar rag, í zàpìr Betsada. Big bar sig zinn-à hi á nu jir Yahudawaká ni. Byar-à hi apig swana shi

kàng kwib sig á nu zàpìr-à ni.

³ A byar apig káníng ni, mpìrká nìnnànn nímá ri na màhàn, àràg mpìr àfau, mpìrká bàna ma bar, ma mpìrká dir-à wu tag rìghing bidim pàr, big ri na màhàn tinn, [jir kai bàna big ri shi kir zàpìr-à aku ding.

⁴ Suká káhi, wùn aswam Shìdun mà wai ri tìg wann bi á zàpìr-à ni, jirà aku wab zàpìr-à. Kwa wab hing zàpìr-à, mpìr dor káníng zyun-à ma bi jag síg nì, dorwá má gbam rìg, kó ma í dor kai bidim pàr.]

⁵ A byar-à hi, mpìr zyun na sig dor má sa jì dizyun agban dwib agban-à zu áni awinyin.

⁶ Barà Yesu myàng wunù-à níng na sig, ku yì rìghing wàníng nonn hing ma dor-à níng. I byar-à ku bib wàníng n rag, “Wù ri zìm abig dàb gbam wù rà?”

⁷ I byar-à mpìr dir wa-à níng zìm n dang rag, bu-à sa níng, ku bàna ma mpìr-à má gbar dù nann zu ku. Kó ba wab hing zàpìr-à, ku rag aku yag fòr yag níng, mpìr zyun yag fòr yag jag rìghing ku. Ku sa àdòníng sa sa hár tàma-à níng ku dìg fig pyù-à abig dàb gbam ku bàna.

⁸ I byar-à Yesu dinya ku n rag, “A sar dù nann zu á wai, á pìnn syuwú, á kyann kyonn.”

⁹ Big rag abig myàng níng, wunù-à níng gbam rìghing àjai. Ku pìnn syuwá mi

ri kyann kyonn. Ayúnn-à Yesu ri sa bu-à níng, í àyúnn Asabar, í àyúnn-à Yahudawaká ri shi ngàng áni.

¹⁰ I byar-à Yahudawaká dinya wunù-à big dàb gbam sig níng n rag, “Janá-à níng, í àyúnn Asabar, í àyúnn dokayí, sànn fig wà á pìnn syuwú áni bàna.”

¹¹ Sai ku dinya big n rag, “Wunù-à dàb gbam sig mì níng, dang rag, n pìnn syumí n kyann kyonn.”

¹² Yahudawaká bib ku n rag, “Mpìr-à dinya wù rag, á pìnn syuwú á kyann kyonn níng, í ni rà?”

¹³ Ama wunù-à big dàb gbam sig níng, yì byann fig Yesu bàna, jir kai bàna mpìrká nìnnànn nímá, big nànn kab gbam mà byar-à hi. Yesu dù rìghing mà byar-à hi ni tinn.

¹⁴ Nonn fig bàna, sái Yesu dìg kwonn ma wunù-à ku dàb gbam sig níng mà lu Shìdun. Ku dang n rag, “A myàng tàma-à níng dirwú gbam rìghing, kada á sa kàng bu bibai bàna. Wa sa kàng hing bu-à bibai, bu-à má dìg wù má kab wàri.”

¹⁵ Sái wunù-à níng kàng yag rìg mà byar Yahu-dawaká ni, n dinya big rag, í mpìr-à big ri bar Yesu níng dàb gbam síg ku nì.

¹⁶ I byar-à Yahudawaká nànn àgùnn ma Yesu wàni. Big ri swau ku, bu-à sa níng, ku ri sa bu káníng àyúnn Asabar.

17 I byar-à hi Yesu dinya Yahudawaká n rag, "Tamí Shìdun ri sa swàm hár tàma-à níng, mì má mì ri sa swàm tinn."

18 I byar-à Yahudawaká yàn pyù-à abig gban rìg Yesu, jirà ku ri sa swàm àyúnn Asabar, ma jirà ku dang rag ku í Wùn Shìdun níng. Big rag ku ri mam shinnwá ma Shìdun.

Gbam Wùn Shìdun

19 I byar-à Yesu dinya big rag, "Bu-à ma dinya níng í jír àjai. Wùn má sa fig bu áwinwá ni bàna. Wùn má sa bu-à ku myàng sig Tawá ri sa. Swàm bu-à Ta ma sa, í bu-à wùn má sa tinn,

20 jir kai bàna Ta ri zìm wùnwá wàni. Kwá tàg wùnwá buká ku ri sa bidim pár, kwá tìya wàning swàm, ká wài kab kàhi jirà ná sa mamaki.

21 Barà Ta-à ri dàb wim mpìrká wu rìghing ma yonki níng, í gbìb ñzyun barà wùn má dàb wim mpìrká pìkyinnwá ri zìm tinn.

22 Ta má wà fig kwonn bàna, jir kai bàna ku ya kà rìghing gbam kwonn wà bidim pár á vù wùnwá ni,

23 jirà kó ni aku wib wùn-à àràg barà ku ri wib Ta-à níng. Mpìr-à ma wib fig wùn-à bàna, kwá wib fig Ta-à zyun-à swam bi sig wùn-à níng bàna tinn.

24 "Jír-à mì ri dinya níng, í jír àjai. Mpìr-à ma fig hing jírmí ma bir hing pìkyinn á òr mpìr-à swam bi sig mì níng, ku òg hing

yonki-à má vinn fig ávinn bàna. Bá ya fig ku shwìn bàna, jir kai bàna ku kab hing gbam ki, ku shi sig áyau yonki kinn kinn.

25 Mì ri dinya níng àjai, àyúnn zyun má bi, hár àyúnn-à hi fòr bi rìghing, mpìrká wu rìghing níng, má fig nài jir Wùn Shìdun. Mpìrká má fig nài jír wá níng, bá òg yonki-à má vinn fig ávinn bàna.

26 Àràg barà Ta ri ya mpìr yonki níng, í barà ku sinn kà wùnwá a wàning ya yonki tinn.

27 Tawá ya sig ku gbam aku wà kwonn, jir kai bàna ku í Wùn Mpìr Jíkwinn.

28 Aning shàr zinn bàna, jir kai bàna àyúnn zyun ri bi, mpìrká wu rìghing big jì sig mà amir-à ni níng, bá fig jír wá,

29 má nann zu bi kàng mà amir-à ni ma yonkibá. Ama mpìrká rì sa sig bu-à bibai níng, bá dù nann zu kàng, jirà Shìdun aku wà kwonn bá.

Jir Shìdun á Shinn Wùnwá Yesu Ni

30 "Má wà sar fig kwonn mì áwinmí ni bàna, sái bu-à Shìdun ma dinya mì rag ñ sa, kwonn wà-à ma wà bidim pár, í kwonn wà òsàn, jir kai bàna má wà fig kwonn-à pìkyinnmí ri zìm bàna, sái dáí wà zyun-à àsàin-à swam bi sig mì níng ma zìm hing.

31 "Wà ma dang hing jír ma shinnmí, mpìrká má bir fig pìkyinn bàna.

32 I bu-à sa sàns sig mpìr zyun kim aku dang nì jír á shinnmí ni. N yì hing kó kai bu-à mpìr-à níng ma dang sig á shinnmí ni í àjai.

33 Ning swam yag mà byar Yohanna, ku dang hing jír á shinn gbìb àjai-à hi ni.

34 Bu-à Shìdun ma dang sig á shinnmí ni kab hing bu-à mpìr má dang. Ama mì ri dinya ning jír-à Yohanna dang sig á shinnmí ni, jirà aning bir pìkyinn ná á byar Shìdun ma aning dìg yonki.

35 Yohanna shi sig àràg í pitila-à big mònn bàg sig pyìr áni. Àràg barà mpìrká ri zìm abig myàng àyar pitila-à níng, í barà big ri zìm jir Yohanna áni.

36 Ama shaida-à n shi sig ma kàhi níng, kab sig bu-à Yohanna dang sig á shinnmí ni. Tamí swam bi sig mì àjirà n sa bu mamaki, ma àjirà n sa vinn rig swàmwá. I bu-à mì ri sa tàma-à níng. Bu mamaki-à mì ri sa, kab gbm bu tàg Yahudawaká íni.

37 Tamí àsàin-à swam bi sig mì níng, ku dang hing jír á shinnmí ni tinn. Ama ning myàng màg fig fig ku bàna, ning fig fig nài jír wá bàna tinn.

38 Ning bir fig pìkyinn ná á jír wá ni bàna, í bu-à sa ning bir fig pìkyinn ma mpìr-à ku swam bi sig níng bàna.

39 Ning ri jangga jir Shìdun jir kai bàna ning ri kyab ná dìg yonki kinn kinn áni. Jir Shìdun ri dang jír á shinnmí ni.

40 Ama ning ngàng wà ná

bi á byarmí ni, jirà aning dìg yonki kinn kinn-à hi.

41 “Mì ri shi kir fig mpìrká abig swam yan mì bàna.

42 N yì hing ning zìm fig Shìdun á pìkyinn ná ni bàna.

43 Bumí, n bi sig á zìnn Tamí ni, ama ning ngàng mì. Mpìr zyun nìm ma bi sig ma zìnnwá, kàhi bó ning nìm má wib ku, hár má zìm ku tinn.

44 Barà ning ri zìm mpìrká abig yan ning, ama ning ri sa fig bu-à Shìdun má yan ning bàna níng, ná bir pìkyinn áshinn rà?

45 Kada aning kyab rag má wà ning kwonn á pyànn Tamí ni bàna. I mì bàna, í Musa zyun-à ning rì bir sig pìkyinn á byarwá ni níng, kwá wà ning kwonn á pyànn Shìdun.

46 Ning nìm ma wib hing Musa, ning nìm má wib mì tinn, jir kai bàna Musa ba sig jír á shinnmí ni.

47 Na wib fig bu-à Musa ba sig bàna, sáshinn ná wib jírmí rà?”

6

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju

(*Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17*)

1 I byar-à Yesu zu yag mà Ayunn Galili, big ri bar rag, í Tibariya.

2 I byar-à mpìrká nìnànn nímá ri kan bàg yag ku, jir kai bàna big myàng sig bu mamaki, barà ku rì dàb gbm sig mpìr dorká níng.

³ I byar-à Yesu nai yag rìg mà shinnkwìnn-à ni, ku big yann sukàwá big. Big shi sig màhàn.

⁴ Ayúnn ùwài bu Yahu-dawaká nyàan fòr, big ri bar rag í àyúnn Pìm Wam Zu.

⁵ Sái Yesu gbar dù nann zuwá, ku myàng yag bìr mpìrká ri bàg bi ku. I byar-à ku bar Filibus n bib wàníng rag, “Yá dig brodi áni, jirà ayi wann ya mpìr káníng abig ji rà?”

⁶ Yesu bib Filibus jír-à níng, jirà aku màg màg fig wàníng. Ama ku yì rìghing bu-à kwá sa.

⁷ I byar-à Filibus dang rag, “Wàníng bó, sái ya sa hing swàm bàì sònn awinyin mpyim, í wà yá dìg bàì-à yá wann brodi, kó títi nímá, má ya mpìr káníng abig ji.”

⁸ Sái mpìr zyun áyau yann sukàwá big ni, zìnnwá í Andarawus, ku í wunzà Bitrus, ku dang rag,

⁹ “Ai wùn zyun shi sig ma brodi áyag agir swana, ma jái pyànà. Ama bu káníng bidim pár má màg fig mpìr káníng bàna.”

¹⁰ Sái Yesu dang rag, “Aning dinya mpìr káníng abig shi wann á jinn ni.” (Byannká nìnnàn nímá shi sig màhàn.) Wunùká shi wann sig áni níng, dubu swana.

¹¹ I byar-à Yesu zìg brodi n sa Shìdun ísoko, n gàb finn ya mpìrká shi wann sig á jinn ni níng, ku gàb finn ya jái-à àdòníng tinn. Yesu ya mpìr káníng ùwài nímá

àràg barà kyinnbá ri zìm. Bìr mpìr káníng ji brodi-à níng, hár finnbá zìr.

¹² Barà big ji kinn í kinn níng, sái Yesu dinya yann sukàwá big rag, abig zà kwonn rìg amig jáiká, ma brodi-à dà sig níng, kada aku shi bai átai bàna.

¹³ Barà yann sukà Yesu big zà kwonn amig brodi káníng mònng gágsàg dwib agban pyànà, ma àkúnn brodi swana-à nìm níng.

¹⁴ Barà mpìrká myàng bu mamaki-à Yesu sa sig ma brodi-à níng, í nànn-à hi, sái big dang rag, “Lalle, wàníng í wùn aswam Shìdun zyun-à má bi á dunyaru níng àjai.”

¹⁵ Barà Yesu myàng mpìrká ri zìm abig wir ku kùr, sái ku fim rìg big, n nai yag rìg mà shinnkwìnn-à ni áwinwá ni.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni

(*Mat 14:22-33; Mar 6:45-52*)

¹⁶ Barà fi sìr àdòníng, sái yann sukàwá big í yag rìg-à mà nu zàpìr-à ni.

¹⁷ Fi sìr rìghing, ama Yesu kàng bi fig ma á byarhá ni bàna. I byar-à yann sukàwá big yag kà á kòr-à ni, jirà abig yag mà jann, mà byinn-à mà Kafarnahum.

¹⁸ I byar-à hi, wàu shyù ri gbar wàni, afag zàpìr-à má ri gbar tinn.

¹⁹ Barà big shi sig á finn kòr-à ni, mi ri ya ma gbam, n yag rìghing byar pyunn ninonn nímá, má sa àràg mel sara, kó yina. Sái big

myàng Yesu ri kyann á shinn zàpìr-à ni, ku ri bi á byarbá ni, sái zinn pànn rìg big.

²⁰ Ama Yesu dinya big rag, kada abig shàr zinn bàna, ái í ku.

²¹ Barà Yesu dang zu rag í ku àdòning, sái yann sukàwá big dang rag aku kà. I nànn-à hi, barà ku kà á kòr-à ni, sái kòr-à dù ma shinnwá mì yag fòr rìg-à mà byar-à big nìm ri zìm bá yag níng.

Mpìrká Yàn Kyann Yesu

²² Na kyàr byar-à, mpìrká shi sig mà nu ayunn-à ni níng, big yì rìghing í kòr ñzyun nà shi síg nì màhàn. Big nà myàng yann sukà Yesu big nà yag rìghing mà jann. Ama Yesu nà yag fig bàna.

²³ Kòrká káhi mà Tibariya bi n shi yàr sig mà byar-à Yesu nà ya mpìrká brodi-à ku swam yan sig zìnn Shìdun áni níng.

²⁴ Barà bìr mpìr káníng myàng fig Yesu bàna, big myàng fig yann sukàwá big bàna tinn, sái big kà á kòrká á nu ayunn-à ni, n yag rìg mà Kafarnahum, big ri yàn kyann Yesu.

Yesu í Brodi-à Ri Ya Yonki

²⁵ I byar-à hi, bìr mpìrká yag yàn dìg Yesu shi sig mà jann. Big bib ku rag, “Malam, à bi sig áyág ákaun rà?”

²⁶ Yesu dinya big n rag, “N yì rìghing, níng ri yàn kyann mì í jirà níng jì sig brodi, finn ná mònn sig

níng. Ama í jir bu mamaki-à ò sa sig níng myàng sig níng bàna.

²⁷ Kada aning wa shwìn á jir buju-à má swàr rìg níng bàna. Aning yàn buju-à má swàr fig àswàr bàna. Buju-à níng í buju-à má ya yonki kinn kinn, í wà zyun-à Wùn Mpìr Jìkwìnn má ya níng níng. Shìdun Tayí ri zìm ku wàni, í bu-à sa wàníng kyag sig àràg í yir á òrúwá ni.”

²⁸ I byar-à big bib ku rag, “Yá sa í swai swàm kai, zyun-à Shìdun má zìm rà?”

²⁹ I byar-à Yesu dinya big rag, “Wàníng í bu-à Shìdun ri zìm aning sa, ku ri zìm aning bir pìkyinn ná á byar mpìr-à ku swam bi sig.”

³⁰ I wà big bib ku rag, “Wá sa í bu mamaki kai jirà ayi bir pìkyinn á byarwú ni rà? Wá sa í kai rà?”

³¹ Yàkúká buyí big rì jì buju zyun-à big ri bar rag í manna mà awúnn-à ni, àràg barà big ba sig áni á jir Shìdun, ‘Ku dwim ya bi big brodi mà wai abig jì.’ ”

³² Yesu dinya big rag, “I jir ájai, Musa í mpìr-à ya sig yàkúná big brodi-à bi sig mà wai níng bàna, ama brodi-à mà wai wann bi síg mà byar Tamí ni.

³³ Ai brodi Shìdun í mpìr-à tìg wann bi sig mà wai níng, í zyun-à má ya mpìrká á jànn-à ni yonki kinn kinn.”

³⁴ I byar-à mpìr káníng dang rag, “Shinn Luyí, á ya kyann yi brodi-à níng kó ákaun.”

35 I byar-à Yesu dang rag, “Mì í brodi-à ri ya yonki, mpìr-à ma bi hing á byarmí ni, amor má gban fig rag ku bàna. Mpìr-à ma bir hing pìkyinn á byarmí ni, ajor má gban fig rag ku bàna tinn.

36 N nìm dinya ning rag, ning myàng rìghing mì, ama ning bir fig pìkyinn á byarmí ni bàna.

37 Mpìr-à Tamí ma ya hing mì, mpìr-à hi má bi á byarmí ni. Mpìr-à ma bi hing á byarmí ni, má kan fig ku bàna.

38 Bu-à zìg bi sig mì mà wai níng, í jirà n sa swàm shinnmí bàna, ama í jirà n sa swàm àsàin-à swam bi sig mì níng.

39 Jír-à ku dinya sig mì níng, í wàníng: Ayau mpìrká ku ya sig mì níng, n fim kó mpìr nzyun bàna, ama n gbar dù nann zu kàng mpìrká níng hi bidim pár àyúnn-à dunyaru má vinn áni.

40 Wàníng í bu-à Tamí ri zìm. Mpìrká ma myàng hing wùn-à níng, ma wib hing, bá dìg yonki kinn kinn. Má gbar dù nann kàng big àyúnn-à dunyaru má vinn áni.”

41 I byar-à Yahudawaká zìnn swau ku, jirà ku dang rag, ku í brodi-à wann bi sig mà wai.

42 Big dang rag, “Ama ku í Yesu, yi yì rìghing nàwá ma tawá, ku í wùn Yusufu, sáshinn kwá dang rag, ku wann bi sig mà wai rà?”

43 I byar-à Yesu dinya big n

rag, “Kada aning zìnn swau mì bàna.

44 Tamí swam bi sig mì nì. Mpìr má bi sar fig á byarmí ni bàna, sái zyun-à Tamí ma dang rag aku bi. Mpìrká má bi á byarmí ni níng, má dab wìm kàng rìg big àyúnn-à dunyaru má vinn áni.

45 Mpìrká ri dang kyann jir Shìdun ba sinn sig á tarkada rag, ‘Shìdun má tàg mpìrká bidim pár.’ Mpìrká ma fig hing jir Tamí, jirà abig yì swàb kà jír wá, bá bi á byarmí ni.

46 Mpìr myàng yag fig Shìdun kó kàun nzyun bàna. Sái mpìr-à bi sig mà byarwá ni, ku í àsàin-à myàng sig Ta-à.

47 N dinya ning jír-à níng, í jír àjai. Mpìr-à ma bir hing pìkyinn á byarmí ni, ku shi sig ma yonki-à kinn kinn.

48 Mì í brodi-à ri ya yonki.

49 Yàku yàkúná big, big ji brodi manna mà awúnn-à ni, ama big wu rìghing.

50 Brodi zyun-à rì wann bi sig mà wai níng, í brodi-à mpìr ma ji hing, kwá wu fig bàna.

51 Mì í brodi-à ri ya yonki, zyun-à wann bi sig mà wai. Kó ni ma ji hing brodi-à níng, kwá dìg yonki-à má vinn fig ávinn bàna. Brodi-à má ya ning níng, í wi dirmí, jirà kó ni á jànn-à ni aku dìg yonki kinn kinn.”

52 Sái Yahudawaká gban nài gban bar dìrbá n dang rag, “Sáshinn mpìr-à níng má dang rag, kwá ya yi wi dìrwá yá zwam rà?”

53 Yesu dinya big rag, “Mì ri dinya ning àjai wà na zwam fig wi dìr Wùn Mpir Jíkwiinn bàna, na wa fig àsàwá bàna tinn, ná dìg fig yonki bàna sám.

54 Mpir-à ma ri zwam wi dìrmí, kwa ri wa àsàmí tinn, ku shi sig ma yonki-à má vinn fig ávinn bàna. Mì bó, má dab wim kàng ku àyúnn-à dunyaru má vinn áni.

55 “Dìrmí í buju àjai, àsàmí í bu-à bá wa àjai.

56 Wà mpir-à ma zwam hing wi dìrmí, ma wa hing àsàmí tinn, mpir-à níng, yi ma ku shi kwonn sig í zyun, ñ shi sig á dìrwá ni tinn.

57 Tamí dang rag, ñ bi. Tamí shi sig ma yonki, mì má mì ri dìg yonki á byar Tamí ni. Mpir-à ma zwam hing wimí, ku má kwá dìg yonki á byarmí tinn.

58 Brodi-à níng, í brodi-à bi sig mà wai. I swai brodi-à yàkúná big rì ji sig, ama n wu rìhing níng, bàna. Mpir-à ma ji hing brodi-à níng, kwá dìg yonki kinn kinn.”

59 Sai-à Yesu ri dang bu káníng, í sai-à ku ri tàg mpirká bu mà tonn bìr kwonn-à ni, mà Kafar-nahum.

Mpirká Ninànn Nímá Fim Wà Bá Bàg Yesu

60 Barà mpirká ri kan bàg ku níng, fig àdòníng, káhi áyaubá ni dang rag, “Kai! Jír-à níng tù hing, mpir-à má fig byann yìrwá í ni rà?”

61 Barà mpirká ri bònn dang jír á shinn bu-à Yesu ri tàg níng, Yesu yì rìhing wà big ri bònn dang jír áshinn bu-à ku dang sig níng ni. I byar-à Yesu dang rag, “I jir shinn jír-à níng, í bu-à sa ning ri zìm aning fim mì níng rà?”

62 Wà na myàng Wùn Mpir Jíkwiinn ma ri nann yag mà byar-à ku rì shi sig, tò káhi ná sáshinn rà?

63 Awun í zyun-à má ya yonki, gban mpir má sa sar fig bu zyun bàna. Jír-à ñ dinya sig ning níng, í jír-à má ya ning Awun wà zyun-à má ya ning yonki.

64 Hár tàma-à níng, áyauná ni káhi bir fig pìkyinn á byarmí ni bàna.” (Tun daka á ninonn Yesu yì rìhing mpirká zyun-à má bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna. Ku yì rìhing mpir-à má ya kà ku á vù mpirká zyun-à má gban ku níng tinn.)

65 Yesu dang rag, “I bu-à sa, mì ri dinya ning rag, mpir má bi sar fig á byarmí ni bàna, sái mpir-à Tamí ma zìm hing aku bi.”

66 Asai-à níng hi, yann sukàwá big nìnànn nímá kàng rìg ásim. Big zìm fig rag wà abig bàg ku bàna.

67 I wà Yesu bib yann sukàwá big dwib agban pyàná káníng rag, “Ning má, ning ri zìm aning kàng yag tinn rà?”

68 I wà Siman Bitrus dang rag, “Shinn Luyí, yá kàng yag mà byar ni rà? Ai à shi

sig ma jír-à má ya yi yonki kinn kinn.

⁶⁹ Tàma-à níng yi yì hing n bir hing pìkyinnyí rag, wù í wùn kyìkyàr bu Shìdun.”

⁷⁰ I byar-à Yesu dang rag, “N shig zu sig ning mpìr dwib agban pyànà bàna rà? Ama zyun áyauná ni í mpìr Shaitan.”

⁷¹ Ku ri dang jír á shinn Yahuda wùn Siman Iskariyoti, í zyun-à áyau yann sukà dwib agban pyànàkà buwá ni, wàníng í àsàin-à má zìg ku má ya kà ku á vù mpìrká ni, jirà abig gban rìg ku.

7

Yesu Ma Wunzàwá Big

¹ I byar-à Yesu ri kyann á jànn Galili, ku zu fig gbìb-à á jànn Yahudiya bàna, jir kai bàna Yahudawaká ri zìm abig gban rìg ku.

² Barà àyúnn-à bá sa buki wà bá dab apig-à nyàan fòr,

³ í byar-à wunzàwá big dinya ku rag, “A fim byar-à níng, á yag mà jànn Yahudiya, jirà yann sukàwú big abig myàng bu mamaki-à wá sa.

⁴ Wà mpìr ma ri zìm mpìrká abig yì ku, kwá tàmm fig swàmwá bàna. Kwá tiya mpìrká á jànn-à ni, abig myàng buká ku ri sa. To, barà wù ri sa bu mamaki káníng, sànn sig mpìrká abig yì.”

⁵ Wunzàwá big má, big bir fig pìkyinnbá ma jír wá bàna.

⁶ I wà ku dinya káníng rag, “Ayúnnmí màg fig ma bàna, ama bigná kam, aning yag.

⁷ Bigná dunyaru ngàng fig ning bàna, ama bigmí dunyaru ngàng mì, jirà mì ri dinya mpìrká rag big ri sa bu-à bibai níng.

⁸ Aning yag mà byar-à big ri ji buju àyúnn wùwài-à níng, má yag fig ma màhàn bàna, jir kai bàna àyúnnmí màg fig ma bàna.”

⁹ Barà ku dang jír-à níng, ku yag fig byar zyun bàna, n shi sig buwá á Galili.

Yesu Yag Sig Mà Byar-à Big Ri Ji Ayúnn Wùwài

¹⁰ Barà wunzàwá big yag nonn fig bàna, sái ku má ku í yag rìg-à mà byar-à big ri ji buju àyúnn wùwài-à níng tinn. Wà ku yag níng, ku bònnon yag síg, ábònnon yagi ku tàg fig shinnwá áyau bir mpìrká ni bàna.

¹¹ Sái Yahudawaká ri yàn kyann ku áyau bir mpìrká ni, mi ri bib rag, “Ku shi sig àni rà?”

¹² I byar-à bìr mpìrká kà hing jír shàm dang á shinn Yesu ni. Káhi dang rag, “Yesu í mpìr-à sísàn.” Káhi big dang rag, “A á, ku í mpìr-à òsàn bàna, jir kai bàna ku ri tonn gban mpìrká.”

¹³ Kó mpìr òzyun dang sar fig jír wá á fir-à ni bàna, jir kai bàna big ri shàr zinn Yahudawaká.

¹⁴ Ayau buki-à big ri ji níng, sái Yesu kà yag mà lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká màhàn.

15 I byar-à Yahudawaká sa mamaki á shinn Yesu ni n dang rag, “Kai! Mpìr-à níng yì hing bu wàni. Sáshinn mpìr-à níng kà fig makaranta bàna, mi ri tàg bu òsàn nímá àdòníng rà?”

16 I byar-à Yesu dinya big rag, “Ai bu-à mì ri tàg níng, í bu tàgmí bàna, í bu àsàin-à swam bi sig mì níng.

17 Mpìr-à ma ri zìm aku sa bu-à Shìdun ri zìm, kwá yì kó bu tàg-à níng í bu Shìdun rà, kó í bu tàg shinn òirmí rà.

18 Mpìr-à ma ri dang í jír á shinnwá ni, ku ri yan í shinnwá. Ama mpìr ma yan wà zyun-à swam bi sig ku, ku í mpìr gwangga ku tonn gban fig mpìr bàna.

19 Musa ba ya sig ning doka, kó àdòníng bàna rà? Ama áyauná ni kó mpìr òzyun ri wib fig doka káníng bàna. Bu-à sa ning ri zìm aning gban mì í jir kai rà?”

20 I byar-à hi, bìr mpìrká dang jír ma gban n rag, “Wù í mpìr wàu, mpìr-à ri zìm kwá gban wù áyauyí ni í ni rà?”

21 Yesu dang rag, “N sa ya ning bu mamaki í kàun òzyun, ama ning ri sa mamaki.

22 Musa ba sinn sig á shinn jur kyag, ama í ku ku kyag jag fig ni bàna. Yàkúká buná ri kyag jag síg ni. To, tàma-à níng, ning ri kyag rag yanká buná big kó àyúnn Asabar.

23 Wà ba kyag hing wùnshái jur àyúnn Asabar, í jirà abig wib doka Musa,

sáshinn ning ri nànn àgùnn wà ma dàb gban mpìr àyúnn Asabar rà?

24 Kada aning wà kwonn á gbìb òsàng bàna, ama aning wà kwonn á gbìb àjai.”

Mpìrká Bib Rag Yesu í Almasihu Rà

25 Mpìrká káhi mà Urushalima bib rag, “Wàníng í mpìr-à big ri zìm abig gban níng bàna rà?

26 Aning myàng, ku ri dang jír áyau bìr mpìrká ni, ama big sa fig ku bu bàna. Wàníng àgbamká yì hing wà ku í Almasihu rà?

27 Yi yì hing byar-à mpìr-à níng bi sig, ama Almasihu ma bi hing, mpìrká má yì fig byar-à ku bi sig bàna.”

28 Barà Yesu dang jírwá mà lu Shìdun ni, ku dang ma nài gban, ku dang rag, “Níng yì hing mì, ning yì hing byar-à ò bi sig. N bi fig ma gbammí bàna, wà zyun-à swam bi sig mì níng, ku í mpìr gwangga. Níng yì fig ku bàna.

29 Ama ò yì hing ku, jir kai bàna í ku, ku swam bi síg mì ò, ò bi síg mà byarwá ni.”

30 Barà ku dang àdòníng í nànn-à hi, mpìrká ri zìm abig pànn ku, ama big pànn sar fig ku vù á òir bàna, jir kai bàna àyúnnwá màg fig ma bàna.

31 Mpìrká nìnànn nímá bir pìkyinn á òirwá ni. Big dang rag, “Ayúnn-à Almasihu má bi àni, kwá sa bu mamaki-à má kab wà mpìr-à níng ri sa níng rà?”

Big Swam Yag Abig Pànn Yesu

³² Barà Farisawaká fig bìr mpìrká ri dang jír á shinn Yesu ni àdòning, sáí àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma àgbam Farisawaká swam yag yann sukà big abig yag pànn bi ku.

³³ Sáí Yesu dang rag, “Má shi swàb kà ma áni títi nímá ma níng mpyim, í wà má kàng yag ini mà byar mpìr-à swam bi sig mì níng.

³⁴ Ná yàn kyann mì, ama ná dìg fig mì bàna. Byar-à má shi, ná yag sar fig màhàn bàna.”

³⁵ Sáí Yahudawaká bib bar òrìbá rag, “Mpìr-à níng má yag áni rà? Byar-à ku dang rag, yá dìg fig ku bàna níng, kó kwá yag mà byar-à Yahudawaká yam fim sig awín awín á dunyaru níng, jirà aku yag tàg káníng bu màhàn rà?”

³⁶ Ku dang rag, yá yàn kyann ku, ama yá myàng fig ku bàna, yá yag sar fig mà byar-à kwá yag bàna. Wàníng bó, yìr jír-à níng í kai rà?”

Zàpìr Yonki

³⁷ Ayúnn-à buki má vinn áni, í àyúnn wùwài, sáí Yesu sar dù nann n dang jír ma gbam n rag, “Mpìr-à ma ri fig ajor zàpìr bidim pár, aku bi á byarmí ni aku wa.

³⁸ Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byarmí ni, àràg barà jir Shìdun rì dang sig níng, daka tàma-à níng, abinn zàpìr-à ri binn gbìb zu sàu sàu má ya yonki

níng, má binn gbìb zu á pìkyinnwá ni.”

³⁹ Yesu ri dang jír á shinn Awun Kyìkyàr Shìdun, wà zyun-à mpìr ma bir hing pìkyinnwá á byarwá ni kwá dìg. Ama sai-à hi, Shìdun ya fig ma Awunwá bàna, jir kai bàna Yesu wu fig n dù nann zu kàng fig ma ma yonki bàna.

Mpìrká Gàb Fim á Jir Shinn Yesu

⁴⁰ Barà bìr mpìrká fig jìrwá àdòning, sáí mpìrká káhi dang rag, “Mpìr-à níng í mpìr adang jir Shìdun àjai.”

⁴¹ Sáí mpìrká káhi dang rag, “Ai wàníng í Almasihu.”

Ama mpìrká káhi dang rag, “Asáí Almasihu má zu bi á swai mpìrká á Galili rà?”

⁴² Ama jir Shìdun dang rag, Almasihu má shi í swai Dawuda. Bá mà ku mà Baitalami, á kauye byar-à Dawuda rì shi sig.”

⁴³ I byar-à hi, mpìrká gàb fim á jir shinn Yesu.

⁴⁴ Mpìrká káhi ri zìm abig pànn ku, ama big pànn yì sar fig ku bàna.

Agbam Yahudawaká Wib Fig Yesu Bàna

⁴⁵ Mpìrká zyun-à big swam yag sig rag abig yag pànn bi Yesu níng, big kàng bi vù átai. Sáí Farisawaká ma mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, bib big rag, “Bu-à sa níng pànn zìg bi fig ku bàna, í jir kai rà?”

⁴⁶ I byar-à hi big dang rag, ai big taba fig fig jír zyun

àràg barà mpìr-à níng ri dang níng bàna sám.

⁴⁷ Sáí Farisawaká dang rag, “Asai ku dang lir ji ríhíng níng tinn rà?”

⁴⁸ Níng taba fig híng áyau àgbamká ma Farisawaká taba wib híng ku rà?”

⁴⁹ Ama bìr mpìr káníng yì fig bu-à Musa ba sig bàna níng, Shìdun màg gban híng big.”

⁵⁰ Nikodimu zyun-à rì yag sig á fi mà byarwá ni níng, ku shi sig áyau Farisawa káníng ni tinn. Ku dinya káníng rag,

⁵¹ “Mpìr-à ma ri wà kwonn, kwá fig bu-à mpìr-à big ri wà ku kwonn-à níng ri dang, jirà abig yì bu-à ku sa sig.”

⁵² I byar-à hi, big bib ku rag, “Wù má, wù í mpìr-à á Galili rà? A myàng byann òsàn níma, ái walai mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun zyun-à má zu bi á Galili.”

[
⁵³ I byar-à hi kó ni í yag rìg-à mà luwá ni.

8

Uwà Zyun-à Big Pànn Ku Ma Ayáí

¹ Ama Yesu yag buwá mà Wùn Mwir Zaitun.

² Byar kyàr í pyimbyau, ku kàng yag mà lu Shìdun. Mpirká bidim pár kwonn yag rìg mà byarwá ni. A byar-à níng hi, ku shi wann mi ri tàg big bu.

³ Malamká ma Farisawaká zìg bi uwà zyun-à big pànn

sig ku ásai-à ku ri sa àyái, n sìn kà ku, ku sar áyaubá ni.

⁴ Big dinya Yesu rag, “Malam, á myàng uwà-à níng yì pànn ku, ku ri sa àyái.

⁵ A doka Musa ku ba sig rag, ‘Uwà-à ba pànn híng ku ma àyái sa, abig ta ku abàn, sái kwa wu híng.’ Buwú wá dang kai á shinnwá ni rà?”

⁶ Big dang sig jír-à níng àjirà abig màg màg fig Yesu, ma abig swau ku. Ama ku bìnn kir wann mi ri ba bu á jìnn ni ma pwai vùwá.

⁷ Barà big sar sig mi ri bib ku jír-à níng, ku sar dù nann á wai n dinya big rag, “Ayauná ni, mpìr-à ma taba sa fig bu bibai bàna, aku zìg abàn ma aku ta jag uwà-à níng.”

⁸ Ku bìnn kir wann kàng, mi ri ba buwá á jìnn ni.

⁹ Barà big fig àdòníng, big dù zyun zyun mi í yag rìg-à. Agbam-à yag jag í ni, n fim Yesu ku áwinwá ni ma uwà-à níng, jir kai bàna big yì híng big ri sa bu-à bibai.

¹⁰ Ku dù nann zu n bib uwà-à níng rag, “Ma mpìr káníng áni rà? Kó mpìr òzyun pànn fig wù ma jir bàna rà?”

¹¹ Uwà-à níng zìm kàng n dinya ku rag, “Kó mpìr òzyun bàna.” A byar-à hi, Yesu dinya ku rag, “Mì má ò pànn fig wù ma jir bàna, á yag kyonnwú, ama kada á sa jakàng bu pyir bàna.”]

Yesu í Ayar Bu Dunyaru

12 Yesu dinya jakàng mpìrká rag, “N shi sig ò àyar bu dunyaru. Mpìr-à ma bàg hing mì, kwá òg àyar zyun-à má tiya ku yonki kinn kinn, kwá kyann fig rag á zufi-à ni bàna.”

13 Farisawaká dinya ku rag, “Wù ri kà nu shinnwú. Bu-à à dang sig níng, í àjai bàna.”

14 Yesu dang rag, “I nímá bàna, kó barà ò kà hing nu shinnmí níng, bu-à ma dang hing í àjai, jir kai bàna ò yì hing byar-à ò bi sig ma byar-à mì ri yag. Ning yì fig byar-à ò bi sig bàna ma byar-à mì ri yag bàna tinn.”

15 “Bigné, níng ri wà kwonn ma mpìr, ama bigmí, mì ri wà fig kwonn ma mpìr bàna.”

16 Kó ma ri wà kwonn má, mì ri dang í àjai, jir kai bàna mì áwinmí ni bàna, ama mì ma Shidun zyun-à swam bi sig mì.

17 Big ba sig áyau dokaná ni n rag, ‘Mpìr pyàna ma dang hing jir òzyun, jir-à níng í àjai.’

18 Mì í zyun-à ri dang jir á shinnmí ni. Tamí zyun-à swam bi sig mì níng, jirwá í òzyun ma bumí tinn.”

19 Big bib ku rag, “Ma Tawú á ni rà?”

Yesu dinya big n rag, “Ning yì fig mì bàna, ning yì fig Tamí bàna. Wà ning nìm ma yì hing mì, ning nìm yì hing Tamí zyun-à swam bi sig mì níng tinn.”

20 Yesu dang jir káníng mà lu Shidun ni, á byar-à big ri

sinn kwonn bàiká. A sai-à níng hi, kó mpìr òzyun pànn fig ku bàna, jir kai bàna àyúnnwá màg fig ma bàna.

Yesu Dang Rag, “Ná Yag Sar Fig Mà Byar-à Mì Ri Yag Bàna”

21 Yesu dinya big rag, “Má yag jànn rìg, ná yàn kyann mì, ama ná òg fig mì bàna. Ná wu rìg á bu pyìrná ni. Byar-à má yag, ná yag sar fig bàna.”

22 Yahudawaká dang rag, “Kwá gban rìg shinnwá rà? Jir kai bàna ku dang rag, byar-à kwá yag buyí yá yag sar fig bàna.”

23 Yesu dinya big rag, “Níng í bu á jinn ni, ama bigmí ò bi sig mà wai. Ning í bu dunyaru-à níng, ama mì í bu dunyaru bàna.”

24 I bu-à sa ò dinya ning rag, ná wu á jir bu pyìrná ni. Wà na bir fig pìkyinn rag, mì í ku bàna, ná wu á bu pyìrná ni.”

25 Big bib ku rag, “Wù í ni rà?”

Yesu dinya big rag, “Wà níng í bu-à ò dinya jag sig ning.”

26 N shi sig ma jirká nìnànn nímá wà má dinya ning, ma buká nìnànn nímá zyun-à má wà ning kwonn á dò jir kàhi, ama zyun-à swam bi sig mì níng, ku í mpìr gwangga. Buká ò fig sig á byarwá ni níng, í buká mì ri dinya mpìrká á dunyaru.”

27 Big yì fig wà Yesu ri dinya big jir á shinn Tawá ni bàna.

28 Yesu dinya big rag, “A sai-à ná gbar dù nann Wùn Mpir Jíkwinn mà atàm bín-à ni, á byar-à níng hi ná yì rag mì í ku, ná yì rag mì ri sa fig bu ma shinnmí bàna, mì ri dǎng bu káníng àràg barà Tamí tàg sig mì.

29 Ku zyun-à ku swam bi sig mì níng, ku shi kwonn sig ma mì í zyun. Ku fim fig mì awínmí ni bàna, jir kai bàna mì ri sa kyann bu-à ku ri zìm.”

30 Mpirká nìnànn nímá bir hing pikyinnbá á byar Yesu, sai-à ku dang sig jír-à níng.

Mpir-à Ma í Mpir Shìdun Kwá Fig Ajwár

31 Yesu dinya mpir Yahudawaká, ká bir sig pikyinnbá á byarwá ni n rag, “Wà na wib hing jírmí, ning í yann sukáká bumí àjai.

32 Ná yì jír àjai, jír àjai má finn tafinn ning tinn.”

33 Big dinya ku rag, “Yi í yann ada Ibrahim, í barà big màmm sig yi, yi shi fig fàu mpir zyun bàna. Bu-à sa à dang rag bá finn tafinn yi níng, bá finn tafinn yi áshinn rà?”

34 Yesu dinya kàng big rag, “Mì ri dinya ning àjai, mpir-à ma sa bu pyir, ku í fàu bu pyir.

35 Fàu ri shi kinn fig mà lu bàna, ama í wùn á lu-à hi ni ri shi nì kinn kinn.

36 Wà Wùn Shìdun mà finn tafinn hing ning, á byar-à níng hi, big finn tafinn rìghing ning àjai.

37 N yì hing ning í yann ada Ibrahim, ama ning ri

zìm aning gban mì, jir kai bàna ning ri zìm fig jírmí bàna.

38 Mì ri dǎng bu-à Tamí tiya sig mì, ama bigné aning sa bu-à taná tiya sig ning.”

39 A byar-à níng hi, big dinya ku rag, “Tayí í Ibrahim.”

Yesu dinya big rag, “Wà ning nìm ma í yann Ibrahim, ning nìm má sa bu-à ku rii sa.

40 Mì ri dinya ning jír àjai zyun-à n fig sig á byar Shìdun, ama ning ri zìm aning gban mì. Ai Ibrahim ri sa fig àdòning bàna.

41 Ning ri sa bu-à taná ri sa.”

Big dinya Yesu rag, “Yi í yann sa bàna. Shìdun í Tayí kwá áwinwá ni, í zyun-à yi shi sig ma kàhi.”

42 Yesu dinya big rag, “Shìdun nìm ma í Taná, ning nìm má zìm mì, jir kai bàna n bi sig mà byar Shìdun ni. Hár tàma-à níng mì áyag. N bi fig ma shinn dirmí bàna, ku swam bi síg mì nì.

43 Bu-à sa ning fig yì fig jírmí bàna níng, í jir kai rà? Kó í jirà ning zìm fig aning fig bàna rà?

44 Ning í yann Shaitan, ning ri zìm aning sa bu-à bibaika ku ri zìm. Ku í mpir agban ki daka á ninonn, ku ri dang fig jir àjai bàna, jir kai bàna ku í mpir gwangga bàna. Sai-à kwa gim hing òsáng, ku ri sa bu-à ku ri sa kyann, jir kai bàna ku í ta mpirká ri gim òsáng.

45 Mì ri dinya ning àjai, í bu-à sa ning bir fig pìkyinn ná áni bàna.

46 Ayauná ni, í ni pànn síg mì nì ma bu pyìr rà? Wà ma ri dinya ning jír àjai, bu-à sa ning bir fig pìkyinn ná áni bàna í jir kai rà?

47 Mpìr-à ma í bu Shìdun, ku ri fig jir Shìdun. Bu-à sa ning fig fig bàna níng, í jirà ning í bu Shìdun bàna."

Yesu Kab Hing Ibrahim

48 Yahudawaká dinya Yesu rag, "Jír-à yi dang sig rag wù í mpìr-à á jànn Samariya, à shi sig ma wàu á òrúwú ní níng, í àjai."

49 Yesu dang rag, "N bàna ma wàu, mì ri wib Tamí, ama ning ri wib fig mì bàna.

50 Mì ri yàn fig àgbam ma shinnmí bàna. Ama mpìr zyun shi sig áni ku í àsàin-à ri sinn mì ò shi àgbam. Ku í mpìr-à ri wà kwonn ábibir á dò shinnmí ní.

51 Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma bàg jírmi, kwá wu fig bàna."

52 I byar-à hi, Yahudawaká dang rag, "Tàma-à níng yi yì hing wà à shi sig ma wàu! Ibrahim wu rìghing, mpìrká rii dang kyann jir Shìdun big wu rìghing tinn, ama bidim pár wù ri dang rag, mpìr-à ma wib hing wù, kwá wu fig bàna.

53 A kab hing tayí Ibrahim ma mpìrká rii dang jir Shìdun níng rà? Big wu rìghing bidim pár. Wù ri zìg kàng shinnwú àràg í kai rà?"

54 Yesu zìm n dang rag, "Kó má gbar dù shinnmí má, í bu zyun bàna. Tamí í àsàin-à ri gbar dù mì, zyun-à ning ri dang rag í Shìdun ná.

55 Ning yì fig ku bàna, ama bigmí ò yì hing ku. Wà ò nìm ma dang rag, ò yì fig ku bàna, ò nìm má shi mpìr òsàng àràg ning. N yì hing ku, hár mì ri wib jírwa.

56 Taná Ibrahim fig àjwár sai-à Shìdun dinya ku rag, kwá myàng àyúnn-à má bí áni. Ku myàng hing, ku fig hing àjwár."

57 Big bib ku n rag, "A fòr fig ji dipyànà agban dwib bàna, ama à dang rag, à myàng hing Ibrahim rà?"

58 Yesu dang rag, "Mì ri dinya ning àjai, sai-à big mà fig ma Ibrahim bàna, ò shi sig áni."

59 A byar-à hi big zìg abàn jirà abig ta gban ku ma kàhi. Sái ku dù mà lu Shìdun ni mì bònng yag rìgwá.

9

Yesu Dàb Gbam Mpìr Afau

1 Barà Yesu ri wam zu àdòníng, sai ku myàng mpìr zyun big mà sig ku zu bàna, ku í àfau.

2 Yann sukàwá big bib ku n rag, "Malam, í bu pyìr ní sa síg nì, wà big mà sig ku í àfau níng rà? I bu pyìrwá rà, kó í bu pyìr tawá ma nàwá rà?"

3 Yesu dinya big n rag, "Afau-à níng í jir bu pyìrwá kó bu tawá mà nàwá bàna. Ku í àfau, jirà Shìdun aku tiya mpìrká gbamwá.

4 Ayi sa swàm-à ku swam bi sig mì ñ sa níng, sai-à àyúnn-à dà sig ma áni, jir kai bàna zufi ri bi wà mpìr má sa sar fig rag swàm bàna.

5 Sai-à mì ri shi á dunyaru, mì í àyar bu dunyaru."

6 Sai-à ku dang àdòning, ku tu wìr sháng á jinn ni, ku vù jànn àtag ma sháng-à níng, n pàb wàníng á zu-à ni.

7 A byar-à hi, ku dinya wàníng rag, "A yag tu zuwú mà shar zàpìr-à ni bu Siluwam." (Yìr zìnn-à níng í aswam). A byar-à hi, mpìr-à níng yag, n tu zuwá, n kàng bi ku ri myàng.

8 Ayor luwá big ma mpìrká ká rì myàng sig ku sai-à ku rii vig kyann bu níng, myàng ku àdòning, n bib rag, "Wàníng í mpìr zyun-à rii shi vig kyann bu níng bàna rà?"

9 Mpìrká káhi dang rag, "I ku." Káhi dang rag, "I ku bàna, zu rìg dìr."

A byar-à hi, mpìr-à níng dang rag, "I mì!"

10 Big bib ku rag, "A sa síg ashinn mi ri myàng tàma-à níng rà?"

11 Ku dinya big rag, "I mpìr-à big ri bar Yesu níng vù jànn àtag n pàb á zumí ni, n dang rag ñ yag mà zàpìr Siluwam ñ tu zumí. A byar-à níng hi, barà ñ yag tu zumí àdòning, zumí í pù finn rìg-à."

12 Big bib ku rag, wàníng áni rà?

Ku dang rag, "N yì fig bàna."

Farisawaká Bib Byann Jír á Shinn Mpìr-à Yesu Dàb Gbam Sig Níng

13 Big zìg bi mpìr àfau-à níng mà byar Farisawaká ni.

14 I àyúnn Asabar wà Yesu vù jànn àtag n pù zu mpìr-à níng ma kàhi.

15 Farisawaká bib jakàng mpìr-à níng barà ku sa hár mì ri myàng tàma-à níng. Ku dinya big rag, "Wunù-à níng zìg jànn àtag, n pàb á zumí ni, ñ yag tu zumí, í wà tàma-à níng mì ri myàng rag."

16 Farisawaká káhi dang rag, "Mpìr-à níng í mpìr Shìdun bàna, jir kai bàna ku wib fig àyúnn Asabar bàna."

Ama káhi dang rag, "Sáshinn mpìr-à ma í mpìr bu pyìr má sa bu àdòning rà?" Ayaubá ni, pikyinnbá í gàb finn rìg-à.

17 Farisawaká bib àfau-à níng n rag, "Barà ku pù finn rìghing zuwú níng, wá dang í kai á shinnwá ni rà?"

Ku zìm n rag, "Wàníng í wùn aswam Shìdun."

18 Yahudawaká zìm fig jír-à big ri dang rag, "Mpìr-à níng rì í àfau, ama tàma-à níng ku ri myàng rag ma zuwá níng" bàna. Sai big bar tawá ma nàwá,

19 n bib big rag, "Wàníng í wùn ná zyun-à ning dang rag ning mà sig ku í àfau níng bàna rà? Ma sáshinn tàma-à níng ku ri myàng rag ma zuwá rà?"

20 Tawá ma nàwá dang rag, "Yi yì hing wàníng í

wùnyí, yì yì hing wà yì mà sig ku í àfau,

21 ama tàma-à níng barà ku sa mi ri myàng níng, yì yì fig bàna, yì yì fig mpìr-à pù finn sig ku zuwá níng bàna tinn. Ku wài gbam rìghing, aning bib ku aku dang ma nuwá."

22 Big dang àdòníng, jir kai bàna big ri shàr zinn Yahudawaká. Yahudawaká kwonn sig nubá rag, "Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu í Almasihu, bá kan zu rìg ku á tonn bìr kwonn-à ni."

23 I bu-à sa nàwá ma tawá dang rag, "Ku wài gbam rìghing, aning bib ku."

24 A byar-à níng hi, big bar jakàng àfau-à níng, n dinya ku rag, "A dang jír àjai á pyànn Shìdun, jir kai bàna yì yì hing mpìr-à dàb gbam sig wù níng, í mpìr bu pyìr."

25 Afau-à níng dinya kàng big n rag, "Kó ku í mpìr bu pyìr, kó bàna rà, ò yì fig bàna. Bu-à ò yì sig bàna, wàri níng mì ri myàng fig bàna, ama tàma-à níng, mì ri myàng kyàr."

26 Big bib ku rag, "Ku sa sig wù í kai rà? Ku pù sig zuwú hi áshinn rà?"

27 Ku dinya big rag, "N nìm dinya hing ning, ning fig fig bàna. Bu-à sa ning ri zìm aning fig jakàng í jir kai rà? Kó ning ri zìm aning shi yann sukàwá tinn rà?"

28 Big swau ku n rag, "A shi síg nì wùn sukàwá, ama bigyí, yì í yann sukà Musa.

29 Yì yì hing Shìdun dang hing jír ma Musa, ama mpìr-à níng, yì yì fig byar-à ku bi sig bàna."

30 Afau-à níng dang rag, "Jír-à níng í bu mamaki wà barà ning yì fig byar-à ku bi sig bàna, ama ku dàb gbam hing mì!

31 Yì yì hing Shìdun ri fig fig jir mpìr bu pyìr bàna, ku ri fig jir mpìr-à ri wib ku mi ri sa bu-à ku ri zìm.

32 Tun sai-à big màmm jag sig dunyaru, yì fig fig tai zyun rag, mpìr pù finn rìghing zu mpìr-à big mà sig ku í àfau bàna.

33 Mpìr-à níng bi sig mà byar Shìdun ni. Nìm ma í àdòníng bàna, ku nìm má sa yì fig bàna."

34 Big dinya ku n rag, "Big mà sig wù áyau bu pyìr, ama tàma-à níng wù ri tàg yì bu rà?" Big í kan zu rìg-à ku mà tonn bìr kwonn-à ni.

Mpìrká Fig Yì Fig Jir Shìdun Bàna Níng Shi Sig Aràg í Afau

35 Barà Yesu fig àdòníng, ku yàn dìg wàníng n bib wàníng rag, "A bir hing pìkyinnwú á byar Wùn Mpìr Jíkwinrà?"

36 Ku zìm n dang rag, "Shinn Lumí, á dinya mì mpìr-à níng hi, àjirà n bir pìkyinnmí á byarwá ni."

37 Yesu dinya ku n rag, "A myàng rìghing ku, ku í mpìr-à ri dang jír ma wù níng."

38 I byar-à ku dang rag, "Shinn Lumí, ò bir hing

pikyinnmí áni.” Ku bi binn kir wann á jinn ni, n wib Yesu.

³⁹ Yesu dang rag, “N bi sig á dunyaru àjirà ñ wà kwonn. Ká ri myàng fig bàna níng, abig myàng. Ká ri myàng níng, abig shi àfau.”

⁴⁰ Farisawaká zyun-à shi sig ma ku níng, fig jírwa àdòníng, big bib ku n rag, “Asai yì í àfau rà?”

⁴¹ Yesu dinya big rag, “Wà ning nìm má àfau, big nìm má dang fig rag, ning shi sig ma bu pyìr bàna. Ama tàma-à níng, ning rag ning ri myàng, í bu-à sa ning shi sig á bu pyìrná ni.”

10

Tinn Jír á Shinn Mpìr Aza Adùn

¹ Yesu dang n rag, “Mì ri dinya ning í jir àjai, mpìr-à ma kà fig áyau àdùnká ni, ma bàg fig í nu nkyun-à bàna, ma nann sig á agunn gbìb zyun ni kim, mpìr-à níng í ajwú, ku ri gbar shwar bu ma gbam.

² Mpìr-à ma kà hing nu nkyun-à, ku í mpìr aza àdùnká àjai.

³ Mpìr-à ri shi myàng nu nkyun àdùn káníng ri pù nkyun-à àjirà aza àdùn-à níng aku kà yag. Adùnká fig yì rìghing nài jir anubá, ku ri bar kó ni ma zinnwá, mi ri zìg zu bi big á myann.

⁴ Wà kwa zìg zu rìghing káníng á myann, kwá kà á pyànn, í wà káníng má bàg

ku ásim, jir kai bàna big fig yì hing nài jírwa.

⁵ Big ri kan bàg fig kyìnn bàna, ba myàng hing kyìnn, big í shàr rìg bá, jir kai bàna big fig yì fig nài jírwa bàna.”

⁶ Yesu dinya big tinn jír-à níng, ama big fig yì fig bu-à ku ri dang bàna.

Yesu í Aza Adùn Nsàn

⁷ Yesu dang jakàng n rag, “Mì ri dinya ning í jir àjai, mì í nu nkyun àdùnká.

⁸ Mpìrká bi jag sig mì níng, big dang rag big í Kristi, ama big í mpìr ajwú. Adùnká ma fig fig jírba bàna.

⁹ N shi síg nì nu nkyun-à, mpìr-à ma kà hing á agunnmí ni, kwá dìg yonki, kwá kà bi, má zu yag, má dìg buju.

¹⁰ Ajwú ri bi àjirà aku jwi bu, ma aku gban ki, ma aku sa bai bu. Ama bigmí, ñ bi síg àjirà aning dìg yonki, àjirà ná sa fig ashi bu zyun bàna.

¹¹ “Mì í aza àdùn òsàn, jir kai bàna aza àdùn òsàn ri ya shinnwá á byar àdùnká buwá ni.

¹² Mpìr zyun-à ma ri sa swàm bàì, wà ku ma í àsàin àdùn-à bàna, kwa myàng hing jwànnzwam ma ri bi, kwá shàr rìg má fim rìg àdùnká, jwànnzwam má pànn rìg big, kádàkí má shàr yam rìg.

¹³ Ku í mpìr asa swàm bàì, ku ri kyab fig jir àdùnká bàna. I bu-à sa ku ri shàr níng.

14 Mì í aza àdùn òsàn, ò yì hing buká bumí big, buká bumí big yì hing mì tinn.

15 Barà Tamí yì hing mì níng, mì má ò yì hing ku tinn. N ya hing yonkimí á dò shinn àdùnká nì.

16 N shi sig ma àdùnká káhi zyun-à kà fig áyau káníng nì bàna. Shi sig í dole ò zìg bi big tinn. Bá fig nài jírímí, má shi í bu òzyun bidim pár. Má shi àsàin lubá òzyun.

17 “Tamí ri zìm mì wàni, jir kai bàna mì ri wann tafinn yonkimí àjirà ò dìg jakàng.

18 Mpir má zìg zu fig yonkimí bàna, má ya big shinnmí, jir kai bàna ò shi sig ma gbam wà má ya átai, kuma má zìg kàng. Wàníng í bu-à Tamí dinya sig mì ò sa.”

19 A byar-à níng hi, mpir Yahudawaká gbìb shùr n gàfinn òr á jir shinn Yesu nì.

20 Mpirká káhi nìnànn nímá dang rag, “Ku shi sig ma wàu, ku ri shàr òsàng. Bu-à sa níng ri fig jír-wá í jir kai rà?”

21 Ama mpirká káhi dang rag, “Mpir-à ma shi sig ma wàu, má dang fig íri jír-à níng bàna. Sàshinn mpir wàu má dàb gbam àfau rà?”

Big Ngàng Yesu

22 A sònn wàu-à nì, Yahudawaká ri sa bukí mà Urushalima. Ayúnn-à níng hi, í àyúnn-à wùwài wà big ri kyab pànn sai-à big sa kyàr sig lu Shìdun.

23 Yesu ri kyann kyann mà byar zyun á lu Shìdun nì.

Byar-à níng hi, big ri bar ku byar Sulemanu.

24 Yahudawaká sar kàng kwìb ku, n dinya ku rag, “Sàshinn wá fim yì, yì ri kyab jír pyàna á pìkyinnyí nì rà? A dinya byann yì, wù í Almasihu rà?”

25 Yesu dinya big n rag, “N nìm dinya hing níng, ama níng bir fig pìkyinn áni bàna. Bu mamakiká mì ri sa á zinn Tamí nì níng, ri tiya mpirká shumí.

26 Ama níng bir fig pìkyinn ná áni bàna, jir kai bàna níng shi fig áyau àdùnká bumí nì bàna.

27 Adùnká bumí ri fig jírímí, ò yì hing big, big ri bàg mì tinn.

28 Mì ri ya big yonki kinn kinn. Bá wu fig bàna, mpir má gbar shwar fig big á vùmí nì bàna tinn.

29 Tamí zyun-à ya sig mì big níng, kab hing kó nì bidim pár. Mpir fòr fig wà kwá gbar shwar big á vùwá nì bàna.

30 Yì ma Tamí í bu òzyun.”

31 Yahudawaká zìg jakàng abàn, jirà abig ta gban ku ma kàhi.

32 Yesu dinya big rag, “N sa hing bu mamakiká nìnànn nímá á pyànn ná nì, zyun-à Tamí dinya sig mì ò sa. I jir swàm bu mamaki-à wà áni, zyun-à níng ri zìm aníng ta gban mì jir kàhi níng rà?”

33 Yahudawaká dinya kàng ku n rag, “Wà yì ri zìm ayi ta gban wù níng, í jir shinn swàm bu mamaki-à á sa sig níng bàna, ama í jirà wù ri sa bai zinn Shìdun.

Wù í mpìr jíkwìnn, ama wù ri sìn kàng shinnwú rag wù í Shìdun.”

³⁴ A byar-à hi Yesu dinya big rag, “Big ba sìn sig á tarkada dokaná ni rag, ‘Shìdun dang rag, ning í Shìdun.’

³⁵ Mpìrká zyun-à Shìdun dinya sig big jírwá níng, Shìdun bar big í Shìdun. Yì yì hing jir Shìdun í àjai.

³⁶ Bigmí Shìdun shig zu sig mì, n swam bì sig mì á dunyaru. Bu-à sa ning dang rag, mì ri sa bai zìnn Shìdun níng, í jirà n dang rag, mì í Wùn Shìdun níng rà?

³⁷ Wà ma sa fig bu-à Tamí ri sa bàna, kada aning bir pìkyinn ná á jírmí ni bàna.

³⁸ Wà ma sa bu-à Tamí ri sa, kó wà na bir fig pìkyinn ná á jírmí ni bàna, aning bir pìkyinn á bu-à mì ri sa, í wà ná yì rag Tamí shi sig á byarmí ni, mì má n shi sig á byarwá ni tinn.”

³⁹ Big ri zìm abig pànn Yesu, ama ku í jànn rigwá.

⁴⁰ Ku kàng yag kàng mà Ning Urdun ni mà jann, á byar-à Yohanna rì sa jag sig batisma, n yag shi màhàn.

⁴¹ Mpìrká nìnànn nímá bì á byar Yesu ni n rag, “Kó barà Yohanna sa fig bu mamaki zyun bàna, tàma-à níng yi yì hing jí-à ku dang sig á shinn Yesu ni, í àjai.”

⁴² Mpìrká nìnànn nímá bir hing pìkyinnbá á byarwá ni màhàn.

¹ Wunù zyun zìnnwá í Liyazaru, ku na sig dor, ku í mpìr-à mà Baitanya á kauye Maryamu ma shunwàuwá Marta.

² Maryamu í zyun-à wìr sig Yesu byìr tulare á barwá ni, n tung kyàr ma jinnwá. Liyazaru bó í ajunù Maryamu wà na sig dor-à níng.

³ Maryamu ma Marta swam yag aswam á byar Yesu ni n rag, “Shinn Luyí, jàuwú zyun-à wù ri zìm wàni níng, na sig dor.”

⁴ Barà Yesu fig àdòníng, ku rag, wàníng í dor ki bàna, ama í dor-à wà mpìrká má swam yan zìnn Shìdun áni, ma wà bá wib Wùn Shìdun áni tinn.

⁵ Yesu ri zìm Marta ma wunzàwá ma Liyazaru.

⁶ Barà ku fig tai big rag, Liyazaru na sig dor, sái ku shi kàng mà byar-à ku nìm shi sig níng su pyàna.

⁷ A byar-à níng hi, ku dinya yann sukàwá big n rag, “Tàma-à níng ayi kàng yag mà Yahudiya.”

⁸ Yann sukàkà dinya Yesu n rag, “Malam, sai-à nìm níng, Yahudawaká ri zìm abig ta gban wù ma abàn. Ama tàma-à níng wù ri zìm á kàng yag kàng màhàn rà?”

⁹ Yesu zìm n rag, “Ayúnn-à ma nann zu hing, ri sa awa dwib agban pyàna, í wà ku ri kà í ni. Mpìr ma ri kyann á yiyar-à ni, àsiu má ta fig ku bàna, jir kai bàna ku ri myàng kyàr byarká á dunyaru.

11

Ki Liyazaru

10 Ama wà kwa kyann á fi, àsiu má ta ku, jir kai bàna àyar-à bàna.”

11 Yesu dang jír káníng n rag, “Jàuyí Liyazaru ri na aná, má yag bar finn zir ku.”

12 Yann sukàwá big dinya ku rag, “Shinn Luyí, wà ku ma ri na aná kwá gbam rìg.”

13 Yesu ri dang jír á shinn ki Liyazaru, ama yann sukàwá big ri kyab rag kó wàníng ri na aná àjai.

14 Yesu dinya kyàr big àjai n rag, “Liyazaru wu rìghing.

15 Mì ri fig àjwár, jir kai bàna á sai-à níng hi ò bàna màhàn. N nìm ma shi sig màhàn, Liyazaru nìm má wu fig bàna. Tàma-à níng má tiya níng gbam-à ò shi sig ma kàhi á shinn ki, jirà an-íng bir pìkyinn ná á byarmí ni. Tàma-à níng ayi yag mà byarwá ni.”

16 Toma, zyun-à í wùn òtài níng dinya jàuwá big n rag, “Ayi yag kwonn ma malam í zyun, àjirà ayi wu ma ku á bìr-à ni.”

Yesu í Asàin-à Má Gbar Dù Nann Zu Kì Ma Yonki

17 Asai-à Yesu bi níng, Liyazaru wu rìghing big jì òim rìghing ku hár su yina.

18 Swann Baitanya shi yàr sig ma Urushalima, áyaubá ni fòr fig mel pyànà bàna.

19 Yahudawaká nìnàn nímá yag sig mà byar Marta ma Maryamu, àjirà abig bib kà big nài ki ajunùbá.

20 Barà Marta fig Yesu ri bi àdòníng sái ku yag n yag shà wàníng á gbib-à ni. Ama

Maryamu shi sig buwá á lu-à ni.

21 Marta dinya Yesu n rag, “Shinn Luyí, wù nìm ma áyag, wàníng ajunùmí nìm wu fig bàna.

22 Ama ò yi hing, kó tàma-à níng bu-à wa vig hing, Shìdun má ya wù.”

23 Yesu dinya Marta n rag, “Ajunùwú má dù nann zu ma yonki.”

24 Marta dinya ku rag, “N yì hing kwá dù nann zu ma yonki àyúnn-à dunyaru má vinn áni.”

25 Yesu dinya ku n rag, “N shi síg ò mpir-à má gbar dù nann zu mpirká ma yonki, ò shi síg ò yonki. Mpir-à ma bir hing pìkyinnwá á byarmí ni, kó kwa wu hing, kwá wìm kàng.

26 Mpir-à ma shi sig ma yonki, ma bir hing pìkyinnwá á byarmí ni, kwá wu fig bàna. A bir hing pìkyinnwú áni rà, kó bàna rà?”

27 Marta dinya Yesu n rag, “I àjai, Shinn Luyí. N bir hing pìkyinnmí rag, wù í Al-masihù Wùn Shìdun àsàin-à sai-à rì níng big rì shi kír ku aku bi á dunyaru.”

Yesu Kìg Mínn

28 Barà Marta dang àdòníng, ku kàng yag n yag shàm dinya wunzàwá Maryamu n rag, “Malam shi sig áyag, ku ri bar wù.”

29 Barà Maryamu fig àdòníng, ku dab dù kíni n yag mà byar wàníng ni.

30 Yesu kà fig ma mà kauye bàna, í barà ku shi sig ma mà byar-à ku ma Marta nìm dìg kwonn sig níng.

31 Yahudawaká ká bi sig abig bib kà Maryamu nài ki-à níng, big shi sig í zyun ma ku mà lu-à ni. Barà big myàng Maryamu dù nann zu kíni àdòníng, mi ri zu yag mà myànn níng, big bàg ku, jir kai bàna big ri kyab rag kó ku ri yag mà amir-à ni, àjirà aku kig màhàn.

32 Barà Maryamu fòr yag mà byar Yesu, n myàng wàníng àdòníng, ku binn kir wann á jinn ni á bar wàníng ni n rag “Shinn Lumí, wà wù nìm ma áyag ajunù mí nìm má wu fig bàna.”

33 Barà Yesu myàng ku ri kig àdòníng, Yahudawaká ká bi sig ma ku níng ri kig tinn, sái pikyinnwá í bai rìg-à.

34 Ku bib big rag, “Ning jì síg ku áni rà?”

Big dinya ku rag, “Shinn Luyí, á bi ma á myàng.”

35 Yesu kig mínn.

36 Yahudawaká dang n rag, “Aning myàng barà ku zìm sig mpìr-à níng áni.”

37 Ama káhi áyaubá ni dang rag, “Mpìr-à níng dàb gbam hing àfauká, sáshinn ku bàna ma gbam wà kwá kan dim ki Liyazaru rà?”

Yesu Dab Wim Kàng Liyazaru

38 Yesu yag fòr mà byar amir-à ni, pikyinnwá bai shi nímá. Amir-à hi í ashòr

abàn. Big kìg dim rìghing nu ashòr-à hi ma abàn.

39 Yesu dinya big rag, “Aning zìg dù rìg abàn-à níng.”

A byar-à hi, Marta zyun-à ajunùwá wu sig níng, dinya Yesu rag, “Shinn Lumí, tàma-à níng ku swàr rìghing, jir kai bàna suwá sa hing yina á shar-à ni.”

40 Yesu dinya ku rag, “N nìm dinya fig wù rag wà wa bir hing pikyinnwá á byarmí ni, wá myàng gbam Shìdun bàna rà?”

41 Big í abàn-à hi í zìg du rìg-à.

Yesu myàng yag zuwá mà wai, n dang rag, “Tamí, mì ri sa wù ísoko barà à fig hing jírmí.

42 N yì hing wù ri fig jírmí kó ákaun bidim pár, ama tàma-à níng, á jir shinn bir mpìrká níng ni, mì ri zìm á fig jírmí àjirà abig yì rag à swam bi síg mì ni.”

43 Barà ku dang jír-à níng àdòníng, ku bar nài abor ma gbam n rag, “Liyazaru, á zu bi.”

44 A byar-à hi, Liyazaru í zu bi-à ma jà ki-à big sìr dim sig vùwá ma barwá ma munnpyànnwá áni.

Yesu dinya big rag, “Aning finn zu ku, ma aning fim ku aku yag.”

Big Gib Sig Nu Abig Gban Yesu

(*Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2*)

45 Mpìrká nìnànn nímá áyau Yahudawaká ká bi sig abig bib kà Maryamu, big myàng buká Yesu sa sig

níng, big bir pìkyinnbá á byarwá ni.

⁴⁶ Ama kádàkí áyaubá ni, yag sig mà byar Farisawaká, big dinya big bu mamakiká Yesu sa sig.

⁴⁷ Agbam malamká ma Farisawaká bar kwonn ba dirbá mà tonn shinn kwonn n dang rag, “Ma yá sa í kai rà? Aning myàng bu mamakiká mpìr-à níng ri sa.

⁴⁸ Wà ya fim hing ku átai àdòning, mpìrká bidim pàr má bir pìkyinnbá á byarwá ni. Mpìr Romawaká má bi má sa bai rig lu Shìdun má zìg rìg jànnýí.”

⁴⁹ Ama mpìr zyun big ri bar ku Kayafa, ku í agbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ku dinya big rag, “Ning yì fig kó bu zyun bàna.

⁵⁰ Ning yì fig wà sànn hing wà barà mpìr nízyun aku wu á jir shinnyí ni, ma wà mpìrká nìnnàn nímá nìm má wu níng bàna rà?”

⁵¹ Ku dang fig jí-à níng ma shinnwá bàna, ama barà ku í àgbam á jí-à níng ni, Shìdun sìnn kà sig ku aku dang rag, “Yesu má wu á jir shinn mpìr Yahudawaká ni.”

⁵² Ama kwá wu fig íri jir shinn mpìr Yahudawaká bàna, ama dò jirà aku bar kwonn yanká bu Shìdun ká yam sig níng.

⁵³ Tunn àyúnn-à níng hi, big kwonn nubá barà bá gban ku áni.

⁵⁴ Yesu tàma-à níng ri kyann fig rag á byar yi-yar byar-à Yahudawaká má

myàng ku bàna. Ku fim rìghing byar-à níng hi, n yag sig mà jànn zyun shi yàr sig ma awúnn, n yag kà mà finn swann zyun-à big ri bar Ifirayimu. A byar-à hi, ku yag shi kwonn sig ma yann sukàwá big.

⁵⁵ Ayúnn wùwài bu Yahu-dawaká, zyun-à big ri bar rag, í àyúnn Pim Wam Zu nyàan fòr, tunn sai-à àyúnn-à hi sa fig ma bàna, mpìrká nìnnàn nímá mà kauyeká ni ká nann yag sig mà Urushal-ima, àjirà abig sa kyàr dirbá.

⁵⁶ Big yàn kyann Yesu. Barà big sar sig mà lu Shìdun ni, mi ri bib ba dirbá rag, “Ma níng ri kyab kai tàma-à níng rà? Kwá bi fig àyúnn Pim Wam Zu-à níng bàna rà?”

⁵⁷ A byar-à níng hi, àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma Farisawaká dang rag, mpìr-à ma yì hing byar-à Yesu shi sig, aku dang àjirà abig pànn wàning.

12

Big Pàb Yesu Byir Nsàn M̀a Baitanya

(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

¹ Barà àyúnn su Pim Wam Zu dà sig ma su sùnnjin, Yesu yag mà Baitanya byar-à Liyazaru shi sig, zyun-à Yesu gbar dù mà amir-à ni.

² A byar-à níng hi, big sa ya Yesu buju, Marta ri gàfìnn ya mpìrká buju. Liyazaru shi kà sig áyaubá ni, mi ri ji buju.

³ Sáí Maryamu zìg byìr zyun ri ning swìnn òsàn nímá, big ri bar rag nardi. Byìr-à níng hi shi sig ma bàì wàni. Ku pàb á bar Yesu ni n tùn kyàr ma jinnwá. Lu-à hi bidim pár ning gban rig ma swìnn byìr-à hi.

⁴ Ama Yahuda Iskariyoti wùn sukà zyun áyau yann sukàkà bu Yesu, í zyun-à ri zìm aku wann tafinn Yesu, ku dang rag,

⁵ “Bu-à sa big wann tafinn fig byìr-à níng bàì wùwàì nímá, n zìg bàì-à níng n ya fig mpìr ashiká bàna í jir kai rà? Byìr-à níng bàiwá fòr hing bàì swàm ji zyun bu mpìr zyun.”

⁶ Ku dang sig jír-à níng átai, ku zìm fig mpìr ashi káníng bàna. Ku í mpìr ajwú. Barà bàiká big shi sig ma kàhi níng shi sig á vùwá ni níng, ku ri tinn zu káhi mì ri ji.

⁷ Yesu dang rag, “Aning fim uwà-à níng, ku sinn gban sig byìr-à níng àjirà aku wìr kà ya mì sai-à bá jì mì.

⁸ Ná dìg kyann mpìr ashiká áyauná ni kó ákaun, ama bumí ná dìg kyann fig mì bàna.”

Barà Big Gib Nu Abig Gban Liyazaru

⁹ Mpìr Yahudawaká nìnànn nímá fig tai rag, Yesu shi sig mà Baitanya, á byar-à hi big yag màhàn. Big yag fig íri jir Yesu bàna, ama àjirà abig myàng Liyazaru zyun-à

Yesu bar wìm kàng ku mà amir-à ni níng.

¹⁰ A byar-à níng hi, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, su kwonn nu àjirà abig gban Liyazaru tinn,

¹¹ jir kai bàna á shinn Liyazaru mpìr Yahudawaká nìnànn nímá ri ngàng jir àgbamká, mi ri bir pìkyinn á byar Yesu.

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu

(*Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40*)

¹² Na kyàr byar-à, mpìrká nìnànn nímá ká bi sig jir àyúnn Pìm Wam Zu-à níng, fig tai big rag Yesu má bi á Urushalima.

¹³ Big zìg ayab lí n yag shà ku, n gban nài gban n rag, “Hosanna, ayi swam yan ku zyun-à ri bi á zìnn Shìdun, ayi swam yan kùr Israila.”

¹⁴ Yesu yàn dìg wùn aswannswánn zyun, n nann zu áni àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni n rag,

¹⁵ “Kada aning shàr zinn bàna, níng mpìrká á finn swann Siyona.

Aning myàng kùrná ri bi, ku nann shi sig á shinn wùn aswannswánn.”

¹⁶ Yann sukàwá big yì fig ma yìr buká ri sa níng bàna sai-à wà jijag, ama ásim sai-à Yesu dù nann zu mà amir-à ni ma yonki níng, á byar-à hi big kyab pànn bu-à big ba sig á shinnwá ni. Asai-à níng hi, big í yì byann rig-à bu-à

hi sa hing àràng barà big ri ba sig á jir Shìdun ni.

17 Mpìrká nìnànn nímá ká zyun-à shì sig á sai-à Yesu bar zu bi Liyazaru mà amir-à ni ma yonki níng, myàng àdòníng, big bir pikyinnbá áni, mi ri dinya mpìrká nìnànn nímá tai bu-à sa sig.

18 I bu-à sa bìr mpìr káníng bi sig á byarwá ni, jir kai bàna big fig sig rag, ku sa sig bu mamaki.

19 A byar-à níng hi, Fari-sawaká dinya bar dirbá n rag, “Aning myàng, yi dìg fig pyù bàna, kó títi nímá. Mpìrká bidim pár ri bàg ku.”

Mpìr Helenawaká Ri Zim Abig Myàng Yesu

20 Mpìr Helenawaká káhi shì sig áyau mpìrká yag sig mà Urushalima àjirà abig wib Shìdun àyúnn Pim Wam Zu.

21 Big yag mà byar Filibus, ku zyun-à ku í mpìr Batsaida á jànn Galili, n dang rag, “Malam, yi ri zìm ayi myàng Yesu.”

22 Filibus yag n dinya Andarawus. A byar-à níng hi, big pyàna bidim pár big yag n dinya Yesu.

23 Yesu dinya big n rag, “Ayúnn-à sa hing wà bá swam yan mì Wùn Mpìr Jíkwinn.

24 Mì ri dinya ning àjai, wà ya tàg fig yìr za á jinn ni bàna, má nga nann zu fig barà má sa yìr bàna, má shì áwinwá ni. Ama wà ya tàg hing á jinn ni, má byann wani.

25 Mpìr-à ma ri zìm íri shinnwá, kwá dìg fig yonki bàna. Ama mpìr-à ma wann tafinn hing shinnwá á dunyaru-à níng ni, kwá dìg yonki wà zyun-à kinn kinn.

26 Mpìr-à ma ri zìm n shì àsàin luwá, aku bàg mì, àjirà byar-à n shì sig níng, fàumí aku shì màhàn tinn. Mpìr-à ma ri zìm n shì àsàin luwá, Tamí má sinn kàng ku mpìr ùwài.

Yesu Dinya Mpìrká Jír á Shinn Kiwá Ni

27 “Tàma-à níng pikyinnmí na tag fig bàna, má dang í kai rà? Kó n dang rag, ‘Tamí, shwìn-à níng aku dìg mì bàna,’ rà? Ama bu-à sa n bi sig á jànn-à ni í jirà n wa shwìn-à níng.

28 Tamí, á tìya mpìrká gbamwú.”

A byar-à níng hi, nài jír zu bi mà wai n rag, “N nìm tìya rìghing big gbammí, ama má tìya jakàng big.”

29 Bir mpìrká zyun-à sar sig mà byar-à níng hi níng fig àdòníng, big rag, “I shyù ri kàn nì.” Káhi dang rag, “I wùn aswam Shìdun dang síg nì jír ma ku.”

30 Ama Yesu dinya big n rag, “Nài jír-à níng, í jir shinnmí bàna, ama í jir shinn ná.

31 Tàma-à níng í sai-à bá wà kwonn mpìrká á dunyaru, bá kan zu rìg Shaitan, ku zyun-à ku í kùr mpìrká ri zìm fig Shìdun bàna.

32 Sai-à ba gbar nann zu hing mì, má gbar bi mpìrká nìnànn nímá á byarmí ni.”

33 Barà Yesu ri dang àdòníng, ku ri tiya mpìrká swai kiwá kwá wu.

34 Bìr mpìrká bib ku n rag, “Yi fig hing jir Shìdun dang rag, ‘Almasihu má shi kinn kinn,’ bu-à sa wá dang rag, ‘Bá gbar dù nann zu Wùn Mpir Jíkwinn mà wai,’ í jir kai rà? Wùn Mpir Jíkwinn hi í ni rà?”

35 Yesu dinya big rag, “Ayar shi sig áyauná ni, ama àyar-à hi má shi nonn fig bàna. Aning kyann kyonn áyau àyar-à hi ni, jirà kada aning kyann kyonn á zufi bàna. Mpir-à ma ri kyann kyonn á zufi-à ni, kwá yì fig byar-à ku ri yag bàna.

36 Aning bir pìkyinn ná á byar àyar-à hi ni, barà àyar-à hi shi sig ma á byarná ni, àjirà aning shi yann àyar.” Barà Yesu dang vinn rìg jír-à níng, ku í bònn yag rìgwá.

Yahudawaká Bir Fig Pìkyinnbá á Byar Yesu Bàna

37 Kó barà Yesu sa bu mamaki ninànn nímá á pyànn mpir Yahudawaká ni níng, big bir fig pìkyinnbá á byarwá ni bàna.

38 Bu káníng sa hing àjai, àràg barà Ishaya rì ba sig. Ku ba sig rag,

“Shinn Lumí, mpir-à bir sig pìkyinnwá á jír-à yi dang sig á shinnwú ni níng, í ni rà?

Shìdun tàg sig gbamwá á byar ni rà?”

39 Jir wàníng, big bir fig pìkyinnbá áni bàna, jir kai bàna Ishaya zyun-à rii dang

kyann jir Shìdun níng, dinya sig big rag,

40 “Shìdun bir dim rìghing zubá,

n sa wu rìghing pìkyinnbá àjirà abig myàng ma zubá bàna,

ma abig kyab jír á pìkyinnbá ni bàna,

hár abig kàng bi á byarmí ni, àjirà ní dàb gbam big bàna.”

41 Ishaya dang jír káníng, jir kai bàna ku myàng hing gbam Yesu, n dang jír á shinn wàníng ni.

42 Agbam mpir Yahu-dawaká ninànn nímá bir hing pìkyinnbá á byar Yesu ni, ama big ri shàr zinn Farisawaká, í bu-à sa big ri dinya kyàr zu fig mpìrká rag big bir hing pìkyinnbá á byar Yesu ni bàna, jir kai bàna kada abig kan zu big mà tonn shinn kwonn-à ni bàna.

43 Big ri zìm kab mpìrká abig yan big, ma wà Shìdun má yan big íni.

Yesu Ma Shìdun Asàin-à Swam Bì Sig Ku Níng, Big í Bu Nzyun

44 Yesu dinya big ma gbam n rag, “Mpir-à ma bir hing pìkyinnwá á byarmí ni, ku bir fig íri wà á byarmí ni bàna, ama ku bir sig á byar mpir-à swam bi sig mì níng tinn.

45 Mpir-à ma myàng hing mì, ku myàng hing Tamí zyun-à swam bi sig mì.

46 Bigmí n bi sig àràg í àyar á dunyaru. Mpir-à ma bir hing pìkyinnwá á byarmí

ni, kwá shi fig á zufi-à ni bàna.

⁴⁷ Wà mpìr-à ma ri fig jírímí, ma wib fig bàna, í mí má wà fig kwonnwá íni bàna, jir kai bàna ò bi fig àjirà ñ wà mpìrká á dunyaru kwonn bàna, ama àjirà ñ pinn zu big.

⁴⁸ Mpìr-à ma ngang mì, ma zìm fig jírímí bàna, ku shi sig ma bu-à má wà ku kwonn. Jírká zyun-à ñ dang sig níng, má shi íni kwonn wà àyúnn-à dunyaru má vinn,

⁴⁹ jir kai bàna jír káníng, ñ dang fig ma shinnmí bàna, ama Tamí zyun-à swam bi sig mì níng, í ku dinya sig mì ñ jír-à má dang.

⁵⁰ N yì hing jírká zyun-à Tamí dinya sig mì ñ dang níng, ri ya yonki kinn kinn, jir kai bàna buká mì ri dang níng, í bu-à Tamí dinya sig mì ñ dang."

13

Yesu Tu Kyàr Bar Yann Sukàwá Big

¹ Sai-à àyúnn Pim Wam Zu sa fig ma bàna, dà sig su zyun, Yesu yì hing wà sai-à kwá fim dunyaru-à níng má yag mà byar Tawá ñ sa hing. Ku ri zìm mpìrká buwá zyun-à shi sig á dunyaru wàni, ku ri zìm big hár àyúnn-à ku bi wu.

² Asai-à Yesu ma yann sukàkà buwá ri ji buju ákamzau, Shaitan sinn kà

bab rìghing Yahuda Iskariyoti wùn Siman a wàning wann tafinn rìg Yesu.

³ Yesu yì rìghing wà Tawá ya rìghing ku gbam kó kai bidim pár, ku yì hing wà ku bi sig mà byar Shidun ni, kwá kàng yag jakàng mà byar Shidun.

⁴ Ku dù mà byar buju-à ni, n yag wan zu rìg jàwá, n sinn gbam. Ku zìg jà zyun n sir gbam dirwá ma kàhi.

⁵ A byar-à níng hi, Yesu kab wìr kà zàpìr á kwài-à ni, mí ri tu bar yann sukàkà buwá, n tùng kyàr ma jà-à ku sir gbam sig dirwá àni níng.

⁶ Barà ku bi mà byar Siman Bitrus, Bitrus dinya ku rag, "Shinn Luyí, kada á tu barmí àdòning bàna."

⁷ Yesu zìm n rag, "Wá yì fig bu-à mì ri sa tàma-à níng bàna, ama wá yì á pyànn."

⁸ Bitrus dinya Yesu n rag, "Wá tu fig barmí bàna hár kinn kinn." A byar-à níng hi Yesu dinya ku rag, "Wà ma tu fig barwú bàna, wá shi fig rag wùn sukàmí bàna."

⁹ Siman Bitrus dinya ku rag, "Wà má àdòning, á tu iri barmí bàna, ama ma vùmí ma shinnmí tinn."

¹⁰ Yesu dinya ku rag, "Mpìr-à ma wau hing dirwá, kwá tu iri barwá, jir kai bàna dirwá shi sig ákyàr. Ning bidim pár, ning shi sig ákyàr, ama dà sig mpìr ñzyun."

¹¹ Ku yì hing mpìr-à má wann tafinn ku, í bu-à sa ku dang rag, "Ning shi sig

ákyàr, ama dà sig mpìr ñzyun.”

12 Barà ku tu vinn rìg barbá àdòning, ku zìg jàwá n wìr kà n kàng yag mà byar shuwá ni. Ku bib káníng n rag, “Níng yì hing bu-à ñ sa sig níng níng rà?”

13 Níng rì bar mì rag, Malam ma Shinn Luyí, níng bar sig àjai, jir kai bàna ñ shi sig àdòning hi.

14 Barà mì í Shinn Luná, ma Malamná, ñ tu sig barná, níng tinn má, aníng tu bar jáuná tinn.

15 N sa sig níng àdòning jirà níng má aníng yag sa mpìrká káhi àràg barà ñ sa sig níng níng.

16 Mì ri dinya níng àjai, fàu má kab fig àsàin luwá bàna, wùn aswam má kab fig mpìr-à swam sig ku bàna.

17 Tàma-à níng barà níng yì hing bu káníng, wà na bàg hing, Shìdun má sa sà n ya níng.

18 “Mì ri dang fíg jír-à níng jir shinn ná bidim pàr bàna. N yì hing írì swai mpìrká zyun-à ñ shig zu sig. Ama àjirà jir Shìdun aku shi àràg barà big ba sig rag, ‘Mpìr zyun má wann tafinn mì, í mpìr zyun-à yá ji buju ma ku níng.’

19 Mì ri dinya níng tàma-à níng, barà sai-à níng hi màg fig ma bàna níng, jir kai bàna wà àyunn-à níng hi ma màg hing aníng bir pìkyinn ná rag í mì.

20 Mì ri dinya níng àjai, mpìr-à ma pànn hing kó

ni zyun-à ma swam bi sig vù pyàna, ku pànn sig mì. Mpìr-à ma pànn hing jírmi, ku pànn sig í jir Shìdun zyun-à swam bi sig mì.”

Yesu Dang Rag Mpìr Zyun Má Wann Tafinn Ku

(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)

21 Barà Yesu dang àdòning, pìkyinnwá í bai rìgwá, ku dinya kyàr big n rag, “Mì ri dinya níng àjai, mpìr zyun áyauná ni má wann tafinn rìg mì.”

22 A byar-à níng hi, yann sukàwá big myàng gbam ba òrbá, mi ri kyab rag kó í ni áyaubá ni rà.

23 Mpìr zyun shi sig áni áyau yann sukàkà ni, wà zyun-à Yesu ri zìm wàni, ku shi yàr sig ma Yesu.

24 Siman Bitrus pyar bar ku rag, “A bib Yesu rag mpìr-à níng hi í ni rà?”

25 A byar-à níng hi, ku zyun-à ku shi yàr sig ma Yesu níng, ku bib wàning n rag, “Shinn Luyí, wù ri dang í ni rà?”

26 Yesu dang rag, “I mpìr-à má ngir brodi má swànn kà á byù, má ya ku aku ji níng.” A byar-à níng hi, Yesu swànn kà brodi á byù-à ni, n ya Yahuda wùn Siman Iskariyoti.

27 Barà Yahuda zìg brodi-à hi àdòning, sai Shaitan kà rìg á pìkyinnwá ni. Yesu dinya ku rag, “Bu-à wù ri zìm á sa níng, á sa kíni.”

28 Ayaubá ni barà big shi kwonn sig á byar buju-à

ni níng, big yì fig bu-à sa Yesu dinya Yahuda jír-à níng bàna.

²⁹ Mpirká káhi ri kyab rag, jirà bàibá shi sig á wù Yahuda ni, kó Yesu ri dang rag, a wàníng yag wann bì bujúká zyun-à bá sa bu àyúnn Pim Wam Zu-à níng ma kàhi, kó a wàníng ya mpir ashiká bài.

³⁰ Yahuda ji agir brodi-à Yesu ya sig ku níng, mi í zu yag rigwá mà myann á fi-à ni.

Doka Apyú

³¹ Barà ku zu yag àdóníng, sái Yesu dang rag, “Tàma-à níng, bá swam yan mì Wùn Mpir Jíkwinn, bá swam yan Shìdun á jir shinn buká má sa.

³² Wà mpirká ma myàng hing gbam Shìdun á jir shinnmí ni, Shìdun má sa mpirká abig myàng gbammí tinn. Kwá sa rig tàma-à níng.”

³³ Yesu dinya big rag, “Yanká bumí, má shi nonn fig ma ning bàna, ná yàn kyann mì, ama byar-à mì ri yag níng, ná yag sar fig bàna. Mì ri dinya ning àrèg barà ò dinya sig àgbamká bu Yahudawaká.

³⁴ N ya hing ning doka àpyú, aning zìm bar òrná. Aning zìm bar òrná àrèg barà mì ri zìm ning.

³⁵ Wà na ri zìm bar òrná, í wà mpirká má yì rag, ning í yann sukámí.”

Yesu Dang Rag Bitrus Má Dang Rag Wàníng Yì Fig Ku Bàna

(*Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34*)

³⁶ Siman Bitrus bib ku rag, “Shinn Luyí, wù ri yag áni rà?”

Yesu zìm ya ku n rag, “Byar-à mì ri yag tàma-à níng, wá yag yì sar fig bàna, sái àyúnn su zyun í wà wá yag ni màhàn.”

³⁷ Bitrus bib ku rag, “Shinn Luyí, bu-à sa má bàg yag sar fig wù tàma-à níng bàna níng, í jir kai rà? N zìm hing ma wu á jir shinnwú ni.”

³⁸ A byar-à níng hi, Yesu bib ku rag, “A zìm hing wà á wu á jir shinnmí ni rà? Mì ri dinya wù àjai, kwinn má dab fig aku bàna, wá dang hár kàun sara má rag à yì fig mì bàna.”

14

Yesu Shi Sig Gbìb-à á Byar Shìdun

¹ Yesu dang rag, “Pìkyinn ná aku bai bàna, aning shi bir pìkyinn ná á byar Shìdun, ma aning bir á byarmí ni tinn.

² Mà lu Tamí ni, byar shu shi sig nìnnàn nímá, wà nìm má àdóníng bàna, ò nìm má dinya fig ning bàna. Ma yag má sa samyib ya ning byar shu.

³ Wà ma yag ma sa samyib hing byar shuná, í wà má kàng bì má zìg yag ning mà byar-à ò shi sig.

⁴ Ning yì hing gbìb-à byar-à mì ri yag.”

5 Toma bib ku rag, “Shinn Luyí, yi yì fig byar-à wù ri yag bàna, sáshinn yá yì gbìb-à rà?”

6 Yesu dinya ku rag, “N shi síg nì gbìb-à, n shi síg nì àjai, n shi síg nì yonki. Mpir má yag fig mà byar Tá bàna sái kwa bàg hing mì.

7 Barà ning yì hing mì níng, ná yì Tamí tinn. Tàma-à níng, ning yì hing ku, n myàng hing ku tinn.”

8 Filibus dinya ku rag, “Shinn Luyí, á tìya yì Ta-à hi, í bu-à yì ri zìm.”

9 Yesu bib ku rag, “Mì zyun-à n shi nonn sig áyauná ni, Filibus, à yì fig mì bàna rà? Mpir-à ma myàng hing mì, ku myàng hing Tamí. Bu-à sa wá dang rag, í tìya ning Ta-à hi níng, í jir kai rà?

10 Filibus, à bir fig pìkyinnwú rag, n shi sig á byar Shìdun, Shìdun tinn shi sig á byarmí ni bàna rà? Jírká mì ri dinya ning níng, í jírmí bàna, ama í bu Tamí zyun-à shi sig á byarmí ni níng ri sá nì swámwá.

11 Aning bir pìkyinn ná á byarmí ni, wà ma dinya ning rag, n shi sig á byar Shìdun, Shìdun shi sig á byarmí ni tinn. Kó wà má àdòníng bàna, aning bir pìkyinn ná á shinn bu mamakiká n sa sig.

12 Mì ri dinya ning àjai, mpir-à ma bir hing pìkyinnwá á byarmí ni, kwá sa bu-à mì ri sa kyann. Kwá sa buká zyun-à kab sig bumí,

jir kai bàna mì ri yag mà byar Tamí ni.

13 Má sa ya ning bu-à ning ri zìm wà na vig hing á zìnmí ni, àjirà mpirká abig myàng gbam Ta-à á byarmí ni, mì í wùnwá.

14 Wà na vig hing mì kó kai bidim pár á zìnmí ni, má sa ya ning.

Barà Yesu Gib Sig Nu á Shinn Awun Kyikyàr

15 “Wà ning ma ri zìm mì, aning wib jírká bumí.

16 Má vig Tamí aku ya ning mpir zyun, zyun-à má sa shang ning, má shi ma ning hár kinn kinn.

17 Ku í Awun Kyikyàr àjai. Mpirká á dunyaru ri zìm fig ku bàna, jir kai bàna bá myàng yì sar fig ku bàna. Ama bigné, ning yì hing ku, jir kai bàna ku shi sig áyauná ni, ku ri shi kyann ma ning.

18 “Má fim fig ning áwin ná ni àràg yann ki bàna. Má kàng bi kàng á byarná ni.

19 A pyànn áyag, mpirká á dunyaru má myàng fig rag mì bàna, ama bigné ná myàng mì. N shi sig ma yonki, í bu-à sa ning má, ná dìg yonki tinn.

20 Wà àyúnn-à níng hi ma màg hing, ná yì rag n shi sig á byar Tamí ni, ning má ná shi áyaumí ni, mì má má shi áyauná ni tinn.

21 “Mpir-à ma pànn hing jírmí, ma wib hing, í mpir azimmí. Mpir-à ma zìm hing mì, Tamí má zìm ku, mì má

má zìm ku tìnn, hár má tàg shinnmí á byarwá ni.”

²² A byar-à níng hi Yahuda (zyun-à í Iskariyoti bàna níng) bib ku n rag, “Shinn Luyí, bu-à sa wá tàg shinnwú á byaryí ni, má tàg fig á byar mpìrká á dunyaru bàna, í jir kai rà?”

²³ Yesu dinya ku n rag, “Mpìr-à ma ri zìm mì, kwá wib jírmi, Tamí má zìm ku, yá bi á byarwá ni má shi ma ku.

²⁴ Mpìr-à ma zìm fig mì bàna, kwá wib fig jírmi bàna. Jírká ning fig sig níng, jír-à hi í jírmi bàna, í jir Tamí zyun-à swam bi sig mì.

²⁵ “Jír káníng bidim pár, mì ri dinya níng á sai-à yi ma ning shi sig ma í zyun.

²⁶ Shìdun má swam bi Awun Kyìkyàrwá zyun-à má sa shang ning, má tàg ning kó kai bidim pár, má kyab pànn ya ning bu-à ò dinya sig ning níng.

²⁷ “N ya hing ning bu àjwár, àjwármí aku shi á pikyinn ná ni. Ajwármí shi fig àràg í bu dunyaru bàna, aning kyab jír bàna, aning shàr zinn bàna.

²⁸ Ning fig hing wà ò dinya ning rag, má yag, ama má kàng bi jakàng á byarná ni. Wà na zìm hing mì, ná fig àjwár, jir kai bàna mì ri yag mà byar Tamí ni, zyun-à kab sig mì.

²⁹ Mì ri dinya ning tàma-à níng barà sa fig ma bàna níng, jir kai bàna wà àyunn-à níng hi ma màg hing, ná dang rag jírmi í àjai.

³⁰ Ma dinya fig rag ning jír nìnnànn níma bàna, jir kai bàna kùr dunyaru-à níng ri bi, ku bàna ma gbam á shinnmí ni.

³¹ Ama mpìrká á dunyaru abig yi rag, ò zìm hing Tamí, í bu-à sa mì ri sa bu-à ku dinya sig mì.

“Aning dù nann zu ma ayi yag ning.”

15

Yesu Shi Sig Aràg Bin Inabi

¹ Yesu dang rag, “N shi sig nì bin inabi àjai, Tamí shi sig nì àsàin da-à.

² Tamí ri tìg kifinn ayab bín zyun-à ri wan fig awan bàna. Ku ri tìg samyib ayab bín-à ri wan awan, jirà aku shi ákyàr ma aku wan swàb kà.

³ Tàma-à níng, ning shi sig rag ákyàr á shinn jírká ò dinya sig ning níng.

⁴ Aning shi á byarmí ni, mì má má shi á byarná ni tìnn, àràg barà ayab inabi má wan fig awan awínwá ni bàna, sái kwa bàg hing á dir murwá ni. I bu-à sa ning má, ná shi sar fig awín ná ni bàna, sái ma mì.

⁵ “N shi sig nì bin inabi, ning bó ning shi sig ni ayabká. Mpìr-à ma shi sig ma mì, mì má má shi ma ku tìnn. Kwá wan awan nìnnànn níma. Ná sa yi sar fig bu zyun ma shinn ná bàna, sái ma mì.

⁶ Mpìr-à ma shi fig ma mì bàna, ku shi sig àràg ayab bín-à big kyag tafinn sig, wim rìghing. Bá zà

kwonn ayab bínká hi, má takà mà pyìr-à ni, mà byar-à bá swànn gban rìg.

⁷ Wà na shi sig ma mì, jirmí ma shi sig á pìkyinn ná ni tinn, bu-à ning ma ri zìm wà na vig hing mì, má ya ning.

⁸ Aning wan awan nìnànn nímá. A byar-à níng hi, mpìrká má swam yan zìnn Tamí, hár bá myàng yì wà ning í yann sukámí big.

⁹ Barà Tamí ri zìm mì níng, í barà mì má, mì ri zìm ning áni tinn. Aning sìn kà azìm-à mì ri zìm ning níng á pìkyinn ná ni.

¹⁰ Wà na wib hing jirmí, ná gàb fig òr ma azìmmí bàna, àràg barà mì má ò wib sig jir Tamí, ò gàb fig òr ma azìmwá bàna níng.

¹¹ “Mì ri dinya ning àdòníng, àjirà aning fig àjwár àràg barà mì ri fig níng. Ajwár-à hi aku shi hár kinn kinn.

¹² Wàníng í jirmí, aning zìm ba òrná àràg barà mì ri zìm ning.

¹³ Mpìr-à ma ri zìm jàuwá hár ma ya hing yonkiwá á dò jir shinn jàuwá ni, azìm-à má kab wàníng hi bàna.

¹⁴ Wà na sa hing bu-à ò dinya sig ning níng, ná shi jàumí.

¹⁵ Má bar fig rag ning fàu bàna, jir kai bàna fàu ri yì fig bu-à shinn luwá ri sa bàna. Ama má bar ning jàumí, jir kai bàna bu-à ò fig sig mà byar Tamí, ò dinya rìghing ning.

¹⁶ Ning shig fig mì ò bàna, ama ò shig zu sig ning ò, ò ya sig ning gban àjirà aning yag wan awan nìnànn nímá, awan-à hi aku shi nonn. A byar-à níng hi, Tamí má ya ning bu-à ná vig ku á zìnnmí ni.

¹⁷ Bu-à mì ri zìm aning sa í wàníng, aning zìm bar òrná.

Mpìrká á Dunyaru Ri Zib Yann Sukà Yesu

¹⁸ “Kó mpìrká á dunyaru ma zib hing ning, aning kyab pànn rag big zib jag sig mì.

¹⁹ Wà ning nìm ma í bu dunyaru, mpìr dunyaru nìm má zìm ning. Ama jirà ning í bu dunyaru bàna, í bu-à sa mpìrká á dunyaru zìm fig ning bàna. Mì í àsàin-à shig zu sig ning.

²⁰ Aning kyab pànn bu-à ò dinya sig ning, fàu má kab fig àsàin luwá bàna. Wà ba du kà mì shwìn, ning má bá du kà ning shwìn tinn. Wà ba wib hing jirmí, bá wib jìrná tinn.

²¹ Mpìrká má ya ning shwìn jir shinnmí, jir kai bàna big yì fig mpìr-à swam bi sig mì bàna.

²² Wà ò nìm ma bi fig ma dinya fig big jir bàna, wàníng big nìm bàna ma bu pyìr, ama tàma-à níng big bàna ma pyù-à bá dang pinn zu shinnbá á jir bu pyìrbá ni.

²³ Mpìr-à ma ngàng mì, ku ngàng hing Tamí tinn.

²⁴ Wà ò nìm ma sa fig bu-à kab gban wà mpìrká má sa bàna, wàníng big nìm

bàna ma bu pyìr. Ama tàma-à níng big myàng hing bu mamaki-à ò sa sig, ama hár tàma-à níng big ngang mì ma Tamí tinn.

²⁵ Big ngang mì àdòníng, àjirà bu-à big ba sig á jir Shìdun ni aku shi àjai. Big ba sig rag, 'Big ngang sig mì átai, ò sa fig bu zyun bàna.'

²⁶ "Ama má swam bi ya ning Awun Shìdun mà byar Shìdun. I Awun zyun-à má dinya ning jír àjai, kwá bi shang ning. Ku í àsàin-à má dang jír á shinnmí ni.

²⁷ Ning má, ná dang jír á shinnmí ni tinn, jir kai bàna ning shi sig ma mì tinn, sai-à wà jijag hár tàma-à níng.

16

¹ "N dinya sig ning bu káníng àjirà kada aning fim wà bir pìkyinn ná á byarmí ni bàna.

² Bá kan zu ning mà tonn bìr kwonn-à ni. Ayúnn zyun ri bi wà mpìrká káhi má gban ning, bá kyab rag big ri sa swàm Shìdun.

³ Mpìr káníng má sa bu káníng, jir kai bàna big yì fig Tamí bàna, big yì fig mì bàna tinn.

⁴ Ama ò dinya sig ning bu káníng jirà wà àyúnn-à bu káníng ma sa hing, aning kyab pànn rag ò dinya hing ning.

Swàm Awun Shìdun

"N dinya jag fig ning jír káníng bàna, jir kai bàna yi ma ning shi sig í zyun.

⁵ Tàma-à níng ma kàng yag mà byarwá ni, ku zyun-à

swam bi sig mì. Ayauná ni, kó mpìr nzyun bib fig rag ma mì ri yag áni rà níng bàna.

⁶ Ama jirà ò dinya sig ning àdòníng, í bu-à sa pìkyinn ná bai.

⁷ Mì ri dinya ning àjai, á jir shinn ná ni, sànn hing ní kàng yag, jir kai bàna wà ma yag fig bàna, Awun Shìdun zyun-à má sa shang ning níng, má bi fig bàna. Ama wà ma yag hing, má swam bi ku á byarná ni.

⁸ Wà kwa bi hing, kwá tiya mpìrká á dunyaru bu pyìrká big ri sa, ma buká Shìdun ri zìm, ma barà Shìdun má wà kwonnwá.

⁹ Jir bu pyìrká wà mpìrká ri sa, í bu-à sa big ngang wà bá bir pìkyinnbá á byarmí ni.

¹⁰ Big yì fig bu-à Shìdun ri zìm bàna, í bu-à sa ma kàng yag mà byar Tamí ni, ná myàng fig rag mì bàna.

¹¹ Big yì byann fig kwonn-à Shìdun má wà níng bàna, í bu-à sa Shìdun wà rìghing kwonn Shaitan àsàin-à í kùr dunyaru.

¹² "N shi sig ma jìrká nìnànn nímá, wà mì ri zìm ò dinya ning, ama ná pànn sar fig á pìkyinn ná ni bàna.

¹³ Ayúnn-à Awun Shìdun ma bì hing, kwá tàg ning jir àjai. Kwá sànn kà ning aning yì gblib àjai. Ku í Awun zyun-à ri dang jír àjai. Jìrká kwá dinya ning níng, í jìrwá bàna, ama í jìrká ku fig sig mà byar Shìdun ni. Kwá dinya ning buká má bì á pyànn tinn.

14 Kwá sa mpírká abig wib jirmí, jir kai bàna kwá zìg bu-à ò dang sig níng, má dinya ning.

15 Buká Tamí shi sig mà kàhi bidim pár níng, í bumí. I bu-à sa ò dang rag, Awun Kyikyàr-à níng má zìg bu-à ò dang sig níng, má dinya ning.

Pìkyinn Bai Má Kàng Bu Ajwár

16 “Tàma-à níng á pyànn áyag, ná myàng fig rag mì bàna, ama á pyànn títi nímá ná myàng jakàng mì.”

17 Yann sukáká káhi bib bar òrbá n rag, “Ma mpír-à níng ri dang í kai rà? Ku dinya yi rag, á pyànn áyag yá myàng fig ku bàna, ama á pyànn títi nímá yá myàng jakàng ku. Ku dang jakàng n rag, í jirà ku ri yag mà byar Tawá ni.”

18 Big shi mi ri kyab á pìkyinnbá ni n rag, “A pyànn-à níng yìrwá í kai rà? Yi yì fig bu-à ku ri dang níng bàna.”

19 Yesu yì rìghing big ri zìm abig bib ku abib, í byar-à ku dinya big n rag, “N dang rag á pyànn áyag ná myàng fig rag mì bàna, ama á pyànn títi nímá, ná myàng mì. Wàníng bu-à ò dang sig níng, í bu-à sa ning ri bib òrná níng rà?”

20 Mì ri dinya ning àjai, pìkyinn ná má bai hár ná kig mín, ama mpírká á dunyaru má fig àjwár. Ná bai pìkyinn, ama pìkyinn bainá má kàng bu àjwár.

21 Asai-à uwà ma nyàan mà, kwá fig àwá wàni, jir kai bàna ku nyàan mà. Ama kwa mà hing, kwá fig àjwár, kwá mànn jànn rìg shwìn-à ku rì wa sig, jir kai bàna ku mà zu rìghing wùnwá.

22 Wàníng í barà ning shi sig áni. Ning tàma-à níng, pìkyinn ná ri bai, ama má myàng jakàng ning, àjirà a pìkyinn ná fig àjwár. Ajwár-à níng hi, mpìr má zìg fig á byarná ni bàna.

23 “Ayúnn-à níng hi, ná vig fig rag mì bu zyun bàna. Mì ri dinya ning àjai, Tamí má ya ning kó kai wà na vig hing ku á zinnmí ni.

24 Hár tàma-à níng, ning vig fig ma bu zyun á zinnmí ni bàna. Aning vig, ná òg àjirà pìkyinn ná aku fig àjwár wàni.

Yesu Kab Rìghing Gbam Buká á Dunyaru

25 “Mì ri dinya ning jír káníng àràg í tinn jír. Ama àyúnn zyun ri bi wà má dang fig rag ma tinn jír bàna. Ayúnn-à níng hi, má dinya byann ning jír á shinn Tamí ni.

26 Ayúnn-à níng hi ma sa hing, ná vig Shìdun á zinnmí ni. Ama mì ri dang fig rag í mì má vig yá ning ni bàna.

27 Tamí ma shinnwá, ku ri zìm ning tinn, jir kai bàna ning ri zim mì hár n bir hing pìkyinn ná á byarmí ni n rag, ò bi sig mà byarwá ni.

28 N bi sig mà byar Tamí ni, í wà ò bi kà á dunyaru,

tàma-à níng má fim dun-yaru má kàng yag mà byar Tamí ni.”

²⁹ A byar-à níng hi, yann sukàkà buwá dinya ku n rag, “Tàma-à níng wù ri dang byann jír wú, wù ri dang fig rag tinn jír bàna.

³⁰ Yi yì hing tàma-à níng à yì hing kó kai bidim pár. A yì hing bu-à mpìrká ri kyab á pìkyinnbá ni, kó barà big dang fig bàna níng. Wàníng í bu-à sa yì yì rag à bi síg mà byar Shìdun ni.”

³¹ Yesu bib big rag, “Tàma-à níng, ning bir rag hing pìkyinn ná rà?

³² Ayúnn zyun ri bi, hár àyúnn-à hi fòr bi rìghing, wà ning yann sukàmí big ná yam fim rìg awín awín bidim pár, ná kàng yag mà luná ni, ná fim mì awínmí ni, ama ò shi fig awínmí ni bàna, jir kai bàna yì ma Tamí shi sig í zyun.

³³ N dinya rìghing ning jír káníng, jir kai bàna á jir shinnmí ni ná fig àjwár. Ná wa shwìn á dunyaru-à níng ni, ama aning shàr zinn bàna, jir kai bàna ò kab rìghing gbam buká á dunyaru.”

17

Yesu Vig Shìdun á Jir Shin-nwá

¹ Barà Yesu dang vinn rìg jír káníng àdòníng, sái ku myàng yag zuwá mà wai, n dang rag, “Tamí, àyúnn-à màg hing wà wá swam yan

wùnwú, àjirà wùnwú aku swam yan wù tinn.

² A ya sig wùnwú gbam á shinn mpìrká ni bidim pár, àjirà aku ya mpìrká zyun-à à ya sig ku níng yonki kinn kinn.

³ Yìr yonki kinn kinn-à níng í jirà mpìrká abig yì wù, abig yì wù í Shìdun àjai, ma abig yì mì í Yesu Kristi zyun-à á swam bi sig.

⁴ N tìya hing mpìrká gbmawú á dunyaru. N sa vinn rìghing swàm-à à ya sig mì ò sa.

⁵ Tamí, tàma-à níng mì ri zìm á tìya mpìrká gbmamí, gbam-à yì ma wù ri shi sig ma kàhì á sai-à wù ri mà m fig ma dunyaru bàna níng.

Yesu Vig Shìdun á Shinn Yann Sukàwá Big Ni

⁶ “N tìya hing mpìrká buwú zyun-à à ya sig mì á dunyaru níng big yì hing wù. Big í buwú, à ya kà sig big á vùmí ni. Big ri wib jír wú.

⁷ Tàma-à níng mpìr káníng yì rag hing rag, buká à ya sig mì níng, bì síg á byarwú ni.

⁸ N dinya hing mpìr káníng jír ká zyun-à à dinya sig mì. Big fig hing jír ká hi, big zìm hing á pìkyinnbá ni. Big yì hing í àjai ò bi síg mà byarwú ni. Big bir hing pìkyinnbá n rag, í wù à swam bi síg mì ni.

⁹ “Tamí, mì ri vig wù á shinnbá ni. Mì ri vig fig wù á shinn mpìrká ri bàg dunyaru bàna, ama á shinn

mpìrká zyun-à à ya sig mì, jir kai bàna big í buwú.

¹⁰ Mpìrká ò shi sig ma kàhi níng, í buwú. Buwú í bumí tinn. Mpìrká ri swam yan mì á jir shinnbá ni.

¹¹ Tàma-à níng mì ri kàng yag mà byarwú ni, má shi fig rag á dunyaru bàna. Ama mpìrká buwú shi sig á dunyaru. Tamí wà kyìkyà, á kang big ma gbam zinnwú zyun-à à ya sig mì, àjirà abig shi í bu ñzyun àràng barà yì ma wù shi sig í bu ñzyun níng.

¹² Asai-à ò shi sig ma big níng, mì ri kang big ma gbam zinnwú zyun-à à ya sig mì. Ayau mpìr káníng ni, kó mpìr ñzyun jànn fig bàna, sái mpìr àbai-à níng, zyun-à má jànn á pyànn níng, àjirà jír wú aku shi àràng barà big ba sig.

¹³ Tàma-à níng, mì ri yag á byarwú ni, ama mì ri dang bu káníng ásai-à ò shi sig má á dunyaru, jirà abig fig àjwár wàni á pikyinnbá ni.

¹⁴ N dinya hing big jír wú, mpìrká á dunyaru ngàng big, jir kai bàna big í bu dunyaru bàna, àràng barà mì má, mì í bu dunyaru bàna níng.

¹⁵ Mì ri vig fig wù àjirà á zìg zu big á dunyaru bàna, ama àjirà á kang big jirà kada a Shaitan dìg big bàna.

¹⁶ Big shi fig í bu dunyaru bàna, àràng barà mì má, mì í bu dunyaru bàna níng.

¹⁷ A sa jír wú zyun-à í jir gwangga níng, aku sinn kà

big abig shi kyìkyà.

¹⁸ Barà à swam bi sig mì á dunyaru-à níng, í barà mì má ò swam yag sig big á byarká á dunyaru tinn.

¹⁹ A jir shinnbá ni, mì ri ya kà shinnmí á byarwú ni, àjirà abig shi mpìrká kyìkyà áyau gbìb àjai.

Yesu Vig Shìdun á Shinn Mpìrká Rì Bir Pikyinn á Byarwá Ni

²⁰ “Mì ri vig fig wù íri jir shinn yann sukàmí big bàna, ama mì ri vig wù á shinn ká má fig jír ká zyun-à yann sukàmí big má dang, má bir pikyinnbá áni.

²¹ Mì ri vig wù jirà abig shi í bu ñzyun àràng barà wù Tamí à shi sig ma mì, mì má ò shi sig ma wù níng. Abig shi kwonn áyauyí ni àjirà mpìrká á dunyaru abig yì rag á swam bi sig mì ni.

²² N ya hing big gbam-à à ya sig mì àjirà abig shi í bu ñzyun àràng barà yì ma wù í bu ñzyun níng.

²³ Mì áyaubá ni, wù bó, wù áyau mí ni, àjirà abig shi í bu ñzyun, àjirà mpìrká á dunyaru abig yì rag á swam bi sig mì ò ma abig yì rag wù ri zìm big àràng barà wù ri zìm mì níng.

²⁴ “Tamí, mì ri zìm mpìrká à ya sig mì níng, abig shi kwonn ma mì mà byar-à má shi, àjirà abig myàng gbmí, gbam-à à ya sig mì, jir kai bàna wù ri zìm mì á sai-à big rì màmm fig ma dunyaru bàna.

²⁵ Tamí, wù í àsàin-à ri sa bu òsàn, mpìrká á dunyaru yì fig wù bàna, ama ò yì hing wù. Ama big yì hing rag í wù à swam bi síg mì ni.

²⁶ N sa big yì hing wù, má shi sa àdòning àjirà abig yì swàb kà wù, jir kai bàna azim-à wù ri zim mì níng, aku shi á byarbá ni, mì má n shi áyaubá ni tinn."

18

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku
(*Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Barà Yesu dang vinn rig jirwá àdòning, sái ku í pìm zu yag rig-à ma yann sukàwá big mà jann mà asàu Kidurun, ku ma yann sukàwá big yag síg zyun mà da-à hi ni màhàn.

² Yahuda àsàin-à gib sig mìr Yesu níng yì rìhing byar-à hi, jir kai bàna Yesu ma yann sukàwá big ri yag kyann màhàn.

³ I byar-à Yahuda zìg yag mpìrká mà da-à hi ni, ku zìg yag sig kyau mpìr ninànn nímá. Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ma Fari-sawaká swam yag mpìrká ri sar myàng kwonn ma lu Shìdun, abig bàg yag Yahuda. Sojaká yag sig tinn. Big yag fòr màhàn, big pànn kwonn sig ma pitila ma àkim yinn ma bu àsháu big í zyun tinn.

⁴ Yesu yì vinn rìhing bu-à mpìr káníng má sa ma ku, ku sar yag á pyànnbá ni n

bib big rag, big ri yàn kyann í ni rà?

⁵ Big dang rag, big ri yàn kyann í Yesu mpìr-à á Nazarat. Ku dang rag, "Ai í mì!"

Yahuda zyun-à wann tafinn sig ku níng shi sig áyau mpìr káníng ni tinn.

⁶ Barà Yesu dinya big rag, ai í ku, sái mpìr káníng kàng ma kwìm mìr, n yag kù wann á jinn ni.

⁷ Sái ku bib jakàng káníng jir wà wa pyàna, n rag, "Níng ri yàn kyann í ni rà?"

Big dang rag, "Yi ri yàn kyann í Yesu mpìr-à á Nazarat."

⁸ Yesu dinya big n rag, "Ai ò dinya níng rag í mì, wà na ri yàn kyann í mì, aníng fim mpìr káníng abig kàng yag."

⁹ Ku dang jir-à níng àjirà buká ku rì dang sig níng má shi àdòning, barà ku rì dang sig rag, "Tamí, áyau mpìrká à ya sig mì níng, kó mpìr nzyun má jànn fig bàna."

¹⁰ Sái Bitrus gbar wàm zu kafai á pyirwá ni, n kyag fàu-à níng, n kyag zu rig sung vim nu wàning ma kàhi. Fàu-à hi àsàin luwá í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Zinnwá í Malkus.

¹¹ I byar-à Yesu dinya Bitrus n rag, "A du kà kàng rig kafai-à níng á pyirwá ni. A zim fig wà n wa shwin-à Tamí dang sig níng bàna rà?"

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Hanana

¹² I byar-à hi, sái kyau so-jaká ma mpìrká ri sar kang lu Shìdun pànn rìg Yesu, n sîr ku ma jùr.

¹³ Big zìg yag jag ku mà byar Hanana, jír kai bàna wàníng í jwau Kayafa zyun-à í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni á ji-à níng hi.

¹⁴ Nonn fig bàna, sái Kayafa dinya mpìr Yahu-dawaká n rag, “Sàn sig wà mpìr nzyun aku wu á dò shinn mpìrká bidim pá.”

Bitrus Ngàng Yesu

(*Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57*)

¹⁵ I byar-à Bitrus ma wùn sukà zyun kan bàg yag Yesu. Wùn sukà zyun-à níng hi, àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng yì rìghing ku. I byar-à ku kà yag ma Yesu í zyun mà byar Kayafa. Ama Bitrus shi sig á myann.

¹⁶ Wùn sukà zyun-à Kayafa yì sig níng, ku zu yag mà myann n yag bar bi Bitrus. Ku dang jír ma wùn uwà-à ri sa gadi-à á nu nkyun-à ni níng, í wà wùn uwà-à níng fim Bitrus í kà yag rìg-à.

¹⁷ Uwà-à ri sa swàm á nu nkyun lu-à ni níng, dinya Bitrus n rag, “Wù má wù í wùn sukà Yesu rà?”

Ku dang rag, ku í wùn sukà Yesu bàna.

¹⁸ Sai-à hi, wàu ri tag. Yann luká ma mpìrká ri sa gadi níng tai swànn sig pyìr, n sar kàng kwìb sig áni,

mi ri jwar. Bitrus sar sig màhàn, mi ri jwar pyìr-à hi ma big tinn.

Agbam Zyun Bib Yesu Jír
(*Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71*)

¹⁹ Sái àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, bib Yesu jír á shinn yann sukàwá big, n bib ku jír á shinn bu tàgwá ni tinn.

²⁰ I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Ai mì ri dinya bìr mpìrká jír, mì ri dang tàmm fig á dang tàmm bàna, mì ri dang á yiyar-à ni. N nonn hing, mì ri tàg mpìrká bu á lu Shìdun, mì ri tàg mpìrká bu á tonn bìr kwonn tinn, mì ri dang tàmm fig kó kai bàna.

²¹ Bu-à sa wù ri bib mì í jir kai rà? A bib mpìrká mì ri dinya kyann big jír-à níng, abig dinya wù bu-à mì ri dinya kyann big. Ai big yì rìghing bu-à mì ri tàg kyann big.”

²² Barà ku dang àdòning, mpìr zyun-à ri myàng kwonn ma lu Shìdun níng dab ku gbàr n dang rag, “Wàníng í barà wá zìm ya àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni jír áni rà?”

²³ I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Wà ma dang hing bu-à ma sàn fig bàna, á dang bu-à n sa sig. Ama jír mí ma bai fig bàna, to, bu-à sa à dab mì níng í jir kai rà?”

²⁴ I barà big sîr sig Yesu á jùr, í wà Hanana tìr yag ku mà byar Kayafa, wàníng í

àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyann Shìdun ni.

Bitrus Ngàng Jakàng Yesu
(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Barà Bitrus sar sig mi ri jwar pyìr, í byar-à big bib ku n rag, “Wù má, wù í wùn sukà Yesu rà?”

Ku sa yipyàr n dang rag, ku í wùn sukà Yesu bàna.

²⁶ Fàu àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyann Shìdun ni níng, dang rag, “N nìm myàng fig wù ma ku mà da-à ni bàna rà?” Wàníng í yiwai mpìr-à Bitrus kyag zu bab sig sungwá níng.

²⁷ Sái Bitrus sa jakàng yipyàr n rag “Wíi!” Barà ku dang àdòníng sái shi kwìnn dab aku.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ I byar-à hi big zìg yag Yesu mà lu Kayafa, n zìg yag ku mà byar gwamna. I pyimbyau Yahudawaká kà fig mà tonn-à byar-à bá dang jír-à hi bàna, jir kai bàna gwamna-à hi í mpìr Yahudawaká bàna, big ri shàr kada abig sa bai shinnbá. Ba sa bai hing shinnbá, bá ji fig buju àyúnn Pìm Wam Zu bàna.

²⁹ I byar-à Bilatus zu bi á myann n bib big rag, “Ning zìg bi sig í jir kai á shinn wunù-à níng ni rà?”

³⁰ I byar-à big dinya ku rag, “Mpìr-à níng nìm ma sa fig bu-à bibai bàna, yi nìm má

zìg bi fig ku á pyànnwú ni bàna.”

³¹ Sái Bilatus dinya big rag, “Aning zìg yag ku ma shinn ná, aning wà ku kwonn-à ning ri zìm á gbìb dokaná ni.”

I wà Yahudawaká dinya ku rag, “Ai yi bàna ma gban-à yá wà kwonn á shinn wà abig gban mpìr.”

³² Bu káníng sa sig àràg barà Yesu rì dang sig á shinn swai ki-à kwá wu.

³³ I byar-à Bilatus í kà kàng yag rìg-à mà luwá ni, n bar Yesu, n bib wàníng rag, “Wù í kùr Yahudawaká rà?”

³⁴ Sái Yesu bib ku rag, “Bu-à wù ri dang níng, wù ri dang nì ma shinnwú rà, kó big dinya sig wù àdinya á shinnmí ni rà?”

³⁵ I byar-à Bilatus dinya ku rag, “Mì í mpìr Yahudawa bàna, í mpìrká buwú big ma àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni pànn zìg bi síg wù í ni á pyànnmí ni, à sa sig í kai rà?”

³⁶ I byar-à Yesu dinya ku rag, “Kùrmí má na níng, shi fig àràg wà á dunyaru bàna. Wà kùrmí má na níng nìm ma shi síg àràg wà á dunyaru, fàumí big nìm má nu kànn, Yahudawaká nìm má pànn sar fig mì bàna. Ama bu-à sa níng, kùrmí í kùr byar zyun kim.”

³⁷ I byar-à Bilatus bib ku rag, “Asái wù í kùr rà?”

I wà Yesu zìm n rag, “Aràg barà à dang níng, mì í kùr àjai, jir kai bàna ò bi sig á jànn-à ni, jirà ñ dinya

mpìrká jír àjai, jirà kó ni ma ri bàg jír àjai, kwá fig jírmí.”

³⁸ Sái Bilatus bib ku n rag, “I kai má shi jír àjai rà?”

Big Gib Jir Yesu N Rag Bá Gban Ku

(*Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25*)

Barà ku bib jír-à níng, sái ku í zu bi rìg-à á myann á byar mpìr Yahudawaká ni, n dinya big n rag, “N pànn fig Yesu ma jír bibai bàna.

³⁹ Ama ning shi sig ma àyúnn ùwài zyun, big ri bar rag, ‘I àyúnn Pim Wam Zu,’ wà zyun-à sànn sig àyúnn-à níng hi n finnn zu ya ning mpìr pursina zyun àràg barà yi ri sa kyann. Ning ri zìm n finnn zu ya ning kùr Yahudawaká rà?”

⁴⁰ Big wa nài yán n dang rag, “A finnn tafinn zu Yesu bàna, á finnn tafinn zu Barabas.” Barabas í mpìr-à sa big nu kànn n gban sig ki wàni.

19

¹ Sái Bilatus sinn kà mpìrká abig yang Yesu ashor.

² Sojaká tànn àkar sí, àràg jà big ri kànn bu kànn shinn kùr ma kàhi, n bir kà Yesu á shinn-à ni. Big wìr sig ku jà bá gbàinshìn àràg ku í kùr.

³ I wà big màm jwann ku, n dang rag, “Suwú aku yag mà pyànn, wù kùr Yahu-dawaká.” Big fam ku vù sung kyìr.

⁴ I byar-à Bilatus zu yag jakàng mà myann, n dinya bìr mpìrká sar sig níng n

rag, “Aning myàng, má zìg zu bi ku á myann áyag, àjirà aning yì rag ku sa fig bu-à bibai wà bá gban ku áni bàna.”

⁵ Sái Yesu zu yag mà myann ma bu kànn shinn sí-à níng, ma jà bá gbàinshìn. I byar-à Bilatus dinya big rag, “Aning myàng wàníng í wunù-à hi.”

⁶ Barà àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á lu Shìdun ni, ma mpìrká ri sar kang lu Shìdun myàng ku, big dang rag, “A dab bàg gban ku, á dab bàg gban ku á bín-à ni.”

Bilatus dang rag, buwá kwá dab bàg gban fig Yesu bàna, ama bigbá abig bi zìg wàníng, ma abig dab bàg gban, jir kai bàna ku myàng fig bu-à wàníng sa sig wà bá gban wàníng bàna.

⁷ Sái Yahudawaká dinya kàng ku, n rag, “Yi shi sig ma doka zyun-à dang sig rag, abig gban rìg ku, jir kai bàna ku dang rag ku í Wùn Shìdun.”

⁸ Barà Bilatus fig big dang àdòníng, sái zinn pànn swàb kà rìg ku tinn.

⁹ Bilatus kà kàng yag mà luwá ni, n bib jakàng Yesu jír n rag wàníng bi sig áni rà? Ama Yesu dinya fig ku jír bu zyun bàna.

¹⁰ Sái Bilatus bib ku rag, “Wá dinya fig mì bàna rà? Asai à yì fig wà n shi sig ma gban á shinn bu-à má sa bàna rà? Kó ma dang rag má fim wù, má fim wù. Kó ma dang rag má dab bàg gban

rìg wù, má dab bàg gbam rìg wù.”

¹¹ Yesu dang rag, “A bàna ma gbam á shinnmí ni, sái Shìdun ma ya hing wù. Jir wàníng mpìr-à ya kà sig mì á vùwú ni níng, kab wù ma bu-à bibai sa.”

¹² Barà Bilatus fig àdòníng, ku ri zìm aku sa pyù-à aku finn tafinn Yesu. Ama Yahudawaká yan nài yán n dang rag, “Wà wa sa hing àdòníng, wù í jàu kùr Kaisar bàna. Bara Yesu dang rag ku í kùr níng, ku ri sa kùr Kaisar yawari.”

¹³ Barà Bilatus fig àdòníng, ku zìg yag Yesu mà myann mà byar-à big dab jann sig, í byar-à big ri gib jír, big ri bar byar-à hi á nu jir Yahudawaká ni rag, í Gabbata.

¹⁴ Ayúnn-à níng hi, byar-à ma kyàr hing í àyúnn Pìm Wam Zu. Ayúnn-à fòr rìghing áyau shinn, sái Bilatus dinya mpìr Yahudawaká n rag, kùrbá shi sig níng.

¹⁵ I byar-à hi, big wa nài yán n dang rag, “Abig gban rìg ku. Abig gban rìg ku. Abig dab bàg gbam rìg ku á bín-à ni.”

Bilatus bib big rag, “Ning ri zìm ní dab bàg gbam kùrnà rà?”

I byar-à hi, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni zìm, n dinya ku rag, “Yi bàna ma kùr zyun, sái kùr Kaisar.”

¹⁶ I byar-à hi ku zìg Yesu n ya big, abig dab bàg gbam wàníng á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín

(*Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43*)

Sojaká ri sar myàng kwonn ma ku í zyun.

¹⁷ Sái big sinn kà ku aku swann zìg yag kwonn ma bín-à bá dab bàg gbam ku ma kàhi á byar-à big ri bar rag Akib Shinn. (A nu jir Yahudawaká ni big ri bar Golgota).

¹⁸ A byar-à hi, big dab bàg gbam kwonn ku ma mpìr pyàna. Yesu shi kà sig buwá áyau-à ni, mpìr zyun shi sig buwá á agunn vìm nuwá ni, zyun shi sig á agunn vìm súrwá ni tinn.

¹⁹ Bilatus ba sinn sig bu màhàn, n kànn bàg sig mà byar-à big dab bàg gbam sig Yesu níng, bu-à hi big ba sig n rag, “Yesu í mpìr-à á Nazarat, í kùr Yahudawaká.”

²⁰ Yahudawaká nìnnànn nímá jangga hing bu-à big ba sinn sig níng. Bu-à sa níng, byar-à big dab bàg gbam sig Yesu níng, nonn fig ma finn swann-à bàna. Big ba sig bu-à hi á nu jir Yahudawaká ni, ma nu jir Romawaká, ma nu jir Helenawaká.

²¹ Sái àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, big dinya Bilatus rag, kada aku ba rag, “Yesu í kùr Yahudawaká” bàna, ama aku ba rag, “Wàníng dang rag wàníng í kùr Yahudawaká.”

²² Bilatus dang rag, “Bu-à n ba sig níng, shi rìghing.”

23 Barà sojaká dab bàg gbam Yesu, big zìg jàwá, n gàfinn kyau yina. Kyau zyun í bu soja zyun, zyun í bu soja zyun tinn. Big gàfinn àdòníng, shinnbá big yina big dig vinn rig. Ama dà sig í jà wùwàì zyun-à big kwìb fig á kwìb bàna, big zwàu síg káhi á zwàu.

24 I byar-à big dinya bar òrìbá rag, “Kada ayi gbar ka jà-à níng átai bàna. Ama bu-à sànsig ayi sa bàna, ayi dab shasha, mpìr-à ma jì hing aku zìg jà-à níng.” Sa sig àràng barà jir Shìdun dang sig n rag,

“Bá zìg jàmí má gàfinn ya shinnbá,
bá dab shasha jirà abig dab jì jà wùwàimí ni.”
Wàníng í bu-à sojaká sa sig.

25 Uwàkà káhi sar sig á pyànn byar-à big dab bàg gbam sig Yesu níng, zyun í na Yesu, ma nàtí Yesu, ma Maryamu wà Kilofas, ma Maryamu Magdaliya.

26 Barà Yesu myàng nàwá, ma wùn sukàwá zyun-à ku zìm kab sig, sar sig, ku dinya nàwá rag, “Wàníng í wùnwú!”

27 I wà ku dinya wùn sukàwá n rag, “Wàníng í nàwú!” I byar-à hi, wùn sukà-à níng zìg yag na Yesu mà luwá ni.

Barà Yesu Wu Kiwá
(*Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49*)

28 Yesu yì rìghing kó kai sa n vinn rìghing. I wà ku dang rag, ku rì fig ajor zàpìr. Ku dang sig àdòníng àjirà jir

Shìdun aku shi àràng barà big ba sig.

29 Akwìnn zyun shi sig màhàn, big wìr mònn sig zàn àban áni. I byar-à hi, big lir kà sig soso áni, n pa kà sig á bín zyun ni. Big zìg n du kà Yesu á nu-à ni.

30 Barà Yesu wa zàn àban-à níng, ku dang rag, “Tàma-à níng kó kai vinn rìghing.”

Sai ku í kab wann rìg-à wàinwá. Ku í wu rìg-à.

Big Winn Yesu Sau á Gàu-à Nì

31 Barà big yì hing rag byar-à kyàr í àyúnn wùwàì, í àyúnn shi ngàng, kada abig fim kì mpìr káníng á bín-à ni bàna. I wà Yahudawaká yag n vig Bilatus abig ta kìm rìg barbá, ma àjirà abig wu rìg kìni, abig zìg tìg wann big á jìnn ni.

32 I byar-à sojaká bi, n ta kìm rìg bar mpìr pyànaká big dab bàg gbam sig ma Yesu.

33 Ama big bi fòr á byar Yesu ni, n myàng ku wu rìghing. Big ta kìm fig barwá bàna.

34 Ayau soja káníng ni, zyun zìg sau, n winn Yesu ma kàhi á gàu-à ni, sáì àsà ma zàpìr zu á òrìwá ni.

35 Mpìr-à myàng sig bu káníng, ku dinya hing ning barà sa sig áni, jirà aning bir pìkyinn ná áni. Jírwá í jir àjai. Ku yì rìghing bu-à ku dinya sig ning níng í jir àjai.

36 Wàníng sa sig àdòníng jirà jir Shìdun aku sa àràng

barà ku dang sig rag, “Ak-ibwá kó nzyun abig ta kìm bàna.”

³⁷ Byar zyun ku dang sig rag, “Mpìrká má myàng mpìr-à big winn sig níng.”

Barà Big Jì Ki Yesu

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56*)

³⁸ Mpìr zyun shi sig áni, big ri bar ku Yusufu, ku í mpìr-à mà finn swann Ari-matiya. Ku ri bònn bàg Yesu, bu-à sa níng ku ri shàr zinn Yahudawaká. Ku vig Bilatus ki Yesu. I wà Bilatus dang rag tò aku yag zìg. I byar-à ku yag zìg.

³⁹ Ku ma Nikodimu yag sig í zyun. I Nikodimu zyun-à rì yag sig mà byar Yesu ni á fi-à ni níng. Nikodimu pànn yag kwonn sig ma mur big vù kwonn sig ma alu, í bu-à big ri pàb ki á òr. Bu-à hi má sa àràg tasa dari zyun.

⁴⁰ I byar-à Yusufu ma Nikodimu zìg ki Yesu, n pàb ku bu-à níng hi á òr-à ni, n bing kà ku á jà mìmìg, àràg barà Yahudawaká ri sa kyann sai-à bá jì kibá.

⁴¹ Byar-à bá jì ku níng, da shi sig màhàn, mà da-à hi ni amir zyun shi sig áni big jì fig ma mpìr áni bàna.

⁴² Amir-à hi shi yàr sig mà byar-à big shi sig. Barà í àyúnn-à Yahudawaká má sa vinn swàmbá áni, jirà abig shi ngàng àyúnn Asabar byar-à kyàr níng, í byar-à big zìg ki Yesu n yag sinn kà áni.

20

*Yesu Dù Nann Zu Kàng
Ma Yonki*

(*Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12*)

¹ Ayúnn Ladi í pyimbyau yìyì níma bu yar fig ma bàna, sái Maryamu Mag-daliya yag mà amir-à ni. Ku myàng abàn-à á nu amir-à ni big tìr dù rìghing.

² Ku shàr kàng bi mà shàu á byar Bitrus ma wùn sukà Yesu zyun-à Yesu ri zìm wàni. Ku dinya káníng rag, “Big zìg zu rìghing Shinn Luyí mà amir-à ni, yì yì fig byar-à big sinn sig kiwá bàna.”

³ Sái Bitrus ma wùn sukà-à hi dù n yag mà amir-à ni.

⁴ Big pyànà bidìm pàr, big shàr yag ma shàu, ama wùn sukà-à níng shàr kab Bitrus í ni, n yag fòr jag rìg ku mà byar amir-à ni.

⁵ Wùn sukà-à níng binn kir wann, n da myàng kà yag zuwá, ku myàng sig íri jà-à big bing kà sig Yesu áni níng, ama ku kà yag fig mà amir-à ni bàna.

⁶ I byar-à Bitrus bi ásimwá ni, n kà yag mà shar amir-à ni, ku myàng jà-à big sinn kà sig Yesu áni níng, wan wìr wann sig mà yau mà finn amir-à hi ni màhàn.

⁷ Jà-à big bing kà sig shinn Yesu áni níng, wan wìr wann fig á jà-à big sinn kà sig ku áni níng bàna, ama wan wìr wann sig byar zyun kim.

⁸ Wùn sukà zyun-à nìm yag fòr jag sig mà amir-à ni

níng, kà yag mà yau tinn.
Ku myàng n bir pìkyinn.

⁹ A sai-à níng hi, big yì byann fig wà jir Shìdun dang rag, wàníng má wu, má dù nann zu kàng ma yonki níng bàna.

¹⁰ I byar-à yann sukàwá big kàng yag rìg mà lu-à ni.

Yesu Mir Gbib Zu á Pyànn Maryamu Magdaliya

(*Mat 28:9-10; Mar 16:9-11*)

¹¹ Maryamu sar sig mà nu nkyun amir-à ni mà myann, mi ri kig. Ku kir wann n myàng kà yag amir-à.

¹² I byar-à ku myàng yann aswamká bu Shìdun mà wai pyànà sar sig màhàn ma jà mìmìg á byar-à big jì sig Yesu Kristi. Zyun sar sig á agunn-à và dun, zyun sar sig á agunn-à và tài.

¹³ I byar-à big dinya ku rag, “Uwà-à níng, wù ri kig í kai rà?”

Ku dinya káníng rag, “Ai big zìg rìghing Shinn Luyí, n yì fig byar-à big zìg yag sig ku bàna.”

¹⁴ Barà ku dang jír-à níng, n sar vim bìr bi àdòníng, sái ku myàng Yesu sar sig ásimwá ni, ama ku yì fig wà í wàníng bàna.

¹⁵ Yesu bib ku n rag, “Uwà-à níng, wù ri kig í kai rà? Wù ri yàn kyann í ni rà?”

Ku dang rag, “Wà wa zìg sig òr Yesu í ni, á tìya mì byar-à à sìn sig, jirà n yag zìg.” (Ku ri kyab rag, kó wàníng í mpìr-à ri myàng kwonn ma da-à hi.)

¹⁶ Yesu bar ku n rag, “Maryamu!” Ku myàng kàng bi zuwá, n bar wàníng á nu jir Yahudawaká ni, n rag, “Rabboni!” Yir jír-à níng í malam.

¹⁷ Yesu dinya ku rag, “A pànn mì bàna, n nai yag fig ma mà byar Tamí ni bàna. Ama á yag mà byar yann sukàká bumí ni, á dinya big, mì ri nai yag mà byar Tamí ni, í Tabá tinn. I Shìdunmí, í Shìdunbá tinn.”

¹⁸ I byar-à Maryamu Magdaliya yag, n dinya yann sukàwá big n rag, ai ku myàng hing Yesu, wàníng dinya hing ku jír-à níng.

Yesu Mir Gbib Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni

(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49*)

¹⁹ Ayúnn Ladi àkamzau yann sukà Yesu big shi sig mà tonn-à ni, n kig òr rìghing nu nkyun-à, jir kai bàna big ri shàr zinn àgbam mpìr Yahudawaká. I byar-à Yesu bi n sar kà áyaubá ni, n dinya big rag abig shi ítau.

²⁰ Barà ku dinya big àdòníng, ku tìya big vùwá ma gàuwá tinn, sái yann sukàwá big fig àjwár barà big myàng yì wà í Yesu.

²¹ Sái Yesu dinya jakàng big n rag, “Aning shi ítau. Barà Tamí swam bi sig mì níng, í barà má swam yag ning àdòníng tinn.”

²² Barà ku dang àdòníng, sái ku vinn yag káníng wau, n dang rag, “Aning zìg Awun Kyikyàr Shìdun.

23 Mpìrká na yafa ya big bu bibaibá, Shìdun yafa rìghing big, ama mpìrká na yafa ya fig big bu bibaibá bàna, Shìdun má yafa ya fig big bàna tinn.”

Yesu Mir Gbìb Zu á Pyànn Toma

24 Toma, í wùn sukà zyun áyau yann sukàká bu Yesu Kristi, ku í wùn òtài, ku bàna áyaubá ni sai-à Yesu bi níng.

25 Sáí jàuwá big dinya ku n rag, big myàng hing Yesu. Ku dinya káníng n rag, sái kwa myàng hing àbànn kusa-à big dab bàg gban sig wàníng á vù-à ni níng, kwa du kà hing pwai vùwá áni mpyim, kwa pàb hing gàu wàníng tinn, í wà kwá ni zìm rag àjai. Wà ma í nímá bàna, kwá bir fig pìkyinn áni bàna.

26 Sai-à big dang jír-à níng fòr hing su awinyin, í byar-à yann sukàká kà jakàng mà tonn-à ni. Toma kà áyaubá ni tinn. Big kig dim rìghing nu nkyun-à big shi sig áni níng. I byar-à Yesu kà bi á byar-à big shi sig níng, ku ma káníng shi sig í zyun. Ku dinya káníng rag, abig shi ítau.

27 Ku dang jír ma Toma, ku rag, “A du kà pwai vùwú áyág, á myàng wàníng í vùmí, á zìg bi vùwú, á tib á gàu òrmí, kada á sa rag yipyàr bàna. Ama bu-à mì ri zìm, á bir pìkyinnwú á byarmí ni.”

28 I byar-à Toma dang rag, “Wù í Shinn Lumí, wù í Shìdunmí tinn.”

29 I byar-à Yesu bib ku rag, “I jirà à myàng sig mì, í bu-à sa à bir sig pìkyinnwú á byarmí ni rà? Shìdun má ya mpìrká myàng fig mì bàna, ama big bir hing pìkyinn á byarmí ni, bu-à big ri zìm.”

Bu-à Sa Yohanna Ba Sig Tarkada-à Níng

30 Yesu sa hing bu nìnànn nímá, á zu yann sukàká buwá ni, kà zyun-à big ba kà fig á tarkada-à níng ni bàna.

31 Ama big ba sig káníng jirà aning bir pìkyinn á byar Yesu ni barà ku í Almasihu Wùn Shìdun. Wà na bir hing pìkyinn á zinnwá ni, ná dìg yonki kinn kinn.

21

Yesu Mir Gbìb Zu á Byar Yann Sukàwá Big Káhi

1 I byar-à Yesu mìr gbìb zu jakàng á byar yann sukàwá big mà Ayunn Tibariya. Wàníng í barà ku mìr gbìb zu sig áni:

2 Yann sukà Yesu sùmpyànn shi kwonn sig í byar òzyun. Mpìr káníng í Siman Bitrus ma Toma zyun-à big ri bar ku rag wùn òtài, ma Nataniél á finn swann Kana á jànn Galili ma yann Zabadi, ma mpìrká káhi pyàna áyau yann sukàká ni.

3 Siman Bitrus dinya big rag, buwá kwá yag gban jái.

A byar-à níng hi, big dinya ku rag, “Yi ri zìm yá yag ma wù í zyun.” Big zu n yag kà

á kòr-à ni, ama á fi-à níng hi, big gban fig bu bàna.

⁴ Barà byar-à bi kyàr, Yesu sar sig mà nu zàpìr-à ni, ama yann sukàwá big yì fig rag í ku bàna.

⁵ Yesu bib big n rag, “Jàumí big, ning pànn hing jái rà?”

Big zìm n rag, “Yi pànn fig kó bu nzyun bàna.”

⁶ Ku dinya big rag, “Aning vinn yag birginá á agunn vim nu kòr-à ni, ná pànn jái.” Big vinn yag n pànn jái, n gbar sar fig birgi-à bàna, jir kai bàna jáiká mònñ kab gban.

⁷ Wùn sukà zyun-à Yesu ri zìm níng, dinya Bitrus rag, “I Shinn Luyí!” Barà Siman Bitrus fig àdòning, ku zìg jawá n bir dim dirwá ma kàhi, jir kai bàna ku sar sig mir áyonn, n pìm kù kà á zàpìr-à ni.

⁸ Yann sukàkà káhi bi á kòr, big shi nonn fig mà nu zàpìr-à ni bàna. Big bi gbar birgi zyun-à mònñ sig ma jái-à níng.

⁹ Barà big nann zu bi àdòning, big myàng akan pyìr ma jái á shinn pyìr-à ni, ma agir brodi.

¹⁰ A byar-à níng hi, Yesu dinya big rag, “Ayau jáiká ning gban sig níng, aning zìg bi káhi.”

¹¹ Siman Bitrus nann yag á kòr-à ni, n gbar zu bi birgi-à á myann, mònñ sig ma jáiká ñkwònñ ñkwònñ nímá, àràng àkunn 153. Kó barà jáiká hi nànn sig wàni níng, birgi-à ka fig bàna.

¹² Yesu bar big n rag “An-ing bi ji buju.” A byar-à níng hi, áyau yann sukàkà buwá ni, kó mpìr nzyun bib fig ku rag, “Ku í ni rà?” bàna, jir kai bàna big yì hing í Shinn Lubá.

¹³ Yesu bi zìg agir brodi ma jái, n ya big.

¹⁴ Kwonn ma wàníng í wà wa sara wà Yesu bi á byar yann sukàwá big, ásai-à ku dù nann zu mà amir-à ni.

*Yesu Bib Bitrus n Rag,
“Wù ri Zìm Mì Rà?”*

¹⁵ Barà big ji vinn rìg buju àdòning, sái Yesu bib Siman Bitrus rag, “Siman wùn Yohanna, wù ri zìm mì hár kab bu mpìr káníng rà?”

Bitrus zìm n dinya kàng ku rag, “Shinn Lumí, à yì hing àjai, mì ri zìm wù.”

A byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, “A myàng kwonn ma àdùnká bumí.”

¹⁶ Yesu bib ku bar kàun pyàná, n rag, “Siman wùn Yohanna, wù ri zìm mì rà?”

Ku zìm n dinya wàníng rag, “Shinn Lumí, à yì hing mì ri zìm wù.”

Yesu dinya ku rag, “A myàng kwonn ma àdùnká bumí.”

¹⁷ Yesu bib jakàng ku kàun sara, “Siman wùn Yohanna, wù ri zìm mì rà?”

A byar-à níng hi, pìkyinn Bitrus í bai rìg-à, jir abib-à Yesu bib ku kàun sara n rag, “Wù ri zìm mì rà?” Sái ku dinya Yesu rag, “Shinn Lumí, à yì hing kó kai bidim pár, à yì hing mì ri zìm wù.”

Yesu dinya ku n rag, “A myàng kwonn ma àdùnká bumí.

¹⁸ Mì ri dinya wù àjai, ásai-à wù í wùnshái, wù ri sa bu-à wù ri zìm, wù ri yag byarká wù ri zìm. Ama á sai-à wa kàng hing àwàutím, wá du yag vùwú, bá gbar dù nann zu wù, má zìg yag wù mà byar-à à zìm fig bàna níng.”

¹⁹ (Barà Yesu ri dang àdòníng, ku ri tiya mpìrká íri ki-à Bitrus má wu zyun-à mpìrká má swam yan zìnn Shìdun.) A byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, “A bàg bi mì.”

Bitrus Bib Yesu Abib á Shinn Yohanna

²⁰ Bitrus myàng kàng bi zuwá, n myàng wùn sukà zyun-à Yesu ri zìm, ri kan bàg big. Wàníng í mpìr-à shi yàr sig ma Yesu ásai-à big ri ji buju, ku zyun-à dang rag, “Shinn Luyí, mpìr-à má wann tafinn wù í ni rà?”

²¹ Barà Bitrus myàng ku àdòníng, ku bib Yesu rag, “Shinn Lumí, ma mpìr-à níng má sa í kai rà?”

²² Yesu dinya ku rag, “Wà ma ri zìm aku shi hár sai-à ma kàng bi, bu-à du wù í kai rà? Buwú dái, á bàg bi mì.”

²³ Tai jír-à níng kàng kwìb rìg mà byar mpìrká ri bàg Yesu, n rag wùn sukà-à níng má wu fig bàna. Ama Yesu dang fig àdòníng bàna. Ku dang rag, “Wà ma zìm hing aku shi hár sai-à ma kàng bi, bu-à du wù í kai rà?”

²⁴ Mì Yohanna mì í wùn sukà zyun-à fig sig jír-à níng ma sungmí, ò myàng hing ma zumí, mì í àsàin-à ba sig jír-à á tarkada níng ni. Ayi yì rag jír-à níng í jír àbyann.

²⁵ Yi shi sig ma buká nìnànn nímá wà Yesu sa sig. Mì ri kyab wà big nìm ma ba vinn rìg hing big bidim pàr, byar-à yi nìm má sinn tarkada káníng á dunyaru-à níng ni, nìm bàna.

Swàm Yann Aswamká Bu Yesu

Tarkada-à níng í Luka ba síg nì, mpìr àsàin-à ba síg, “Jír Ajwár-à Luka Ba Sig.” Bu-à ku ba síg á tarkada-à níng nì, í jirà aku tiya mpìrká barà mpìrká zyun-à bàg jag síg Yesu níng dang kyann síg jir àjwár-à níng mà Urushalima, ma Yahudiya, ma Samariya, ma byarká kádà á dunyaru (Swàm Yann 1:8). Tarkada-à hi ri dinya yi barà Awun Shìdun sa shang mpìrká zyun-à bir síg pìkyinnbá á byar Yesu ni barà bá dang jir àjwár á byarká á dunyaru, zinn bàna. Tarkada-à hi ri tàg yi barà Awun Shìdun kà á pìkyinn mpìrká nì, n myàng kwonn ma big áyau swámhá nì. Tarkada-à hi ri tiya yi barà Jir Ajwár-à níng shi síg ma gbam barà má vim bìr shu mpìrká zyun-à ma bir hing pìkyinn á byar Yesu.

Yesu Dang Rag Awun Shìdun Má Bi

¹ Tarkadamí níng mì ri ba ya wù Tiyafalas. Ayau tarkadamí wà jijag ò ba dinya síg wù bu-à Yesu rì sa síg, á sai-à ku kà jag swámhá, ma jírwa ku rì tàg síg,

² hár sai-à Shìdun bi zìg nann zu yag ku mà wai. Sai-à Shìdun zìg nann yag fig ma ku bàna níng, ku ri shi mi

ri dang jír ma gbam Awun Shìdun, mi ri dinya vinn yann aswamhá big, ká ku shig zu síg níng, jírwa.

³ Sai-à ku wu rìghing, n dù nann zu kàng, ku shi su dipyànà, ku ri zu á byarbá nì, mi ri tiya big shinnwá kàun nìnànn nímá á gbib-à bá yì rag ku shi síg ma yonki. Ku ri dinya big jír barà Shìdun má na kùrwá.

⁴ To, sai-à big ri shi kwonn í byar nzyun, ku dinya káníng rag, kada a káníng dù dà fim finn swann Urushalima bàna. Ku rag, a káníng shi màhàn sái wà Tawá Shìdun ma ya hing big Awunwá zyun-à ku rì dinya síg big rag, kwá ya big níng. Ku rag, “Bu-à Shìdun má ya ning níng, í bu-à ò rì dinya síg níng.

⁵ Wà Yohanna ri wau mpìr òr batisma, ku ri wau ma zàpìr. Ama su má nonn fig bàna, Shìdun má wau ning òr batisma ma Awunwá.”

Yesu Dà Fim Rìg Big n Yag Mà Wai

⁶ Barà yann sukàkà ri shi kwonn ma Yesu, big bi bib ku rag, “To, Shinn Luyí, á dinya yi, tàma-à níng wá ya kàng mpìr Israilaká gbam abig na kùr á jànnbá nì rà?”

⁷ Sái Yesu rag, “I Tamí Shìdun yì síg sai-à hi nì. Ku í àsàin-à ri sinn sai-à bu káníng má sa. Ama bu-à du ning ma kàhi bàna.

⁸ Sai-à Awun Shìdun ma bi hing á shinn ná nì, ná shi ma gbam, í wà ná dang jírmi á byar mpìrká shi síg

á finn swann Urushalima, ma jànn Yahudiya, ma jànn Samariya, hár ma agunn jànnká á dunyaru bidim pár.”

⁹ Barà Yesu dang kinn rìg jìrwá àdòning, sái big rag abig myàng níng, ku zu rìghing áyaubá ni, mi ri nann zu yag mà wai, akor bi bir dim rìg ku, big myàng fig rag ku bàna.

¹⁰ Big shi, big ri myàng nann zu yag zubá mà wai. Barà Yesu ri nann zu yag àdòning, sái big rag abig myàng níng, mpìr pyànà bi sar sig á pyànnbá ni. Mpìr káníng wìr sig ja mìmìg.

¹¹ Big bib yann sukà káníng rag, “Ning mpìrká á Galili, sáshinn ning ri myàng nann zu yag zuná mà wai, í kai sa sig ni rà? Yesu zyun-à ning myàng ku dù á byarná ni, n yag sig mà wai níng, ná myàng kwá kàng bi kàng áyau akor-à ni àràg barà ning myàng ku yag sig níng.”

Big Shig Zu Mpìr-à Má Pyann Shinn Yahuda

¹² Barà yann sukàká fig jìr-à níng, big dù á Wùn Mwir Zaitun. Byar-à hi shi yàr sig mà finn swann Urushalima, fòr àràg mel zyun. To, big dù màhàn n kàng yag kàng mà finn swann-à ni.

¹³ Big fíg jìrà yag mà tonn zyun-à big mi ta bàg kwonn sig mà wai, í tonn byar-à big ri shi kyann áni. Yann sukà káníng hi í Bitrus ma Yohanna ma Yakubu

ma Andarawus ma Filibus ma Toma ma Bartalamawas ma Matiyu ma Yakubu wùn Halfa ma Siman Zaloti ma Yahuda wùn Yakubu.

¹⁴ Mpìr káníng bidim pár big ri kwonn nubá, mi ri vig kyann Shìdunbá í byar úzyun. Uwàká káhi shi sig màhàn tinn. Ayau mpìrká shi sig níng, zyun í Maryamu na Yesu, ma wunzà Yesu big.

¹⁵ Ayúnn zyun mpìrká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á byar-à big ri vig kyann Shìdun. Big fòr hing mpìr dìb-sùnnjin. Ayúnn-à hi Bitrus sar dù nann zu á wai, n dang jìrwá.

¹⁶ Ku dang rag, “Wunzàmi big, shi sig àràg í tonn, jir Shìdun aku shi àjai àràg barà big ba sig, wà zyun-à Awun Shìdun rì dang sig á nu Dawuda á jir shinn Yahuda zyun-à sa sig gbìb big pànn sig Yesu.

¹⁷ Big rì wànn kà sig ku áyauyí ni, ku rì sa sig swàm-à níng tinn.”

¹⁸ (Ku yag wann da ma bàì-à ku wann tafinn sig Yesu ma káhi, n yag kù wann bì á bìn mà da-à hi ni n kàng kir ma shinn, finnwá kyìg, byaafigwá dòn timer rìg á myann.

¹⁹ Tai kiwá níng kàng kwib gban rìg finn swann Urushalima bidim pár, big bar da-à hi á nu jìrbá ni n rag Alkadama. Yìrwá í “Da àsà.”)

²⁰ “Jir kai bàna big ba sig á tarkada Zabura rag,

'Abig sìnn kàng luwá
kànnfinn,

kada mpìr aku shi áni bàna.'
Big ba sig á byar zyun n rag,
'Abig ya swàmwá á vù mpìr
zyun kim.'

21 "To, barà sa sig àdòning,
ayi dìg mpìr zyun aku pyann
shinnwá. Mpìr-à níng hi ayi
dìg í zyun-à rì shi sig áyauyí
ni, n myàng sig bu-à Yesu rì
sa sig big zuwá.

22 Wato mpìr zyun-à
rii kyann big Yesu sai-à
Yohanna rii wau mpìrká òr
bisma hár sai-à Shìdun bi
zig Yesu áyauyí ni, n zig
nann yag ku mà wai. I wà
mpìr-à hi má dinya mpìrká
barà Yesu dù nann zu kàng
sig ma yonki, àràg barà yi ri
dang níng."

23 Barà Bitrus dang kinn
rìghing jìrwá àdòning, sái
big bi dang jír á shinn mpìr
pyànà. Yusufu zyun-à big
ri bar ku zìnnwá Barsaba.
Zinn tawá í Yustus. Mpìr-à
wà wa pyànà níng í Matiyas.

24-25 To. I wà big bi vig
Shìdun rag, "Shinn Luyí, wù
ri myàng pikyinn mpìrká
bidim pàr. To, áyau mpìr
pyànà káníng ni, á tìya yi
wà zyun-à à shig zu sig aku
pyann shinn swàm-à Yahuda
wùn aswamwú shàr tafinn,
n yag wu sig níng."

26 I byar-à hi, big bi dab
shasha. Shasha big dab sig
níng pànn á shinn Matiyas.
Sái big bi sìnn kà ku áyau
kyau yann sukàkà bu Yesu
dwib agban zyun-à níng.

*Awun Shìdun Bi Kà á
Shinn Mpìrká Bu Yesu*

2

1 Ayúnn ùwài zyun big
ri bar rag í Pentikos, barà
àyúnn-à níng hi fòr, sái
mpìrká ri bàg Yesu big bidim
pàr big kwonn shi sig í byar
ńzyun.

2 Big ri shi, sái big rag
abig fig níng, big fig nài
gbam wàni, shi àràg í wàu
zyun ngbam nímá ri gbár
nì, wann bi mà wai, n gbar
mònn lu-à big shi sig áni
níng bidim pàr.

3 Sái big myàng bu shi
àràg anam pyìr bi, n yam
gàb fim rìg á shinnbá ni
bidim.

4 I byar-à hi Awun Shìdun
bi kà á kyinnbá ni big bidim
pàr. Big bi dang nu jìrká
káhi kim kim, nu jír-à big ri
dang bab fig bàna. Big dang
bar bu-à Awun Shìdun ya sig
big abig dang.

5 Mpìr Yahudawaká káhi
shi sig á finn swann Urushal-
ima big í mpìrká ri wib
Shìdun, big bí sig byar kim
kim kó áni á dunyaru bidim
pàr.

6 I byar-à big fig nài gbam
mà wai àràg í wàu. Barà big
fig àdòning, big shàr kwonn
bi gban rìg á byar káníng ni.
Kó ni ri fig káníng ri dang nu
jìrbá.

7 Mamaki pànn rìghing
big, big rag, "Mpìrká ri dang
jír-à níng bidim íri mpìr
Galiliká bàna rà?"

8 Sáshinn yi ri fig kó ni ri
dang jír big nu jírýí rà?

9 Yi shi sig nì mpìr jànn kim kim. Yi mpìr Partiyawaká, mpìr Madayanawaká, mpìr Ilamawaká, mpìrká á jànn Bagadaza, ma jànn Yahudiya, ma jànn Kapadokiya, ma jànn Pantas, ma jànn Asiya,

10 ma jànn Pirijiya, ma jànn Pamfiliya, ma jànn Masar, ma jànn Turabus agunn finn swann Kurane, hár ma mpìrká á jànn Roma.

11 Yi bi sig yi yann Yahudawaká big ká í Yahudawaká bàna, ká ri bàg Shìdun àràng barà mpìr Yahudawaká ri bàg. Ayauyí ni mpìrká káhi bi sig ma Karita ma Arabiya. Yi bidim pár yi ri fig big ri dang jír big nu jíryí, big ri dang bu ùwài-à Shìdun sa sig.”

12 Big sa mamaki, jír-à hi vù rìghing big átai, big bib bar òrìbá rag, bu-à hi í kai rà?

13 Sáí mpìrká káhi màmm jwann big, n dang rag, “Ai, káníng wa pyann sig shin, í bu-à sa níng.”

Bitrus Dinya Big Yìr Bu-à Sa Sig

14 Sáí Bitrus ma jàuwá big dwib agban zyunn big sar dù nann á wai. Bitrus dang jír ngbam níamá. Ku dinya mpìrká kwonn shi sig níng rag, “Ning wunzámí big, mpìr Yahudawaká ma mpìrká á finn swann Urushalima, aning shi akim, aning fig jírmí n

dinya ning yìr bu-à sa sig níng.

15 Mpìr káníng wa pyann fig shin àràng barà níng ri dang níng bàna. Tàma-à níng í àsháú ajunndúbi, sa fig ma barà mpìr má wa pyann shin bàna.

16 Bu-à níng myàng sig níng, í bu-à Yoila mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun, ku ri ba sig n rag,

17 ‘Shìdun rag, sai-à dunyaru ma nyàan vinn,

kwá wìr wann bi ya mpìrká bidim pár Awunwá má ká á kyinnbá ni.

I byar-à yann wunùká bigné big yann uwáká bigné má dang jírwá.

I byar-à yann sukáká bigné má myàng bu-à big myàng bab fig á dunyaru bàna.

I byar-à àgbamká bigné má la la.

18 Hár kwá wìr wann ya fàuká buwá big awunwá á àyúnn-à hi.

Kwá wìr ya wunù ma uwá bidim pár.

I wà bá dang jírwá.

19 Kwá sa swàm bu mamaki mà waisháú-à ni,

kwá sa á jinn ni tinn, barà mpìrká má myàng gbamwá.

Bá myàng àsà ma pyìr ma azunn pyìr.

20 Bá myàng àyúnn-à má kàng rìg fi.

Bá myàng sòn-à má gbànn shi àràng àsà,

í wà Shinn Luyí má bi, àyúnn-à níng hi í àyúnn-à ùwài.

21 I wà kó ni ma vig hing Shinn Luyí a wàníng myàng ashiwá, wàníng má zìg zu ku.'

22 "Ning mpìr Israilaká, aning fig. Yesu mpìr á Nazarat í zyun-à Shìdun shig zu sig ma shinnwá. Ku sinn sig wàníng á pyànn ná ni, ku sa swàm bu mamaki á vù wàníng ni, jirà aning yì rag í ku swam bi sig wàníng ni. Ning má, ning yì hing ku.

23 Shìdun ya kà sig mpìr-à níng á vùná ni. Ku yì rìghing bu-à ná sa wàníng. Ku zìm síg nì àdòníng. Ning zìg ku, n ya kà á vù mpìrká ri sa bu-à bibai abig dab bàg gban ku á òr bín, ku í wu rìg-à.

24 Ama barà ning gban rìghing ku níng, Shìdun bi gbar dù kàng ku ma yonki. Shìdun zìg zu rìg ku áyau awa ki. Shar ki pànn sar fig ku bàna.

25 I barà Dawuda rì dang sig áni á shinnwá ni. Ku dang rag,

'N myàng yì rìghing Shinn Lumí,

ku ri shi kyann á pyànnmí ni,

ku ri shi á vim numí ni,

barà kwá sa shang mì, má shàr fig kó bu zyun bàna.

26 I bu-à sa pìkyinnmí ri fig àjwár,

jírmí í jir àjwár.

Kó ma wu má, má bir pìkyinnmí á òr wú ni,

27 jir kai bàna ò yì hing wá fim fig mì á shar ki bàna.

Wá fim fig mì wùn sukà kyìkyàrwú a òirmí aku swàr bai bàna.

28 A tìya sig mì gbìb yonki zyun-à kinn kinn.

Barà yì ma wù ri shi zyun níng, wá sa jwar pìkyinnmí wàni.'

I jír bu-à Dawuda ba sinn sig níng.

29 "To, wunzámí big, tàma-à níng má dinya ning jír àjai á shinn yàkúyí Dawuda ni. Ku rì wu rìghing, big jì rìghing ku. Hár tàma-à níng, í barà amirwá shi sig áni áyág.

30-31 Ama jírwá ku dang sig níng, ku dang sig jír á shinn Kristi. Ku rag, wàníng í àsàin-à má dù nann zu kàng ma yonki, jir kai bàna Dawuda í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun. Shìdun rì dinya sig ku rag, kwá sinn kà mpìr zyun áyau yiwaiwá ni, wàníng má na kùr ásimwá ni. I bu-à sa ku dang jí-à níng á shinn Almasihu, n dang rag,

'Bá fim fig wàníng á shar ki bàna.

Òr wàníng má swàr bai fig bàna.'

32 Mpìr-à níng hi í Yesu, Shìdun gbar dù kàng sig ku ma yonki. Yì má yì myàng hing.

33 I wà Shìdun zìg yag ku mà wai. Ku yag shi sig á agunn vim nu Shìdun. Tàma-à níng Shìdun ya ku Awun Kyìkyàr àràg barà Shìdun

gib sig nu rag kwá ya. To, bu-à ning ri myàng janá-à níng ma bu-à níng ri fig, í swàm Awun-à ku wír wann bi sig.

³⁴ Dawuda nann zu yag fig mà wai bàna. Ama ku í àsàin-à dang sig rag,

‘Shinn Luyí Shìdun dinya Shinn Lumí rag, a wàníng shi agunn vìm nuwá ni,

³⁵ sái wà kwa sinn kà hing mpìr azíbká bu wàníng á mìr bar wàníng ni.’

³⁶ “Jir wàníng, sànn sig mpìr Israilaká bidim pár abig yì rag í Yesu zyun-à níng dab bàg gbam sig á bín-à ni, ku í zyun-à Shìdun shig zu sig ku n sinn sig ku Shinn Luyí.”

³⁷ Barà mpìrká shi sig níng fig jir Bitrus àdòníng, í byar-à kyinnbá gib. Big bib Bitrus ma yann aswam kádà níng n rag, “Yá sáshinn rà, jàuyí big?”

³⁸ Bitrus dinya big rag, “Bu-à ná sa bàna, aning fim bu pyìrná, kó ni bidim pár aku wau òr batisma á zinn Yesu Kristi jirá a Shìdun yafa ning bu pyìrná, í wà kwá ya ning Awunwá.

³⁹ Shìdun dang rag, kwá ya ning Awunwá, ning ma yanká bigná big. Hár ku rag kwá ya mpìrká swaibá kim kim, ká zyun-à kwá bar bi á byarwá ni.”

⁴⁰ I byar-à Bitrus dinya big jír nìnànn nímá. Ku twìb big byur rag abig zìg zu shinnbá áyau shwìn-à Shìdun má tìr bi á dnyaru.

⁴¹ Mpìrká fig sig jír wá níng, big nìnànn nímá big bir hing pìkyinn á jír wá ni. I byar-à big wau rìg big òr batisma. Ayúnn-à níng hi mpìr dubu sara swàb kà mi ri bàg Yesu.

⁴² Mpìr káníng ri shwann kyann buká yann aswamká bu Yesu ri tàg big. Big ri ji kyann buju bu-à big ri kyab pànn barà Yesu wu sig níng. Big ri vig kyann Shìdun. I bu-à big ri sa kyann kó ákaun.

Barà Mpìrká Ri Bàg Yesu Ri Shi Shubá Ani Ma Bar Dìrbá

⁴³ Yann aswam káníng bó, big ri sa swàm bu mamaki nìnànn nímá. Hár bi sa bìr mpìrká zinn wír rìg big bidim pár.

⁴⁴⁻⁴⁵ Mpìrká ká ri bàg Yesu big ri shi byar ízyun. Big zìg kwonn buká big shi sig ma kàhi, big ri wann tafim, mi ri gàb fim ya kó ni bài-à bàkyinn barà kwá sa bu-à ku ri zìm.

⁴⁶ Su ma su bidim pár, big ri kwonn yag mà lu Shìdun. A lubá ni, big ri gàb fim buju-à big ri kyab pànn Yesu barà ku wu sig níng. Big ri ji buju ábìr-à ni ma pìkyinn àjwár.

⁴⁷ Big ri swam yan kyann Shìdun. Mpìrká ri zìm big. Su ma su Shìdun ri swàb kà ya big mpìrká ku zìg zu sig níng.

Big Dàb Gbam Mpìr Dor Zyun

3

1 Ayúnn zyun Bitrus ma Yohanna yag mà lu Shìdun àsháu sara àkamzau. I sai-à mpìrká ri vig Shìdun.

2 Big yag fòr á nu nkyun zyun-à big ri bar rag, í Nu Nkyun-à Sisàn. Sái big myàng mpìr bar àkáb zyun, big mà zu kwonn sig ku big kàhi. Big ri swann bi kyann ku á byar-à hi. I wà ku ri vig kyann mpìrká ri kà kyann á lu Shìdun ni níng bu.

3 Barà Bitrus ma Yohanna bi fòr àdòning, í wà ku myàng big n vig big bàì.

4 Barà big myàng ku àdòning, Bitrus dinya ku rag, "A myàng yi."

5 I wà ku myàng yag big, n myàng gbam sig big kyarr nímá. Ku ri kyab rag, kó bá ya ku bàì.

6 Sái Bitrus dinya ku rag, "Bàì kàm, yi bàna big kàhi kó nzyun. Ama bu-à n shi sig big kàhi í bu-à má ya wù. A zìnn Yesu Kristi mpìr á Nazarat, á dù á kyann kyonn."

7 Sái ku bi pànn wàning á vìm nu-à ni, n gbar dù nann zu wàning. Wàning rag aku dù nann zu àdòning, barwá í gbam rig-à.

8 Ku pìm dù nann zu á wai, mi ri kyann rag kyonn. I wà ku ma káníng yag kà í zyun á lu Shìdun ni. Ku ri kyann, mi ri pìm kyann, mi ri yan Shìdun.

9 Barà mpìrká myàng ku ri kyann, mi ri yan Shìdun àdòning,

10 big myàng yì rìghing í ku àsàin-à ri vig kyann bu á Nu Nkyun Sisàn-à níng ni. Sái big sa mamaki wàni. Big kyab barà ku gbam sig áni, big yì fig bàna.

Bitrus Dang Jir Yesu

11 I byar-à hi big shàr kwonn bi á byarwá ni. Ku shi sig á Mitàb Sulemanu. Ku pànn gbam sig Bitrus ma Yohanna.

12 Barà Bitrus myàng big shàr bi àdòning, ku bib big jìr n rag, "Mpìr Yahu-dawaká, sáshinn níng ri sa mamaki àdòning rà? Níng ri kyab rag yi sa sig swàm bu mamaki-à níng big gbam shinnyí rà, kó níng ri kyab rag, í jirà yi mpìr sisàn rà?"

13 Swàm-à níng í Shìdun bu yàkúyí sa sig nì. I Shìdun bu Ibrahim bu Ishaku bu Yakubu, ku ya sig wùn sukàwá Yesu gbam bu ùwài-à níng íni. Yesu-à níng hi, níng zìg ku n ya kà ku á vù Bilatus. Bilatus ri zìm á pìkyinnwá ni aku finn tafinn Yesu a wàning yag, ama níng ngàng.

14 Yesu í mpìr kyìkyàr, mpìr gwangga. Ama níng ngàng ku. Níng vig Bilatus aku finn tafinn ya níng mpìr agban ki-à níng.

15 I wà níng bi gban rìg àsàin-à ri ya mpìrká yonki-à níng. Ama Shìdun gbar dù kàng ku big yonki. Yì má, yi myàng hing ma zuyí.

16 I jir zìnn Yesu í bu-à sa mpìr-à níng dig sig gbam òrwa á dò jir pìkyinn bir

á byar Yesu. Aning myàng, mpìr-à ning ri myàng shi sig níng, ning yì hing ku. Jir pìkyinn bìr á byar Yesu ni, í bu-à sa ku dìg sig gham òrúwá, ku shi sig ítau á pyànn ná ni.

17 “To, wunzámí big, bu-à ning ma àgbamká buná sa sig Yesu níng, ò yì hing, í jirà ning yì byann fig wà ning ri sá bu-à bibai bàna.

18 Sai-à rì níng, Shìdun dang jír á nu mpìrká rì dang kyann sig jírúwá n rag, kwá swam bì Almasihu, wàníng má bì wa shwìn. I wà tàma-à níng ku sa bu-à hì sa rìghing àràng barà ku rì dang sig.

19 Bigné tàma-à níng aning dà fim bu pyìrná, aning vim bìr bì á byar Shìdun, jirà aku tu kyàr bu pyìrká bigné pàr,

20 jirà Shìdun aku sa tag wann pìkyinn ná. Kwá swam ya bì ning Almasihu zyun-à ku shig zu sig, wato í Yesu.

21 Wàníng má shi mà wai mà byarúwá ni, sái àyúnn-à ma màg hing wà Shìdun má màmm kàng kó kai bidim pàr àpyú àràng barà ku rì dang sig á nu mpìrká rì dang kyann sig jírúwá níng, í mpìr kyìkyàrká.

22 I barà Musa rì dang sig áni àdòníng. Ku dang rag, ‘Shinn Luyí Shìdun má swam bì mpìr-à má dang kyann jírúwá. Kwá swam bì wàníng àràng barà ku swam bì sig mì níng. Mpìr-à hì má zu áyau yiwainá ni. To sái aning wib jír-à kwá dinya

ning.

23 Mpìr-à ma wib fig jírúwá bàna, Shìdun má wun zu rìg ku áyau mpìrká buwá ni, má gban rìg ku.’

24 Mpìrká rì dang kyann sig jir Shìdun, kwonn ma Samaila, ma ká bì dang jir Shìdun ásimwá ni, big bidim pàr big dang hing jír á shinn buká ri sa tàma-à níng.

25 Ning í àsàinká dìg sig bu-à Shìdun rì dinya sig yàkúná big á nu mpìrká rì dang kyann sig jírúwá. Shìdun dinya Ibrahim rag, ‘Ayau yiwaiwú ni, má sa jwar pìkyinn mpìrká á dun-yaru bidim pàr.’

26 Shìdun shig zu wùn sukàwá Yesu n swam bì jag wàníng á byarná ni, jirà aku sa jwar pìkyinn ná, jirà aning dà fim bu-à bibaiká ning ri sa.”

*Agbamká Bar Bi Bitrus
Ma Yohanna á Pyànnbá Ni*

4

1 Barà Bitrus ma Yohanna ri dang jír ma mpìrká àdòníng, sái àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ma àgbam áyau mpìrká ri myàng kwonn big lu Shìdun, ma mpìr Sadukiyawaká, big bì á byar Bitrus ma Yohanna.

2 Pìkyinnbá bai rìghing barà big fig yann aswamká ri dinya mpìrká rag, Yesu dù nann zu kàng rìghing big yonki, mì ri tàg rag mpìr ma wu hing kwá dù kàng big yonki àdòníng tinn.

³ Sáí big pànn yann aswam káníng n kíg kà big á tonn fi-à ni. Bu-à bir rìghing, bá dang jír-à akìn.

⁴ Ama áyau mpìrká fig sig jír yann aswam káníng, mpìr ninànn nímá, big bir hing pìkyinn á byar Yesu ni. Big fòr àràg mpìr dubu swana.

⁵ Na kyàr byar-à, àgbam Yahudawaká ma shun àgbamká á finn swann-à ni ma malamká, big kwonn bi á finn swann Urushalima.

⁶ Big dìg Hanana àgbam áyau mpìrká ri twìb swann bu níng, ku ma Kayafa ma Yohanna ma Alizanda ma mpìrká kádà, ká shi sig áyau yiwai àgbam-à níng.

⁷ Barà big kwonn bi àdòníng, sái big bar bi yann aswam pyànà káníng, n sinn káníng á pyànnbá ni, n bib káníng jír. Big rag, “Swàm-à ma jír-à níng ri dang níng, mpìr-à ya sig ning gbam-à níng í ni rà? Ning ri sa big zìnn ni rà?”

⁸ Sáí Awun Shìdun bi kà Bitrus á kyinn-à ni. Ku dinya big rag, “Ning àgbamká ma shun àgbamká,

⁹ wà na ri bib yi jír áshinn bu òsàn-à yi sa sig níng, barà yi dab gbam sig mpìr bar àkáb-à níng,

¹⁰ ning bidim pár aning yì, mpìrká á Israila bidim pár abig yì tinn. Mpìr-à ning myàng sar sig á pyàn nà ni níng, ku gbam sig á zìnn Yesu Kristi, mpìr á Nazarat, wà zyun-à níng rì dab bàg gbam sig á dir bín-à

ni. Shìdun gbar dù kàng sig ku big yonki.

¹¹ Yesu í mpìr-à big ba sig jír á shinnwá ni n rag,

‘Abàn-à ning mpìr ami tonnká,

ning myàng rag kinn fig bu bàna níng,

í abàn zyun-à sànn kab sig kádà níng.’

¹² Zìnn Yesu í zìnn-à Shìdun ya sig yì ayi wim zu áni. Ayau dunyaru bidim pár, walai zìnn-à Shìdun ya sig yì, yá wim zu áni bàna, sái zìnn Yesu áwinwá ni.”

¹³ I byar-à shun àgbamká myàng barà Bitrus ma Yohanna wim pìkyinn, mi ri dinya big jír àdòníng, sái big sa mamaki. Big rag, mpìr káníng kà fig makaranta bàna, big í mpìr ùwài big bàna, sáshinn big ri sar mi ri dang íri swai jir yar àdòníng rà? I wà big yì byann wà káníng rii kyann ma Yesu.

¹⁴ Big bàna big gbìb barà bá sa yipyàr, jir kai bàna big myàng mpìr-à káníng dàb gbam sig níng, sar sig á pyànnbá ni.

¹⁵ Sáí big dinya káníng rag, a káníng zu yag mà myann. I wà big dang byann jír bar dirbá.

¹⁶ Big rag, “Yá sáshinn big mpìr káníng rà? Kó ni bidim pár á finn swann Urushalima yì rìghing bar bu-à big sa sig níng. Yá sa sar fig yipyàr bàna.

¹⁷ Ama ayi twìb big byur rag, kada abig dang jakàng jir Yesu á byar mpìrká ni

bàna, jirà kada a jír-à hi yag mà pyànn bàna.”

18 I byar-à big bar bi kàng big n twìb big byur rag, daka janá-à níng kada abig dang jír á shinn Yesu ni bàna, abig tàg mpìrká jír big zìnn Yesu kó títi nímá bàna.

19 I byar-à Bitrus ma Yohanna dinya big rag, “Aning myàng, bu-à sànn kab sig á pyànn Shìdun, ayi sa bu-à Shìdun má zìnn rà, kó ayi sa bu-à ning ri dinya yi rà?”

20 Buyí kàm, shi sig àràg í tonn ayi dinya mpìrká buká yi myàng Yesu sa sig, ma jír-à yi fig ku dang sig.”

21 I byar-à àgbam káníng twìb jakàng big byur wàni. I wà n fim big rag abig yag. Big dìg fig pyù-à bá sa káníng bu bàna, jir kai bàna mpìrká bidim pàr ri swam yan Shìdun á jir bu-à sa sig níng ni.

22 Mpìr-à big dàb gbam sig níng, jiwá kab hing ji dìpyànà.

Yann Sukàká Vig Shìdun Jirà Aku Sa Abig Wim Kyinn

23 Barà àgbamká fim big rag abig yag níng, í byar-à big yag dìg jàubá, n dinya káníng jír bu-à àgbamká dinya sig big níng.

24 Barà jàubá fig àdòníng, big bi vig Shìdun ábìr-à ni. Big rag, “Shìdun, wù í kùryí, à mànn sig waisháu-à íni ma jànn á jinn ni, ma níngká úwài ma buká shi sig áni bidim pàr.

25 Jírwú yàkúyí Dawuda ri dinya sig yi níng, Awunwú dinya sig ku íni jirà ku í fàuwú. Ku rag,

‘Sáshinn mpìrká swai kim kim nànn àgùnn àdòníng rà?’

Hár big zìnn abig sa swàm-à bibai, ama big sa yi fig bàna.

26 Kùrká á dunyaru big kwonn sig nubá,

àgbamká ri kwonn nu tinn.

Big sa pyù-à bá nu kànn big Shinn Luyí Shìdun ma Almasihu mpìr-à ku shig zu sig níng.’

27 Bu-à hi sa hing àjai. Yi myàng á finn swànn-à níng ni, kùr Hìrudus ma Buntus Bilatus big kwonn nu ma mpìrká kim kim ma mpìr Israilaká bidim, jirà abig zib wùn suká kyìkyàrwú Yesu, zyun-à à shig zu sig níng.

28 Big kwonn í byar nzyun n sa bu-à wù ma yarwú ma gbamwú à dang sig rag bá sa níng.

29 Tàma-à níng, Shinn Luyí, á fig barà big ri dang wìr yi zinn. To, á ya yi, yi yann sukàwú gbam ayi dinya mpìrká jírwú big kyinn wim.

30 A sa ya yi ayi sa swàm big gbamwú big zìnn Yesu fàu kyìkyàrwú. A du bi vùwú, á sa bu mamaki, á dàb gbam mpìrká.”

31 Barà big vig kinn rìghing Shìdun, sái lu byar-à big kwonn shi sig níng, ning yàng yàng, í wà Awun Shìdun bi kà á pikyinnbá

ni. Big wim kyinn n dang jir Shìdun, zinn bàna.

Barà Mpìrká Bu Yesu Ri Shi Shubá

³² Mpìrká ri bir pìkyinn á byar Yesu ni kyinnbá nzyun. Walai mpìr-à ri dim jàuwá bu-à ku shi sig ma kàhi, kó ni bidim pár ri sa swàm big bu jàuwá.

³³ Yann aswamká ri dang kyann jir Shìdun ma gbam ùwài nímá n rag, àjai Shinn Luyí Yesu dù kàng rìghing big yonki. Shìdun wìr kà ya big àsànwá.

³⁴ Ayaubá ni ashi bu zyun sa fig mpìr zyun bàna, jir kai bàna mpìrká ká shi sig big da, big lu, big ri wann tafinn, big ri zìg bi bài-à big wann dìg sig níng,

³⁵ big ri ya á vù yann aswamká ni. I wà káníng zìg, n gàb finn ya mpìrká bàna ma bu á vùbá ni.

³⁶⁻³⁷ I byar-à mpìr zyun zìnnwá í Yusufu, ku bi wann tafinn rìg dawá àdòníng, n zìg bi bài-à, n ya yann aswam káníng. Mpìr-à hi í mpìr á kyau yiwai Lawi. Big mà sig ku á jànn Kubrus. Big ri bar ku Barnabas, yir zìnn-à níng, í mpìr-à ri dang gbam mpìrká pìkyinn.

5

Hananiya Ma Safiratu Gim Ya Shìdun Nsáng

¹ Wunù zyun shi sig áni zìnnwá í Hananiya. Wàwá í Safiratu. Wunù-à níng bi wann tafinn rìg dawá zyun, n zìg bài-à n ya yag yann

aswamká bu Yesu. Ku rag wàníng í nànn bài da-à ku wann dìg sig bidim.

² Asái ku tám jànn rìghing bài-à agunn vù zyun, kwá sa swàm áni. Wàwá yì rìghing wà ku tám sig bài-à níng. I byar-à ku zìg bài-à n bi ya yann aswam káníng.

³ I byar-à hi Bitrus bib ku rag, “Hananiya, sáshinn à fim Shaitan kà rìg á pìkyinnwú ni hár à bi gim ya Awun Shìdun òsáng, í jir kai rà? A bi tiya yì bài dawú à rag í nànn bài-à à wann dìg sig.

⁴ To, n bib wù, sai-à à wann tafinn fig ma da-à hi bàna, í buwú bàna rà? To, wà à wann tafinn níng, bài-à í buwú, kó nímá bàna rà? To, ma bu-à sa wù á kyinnwú ni, à bi gim òsáng àdòníng í kai rà? A myàng. Nsáng-à níng à gim ya fig mpìr bàna, à gim ya síg Shìdun.”

⁵ Barà Hananiya fig jír-à níng àdòníng, sái ku kù wann á jinn ni, mì wu rìg-à. Mpìrká fig sig jír-à níng, zinn pànn big wàni.

⁶ Yann wunù gbánnká dù bi, n bi zìg jà, n bing kà ku áni, n zìg zu yag ku mà myann, mì jì rìg-à.

⁷ Sái ásim, fòr àràg awa sara, í wà wàwá í kà bi-à á byar Bitrus ni. Ku fig fig tai bu-à sa sig nuwá bàna.

⁸ I wà Bitrus bib ku rag, “A dinya mì jír àjai. Wàníng í nànn bài da-à ning wann dìg sig rà?”

Sái wàwá dang rag, “Nn, í nànn bài-à hi bidim.”

⁹ Bitrus dinya ku rag, “Bu-à sa ning ma nùwú su kwonn sig nu aning tonn gban Awun Shìdun, í jir kai rà? To, á myàng. Mpìrká jì sig nuwú níng big kàng bi rìghing, big sar sig á nu nkyun-à ni. Bá swann yag rìg wù, n má yag jì rìg wù tinn.”

¹⁰ Sáí big rag abig myàng níng, uwà-à níng kù wann á pyànn Bitrus ni mì wu rìg-à. Í byar-à yann wunù gbànn káníng bí. Big myàng ku wu rìghing, í wà big swann zu yag ku mà myann, n yag jì kwonn ku big nùwá.

¹¹ Mpìrká fig sig jír bu-à sa sig níng, zinn pànn rìg big bidim pár, hár ma mpìrká ri bàg Yesu bidim.

Yann Aswamká Sa Swàm Gbam Shìdun

¹² Yann aswam káníng big ri sa swàm big gbam Shìdun kàun nìnnànn nímá, áyau mpìrká ni. Mpìrká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á Mitàb Sulemanu á byar lu Shìdun.

¹³ Mpìrká ká ri bàg fig Yesu bàna níng, áyaubá nì walai mpìr-à wim kyinn n kà áyau ká ri bàg Yesu. Ama mpìrká bidim pár ri wib big.

¹⁴ Bìr mpìrká nìnnànn nímá ri bir pìkyinn á byar Yesu ni, big nànn kab wàri. Wunù ma uwà bidim pár.

¹⁵ A jir swàm-à yann aswam Yesu big ri sa níng, mpìrká ri swann bi mpìr dorká á syu ma á buná tinn, mi ri sinn á kur gbìb-à ni,

jirà wà Bitrus ma bi wam zu yag, kó adìndínwá má wir big á òr-à ni, bá gbam.

¹⁶ Mpìrká na kàng kwìb sig finn swann Urushalima áni níng, big nìnnànn nímá big swann bi sig mpìr dorká tinn. Big ri zìg bi ká wàu dab sig big. Big bidim pár big gbam rìghing.

Agbamká Pànn Yann Aswamká n Ya Káníng Shwìn

¹⁷ Barà àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ku myàng swàm yann aswamká àdòníng, ku ma mpìrká buwá ká shi sig áyau kyau Sadukiyawaká, big ri sa yann aswam káníng akyib.

¹⁸ I byar-à big bi pànn káníng n kìg kà á tonn fi-à ni.

¹⁹ Ayúnn-à hi á fi-à ni, mpìrká na jànn gban rìghing, sáí wùn aswam Shìdun mà wai bi pù rìg nu nkyun tonn fi-à níng. Ku bi zìg zu rìg yann aswam káníng, í wà n dinya káníng rag,

²⁰ “Aning yag ma aning sar mà lu Shìdun ni. Aning dinya mpìrká jir yonki àpyú-à Shìdun ri ya mpìr.”

²¹ Barà yann aswamká fig àdòníng big dù í pyim byau yìi nímá, n yag kà á lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká bu.

Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma mpìrká buwá bar kwonn àgbamká ma shun àgbamká bidim pár, í

wà big swam yag aswam mà tonn fi-à ni n rag, abig yag zìg bi yann aswam káníng á pyànnbá ni.

²² Mpìrká yag fòr, big yag dìg fig yann aswamká á tonn fi-à ni bàna. Sáí big kàng bi á byar àgbambá ni. Big dinya káníng rag,

²³ “Yi yag mà tonn fi-à ni, yi yag dìg tonn-à shi sig ákúnn. Mpìr gadiká ri sa gadi á nu nkyun-à ni. Barà yi yag pù tonn-à àdòníng, yì dìg fig kó mpìr nzyun áni mà yau bàna.”

²⁴ Agbam gadi-à níng, ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun fig jír-à níng, big kyab bu-à sa sig yann aswam káníng, big yì fig bàna.

²⁵ Sáí mpìr zyun kà bi, n bi dinya big rag, “Anìng myàng, mpìrká níng du kà sig á tonn fi-à ni níng, big shi sig mà lu Shìdun nì tàma-à níng. Big ri tàg mpìrká bu màhàn.”

²⁶ Sáí àgbam gadi-à níng bi dù ma jàuwá big. Big yag màhàn, big yag dìg yann aswam káníng, n zìg kàng bi káníng. Ama big pànn fig káníng big gban bàna. Big ri shàr kada mpìrká ma ta gban big ma abàn.

²⁷ Big zìg bi yann aswam káníng á pyànn shun àgbamká ni, í wà àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni dinya big rag,

²⁸ “Yi twìb níng byur ùwài nímá rag kada anìng dang jír á shinn Yesu ni bàna. Anìng

myàng bu-à níng sa sig. Jír-à níng mpìrká á Urushalima fig gban rìghing. Asái níng ri zìm anìng sinn kàng yi abau á jir ki-à Yesu wu sig níng ni rà?”

²⁹ Sáí Bitrus ma yann aswam kádà níng dinya big rag, “Jír-à níng ri kan òm yi níng, wà yá wib mpìr, sànn kab sig ayi wib Shìdun.

³⁰ Bigné níng dab bàg gban Yesu á bín-à ni, níng gban rìg ku. Ama Shìdun bu yàkúyí big gbar dù kàng rìghing ku big yonki.

³¹ Shìdun gbar dù nann zu ku, ku shi sig agunn vim nu Shìdun ni, ku shi sig nì àgbam, ku í àsàin-à má pinn zu mpìrká. I byar-à mpìr Israilaká má dìg gbìb-à bá dà fim bu-à bibaibá, bá vim bìr bi kyinnbá á byar Shìdun ni, í wà Shìdun má yafa ya big bu-à bibaibá.

³² Yi yann aswam káníng, yì àsàinká myàng sig bu-à sa sig Yesu níng, yì big Awun Shìdun zyun-à Shìdun ri ya mpìrká ri wib ku.”

³³ Barà shun àgbamká fig jír káníng àdòníng, big bai pìkyinn wàni. Big nànn àgùnn, big ri zìm abig gban rìg yann aswam káníng.

³⁴ Sáí àgbam zyun sar dù nann zu. Ku í malam. Mpìrká bidim pár ri wib ku. Ku í mpìr Farisi, zìnnwá í Gamaliyal. Ku sar dù nann n rag, abig zìg zu yag yann aswam káníng mà myann.

³⁵ I wà ku dinya shun àgbamká ku rag, “Níng mpìr

Israilaká, aning sa hankali big bu-à ning ri zìm aning sa mpìr káníng fa!

³⁶ Sai-à rì níng yì myàng mpìr zyun bi, zìnnwá í Tudás. Mpìr-à hì zìg kàng sig shinnwá rag ku í mpìr ùwài. Mpìrká kádà ri bàg ku, big sa hing àràg mpìr dari yina. Ama sai-à big bì gban rìg ku, mpìrká ri bàg ku níng í yam gàfìnn vinn rìg-à, í nànn-à hi.

³⁷ Asimwá ni, mpìr zyun á Galili bi kàng, zìnnwá í Yahuda. Ku má, ku tonn gban mpìrká kádà ri bàg ku tinn, á sai-à big ri ba wànn mpìr. Sáí big gban rìg ku, mpìrká ri bàg ku níng í yam gàfìnn rìg-à tinn.

³⁸ Tàma-à níng áyau jir mpìrká ri bàg Yesu níng, bumí sàñ kab sig ayi zu rìg áyaubá ni. Wà jìrbá má í bu mpìr, má bai big shinnwá.

³⁹ Ama wà ma í jir Shìdun, ná kan dim sar fig big bàna. Wàníng má shì àràg ning ri gbìb shùr big Shìdun."

I byar-à big zìm jir Gamaliyal.

⁴⁰ Big bar kà bi yann aswamká, n yang káníng ashor, í wà n kan dim káníng rag, kada a káníng yag dang jir Yesu bàna kó shwiyí nímá. I byar-à big fim rìg káníng, káníng yag.

⁴¹ Barà big zu yag àdòníng, big fig àjwár á pìkyinnbá ni. Big rag, big fòr hing wà abig wa shwìn jir shinn Yesu.

⁴² Big fim fig wà dang kyann jir á shinn Yesu ni

bàna. Big ri yag su ma su mà lu Shìdun ni, big ri kà á lu mpìrká ni, mi ri tàg mpìrká, mi ri dang jir àjwár á shinn Yesu ni rag ku í wà zyun-à Shìdun shig zu sig.

6

Big Shig Zu Mpìr Sùmpyànn Jir Swàm Zyun

¹ Ayau suká bó ni mpìrká nìnànn nímá ri bàg swàb kà Yesu. Mpìrká ri dang nu jir Helena ri zìnn swau ká ri dang nu jir Ibraniyaká, n dang rag big ya fig uwà kíká bigbá buju bàna, ama big ri ya uwà kíká bu Ibraniyaká buju su ma su.

² Sáí yann aswam dwib agban pyàna káníng bar kwonn bì mpìrká ri bàg Yesu, n dinya big rag, "Sàn fig wà ayi fim wà dang kyann jir Shìdun, ma ayi kà áyau swàm buju gàfìnn bàna.

³ Jir wàníng, wunzàyi big, aning shig zu mpìr sùmpyàna áyauna ni. Aning shig zu mpìrká Awun Shìdun mònn sig á kyinnbá ni ká zyun-à kó ni yì rìghing big í mpìr sísàn, big shi sig big yar, ma ayi ya kà swàm-à níng á vùbá ni.

⁴ Bu-à yá sa kyann buyi bàna, yá shi vig kyann Shìdun má dang kyann jir Yesu tinn." Yann aswamká dinya mpìrká àdòníng.

⁵ Jìrbá jwar ya hing mpìrká bidim pár. Sáí big bì shig zu mpìr sùmpyànn. Zìnn mpìrká

hi, zyun zìnnwá í Istifanus. Awun Shìdun mònn sig á pìkyinnwá ni wàni. Ku ri bir pìkyinnwá nzyun á byar Shìdun ni. Zyun í Filibus, zyun í Burukoras, zyun í Nikano, zyun í Timan, zyun í Barminas, zyun í Nikolas mpìr Antakiya. Ku í mpìr Yahudawa bàna, ama ku vim bìr mi ri bàg sù Yahudawaká.

⁶ I byar-à mpìrká big shig zu sig níng, big zìg bi káníng á byar yann aswamká ni. I wá yann aswamká bi tib káníng vù á shinn-à ni, n bi vig Shìdun á shinn swàm-à káníng má sa níng.

⁷ I byar-à jir Shìdun ri yag mà pyànn. Mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Urushalima big nànn swàb kà yag mà pyànn, hár ma mpìrká ri twìb swann ya Shìdun bu níng, big nìnnànn nímá big ri bir pìkyinnbá á jír-à hi tinn.

Big Pànn Istifanus

⁸ Istifanus í mpìr-à Shìdun shi sig á shinnwá ni, n ya sig ku gham. Ku ri sa swàm bu mamaki á pyànn mpìrká ni.

⁹ Barà ku shi sig mi ri sa swàmwá àdòníng, sái mpìrká kádà bi sa ku yipyàr. Mpìr káníng, sai-à rì níng big í fàu, ama tàma-à níng big shi sig big shinnbá. Big í mpìr Yahudawaká, big bi sig mà jànn Kurane ma jànn Iskandariya ma jànn Kilikiya, ma jànn Asiya. Big ri kà á tonn bìr kwonn zyun-à big ri bar rag, í tonn bìr kwonn bu mpìrká shi sig ma

shinnbá. Big ri sa yipyàr big Istifanus.

¹⁰ Sái Awun Shìdun ya ku yar bar bu-à kwá dinya káníng, hár káníng sa sar fig barà bá sa ku yipyàr bàna.

¹¹ Sái big bònn ya mpìrká káhi bàì àjirà a káníng dang rag, wàníng ri dang sa bai zìnn Musa mà zìnn Shìdun.

¹² Barà mpìr káníng dang àdòníng, sái big gbar dù mpìrká kyinn, í mpìrká á finn swann-à ni ma shun àgbamká ma malamká. I byar-à big bi pànn Istifanus, n zìg yag ku á pyànn àgbamká ni,

¹³ í wà n zìg bi mpìrká kádà jirà abig gim òsáng á shinnwá ni. Káníng rag, “Mpìr-à níng ri dang sa bai lu Shìdun byar kyikyàryí níng, mi ri dang sa bai doka Musa tinn.

¹⁴ Hár yi fig ku dang rag, Yesu mpìr á Nazarat má dab gbànn rìg tonn-à níng, hár n má vim bìr bu-à Musa rì dinya sig yàkúyí big rag, ayi sa níng.”

¹⁵ Barà big dang àdòníng, sái mpìrká màhàn bidìm pàr myàng gham sig Istifanus zu kyarr. Sái big myàng mùnnpyànnwá shi sig àràg í bu wùn aswam Shìdun mà wai.

7

Istifanus Dang Jír Ma Agbamká

¹ I byar-à àgbam áyau mpìrká ri twìb swann bu á pyànn Shìdun níng, ku bi bib Istifanus rag, “Bu-à

mpìrká dang sig á shinnwú ni níng, í àjai rà?"

2 I byar-à Istifanus dang rag, "Wunzámí big ma àgbamká, aning fig jírmi. Sai-à rì níng Shìdun mpìr ùwài mìr gbìb zu bi á byar yàkúyí Ibrahim ni, á sai-à ku shi sig mà jànn Bagadaza ku yag fig ma mà jànn Harana bàna.

3 I byar-à Shìdun bi dinya ku rag, 'Ibrahim, á dù á jànn-à à shi sig áni níng, á dà fim yiwaiwú big, á yag shi mà jànn zyun, jànn-à má tiya wù.'

4 I byar-à Ibrahim dù, n zu rìg á jànn Kaldiya, n yag shi mà jànn Harana. Sáí tawá í wu rìg-à. I wà Shìdun tìr yag ku á jànn zyun ni, í jànn-à tàma-à níng ning shi sig áni.

5 Shìdun ya fig ku byar, byar-à má shi buwá bàna. Shìdun ya fig ku kó byar zyun shwìyí nímá bàna. Ama Shìdun gib nu ma ku rag, kwá ya wàníng jànn-à má shi bu wàníng ma bu yiwai wàníng ásim wàníng ni. Sai-à Shìdun gib nu ma ku níng, ku bàna ma wùn.

6 Shìdun dinya ku rag, 'Swaiká buwú má yag shi kyìnn á jànn zyun ni, jànn-à hi í jànnbá bàna. A jànn-à hi ni, bá kàng í fàu àsàin jànnká, káníng má ya big shwìn hár ji dari yina.

7 Wà ba shi hing màhàn ji dari yina, í wà má ya pyann kàng mpìrká ri ya big shwìn níng, shwìn tinn. I wà swaiká buwú má zu á

jànn-à hi ni, n má bi wib mì á jànn-à wà shi sig níng.'

8 I byar-à Shìdun tiya Ibrahim jur kyag barà bá kyab pànn nu-à ku gib sig níng. I byar-à Ibrahim bi mà Ishaku. Su wàníng fòr awinyin, í wà ku kyag rìg wàníng jur. I wà Ishaku bi mà Yakubu, n bi kyag rìg wàníng jur-à tinn. I wà Yakubu bi mà yann dwib agban pyàna, n bi kyag rìg káníng jur àdòníng tinn. Yanká dwib agban pyàna níng, í yàkúyí big.

9 "Ayau yann káníng ni, sái big bi sa rìg wùntunbá zyun akyib. Zìnnwá í Yusufu. Shunwòwá big zìg ku n wann tafinn yag rìg ku mà jànn Masar, ku yag shi shu fàu màhàn. Ama Shìdun shi sig á shinnwá ni.

10 Barà ku shi shu fàu àdòníng, Shìdun bi zìg zu ku áyau shwìn bu-à ku rì wa níng. Sai-à big zìg bi ku á pyànn kùr Firauna, kùr ùwài-à á jànn Masar níng, Shìdun sa jirà a Firauna zìm Yusufu, a wàníng myàng Yusufu mpìr yar. I byar-à Firauna bi sinn Yusufu a wàníng shi àgbam áyau luwá ni ma jànnwá bidim pàr.

11 I byar-à amor bi kà á jànn Masar ma jànn Kanana á byar-à shunwòwá big shi sig níng. Mpìrká ri sa shi òr wàni. Yàkúyí big big ri yàn kyann buju-à bá ji, big òg fig bàna.

12 Barà Yakubu fig big rag, buju shi sig mà jànn Masar,

í byar-à ku bi swam yag yannwá big màhàn. I yàkúyí big, í kyonn-à wà wa zyun.

13 Kyonn-à wà wa pyàná, sái Yusufu dinya shunwòwá big n rag ku í wùntunbá. Ku dinya Firauna jír á shinn shunwòká buwá ni.

14 I byar-à Yusufu swam dinya tawá Yakubu rag, a wàníng bi á byarwá ni á jànn Masar, wàníng ma mpìrká á lu wàníng ni bidim pàr. Mpìrká hi, big yag hing mpìr dìb-sara agban dwib agban zu á myann swana.

15 I byar-à Yakubu ma mpìrká buwá big dù n yag mà jànn Masar, n yag shi màhàn. Hár ku shi n wu rìg màhàn, kwonn ma yàkúyí big, big wu rìg màhàn.

16 Big zìg kàng yag kibá mà Shakima á jànn Kanana, n jì big mà amir-à Ibrahim wann sig ma bàì á vù yannká bu Hamur.

17 “Barà su-à nyàan màg rag wà Shìdun má sa bu-à ku rì gib ya sig Ibrahim nu níng, í byar-à mpìrká buyí mà Masar big mà jwàr swàb kà wàni.

18 Asim mpìr zyun kim bi na kùr mà Masar. Mpìr-à hi yì fig Yusufu bàna.

19 Ku lir jì mpìrká buyí, hár n ya big shwìn ùwài nímá. Ku du kà big rag, abig tafinn rìg yann àjannká bigbá jirà a káníng wu rìg.

20 Sai-à níng hi, í sai-à big mà Musa, í wùn zyun-à Shìdun ri myàng shi sig wùn òsàn nímá. Big ri myàng

kwonn ma ku mà lu-à ni hár ku fòr sònn sara.

21 A byar-à níng hi big zìg zu rìg ku á lu-à ni. I byar-à wùn kùr, í wùn uwá zyun ku bi zìg Musa, n sinn kàng wàníng a wàníng shi wùnwá, n pyag gban wàníng.

22 I byar-à big bi tàg Musa yar bu-à mpìr Masar ri sa bidim pàr. Jírwá ku ri dang ma swàmwá ku ri sa bidim, ri tìya mpìrká ku shi sig ma yar.

23 “Sai-à Musa fòr jì dipyàná, sái bi kù kà ku á kyinn-à ni aku yag bib kà yiwaiwá big mpìr Israilaká.

24 Ku yag dìg mpìrwá zyun ri wa shwìn á vù mpìr Masar zyun ni. Barà ku myàng àdòníng, ku kà nu mpìrwá n dab pyann kàng mpìr Masar-à níng, n bi gban rìg wàníng.

25 Ku wà sig rag kó yiwaiwá big yì hing wà barà Shìdun ya sig ku gban barà kwá zìg zu big, ama káníng yì fig bàna.

26 To, byar-à bi kyàr, Musa yag dìg mpìr Israila big pyàná, káníng ri ngang ngain bar dirbá. Ku ri zìm aku gbar jùn kwonn káníng. Ku rag, ‘Aning myàng, yiwainá nzyun. Bu-à sa níng ri ngang ngain bar dirná í jir kai rà?’

27 Sái zyun-à ri ya jàuwá shwìn níng, í tìr kann rìg-à Musa akur, n rag, ‘Mpìr-à sinn kà sig wù á shi àgbam má á gib jír á shinnyí ni í ni rà?’

28 Kó wù ri zìm á gban rìg mì àràng barà nà níng wù nà gban sig mpìr Masar níng rà?’

29 Barà Musa fig jír mpìr-à níng àdòníng, ku shàr dù rìg á jànn Masar ni, n yag shi rìg kyìnn mà jànn Madayana. A jànn-à níng hi, ku bi mà yann wunù big pyànà.

30 “Ku shi màhàn ji dìpyànà. Su zyun ku yag mà yau awúnn mà agunn shinnkwìnn Sinai. I byar-à wùn aswam Shìdun mà wai bi tàg shinnwá á byarwá ni áyau pyìr-à ri swànn akyar bu.

31 Musa myàng pyìr-à ri swànn níng, bu-à hi ya rìg ku mamaki. Ku yag yàr màhàn jirà aku myàng. Barà ku nyàan fòr màhàn, sái ku fig nài jir Shìdun.

32 Wàníng dinya ku rag, ‘I mì Shìdun bu Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu, yàkúkà buwú wàri.’ A byar-à hi, òr Musa zwab kàg kàg kàg. Ku myàng yag fig zuwá mà byar pyìr-à hi bàna.

33 I byar-à Shìdun dinya ku rag, ‘Musa, á wan zu tabarwú. Byar-à à sar sig níng, í byar kyìkyàr.

34 I bu jau bàna, mì ri myàng mpìrká bumí mà jànn Masar barà big ri kig shwìn-à big ri wa níng, í bu-à sa n wànn bi sig jirà n zìg zu big áyau-à ni. Mì ri zìm á bi n swam yag wù mà Masar.’

35 “Musa-à níng, í zyun-à mpìr Israilaká rì ngàng sig ku níng, big rì rag, mpìr-

à sinn sig ku àgbambá ma agib jírba í ni rà? Musa-à níng, í zyun-à Shìdun swam yag sig ku aku shi àgbambá aku zìg zu big áyau shwìnba ni, àràng barà wùn aswam Shìdun-à níng dinya sig ku jír áyau akyar bu rag aku sa níng.

36 Ku sa bu mamaki mà Masar, n zìg zu rìg big á jànn Masar. Ku sa bu mamaki á zàpìr zyun-à big ri bar Zàn Gbàinshìn, n sa mà awúnn-à ni hár ji dìpyànà.

37 Musa-à hi ku í àsàin-à dinya sig mpìr Israilaká rag, Shìdun má swam ya bi big mpìr zyun àràng barà wàníng swam bi sig ku níng. Mpìr-à hi má shi inì àsàin-à má dang kyann jir Shìdun. Mpìr-à hi má zu bi áyaubá ni.

38 Musa í àsàin-à Shìdun sinn sig má myàng kwonn ma mpìrká bu Shìdun ma kyonnba áyau awúnn. I Musa-à wùn aswam Shìdun dinya ku jír mà shinnkwìnn Sinai. Ku shí nì Musa zyun-à Shìdun rì dinya sig ku jir yonki, hár ku zìg n ba sig jír-à hi jir shinnyí, yi mpìrká wà tàma-à níng.

39 “Ama yàkúyí big ngàng wà bá fig jírwa. Big ngàng rìghing ku, mì ri zìm abig kàng yag kàng mà jànn Masar.

40 I byar-à big vig Haruna rag, a wàníng mà m ya big bu sinnká bá wib, buká má kà jag big à pyànn. Big rag, jir kai bàna Musa zyun-à zìg zu bi sig big mà jànn Masar níng, big yì fig bu-à sa sig ku

bàna.

⁴¹ Asai-à níng hi, í wà big bi yìg àsháu zyun àrэг í wùn nai, mi ri twìb swànn bu á pyànnwá ni, mi ri wib àsháu-à hi àrэг í Shìdun, big fig àjwár bu-à big sa sig ma vùbá, big sa buki, n sa àyán ma kàhi.

⁴² I wà Shìdun bi ya big kwìb, n zìg zu rìg vùwá áyaubá ni abig wib asuswirká àrэг barà mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig á tarkada n rag,

'Nìng mpìr Israila, ji dipyàna níng shi sig mà awúnna-à ni, níng ri gib gban wi, mi ri twìb swànn bu, níng ri yá ni ra?

Nìng ya fig mì bàna.

⁴³ Nìng swann sig apìg-à níng sa sig ma wau,

wà níng sìnn kà sig bu sìnn ná Molek áni, ma bu sìnn ná wà níng ri bar Ramfan,

wà níng sa sig àrэг asuswir. Nìng yìg sig bu kánìng, mi ri wib sòr big, n ngàng wà ná wib mì.

Jir wàníng má du kà abig zìg yag rìg níng mà jànn Babila,

hár bá zìg wam zu yag níng mà pyànn.'

⁴⁴ "Yàkúyí big rì shi sig mà awúnna-à ni nonn hing. Big rii swann kyann kwonn ma apìg wau, wà ri tàg rag Shìdun shi sig mà byar-à níng hi. Big sa sig apìg-à hi ábibir àrэг barà Shìdun tìya sig Musa aku sa.

⁴⁵ Asim, yàkúyí big í àsàinká zìg pyann kàng sig apìg-à níng ásim tabá ni, big swann kwonn ma kàhi á sai-à big yag kwonn ma Joshuwa, n zìg jànn-à Shìdun kan zu sig mpìrká áni níng. Apìg-à hi shí mà jànn-à bó hi ni hár sai-à Dawuda bi na kùrwá.

⁴⁶ Dawuda bó, Shìdun ri fig àjwárwá. Ku í àsàin-à yàn sig gbìb-à kwá mi ya Shìdun bu Yakubu tonn.

⁴⁷ Ama wùnwá Sulemanu í àsàin-à mi ya sig Shìdun tonn-à hi.

⁴⁸ "Shìdun ùwài, ku ri shi fig á lu-à mpìr mi sig bàna. I barà Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun níng, ku dang rag,

⁴⁹ 'Shìdun dang rag, byar-à mà wai shi sig í byar-à má shi wann.

A jinn ni bó, í byar-à má sìnn wann bi barmí.

To, wà má àdòníng, í swai lu-à wà áni, mpìr má mi ya mì rà?

Byar-à má shi ngàng awunmí shi sig áni rà?

⁵⁰ Bu kánìng bidim pár í mì n màmm fig nì bàna rà?'

⁵¹ "Nìng í mpìr sung gban big, níng í mpìr kyinn kyìkyàr bàna. Nìng í mpìr sung àkúnna big. Nìng ri sa àrэг barà yàkúná rì sa sig, níng má, níng ri ngàng kyann Awun Shìdun.

⁵² Mpìr adang kyann jir Shìdun zyun-à yàkúná big ya fig ku shwìn bàna í wà áni rà? Yàkúná big gban mpìrká Shìdun swam bi sig, ká rì dinya sig big jír á shinn Mpìr

Sisàn zyun-à má bi. Tàma-à níng, níng zib mìrwá n gban rìg ku.

⁵³ Ning í àsàinká Shìdun ya sig yàkúná dokawá á vù yann aswamká buwá ni mà wai, ama ning wib fig kàhi bàna.”

Big Ta Gban Istifanus Ma Abàn

⁵⁴ Barà mpìr àgbamká fig jìr-à Istifanus dang níng, í byar-à big nànn rìg àgùnn wàni, n zwàm kà vù á nginnbá ni, pikyinnbá bai rìghing.

⁵⁵ I byar-à kyinn Istifanus mònn rìg ma Awun Shìdun. Ku myàng nann zu yag zuwá mà wai, n myàng barà Shìdun shi sig ma awài. Ku myàng Yesu sar sig águnn vìm nu Shìdun ni.

⁵⁶ I byar-à ku dinya mpìrká rag, “Aning myàng, mì ri myàng waisháu-à ri pù finn, wùn mpìr jìkwinn sar sig águnn vìm nu Shìdun ni.”

⁵⁷ Barà ku dang àdòning, shun àgbamká níng kinn dang nài gban, n zìg vù n bir òm á sungbá ni, n shàr kwonn yag mà byarwá ni sa wáb.

⁵⁸ Big gbar ta zu yag ku mà kwìm lu-à ni, n ta ku abàn. Mpìrká ta sig ku abàn níng, big sinn sig jàbá á vù wùn suká zyun big ri bar zinnwá Shawulu.

⁵⁹ Big ta Istifanus ta ta. I byar-à ku dang rag, “Shinn Lumí Yesu, á zìg rìg awunmí.”

⁶⁰ Ku bìnn kir wann á jìnn ni, n bar nài ngbam níma n vig Shìdun rag, “Shinn Lumí, á sa pyann kàng mpìr káníng bu á dò jir bu pyìr-à big sa sig mì níng ni bàna.” Barà ku dang àdòning, í byar-à yonkiwá í zu rìg-à.

8

Shawulu Ya Mpìrká Bu Yesu Shwìn

¹ Shawulu zìm hing barà mpìrká gban sig Istifanus.

Ayunn-à níng hi shwìn ùwài níma dù á shinn mpìrká ri bàg Yesu, ká shi sig á finn swann Urushal-ima. Big bidim pár shwìn-à hi kan yam gàb finn yag rìghing big mà agunn jànn Samariya, ma jànn Yahudiya. Sái dà sig rag yann aswamká.

² Sai-à big gban Istifanus mpìrká kádà í mpìr awib Shìdun big bi jì ku, hár n kig nài kiwá wàni.

³ Shawulu bi, mi ri sa bai shu mpìrká ri bàg Yesu. Ku bi, mi ri kà lu lu, mi ri gbar zu wunù big uwà, mi ri kig kà big á tonn fi-à ni.

Big Dinya Mpìr Samariya Big Jir Yesu

⁴ Mpìrká big kan yam gàb finn sig níng, big bidim pár, byar-à ba yag bidim pár, big yag mi ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn Yesu.

⁵ Mpìr zyun big ri bar Filibus, ku dù n yag mà finn swann zyun á jànn Samariya, ku dinya mpìrká

màhàn jir Kristi zyun-à Shìdun swam bi sig níng.

6 Barà mpìrká fig bu-à Filibus dang sig níng, sái big gang sung, big zìg bi pìkyinnbá abig fig jír-à ku ri dang níng, jir kai bàna big ri myàng bu mamakiká ku ri sa níng.

7 Wàuká ri gàb òr big mpìrká big dab sig níng mi ri yan yán. Mpìrká ká barbá ri wúwa, big ká vùká ma barká wu tàg rìghing níng, bidim pár big gban rìghing.

8 Sái mpìrká mà finn swann-à ni big fig gban rìg òr àjwár.

9 A finn swann-à níng hi, mpìr zyun shì sig áni zìnnwá í Siman. Ku í mpìr subu. Swàm-à ku ri sa níng ri ya mpìrká mamaki. Hár ku gbar dù shinn rag, ku í mpìr úwài.

10 Mpìrká á finn swann-à níng hi bir pìkyinn á bu-à ku ri sa, àgbam ma yann wùnshái bidim pár. Big rag bu-à níng í gban Shìdun.

11 Swàm subu-à ku ri sa níng, mpìrká ri bàg ku, jir kai bàna nonn hing ku ri sa subu-à hi.

12 Ama barà Filibus dinya big jír barà Shìdun má na kùrwá, n dinya big jir Yesu, í wà big bir pìkyinn áni, wunù big uwà bidim pár, big wau rìg òr batisma.

13 Hár Siman ma shinnwá má, ku bir pìkyinn tinn. I byar-à big wau ku òr batisma. I wà ku bàg kyann Filibus. Ku ri myàng swàm bu-à wàning ri sa kyann, hár

ku ri sa mamaki.

14 Sái yann aswamká bu Yesu á finn swann Urushal-ima big fig tai rag, mpìrká mà finn swann Samariya zìg rìghing jir Shìdun. Sái big swam yag Bitrus ma Yohanna mà byar-à hi ni.

15 Barà Bitrus big yag fòr màhàn, big vig ya káníng Shìdun rag Awun Shìdun aku bi ká á shinnbá ni,

16 jir kai bàna Awun Shìdun-à hi bi fig ma á shinn mpìr zyun áyaubá ni bàna. Sái dáí big wau sig big òr batisma ma zìnn Shinn Luyí Yesu.

17 I byar-à Bitrus ma Yohanna tib wann big vù á shinn-à ni. I wà Awun Shìdun bi á shinnbá ni.

18 Siman myàng barà big ya Awun Shìdun á byar mpìrká ri bàg Yesu á sai-à káníng tib wann vùbá á shinn mpìrká ni, sái ku bi du ya káníng bàì

19 n rag buwá ku ri zìm a káníng ya ku gban-à big ri sa swàm ma kàhi níng tinn, àjirà wà kwa tib hing mpìr vù á shinn-à ni, a wàning òr Awun Shìdun.

20 Sái Bitrus dinya ku rag, “Wù big bàiwú í zyun bidim pár aning bai rìg, jir kai bàna à sinn sig á pìkyinnwú ni bu-à Shìdun ri ya átai, buwú wá wann big bàì.

21 Bu-à du wù ma swàm-à níng bàna, jir kai bàna pìkyinnwú shi fig òr sànn á pyànn Shìdun ni bàna.

22 A dà fim rìg bu-à bibai-à wù ri kyab á pìkyinnwú ni níng, á vig Shìdun. Kó kàhi

kwá yafa ya wù bu pyìrwú níng.

²³ Mì ri myàng wù, wù í mpìr akyib. Bu-à bibai pànn gbam rìghing wù.”

²⁴ Sáí Siman rag, “Aning vig ya mì Shìdun jirà kada bu-à ning dang sig níng ma pànn mì bàna.”

²⁵ Bitrus ma Yohanna big dinya mpìrká á Samariya jìrbá barà big myàng sig Yesu, n dinya káníng jìr Shìdun bidim pár. Sáí big dù, n kyann á kauyeká shi sig á jànn Samariya, mi ri dang jìr àjwár á shinn Yesu. Hár big kyann, n yag fòr mà Urushalima.

Filibus Dang Jír Big Mpìr Habasha

²⁶ Ayúnn zyun wùn aswam Shìdun mà wai bi dìg Filibus, n dang jír ma ku. Ku dinya Filibus rag a wàníng dù a wàníng yag zu gbìb zyun, gbìb-à zu sig mà Urushalima, n yag sig mà finn swann Gaza. I gbìb awúnn zyun.

²⁷ Sáí Filibus dù, n zu gbìb-à níng hi. Ku ri yag á gbìb-à ni, sái ku yag dìg kwonn big mpìr zyun, í mpìr Habasha. Wàníng bàna ma òr. Mpìr-à hi shi síg nì àgbam àsàin-à ri sinn gbam bàì á jànn-à bó hi ni. Ku ri sa swàm kùr-à màhàn, kùr-à hi í uwà zyun big ri bar ku Kandekatu. Wunù-à níng hi yag sig mà Urushalima jirà aku wib Shìdun màhàn.

²⁸ Wunù-à níng hi shi kà sig áyau keke zyun ni,

vinnká ri gbar yag ku. Ku ri kàng bi mà Urushalima. Ku ri yag, ku ri jangga jír-à Ishaya ba sig áyau jìr Shìdun ni.

²⁹ I byar-à Awun Shìdun dinya Filibus rag, a wàníng yag dìg mpìr-à níng, ma a wàníng kyann yàr agunn keke-à ni.

³⁰ Filibus shàr yag shàu, n yag fòr mà byar wàníng ni. Ku fig wàníng ri jangga tarkada-à hi. Sáí ku bib wàníng rag, bu-à wàníng ri jangga níng, wàníng fig yì hing rà?

³¹ Wàníng rag, “Sáshinn má fig yì rà? Wà mpìr zyun ma tàg fig mì bàna, má yì fig bàna.” I byar-à ku dinya Filibus rag, a wàníng nann kà, aku ma wàníng shi zyun á vinn àkar-à ni.

³² Byar-à wàníng ri jangga níng big ba sig jír rag, “Big ri gbar ya ku àràg àdùn bá zìg yag mà byar-à big ri gib gban.

Aràg barà big ri wann zu wài àdùn, àdùn ri pù fig nu bàna níng,

wàníng má, í barà ku pù fig nuwá bàna tinn.

³³ Big zìg kàng rìg ku á sìm, big sìnn kàng ku àràg ku í mpìr bàna.

Byar-à big wà sig ku kwonn-à níng, big wà fig ku ábibir bàna.

Barà zuwá bàna á dun-yaru níng, mpìr má yì fig yann adawá big bàna.”

³⁴ Barà àgbam mpìr-à níng jangga kinn rìg jír-à hi, sái ku bib Filibus rag,

“Bu-à mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun dang sig níng, ku dang síg shinnwá rà, kó ku dang síg mpìr zyun kim rà?”

³⁵ Sáí Filibus dinya ku yìr jír á shinn bu-à ku ri jangga níng ni. N dinya rìg ku jir àjwár-à á shinn Yesu ni.

³⁶ Barà big ri yag, sái big yag òg zàpìr á gbìb-à ni. Agbam mpìr-à níng rag, “Filibus, zàpìr shi sig níng, bu-à má kan dim wà á wau mì òr batisma í kai rà?”

[
³⁷ Filibus dinya ku rag, “Wà wa bir hing pìkyinn òzyun á byar Yesu ni, má wau wù òr batisma.”

Agbam-à níng rag, nn, ku bir hing pìkyinn rag Yesu Kristi í wùn Shìdun.]

³⁸ I byar-à ku pànn sar wann keke-à hi n bi tìg wann, í byar-à ku wann kà yag á zàpìr-à ni, ku ma Filibus. I wà Filibus bi wau rìg ku òr batisma mà byar-à níng hi.

³⁹ Barà big nann zu bi á zàpìr-à ni, sái Awun Shìdun bi zìg rìg Filibus á byar-à hi. Agbam-à níng myàng fig rag ku bàna. Agbam-à níng ri yag kyonnwá kyinnwá jwar shi níma.

⁴⁰ Filibus rag aku myàng níng, ku shi sig mà lu ùwài zyun big ri bar Azota. Sáí ku dù kyonnwá, ku yag swann kim kim, mi ri dinya mpìrká jir àjwár bu Yesu. Hár n yag fòr mà Kaisariya.

9

Barà Shawulu Vim Bir

Kyinnwá n bàg Yesu

¹ A sai-à níng hi, Shawulu shi sig mà finn swann Urushalima. Ku ri ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn, mi ri dang rag kwá gban rìg big.

² I byar-à ku yag mà byar àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, n yag vig wàníng a wàníng ya ku tarkada, kwá zìg yag mà tonn bìr kwonnká bu Yahudawaká ni, mà finn swann Dimashka. Ku ri zìm tarkada-à hi jir à aku pànn mpìrká ri bàg Yesu níng, aku pànn bi big á tonn fi á finn swann Urushalima. Kwá sùr wunù ma uwà bidim pàr.

³ Barà ku zìg tarkada-à hi, ku ri yag á gbìb-à ni, ku nyàan finn swann Dimashka fòr, sái ku rag aku myàng níng, ku myàng byar-à shim yar kàng kwìb ku áni tain tain, mà waisháu-à ni.

⁴ Ku kù wann á jinn ni, sái ku fig nài jír wann bi mà wai ri bar ku rag, “Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn àdòníng rà?”

⁵ Sáí Shawulu rag, “Wù í ni rà, wù Shinn Lumí?”

Wàníng rag, “I mì Yesu àsàin-à wù ri ya mì shwìn níng.

⁶ Ama á dù nann zu á yag mà finn swann-à wù ri yag níng. I byar-à bá dinya wù bu-à wá sísa.”

⁷ Mpìrká nu yag sig ku á gbìb-à ni níng, pànn shi sig akim, jir kai bàna big ri fig nài jír, ama big myàng fig mpìr bàna.

8 I byar-à hi Shawulu ngang dù nann zu. Ku rag aku myàng finn zuwá àdòning, ku myàng fig rag bàna. I wà big gbar yag ku á vù, n zìg yag ku mà finn swann Dimashka.

9 Ku shi sig màhàn suwá sara, ku myàng fig bàna, ku ji fig bàna, ku wa fig bàna tinn.

10 A finn swann Dimashka mpìr zyun ri bàg Yesu shi sig màhàn zìnnwá í Hananiya. Ayúnn-à níng hi Shinn Luyí Yesu bi dinya ku jír á la-à ni, n rag, "Hananiya."

Hananiya rag, "Shinn Lumí, n shi sig níng."

11 Yesu rag, "A dù, á yag zu á gbìb zyun-à big ri bar rag Gbìb Vivonn. A yag bib lu mpìr zyun zìnnwá í Yahuda. Wá dìg mpìr-à big ri bar ku Shawulu màhàn, ku í mpìr á finn swann Tarsus. Ku ri vig Shìdun."

12 Ku myàng mpìr zyun kà bi ku á la-à ni, n tib ku vù á shinnwá ni jirà aku dìg aku myàng. Mpìr-à níng hi í wù Hananiya."

13 I wà Hananiya dang rag, "Ayáa, Shinn Lumí, mpìr-à wù ri dang níng, ku ri ya mpìrká ri bàg wù mà finn swann Urushalima shwìn wàni."

14 Ku bi sig mà byar àgbamká ri twìb swànn bu mà Urushalima, ku bi kwonn sig ma gbam á finn swann-à níng ni jirà aku sìr mpìrká ri bàg wù. I wà à rag n yag á byarwá ni rà?"

15 Shinn Luyí rag, "A yag, mpìr-à níng n shig zu sig ku aku shi wùn aswammí. Má swam yag ku á byar mpìrká swai kim kim. Kwá dinya káníng ma kùrbá jír á shinnmí ni. Hár má, kwá dinya yann Israila big bidim pár jírmí."

16 Má dinya ku shwìn-à kwá wa á dò jir shinnmí ni."

17 Barà Yesu dinya kinn rìg Hananiya àdòning, sái Hananiya dù, n yag fòr á byar-à Shawulu shi sig, n yag tib wàning vù á shinn-à ni. Ku rag, "Wunzámí Shawulu, í Shinn Lumí Yesu swam bi síg mì nì á byarwú ni, àsàin-à níng ku nìm dìg kwonn á gbìb-à ni á sai-à wù nìm bi níng. I ku swam bi síg mì nì, n bi n tib wann wù vù á shinn-à ni, àjirà á myàng. Hár má, àjirà á dìg Awun Shìdun."

18 Barà ku dang kinn jír wá àdòning, sái bu zyun àràg í akwàu jái kù zu á yìr zu Shawulu ni, í wà ku bi myàng rag. A byar-à hi big wau ku òr batisma.

19 I wà ku ji buju, hár n dìg kàng gbam òr wá.

Shawulu Dang Jir Yesu

Shawulu na su pyàna á finn swann Dimashka, mi ri shi kwonn big mpìrká ri bàg Yesu.

20 Gbìb fig tá bàna, sái ku dù, n yag kà á tonn bir kwonnká bu Yahudawaká ni, mi ri dang jir Yesu rag, "Yesu í wùn Shìdun."

²¹ Mpirká ri fig jír wá níng, big sa mamaki á dò shin-nwá ni. Big rag, “Wàníng í mpir-à rii ya mpirká ri bàg Yesu shwìn mà finn swann Urushalima níng bàna rà? Ku bi sig áyág jirà aku zìg yag káníng mà byar àgbamká ri twìb swànn bu mà Urushalima jirà abig wà káníng kwonn rà?”

²² Shawulu dìg gham n dang jir Yesu wàni. Barà ku ri dang rag Yesu í Almasihu mpir-à Shìdun swam bi sig níng, bu-à hi vù rìghing Yahudawaká shi sig mà Dimashka wàni. Bai wà bá sa yipyàr.

²³ Ku shi shi shi. I byar-à Yahudawaká kwonn nubá á shinwá ni jirà abig gban rìg ku.

²⁴ Big sìnn kà sig mpirká a káníng shi kidim nu nkyun-à á finn swann-à ni fi ma àyúnn, jirà abig sar gib Shawulu ma abig gban rìg ku. Ama ku fig rìghing wà káníng ri bònn myàng byar-à kwá zu, àjirà abig pànn ku, abig gban rìg.

²⁵ Sáí yann sukàwá big bi sa yar zyun. Big zìg gágsàg zyun ùwài níma, n bì zìg Shawulu á fi-à ni, n sìnn kà ku áni, n dinn kà jùr áni, n du zu ku á pùr dan kinn-à big mi kàng kwìb sig finn swann-à áni.

Shawulu Kwonn Shinn Ma Mpirká Bu Yesu Mà Urushalima

²⁶ Barà ku zu á finn swann Dimashka àdòníng, ku yag mà Urushalima jirà aku kwonn shinn ma mpirká

ri bàg Yesu. Ku yag dìg káníng àdòníng, big shàr zinnwá. Big ri shàr, big yì fig wà í àjai barà ku kàng rìghing wùn sukà Yesu níng bàna.

²⁷ I byar-à Barnabas kà nuwá n zìg yag ku á byar yann aswamká bu Yesu, n dinya big bar bu-à sa sig wàníng, barà wàníng dìg kwonn sig big Yesu á gbìb-à ni. Yesu dinya sig wàníng jír hár í wà wàníng ri dinya mpirká jír á shinn Yesu á finn swann Dimashka hár ma pìkyinn wim.

²⁸ Sáí mpir káníng zìg ku, ku ma káníng shi í zyun. Ku ma káníng ri kyann kyann á finn swann Urushalima, mi ri dinya mpirká jír á zinn Shinn Luyí Yesu ma pìkyinn wim.

²⁹ Hár ku dang jír big mpir Yahudawaká ká ri dang nu jir Helena. Ku ma káníng ri sa yipyàr. Káníng ri zìm abig gban rìg ku.

³⁰ Barà mpirká bu Yesu fig àdòníng, big zìg yag ku mà finn swann Kaisariya, í wà n tir yag ku mà finn swann Tarsus.

³¹ I byar-à hi mpirká ri bàg Yesu níng, dìg barà bá shi shubá òsàn níma. Shwìn-à big rii wa níng sa ma rìghing. Agunn jànn Yahudiya ma jànn Galili ma jànn Samariya mpirká ri bàg swàb kà Yesu. Awun Shìdun ri myàng kwonn ma big. Mpirká ri wib Shìdun big pìkyinn òzyun.

Bitrus Dàb Gham Mpir

Zyun, n Dab Wìm Kàng Ki

³² Barà Bitrus ri yag kó áni, ku yag fòr á kauye zyun big ri bar rag, Ludda. Ku yag bib kà mpìrká ri bàg Yesu màhàn.

³³ A byar-à hi ku dìg mpìr zyun màhàn, mpìr-à vùwá wu tag rìghing big barwá, wàníng na sig á syu òr wa ji awinyin, wàníng dù nann zu fig áwai bàna. Zinn mpìr-à níng hi í Iniyas.

³⁴ Barà Bitrus myàng ku àdòníng, ku rag, “Iniyas, Yesu Kristi ri dàb gham wù. A dù nann zu, á pìnn bunáwú.” Sáí wàníng í dù nann zu-à.

³⁵ Mpìrká á Ludda mà mpìrká á jànn Saroná big myàng hing ku. I byar-à big bidim pár big bàg Yesu.

³⁶ A finn swann Jopa uwà zyun shi sig áni big ri bar ku Tabita. A nu jir Helenanci big ri bar ku Dorkas, (yìr zinnwá níng í wikyínn). Ku í mpìr-à ri sa kyann bu òsàn, mi ri sa shang mpìr ashiká.

³⁷ A sai-à níng hi ku bi na dor n bi wu rìg. Big wau ku òr, n bi jag ku á tonn zyun shi sig mà wai.

³⁸ Jopa shi yàr sig big Ludda. Barà mpìrká ri bàg Yesu fig rag Bitrus shi sig mà Ludda, í wà big swam yag mpìr pyànà á byarwá ni, n vig ku rag, aku bi á byarbá ni kìni.

³⁹ I byar-à Bitrus dù, n bàg yag big. Ku rag aku yag fòr níng, ku yag dìg uwà kíká kwonn shi sig á finn tonn-à ni byar-à big jag sig Tabita.

Big shi sig, mi ri tìya ku swai jàkà Tabita rì kwìb ya sig big. Big ri kig nài kiwá.

⁴⁰ Bitrus bi kan zu rìg mpìrká á tonn-à ni bidim pár, n kà yag n binn kir wann á jinn ni, n vig Shìdun. I wà n bar uwà-à níng rag, “Tabita, á dù nann zu.” Sáí Tabita myàng finn zuwá, n myàng Bitrus, n dù nann zu n shi á wai.

⁴¹ Bitrus du yag wù, n pànn ku n gbar dù nann zu ku n bar mpìrká kwonn shi sig níng, n zìg ku n ya big, ku wìm kàng rìghing.

⁴² I byar-à mpìrká mà finn swann Jopa ni bidim pár big fig jír bu mamaki-à Bitrus sa sig níng. Hár big nìnn nímá big bir pikyinn á byar Yesu ni.

⁴³ Bitrus shi su nìnn nímá á finn swann Jopa, ku shi sig á lu mpìr zyun big ri bar ku Siman. Mpìr-à níng hi í àsàin-à ri sa samyib wau wì.

10*Shìdun Swam Yag Bitrus á Byar Kaniliyas*

¹ Mpìr zyun shi sig áni big ri bar ku Kaniliyas. Ku shi sig á finn swann Kaisariya. Mpìr-à níng hi í àgbam áyau sojaká ni agunn swàmwá big ri bar Italiya.

² Ku ri shàr Shìdun wàni. Ku ma mpìrká mà luwá ni bidim pár big ri wìb Shìdun. Ku ri sa shang mpìr ashiká áyau Yahudawaká ni, mi ri vig kyann Shìdun.

³ Ayúnn zyun àsháu sara wà àkamzau, sái ku rag aku myàng níng, wùn aswam Shìdun mà wai bi á byarwá ni á la-à ni, n bar ku rag, “Kaniliyas”.

⁴ Pìkyinnwá gib. Ku myàng wàníng n rag, “Sáshinn rà?”

Wàníng rag, “Shìdun fig hing bu-à à vig sig níng. Ku ri fig àjwár ma swàm òsàn-à wù ri sa ya mpìr ashiká níng. Ku myàng hing hár mà wai.

⁵ A swam mpìrká abig yag mà finn swann Jopa abig bar bi mpìr zyun màhàn zìnnwá í Siman Bitrus.

⁶ I Siman zyun-à shi sig kyìnn á lu mpìr zyun àsàin-à ri sa samyib wau. Zìnn mpìr-à níng hi í Siman tinn. Ku shi yàr sig á nu zàpìr.”

⁷ Barà wùn aswam Shìdun-à níng dinya Kaniliyas àdòníng, sái ku dù dà fim rìg wàníng. I wà Kaniliyas bar bi mpìr pyànà, big í yann sukáká á finn luwá ni. Ku bar kwonn káníng ma soja zyun, mpìr-à ri wib Shìdun, mi ri sa ya ku swàm.

⁸ Mpìr sara káníng ku bar bi big, n dinya byann big bu-à wùn aswam Shìdun dinya sig ku. I wà ku swam yag big mà Jopa abig bar bi Bitrus.

⁹ Na kyàr byar-à barà mpìr káníng ri yag á gbìb-à ni, àyúnn-à fòr áyau shinn, big yag fòr mà Jopa. Bitrus shi sig buwá á finn swann Jopa. Ku nann zu yag sig á shinn

tonn-à ni mà wai jirà aku vig Shìdun màhàn.

¹⁰ Amor ri gban ku wàni. Barà big ri sa buju-à, big sa kinn fig ma bàna, sái ku la la.

¹¹ Ku myàng waisháu-à pù fim rìghing. Ku myàng bu zyun shi àràg jà zyun ùwài níma ri wann bi. Big pànn sig sung jà-à, mi ri zìg tìg wann bi.

¹² Ku rag aku myàng nann yag zuwá àdòníng, ku myàng wiká kim kim, ma ká ri bam kyann á jìnn ni, ma ayinnbuká kim kim. Bidim pàr big shi sig áyau jà-à hi ni.

¹³ Sái ku rag aku fig níng nài jír wann bi mà wai, nài jír-à hi dang rag, “Bitrus, á du nann zu, á zìg bu káníng, á gib gban ma á zwam.”

¹⁴ Bitrus dang rag, “Shinn Lumí, ò taba zwam fig bu-à bibai, kó bu shinn bàna, sáshinn má zwam rà?”

¹⁵ Nài jír-à hi dinya jakàng ku n rag, “Bu-à Shìdun sinn sig níng í bu òsàn, kada á sinn kàng bu-à hi rag í bu bibai bàna.”

¹⁶ Bu-à hi sa àdòníng kàun sara, í wà big zìg nann kàng yag rìg jà-à hi mà wai.

¹⁷ Bitrus shi sig, mi ri kyab yìr la-à ku la sig níng. I byar-à hi mpìrká Kaniliyas swam yag sig níng, big bib dìg rìghing lu Siman n sar sig á nu nkyun gbàdán-à ni.

¹⁸ Big bib rag, “Mpìr-à big ri bar ku Siman Bitrus níng, ku tìg sig kyìnn áyág rà?”

19 Barà Bitrus ri kyab la-à ku la sig níng, í byar-à Awun Shìdun dinya ku rag, “Bitrus, á myàng, mpìr sara bi sig á byarwú ni mi ri yàn kyann wù.

20 A dù, á tìg wai yag jirà aning ma big yág zyun. A kyab jír bàna. I mì ñ swam bi sig big í ni.”

21 A byar-à hi sái Bitrus dù, n wann yag á byar mpìr káníng ni, n dinya káníng rag, “Mpìr-à ning ri yàn kyann níng í mì. Bu-à zìg bi sig ning í kai rà?”

22 Big rag, “I Kaniliyas àgbam áyau sojaká swam bi sig yi í ni. Ku í mpìr ñsàn, mpìr-à ri wib Shìdun. Hár mpìr Yahudawaká big bidim pár big ri yan ku. Wùn aswam Shìdun zyun bi á byarwá ni, n dinya ku rag, aku bar bi wù á luwá ni jirà aku fig jír bu-à wá dinya ku.”

23 Big dang àdòníng, sái Bitrus bar kà bi big á finn lu-à hi. Big na kyàr byar-à.

Byar-à kyàr ku ma káníng dù n yág zyun. Mpìrká káhi áyau mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Jopa, bàg yag big tinn.

24 Byar-à kyàr í wà big fòr yag mà Kaisariya, byar-à Kaniliyas ri shi kir ku. Kaniliyas bar kwonn rìghing yiwaiwá big ma jáuwá big, mi ri shi kir Bitrus.

25 Barà Bitrus kà yag mà lu-à ni àdòníng sái Kaniliyas bi binn kir wann á pyànnwá ni mi ri wib ku.

26 Bitrus dinya ku rag, “A dù nann zu. Mi í Shìdun bàna. Mì í mpìr àràg wù.”

27 Bitrus dang jír ma Kaniliyas, big kà yag mà finn lu-à ni. Ku yag dìg bìr mpìrká kwonn sig nìnnànn nímá.

28 I byar-à Bitrus dinya big rag, “Ning yì hing, buyí yi mpìr Yahudawaká, sànn fig wà ayi kà á lu mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ama Shìdun dinya sig mì rag, kada ñ dinya mpìrká swaibá kim rag big fòr fig wà má kwonn shinn ma big bàna.

29 Wàníng í bu-à sa sai-à ning swam bi aswam á byarmí ni, ñ ngàng fig wà bí bí bàna. Tàma-à níng aning dinya mì bu-à sa ning bar bi sig mì níng.”

30 A byar-à níng hi Kaniliyas dinya Bitrus n rag, “Kwonn ma wà janá-à níng, sa hing su sara, á sai-à ñ vig sig Shìdun á finn lumí ni, sai-à níng hi í àsháu sara wà àkamzau. I wà ñ myàng mpìr zyun sar sig á pyànnmí ni, jáwá ri ngìg tain tain nímá.

31 Ku dinya mì rag ‘Kaniliyas, Shìdun fig hing bu-à à vig sig ku níng, ku myàng hing vù bu yawú tinn.’

32 Ku dinya mì rag ñ swam mpìrká abig yag mà finn swann Jopa á byar mpìr zyun ni zinnwá í Siman Bitrus, zyun-à tìg sig kyinn á lu Siman zyun-à ri sa samyib wau. Luwá shi yàr sig á nu zàpìr.

33 Gbib fig tá bàna, ò swam yag aswam mà byarwú ni. A ngang fig bàna, à bi hing. Tàma-à níng, yi kwonn shi sig níng, yi ri zìm ayi fig bu-à Shìdun dinya sig wù á dinya yi.”

*Bitrus Dang Jir Yesu Kristi
Mà Lu Kaniliyas*

34 A byar-à níng hi Bitrus dinya big rag, “Tàma-à níng ò myàng hing barà Shìdun ri zìm mpìr zyun, mi ri ngang fig mpìr zyun bàna.

35 Mpìr-à ma ri shàr Shìdun n ma ri sa bu-à òsàn, Shìdun má zìg ku, kó ku ma í swai mpìr wà àni bidim pár.

36 Ning yì hing bu-à sa sig á jànn Israila, barà Shìdun swam dinya big jir àjwár wà má sa tag pìkyinn á jir shinn Yesu Kristi, zyun-à í Shinn Lu kó ni bidim pár.

37 Ning yì hing bu-à sa sig á jànn Israila, bu-à hi sa jag sig á jànn Galili sai-à Yohanna dang kinn rìg jír wá á shinn batisma.

38 Ning fig hing tai Yesu mpìr-à á Nazarat barà Shìdun wìr kà ya sig ku Awunwá kwonn ma gbamwá. Ku kyann kyann, mi ri sa swàm òsàn, mi ri dàb gbam mpìrká ká shi sig á vù Shaitan ta wàu bibaiká, jir kai bàna Shìdun shi sig big ku.

39 Yi yann sukàwá big yi myàng hing buká ku sa sig bidim pár mà jànn Yahu-dawaká ni hár big wà á finñ swann Urushalima. Yi myàng hing barà big zig ku,

n dab bàg gbam rìg ku á bín n gban rìg ku.

40 Ku na su pyàna àmir-à ni, í wà àyún-à wà wa sara Shìdun bi gbar dù kàng rìg ku mà amir-à ni. Sai-à ku dù nann zu mà amir-à ni níng, Shìdun sinn ku aku tàg shinnwá á byar mpìrká ni.

41 Ku zu bi fig á pyànn mpìrká ni bidim pár bàna. Ama ku zu bi sig á pyànn yì ni, yi mpìrká Shìdun shig zu sig níng. Yi ká, zyun-à yi ji n wa ma ku, sai-à ku dù nann zu kàng mà amir-à ni.

42 Ku dinya yi rag ayi tàg mpìrká jír wá ma ayi dinya mpìrká rag, Yesu í zyun-à Shìdun sinn sig ku àsàin-à má wà kwonn mpìrká shi sig ma yonki ma ká wu rìghing níng.

43 Ku í zyun-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun dang sig jír á shinnwá ni n rag mpìrká ma bir hing pìkyinn á byarwá ni, Shìdun má yafa ya rìg big bu pyìr-à big sa sig níng á jir zìnnwá ni.”

*Awun Shìdun Kà á Kyinn
Kaniliyas Ma Mpìrká Ku Ma
Káníng Shi Sig í Zyun*

44 Barà Bitrus ri dang jír wá àdòning, sái Awun Shìdun wann bi á shinn mpìrká ri fig jír wá níng ni bidim pár.

45 Mpìrká nu bi sig Bitrus mà Jopa níng, big myàng hár big sa mamaki. Mpìr káníng hi big í mpìr Yahu-dawaká. Big rag, “Asái, Shìdun ya sig mpìrká swai kim kim Awunwá tinn.”

46 Big fig káníng ri dang nu jír àpyú mi ri yan Shìdun áni.

47 Sái Bitrus dang rag, “Mpir káníng dìg rìghing Awun Shìdun àràng barà yi mpir Yahudawaká dìg sig níng, mpir-à má kan dim sar big òr batisma wau í ni rà?”

48 A byar-à hi ku rag, abig wau káníng òr batisma á zinn Yesu Kristi. I wà mpirká níng rag a Bitrus shì kù ma big su pyàrà.

11

Bitrus Dinya Mpirká Ri Bàg Yesu Mà Urushalima Tai Bu-à Sa Sig Níng

1 Mpirká ri bàg Yesu mà jànn Yahudiya ma yann aswamká bu Yesu fig rag, mpirká ká í Yahudawaká bàna níng, big zìg rìghing jir Shìdun.

2 Barà Bitrus yag mà finn swann Urushalima, mpirká ri ya ku laifi. Mpir káníng ri dang rag, wà mpir-à ma í Yahudawa bàna ma ri zìm aku bàg Shìdun, sái abig kyag ku jur.

3 I byar-à big bib Bitrus rag bu-à sa ku yag kyinn á byar mpirká zyun-à í mpir Yahudawaká bàna n jì kwonn buju ma káníng, í kai sá nì rà?

4 I byar-à Bitrus dinya big jír bu-à sa jag sig ku, ku dinya byann big kó kai bidim pàr.

5 Ku rag, “Sai-à n shi sig á finn swann Jopa, mì ri vig Shìdun, sái n la la n myàng ja zyun yiya nímá big pànn

sig sungwá yina, wann bi n bi tìg á pyànnmí ni.

6 Sái n rag n myàng níng, n myàng wiká shi sig áni kim kim, wi awúnn, ma bu apyagká, ma ayinnbu, ma buká ri ngang kyann á jinn ni bidim pàr.

7 I byar-à n fig nài jír wann bi mà wai, mì ri bar mì rag, ‘Bitrus, á dù nann zu, á zìg á gib gban, á zwam.’

8 Mì í zìm-à n rag, ‘Shinn Lumí, n taba zwam fig bu-à bibai, kó bu shinn bàna. Sáshinn má zwam rà?’

9 I byar-à n fig jakàng nài jír wà wa pyàrà ri dinya mì rag, Bu-à Shìdun sìnn kàng sig í bu nnsàn kada n dang rag í bu bibai bàna.

10 Bu-à hi sa àdòníng hár kàun sara, í wà big zìg nann kàng yag rìg mà wai.

11 A byar-à hi mpir sara sar sig á nu nkyun-à ni. Big swam bi sig big mà Kaisariya abig bi bar mì.

12 I byar-à Awun Shìdun dinya mì rag, n yag kwonn ma mpir káníng, n kyab jír bàna. I wà n dù, mì yag-à. Mpir sùnnjin káníng nu yag mì mà Kaisariya. Yi yag kà á lu Kaniliyas.

13 Kaniliyas dinya yi rag, wùn aswam Shìdun mà wai bi á byarwá ni n dinya ku rag, aku swam yag aswam mà Jopa abig bar bi mì,

14 ma àjirà n yag dinya ku jír zyun-à ku ma mpirká á luwá ni bidim pàr bá wim zu áni.

15 Barà n kà mì ri dinya big jír àdòníng, sái Awun

Shìdun wann bi á byar mpìr káníng ni, àràng barà ku rì wann bi sig á byaryí ni wàrì níng.

16 I byar-à òn kyab pànn bu-à Yesu rì dinya sig yi rag, 'Yohanna wau sig mpìrká òr batisma ma zàpìr, ama batisma wà mà pyànn níng, Shìdun má wau níng ma Awunwá'.

17 Barà Shìdun ya sig mpìrká mà lu Kaniliyas Awunwá àràng barà ku ya sig yi á sai-à yi bir pìkyinn á byar Yesu níng, sáshinn má kan dim swàm Shìdun, má rag big fòr fig wà Shìdun má zìg big bàna rà?"

18 Barà mpìrká fig àdòníng, big sa fig rag yipyàr bàna, big swam yan Shìdun, big rag, "Asái Shìdun ri zìm mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig dà fim bu pyìrbá jirà abig wìm zu tinn."

Big Zìg Yag Jir Yesu Mà Antakiya

19 Sai-à big gban Istifanus níng, mpìrká ri bàg Yesu big shàr yam gàb fim rìghing á jir shinn shwìn-à mpìrká ri ya big níng. Kádà yag mà jànn Finikiya, kádà yag mà jànn Kubrus, kádà yag mà jànn Antakiya. Byarká big yag sig níng, big dinya fig mpìr àtaiká jir Yesu bàna, sái íri mpìr Yahudawaká.

20 Ama mpìrká ká ri bàg Yesu, ká bì sig mà jànn Kubrus ma Kurane, big yag mà Antakiya, mi ri dinya

mpìr àtaiká jir àjwár áshinn Yesu.

21 Gbam Shinn Luyí shi sig á shinnbá ni. Mpìrká ninànn nímá bir pìkyinn á byar Yesu ni, mi ri wib ku.

22 Tai bu-à sa sig á jànn Antakiya níng yag kà á sung mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima. I byar-à big swam yag Barnabas a wàníng yag mà Antakiya.

23 Barà Barnabas yag fòr màhàn àdòníng, ku yag myàng barà Shìdun sìnn sig àsànwá áshinn mpìrká ni. Barà ku myàng àdòníng, ku fig àjwár á pìkyinnwá ni wàni. Ku dang gbam big kyinn rag, abig bàg Shinn Luyí Yesu ma kyinn òzyun.

24 Barnabas í mpìr-à shi sig big pìkyinn sàsàn á pyànn Shìdun. Awun Shìdun mònn sig á kyinnwá ni, ku ri bir kyann pìkyinn á byar Shìdun wàni. Mpìrká ninànn nímá ri bàg swàb kà Yesu á jir shinnwá ni.

25 I byar-à Barnabas yag mà finn swann Tarsus jirà aku yàn Shawulu màhàn.

26 Barà ku dig wàníng àdòníng, ku zìg yag wàníng mà Antakiya. Big shi màhàn jì zyun, mi ri tàg mpìrká ri bàg Yesu jir Shìdun. Mà Antakiya í byar-à big bar jag mpìrká ri bàg Yesu zìnn Krista.

27 A sai-à hi ni mpìrká káhi mà Urushalima bì á Antakiya. Big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun.

28 Mpìr zyun áyaubá ni zìnnwá í Agabas. Ku sar

dù nann zu áyau mpìrká ni, mi ri dinya big jír ma gban Awun Shìdun rag, suká ri bi níng, amor má gban wàni á jànn-à ni bidìm pàr. Amor-à hi bi gban hing á sai-à Kalaudiyas na sig kùrwá.

²⁹ Sáí mpìrká ri bàg Yesu mà Antakiya níng kwonn bàì jirà abig sa shang mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Yahudiya. Kó ni zìg bi bu-à gbanwá fòr sig.

³⁰ Big zìg bàiká big kwonn sig níng n ya á vù Barnabas ma Shawulu a káníng zìg yag kwonn ma kàhi mà byar àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima.

12

Kùr Pànn Sìr Bitrus

¹ Asai-à níng hi mpìrká káhi áyau mpìrká ri bàg Yesu níng, big wa shwìn á vù kùr Hirudus ni.

² Ku du kà mpìrká big pànn Yakubu wunzà Yohanna, n kyag gban rìg wàníng ma kafai.

³ Barà ku myàng Yahu-dawaká ri fig àjwárwá á dò jir bu-à ku sa sig níng ni, í wà ku pànn Bitrus tinn. Ku pànn wàníng áyau suká big ri ji brodi zyùn-à bàna big yisti.

⁴ Barà ku pànn wàníng n du kà á tonn fi-à ni, ku ya kà wàníng á vù sojaká ri sar gadi. Big shi sig mpìr yina yina, hár kyau yina tinn. Ku sinn káníng jirà a káníng sar myàng kwonn ma Bitrus í zyùn, jirà sai-à ba ji wam

zu rìghing buju àyúnn Pim Wam Zu, bá zìg bi Bitrus á pyànn mpìrká ni jirà abig wà ku kwonn.

⁵ I byar-à big fim Bitrus mà tonn fi-à ni, mpìrká ri bàg Yesu big ri vig Shìdun á jir shinnwá ni, jirà a Shìdun zìg zu ku.

Shìdun Pinn Zu Bitrus Mà Tonn Fi-à Ni

⁶ A fi-à ni Hirudus ri kyab rag wà byar-à ma kyàr hing, bá zìg zu bi Bitrus jirà abig wà ku kwonn. Bitrus na kà sig áyau soja pyàná, ku na jànn kwonn sig ma kan àsháu-à big wìr kà sig ku á vù-à ni. Asar gadiká káhi sar dim sig á nu nkyun-à ni.

⁷ I byar-à hi wùn aswam Shìdun mà wai kà yag mà tonn-à ni, finn tonn-à í yar rìg-à gbauu. Wùn aswam Shìdun pànn Bitrus á fir vù-à ni n dab finn zir wàníng. Bitrus fim finn zir. Wùn aswam Shìdun dinya ku rag, aku dù nann zu kíni, Sáí Bitrus dù. A byar-à níng hi kan àsháu-à big wìr kà sig ku á vù-à ni níng, í wan zu rìg-à.

⁸ Wùn aswam Shìdun rag, aku zir gban byàntíwá ma aku pag kà tabar. Bitrus zir gban byàntíwá, n pag kà tabarwá. Wùn aswam Shìdun rag, “A bir mayafiwú, ma á bàg bi mì.”

⁹ Bitrus í mayafiwá í bir-à, mì wàníng í bàg yag-à. Barà ku kan bàg yag wàníng níng, ku wà sig rag ku ri la la. Ku yì fig wà bu-à hi í àjai bàna.

10 Big dù, n wam zu rìg mpìrká sar sig gadi-à níng, n wam zu yag kàng mà byar gadi-à wà wa pyànà. Big bi fòr á byar nu nkyun-à byar-à bá zu má kà á finn swann-à ni. Agìr nu nkyun-à níng hi big sa sig big àsháu. Barà big fòr yag àdòníng àgìr nu nkyun-à hi í pù fim rìg-à ma shinnwá. Big zu yag mà myann, n yag bànn fù zu rìg mà gbìb-à ni, mi ri yag. I byar-à wùn aswam Shìdun-à níng dà fim rìg Bitrus màhàn.

11 I byar-à Bitrus dang rag, “Asái, n yì rag hing wà bu-à sa sig mì níng í àjai. Shìdun swam bi wùn aswamwá, n zìg zu rìghing mì áyau shwìn-à Hirudus ya sig mì níng. Bu-à mpìr Yahu-dawaká ri zìm abig sa mì níng, Shìdun zìg zu rìghing mì áyau-à ni.”

12 Barà ku yì rag bu-à sa sig ku níng, í byar-à ku dù n yag mà lu Maryamu na Yohanna Markus, n yag dìg mpìrká kwonn shi sig màhàn, big ri vig Shìdun á shinnwá ni.

13 Ku yag kwìb nu nkyun-à kwìb kwìb. Sái wùn uwà zyun dù bì. Zìnn wùn uwà-à níng hi í Roda. Ku bi aku pù nu nkyun-à.

14 Sai ku rag aku fig nài jír-à, í nài jir Bitrus. Ku shàr kàng yag mà finn lu-à ni ma àjwár á pìkyinnwá ni. Ku pù fig nu nkyun-à bàna, n yag dinya mpìrká rag “I Bitrus!”

15 Big rag, Kai! Kwá shàr ònsàng rà? Ama ku rag, “Ajai

í Bitrus.” Sái big rag, “I ku bàna, adìnwá bi síg nì.”

16 Barà Bitrus shi sig, mi ri kwìb nu nkyun-à, big bi pù fim ya ku. Barà big myàng ku àdòníng big sa mamaki.

17 I byar-à ku kà yag, n sa nann zu big vù rag, abig shi akim. Ku kan dinya big barà Shìdun zìg zu sig ku áni mà tonn fi-à ni. I wà ku dinya káníng rag, a káníng dinya Yakubu ma mpìrká ri bàg Yesu bidim pár bu-à sa sig níng. Barà ku dang kinn jìrwá àdòníng, ku dù mà byar-à hi, n yag rìg byar zyun.

18 Byar-à bi kyàr. Mpìrká ri sa gadi á tonn fi-à ni níng, myàng fig Bitrus bàna. Pìkyinnbá gib, jir kai bàna big yì fig byar-à ku dù, n yag sig bàna.

19 A byar-à hi kùr Hirudus rag abig yàn kyann ku. Big dìg fig ku bàna. Sái big bi pànn àsàinká ri sa gadiwá níng. Hirudus bib big jír, í wà n dang rag abig gban rìg big.

Daka á byar-à hi Hirudus dù mà jànn Yahudiya, n yag mà Kaisariya. Ku shi màhàn su títi nímá.

Barà Hirudus Wu Kiwá

20 Hirudus ri dù kyinn ma mpìrká á jànn Taya ma Sidon. I byar-à mpìr káníng kwonn shinn n yag mà byar Hirudus. Big yag jag má á byar àgbam swàm áyau luwá ni, àgbam-à hi zìnnwá í Bilastus. A byar Bilastus ni, big dìg gbìb-à yág mà byar

Hirudus ni, n dang jír barà bá jùn kwonn kàng ma ku, jir kai bàna big ri òg kyann buju á jànnwá ni.

²¹ Ayúnn zyun ku wír kà sig ja kùrwá, n shi sig, mi ri dang jír ma mpìrká bi sig á byarwá ni.

²² Sai mpìrká ri dàì swam ku. Big rag, “Kai! Wàníng í mpìr ri dang fig nì jír-à níng bàna, í Shìdun ri dǎng nì.”

²³ A byar-à hi wùn aswam Shìdun mà wai dab ta wann Hirudus á jinn ni, jir kai bàna Hirudus wib fig Shìdun bàna. Afirká zwam gban rìg ku.

²⁴ I byar-à hi jir Shìdun swàb kà yag rag mà pyànn á byar mpìrká ninànn nímá.

²⁵ Barnabas ma Shawulu sa kinn rìg swàmbá zyun-à mpìrká á Antakiya ri zìm abig sa mà Urushalima, í wà big kàng bi á Antakiya. Big bi kwonn ma Yohanna Markus.

13

Big Shig Zu Barnabas Ma Shawulu Jir Swàm

¹ Ayau mpìrká ri bàg Yesu mà Antakiya, mpìrká káhi ri dang kyann jir Shìdun, káhi ri tàg mpìrká jir Shìdun. Mpìr káníng í Barnabas ma Simiyan (zyun-à big ri bar ku mpìr pipìr), ma Lukiyas (mpìr-à mà Kurane) ma Shawulu ma Manayin, zyun-à ku ma kùr Hirudus wài gban nann zu sig í zyun.

² Barà big ri wib Shìdun, mi ri sinn nu, í byar-à Awun

Shìdun dinya big rag, “An- ing fim ya mì Barnabas ma Shawulu, jirà abig sa swàm- à ò ya sig big níng.”

³ A byar-à níng hi, big sinn nu, n vig Shìdun, n tib wann káníng vù á shinn-à ni. I byar-à big swam yag big.

Big Yag Mà Kubrus

⁴ Barà Awun Shìdun swam yag Barnabas ma Shawulu àdòníng, í byar-à big dù n yag mà Salukiya. Big yag kà á kòr zyun ni, n zu yag rìg mà swàin Kubrus.

⁵ Big yag fòr mà finn swann Salamis, á swàin Kubrus, mi ri dinya mpìrká jir Shìdun á tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni. Yohanna Markus shi sig ma big mi ri sa shang big swàm.

⁶ Big kyann kyann á swàin Kubrus, n yag fòr mà Bafas, mà mìr swàin-à ni mà tàì. Mà byar-à níng hi, big òg kwonn ma mpìr zyun màhàn zìnnwá í Bar-Yashuwa. Ku í mpìr subu, ku í mpìr Yahudawaká. Ku gim òsáng rag ku í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.

⁷ Ku í jàu gwamna Sarjiyas Bulus, gwamna-à níng hi yì sig bu wàni. Gwamna-à hi bar bi Barnabas ma Shawulu jirà aku fig jir Shìdun á nu káníng ni.

⁸ Jàu gwamna-à níng hi ku í mpìr subu, ku ri sa yipyàr ma jìrbá. A nu jir Helena big ri bar ku zìnnwá Alimas. Ku ri zìm aku kan dim gwamna a wàníng zìm jir káníng bàna.

⁹ I byar-à Shawulu zyun-à big ri bar ku Bulus níng, Awun Shìdun kà á pikyinnwá ni, ku myàng byann wàníng myàng byann byann,

¹⁰ n dinya wàníng rag, “Wù wùn Shaitan, wù í mpìr-à mònn sig ma bu-à bibai, wù í mpìr-à ri ngang bu-à sisàn. Wù ri kar ngang jirà á sìn kàng jir Shìdun àràng í jir òsàng.

¹¹ Shìdun má tib wann vùwá á shinnwú ni tàma tàma-à níng, wá myàng kyàr fig rag byar bàna, hár sái àyúnn zyun.”

A byar-à níng hi, zuwá í wan kinn rìg-à kùn. Ku myàng kyàr fig rag bàna. Ku ri ka kyann vùwá, mi ri yàn mpìr-à má gbar ku.

¹² Barà gwamna-à hi myàng àdòníng, ku bir pikyinn á jir Yesu ni. Ku sa mamaki ma jír-à big tàg sig á shinn Yesu ni.

Big Yag Mà Finn Swann Antakiya á Jànn Bisidiya

¹³ Bulus ma jàu kyonnwá big dù á finn swann Bafas, n kà á kòr zàpìr, n yag mà finn swann Barga, á jànn Pamfiliya. I byar-à Yohanna Markus dù dà fim rìg big, n kàng yag rìg mà Urushal-ima.

¹⁴ A byar-à níng hi, Bulus ma Barnabas dù màhàn, n yag mà Antakiya, í finn swann zyun á jànn Bisidiya. Ayúnn Asabar big yag kà mà tonn bir kwonn bu Yahu-dawaká ni, n shi wann màhàn.

¹⁵ Barà àgbamká jangga kinn rìg doka Musa, ma bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig, í byar-à big bar Bulus rag, “Ning wunzàyí big, wà na shi sig ma jír zyun-à má gbar gban mpìrká pikyinn, aning bi dang.”

¹⁶ I byar-à Bulus sar dù nann zu á wai, n dang jír wá rag:

“To, ning mpìr Israilaká ma mpìrká kim kim ká ri wib Shìdun níng, aning gang sung ma aning fig jír mí.

¹⁷ Shìdun bu mpìr Israilaká rì shig zu sig yàkúyí big, jirà ayi shi mpìrká buwá. Sai-à big ri shi kyinn á jànn Masar, ku sa big big mà jwàr wàni. Barà big mà jwàr àdòníng, sái ku bi zìg zu yag rìg big á jànn Masar ni ma gbanwá ku shi sig ma kàhi.

¹⁸ Big ri kyann kyann áyau awúnn-à ni hár ji dipyànà. Shìdun ri sa muyar ma big.

¹⁹ Shìdun bi gban rìg kyau mpìr sùmpyàn, ká shi sig á jànn Kanana, n bi ya rìg yàkúyí jànn-à hi.

²⁰ Big shi á jànn Kanana ji dari yina big dipyànà agban dwib.

“I byar-à Shìdun bi sìn àgbamká zyun-à má gib jír, hár sai-à Samaila zyun-à í mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun níng, bi shi àgbambá.

²¹ Big vig Shìdun rag a Shìdun wìr ya big kùr. Shìdun bi wìr ya big Shawulu wùn Kish yiwai

Banjamin. Ku na sig kùrwá hár ji dipyànà.

²² I wà Shìdun gbar tìg wann rìg ku, n bi sìn pyann kàng Dawuda, wà zyun-à Shìdun dang sig jír á shin-nwá ni rag, 'Dawuda wùn Yassa í swai mpìr-à mì ri zìm, jir kai bàna kwá wib jírmi.'

²³ Mpìr apínn-à Shìdun tìr bi ya sig yi mpìr Israilaká níng, í Yesu ku zìg zu sig áyau yiwai Dawuda ni àràng barà ku dang sig.

²⁴ Sai-à Yesu bi fig ma bàna níng, Yohanna rì dinya mpìr Israilaká rag abig fim bu pyir sa, ma abig wau rìg òr batisma.

²⁵ Barà ku nyàan swàmwá sa kinn àdòning, sái ku bib mpìrká rag, 'Ning ri kyab rag mì í mpìr-à Shìdun rag kwá swam bi níng rà? Mì í ku bàna. Mpìr-à hi bi fig ma bàna, kwá bi á simmí ni. Mpìr-à hi, n fòr fig wà má wan zu tabarwá bàna.' "

²⁶ Bulus rag, "Ning wunzámí big, yiwai Ibrahim ma swai mpìrká kim kim ká ri bàg Shìdun, jír-à má pinn zu mpìr wà Shìdun tìr bi sig níng, ku tìr bi síg á dò shinnyí ni.

²⁷ Mpìrká mà Urushalima ma àgbamká bigbá yì byann fig ku bàna. Ayúnn Asabar big ri jangga kyann bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig á shinnwá ni, ama big yì byann fig bàna. Big bi gban rìg ku àràng barà káníng ba sig.

²⁸ Mpìr káníng pànn fig

Yesu ma laifi bàna, ama big vig Bilatus rag a wàning dang rag abig gban rìg Yesu.

²⁹ Barà big gban rìg ku àdòning, big zìg tìg wann ku á bín-à ni, n jì kà ku á shar-à ni. Bu-à big sa sig níng, í bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig á shinnwá ni.

³⁰ Shìdun gbar dù nann zu kàng rìghing ku ma yonki.

³¹ Ku shi suwá nìnn nímá, mì ri tàg shinnwá á byar mpìrká rì kyann sig ma ku daka á jànn Galili, n nu yag sig ku mà Urushalima. Tàma-à níng big í àsàinká ri dinya mpìrká bu-à big myàng sig.

³² To, wàning í bu-à sa yi ri dinya ning jir àjwár-à níng, jir kai bàna bu-à Shìdun rì gib ya sig yàkúyí big nu níng, yi yann adaká bigbá yi myàng hing,

³³ barà ku gbar dù nann zu Yesu mà amir-à ni big yonki. Bu-à Shìdun sa sig níng, í bu-à big rì ba sig áyau tarkada Zabura sura pyànà n rag, 'A shi nì í wùnmi, janá-à níng n kàng rìghing tawú.'

³⁴ Barà Shìdun gbar dù kàng ku ma yonkiwá n rag kwá wu fig ki bàna níng, big ba sig á jir Shìdun ni n rag,

'Bu-à n dinya sig Dawuda rag má sa níng, í bu-à má sa ya wù.

Má sa ya wù bu nèsàn nímá.'

³⁵ Ayau tarkada Zabura byar zyun big ba sig rag,

'Shìdun má fim fig òr wùn sukà kyikyàrwá a

wàníng swàr bai mà
amir-à ni bàna.'

36 Barà Dawuda sa kinn rìg
bu-à Shìdun ri zìm aku sa
níng, ku í wu rìg-à. Big jì
kwonn ku ma yàkúwá big,
dìrwá í swàr bai rìg-à.

37 Ama mpìr zyun-à Shìdun
gbar dù kàng sig mà amir-
à ni níng, dìrwá swàr fig
bàna.

38 Wunzà mí big, á jir shinn
Yesu ni Shìdun má yafa ya
ning bu pyìrná.

39 A dò jir shinnwá ni mpìr-à
ma bir hing pìkyinnwá kwá
wìm zu áyau bu pyìrwá ni.
Doka Musa má pinn zu sar
fig mpìr bàna.

40 Barà ning shi sig ma gbìb-
à ná wìm zu áni níng, aning
bir pìkyinn áni, kada aning
ngàng bàna. Kada bu-à big
ba sig á tarkada Shìdun ni
níng, aku sa ning bàna. Big
ba sig rag,

41 'Níng mpìrká ri ngàng
bu-à Shìdun dinya sig
ning níng,

ná myàng bu mamaki, hár
ná wu kinn rìg.

Má sa bu zyun, ama ná bir
fig pìkyinn áni bàna,
kó wà ba dinya byann hing
ning má, ná ngàng.' "

42 Barà Shawulu ma Barn-
abas dang kinn rìghing jìrbá
má zu á tonn bìr kwonn-à
ni àdòníng, sái mpìrká víg
big rag, abig bi dang jakàng
jìr àyúnn Asabar zyun-à ri bi
bó.

43 Barà bìr mpìrká ri
zu á tonn bìr kwonn-à ni
àdòníng, mpìr Yahudawaká
nìnànn nímá ma mpìrká
swai kim kim ká ri kà kwonn

ma big á tonn bìr kwonn-
à ni, big bàg yag Bulus ma
Barnabas. I byar-à káníng
dang gban big pìkyinn n rag
abig shi áyau àsàn-à Shìdun
sa ya sig big.

44 Asabar zyun-à ásim
níng, mpìrká á finn swann-
à ni nìnànn nímá, big bi jirà
abig fig jir Shìdun.

45 Ama barà Yahudawaká
myàng mpìrká kwonn bi sig
nìnànn nímá mi ri fig jir
Bulus, sái big sa ku akyib.
Big ri sa yipyàr ma bu-à ku
ri dang níng, mi ri swau ku.

46 I byar-à Bulus ma Barn-
abas wìm kyinn n dinya big
n rag, "To, ning mpìr Yahu-
dawaká níng, shi ya sig yì
àràg í tonn ayi nìm zìg bi jag
jir Shìdun á byarná ni, ama
ning ngàng jír-à hi. Ning
zìm fig wà aning dìg yonki
kinn kinn bàna. To, yá fim
ning, yá zìg yag jír-à hi á
byar mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna.

47 Wàníng í barà Shìdun
dinya sig yì áni rag,

'N sìnn sig wù á shi àràg
í bu-à má yar ya
mpìrká á dunyaru
bidim pàr

barà bá wìm zu áni.' "

48 Barà mpìrká ká í Yahu-
dawaká bàna big fig barà
Bulus dang àdòníng, big fig
àjwár n swam yan jir Shinn
Luyí. Mpìrká ká Shìdun
shìg zu sig big jirà abig dìg
yonki kinn kinn níng, big bir
pìkyinn á jír-à hi ni.

49 To, jir Shinn Luyí níng
shan gban rìghing finn jànn-
à màhàn bidim pàr.

⁵⁰ Sáí Yahudawaká bi kar zìng uwàkà ká ri wib Shìdun big í àgbam, kwonn ma wunù àgbamká á finn swann-à ni, jirà abig kan zu Bulus ma Barnabas. Big sa káníng akyib n kan zu rìg káníng á finn jànn-à ni.

⁵¹ I byar-à yann aswam káníng dab pìg kyàr rìg avír á barbá ni jirà abig tàg rag, mpìr káníng sa sig big bu-à sànn fig bàna. Sáí big yag mà finn swann Ikoniya.

⁵² Mpìrká ri bàg Yesu fig àjwár wàni, Awun Shìdun kà mònn sig á pìkyinnbá ni.

14

Bulus Ma Barnabas Yag Mà Ikoniya

¹ To. A finn swann Ikoniya, í byar-à Bulus ma Barnabas yag kà á tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni àràg barà big ri sa kyann. Big dinya mpìrká jir Yesu. Hár Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna nìnnànn nímá bir pìkyinn á jir-à hi ni.

² Ama Yahudawaká ká bir fig pìkyinn á jir Yesu ni bàna níng, yag dìg mpìrká ká í Yahudawaká bàna, mi ri gbar dù káníng kyinn jirà a káníng bai òr ma mpìrká ri bàg Yesu.

³ Sáí Bulus ma Barnabas big shì rìg á finn swann-à ni, hár big shì nonn màhàn. Big ri dang jir Yesu kwonn ma àsànwá, zinn bàna. Big ri sa swàm bu mamaki kim kim ma gbam-à Shìdun ya sig big. Barà káníng myàng

bu mamakiká big ri sa níng, káníng bir pìkyinn á jirbá ni.

⁴ Mpìrká á finn swann-à ni kyàb gàfinn rìghing kyau pyàna. Kádà ri bàg jir Yahudawaká, kádà ri bàg jir Bulus ma Barnabas.

⁵ Mpìrká swaibá kim kim kwonn ma Yahudawaká, ma àgbambá big bi, big ri zim abig ya Bulus ma Barnabas shwìn, ma abig ta gban káníng ma abàn.

⁶ Barà Bulus ma Barnabas fig tai jir-à hi àdòníng, í byar-à big shàr zu rìg á finn swann-à ni, n yag rìg águnn jànn Likoniya. I byar-à big kà á finn swann Litra ma finn swann Darba ma kauyeká shi kàng kwìb sig áni níng.

⁷ Big ri dinya kyann mpìrká jir àjwár á shinn Yesu ni màhàn.

Big Dàb Gbam Mpìr Zyun á Litra

⁸ A finn swann Litra mpìr zyun shi sig áni, barwá bàna ma gbam. I barà big mà sig ku, ku taba kyann fig kyonn bàna.

⁹ Ayúnn-à Bulus big bi kà á finn swann-à hi ni, wunù-à níng ri shi mi ri fig jirbá. Barà Bulus myàng ku, ku shi sig ma pìkyinn barà kwá dang rag a Shìdun dàb gbam ku,

¹⁰ í byar-à Bulus dinya ku ma gbam n rag, “A dù nann zu á wai.” Ku bi pìm dù nann zu mi ri kyann kyonn.

¹¹ Barà bìr mpìrká myàng àdòníng, big dang á nu jir Likoniya ni n rag, “Kai! I

bu sìnn kà síg nì á òr mpìr káníng nì, n wann bì síg nì áyág.”

12 I byar-à big bar Barnabas rag Zafas, í zìnn bu sìnn zyun. Bulus bó, jirà ku í àsàin-à ri dang jír níng, big bar ku Hamis, í zìnn bu sìnn zyun tinn.

13 Lu byar-à big ri wib Zafas shi sig á nu nkyun finn swann-à mà myann. Sái àgbam bu sìnn-à níng hi zìg yann nai ma awu bín, n rag bá wib káníng áni.

14 Barà Bulus ma Barnabas myàng bu-à mpìr káníng ri zìm abig sa níng, sái big gbar ka jábá n shàr kà yag áyau bìr mpìrká nì, n dinya mpìrká rag,

15 “Bu-à sa ning sìnn kàng sig yi àràg yi í Shìdun níng, í kai sá nì rà? Yi í mpìr jìkwìnn àràg ning. Yi bì sig áyág jirà ayì dinya ning jìr àjwár á shinn Yesu nì, jirà aning fim bu sìnnká ning ri wib níng, wà fòr fig bu zyun bàna, ma aning vim bìr kàng bì á byar Shìdun àsàin yonki, zyun-à màm sig waisháu-à ma dunyaru ma zàpìr ma buká shi sig áni bìdìm pàr.

16 Sai-à rì níng, Shìdun rì fim sig kó nì aku sa bu-à kyinnwá ma ri zìm bìdìm pàr.

17 Ama Shìdun ri tìya kyann ning pìkyinn-à sisàn, mì ri sa ya ning swàm barà ná yì ku shi sig áni. Ku ri ya ning shyù, ku ri ya ning buju, ku ri sa byann ya ning

buká ning ri tàg á da-à ni. Ku ri sa jwar pìkyinn ná.”

18 Kó barà big dinya mpìr káníng jír-à níng, ama big sa dakyar í wà n kan dim bìr mpìr káníng rag a káníng wib big bàna.

19 I byar-à mpìr Yahu-dawaká káhi mà Antakiya ma Ikoniya big bì, n gbar dù kyinn mpìrká á shinn Bulus. Hár mpìrká ta ku ma abàn ta ta, í wà n gbar swann yag rìg ku mà kur lu-à ni. Big ri kyab rag ku wu rìghing.

20 Sáì mpìrká ká ri bàg Yesu sar kàng kwìb sig ku áni, mì ri myàng ku, í byar-à ku dù nann zu, n kàng yag mà finn swann-à ni. Ku ma Barnabas bì na byar kyàr, í wà big dù n yag mà finn swann Darba.

Big Kàng Bì á Finn Swann Antakiya

21 Big ri dinya mpìrká jìr àjwár á shinn Yesu nì á finn swann Darba. Mpìrká nìnànn nímá bìr pìkyinn á byar Yesu. A byar-à hi big dù n kàng yag mà Listra, hár n yag mà Ikoniya big Antakiya á jànn Bisidiya,

22 mì ri dang gbam mpìrká ri bàg Yesu kyinn, abìg sar gbam á pìkyinn birbá ni. Big dinya káníng rag, “Sai wà ya wa hing shwìn nìnànn nímá í wà yá kà lu Shìdun íni.”

23 Byar-à mpìrká ri bàg Yesu bìdìm pàr ri shi kwonn, big shig zu ya káníng àgbamká. Big vig Shìdun á shinn káníng nì, n sìnn nu n ya kà káníng á vù Shìdun ni

barà káníng bir sig pìkyinn á byar wàníng ni níng.

²⁴ Bulus ma Barnabas kyann kàng kwìb rìg jànn Bisidiya, hár n fòr yag mà jànn Pamfiliya.

²⁵ Big dinya mpìrká mà finn swann Barga jir Yesu. I wà big dù n yag mà finn swann Ataliya.

²⁶ I byar-à big kà á kòr zàpìr n kàng yag mà finn swann Antakiya mà byar àsàinká swam bi sig big níng, ká rì vig sig Shìdun á shinnbá ni, barà Shìdun má myàng kwonn ma big áyau swàmbá zyun-à big sa vinn sig tàma-à níng.

²⁷ Barà big yag fòr mà Antakiya, big bar kwonn mpìrká ri kwonn shinn mi ri bàg Yesu n dinya káníng jír bu-à Shìdun sa ya sig big áyau swàmbá ni, barà Shìdun pù ya mpìrká ká í Yahudawaká bàna pyù barà káníng bir pìkyinn á jir Yesu.

²⁸ Big shi nonn màhàn ma mpìrká ri bàg Yesu.

15

Mpìrká Kwonn Shinn Mà Urushalima

¹ Mpìrká káhi mà Yahudiya bi á Antakiya, mi ri tàg mpìrká ri bàg Yesu rag, “Wà na kyag fig jur bàna, àràg barà doka Musa dang sig níng, ná wìm zu fig bàna.”

² Barà Bulus ma Barnabas fig àdòníng, sái big bi sa yipyàr rag í nímá bàna. I byar-à mpìrká ri bàg Yesu rag, a Bulus ma

Barnabas kwonn ma mpìrká káhi áyaubá ni abig yag mà Urushalima abig yag dang jír ma yann aswamká bu Yesu, kwonn ma àgbamká abig wà byann jír-à hi.

³ I byar-à mpìrká ri bàg Yesu swam yag big. Barà big ri yag mà Urushalima big wam zu á jànn Finikiya ma jànn Samariya. Sái big dinya mpìrká á jànn káníng ni barà mpìrká swai kim kim vim bìr bi á byar Shìdun. Hár mpìrká ri fig àjwár á dò shinnwá ni.

⁴ Barà big fòr yag mà Urushalima àdòníng, mpìrká ri bàg Yesu ma yann aswamká màhàn, ma àgbamká shà big shà shà. I wà big dinya káníng barà Shìdun sa sig swàmwá á byar mpìrká big rì dinya sig káníng jir Yesu.

⁵ Sái mpìr Farisawaká ká ri bàg Yesu, big sar dù nann zu n dang rag, “Mpìrká swaibá kim kim ká ri bàg Yesu, shi sig àràg í tonn abig kyag jurbá, ma abig wib doka Musa.”

⁶ I byar-à àgbamká ma yann aswamká kwonn í byar ñzyun jirà abig wà jír-à hi.

⁷ Barà big ri wà jír àdòníng, sái Bitrus dù nann zu n dang rag, “To, ning wunzàmí big, aning shi kim, n dinya ning jír. Daka á ninonn Shìdun shig zu sig mì áyauná ni, n rag n dinya byann mpìrká swaibá kim jir àjwárwá, jirà abig fig ma abig bir pìkyinn áni.

⁸ Shìdun àsàin-à ri yi bu-à shi sig á pìkyinn mpìr níng, ya sig mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng Awunwá àràg barà ku ya sig yi mpìr Yahudawaká níng, jirà ayi yi rag ku ri zìm mpìrká bó tinn.

⁹ Ku gáfinn fig yi rag yi kim, big kim bàna, jir kai bàna ku tu kyàr rìghing pìkyinnbá barà big bir sig pìkyinn á byar Yesu ni níng.

¹⁰ To, wà má àdòníng, sáshinn ning ri zìm mpìrká abig bàg gbìb wà zyun-à yi ma yàkúyí big rì bàg sar fig bàna níng rà? Ning ri ya big swánn ùwài àdòníng, ning ri màg màg fig muyar Shìdun rà?

¹¹ Yi má, yi wìm zu sig á dò jir shinn àsàn Shinn Luyí Yesu ni, jir pìkyinn biryí á byarwá ni. To, big má í àdòníng tinn."

¹² Barà bìr mpìrká fig Bulus ma Barnabas ri dinya big bu mamakiká Shìdun sa sig á vùbá ni áyau mpìrká swai kim kim níng, í byar-à big wìr shi sig yir yir.

¹³ Barà big dang kinn rìghing jìrbá àdòníng, sái Yakubu sar dù nann zu n dinya big rag, "To, ning wunzámí big, aning fig.

¹⁴ Tàma-à níng yi fig rìghing jir Siman Bitrus barà ku rag, Shìdun shig zu sig mpìrká kádà swai kim kim jirà a káníng shi mpìrká buwá.

¹⁵ Wàníng shi sig àràg barà mpìrká rii dang kyann jir Shìdun dang sig á tarkada jir Shìdun ni rag,

¹⁶ 'A pyànn ná-à níng má kàng bi,

má bi má sa bu-à ò gib ya sig Dawuda nu rag má sa níng.

Má sa wùn adawá zyun má na kàng kùr

àràg barà mpìr ri mi kàng lu-à wim wann sig,

¹⁷ jirà mpìrká swai kim kim, ká ò shig zu sig big rag abig shi mpìrká bumí níng, abig yàn kyann mì.

¹⁸ I mì Shìdun mì ri dántg nì jír bu-à ò tàg sig daka sai-à rì.'

¹⁹ "To, ámyàngmí, kada ayi dukà mpìrká ri vim bìr bi á byar Shìdun ni ma gban rag abig wib doka Musa bàna.

²⁰ Ama bu-à yá sa bàna, ayi ba dinya big wasika rag, kada abig ji bu-à big ya sig bu sinn bàna, abig sa àyái bàna, abig zwam wi zyun-à big sim gban sig átai bàna, abig ji àsà bàna,

²¹ jir kai bàna daka sai-à rì níng, big ri dinya kyann mpìrká jir doka Musa, mi ri jangga kyann á tonn bìr kwonnká ni Asabar ma Asabar."

Wasika Big Ba Ya Sig Mpìrká Ká í Yahudawa Bàna, Ká Ri Bàg Yesu

²² Barà Yakubu dang kinn rìg jìrwá àdòníng, sái àgbamká bi shig zu mpìrká má yag kwonn ma Bulus ma Barnabas, jirà a káníng yag dinya mpìrká mà Antakiya jir bu-à big dang sig níng. I byar-à big shig zu Yahuda

zyun-à big ri bar ku Barsaba, ma Silas, í àgbamká áyau mpìrká bu Yesu, mpìrká ri yan kyinnbá wàni.

²³ Big ba wasika n ya big abig ya yag káníng. Wasika-à hi big ba sig rag:

“Wasika-à níng ri yag á byarná ni, ning wunzàká buyí ká swai kim kim á finn swann Antakiya ma jànn Suriya ma jànn Kiliya. To, yi wunzàná, ma àgbamká ma yann aswamká á Urushalima yi ri bib kà ning.

²⁴ To, bu-à sa yi ba ya sig ning wasika-à níng, jir kai bàna yi fig big rag mpìrká zu sig áyauyí ni n yag gbar dù sig ning pìkyinn á jìrbá big ri dang. Ama buyí yi swam fig big bàna.

²⁵ Barà yi fig àdòníng, í bu-à sa yi myàng rag sàns sig ayi shig zu mpìrká káhi ayi swam bi big á byarná ni abig bi kwonn ma Barnabas ma Bulus mpìr azimýí big,

²⁶ ká zyun-à wann tafinn sig yonkibá á dò jir Shinn Luyí Yesu Kristi ni.

²⁷ Yi ri swam bi kwonn ma Yahuda ma Silas á byarná ni, àjirà abig dinya gban rìg ning jíryí, àràg barà yi ba sig níng.

²⁸ Awun Shìdun kwonn ma yi tinn, yi bidim pàr yi myàng sàns fig wà ayi ya ning doka nìnnàn nímá bàna. Bu-à ná sa bàna í wàníng:

²⁹ Kada aning ji bu-à big ya sig bu sìn bàna, aning ji àsà bàna, kada aning zwam bu-à big sim gban sig átai

bàna, kada aning sa àyái bàna. Wà na gàb hing dir ma bu káníng, ning sa hing bu-à nsàn. Aning shi ítau.”

³⁰ Mpìrká big swam yag sig big níng, big dù n yag fòr mà Antakiya. Big bar kwonn mpìrká ri bàg Yesu màhàn, n ya káníng wasika-à big zìg yag sig níng.

³¹ Barà mpìr káníng jangga àdòníng, big fig hing àjwár wàni. Jír-à hi sa gbam big kyinn.

³² Yahuda ma Silas big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun tinn, big dang nonn jír ma káníng, n dang gbam káníng kyinn, n gbar gbam káníng dir.

³³ Big na nonn màhàn títi nímá, í wà mpìr káníng dwim kàng bi big ítau, big kàng yag mà Urushalima mà byar àsàinká swam bi sig big níng. [

³⁴ Ama Silas zìm á kyinnwá ni n shi buwá màhàn.]

³⁵ Bulus ma Barnabas shi mà Antakiya mi ri tàg mpìrká jir Yesu, kwonn ma mpìrká kádà nìnnàn nímá, big ri tàg bu, mi ri dang jir Yesu tinn.

Bulus Ma Barnabas Gàb Dìr

³⁶ Ayunn zyun sái Bulus bi dinya Barnabas rag, abig dù abig yag myàng kà mpìrká big rì dinya sig káníng jir Yesu, abig myàng barà káníng ri shi áni.

³⁷ Sái Barnabas zìm abig zìg yag kwonn ma Yohanna Markus.

³⁸ Ama Bulus zìm fig bàna, jir kai bàna ku rag wàníng rì ngàng sig wà wàníng má kyann, má sa swàm ma big, n dù dà fim rìg big á jànn Pamfiliya sai-à big rì sa kinn fig ma swàmbá bàna.

³⁹ I byar-à big kà mi ri sa yipyàr hár bi sa big gàb rìg òr. Barnabas bi zìg Markus, big yag kà á kòr zàpìr, n yag mà swàin Kubrus.

⁴⁰ Bulus bó bi shig zu Silas. Ku ma wàníng yag zyun. Mpìrká ri bàg Yesu màhàn vig ya big Shìdun rag a Shìdun sa sà n ya big, ma a wàníng myàng kwonn ma big.

⁴¹ I byar-à big dù n yag mà jànn Suriya ma jànn Kìlikiya. Big ri kyann á jànn káníng hi, mi ri dang gbam mpìrká ri bàg Yesu kyinn.

Timoti Bàg Yag Bulus Ma Silas

16

¹ Bulus mà Silas yag mà finn swann Darba big finn swann Listra. Big yag òg wunù zyun ku í mpìr-à màhàn, ku ri bàg Yesu, zìnnwá í Timoti. Nàwá í mpìr Yahudawa, tawá í mpìr Helenawa. Nàwá í mpìr-à ri bàg Yesu tinn.

² Mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Listra big finn swann Ikoniya big bidim pár big ri yan kyinn Timoti wàni.

³ Bulus ri zìm a Timoti nu kyann ku á byar-à kwá dang kyann jir Shìdun. I wà ku bi gib wàníng jur, í jirà a Yahudawaká zìm wàníng, jir

kai bàna káníng bidim pár yì hing wà ta Timoti í mpìr Helena, í bu-à sa big rì gib fig ku jur bàna sai-à rì níng.

⁴ Bulus zìg ku, big ri yag á finn swann kim kim, mi ri dinya mpìrká jír bu-à yann aswamká ma àgbamká mà Urushalima ri zìm mpìrká abig sa, mi ri dinya big rag abig bàg jir káníng.

⁵ Barà mpìrká hi fig àdòníng pìkyinnbá gbam swàb kà á jir Yesu ni. Su ma su mpìrká ri nànn swàb kà wàni.

Bulus La La Ashinn Mpìr Zyun Ni Mà Makidoniya

⁶ Big dù n yag mà jànn Firijiya ma jànn Galatiya, big wam zu rìg jànn Asiya, jir kai bàna Awun Shìdun zìm fig abig dang jir Yesu màhàn bàna.

⁷ Barà big fòr á gàb swann Misiya, big ri zìm abig kà á finn swann Bitiniya, ama Awun Yesu kan dim big abig kà á byar-à hi ni bàna.

⁸ I byar-à big wam zu, n yag mà finn swann zyun big ri bar Taruwasa.

⁹ A byar-à hi sái á fi-à ni Bulus bi la la, mpìr zyun sar sig í mpìr á jànn Makidoniya, wàníng vig ku rag, “Wúshèní, á bi á jànní ni á sa shang yi.”

¹⁰ Barà Bulus la la-à níng àdòníng, sái yi ma ku dù, n yag màhàn. Yi rag Shìdun dang síg nì rag, ku ri zìm ayi yag dang jir àjwàrwá màhàn.

Lidiya Bir Pikyinn á Byar Yesu

¹¹ A byar-à hi yi dù á Taruwasa, n kà á kòr zàpìr, n zu yag mà Samutarakí, n na byar kyàr, í wà yi yag mà Niyabolis.

¹² Yi dù n yag fòr mà finn swann Filibí á jànn Maki-doniya. Lu-à hi í lu ùwài, í lu mpìrká bi sig mà jànn Roma. To, yi bi n na kù su pyàna màhàn.

¹³ Ayúnn Asabar yi zu á finn swann-à ni, n yag mà nu níng-à ni, yi yag yàn kyann byar-à Yahudawaká ri vig Shìdun. Yi yag dìg uwàkà kwonn shi sig màhàn. I wa yi bi shi wann n dinya big jìr Shìdun.

¹⁴ Uwà zyun áyau-à ni ri fig jìr-à yi ri dinya big níng, zìnnwá í Lidiya. Ku í mpìr-à ri wann tafinn jà gbàinshìn zyun-à shi sig ma bàì wàni. Ku í mpìr-à mà finn swann Tiyatira. Ku í mpìr-à ri wib Shìdun. I byar-à Shìdun pù finn ya ku kyinnwá. Ku zìm hing jìr-à Bulus ri dang níng.

¹⁵ Sáì big bi wau ku òr batisma, ku ma mpìrká á luwá ni. I byar-à ku bar yi rag, “Wà na zìm hing rag ò bir sig pikyinnmí á jìr Yesu ni, aníng bi shi á lumí ni.” Ku kar vig yi vig vig, hár yi yag mà luwá ni.

Big Kìg Bulus Ma Silas á Tonn Fi Mà Filibí

¹⁶ Ayúnn su zyun yi dù mi ri wai yag mà byar-à yá vig Shìdun, sái yi dìg kwonn ma wùn uwà zyun ku í fàu, wàu shi sig á òr wá ni, ku

ri vann akwonn. Akwonn-à ku ri vann níng, ku ri dìg bàì ùwài níma áni, mi ri ya shinn luwá big.

¹⁷ To, wùn uwà-à níng, ku ri bàg yi á sim, yi ma Bulus. Ku ri dang jìr ma gban, mi ri dang rag, “Mpìr káníng í fàu Shìdun. Big ri tàg níng gbìb-à ná wìm zu áni.”

¹⁸ Su ma su ku ri dang kyann àdòníng. I byar-à pikyinn Bulus bai, ku vim bìr bi n dinya wàu-à níng hi n rag, “Mì ri dinya wù á zìnn Yesu Kristi, á zu á òr wùn uwà-à níng ni.” Gbib fig tá bàna wàu-à í zu rìg-à n dà fim rìg wùn uwà-à níng hi.

¹⁹ Barà shinn luká bu wùn uwà-à níng myàng bu-à big ri dìg bàì áni jànn rìg rag hing níng, sái big bi pànn Bulus ma Silas, n zìg yag big mà byar àgbamká ri wà kwonn ma kasuwa-à ni.

²⁰ Barà big zìg yag fòr big àdòníng, sái big rag, “Mpìr káníng í mpìr Yahudawaká, big ri gbar dù kyinn mpìrká á finn swannyí ni.

²¹ Big ri tàg bu-à dokayí kan òr sig. Buyí yi mpìr Romawaká yi zìm fig bu-à big ri tàg níng bàna, yá bàg fig bàna.”

²² Barà big dang àdòníng, sái bìr mpìrká kwonn dab Bulus ma Silas.

Àgbamká àsàinká ri gib jìr níng, wan zu big jà á òr-à ni, n du kà mpìrká káhi abig dab káníng ashòr.

²³ Barà big dab kinn káníng àdòníng, sái big zìg káníng n kig kà rìg á tonn

fi-à ni. Big dinya àsàin-à ri sa gadi màhàn rag a wàning sar gadi òsàn nímá.

²⁴ Barà àsàin gadi fig àdòning, ku bi zìg big, n kìg kà big á finn tonn-à wà mà yau n bi zìg punn, n wir kà big á barbá ni.

²⁵ Ayau fi-à ni, Bulus ma Silas ri vig Shìdun mi ri yan Shìdun ma jonn. Mpìrká ká big kìg sig mà tonn fi-à ni níng, ri fig.

²⁶ Gbìb fig tá bàna, jànn-à bi ning yàng yàng. Tonn fi-à ning hár ma mìrwá bidim pár. Nu nkyunká bidim pár pù fim rìghing. Punnká big sìn kà sig á bar mpìrká big kìg sig níng, wan zu rìghing.

²⁷ Barà àsàin-à ri sa gadi-à fim zir àdòning, ku myàng nu nkyunká pù finn rìghing. Ku bi gbar wàm zu kafaiwá, ku ri zìm aku gban shin-nwá, jir kai bàna ku ri kyab rag mpìrká shàr kyag zu rìghing.

²⁸ Sái Bulus bar ku nài abor n rag, “A a, kada á gban shinnwú bàna. Yi bidim pár yi shi sig áyág.”

²⁹ Àsàin-à ri sa gadi-à níng rag, abig zìg bi pitila. Ku shàr kà yag á byar Bulus ma Silas, n binn kir wann á pyànnbá ni, òr wá ri zwab kàg kàg kàg.

³⁰ Sái ku zìg zu yag káníng mà myann n bib káníng rag, “Agbamká, bu-à má sa jirà ñ wim zu í kai rà?”

³¹ Big dinya ku rag, “A bir pìkyinnwú á byar Shinn Luyí Yesu ni. Ku í àsàin-à

má pinn zu wù ma mpìrká buwú bidim pár.”

³² I byar-à hi big dinya ku jír á shinn Yesu, ku ma mpìrká á luwá ni bidim pár.

³³ A fi-à níng hi ni, asa gadi-à níng bi zìg big n bi tu rìg big yun byar-à big dab pòr sig big níng. I byar-à káníng wau ku òr batisma, ma mpìrká á luwá ni bidim pár.

³⁴ Ku bi zìg kà yag rìg káníng mà finn luwá ni, n bi zìg buju n ya káníng. Ku ma mpìrká buwá ri sa àyán, jir kai bàna big bir rìghing pìkyinn á byar Shìdun.

³⁵ Barà byar-à bi kyàr àdòning sái àgbamká bu Romawaká swam yag poliská n rag, abig finn zu Bulus ma Silas á tonn fi-à ni.

³⁶ Sái àsàin-à ri sa gadi-à níng yag dinya Bulus rag, “To, àgbamká swam bi aswam rag í dà finn ning. To, aning dù, aning yag sísàn.”

³⁷ Sái Bulus dinya poliská n rag, “Aning myàng, yá yag fig bàna. Big pànn fig yi ma bu-à bibai bàna, í wà big bi dab yi ashor átai áyau bìr mpìrká ni. Yi má, yi í mpìr Roma. Big kìg yi á tonn fi-à ni, í wà tàma-à níng big ri zìm abig bòn pù finn yi átai rà? Yá yag fig bàna. Agbam káníng abig bi ma abig zìg zu yi ma shinnbá.”

³⁸ Polis káníng yag dinya àgbamká jír bu-à Bulus dang sig rag bá yag fig bàna níng. Barà big fig rag Bulus ma

Silas í mpìr Roma àdòning, sái òrìbá í wu tàg rìg-à.

³⁹ Big dù bi n bi òg káníng n rag a káníng yafa ya big. Hár big zìg zu káníng á tonn fi-à ni, n rag wúshèní a káníng dù á jànnbá ni.

⁴⁰ Barà big zu mà tonn fi-à ni àdòning, big dù n yag mà lu Lidiya. Big òg kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu màhàn. Big dang gbam káníng pìkyinn. I wà mì wam zu yag rìgbá.

17

Big Yag Mà Tasalonika

¹ Sái big yag, big wam zu á finn swann Amfibolis ma Aboloniya, n bi fòr á Tasalonika, í wà big bi òg tonn bìr kwonn Yahudawaká màhàn.

² A byar-à níng hi Bulus yag kà tonn bìr kwonn àràg barà ku ri sa kyann. Hár Asabar sara ku ri kà, mi ri tàg mpìrká bu-à shi sig áyau tarkada Shìdun.

³ Ku ri dinya káníng rag Yesu í Almasihu zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam bi níng. Ku rag tarkada Shìdun ri tìya big rag, Almasihu ma bì hing, wàníng má wa shwìn, hár má wu. Wà wàníng ma wu hing, wàníng má dù nann zu kàng ma yonki.

⁴ Yahudawaká káhi bìr pìkyinn á jìrwá ni. I wà big kà, mi ri bàg ku, ku ma Silas. Mpìr Helenawaká kádà, ká ri shàr Shìdun níng, big bìr pìkyinn, hár uwáká, ká

í mpìr àgbam má, big bìr pìkyinn tinn.

⁵ Sái mpìr Yahudawaká kádà níng sa akyib jirà mpìrká ninànn nímá bi bàg Bulus big. Sái big bar kwonn yann àbínnká ká ri shi á kasuwa-à ni átai níng, n dinya big rag abig gbar dù pìkyinn mpìrká á finn swann-à ni á shinn Bulus ma Silas ni. Big kinn bi á lu Jason jirà abig zìg zu bi káníng á pyànn mpìrká ni ma abig wà big kwonn.

⁶ Ama big òg fig káníng bàna. Sái big zìg zu bi Jason ma mpìrká ri bàg Yesu, n zìg yag káníng á byar àgbamká ri wà kwonn á finn swann-à ni. Big ri yan yán n rag, “Mpìr káníng byar-à ba yag bìdìm pàr, big ri gbar dù kyann pìkyinn mpìrká. Tàma-à níng big bi sig áyág.

⁷ I wà Jason zìg big n tìg sig big á luwá ni. To, barà big shi sig áyág níng big ri bàg fig doka kùryí Kaisar bàna, big dang rag kùr zyun shi sig àni zìnnwá í Yesu.”

⁸ Barà bìr mpìrká ma àgbamká fig àdòning, pìkyinnbá fib hing wàni.

⁹ Agbamká du kà Jason ma mpìrká kádà a káníng wa bàì, jirà abig finn tafinn Bulus ma Silas, n dwim káníng rag a káníng yag.

Big Yag Mà Biriya

¹⁰ A fi-à ni mpìrká ri bàg Yesu níng, bi dwim Bulus ma Silas a káníng yag mà Biriya. Barà big fòr yag màhàn àdòning, big kà

á tonn bir kwonn Yahu-dawaká ni.

¹¹ Mpìrká á Biriya níng big zìg jír Yesu vù pyànà. Big kab hing mpìrká á Tasa-lonika, big ri jangga kyann jír Shìdun su ma su jirà abig myàng wà bu-à Bulus dang sig níng ma àjai.

¹² Big nìnnàn nímá big bir hing pìkyinn á byar Yesu ni. Mpìr Yahudawaká nìnnàn nímá bir pìkyinn, kwonn ma mpìr Helenawaká wunùkà ma uwà àgbamká tinn.

¹³ Barà Yahudawaká mà Tasalonika fig rag Bulus shì sig mà Biriya, mi ri dang jír Shìdun màhàn níng, sái big dù n yag tàg mpìrká màhàn jirà a káníng bai òr ma Bulus.

¹⁴ I byar-à mpìrká ri bàg Yesu níng tìr yag ku mà lu zyun á nu níng ùwài-à ni aku yag shi màhàn. Silas ma Timoti big shi sig bigbá mà Biriya, big yag fig bàna.

¹⁵ Mpìrká káhi nu fòr yag Bulus mà Atina. I byar-à hi ku dwim big rag abig kàng yag, abig dinya Silas ma Timoti a káníng yag kìnì abig yag òg ku.

Bulus Dang Jír Shìdun Mà Atina

¹⁶ Barà Bulus ri shi kir Silas ma Timoti á finn swann Atina, sái ku bi myàng mpìrká màhàn shi sig ma bu sinn wàni. Ku bai pìkyinn wàni.

¹⁷ Su ma su ku ri dang jír ma Yahudawaká á tonn bìr kwonn-à ni á shinn Yesu ni. Ku dang jír ma mpìrká ká í Yahudawaká bàna, ká ri wib

Shìdun. Hár ku ri yag mà kasuwa-à ni, mi ri dang jír ma mpìrká màhàn.

¹⁸ Malamká kádà ri dang jír ma ku tinn, í malamká ká big ri bar big Abikiriya ma Sitokiya, big í àsàinká yì sig bu á jànn-à ni. Mpìrká kádà áyaubá ni ri dang rag, bu-à mpìr awànn nu-à níng ri zìm aku dang níng í kai rà?

Kádà bó, barà big fig ku ri dang jír á shinn Yesu ni barà wàníng dù nann zu kàng sig ma yonki níng, big ri dang rag, kó ku ri dang jír á shinn bu sinn mpìrká mà swann kim kim.

¹⁹ I byar-à big zìg yag ku mà wùn mwír zyun, zìnn mwír-à hi í Arasa. I byar-à big ri kwonn màhàn. I wà big bib ku rag, “To, yi ri zìm ayi fig bu tàg àpyú zyun-à wù ri tàg níng.

²⁰ Bu-à wù ri dang áyau jír wù ni shi sig í bu àpyú á byaryí ni, yi ri zìm ayi fig yìrwá.”

²¹ (Mpìrká mà Atina, wà ba fig hing jír àpyú zyun, í bu-à big ri dang kyann. Big ri sa fig bu zyun bàna mi ri gang fig kyann íri kàhi. Hár kyìnnká shi sig màhàn bidim pár big ri sa àdòníng tinn.)

²² I byar-à Bulus bi sar dù nann zu áyaubá ni á Wùn Mwir Arasa ni. Ku dinya big jír, n rag, “Ning mpìrká á Atina, mì ri myàng ning shi sig ma gbìb bu sinnká ning ri wib nìnnàn nímá.

²³ Sai-à mì ri kyann kyann á finn swann ná ni, mì ri myàng byarká ning ri wib

bu sinnká. Hár n myàng abàn zyun, big ba sig á òrwa ni rag, 'Wàníng í jir shinn Shìdun zyun-à mpìr yì fig ku bàna.' To, Shìdun zyun-à mì ri dang jír á shinnwá ni níng, ku shí nì Shìdun zyun-à níng ri wib ku, n yì fig ku bàna níng.

²⁴ Shìdun zyun-à mì ri dang níng ku í Shìdun àsàin-à mà m sig dunyaru ma buká shi sig áni bidim pár. Ku shí nì àgbam-à mà wai ma wà á jinn ni bidim pár. Ku ri shi fig á lu zyun-à mpìr mi sig bàna.

²⁵ Buwá ku ri yàn fig bu zyun á byar mpìr bàna, jir kai bàna walai bu zyun-à kab sig gbamwá. Ku ya sig mpìr awun í nì, ma buká kádà.

²⁶ Sai-à ku jag mà m sig mpìr á dunyaru, ku mà m jag sig mpìr nzyun, í wà á byar mpìr-à níng hi, swai mpìrká bidim pár bi jwàr. Ku rag abig shi kó áni bidim pár á dunyaru. Ku ya sig big byar-à bá shi tib, kwonn ma su-à bá shi á dunyaru.

²⁷ To, barà ku mà m sig mpìr káníng, ku ri zìm abig yàn kyann ku jirà kó bá dìg ku. Ama ku nonn fig ma yi bàna.

²⁸ Mpìr zyun dang sig rag, 'Shìdun í àsàin-à sa sig yi shi sig ma yonki ma gbam.'

Aràg barà níng dàì sig áyau jonnká bigné ni n rag,

'Yi bidim pár yi í yann Shìdun.'

²⁹ To, barà yi í yann Shìdun níng, bu-à sa yi ri zìg àsháu zinariya ma àsháu azurfa ma abàn, mi ri kànn, mi ri dang rag í Shìdun níng, í kai sá nì rà? Shìdun shi fig àdòníng bàna.

³⁰ Sai-à rì níng, mpìrká ri sa àdòníng, jir kai bàna big yì fig bu zyun bàna. Shìdun rì myàng gbam sig big ma zu. Ama tàma-à níng ku ri dinya yi rag, kó ni bidim pár aku dà finn bu pyir sa.

³¹ Ku sinn sig àyúnn-à kwá wà mpìrká kwonn. Kwonn-à kwá wà níng kwá wà á gbìb gwangga. Ku sinn sig mpìr àsàin-à má wà kwonn àyúnn-à níng hi. Mpìr-à níng Shìdun gbar dù nann zu kàng sig ku ma yonki mà amìr-à ni. Barà Shìdun gbar dù kàng sig ku ma yonki níng, í barà ku tiya sig mpìrká rag, kwá wà kwonn-à hi."

³² Barà mpìrká fig jír bu-à Bulus dang sig áshinn barà ki ma du nann zu kàng ma yonki níng, mpìrká káhi jwann ku. Ama mpìrká kádà rag, bigbá big ri zìm abig fig jakàng jír-à níng hi.

³³ I byar-à Bulus dù dà finn rìg big.

³⁴ Mpìrká kádà bàg yag ku. Big bir pìkyinn á jír-à ku dang sig. Zyun áyaubá ni í Diyónisiyas, ku í mpìr àgbam bu finn swann-à níng hi. Zyun í uwà zyun big ri bar ku Damaris, kwonn ma mpìrká kádà.

18

Bulus Yag Mà Korinti

¹ I byar-à Bulus dù á finn swann Atina, ku yag mà finn swann Korinti.

² Ku dìg kwonn ma mpìr zyun zìnnwá í Akila, í mpìr Yahudawa. Big mà sig ku á jànn Pantas. Ku ma wàwá Biriskila big rì shì hing á jànn Italiya, í wà Kaladiyas, kùr-à màhàn dang rag, mpìr Yahudawaká abig dù á finn swannwá ni. Finn swann-à hi í Roma. Sai-à Bulus yag mà Korinti ku bib kà big màhàn.

³ Ku myàng swàmwá ku ma káníng í nzyun. Swambá big rì kwìb wau zyun-à big rì sa apig áni. I byar-à ku shì kwonn ma big n sa swàm ma big.

⁴ Asabar ma Asabar ku ri yag kyann mà tonn bìr kwonn-à ni, mi ri kar zìng mpìr Yahudawaká ma mpìr Helenawaká a káníng zìm jir Yesu.

⁵ Barà Silas ma Timoti dù á Makidoniya n yag mà Korinti, big dìg Bulus màhàn. I byar-à Bulus dà fim rìg swàm wau-à ku ri kwìb níng, mi ri dang kyann jir Shìdun. Ku ri dinya byann mpìr Yahudawaká rag, Yesu shí nì Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.

⁶ I byar-à big zìm fig jìrwá bàna. Big rì sa yipyàr ma jìrwá, mi ri swau ku. I byar-à ku pìm zu rìg avír-à á jàwá nì á pyànnbá ni n rag, "To, wà na sa Shìdun ma ngàng

ning, to í jìrná, í vù jìrmí bàna. Tàma-à níng má yag á byar mpìrká ká swaibá kim kim."

⁷ I wà ku zu á tonn bìr kwonn-à ni, n dù n yag shì á lu mpìr-à ri bàg Shìdun big ri bar ku Titus Yustus. Luwá shì yàr sig ma tonn bìr kwonn-à hi.

⁸ Kirisbus àgbam-à á tonn bìr kwonn-à ni níng, ku fig jír-à hi, hár ku bir pìkyinn á byar Yesu ni, ku ma mpìrká mà luwá ni bidim pàr. Mpìrká mà Korinti nìnnàn nímá big fig jír-à hi, n bir pìkyinn áni. I wà big wau big òr batisma.

⁹ Ayúnn zyun á fi-à ni, Shìdun bi dang jír ma Bulus á la-à ni n rag, "A shàr zinn mpìrká bàna, á dang kyann jìrmí, kada á fim bàna.

¹⁰ N shì sig á shinnwú ni, walai mpìr-à kinn sig barà kwá sa wù bu. N shì sig ma mpìrká nìnnàn nímá á finn swann-à níng ni."

¹¹ Bulus shì màhàn hár ji zyun ma sònn swìnnjin, mi ri tàg mpìrká màhàn jir Shìdun.

¹² Sai-à Galiyo shì síg nì gwamna á jànn Akaya, sái mpìr Yahudawaká bi pànn Bulus n zìg yag rìg ku mà byar àgbamká ni jirà abig wà ku kwonn.

¹³ Big dinya àgbamká rag, "Mpìr-à níng tàg mpìrká rag abig wib Shìdun á gbìb zyun-à dokayí kan dim sig."

¹⁴ Barà Bulus má kan dang jìrwá àdòníng, sái gwamna-à hi dinya mpìrká rag, "Bu-

à ning ri dang níng, ning ri zìg bi jír á shinn doka bu Yahudawaká ni átai, ning ri zìg bi fig jír á shinn dokayí ni bàna. Bulus nìm ma sa sig bu-à bibai áyau dokayí ni, ñ nìm má gang sung á jírna ni.

15 Ama barà í jir shinn jír dang, ma zìnn, ma dokaná, to, aning dang ma shinn ná. Má dang fig bu zyun á shinn íri buká àdòning bàna."

16 I byar-à ku kan zu rìg káníng á tonn kwonn wà-à ni.

17 Barà ku kan zu rìg káníng àdòning, sái big pànn àgbam zyun-à shi sig ni shinn áyau tonn bìr kwonn-à ni, zìnn mpìr-à níng hi í Sastanisú. Big pànn ku n dab ku dab dab. Big ri dab ku á myann mà byar tonn kwonn wà-à ni. Galiyo bó bu-à du ku bàna.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

18 Bulus shi nonn mà Korinti ma mpìrká ri bàg Yesu. I wà ku ri zìm aku yag mà Suriya. Ku dù, ku ma Biriskila ma Akila, big í yag rìg-à. Barà big fòr á Kankiriya, Bulus tun ya Shìdun ki, n wann rìg jinnwá, í wà big kà á kòr-à ni, mì yag rìg-à.

19 I byar-à big yag mà finn swann Afisa. Bulus fim Biriskila ma Akila abig sa swàm màhàn. Ku yag n kà á tonn bìr kwonn-à ni, mi ri dang jír ma Yahudawaká màhàn, mi ri tàg káníng bu.

20 Yahudawaká ká ri bàg Yesu ri zìm a Bulus shi nonn mà big, ama ku zìm fig bàna.

21 Ku dinya big rag, "Sái wà Shìdun ma zìm hing, í wà má kàng bi kàng á byarná ni." I wà ku dù ma Afisa n kà á kòr, mì yag rìg-à.

22 Barà ku fòr yag mà Kaisariya, ku yag bib kà mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima. I wà ku dù n yag mà finn swann Antakiya.

23 Ku shi nonn màhàn títi nímá, í wà ku dù n yag mà jànn Galatiya ma jànn Firijiya, mi ri dang gbam mpìrká ri bàg Yesu kyinn.

Apolos Dang Jir Yesu Mà Afisa

24 Mpìr Yahudawa zyun big ri bar ku Apolos, ku bi fòr á finn swann Afisa, big mà sig ku mà finn swann Iskandariya. Ku dang yì hing jír wàni, hár ku yì hing jír-à shi sig á tarkada Shìdun ni wàni.

25 Big tàg hing ku gbìb Shinn Luyí wàni. Ku ri tàg mpìrká ma pìkyinn úzyun. Jírwá ábibir ma bu-à shi sig áyau tarkada Shìdun, ama batisma-à ku yì sig, ku yì sig íri bu Yohanna, ku yì fig ma barà big ri wau mpìr òr batisma áyau zìnn Yesu bàna.

26 Ku wim pìkyinn mi ri dang jir Yesu mà tonn bìr kwonn-à ni. Barà Biriskila ma Akila big fig àdòning, sái big zìg yag ku mà lubá ni, mi ri tàg swàb kà ku gbìb Shìdun wàni.

²⁷ Apolos ri zìm aku yag mà jànn Akaya. I byar-à hi mpìrká ká ri bàg Yesu sa shang ku bu zyun. Big bi ba wasika, n dwim yag mà byar mpìrká ri bàg Yesu mà Akaya. Big rag a káníng pànn ku vù pyànà. I byar-à ku dù n yag màhàn. Barà ku fòr yag màhàn àdòníng, ku sa shang mpìrká ká zyun-à á dò jir àsàn Shìdun ni, big bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni.

²⁸ Ku ri dang jír ma gbam mi ri sa yipyàr ma Yahudawaká áyau bìr mpìrká ni rag, jir Shìdun ri tàg yì rag Yesu shí nì Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.

19

Bulus Yag Mà Afisa

¹ Sai-à Apolos shi sig buwá á finn swann Korinti, sái Bulus kyann kyann á finn swannká á jànn Asiya, n yag mà finn swann Afisa. Ku bi dìg mpìrká káhi ri bàg Yesu màhàn.

² I byar-à ku bib big rag, “Sai-à ning bir pìkyinn á byar Yesu ni níng, níng dìg hing Awun Shìdun rà?”

Big rag, big dìg fig bàna, big taba fig fig bu-à big ri dang rag í Awun Shìdun níng bàna.

³ Sái ku bib big rag, “Big wau sig níng írì òr òr batisma wà áni rà?”

Big rag big wau sig big batisma àràg barà Yohanna ri wau níng.

⁴ Bulus dinya big rag, “Batisma bu Yohanna í dò jir shinn mpìrká dà fim sig bu

pyìrbá. Buwá ku ri tàg mpìr Israilaká rag, a káníng bir kyinn á byar mpìr zyun-à má bi á simwá ni. Mpìr-à níng hi í Yesu.”

⁵ Barà mpìr káníng fig àdòníng, sái big wau rìg òr òr batisma ma zinn Shinn Luyí Yesu.

⁶ Bulus tib big vù á shinn-à ni, í wà Awun Shìdun bi ká á kyinnbá ni. Sái big bi dang jír big nu jír kim kim zyun-à big taba dang fig bàna. Big ri dang bu-à Shìdun dinya sig big.

⁷ Mpìr káníng big fòr hing mpìr dwib agban pyànà.

⁸ Bulus yag dang jír mà tonn bir kwonn-à ni. Ku ri dang jír zinn bàna. Hár sònn sara ku shi mi ri dang jír big mpìrká á shinn Yesu ni, mi ri zìng byafàn jirà a káníng yì byann barà Shìdun má na kùrwá.

⁹ Mpìrká kádà fig jír-à hi big gbam sung, n zìg fig bàna. Big bi dang jír àbai á shinn jír gbìb Shìdun. Big ri dang àdòníng á byar bìr mpìrká ni. Barà Bulus myàng àdòníng, sái ku zu áyaubá ni, n zìg yag mpìrká ri bàg Yesu, big yag ká á tonn ùwài níma byar-à big ri tàg mpìrká bu. Tonn-à hi í bu Tiranus. Bulus ri dinya kyann káníng jír su ma su.

¹⁰ Ji pyànà big ri sa àdòníng. Hár bi sa mpìrká shi sig mà jànn Asiya, big nínànn níma big fig rìg jir Yesu. Mpìr Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna

bidim pár big fig rìghing jir Shinn Luyí Yesu.

Mpìrká Tafinn Bu Subu Sa n Bàg Yesu

¹¹ Shìdun ya sig Bulus gbam barà kwá sa bu mamaki wà mpìr taba myàng fig bàna.

¹² Big zìg jàwá zyun-à ku sa sig swàm ma kàhi, n ya yag mpìrká na sig dor big tib vù áni, òrìbá í gbam rìg-à. Wàuká zu n dà fim rìg big.

¹³ Yahudawaká kádàkí bi, ká ri sa kyann subu, big ri zìm abig kan zu wàu big zìnn Yesu tinn. Big dang rag, “Yi ri dinya ning á zinn Yesu zyun-à Bulus ri dang kyann jìrwá níng, aning zu rìg á òrì mpìrká ni.”

¹⁴ Yann wunù sùmpyànn, í yanká bu àgbam zyun-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun áyau Yahudawaká ni, zìnnwá í Siba. Yanká bu àgbam-à níng hi sa àdòníng tinn.

¹⁵ Wau-à hi dang rag, “N yì hing Yesu, ò yì hing Bulus, ama bigná kam, ning í ní rà?”

¹⁶ Mpìr-à wàu-à dab sig ku níng, bi pìm dù nann zu n dab big. Hár ku dab nauna big wàni. I byar-à big shàr zu mà lu-à ni, jàbá ka rìghing, big shàr zu òrì áyonn kwonn ma àwá í zyun, jir kai bàna gbamwá kab hing gbambá.

¹⁷ Mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna shi sig mà finn swann Afisa níng, big bidim

pár, big fig rìg tai bu-à sa sig níng. Barà big fig àdòníng, zinn pànn rìg big. Mpìrká swam yan zìnn Shinn Luyí Yesu kab wàri.

¹⁸ Ayau mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn, mpìr nìnànn nímá bi dang zu bu bibaiká big sa sig.

¹⁹ Big nìnànn nímá big zìg bi tarkada swàm subu-à big ri sa níng, n bi twìb swànn rìg áyau bìr mpìrká ni. Big dab lisafi bàì tarkada subu-à big twìb swànn sig níng, bàiwá fòr hing 50,000 á bàì azurfa.

²⁰ A jir bu-à sa sig níng ni, mpìrká ri fig swàb kà yag jir Shìdun mà pyànn ma gbam kó áni bidim pár.

Ngain Dù Mà Afisa Jir Shinn Yesu

²¹ Barà bu káníng sa rìg àdòníng, sái Bulus ri zìm á kyinnwá ni rag, kwá kyann kyonn kwá yag mà jànn Makidoniya big jànn Akaya, hár kwá yag fòr mà finn swann Urushalima, á pyànn kwá yag mà finn swann Roma.

²² I byar-à ku bi swam yag Timoti ma Arastas, a káníng yag jág ku nì mà Maki-doniya. Káníng àsàinká ri sa shang ku swàm. Ku shi swàb kà tim buwá á jànn Asiya.

²³ To, á sai-à níng hi ni, ngain bi dù áyau mpìrká á finn swann Afisa jir shinn gbìb Yesu.

²⁴ Mpìr zyun big ri bar ku Dimitiriyas, ku í mpìr ayìg bu. Ku ri yìg yann tonnká ri zu àràg tonn bu

bu sinn zyun-à big ri bar Artamisa. Tonnká hi ku ri yìg ma àsháu azurfa. Ku ma mpìrká ri sa swàm á byarwá ni níng, big ri dìg bàì áyau swàmbá ni wàni.

²⁵ I byar-à ku bar kwonn gban rìg mpìrká ri sa swàm ma ku, ma ká ri sa swàm àràg bigbá níng n dinya big rag, “To, aning myàng barà yì ri dìg bàì ùwài á jir swàmyí ni.

²⁶ Ama aning myàng barà Bulus mpìr-à níng ri kyann, mì ri tàg mpìrká rag, bu-à mpìr ma yìg sig ma vùwá, í Shìdun bàna. Mpìrká nìnànn nímá á Afisa áyág ma ká mà Asiya nìnànn nímá zìm jír wá.

²⁷ Wàníng má du kà mpìrká má ngàng swàmyí. Iri jir wà bá ngàng swàmyí bàna má, bá sinn kàng tonn bu sinn yí Artamisa má shi fig rag í bu zyun bàna, ku zyun-à mpìrká mà Asiya ma mpìrká bidim pár ri wib ku níng, bá sinn kàng fig rag ku bu òsàn bàna.”

²⁸ Barà mpìrká fig jir Dimitiriyas àdòníng, sái big bai rìg pìkyinn áni. Big yan nài yán n dang rag, “Artamisa zyun-à Afisawaká ri wib níng, ku í bu ùwài.”

²⁹ A byar-à níng hi kyinn mpìrká mà finn swann-à ni dù. I byar-à mpìrká pànn Gayus ma Aristarkus big í mpìrká mà Makidoniya. Big bì kwonn ma Bulus í zyun mà Makidoniya. Mpìrká ri gbar yag big ma gbam mà fir-à ni.

³⁰ Bulus ri zìm aku kà nu mpìr pyànà káníng, aku kan dim bìr mpìrká bu-à bá sa káníng. Ama mpìrká ri bàg Yesu kan dim ku rag, kada aku yag màhàn bàna.

³¹ Agbamká káhi á jànn-à ni, big í jàuká bu Bulus, big má, big dwim yag big rag, wúshèní kada a Bulus du kà shinnwá àni bàna.

³² I barà bìr mpìrká shi mi ri yan yán. Kádà ri dang bu zyun kim, kádà ri dang bu zyun kim. Káhi nìnànn nímá áyaubá ni big yì fig bu-à zìg yag sig big mà byar-à níng hi bàna.

³³ Mpìr Yahudawaká bi tìr yag Alizanda mà pyànn, jirà aku dinya mpìrká jír. Mpìrká wà sig rag ku í àsàin-à sa sig big ri bai òr níng. I byar-à ku sa nann zu vùwá n rag abig shi kim, ku ri zìm aku dang jír.

³⁴ Barà mpìrká myàng yì rìg ku, ku í mpìr Yahudawa níng, í byar-à big bì yan swàb kà nài yán, hár fòr awa pyànà. Nài jìrbá bidim pár yag rìghing ñzyun. Big rag, “Artamisa zyun-à Afisawaká ri wib níng, ku í bu ùwài.”

³⁵ Mpìr àsàin-à ri ba sinn jir àgbamká á finn swann-à ni, dinya bìr mpìrká rag abig shi kim. I wà ku dang rag, “To, ning mpìr Afisawaká, aning gang sung. Kó ni bidim pár yì hing wà yì í àsàinká ri myàng kwonn ma bu sinn yí Artamisa. Kó ni yì hing wà yì shí nì àsàinká ri myàng kwonn ma abàn zyun-à kù wann bì sig mà

waisháu-à ni níng tinn.

³⁶ Walai mpìr-à má sa yipyàr rag ku yì fig bu káníng bàna. Kada aning sa bu asàr bàna.

³⁷ Aning myàng. Ning zìg bi sig mpìr pyàna káníng áyág, big jwì fig bu áyau tonn bu sinnyí ni bàna. Big dang sa bai fig zìnn bu sinnyí bàna tinn.

³⁸ Wà Dimitiriyas ma mpìrká ri sa swàm ma ku ma ri zìm abig bar kara mpìr, abig yag mà tonn kwonn wà, mà byar àsàinká ri gib jír, jirà abig dang jírbá màhàn.

³⁹ Wà ning ma ri zìm aning dang jír zyun, aning shi kir sái àyúnn-à mpìrká ma ri kwonn shinn.

⁴⁰ Barà bu-à níng sa sig àdòníng, mpìr Romawaká má ya yi laifi á shinn ngain-à dù sig janá-à níng. Bá rag, yi í mpìr yawari, hár yá zu yì fig áyau jír-à hi ni bàna.”

⁴¹ Barà ku dang àdòníng, ku dwim mpìrká rag abig kàng yag mà lu-à ni.

20

Bulus Yag Mà Makidoniya

¹ Barà ngain-à tag wann àdòníng, sái Bulus bar kwonn mpìrká ri bàg Yesu, n dang gbam big kyinn, í wà ku dwim káníng, n dù n yag rìg mà jànn Makidoniya.

² Byar-à kwa yag fòr bidim pár, ku ri bar mpìrká ri bàg Yesu màhàn, mi ri dang gbam káníng pikyinn. I byar-à ku dù màhàn n yag mà Giris.

³ Ku shi màhàn sònn sara. Ku ri zìm aku yag rag mà Suriya. I byar-à ku rag aku fig níng, big rag Yahu-dawaká ri kwonn nu á shin-nwá ni barà bá pànn ku má gban rìg. I byar-à ku dù n kàng yag mà jànn Maki-doniya.

⁴ Mpìrká ku ma káníng yag sig í zyun níng, zyun í Subataras wùn Burus, ku bi sig mà Biriya. Káhi bó í Aristarkus ma Sakundus mpìrká á Tasalonika, ma Gayus mpìr Darba, ma Timoti, kwonn ma Tikikus ma Tarufimas, mpìrká bi sig mà jànn Asiya.

⁵ Mpìr káníng big kà sig yi kà pyànn n shi kir sig yi mà finn swann Taruwasa.

⁶ Sái yi dù á jànn Filibi á sai-à big ji kinn rìghing àyúnn-à ùwài zyun-à big ri ji brodi zyun-à bàna ma yisti. Yi kyann kyonn á kòr zàpìr-à ni su swana, n bi dìg big á Taruwasa. A byar-à hi yi shi su sùmpyànn màhàn.

Bulus Dàb Wìm Kàng Mpìr Zyun Ma Yonki

⁷ Ayúnn Asabar á fi-à ni, yi mpìrká ri bàg Yesu níng, yi kwonn shinn jirà ayi ji buju zyun-à yá kyab pànn Yesu áni. Sái Bulus dinya mpìrká jir Shìdun. Ku dang jírwá hár yau fi, jir kai bàna byar-à ma kyar hing kwá yag rìg.

⁸ Big mònn bàg sig pitila nìnànn nímá áyau tonn-à yi shi sig áni níng, tonn-à hi big mi sig hár mà wai.

⁹ Wùn sukà zyun zìnnwá í Aftikos, ku shi sig mà pùr tonn-à big gib sig níng, ku

ri dim aná. I byar-à ku na jann màhàn. I barà Bulus ri dang jír wá, mi ri yag mà pyànn, sái wùn sukà-à níng hi kù wann bi mà pùr tonn-à ni mà wai. Tonn-à hi big mi dann wann sig zyun á shinn zyun ni, zyun á shinn zyun ni. Wùn sukà-à níng kù wann bi sig daka mà pùr tonn zyun-à mà wai níng, hár n kù wann bi á jìnn ni. Big bi gbar dù nann zu ku, ku wu rìghing.

¹⁰ Sái Bulus wann bi n lab finn òr wá á òr wùn-à níng hi ni, n bi wau swann wàníng. I wà n dinya mpìrká rag, “Kada aning kig bàna, ku shi sig ma yonki.”

¹¹ Bulus nann kàng yag kàng mà tonn-à ni, n yag ngir gáfinn brodi-à mi ri ji, mi ri dang swàb kà jír ma big hár byar-à bi kyàr. I wà ku dù mì yag rìgwá.

¹² I byar-à big zìg yag wùn sukà-à níng mà lu-à ni, ku wim kàng rìghing, pìkyinnbá jwar hing wàni.

Big Dù Mà Taruwasa n Yag Mà Militus

¹³ Buyí yi dù á finn swann-à ni, n bi kà á kòr-à ni n ya zu yag mà finn swann Asus, àràng barà Bulus dinya sig yi ayi sa. Bulus kyann sig buwá ma bar.

¹⁴ I byar-à hi ku bi òg yi màhàn. Ku kà á kòr yí ni, í wà yi yag mà Mitilini.

¹⁵ Daka á Mitilini yi kà á kòr-à ni n yag, byar-à bi kyàr í wà yi bi yàr á byar swàin zyun-à big ri bar

Kiyas. Byar-à bi kyàr í wà yi yag fòr mà swàin Samos. Byar-à bi kyàr jakàng í wà yi yag fòr á finn swann Militus.

¹⁶ Bulus ri zìm fig aku sar wann mà jann Afisa bàna, jir kai bàna ku zìm fig aku shi nonn mà Asiya bàna. Ku ri zìm aku yàb yag fòr mà Urushalima àyúnn Pentikos, wà bu zyun ma kan dim fig ku bàna.

Bulus Dang Jír Ma Agbámká Ri Bàg Yesu Mà Afisa

¹⁷ Ku swam aswam á Militus abig yag mà Afisa, abig bar bi ya ku àgbámká ri bàg Yesu màhàn.

¹⁸ Barà big fòr bi àdòníng, ku dinya káníng rag, “Ning ma shinn ná, níng yì hing shu-à ò shi sig áyauná ni sai-à ò tib barmí n kà á jànn Asiya.

¹⁹ Mì ri sa swàm Shìdun ma kyinn úzyun, ò gbar dù fig shinn bàna, mì ri wa zàn mínn, mpìr Yahudawaká ya hing mì shwìn kim kim, big su kwonn nu áshinnmí ni, jirà abig gban rìg mì. Ama ò fim fig swàm-à hi bàna.

²⁰ Ning yì hing wà bu-à ma myàng ma í bu-à má sànn ya ning, mì ri tàmm fig ning bàna, mì ri dinya ning. Mì ri tàg ning, mì ri kà lu lu mì ri dinya ning jir Shìdun, mì ri dang jir Shìdun áyau bìr-à ni tìnn.

²¹ Mì ri dinya mpìr Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna rag abig dà finn bu pyìrbá, abig bi á byar Shìdun ma abig bir

pìkyinn á byar Shinn Luyí Yesu ni.

²² To, tàma-à níng í yagmí hi mà Urushalima. Awun Shìdun ri tìr yag mì màhàn. N yì fig bu-à má dìg mì màhàn bàna.

²³ Bu-à ò yì sig bàna, finn swann-à ma yag bidim pár, Awun Shìdun ri dinya mì rag, mpìrká má ya mì shwìn wàni, bá kig kà mì á tonn fi-à ni.

²⁴ Ama ò wann tafinn shin-nmí, jirà ò sa vinn swàmmí, swàm-à Shinn Luyí Yesu ya sig mì rag ò dinya mpìrká jir àsàn-à Shìdun shi sig ma kàhi níng.

²⁵ “N kyann kyann hing áyauná ni, ò dinya hing ning jir barà Shìdun ri na kùrwá. To, tàma-à níng ò yì hing ná myàng fig rag mì bàna.

²⁶ Wàníng í bu-à sa mì ri dinya ning janá-à níng, wà mpìr zyun áyauná ni ma nang jànn hing gbìb Shìdun, kàhi í vù jírmi bàna.

²⁷ N dinya vinn rìghing ning barà Shìdun ri pinn zu mpìr mì ri ya mpìr yonki àni.

²⁸ Aning pànn shinn ná, ma aning myàng kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu. Awun Shìdun ya kà sig big á vùnà ni rag aning myàng kwonn ma big í zyun. Aning sa swàm Shìdun òsàn nímá jir shinnbá. Ku swam bi wùnwá Yesu wu sig á dò shinnbá ni, jirà abig shi mpìrká buwá.

²⁹ N yì hing wà ma yag hing, mpìrká kádà má bi àsimmí ni, bá kà áyauná ni,

big í mpìr pìkyinn pìpìr big. Bá fim fig ning àsàn bàna, bá sa mpìrká kàhi má zu á gbìb Shìdun.

³⁰ Mpìrká kádà áyauná ni má bi gim òsàng, bá gbar vim bìr kyinn mpìrká ri bàg Yesu á byarbá ni.

³¹ Jir wàníng aning na aná bàna, aning kyab pànn barà jimí sara, fi ma àyúnn mì ri tàg kyann ning jir Shìdun, fi ma àyúnn mì ri kig mín.

³² “To, tàma-à níng, ò ya kà sig ning á vù Shìdun ni barà kwá myàng kwonn ma ning. Jir àsànwá má du kà ning ná sar gbam áyau gbìb Yesu. Kwá sa sàni ya ning àràg barà ku ri sa sàni ya mpìrká bidim pár ká ri bàg ku.

³³ N wim fig bu zyun á byarná ni bàna, kó bàì, kó zinariya, kó jà, ò wim fig rag aning ya mì bàna.

³⁴ Ning ma shinn ná, ning yì hing mì ri sa swàm ma vùmí jirà ayi ma jàu swàmmí big dìg bu-à yì ri zim.

³⁵ To, bu-à ò sa sig bidim pár á byarná ni níng, ò tiya sig ning rag áyau swàm ùwàiká yì ri sa níng ni, ayi sa shang mpìrká bàna ma gbam níng. Aning kyab bu-à Yesu rì dang sig rag, ‘Mpìr-à ma ri ya vù, ku fig káb ni àjwár ma mpìr-à ri zìg bu á vù mpìr.’ ”

³⁶ Barà Bulus dang kinn jírwa àdòníng, sái ku ma káníng bìnn kir wann á jinn ni n yig Shìdun.

³⁷ Barà ku dwim gàfínn òòr ma big àdòníng, big kàm pànn ku mi ri wìr mínn.

³⁸ Bu-à sa big ri kíg níng, í jirà ku nìm dinya sig big rag, bá myàng fig rag ku bàna níng. I byar-à big nu yag ku hár mà nu níng-à ni, byar-à kòr shi sig níng, n dwim gàfínn òòr ma ku màhàn.

21

Kyonn Bulus Mà Urushalima

¹ I byar-à yi dù màhàn n yag kà á kòr-à ni, n bi yag fòr á swàin zyun big ri bar Kos. Byar-à bi kyàr, yi bi dù mà n yag mà swàin zyun-à big ri bar Rodusa. Yi dù mà Rodusa n yag fòr mà swàin zyun-à big ri bar Batara.

² A byar-à hi yi bi òòr kòr zyun-à ri yag mà Finikiya. I wà yi kà áni, mì yag rìg-à.

³ Yi bi fòr á byar-à yi myàng swàin zyun-à big ri bar Kubrus. Yi dà fim sig swàin-à hi agunn vìm sùr-à ni, n yag fòr mà jànn Suriya n bi tìg á finn swann Taya, í byar-à bá wu wìr zu swànnká á kòr-à ni màhàn.

⁴ Yi yag òòr mpìrká ri bàg Yesu mà finn swann-à níng hi, n shi su sùmpyànn ma big. Mpìrká màhàn níng, Awun Shìdun dinya big rag abig dinya Bulus kada aku yag mà Urushalima bàna.

⁵ Barà sai-à yá dù kyonnyí màg àdòníng, í byar-à yi dù, n yag. Mpìrká ri bàg Yesu níng, wunù ma uwà ma yann wùnshái bidim pár

nu wam zu yag yi á finn swann-à ni. Hár yi ma big bi fòr mà nu zàpìr ùwài-à ni. Barà yi bi fòr màhàn, sái yi bìnn kir wann á jìnn ni n vig Shìdun.

⁶ Barà yi ma big dwim gàfínn òòr àdòníng, yi kà á kòr-à ni, í wà big í kàng yag rìg-à ma lubá ni.

⁷ Yi dù á Taya n bi tìg á finn swann Talamayas. A byar-à hi yi yàn òòr mpìrká ri bàg Yesu níng, n bib kà big, n na su zyun ma big.

⁸ Byar-à bi kyàr, sái yi pànn gbìb-à, mì í yagyí, í wà yi bi fòr á finn swann Kaisariya. Yi tìg á lu Filibus. Ku í àsàin-à ri dang jir Yesu. Ku shi sig áyau mpìr sùmpyànnká big shig zu sig mà Urushalima jirà abig sa swàm Shìdun níng.

⁹ Ku shi sig ma yann uwà yina, big bidim pár big zìg fig ma wunù bàna, big ri dang kyann jir Shìdun.

¹⁰ To, yi shi màhàn su pyàna, sái mpìr zyun bi òòr yi màhàn. Mpìr-à hi bi sig mà jànn Yahudiya, zìnnwá í Agabas. Ku í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.

¹¹ Barà ku bi òòr yi àdòníng, sái ku bi òòr Bulus, n zìg bel wàníng n sùr á barwá ni ma wùwá, n dinya wàníng rag, "Wàníng í bu-à Awun Shìdun dinya sig mì rag àsàin bel-à níng, mpìr Yahudawaká má pànn ku má sùr ku àdòníng mà Urushalima. Bá ya kà ku á wù mpìrká ká í Yahudawaká

bàna.”

¹² Barà yi fig jir mpìr-à níng àdòníng, yi vig Bulus rag, kada aku yag mà Urushalima bàna.

¹³ I byar-à ku bib yi rag, “Sáshinn ning ri dang, mi ri kig mínn àdòníng rà? Ning ri sa gíb mì kyinn rà? Bumí ò sìn sig á pìkyinnmí ni má yag. Kó ba sìn mì mà Urushalima, kó ba gban mì màhàn jir zinn Yesu, má shàr fig zinn bàna.”

¹⁴ Barà ku bàg fig jíryí bàna níng, í byar-à yi fim ku yi rag to, sái bu-à Shìdun ma sa.

¹⁵ A byar-à hi yi shi màhàn, í wà yi sìn kwonn swánnýí n yag mà Urushalima.

¹⁶ Mpìrká á Kaisariya ká ri bàg Yesu, káhi nu yag fòr yi, n zìg yag yi mà lu Manason, byar-à yá tìg, ku í mpìr-à ri bàg Yesu daka á ninonn. Ku í mpìr á Kubrus.

Bulus Yag Mà Byar Yakubu

¹⁷ Barà yi yag fòr mà finn swann Urushalima àdòníng, sái mpìrká ri bàg Yesu big shà samyib yi òsàn nímá.

¹⁸ Na kyàr byar-à Bulus yag kwonn ma yi í zyun mà byar Yakubu. Yi dìg àgbamká bu mpìrká ri bàg Yesu big shi sig màhàn big bidim pàr.

¹⁹ Bulus bib kà big n dinya big bu-à Shìdun sa sig áyau mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, á jir swàmwá ni.

²⁰ Barà àgbamká fig àdòníng, big fig àjwár n swam yan Shìdun. I byar-à big dinya ku n rag, “Wunzàyi, à myàng hing kó? Mpìr Yahudawaká big dubu nìnànn nímá, big bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni, big ri sìn gbambá á byar doka.

²¹ Big fig hing barà wù ri kyann á jànnká ni kim kim. Mpìrká dinya hing big rag wù ri tàg Yahudawaká ká shi sig á jànn mpìrká ká zyun-à í Yahudawaká bàna rag, kada abig bàg doka Musa bàna, big rag wù ri tàg mpìr káníng rag abig kyag yanká bubá jur bàna, ma abig bàg bu sù Yahudawaká bàna tinn.

²² Bá fig taiwú barà à bi sig níng. To, ma yá sáshinn rà?

²³ A sa bu-à yá dinya wù. Yi shi sig ma mpìr yina, big gib sig nu ma Shìdun rag bá sa bu zyun.

²⁴ A kà áyaubá ni ma aning big sa bu-à bá sa níng àbìr-à ni. A wa big bàì-à bá wann jinnbá ma kàhi. Wà wa sa hing àdòníng, í wà kó ni ma yì wà barà wù má, wù ri bàg doka Musa tinn, bá yì bar jír-à big fig sig á shinnwú ni níng, í àjai bàna.

²⁵ Mpìrká ká í Yahudawaká bàna, ká bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni níng, bigbá yi ba ya sig big wasika rag kada abig ji buju-à big ya sig bu sìn bàna. Kada abig ji àsà bàna. Kada abig zwam wi zyun-à big sim gban sig átai bàna. Kada

abig sa àyái bàna tinn.”

²⁶ Barà Bulus fig jir àgbam káníng àdòníng, ku í zìm-à. Byar-à bi kyàr, sái ku zìg mpìr yina káníng ku ma káníng sa rìg nu bu-à káníng gib sig. I byar-à ku dù n yag mà lu Shìdun-à ni, n yag dinya àgbamká màhàn àyúnn-à bu-à big ri sa níng má vinn áni, í àyúnn-à kó ni áyaubá ni má ya Shìdun bu.

Big Pànn Bulus Mà Lu Shìdun Ni

²⁷ Barà su sùmpyànn nyàan màg, sái mpìr Yahudawaká bi sig mà jànn Asiya, big myàng Bulus mà lu Shìdun ni. I byar-à big tàg gham mpìrká pìkyinn n bi pànn ku.

²⁸ Big bar mpìrká rag, “Níng mpìr Israilaká aníng bi sa shang yi. Mpìr-à yi pànn sig níng, í mpìr-à ri kyann kyann mi rì tàg sa bai mpìrká á shinn bu-à yi mpìr Yahudawaká yi ri sa. Hár ku ri tàg sa bai mpìrká á shinn doka Musa, kwonn ma lu Shìdun-à níng. Iri wàníng bàna má, ku zìg bi sig mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, n sa bai rìghing lu Shìdun byar kyìkyàr-à níng.”

²⁹ Bu-à sa big dang àdòníng, big myàng Tarufimas, mpìr Afisa, ma Bulus ri kyann kyann í zyun á finn swann-à ni. Big wà sig rag ku ma wàníng kà bi sig í zyun á finn lu Shìdun ni.

³⁰ Barà mpìrká á finn swann-à ni fig àdòníng, big shàr bi vinn rìg ma shàu, pìkyinnbá dù rìghing. Big bi n pànn Bulus, n gbar zu yag ku mà myann, gbìb fig tá bàna, big bi kig rìg nu nkyunká bu lu Shìdun á simwá ni.

³¹ Big ri kar rág barà bá gban ku. Sái tai bu-à big ri sa níng yag fòr á byar àgbam sojaká ni rag, mpìrká bidim pàr ri ngang ngain á finn swann-à ni.

³² I byar-à àgbam soja-à níng zìg sojaká, ma àgbam sojaká kádà, big yag mà byar-à mpìrká shì sig. Barà big yag fòr àdòníng, sái mpìrká fim Bulus, n dab fig rag ku bàna.

³³ Agbam soja-à níng yag yàr màhàn, n pànn Bulus n rag abig sir ku ma sarka pyàna. Barà big sir wàníng àdòníng, sái ku bib byann mpìrká rag wàníng í ni rà? Abig dinya ku bu-à wàníng sa sig.

³⁴ Bìr mpìrká kwonn sig níng, kó ni dang buwá kim, kó ni dang buwá kim, hár àgbam soja-à hi fig yì fig yìr jír-à bàna. I byar-à ku rag abig zìg yag Bulus mà bariki.

³⁵ Barà big zìg yag fòr ku á nu nkyun-à ni mà byar akyáb bu-à big ri tib bar áni níng, sái mpìrká ri sa shì rag shinnbá vinn rìghing. I byar-à sojaká swann nann zu ku á wai.

³⁶ Mpìrká ri bàg ku á sim níng, dang nài ngbam nímá mi ri dang rag, “Aníng gban

rìg ku.”

Bulus Dinya Mpìrká Jír

³⁷ Barà bá swann zìg kà yag Bulus á finn bariki-à ni àdóníng, í byar-à ku dinya àgbam soja-à níng rag, “Mì ri zìm n̄ dinya wù bu zyun.”

Àgbam soja-à níng hi bib ku rag, “Asái wù ri dang nu jir Helena rà?”

³⁸ Wù í mpìr Masar zyun-à ri nu sig kànn ma àgbam jànnýí n gbar zìg yag sig mpìr agban ki dubu yina mà awúnn-à ni níng bàna rà?”

³⁹ Bulus rag, “Wi, í mì bàna, mì í mpìr Yahudawa. Big mà sig mì á finn swann Tarsus mà jànn Kilikiya, í finn swann zyun ùwài. Wúshèní á ya mì pyù, mì ri zìm n̄ dinya mpìr káníng jír.”

⁴⁰ I byar-à àgbam-à í zìm-à. Bulus sar sig buwá á nu akyáb bu-à mà wai, n sa nann zu vùwá n dang rag, mpìrká abig pànn shi akim. Mpìrká í pànn shi rìg-à. I byar-à ku dinya káníng jír á nu jírbá ni, í nu jir Yahudawaká.

22

¹ Ku rag, “To, àgbammí big ma jàumí big, aning shi akim aning fig bu-à má dinya ning barà n̄ sa fig bu-à bibai bàna níng.”

² Barà big fig ku dinya big jír á nu Yahudawaká, wà í nu jírbá níng, í byar-à big shi rìg yir. I wà ku dang rag,

³ “Mì í mpìr Yahudawa, big mà sig mì á Tarsus á jànn Kilikiya. N wài gbam sig áyág á finn swann Urushalima. Mì í wùn sukà Gamaliyal. Ku tàg sig mì bu barà má bàg doka yàkúyí big ábibir. Mì má, n̄ sa hing swàm Shìdun àràg barà ning ri sa níng tinn.

⁴ Wàri níng mì ri ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn wàni. Mì ri pànn wunù ma uwà mì ri kìg kà big á tonn fi-à ni, mì ri gban big.

⁵ Bu-à mì ri dang níng, àgbam zyun-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma àgbamká kádà bidim pár, bá zìm jírmí mì ri dang níng rag í àjai. A byar àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, n̄ dìg sig wasika zyun jirà má yag mà finn swann Dimashka, n̄ pànn mpìrká ri bàg Yesu mà, n̄ sir big á sarka, n zìg kàng bi big á Urushalima jirà abig sinn kà big á shwìn.

Bulus Dang Barà Ku Sa Mì Ri Bàg Yesu

⁶ “Barà n̄ shi áyau kyonn, mì ri yag, n̄ nyàan á finn swann Dimashka fòr, daidai àyúnn áyau shinn. I byar-à àyar yar wann bi mà wai shi àràg àbàin pyìr, n yar kàng kwìb mì àni.

⁷ N kù wann á jìnn ni, n̄ fig nài jír ri bar mì rag, ‘Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn àdóníng rà?’

⁸ I byar-à n bib rag, ‘Wù í ni rà, wù Shinn Lumí?’ I wà ku rag, ‘Mì í Yesu mpìr á

Nazarat zyun-à wù ri ya mì shwìn níng.'

⁹ Mpìrká nu yag sig mì á gbìb-à ni níng, big myàng hing àyar-à hi, ama big fig yì fig nài jír mpìr-à ri dinya mì jír-à níng hi bàna.

¹⁰ I byar-à n bib ku rag, 'Shinn Lumí, má sa kai rà?' Ku dinya mì rag n dù n yag kà á finn swann Dimashka, bá dinya mì bu-à Shìdun ri zìm n sa màhàn.

¹¹ Zumí bàg rìghing jir àyar-à níng hi. I byar-à jàu kyonn mí big bi pànn mì á vù-à ni n zìg kà yag mì mà finn swann Dimashka.

¹² "To, mpìr zyun shi sig á finn swann-à níng hi ni big ri bar ku Hananiya. Ku í mpìr-à ri wib Shìdun, ku ri bàg dokayí. Mpìr Yahudawaká á finn swann-à níng hi ni bidim pár ri yan ku wàni.

¹³ Mpìr-à níng hi bi sar yàr ma mì n dang rag, 'Wunzámí Shawulu, zuwú aku yar finn.' A byar-à níng hi, zumí í yar finn rìg-à, n myàng ku.

¹⁴ I byar-à ku dinya mì rag, 'Shìdun bu yàkúyí big shìg zu sig wù jirà á yì bu-à ku ri zìm á sa, ma á myàng Mpìr Kyinn Sìsàn-à níng ma á fig jír á nuwá ni.

¹⁵ Wá shi àsàin-à má dinya mpìrká bu-à à myàng sig n fig sig á shinnwá ni.

¹⁶ To, kada á shi kir bu zyun bàna, á dù, abig wau wù òr batisma, á bar zìnn Shinn Luwú Yesu jirà a Shìdun tu kyàr wù bu

pyìrwú.'

Bulus Dinya Big Barà Shìdun Bar Ku Jirà Aku Dinya Mpìrká Zyun-à í Yahudawaká Bàna Jir Yesu

¹⁷ "I byar-à hi n dù n kàng yag kàng ma Urushalima. Ayúnn su zyun n yag kà á lu Shìdun ni mi ri vig Shìdun, í byar-à n myàng bu shi àràg mì ri la la.

¹⁸ A byar-à hi n myàng Shinn Luyí, ku dinya mì rag, 'A dù kíni ma á fim Urushalima, jir kai bàna wà wa dinya hing mpìrká á Urushalima jír á shinn mí ni, bá zìm fig bàna.'

¹⁹ I byar-à n dinya ku rag, 'Shinn Lumí, mpìr káníng yì rìghing barà mì ri kà kyann tonn bìr kwonn kim kim mì ri kìg kà kyann mpìrká bìr sig pìkyinn á byarwú ni níng á tonn fi, ma barà n dab sig big dab dab níng.

²⁰ Sai-à big gban Istifanus mpìr àsàin-à dinya sig mpìrká jìrwú níng, n shi sig màhàn, n zìm hing wàni, hár mì ri shi myàng kwonn ma jà mpìrká ri gban ku níng.'

²¹ Sáí Shinn Lumí rag, 'A yag, má swam yag wù á byar mpìrká ká í Yahudawaká bàna, wá yag pyunn ninonn níma, má yag dinya big jírmí.' "

²² Mpìrká shi sig á byar-à hi big ri shi, mi ri fig jir Bulus barà ku dang rag Shìdun ri swam yag ku á byar mpìrká ká í Yahudawaká bàna. I byar-à hi pìkyinn bá bai rig.

Big gbam nài gbam n rag, má sà n káb nì wà abig gban rìg ku, sà n fig wà aku shi á dunyaru bàna.

²³ Big yan nài yán n zìg jàbá mi ri pim nímá pim nímá. Big pyar avír mi ri fam yag mà wai.

²⁴ I byar-à àgbam soja-à níng rag, abig zìg kà yag Bulus mà finn bariki, abig yang ku ashor jirà aku dinya big bu-à ku sa sig mpìrká ri yan yán àdòning.

²⁵ Barà big ri sìn ku jùr bá dab ku àdòning, sái Bulus bib àgbam soja-à níng n rag, “Sáshinn wá dab mpìr Roma barà à wà fig ma ku kwonn bàna níng rà? Doka dang sig àdòning rà?”

²⁶ Barà àgbam soja zyun-à níng fig àdòning, ku yag dinya àgbambá n rag, “Bu-à wù ri sa níng sà n hìng rà? Mpìr-à níng í mpìr Roma.”

²⁷ I byar-à àgbam soja-à níng bi bib Bulus rag “Ajai wù í mpìr Roma rà?”

Bulus rag, nn, ku í mpìr Roma àjai.

²⁸ Agbam soja-à níng dinya Bulus rag, “N wa sig bài ùwài nímá, í wà big ya mì pyù n shi mpìr Roma.”

Bulus dinya ku rag, “Bumí mì í wùn Roma, jir kai bàna tamí í mpìr Roma.”

²⁹ Gbìb fig tá bàna, sai mpìrká ri zìm abig bib ku jír-à níng, big dà fim rìg ku. Agbam soja-à hi má, zinn pànn rìg ku, jir kai bàna ku yì fig wà wàning í mpìr

Roma bàna, n sìn rìghing wàning ma sarka.

Big Zig Yag Bulus Mà Pyànn Agbamká Ni

³⁰ Agbam-à níng ri zìm aku yì byann mìr jír bu-à sa Yahudawaká ri ya Bulus laifi níng. Byar-à kyàr í wà ku pù finn wàning á tonn fi-à ni, í wà n bar kwonn àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma agbamká kádà, abig kwonn í byar nzyun. I byar-à ku zìg bi Bulus n sìn kà wàning áyaubá ni, jirà a wàning dang bu-à wàning sa sig.

23

¹ I byar-à Bulus myàng àgbamká shi sig níng, n dinya big rag, “To, yiwaimí big, mì ri sa swàm Shìdun, Shìdun yì hìng kyinnmí barà n sa fig ku bu-à bibai bàna, hár bi àyúnn-à jánn níng.”

² Barà Bulus dang àdòning, Hananiya àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, dinya ká sar yà r sig ma Bulus n rag, abig dab ku á nu-à ni.

³ I byar-à Bulus dinya ku rag, “Shìdun má dab wù tinn, wù mpìr-à ri dang jír nu pyàná. Wù ri wà mì kwonn jir shinn doka. Doka Musa dang rag abig dab mpìr bàna, ama wù ri kìm doka-à hi rag abig dab mì.”

⁴ Mpìrká ká sar sig màhàn níng bib ku rag, “Sáshinn wù ri swau àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng rà?”

⁵ I byar-à Bulus rag, “Yiwaimí big, ò yì fig wà ku í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu bàna. Jir Shìdun ri dinya yi rag kada ayi dang jír-à bibai á shinn mpìr-à shì sig àgbam áyauyí ni bàna.”

⁶ Barà Bulus myàng yì rag mpìrká kádà í Sadukiyawaká, kádà í mpìr Farisawaká níng, í byar-à ku dang jír-wá rag, “Yiwaimí big, mì í mpìr Farisawa, mì í wùn Farisawa tinn. Big ri wà mì kwonn jirà ò rag mpìrká wu sig níng, má dù nann zu kàng ma yonki.”

⁷ Barà ku dang àdòning, sái shùr gbìb bi kà áyau Farisawaká ma Sadukiyawaká ni, hár big gàfinn rìg áni kyau pyàna.

⁸ (Sadukiyawaká dang rag mpìr ma wu hing má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna. Big ri dang rag yann aswam Shìdun mà wai bàna, adìn mpìr bàna tinn. Ama Farisawaká ri bir pìkyinn á shinn bu sara káníng ni bidim pár.)

⁹ Barà big ri gbìb shùr wàni àdòning, í byar-à malamká kà áyau Farisawaká ni dù nann zu, n dang rag “Haba, yi myàng fig laifi bu zyun á byar mpìr-à níng ni bàna. Káhi jirà ku ri dinya mpìrká níng, í wùn aswam Shìdun zyun dinya síg ku nì, ma níma bàna, í adìn zyun dinya síg ku nì.”

¹⁰ Shùr gbìb-à hi bi kab rìg gban. Barà àgbam soja-à níng myàng shì àràg mpìr

káníng má gbar yab gàfinn Bulus áni níng, zinn pànn rìg ku, í byar-à ku dang rag a sojaká tìg wann yag abig zìg zu bi Bulus mà yau bìr mpìrká ni, ma abig zìg kàng yag ku mà bariki.

¹¹ A fi-à ni, Shinn Luyí bi á byar-à Bulus shi sig, n dinya ku rag, “A wim pìkyinn, barà à dinya sig mpìrká á finn swann-à níng ni jírmi níng, í barà wá yag dinya mpìrká mà jànn Roma jírmi áni tinn.”

Big Yàn Barà Bá Gban Bulus

¹² Na kyàr byar-à mpìr Yahudawaká bi tung ki ùwài níma n rag bá jì fig buju bàna, bá wa fig zàpìr bàna, sái wà ba gban rìghing Bulus.

¹³ Mpìrká dinn kwonn sig dirbá níng, big kab hing mpìr dipyàna.

¹⁴ I byar-à big yag mà byar àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbamká kádà, n dinya káníng rag, big tung ki rag sái wà ba gban rìghing Bulus í wà bá jì buju í ni.

¹⁵ Big dinya káníng rag, “Ning ma àgbamká bigná bidim pár, aning yag vig àgbam soja-à níng rag aku ya bi ning Bulus. Aning sa shi rag ning ri zìm aning bib swàb kà ku jír, jirà wà kwa bi hing ayi gban rìg ku á gbìb-à ni.”

¹⁶ Yar-à big ri sa jirà abig gban Bulus níng, wùn

ajunwàwá fig rìghing. I byar-à wùn ajunwàwá yag mà bariki soja, n yag dinya ku jír-à hi.

¹⁷ I byar-à Bulus bar bi àgbam soja zyun n dinya ku rag aku zig yag wùn sukà-à níng mà byar àgbambá ni, jir kai bàna wùn-à hi shi sig ma jír-à kwá dinya àgbam-à níng.

¹⁸ Ku zìg yag wùn-à níng hi mà byar àgbambá ni n dang rag, "Bulus zyun-à ning kig sig ku níng, ku bar mì n rag n zìg bi wùn sukà-à níng á byarwú ni, ku shi sig ma jír-à kwá dinya wù."

¹⁹ I byar-à àgbam-à níng hi bi pànn wùn-à hi á vù-à ni n zìg kann ku agang n bib ku rag, "To, bu-à wù ri zìm á dinya mì níng, í kai rà?"

²⁰ Wùn-à níng rag, "Mpir Yahudawaká kwonn sig nu rag bá vig wù rag, akìn á zìg wai yag Bulus á pyànn àgbamká ni. Bá sa yar rag big ri zìm abig bib Bulus jír.

²¹ Ama kada á zìm bàna, jir kai bàna mpirká ri shi kir ku á gbìb-à ni jirà abig pànn ku á gbìb-à ni ma abig gban rìg ku, big kab hing mpir dipyàna. Big tung sig ki ùwài nímá rag bá ji fig buju bàna, bá wa fig zàpir bàna sái wà ba gban hing ku. Big dinn kwonn kinn rìghing dirbá, big ri shi kir ku á gbìb-à ni. Big ri shi kir rág bu-à wá dang."

²² I byar-à àgbam soja-à níng dinya ku rag, "A yag, kada á dinya mpir zyun rag

à dinya sig mì jír-à níng bàna."

Sojaká Zìg Yag Bulus Mà Kaisariya

²³ I byar-à àgbam soja-à níng bar àgbam soja pyàna n dinya big rag, "Aning zìg soja dari pyàna, kwonn ma ká má nann á vinn big dib-sara agban dwib, ká má pànn sau big dari pyàna. Aning dù àsháu ajunndúbi á fi-à ni aning yag mà Kaisariya.

²⁴ Aning zìg bi vinnká Bulus má nann áni, aning zìg yag fòr ku mà byar gwamna Filikus ítau."

²⁵ Agbam soja-à níng ba yag gwamna wasika n rag:

²⁶ "Wasika-à níng, í mì Kalaudiyas Lisiyas mì ri ba ni. Mì ri bib wù gwamna Filikus. Mì ri bib wù bib bib.

²⁷ Bu-à sa n ba ya sig wù wasika-à níng, jir kai bàna mpir-à n tìr bi sig ku á byarwú ni níng, Yahudawaká pànn ku big ri zìm abig gban rìg ku. I byar-à n yag kwonn ma sojaká bumí, yi zìg zu rìg ku á vùbá ni, jir kai bàna ku í mpir Roma.

²⁸ Mì ri zìm n yì bu-à sa big ri dang ku jír níng. I byar-à n zìg yag ku á pyànn àgbambá ni, jirà abig dinya mì bu-à ku sa sig.

²⁹ N dig fig bu bibai-à ku sa sig wà bá gban ku, kó barà bá du kà ku á tonn fi bàna. Big dang ku jír á shinn dokabá ni.

³⁰ Barà n fig big rag Yahudawaká káhi ri zìm abig gban rìg ku níng, í bu-à sa n

tír bi sig ku á byarwú ni. N dinya rìghing mpìrká ri zib ku níng rag, wà ba zìm jír dang, abig bi á byarwú ni.”

³¹ I byar-à sojaká bi zìg Bulus á fi-à ni n yag fòr mà finn swann Antibarìs àràg barà big dinya sig big.

³² Na kyàr byar-à sái sojaká fim ku á vù sojaká ká nann sig á vinn-à ni jirà a káníng zìg yag ku mà Kaisariya. I byar-à big í kàng yag rìg-à mà bariki-à ni.

³³ Káníng zìg yag ku mà Kaisariya. A byar-à hi big ya gwamna wasika-à hi. Big zìg Bulus n sinn sig á vùwá ni.

³⁴ Gwamna bi jangga tarkada-à hi, n bib Bulus rag, wàníng zu bi sig áni rà? Bulus rag ku zu bi sig á jànn Kilikiya.

³⁵ Sái gwamna rag, “To, wà mpìrká tír ya sig wù jír níng ma bi hing, í wà má fig byann jír wú.” I byar-à ku sinn sojaká sa gadi wàníng á finn lu Hirudus ni.

24

Big Tír Ya Bulus Jír

¹ Na kù su swana, í byar-à Hananiya àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, yag mà Kaisariya mà àgbamká kádà, kwonn ma loya zyùn zìnnwá í Tartulus. Big kwonn nubá n dang bai Bulus á pyànn gwamna-à ni.

² Barà big bar Tartulus àdòníng, ku kà mi ri tír ya Bulus jír. Ku dinya gwamna-à hi rag,

“Wù Filikus àgbam-à níng, mpìrká ri shi shu pìkyinn na tag á dò shinnwú ni. Wù ri sa ya mpìrká bu-à òsàn á jànn yí ni.

³ Kó áni bidim pár mpìrká zìm hing swàm wú. Nuyí kinn fig wà yá sa wù ísoko bàna.

⁴ N zìm fig ní sa bai wù nu swàm wú bàna, ama mì ri zìm á tàg kyinn ajun ma á fig jír yí títi ní má.

⁵ Yi dìg mpìr-à níng ri gbar wab kwonn mpìrká shinn. Ku ri gbar dù ngain áyau mpìr Yahudawaká ni, kó áni bidim pár. Ku má, ku í àgbam áyau mpìrká ri bàg mpìr zyùn-à zu sig mà Nazarat.

⁶ Ku ri zìm aku sa bai rìg lu Shìdun, í bu-à sa yi pànn sig ku níng. [Yi ri zìm ayi wà ku kwonn àràg barà dokayí dang sig.

⁷ Ama Lisiyas àgbam soja-à níng, bi gbar shwar zu ku á vù yí ni ma gbam.

⁸ Agbam soja-à níng dang rag wà ya zìm ayi dang jír, ayi zìg bi á byarwú ni.] A bib Bulus, wá fig byann jír-à yi zìg bi sig níng á nuwá ni.”

⁹ Mpìr Yahudawaká kà áyau jír-à hi ni, n dang rag í àjai.

Bulus Dang Jír wá á Pyànn Gwamna

¹⁰ Gwamna-à hi sa nann zu vùwá n rag a Bulus dang jír wá. Bulus dang rag, “N yí hing wà jiwú nín ànn ní má, wù ri wà kyann kwonn. Jir

wàníng má dang jírmí ma pìkyinn àjwár.

¹¹ Sai-à ò yag mà Urushal-ima jirà ò wib Shìdun níng, kwonn ma wà janá-à níng kab fig su dwib agban pyàà bàna. Wà wa bib hing má, bá dinya wù.

¹² Mpìr Yahudawaká òg fig mì, mì ri sa yipyàr ma mpìr zyun mà lu Shìdun ni bàna. Big òg fig mì, mì ri gbar wab kwonn mpìrká shinn bàna, kó mà tonn bìr kwonn, kó mà byar zyun á finn swann-à ni bàna.

¹³ Tàma-à níng bá dinya fig wù yìr bu-à sa big ri tìr ya mì jíri níng bàna.

¹⁴ Má dinya wù yìr bu-à sa sig. Mì ri wib Shìdun àsàin-à yákúyí big rii wib níng, ama mì ri wib Shìdun á gbìb-à mpìr káníng ri dang rag bai níng. Mì ri bìr pìkyinn á buká Musa ba sig á dokawá ni, kwonn ma bu mpìrká rii dang kyann jíri Shìdun.

¹⁵ N sìnn sig á pìkyinnmí ni àràg barà big sìnn sig níng rag mpìrká sa sig bu òsàn, ma ká sa sig bu bibai bidim pá, bá dù nann zu kàng mà amir-à ni.

¹⁶ Jiri wàníng í bu-à sa mì ri kar ngang mì ri sa kyann bu-à òsàn á pyànn Shìdun ni, ma á pyànn mpìrká ni bidim pá, àràg barà kyinnmí ri zìm.

¹⁷ "To, barà jimí nìnàn nímá ò yag fig mà Urushal-ima bàna níng, ò zìg bàì n yag màhàn jirà ò sa shang mpìr ashiká bumí màhàn, ma ò ya Shìdun bu.

¹⁸ Big òg mì á lu Shìdun ni á sai-à ò sa kinn rìghing swàm bu ya-à níng, ma sai-à ò sa kyàr rìghing òirmí. Sai-à níng hi bìr mpìrká bàna màhàn. Mpìrká gbìb fig shùr bàna.

¹⁹ Ama mpìr Yahudawaká káhi bi sig mà jànn Asiya shi sig màhàn, sànn sig abig nìm bì á byarwú ni, abig dang bu-à ò sa sig, wà ba shi sig ma jíri zyun á shinnmí ni.

²⁰ Kó ká shi sig áyág níng, abig dang bu bibai-à big òg fig mì mì ri sa, sai-à ò sar á pyànn àgbamká ni níng.

²¹ Bu-à ò dang sig màhàn bàna, íri wà ò dang rag janá-à níng níng ri wà mì kwonn jirà ò sìnn sig á pìkyinnmí ni rag, mpìrká wù rìghing má dù nann zu kàng ma yonki níng."

²² Filikus yì byann hing Gbìb-à níng hi wàni, ku dinya big rag, "Aning fim ma jíri-à hi, sái wà Lisiyas àgbam soja-à níng, ma bi hing í wà má wà kwonn-à í ni."

²³ Ku dinya àsàin-à ri sar gadi-à níng rag a wàníng sar myàng kwonn ma Bulus, ma a wàníng ya Bulus pyù barà Bulus má yàn finn òr, ma a wàníng ya jàuwá big pyù barà bá ya bì ku bu-à ku ri zìm.

Filikus Bar Bi Bulus á Pyànnwá Ni

²⁴ Na kù su pyàà, Filikus bi kwonn ma wàwá Durusila, uwà-à hi í mpìr Yahudawa. I byar-à ku swam aswam rag, abig zìg bi Bulus.

Ku fig jir Bulus barà wàníng ri dang jir pikyinn bir á byar Yesu ni.

²⁵ Bulus ri dang jír á shinn shu pikyinn sísàn, ma shinn pànn samyib, ma àyúnn-à Shìdun má wà kwonn. I byar-à Filikus shàr rìg zinn, n dinya Bulus rag, “Tàma-à níng á dù rág. Sai-à ma dìg hing pyù-à, má bar bi jakàng wù.”

²⁶ Ku wà sig rag Bulus má ya ku bàì, í bu-à sa ku ri bar bi kyann wàníng, mi ri dang jír ma wàníng.

²⁷ Barà ji pyàna wam zu àdòníng, Borikiya Festas pyann kàng shinn Filikus n shi kàng nì gwamna. Sai-à Filikus tìg wann fig ma bàna níng, ku fim Bulus á tonn fi-à ni, jir kai bàna ku ri zìm a mpìr Yahudawaká zìm ku.

25

Bulus Rag Kwá Zìg Yag Jírwá á Byar Kùr Uwài

¹ Sai-à gwamna Festas bi á Kaisariya byar-à kwá sa swàmwá, ku shi màhàn suwá sara, í wà ku dù n yag mà Urushalima.

² Barà ku yag fòr àdòníng, àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbam Yahudawaká yag mà byarwá ni, n zìg yag jìrbá á shinn Bulus ni. Big vig Festas

³ n rag, wúshèní a wàníng sa ya big bu, a wàníng dwim ya bi big Bulus mà Urushalima. Bu-à sa big vig gwamna àdòníng, big ri zìm wà Bulus

ma bi hing, bá gban rìg ku á gbìb-à ni.

⁴ Festas dinya big rag, “Big kìg sig Bulus mà Kaisariya mi ri sar myàng kwonn ma ku. Mì ri zìm n yag màhàn su pyàna káníng.

⁵ Ayi ma àgbamká buná yág zyun, abig dang jír-à màhàn wà kwa sa sig bu-à bibai.”

⁶ Festas na suwá awinyin kó dwib ma big, í wà ku dù n kàng yag mà Kaisariya. Byar-à kyàr ku shi wann mà tonn kwonn wà-à ni, n dang rag abig zìg bi Bulus á byarwá ni.

⁷ Barà Bulus fòr bi àdòníng, í byar-à Yahu-dawaká ká bi sig mà Urushalima níng, sar kàng kwìb ku áni, n zìg bi jír ùwài kim kim nìnnàn nímá á shinnwá ni, n rag ku sa sig buká sànn fig bàna. Ama big dang fig jír zyun-à má tàg rag bu-à big ri dang níng í àjai níng bàna.

⁸ Bulus kan dang jírwá n rag, “N sa fig bu bibai áyau doka Yahudawaká ni bàna, kó mà lu Shìdun ni, kó doka kùr Roma bàna tinn.”

⁹ Festas ri zìm Yahu-dawaká abig fig àjwárwá, í byar-à ku bib Bulus rag, “Wù ri zìm abig zìg yag wù mà Urushalima jirà abig wà wù kwonn-à níng mà pyànnmí ni màhàn rà?”

¹⁰ I byar-à Bulus rag, “Mì ri zìm fig abig zìg yag mì mà Urushalima bàna, jir kai bàna n sa fig Yahudawaká bu bàna àràg barà wù ma shinnwú à yì níng. Mì

ri zìm abig wà kwonnmí á byar tonn kwonn wà bu kùr Roma byar-à sànsig abig wà.

¹¹ N nìm ma sa hing bu-à bibai wà zyun-à fòr sig wà bá gban mì áni, má ngàng fig wà abig gban mì bàna. Ama wà jír-à big zìg bi sig á shinnmí níng ma àjai bàna, walai mpìr-à má ya kà sar mì á vùbá ni. Bumí mì ri zìm ñ zìg yag jírmí mà byar kùr Roma.”

¹² Festas bi wà jír-à big mpìr swàmwá big jirà aku fig bu-à bá dang á shinn jir Bulus. I byar-à ku dinya Bulus rag, “A dang rag wù ri zìm á yag mà byar kùr Roma, to, má tìr yag wù mà byar kùr Roma.”

Bulus Yag Mà Pyànn Agariba Ma Barniki

¹³ Ayunn zyun sái kùr zyun-à big ri bar ku Agariba níng, ku ma wàwá Barniki bi kyìnn á Kaisariya jirà abig shà Festas.

¹⁴ Big shi nonn màhàn. Sái Festas zìg bi jír Bulus á byar kùr-à hi ni n dang rag, “Mpìr zyun shi sig áni, big kìg sig ku tunnsai-à Filikus shi sig á gwamna, wàníng finnsig ku bàna.

¹⁵ Sai-à ñ yag mà Urushalima, àgbam Yahudawaká ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, zìg bi jír á shinnwá ni n bi dìg mì. Big ri zìm ñ dang rag jír pànn hing ku, jirà abig gban rìg ku.

¹⁶ Ama ñ dinya big rag, dokayí yi Romawaká, sai-à ba gib fig ma jír bàna, yá

ya kà fig mpìr á wù mpìrká ri dang bai ku níng, jirà a pìkyinnbá jwar bàna. Yá ya àsàin-à big pànn sig níng pyù, aku dang jír-à á nuwá ni á pyànn mpìrká pànn sig ku.

¹⁷ Big bi dìg mì áyág níng, ñ jag fig jau áni bàna, byar kyàr ñ shi mà byar tonn kwonn wà-à ni, n dang rag abig zìg bi mpìr-à hi.

¹⁸ Mpìrká zìg bi sig jír á shinnwá ni, big sar dù nann zu á wai, ama big dang fig bu-à ku sa sig àràg barà ñ wà sig rag bá dang níng bàna.

¹⁹ Big sa yipyàr ma ku n yag zìg bi sòr jír á shinn adinibá ni, kwonn ma jír á shinn Yesu mpìr-à wu sig níng, wà zyun-à Bulus ri dang rag wàníng dù nann zu kàng rìghing ma yonki níng.

²⁰ To, bumí, ñ yì fig barà má sa má fig byann jír-à hi áni bàna. I byar-à ñ dinya Bulus rag wà kwa zìm hing, aku yag mà Urushalima jirà abig wà kwonn-à hi màhàn.

²¹ Ama Bulus vig rag abig fim ma ku, sái wà kwa yag hing mà byar kùr Roma. I byar-à ñ rag abig sar myàng kwonn ma ku sái wà ma tìr yag hing ku mà byar kùr-à ni.”

²² I byar-à Agariba rag ku ri zìm aku fig jír á nu Bulus ni. Festas dinya ku rag, “Akìnníng wá fig.”

²³ Byar-à kyàr sái Agariba ma Barniki bi, mpìrká wìb big wàni. Big kà á tonn ùwài byar-à mpìrká ri kwonn

shinn. Big kà bi kwonn ma àgbam sojaká ma àgbam mpìrká á finn swann-à ni. I byar-à Festas dang rag abig zìg kà bi Bulus áyau tonn-à ni.

²⁴ I byar-à Festas dang rag, “To, Kùr Agariba kwonn ma ning mpìrká bi sig áyág níng, mpìr-à ning myàng sar sig áyág níng, ku í mpìr-à Yahudawaká ká mà Urushalima ma ká á finn swann-à níng ni bidim pár, big zìg bi jír á shinnwá ni nìnnàn nímá n bi díg mì. Big gban nài gban n rag, big zìm fig wà abig fim ku ma yonki bàna.

²⁵ To, bumí n myàng fig bu-à ku sa sig wà bá gban ku bàna. Ama ku vig rag ku ri zìm aku yag mà byar kùr Roma jirà abig wà kwonnwá màhàn. I byar-à n dang rag má tìr yag ku màhàn.

²⁶ Ama n yì fig jír buká ku sa sig wà má ba ya kùr Roma á shinnwá ni bàna. I bu-à sa n zìg bi sig ku á pyànn ná ni jirà aning sa shang mì. N zìg bi sig á pyànnwú ni, wù kùr Agariba. Wà ya fig rìghing jír wá, í wà má yì bu-à má ba ya àgbamyí kùr Roma, í wà má tìr yag ku í ni.

²⁷ A myàngmí ni, wà ya tìr yag mpìr-à big kìg sig níng á byarwá ni, wà ya pànn fig mpìr-à níng ma bu bibai bàna, kàhi sànn fig bàna.”

26

Bulus Kan Dang Jír á Pyànn Agariba

¹ I byar-à Agariba dinya Bulus rag, “N ya hing wù pyù-à wá dang jír wú.” I byar-à Bulus sa nann zu wùwá n dang jír wá rag,

² “Wù Kùr Agariba, n pànn hing sàà barà má zìg bi jír mí á pyànnwú ni á shinn bu-à Yahudawaká ri dang á shinn mí ni níng.

³ A yì rìghing bu sù mpìr Yahudawaká wàni. A yì hing barà big shi sig áni. Jir wà níng mì ri vig wù á sa muyar, ma á fig jír mí níng.

⁴ “Mpìr Yahudawaká yì hing bar shumí tunn sai-à mì í wùnshái, ma sai-à n shi sig á byar mpìrká bumí ni á jànnmí ni, kwonn ma shumí wà á Urushalima.

⁵ Daka á ninonn big yì hing mì. Big yì hing wà sai-à ri níng mì í Farisawa, mì ri shi shumí àràg barà Farisawa ri shi. Mì ri jag fig jau ma adini bàna. Wà ba zìm hing bá dinya wù.

⁶ To, tàma-à níng bu-à sa big ri myàng laifimí níng, big ri myàng á jir shinn barà n bir sig pìkyinnmí á jir bu-à Shìdun rì gib ya sig yàkúyí big nu n rag kwá sa níng.

⁷ Bu-à níng hi í bu-à yi swai mpìr dwib agban pyàna, yi ri bir pìkyinn áni, hár mi ri wib kyann Shìdun fi ma àyunn. Wà níng í bu-à sa Yahudawaká myàng laifimí áni. A fig, Agariba wù mpìr àgbam.

⁸ Bu-à sa ning zìm fig rag Shìdun má gbar dù nann zu ki bàna níng, í jir kai rà?

9 “Sai-à rì níng mì ma shinnmí, mì ri zib zìnn Yesu mpìr-à á Nazarát. N sa hing mpìrká ri bàg ku níng bu-à bibai kim kim, mì ri kyab rag sànn hing ní sa àdòning.

10 Sai-à ò shi mà Urushalima, ò sa hing àdòning. Agbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ya mì gban n pànn mpìrká bu Yesu nìnànn nímá n kíg kà big á tonn fi. Wà mpìrká ma ri zìm abig gban big, mì má, mì ri zìm àdòning tinn.

11 Kàun nìnànn nímá mì ri kà á tonn bìr kwonnká ni mì ri ya big shwìn, mì ri kar ngang jirà abig dang rag bá bàg fig Yesu bàna. Mì ri nànn àgùnn. Mì ri yag mà swannká ni kim kim, mì ri ya big shwìn.

Barà Bulus Sa n Bir Sig Pìkyinn á Byar Yesu

12 “Wàning í yìr bu-à zìg dù mì ò yag mà Dimashka. Agbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ya mì pyù rag ní yag.

13 Wù mpìr àgbam á fig. Barà mì rì kyann á gbìb-à ni àdòning àyùnn áyau shinn, sái bu zyun bi sa mì. N myàng byar-à bi yar daka mà waisháu-à ni hár n kab rig àyùnn-à ri fàn níng. Ayar-à hi yar kàng kwìb yi áni, yi ma jàu kyonnmí big.

14 Yi bidim pár yi kù wann á jinn ni. I byar-à ò fig nài jír zyun áyau nu jir Yahudawaká dang rag, ‘Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn rà? Bu-à wù ri

sa níng, wù ri yá shinnwù shwìn átai.’

15 I byar-à ò bib rag, ‘Wù í ni rà, Shinn Lumí?’ Ku rag, ‘I mì Yesu zyun-à wù ri ya mì shwìn níng.’

16 I byar-à ku dinya mì rag, ‘A dù nann zu ádun. Bu-à sa ò bi sig á byarwù ni níng, í jirà má sinn kàng wù wá shi fàumí, wá bi tàg mpìrká bu-à à myàng sig níng, ma buká má tàg wù mà pyànn níng bidim pár.

17 Má pinn zu wù á vù mpìr Israìlaká ni, ma mpìrká swaibá kim kim, ká má swam yag wù mà byarhá ni níng.

18 Wá pù ya big zubá, í wá bá vim bìr kyinnbá n má ngang zufi, bá kàng bi á gbìb bu-à òsàn. Wàning í barà bá zu á vù Shaitan má bir pìkyinnbá á byarmí ni, í wá Shìdun má yafa big bu pyìrká big sa sig, kwá zìg big, má sinn big bá shi kwonn ma mpìrká buwá ká ku shig zu sig níng.’

Bulus Dang Jír á Shinn Swàmwá Ku Sa Sig

19 “Agariba, wù kùr, ò ngang fig wá má wib jír-à ò fig sig mà wai níng bàna. N wib hing.

20 N dang jag jir Shìdun mà finn swann Dimashka, í wá ò yag mà finn swann Urushalima n dang jir Shìdun màhàn, kwonn ma jànnká shi kàng kwìb sig finn swann Yahudiya áni. Mì ri dinya mpìrká ká í Yahudawaká bàna níng tinn. Mì ri dinya mpìrká

rag abig dà finn bu-à bibaika big ri sa, abig bir kyinnbá á byar Shìdun, ma abig sa swàm-à má tàg rag big ri bàg Shìdun.

²¹ Wàníng í yìr bu-à sa Yahudawaká pànn mì á sai-à ò shi sig mà lu Shìdun ni, mì ri zìm abig gban rìg mì níng.

²² Ama Shìdun shi sig á shinnmí ni, hár janá-à níng, n shi sig ma yonki. Mì ri dinya wùnshái ma àgbam bidim pár. Jírmí mì ri dang níng, mì ri dang fig bu zyun kim bàna, mì ri dang bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig, ma bu-à Musa ba sig. Mì ri dang bu-à big ba sig rag má sa.

²³ Barà big ba sig rag, wà Almasihu ma bi hing, kwá wa shwìn, ku í àsàin-à má dù nann zu jag mà amir-à ni, í wà kwá dinya mpìr Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna barà bá wim zu. Wàníng shi sig í gbìb yiyar."

²⁴ Barà Bulus dang jírwá àdòníng, í byar-à Festas yan ta ku ngbam nímá n rag, "Haba, Bulus, shinnwú vinn rìghing, à kàng rìghing mpìr òsàng. Ilimiwú kab gban í bu-à sa shinnwú ri zìm aku vinn níng."

²⁵ I byar-à Bulus dinya ku rag, "Wù gwamna, á fig. Shinnmí vinn fig ávinn bàna, jír-à mì ri dang níng í àjai, shi sig ma yìr tinn.

²⁶ Kùr Agariba, má dinya kyàr wù kyàr kyàr, má tàg fig wù bàna, jir kai bàna à

yì rìghing bu káníng. Bu-à mì ri dang níng big sa tàg fig átàm bàna.

²⁷ Kùr Agariba, wù ri bir pìkyinn á bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig níng ra? N yì hing wù ri bir pìkyinn áni."

²⁸ Agariba bib Bulus rag, "Wù ri kyab rag má bàg Yesu á dò jir jírtí-à à dinya sig mì níng ni rà?"

²⁹ Bulus rag, "Kó wà ma í jírtí, kó wà ma í jírtí ùwài, mì ri vig Shìdun, wù ma mpìrká shi sig áyág mì ri fig jírmí janá-à níng bidim pár, aning nìm shi àràg mì. Ama ò dang fig rag abig kig kà ning á tonn fi bàna."

³⁰ A byar-à níng hi, kùr ma gwamna, ma Barniki, ma mpìrká kádà big dù nann zu.

³¹ Barà big dù àdòníng, big yag wà jírtí, big rag Bulus sa fig bu bibai zyun-à bá gban rìg ku áni, kó wà bá sùr ku áni bàna.

³² Kùr Agariba dinya Festas rag, "Bulus nìm ma dang fig ma shinnwá rag kwá zìg yag jírtí mà pyànn kùr Roma ni bàna, yi nìm má gban rìg jírtí-à hi."

27

Big Tìr Yag Bulus Mà Roma

¹ Barà big wà jírtí-à bi pànn rag yá yag mà Roma á jànn Italiya. I byar-à big sìn Bulus kwonn ma pursunaká kádà á vù àgbam soja zyun-à big ri bar ku zinnwá

Juliyas. Ku shi sig áyau kyau soja bu kùr Roma.

² I byar-à hi yi bi kà á kòr zyun ni, zyun-à dù sig mà finn swann Adramitiya, n bi fòr á finn swann Kaisariya. Big ri zìm bá yag má tìg áyau finn swannká mà jànn Asiya. Yi ma Aristarkus big yag sig í zyun á kòr-à ni. Ku í mpìr-à mà finn swann Tasalonika á jànn Makidoniya.

³ Byar-à kyàr yi bi fòr á finn swann Sidon. Juliyas àgbam soja-à níng hi sa ya Bulus àsàn, n ya wàníng pyù, a wàníng yag bib kà jáuká bu wàníng á finn swann-à ni, jirà kó káníng má ya wàníng bu.

⁴ I byar-à yi dù á finn swann-à níng hi ni yi ri yag á gbìb-à ni. Wàu shyù ri gbar, hár wàu gbar kàng yag yi mà sim, yi sa sar fig barà yá yag á gbìb-à yi ri zìm níng bàna. I byar-à yi bi wam zu á byar swàin zyun-à big ri bar Kubrus. Yi bàg yag á kurwá ni byar-à wàu-à dù gbam fig bàna níng.

⁵ Yi wam zu rìg áyau zàpìr ùwài-à shi sig águnn jànn Kilikiya, n wam zu águnn jànn Pamfiliya, n yag fòr á finn swann zyun-à big ri bar Mira á jànn Likiya.

⁶ A byar-à níng hi àgbam soja-à níng bi dìg kòr zyun bi sig mà finn swann Iskan-dariya, mi ri yag mà jànn Italiya. I byar-à ku sinn kà yi á kòr-à níng hi ni.

⁷ Yi dù n yag ádàn ádàn hár suyí nìnànn nímá, jir kai

bàna wàu ri gbar ma gbam wàni. I byar-à yi bi yàr á finn swann Nidas. Wàu kan dim yi, bai wà yá yag mà pyànn. Yi vim bìr, n bi bàg zu yag águnn swàin zyun-à big ri bar Karita, byar-à hi shi yàr sig ma Salmoni.

⁸ Yi bàg á nu águnn jànn-à ni, wàu gbar hár yi fòr á byar jànn zyun ni ma shwìn. Big ri bar byar-à níng hi Agù Sìsàn. Byar-à hi shi yàr sig mà lu ùwài zyun-à big ri bar Lasiya. Byar-à níng hi í byar-à kòr ri shi gbam samyib màhàn.

⁹ Yi bi fòr mà byar-à níng hi, n shi nonn màhàn. Wàu gbar kab gbam, bai wà yá yag rág mà pyànn. Ayúnn-à ùwài zyun-à Yahudawaká ri kyab pànn barà Shìdun yafa ya sig big bu pyìrbá mi ri sìnn nu áni níng, wam zu rìghing. Bulus kyab kà shang ya mpìrká ri ya kòr-à níng jìr n rag,

¹⁰ “Níng mpìr káníng, bumí mì ri myàng wà ya yag hing mà pyànn, yá wa shwìn. Yá sa asàr kòryí ma swánnká buyí big bidim pár, hár kwonn ma yonkiyí tinn.”

¹¹ Ama àgbam soja-à níng sìnn fig kyinnwá á jír-à Bulus dang sig níng bàna, n yag fig sòr rìg jir mpìr-à ri ya kòr, ma jir àsàin kòr-à.

¹² Byar-à hi shi fig í byar òsàn barà yá shi kir hár sòn wau aku wam zu bàna. Mpìrká kádàkí ri zìm ayi yag mà pyànn, ma ayi yag shi mà byar zyun ni big ri

bar Finikas, á jànn Karita, jirà ayi shi ngàng màhàn sái wà sòn wàu ma wam zu rìghing, jir kai bàna byar-à níng hi wàu má gbar vim bìr fig kòr-à bàna.

Big Wa Shwìn Ma Kyonn-à

13 Barà yi shi sig ma mà Lasiya, wàu gbar bi águnn vim súr-à ni ádàn. I byar-à mpìrká rag yá yag mà pyànn, wàu má sa yá fòr yag mà Finikas. I byar-à hi big bi pànn jùr àsháu bu-à big sìr gbar sig kòr àni, n gbar zu rìg á zàpìr-à ni, n takà á kòr-à ni, n dù n bàg yag á kur nu jànn Karita.

14 Nonn fig bàna, sái wàu dù bi ngbam nímá. Big ri bar wàu-à hi í wàu águnn vim súr mà agunn àyúnn sànn kyùr. Wàu-à hi dù bi sig daka mà swàin-à ni.

15 Wàu gbar ning kòr-à wàni, bai wà yá yag mà pyànn. Yi fim rìg wùyí, wàu ri gbar yag rag kòr-à inì mà byar-à ku ri yag.

16 Barà yi bàg yag águnn vim súr á swàin zyun-à big ri bar Kauda, í byar-à yi kar kar n gbar dù nann zu wùn kòryí zyun-à yi sìr bàg sig á sim kòr ùwài-à ni níng.

17 Big gbar kà bi ku á òr kòr ùwài-à ni, n zìg bi jùr, n sìr kàng kwìb kòr ùwài-à àni. Big ri shàr wà wàu ma gbar yag big mà vun-à shi sig áyau zàpìr-à ni, wà ma sa hing àdòning, kòr-à má gbànn. Byar vun-à hi shi sig águnn jànn Libiya. Big gbar

wann rìg jà-à big sìn sig mà wai á kòr-à ni, n fim rìg kòr-à wàu ri gbar yag rag inì.

18 Wàu ri gbar ngbam nímá, hár na byar-à kyàr í barà wàu ri gbar. I byar-à big bi wu zu swànnká á kòr-à ni, n ta kà rìg mà zàpìr-à ni.

19 Ayúnn wà wa pyànn wam zu rìg, wà wa sara wàu ri gbar, big bi zìg buká ká big ri sa kyann swàm ma kàhi áyau kòr-à ni, mì í tafinn kà rìg-à á zàpìr-à ni.

20 Yi na su nìnànn nímá, yi myàng fig àyúnn bàna, yi myàng fig asuswir bàna. Yi kyab fig rag wà yá wim zu bàna, jir kai bàna wàu-à ri gbar swàb kà wàni.

21 Mpìrká á finn kòr-à ni subá nìnànn nímá big ji fig buju bàna. I byar-à Bulus sar dù nann zu á pyànnbá ni n dang rag, "To, ning mpìrká, wà ning nìm ma zìm hing jírmí, n nìm ma dù fig á jànn Karita bàna, yi nìm má wa fig írì shwìn-à yi ri wa níng bàna.

22 To, ama aning wim kyinn, ò yì hing walai mpìr-à má wu áyauyí ni. Ama írì kòr-à má sib inì.

23 Bu-à sa ò dang àdòning, janá-à níng á fi-à ni wùn aswam Shìdun mà wai bi dang jír ma mì, í Shìdun àsàin-à ò shi sig buwá mì ri wìb ku.

24 Ku rag kada í shàr zinn bàna, mì Bulus. Má wu fig bàna, má fòr á pyànn kùr Roma. Shìdun sànn pikyinn n rag jàu kyonnmí big má, bá

wu fig bàna tinn.

²⁵ Aning wim kyinn, mì ri bir pikyinnmí rag barà Shìdun dinya sig mì níng, yá wu fig bàna.

²⁶ Wàu má gbar ta yag yi á swàin zyun ni."

²⁷ Yi sa hing suyí dwib agban yina, í barà wàu ri gbar á zàpìr-à ni. Zinn zàpìr ùwài-à hí í Adariya. I byar-à àyúnn-à níng, áyau fi-à ni, mpìrká á kòr-à ni pànn àbàin n rag, yi nyàan kur-à fòr.

²⁸ Big bi zìg jùr n sìr gbam sarka áni, n ta kà wann á zàpìr-à ni jirà abig màg màg fig azwàunwá. Big màg màg fig azwàun zàpìr-à hí, big dìg gbar dìzyun. A pyànn big màg jakàng, big dìg gbar dwib agban swana.

²⁹ Barà big myàng shi rag wàu má gbar ta yag kòrbá mà byar-à abànká shi sig, big shàr zinn. Big zìg àsháu lìlìb àkunn yina, n bi sa pànn gbam á sim kòr-à ni, n ta kà wann á zàpìr-à ni àjirà kòr-à aku sar, kada aku yag mà pyànn bàna. I byar-à big vig Shìdun rag aku tìr bi byar kyàr.

³⁰ Mpìrká ri ya kòr ùwài-à níng, big ri zìm abig bònn zu rìg. I byar-à big zìg kòr títi-à níng n sìnn kà wann á zàpìr-à ni, í wà big sa yar rag bá kà á kòr títi-à ni, má zìg àsháu lìlìb zyun, má sìr bàg á kòr ùwài-à ni.

³¹ I byar-à Bulus dinya soja káníng ma àgbambá n rag, "Wà mpìr káníng ma zu hing

á kòr-à ni, ná wìm zu fig bàna."

³² I byar-à sojaká bi gib rìg jùr kòr títi-à níng, n fim kòr-à hí í wann yag rìg-à.

³³ Byar-à ri kyàr rá àkyàr, Bulus dinya mpìrká n rag, "Níng shi sig suná dwib agban yina, níng ji fig buju bàna.

³⁴ To, tàma-à níng mì ri vig níng, aning ji buju, jirà aning dìg gbam, ma ayi wìm zu. Kó bu zyun shwíí nímá má sa fig níng bàna."

³⁵ Barà ku dang àdòníng, í byar-à ku zìg brodi, n ngir gáfinn, n vig Shìdun á zubá ni n ji.

³⁶ Barà mpìrká myàng àdòníng, big wim kyinn mì í ji-à, big bidim pár.

³⁷ Yi mpìrká á finn kòr-à ni níng, yi 276.

³⁸ Barà big ji mònn àràg barà big ri zìm, big zìg bà alkamaká shi sig á finn kòr-à ni, n ta kà rìg á zàpìr-à ni jirà a kòr-à fim ma áni.

Kòr Uwài-à Níng Gbànn Shag Rìghing

³⁹ Byar-à kyàr, mpìrká ri ya kòr-à níng, big myàng jànn zyun, big yì fig jànn-à hí bàna. Big myàng àgù zyun shi sig áni íri vun. I byar-à big rag, wà bá sa yì sar, bá ya yag kòr aku pànn á vun-à ni mà yau zàpìr-à ni.

⁴⁰ Big bi gib zu rìg àsháu yinaká á kòr-à ni níng, n ta kà wann á zàpìr-à ni. Big bi gib rìg jùr bu-à big ri ya kòr ma kàhi níng, n bir dù nann jà á shinn kòr-à ni mà wai

jirà a wau kà áni, jirà a kòr-à yag mà pyànn mà byar àgù-à ni.

⁴¹ Ama barà kòr-à ri yag, fòr fig ma màhàn bàna, í byar-à mìr kòr-à bi wab pànn gbam rìg á mìr zàpìr-à ni. Afag zàpìr dab á mìr kòr-à ni, kòr-à í gbànn rìg-à.

⁴² Barà sojaká myàng àdòníng, big rag kada mpìrká big pànn sig níng abig wau zu á zàpìr-à ni abig shàr á vùbá ni bàna. Big bi su kwonn nubá n rag bá gban rìg káníng.

⁴³ Ama àgbam soja-à ri zìm aku zìg zu Bulus, í byar-à ku kan dim big rag abig sa àdòníng bàna. Ku dang rag mpìrká zyun-à ma wau yì hing zàpìr abig pìm zu á kòr-à ni, abig wau zu yag á nu zàpìr-à ni.

⁴⁴ Mpìrká kádà níng, abig pànn àkag kòr-à gbànn sig níng, jirà abig yag áni. Wàníng í barà yì bidim pàr, yì sa n wìm zu sig áni.

28

Big Shi á Swàin Malta

¹ Barà yì wìm zu á zàpìr-à ni àdòníng, sái big dinya yì rag, swàin-à hi zìnnwá í Malta.

² Mpìrká shi sig á swàin-à níng hi ni big shà yì wàni n sa ya yì bu òsàn nímá. Sai-à yì bi fòr màhàn, shyù ri tab, wàu ri tag, í byar-à big tai ya yì pyìr.

³ Bulus yag wun bi yinnká n tai kà á pyìr-à ni. Bushùwí zyun shi sig áyau yinnká ku

wun bi sig níng ni, barà bushùwí-à níng fig pyìr ri fàn ku, í byar-à ku zu bi, n bi zwàm pànn Bulus á vù-à ni.

⁴ Barà mpìrká shi sig màhàn, big myàng àdòníng, big rag, “Mpìr-à níng gban hing kí. Ku wìm zu hing á zàpìr-à ni, ama bidim pàr Shìdun má fim fig ku ma yonkiwá bàna.”

⁵ I byar-à Bulus bi mi vùwá. Bushùwí-à bi kù kà á pyìr-à ni. Bulus fig fig àwá bàna.

⁶ Mpìr káníng ri shi, big ri myàng ku. Big ri kyab rag kó dirwá má mònn, kó kwá kù wann má wu rìg. Big shi shi shi. Big myàng bu sa fig ku bàna. I byar-à big bi vim bir kàng jìrbá big rag, “Mpìr-à níng shi àràg í Shìdun.”

⁷ Agbam-à mà swàin-à níng hi, zìnnwá í Babiliyas. Luwá nonn fig mà byar-à yì shi sig níng bàna. Ku bi zìg yì, n tìg yì, yì shi sig í kyìnnwá á luwá ni hár su sara.

⁸ Ta Babiliyas na sig mà buná, awàu pànn sig ku, atini ri sa ku tìnn. Bulus yag kà á tonnwá ni, n vig Shìdun, n tib ku vù á dir, mì í ku í dàb gbam rìg-à.

⁹ Barà mpìrká fig bu-à Bulus sa sig níng, í byar-à mpìr dorká kádà á swàin-à níng hi ni bi, ku ri dàb gbam big.

¹⁰ Big ya yì bu nìnnàn nímá. Barà yì dù á kòr-à ni má yag níng, big swam yan yì, n kwonn bu nìnnàn nímá bar buká yì ri zìm, n bi zìg n ya yì.

*Big Dù Mà Malta n Yag
Mà Roma*

¹¹ Yi shì á swàin-à hi sònna sara. I wà yi bi kà á kòr zyun-à sònna wàu wam zu dìg sig ku màhàn. Kòr-à hi bi sig mà finn swann Iskandariya. Zinn kòr-à hi big ri bar rag, "Yann Tàin."

¹² Yi fòr bi á finn swann Sirakusa, yi na màhàn su sara.

¹³ Yi dù jakàng màhàn, n bi fòr á finn swann Rijiyum. Byar-à kyàr, wàu gbar kann bi mà gàu swann-à ni. Hár bi sa su pyànà, í wà yi bi fòr á finn swann Butiyoli, n tìg màhàn.

¹⁴ A finn swann-à níng hi ni, yi dìg mpìrká ri bàg Yesu. Big rag ayi na màhàn su sùmpyànn. I byar-à yi sa àdòníng yi dù n bi fòr á finn swann Roma.

¹⁵ Mpìrká ri bàg Yesu mà finn swann-à hi fig rag yi bi hing, í wà big bi, n bi shang yi á gbìb-à ni. Kádà bi fòr á byar Kasuwa bu Abiyus. Kádà bó bi fòr á byar Tonn Kyìnn Sara. Barà Bulus myàng mpìrká ri bi abig shang yi á gbìb-à ni àdòníng, sái ku yan Shìdun, òr wá gban hing.

*Big Fòr Yag Mà Finn
Swann Roma*

¹⁶ Barà yi bi fòr á finn swann Roma ni, í wà big bi ya Bulus tonn-à buwá, ku na buwá áni ku áwinwá. Soja zyun ri sar myàng ku jirà kada aku shàr bàna.

¹⁷ Shì kù su sara, í byar-à Bulus bar bi àgbam Yahudawaká á finn swann-à ni.

Barà big kwonn àdòníng, ku dinya big rag, "Wunzámí big, kó barà ò sa fig mpìrká buyí bu bibai bàna, ò sa bai fig gbìb sù bu yàkúyí big bàna níng, ama mpìr Yahudawaká mà Urushalima pànn sùr mì n ya kà mì á vù mpìr Romawaká ni.

¹⁸ Mpìr Romawaká bib mì bu-à ò sa sig. Big dìg fig bu-à ò sa sig wà fòr sig barà bá gban mì bàna. Big ri zìm abig finn tafinn mì.

¹⁹ Ama Yahudawaká kar ngang jirà kada a mpìr Romawaká finn tafinn mì bàna. Wàníng í bu-à sa ò rag má zig bi fòr jírmi á pyànn kùr Roma. Ama ò bàna ma jír á shinn mpìrká bumí ni.

²⁰ Wàníng í bu-à sa ò bar bi sig níng, jirà ò dang jír ma níng. Sarka-à big sùr sig mì níng, big sùr sig mì dò jir mpìr zyun-à mpìr Israilaká sìnna sig pikyinnbá á byarwá ni níng."

²¹ I byar-à big dinya ku rag, "Yi dìg fig wasika mà jànn Yahudiya zyun-à má dinya yi jír á shinnwú ni bàna. Wunzàyi big bi sig màhàn níng, big dinya fig yi bu zyun á shinnwú ni bàna. Walai bu-à bibai zyun-à yi fig sig jir shinnwú.

²² To, buyí yi ri zìm ayi fig jír á nuwú ni. Yi yi hing mpìrká kó áni bidim pár, big ri dang jír-à bibai á shinn gbìb-à wù ri bàg níng."

²³ Big sìnna sig àyúnn-à bá bi má fig jír wá áni. Ayúnn-à níng bi màg rìghing, í byar-à mpìrká nìnànn níma bi dìg

ku á byar-à ku shi sig níng, í wà ku dinya big jír á shinn barà Shìdun na sig kùrwá. Daka í pyimbyau hár á fi ku ri dinya big jír. Ku ri zìg jír-à Musa rì ba sig, kwonn ma bu mpìrká rii dang kyann jir Shìdun rì ba sig, mi ri tàg big rag Yesu í àsàin-à Shìdun swam bi sig á byarhá ni.

²⁴ Mpìrká kádà bir hing pìkyinn á jír wá ni, ama kádà bir fig bàna.

²⁵ Big ri sa yipyàr bar òrbá á shinn jír-à hi ni. Big ri zìm abig dù abig yag. Sai-à big dù fig ma bàna níng, Bulus dinya big jír zyun n rag, “Shi hing àràg barà Awun Shìdun dang sig jír á nu Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun, a wàníng dinya yàkúná big. Ku dinya wàníng rag,

²⁶ ‘A yag dinya mpìr káníng rag,

ná fig jír, ama ná fig byann fig bàna.

Ná myàng myàng, ama ná yì fig bàna,

²⁷ jir kai bàna mpìr káníng bàna ma kyinn,

big ri gham sung,

big ri mikab zubá,

jirà kada abig myàng bàna,

kada abig fig bàna,

kada abig kyab jir Shìdun

jirà abig bir kàng bi

kyinnbá á byarhá ni,

ma aku dàb gham big bàna.’

²⁸ “Jir Shìdun á shinn barà kwá pinn zu mpìr níng, tàma-à níng ku zìg yag rìghing á byar mpìrká ká í

Yahudawaká bàna. Bigbá bá fig.” [

²⁹ Barà mpìrká fig àdòníng, sái big dù n yag, mi ri sa yipyàr bar òrbá á shinn jír-à hi ni.]

³⁰ Bulus shi sig á finn swann Roma hár ji pyànà. Ku ri na á tonn-à big ri wa bà. Wà mpìrká ma yag hing á byarwá ni, ku ri pànn káníng ma kyinn rízyun.

³¹ Ku ri dinya káníng jir Shìdun á shinn barà Shìdun ri na kùrwá. Ku ri tàg mpìrká jir Shinn Luyí Yesu Kristi, zinn pànn fig ku bàna, bu zyun kan dim fig ku jir dang bàna.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká M̀à ROMA

Bulus bib kà mpìrká mà Roma, ká ri bàg Yesu. Ku dinya big rag ku ri vig Shìdun á shinnbá ni, ku dinya big rag ku ba sig wasika-à níng jirà aku dinya big abig yì byann jir àjwár-à níng. Ku dinya big barà jir àjwár-à níng ri gbar jùn kwonn mpìrká ma Shìdun á jir pìkyinn bir á byar Yesu (Rom 1:7). Jìrká ku ba ya sig Romawaká níng ri tàg rag mpìr Yahudawaká ma ká zyun-à í Yahudawaká bàna big shi sig áyau bu pyìr sa. Wà ba bir hing pìkyinn á byar Yesu, í wà bá jùn kwonn ma Shìdun. Mpìr-à ma bir hing pìkyinn á byar Yesu, kwá shi mpìr òsàn á zu Shìdun ni. Shìdun má zìg zu ku áyau bu pyìr. Kwá d̀ìg pyù barà kwá shi shu mpìr Yesu. Pìkyinnwá má na tag. Bulus tàg sig á wasikawá ni rag, Awun Shìdun í àsàin-à ri sa mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu ni abig shi shu àr̀ag barà Shìdun ri zìm.

¹ Mì í Bulus f̀au Yesu Kristi, wùn aswam Shìdun zyun-à Shìdun bar bi sig, jirà ñ dinya mpìrká jir àjwár.

² Jir àjwár-à níng nonn hing wà Shìdun gib sig nu rag kwá dwim ya bi yì. Ku gib sig nu á byar mpìrká ri

dang kyann jìrwá, àr̀ag barà big ba sig á jir Shìdun.

³ Jir àjwár-à níng í á shinn wùnwá Yesu Kristi Shinn Luyí, zyun-à á wi d̀ir-à ni, ku í wùn ada Dawuda,

⁴ ama agunn Awun Kyìkyàr, ku tìya sig yi rag ku í Wùn Shìdun á shinn barà ku dù nann zu mà amir-à ni ma yonki níng.

⁵ A jir shinnwá ni, Shìdun ya sig yi pyù ayi kàng yann aswamwá àjirà ayi dinya mpìrká á jànn-à ni bidim pàr abig wib jìrwá ma abig bir pìkyinnbá àni.

⁶ Ning mpìrká á finn swann Roma, ning má, ning shi sig áyau mpìrká zyun-à Shìdun bar bi sig jirà abig shi mpìrká bu Yesu Kristi.

⁷ Mì ri ba ya ning, ning mpìrká á Roma bidim pàr, ká Shìdun ri zìm wàni, ò bar bi sig ning jirà aning shi mpìrká buwá.

Mì ri vig Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig sinn ning òsàn, ma abig ya ning pìkyinn na tag.

Bulus Ri Kyab Barà Kwá Yag M̀à Roma

⁸ Wà jijag, mì ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn ná ni, á zinn Yesu Kristi, jir kai bàna mpìrká á jànn-à ni bidim pàr ri fig barà ning bir sig pìkyinn á byar Shìdun.

⁹ Mì ri wib Shìdun ma pìkyinn ñzyun, mì ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn wùnwá ni. Shìdun yì hing wà mì ri vig kyann ku á dò shinn ná ni kó ákaun bidim pàr.

10 Mì ri vig ku aku zìm, ma aku ya rag mì pyù barà má yag mà byarná ni.

11 Mì ri zìm n myàng ning àjirà n tàg ning jír á shinn Yesu Kristi ni, àjirà aning sar gbam á gbìb Shìdun.

12 Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm ayi kwonn shinn í byar nzyun, ma ayi sar gbam á pìkyinn biryí ni, àjirà n dìg gbam á byarná ni, ning má, aning dìg gbam á byarmí ni tinn.

13 Wunzámí big, mì ri zìm aning yì rag kó ákaun bidim pàr mì ri zìm n yag mà byarná ni, n bib kà ning, ama bu zyun kan dim rìghing mì wà yíyag. Mì ri zìm n dinya mpìrká á byarná ni níng jir àjwár, àjirà abig bir pìkyinn áni, àràg barà n dinya sig mpìrká zyun-à big má big í Yahudawaká bàna níng tinn.

14 Swàm shi sig á shinnmí ni àràg í tonn, wà má sa ya mpìr Helenawaká ma mpìr asa bukiká, mpìr yarká ma ká zyun-à yar fig bàna.

15 I bu-à sa mì ri sa àtùtwài àjirà n dinya ning jir àjwár-à níng tinn, ningká ning shi sig mà Roma.

Jir Ajwár Shi Sig Ma Gbam

16 Mì ri sa fig zunái jir àjwár Kristi bàna, jir kai bàna jir àjwár-à níng í gbam Shìdun, àjirà aku zìg zu mpìrká bidim pàr ká má bir hing pìkyinn. Yahudawaká shi síg nì mpìrká bir jag sig

pìkyinn, í wà ká zyun-à í Yahudawaká bàna ásim.

17 Jir àjwár-à níng dinya kyàr vinn rìghing yi rag, í jir pìkyinn bir, í bu-à sa Shìdun ri sinn kà mpìrká abig shi sèsàn á pyànnwá ni. Jir Shìdun dang sig rag, mpìr-à ma kàng hing mpìr sèsàn á jir pìkyinn bir, kwá dìg yonki kinn kinn.

Shìdun Ri Nànn Agùnn Ma Mpìrká Jir Bu Bibai-à Big Ri Sa

18 Shìdun mà wai ri nànn agùnn ma mpìrká ká ri sa bu pyìr ma bu-à bibaiká bidim pàr, jir kai bàna bu pyìrbá ri kan dim mpìrká wà bá yì gbìb àjai.

19 Bu-à mpìr ma yì á shinn Shìdun, shi sig á yiyar-à ni, jir kai bàna Shìdun tìya byann rìghing big. Ama big ngàng jírwá.

20 Tun bar sai-à Shìdun rì màm sig dunyaru níng, mpìrká yì byann hing wà gbmwá má kinn kà fig bàna, big yì hing wà ku í Shìdun kó barà mpìrká myàng fig Shìdun ma gbmwá á zu bàna níng, ama big yì hing wà ku í Shìdun á jir buká ku màm sig. Jír wàníng big bàna big pyù wà bá dang rag big yì fig ku bàna.

21 Big yì hing Shìdun, ama big ri wib fig ku bàna, mì ri sa fig ku ísoko bàna. Bu-à big ri kyab kyann bàna, sái jir àning. Pìkyinnbá mònnsig mà bu-à bibai.

22 Big ri sinn kàng shinnbá àràng big í mpìr yar, ama big yì fig wà big í àning bàna.

23 Big ngang wà bá wib Shìdun zyun-à shi sig hár kinn kinn, big ri wib sòr bu-à big mà̀m sig àràng í mpìr jíkwìnn, ayinnbu, wiká, ma buká zyun-à ri ngang kyann á jìnn ni.

24 Jir wàning, í bu-à sa Shìdun gbar wàm zu vùwá áyau mpìr káníng ni, n fim big abig sa bu-à bibaiká pìkyinnbá ri zìm, ma abig sa bu zunáí ma ba ò̀rbá.

25 Wà barà big nìm má bir pìkyinn á jir Shìdun zyun-à í àjai níng, big ngang, mi ri bir sòr pìkyinn á jir ò̀sàng. Big ri wib buká Shìdun mà̀m sig. Big ngang wà bá wib Shìdun à̀sàin-à mà̀m sig bu káníng hi, zyun-à yá swam yan ku hár kinn kinn. Aku shi à̀dòning.

26 Jir wàning í bu-à sa Shìdun gbar wàm zu vùwá áyau mpìr káníng ni, n fim big áyau à̀zunáí. Uwàká kà mi ri na ma bar ò̀rbá uwàká, ma wà big nìm má na ma nùbá.

27 Wunùká má, à̀dòning tinn, big ri fim wàbá, mi ri na bar ò̀rbá wunù. Big ri sa bu zunáí-à níng ma bar ò̀rbá. Jir wàning, Shìdun má sinn kà big á shwìn.

28 Barà big zìm fig abig yì Shìdun bàna níng, Shìdun gbar wàm zu vùwá áyaubá ni, big bàna ma pìkyinn-à wà bá kyab jíri ò̀sàn. Ku fim big abig sa bu-à bibai-à pìkyinnbá ri zìm.

29 Pìkyinnbá mònnsig ma bu-à bibai àràng sunu sa, ma abau wà, ma akyib sa, ma ki gban, ma ngain ngang, ma mpìr tonn gban, ma mpìr zib, ma mpìr zìnn swau,

30 ma zyu bar mpìr gib, ma Shìdun zib, ma yawari sa, ma shinn gbar dù nann zu, ma à̀shí gbar, ma bu-à bibai kyab. Big ri sa tabá ma nàbá yawari.

31 Big bàna ma shinn, big ri bàg fig nu-à big gib sig ma jàubá bàna, big ri tàg fig kyinn ajun bàna, big ri myàng fig ashi mpìr bàna.

32 Big yì hing jir Shìdun dang rag, mpìr-à ma sa hing bu káníng, kwá kà lu pyìr. Ama á byarbá ni, íri wà big ri sa níng bàna, big ri zìm a mpìrká kim kim sa à̀dòning tinn.

2

Kwonn-à Shìdun Má Wà Mpìr

1 Mpìr bàna ma gban wà kwá wà kwonn jàuwá, kó ku í ni, jir kai bàna wà wù ma ri wà kwonn jàuwú, ma ri sa bu-à ku ri sa níng hi, áí à gban rìghing shinnwú.

2 Yi yì hing Shìdun sa sig ábibir, wà kwa wà hing kwonn mpìrká zyun-à ri sa íri buká à̀dòning.

3 Wù mpìr jíkwìnn wà wù ma ri wà kwonn mpìr káníng, ma ri sa bu-à big ri sa, wù ri kyab wá pìm wam zu kwonn wà Shìdun rà?

4 A yì hing Shìdun sà̀n hing, jir kai bàna ku ri zìm

á fim rìg bu pyìr-à wù ri sa. Ama à ngàng rìg àsànwá, ma ashi-à ku ri myàng wù, ma pìkyinn tibwá zyun-à ku ri tib á shinnwú ni.

⁵ Ama jir shinn sung gbmwú, ma pìkyinn bibai zyun-à à shi sig ma kàhi, n ngàng wà wá fim bu pyìr sa níng, wù ri swàb kà yá shinnwú shwìn àyúnn-à Shìdun ma wà kwonnwá, wà zyun-à í kwonn gwangga.

⁶ Shìdun má wa kó ni bidim pár lada swàm-à ku sa sig, kó wà òsàn, kó wà bibai.

⁷ Mpìrká káhi hár tàma-à níng, big ri sa kyann bu òsàn àjirà abig dig swàb kà gbm á pyànn Shìdun, ma abig shi shu òsàn. Mpìrká ri sa àdòning, Shìdun má ya big yonki wà kinn kinn.

⁸ Mpìrká zyun-à ri zìm íri shinnbá, mi ri zìm fig jir àjai bàna, sái bu-à bibai níng, àgùnn Shìdun ma kwonn wà Shìdun má kinn á shinnbá ni.

⁹ Mpìrká zyun-à ri sa bu bibai níng, bá wa shwìn wàni. Mpìrká má wa jag shwìn-à níng í Yahudawaká, í wà ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng má wa ásim.

¹⁰ Mpìrká zyun-à ri sa bu òsàn, Shìdun má sa sànn ya big, ma ya big gbm, ma ya big pìkyinn na tag. Mpìrká ká má dig jag bu òsàn káníng, í mpìr Yahudawaká, í wà ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, má dig ásim.

¹¹ Shìdun ri wà kwonn kó ni bidim pár á gbìb òzyun.

¹² Mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna níng, big bàna ma doka Musa. Big ri sa bu pyìr, hár bu pyìrbá gàfìnn rìghing big ma Shìdun. Mpìr Yahudawaká yì hing jir doka, ama big ri sa bu pyìr tìnn. Kwonn wàbá má shi á shinn doka-à ni.

¹³ Wà mpìr ma ri fig jir doka, ma wib fig bàna, mpìr-à hi má shi fig mpìr òsàn á pyànn Shìdun ni bàna, ama sai kwa wib hing bu-à doka-à hi dang sig.

¹⁴ Wà mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna, n yì fig jir doka bàna níng, ma pànn hing shinnbá, ma sa hing bu òsàn àràg barà doka dang sig, bu òsàn-à big sa sig níng, shi sig nì doka á byarbá ni, kó barà big yì fig jir doka Musa bàna níng.

¹⁵ Swàm bu òsàn-à big sa sig níng, tàg sig rag, bu-à doka dang sig níng, big ba rìghing á pìkyinnbá ni. Wà ba sa bu-à bibai, pìkyinnbá ri gib tíng. Wà ba sa bu òsàn, pìkyinnbá ri fig àjwár. Ayau bu pyànn káníng ni, big yì rag hing bu òsàn ma bu-à bibai, kó barà big bàna big doka níng.

¹⁶ Ayúnn-à níng hi, Shìdun má sinn kà Yesu Kristi aku dang kyàr vinn rìg bu-à bibaiká mpìrká ri bònn sa, ma aku wà kwonnbá àràg barà jir Shìdun zyun-à mì ri dang níng, dang sig.

Mpìr Yahudawaká Yì Hing Doka, Ama Big Wib Fig Bàna

17 Wà wù ma dang rag, wù í mpìr Yahudawa, n ma rag à bir sig pìkyinnwú á shinn doka, n ma ri gbar dù nann zu shinnwú rag à yì hing Shìdun wàni,

18 n ma rag à yì hing bu-à Shìdun ri zìm á sa, n ma jangga rìhing bu-à doka rag sàh hing,

19 n ma yì hing rag, à shi síg nì zu mpìr àfauká, á shi síg nì àyar á byar mpìrká zyun-à shi sig á zufi-à ni,

20 n ma tàg mpìr àningká, ma yanká, wù ri sá jir à yì hing jir doka á shinn bu-à bibai ma bu-à òsàn, ma gbìb àjai.

21 Ama wù zyun-à wù ri tàg mpìrká káhi, bu-à sa wá tàg fig shinnwú bàna, í jir kai rà? Wù ri dinya mpìrká rag, kada abig jwi ajwú bàna, ama bu-à sa wù ri jwi ajwú í jir kai rà?

22 Wù zyun-à wù ri dang rag, a mpìrká sa àyái bàna níng, bu-à sa wù ri sa àyái í jir kai rà? Wù zyun-à wù ri zib buki níng, bu-à sa wù ri jwi ajwú mà lu buki, í jir kai rà?

23 Wù zyun-à wù ri gbar dù nann zu shinnwú á shinn doka-à níng, doka-à wù ri kìm níng, wù ri ya fig Shìdun zunái bàna rà?

24 Jir Shìdun dang sig rag, mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, ri dang bai zinn Shìdun á jir shinn ná ni, ning mpìr Yahudawaká.

25 Jur kyag sàh hing wà mpìr ma wib hing doka.

Ama wà mpìr ma pìm wam zu hing doka-à hi, jur kyag-à ku kyag sig níng, bàna ma yìr á byarwá ni.

26 Wà mpìr ma kyag fig jurwá bàna, ama ma wib vinn hing doka, Shìdun má sinn kàng mpìr-à níng hi àràg í mpìr-à kyag sig jur.

27 Ning mpìr Yahudawaká, ning shi sig ma doka Shìdun á vùnà ni, n kyag hing jurná tinn. Ama ning ri wib fig doka-à hi bàna. Mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, sàh kab sig ning í ni, kó barà big kyag fig jurbá bàna níng, jir kai bàna big ri wib doka Shìdun.

28 Mpìr-à ma í mpìr Yahudawa, big ri myàng yì ku á zu-à ni, ná á wi òr-à ni bàna. Jur kyagbá, í jur kyag-à wà àjai, í pìkyinn bir á byar Shìdun, ná íri zyun-à big kyag àtai níng bàna.

29 Mpìr-à ma í mpìr Yahudawa, big ri myàng yì ku á pìkyinnwá ni. Jur kyagwá má shi sig á pìkyinn-à ni tinn, wato í Awun Shìdun zyun-à big ba fig dokawá àba bàna. Mpìrká àdòning, í Shìdun ri yan big í ni, í mpìr jìkwinn bàna.

3

1 Wà má àdòning, mpìr Yahudawaká kab síg nì mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna níng rà? Jur kyag shi sig ma yìr rà?

2 Jur kyag shi sig ma yìr wàni. Jir Shìdun zu bi jag sig á vù mpìr Yahudawaká ni.

³ Wà mpìrká káhi ma bir fig pìkyinnbá bàna, í kai má sá nì rà? Jirà big bir fig pìkyinnbá bàna níng má kan dim wà Shìdun má sa bu-à ku gib ya sig yi nu níng rà?

⁴ Má kan dim fig Shìdun bàna kó títi níamá. Shìdun í mpìr gwangga, kó barà mpìr jìkwìnn bidìm pàr í mpìr agim òsàng níng. Jir Shìdun dang rag,

“Wà Shìdun ma dang jír, mpìrká má myàng bu-à ku dang sig níng í àjai.

Walako mpìr-à má wà kwonn Shìdun hár má dang tir ku jír.”

⁵ Wà bu-à bibaika yi ri sa níng, má tàg byann hing barà Shìdun sànsig àni, yá dang í kai rà? Wà Shìdun ma sànsig kà hing yi á shwìn jir bu pyìrká buyí, yá dang rag bu-à ku sa sig níng bai rà? (Bu-à mì ri dang níng, í barà mpìr jìkwìnn ri dang àni.)

⁶ Shìdun nìm má mpìr òsàn bàna, ku nìm má wà sar fig kwonn dunyaru bàna.

⁷ Mpìr zyun má bib shinnwá rag, wà ma í jir òsàngká bumí, í bu-à sa gwangga Shìdun bi sig á yiyar-à ni ma àsànwá, bu-à sa big ri wà mì kwonn á shinn bu pyìrká bumí í jir kai rà?

⁸ Wà má àdòníng, yá kà má sa íri bu-à bibai, jirà bu òsàn aku bi rà? Mpìrká káhi ri swau mì rag, mì ri tàg mpìrká bu káníng. Shìdun má wà kwonn mpìr káníng.

Mpìr Gwangga Bàna

⁹ Yi mpìr Yahudawaká yi sànsig nì mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng rà? Yi kab fig big bàna kó títi níamá, jir kai bàna yi mpìr Yahudawaká ma ká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna, yi bidìm pàr yi shi sig áyau bu pyìr, àràg barà ò dang sig níng.

¹⁰ Big ba sig á jir Shìdun rag,

“Mpìr gwangga bàna, kó òzyun.

¹¹ Walai mpìr-à shi sig ma yar,

walai mpìr-à ri yàn kyann gbìb Shìdun, kó mpìr òzyun bàna.

¹² Big bidìm pàr, big fim rìghing gbìb Shìdun, n sa rìghing bu-à bibai.

Walai mpìr-à ri sa bu òsàn kó òzyun.

¹³ Anam jìrbá bai, big ri gim òsàng,

jír-à ma zu á nubá ni shi àràg í kyàn bushùwí ri zu bí nì.

¹⁴ Jìrbá bidìm pàr mònnsig íri shì.

¹⁵ Big í mpìrká ri gban ki.

¹⁶ Byar-à ba yag bidìm pàr, sái ba sa bai hing bu, hár sai pìkyinn mpìr ma bai hing.

¹⁷ Big ri sa fig bu-à má sa tag pìkyinn bàna.

¹⁸ Big ri shàr fig Shìdun á bu-à big ri sa bàna.”

¹⁹ Tàma-à níng yi yì hing bu-à doka ma dang bidìm pàr, ri dang ma mpìrká zyun-à ri bàg á kwíbwá ni,

jirà aku kìm rìg òsàng mpìr jìkwìnn. Shìdun má wà mpìrká á dunyaru bidìm pàr kwonn.

²⁰ Doka ri sinn kàng fig mpìr aku shi mpìr sèsàn á pyànn Shìdun ni bàna. Bu-à doka ri sa bàna, ku ri tiya mpìrká abig yì rag big ri sa bu-à bibai.

Barà Shìdun Má Sinn Yì Ayi Shi Mpìr Nsàn á Pyànnwá Ni

²¹ Tàma-à níng Shìdun tiya hing yi gbìb zyun barà mpìr má shi mpìr òsàn á pyànnwá ni. Gbìb-à níng hi, bu-à du ku ma doka bàna. Doka-à wà Musa ba sig, ma bu-à mpìrká ri dang kyann jir Shìdun ba sig níng, big dang hing jìr á shinn gbìb-à níng hi ni.

²² Shìdun í àsàin-à ri sinn kà mpìr aku shi òsàn á pyànnwá ni á jir shinn pìkyinn bir á byar Yesu Kristi. Shìdun ri sa àdòning ma mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá á byar Kristi, jir kai bàna Shìdun ri zìm zu fig íri mpìr òzyun bàna.

²³ Mpìrká bidìm pàr sa hing bu pyìr, n kinn fig bu zyun á pyànn Shìdun ni bàna.

²⁴ A jir shinn bu òsàn-à Shìdun sa ya sig mpìr átai níng, í bu-à sa mpìrká shi sig mpìr òsàn á pyànn Shìdun, jir shinn Yesu Kristi zyun-à pinn zu sig big.

²⁵ Shìdun ya sig yi Yesu Kristi aku wu á tàmm bìn-à ni, jir shinn bu pyìrká buyí. Mpìr-à ma bir hing

pìkyinnwá á byar Yesu Kristi, bu pyìrká zyun-à ku sa sig níng, Shìdun má yafa ya ku. Shìdun sa sig àdòning jirà aku tiya mpìrká rag ku í mpìr kyìkyàr. Wàri níng, ku ri tib pìkyinnwá mi ri pù fig nuwá á bu pyìrká zyun-à mpìrká ri sa bàna,

²⁶ ama tàma-à níng ku ri fim fig big abig sa bu pyìr bàna, jirà aku tiya big rag ku í mpìr kyìkyàr. Shìdun í mpìr kyìkyàr, mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byar Yesu Kristi ni, Shìdun má sinn ku aku shi mpìr kyìkyàr á pyànnwá ni.

²⁷ Wà má àdòning, yi bàna ma pyù barà yá gbar dù shinn á shinn doka. Yi bàna ma pyù, jir kai bàna Shìdun má pinn zu fig yi jir doka yi ri bàg níng bàna, kwá pinn zu yi jir pìkyinn-à yi ri bir á byar Yesu.

²⁸ Yi yi hing Shìdun má sinn kàng mpìr aku shi òsàn á pyànnwá ni, wà mpìr-à hi ma bir hing pìkyinnwá á byar Yesu Kristi, ná sai wà kwa wib hing bu-à doka ma dang.

²⁹ Shìdun shi fig íri bu mpìr Yahudawaká bàna. Ku shi sig í bu mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng tinn.

³⁰ Shìdun í òzyun, kwá zìg zu mpìr Yahudawaká, ká ma bir hing pìkyinnbá á byarwá ni. Kwá zìg zu mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, ká ma bir hing pìkyinnbá á byarwá ni tinn.

³¹ Jirà yi dang rag, ya bir

hing pìkyinnyí á byar Yesu Kristi, Shìdun má sinn kà yi mpìr òsàn á pyànnwá ni níng, í bu-à sa yá tafinn rìg rag doka wib rà? Ai bàna, yá pànn samyib ku òsàn níma.

4

Ayi Shi Shu Aràg Ibrahim

¹ Bu-à yá dang á shinn yàkúyí Ibrahim ni í kai rà?

² Shìdun sinn fíg Ibrahim mpìr kyìkyàr á jir swàm òsànwá ku sa sig níng bàna. Wà nìm má í jir swàm òsànwá, ku nìm má gbar àshí. A jir shinn wàníng ni, ku bàna ma pyù wà kwá gbar àshí á pyànn Shìdun.

³ Jir Shìdun dang rag, Ibrahim bir hing pìkyinnwá á byar Shìdun. A jir shinn pìkyinn bir-à Ibrahim bir sig á byar Shìdun ni níng, í bu-à sa Shìdun zìm ku n sinn ku mpìr kyìkyàr.

⁴ Mpìr-à ma ri sa swàm bàì, bàì-à big ya sig ku níng, big ya fig ku átai bàna, í byafànwá.

⁵ Ama mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byar Shìdun, ma sinn fig kyinnwá íri jir swàmwá zyun-à ku ri sa bàna, Shìdun má pinn zu ku àràg barà Shìdun ri pinn zu mpìr bibaiká ri bir pìkyinn á byarwá ni níng.

⁶ Dawuda dang sig jir zyun n rag, mpìr àjwár í mpìr-à Shìdun sinn sig ku mpìr kyìkyàr, ama í jir swàm òsànwá bàna.

⁷ Ku rag:

“Mpìrká zyun-à Shìdun yafa ya rìghing big bu-à bibaibá,

n tu kyàr rìghing bu pyìrbá níng,

í mpìrká ma fig àjwár á pyànn Shìdun.

⁸ Mpìrká Shinn Luyí ma wà fig kwonn bu pyìrbá bàna,

í mpìrká má fig àjwár á pyànn Shìdun.”

⁹ Ajwár-à níng íri bu mpìr Yahudawaká rà? I àdòníng bàna. Kwonn sig ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, jir kai bàna jir Shìdun dang rag, á jir shinn pìkyinn bir-à Ibrahim bir sig á byar Shìdun ni, í bu-à sa Shìdun zìm ku, n sinn ku mpìr kyìkyàr.

¹⁰ Bu-à níng sa sig ákaun rà? I á sai-à big kyag sig Ibrahim jurwá rà, kó á sai-à big kyag fig ma ku jurwá bàna rà? I á sai-à big kyag fig ma jurwá bàna.

¹¹ Jur kyag-à big kyag sig ku níng, ri tàg rag àsàn-à ku dìg sig á byar Shìdun ni níng, í jir pìkyinn bir-à ku shi sig ma kàhi á sai-à ku kyag fig ma jurwá bàna. Wàníng í jirà aku shi yàkú á byar mpìrká bir sig pìkyinnbá, àjirà big má abig shi áyau mpìr kyìkyàrká ni, kó barà big kyag fig jurbá bàna.

¹² Ku shi sig í yàku mpìrká kyag sig jurbá níng tinn, ku shi fíg yàkúbá íri jir wà big kyag sig jurbá níng bàna, ama í jirà big ri bir pìkyinn á byar Shìdun àràg barà ku

bir sig á sai-à ku kyag fig ma jurwá bàna.

Ibrahim Dìg Bu-à Shìdun Gib Ya Sig Ku Nu á Jir Pìkyinn-à Ku Bir Sig á Byar Shìdun

¹³ Sai-à Shìdun gib ya sig Ibrahim ma yiwaiwá big nu n rag, Ibrahim má na kùr á shinn mpìrká á jànn-à ni níng, ku dang fig jír-à níng jirà Ibrahim ri wib doka bàna, ama í jirà wàníng bir hing pìkyinn, í bu-à sa ku sinn wàníng mpìr kyìkyàr á byarwá ni.

¹⁴ Nu-à Shìdun gib sig níng, wà ku nìm ma gib síg dò jir mpìrká ri wib doka, kàhi pìkyinn bir-à mpìr shì sig ma kàhi níng, nìm má shì fig bu zyun bàna, nu-à Shìdun gib sig níng, nìm bàna ma yìr tinn,

¹⁵ jir kai bàna doka ri zìg bi kwonn wà. Byar-à doka ma bàna, mpìrká má kìm fig doka-à hi bàna.

¹⁶ Nu gib-à Shìdun gib sig níng, í jir shinn pìkyinn bir Ibrahim, kwonn ma ká ri bir pìkyinn àrэг barà Ibrahim bir sig, ku zyun-à ku í yàkúyí bidim pàr. Shìdun gib sig nu rag kwá ya yì buká sisàn nímá átai. Shìdun gib fig nu-à níng íri jir shinn mpìrká ri bàg doka bàna.

¹⁷ Shìdun dinya rìghing Ibrahim n rag, “N sinn sig wù jirà wá shì yàku mpìrká á jànnká ni nìnànn nímá.” Nu-à Shìdun gib sig níng, ku myàng sànn hing, jir kai bàna Ibrahim ya hing gwangga á

byar Shìdun zyun-à ri ya mpìrká wu rìghing níng, yonki àpyú, ku ri màmm buká ma jír-à ri zu á nuwá ni.

¹⁸ Ibrahim bir pìkyinn á jír-à Shìdun dinya sig ku, kó barà ku ma wàwá wai rìghing àwàutím níng, í wà ku kàng yàku mpìrká á jànn-à ni nìnànn nímá àrэг barà jir Shìdun dinya ku n rag, “Yann adaká buwú má nànn ùwài nímá àrэг asuswirká mà wai.”

¹⁹ Pìkyinn birwá kàng fig mà sim bàna, kó barà ku kàng rìghing àwàutím, wàwá Saratu í gbág níng. Sai-à níng hi ji Ibrahim ri nyàan fòr dib-swana.

²⁰ Ku fim fig wà bir pìkyinn á byar Shìdun bàna, ku kyab fig kyinn pyàna á nu-à Shìdun gib ya sig ku níng ni bàna, pìkyinn birwá ri swàb kà ya ku gbam, ku ri swam yan Shìdun.

²¹ Ku yì hing Shìdun shì sig ma gbam-à wà kwá sa bu-à ku dang sig.

²² A jir shinn pìkyinn bir-à Ibrahim shì sig ma kàhi níng, í bu-à sa Shìdun ri zìm ku, n sinn ku mpìr kyìkyàr á pyànnwá ni.

²³ Jír-à big ba sig á shin-nwá ni rag, Shìdun ri zìm ku n sinn sig ku mpìr kyìkyàr á pyànnwá ni níng, big ba fig íri jir shinnwá ku awínwá ni bàna.

²⁴ Big ba síg jír-à níng á jir shinnyí ni tinn, yì ká zyun-à Shìdun sinn sig yì mpìr kyìkyàrká, jir kai bàna yì bir hing pìkyinn á byarwá ni, ku

zyun-à ku gbar dù nann zu sig Shinn Luyí Yesu mà amir-à ni.

²⁵ Shìdun tir bi Yesu Kristi jirà a wàníng bi wu ki á jir shinn bu pyirká buyí ni. I wà ku gbar dù nann zu wàníng ma yonki àjirà a wàníng sinn kà yi ayi shi mpìr kyìkyàr á pyànn Shìdun.

5

Shu Nsàn á Pyànn Shìdun

¹ Tàma-à níng barà Shìdun sinn kà sig yi òsàn á pyànnwá ni jir shinn pìkyinn biryí níng, yi jùn kwonn rìghing ma Shìdun á jir shinn Shinn Luyí Yesu Kristi.

² I jir shinn pìkyinn biryí á byar Kristi, í bu-à sa Shìdun sa sà ya sig yi. Tàma-à níng yi shi kà sig rag áyau àsàn Shìdun ni. Yi ri fig àjwár á shinn shu òsàn yá dìg á byar Shìdun. Wàníng í bu-à yi ri kyab rag yá dìg á pyànn.

³ Iri wàníng bàna má, yi ri fig àjwár ma shwìnká yi ri wa, jir kai bàna yi yì hing shwìn ri sa mpìr ri tib pìkyinn.

⁴ Pìkyinn tib ri zìg bi kyinn òsàn, kyinn òsàn í bu-à ri sa mpìr ri shi kir bu òsàn á byar Shìdun.

⁵ Bu òsàn-à yi ri shi kir níng, yá dìg bu-à hi, jir kai bàna Shìdun wìr mònn rìghing azìmwá á pìkyinnyí ni á jir shinn Awun Kyìkyàr zyun-à ku ya sig yi.

⁶ Sai-à yi bàna ma gbam-à wà yá zu áyau bu pyìryí ni,

Kristi wu á sai-à Shìdun sinn sig rag kwá wu. Ku wu á jir shinnyí, yi mpìrká ri sa bu-à bibai.

⁷ Walako mpìr-à má zìm aku wu ki jirà aku pinn zu jàuwá. Ama sái jàuwá níng hi ma í mpìr sisàn, í wà kó kwá zìm aku wu jirà aku pinn zu wàníng.

⁸ Ama Shìdun ri tìya yi azìm-à ku ri zìm yi, jir kai bàna á sai-à yi í mpìr bu pyìr níng, Yesu Kristi wu jir shinnyí.

⁹ A jir ki-à Kristi wu sig jir bu pyìryí níng, í bu-à sa yi í mpìr òsàn á pyànn Shìdun. A jir shinnwá ni, yá dìg pyù-à yá zu áyau kwonn-à Shìdun má wà níng ni.

¹⁰ Wàri níng, yi ri zib Shìdun, ama ku bi sa hár yi kàng jàuwá á jir shinn ki-à wùnwá wu sig. Tàma-à níng barà yi í jàu Shìdun níng, bá zìg zu yi á jir shinn Yesu, barà ku wìm kàng sig ma yonki.

¹¹ Ama ìri wàníng bàna, yi ri fig àjwár á jir shinn bu-à Shìdun sa ya sig yi á jir shinn Shinn Luyí Yesu Kristi. A dò jir shinnwá ni, tàma-à níng yi jùn kwonn kàng rìghing ma Shìdun.

Yi Ri Wu Ki á Jir Shinn Adamu, Ama Yi Ri Dìg Yonki Apyú á Jir Shinn Kristi

¹² Bu pyìr kà sig á jànn-à ni á jir shinn mpìr òzyun, mpìr-à níng hi í Adamu, í wà bu pyìrwá níng gbar bi sig ki. I bu-à sa ki tàma-à níng ri gban kó ni bidìm pár, jir

kai bàna yi bidim pár yi sa hing bu pyir.

¹³ Bu pyirká ninànn nímá rì shi sig á dunyaru á sai-à doka rì bi fig ma bàna. Byar-à doka bàna màhàn, big ri ba sinn fig bu pyirká zyun-à mpìr ri sa bàna.

¹⁴ Bu-à pànn sig á sai-à Adamu ri shi sig áni hár bi fòr Musa, ki ri gban mpìrká ninànn nímá. Walako mpìr-à shàr zu sig ki, kó barà big sa fig bu pyir àràg barà Adamu sa sig n wib fig jir Shìdun níng bàna. Adamu shi fig àràg Yesu Kristi zyun-à má bi níng bàna.

¹⁵ Mpìr pyànà káníng, big shi fig í bu nzyun bàna, jir kai bàna bu-à Shìdun ya sig yi átai níng, shi fig àràg bu pyir Adamu bàna. I àjai wà mpìrká ninànn nímá wu sig ki á jir shinn bu pyir mpìr nzyun, mpìr-à hi í Adamu. Ama bu òsàn-à Shìdun ya sig yi níng, kab sig kó kai bidim pár. Ku ya sig yi bu òsàn átai-à níng á jir shinn mpìr nzyun, mpìr-à hi í Yesu Kristi.

¹⁶ Tàma-à níng, bu òsàn-à Shìdun zig bi sig níng, shi sig kim ma bu zyun-à bu pyir Adamu zig bi sig. Sai-à Adamu sa bu pyir níng, bu pyir-à níng hi í bu-à gbar bi ya sig mpìrká bidim pár ki. A jir shinn bu pyir zyun-à Adamu sa sig níng, í bu-à sa Yesu Kristi wu sig jir shinnyí. Wàníng í bu-à sa Shìdun pànn sig yi vù pyànà, n kyab fig bu pyirká buyí

bàna.

¹⁷ Sai-à Adamu sa bu pyir, bu pyir-à ku sa sig níng í bu-à sa mpìrká bidim pár ri wu ki. Ama á jir shinn bu-à Yesu Kristi sa ya sig yi níng, í bu-à sa mpìrká ká díg sig àsàn Shìdun, n zìm sig rag Shìdun sa kyàr rìghing big níng, big ri dig yonki.

¹⁸ Barà bu pyir mpìr nzyun sa bai rìghing kó ni bidim pár níng, í barà mpìr kyikyàr-à níng má zig zu kó ni á bu-à bibai, má ya kó ni yonki.

¹⁹ Mpìrká bidim pár kàng rìghing mpìr bu pyir á jir shinn Adamu, jir kai bàna ku wib fig jir Shìdun bàna. Ama Yesu Kristi sinn kàng mpìrká ninànn nímá abig shi mpìr kyikyàr á pyàn Shìdun, jir kai bàna ku wib sig jir Shìdun.

²⁰ Shìdun zig zu bi sig doka jirà kó ni bidim pár aku yi bu pyirká ku ri sa, ama byar-à bu pyirká ma ri swàb kà, àsàn Shìdun ri swàb kà ùwài nímá á byar-à níng hi tinn.

²¹ A jir shinn bu pyir-à Adamu sa sig níng, í bu-à sa mpìrká bidim pár ri wu ki. A jir shinn bu òsàn-à Yesu sa sig níng, í bu-à sa mpìrká ri díg àsàn Shìdun ma yonki-à Shinn Luyí Yesu Kristi ri ya yi.

6

*Bu Pyir Ri Gban Mpìr,
Ama Bu Kristi Ku Ri Ya Mpìr
Yonki*

1 To, jir wàníng, yá shi má sa kyann íri bu pyìr, àjirà àsàn Shìdun aku swàb kà rà?

2 I àdòníng bàna, jir kai bàna yi pànn hing jir Kristi á pikyinnyí ni, í bu-à sa bu pyìr na fig rag kùr á shinnyí ni bàna. Bu-à sa yá shi má sa kyann íri bu pyìr níng, í jir kai rà?

3 Ning yì fig rag batisma big sa ya sig yì á zìnn Yesu Kristi ni níng, shi àràg yi wu síg ki àràg barà Kristi wu sig níng bàna rà?

4 Sai-à big sa sig yi batisma, batisma-à níng hì tàg sig rag, yi wu kwonn sig ma Kristi, big jì kwonn sig yi ma ku àjirà gbam Shìdun aku gbar dù nann zu yi ma yonki àpyú àràg barà Kristi dù nann zu sig ma yonki níng.

5 Barà yi shi sig í bu nízyun ma ku á ki-à yi wu sig àràg barà ku wu sig níng, í barà yá shi í bu nízyun áni ma ku. Barà ku dù nann zu sig ma yonki mà amir-à ni níng, í barà yi má yá dù nann zu ma yonki áni tinn.

6 Yi yì hing bu bibaiká rì á pikyinnyí ni níng, big dab bàg gbam rìghing mà atàm bín-à big dab bàg sig Kristi áni níng, àjirà gbam bu pyìrká abig vinn rìg àjirà kada ayi shi jakàng rag fàu bu pyìr bàna.

7 Mpìr ma wu hing, bu pyìr má na fig rag kùr á shinnwá ni bàna.

8 Tàma-à níng, barà yi wu sig ma Kristi níng, yi yì hing yá shi ma ku.

9 Yi yì hing barà Kristi dù nann zu rìghing mà amir-à ni ma yonki níng, kwá wu kàng fig rag bàna. Ki bàna rag ma gbam á shinnwá ni.

10 Ki-à ku wu sig níng, ku wu síg jir shinn bu pyìr mpìrká bidim pàr. Ku wu sig í kàun nízyun, jirà aku gban rìg swàm bu pyìr. Shuwá zyùn-à ku ri shi níng, ku ri shi shu bu Shìdun.

11 Aning sinn kàng shinn ná àràg ning wu rìghing á jir shinn bu pyìrná ni, ama á byar Shìdun, ning shi sig ma yonki á jir shinn Yesu Kristi.

12 Kada aning zìm swàm bu pyìr aku na kùr á shinn ná ni bàna, jirà kada aning sa bu pyìr-à pikyinn ná ri zìm bàna.

13 Kada aning zìm aning zìg kyau buká káhi á òrná ni aning sa swàm bu pyìr ma káhi bàna. Wà na sa hing àdòníng, ná kàng fàu bu pyìr, ama bu-à ná sa bàna, aning ya rag shinn ná á byar Shìdun àràg í mpìrká kàng bi sig mà ki-à ni ma yonki. Aning zìg kyau buká káhi á òrná ni aku shi bu-à má sa ya Shìdun swàm bu òsàn ma káhi.

14 Kada aning zìm a bu pyìr shi àsàin luná bàna, jir kai bàna tàma-à níng ning shi fig rag á vù doka bàna. I àsàn Shìdun pànn síg ning nì.

Yi Shi Fig Rag í Fàu Bu Pyìr Bàna

15 Tàma-à níng barà yi ri shi á vù àsàn Shìdun níng, yá wib fig rag doka bàna, má

shi sa íri bu pyìr rà? Ai, sa fig àdòning bàna.

¹⁶ Ning yì fig wà na sinn kàng hing shinn ná àràg í fàu á byar mpìr zyun, ma wib hing ku, ning shi sig í fàuwá níng bàna rà? Wà na sinn kàng hing shinn ná rag ning í fàu bu pyìr, gbìb-à ning sinn kà sig shinn ná áni níng, ma gbar bi ya ning ki. Ama na sinn kàng hing shinn ná àràg í fàu awib Shìdun, gbìb-à níng hi má ya ning yonki.

¹⁷ Tàma-à níng, aning sa ya Shìdun ísoko, jir kai bàna wàri níng, ning rì í fàu bu pyìr. Ama tàma-à níng ning ri fig jír-wá, mi ri wib jír-à big tàg sig ning níng, ma pìkyinn nzyun.

¹⁸ Barà big zìg zu rìghing ning á bu pyìrká buná ni níng, ning kàng rìg rag hing fàu bu sisan.

¹⁹ Má ya ning misali, àjirà aning fig bíbyann. Barà ning rì sinn kàng sig shinn ná n shi sig í fàu bu pyìr mi ri sa íri buká sànn fig bàna níng, tàma-à níng aning sinn kàng shinn ná aning shi fàu bu n̄sàn, jirà aning sa bu-à Shìdun ri zìm.

²⁰ A sai-à ning rì í fàu bu pyìr níng, ning ri kyab fig bu n̄sàn sa á pìkyinn ná ni bàna.

²¹ Swàm bu àzunáiká ning rì sa sig wàri níng, ning d̄ìg síg kai áni rà? Bu káníng bidim p̄ar í bu-à má gban mpìr.

²² Ama tàma-à níng barà big zìg zu rìghing ning á

bu pyìrká buná ni níng, ning kàng rìg rag hing fàu Shìdun. Ná d̄ìg shu kyìkyàr á pyànn Shìdun, ma yonki kinn kinn.

²³ Bu pyìryí má sinn kà yi á ki. Ama wà ya bir hing pìkyinnyí á byar Shinn Luyí Yesu Kristi, Shìdun má ya yi yonki wà zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

7

Tinn Jír á Shinn Ban

¹ Yiwaimí big, ning yì hing doka, í bu-à sa ná fig byann bu-à má dinya ning. Doka-à hi shi sig ma gbam á shinn mpìr hár sái kwa wu hing. Sai-à mpìr-à níng ma wu hing, doka-à hi shi fig rag ma gbam á shinnwá ni bàna.

² Ayi zìg jír-à níng àràg í uwà-à zìg sig wunù. Uwà-à ma shi sig ma wunù, doka ban shi sig ma gbam á shinnwá ni. I bu-à sa kwá zìg sar fig rag wunù zyun bàna, sai wà nuwá níng ma wu hing.

³ Ama wà nuwá ma wu fig bàna, kwa zìg swann hing wunù zyun kim, ku ri sa àyái ma wunù-à níng hi. Ama wà nuwá ma wu hing, á byar-à níng hi kwá zìg rag wunù zyun kim. Wàníng ku ri sa fig àyái bàna.

⁴ Yiwaimí big, ning wu kwonn sig ma Kristi, í bu-à sa tàma-à níng doka bàna rag ma gbam á shinn ná ni. Ning shi sig rag í bu Kristi, zyun-à dù nann zu sig mà amir-à ni, jirà ayi shi mpìr kyìkyàr á pyànn Shìdun.

⁵ Sai-à yi rì yì fig ma Kristi bàna, yi ri sa bu-à bibaiká zyun-à pìkyinnyí ri zìm. Doka Shìdun sinn kà yi, yi ri sa swàb kà bu pyìrká. Bu pyìr káníng hi ri sinn kà yi á ki.

⁶ Ama tàma-à níng, yi zu rìg rag hing áyau doka, jir kai bàna big zìg zu rìg rag hing yi á bu-à rì sìr gbam sig yi níng. Tàma-à níng yá bàg rag Shìdun ma Awun Kyìkyàr-à ku ya sig yi níng, ma wà yá bàg doka zyun-à í gbìb àkor níng.

Bu Pyìr Ri Ngang Ngain Ma Yi

⁷ Tàma-à níng yá dang rag doka í bu bibai rà? Ai bàna kó títi nímá. Nìm má í jir doka bàna, ò nìm má yì fig bu pyìrká mì ri sa níng bàna. Doka nìm ma dang fig rag, kada ñ wìm bu-à má í bumí bàna á pìkyinnmí ni bàna, ò nìm má yì fig rag, bu-à àdòníng í bu pyìr bàna.

⁸ A jir shinn doka í bu-à sa bu-à bibai díg pyù n kà rìg á pìkyinnmí ni jirà aku tonn gban mì ñ sa bu pyìr àràg barà yi ri wìm bu mpìr. Nìm ma í jir doka bàna, bu pyìr nìm má díg fig gbam bàna.

⁹ Sai-à ò rì yì fig doka bàna, ò rii shi shumí òsàn nímá. Ama barà ò yì rag jir doka níng, á byar-à hi bu pyìrká díg rag gbam á shinnmí ni, hár n sinn kà mì á ki.

¹⁰ Doka zyun-à mì ri kyab á pìkyinnmí ni rag má ya mì

yonki níng, í zyun-à gbar bi ya sig mì ki.

¹¹ A jir shinn doka, bu pyìr díg pyù hár n tonn gban mì, n sa ò wu ki.

¹² Kó barà bu-à níng shi sig àdòníng, yi yì hing rag doka bi sig á byar Shìdun, doka-à hi í bu kyìkyàr, bu-à doka dang sig bidìm pár í bu sísàn.

¹³ A jir gbìb òsàn-à níng ni, í bu-à sa ò wu sig níng rà? Ai í jir kàhi bàna. I bu pyìr sa síg ni, í wà ò wu ki á jir shinn doka zyun-à í bu òsàn níng. Bu pyìr sa hár ò wu ki jirà aku tiya mì rag Shìdun ri bai pìkyinn wàni ma bu bibaiká.

Bu Nsàn Ma Bu Bibai Ri Ngang Dir á Pìkyinn Mpìr

¹⁴ Yi yì hing rag doka í bu kyìkyàr, ama bumí, mì í mpìr jìkwinn, ò shi sig fàu bu pyìr.

¹⁵ N yì fig bu-à mì ri sa bàna, jir kai bàna bu-à pìkyinnmí ma ri zìm ò sa, mì ri sa fig bu-à hi bàna. Ama sái bu-à pìkyinnmí ma zìm fig bàna í bu-à mì ri sa.

¹⁶ Barà mì ri sa bu-à ò zìm fig ñ sa bàna níng, wàníng tàg sig rag, ò zìm hing rag doka sàh hing.

¹⁷ Barà ri sa mì àdòníng, í mì ri sa fig ò bu káníng bàna, ama í bu pyìrká zyun-à shi sig á òirmí ni.

¹⁸ N yì hing bu òsàn shi fig á kyinnmí ni bàna, jir kai bàna wà ma ri zìm ñ sa bu òsàn, mì ri sa yì sar fig bàna.

¹⁹ Mì ri sa fig bu-à òsàn mì ri zìm ò sa níng bàna, sái

bu-à bibai wà ò zìm fig ñ sa bàna níng.

²⁰ Bu-à ò zìm fig ñ sa bàna, wà ma ri sa bu-à níng hi, í mì ri sa fig ò bàna, ama í bu pyirká zyun-à shi sig á kyinnmí ò níng, ri sá ò.

²¹ N myàng bu-à níng shi sig àràng í bu su á byarmí ò, jir kai bàna wà ma ri zìm ñ sa bu òsàn, sái ò rag ñ myàng níng, mì ri sa bu-à bibai.

²² A pikiyinnmí ò, ò zìm kab sig doka bu Shìdun.

²³ Ama mì ri myàng í bu zyun kim ri sá ò swàm á òirmí ò, ri nu kànn ma doka Shìdun zyun-à pikiyinnmí ri zìm, bu-à hi ri sa mì ñ shi fàuwá jirà ñ sa bu pyir.

²⁴ N shi sig áyau shwìn ònànn níma. Mpìr-à má pinn zu mì á shwìn-à níng ò, zyun-à má sinn kà mì á ki níng, í ò rà?

²⁵ Mì ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn Yesu Kristi Shinn Luyí.

A jir shinn wàníng ò, mì ri zìm ñ wib doka Shìdun ma pikiyinn òzyun, ama bu pyirmí ri sinn kà mì ñ shi fàuwá bu-à bibai.

8

Mpìr Aku Shi Shu Aràng Barà Awun Kyikyàr Ri Zìm

¹ Mpìr-à ma kwonn hing shinnwá ma Yesu Kristi, Shìdun má ta kà fig ku mà lu pyir-à ò bàna.

² Awun Shìdun í zyun-à má ya yi yonki, wà ya kwonn hing shinnyí ma Yesu Kristi. Awun-à níng hi kab

rìghing gbam bu pyir, n zìg zu rìghing yi á bu pyir zyun-à òmá má sinn kà yi á ki níng.

³ Doka Musa kab fig gbam bu pyir bàna, jir kai bàna mpìr bàna ma gbam-à wà kwá wib doka-à níng hi. Ama Shìdun swam bi sig wùnwá á dunyaru àràng í mpìr jikwinn, ku wu sig jir shinn bu pyiryí, jirà aku zìg zu yi á bu pyiryí ò.

⁴ A jir shinn wàníng ò, tàma-à níng yi ri sa kó kai bidim pár àràng barà Shìdun ri zìm ayi sa ma pikiyinn òzyun, àràng barà doka dang sig. Bu-à sa níng, í jirà tàma-à níng yi shi sig àràng barà Awun Shìdun ri zìm. Yi shi fig rag àràng barà bu-à bibaiká á pikiynnyí ò ri zìm ayi shi níng bàna.

⁵ Mpìrká zyun-à ri sinn kà pikiyinnbá á byar bu-à bibai níng, big ri sa íri bu bibai. Ama mpìrká ká ma ri zìm Awun Shìdun aku sinn kà big abig sa bu sisan, mpìr káníng hi í ká zyun-à ri sa bu-à Awun Shìdun ri zìm.

⁶ Bu-à bibai kyab ri sinn kà mpìr á ki, ama mpìr-à Awun Kyikyàr ma shi sig á pikiyinnwá ò, kwá òig yonki, pikiyinnwá má na tag tinn.

⁷ Mpìr-à ma mònn sig ma bu-à bibai á pikiyinnwá ò, ku í mpìr-à ri zib Shìdun, jir kai bàna ku wib fig bu-à doka Shìdun dang sig bàna. Kwá wib sar fig bàna tinn.

⁸ Mpìr-à ma mònn hing ma bu-à bibai á pikiyinnwá ò,

kwá sa sar fig bu-à Shìdun ri zìm bàna.

9 Ama bigné, ning bàna ma pìkyinn-à bibai, pìkyinn ná kyàr shi nímá, jir kai bàna Awun Shìdun shi sig á pìkyinn ná ni. Mpìr-à ma bàna ma Awun Kristi á pìkyinnwá ni, mpìr-à níng hi shi fig bu Kristi bàna.

10 Wà Kristi ma shi sig á pìkyinn ná ni, Awun Shìdun má sinn kà ning aning wìm zu ma yonki, kó barà òrná má wu á jir shinn bu pyir. Kristi má sa aning wìm jakàng ma yonki, jir kai bàna Shìdun sinn sig ning, ning í mpìrká òsàn á pyànnwá ni.

11 Wà Awun Shìdun zyun-à gbar dù nann zu sig Yesu mà amir-à ni níng, ma shi sig á pìkyinn ná ni, í wà ku zyun-à gbar dù nann zu sig Yesu mà amir-à ni níng, kwá ya òrná zyun-à wu sig níng yonki jir shinn Awunwá zyun-à shi sig á pìkyinn ná ni níng.

12 Yiwaimí big, á jir shinn wàning ni, ayi sinn kà shinnnyí ma ayi sa bu òsàn zyun-à Shìdun ri zìm, ma wà yá sa bu-à bibai zyun-à pìkyinnnyí ri zìm.

13 Wà ning ma ri sa bu-à bibaiká zyun-à kyinn ná ri zìm, kyinn-à bibai-à ning shi sig ma kàhi níng, í bu-à má gban ning. Ama wà Awun Kyìkyàr-à ning shi sig ma kàhi á pìkyinn ná ni níng, ma gban hing pìkyinn bibai-à níng, ná òg yonki kinn kinn.

14 Mpìrká zyun-à Awun Shìdun ma shi sig nì zubá, mpìr káníng hi, í yann Shìdun.

15 Awun Kyìkyàr-à Shìdun ya sig ning níng, ku ya fig ning jirà aning shi í fàu ma aning shàr zinn bàna, ama jirà aning shi í yanká buwá. Awun Kyìkyàr-à ning shi sig ma kàhi níng, sa sig nì í wà ning shi yann Shìdun. Wàning í bu-à sa yi ri bar Shìdun, "Tayí, Tayí."

16 Awun Shìdun kà sig á pìkyinnnyí ni, mi ri tàg yi rag yì yann Shìdun.

17 Barà yi shi sig yann Shìdun níng, yá òg bu òsàn-à ku sinn ya sig mpìrká buwá, ma bu òsàn-à ku sinn ya sig Kristi. Wà ya wa hing shwìn á shinn Kristi, Shìdun má swam yan yi ma ku àbìr-à ni.

Buká Shìdun Má Ya Yi á Pyànn

18 A myàngmí ni, shwìn-à yi ri wa tàma-à níng, yá màg sar fig ma àsàn Shìdun, ma àjwár-à Shìdun má ya yi á pyànn níng bàna.

19 Buká Shìdun mà m sig á jànn-à ni bidim pár ri sa àtùtwài abig myàng àyúnn-à Shìdun má tiya big mpìrká zyun-à í yanká buwá.

20 Buká Shìdun mà m sig níng, kàng rìghing bu átai, bàna ma yìr. Shìdun sinn kàng sig nì àdòning, big zìm fig nì bàna.

21 Kó barà sa sig àdòning, big bir sig pìkyinnbá rag àyúnn zyun buká Shìdun

màm sig níng, má shi fig rag fàu bàna, má swàr fig rag bàna, má dìg gbam má shi shu shinn òrìbá àràng yann Shìdun.

²² Yi yì hìng rag, hár tàma-à níng buká Shìdun màm sig ri fig àwá wàni, àràng barà uwà ma ri mà wùn, ku ri fig àwá níng.

²³ Iri buká zyun-à Shìdun màm sig níng ri fig nì àwá bàna, yì má zyun-à Shìdun ya sig yi Awun Kyìkyàrwá jirà aku tuya yi rag yi í mpìrká buwá níng, yi ri fig àwá-à hi tinn. I bu-à sa yi ri sa àtùtwài jirà Shìdun aku sinn kàng yi, ayi shi yanká buwá, ma aku ya yi òrì àpyú.

²⁴ Yi sinn sig kyinnyí á òrì Shìdun, jirà aku pinn zu yi. Ama wà ya dìg hìng bu-à yi sinn sig kyinnyí àni níng, yá shi kir fig rag á kyinnyí ni bàna, jir kai bàna yi dìg rìghing bu-à yi ri zìm.

²⁵ Wà ya sinn sig kyinnyí á shinn bu-à ya dìg fig ma bàna, yá tib pìkyinnyí, má shi kir jirà ayi dìg.

²⁶ Wàníng má, Awun Shìdun ri shang yi á byarká gbamyí fòr fig bàna, jir kai bàna yi yì fig barà yá vig Shìdun àni bàna. Awun Shìdun í zyun-à má vig ya yi Shìdun ma nài jir ngbam nímá zyun-à yá dang yì sar fig bàna.

²⁷ Shìdun zyun-à ri myàng pìkyinnyí níng yì hìng bu-à Awunwá ri zìm, jir kai bàna Awun-à níng ri vig Shìdun áshinn mpìrká bu Shìdun ni.

Ku ri vig bu-à Shìdun ri zìm.

²⁸ Yi ká yi ri zìm Shìdun níng, yì yì hìng rag bu-à ma dìg yi bidim pár, Shìdun sinn kàng bu-à hi jirà ayi dìg bu òsàn àni, yi ká ku bar sig yi ayi shi mpìrká buwá.

²⁹ Mpìrká zyun-à Shìdun shig zu bab sig níng, ku sinn kann rìghing big a kur àjirà abig shi àràng í wùnwá Yesu, jirà Yesu aku shí nì àgbam-à áyau wunzàkà buwá ni.

³⁰ Mpìrká zyun-à Shìdun sinn kann rig big akur níng, í ká zyun-à ku bar sig. Ká zyun-à ku bar sig níng, í ká ku sinn sig big rag big í mpìr sèsàn á pyànnwá ni, n sinn sig big abig shi mpìr ùwài àràng ku.

Barà Shìdun Ri Zim Mpìr á Jir Shinn Yesu Kristi

³¹ Bu-à yá dang á shinn jir káníng ni, í kai rà? Sarà Shìdun ri zìm yi àdòníng, mpìr-à kinn sig wà kwá zib yi òrì ra?

³² Shìdun dim fig yi wùnwá bàna, ku ya sig yi wùnwá jirà a wàníng wu jir shinnyí bidim pár. Sarà ku ya sig yi wùnwá níng, í barà kwá ya yi kó kai bidim pár átai àni.

³³ Shìdun ma shinnwá dang bai fig mpìrká ku shig zu sig níng bàna, mpìr-à má dang bai big í ni rà?

³⁴ Yesu Kristi zyun-à wu sig, n dù nann zu sig mà amir-à ni ma yonki níng, shi sig mà agunn vìm nu bu Shìdun, mi ri vig ya yi Shìdun. A jir shinn wàníng

ni, walai mpìr-à má dang bai yi.

³⁵ Walai bu-à má gàfinn yi ma Kristi zyun-à ri zìm yi níng, kó fòr, kó shwìn, kó ba kíg kà yi á tonn fi, kó amor, kó ashi, kó ki.

³⁶ Aràg barà jir Shìdun dang sig rag:

“Jìrà yi ri bàg Shìdun níng, í bu-à sa mpìrká ri gban yi kó ákaun bidìm pàr.

Big ri sinn kàng yi àràng í àdùn zyun-à bá gib gban.”

³⁷ Kó barà bu káníng bidìm pàr ri díg yi níng, yi kab rìghing gbambá, jir kai bàna Yesu Kristi ri zìm yi wàni.

³⁸ Jir kai bàna òn yì hing rag, walai bu-à má gàfinn yi ma Kristi, kó ki, kó yonki, kó yann aswam mà wai, kó wàuká, kó kùrká, kó buká zyun-à ri sa tàma-à níng á jànn-à ni, kó ká zyun-à má bi á pyànn,

³⁹ kó bu-à má bi sig mà wai, kó á jinn ni, kó áyau buká Shìdun màmm sig bidìm pàr, yi myàng fig bu-à má gàfinn yi ma azìm-à Shìdun ri zìm yi á jir shinn Yesu Kristi Shinn Luyí níng bàna.

9

Shìdun Shig Zu Mpìr Israilaká Abig Shi í Buwá

¹ Mì ri zìm ní dinya ning bu zyun á shinn mpìr Yahudawaká ni. Bu-à má dinya ning níng, í jir àjai. Mì ri gim fig ònsàng bàna, jir kai bàna òn shi síg bu Kristi.

Awun Kyìkyàr-à shi sig á pìkyinnmí ni níng yì hing rag jír-à mì ri dang níng í ònsàng bàna.

² Pìkyinnmí ri bai wàni á jir shinn mpìr Yahudawaká ni, big í yiwaimí, big zìm fig jir Kristi bàna, í bu-à ri wa mì á pìkyinnmí ni.

³ Wà nìm ma sa, òn nìm má rag a Shìdun sinn kà mì á shwìn kó aku ta kà mì á pyìr-à ni á jir shinnbá ni, wà big nìm má kàng bi má bàg Yesu Kristi.

⁴ Big shi síg nì mpìr Israilaká. Shìdun sa sànn ya rìghing big ònsàn nímá, n shig zu jag sig big í ni, jìrà abig shi í yanká buwá. Shìdun tàg sig gbmawá á byarbá ni, n gib ya big nu rag, kwá sa sànn ya big. Ku ya sig big doka. Ku tàg big barà bá wib ku áni.

⁵ Israila káníng í yann ada àgbamká rì, ká yì jag sig Shìdun, sai-à á ninonn. Sai-à Kristi bi á jànn-à ni níng, ku bi sig àràng í mpìr Yahudawa. Shìdun shi síg nì kùr kó kai bidìm pàr. Mpìrká bidìm pàr abig swam yan ku kó ákaun. Aku shi àdòníng.

⁶ Barà mpìr Yahudawaká káhi bàg fig Kristi bàna níng, wàníng tàg sig rag Shìdun bàg fig nu-à ku gib ya sig mpìr Israila káníng bàna rà? I àdòníng bàna, jir kai bàna swai mpìr Yahudawaká nìnànn nímá í mpìr Yahudawa àjai á pìkyinnbá ni bàna.

⁷ Ná í yann ada Ibrahim bidìm pàr shi sig nì yann

Shìdun. Shìdun dinya Ibrahim n rag, “A byar Ishaku, wá dìg yann ada nìnànn nímá ká ò gíb sig nu rag, má ya wù níng.”

⁸ Yanká big mà sig àràg barà big ri mà yann níng, shì fig yann Shìdun bàna. Ama ká zyun-à Shìdun gíb sig nu rag bá mà níng, shì síg nì yann ada Ibrahim.

⁹ Nu-à Shìdun gíb sig bàna, ku rag su-à ma màg hing, kwá kàng bi, Saratu má mà wùn.

¹⁰ Iri wàníng bàna má, yann Rifkatu àkunn pyàna níng, tabá í yàkúyí Ishaku.

¹¹⁻¹² Rifkatu mà fig ma yann òtài káníng bàna, Shìdun shìg zu rìghing wùn-à ku ri zìm áyaubá ni. Ku sa sig àdòníng jir kai bàna kada zyun áyaubá ni ma dang rag, í jir swàm òsànwá í bu-à sa Shìdun shìg zu sig ku níng. I Shìdun ma shìnnwá zìm síg nì, í wà n shìg zu síg ku ni. A byar-à níng hi, Shìdun dinya Rifkatu rag, wùnwá zyun-à àgbam-à má sa ya zyun-à àshái-à swàm.

¹³ Wàníng sa sig àràg barà jir Shìdun rì dang sig rag, Shìdun ri zìm Yakubu, ama n ngàng Isuwa.

¹⁴ Tàma-à níng barà Shìdun sa sig àdòníng, yá dang í kai rà? Yá rag ku sa sig bu òsàn rà, kó bu-à bibai rà? Shìdun sa fig bu-à bibai kó títi nímá bàna,

¹⁵ jir kai bàna Shìdun dinya Musa rag, mpìr-à ku ma ri zìm kwá sa ya wàníng

bu òsàn, kwá sa. Mpìr-à ku ma ri zìm aku myàng ashi wàníng, kwá myàng.

¹⁶ Tàma-à níng bu òsàn-à Shìdun ri sa sàna ya mpìrká níng, ku ri sa fig jirà big zìm síg nì ma pìkyinnbá, kó jir swàm òsànká big sa sig bàna. Mpìr má dìg fig àsàn-à níng big gbamwá bàna, ama sái mpìr-à Shìdun ma shìg zu sig, ma ri myàng ashiwá, í wà kwá dìg àsàn Shìdun.

¹⁷ Jir Shìdun dinya Firauna rag, “N ya sig wù kùr à jirà n tìya mpìrká rag n shì sig ma gbam á shinn kó kai bidim pár, ma àjirà mpìrká á jànn-à nì abig yì mì á jir shìnnwú nì.”

¹⁸ Wà Shìdun ma ri zìm aku myàng ashi mpìr, ku ri myàng. Wà ku ma ri zìm aku fim mpìr a wàníng gbam sung, ku ri fim wàníng.

Barà Shìdun Ri Nànn Agùnn, Mì Ri Myàng Kàng Ashi Mpìr

¹⁹ Mpìr zyun áyauná ni má bib mì rag, “Bu-à sa Shìdun ri dang bai yi níng, í jir kai rà? Mpìr-à má kan dim sar Shìdun bu-à Shìdun ri zìm í nì rà?”

²⁰ Wù mpìr-à níng, wù í ni hár wá dang pyann jír ma Shìdun rà? Mpìr-à ma mì sig par, par-à hi má bib fig àsàin-à mì sig ku níng rag, “Bu-à sa à mì sig mì àdòníng í jir kai rà?” Par-à hi má bib fig ku bàna.

²¹ Asàin-à mì sig par-à níng, ma zìm hing, kwá zìg

jànn bu mi, má mi jakàng par àpyú àkunn pyàna, jir kai bàna zyun má shi í zyun-à kwá sa buju bùkí ma kàhi, zyun bó, í zyun-à kwá sa buju áni kó ákaun bidim pár.

²² Wàníng í bu-à Shìdun sa sig, ku ri zìm aku tiya mpìrká rag pìkyinnwá bai hing wàni, ma aku tiya big rag, ku shi ma gbam á shinn kó kai bidim pár. Ku myàng mpìrká zyun-à sa bai rìg ku kyinnwá níng, fòr hing wà aku gban rìg big. Ama ku tib pìkyinnwá.

²³ Ku tib sig pìkyinn jirà aku tiya yi gbmawá ma àsànwá. Ku ri myàng ashiyí, n ya yi gbam-à ku shi sig ma kàhi. Yi shi síg nì mpìrká zyun-à ku shig zu sig rag kwá sìnn yi ayi shi mpìr ùwài á pyànnwá ni.

²⁴ Yi shi síg nì mpìrká zyun-à Shìdun bar sig. Ku bar fig íri yi mpìr Yahu-dawaká bàna, ama kwonn ma mpìrká zyun-à í Yahu-dawaká bàna tinn.

²⁵ Wàníng í bu-à Shìdun dang sig á tarkada Hosea n rag,

“Mpìrká zyun-à rì í mpìrmí bàna níng, má bar rag big í mpìrmí.

Mpìrká á jànn zyun-à ò rì ma zìm fig bàna, í ká zyun-à ma zìm rag tàma-à níng.

²⁶ Byar-à big dinya sig mpìr káníng rag, mpìr káníng í mpìr Shìdun bàna níng,

í byar-à bá bar rag big yann Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki.”

²⁷ Ishaya dang jír á shinn mpìr Israilaká n rag: “Kó barà mpìr Israilaká nànn hing wàni àràg í vun-à mà níng-à ni níng, ama í mpìrká títi nímá má wìm zu nì. Bá nànn fig bàna.

²⁸ Shinn Luyí má gib kinn rìg jír wá á dunyaru, kwá gbar lor fig á lor bàna.”

²⁹ Aràg barà Ishaya dang sig n rag, “Wà nìm ma í jir shinn Shinn Luyí zyun-à shi sig ma gbam á shinn kó kai bidim pár, n fim sig swai mpìrká buyí níng bàna, wàníng yi nìm wu rìghing àràg mpìr Saduma ma mpìr Gumarata.”

Mpìr Israilaká Ngàng Jir Ajwár-à Ashinn Yesu Ni

³⁰ Yá dang í kai rà? Kó barà mpìrká zyun-à í Yahu-dawaká bàna kyab fig abig shi shu òsàn á pyànn Shìdun nì bàna níng, ama big òg hing yonki, jir kai bàna big bir hing pìkyinnbá á byar Kristi.

³¹ Ama mpìr Israilaká yàn doka-à bá bàg, jirà abig shi shu òsàn á pyànn Shìdun, ama big shi fig bàna.

³² Bu-à sa big shi fig shu òsàn bàna níng, í jir kai rà? I jirà big bir fig pìkyinnbá á byar Shìdun bàna, ama sái á byar swàm òsànká zyun-à big rì sa. Wàníng í bu-à sa big ta àsiu áshinn abàn-à ni, zyun-à í Kristi.

³³ Aràg barà big ba sig á jir Shìdun ni n rag:

“N tib sig abànmí mà Siy-ona, zyun-à àsiu má ta kyann mpìrká áni, hár má sa mpìr má kù.

Ama mpìr-à ma ya hing gwangga á shinn abàn-à níng hi ni, kwá fig fig àzunái bàna.”

10

¹ Wunzámí big, bu-à mì ri wìm á pìkyinnmí ni bàna, mì ri vig Shìdun jirà mpìrká bumí abig wìm zu ma abig òg yonki kinn kinn.

² N yì hing, big shi sig ma kyinn-à bá wib Shìdun, ama big yì byann fig barà bá wib Shìdun áni bàna.

³ Jirà big yì byann fig gbìb-à Shìdun ri sinn mpìrká abig shi sísàn á pyànnwá ni bàna níng, í bu-à sa big ri bàg gbìbbá zyun kim. Big ngàng wà bá bàg gbìb òsàn-à Shìdun pù finn ya sig big níng.

⁴ Yesu Kristi tiya sig mpìrká rag, jir shinn doka bàg má sinn kàng fig big mpìrká sísàn á pyànn Shìdun ni bàna. Jir wàníng mpìr-à ma bir hing pìkyinn á byar Kristi ni, Shìdun má sinn mpìr-à hi aku shi sísàn á pyànnwá ni.

Apínn-à Shìdun Tìr Bi Sig Níng í Bu Mpìrká Bidim Pár

⁵ Musa ba sig jír á shinn mpìrká zyun-à ri kyab rag bá shi mpìr sísàn á pyànn Shìdun jir shinn doka bàg. Ku ba sig rag: “Mpìr-à ma

wib vinn hing doka-à níng hi, í zyun-à má wìm zu.”

⁶ Bu-à jir Shìdun dang sig á shinn shu òsàn á pyànn Shìdun jir shinn pìkyinn bir í wàníng, jír-à hi dang sig rag, kada á bib shinnwú rag, mpìr-à má nann yag mà wai, jirà aku zìg tìg wann bi Kristi í ni rà?

⁷ Kada á kyab rag, ma mpìr-à má yag kà mà amir-à ni jirà aku gbar dù nann zu Kristi níng í ni rà?

⁸ Bu-à jir Shìdun ri dang bàna, í wàníng: “Jir Shìdun-à hi, shi yàr sig ma wù, shi sig á nuwú ni, n shi sig á pìkyinnwú ni tinn.” Jír-à hi í zyun-à yì ri tàg mpìrká rag abig bir pìkyinnbá á byar Yesu Kristi.

⁹ Wà wù ma dang hing ma nuwú rag, Yesu í Shinn Luwú, ma bir hing pìkyinnwú rag Shìdun gbar dù nann zu hing ku mà amir ki-à ni, Shìdun má pinn zu wù.

¹⁰ Sáí wà ya bir hing pìkyinnyí á byar Shìdun ni, í wà Shìdun má sinn yi mpìr òsàn á pyànnwá ni. Wà ya dang hing ma nuyí rag Yesu í Shinn Luyí, kwá pinn zu yì.

¹¹ Jir Shìdun dang sig rag, “Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byarwá ni, kwá fig fig zunái bàna.”

¹² Walai bu-à gáfinn mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna. Shìdun zyun-à òzyun níng, shi síg bu kó ni bidim pár. Kwá ya kó ni bidim pár bu-à ba vig hing ku.

13 Mpir-à ma bir hing pìkyinn ma vig hing Shìdun á zìnn Yesu nì, Shìdun má pinn zu ku àràg barà jir Shìdun dang sig.

14 Mpir káníng má vig Shìdun áshinn, wà ba bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna rà? Bá sáshinn má bir pìkyinn wà ba fig fig jir Shìdun bàna rà? Bá fig jir Shìdun áshinn, wà mpìrká ma dinya fig big bàna rà?

15 Mpìrká ma sáshinn má yag dang jir Shìdun, wà ba tìr yag fig big bàna rà? Jir Shìdun dang sig rag, “Mpìrká ma zìg yag hing jir àjwár, ma dinya hing mpìrká, mpìrká má fig àjwár, má pànn big vù pyànà.”

16 Ama í mpir bidim pár zìm síg nì jir Shìdun bàna. A byar-à hi Ishaya dang rag, “Shinn Luyí, mpir-à bir sig pìkyinn á jír-à yi dang sig níng í ni rà?”

17 Sáí wà mpir ma fig hing jir Shìdun, í wà kwá bir pìkyinn. Jir Shìdun ri zu bi á nu mpìrká ri dang jir Kristi.

18 Mì ri zìm nì bib abib, àjai mpir Yahudawa káníng fig fig jir Shìdun bàna rà? Big fig hing, jir kai bàna jir Shìdun dang sig rag,

“Nài jírba kyann kàng kwìb gban rìghing jànn-à bidim pár.

Jírba fòr yag rìghing mà mìr swann-à ni tinn.”

19 Mì ri bib jakàng abib, mpir Israilaká fig byann fig bàna rà? Big fig byann hing.

Musa dang jír-à Shìdun dang sig rag,

“Má sinn kà ning aning sa akyib á shinn mpìrká zyun-à í mpir Yahu-dawaká bàna.

Má sinn kà ning aning nànn àgùnn big mpìrká zyun-à ri fig byann fig jír bàna.”

20 Ishaya shàr fig zu mpir bàna n dang bu-à Shìdun dang sig n rag,

“Mpìrká yàn fig gbìbmí bàna níng, í ká dìg sig mì.

N tàg hing shinnmí á byar mpìrká ká yàn bab fig mì bàna.”

21 A shinn mpir Israilaká ku dang rag, kó ákaun bidim pár ku ri du yag vùwá á byar mpìrká ri wib fig ku bàna, mì ri gban sung big jírwa.

11

Shìdun Myàng Ashi Mpir Israilaká

1 Mì ri bib abib, Shìdun ya rìghing mpìrká buwá kwìb rà? Bàna. Ku ya fig mpìrká buwá kwìb bàna kó títi níma. Mì ma shinnmí má, mì í mpir Israila, mì í wùn ada Ibrahim, mì í swai Banjamin.

2 Shìdun ya fig mpìrká zyun-à ku rì shig zu jag sig níng kwìb bàna. Ning yi hing bu-à jir Shìdun dang sig á shinn Iliya, ku dang bai mpir Israilaká á pyànn Shìdun.

3 Ku dang rag, “Shinn Lumí, big gban rìghing yann aswamká ri dang kyann jírwa, n wab gbànn rìghing

byar-à big ri twìb swànn ya wù bu. Tàma-à níng dà kàng sig rag mì áwinmí ni, big ri zìm abig gban rìg mì tinn.”

⁴ Shìdun zìm ya ku í kai rà? Shìdun zìm ya ku rag, “N shig zu rìghing mpìr dubu sùmpyànn, ká ri binn kir wann ya fig bu sinn, zyun-à big ri bar í Baal níng, bàna.”

⁵ I barà shi sig áni tàma-à níng tinn, Shìdun shig zu sig mpìrká káhi nànn fig bàna, ká ku ri myàng ashibá.

⁶ Shìdun ri shig fig mpìr jir swàm òsàn bàna, ama í jirà ku ri myàng ashi mpìr. Shìdun nìm ma ri shig mpìr jir swàm òsàn, ai ashi-à ku ri myàng mpìr ma káhi níng, nìm bàna ma yìr.

⁷ Tàma-à níng yá dang í kai rà? Mpìr Israilaká dìg fig gbìb-à big ri yàn zyun-à má sinn kà big òsàn níma á pyànn Shìdun ni bàna. Sáí íri mpìrká ká Shìdun shig zu sig títi níma níng, dìg síg nì. Mpìrká ká dà sig mà sim níng, big gban sung n ngàng jir Shìdun.

⁸ Big ba sig á jir Shìdun ni n rag, “Shìdun gban rìghing kyinnbá, bá kyab fig jír òsàn bàna. Bu-à pànn sig wàri hár n bi tàma-à níng, big kàng rìghing mpìr àfau, mì ri gban sung.”

⁹ Dawuda dang jírwá n rag,

“Ajwár-à mpìr káníng ri fig níng, a nìm shi kàng àràg í ayàr, jirà abig kù.

Bu-à bibai-à big ri kyab á pìkyinnbá ni níng, a nìm kinn á shinnbá ni.
¹⁰ A zubá nìm fag rìg, abig myàng kyàr byar bàna.

Abig nìm wa shwìn su big su àràg big swann sig swànn á shinnbá ni.”

¹¹ Mì ri bib jakàng abib, kù-à mpìr Yahudawaká kù sig níng, bá dù nann zu kàng fig bàna rà? Bá dù nann zu kàng. Kù-à big kù sig níng, gbar bi mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna níng Shìdun pinn zu big jirà a mpìr Israilaká sa akyib.

¹² A jir shinn bu pyìr mpìr Yahudawaká ni, í bu-à sa bu-à sèsàn yag sig kó áni á dunyaru. Bu sèsàn-à Yahudawaká zìm fig abig dìg bàna níng, Shìdun ya rìghing mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ayúnn-à Yahudawaká bidim par ma wib hing Shìdun, bá myàng àsàn Shìdun má kab wàri.

Shìdun Pinn Zu Mpìrká Zyun-à í Yahudawaká Bàna

¹³ Mì ri dang ma ning, ning ká zyun-à ning í mpìr Yahudawaká bàna. Àràg barà ò shi síg nì wùn aswam Shìdun á byar mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, má sa àyán ma swàmmí.

¹⁴ Kó barà sa áni bidim pár, mì ri zìm n sa mpìr Yahudawaká bumí abig sa akyib, jirà abig bir pìkyinnbá ma abig wìm zu.

¹⁵ Sai-à Shìdun ya mpìr Israilaká kwib níng, á sai-à níng hi mpìrká á dunyaru

kyab n bi jùn kwonn rag ma Shìdun. Ama wà kwa zìg rag hing mpìr Israilaká níng, mà shi àràg big dù nann zu sig mà amir ki-à ni.

¹⁶ Agir brodi wà jijag-à níng, wà ba ya hing Shìdun, àkúnn-à níng shi sig buwá tinn. Wà ba zìg adinn bínká ma ya Shìdun, ayab káníng shi sig í buwá tinn.

¹⁷ Ayab bin zaitun ká káhi wan sig awan òsàn níma, ama big í gib ta wann rìg-à. I wà n zìg ayab bín zyun-à mà awúnn-à ni, n sùr ban ma bín-à wà òsàn-à níng. Wù zyun-à wù í mpìr Yahudawaká bàna níng, a shi sig àràg í ayab bín-à mà awúnn-à ni, zyun-à big sùr sig ban ma bín òsàn níng. Tàma-à níng à shi sig rag bu ñzyun ma adinn bín-à níng, zyun-à ri ya yonki.

¹⁸ Kada á gbar dù nann zu shinnwú rag à kab síg nì ayab bín-à big gib ta wann sig níng bàna. Wa sa hing àdòníng, á yì rag à pànn gbam fig adinn bínká hi nì bàna, ama í adinn bínká pànn gbam síg wù nì.

¹⁹ N yì hing wá dang má rag, big kyag kifinn zu sig ayab bín sisàn káníng jirà abig sinn kà wù á pyann kàng shinnbá.

²⁰ Ajai, big gbar kìm rìghing ayab bín káníng, jìr kai bàna big bir fig pìkyinnbá á byar Shìdun bàna. A jìr shinn kyinn bir-à à shi sig ma káhi níng, á sar gbam áni, kada á gbar dù

nann shinnwú bàna, ama á shàr Shìdun.

²¹ Barà Shìdun fim fig Yahudawaká ká shi sig àràg ayab bín òsàn káníng bàna níng, í barà kwá fim fig wù áni bàna tinn.

²² A myàng barà Shìdun sàns sig áni, n tù sig áni tinn. Ku ri nànn àgùnn ma mpìrká zyun-à ri wib fig jìrwá bàna. Ama kwá tàg àsànwá á byarwú ni, wà wa wib hing ku, ma bir hing pìkyinnwú á byarwá ni. Wà wa wib fig ku bàna, kwá gàb rìg dir ma wù.

²³ Wà mpìr Yahudawa káníng ma bir kàng bi hing pìkyinnbá, Shìdun má sinn kàng big á byar-à big rì shi bab sig. Shìdun shi sig ma gbam-à kwá zìg kàng bi big.

²⁴ Wù zyun-à wù í mpìr Yahudawa bàna níng, à shi sig àràg í ayab bín-à mà awúnn-à ni, zyun-à big kyag ta wann sig, n sùr sig ban ma bin zaitun òsàn-à níng. Wà má àdòníng, ban-à bá sùr ya mpìr Yahudawaká ma bin zaitun òsàn-à níng, má fonn káb nì.

Shìdun Má Pinn Zu Gban Rìg Mpìr Israilaká

²⁵ Yiwaimí big, bu atàm zyun shi sig áni, zyun-à mì ri zìm aning yì. Bu-à níng hi má kan dim níng wà ná sinn kàng shinn ná àràg níng yar kab síg nì kó nì bidim pár. Bu-à hi bàna í wàníng: Sung gbam-à mpìr Israilaká ri gbam níng, má shi nonn fig bàna. Ama má nonn títi, jìr kai bàna sái

wà mpìrká zyun-à í Yahu-dawaká bàna má fig gban rìghing jir Shìdun ma bi hing á byarwá ni.

²⁶ A byar-à níng hi, Shìdun má pinn zu gban rig mpìr Israìlaká àràg barà big ba sig á jir Shìdun, n rag,

“Asàin-à má pinn zu yi níng, má bi mà Siyona.

Kwá zìg zu rìg bu bibaìkà á byar yann adaká bu Yakubu.

²⁷ Wàníng í nu-à má gib ma big, á sai-à má zìg zu big á bu pyìrbá ni.”

²⁸ Mpìr Yahudawaká kàng rìghing mpìrká ri zib Shìdun jir shinn barà big ngàng sig jir àjwár-à níng. Sai-à Shìdun ya mpìr Yahudawaká kwib níng, ning ká zyun-à ning í mpìr Yahudawaká bàna níng, ning dig pyù n wìm zu. Ama á jir shinn barà Shìdun zìm síg nì, í bu-à sa Yahudawaká shi sig mpìrká bu Shìdun á dò jir shinn yàkúbá ni.

²⁹ Wà Shìdun ma shig zu hing mpìr, ku ri ngàng fig wàníng bàna. Wà kwa dang rag, kwá sa sànn ya mpìr, ku ri vim bìr fig nu-à ku gib ya sig mpìr bàna.

³⁰ Ningká ning rì ngàng sig jir Shìdun níng, tàma-à níng Shìdun myàng hing ashiná, n ya hing ning pyù á jir shinn mpìr Yahudawaká barà big wib fig Shìdun bàna.

³¹ Barà Shìdun myàng sig ashiná níng, í bu-à sa mpìr Yahudawaká ngàng wà bá

wib Shìdun jirà aku myàng ashibá tinn.

³² Shìdun fim mpìrká bidim pàr big gban sung, n ngàng wà bá wib jírwá. Ku sa sig àdòníng, jirà aku tiya big rag, ku ri myàng ashibá bidim pàr.

³³ Bu òsàn-à Shìdun ri sa ya mpìr, kab hing gban. Yar-à Shìdun shi sig ma kàhi ma bu-à ku yì sig, zwàun hing wàni. Kwonn wà-à kwá wà mpìr, mpìr má yì vinn sar fig bàna tinn. I ni má yì gbìb swàmwá rà?

³⁴ Jir Shìdun dang sig rag, “Mpìr-à yì sig kyinn Shinn Luyí í ni rà?

Mpìr-à má wà shang ku jír í ni rà?

³⁵ Mpìr-à taba ya sig Shìdun bu í ni, hár kwá dang rag a Shìdun ya kàng ku,

mpìr-à hi í ni rà?”

³⁶ Shìdun màm síg nì kó kai bidim pàr, n sinn kà ya sig big yonki big ri shi. Kó kai bidim pàr í buwá. Ayi swam yan ku hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Barà Mpìrká Ri Bàg Yesu Má Shi Shu

12

¹ Jir wàníng, mì ri vig ning, ning yiwaímí big, á jir shinn barà Shìdun ri myàng ashiyí, aning ya ku kyinn ná àràg í bu twib swànn á pyànnwá ni. Aning ya ku kyinn ná kyìkyàr nímá, jir kai bàna ku ri zìm mpìrká abig sa àdòníng. Wàníng í kyinn-à ná wib Shìdun áni.

2 Kada aning bàg gbìb buká á dunyaru bàna, ama aning zìm a Shìdun vim bìr pìkyinn ná, jirà aning yì bu sèsàn-à Shìdun ri zìm aning sa. Bu-à kab wàníng bàna.

3 A jir bu sèsàn-à Shìdun sa ya sig mì níng, mì ri twìb kó ni áyauná ni byur, kada aku myàng shinnwá àràg ku kab sig kó ni bàna. Ama aku kyab á kyinnwá ni rag ku kinn fig bu zyun bàna. Aku bib shinnwá kó ku ri shi áyau pìkyinn bìr-à Shìdun ya sig ku.

4 Barà yì shi sig ma kyau bu nìnnànn nímá á dìryí ni níng, í barà swàmbá shi sig kim kim áni tinn.

5 I barà yì má, yì yab nànn zu sig áni á òr Yesu. Ama bidim pár, yì shi sig í bu ñzyun.

6 Barà Shìdun ya sig yì yar swàm kim kim níng, sái ayi sa swàm ma yar-à hi. Wà Shìdun ma ya hing mpìr yar barà kwá dang jir Shìdun, aku sa swàm-à hi ábìbir àràg barà ku bìr sig pìkyinnwá áni.

7 Wà wù ma ri sa ya mpìrká swàm, á sa ya big swàm sèsàn. Wà wù má í mpìr atàg jir Shìdun, á tàg samíyib.

8 Wà wù má í mpìr-à ri dang gban pìkyinn, á dang sèsàn. Wà wù má í mpìr-à ri ya mpìr bu, á ya ma pìkyinn ñzyun. Wà wù má í àgbam mpìr, á pànn samyib mpìrká sèsàn. Wà wù má í mpìr-à ri myàng ashi mpìr, á sa ma pìkyinn àjwár.

9 Aning zìm ba òrná ma pìkyinn ñzyun. Aning ngàng bu-à bibai, aning zìm bu-à ñsàn.

10 Aning zìm ba òrná ñsàn nímá, jir kai bàna ning í bu ñzyun á byar Kristi. Aning sa àtùtwài barà ná wib ba òrná.

11 Kada aning sa دچار á swàmná ni bàna. Aning sa swàmná ma kyinn ñzyun, ma aning wib Shìdun.

12 Pìkyinn bìrná aku sìn kà ning aning fig àjwár, wà shwìn ma òg hing ning, aning tib pìkyinn, aning vig Shìdun kó ákaun.

13 Sai-à mpìrká bu Shìdun ma ri zìm bu, aning ya big, ma aning pànn samyib kyinnká.

14 Wà mpìrká ma swau hing ning jirà ning ri bàg Yesu, kada aning vig Shìdun aku sa ya big bu-à bibai bàna, ama aning vig ku aku sa sànn ya big.

15 Aning fig àjwár ma mpìrká ká ri fig àjwár. Ká ri kig nàikitáu, aning kig shang big tinn.

16 Aning shi shu sèsàn ábìr-à ni. Kada aning sìn kàng shinn ná rag ning í mpìr ùwài bàna. Aning pànn jàu ma mpìrká zyun-à káhi ri myàng big àràg big í bu zyun bàna. Kada aning kyab rag ning yì gban rìghing bu bidim pár bàna.

17 Kada aning sa pyann kàng mpìrká bu bibai-à big sa sig ning bàna. Aning sa bu-à mpìrká má myàng rag ning ri sa bu ñsàn.

18 Aning sa barà ná sa má shi shu sisàn big kó ni bidim pár.

19 Ning mpìr azimmí big, kada aning sa pyann kàng mpìr bu-à bibai bàna. Aning fim kó kai á vù Shìdun, Shìdun í àsàin-à má sa pyann kàng ya ning, àràg barà big ba sig rag, “Mì í àsàin-à má sa pyann kàng.” Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.

20 Bu-à ná sa bàna, aning sa àràg barà jir Shìdun dang sig rag, “Wà amor ma ri gban mpìr azíbwú, á ya ku bu-à kwá jíji. Wà ajor ma ri gban ku, á ya ku bu-à kwá wa. Wà wa sa hing àdòníng kwá fig zunáí.”

21 Kada aning fim bu-à bibai aku gban kan ning bàna. Ama aning sa bu-à ñsàn, jirà aning gban kan bu-à bibai.

13

Aning Wib Agbam Jànnká

1 Kó ni bidim pár aku wib àgbam jànnká, jir kai bàna àgbam bàna ma gbam-à kwá sa bu, sái wà Shìdun ma zìm hing. Shìdun í àsàin-à sinn sig àgbam jànnká níng hi.

2 Jir wàníng, mpìr-à ma sa ya hing àgbam jànn yawari, ku sa ya síg Shìdun. Mpìr-à ma sa hing àdòníng, Shìdun má wà ku kwonn.

3 Mpìrká ri sa bu sisàn má shàr fig zinn àgbam jànnká bàna. Ká ma ri sa bu bibai í ká má shàr zinn àgbam jànnká. Wà wa zìm fig wà á

shàr zinn àgbam jànn bàna, á sa bu sisàn, àjirà aku yan wù,

4 jir kai bàna í Shìdun sinn kà síg nì àgbam jànn, aku sa ya wù swàm sisàn. Ama wà wu ma ri sa bu-à bibai, á shàr zinnwá, jir kai bàna ku shi sig ma gbam-à kwá ya mpìr shwin. Ku í fàu Shìdun, Shìdun sinn kà sig ku aku wà kwonn mpìr.

5 Jir wàníng, sànn hing aning wib àgbamká. Aning wib big, ná íri jír wà kada abig nànn ning àgùnn bàna, ama aning wib big ma pìkyinn ná.

6 Wàníng í bu-à sa ning ri wa bàì jànn, jir kai bàna àgbam jànnká í mpìr swàmká bu Shìdun. Swàm-à níng hi big ri sa kó ákaun bidim pár.

7 Aning ya kó ni bu-à ma í bu nu swàmwá. Wà mpìr azìg bàì jànnká ma bi hing, aning wa rìg big. Wà ma í jir awib, aning wib big.

Aning Zìm Jàuná Jir Kai Bàna Ayúnn-à Nyàan Màng

8 Kada aning ji byafàn kó ni bàna, ama aning zìm jàuná, jir kai bàna mpìr-à ma ri zìm jàuwá, ku wib hing doka Shìdun.

9 Doka-à níng zyunn-à dang sig rag, á sa àyái bàna, á gban ki bàna, á jwi ajwú bàna, á wim bu jàuwú zyunn bàna, ma buká káhi níng, bidim pár big shi kà sig áyau doka zyunn-à dang rag, “Azim jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú.”

¹⁰ Mpìr-à ma ri zìm jàuwá, kwá sa bai fig pìkyinn wàníng bàna. Mpìr-à ma ri zìm jàuwá ku wib vinn rìghing doka Shìdun.

¹¹ Tàma-à níng, níng yì hing barà shu dunyaru shi sig áni. Ayúnn-à màg rìghing wà ná fim zir á zu ná-à ni. Ayúnn-à bá pinn zu yì áni níng nyàan màg, su-à dà fòr fig rag àràg sai-à yì rì bir jag sig pìkyinnyí níng bàna.

¹² Fi sùr rìghing byar-à nyàan kyàr. Ayi fim swàm zufi. Ayi zìg bu àyar ma ayi sa swàm ma kàhi.

¹³ Ayi pànn samyib shinnyí sèsàn nímá àràg í mpìrká zyun-à shi sig á yiyar-à ni. Kada ayi sa bu àràg í mpìr àning, kó mpìr-à wa pyann shin, kó mpìr àyái, kó mpìr sunu, kó mpìr agbìb shùr, kó mpìr akyib, bàna.

¹⁴ Aning zìg kyinn Shinn Luyí Yesu Kristi, kada aning kyab bu-à bibai á pìkyinn ná ni, ma aning wìm bu-à bibai bàna.

14

Kada á Dang Bai Jàuwú Zyun Bàna

¹ Aning pànn samyib mpìr-à pìkyinn birwá ma gbam fig ma bàna. Kada aning sa yipyàr ma jìrwá bàna.

² Mpìr zyun pìkyinnwá tiya sig ku rag aku zwam kó wi-à wà áni bidim pár. Ama mpìr zyun-à pìkyinn birwá ma gbam fig bàna, ku ri ming jì íri jì byù, jir kai bàna

ku ri kyab, sànn fig wà aku zwam wi bàna.

³ Mpìr zyun-à ri zwam buwá kó wi-à wà áni bidim pár níng, kada aku jwann jàuwá zyun-à ri zwam fig wi bàna níng, bàna. Zyun-à ri jì buwá íri jì byù níng, kada aku jwann zyun-à ri zwam wi níng bàna, jir kai bàna Shìdun zìm hing, n pànn hing ma vù pyàna.

⁴ Mpìr kinn fig wà kwá wà kwonn fàu mpìr zyun bàna. Asàin luwá shi sig nì àsàin-à má wà kwonnwá má myàng kó fàuwá hi sànn hing rà, kó sànn fig bàna rà. Fàu-à hi má shi mpìr sèsàn, jir kai bàna Shinn Luwá má sá nì jirà aku shi fàu nsàn.

⁵ Mpìr zyun ri kyab buwá rag, àyúnn zyun sànn kab ni wà aku wib Shìdun áni. Ama mpìr zyun kyab buwá rag, àyúnn bidim pár í bu rízyun á byarwá ni. Kó ni ri zìm kab bu-à pìkyinnwá ma dinya sig ku.

⁶ Mpìr-à ma shig zu sig àyúnn zyun aku shi àyúnn ùwài á byarwá ni, ku shig zu sig jirà aku wib Shìdun áni. Mpìr-à ma ri jì kó kai bidim pár, ku ri wib Shìdun, jir kai bàna ku ri sa ya wàníng ísoko ma buju-à wàníng ya sig ku. Mpìr-à ma ngàng wà aku zwam wi, ku ri sá jirà aku wib Shìdun ma aku sa ya Shìdun ísoko jir bu-à wàníng ya sig ku.

⁷ Ayauyí ni bidim pár walako mpìr-à má rag buwá ku ri shi íri shu shinn òrúwá níng bàna. Walako mpìr-à

má dang buwá rag, ku ri wu ki íri shinn òrúwá níng bàna tinn.

⁸ Wà ya shi sig big yonki, yi ri shi shu bu Shìdun. Wà ya wu rìghing má, yi ri wu ya Shìdun. Kó ayi sa kai má, yi shi sig bu Shìdun.

⁹ Jir wàníng í bu-à sa Kristi wu n dù nann zu kàng ma yonki, àjirà aku shi Shinn Lu mpìrká ká wu rìghing, ma ká shi sig ma yonki.

¹⁰ Bu-à sa wù ri myàng abau jàuwú í jir kai rà? Bu-à sa wù má, wù ri sa jàuwú yawari í jir kai rà? Yi bidim pàr, yá sar á pyànn kwonn wà Shìdun.

¹¹ Jir Shìdun dang sig rag, “N shi síg nì ma yonki, kó ni bidim pàr má binn kir wann á pyànnmí ni, má dang á yiyar-à ni rag, n shi síg nì Shìdun.”

¹² A jir shinn wàníng ni, yi bidim pàr yá binn kir wann á pyànn Shìdun ni, má dang bu-à yi sa sig.

Kada á Sinn Kà Jàuwú á Gbìb Ajànn Bàna

¹³ Kada ayi wà kwonn bar òrúyí bàna. Bu-à yá sa bàna, ayi shi shu zyun-à má sànn ya yi. Kada ayi sa bu-à má sànn kà jàuyí zyun aku sa bu pyìr bàna.

¹⁴ Barà n kwonn sig shin-nmí ma Kristi níng, n yì hing wi-à mpìr ma ri zìm aku zwam bidim pàr kwá zwam, jir kai bàna sànn hing. Ama mpìr-à ma kyab á kyinnwá nì rag wi-à hi sànn fig bàna,

jirà big ya sig bu sànn, to, kada aku zwam bàna.

¹⁵ Wà wa ji hing bu-à jàuwú ma dinya wù rag sànn fig mpìr-à ri bàg Yesu aku ji bàna, ama wa ji hing, à sa bai rìghing pìkyinnwá. Wà wa sa hing àdòníng, à tiya sig ku rag à zìm fig ku bàna. Kada á zwam wi-à má sa bai pìkyinn jàuwú zyun-à Kristi wu sig jir shinnwá níng, bàna.

¹⁶ Bu-à wa myàng ma sànn hing, kada á zìm mpìrká abig dang bai bu-à hi bàna.

¹⁷ Wà mpìr ma ri dang jír á shinn byar-à Shìdun na sig kùrwá, ku ri dang fig íri jir bu-à jíji ma bu-à wúwa bàna. Ama ku ri dang á shinn shu kyìkyàr á pyànn Shìdun, ma shu ajun, ma àjwár zyun-à Awun Kyìkyàr ri ya mpìr.

¹⁸ Mpìr-à ma ri wib Yesu Kristi àdòníng, Shìdun má zìm ku, mpìrká má zìm ku tinn.

¹⁹ Jir wàníng, ayi sa bu-à má sa mpìrká má shi shu ajun, ma bu-à má gbar gban yi òr.

²⁰ Kada á sa bai swàm Shìdun á jir shinn buju bàna. Buju-à mpìr má ji kà á nuwá ni bidim pàr í swàm bu pyìr bàna. Ama wà mpìr ma ji buju bu-à má sànn kà jàuwá aku sa bu pyìr, kàhi sànn fig bàna.

²¹ Sànn kab síg nì mpìr aku ngàng wi zwam, ma shin wa, ma kó bu-à má sànn kà jàuwá a wàníng sa bu pyìr.

²² Bu-à wa kyab sig á

pìkyinnwú ni á shinn wi zwam, á fim á pìkyinnwú ni wù ma Shìdun. Mpir-à ma ri kyab rag ku ri sa bu òsàn, wa pìkyinnwá má dinya fig ku rag bu-à hi bai bàna, mpir-à níng hi má fig àjwár.

²³ Bu-à kyinn mpir ma dinya ku rag aku jì bàna, ama kwa jì hing buju-à hi, aku yì rag ku sa hing bu pyìr, jir kai bàna ku jì fig big kyinn òzyun bàna. Wà ya kyab hing á pìkyinnyí ni rag, bu zyun í bu bibai sàñ fig wà ayi sa bàna, ama wà ya sa hing, to, ayi yì rag yi sa síg bu pyìr.

A Sa Bu-à Jàuwú Big Má Fig Ajwár Ani, Kada á Fig Ajwár Iri Shinnwú Bàna

15

¹ Yi ká yi shi sig ma gbam á jir Shìdun ni níng, ayi shang mpirká ká bàna ma gbam, kada ayi zìm íri wà fig àjwár shinnyí bàna.

² Kó ni bidim pár aku sa bu-à má jwar ya jàuwá àjirà a wàníng shi shu òsàn, ma a wàníng shi á gbìb Shìdun ni ma gbam.

³ Yesu Kristi sa fig bu-à má sa jwar pìkyinnwá bàna. Ku sa bu-à mpirká má fig àjwár áni. Big ba sig á jir Shìdun ni n rag, “Shi-à mpirká ma swau sig wù bidim pár, big swau síg mì.”

⁴ Buká big rì ba sig níng, big ba síg jirà abig tàg yi barà yá bir pìkyinn, barà jir

Shìdun ri gbar gbam yi òr, mi ri sa yi ri tib pìkyinnyí.

⁵ Shìdun àsàin-à ri gbar gbam yi òr, mi ri sa yi ri tib pìkyinnyí níng, aku sa a nuná shi òzyun, jirà aning zìg bar kyonn Yesu Kristi,

⁶ àjirà nuná, ma pìkyinn ná aku kwonn í byar òzyun, jirà aning swam yan Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi.

Jir Shìdun-à Big Dinya Sig Mpirká Ká Yi Fig Shìdun Bàna

⁷ Aning pànn bar òrná vù pyàna, àràg barà Yesu pànn sig níng vù pyàna, àjirà a mpirká swam yan Shìdun.

⁸ Mì ri dinya níng àjai, Yesu kàng rìghing fàu á byar mpir Israilaká ni, àjirà jir Shìdun aku shi àràg barà big ba sig, ma aku tiya mpirká rag buká Shìdun rì gib ya sig yàkúyí big nu níng, í àjai,

⁹ jirà mpirká swai kim kim abig swam yan Shìdun jir àsànwá. Big ba sig rag, “Má swam yan wù áyau swai mpirká ni kim kim.

Má dài swam yan zìnnwú tinn.”

¹⁰ Big dang jakàng n rag, “Ning mpirká swai kim kim, níng ma Yahudawaká, aning fig àjwár á bir-à ni.”

¹¹ Big ba sig n rag, “Aning swam yan Shìdun, níng mpirká á jànn-à ni bidim pár.

Nu jirká bidim pár, abig swam yan ku.”

¹² Ishaya dang sig rag,

“Wùn ada Yassa zyun má zu bi,

zyun-à má na kùr á shinn mpìrká zyun-à í Yahu-dawaká bàna.

Bá bir pikyinnbá á òrúwá ni.”

13 Shìdun àsàin-à ri sa mpìr ri bir pikyinn níng, aku ya ning pikyinn àjwár kinn kinn, ma aku sa ning aning dig pikyinn na tag á jir shinn pikyinn birná ni, àjirà Awun Shìdun aku ya ning gbam ma aning bir swàb kà pikyinn.

Bulus Dinya Kyàr Big Yir Bu-à Sa Ku Ri Ba Ya Big Wasika Níng

14 Ning yiwaimí big, ò bir hing pikyinnmí á byarná ni rag, níng í mpìr òsàn big, níng yì byann hing bu, níng fòr hing barà ná tàg bar òrná.

15 A jìrká ò ba ya sig níng, byarká káhi shi sig áni, wà ò dinya kyàr sig níng wàni, àjirà ò kyab pànn ya ning bu zyun. Mì ri dinya kyàr níng, jir kai bàna Shìdun bar kà bi sig mì áyau àsànwá ni,

16 n sìnn kà sig mì ò shi fàu Yesu Kristi, àjirà ò dinya mpìrká zyun-à í Yahu-dawaká bàna níng jìrwá. Mpìrká ma zìm hing jìr-à níng, má zìg bi big á pyànn Shìdun àràg barà àgbam ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Awun Shìdun ri shìg zu big, mì ri ya Shìdun. I wà Shìdun ri fig àjwár ma big.

17 Barà mì ri kwonn shinn ma Yesu Kristi níng, mì ri fig àjwár á shinn swàm-à mì ri sa ya Shìdun.

18 A jir shinn bu-à ò dang sig ma bu-à ò sa sig níng, ò sìnn kà mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna níng, abig wìb Shìdun. I Kristi sìnn kà sig mì ò, ò sa àdòníng. Má dang sar fig bu zyun bàna, sái jìr á shinn swàm-à níng.

19 Awun Shìdun ya sig mì gbam ò sa bu mamaki nìnnàn nímá. N dù mà Urushalima n yag fòr hár mà Ilirikun, n dang hing jir àjwár á shinn Kristi kó àni bìdìm pàr.

20 Mì ri zìm ò yag dang jìr àjwár á shinn Kristi á byar-à big dang fig ma jìrwá bàna, ma wà ò nìm má yag mà byar-à mpìrká fig rìghing á byar mpìr zyun ni, àjirà kada ò mì wann tonnmí á shinn mìr tonn mpìr zyun ni bàna.

21 Má bàg bu-à big ba sig rag,

“Ká big rì dinya bab fig big jìrwá bàna, bá yì.

Ká fig bab fig jìrwá bàna, bá fig yì byann.”

Bulus Ri Zim Aku Yag Mà Roma

22 Wàníng í bu-à sa ò nonn hing ò dìg fig pyù-à má bi á byarná ni bàna.

23 Jimí nìnnàn nímá, mì ri zìm ò bi á byarná ni. Tàma-à níng barà byar zyun dà fig rag agunnmí ni bàna níng, má bi.

24 Mì ri zìm ò myàng níng á gbìb-à ni, ma ò shi kù ma

ning su pyàná sai-à má yag mà jànn Asbaniya. Má shi ma ning jirà ayi fig àjwár ábìr-à ni. I wà aning ya mì bu zyun á kyonnmí ni.

²⁵ Ama tàma-à níng, má yag mà Urushalima àjirà í sa shang mpìrká bu Shìdun.

²⁶ Mpìrká mà Makidoniya big ká mà Akaya big fig àjwár n kwonn bàì àjirà abig sa shang mpìr ashiká bu Shìdun mà Urushalima.

²⁷ Big fig hing àjwár wàni, jir kai bàna shi sig àràg í tonn á shinnbá ni abig sa ya mpìr ashiká àdòníng. To, barà mpìr Yahudawaká zìg bi sig jir Shìdun á byar mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna níng, sànsig big tinn má abig sa shang Yahudawaká ma bu-à big shi sig ma kàhi.

²⁸ Má yag mà Urushalima, wà ma ya rìghing mpìrká bàì-à bidìm pàr, í wà má dù mà Asbaniya. Má dìg ning á gbìb-à ni.

²⁹ N yì hing wà ma bi hing á byarná ni, má bi kwonn ma àsàn Kristi.

³⁰ Yiwaimí big, á jir shinn pìkyinn biryí á byar Shinn Luyí Yesu Kristi ni, ma azìm-à Awun Shìdun ya sig yì níng, mì ri zìm aning vig shang mì Shìdun áni.

³¹ Aning vig Shìdun àjirà í zu ítau áyau mpìrká mà jànn Yahudiya ká ri bir fig pìkyinn á byar Yesu ni bàna. Aning vig Shìdun jirà mpìrká ri bàg Yesu á Urushalima abig fig àjwár á

shinn barà má ya bi big bàì níng.

³² Wà Shìdun ma zìm hing rag í kàng bi á byarná ni ma pìkyinn àjwár, kàhi má bi àjirà ayi fig àjwár ábìr-à ni.

³³ Shìdun àsàin-à ri sa tag pìkyinn mpìr níng, aku shi kwonn ma ning. Aku shi àdòníng.

16

Bulus Ri Bib Kà Mpìrká Bu Shìdun

¹ Mì ri vig ning aning myàng kwonn ma ajunwàyí Fibi, ku má, ku ri sa ya mpìrká ri bàg Shinn Luyí mà Kankiriya, swàm wàni.

² Aning pànn samyib ku vù pyàná á zìnn Shinn Luyí ni ma pìkyinn sisàn àràg barà mpìrká bu Shìdun ri sa. Bu-à ku ma ri zìm á byarná ni bidìm pàr, aning ya ku, jir kai bàna ku má ku sa shang hing mpìrká nìnnàn nímá hár ma mì tinn.

³ Aning bib kà Biriskila ma nuwá Akila. I ayorká bumí zyun-à yi ma big ri sa swàm Yesu Kristi í zyun.

⁴ Big wann tafinn sig shinnbá á jir shinnmí ni. Iri mì áwinmí ni ri sá ni soko bàna, ama kwonn ma mpìrká zyun-à ri kwonn shinn, ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng ri sa big ísoko tinn.

⁵ Aning bib kà kwonn ma mpìrká zyun-à ri kwonn shinn mì ri vig Shìdun mà lu Biriskila ma Akila. Aning bib kà kwonn ma mpìr azìmmí

Abainitas. Ku í mpìr-à bàg jag sig Kristi mà jànn Asiya.

⁶ Aning bib kà Maryamu zyun-à sa ya sig ning swàm sisàn nímá níng.

⁷ Aning bib kà Andaranikas big Yuniyas big í yiwaimí big ká big kìg kwonn sig mì ma big í zyun á tonn fi-à ni. Big í yann aswamká bu Kristi. Mpìrká ri zìm jírba wàni. Big bàg jag síg mì nì Kristi.

⁸ Aning bib kà Amfiliyas zyun-à mì ri zìm wàni á jir zìnn Shinn Luyí ni.

⁹ Aning bib kà Urbanas zyun-à yi ma ku sa sig swàm Kristi í zyun níng. Aning bib kà Istakis ayormí zyun-à mì ri zìm.

¹⁰ Aning bib kà Abalis mpìr zyun-à mpìrká ri myàng ku í mpìr sisàn zyun-à ri bàg Kristi. Aning bib kà mpìrká á lu Aristobulus.

¹¹ Aning bib kà yiwaimí Hirudiyán. Aning bib kà mpìrká zyun-à shi sig bu Shìdun á lu Narkisas.

¹² Aning bib kà Tarafina ma Tarafusa, uwàká ri sa swàm Shinn Luyí. Aning bib kà Barsisa uwà kyinn sisàn zyun-à sa sig swàm Shinn Luyí sisàn nímá níng.

¹³ Aning bib kà Rufas, zyun-à Shinn Luyí shig zu sig, ma nàwá zyun-à shi sig àràg í nàmí tìnn.

¹⁴ Aning bib kà Asinkiritas, ma Filuguna, ma Hamis, ma Baturabas ma Hamasa, ma mpìrká big káníng shi sig í zyun.

¹⁵ Aning bib kà Filulugusa, ma Yuliya, ma Niriya, ma ajunwàwá, ma Ulumfas ma mpìrká bu Shìdun ká shi sig ma big bidìm pàr.

¹⁶ Aning bib kà gban rìg bar òrná, ning mpìr Shìdun bib bib bib. Mpìrká ri bàg Kristi áyag bidìm pàr ri bib kà ning.

Jír-à Bulus Tàg Sig Wà Kinn Shinn

¹⁷ Mì ri vig ning, yiwaimí big, aning pànn shinn ná ma íri mpìrká zyun-à ri wànn gàb ajun, ma buká big ri tàg ning wà shi fig ábibir bàna. Big ri tàg fig ning bu-à ning fig bab sig bàna. Aning gàb rìg òr ma big.

¹⁸ Mpìrká zyun-à ri sa íri buká àdòníng, big shi fig bu Shinn Luyí Yesu Kristi bàna. Big ri shi shu shinnbá. Big ri dang dwor jír á nu-à ni, jirà abig dang vim bìr pìkyinn mpìrká ká yì fig bu zyun bàna níng, jirà a káníng kàng bi á byarba ni.

¹⁹ Bigná kó ni bidìm pàr yì hing ning, ning í mpìr awib, í bu-à sa mì ri fig àjwárná wàni. Mì ri zìm aning sa íri bu sisàn, ma aning shàr bu-à bibai sa.

²⁰ Shìdun àsàin-à ri sa tag pìkyinn má ya ning gban barà ná gban kan rìg Shaitan.

Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma níng.

²¹ Timoti ayor swàmmí ri bib kà ning. Lukiyas ma Jason ma Susibitaras ká zyun-à í yiwaimí big mpìr Yahu-

dawaká, big ri bib kà ning tinn.

²² Mi Tartiyas zyun-à ri ba wasika bu Bulus níng, mì ri bib kà ning tinn á zìnn Shinn Luyí ni.

²³ Gayus zyun-à mì ri tìg kyann kyìnn mà luwá ni, ku ma mpìrká ri bàg Yesu ri kwonn kyann shinn mà luwá ni níng, big ri bib kà ning. Arastas àgbam àsàin-à ri sìn gbm bàì bu finn swann-à, kwonn ma wunzà yí Kawartas ri bib kà ning. [

²⁴ Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma ning. Aku shi àdòning.]

Bulus Swam Yan Shidun

²⁵ Ayì swam yan Shidun barà ku sa sig hár ning sar gbm sig á pìkyinn birná ni, á jir shinn jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, zyun-à ò dinya sig ning níng. Jir àjai zyun-à rì shi bab sig bu atàm níng, tàma-à níng á jir shinn mí ni, ning yì rìg rag hing.

²⁶ Jir àjai-à ri shi sig í bu atàm níng, mpìrká rì dang kyann jir Shidun dang zu kyà rìghing á myann á tarkada Shidun-à big ba sig àràg barà Shidun àsàin-à shi sig hár kinn kinn níng, dang sig, jirà mpìrká abig bir pìkyinn á byar Yesu, ma abig wib jìrwá.

²⁷ Shidun àsàin-à shi sig ma yar níng aku shi bu-à mpìrká má swam yan hár kinn kinn á jir shinn Yesu Kristi ni. Aku shi àdòning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KORINTI Wà Wa Zyun

Jírká kim kim kà sig áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti. Bulus ba ya big wasika jirà abig yì barà bá dang jír káníng áni. Mpìrká ri ngàng kwonn fig awun í byar nzyun bàna, mpìrká káhi ri sa àyái, káhi ri sa yipyàr á shinn wí zwam wà mpìrká ya sig bu sinn. Shìdun ya sig Bulus yar ùwài nímá barà kwá tàg big bu-à bá sa áyau jír káníng ni. Bulus dinya big rag azim í bu ùwài-à Shìdun ya sig mpìrká ri bàg ku. Sura 13 ri dang jír á shinn azim. Mpìrká nìnànn nímá á dunyaru ri dang sura-à níng ma shinn.

¹ Wasika-à níng í mì Bulus n ba síg nì. I mì zyun-à Shìdun zìm sig rag n shi wùn aswam Yesu Kristi. Mì ma wunzàyí Sastanisú ba ya síg ning nì.

² Yi ri bib kà ning, ning mpìrká ri bàg Shìdun á finn swann Korinti. Ning shi síg nì mpìrká ká Shìdun shig zu sig ning, jirà aning shi mpìrká kyikyàr á pyànnwá ni. Ning shí nì mpìrká buwá á jir shinn Yesu Kristi. Ku shig zu sig ning kwonn big mpìrká kim kim á dunyaru, ká bir sig pìkyinn á byar Yesu, n kwonn sig ning ma big í byar nzyun á zinn Yesu

Kristi. Yesu shí nì Shinn Lubá ma Shinn Luyí tinn.

³ Tayí Shìdun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsànbá, ma abig sa tag wann pìkyinn ná.

Bulus Sa Shìdun Isoko Jir Bu Nsànká Shìdun Ya Sig Mpìrká

⁴ Mì ri sa kyann Shìdun ísoko barà ku sa ya sig ning bu ǹsàn á jir shinn Yesu Kristi.

⁵ Ku sa sà̀n ya sig ning bu nìnànn nímá á jir shinn Yesu ni. Wàníng í bu-à sa ning dang yì hing jír wá wàni, mì ri yì byann jír wá.

⁶ Bu-à yì dinya sig ning á shinn Yesu Kristi ni níng, tàma-à níng ning yì rag hing wà í àjai, á jir barà shuná ning shi sig tàma-à níng kim ma wà sai-à rì.

⁷ Jír wàníng Shìdun sa sà̀n ya sig ning á gbìb nìnànn nímá, barà ning ri sa àtùtwài, mì ri shi kir àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má kàng bi.

⁸ Kwá sinn ning barà ná sar ma gbam hár àyúnn-à Yesu má kàng bi. Ayúnn-à níng hi, bá díg fig ning ma laifi bàna.

⁹ Shìdun zyun-à bar sig ning n kwonn sig ning ma wùn wá Yesu Kristi Shinn Luyí níng, ku í mpìrká gwangga.

Mpìrká Ri Bàg Yesu Gàfinn

¹⁰ Wunzámí big, mì ri vig ning á zinn Shinn Luyí Yesu Kristi, aning kwonn nuná

í byar ízyun, kada aning gàfinn bàna. Bu-à ná kyab, ma bu-à na ri zìm á kyinn ná ni bidim pár, aku shí bu ízyun.

¹¹ Wunzámí big, bu-à sa mì ri dinya ning àdòning, mpìrká mà lu Kuluwu bi dinya mì rag yipyàr kà hing áyauná ni wàni.

¹² Bu-à sa mì ri dang àdòning, jir kai bàna ning ri yàng dang buká kim kim, zyun ri dang rag ku í mpìr Bulus, zyun rag ku í mpìr Apolos, zyun rag ku í mpìr Kefas, zyun rag ku í mpìr Kristi.

¹³ Asái Kristi gàfinn rìghing áni kyau kyau rà? Mpìr-à big dab bàg gbam sig á bín-à ni jir shinn ná níng í Bulus rà? Big wau sig ning òr batisma ma zìnn Bulus rà?

¹⁴ N gode hing Shìdun barà ò wau fig kó mpìr ízyun áyauná ni òr batisma bàna, sái íri Kirisbus ma Gayus, í nànn-à hi.

¹⁵ Jir wàning kó mpìr ízyun má dang fig rag, ò wau sig ku òr batisma á zìnnmí ni bàna.

¹⁶ Sái ò wau sig Istifanas, ku ma mpìrká á luwá ni. Wà má í ku bàna, mì ri kyab ò wau fig rag mpìr zyun bàna.

¹⁷ Ning yì hing Kristi swam bi fig mì jirà ò wau mpìr òr batisma bàna. Ama ku swam bi sig mì jirà ò dinya mpìrká jir àjwàrwá níng. Ku dinya fig mì rag, ò dang jìrwá big yar shinnmí bàna, jirà kada gbam jìrwá, barà

ku wu sig mà atàm bín-à ni níng, aku jànn kà átai bàna.

Yesu Kristi í Yar Shìdun

¹⁸ Mpìrká ká má kà á lu pyir níng, big sinn kàng rìghing jir ki Yesu àràg í jir àning. Ama yiká zyun-à bá pinn zu yì níng, yì sinn kàng rìghing jìr-à hi rag í gbam Shìdun.

¹⁹ Aning myàng barà big ba sig jìr-à níng á tarkada Shìdun. Ku dang rag,

“Má sa yànn mpìr yarká. Ma sa bai rig yarbá.”

²⁰ Wà má àdòning, bu-à mpìr yar má sa kinn í kai rà? Yarwá má zìg yag ku áni rà? Shìdun sinn kàng rìghing yarká á dunyaru bidim pár í bu àning.

²¹ Shìdun ma yarwá ya fig mpìrká barà bá yì ku ma yarbá zyun-à big shi sig ma kàhi níng bàna. Kwá pinn zu mpìrká á jir shinn jir àjwàr zyun-à yì ri dinya big, wà zyun-à mpìrká kàhi sinn kàng sig àràg í jir àning.

²² Mpìr Yahudawaká ri zìm abig myàng ma bu ma-maki mpyim, í wà bá bir pìkyinn ini. Mpìr Hele-nawaká ri zìm abig fig jir yar mpyim, í wà bá bir pìkyinn ini.

²³ Ama buyí yì ri dinya mpìrká jir barà big dab bàg gbam sig Yesu. Wà á byar Yahudawaká ni jìr-à hi shi ya sig big bu-à àsiu má ta big áni. Mpìrká ká í Yahudawa bàna ri myàng jìr-à hi shi sig í jir átai, í jìr-à bàna ma yir.

²⁴ Ama mpìrká ká Shìdun shig zu sig níng kó Yahu-dawaká kó ká í Yahudawa bàna, barà big fig sig jír-à níng, big myàng Kristi í gbam Shìdun big yar Shìdun.

²⁵ Bu-à Shìdun sa sig zyun-à mpìrká ri sinn kàng í bu átai níng, bu-à hi kab síg nì yarbá. Bu-à Shìdun sa sig níng, big ri myàng rag bàna ma gbam, ama bu-à hi kab síg nì gbambá.

²⁶ Wunzámí big, aning myàng barà Shìdun bar zu sig níng áyau bu-à níng rì shi sig áni. Asai-à níng hi, níng rì yar nànn fig ma á dunyaru bàna. Níng rì bàna ma gbam tinn. Níng rì í mpìr ùwài bàna.

²⁷ Ama Shìdun shig zu mpìrká zyun-à káhi ri kyab rag káníng í àning níng, jirà abig sa pànn mpìr yarká zunái. Ku shig zu mpìrká zyun-à bàna ma gbam, jirà abig sa pànn mpìr gbamká zunái.

²⁸ Ku shig zu sig mpìrká zyun-à káhi ri myàng rag kinn fig bu bàna, mi ri sa káníng yawari, ku shig zu káníng jirà a káníng sa bai rìg bu-à mpìrká á dunyaru ri kyab rag í bu sisàn,

²⁹ àjirà kada á mpìr zyun gbar dù nann zu shinn á pyànn Shìdun ni bàna.

³⁰ Shìdun í àsàin-à kwonn sig níng ma Yesu Kristi. Shìdun sinn sig Kristi jirà aku tàg yar yi. A jir shinn Kristi ni, í bu-à sa Shìdun myàng yi rag yi mpìrká

sisàn. Ku sinn kàng yi mpìrká kyìkyàr á jir shinn Kristi. Kristi í àsàin-à zìg zu sig yi.

³¹ Big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, “Kada mpìr aku swam yan shinnwá bàna, sái aku swam yan Shìdun.”

2

Jír á Shinn Barà Yesu Kristi Wu Sig Mà Atàm Bín-à Nì

¹ Ning wunzámí big, sai-à n rì bi á byarná ni, n dinya níng jír òzwàun bu Shìdun níng, n dinya fig níng jír ma yar shinnmí bàna.

² Sái-à n shi sig mà byarná ni n kyab á pìkyinnmí ni rag má dang fig bu zyun kim bàna, sái íri jir Yesu Kristi barà ku wu sig ma atàm bín-à ni.

³ Sai-à n shi sig á byarná ni, n yì fig barà má dang jír áni bàna. Mì ri shàr zinn, kwonn ma òr zwab.

⁴ Bu-à n tàg sig níng níng, n tàg fig níng ma yar dunyaru bàna. Ama àràg barà níng myàng n tàg sig ma gbam Awun Shìdun.

⁵ Bu-à sa níng bir sig pìkyinn á byar Kristi níng í jir gbam-à Shìdun shi sig ma káhi, í dò jir yar mpìr jìkwinn bàna.

Shìdun Ya Hing Yi Yarwá

⁶ Ama mì ri dang jír ma yar sai-à mì ri dinya mpìrká ká yì sig swàm Shìdun wàni. Ama yar-à mì ri dang ma káhi níng, í yar dunyaru

bàna. Mpìrká ká shi sig ma gbam á dunyaru, bu-à mì ri dang níng, shi fig yar á byarbá ni bàna. Bubá tàma-à níng big shi sig ma gbam, ama á pyànn, gbambá má vinn rig.

⁷ Ama yar Shìdun, zyun-à yi ri dinya ning níng, Shìdun tàmm jànn rìghing kàhi, jir kai bàna í yar dunyaru bàna. Yar-à níng hi, Shìdun sìnn sig daka sai-à ku màmm fig ma dunyaru bàna. Ku sìnn sig rag, kwá ya yi. Ku dinya fig mpìrká wàri bàna, sái yi.

⁸ Agbamká á dunyaru myàng yi fig yar-à níng hi bàna. Big nìmm ma myàng yi hing, big nìmm má gban fig Shinn Luyí zyun-à shi sig ma gbam níng mà bín-à ni bàna.

⁹ Ama buyí yi myàng yi rìghing yar-à níng, jir kai bàna big ba sig á tarkada Shìdun ni rag,

“Bu-à mpìr taba myàng fig ma zu bàna,
n fig fig ma sung bàna,
hár ma bu-à mpìr yi fig wà kwá kyab dìg bàna,
í bu-à Shìdun tìya sig mpìrká ri zìmm ku.”

¹⁰ Awun Shìdun í àsàin-à tìya sig yi buká Shìdun ya sig yi. Ku í àsàin-à ri yi bu bidim pàr, ma bu tütùká Shìdun tàmm sig.

¹¹ Bu-à mpìr ma ri kyab, jàuwá má yi fig bàna, sái ku ma pìkyinnwá. I barà mpìr má yi fig bu-à Shìdun ri kyab bàna, sái íri Awunwá.

¹² Awun-à yi shi sig ma kàhi níng í awun-à wà á dunyaru bàna, í wà zyun-à bi sig mà byar Shìdun, jirà ayi yi buká Shìdun ya sig yi.

¹³ Yi má, barà Awun Shìdun shi sig á kyinnyí ni àdòning, í bu-à sa yi ri dinya fig ning bu-à yi fig sig á byar mpìr bàna. Yi ri dinya ning bu-à Awun Shìdun dinya sig yi á kyinnyí ni. I barà yi ri tàg ning, ningká zyun-à ning shi sig ma Awun Shìdun á pìkyinn ná ni, yi ri tàg ning ma yar-à Awun Shìdun ya sig yi.

¹⁴ Mpìr-à ma bàna ma Awun Shìdun á kyinnwá ni, kwá zìg fig jír-à Awun Shìdun ri tàg níng bàna. Buwá kwá yi byann fig bàna. Kwá myàng shi àràg í bu átai. I bu-à sa kwá yi byann fig jir Shìdun bàna, wà Awun Shìdun ma tìya fig ku bàna.

¹⁵ Ama mpìr-à ma shi sig ma Awun Shìdun á kyinnwá ni, kwá yi barà kwá gàfìnn bu-à sísàn ma bu-à bibai. Mpìr má dang pànn fig ku ma jír bàna.

¹⁶ Jir Shìdun dang sig rag: “Mpìr má yi byann fig barà kyinn Shìdun shi sig áni,

má tàg ku bu bàna.”
Ama buyí yi zìg sig kyinn Kristi.

3

Mpìrká Ri Sa Swàm Shìdun

¹ Wunzámí big, ò dinya fig ning jír àràg barà mì

ri dinya mpìrká ká shi sig ma Awun Shìdun níng bàna. Ama ò dinya sig ning àràg barà mì ri dinya mpìrká ká ri bàg íri dunyaru, ká shi sig àràg í yann wùnshái títi áyau gbìb Yesu.

² Jír-à mì ri dinya ning níng, shi sig àràg mì ri ya ning myann. Ning fòr fig barà ná ji buju bàna. Hár tàma-à níng má, ning fòr fig bàna.

³ Hár tàma-à níng ning shi sig ma kyinn-à ri bàg dunyaru. Ning ri sa òrná akyib, mi ri gbìb shùr àràg barà mpìrká ri bàg dunyaru ri sa níng, kó nímá bàna rà?

⁴ Mpìr zyun ri dang rag, ku í mpìr Bulus. Mpìr zyun bó ri dang rag ku í mpìr Apolos. Wàníng í barà mpìrká ri bàg dunyaru ri dang áni.

⁵ Aning myàng, Apolos í ni rà? Bulus í ni rà? Yi bidim pár yi í fàu Shìdun, yi wam zu fig wàníng bàna. Yi fàu Shìdun, yi tìya síg ning nì barà ná bàg Shìdun áni. N shi sig ma swàmmí, Apolos shi sig ma swàm wá tinn. Kó ni bidim pár shi sig ma swàm bu-à Shìdun ya sig ku.

⁶ Bumí ò tàg sig swai bu, Apolos í àsàin-à wìr sig zàpìr áni. Ama Shìdun í àsàin-à má sa wài buju-à.

⁷ To, mpìr zyun-à ma ri tàg bu, ku fòr fig bu zyun bàna. Zyun-à ma ri wìr zàpìr má, ku fòr fig bu zyun bàna tinn. Shìdun àsàin-à má sa bu-à má wài, í ku shi síg nì mpìr úwài.

⁸ Ayau mpìr-à ma ri tàg bu ma mpìr-à ma ri wìr zàpìr áni, big bidim pár big màg sig ábibir, zyun kab fig jáuwá bàna. Ama Shìdun má ya kó ni anì swàm wá bar swàm-à ku sa sig.

⁹ Buyí yi ri sá bu-à Shìdun ma dinya yi. Buná ning shí nì da Shìdun. Yi ri sa swàm áyau da Shìdun.

Wàníng má, ning shi àràg í tonn Shìdun.

¹⁰ Tonn-à níng hi, mì Bulus ò jag síg nì mìr tonn-à hi. N sa sig swàmmí àràg mpìr-à mi yi hing tonn wàni. I Shìdun tìya síg mì nì, ò sa yi swàm-à níng. I wà tàma-à níng mpìr zyun bi, mi ri mi buwá wà mími. Mpìr-à ma ri mi tonn-à hi, aku hakyira barà ku ri sa swàm wá áni.

¹¹ Mìr tonn-à Shìdun jag sig níng, mpìr má jag yi sar fig zyun kim bàna, sái zyun-à Shìdun jag bab sig níng. Mìr tonn-à níng hi í Yesu Kristi.

¹² Mpìr-à ma mi hing buwá ma zinariya kó àsháu, kó abàn, sàh hing. Ama mpìr-à ma mi hing buwá ma bín, kó byann, kàhi sàh fig bàna.

¹³ Ayúnn-à Yesu Kristi ma kàng bi áni, Shìdun má tìr bi pyìr àjìrà aku màg màg fig swàm-à kó ni sa sig.

¹⁴ Mpìr-à swàm wá ma zu hing áyau pyìr-à ni, kwá dìg ladawá.

¹⁵ Mpìr-à swàm wá ma zu fig bàna, ku kù rìghing, kwá dìg fig lada bàna. Ama kwá wim zu. Ama má shi àràg ku

wim zu sig áyau pyir.

¹⁶ Asái ning yì fig bàna rà? Dìrná shi sig í lu Shìdun, Awunwá shi sig á pìkyinn ná ni.

¹⁷ Mpìr zyun-à ma sa bai lu Shìdun, Shìdun má sa bai ku tinn, jir kai bàna Shìdun sinn sig luwá í bu kyikyàr. Ning bó, ning shi sig nì lu-à hi.

¹⁸ Kada mpìr aku tonn gban shinnwá bàna. Mpìr-à ma dang rag ku í mpìr yar á dunyaru-à níng ni, aku sinn kàng shinnwá àràg ku í mpìr yar bàna, í wà kwá shi mpìr yar á pyànn Shìdun.

¹⁹ Bu-à mpìrká á dunyaru ri myàng àràg shi sig í bu yar, Shìdun ri sinn kàng shi sig í bu àning, jir kai bàna big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, "Mpìr-à ma shi sig big yar, Shìdun má zìg yarwá má tor pànn ku ma kàhi."

²⁰ Big ba sig rag, "Shìdun yì hing rag bu-à mpìr yar ri kyab bidim pàr, bàna ma yir."

²¹ Jir wàníng kada aning gbar dù shinn ma aning yan mpìr jìkwinn jir yarwá bàna. Shìdun ya kà sig bu bidim pàr á vùná ni.

²² Ku ya sig ning Bulus ma Apolos ma Kefas, ma dunyaru, ma yonki, ma ki, ma buká tàma-à níng, ma buká má bi á pyànn.

²³ Ning í bu Kristi. Kristi í bu Shìdun.

4

Bulus Big Jàu Swàmwá Big, Big í Yann Aswamká Bu

Kristi

¹ Aning myàng yi àràg yi í fàu Kristi, barà ku ya kà sig swàm-à níng á vùyì ni. Shìdun ya sig yi amana rag ayi dinya mpìrká jìrwá, zyun-à ku tàmm jànn sig.

² Mpìr-à ma zìg hing amana níng, aku sa swàmwá ma kyinn nzyun.

³ Wà má í ning kó ma í mpìr zyun kim ma rag kwá màg màg fig swàmmí, wàníng shi fig í bu zyun bàna. Kó mì ma shinnmí má, má màg màg fig fig swàmmí bàna, sái Shìdun.

⁴ A kyinnmí ni n yì fig wà kó n sa hing bu bibai áyau swàmmí ni bàna. Ama wàníng má sinn kàng fig mì mpìr gwangga bàna. Wà ma sa hing bu-à sisàn, kó bu-à bibai, Shìdun í àsàin-à má dang.

⁵ Jir wàníng kada aning wà kwonn tàma-à níng á shinn swàm-à mpìr ma ri sa bàna. Ayúnn-à Yesu ma kàng bi hing, ku í àsàin-à má fù zu bu-à mpìr bònn sa sig. Kwá dang kyàr vinn rìg bu-à mpìr ri kyab á kyinnwá ni, í wà Shìdun má swam yan kó ni á jir swàm-à ku sa sig.

⁶ Wunzámí big, jir buká mì ri dinya ning níng, mì ri sa ya ning misali á shinnmí ni, yi ma Apolos. N dang fig mpìr zyun kim bàna. Bu-à sa níng, mì ri zìm aning myàng bar bu-à yi ma Apolos ri sa jirà aning yì yìr jìr-à big dang sig rag, "Kada aning wam zu nu bu-à big ba sig bàna," jirà kada aning

yan malam zyun, ma aning sa zyun yawari bàna.

⁷ Mpìr-à sinn kà sig wù á shi àgbam á shinn mpìrká kádà ni í ni rà? Kó kai bìdim pàr, í Shìdun ya síg wù nì. To, ma bu-à sa wù ri gbar dù shinn mi ri swam yan shinnwù, í jir kai rà?

⁸ Ning ri kyab ning kab sig kó ni bìdim pàr ma pìkyinn òsàn. Ning ri kyab ning shi sig mpìr sisan á pyàn Shìdun nì. Ning ri kyab rag ning kab síg yi nì, ning kàng rìghing kùr. Mì ri zìm aning na kùr àjai, àjirà ayi ma ning na kùr àbìr-à ni.

⁹ A byarmí ni, mì ri myàng shi sig àràg í Shìdun sinn síg yi nì yann aswamká buwá yi fòr fig mpìrká kádà bàna. Buyí yi shi sig àràg mpìrká bá gban rìg áyau bìr-à ni. Yi shi síg bu-à mpìrká ma yann aswamká bu Shìdun mà wai má myàng.

¹⁰ Mpìrká ri myàng yi àràg yi í àning, jirà yi ri bàg Kristi. Ama buná, ning ri kyab ning í mpìr yar á byar Kristi. Buyí yi bàna ma gbam. Ama buná ning shi sig ma gbam. Ning í mpìrká big ri wib ning, ama buyí yi yann aswam Shìdun, big ri sa yi yawari.

¹¹ Hár àràg tàma-à níng amor ri gban yi, ajor zàpìr ri gban yi, yi dìg fig jà-à yá wìr bàna. Big ri dab yi gbàr wani, hár yi bàna ma byar shu.

¹² Yi ri sa swàm, mi ri ji ma gbamyí. Wà mpìr ma swau yi shì má, yi ri dang rag a

Shìdun ya ku. Wà ba ya yi shwìn yi ri bà kyinn.

¹³ Wà ba dang jír-à bibai á shinnyí ni, yi ri dinya pyann kàng fig big bàna. Hár tàma-à níng mpìrká ri sinn kàng yi àràg í bu-à mà kwim yinn.

¹⁴ Mì ri ba ya fig ning bu káníng jirà n sa pànn ning zunái bàna, ama n ba síg jirà n twìb ning byur, jir kai bàna mì ri zìm ning àràg ning í yannmí big.

¹⁵ Kó barà ning shi sig ma malamká nìnànn nímá ká ri tàg ning jir Kristi, ama ning shi sig ma ta nzyun, ta-à hi í mì. I mì n dinya síg ning nì jir àjwár bu Shìdun. N kàng rìghing taná á dò barà n tàg sig ning gbìb Yesu Kristi.

¹⁶ To, barà mì í taná, sái aning sa àràg barà mì ri sa.

¹⁷ Wàníng í bu-à sa mì ri swam yag Timoti á byarná ni. Ku shí nì wùnmí á jir shinn Yesu. Asàmí yi ma ku kwonn hing wani. Ku í mpìr-à mì ri bir pìkyinnmí á byarwá ni. Kwá kyab pànn ya ning bar shumí á gbìb Kristi ni, ma bu ùwàiká mì ri tàg kyann mpìrká kó áni bìdim pàr á shinn Kristi ni.

¹⁸ To, mpìrká kádà áyauná ni ri kyab rag má bi fòr fig á byarná ni bàna, big kà mì ri gbar dù shinn.

¹⁹ Ama wà Shìdun ma zìm hing, má nonn fig bàna mì ri bi. Má fig fig íri jír-à ba dinya mì bàna, ama má myàng wà ba shi sig ma gbam áyau Kristi.

²⁰ Kùr Shìdun shi fig íri jír dang átai bàna, sái ma gbam-à mpìr ri bàg Shìdun ma kàhi.

²¹ To, sai-à ma bi hing, ning ri zìm n' yan ta ning rà, kó n' bi ma kyinn ajun rà? Bu-à ning ri zìm í wà áni rà?

5

Mpìr Zyun Ayau Mpìrká Ri Bàg Yesu Sa Ayái

¹ N fig big rag, mpìr zyun áyauná ni ri sa bu-à sànn fig bàna. Bu-à hi kó mpìrká ká ri bàg fig Yesu bàna big ri sa fig kàhi bàna. Big rag mpìr-à hi ri sè wà tawá.

² N fig big rag ning kyab fig bu-à níng hi bàna, mi ri gbar dù shinn. Wàníng í bu-à ning nìm má bai pìkyinn áni. Mpìr-à sa sig íri bu-à níng, aning kan zu rìg ku áyauná ni.

³ Kó barà n' bàna mà byarná ni níng, mì ri kyab bu-à níng á kyinnmí ni. N wà rìghing kwonn mpìr-à sa sig bu-à níng á zìnn Shinn Luyí Yesu ni, shi àràng n' shi sig màhàn.

⁴ Sái-à ning ma ri kwonn shinn, pìkyinnmí shi sig mà byarná ni, kwonn ma gbam Shìdun.

⁵ Aning zìg mpìr-à níng hi, aning pa kà á vù Shaitan jirà a Shaitan sa bu-à ku ri zìm ma òr mpìr-à níng, jirà yonkiwá má wìm zu àyúnn-à Yesu má kàng bi.

⁶ Barà ning ri gbar dù shinn àdòníng, sànn fig bàna. Yir sig òzyun í àsàin-à ri sa

bai kádà, àràng barà yisti títi nímá ri sa lib brodi.

⁷ Aning kan zu rìg bu bibai-à níng áyauná ni, jirà kada aku swàb kà yag mà pyànn bàna, jirà aning kàng mpìr kyìkyàr. Shìdun sànn kàng sig níng mpìr kyìkyàr á jir shinn barà Kristi wu sig á dò jir shinn ná ni, àràng barà big ri gib gban àdùn á pyànn Shìdun ni àyúnn Pìm Wam Zu.

⁸ Jir wàníng, sai-à yi ma ri ji bùkí bu àyúnn Pìm Wam Zu, kada ayi sa akyib ma bu-à bibai àràng wàri bàna, jir kai bàna bu bibai-à níng ri swàb kà àràng barà yisti ri sa lib brodi. Kada ayi shi kwonn ma yisti àkwor-à níng bàna. Ayi shi àràng brodi zyun-à bàna ma yisti. Ayi shi mpìr gwangga ma pìkyinn kyìkyàr.

⁹ Wàri níng, n' ri ba ya sig ning wasika rag, kada aning bàg kyann òr ma mpìrká ri sa ayái bàna.

¹⁰ N dinya fig ning rag aning gàb rìg òr ma mpìrká yì fig Shìdun bàna, mi ri sa bu-à bibai àràng ayái sa, ma sunu bu-à bibai sa, ma ajwú jwi, ma buki sa níng, bàna. Mpìrká yì fig Shìdun bàna níng, ning ma big shi kwonn sig í zyun á dnyaru. Ning bàna ma pyù-à ná gàb òr ma big.

¹¹ Jirmí n' dinya sig ning níng, n' dang sig áshinn mpìrká ri dang rag big ri bàg Yesu, ama big ri sa bu-à bibai àràng ayái sa, sunu bu-à bibai sa, buki sa, mpìr zìnn

swau, shin wa pyann, ajwú jwi. Iri mpìr káníng, kada aning kwonn shinn ma big bàna. Buju má, kada aning ji kwonn ma big bàna.

12-13 Mpìrká ká ri bàg fig Yesu bàna, walai bu-à du yi barà yá wà big kwonn. Mpìr-à má wà big kwonn í Shìdun. Ama ká ri bàg Yesu, í ká zyun-à ná wà big kwonn. To, mpìr-à sì sig wà tawá níng, aning kan zu rìg ku áyauná ni.

6

Kada Aning Bar Kara Bar Dìrná á Byar Ká Ri Bàg Fig Yesu Níng Bàna

¹ Ayau níngká ning ri bàg Yesu, wà mpìr zyun áyauná ni ma shi sig ma jír ma jàuwá, bu-à sa kwá zìg yag jír-à hi á byar agib jírká, ká ri bàg fig Yesu bàna, í jir kai rà? Bu-à sa kwá zìg bi fig á byar mpìrká ri bàg Yesu bàna, í jir kai rà?

² Ning mpìrká ri bàg Yesu, ning í àsàinká má wà kwonn mpìrká á dunyaru. To, wà má àdòníng, bu-à sa ná wà sar fig kwonn títi bàna, í jir kai rà?

³ Ning yì fig wà yi mpìrká ri bàg Yesu, yá wà kwonn yann aswam Shìdun ká mà wai bàna rà? Wà má àdòníng, bu-à sa yá gib yì sar jír á dunyaru bàna, í jir kai rà?

⁴ Wà jír ma dù hing áyauná ni, bu-à sa ná zìg yag á byar mpìrká fòr fig bu zyun áyau mpìrká bu Shìdun ni bàna, í jir kai rà?

⁵ Bu-à mì ri dang níng, mì ri zìm aning fig zunái. Asái ning bàna ma mpìr yar kó nzyun áyauná ni zyun-à má gib ya ning jír rà?

⁶ Bu-à sa mpìr-à ri bàg Yesu má bar kara jàuwá á byar mpìrká ká yì fig jir Shìdun bàna, í jir kai rà?

⁷ Wà wa bar hing kara jàuwú, wàníng ri tàg rag wù ri bàg fig Yesu bàna. Sànkab sig aning tib pikyinn ná, kó mpìrká ma lir ji ning, kó wà ba jwi ning bu.

⁸ Ama hár ning ri lir ji kàng bar dìrná, mi ri jwi bar dìrná ajwú, áyau ningká ning ri bàg Yesu.

⁹ Kada aning tonn gban shinn ná bàna. Mpìr bibaiká má dìg fig pyù barà bá kà á byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna. Mpìr-à ma ri sa àyái, ma mpìr-à ma ri sa buki, ma mpìr-à ma sì wà jàuwá, mpìr-à ma ri na ma jàuwá wunù,

¹⁰ mpìr-à ma ri jwi ajwú, mpìr-à ma ri sa sunu, mpìr-à ma ri wa pyann shin, mpìr-à ma ri zìnn mpìr, mpìr-à ma ri lir ji mpìr, mpìr-à ma ri sa àdòníng, kwá kà fig mà byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna.

¹¹ Wàri níng mpìrká káhi áyauná ni rì sa sig àdòníng tinn. Ama tàma-à níng Shìdun tu kìfìnn rìghing bu pyìrká á pikyinn ná ni, n sinn kàng rìghing ning mpìrká buwá. I jir shinn swàm Shinn Luyí Yesu Kristi í bu-à sa ning shi sig ma

kyinn òsàn àdòníng, big jirà Awun Shìdun shi sig á kyinn ná ni.

Dìryí í Bu Shìdun

12 Mpìr-à ma dinya shin-nwá rag, "Bu-à mì ri zìm n sa níng, Shìdun kan dim fig bàna," to, í barà hi. Ama bu-à wá sa níng, má swàb kà ya wu bu zyun rà? Kó barà bu-à mì ri zìm n sa níng, Shìdun kan dim fig bàna, ama n zìm fig n sa bu-à má kàng fàu áni níng bàna.

13 Mpìr zyun ma dang rag buju í jir finn. Finn bó, í jir buju. Ama Shìdun má gban rig big pyànà bidim pár. Ama Shìdun mà m fig dìryí jirà ayi sa àyái ma kàhi bàna. Ku mà m sig jirà ayi sa swàmwá áni. Dìryí shi sig í bu Shìdun, Shìdun bó, ku shí bu dìryí.

14 Barà Shìdun gbar dù nann zu sig Shinn Luyí mà amir-à ni níng, í barà kwá gbar dù nann zu yi áni ma gbamwá.

15 Aning myàng. Dìryí shi sig í bu nzyun ma dir Kristi. To, ma sáshinn má zìg dìrmí wà zyun-à í bu Yesu má na kwonn ma uwà àyái rà? Wàníng má sà n fig bàna.

16 Kó ning yì fig bàna rà? Mpìr-à ma ri na ma uwà àyái, ku ma wàníng bidim pár shi sig àràg dìrbá nzyun. Jir Shìdun dang sig rag, big pyànà bidim pár big í bu nzyun.

17 Ama mpìr-à ma kwonn sig ma Shinn Luyí Kristi,

ku ma wàníng shi sig áyau awun nzyun.

18 Barà dìryí shi sig í bu Shìdun níng, kada ayi sa àyái bàna. Bu-à bibaiká zyun-à mpìr ma ri sa, ri sa bai fig dirwá bàna. Ama mpìr-à ma ri sa àyái, ku ri sa bai dirwá.

19 Asái, ning yì fig bàna rà? Dìrná í lu Awun Shìdun, ku shi sig á kyinn ná ni. I Shìdun ya sig ning nì Awunwá. Ning shi fig shu shinn dìrná bàna, ning shi sig bu Shìdun.

20 Ku wann sig ning ma àsà Yesu Kristi. Aning sa barà ná wib Shìdun ma dìrná.

7

Jir Ashinn Ban

1 Tàma-à níng má dinya byann ning jir á shinn bu-à ning ba n bib sig mì. Sà n hing wà mpìr ma dang rag kwá zìg fig uwà bàna.

2 Ama, á jir shinn àyái, sà n hing mpìr aku zìg uwà, uwà tinn aku shi ma nù shinn dirwá.

3 Wunù ma zìg hing uwà, wà abann wàwá ma ri na ku, sà n hing wàwá aku sa tag kyinn nùwá. Wà uwà ma ri na abann nùwá, nùwá má aku sa tag kyinn wàwá.

4 Uwà bàna ma gban áshinn dirwá ni, sai nùwá. Wunù má, bàna ma gban áshinn dirwá ni, sai wàwá.

5 Kada aning kan dim bar dìrná bu-à dìrná ri zìm bàna. Sái wà ná dang rag ná vig ma Shìdun mpyim.

Wà na vig kinn rìghing, í wà aning kà rag swàmná, jirà kada Shaitan ma màg màg fig ning aning sa bu-à bibai, sai-à abann ma na ning.

⁶ Jír-à ò dang sig níng, í doka bàna. Mpir-à ma ri zìm aku zìg uwà, sànn hìng aku zìg.

⁷ Mì ri myàng sànn kab síg nì mpir aku shi shu nùkyúnn àràg mì. Ama kó nì shi sig ma írì kyinn-à Shìdun ya sig ku. Káhi ri zìm shu nùkyúnn, káhi big ri zìm abig zìg uwà.

⁸ To, mì ri dinya ning, ning ká ning zìg fig ma uwà bàna, ma níngká ning zìg fig ma wunù bàna, ma uwà kíká, sànn hìng aning shi shu átai àràg mì.

⁹ Ama mpir-à ma yì hìng rag kwá pànn yì sar fig shin-nwá bàna, sànn hìng aku zìg uwà, wà ku ma í uwà, sànn hìng aku zìg wunù. Wà abann ma ri na wù wàni, sànn kab sig á sìn ban.

¹⁰ Ning mpirká zìg sig uwà níng, ò shi sig ma doka zyunn-à bi sig á byar Shinn Luyí. Doka-à hi ri dang rag, kada uwà aku gàb òr ma nuwá bàna.

¹¹ Uwà-à ma gàb hìng òr ma nuwá, to, sái aku shi átai, aku zìg rag wunù zyunn bàna. Wà ma níngká bàna, to, sái aku ma nùwá jùn kwonn kàng. Wunù aku kan zu wàwá bàna tinn.

¹² Ning mpirká zìg sig uwà níng, ma dinya ning jír zyunn, jír-à níng í mì mì ri dāng nì. Í jír Shinn Luyí

Yesu Kristi bàna. Mpir-à ma í bu Kristi, wà kwa shi sig ma uwà zyunn-à í bu Kristi bàna, uwà-à níng hi ma ri zìm ku, kada aku kan zu wànníng bàna, abig shi shubá.

¹³ Uwà zyunn-à ma í bu Kristi, wà kwá shi sig ma nùwá zyunn-à í bu Kristi bàna, wà wunù-à hi ma ri zìm ku, kada aku zu tafinn nùwá bàna,

¹⁴ jir kai bàna wunù-à ri bàg fig Kristi bàna níng, á jir shinn wàwá ni kwá kàng mpir-à Shìdun ri zìm. Uwà zyunn-à ma ri bàg fig Kristi bàna, nùwá ma ri bàg í ni, á jir shinn nuwá ni kwá kàng mpir-à Shìdun ri zìm. Nim ma níngká bàna, yanká buná ning mà sig níng, big nìmmá shi kà fig áyau mpirká bu Shìdun ni bàna.

¹⁵ Mpir-à ma ri bàg fig Yesu bàna, wà ku ma ri zìm aku gàb òr ma wàwá jirà wànníng ri bàg Kristi, to, aku gàb òr ma wànníng. Uwà-à ma ri zìm aku gàb òr ma nuwá jirà wànníng ri bàg Yesu, to, aku gàb òr ma wànníng, jir kai bàna Shìdun bar bi síg yi jirà ayi shi shu òsàn.

¹⁶ Ning uwáká zyunn-à í bu Kristi, ning yì fig bàna káhi nuná nìmmá òr yonki àpyú á jir shinn ná ni. Ning wunùká zyunn-à í bu Kristi, ning yì fig bàna káhi wànná nìmmá òr yonki àpyú á jir shinn ná ni.

A Shi Shuwú Àràg Barà Shìdun Sìn Sig Wù á Shi

17 Kó ni bidim pár aku shi shuwá àràg barà Shinn Luyí sinn sig ku, ma barà Shidun bar bi sig ku. Wàning í doka-à mì ri tàg mpìrká ri bàg Kristi kó áni bidim pár.

18 Mpìr-à ma kyag fig jurwá bàna ma zìg hing jir Shidun, kada aku kyag rag bàna. Mpìr-à ma kyag rìghing jurwá mpyim ma zìg síg jir Shidun nì, kada aku dang rag ku kyag fig jurwá bàna,

19 jir kai bàna kó aku kyag, kó aku kyag bàna má, bàna ma yìr. Bu-à sànn sig bàna, mpìr aku wib jir Shidun.

20 Kó ni aku shi shuwá àràg barà ku rì shi sig á sai-à Shidun rì bar sig ku.

21 Wà mpìr rì ma shi síg shu fàu á sai-à Shidun rì bar bi sig ku, kada aku kyab bu zyun bàna. Ama wà kwa dìg hing pyù barà kwá shi shu shinn dèrwá, aku shi.

22 Mì ri dang jír-à níng, jir kai bàna fàu-à Shidun ma bar bi síg ku nì jir-à aku bàg Shinn Luyí Yesu Kristi, ku zu rìg rag hing áyau fàuká nì, jir kai bàna ku kwonn rìghing shinnwá ma Shinn Luyí Yesu Kristi. Mpìr-à rì ma shi fig fàu á sai-à Shidun bar bi sig ku bàna, tàma-à níng ku shi síg rag fàu Kristi.

23 Aning yì rag Yesu Kristi wann sig níng ma àsawá jir-à aning shí buwá. Kada aning kàng fàu mpìr jìkwinn bàna.

24 Yiwaimí big, kó ni bidim pár aku shi á gbìb Shidun nì, aku shi shuwá àràg bar sai-à ku rì shi sig, sai-à Shidun

bar sig ku.

Jír á Shinn Mpìrká Sìr Fig Ma Ban Bàna Ma Uwà Kiká

25 Mì ri zìm nì dinya byann níng jír áshinn mpìrká sìr fig ma ban bàna. Shinn Luyí dinya fig mì doka kó jír zyun áshinn jír-à níng nì bàna. N kyab síg nì jír-à níng á kyinnmí nì, í wà mì ri dǎng nì. Aning fig jír-à, jir kai bàna Shinn Luyí myàng ashimí, nì fòr hing wà aning sinn kyinn á jír-à nì.

26 Mì ri kyab, sànn kab síg nì uwà kó wunù aku shi shuwá átai, ma wà kwá sìr ban, jir kai bàna tàma-à níng shwìn nànn kab gban.

27 Mpìr-à ma shi sig ma uwà, kada aku dang rag kwá kan zu rìg wàning. Mpìr-à ma zìg fig ma uwà bàna, kada aku rag kwá zìg uwà.

28 Ama mpìr-à ma zìg rìghing uwà, ku sa fig bu pyir bàna. Wùn uwà sáb ma zìg rìghing wunù, í bu pyir bàna. Ama aning yì rag mpìrká ká sìr sig ban níng, bá wa shwìn nìnnànn nímá. I bu-à sa nì dang rag, sànn kab síg nì mpìr aku shi shu átaiwá.

29 Yiwaimí big, yìr jír-à mì ri dang bàna í wàning, su-à dà sig níng nonn fig bàna. Bu-à pànn sig tàma-à níng, mpìrká ká sìr sig ban níng, abig shi shubá àràg big sìr fig ban bàna.

30 Mpìrká ká ri kig mín, abig shi àràg big rì kig fig mín bàna. Ká ri fig àjwár, abig shi àràg big rì kig fig

àjwár bàna. Ká ri wann buká, abig shi àràg big bàna ma bu.

³¹ Mpìr-à ma ri fig àjwár bu dunyaru, kada aku zìm àjwár-à níng zìg rìg kyinnwá bàna, jìr kai bàna bu dunyaru má shi kinn fig bàna.

³² Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm aning shi shu àjwár, kada bu zyun aku sa shi ning bàna. Mpìr-à ma zìg fig uwà bàna, kwá sa swàm Shìdun ma kyinn nzyun jirà Shìdun aku fig àjwárwá.

³³ Ama mpìr-à ma zìg hing uwà, pìkyinnwá má kàng yag rìg á bu dunyaru, jìr kai bàna ku ri zìm a wàwá fig àjwárwá.

³⁴ A byar-à níng hi pìkyinnwá gàb finn rìghing byar pyànà. Ama uwàkà ká zìg fig wunù bàna, ma yann uwà sàbká, big ri sìn pìkyinnbá á byar swàm Shìdun. Big ri zìm a kyinnbá ma òrìbá bidìm pàr aku shi í bu Shìdun. Ama uwà-à ma zìg rìghing wunù, pìkyinnwá ma yag rìg ma byar bu dunyaru, jìr kai bàna ku ri zìm a nuwá fig àjwárwá.

³⁵ Mì ri dinya ning bu káníng, jirà n sa shang ning. N zìm fig n kan dim ning bu zyun bàna. Mì ri zìm aning sa bu-à má sà ya ning, ma barà ná dìg pyù-à má sa swàm Shìdun ma kyinn nzyun.

³⁶ Wunù ma wùn uwà sàb ma ri zìm abig sìn ban, wà ba kyab kàng hing rag bá sìn fig

ban bàna, ama ásim wunù-à hi ma kyab rag, sà sìn fig wà aku fim wùn uwà-à hi bàna, wà ku ma ri zìm abig sìn ban, to, abig sìn. Big ri sa fig bu-à bibai bàna.

³⁷ Wà mpìr ma kyab sìn nì ma kyinnwá rag kwá zìg fig uwà sàb-à ku ri zìm níng bàna, wà ku ma ri pàn shinnwá, kwa kyab sìn nì ma kyinnwá, kàhi sà hing wà kwa zìg fig uwà sàb-à hi bàna.

³⁸ Bu-à mì ri zìm n dinya ning bàna í wàning: mpìr-à ma zìg hing uwà sàb-à ku ri zìm níng, ku sa sig wà sìn, ama mpìr-à má zìg fig uwà bàna, sà kab sìn nì.

³⁹ Uwà-à má shi sig big wunù, ku bàna ma gbìb-à kwá gàb dìn ma nuwá. Wà nuwá ma wu rìghing, wà kwa zìm hing í wà kwá zìg rag wunù zyun. Ama kada aku zìg wunù-à ri bàg fig Kristi bàna.

⁴⁰ Ama a myàngmí ni, mì ri myàng wà kwa zìg fig rag wunù zyun bàna, kwá fig káb nì àjwár. Bu-à n kyab sig níng, mì ri kyab í Awun Shìdun tìya sìn mì nì.

8

Jír á Shinn Bujù-à Big Ya Sig Bu Sinn

¹ Ning bib mì jír á shinn buju zyun-à big zinn sig bu sìn áni. Ning bib mì rag ná jì rà kó ná jì fig bàna rà, àjirà n dinya ning.

Yi bidìm pàr, yi shi sig big yar. Ama yar ri du kà mpìr barà kwá gbar dù

shinn. Ama azìm ri dang gbam pikyinn mpìr.

² Mpìr-à ma rag, ku yì hing bu, ku yì byann fig ma barà sànsig aku yì bàna.

³ Mpìr-à ma ri zìm Shìdun, Shìdun yì rìghing ku.

⁴ To, jír á shinn buju-à big ya sig bu sinn níng, yì yì hing wà bu sinn kinn fig bu zyun á dunyaru bàna. Shìdun í àkúnn nzyun, zyun kim bàna.

⁵ Kó barà big ri dang rag bu sinnká nìnnàn nímá shì sig mà waisháú-à ni ma wà á jìnn ni níng,

⁶ ama buyí yì yì sig íri Tayí Shìdun zyun-à màmsig buká bidim pár. Ku màmsig yì jirà ayi shì mpìrká buwá. Shinn Luyí íri Yesu Kristi áwinwá ni, zyun bàna. Shìdun màmsig bu bidim pár á byar Yesu ni. Yi ri shì shu á dò shinnwá ni tìnn.

⁷ Ama mpìrká kádà áyauná ni, big yì byann fig bu-à níng bàna. Bigbá big nonn hing big ri kyab bu káníng. Hár tàma-à níng big ri myàng rag buju-à big zìnn sig bu sinn áni níng í bu bu sinn. Big ri kyab wà ba jì hing íri buju-à níng, má sa bai rig big. Jir kai bàna pikyinnbá gbam fig bàna.

⁸ Buju jì má gbar jùn kwonn fig yì ma Shìdun bàna. Wà ya jì kó wà ya jì fig bàna má, má swàb kà ya fig yì bu zyun bàna.

⁹ Bu-à sànsig kab sig bàna, barà ning yì sig rag Shìdun kan dim fig íri buju-à níng bàna níng, kada aning sa

mpìrká pikyinnbá gbam fig bàna níng, abig jì ma abig kù kà á bu-à bibai bàna.

¹⁰ Wà mpìr-à pikyinnwá gbam fig bàna níng, ma myàng wù zyun-à à yì rìghing bu níng, wù ma ri jì buju á lu bu sinn, wàníng má sa fig ku barà kwá jì buju-à big ya sig bu sinn bàna rà?

¹¹ Wà má àdòníng wù mpìr-à yì sig bu níng, wá sinn kà mpìr-à níng hì aku kù. Mpìr-à níng hì í wunzàwú, sáshinn wá sa bu-à má sinn kà ku aku kù barà Yesu wu sig dò shinnwá níng rà?

¹² Wà wa sa hing àdòníng, à sa sig Kristi bu-à bibai kwonn ma wunzàwú, barà à du kà sig wunzàwú sa sig bu-à ku ri kyab sànsig bàna níng.

¹³ Jir wàníng, wà má jì buju-à má du kà wunzà mí aku kù, kàhì má jì fig rag buju-à hì bàna, jirà kada wunzà mí aku kù á jir shinnmí ni bàna.

9

Shu-à Wùn Aswam Kristi Má Shi

¹ Mì í mpìr-à má sa bu-à mì ri zìm. Mì í wùn aswam Yesu. N myàng hing Shinn Luyí ma zumí. Swàmmí ò sa ya sig Shinn Luyí níng, ning mpìrká mà Korinti ning shì síg nì mpìrká zyun-à mpìrká káhì má myàng àsàn swàmmí á byarná ni.

² Wà mpìrká ma ri dang rag, mì í wùn aswam Yesu bàna, ama buná, ning yì

rìghing mì í wùn aswam Yesu àjai. Barà ning ri bàg Yesu níng, í bu-à má tiya mpìrká bá yì Yesu swam bi sig mì nì.

³ To, wàníng í barà mì ri dinya mpìrká áni wà ba ri zìm abig màg màg fig swàmmí:

⁴ Mì ri bib rag, àsái bumí n fòr fig barà mpìrká mì ri sa ya big swàm níng, bá ya mì bu-à má ji ma bu-à má wa bàna rà?

⁵ Kó n fòr fig barà má zìg uwà zyun áyau mpìrká ri bàg Yesu jirà aku shì wàmí, ma aku nu kyann mì á kyonní ni bàna rà? Ai, wàníng í barà yann aswamká bu Yesu kádà ri sa áni. Wunzàká bu Shinn Luyí Yesu big shì sig ma uwà tinn. Bitrus má, shì sig ma wàwá tinn.

⁶ Asai wato yi ma Barnabas, yi íri ká má sa swàm ma vùyí jirà ayi díg buju, ama yann aswamká kádà níng, abig sa swàm ma vùbá bàna rà?

⁷ Kó ning taba fig hing byar-à soja má wa bàì bujuwá ma bàì jàwá àjirà aku yag nu kànn rà? Bàna. To mpìr-à ma ri tàg bu á da, kwá ji fig awan buká ku tàg sig níng bàna rà? Ai kwá ji sha. Kó mpìr-à ma ri za kyann bu apyagká, kwá wa fig myann bu apyagká bàna rà? Kwá wa sha.

⁸ Tò, jir soja-à níng, ma jir da-à níng, ma jir bu apyag za-à níng, mì ri zìg bi misali bar bu-à mpìr jíkwìnn má díg áyau swàmwá ni. Tò, í

barà shì sig áni áyau jir doka Shìdun ni tinn.

⁹ Big ba sig rag, “Wà nai ma ri sa ya àsàin da-à swàm, kada aku sìn dim nu naiwá bàna.” Ayau jí-r-à níng nì, Shìdun ri dǎng nai rà?

¹⁰ Kó ku ri dǎng yi mpìr jíkwìnn rà? Ai, ku ri dǎng yi mpìr jíkwìnn. Jír-à hi ri tiya yi rag, sànn hing mpìr-à ma nànn dà, big mpìr-à ri gib za, abig sìn kyinn barà bá díg, n má ji áni.

¹¹ Wà mpìr ma tàg hing swai bu, ku ri zìm aku díg zu kàng bu zyun áni. Barà yi tàg sig ning jir Shìdun níng, yá díg zu kàng fig bu zyun á byarná ni bàna rà?

¹² Wà mpìrká ma ri díg bu á byarná ni, sànn fig wà ayi díg káb nì bàna rà?

Ama yi sinn kà fig pìkyinnyí ayi díg bu á byarná ni bàna. Yi tib sig pìkyinn, jir kai bàna yi zìm fig ayi sa bu-à má sìn kàng jir Yesu Kristi mà sim bàna.

¹³ Ning yi hing mpìrká ri sa swàm á lu Shìdun ni ri díg bujubá áyau buká mpìrká ri zìg kwonn yag màhàn. To, mpìrká ri twìb swànn ya Shìdun bu má, big ri díg áyau wi-à big ri twìb swànn níng nì tinn.

¹⁴ To, í barà Shinn Luyí dang sig áni rag, mpìrká ma ri sa swàmwá, n ma ri dinya kyann mpìrká jírwá, sànn sig mpìrká abig ya big bu-à big ri zìm.

¹⁵ Kó barà Shìdun dang rag abig ya mpìrká ri dang kyann jírwá bu-à big ri zìm

ning, ama bumí ò vig fig ning bu bàna. Wasika-à mì ri ba ya ning ning, mì ri ba fig jirà aning ya mì bu zyun bàna. Wà má vig ning bu, òdíkà ò wu hing, jir kai bàna kada mpìr zyun aku dang rag ò vig sig ning bu á jir swàmmí ni bàna.

¹⁶ N kinn fig wà má gbar àshí á jir shinn swàmmí barà mì ri dang jir àjwár á shinn Yesu ni níng bàna. Swàm-à níng shi sig í dole ò sa. Wà ma dang fig jir àjwár-à níng bàna, má fig fig àjwár bàna.

¹⁷ N nìm ma sinn kà síg shinnmí ò á swàm-à hi ni, big nìm má wa mì bàì áni. Ama mì ri sa fig ma shinnmí bàna. Shìdun í àsàin-à sinn kà sig mì ò sa swàm-à hi.

¹⁸ To, wà ma dìg fig bàì swàmmí bàna, lada bu-à má dìg áni í kai rà? Lada swàmmí shí ò àjwár-à mì ri fig wà ma ri dinya mpìrká jir Yesu átai, ò du kà fig big jirà abig wa mì bàì áni bàna.

¹⁹ Kó barà mì í fàu mpìr bàna níng, ama ò sinn kàng sig shinnmí àràg mì í fàu kó ni bidim pár, jirà ò gbar bi mpìrká nìnànn nímá á byar Yesu.

²⁰ Sai-à mì ri dinya mpìr Yahudawaká jir Shìdun níng, ò sinn kàng sig shinnmí àràg mì í mpìr Yahudawa, jirà ò zìg bi big á byar Kristi. Sai-à ò dinya mpìrká ri bàg doka Musa, ò sinn kàng sig shinnmí àràg mì í mpìr-à ri bàg doka Musa, kó barà ò yì hing wà

doka-à hi bàna ma gbar á shinnmí ni níng. N sa sig àdòning jirà ò gbar bi pìkyinn mpìrká ri bàg doka, jirà ò zìg bi big á byar Kristi.

²¹ Wàning má, áyau mpìr Helenawaká ni, mì ri shi shumí àràg í big, mì ri bàg fig doka Musa bàna, jirà ò gbar bi pìkyinnbá á byar Yesu. Barà ò bàg fig doka Musa bàna níng, wàning tàg fig rag, ò fim rìghing doka Shìdun bàna. Mì ri bàg doka Kristi.

²² To, áyau mpìrká bir sànn fig kyinn bàna, ò kàng rìg àràg big, jirà ò gbar bi big á byar Yesu. A byar mpìrká ni bidim pár ò kàng rìg àràg big, jirà ò sa barà má gbar bi big á byar Yesu.

²³ Mì ri sa bu káníng bidim pár á dò jir shinn jir àjwar Kristi, jirà ò dìg pyib sèsàn áyau jir àjwár-à níng hi ni.

²⁴ Wà mpìr ma ri bàg Kristi, shi sig àràg barà big ri màg shàu. Wà ba ri màg shàu, mpìrká nìnànn nímá ri kà áni. Ama mpìr-à ma shàr kab sig, ku í àsàin-à má dìg bu á shàu-à hi ni. To, aning shàr shàu jirà aning ji.

²⁵ Mpìr-à ma ri zìm aku shàr yì shàu, kwá màg màg fig òirwá, má pànn samyib shinnwá tinn. Big ri sa àdòning mì ri dìg bu zyun-à má bai rìg. Ama yi ká yi ri bàg Yesu, yá dìg bu zyun-à má bai fig ábai bàna.

²⁶ Mì ri bàg fig Kristi átai àràg barà mpìrká ri shàr shàu átai níng bàna, mì ri

kar ngang jirà Kristi aku fig àjwármí.

²⁷ Mì ri pànn samyib dirmí jirà ní sa swàm áni. Mì ri pànn samyib shinmí, àjirà wà ma dinya kinn hing mpìrká jir Shìdun, Shìdun má ngang fig mì bàna.

10

Kada Mpìr Aku Sa Buki Bàna

¹ To, wunzámí big, mì ri zìm aning kyab pànn bu-à rì sa sig yàkúyí big ká rii bàg Musa. Shìdun kang sig big ma akwor. Big bidim pár, big wìm zu rìg áyau Zàn Ghàinshìn.

² Zàn-à níng ma akwor-à níng shi sig àràg í àsàinká wau sig big òr batisma, big kàng rìg mpìrká bu Musa áyau-à ni.

³ Bujubá, big bidim pár big ri ji buju zyun-à Shìdun ri ya big níng.

⁴ Zàpìr má, big bidim pár, big ri wa zàpìr zyun-à Shìdun ri ya big. Zàpìr-à níng big òr sig áyau abàn zyun ni, abàn-à níng hi í Kristi. Kristi rì nu kyann hing big á byar-à big ri yag.

⁵ Ama bidim pár, Shìdun fig fig àjwár ma kádà ninànn nímá áyaubá ni bàna. Ku gban rìghing big mà awún-à ni. Kibá yam gáfinn rìghing áni awín awín.

⁶ Wàníng ri tàg yi rag kada ayi wìm bu-à bibai àràg barà big rì wìm sig níng bàna.

⁷ Kada aning sa buki àràg barà mpìrká kádà áyaubá ni

rì sa sig níng bàna, àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, “Mpìr káníng ji buju n wa bu-à má pyann big, hár n dù nann zu, n gbìb jau.”

⁸ Wàníng má, kada ayi sa àyái àràg barà yàkúyí big rì sa sig níng bàna. Jir wàníng í bu-à sa mpìr dubu òr zyun agban sara áyaubá ni rì wu rìghing í àyúnn ízyun.

⁹ Kada ayi màg màg fig Shìdun ma bu bibaiká yi rì sa níng, àràg barà mpìrká kádà áyaubá ni sa sig níng bàna. Barà big sa sig àdòníng, í wà bushùwíká bi zwàm gban rìg big.

¹⁰ Kada aning sa àràg barà mpìrká kádà rì sa sig, n kig bu-à big rì zìm, big òr fig bàna. Hár wùn aswam zyun-à ri gban ki níng, bi n gban rìg big á shinn bu-à níng ni.

¹¹ To, bu-à Shìdun sa sig big á shinn bu bibaiká big ri sa níng, ku ri tàg yi bu áni. I wà big ba sig á tarkada Shìdun jir shinnyí, jirà ayi myàng yi bu-à ku ri zìm fig wà ayi sa bàna, jir kai bàna tàma-à níng barà yi shi sig á dunyaru níng, dunyaru ri nyàan vinn.

¹² Jir wàníng wà wù ma ri kyab rag buwú à sar gban hing á gbìb Shìdun, sái á pànn samyib shinwú jirà kada á kù bàna.

¹³ Buká ri màg màg fig ning bidim pár, í buká ri màg màg fig kó ni bidim pár á dunyaru. Shìdun í mpìr

gwangga, kwá fim fig ning bu aku màg màg fig ning wà má kab gbamná bàna. Sai-à bu ma màg màg fig ning, kwá ya ning gbam barà ná tib wann pikyinn, kwá sa gbìb-à ná zu áni.

14 Wunzámí big, jir wàning, kada aning sa buki bàna.

15 Ning í mpìr yar big. Aning kyab bu-à mì ri dinya ning níng, sàh hìng rà, kó sàh fig bàna rà?

16 Aning myàng. Sai-à yi ri ji buju wà kyab pànn Shinn Luyí áni, wùn kwài zyun-à yi ri yan Shìdun mà kàhi, wà yi ri wa áni níng, yi ri kwonn shinn ma àsà Yesu Kristi. Brodi-à yi ri ngir gáfinn mì ri ji níng, shi sig àràg yi ri kwonn shinn ma òr Yesu Kristi.

17 Brodi-à níng í akúnn òzyun, yi mpìr nìnnàn nímá yi ri ji. I barà yi shi sig í òr òzyun á byar Yesu Kristi ni tinn.

18 Aning myàng bu-à mpìr Israilaká rì sa sig. Sai-à ba ri twìb swànn ya Shìdun wi, big ri zwam. Barà big ri zwam wi-à níng shi sig àràg big ri kwonn shinnbá ma Shìdun.

19 Mì ri dinya fig ning rag, bu sinn kó bu-à big ri gib gban ya bu sinn, kinn hìng bu zyun bàna.

20 Ama yìr jír-à mì ri dinya ning í wàning: Bu-à mpìrká ri gib gban ya bu sinn níng, big ri ya fig Shìdun bàna, big ri gib gban yá wàuká. N zìm

fig aning kwonn shinn ma wàu bàna.

21 Wà na wa hìng bu á wùn kwài Shinn Luyí ni, ná wa sar fig wà á wùn kwài wàuká ni bàna. Wà na ji hìng brodi bu Shinn Luyí, kada aning ji bu wàuká bàna.

22 Yi ri zìm ayi sa bai kyinn Shìdun rà? Yi kab sig ku ma gbam rà?

23 Mpìrká káhi ri dang rag, bu-à ba sa bidim pàr íri bu-à òsàn. Ama bu bidim pàr íri bu-à òsàn bàna. Bu bidim pàr íri wà ri sa tag pikyinn bàna.

24 Kada mpìr aku kyab íri bu-à má sàh ya shinnwá bàna. Ama aku kyab jàuwá tinn.

25 Wà na ri zìm aning wann zwam wi-à big ri wann tafinn mà fir ati-à ni, to aning zwam, kada aning bib bàna, jirà kada aning kyab á kyinn ná ni rag shìshàr,

26 jir kai bàna big ba sig rag, "Dunyaruru ma buká shi sig áni bidim pàr, í bu Shìdun."

27 Wà mpìr-à ma ri bàg fig Yesu bàna ma bar ning rag, aning ji buju ma ku, wà na zìm hìng, aning yag ji, ama kada aning bib rag wàning í bu shìshàr rà, bàna.

28 Ama wà mpìr zyun ma dinya ning rag buju-à níng big ya sig bu sinn, to, kada aning ji bàna, aning fim jir shinn mpìr-à dinya sig ning níng, kada aku kyab jír á kyinnwá ni bàna.

29 Aning fim buju-à níng hi, ná wai í jirà ning ri kyab

á kyinn ná ni rag bai bàna, ama aning fim jir shinn barà mpìr-à níng dinya sig ning rag bai níng, jirà kada aku kyab jír bàna.

Mpìr zyun má dang rag, “Bu-à sa má fim buju-à níng hi á jir shinn bu-à jàumí ri kyab í jir kai rà?”

³⁰ Wà ma sa ya hing Shìdun ísoko á shinn buju-à níng hi, bu-à sa mpìr zyun má dang bai mì, í jir kai rà?”

³¹ Bu-à ná ji, ma bu-à ná wa, ma bu-à ná sa bidim pàr, aning wib Shìdun áni.

³² Aning shi shu barà ná sa mpìrká má kù fig bàna, kó Yahudawaká, kó mpìrká í Yahudawaká bàna, kó mpìrká ri bàg Yesu. Kada aning du kà big á gbìb zyun-à bá kù áni bàna.

³³ Aning sa àràg barà mì ri sa níng. Bu-à ma sa bidim pàr, mì ri zìm kó ni aku fig àjwár ma kàhi, mì ri kyab fig bu-à má sàñ ya mì awínmí ni bàna. Mì ri sa bu-à má sàñ ya kó ni, jirà aku wim zu.

11

¹ Aning bàg shumí àràg barà mì ri bàg shu Kristi níng.

Uwàkà Abig Bir Dim Shinnbá Sai-à Mpìrká Ma ri Kwonn Shinn Ma Ri Wib Shìdun

² Mì ri yan ning barà ning ri kyab pànn kyann mì, mì ri bàg buká n tåg sig ning níng.

³ Mì ri zìm aning yì rag mpìr-à shi sig shinn wunùkà í Kristi. Wunùkà shí ni shinn

uwàkà. Mpìr-à shi sig shinn Kristi bó, í Shìdun.

⁴ Wà wunù ma ri vig Shìdun áyau bìr mpìrká ni, kó wà kwa ri dang jir Shìdun, ma bir sig abishinn á shinnwá ni, ku ri sa Shinn Luwá Kristi yawari.

⁵ Uwà ma ri vig Shìdun kó wà kwa ri dinya mpìrká jir Shìdun, ma bir dim fig bu á shinnwá ni bàna, ku ri sa nùwá yawari. Má shi àràg ku wann kífinn sig jinnwá.

⁶ To, wà kwa bir dim fig bu á shinnwá ni bàna, ndíkà aku wann kífinn rìg jinnwá. Wà kwa myàng rag í bu zunái wà kwá wann jinnwá, ndíkà aku bir dim shinnwá.

⁷ Kada wunù aku bir dim shinnwá bàna, jir kai bàna Shìdun màmm sig wunù àràg í ku. Wunù ri tåg gbam Shìdun á dìrwá ni. Uwà bó, ku ri tåg gbam wunù.

⁸ Shìdun màmm zu fig wunù á dir uwà bàna, ama ku màmm zu sig uwà á dir wunù.

⁹ Ku màmm fig wunù jir shinn uwà bàna, ama ku màmm sig uwà jir shinn wunù.

¹⁰ Wàning í bu-à sa sàñ sig uwà aku bir dim shinnwá. Wàning ri tåg ku ri wib nuwá. Wà kwa sa hing àdòning, yann aswamká bu Shìdun mà wai má fig àjwár.

¹¹ Yi zyun-à yi ri bàg Shinn Luyí Yesu níng, yi yì hing wà uwà nìm ma bàna, wunù nìm bàna. Wunù nìm ma bàna, uwà nìm bàna tinn,

¹² jir kai bàna Shìdun màmm zu sig uwà á dir wunù, ama bidim pàr, uwà ri mà

wunù. Shìdun bó, ku shí nì byar-à kó kai bidim ri zu bi.

¹³ To, aning myàng. Sànn hìng uwà aku vig Shìdun, wà kwa bir dim fig bu á shinnwá ni bàna rà?

¹⁴ A myàngná ni, wà jinn wunù ma lor hìng wàni í bu zunái bàna rà?

¹⁵ Ama uwà wà jinnwá ma lor hìng, shwar sig ku wàni. Jinnwá shi sig àràg í bu-à bir á shinn.

¹⁶ Mpìr-à ma zìm fig jírmí níng bàna, to, ò bàna ma jír zyun. Kó mpìrká ri bàg Yesu má, big bàna ma jír zyun tinn. Yì ma big ri wib Shìdun í gbìb ñzyun.

Jir Buju-à Big Ri Kyab Pànn Yesu Ani

¹⁷ N shì sig ma jír zyun-à má tàg níng. N fig big rag sai-à níng ma ri kwonn í byar ñzyun ma ri wib Shìdun, wà barà níng nìm má sa bu òsàn níng, níng ri sa sòr bu bibai. A jir bu-à níng ni, í bu-à sa má yan fig níng bàna.

¹⁸ N fig big dinya mì rag sai-à na kwonn hìng shinn, níng ri kyab gàfinn àni kyau kyau. Mì ri myàng jír-à hi í àjai.

¹⁹ Níng ri kyab gàfinn jirà mpìrká abig yì ká shi sig ma gwangga áyauná ni rà? Bu-à níng ri sa sànn fig bàna.

²⁰ Sai-à níng ma ri kwonn shinn barà ná ji buju zyun-à níng ri kyab pànn Yesu áni, níng ri ji fig àràg barà sànn sig aning ji níng, bàna.

²¹ Bu-à sa ò dang àdòning, jir kai bàna káhi ri ji zìr

bujubá, ama káhi amor ri gban big, káhi ri wa pyann.

²² Níng bàna ma lu byar-à ná ji buju, má wa shin màhàn rà? Bu-à sa níng ri sa àdòning, níng ri zìm aning sa mpìrká ri bàg Kristi yawari rà? Níng ri zìm aning sa pànn mpìr ashiká zunái rà? Barà níng ri sa àdòning, má yan fig níng bàna.

²³ Bu-à mì ri tàg níng á shinn buju-à níng ri ji níng, í bu-à Shinn Luyí tàg sig mì. A fi-à bá wann tafinn Yesu áni níng, ku zìg brodi àkunn zyun,

²⁴ n sa Shìdun ísoko, n ngir sann gàfinn áni, n ya yann sukàwá big, n dang rag, “Brodi-à níng shi sig àràg í dirmí zyun-à má ya á dò shinn ná ni. Aning sa kyann àdòning barà ná kyab pànn kyann mì áni.”

²⁵ To, barà big ji kinn brodi-à hi àdòning, sái ku bi zìg wùn kwài zyun n rag, “Zàn-à níng shi sig àràg í àsámí zyun-à má zìg zu níng áyau bu pyèrná ni. Asámí ri tàg rag Shìdun má sa bu àpyú zyun-à ku gib sig nu rag kwá sa níng. Sai-à níng ma ri sa àdòning, aning kyab pànn kyann mì áni.”

²⁶ Sai-à níng ma ri ji brodi-à níng, ma ri wa zàn-à á wùn kwài-à níng ni, níng ri tìya mpìrká barà Shinn Luyí Yesu wu sig á jir shinn ná ni, hár àyúnn-à kwa kàng bi hìng.

²⁷ To, mpìr-à ma ji hìng brodi-à níng, ma wa hìng

zàn-à níng á gbìb-à sànn fig bàna, ku ri sa yá òr Yesu ma àsà wàníng bu pyìr.

²⁸ Mpìr-à ma ri zìm aku ji brodi-à níng kwonn ma zàn-à níng, aku màg byann ma òr wá, í wà aku zig brodi-à níng, aku ji ma aku wa zàn-à níng.

²⁹ Mpìr-à ma ji hing brodi-à níng, ma wa hing zàn-à níng, wà kwa kyab fig òr Yesu bàna, ku ri gbar bi yá shinnwá kwonn-à Shìdun má wà níng.

³⁰ Wàníng í bu-à sa mpìrká káhi áyau ná ni nìnnànn nímá òr bá lìlìb, káhi òr bá ri wa, káhi wu rìghing.

³¹ Wà ya màg byann hing òr yí mpyim, ma ri ji òr, Shìdun má wà fig yi kwonn bàna.

³² Wà Shìdun ma du kà yi á shwìn, ku ri tàg yi rag, ayi fim bu-à bibai sa, jirà kada ayi kà á kwonn-à kwá wà mpìrká kádà á dunyaru níng bàna.

³³ Jir wàníng sai-à na kwonn hing shinn barà ná ji buju zyun-à ná kyab pànn Yesu áni, aning shi kir jàuná, jirà aning ma big ji ábìr-à ni.

³⁴ Wà mpìr-à amor ma ri gban ku, aku shi aku ji ma bujuwá mà luwá ni, í wà aku bi í ni, jirà kada aku gbar bi ya shinnwá kwonn wà bàna. Jìrká wà dà níng, sai-à ma bi hing í wà má dāng ni.

12

Gbam-à Awun Shìdun Ri Ya Yi

¹ Ning wunzámí big, mì ri zìm òr dinya ning jír á shinn barà Awun Shìdun ri ya mpìrká gban abig sa yi swàm Shìdun, mì ri zìm aning yi barà shi sig áni.

² Ning yi hing sai-à ning kà fig ma á gbìb Kristi bàna, big ri tonn gban ning, mi ri gbar kyinn ná, ning ri wib bukiká zyun-à bàna ma yonki níng.

³ Jir wàníng mì ri dinya ning mpìr-à ma ri dang jír ma Awun Shìdun, kwá dang fig rag, “Shìdun màg gban hing Yesu” bàna. Walako mpìr-à ma dang rag, Yesu í Shinn Luwá, sai wà Awun Shìdun ma tiya hing ku.

⁴ To, yar-à Awun Shìdun ri ya mpìrká barà bá sa swàm áni, shi sig kim kim. Ama Awun Shìdun àsàin-à ri ya yar káníng, ku í òr zyun.

⁵ Swàm buká yá sa ya Shìdun shi sig áni kim kim. Ama Shinn Luyí àsàin-à yi ri sa ya ku swàm-à níng í òr zyun.

⁶ Gbìb barà mpìrká má sa swàm Shìdun shi sig áni kim kim. Ama bidim pár, í Shìdun òr zyun ya sig nì kó ni gbìb káníng.

⁷ Awun Shìdun ri tiya kó ni bu-à kwá sa jirà kó ni aku sa shang jàuwá ma kàhi.

⁸ Awun Shìdun ri ya mpìr zyun yar barà kwá dang jir Shìdun. Awun Shìdun ri ya mpìr zyun aku tàg yi byann jír òr zwaunká bu Shìdun.

⁹ Awun Shìdun ri ya mpìr zyun pikyinn bir barà kwá sa bu òr wà. Awun-à níng hi

ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má dàb gbam mpìr.

¹⁰ Awun Shìdun ri ya mpìr zyun gbam aku sa swàm bu mamaki. Ku ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má dang yì jìr Shìdun. Ku ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má gàfinn swàm Awun Shìdun, ma swàm wàu. Ku ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má dang yì nu jìr kim kim. Ku ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má dang vim bìr nu jìrká.

¹¹ Awun Shìdun ñzyun í àsàin-à ri ya gbam káníng bidìm pàr. Ku ri ya kó ni bidìm pàr bu-à ku ri zìm a wàníng sa yì.

Mpìrká Bu Kristi Shi Sig Ayau Dìr Nzyun

¹² Yì shi sig ma dìr ñzyun ama buká shi sig áni kim kim. Kó barà buká shi sig áni kim kim níng, ama í dìr ñzyun-à níng hi. To, í barà yì shi sig áni á dìr Kristi ni.

¹³ Wàníng má, í barà shi sig áni, mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, mpìrká zyun-à í fàu ma ká zyun-à í fàu bàna, yì bidìm pàr Awun zyun-à Shìdun wau sig yì dìr batisma ma kàhi níng, í Awun ñzyun jirà ayi shi bu ñzyun. Awun ñzyun-à níng hi, í wà zyun-à Shìdun ya sig yì.

¹⁴ Dìr í ñzyun, ama buká shi sig áni kim kim.

¹⁵ Wà bar nìm ma dang rag, “Bumí mì í vù bàna, ñ shi sig áyau dìr bàna.” Kó ku

nìm ma dang àdòníng, ama bidìm pàr ku shi sig áyau dìr-à ni.

¹⁶ Kó sung nìm ma dang rag, “Bumí mì í zu bàna, ñ shi fig áyau dìr-à ni bàna.” Ama bidìm pàr ku shi sig áyau dìr-à ni.

¹⁷ Wà dìr nìm ma íri zu, ku nìm má fig jìr á shinn rà? Kó nìm ma íri sung, ku nìm má fig swìnn bu á shinn rà?

¹⁸ Ama Shìdun sìnn sig buká kim kim áyau dìr àràg barà ku ri zìm.

¹⁹ Bu-à áyau dìr nìm ma í bu ñzyun, dìr nìm má shi rag áni rà?

²⁰ Kyau bu nìnànn níma shi sig áyau dìr, ama dìr í ñzyun-à níng hi.

²¹ Zu má dinya sar fig vù rag, “Bumí bu-à du mì ma wù bàna.” Shinn má dinya sar fig bar rag, “Bumí bu-à du mì ma wù bàna tinn.”

²² Buká zyun-à yì ri myàng rag big bàna ma gbam áyau dìr, wà big nìm ma bàna, dìr nìm bàna.

²³ Ayau dìryí ni, buká yì ri myàng kinn fig bu bàna níng, kab sig buká kádà áyau dìryí ni. Buká yì ri zìm fig mpìrká abig myàng bàna níng, í buká yì ri myàng kwonn ma kàhi wani.

²⁴ Buká yì ri zìm a mpìrká myàng ma zu níng, yì ri myàng kwonn fig ma kàhi bàna. Shìdun sìnn sig kyau buká yì ri myàng kinn fig bu bàna á dìryí ni níng jirà ayi wib big.

²⁵ Shìdun sa sig àdòníng, jirà kada á dìryí gàfinn bàna.

Ku ri zìm a kyau buká á òrìyí ni abig myàng kwonn ma bar òrìbá.

²⁶ Zyun áyau-à ni ma wa hing shwìn, kádà má wa shwìn tinn. Wà ba yan hing zyun, kádà má fig àjwár tinn.

²⁷ Ning bidim pàr, ning shi sig òrì Kristi. Kó ni bidim pàr shi sig í kyau áyau òrì Kristi ni.

²⁸ Ayau mpìrká ri bàg Kristi, Shìdun sinn ya sig kó ni swàm-à kwá sa. Wà wa zyun, ku sinn kà sig káhi abig shi yann aswam, wà wa pyànà í ká ri dang kyann jir Shìdun. Wà wa sara, í ká ri tàg jír wá. Asim káníng ni, ku ya sig káhi gbam barà bá sa bu mamaki, káhi ku ya sig big gbam barà bá dàb gbam mpìr dor. Ku ya sig káhi gbam barà bá sa shang mpìr. Káhi ku ya sig big gbam barà bá pànn kwonn samyib mpìrká. Ku ya sig káhi gbam barà bá dang nu jír kim kim.

²⁹ Yi bidim pàr, yi íri yann aswam bàna. Yi bidim pàr, yi íri mpìrká ri dang kyann jir Shìdun bàna. Yi bidim pàr, yi íri mpìrká ri tàg jir Shìdun bàna. Yi bidim pàr, yi íri mpìrká ri sa bu mamaki bàna.

³⁰ Yi bidim pàr, yi íri mpìrká ri dàb gbam mpìr bàna. Yi bidim pàr, yi íri mpìrká ri dang nu jír kim kim bàna. Yi bidim pàr, yi íri mpìrká ri dang vim bìr nu jír bàna.

³¹ Kó ni aku sinn pìkyinn

rag, Awun Shìdun aku ya ku gbam barà kwá sa bu-à kab sig bu káníng.

Ama má tiya ning gbìb zyun-à sànn kab sig bu káníng bidim pàr.

13

Azìm Kab Síg Nì Bu Káníng

¹ Wà ma dang yì hing nu jír kim kim, kó nu jir yann aswamká bu Shìdun mà wai, ama wà ma zìm fig jàumí zyun bàna, nu jírmí mì ri dang níng, bàna ma yìr, jírmí shi sig àràg mì ri mìb jag àsháu.

² Wà ma dang yì hing jir Shìdun, ma yì byann rìghing buká Shìdun sa sig wà mpìr má yì fig bàna, hár ma myàng yì rìghing buká nìnnànn ní má, ama wà ma zìm fig jàumí zyun bàna, òrì fòr fig bu bàna. Wà ma shi sig ma pìkyinn bir barà má dinya shinnewinn rag aku dù, kwá dù, ama ma bàna ma azìm á kyinnmí ni, òrì fòr fig bu zyun bàna.

³ Wà ma zìg buká òrì shi sig ma káhi, ma ya vinn rìg mpìr ashiká, kó wà ma rag, abig zìg òrìrmí abig twìb swànn rìg, ama wà ma bàna ma azìm á kyinnmí ni, má òrìg fig bu zyun bàna.

⁴ Anìng myàng bu-à azìm ri tàg. Mpìr ma shi sig ma azìm á kyinnwá ni, kwá sa muyar wàni. Kwá shi ma pìkyinn òrìsànn. Kwá sa fig akyib bàna, kwá gbar fig

àshí bàna, kwá gbar dù fig shinn bàna tinn.

⁵ Mpìr-à ma shi sig ma azìm kwá gbam fig sung bàna. Kwá zìm fig íri shin-nwá bàna. Kwá nànn fig mpìr àgùnn bàna. Kwá pànn fig mpìr á kyinn bàna.

⁶ Kwá fig fig àjwár ma bu bibaiká mpìrká ri sa bàna. Ama kwá fig àjwár ma bu òsàn.

⁷ Kwá sa pyann kàng fig bu-à mpìr ma sa ku bàna. Kwá bir pìkyinn á byar Shìdun. Kwá sinn pìkyinn rag jàuwá má sa bu-à òsàn. Bu-à ma dìg ku bidìm pàr, kwá tib wann pìkyinn.

⁸ Azìm má shi hár kinn kinn, má vinn fig ávinn bàna. Mpìr-à ma dang yì hing jir Shìdun, jír-wá ku dang yì sig níng má wam zu rìg. Mpìr-à ma dang yì nu jír kim kim, nu jír káníng má wam zu rìg tinn. Bu-à mpìr ma yì sig bidìm pàr, má wam zu rìg,

⁹ jir kai bàna bu-à yì yì sig tàma-à níng, yì yì kinn fig bàna. Jir Shìdun-à yì ri dang níng, yì yì kinn fig bàna tinn.

¹⁰ Ayúnn-à Shìdun má tìya hing yì buká bidìm pàr, ká yì yì vinn fig bàna níng, yá yì rìg.

¹¹ Sai-à mì í wùnshái, mì ri sa bu àràng í wùnshái. Jírmí mì ri dang í jir wùnshái. Mì ri kyab jír àràng wùnshái. Sai-à ò bi wài kinn rìghing, ò dà finn rìghing kyinn wùnshái-à níng.

¹² To, bu-à yì yì sig tàma-à níng, yì yì byann fig bidìm pàr bàna, jir kai bàna shi sig àràng yì ri myàng kà zuyí adìn zyun-à kyàr fig bàna. Ama á pyànn níng, yá myàng zu ma zu. Tàma-à níng ò yì sig bu áwai áwai. Sáí á pyànná-à níng, í wà má yì byann bu bidìm àràng bará Shìdun yì sig kyinnyí.

¹³ Bu sara káníng má shi kinn kinn: pìkyinn bir, ma kyinn sinn, ma azìm. Ayau bu sara káníng ni zyun-à kab sig bàna, í azìm.

14

Gbam Buká Ayau Mpìrká Ri Bàg Yesu

¹ Aníng zìm jàuná big, ma aníng sinn kyinn ná á gbam buká Awun Shìdun ri ya jir swàm Shìdun. Bu-à kab sig áyau bu káníng ni í jir Shìdun dang kyann.

² Wà mpìr ma dang hing nu jír zyun kim, zyun-à ku shwann fig bàna, ku ri dinya fig mpìr bàna, ku ri dinya Shìdun. I Awun Shìdun ri tìya ku jír-wá í ni, ama á byar mpìrká shi sig í jir atàm.

³ Ama mpìr-à ma dang kyann jir Shìdun, kàhi mpìr má fig yì, kwá sa shang big, kwá dang gbam big kyinn, kwá ya big àjwár.

⁴ Mpìr-à ma dang nu jír zyun kim, ku ri dinya kàng shinnwá ku áwinwá ni. Ama mpìr-à ma ri dang kyann jir Shìdun, ku ri sa shang mpìrká bu Yesu bidìm pàr.

5 Mì ri zìm aning dìg yar barà ná dang yì nu jír kim kim. Ama bu-à ò zìm kab sig bàna, mì ri zìm aning dang kyann jir Shìdun. Mpir-à ma ri dang kyann jir Shìdun, ku kab sig nì mpir-à ri dang nu jír kim kim, jir kai bàna bu-à mpir zyun-à ri dang nu jír kim kim níng ma dang sig, sái wà mpir zyun ma dang vim bìr hing, í wà mpirká má shwann yì bu zyun áni.

6 Wà ma bi á byarná ni ma dinya ning jír ma nu jír zyun kim, wà zyun-à ning fig yì fig bàna, jír-à ò dang sig níng má sa shang ning rà? Bàna. Sái wà ò ma ri dinya ning bu-à Shìdun tàg sig mì, kó ò ma ri dinya ning jír yar, kó ò ma ri dinya ning jír Shìdun, kó ò ma ri tàg ning jir Shìdun, wàning í bu-à má sa shang ning.

7 Bu káníng mì ri zìg bi ya ning misali áshinn buká bàna ma yonki, àràg shàm, kó garya, wà nàibá ma zu kyàr fig bàna, mpirká má fig yì yìr jonn-à rà? Bá fig yì fig bàna.

8 Wà sojaká ma winn zu kyàr fig yur bàna, jàubá má dù nann zu abig sîr gbam òr jir kànn nu rà? Bá sa fig bàna.

9 To, wàning í barà shi sig áni tinn, wà na dang jír ma nu jír zyun-à mpirká fig yì fig bàna, sáshinn bá fig yì yìr bu-à ning ri dang rà? Wà ba fig yì fig bu-à ning ri dang bàna, jír-à níng má shi àràg ning ri dang wìr kà á zàpir.

10 Ning yì hing áyau dun-yaru, nu jír shi sig áni nìnànn nímá, ama bidim pár big shi sig ma yìr.

11 Ama mpir-à ma dang nu jír zyun-à ò fig yì fig bàna, ku shi síg kyinn á byarmí ni, mì bó ò shi síg kyinn á byarwá ni tinn.

12 To, barà ning ri sa àtùtwài jirà aning dìg bu-à Awun Shìdun ri ya níng, aning yàn nu jír zyun átai bàna, aning yàn kab bu-à má tàg mpirká bu Yesu bu á kyinnbá ni, jirà abig bìr swàb kà pikyinnbá.

13 Wà mpir-à ma ri dang nu jír zyun kim, aku vig Shìdun rag a wàning tiya ku yìr bu-à ku ri dang níng, àjirà aku dinya mpirká.

14 Wà ma ri vig Shìdun ma nu jír zyun kim, í adìnmí ri víg nì, kyinnmí yì fig bu-à mì ri dang bàna.

15 To, í sa áshinn rà? Sànn hing í vig Shìdun ma kyinnmí ni ma adìnmí bidim pár. Má dài swàm yan Shìdun ma adìnmí kwonn ma kyinnmí tinn.

16 Wà wù ma ri swam yan Shìdun ma nu jír zyun kim, jàuwú zyun-à yì fig bàna níng, kwá sáshinn má zìm rag “aku shi àdòning” rà?

17 Kó wù ma ri yan Shìdun òsànn nímá ma nu jír-à hi, ama jàuwú má fig yì fig yìr bu-à wù ri dang bàna.

18 Mì ri sa Shìdun ísoko barà ò dang kab ning nu jír kim kim níng.

19 Ama áyau bìr mpirká bu Yesu ni, ò zìm kab sig í dang

jír àkunn swana, jirà abig yì byann bu-à mì ri dang, ma wà má dang jír nìnànn nímá ma nu jír zyun kim, mpìrká má fig yì fig bu-à mì ri dang bàna.

²⁰ Aning kyab jír sèsàn nímá. Kada kyinn ná aku shi àràg yann wùnshái bàna. Sái wà má í bu-à bibai, í wà aning sinn kàng shinn ná àràg ning í yann wùnshái. Ama buká kádà níng, kada aning shi àràg ning í yann wùnshái bàna.

²¹ Aning myàng. Big ba sig á tarkada Shìdun, big rag, “Mì Shìdun, má zig mpìrká ri dang nu jír kim kim, jirà abig dinya mpìrká bumí jírmí, ma nu kim kim. I kyìnnká má dinya mpìrká bumí jírmí í nì. Ama bidìm pàr bá gbam sung, má fig fig jírmí bàna.”

²² To, wà mpìr Kristi zyun ma ri dang nu jír zyun kim, ku ri dang àjirà jír-à hi aku tiya mpìrká ká bàg fig Yesu bàna, gbam Shìdun. Ku ri dang fig jirà aku tàg mpìrká ri bàg Yesu bàna. Ama wà ku ma ri dang jir Shìdun, ku ri dang jirà mpìrká ri bàg Yesu abig fig byann bu áni.

²³ Wà ningká ning ri bàg Yesu na kwonn shi sig í byar nzyun barà ná wib Shìdun, wà ning bidìm pàr, ning ma ri dang nu jír kim kim, mpìr zyun-à fig fig jir Yesu bàna, kó mpìr zyun-à ri bàg fig Yesu bàna, wà kwa myàng barà ning ri sa àdòning, kwá rag í ǹsáng ri sá ning nì.

²⁴ Ama wà kwa kà, ma fig na ri dang jir Shìdun barà kwá fig byann, jír-à hi má vim bìr pìkyinnwá, hár má tiya ku bu-à bibai-à ku sa sig.

²⁵ Bu bibai-à ku ri kyab á kyinnwá ni níng, kwá dang zu rìg á myann, kwá fim bu bibai-à ku ri kyab á kyinnwá ni. Kwá bìnn kir wann á jìnn nì, má wib Shìdun. Kwá dang rag Shìdun shi sig áyauná ni àjai.

Mpìrká Ri Bàg Yesu Abig Sa Bu Abibir

²⁶ To, wunzámí big, shinn jírmí níng, sai-à na kwonn hing í byar nzyun barà ná wib Shìdun, kó ni shi sig ma bu-à kwá sa. Mpìr zyun má dài jonn. Mpìr zyun má tàg jir Shìdun. Mpìr zyun má dang bu-à Shìdun tiya sig ku. Mpìr zyun má dang nu jír zyun kim, jàuwá zyun má dang vim bìr yìr bu-à ku ri dang. Aning sa bu káníng bidìm pàr ábibir barà má sa gbam pìkyinn mpìrká ri bàg Yesu.

²⁷ Mpìrká ma dang nu jír zyun kim, to, kada abig wam zu mpìr pyànà kó sara, ma abig d́áng ni bàna. Zyun ma ri dang, a zyun shi ma akim, í wà a mpìr zyun dang vim bìr nu jír-à hi. Big bidìm pàr abig sa yà zu rìg àdòning.

²⁸ Wà mpìr zyun-à má dinya byann ning yìr jír-à hi ma bàna áni, mpìr-à ri dang nu jír zyun kim níng, aku pànn shi akim, ma aku dang á kyinnwá ni, ku ma Shìdun m̀pyànà.

29 To, mpìr pyàna kó sara abig dang jir Shìdun. Mpìrká dà níng abig fig byann bu-à mpìr sara káníng ri dang níng, wà ma í jir àjai.

30 Mpìr-à ma ri dang jir Shìdun, wà Shìdun ma tiya hing mpìr zyun bu àpyú, to zyun-à ri dang jír-wá níng aku pànn shi ma akim.

31 Ning bidim pár, aning dang jir Shìdun zyun, zyun, zyun, jir-à kó ni aku fig ma aku shwann bu áni, ma àjir-à a jír-à hi gbar gbam ku pìkyinn.

32 Mpìr-à Shìdun ma ya sig ku gbam barà kwá dang jir Shìdun, ku shi sig ma gbam-à kwá shi kir, jir-à abig ya ku pyù aku dang jír-wá.

33 Shìdun ri zìm fig mpìr aku sa swàm-wá shan shan bàna. Ku ri zìm mpìr aku sa swàm ábibir.

A byarká ni bidim pár, byar-à mpìrká bu Yesu ma ri kwonn shinn,

34 uwàkà abig pànn shi akim, kada abig dang jir bàna, jir kai bàna big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, uwàkà abig shi mpìr wib.

35 Wà uwà ma shi sig ma jir bib, sái aku bib nuwá á lu-à ni. Kada aku bib á sai-à mpìrká ma ri wib Shìdun bàna, jir kai bàna í bu zunái.

36 Kó ning zìm fig jírmí níng bàna rà? Ning ri kyab rag jir Shìdun zu bi sig á byarná ni rà? Kó ning ri kyab rag jir Shìdun fòr yag fig á byar mpìrká kádà ni bàna sái íri ning rà?

37 Wà mpìr zyun ma ri kyab rag ku í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun, kó wà Awun Shìdun ma ya sig ku gbam, aku yì rag bu-à mì ri ba ya ning níng, í jir Shìdun.

38 Wà kwa zìm fig bàna, aning zu rig áyauwá ni.

39 To, wunzámí big, áyau bu òsàn káníng bidim pár, sái aning yàn kab barà ná dang yì jir Shìdun. Ama mpìr-à ma dang nu jír zyun kim, kada aning kan dim ku bàna.

40 Bu-à na sa bidim pár, aning sa ábibir bar gbìb-à sànn sig.

15

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

1 Wunzámí big, mì ri zìm ní kyab pànn ya ning jir àjwár-à ò rì dinya sig ning níng. Ning rì zìm hing, n bir hing pìkyinn áni ngbam níma.

2 A jir shinn jir àjwár-à níng ni, Shìdun zìg zu rìhing ning á bu pyìrná ni, wà na shi sig ma pìkyinn bir ngbam níma á jir Shìdun. Wà ma níma bàna, ning fig sig jir àjwár-à níng átai.

3 Jir àjwár-à ò fig sig á shinn Yesu Kristi ni níng, í wà zyun-à ò dinya sig ning. Jír-à níng sànn kab sig kó wà áni bidim pár. Jír-à níng ri tàg yi rag, Yesu Kristi wu sig jir shinn bu pyìryí, àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni níng.

4 Big jì ku, áyau su sara Shìdun gbar dù nann zu

kàng ku ma yonki àràng barà big ba sìn n sig á tarkada Shìdun.

⁵ Sái ku bi tàg shinnwá á byar Bitrus, n bi tàg shinnwá á byar yann aswamwá big dwib agban pyàna níng.

⁶ I wà su zyun ku bi tàg shinnwá á byar mpìrká ri bàg ku, big kab hing dari swana. Ayau mpìr káníng ni, kádà shi sig ma áni. Kádà wu rìghing.

⁷ To, ku tàg shinnwá á byar Yakubu, hár n bi tàg jakàng shinnwá á byar yann aswamwá big ni bidim pár.

⁸ Barà ku tàg kinn rìghing shinnwá á byar mpìr káníng bidim pár, í wà ku tàg shinnwá á byarmí ni. Kó barà ò kinn fig bu bàna níng, ò kà áyaubá ni tinn.

⁹ Ai, ò shi sig àràng mì í wùnshái áyau yann aswamká buwá ni bidim pár. N fòr fig wà bá dang rag, mì í wùn aswamwá bàna, jir kai bàna wàri níng mì ri ya mpìrká ri bàg ku shwìn wàni.

¹⁰ Ama Shìdun ma àsànwá ku ya sig mì swàm-à níng. Hár bu-à ku sa sig mì níng, kàng fig bu átai bàna. Bumí ò sa swàm sa sa sa, hár ò sa kab yann aswamká kádà í ni. Ama ò sa fig ma shinnmí bàna, í àsàn Shìdun shi síg ni á kyinnmí ni.

¹¹ To, ama yi bidim yi ri dang jirwá níng, kó ma í mì, kó ma í big ma ri dinya ning jir Shìdun, bidim par í bu òzyun. Yi bidim par yi ri dang jir òzyun á shinn Yesu

Kristi ni zyun-à ning bir sig kyinn áni níng.

Barà Mpìrká Wu Rìghing Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

¹² To, í bib ning. Barà Kristi dù nann zu kàng rìghing mà amir-à ni, àràng barà yi ri dinya kyann mpìrká níng, bu-à sa mpìrká kádà áyauná ni ri dang rag mpìr má dù nann zu kàng fig bàna, í jir kai rà?

¹³ Wà nìm má àràng barà ning ri dang rag, ki má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna níng, ai Kristi nìm má dù nann zu kàng fig ma yonkiwá bàna.

¹⁴ Wà Kristi nìm ma dù nann zu kàng fig bàna, jir-à yi ri dinya ning níng, nìm í jir átai. Pìkyinn birná nìm bàna ma yir.

¹⁵ Wà Kristi nìm ma dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, nìm má shi àràng yi ri gim òsáng á jir Shìdun ni, barà yi ri dang rag, Shìdun gbar dù nann zu rìghing Yesu mà shar amir-à ni ma yonki níng.

¹⁶ Ning yì hing wà mpìrká wu rìghing níng nìm má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, to, Shìdun nìm má gbar dù nann zu fig Yesu ma yonki bàna.

¹⁷ Wà Kristi nìm ma dù nann zu fig bàna, pìkyinn birná nìm bàna ma yir. Hár tàma-à níng ning nìm shi sig áyau bu pyìrná ni.

¹⁸ Mpìrká ri bàg sig Yesu ká wu sig níng, big nìm jànn ká kinn rìghing.

19 Wà pìkyinn biryí á byar Kristi nìm má í jirà yá dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, ashiyí nìm má kab bu kó ni bidìm pàr.

20 To, yi yì hing í àjai big gbar dù nann zu kàng rìghing Kristi ma yonki. Ku shí nì wà kà pyànn áyau mpìrká má dù nann zu kàng ma yonki.

21 Byar-à ki bi sig níng, ki bi sig á dò jir bu-à bibai-à mpìr zyun sa sig níng. Byar-à yi dīg sig gbìb-à yá dù nann zu kàng ma yonkiyí má, yi dīg sig á byar mpìr zyun ni tinn.

22 Barà yi bidìm pàr yi ri wu ki á jir shinn bu bibai-à Adamu sa sig, í barà yá wìm zu á jir shinn Yesu ni tinn.

23 Kó ni má dù nann zu kàng áyau su-à Shìdun gib sig níng. Zyun-à dù nann zu sig wà kà pyànn-à níng, í Kristi. Ká má dù nann zu ásimwá ni níng, sái ká shi sig mpìrká buwá. Shìdun má gbar dù big á sai-à Yesu má kàng bi kàng.

24 Sai-à ba dù nann zu rìghing, í wà byar shu dun-yaru má vinn. A sai-à níng hi, Kristi má shi shinn kó kai bidìm pàr. Kó kùr, kó àgbam, kó wàu, bidìm pàr kwá sinn kann káníng agang, má zìg kùr má ya ká á vù tawá Shìdun ni.

25 Shìdun sinn kà sig Kristi aku na kùr, kwá gbar tìg wann rìg ká ri ngàng wàníng bidìm pàr, má sinn kà big á mìr bar wàníng ni.

26 Bu-à kwá gbar tìg wann

wà kinn shinn-à níng í ki.

27 Shìdun sinn sig kó kai bidìm pàr á mìr bar wàníng ni, àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni. Yi yì hing Shìdun sinn fig shinnwá á mìr bar Kristi ni bàna. Buwá ku í àsàin-à sinn kà sig bu bidìm pàr á mìr bar Kristi ni, kwá shi fig á mìr bar Kristi ni bàna.

28 Wà Shìdun ma sinn kà gban rìghing kó kai bidìm pàr á mìr bar Kristi ni, í wà Kristi ma shinnwá, kwá sinn kà shinnwá á mìr bar Shìdun ni, jirà Shìdun aku shi shinn kó kai bidìm pàr.

29 Wà mpìr nìm ma dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, bu-à sa mpìrká ri wau dir batisma jir shinn mpìrká ká wu rìghing í jir kai rà? Yìrwá nìm í kai rà?

30 Wà mpìrká wu rìghing nìm má dù nann zu kàng fig bàna, bu-à sa yi ri wann tafinn kyann shinnyí, mi ri dang jir Shìdun, í jir kai rà?

31 Su ma su mì ri wa shwìn àràg má wúwu jir shinn Yesu. Bu-à sa mì ri dinya ning barà mì ri wa shwìn àdòníng, í jirà mì ri fig àjwár á shinn ná ni jirà ning ri sa swàm ma jir Shinn Luyí Yesu Kristi.

32 Sai-à n mà finn swann Afisa ni, mì ri gbìb shùr ma mpìrká big shi sig ma kyinn àzwànn. Shi àràg mì ri gbìb shùr big wi awúnká ri pànn mpìr. Wà Shìdun nìm ma ri gbar dù nann zu fig mpìr mà amir-à ni bàna, buká n sa sig níng, nìm bàna ma yìr. Wà mpìr nìm ma

dù nann zu kàng fig bàna, nìm má sàns kab ayi jì buju, ayi wa shin, ayi fig ájwár á dunyaru, jìr kai bàna yá wu rìg akìn hár kinn kinn.

³³ Kada aning zìm abig tonn gban ning bàna. Ning fig hing kó? Wù mpìr kyinn sisàn, wa ri bàg òr ma mpìr-à bibai, wù má, wá kàng mpìr-à bibai tinn.

³⁴ To, aning kà kàng á akironá ni, aning bàg gbìb Shìdun ábibir, kada aning sa kàng bu-à bibai bàna. Mpìrká kádà áyauná ni yì fig Shìdun bàna. Mì ri dang àdòning jirà a zunáì pànn ning.

Dir Apyú Zyun-à Yá Dìg Nìng Barà Má Shi Ani

³⁵ To, mpìrká kádà ri bib rag, “Mpìr-à ma wu rìghing, bá gbar dù nann zu kàng ku ma yonki á shinn rà? Iri òr-à bá gbar dù nann zu kàng mpìr ma kàhi í wà áni rà?”

³⁶ Kai, jìr bibná bàna ma yìr. Aning myàng. Wà mpìr ma tàg hing bu á da-à ni, sáì wà yìrwá ma swàr hing, í wà àpyú ri nga nann zu ni.

³⁷ Bu-à wá tàg á jìnn ni, kó amaun, kó za, ama à tàg sig í yìrwá, à tàg fig maiwá bàna.

³⁸ Shìdun ri yá nì bu-à ri nann zu áni òr òr-à ku ri zìm. Kó wà áni shi sig buwá kim kim.

³⁹ Kó àràg wi má, big shi sig ma òr kim kim. Mpìr jìkwinn shi sig ma òr wá kim, wì awún shi sig ma òr wá kim, ayinnbu má shi

sig ma òr wá kim, jái á zàpìr-à ni má shi sig ma òr wá kim.

⁴⁰ To, buká mà wai, òr bá shi sig kim. Buká á jìnn ni, òr bá shi sig kim. Nsònn buká shi sig mà wai shi sig kim ma wà á jìnn ni.

⁴¹ Ayúnn shi sig ma nsònnwá kim. Sònn-à shi sig ma buwá kim tinn. Asuswirká má shi sig ma bigbá kim tinn. Ayau bar òr big asuswirká ni má, big shi sig áni kim kim.

⁴² To, wàning í barà má shi áni tinn, á sai-à Shìdun má gbar dù nann zu mpìrká big yonki. Òr mpìr-à big jì kà sig ku mà amìr-à ni níng, ri swàr rìg. Ama wà zyun-à bá gbar dù nann zu kàng ku ma kàhi níng, má swàr fig áswàr bàna.

⁴³ Sai-à big ri jì kà rìg òr-à níng, ku bàna ma gban. Nsònnwá bàna áni. Ama wà zyun-à bá gbar dù nann zu kàng ku ma kàhi níng, má shi ma gban. Má shi shèrà nímá.

⁴⁴ Òr zyun-à big ri jì níng, kàhi í bu dunyaru. Wà bá gbar dù nann zu kàng mpìr ma kàhi níng í òr àpyú zyun-à Awun Shìdun ri ya mpìr. To, barà yì shi sig ma òr zyun-à má swàr rìg níng, yì yì hing Shìdun má ya yì òr zyun-à má swàr fig bàna.

⁴⁵ Barà big ba sig á tarkada Shìdun ni, big rag, “Mpìr-à big rì mà m jag sig níng, í Adamu, ku shi sig ma yonkiwá.” Ama Adamu zyun-à ásim níng, buwá ku

shi sig nì mpìr àsàin-à ri ya yonki, mpìr-à níng hi í Yesu.

⁴⁶ Dìr-à Awun Shìdun ri ya níng, bi jag fig nì bàna, ama í bu zyun-à ri swàr níng bi jag sig nì, í wà bu Awun Shìdun bi sig ásim.

⁴⁷ Adamu zyun-à bi jag sig níng, big màm sig ku ma jànn. Adamu zyun-à bi tib ku níng, bi sig mà byar Shìdun ni mà wai.

⁴⁸ Dir mpìrká bidim pár shi sig àràg í dir Adamu zyun-à Shìdun màm sig ma jànn. Mpìrká ri bàg Kristi bá dìg dir zyun-à mà wai àràg bu Kristi.

⁴⁹ Aràg barà dìryí zu sig swai nzyun big mpìr-à á dunyaru níng, í barà dìryí má zu kàng àràg bu mpìr zyun-à bi sig á byar Shìdun ni níng.

⁵⁰ To, ning myàng hing kó? Dìr-à íri wi ma àsà má fòr fig barà kwá kà á byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna. Bu-à ri wúwu má dìg sar fig bu zyun-à ri shi kinn kinn bàna.

⁵¹ Aning fig jír-à níng. I jír zyun-à Shìdun rì tàmm sig. Ayauyí ni, káhi má wu fig bàna. Ama yi bidim pár, Shìdun má vim bìr rìg dìryí.

⁵² Barà yì ri shi, mpìr ri mikab zu, mi ri pù fim níng, í barà yá fig bá winn yur-à wà kinn shinn-à àni tinn. Wà ba winn hing, í wà Shìdun má gbar dù nann zu mpìrká rì wu sig níng ma dir àpyú zyun-à má shi kinn kinn. Yi mpìrká shi sig ma àni ma yonki níng, dìryí má vim bìr rìg tinn.

⁵³ Dìryí zyun-à ma swàr rìg níng, má vim bìr kàng rìg zyun-à má shi kinn kinn. Dìryí zyun-à ri wu níng, má vim bìr kàng rìg zyun-à má wu fig áwu bàna.

⁵⁴ Sai-à dìryí ma vim bìr kàng rìghing, ya wu fig rag ki bàna, í wà bu-à big ba sig á jir Shìdun níng má shi àràg barà big ba sig n rag, "Shìdun gbam kan rìghing ki."

⁵⁵ "Ki má gban fig rag mpìr bàna.

Wù ki, gbamwú má shi rag àni rà?"

⁵⁶ Ki ri dìg gbamwá á byar bu pyìr-à yì ri sa níng. Bu pyìr bó ri dìg gbamwá á byar doka.

⁵⁷ To, buyí yi kab sig gbam ki á jir shinn Shinn Luyí Yesu Kristi ni. Ayi yan Shìdun jir wàning.

⁵⁸ To, barà shi sig àdòning, sái aning sar gbam, ning wunzàmi big, aning yag mà pyànn ma swàm Shinn Luyí Yesu, kada bu zyun aku tir ning bàna, jir kai bàna ning yì hing bu-à ning ri sa jir shinnwá níng, má shi fig í bu átai bàna.

16

Jír á Shinn Bài-à Mpìrká Bu Shìdun Ri Kwonn

¹ To, jír á shinn bài-à ning ri kwonn jirà ná sa shang mpìrká bu Shìdun á jànn Yahudiya, aning sa àràg barà ò dinya sig mpìrká bu Shìdun á jànn Galatiya.

² Kó wane àyúnn Ladi aning sinn kwonn bài. Kó ni

aku tinn zu bi bu-à ku dìg sig áyau su sùmpyànn, ma aku zìg bi. Ama kada aning shi kir mì, wà ma bi hing, í wà aning kwonn bu íni bàna.

³ To, wà ma fòr bi hing, má ya mpìrká ká ning shig zu sig níng wasika, jirà abig zìg yag bàì-à ning kwonn sig níng, mà Urushalima.

⁴ Wà ya myàng má sànn kab síg nì, ñ yag tinn, to, í wà yi big má yag zyun.

Bu-à Bulus Má Sa Mà Pyànn

⁵ To, má bi á byarná ni, ama sai wà ma yag rìghing mà jànn Makidoniya, í wà má bí ni.

⁶ Ama mì ri myàng kó má shi nonn á byarná ni hár sai wà sònnon wàu ma wam zu rìghing, í wà ná sa shang mì á kyonnmí wà mà pyànn.

⁷ N zìm fig wà ñ myàng ning ñ wam zu kíni bàna. Wà Shìdun ma zìm hing, má shi nonn á byarná ni.

⁸ Má shi ma á finn swann Afisa hár àyúnn buki zyun-à big ri bar Pentikos,

⁹ jir kai bàna Shìdun ya sig mì pyù barà má sa swàm ùwài níma áyág. Swàm Shìdun ri yag mà pyànn. Ama mpìrká kàhi nìnànn níma ri zìm abig kan dim mì.

¹⁰ Wà Timoti ma bi fòr hing á byarná ni, aning pànn samyib ku. Kada aku shàr zìnn kó títi níma bàna. Ku má, ku ri sa swàm Shinn Luyí, àràg barà mì ri sa níng tinn.

¹¹ Kada a mpìr myàng rag Timoti kinn fig bu bàna. Aning sa shang ku á kyonnwá ni, ma aning dwim kàng bi ku ítau á byarmí ni. Mì ri shi kir ku, ku ma wunzàkà kádà níng.

¹² Bu wunzàyí Apolos bó, ñ vig ku rag aku yag kwonn ma wunzàkà kádà, jirà aku yag myàng kà ning. Ama ku myàng, ku dìg fig ma pyù barà kwá bi á byarná ni tàma-à níng bàna. Sáì wà kwa dìg hing pyù, í wà kwá bi má myàng kà ning.

Jír-à Wà Kinn Shinn

¹³ To, buná aning myàng kwonn ma shinn ná, aning sar gbam áyau pìkyinn birná á byar Yesu. Aning wim kyinn. Aning tib bàg barná.

¹⁴ Bu-à ná sa bidim pár, aning sa ma kyinn azim.

¹⁵ Ning yì hing Istifanas ma mpìrká buwá big. Big í mpìrká kà jag sig gbìb Yesu á jànn Akaya. Big du kà hing shinnbá rag bá sa shang mpìrká ri bàg Shìdun.

¹⁶ To, íri mpìrká ri sa swàm àdòníng, mì ri zìm aning fig bu-à ba dinya ning, ma aning wib jìrbá. Ká ma ri sa swàm àdòníng, aning fig jìrbá tinn.

¹⁷ N fig hing àjwár barà Istifanas ma Fartunatas ma Akaikas bi á byarmí ni, jir kai bàna big sa ya hing mì bu-à ning dìg fig pyù-à ná sa ya mì bàna.

¹⁸ Big sa mì bu-à pìkyinnmí jwar áni, àràg

barà big rì sa jwar sig ning pìkyinn ná. Iri mpìrká àdòning, big fòr hing wà ayi yan big.

¹⁹ Mpìrká ri bàg Yesu á jànn Asiya big ri bib kà ning. Akila ma wàwá Biriskila má, big ri bib kà ning bib bib á zìnn Shinn Luyí Yesu ni. Mpìrká ri kwonn shinn, mi ri wib Shìdun á lubá ni, big ri bib kà ning tinn.

²⁰ Mpìrká ri bàg Yesu áyag bidìm pàr, ri bib kà ning.

Aning bib kà bar òrná, bib bib.

²¹ Mì Bulus, ò ba síg ò jír-à níng. Mì ri bib kà ning.

²² Mpìr-à ma zìm fig Shinn Luyí Yesu bàna, a Shìdun ya ku nài ya. Shinn Luyí, á bí.

²³ Asàn Shinn Luyí Yesu aku shi kwonn ma ning.

²⁴ Mì ri zìm ning wàni, jir kai bàna á gbìb Yesu Kristi yi bidìm pàr yi í bu òzyun.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KORINTI Wà Wa Pyàna

Bulus ba ya mpìrká mà Korinti wasika wà wa pyàna á sai-à mpìrká káhi áyau mpìrká ni ri dang bai ku, mi ri gbìb shùr á shinnwá ni. Bulus tiya big rag ku ri zìm big. Ku ri zìm abig jùn kwonn kàng. Mpìrká káhi dang rag ku í wùn aswam Yesu Kristi bàna. Ama ku dinya káníng rag ájai ku í wùn aswam Yesu Kristi. Bulus dinya mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti abig ya bàì jirà abig shang mpìrká ri bàg Yesu Kristi mà Yahudiya, ká zyun-à amor-à ri gban big, big ri wa shwìn nìnànn nímá.

Bulus Bib Kà Mpìrká

¹ Mì Bulus zyun-à Shìdun zìm sig rag, ò shi wùn aswam Yesu Kristi, mì ma wunzàyi Timoti, yi ri ba ya ning wasika-à níng, ning mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti kwonn ma mpìrká bu Yesu mà jànn Akaya.

² Mì ri vig Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig ya ning àsàn, kwonn ma pìkyinn na tag.

Bulus Sa Shìdun Isoko

³ Ayi sa Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi ísoko. Ku ri myàng ashiyí, mi ri sa jwar pìkyinnyí tinn.

⁴ Bu-à ma dìg yi bidim pár, ku ri sa jwar pìkyinnyí jirà ayi sa jwar pìkyinn mpìrká ri wa shwìn kim kim àràg barà ku ri sa jwar pìkyinnyí níng.

⁵ Barà yi ri wa shwìn àràg bu Kristi níng, í barà Shìdun ri sa jwar yi pìkyinn áni á jir shinn Kristi ni tinn.

⁶ Wà ya wa shwìn, yi ri wa jirà ayi sa jwar pìkyinn ná, ma aning wìm zu. Wà Shìdun ma sa jwar pìkyinnyí, wàníng ri tàg rag Shìdun má sa jwar pìkyinn ná. Kwá sa aning sa muyar, barà ná tib wann pìkyinn á jir shwìn-à yi ma níng ri wa.

⁷ Yá fim fig pìkyinn biryí á òrná ni bàna, jir kai bàna barà níng ri wa shwìn àràg barà yi ri wa níng, í barà Shìdun má sa jwar pìkyinn ná áni àràg barà ku ri sa jwar pìkyinnyí níng.

⁸ Wunzàyi big, yi ri zìm ayi kyab pànn ya ning shwìn-à yi rì wa sig á jànn Asiya, shwìn-à hi rì kab hing gbamyí, pìkyinnyí rì gib rìghing, yi rì yì fig rag yá wìm zu bàna.

⁹ Yi ri kyab rag big wà sig kwonn barà bá gban rìg yi. Wàníng sa sig àdòníng jirà kada ayi sinn kyinnyí á gbamyí ni bàna, sái bu-à Shìdun àsàin-à ri gbar dù nann zu ki níng, ma sa.

¹⁰ Ku í àsàin-à gbar kyag zu sig yi á fòr zyun-à yi nìm má wu ki áni. Kwá gbar kyag zu yi, yi ri bir pìkyinn rag kwá gbar kyag zu kyann yi àdòníng.

11 Aning vig shang yi Shìdun áni àràg barà mpìrká kádà nìnnàn nímá ri sa, àjìrà a Shìdun zìm avigyí, ma aku sa sànn ya yi. I wà mpìrká nìnnàn nímá má sa Shìdun ísoko á jir shinnyí ni.

Bulus Wà Vim Bìr Kàng Jìrwá á Shinn Bu-à Ku Ri Zìm Aku Sa

12 Bu-à sa yi ri gbar àshí níng, í jìrà pìkyinnyí ri tìya yi rag yi ri shì shu òsàn á dunyaru. Shuyí ma níng í shu pìkyinn òsàn, àràg barà Shìdun ri zìm. Yi ri tonn gban fig mpìr bàna. Yi ri sa fig swàm ma yar zyun-à yi shì sig ma kàhi níng bàna, yi ri sa ma gban àsàn-à Shìdun ya sig yi.

13 Buká yi ri ba ya ning bidim pár, íri buká ná jangga má fig kyàr samyib. Mì ri kyab ná jangga má fig kyàr samyib wàni.

14 Tàma-à níng, níng yì gban fig bu bidim bàna. An-ìng yì gban rìg buká mì ri tàg níng, jìrà àyúnn-à Shinn Luyí Yesu ma kàng bì hing, ná gbar àshí á shinnyí ni, yi má, yá gbar àshí á shinn ná ni tinn.

15-16 Sai-à rì níng, mì ri kyab rag na myàng hing mì, ná fig àjwár, í bu-à sa mì ri zìm ñ bì á byarná ni kàun pyànà, jìrà ñ sa shang ning kàun pyànà. Mì ri zìm ñ bì á byarná ni sai-à má yag mà Makidoniya, ma sai-à má kàng bì. I wà ná sa jag mì á kyonnmí má yag mà Yahudiya.

17 Sai-à rì níng, barà mì ri kyab rag má bì á byarná ni, barà ñ bì fig bàna níng, níng ri kyab rag mì ri dang jìr nu pyànà rà? Kó níng ri kyab rag, ñ shì sig àràg mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna, ká ri dang jir rag “nn”, á pyànn big rag “bàna” níng rà?

18 Barà Shìdun ri dang vim bìr fig nu bàna níng, í barà jìr-à yi dinya sig níng níng, yi dang vim bìr fig nu bàna tinn.

19 Yesu Kristi wùn Shìdun wà yi ma Silas ma Timoti dinya sig níng jìrwá níng, ku ri dang vim bìr fig nu bàna tinn. Bu-à kwa dang bidim pár, shì rìghing.

20 Nu-à Shìdun gib ya sig mpìr bidim pár, ku ri sa á gbìb Yesu ni. Wàníng í bu-à sa yi ri dang rag “Aku shì àdòning”, yi ri swam yan Shìdun á jir shinn Kristi.

21 Shìdun í àsàin-à ri sinn kà yi ma níng ayi yi rag yi shì sig áyau Kristi. Ku í àsàin-à shig zu sig yi, n sinn kàng sig yi mpìrká buwá.

22 Ku kyag sig yir á dìryí ni rag yi í mpìrká buwá. Ku wìr kà ya sig yi Awunwá á pìkyinnyí ni jìrà ayi yi rag kwá ya yi buká ku gib ya sig yi nu níng.

23 Shìdun í àsàin-à yì sig kyinnmí. Bu-à sa ñ bì fig á Korinti bàna níng, í jìrà ñ zìm fig ñ sa pànn níng zunái bàna.

24 Yi ri du kà fig níng ma gban rag aning bìr pìkyinn bàna, jir kai bàna níng ri bìr

pìkyinn ngbam nímá. Bu-à yi ri sa bàna, yi ri sa swàm ma ning jirà aning fig àjwár.

2

¹ To, n kyab á kyinnmí ni rag má bi fig rag á byarná ni bàna, jirà a pìkyinn ná bai bàna.

² Wà ma sa bai hing pìkyinn ná, mpìrká má sa jwar rag mì pìkyinn níng bàna, sái íri ningká n sa bai sig ning pìkyinn níng.

³ Wàning í bu-à sa n rì ba ya sig ning wasika n dinya sig ning bu-à ná sa. N yì hing rag ná sa àjai. N zìm fig ningká ning nìm má sa jwar pìkyinnmí níng, aning sa bai sòr mì pìkyinn bàna. N yì hing rag wà ma fig hing àjwár, ning má ná fig àjwár.

⁴ Sai-à n ba ya sig ning wasika níng, n ba ya síg ning ma pìkyinn bai, ma jír kyab, ma zàn mín. N ba fig jirà aning bai pìkyinn bàna, ama í jirà aning yì barà mì ri zìm ning wàni.

Aning Yafa Ya Mpìr-à Sa Sig Bu Pyìr

⁵ Mpìr-à gbar bi sig pìkyinn bai-à níng, ku gbar bi ya fig íri mì áwinmí ni bàna, ama ku gbar bi ya sig ning bidim pár.

⁶ Wab tag-à ning nìnànn nímá ning wab tag sig ku níng, màg rìghing.

⁷ Tàma-à níng aning yafa ya ku, ma aning dang gbam ku kyinn, jirà kada a òr wá wu tag, ma aku fim gbìb Shìdun bàna.

⁸ Jír wàning, mì ri vig ning aning tìya ku rag hár tàma-à níng ning ri zìm ku wàni.

⁹ Yir wasika zyun-à n rì ba ya sig ning níng, í jirà mì ri zìm n màg màg fig ning, wà ning ma ri wib bu-à mì ri dinya ning.

¹⁰ Wà na yafa ya hing mpìr, mì má n yafa ya rìghing ku tinn. Wà bu-à má yafa ya ku ma shi sig áni, má yafa ya ku á pyànn Kristi ni. Má sa àdòning á jir shinn ná ni.

¹¹ Má sa àdòning jirà kada a Shaitan kab yi bàna, jir kai bàna yi yì hing yarwá ku ri sa.

Pìkyinn Bulus Na Tag Wann Fig Bàna

¹² Sai-à n yag mà Taruwasa rag ma dang jír àjwár Kristi níng, n myàng hing barà Shinn Luyí pù ya sig mì pyù.

¹³ Ama pìkyinnmí na tag wann fig bàna, jir kai bàna n òg fig wunzámí Titus màhàn bàna. Yi big mpìrká màhàn dwim gáfinn òr, í wà n dù n yag mà Makidoniya.

Mpìrká Bu Yesu Má Gbam Kan Shaitan

¹⁴ Yi ri sa Shìdun ísoko barà ku ri tìya yì gbìb á ò shinn Kristi ni barà yá kab gbam Shaitan. A ò shinn barà yi ri dang jir Kristi, Shìdun ri sa mpìrká ri fig jír wá àràg barà swinn bu òsàn ri ning kàng kwìb byar.

¹⁵ Barà yi ri dang jir Kristi níng, á byar Shìdun ni yì shi sig àràg í swinn bu òsàn á

byar ká má wìm zu, ma ká má wìm zu fig bàna.

16 A byar mpìrká má wìm zu níng, jíryí shi sig àràg í swìnn bu òsàn má ya yonki. Ama á byar mpìrká má wìm zu fig bàna níng, jíryí shi ya sig big àràg í swìnn bu-à má gban rig big. Mpìr-à kinn sig barà kwá dang jir Shìdun àdòníng í ni rà?

17 Mpìrká káhi nìnànn nímá ri dang jír jirà a mpìrká ya big bu. Ama yi ri sa fig àdòníng bàna, jir kai bàna yi í mpìrká bu Kristi. Yi ri dang jír wá ma pìkyinn ñzyun, jir kai bàna Shìdun í àsàin-à ri swam yi ayi dang jír wá.

3

Mpìrká Ri Sa Swàm Bu Nu Àpyú Zyun-à Shìdun Gib Sig

1 Ning ri myàng rag yi ri gbar àshí rà? Ning ri zìm abig ba dinya ning wasika rag, yi mpìr sisàn rà? Kó ning ri zìm aning ba wasika rag, yi mpìr sisàn rà? Ning ri zìm aning sa àràg barà mpìrká káhi ri sa bigbá níng rà?

2 Ning ma shinn ná, ning í wasika zyun-à má dinya mpìrká jír á shinnyí ni. I wasika big ba sig á pìkyinnyí ni. Kó ni má fig yì.

3 Mpìrká má myàng ning àràg í wasika zyun-à Kristi ba sig ma shinnwá n ya sig á vùyí ni. Wasika-à hi ku ba fig ma zàn bu-à big ri ba bu áni bàna, ama ku ba sig

ma Awun Shìdun á pìkyinn mpìr.

4 Yi ri dang wàníng, jir kai bàna Kristi tàg sig yi barà ya bir pìkyinn á byar Shìdun.

5 Yi kinn fig barà yá dang rag yi sa yì hing swàm-à níng bàna. Gbam-à yi ri sa ma káhi níng, í Shìdun ya síg yi ni.

6 Barà Shìdun gib ya sig mpìrká nu àpyú níng, ku ya sig yi gban rag ayi dinya mpìrká jír nu àpyú-à ku gib sig. Nu-à ku gib sig í doka bàna, í jir Awunwá. Doka má gban mpìr, ama Awun Shìdun má ya mpìr yonki.

7 Big ba sig doka mà shinn abàn. Asai-à Shìdun ya mpìrká dokawá níng, ku wìr wann bi àyarwá, kó barà doka-à hi ri gbar bi ki níng. Ayar-à níng sa munnpyànn Musa yar wàni, kó barà àyar-à hi ri wam zu rá wam zu níng, mpìrká myàng sar fig munnpyànnwá bàna.

8 Barà àyar Shìdun tàg sig shinnwá á sai-à Shìdun ya sig mpìrká doka, zyun-à ri gban mpìr káníng, àyarwá zyun-à kwá tàg á jir nu àpyú-à ku gib ya sig mpìrká á byar Awunwá níng, má kab wàri níng.

9 Barà àyar Shìdun bi á jir doka zyun-à ri gban ki níng, àyarwá zyun-à má wann bi á jir nu àpyú-à ku gib sig wà má pinn zu mpìr níng, má shi áshinn rà?

10 Ayar zyun-à Shìdun ri wìr wann bi sig á sai-à ku ya sig mpìrká doka níng, kinn

fig bu bàna, jir kai bàna àyar zyun-à má wann bi kwonn ma nu àpyú zyun-à Shìdun gib sig níng, má ya mpìr yonki.

¹¹ Wà ba sinn kàng hing doka zyun-à má wam rìg níng bu ùwài, jir àjwár zyun-à má shi kinn kinn níng, má wài káb ni.

¹² Barà yi yi hing rag nu àpyú-à Shìdun gib sig níng má wam zu fig bàna, í bu-à sa yi wim pìkyinn, mi ri dang jír wá.

¹³ Yi shi fig àràg Musa zyun-à zìg jà n bir mùnnpyànnwá ma kàhi, jirà kada a mpìr Israilaká myàng barà àyar-à níng ri wam zu rá awam zu níng bàna.

¹⁴ Pìkyinnbá wu rìghing. Hár tàma-à níng, sai-à big ma ri jangga jir Shìdun, jà-à níng hi ri bir dim kyinnbá. Big ri kyab yi byann fig bu-à big ri jangga bàna. Mpìr má wan zu sar fig bàna, sai wà kwá bi hing á byar Kristi.

¹⁵ Hár tàma-à níng, sai-à big ma ri jangga doka Musa, jà-à níng hi ri bir dim big kyinn.

¹⁶ Ama wà mpìr ma vim bìr bi hing á byar Shinn Luyí Yesu ni, í wà jà-à níng má zu á kyinnwá ni.

¹⁷ Shinn Luyí shi síg nì Awun. Byar-à Awunwá shi sig màhàn, mpìrká má shi yàn finn òr.

¹⁸ Yi mpìrká ri bàg Shinn Luyí Yesu, yi shi fig á zu àkúnn bàna. Mùnnpyànný shi sig àràg í adìn ri tàg àyar

Shìdun. Shinn Luyí shi síg nì Awun, Awunwá ri vim bìr swàb kà tim yi ayi shi àràg ku.

4

Dìryí Shi Sig Aràg í Par Jànn

¹ Shìdun myàng ashiyí, ku bar sig yi jirà ayi dinya mpìrká jir àjwárwá. Yá fim fig swàm-à níng bàna.

² Yi ri sa fig bu atàm ma bu zunái bàna. Yi ri tonn gban fig mpìr bàna. Yi ri fim fig jir Shìdun mi ri dang fig bu zyun kim bàna. Yi ri dang dikina íri jir Shìdun á yiyar-à ni. Yi ri shi shuyí mi ri shàr Shìdun, jirà kó ni ma myàng hing yi, kyinnwá má dinya ku rag yi í mpìr Shìdun.

³ Wà jir àjwár-à yi ri dang níng ma shi sig í bu atàm, kàhi shi síg bu atàm á byar mpìrká ri kà gbìb ajànn.

⁴ Big ri bir fig pìkyinn á byar Kristi ni bàna, jir kai bàna Shaitan kùr dunyaru-à níng, sa wu rìghing pìkyinnbá. Ku zìm fig abig myàng àyar jir àjwár á shinn Kristi ni bàna. Kristi shi sig àràg í Shìdun.

⁵ Wà yi ma ri dinya ning jir Shìdun, yi ri dinya fìg níng jír á shinnyí ni bàna, yi ri dinya ning jír á shinn Yesu Kristi ni, barà ku í Shinn Luyí níng. Yi í fàuná á jir shinn Yesu ni.

⁶ Shìdun àsàin-à dang sig rag àyar aku yar zu á fi-à ni níng, ku í àsàin-à sinn kà sig àyarwá á pìkyinný ni,

jirà ayi myàng àyarwá zyun-à ri ya mpìr yar, wà mpìr má yì barà Shìdun wai sig áni, àràg barà yi myàng sig á munnpyànn Kristí ni.

⁷ Yi bàna ma gbam shinn òrìyí. Òrìyí shi sig àràg par jànn. Bu òsànká Shìdun ya sig yì, wà yì shi sig ma kàhi níng, shi sig àràg yì shi sig ma kàhi á par jànn, jirà mpìrká abig myàng gbam Shìdun.

⁸ Mpìrká ri ya kyann yi shwìn, ama yi fim fig swàm-à yi ri sa níng bàna. Pìkyinnyí shi sig áwai áwai, ama yi fim fig pìkyinn biryí bàna.

⁹ Mpìrká nìnànn nímá ri zib yì, ama Shìdun fim fig yì bàna. Mpìrká dab yì dab dab, ama yì wu fig bàna.

¹⁰ Mpìrká ri kar ngang kyann yi jirà abig gban rìg yì àràg barà big gban sig Yesu. Barà yi shi sig ma yonki hár tàma-à níng, wàníng ri tìya mpìrká rag Yesu shi síg á shinnyí ni.

¹¹ Yi mpìrká shi sig ma yonki níng, yi ri wann tafinn kyann shinnyí á dò shinn Yesu ni, jirà mpìrká abig myàng shu Yesu á òrìyí ni.

¹² Yi ri wann tafinn kyann shinnyí jirà aning òg yonki.

¹³ Big ba sig rag “N bir hing pìkyinnmí, í bu-à sa mì ri dang níng.” Yi má, í barà yi bir sig pìkyinnyí á jir Shìdun ni tinn, í bu-à sa yi ri dang níng.

¹⁴ Yi yì hing rag Shìdun zyun-à gbar dù nann zu sig Yesu ma yonki níng, kwá

gbar dù nann zu yi tinn. Kwá zìg yi kwonn ma ning, má sinn kà á pyànn Yesu ni.

¹⁵ Wàníng bidim pár í jir shinn ná, jirà àsàn Shìdun aku kyann yà zu rìg á byar mpìrká nìnànn nímá, jirà abig sa ya Shìdun ísoko, ma abig swam yan ku.

Pìkyinn Bir á Byar Shìdun

¹⁶ Jir wàníng í bu-à sa yi ri wu tag fig òrì bàna. Kó barà òrìyí ri kwor níng, ama su big su, kyinnyí ri vim bìr kyann àpyú.

¹⁷ Shwìn títì-à yi ri wa tàma-à níng, má wam zu rìg. Shìdun ma ya yì bu òsàn ùwài nímá wà zyun-à má wam zu fig bàna.

¹⁸ Yi ri sinn fig pìkyinnyí á bu-à mpìrká ri myàng bàna, sai buká mpìrká ri myàng sar fig bàna. Buká mpìrká ri myàng má á zu níng wam zu rìg, ama buká mpìrká ri myàng fig á zu bàna níng, má shi hár kinn kinn.

Yá Òg Òrì Apyú Mà Wai

5

¹ Yi yì hing rag òrìyí zyun-à yi shi sig áni tàma-à níng má shi fig hár kinn kinn bàna, jir kai bàna shi sig àràg í apig. Wà òrìyí ma wim wann hing, yá òg òrì àpyú mà wai zyun-à Shìdun sinn ya sig yì. Òrì-à hi má shi hár kinn kinn.

² Jir wàníng, í bu-à sa yi ri sa àtùtwài jirà ayi òg òrì àpyú mà wai, àràg barà yi ri wìr já àpyú níng.

³ Wà ya dìg hing dir àpyú mà wai, má shi àràg yi wìr sig ja àpyú. Yá shi fig íri awun átai bàna.

⁴ Barà yi shi sig áyau apig-à níng ni, zyun-à í dirí wà yi shi sig mà kàhi á dunyaru níng, yi ri sa àtùtwài barà yá dìg dir àpyú. Yi ri sa fig jirà ayi wu bàna, ama yi ri sa jirà ayi dìg dir àpyú mà wai. Wà ya dig hing dir àpyú mà wai, yonki má mann kà rig ki.

⁵ Shìdun mà m sig yi jirà aku zìg yag yi mà wai ma aku ya yi dir àpyú. Ku gib sig nu rag kwá sa àdòning. Ku ya sinn sig yi Awunwá jirà ayi yi rag kwá sa bu-à ku dang sig.

⁶ Jir wàning yi ri gbam kyann pìkyinn. Yi yì hing rag barà yi shi sig ma áyau dir-à níng ni níng, yi shi kwonn fig ma big Shinn Luyí Yesu á byarwá ni bàna.

⁷ Shuyí í shu pìkyinn bir, í shu zu myàng bàna.

⁸ Yi shi sig ma pìkyinn gbam. Sà n sig ayi fim dir-à níng, ma ayi shi mà luyí ni mà wai mà byar Shinn Luyí ni.

⁹ Ama àtùtwài bu-à yi ri sa á kyinnyí ni bàna, yi ri zìm ayi sa jwar pìkyinn Kristi, kó wà ya shi sig áyau dir-à níng ni, kó wà ya shi sig ma byarwá ni mà wai.

¹⁰ Yi bidim pár, yá shi á byar-à Yesu má wà kwonn, jirà kó ni aku dìg bu-à ku rì sa sig, kó wà sisàn, kó wà bibai, sai-à ku rì shi sig á dunyaru.

*Barà Mpir Má Jùn Kwonn
Ma Shìdun á Jir Shinn Yesu*

¹¹ Barà yi yì hing rag yi ri shà Shìdun níng, í bu-à sa yi ri kar zìng mpìrká abig bàg Yesu. Shìdun yì hing barà kyinnyí shi sig áni. Mì ri kyab rag ning má, ning yì hing mì á kyinn ná ni tinn.

¹² Yi ri gbar ya fig ning àshí bàna. Yi ri sa jirà aning dìg gbìb-à ná gbar àshí á shinnyí ni, ma aning dang tir mpìrká ri dang kyann jír á nu átai, ama big yì fig bu-à á pìkyinn mpìr bàna níng.

¹³ Wà ya shà nsàng, yi ri shà jir shinn Shìdun. Wà ya shà rag bàna, í jir shinn ná.

¹⁴ Azim-à Kristi zìm sig yi níng, í àsàin-à pànn gbam sig yi. Wàning í bu-à sa, yi yì hing rag barà mpìr zyun wu sig á dò shinn mpìrká ni bidim pár níng, shi sig àràg big wu kwonn sig ma ku tinn.

¹⁵ Ku wu sig dò shinn mpìrká bidim pár, jirà mpìrká shi sig ma yonki níng, abig shi rag shu àràg barà kyinnbá ri zìm bàna, ama abig shi shu àràg barà mpìr zyun-à wu n dù nann zu kàng sig ma yonki dò shinnbá níng, ri zìm.

¹⁶ Jir wàning, tàma-à níng yi ri sinn kàng fig rag mpìr á sim rag ku kinn fig bu bàna. Kó barà yi rì sinn kàng sig Kristi rag ku kinn fig bu zyun bàna níng, ama tàma-à níng yi ri sa fig àdòning bàna.

¹⁷ Mpìr-à ma kwonn hing shinnwá ma Kristi, ku shi sig

àràg big màmm kàng sig ku àpyú. Ku shi fig rag àràg wàrà bàna. Ku kàng rag hing mpìr àpyú.

¹⁸ Wàníng bidim párr, í Shìdun zyun-à jùn kwonn sig shinnwá ma yi á jir shinn Kristi ni níng, sa síg nì. Ku ya sig yi swàm rag ayi gbar bi mpìrká a káníng jùn kwonn ma ku.

¹⁹ Ku ri zìm ayi dinya mpìrká rag ku jùn kwonn rìghing ma big á jir shinn Kristi ni. Ku yafa rìghing mpìrká bu bibai-à big sa sig. Ku sinn fig rag á kyinnwá ni bàna. Ku ya sig yi swàm rag ayi gbar bi mpìrká abig jùn kwonn ma ku.

²⁰ Yi í yann aswamká bu Kristi. Barà yi ri vig mpìrká rag abig bi jùn kwonn ma Shìdun níng, shi sig àràg í Shìdun ri vig nì. Yi ri vig níng á zìnn Kristi ni, aning bi jùn kwonn ma Shìdun.

²¹ Kristi bàna ma bu pyìr, ama Shìdun sinn kàng ku àràg ku í mpìr bu pyìr á jir shinnyí ni. Barà yi kwonn sig shinn ma Kristi níng, í bu-à sa ku sinn kàng sig yi mpìr sisàn á pyànn Shìdun.

6

¹ Barà yi ri sa swàm ma Shìdun níng, yi ri vig níng kada aning zìg kàng àsàn Shìdun àràg í bu átaì bàna.

² Shìdun dang rag,

“N fig hing jírwú á sai-à n sa ya sig wù bu sisàn níng.

Ayúnn-à n pinn zu wù áni níng, n sa shang hing wù.”

Mì ri dinya níng, tàma-à níng í sai-à Shìdun má sa ya mpìr bu òsàn. Jàná-à níng í àyúnn-à Shìdun má pinn zu mpìr.

³ Yi zìm fig á mpìr zyun kà á gbìb ajànn á jir bu zyun-à yi ri sa bàna. Yi ri zìm mpìrká abig myàng swàmýí í swàm òsàn.

⁴ Bu-à ya sa bidim párr yi ri tiya mpìrká rag yi í fàuká bu Shìdun. Yi ri tib wann pìkyinn sai-à yi ri wa shwìn, ma sai-à mpìrká ma sa yi bu-à bibai, ma sai-à ya bàna ma bu.

⁵ Mpìrká dab yi gbar, big kìg yi á tonn fi, big kwonn dab yi, yi sa swàm sa sa, yi na fig aná bàna, amor gban yi gban gban.

⁶ Yi ri tiya mpìrká rag yi í fàuká bu Shìdun á jir pìkyinn kyìkyàryí ni, ma yaryí, ma pìkyinn tibyí, ma kyinn ajunyí, ma barà Awun Shìdun ri kyann kwonn ma yi, kwonn ma barà yi ri zìm mpìrká,

⁷ ma jir àbyannyí yi ri dang, kwonn ma gban Shìdun. Asànyí shi sig àràg í buká big ri nu kànn ma kàhi, wà zyun-à yá pànn vù pyànà má nu pinn zu shinnyí ma kàhi.

⁸ Su zyun mpìrká ri wib jíryí, su zyun big ri sa yi yawari. Su zyun big ri tìr ya yi jír, su zyun big ri swam yan yi. Big ri myàng yi àràg yi í agim òsàng big. Ama yi

í mpìrká ri dang jír àbyann.

⁹ Big ri sinn kàng yi shi rag big yì fig yi bàna, ama big yì hing yi. Big ri sinn kàng yi àràng yi shi sig íri awain átai, ama yi shi sig ma yonki. Big dab yi dab dab, ama big gban sar fig yi bàna.

¹⁰ Big ri sa bai yi pìkyinn, ama yi ri fig àjwár. Big ri myàng yi àràng yi í mpìr ashi, ama yi ri sa mpìrká nìnànn nímá ri dìg bu. Big ri myàng yi àràng yi bàna ma bu, ama kó kai bidim pár í buyí.

¹¹ Mpìrká á Korinti, yi dinya kyàr rìghing ning bu bidim pár. Yi tàmm fig ning bu zyun á kyinnyí ni bàna.

¹² Yi ri tàg rag yi ri zìm ning wàni. Ama ning í àsàinká ri tàg rag ning ri zìm fig yi bàna.

¹³ Mì ri dinya ning tàma-à níng àràng ning í yanká bumí. Aning zìm yi àràng barà yi ri zìm ning. Aning tiya yi rag ning ri zìm yi.

Kada Aning Kwonn Shinn Ma Mpìrká Rì Bàg Fig Yesu Bàna

¹⁴ Kada aning kwonn shinn ma mpìrká ri bàg fig Yesu bàna. Mpìr kyinn sísàn má sa sar fig swàm ma mpìr kyinn bibai bàna. Ayar ma fi má sa kwonn sar fig swàm í byar nzyun bàna.

¹⁵ Kristi ma Shaitan má kwonn sar fig nu bàna. Bu-à má kwonn mpìrká ri bàg Yesu ma ká ri bàg fig ku bàna níng, bàna.

¹⁶ Bu-à má kwonn lu Shìdun ma buki níng bàna.

Yi í lu Shìdun, àràng barà ku ma shinnwá ku dang sig rag, “Má shi kà áyau mpìrká bumí ni.

Má kyann kyonn ma big.

Bá wib mì Shìdunbá. Bá shi mpìrká bumí.”

¹⁷ Shìdun dang sig rag,

“Aning zu áyaubá ni. Aning gáb òr ma big.

Kada aning sa bu-à má í bu jín bàna, àjirà ñ pànn ning vù pyàna.

¹⁸ Má shi taná. Ná shi yanká bumí, wunù ma uwà bidim pár.

Wàníng í bu-à Shìdun àsàin-à kab sig kó kai bidim pár, dang sig.”

7

¹ Ning mpìr azìmmí big, barà Shìdun gib ya sig yi nu káníng níng, ayi pànn sa myib shinnyí, kada ayi sa bu-à má sa bai òryí ma kyinnyí bàna. Ayi shi shu kyikyàr, ma ayi shàr Shìdun.

Bulus Fig Ajwár Barà Mpìrká Zìg Jìr Yesu

² Aning tàg rag ning ri zìm yi. Yi sa fig mpìr bu-à bibai bàna. Yi sa bai fig mpìr bàna. Yi lir ji fig mpìr bàna.

³ N dang fìg wàníng rag ning sa sig bu-à bibai bàna. Mì ri dang àràng barà ò rì dinya sig níng rag, yi ri zìm ning wàni níng. Kó ya wu, kó ya shi sig ma yonki, yá gáb fig òr bàna.

⁴ Mì ri zìm jìrná wàni. Mì ri gbar àshí ma ning wàni. Kó barà mì ri wa shwìn níng, pìkyinnmí gban hing

wàni. Pìkyinnmí ri jwar wàni.

⁵ Sai-à yi bi á jànn Maki-doniya, yi kyann yàn finn fig òr bàna. Yi ri wa shwìn kim kim. Big gbìb yi shùr. Yi ri shàr zinn wàni á pìkyinnyí ni.

⁶ Shìdun àsàin-à ri sa tag wann pìkyinn mpìrká òr bá ri wu tag níng, ku sa tag wann pìkyinnyí, barà ku tìr bi Titus á byaryí ni níng.

⁷ Pìkyinnyí na tag fig íri jirà yi myàng Titus níng bàna, ama kwonn ma barà ku dinya sig yi rag ning dang gbam hing ku pìkyinn. Ku dinya hing yi barà ning ri sa àtùtwài aning myàng mì, ma barà ning ri bai pìkyinn á jir shinnmí ni, ma barà ning ri kà numí. Mì ri fig àjwár wàni.

⁸ Wasikamí zyun-à ò ba ya sig ning wà jijag níng, barà ò fig big rag wasika-à hi sa wu tàg hing ning òr níng, ò kyab kàng rag òndikà ò nìm ba fig bàna. Ama tàma-à níng ò myàng barà ò ba sig níng sànn hing.

⁹ Tàma-à níng, mì ri fig àjwár. Mì ri fig fig jirà wasika-à hi sa wu tag sig ning òr níng bàna. Ama mì ri fig àjwár barà òr wu tagná sa ning vim bìr sig á bu pyìrná ni. Pìkyinn bainá í Shìdun sa sig òr aning sa àdòning. To, jir wàning, yi sa fig ning bu-à bibai bàna.

¹⁰ Pìkyinn bai zyun-à Shìdun ma sa sig òr, má sa mpìr aku vim bìr á bu pyìrwá ni, jirà a Shìdun pinn

zu ku. Pìkyinn bai zyun-à Shìdun ma sa sig òr, í bu átai bàna. Ama pìkyinn bai zyun-à Shìdun ma sa sig òr bàna, ri gbar bi ki.

¹¹ Aning myàng barà pìkyinn bai-à Shìdun sa sig ning bai sig níng, sinn kà sig ning áyau gbìb òsàn. Ning ri sa rag swàm ma kyinn òzyun. Ning ri sa àtùtwài jirà aning dang pinn zu shinn ná. Ning dù sig kyinn á jir bu-à sa sig áyauná ni. Ning ri shàr Shìdun. Ning ri sa àtùtwài jirà aning jùn kwonn ma mì. Ning ri zìm aning sa bu òsàn. Ning ri zìm aning wab tàg mpìr-à sa sig bu-à bibai níng. Ayau bu-à níng ni, ning zu rìghing áyau laifi.

¹² Kó barà ò rì ba dwim ya sig ning wasika níng, ò ba fig jir shinn mpìr-à sa sig bu bibai-à níng bàna. N ba fig jir shinn àsàin-à big sa sig ku bu bibai-à níng bàna tinn. N ba sig jirà aning yi barà ning ri zìm yi á pyànn Shìdun ni.

¹³ Jir wàning í bu-à sa pìkyinnyí gbam hing wàni.

Iri jirà pìkyinnyí gbam sig níng bàna, ama kwonn ma barà yi myàng Titus fig sig àjwár níng, yi má, yi fig hing àjwár tinn. Ku dinya yi barà ning sa, ku wor fig rag awor bàna.

¹⁴ N yan ning á pyànnwá ni rag ning sànn hing. Ning ya fig mì zunái bàna. Barà bu-à yi ri dinya ning bidim pàr í àjai níng, í barà bu-à yi ri dinya Titus á shinn ná

ni, í àjai tinn.

¹⁵ Ku ri kyab pànn barà ning rì shà sig ku, n pànn sig ku vù pyànà, mi ri wib jírwá, kwonn ma barà ning rì sinn kàng sig ku àràg í mpir ùwài níng. Jir wàníng ku ri zìm swàb kà ning wàni.

¹⁶ Mì ri fig àjwár wàni, jir kai bàna ning kinn hing barà má sinn pìkyinnmí á dìrná ni.

8

Bulus Tàg Mpirká Barà Bá Ya Vù

¹ Wunzàyí big, yi ri zìm aning yì àsàn-à Shìdun sa ya sig mpirká ri bàg Yesu mà Makidoniya.

² Big wa shwìn ùwài nímá. Ama bidim pár pìkyinnbá ri fig àjwár wàni. Kó barà big í mpir ashi níng, big ri ya vù wàni.

³ N yì hing big ya sig bu-à gbambá fòr sig. Bu-à big ya sig níng, kab wà gbambá fòr sig. Big ya sig ma pìkyinn nzyun, mpir du kà fig big nì ma gbam bàna.

⁴ Big vig yi rag ayi ya big pyù tinn jirà abig sa shang mpirká bu Shìdun mà Yahudiya.

⁵ Big sa bu-à kab wà barà yi ri kyab rag bá sa. Big ya jag ma shinnbá á byar Shìdun. I wà big ya shinnbá á byaryí ni, àràg barà Shìdun zìm sig.

⁶ Barà Titus í àsàin-à sa jag sig swàm bu ya-à níng, í bu-à sa yi vig ku rag aku yag mà

byarná ni, ma aku sa bànn rìg swàm-à níng.

⁷ Ning kab sig nì mpirká bidim pár áyau bu káníng ni, àràg pìkyinn bir, ma jir Shìdun dang, ma yar, ma àtùtwài-à ning ri sa wà ná sa shang mpir, ma barà ning ri zìm yi wàni níng. Jir wàníng, yi ri zìm aning kab kó ni áyau swàm bu ya-à níng ni tinn.

⁸ Mì ri dù kà fig ning ma gbam rag aning sa àdòníng bàna. Ama mì ri tiya ning barà mpirká káhi ri sa àtùtwài mi ri ya vù, àjirà n yì wà na shi sig ma azìm àjai.

⁹ Ning yì hing àsàn Shinn Luyí Yesu Kristi, ku shi sig ma kó kai bidim pár, ama ku bi sinn kàng shinnwá bu ayànn báí ayànn kwinn á jir shinn ná ni, jirà aning díg kó kai bidim pár jir shinn barà ku kàng sig bu ayànn báí ayànn kwinn níng.

¹⁰ Wàníng í bu-à n myàng sànn sig aning sa. Aning sa vinn swàm bu ya-à ning rì kà sig ji-à rì níng. Ning í àsàinká ya jag sig bu-à níng. Ning sa sig àtùtwài jirà aning ya vù.

¹¹ Aning sa àtùtwài ma aning sa vinn rìg swàm-à níng àràg barà ning rì kà jag sig ma àtùtwài níng. Aning ya bu-à ghamnà ma fòr.

¹² Wà mpir ma ri sa àtùtwài bu ya, Shìdun má zìg bu yawá hi, jir kai bàna ku ri ya bu-à gbamwá fòr sig. Shìdun má dang fig rag aku

ya bu-à gbamwá fòr fig bàna níng bàna.

¹³ N dang fig rag aning ya bu-à gbamná fòr fig bàna níng, bàna, jirà kada mpìrká zyun-à ning ya sig big níng abig òg kab ning, ma aning shi bigné vù átai bàna. Mpìrká ká wun kwonn sig títi níng, màg hing big àràg barà big ri zìm.

¹⁴ Ama mì ri zìm aning òg gáfinn ábibir. Barà tàma-à níng ning shi sig ma bu ùwài níma níng, aning ya ká bàna ma kàhi, àjirà àyunn-à na bàna ma kàhi wà ba shi sig ma kàhi, bá ya ning tinn, jirà kó kai bidim pár aku shi ábibir.

¹⁵ Aràg barà jir Shidun dang sig rag, “Mpìrká ká wun kwonn sig ùwài níng, dà kàng ya fig big kab gbam bàna. Mpìrká ká wun kwonn sig títi níng, màg hing big àràg barà big ri zìm.”

Big Swam Yag Titus Mò Korinti

¹⁶ Mì ri sa Shidun ísoko barà ku sa Titus ri kyab ning àràg barà mì ri kyab ning níng.

¹⁷ Iri jir wà Titus zìm sig avigyí níng bàna, ama ku ri sa àtùtwài barà kwá bi á byarná ni.

¹⁸ Yi ri swam bi wunzàyi zyun-à mpìrká ri bàg Yesu á swannká ni kim kim ri yan ku wàni á jir shinn barà ku dang sig jir àjwár á shinn Yesu ni níng, aku bi kwonn ma Titus á byarná ni.

¹⁹ Iri wàning bàna má, mpìrká ri bàg Yesu á swannká ni kim kim shig zu sig ku aku kyann kwonn ma yi barà yá zìg yag bu-à ning ri kwonn má ya mpìrká á Yahudiya, jirà a mpìrká swam yan Shinn Luyí, ma jirà ayi tàg rag yi ri zìm yá sa shang mpìr káníng ma kyinn nzyun.

²⁰ Yi ri sa fig bu barà mpìrká má swau yi á shinn bu ya-à yi ri zìg yag á byar mpìr ashiká ni níng bàna.

²¹ A kyinnyí ni yi ri zìm ayi sa kó kai ábibir. Yá sa fig íri wà barà Shinn Luyí ri myàng yi níng bàna, ama kwonn ma barà mpìrká abig myàng yi rag yi ri sa bu-à nsàn.

²² Yi ri swam bi wunzàyi zyun, aku bi kwonn ma big. Yi màg màg fig hing ku kàun nìnànn níma, n myàng hing barà ku ri sa àtùtwài jirà aku sa shang mpìrká. Ku ri zìm jìrná wàni, barà ku fig sig tainá níng, í bu-à sa ku ri sa àtùtwài wàni barà kwá sa shang ning.

²³ Bu Titus, ku í ayor swàmmí zyun-à yi ma ku sa sig swàm í zyun, jirà ayi sa shang ning. Wunzàyi big ká má bi kwonn ma ku níng, í àgbam mpìrká ri bàg Yesu swam bi síg big ni. Mpìrká ri myàng Kristi barà ku í mpìr ùwài á dò shinnbá ni.

²⁴ Aning tìya big rag ning ri zìm big, àjirà mpìrká ri bàg Yesu á finn swannká ni kim kim abig yi rag áshí-à yi

ri gbar á shinn ná ni níng, í àjai.

9

Ayi Shi Mpìrká Ri Ya Vù

¹ Jir bu ya-à yá ya mpìr ashiká bu Shìdun níng, í bu-à má ba dinya fig ning àdinya bàna.

² N yì hing wà ning ri sa àtùtwài barà ná sa shang mpìr ashiká. Mì ri gbar ya mpìrká á Makidoniya àshí á shinn ná ni rag tun daka ji-à rì níng ning mpìrká mà Akaya ning ri zìm aning sa shang mpìr ashiká. Atùtwàiná ning ri sa níng, gbar bi mpìrká kádà barà bá sa shang mpìr ashiká tinn.

³ Mì ri swam bi wunzàyí big á byarná ni, jirà àshí-à yì gbar sig á shinn ná ni níng, aku shi òsáng bàna. Aning sa àràg barà ò dang sig rag ná sa shang mpìr ashiká níng,

⁴ jirà wà mpìrká mà Maki-doniya ma bi kwonn hing ma mì, abig bi òg àràg barà ò dinya sig big níng, jirà a zunái pànn ning bàna, ma aku pànn mì bàna tinn, jir kai bàna mì ri yan kyinn ná.

⁵ N swam bi sig wunzà káníng abig bi jág mì nì á byarná ni àjirà abig pànn bab bu-à ning dang sig rag ná ya níng, àjirà sai-à ò rag ò fòr bi níng, ning kwonn kinn rìhing, ma aning tàg rag níng ya sig ma kyinn ná, í mpìr dù kà fig ning nì ma gbam bàna.

⁶ Aning kyab barà mpìr ma tàg sig yìr bu á jìnn ni, wà kwa tàg màg gban sig ma kàhi, kwá òg titi nímá, wà kwa tàg sig ùwài nímá kwá òg ùwài nímá tinn.

⁷ Kó ni aku ya àràg barà kyinnwá ri zìm, kada aku dang rag, ku nìm yì nímá bàna. Kada aku sa àràg big dù kà sig ku ma gbam bàna. Shìdun ri zìm mpìr-à ma ya vù ma kyinn àjwár.

⁸ Shìdun shi sig ma gbam-à kwá ya ning wà kab barà ning ri zìm, jirà bu zyun aku jànn ning bàna, ma aning ya vù á shinn swàm sisàn bidim pàr.

⁹ Àràg barà big ba sig rag: “Ku ri pù finn vùwá á byar mpìr ashiká ni.

Asànwá í bu-à má vinn fig ávinn bàna.”

¹⁰ Shìdun àsàin-à ri ya anam bu swai bu, mì ri ya mpìr buju níng, kwá ya ning swai bu bidim pàr. Ku í àsàin-à má sa wài bujuná má byann wàni, á jir vù bu yana ni.

¹¹ Kwá ya ning kó kai bidim pàr, jirà aning pù finn vù wàni kó ákaun. Bu ya-à ning ya sig yì rag ayi ya yag mpìr ashiká níng, má sa mpìrká nìnànn nímá má sa Shìdun ísoko á jir shinn ná ni.

¹² Bu ya-à ning ri ya níng, íri jir wà má sa shang mpìr ashiká bu Shìdun bàna, ama má gbar bi mpìrká nìnànn nímá má sa ya Shìdun ísoko wàni.

¹³ Vù bu ya-à ning ya sig níng, má tiya mpìrká rag ning ri bàg Kristi. Mpìrká

ninànn nímá má swam yan Shìdun á jir barà ning tàg sig rag ning bir hing pìkyinn á jir àjwár Kristi ni, mi ri wib. Bá swam yan Shìdun á jir barà ning pù finn sig vùná á byarbá ni ma mpìrká kádà.

¹⁴ Bá zìm ning wàni má vig ya ning Shìdun dò jir shinn barà ku sa ning pù finn sig vùná níng.

¹⁵ Shìdun aku shi í bu-à mpìrká má sa ku ísoko, á dò shinn bu-à ku ya sig yì wà nuyí fòr fig barà yá dang sar bàna níng.

10

Bulus Dang Pinn Zu Swàmwá

¹ Mì Bulus ma shinnmí, mì ri vig ning bu zyun. Mpìrká ri dang rag mì í mpìr wib wà ma shi sig mà byarná ni, ama wà ma bàna mà byarná ni, big rag mì í mpìr yipyàr. Mì ri vig ning á dò jir shinn àsàn Kristi ma pìkyinn ajunwá,

² kada aning sa bu barà má sa ning yipyàr á sai-à ma bi hing bàna. N yì hing má sa yipyàr ma mpìrká ri dang rag yì ri sa swàm bu dunyaru, í bu Kristi bàna níng.

³ Kó barà yì shi sig á dunyaru níng, ama yì ri nu fig kànyí àràg barà mpìrká kádà á dunyaru ri nu níng bàna.

⁴ Buká yì ri nu kànn ma kàhi níng, í sau ma kafai zyun-à mpìrká ri myàng níng bàna. Bu-à yì ri nu kànn ma kàhi níng í gbam

Shìdun. Gbam-à níng í bu-à yì ri wab gbànn byar-à Shaitan ri shi níng ma kàhi.

⁵ Yì ri dang tir mpìrká ká ri kan dim mpìrká barà bá yì Shìdun, kwonn ma ká ri gbar dù shinn á pyànn Shìdun. Yì ri gbar bi pìkyinn mpìrká jirà abig wib Kristi.

⁶ Wà ning ma ri wib kyann jir Kristi wàni, í wà yá wab tag mpìrká áyauná ni ká ri wib fig jìrwá bàna níng.

⁷ Aning kyab bu-à á pyànn ná ni. Wà mpìr zyun ma kyab sig á kyinnwá ni rag ku í mpìr Kristi, aku kyab rag yì má yì mpìr Kristi tinn.

⁸ Shinn Luyí Yesu Kristi ya sig yì gbam á shinn ná ni. Ku ya fíg yì jirà ayi sa bai ning bàna, ama í jirà ayi gbar dù nann zu ning á wai. Kó barà ò rì gbar sig àshí wàni á shinn gbam-à Shìdun ya sig mì níng, zunái pànn fig mì bàna.

⁹ Kada aning kyab rag mì ri ya ning zinn á wasikaká bumí ni bàna.

¹⁰ Mpìrká kàhi áyauná ni dang rag wasikaká bumí zwàun hing, n gbam hing tinn, ama wà ma shi sig mà byarná ni, ò shi sig àràg ò kinn fig bu bàna, jìrmí mì ri dang níng, kinn fig bu bàna tinn.

¹¹ Iri swai mpìrká níng sànn sig abig yì byann wà bu-à yì ri ba á wasika-à ni níng, í bu-à yá sa wà ya shi sig mà byarná ni.

¹² Mpìrká ká ri gbar àshí mì ri wànn gàb ajun, mì ri kyab rag big sànn kab sig

mpìrká kádà nì níng, buyí yi ri sa fig àdòníng bàna. Bu-à big ri sa níng í bu àning.

¹³ Buyí yá gbar fig àshí á shinn bu zyun kim ni bàna, sai yá gbar á shinn gbam zyun-à Shìdun ya sig yi jirà ayi sa swàm-à ku ya sig yi rag ayi sa. Ning mpìrká á Korinti, swàm-à hi yi sa hing mà byarná ni tinn.

¹⁴ Wà ya gbar àshí rag yi shi sig ma gbam á shinn ná ni, bai fig bàna, jir kai bàna ning shi sig áyau byarká Shìdun ya sig yi jirà ayi sa swàmwá màhàn.

¹⁵ Ashiyí yi ri gbar níng, yi ri gbar wam zu fig àshiyí á byar-à sànsà sig ayi gbar tib bàna. Swàm-à mpìrká káhi ma sa síg nì, yi ri gbar fig àshí rag í yi sa síg nì bàna. Bu-à yi ri sìnn kyinn áni bàna, yi ri zìm á pìkyinn birná swàb kà yag mà pyànn, ma a swàmýí swàb kà yag mà pyànn tinn.

¹⁶ I wà yá dang jir Kristi mà agunn jànnká mà pyànn níng ni. Yá gbar fig àshí á shinn swàm-à mpir sa sig á byar-à Shìdun ya sig ku, má rag í yi sa síg nì níng bàna.

¹⁷ Big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, "Kada mpir aku swam yan shinnwá bàna, sai aku swam yan Shìdun."

¹⁸ Mpir-à ma yan shinnwá, Shìdun má zìm fig bàna, sai mpir zyun-à Shìdun ma yan sig ku nì.

Bulus Dang Jír á Shinn Mpìrká Ri Gim Nsáng Rag Big í Yann Aswam Shìdun

¹ Mì ri zìm aning sa muyar big jír-à mì ri dinya ning, àràg mì í àning. Wúshèní aning nì ma mì bàna.

² Mì ri kyab ning wàni, àràg barà Shìdun ri kyab ning níng. Mì ri zìm aning sìnn kà íri Yesu Kristi á pìkyinn ná ni, àràg barà uwà sábsá ri sìnn kà íri wunù zyun-à kwá zìg á pìkyinnwá nì, n yi fig ma wunù bàna, hár sai àyunn-à kwá sìr hing ban.

³ Mì ri shàr kada a Shaitan gbar vim bìr pìkyinn ná, jirà kada aning sìnn kà íri pìkyinn ná á byar Kristi ni bàna, àràg barà bushùwí zyun-à shi sig ma yar tonn ta kà sig Hawa áyau bu pyìr ku sa sig níng.

⁴ Wà mpir zyun ma bi dinya hing ning jír zyun kim á shinn Yesu ni wà zyun-à yi dinya fig ning àdòníng bàna, ning ri zìm. Wà ba dinya ning jír zyun kim á shinn Awun Shìdun ni wà zyun-à yi dinya fig ning àdòníng bàna, ning ri zìm. Wà ba dinya ning bu zyun kim á shinn jir àjwár-à yi dinya sig ning níng, ning ri zìm. Bu-à ning ri sa níng, sànsà fig bàna.

⁵ Amyàngmí ni, mpìrká ning ri bar big rag big í yann aswam úwàiká bu Kristi níng, big kab fig mì bàna kó títi nímá.

⁶ Kó wà ma ri dang dwor fig jír bàna, ama ò shi sig ma yar. Kó ákaun mì ri tiya ning

rag ñ shi sig ma yar áyau buká mì ri sa bidim pár.

⁷ Sai-à ñ bi dinya ning jír àjwár bu Shìdun níng, ñ yàn fig bu á vùná ni bàna. N sinn kàng sig shinnmí ásim, jirà ñ gbar dù nann zu ning áwai. Bu-à ñ sa sig níng, bai rà?

⁸ Sai-à mì ri sa swàm á byarná ni níng, mpìrká ká ri bàg Yesu mà agunn byar zyun kim níng, í àsàinká wa sig mì byafànmí. Shi àràng mì ri gbar shwar bu á vùbá ni jirà ñ sa ya ning swàm.

⁹ Sai-à ñ shi sig mà byarná ni níng, ashi bàì sa hing mì, ama ñ sa shi fig ning rag aning ya mì bàna. Mpìrká ká ri bàg Yesu mà Makidoniya ya bi hing mì bu-à mì ri zìm. Barà ñ rì sa shi fig ning bàna níng, má sa shi fig ning á pyànn áyag bàna tinn.

¹⁰ Barà Kristi rii dang kyann jírwa í jír àbyann níng, í barà mì má mì ri dang jír àbyann áni tinn, àràng barà mì ri dang rag mpìr má kan dim sar fig mì rag kada ñ gbar àshí mà jànn Akaya bàna níng.

¹¹ Ning ri kyab rag barà ñ dang sig àdòning, mì ri zìm fig ning bàna rà? Shìdun yì hing wà mì ri zìm ning.

¹² Má sa swàmmí àràng barà mì ri sa tàma-à níng, àjirà kada mpìrká ri gim ñsàng, mi ri gbar àshí rag big í yann aswam Shìdun níng, abig dang rag yi ma big ri sa swàm í zyun bàna.

¹³ Swai mpìr káníng, big í yann aswam Shìdun àjai

bàna, swàmbá big ri sa níng, big ri gim ñsàng átai, mi ri sinn kàng shinnbá àràng big í yann aswamká bu Kristi àjai.

¹⁴ Wàníng í bu mamaki bàna, jir kai bàna Shai-tan ma shinnwá ku ri sinn kàng shinnwá àràng ku í wùn aswam áyar bu Shìdun.

¹⁵ Wàníng í bu mamaki bàna wà yann aswamká buwá ma sinn kàng shinnbá àràng big í mpìrká ri sa swàm ñsàn. Ayúnn-à wà kinn shinn bá díg kàng bu bibaiká big sa sig.

Shwìn-à Bulus Wa Sig Jir Barà Ku í Wùn Aswam Kristi Níng

¹⁶ Mì ri dinya jakàng ning, kada aning kyab rag mì í àning bàna. Kó wà na kyab hing rag mì í àning, to, aning sinn kàng mì àràng í mpìr àning, ma aning fig jírmí, jirà ñ gbar àshí títì.

¹⁷ Bu-à mì ri dang níng, í Shìdun dang fig nì rag ñ dang bàna, ama mì ri dang jírmí àràng barà àning ri dang, mì ri gbar àshí.

¹⁸ Barà mpìrká nìnànn nímá ri gbar àshí áshinn swàmbá zyun-à í swàm Shìdun bàna níng, mì má, má gbar àshí tinn.

¹⁹ Ning í mpìrká shi sig ma yar, ama bu-à sa ning ri bàg jír-à mpìr àningká ri dang níng í jir kai rà?

²⁰ Wà mpìr ma var ning, kó wà kwa lir ji ning, kó wà kwa tonn gban ning, kó wà kwa sinn kàng ning àràng

ning kinn fig bu bàna, kó wà kwa dab ning, ama bidim pár ning ri sa muyar.

²¹ Ning ri myàng rag í bu zunái barà ò sa fig ning àdòning bàna níng rà?

Má sa àràg mì í àning, má gbar àshí áshinn buká mpìrká ri gbar àshí ma kàhi níng tinn.

²² Wà big má í mpìr Ibraniyawaká, mì má mì í mpìr Ibraniyawa tinn. Wà big má í mpìr Israilaká, mì má mì í mpìr Israila tinn. Wà big má í swai Ibrahim, mì má mì í swai Ibrahim tinn.

²³ Wà big má í fàuká bu Kristi, ò kab hing big shu fàu Kristi. Mì ri dang àdòning, shi àràg shinnmí vinn rìghing. N sa kab sig big swàm íni. Mpìrká pànn kìg mì kìg kìg. Big dab mì gbar dab dab. Kàun nìnànn níma mpìrká ri zìm abig gban rìg mì.

²⁴ Yahudawaká dab mì ashor jànn òzyun nìm dipyànà. Big ri sa kyann mì àdòning hár kàun swana.

²⁵ Kàun sara mpìr àgbamká mà Roma dab mì dab dab. Kàun zyun big ta mì ma abàn ta ta, big ri zìm abig gban mì. Kàun bar sara ò kà á kòr, kòrká mì ri kà áni níng sib kà wann á zàpìr-à ni. Ayúnn kà, fi sìr í barà mì ri wann á zàpìr hár byar kyàr.

²⁶ N kyann hing kyonn wàni, níngká swann wann dà hing mì, ò wa hing shwìn á vù mpìr ajwúká ni, mpìrká

mà swannmí ni gban rìg dà hing mì, mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng big gban rìg dà hing mì, mpìrká á finn swannká ni gban rìg dà hing mì. Dà sig títi níma ò wu rìg dà hing mà awúnn-à ni. Gbànn yor swann wann dà hing mì. Mpìrká ká ri dang átai rag big ri bàg Yesu níng, big gban rìg dà hing mì tinn.

²⁷ N sa hing swàm wàni, ò wa hing shwìn á swàmmí ni, ò na fig aná bàna. Amor ma ajor zàpìr gban hing mì, ashi buju ri sa kyann mì. Wàu tag mì, ò bàna ma jà-à má bir á òr.

²⁸ Buká káhi ò dang fig bàna. Su ma su mì ri kyab pànn mpìrká ri bàg Yesu mà swannká ni kim kim, mì ri wor wàni.

²⁹ Wà mpìr zyun ma ri wu tag òr á pìkyinn birwá ni, pìkyinnmí ri fig fig àjwár bàna. Wà mpìr zyun ma kù kà hing áyau bu pyìr sa, ri wa mì wàni.

³⁰ Wà má í bu àshí gbar, má gbar á shinn barà gbammí fòr fig bu zyun bàna níng.

³¹ Shìdun ta Shinn Luyí Yesu zyun-à shi sig í bu-à mpìrká má swam yan hár kinn kinn níng, ku yì hing wà bu-à mì ri dang ning, mì ri dang fig jír àmyànn bàna.

³² Sai-à ò shi sig mà Dimashka, gwamna zyun-à shi sig á mìr bar kùr zyun-à zìnnwá í Aretis níng, sìn kà mpìrká rag abig sar gag dim nu nkyun finn swann

Dimashka, àjirà abig pànn mì.

³³ Ama mpìrká sìn n kà mì á gágsàg n dù wann bi mì á pùr kinn-à ni. I byar-à n shàr kyag zu rìg á vùwá ni.

12

Bulus Dang La-à Ku La Sig

¹ Má gbar àshí, kó barà í swàm àning wà mpìr aku gbar àshí níng. Má dinya ning la-à n la sig, bar buká Shinn Luyí tiya sig mì.

² N yì hing wunù zyun ri bàg Yesu, Shìdun zìg nann zu yag ku mà wai á ji dwib agban yinaká wam zu yag sig bó ni. N yì fig wà kó big zìg yag kwonn sig ma òr wá, kó ku la sig íri la bàna. Ama íri Shìdun yì sig íni.

³ Mì ri dang jakàng jír-à níng, mpìr-à níng n yì hing big zìg yag sig ku mà wai mà byar àjwár. N yì fig wà kó big zìg yag kwonn sig ku ma òr wá, kó ku la sig la, n yì fig bàna. Shìdun í àsàin-à yì sig.

⁴ Sai-à ku shi sig mà byar-à níng hi níng, ku fig hing jír ká zyun-à mpìrká á dun-yaru má fig fig bàna, bá dang yì sar fig bàna tinn.

⁵ Má gbar àshí áshinn mpìr-à níng ni, má gbar fig àshí jir shinnmí bàna, ama má gbar àshí jir barà gbammí fòr fig bàna níng.

⁶ Kó wà ma ri zìm n gbar àshí, má shi fig àràng í àning bàna, jir kai bàna jirmí ma dang í jír àjai. Ama má gbar fig àshí áshinn la-à n la sig

níng ni bàna, jir kai bàna n zìm fig mpìrká abig kyab rag n kab sig buká big myàng n sa sig, ma jír ká big fig n dang sig níng bàna.

⁷ Shìdun ya sig mì dor zyun àràng í sí ri twìb mì ni, jirà kada n gbar àshí áshinn bu ùwàiká Shìdun tiya sig mì á lamí ni níng bàna. Dor-à hi ri wa mì àràng í wùn aswam Shaitan ri dáb mì ni.

⁸ Kàun sara n vig Shinn Luyí á shinn dor-à òr sig mì níng, jirà aku zìg zu rìg dor-à hi.

⁹ Ku dinya mì rag, àsànwá màg gban hing mì, jir kai bàna wà òr mpìr zyun ma gbam fig bàna í byar-à mpìrká má myàng gbamwá màhàn. Jir wà níng, kó barà òr mí gbam fig bàna níng, mì ri fig àjwár, jirà n òr gbam á byar Kristi.

¹⁰ Ajir shinn Kristi ni, mì ri fig àjwár sai-à òr mí ma gbam fig bàna, ma wà mpìrká ma swau mì, ma wà ma bàna ma bu, ma wà ba ya mì shwìn, ma wà bu asàrká ma òr mì, jir kai bàna sai-à ma bàna ma gbam, Shìdun ri ya mì gbam.

Bulus Kyab Mpìrká Bu Yesu Mà Korinti

¹¹ Mì ri dang jír àràng mì í àning. Ning í àsàinká sìn kà sig mì n dang àdòning. Sà sig ning nìm má gbár ni àshí áshinnmí ni. Kó barà n kinn fig bu bàna níng, mpìrká níng ri bar big rag big í yann aswam ùwàiká bu Shìdun níng, big kab fig mì bàna.

12 N tib wann sig pìkyinnmí á sai-à n sa sig swàm á byarná ni, ning myàng hing bu mamaki kim kim, ká tàg sig gham Shìdun, wà níng í buká tàg sig rag, mì í wùn aswam Yesu àjai.

13 Gbìb-à n myàng ning rag ning fòr fig mpìrká kádà ká ri bàg Yesu bàna níng, í gbìb-à wà áni rà? Bu-à sa ning dang àdò níng í jirà n sa shi fig ning rag aning ya mì bu bàna níng rà? To wà má í jir kàhi, aning yafa ya mì.

14 Mì ri zìm n bi á byarná ni wà wa sara. Má sa shi fig ning bàna, jir kai bàna mì ri zìm fig bàina bàna. Ama bu-à mì ri zìm bàna, í ning. Yanká má yàn ya fig tabá bu zyun bàna, ama taká í àsàinká má yàn ya yanká bu.

15 Má fig àjwár má sa yam kifinn rìg bu-à n shi sig ma kàhi, má ya shinnmí jirà n sa shang ning. Ná zìm mì títi nímá dò jirà mì ri zìm ning wàni níng rà?

16 Ná zìm rag n zìg fig bu zyun á vùná ni jir swàmmí bàna. Ama mpìrká káhi má dang rag mì ri twor ayàr, buká mì ri dang níng mì ri gim ya ning òsàng, jirà aning sa ya mì bu.

17 Mpìrká n swam yag sig mà byarná ni níng, big lir jì hing ning rà?

18 N vig Titus rag aku bi á byarná ni, n swam bi kwonn sig ma wunzà yí zyun-à ri bàg Yesu níng tinn. Wà Titus bi á byarná ni níng, ku lir jì hing ning rà? Yi ma Titus

ri sa swàm yí í swàm nzyun. Bu-à ma kyab á kyinnmí ni, í bu-à ku ri kyab tinn.

19 Wunzàmí big, kó ning ri kyab rag yi ri zìm ayi díg ya shinnyí bu á byarná ni rà? I àdò níng bàna. Shìdun yi hing kyinnyí. Yi ri dang jír àjai barà yi í mpìrká ri bàg Kristi níng. Bu-à ya sa bidim pàr yi ri sá jirà ayi sa shang ning.

20 Mì ri shàr kada n rag n bi fòr á byarná ni níng, n bi díg ning, ning shi fig àràg barà kyinnmí ri zìm bàna, ning myàng mì n shi fig àràg barà kyinn ná ri zìm bàna. Mì ri shàr kada n rag n bi níng, n bi díg ning, ning ri sa yipyàr, kó akyib, kó kyinn dù, kó ajun wànn gàb, kó zìnn mpìr sa bai, kó mpìr zìnn kyann, kó shinn gbar dù nann zu, kwonn ma wà nuná ma kwonn fig í byar nzyun bàna.

21 Mì ri shàr kada sai-à ma bi jakàng hing á byarná ni, Shìdun aku sìn kàng mì ásim barà má fig zunáí á dò shinn ná ni bàna. Wà má àdò níng, má kig mín áshinn mpìrká káhi áyauná ni, ká rì sa sig bu pyìr n vim bìr kàng bi fig á byar Shìdun bàna, mì ri sa àyáí mì ri sa sunu kim kim kwonn ma bu pyìrká kádà.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Korinti Wà Kinn Shinn

13

1 Wà níng í bimí wà má bi rag wà wa sara. Wà jír ma dù hing, kó barà sa áni bidim

pár, má sà̀n wà mpìrká abig fig á nu mpìr pyà̀nà, kó sara. Wà̀níng í barà big ba sig áni á tarkada Shìdun ni.

² N twìb hing mpìrká ká rì sa sig bu pyìr níng byur rag abig sa rag bà̀na, kwonn ma mpìrká kádà. Barà tà̀ma-à níng, ò bà̀na mà byarná ni níng, mì ri twìb jakàng ning byur à̀ràg barà ò rì twìb sig níng sai-à ò rì bi á byarná ni wà wa pyà̀nà níng, jirà à̀yúnn-à ma bi hing á byarná ni mpìr-à ma sa hing bu pyìr, ma tafinn fig ku átai bà̀na, má wab tag ku.

³ To, barà ning ri zìm aning yì rag, mì ri dang jír ma gbam Kristi níng, ná myàng. Ná myàng gbamwá. Kwá tafinn fig ning átai bà̀na.

⁴ I à̀jai. Kristi bà̀na ma gbam sai-à big kànn bàg ku mà bín-à ni níng. Gbam Shìdun í à̀sàin-à sa ku dù nann zu kàng ma yonki. Yì má yì bà̀na ma gbam à̀ràg barà Kristi rì shi sig. Ama yá shi kwonn ma Kristi sai-à ya bi wà yá tàg ning bu, gbam Shìdun má shi kwonn ma yì.

⁵ Aning màg màg fig shinn ná ma aning myàng wà na shi sig ma pìkyinn bir. Ning yì hing rag Yesu shi sig á pìkyinn ná ni rà? Wà na yì fig bà̀na, to, kàhi sái wà ning ma ri dánt átai rag ning í bu Kristi.

⁶ N yì hing rag, ning yì hing wà Kristi shi sig á pìkyinnyí ni. Wà na yì fig bà̀na, to, kàhi ning yì fig bu zyun bà̀na.

⁷ Yì ri vig Shìdun rag, kada

aning sa bu-à bibai bà̀na. I jirà mpìrká abig myàng barà swàmýí zu sig shinn níng bà̀na. Ama í jirà aning sa bu-à òsàn, kó barà big ri myàng yì à̀ràg yì kinn fig bu bà̀na níng.

⁸ Yá sa sar fig bu-à má sa bai jir à̀jwár bà̀na. Ama yá sa bu-à má sa jir à̀jwár má yag mà pyà̀nn.

⁹ Yì ri fig à̀jwár wà ya bà̀na ma gbam, bigné na shi sig ma gbam. Yì ri vig Shìdun jirà aning shi swàb kà kyann shu òsàn.

¹⁰ Wà̀níng í bu-à sa mì ri ba ya ning bu-à níng, barà ò bà̀na mà byarná ni níng, jirà à̀yúnn-à ma bi hing, kada aku shi bu-à ma wab tag ning ma gbam-à Shinn Luyí ya sig mì níng bà̀na. Gbam-à ku ya sig mì níng í jirà ò gbar dù nann zu ning áwai, ku ya fig mì jirà ò gbar kàng ning ásim bà̀na.

¹¹ To, wunzámí big aning shi òsàn, sai à̀yúnn zyun. Aning shi shu òsàn, aning fig bu-à ma vig ning, aning ngàng kwonn awun ná í byar òzyun, aning shi shu pìkyinn na tag, Shìdun à̀sàin-à shi sig ma azim kwonn ma pìkyinn sa tag wann níng, má shi kwonn ma ning.

¹² Aning bib kà bar òirná bib bib.

¹³ Mpìrká ri bàg Yesu áyág bidim pár big ri bib kà ning.

¹⁴ Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi, ma azim Shìdun, kwonn ma shu ajun-à Awunwá ri sinn kwonn yì

ning abig shi kwonn ma
ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà GALATIYA

Mpìrká dang kyann jir Yesu wàni á byarká nìnànn nímá. Mpìrká nìnànn nímá bir pìkyinn áni. Mpìrká káhi nìnànn nímá áyaubá ni í mpìr Yahudawaká bàna. Mpìr Yahudawaká ká zyun-à bir sig pìkyinn níng, dinya mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng n rag a káníng wib doka Musa, í wà káníng má wìm zu. Ama Bulus ba ya mpìrká mà Galatiya rag mpìr ma bir hing pìkyinn á byar Yesu í gbìb-à kwá wìm zu áni. Walai mpìr-à má wìm zu á jir doka. Ama mpìr-à ma ri zìm Shìdun ma ri sa àtùtwài aku wib Shìdun, mpìr-à níng í mpìr-à má wìm zu.

¹ Mì í Bulus wùn aswam Yesu Kristi. Mpìr jìkwìnn swam bi fíg mì nì bàna, ama í Yesu Kristi ma Shìdun Tawá zyun-à gbar dù nann zu sig ku mà amir-à ni, swam bi síg mì nì.

² Yi ma mpìrká zyun-à ri bàg Yesu áyág níng, yi ri bib kà ning, ning mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Galatiya kyau kim kim.

³ Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn, ma abig ya ning pìkyinn na tag.

⁴ Yesu Kristi wu sig jir shinn bu pyìryí jirà aku zìg zu yì áyau bu-à bibaiká zyun-à shi sig tàma-à níng á

dunyar. Shìdun Tayí zìm síg nì rag aku sa àdòníng.

⁵ Mpìrká abig swam yan zìnn Shìdun hár kinn kinn, aku shi àdòníng.

Jir Ajwár Shìdun í Nzyun

⁶ Mì ri sa mamaki ma ning, barà ning ri shà fim gbìb Shìdun zyun-à bar bi sig ning ma àsàn Yesu Kristi, mi ri bàg gbìb zyun kim.

⁷ Mì ri dinya ning jir àjai, jir àjwár bu Shìdun shi fig pyànà bàna. Mì ri dinya ning àdòníng, jir kai bàna mpìrká káhi ri gbar nang jànn ning. Big ri zìm abig vim bìr jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, abig dang bigbá kim.

⁸ Ama kó nìm ma í yi, kó ma í wùn aswam Shìdun mà wai, ma dinya hing ning jir Shìdun zyun kim, wà ma shi fíg àràg buyí zyun-à yi dinya bab sig ning níng bàna, abig ta kà rìg mpìr-à níng hi mà lu pyìr-à ni.

⁹ Barà yi rì dinya bab sig ning níng, í barà yi ri dang tàma-à níng. Wà mpìr ma dinya ning jir àjwár Shìdun zyun kim, ma shi fíg àràg zyun-à ning fig sig níng bàna, abig ta kà rìg mpìr-à níng hi á lu pyìr-à ni.

¹⁰ Tàma-à níng, mì ri zìm ñ sa bu-à mpìrká ri zìm rà, kó bu-à Shìdun ri zìm rà? Wà ñ nìm ma rag, ñ shi ñ sa bu-à mpìrká ri zìm, ñ nìm má shi fig fàu Kristi bàna.

*Barà Bulus Kàng Wùn
Aswam Shìdun*

11 Wunzámí big, mì ri zìm aning yì rag jir àjwár-à mì ri dang níng, mì ri dang fig jir mpìr jikwìnn bàna.

12 N zìg fig á vù mpìr zyun ni bàna, mpìr zyun tàg fig mì nì bàna tinn. Ama í Yesu Kristi ya sig mì nì jir àjwár-à níng.

13 Big dinya sig ning barà ò rì shì sig á doka bu Yahudawaká nì, barà ò rì ya sig mpìrká ri bàg Yesu shwìn hár mì ri zìm ò gban big, jirà kada kó ni aku bàg rag Yesu bàna.

14 Ayau gbìb barà Yahudawaká ri wib Shìdun, ò rì shì sig nì mà pyànn jàumí big. N rì wib hing sù bu yàkúyí big ma gban wàni.

15 Ama Shìdun ma àsànwá, ku shìg zu sig mì tunn sai-à big mà fig ma mì bàna, n bar sig mì jirà ò sa swàmwá.

16 Ku tiya byann rìghing mì wùnwá àjirà ò dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, jir àjwár á shinnwá ni. Mì ri yag fig mà byar mpìr zyun ni, jirà aku tàg mì yar bàna.

17 N yag fig mà Urushalima, n yàn fig mpìrká zyun-à shì jag sig mì nì yann aswamká bu Yesu Kristi níng rag abig tàg mì bu bàna. Ama ò yag sig mà Arabiya, í wà ò kàng bi á finn swann Dimashka.

18 Asim ji sara ò yag mà Urushalima àjirà ò bib byann jir zyun á byar Bitrus. N shì ma ku màhàn hár su dwib agban swana.

19 N myàng fig yann aswamká kádà níng mà byar-à níng hi bàna, sái Yakubu wunzà Shinn Luyí.

20 Bu-à mì ri ba ya ning níng, Shìdun má, ku yì hing mì ri gim fig òsáng bàna.

21 A byar-à níng hi, ò yag mà jànn Suriya ma Kilikiya.

22 A sai-à níng hi, mpìrká zyun-à ri bàg Yesu kyau kim kim mà jànn Yahudiya, big myàng fig ma mì zu ma zu bàna.

23 Big yì sig íri bu-à mpìrká káhi ri dang jir á shinnmí ni n rag, mì zyun-à rii ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn-à níng, tàma-à níng mì ri dang rag jir Yesu zyun-à ò rii zìm ò sa bai níng.

24 A byar-à níng hi big swam yan Shìdun á jir shinnmí ni.

2

Yann Aswamká Bu Shìdun Pànn Bulus Vù Pyànn

1 A ji dwib agban yina ká wam zu sig bó níng, ò kàng yag kàng mà Urushalima kwonn ma Barnabas, ò zìg kwonn ma Titus í zyun tinn.

2 N yag sig, jir kai bàna Shìdun tiya sig mì rag ò yag. N yag dinya yann aswam Yesu big, big awínbá ni jir á shinn jir àjwár zyun-à mì ri dinya kyann mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. N zìm fig swammí zyun-à ò rì sa sig, kó wà mì ri sa tàma-à níng aku bai átai bàna.

3 Jàumí Titus zyun-à yi ma ku ri shì zyun níng, kó barà

ku í mpìr Helena níng, big bàg fig ku ma gbam rag aku kyag jurwá bàna,

⁴ kó barà mpìrká káhi ri zìm aku kyag jurwá níng. Mpìr káníng hi sa shi shirag big í mpìr Yesu, ama big ri kwonn shinnbá ma yi jirà abig wonn myàng bu-à yi ri sa. Big ri zìm abig yi bu-à sa yiká yi ri bàg Yesu Kristi níng, yi ri zìm fig ayi bàg doka bu Yahudawaká bàna.

⁵ Yi ya fig big pyù kó titi nímá bàna, jir kai bàna yi zìm fig abig vim bìr jir àjwár á gbìb zyun kim bàna. Wàníng nìm má sa ná nang jànn rìg.

⁶ Mpìrká zyun-à mpìrká káhi ri myàng rag big í bu zyun níng, á byarmí ni mì ri myàng big fòr fig bu zyun bàna. Shìdun ri myàng fig mpìr zyun kab zyun á yizuwá ni bàna. To, mpìr àgbam káníng swàb kà ya fig mì bu zyun á jir àjwár-à mì ri dang níng ni bàna.

⁷ Ama big myàng hing barà Shìdun ya sig mì swàm wà ñ dinya mpìrká zyun-à big í Yahudawaká bàna níng, jir àjwár àràg barà ku ya sig Bitrus swàm a wàníng dinya mpìr Yahudawaká.

⁸ I gbam Shìdun sinn kà sig mì nì, ñ dinya mpìrká zyun-à big í Yahudawaká bàna, jir àjwár àràg barà gbam Shìdun sinn kà sig Bitrus aku dinya mpìr Yahudawaká.

⁹ Yakubu ma Bitrus ma Yohanna ká mpìrká ri myàng big àràg big shi síg nì

àgbamká níng, big myàng yì hing wà í Shìdun ya sig mì nì swàm-à níng. Big zìm hing wà ayi sa swàm-à níng, hár big nàm kwonn vùbá ma yi ma Barnabas tinn. Big zìm hing wà ayi sa swàm áyau mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ama bigbá bá sa swàm mà byar mpìr Yahudawaká.

¹⁰ Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm ayi kyab pànn kyann mpìr ashiká. Wàníng í bu-à kó mì má, mì ri zìm ñ sa.

Bulus Yan Ta Bitrus Mà Antakiya

¹¹ Barà Bitrus yag fòr mà Antakiya, ñ yan ta ku áyau bìr mpìrká ni, jir kai bàna ku sa sig bu-à sànn fig bàna.

¹² Ku rii ji buju ma mpìrká big í Yahudawaká bàna. A byar-à níng hi, sái Yakubu swam yag Yahudawaká màhàn, barà big yag fòr àdòníng, Bitrus ngàng wà kwá ji rag buju ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ku ri shàr zinn Yahudawaká zyun-à dang rag abig kyag mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna jur.

¹³ Mpìr Yahudawaká káhi kà mi ri shàr zinn àràg barà Bitrus ri shàr níng. Hár big sa n gbar ta kà Barnabas áyau zinn shàr-à níng ni, ku yì fig rag bu-à ku ri sa bàna.

¹⁴ Barà ñ myàng big ri kyann fig kyonnbá ábibir àràg barà jir Shìdun dinya sig yi ayi sa níng bàna níng, á byar-à níng hi, ñ dinya Bitrus á pyànnbá ni

n rag, “Wà wù zyun-à wù í mpìr Yahudiya, wù ri sa bu àràng í mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, sáshinn wá dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna abig sa àràng barà yi mpìr Yahudawaká ri sa rà?”

Doka Yahudawaká Má Pinn Zu Fig Mpìrká á Bu Pyìrbá Ni Bàna

¹⁵ Ajai yi mpìr Yahudawaká, yi shi fig àràng í mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, bigká zyun-à big í mpìr bu pyìr níng.

¹⁶ Ama yi yì hing wà kó mpìr ñzyun má wim zu fig á dò jir shinn doka ku ri bàg níng bàna. Ama bu-à mpìr má sa bàna, aku bir pìkyinnwá á byar Yesu Kristi, í wà kwá shi mpìr ñsàn á pyànn Shìdun. Yi bir hing pìkyinnyí á byar Kristi àjirà Shìdun aku myàng yi í mpìrká sèsàn á pyànnwá ni. Mpìr má wim zu fig á jir shinn doka wib bàna.

¹⁷ Wà ya dang rag Shìdun ri zìm yi jirà yi jùn kwonn sig ma Kristi, ama ba myàng hing rag, yi í mpìr bu pyìr, wàning tàg sig rag í Kristi sinn kà síg yi nì ayi sa bu pyìr rà? Ai bàna.

¹⁸ Wà ma dang rag, “Doka wib má pinn zu fig yi bàna,” ama ma bi jakàng má dinya ning rag, “Doka wib má pinn zu yi,” má shi àràng mpìr-à dab gbànn rìg tonnwa, n bi mì jakàng. Wà ma sa hing àdòning, má shi àràng mì ri wib fig doka bàna.

¹⁹ N sinn fig rag gbammí á byar doka bàna, ñ sa sig àdòning jirà ñ shi mpìr sèsàn á pyànn Shìdun.

²⁰ Barà big dab bàg gbam sig Yesu Kristi mà atàm bín-à ni níng, shi sig àràng ñ wu kwonn sig ma ku. Tàma-à níng ñ shi fig rag ma shin-nmí bàna. Yonki Kristi shi síg nì á òrmí ni. Yonki-à ñ shi sig ma kàhi tàma-à níng, í jirà ñ bir sig pìkyinnmí á byar wùn Shìdun zyun-à zìm sig mì, n ya sig yonkiwá á dò jir shinnmí ni.

²¹ Barà Shìdun pinn zu síg yi jir shinn àsànwá níng, n màmm jànn fig bàna. Ku pinn zu fig yi dò jir shinn àsànyí bàna. Wà mpìr nìm ma shi mpìr Shìdun á jir shinn doka wib, wàning nìm má tàg rag ki-à Yesu wu sig níng, ku wu sig átai.

3

Shìdun Ri Pinn Zu Mpìrká Jir Shinn Pìkyinn Birbá, í Jir Shinn Doka Bàg Bàna

¹ Ning mpìrká á Galatiya ningká ning bàna ma yar níng, í ni tonn gban sig ning í ni rà? Ning zyun-à big dinya kyàr vinn rìghing ning tai á shinn Yesu Kristi, barà big dab bàg gbam ku mà atàm bín-à ni.

² Mì ri zìm ñ bib ning abib ñzyun, ning dìg sig Awun Shìdun jir shinn doka bàg rà, kó í jirà ning bir sig pìkyinn ná á jir àjwár zyun-à ning fig sig rà?

³ Ning í àning rà? Awun Shìdun í àsàin-à sinn kà sig ning á gbìb Shìdun, ama tàma-à níng ning ri zìm aning shi rag ma shinn ná rà?

⁴ Shwìn-à ning wa sig níng, ning wa sig átai rà? Ai má shi fig átai bàna.

⁵ Shìdun ya sig ning Awunwá ma gbam swàm bu mamaki, jirà ning bàg sig doka níng rà, kó í jirà ning fig sig jir àjwár n bir sig pìkyinn ná áni níng rà?

⁶ Aning myàng bu-à jir Shìdun dang sig á shinn Ibrahim, n rag: “Barà ku bir sig pìkyinnwá níng, Shìdun sinn sig ku í mpìr kyìkyàr.”

⁷ Mì ri zìm aning yì rag mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá níng, bá bar big yann Ibrahim.

⁸ Jir Shìdun dang hing daka á ninonn, n rag, Shìdun má jùn kwonn ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, á jir shinn pìkyinn birbá á byarwá ni. Jir Shìdun dinya Ibrahim jir àjwár n rag, “A jir shinnwú ni má sa sàni ya mpìrká bidim pár á jànn-à ni.”

⁹ Ibrahim bir sig pìkyinnwá á jir Shìdun, í wà Shìdun sa sàni ya ku. Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá, Shìdun má sa sàni ya ku tinn.

¹⁰ Mpìr-à ma bir sig pìkyinnwá á byar doka bàg, Shìdun má ya ku nài ya, jir kai bàna jir Shìdun dang sig rag, “Mpìr-à ma bàg vinn fig bu-à big ba sig á tarkada

doka ni bàna, Shìdun má ya ku nài ya.”

¹¹ Jir Shìdun dinya kyàr hing yì rag, wà mpìr ma ri bàg íri doka, kwá shi fig mpìr sàsàn á pyànn Shìdun ní bàna, jir kai bàna jir Shìdun dinya hing yì rag, “Mpìr ma bir hing pìkyinn á byar Shìdun, í wà kwá shi mpìr sàsàn, má dìg yonki.”

¹² Doka shi fig í bu rízyun ma pìkyinn bir bàna, jir kai bàna jir Shìdun dang rag, “Sái wà mpìr ma bàg vinn hing bu-à doka dang sig, í wà kwá dìg yonki.”

¹³ Kristi wa zu rìghing nài ya zyun-à nìm má pànn yì á dò jir shinn doka níng, jir kai bàna big ba sig rag, “Mpìr-à ba dab bàg gbam sig ku mà atàm bìn-à ni, Shìdun má ya ku nài ya.”

¹⁴ Kristi sa sig bu-à níng jirà àsàn-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya Ibrahim níng, aku ya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig dìg tinn á jir shinn Yesu Kristi, àjirà á jir shinn pìkyinn biryí ni, ayi dìg Awun Kyìkyàr-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya yì níng.

Doka Má Kan Dim Fig Shìdun Barà Kwá Sa Bu-à Ku Gib Sig Nu Níng Bàna

¹⁵ Yiwaimí big, mì ri zìm n dinya ning bu zyun, wà mpìr pyànnà ma gib hing nu á jìrbá ni, ma sinn kà hing vù á tarkada, walako mpìr-à má wam zu nu jìr-à big gib sig níng má swàb kà bu zyun áni.

16 Nu gib-à Shìdun gib sig níng, ku gib ya síg Ibrahim ma wùn adawá. Jir Shìdun ri dang fig á shinn yann adawá ni bidim pár bàna, ama ri dang á shinn wùn ada nzyun, zyun-à í Kristi.

17 Bu-à mì ri dang bàna í wàníng: Shìdun rì gib ya sig Ibrahim nu, ku rag kwá sa bu-à ku dang sig. Asim ji dari yina big dìzyun agban dwib, í wà doka bi, doka-à níng má kan dim sar fig Shìdun barà kwá sa bu-à ku gib sig nu níng bàna.

18 Bu-à Shìdun ri ya yi níng, ku ri ya fig yi jirà yi ri bàg doka bàna. Ama í jirà ku gib sig nu rag kwá ya yi. Shìdun gib ya sig Ibrahim nu, n ya hing wàníng bu-à hi, jir nu-à ku rì gib sig níng.

19 Bu-à sa big ya sig doka-à níng, í jir kai rà? Big ya síg jirà aku tìya mpìrká rag buká big ri sa í bu-à bibai. Shìdun ya sig doka jirà a doka sa swàm hár sái sai-à Kristi wùn ada Ibrahim ma bi hing, zyun-à Shìdun gib sig nu á shinnwá ni níng. Shìdun ya kà sig doka-à níng á vù yann aswamká mà wai. Yann aswamká ya kà á vù Musa. Musa bi ya kà doka-à hi á vù bir mpìrká ni.

20 Sai-à Shìdun gib ya sig Ibrahim nu níng, ku swam wann bi fig mpìr zyun a wàníng dinya Ibrahim bàna. Shìdun ma shinnwá dinya sig ku í ni.

Bu-à Sa Shìdun Ya Sig Doka

21 Ning ri myàng rag doka ri tàg yi rag nu-à Shìdun gib sig níng bai rà? Ai bàna. Wà doka nìm ma ya mpìr yonki kinn kinn, ai kó ni nìm má jùn kwonn ma Shìdun jir shinn doka bàg.

22 Ama jir Shìdun dinya hing yi rag, mpìrká á jànn-à ni bidim pár sa hing bu pyìr. Yonki-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpìr jir shinn pìkyinn bir á byar Yesu Kristi ni níng, ku ya rìghing mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá níng.

23 Sai-à Kristi bi fig ma bàna níng, doka kig dim rìghing yi, àràg big kig dim síg yi mà tonn fi. Yi shi sig á vù doka hár sái àyúnn-à Shìdun bi ya yi pyù, í wà yi bir pìkyinn á byar Yesu Kristi.

24 Yi rì shi sig fàu doka, hár sái sai-à Kristi bi níng, í wà yi bi jùn kwonn ma Shìdun jir shinn pìkyinn biryí á byar Kristi.

25 Tàma-à níng barà Shìdun ya rìghing yi pyù ayi bir pìkyinn á byar Yesu ni níng, yá shi fig rag á vù doka bàna.

26 Ning bidim pár, ning shi síg yann Shìdun á jir shinn pìkyinn bir-à ning bir sig á byar Yesu Kristi.

27 Ning zyun-à big wau sig ning dir batisma á zìnn Kristi ni níng, pìkyinn ná shi sig àràg bu Kristi.

28 Bu zyun gàb fim fig mpìr Yahudawa ma mpìr Helena, kó fàu ma mpìr àtai, kó wunù ma uwà bàna. Ning

bidim pár ning í bu nzyun á jir shinn Yesu Kristi.

²⁹ Wà na shi sig bu Kristi, ning shi sig yann adaká bu Ibrahim, ná dìg bu-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya ning.

4

¹ Bu-à mì ri zìm aning yì í wàníng: Sai-à ta ma wu tafinn hing wùnwá, wùnwá ma í wùnshái títi, buká ku shi sig ma kàhi níng, bá ya fig ma wùnwá bàna, bá sa wùnwá àràg í fàu, kó barà buká tawá wu tafinn sig níng, má shi í buwá níng.

² Sai-à ku í wùnshái níng, mpìrká káhi shi sig áni ká ri myàng kwonn ma ku, hár su-à tawá gib ya sig ku níng bi màg.

³ Yi má, yi rì shi sig àràg wùn-à níng tinn. Sai-à yi rì dìg fig ma gbam á byar Yesu Kristi ni bàna níng, yi rì shi síg fàu bu dunyaru.

⁴ Ama barà su-à màg wà Shìdun má zìg zu yi níng, Shìdun swam bi wùnwá zyun-à í uwà mà síg ku nì níng, ku má, ku ri bàg doka Yahudawaká.

⁵ Ku bi àjirà aku zìg zu mpìrká zyun-à shi sig á mìr bar doka níng abig shi yann Shìdun.

⁶ Yi í yanká bu Shìdun. I bu-à sa ku swam bi Awun Yesu aku shi á pìkyinnyí ni. Awun-à níng ri tàg yi á pìkyinnyí ni yi ri bar Shìdun rag: Tayí, Tayí.

⁷ Tàma-à níng ning shi fig rag fàu bàna, ning í yanká bu Shìdun. Barà ning í

yanká buwá níng, kwá ya ning buká ku shi sig ma kàhi.

Bulus Kyab Jír á Shinn Mpìrká á Galatiya

⁸ Sai-à wà jijag, ning rì yì fig Shìdun bàna, ning rì shi sig fàu buká á dunyaru.

⁹ Barà tàma-à níng, ning yì rag hing Shìdun, Shìdun yì rag hing ning, bu-à sa ning ri zìm aning kàng yag mà sim mà byar buká bàna big gbam níng, í jir kai rà? Ning ri zìm aning kàng jakàng fàubá rà?

¹⁰ Ning ri sìnn kàng àyúnká káhi í àyunn ùwài ma sònká káhi sòn ùwài, jiká káhi ji ùwài, àjirà aning wib Shìdun áni. Ning ri kyab rag wà na sa hing àdóníng, Shìdun má zìm ning rà? Ai shi fig àdóníng bàna.

¹¹ Mì ri shàr kada swàmmí n sa sig áyauná ni níng, aku shi átai bàna.

¹² Mì ri vig ning yiwaimí big, aning shi àràg í mì, jir kai bàna n shi sig àràg í ning. Ning sa fig mì bu-à bibai bàna.

¹³ Ning kyab pànn hing bu-à sa n rì dinya sig ning jir àjwár sai-à jijag níng rà? Bu-à sa níng, í jirà n rì na sig dor.

¹⁴ Kó barà dormí níng ri ya ning shwìn níng, ama ning ngàng fig mì bàna. Ning pànn mì vù pyànà àràg barà ning nìm má sa ma wùn aswam Shìdun mà wai, kó àràg barà ning nìm má sa ma Yesu Kristi.

15 Wàrì níng, ning rii fig àjwár, bu-à sa sig ning tàma-à níng í kai rà? A sai-à níng hi, wà ning nìm má sa yì, ning nìm kpab zu zuná n nìm ya rìghing mì.

16 Tàma-à níng ò kàng rag hing mpìr azíbná, jirà ò dinya sig ning jír àjai-à níng rà?

17 Mpìr káníng sa shi rag big ri zìm ning, ama big bàna ma pìkyinn òsàn. Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm abig gáfinn ning ma mì, jirà aning bàg big, kada aning bàg mì bàna.

18 Sàn hing mpìr aku zìm jàuwá á pìkyinn-à ni. Aning sa bu káníng kó ákaun, kada aning sa íri jir wà ma shi sig ma byarná ni bàna.

19 Yanká bumí big, ning ri wa mì á kyinnmí ni wàni àràg barà àwá wùn ri wa nàwá. Sáí àyúnn-à ma myàng na shi hing àràg barà Yesu shi sig, í wà má fig àjwár.

20 Wà ò nìm ma shi sig mà byarná ni, ò nìm má vim bìr rìg jírmí, jir kai bàna mì ri kyab ning wàni. Mì ri zìm ò nìm ò shi ma ning tàma-à níng, àjirà ò dang jír ma ning zu ma zu, ma wà ma ba ya ning aba, jir kai bàna mì ri kyab ning wàni.

Tinn Jír á Shinn Hajaratu Big Saratu

21 Aning dinya mì, ning ká zyun-à ning shi sig á mìr bar doka, ning yì fig bu-à doka dang sig bàna rà?

22 Big ba sig rag, Ibrahim shi sig ma yann pyàna, na wùn zyun í fàu, na zyun í fàu bàna.

23 Wùnwá zyun-à fàu uwà-à níng mà sig níng, ku mà sig àràg barà big ri mà kyann wùn. Ama wùn zyun-à wàwá zyun-à í fàu bàna níng mà sig níng, ku mà sig àràg barà Shìdun gib ya sig ku nu.

24 Jír-à níng í tinn jír, uwà pyàna káníng shi sig àràg í nu-à Shìdun gib sig. Uwà zyun-à mà sig yanká buwá á fàu-à ni níng, í Hajaratu. Ku shi sig ò àràg nu gib-à Shìdun gib sig mà shinnkwìnn Sinai.

25 Sinai í shinnkwìnn zyun mà jànn Arabiya. Byar-à hi shi sig àràg í Urushalima tàma-à níng. Mpìrká á Urushalima ma yanká bigbá shi sig àràg í fàu hár tàma-à níng.

26 Ama Urushalima zyun-à mà wai níng, shi fig fàu kó ni bàna. Ku í nàyi.

27 Jir Shìdun dang sig rag, "Wù uwà zyun-à à mà fig ma wùn bàna níng,

á fig àjwár,

á gbar azyúr ngbam nímá,

wù zyun-à à yì fig àwa wùn mà bàna.

Uwà zyun-à nuwá kan zu sig ku níng,

kwá mà kab yann í ni, ma uwà ma shi sig ma lu nùwá ni."

28 Wunzámí big, buyí yi í yann Shìdun zyun-à Shìdun gib sig nu á shinnyí ni àràg

barà ku gib sig nu á shinn Ishaku ni níng.

²⁹ A sai-à níng hi, wùn Hararatu zyun-à big mà sig ku àràng barà big ri mà kyann wùn níng, sinn kà Ishaku, zyun-à big mà sig ku ma Awun Shìdun níng, á shwìn. Wàníng í barà shi sig áni hár tàma-à níng.

³⁰ Jir Shìdun ri tàg yi í kai rà? Jír-à níng dang rag, á kan zu rìg uwà fàu-à níng ma wùnwá, jir kai bàna wùn-à níng má dìg fig bu ki tawá àràng barà wùn wà lu-à níng má dìg níng bàna.

³¹ Wunzámí big, jir wàníng, yi shi fig yann uwà fàu-à níng bàna, ama yi í yanká bu wà lu-à níng.

5

Bulus Dinya Mpìrká Rag Kada Abig Shi Fàu Doka Bàna

¹ Kristi zìg zu rìghing yi. Anìng sar gbam òsàn nímá, kada anìng zìm anìng kàng jakàng fàu bàna.

² Mì Bulus mì ri dinya ning anìng gang sungná anìng fig. Wà na zìm hing bu-à big ri dinya ning ma kyag hing jurná, wàníng tàg sig rag, bi Kristi á byarná ni bàna ma yìr.

³ Mì ri dinya jakàng ning jír-à níng, mpìr-à ma zìm hing rag kwá jùn kwonn ma Shìdun á jír jur kyag, to, sái aku wib vinn rìg bu-à doka dang sig bidim pár, wà ma

nímá bàna, kwá wìm zu fig bàna.

⁴ Ning mpìrká zyun-à ning ri kyab rag ná shi mpìr òsàn á pyànn Shìdun á jir doka wìb níng, ning gàb rìghing òr ma Kristi. Shìdun má sa sànn ya fig ning bàna.

⁵ Awun Shìdun í àsàin-à ri sa yi yi ri sa àtùtwài rag Shìdun má sinn yi mpìrká sèsàn á pyànnwá ni jir shinn pìkyinn-à yi ri bir á byarwá ni.

⁶ Wà ya kwonn hing shinn ma Yesu Kristi, kó wà ya kyag juryí, kó ya kyag fig bàna má, shi fig í bu zyun á byarwá ni bàna. Bu-à ku ri zìm bàna, í pìkyinn biryí ma azìm.

⁷ Wàri níng, ning rì bàg gbìb òsàn. Ama tàma-à níng, í ni ri kan òm ning ni wà anìng bàg gbìb àjai rà?

⁸ Shìdun zyun-à bar bi sig ning níng, kan òm fig ning í ni bàna.

⁹ Aràng barà yisti títi nímá má sa brodi má lib swàb kà ùwài nímá níng, í barà mpìr òzyun áyauná ni má sa bai ning.

¹⁰ Yi bir hing pìkyinn á byar Shinn Luyí ni, í bu-à sa ò yi hing ná kyab fig jír zyun kim bàna, sái wà zyun-à ò dinya sig ning. Mpìr-à ma gbar nang jànn hing pìkyinn ná, kó ku í ni, Shìdun má sinn kà ku á shwìn.

¹¹ Wunzámí big, wà ò nìm ma ri dinya mpìrká rag, sái ba kyag hing jurbá, í wà Shìdun má zìg zu big í ni, ái mpìr Yahudawaká nìm má

ya fig mì shwìn hár tàma-à níng bàna. Wà nìm má àdòníng, barà mì ri dinya mpìrká jír á shinn barà big dab bàg gbam sig Yesu Kristi mà atàm bín-à ni níng, nìm bàna ma yìr.

¹² Mì ri zìm mpìrká zyun-à ri sa shi ning rag aning kyag jurná níng, wà ba zìm hing, abig nìm shann pyanbá.

¹³ Ning jàumí big, big bar sig ning àjirà aning dig pyù wà ná sa bu shinn òrná. Kada pyù-à hi aku shi gbìb wà ná sa ya jàuná bu-à bibai bàna. Ama aning sa ya jàuná bu-à òsàn ma pìkyinn azìm.

¹⁴ Dokaká bidim pár, shi kwonn rìghing í byar òzyun, shi kà sig áyau zyun-à big dang sig rag, “A zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú.”

¹⁵ Wà ning ma ri zìnn swau jàuná, ma ri ngang ngain, aning sa ma aning yì, jir kai bàna wàníng í gbìb-à ná gban vinn ba òrná.

Aning Bàg Bu-à Awun Shìdun Ri Tàg Ning

¹⁶ Bu-à mì ri zìm ò dinya ning bàna í wàníng: aning fim Awun Shìdun aku sìn kà ning á gbìb òsàn kó ákaun, kada aning bàg bu-à bibaiká pìkyinn ná ri zìm bàna,

¹⁷ jir kai bàna bu-à pìkyinn mpìr jíkwinn ri zìm níng, Awun Shìdun ri zìm fig bàna. Bu-à Awun Shìdun ri zìm, pìkyinn mpìr jíkwinn ri zìm fig bàna tinn. Kada

aning sa bu-à pìkyinn ná ri zìm bàna.

¹⁸ Wà ning ma ri bàg Awun Shìdun, ná shi fig rag fàu doka bàna.

¹⁹ Swàm pìkyinn bibai shi sig á yiyar-à ni, àràg àyái, bu sabai, ma bu zunái,

²⁰ ma swàm bu ki, ma swàm òdàr, ma azíb, ma ngain, ma zu bibai, ma àgùnn, ma sunu, ma wà kyab gáfinn kyau kyau,

²¹ ma akyib, ma shin pyánn, ma sa yàn, ma buká káhi. Mì ri gbar sungná tàma-à níng àràg barà ò rì gbar sig níng rag, mpìrká zyun-à ma ri sa bu káníng, bá kà fig lu Shìdun bàna.

²² Ama Awun Shìdun í àsàin-à ri sa mpìr ri shi ma pìkyinn azìm, ma pìkyinn àjwár, ma pìkyinn na tag, ma pìkyinn tib wann, ma ashi mpìr myàng, ma bu òsàn sa, ma pìkyinn gwangga,

²³ ma barà mpìr má sìn kàng shinnwá ásim, ma barà mpìr má pànn shinnwá. Mpìrká zyun-à ma ri sa bu káníng, kwonn wà Shìdun má pànn fig big bàna.

²⁴ Ká zyun-à shi sig í bu Yesu Kristi, big tafinn gban rìghing bu bibaiká, ma abann bu bibaiká ri na mpìr.

²⁵ I Awun Shìdun ya síg yì nì yonki-à níng, jír wàníng ayi bàg gbìb Awun Shìdun.

²⁶ Ayi shi mpìr a gbar dù shinn bàna, ayi yàn nu ma mpìr bàna, ayi sa jàuyí big akyib bàna tinn.

6

Aning Sa Ya Kó Ni Bu Nsàn

¹ Ning jàumí big, wà mpìr zyun ma kù kà hing áyau bu-à bibai sa, ningká zyun-à Awun Kyìkyàr shi sig á pìkyinn ná ni níng, aning tiya ku gbìb òsàn ádàn. Aning myàng kwonn ma shinn ná tinn, àjirà kada aning kà áyau bu bibai sa bàna.

² Wà jàuná big ma ri wa shwin, aning sa shang big. Wà na sa hing àdòning, tàg sig rag ning ri wib jir Kristi.

³ Wà mpìr ma sinn kàng shinnwá rag ku fòr hing bu zyun, ama wà kwá fòr fig bu zyun bàna, ku ri tonn gban shinnwá.

⁴ Kó ni aku myàng swàm-à ku ri sa. Wà ma sànsà hing, á byar-à hi kwá gbar dù nann zu shinnwá, ama kada aku màg màg fig shinnwá ma mpìr zyun bàna.

⁵ Kó ni bidim pár aku yi barà kwá pànn samyib shinnwá.

⁶ Mpìr-à ma ri tàg ning jir Shìdun, aning ya mpìr-à níng hi bu òsàn.

⁷ Kada aning kyab rag mpìr má tonn gban sar Shìdun. Bu-à mpìr ma tàg sig í bu-à má nga.

⁸ Mpìr-à má tàg sig bu bibai á pìkyinnwá ni jirà aku fig ya shinnwá àjwár, bu bibai-à ku tàg sig níng, í bu-à má gban ku. Ama kwa tàg sig Awun Kyìkyàr á pìkyinnwá ni, Awun Kyìkyàr-à níng má ya ku yonki kinn kinn.

⁹ Kada ayi nì ma swàm òsàn sa bàna. Wà ya fim fig bàna, àyúnn zyun ri bi wà yá dìg lada.

¹⁰ Kó ákaun sai-à ya dìg hing pyù, ayi sa ya kó ni bu òsàn, àràg ká zyun-à yi ma big shi kwonn sig í zyun á gbìb Shìdun ni bàna níng má.

Jír-à Bulus Ba Sig Wà Kinn Shinn

¹¹ Aning myàng jirká zyun-à mì ri ba dwim ya bi ning ma vù bubamí òkwonn nímá níng.

¹² Mpìrká zyun-à ri sa shi rag big í mpìr òsàn níng, big ri zìm abig du kà ning ma gban rag aning kyag jurná. Bu-à sa big ri sa àdòning, big ri shàr wà ba dang hing jír á shinn barà Yesu wu sig kiwá, mpìrká má ya big shwin.

¹³ Kó ká zyun-à kyag sig jurbá níng má, big ri wib fig doka bàna. Ama big ri zìm aning kyag bigné jirà abig gbar àshí á shinn ná ni.

¹⁴ Bigmí, àshí-à má gbar bàna, má gbar á shinn Yesu Kristi zyun-à big dab bàg gban sig mà atàm bín-à ni. A jir shinn ki-à ku wu sig mà atàm bín-à ni níng, í bu-à sa bu dunyaru shi fig bu zyun á byarmí ni bàna, mì bó, nì shi fig bu zyun á dunyaru bàna.

¹⁵ Kó mpìr aku kyag jurwá, kó aku kyag bàna má, wàning shi fig í bu zyun bàna. Bu-à sànsà sig bàna, Shìdun aku ya yi pìkyinn àpyú.

¹⁶ Shìdun aku ya mpìrká zyun-à ri bàg bu-à mì ri dang níng pìkyinn na tag ma aku myàng ashibá, hár ma mpìr Israilaká zyun-à ri bàg Shìdun níng.

¹⁷ Bu-à pànn sig tàma-à níng, ò zìm fig mpìr zyun aku sa shi rag mì bàna, jir kai bàna ò shi sig ma àbànn yun á òirmí ni, zyun-à mpìrká dab sig mì, wà ri tàg rag mì í fàu Yesu.

¹⁸ Wunzámí big, àsàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi á shinn ná ni, ning bidim pár. Aku shi àdòning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà AFISA

Wasika-à Bulus ba ya sig mpìrká mà Afisa níng ri tàg yi rag Yesu Kristi shí nì shinn kó kai bidim pàr áyau buká Shìdun mà m sig. Ku kab síg nì. Mpìrká bidim pàr abig kwonn shinn ma Yesu Kristi abig shi í bu nzyun, Kristi shí nì shinn-à. Wà mpìrká ma sa hing àdòning, Shìdun má fig ájwár. Mpìrká zyun-à bir fig ma pìkyinn bàna níng má myàng barà gbìb-à hi sà n sig àni.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Afisa

¹ Wasika-à níng í mì Bulus ba síg nì, mì zyun-à Shìdun zìm sig rag n shi wùn aswam Yesu Kristi. Mì ri ba ya ning, ning mpìrká mà finn swann Afisa, ningká zyun-à ning ri bàg Yesu Kristi ma pìkyinn nzyun áyau shuná nì.

² Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn kwonn ma pìkyinn na tag.

Shìdun Sa Sà n Ya Sig Yi Dò Jir Shinn Kristi

³ Ayi swam yan Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi, jir kai bàna ku wìr kà ya sig yi àsàn á jir barà yi ri bàg Kristi. Ku ya sig yi Awunwá, n sinn kàng rìghing yi mpìrká buwá mà wai. Ku wìr kà ya rìghing yi àsànwá bidim pàr.

⁴ Sai-à Shìdun rì mà m fig ma dunyaru bàna níng, ku shig zu rìghing yi ayi shi mpìrká buwá, á jir shinn Kristi ni, àjirà ayi shi mpìr kyìkyàr, ma ayi shi mpìr asa bu bibai á pyànnwá nì bàna.

⁵ A jir azim-à Shìdun ri zìm yi níng, í bu-à sa ku sinn sig yi rag ayi shi yanká buwá á jir shinn Yesu Kristi ni. Ku sa sig wà níng ma àsàn-à ku shi sig ma kàhi, àràng barà ku ri zìm.

⁶ Ayi swam yan ning Shìdun á jir àsàn ùwài-à ku shi sig ma kàhi, barà ku ya sig yi Wùnwá átai, zyun-à ku ri zìm wà nì níng.

⁷ A jir barà Kristi wu sig á dò jir shinnyí nì níng, Shìdun zìg zu rìghing yi n yafa ya rìghing yi bu pyíryí. Àsànwá kab síg nì bu kó nì bidim pàr.

⁸ Shìdun wìr kà ya rìghing yi àsàn-à níng ùwài ní má, ku ya sig yi átai.

Ku ya rìghing yi yar bu bidim pàr.

⁹ Ku dinya rìghing yi bu-à ku rì dinya fig mpìrká wà rì níng bàna. Ku dinya rìghing yi yìr bu-à sa ku swam bi sig wùnwá Kristi á dunyaru, jirà swai mpìrká bidim pàr ma bir hing pìkyinn á byarwá nì bá wim zu.

¹⁰ Bu-à Shìdun ri zìm aku sa níng, wà àyunn-à hi ma màg hing, kwá sa vinn rìg bu-à hi. Kwá sinn kwonn buká ku mà m sig bidim pàr, kà mà wai ma ká á jinn nì í byar nzyun. Kwá sinn kà

Kristi má shí nì shinn kó kai bidim pár.

¹¹ Shìdun ri sa kó kai bidim pár àràg barà ku ri sinn sig rag kwá sa. Ku shig zu sig yi rag ayi shi mpìrká buwá ma ayi kwonn shinn ma Kristi. Wàníng í bu-à Shìdun rì sinn sig á kyinnwá ni rag kwá sa sai-à ku màmm fig ma dunyaru bàna.

¹² Barà yi í mpìrká bir jag sig pìkyinn á byar Kristi nì níng, to ayi swam yan Shìdun, ma ayi yì rag Shìdun í mpìr ùwài.

¹³ Ning tinn má, sai-à ning fig jag sig jir Kristi wà zyun-à í jir àjwár barà ná wim zu níng, ning bir hing pìkyinn á byar Kristi. Barà ning bir pìkyinn á byar Kristi nì níng, í wà Shìdun ya ning Awunwá wà ku gib ya sig ning nu níng. Barà ku sa sig àdòníng, shi sig àràg ku kyag sig yir á òrná nì jir àning yì rag ku í Shinn Luná.

¹⁴ Shìdun ya sig yi Awunwá àjirà ayi yì rag kwá ya yi bu-à ku gib ya sig mpìrká buwá nu rag kwá ya níng. Awun Shìdun ri sa yi, yi ri yì rag Shìdun má zig zu rìg yi. Ayi swam yan Shìdun, ma ayi yì rag Shìdun í mpìr ùwài.

Bulus Vig Shìdun

¹⁵ Jir wàníng barà n fig tai big rag ning bir pìkyinn á byar Shinn Luyí Yesu nì, ma barà ning ri zìm mpìrká bu Shìdun níng,

¹⁶ mì ri sa kyann Shìdun ísoko á jir shinn ná ni. Sai-à ma vig Shìdun bidim pár, mì ri kyab pànn kwonn ma ning, mì ri vig ku á shinn ná ni.

¹⁷ Mì ri vig kyann Shìdun bu Shinn Luyí Yesu Kristi, Shìdun àsàin-à shi síg nì Tayí wà ùwài-à. Mì ri vig ku rag aku ya ning Awunwá àsàin-à má sinn kàng ning aning shi mpìr yar, jir àning yì byann ku.

¹⁸ Mì ri vig Shìdun rag aku sa àyarwá aku kà á kyinn ná nì àjirà aning yì bu-à ning ri bir kyinn áni, wà ku bar sig ning à byar kàhi níng, ma aning òg àsàn-à ku gib sig nu rag kwá ya mpìrká buwá níng.

¹⁹ Gbamwá ri sa swàm wàni á kyinnýi nì, yi ká yi bir sig pìkyinn níng. Gbam-à ri sa swàm á kyinnýi nì níng,

²⁰ í gbam-à ku gbar dù nann zu kàng sig Kristi ma kàhi mà amir-à ni, n sinn wàníng a wàníng shi agunn vim nuwá ni mà wai.

²¹ Kristi ri na kùr mà wai á shinn àgbamká mà wai nì, ma á shinn buká shi sig ma gbam, ma kùrká. Gbamwá kab síg nì gbam buká shi sig á dunyaru-à níng nì, ma ká mà wai.

²² Shìdun sinn kà kó kai bidim pár á mìr bar Kristi nì, Shìdun ya ku rag aku shí nì shinn kó kai bidim pár. Ku shi síg nì shinn mpìrká ri bàg ku bidim pár.

²³ Mpìrká ri bàg Kristi bidim pár big í òr Kristi.

Mpìrká ri bàg Kristi níng, pìkyinnbá shi sig á byarwá ni. Ku í àsàin-à ri sa kó kai bidim pár ri shi ábibir.

2

Yi Rì Wu Rìghing, Tàma-à Níng Yi Wim Kàng Ma Yonki

¹ Sai-à rì níng, níng rì shi sig àràg níng wu rìghing jir shinn bu pyìrná, ma barà níng rì wib fig Shìdun bàna níng.

² A sai-à níng hi, níng rì bàg bu bibaiká shi sig á dun-yaru, níng rì wib kùr wàu àsàin-à tàma-à níng ku ri sa swàm á kyinn mpìrká ri wib fig Shìdun bàna níng.

³ Sai-à rì níng, yi bidim pár yi rì shi sig àdòning. Yi rì shi sig shuyí àràg barà kyinnyí ri zìm, yi rì sa sig buká dìryí ma kyinnyí ri zìm. Yi rì í mpìrká bibai àràg mpìrká kádà níng. Buká yi rì sa sig níng fòr hing wà Shìdun nìm má ya yi shwìn.

⁴ Ama Shìdun ri myàng ashi mpìr wàni, azìmwá kab gbam.

⁵ Yi rì shi sig àràg yi wu rìghing jir bu bibaiká yi sa sig á pyànn Shìdun ni. Ama Shìdun ya sig yi yonki àpyú, yi ma Kristi. Shìdun pinn zu síg níng á jir àsànwá ku shi sig ma kàhi.

⁶ Shìdun gbar dù nann zu kwonn sig yi ma Kristi n ya sig yi byar shu ma ku mà wai.

⁷ Shìdun sa sig àdòning jirà aku tàg àsàn ùwàiwá á byar mpìrká bá mà á pyànn.

Shìdun tìya rìghing yi barà ku ri zìm yi wàni, barà ku swam bi sig wùnwá Yesu Kristi níng.

⁸ Shìdun pinn zu rìghing níng ma àsàn-à ku shi sig ma kàhi á jir shinn pìkyinn birná ni. Níng pinn zu fíg nì shinn ná bàna. Shìdun pinn zu síg níng átai.

⁹ Shìdun pinn zu fíg níng jir swàm òsànká buná níng ri sa bàna, kada mpìr aku gbar àshí bàna.

¹⁰ Shìdun màmm sig yi ma vùwá. Barà yi kwonn sig shinn ma Yesu Kristi níng, Shìdun màmm kàng rìghing yi mpìr àpyú big, jirà ayi sa swàm òsàn. Swàm òsàn káníng sai-à wà jijag Shìdun rì sinn sig rag ayi sa àdòning.

Mpìr Yahudawaká Ma Mpìrká Ká í Yahudawaká Bàna, Big Shi Sig í Bu Nzyun Ayau Gbib Kristi

¹¹ Níngká big mà fig níng áyau Yahudawaká nì bàna níng, aníng kyab pànn rag sai-à rì níng, níng rì shi sig kim. Yahudawaká rii bar níng, "Mpìrká ri kyag fig jur bàna." Big bar shinnbá rag, "Mpìrká ri kyag jur."

¹² Aníng kyab pànn barà níng rì shi sig. Sai-à rì níng, níng rì kwonn fig shinn ma Kristi bàna. Níng rì í mpìr Israila bàna. Níng rì kà fig áyau mpìrká Shìdun shig zu síg níng bàna. Níng rì yì fig nu-à Shìdun gib ya sig mpìrká buwá bàna. Níng rì yì fig nu-à Shìdun gib sig

rag kwá zìg zu mpìrká buwá níng bàna. Ning rì bir fig pìkyinn bàna, níng rì yì fig Shìdun bàna.

¹³ Sai-à rì níng, pyunn ná rì nonn hing ma Shìdun. Ama tàma-à níng, á jir shinn Yesu Kristi ni, ku zìg bi yà rìghing níng á pyànnwá ni. Shìdun zìg kàng bi síg níng dò jir shinn àsà-à Kristi kífinn sig.

¹⁴ Kristi í àsàin-à gbar jùn kwonn sig yi. Ku sìnn kwonn Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng í bu nzyun. A jir ki-à Kristi wu sig níng, ku gban rìghing akyib áyaubá ni.

¹⁵ Kristi kan rìghing akyib áyau mpìr Yahudawaká ni ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ku kìm rìghing gban doka Yahudawaká á jir shinn ki-à ku wu sig. Wàníng í barà ku sa n gbar jùn kwonn sig mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, abig shi í bu nzyun. I wà ku gbar bi big á byarwá ni.

¹⁶ Barà Kristi wu sig dò jir mpìrká níng, ku kan rìghing akyib áyau mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng. Ku sìnn kwonn sig big abig shi í bu nzyun, n gbar jùn kwonn hing big ma Shìdun.

¹⁷ Kristi bi n dinya ning jir àjwár wà ri ya pìkyinn na tag, ning mpìrká zyun-à níng í mpìr Yahudawaká bàna níng, wàri níng níng rì

nonn hing ma Shìdun. Ku dinya mpìr Yahudawaká bi yà rì sig á byar Shìdun níng jir àjwár-à níng tinn.

¹⁸ I jir shinn Kristi í bu-à sa yi bidim pár, kó mpìr Yahudawaká, kó mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, yi díg sig Awun Shìdun, í wà yi ri bi rag á pyànn Shìdun.

¹⁹ To tàma-à níng níng mpìrká zyun-à níng í mpìr Yahudawa bàna níng, níng shi fig rag mpìr kim big bàna. Tàma-à níng, níng ma mpìrká bu Shìdun shi sig í bu nzyun. Ning shi sig áyau lu Shìdun ni tinn.

²⁰ Ning mpìrká bir sig pìkyinn ná níng, níng shi àràg í lu-à Shìdun mì sig. Lu-à hi í yann aswamká bu Shìdun ma mpìrká rii dang kyann jir Shìdun, jag síg nì mìr-à. Kristi ma shinnwá ku í abàn zyun-à kab sig abànká kádà áyau lu-à ni.

²¹ Lu-à hi bidim pár, Kristi í àsàin-à pànn kwonn sig lu-à hi. Ku í àsàin-à ri sa wài lu-à hi, í wà lu-à hi ri wài mì rì kàng lu kyìkyàr bu Shìdun.

²² Barà níng kwonn sig shinn ma Kristi níng, big mì kà kwonn sig níng ma mpìrká kádà níng áyau lu Shìdun ni, byar-à Shìdun má shi áyau Awunwá ni.

3

Swàm-à Bulus Sa Ya Sig Mpìrká Zyun-à í Yahudawa Bàna

¹ To, mì Bulus, zyun-à big kìg sig mì á tonn fi dò jir barà mì ri dinya ning jir

Yesu, ningká ning í mpìr Yahudawaká bàna níng.

² Mì ri kyab ning fig rìghing wà Shìdun ya rìghing mì swàm-à níng í sa. Swàm-à ku ya sig mì níng ku rag í dinya ning, ning mpìrká zyun-à ning í mpìr Yahudawa bàna níng, í dinya ning jír á shinn àsànwá ku shi sig ma kàhi.

³ Sai-à rì níng, Shìdun rì dinya fig mpìrká barà kwá pinn zu mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng, áni bàna. Ama ku tiya hing mì, àràg barà ò ba ya sig ning.

⁴ Wà na jangga hing bu-à ò ba sig níng, ná yì byann bu-à ò yì sig barà Kristi ri pinn zu mpìrká áni.

⁵ Wàri níng Shìdun rì dinya fig mpìrká barà kwá pinn zu mpìrká áni bàna. Ama tàma-à níng ku dinya rìghing yann aswamwá ma mpìrká ri dang kyann jir Shìdun áyau Awunwá ni.

⁶ Bu-à mì ri dang rag wàri níng Shìdun dang fig bàna níng, í wàníng: sai-à mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng bir pìkyinn á jir àjwár bu Kristi ni, big dìg àsàn Shìdun àràg barà mpìr Yahudawaká dìg sig níng. Big kàng rag agunn òr Kristi, àràg mpìr Yahudawaká. Big tinn má, big dìg bu-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpìrká bir sig pìkyinn á byar Yesu Kristi ni, àràg barà ku ya sig mpìr Yahudawaká.

⁷ N kàng sig mpìr-à ri

dang kyann jir àjwár-à níng àsai-à Shìdun wìr kà ya mì àsànwá kwonn ma sai-à gbmwá sa swàm á pìkyinnmí ni.

⁸ Mì í àsàin-à àsànmí zwau kab sig àsàn mpìrká bu Shìdun. Ama bidim pár Shìdun ya mì pyù rag í sa swàm wà ku ya sig mì rag í dinya mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng jír bu ùwàiká á shinn Kristi ni.

⁹ Shìdun àsàin-à màm sig kó kai bidim pár níng ya sig mì rag í tiya mpìrká bidim pár gbìb-à ku sinn sig, àjirà mpìrká bidim pár abig yì byann bu-à ku rì tiya fig mpìrká wàri níng bàna.

¹⁰ Ku sa sig wàníng, àjirà á dò jir mpìrká bir sig pìkyinn á byar Yesu ni, àgbamká mà wai ma bu gbmaká shi sig mà wai, abig yì yar Shìdun barà shi sig gbìb kim kim.

¹¹ Ku sa sig àdòníng á byar Yesu Kristi ni, àràg barà ku kyab sig daka sai-à ku màm fig ma dunyaru bàna, n rag kwá sa.

¹² Tàma-à níng yi kwonn rìghing shinnyí ma Kristi. Dò jir pìkyinnnyí yi bir sig á byarwá ni níng, yi dìg sig pyù-à yá kà mà byar Shìdun ni, zinn bàna.

¹³ Jir wàníng, mì ri vig ning kada aning wor awor jirà mì ri wa shwìn á shinn ná ni níng bàna. Shwìn-à mì ri wa níng, mì ri wá jirà aning dìg bu òsàn.

*Bulus Vig Shìdun Rag,
Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Afisa*

Abig Zim Mpirká

¹⁴ Jir wàníng, mì ri bìnñ kir wann á pyànn Shìdun Tayí ni, mì ri vig ku.

¹⁵ Ku í Ta mpirká bidim pár, ká mà wai ma ká á jìnn ni. Big dìg sig zìnnbá á byarwá ni.

¹⁶ Mì ri vig ku rag áyau awàiwá ni, aku ya ning gham á byar Awunwá ni, aku ya ning pìkyinn wim.

¹⁷ Mì ri vig Shìdun, Kristi aku shi ká á pìkyinn ná ni wàni, á jir pìkyinn birná ni. Mì ri vig Shìdun rag ná zim swàb ká mpirká wàni,

¹⁸ àjirà níng ma mpirká bu Shìdun bidim pár aning yì byann barà azim-à Kristi ri zim yì níng, wài sig áni, n zwàun sig áni tinn, azimwá ri kinn ká fig bàna, azimwá shi sig kó áni bidim pár.

¹⁹ Wà má àdòníng, ná yì barà Kristi ri zim yì áni, wà kab sig gham barà yá yì byann. To, jir wàníng, àsàn Shìdun aku ká mònñ á kyinn ná ni.

²⁰ Shìdun ri sa sar bu-à kab wà yì ri vig ku ma wà yì ri kyab, ku ri sa wàníng á byar ghamwá ni, wà ri sa swàm á pìkyinn yì ni.

²¹ Mpirká abig swam yan kyann ku kó ákaun bidim pár, hár kinn kinn á dò jir shinn mpirká ká ri bàg ku, ma dò jir shinn Yesu Kristi. Aku shi àdòníng.

4

*Mpirká Ri Bàg Kristi
Bidim Pár Big í Bu Nzyun*

¹ Jir wàníng, mì zyun-à big kig sig á tonn fi dò jir Shinn Luyí níng, mì ri vig níng, aning shi shu àràg barà Shìdun bar sig ning aning shi níng.

² Aning shi mpir agbar dù shinn bàna, aning shi mpir wib, ma aning sa kyann muyar. Aning tàg azim áyau buká na sa shang bar dirná.

³ Aning kar ngang ma aning shi í bu nzyun àràg barà Awun Shìdun sinn kwonn sig ning aning shi, aning gáfinn bàna. Pìkyinn na tag-à Shìdun ya sig ning níng í bu-à pànn kwonn sig ning.

⁴ Yì bidim pár yì shi sig í dir nzyun áyau Kristi ni. Yì shi sig áyau Awun nzyun tinn, àràg barà bu-à yì ri sinn kyinn yì áni shi sig í bu nzyun wà zyun-à Shìdun bar sig yì jir kàhi.

⁵ Shinn Luyí í nzyun. Pìkyinn biryí á byarwá ni í gbìb nzyun. Dir batisma-à big ri wau yì níng, í gbìb nzyun tinn.

⁶ Shìdun í nzyun. Ku í tayí, yì bidim pár, ku í Shinn Lu kó ni bidim pár. Ku ri sa swàmwá á vù mpirká ni bidim pár. Ku shi sig áyau mpirká ni bidim pár.

⁷ Yì shi sig ma swàm kim kim zyun-à kó ni má sa àràg barà Kristi ya sig yì.

⁸ Wàníng shi sig àràg barà big ba sig á jir Shìdun ni n rag:

“Sai-à ku nann zu yag mà wai níng,
ku zìg kwonn ma mpirká big kig ká sig á tonn fi-à ni.

Ku ya mpìrká swàm-à káníng má sa.”

9 Yìr bu-à sa big dang rag, “Ku yag mà wai níng”, í kai ra? Yìr bu-à sa big dang rag ku yag sig mà wai níng, í jirà ku rì wann bi sig á dunyaru.

10 Mpìr-à àsàin-à wann bi sig mà wai níng, ku í wà zyun-à yag sig mà wai, jirà aku shi mà wai ma byar-à á jinn ni bidim pár.

11 Ku sinn kà sig mpìrká kákí abig shi yann aswam, mpìrká kákí abig shi mpìrká ri dang kyann jír wá, mpìrká kákí abig dinya mpìrká bir fig pikyinn bàna níng jir àjwár á shinnwá ni, mpìrká kákí abig shi Pasto, mpìrká kákí abig tàg mpìrká.

12 Ku sa sig wàníng, jirà mpìrká buwá abig sa yì swàm wá, ma abig sa mpìrká abig bir swàb kà pikyinn á byar Yesu ni.

13 Wà má àdòníng yì bidim pár pikyinn biryí má shi yag í gbìb nzyun. Yá yì wùn Shìdun má fòr mpìrká bu Kristi má shi àràg barà Kristi shi sig.

14 Wà ya shi hing àdòníng bá tonn gban fig yì bàna. Yá shi fig rag àràg yann wùnshái bàna, ká big ri tonn gban big mi ri gbar vim bir pikyinnbá, mi ri tàg big yar bu-à shi sig í yar á finn mpìr.

15 Bu-à ya sa bàna, ayi dang jír àjai bu Shìdun. Ayi zìm mpìrká. Wà ya sa hing àdòníng, yá shi àràg barà Kristi shi sig, ku zyun-à ku í shinnyí.

16 To, barà Kristi shi sig í shinnyí níng, yì shi sig í òr wá. Yì shi sig í bu nzyun. Kó agunn òr-à wà áni bidim pár shi sig ma swàm-à kwá sa. Swàm-à kó agunn-à wà áni ri sa níng, í bu-à sa òr-à ri wai. Wàníng í barà yì ri yì swàb kà jir Kristi áni, mi ri zìm bar òryí.

Yonki Apyú á Gbìb Kristi Ni

17 Mì ri dinya ning, mì ri twìb ning byur á zìnn Shinn Luyí ni, kada aning shi kàng shu àràg barà mpìrká yì fig jir Shìdun bàna ri shi níng. Bu-à big ri kyab á kyinnbá ni, sànn fig bàna.

18 Big ri shi á zùfi-à ni. Big yì fig bu bàna, big ri gban sung. Big òg fig yonki-à Shìdun ri ya mpìrká níng bàna.

19 Big ri sa fig zunái ma bu-à bibaíká big ri sa bàna, big ri sa swàb kà yag bu-à bibai mà pyànn. Big ri zìm kyann òri bu-à bibai sa.

20 Barà ning fig jir Kristi níng, big tàg fig ning àdòníng bàna.

21 Ning fig hing jír á shinnwá ni, ning bàg hing ku. Big tàg hing ning jír àjai á shinnwá ni.

22 Aning fim rìg shu àkor-à ning rì shi sig, shu zyun-à ri sa bai ning á jir bu bibaíká ri tonn gban ning.

23 Aning vim bìr kàng kyinn ná aku shi àpyú.

24 Aning zìg kyinn àpyú, zyun-à Shìdun mànn sig àràg

kyinnwá, wà shi sig òsàn n kyàr hing.

²⁵ Jir wàning, aning fim òsàng gim. Kó ni bidim pár aku dinya jàuwá jír àbyann, jir kai bàna yi bidim pár yi í òr Kristi.

²⁶ Wà na dù hing kyinn, kada aning fim kyinn dùná aku gbar ya bi ning bu-à bibai sa bàna. Kada aning dù kyinn hár àyunn aku kà òg ning ma kàhi bàna.

²⁷ Kada aning ya Shaitan pyù bàna.

²⁸ Mpìr-à rì ma ri jwi ajwú aku fim ajwú jwi, ma aku sa rag swàm òsàn ma vùwá jirà aku sa shang mpìr ashiká.

²⁹ Kada aning dang jír-à bibai á nuná ni bàna, aning dang jír-à òsàn barà má gbar gbar mpìrká òr, hár mpìrká má zìm abig fig, àjirà bu-à na dang bidim pár má sà ya mpìrká má fig.

³⁰ Kada aning sa bai kyinn Awun Shìdun bàna, jir kai bàna Awun Shìdun shi sig àràg í yir á òrná ni, jirà aning yì rag, ning í bu Shìdun ma aning yì wà àyunn-à ma màg hing Shìdun má pinn zu ning.

³¹ Aning fim kyinn àzwànn, ma kyinn dù, ma àgùnn nànn. Aning yan ta mpìr bàna, aning swau mpìr bàna. Aning zib mpìr bàna, aning sa mpìr akyib bàna.

³² Bu-à ná sa bàna, aning sa jàuná big bu-à òsàn, aning myàng ashi jàuná, aning yafa ya jàuná àràg barà Shìdun yafa ya sig ning á ò

jir shinn Kristi ni.

5

Aning Shi Shu Ayau Ayar

¹ To, barà ning í yanká bu Shìdun níng, sai aning shi shu àràg ku.

² Aning shi shu azìm, àràg barà Kristi zìm sig yi, n ya sig yonkiwá á òò shinnyí ni níng. Barà ku ya sig yonkiwá á òò shinnyí ni níng, shi sig àràg ku twib swànn ya sig Shìdun bu-à ri ning swinn òsàn, àràg barà Shìdun ri zìm.

³ To, barà ning í mpìrká bu Shìdun níng, sà fig wà aning kà áyau àyái sa bàna, ma swàm bu-à bibai ma sunu sa, bu káníng sà fig wà a mpìr kyìkyàrká bu Shìdun sa bàna.

⁴ Kada aning dang jír àbai bàna, jír-à ma bàna ma yìr kada aning dang bàna, aning sa bu jonn àning bàna. Bu-à ná sa bàna, aning sa Shìdun ísoko.

⁵ Sà sig aning yì jír-à níng. Mpìr-à ma ri sa àyái, ku ma ri sa bu bibai, ku ma ri sa sunu, kwá kà fig mà byar-à Kristi ma Shìdun má na kùrbá bàna. Mpìr-à ma ri zìm aku òg gban rìg bu bidim pár, ku ri wib bu-à í Shìdun bàna.

⁶ Kada aning zìm a mpìr zyun tonn gban ning ma jír-à bàna ma yìr. A jir shinn bu káníng ni, í bu-à sa Shìdun ri nànn àgùnn ma mpìrká ri wib fig ku bàna.

7 Swai mpìrká àdòning, kada aning kwonn shinn ma big bàna.

8 Ning má, ning rì shi sig á zufi-à ni, ama barà ning kàng rìghing mpìrká bu Shinn Luyí níng, ning shi sig rag á yiyar-à ni. Aning shi shu-à má tàg rag ning í mpìrká shi sig á yiyar-à ni.

9 Ayar í àsàin-à ri zìg bi bu òsàn, ma shu òsàn, ma bu àjai.

10 Aning sa bu-à má jwar ya Shìdun.

11 Kada aning sa bu-à mpìrká shi sig á zufi-à ni ri sa bàna, buká big ri sa í bu zufi. Aning gbar zu bi big á yiyar-à ni.

12 Wàníng shi sig í bu zunái wà ba dang bu-à bibaiká mpìrká ri bònn sa.

13 Wà ba zìg zu bi rìghing bu á yiyar-à ni, í wà mpìrká má myàng wà má í bu òsàn, kó bu bibai.

14 Bu-à àyar ma kà hing áni, mpìrká má myàng kyàr bu-à hi. Wàníng í bu-à sa big dang sig rag,

“Wù zyun-à wù ri na aná níng,

á fim zir, á dù nann zu kàng ma yonki.

Kristi má yar kà á dìrwú ni.”

15 Aning pànn shinn ná, ma barà ning ri shi shuná. Kada aning shi àràng mpìrká shi sig á zufi-à ni níng bàna. Ama aning shi mpìr yar big.

16 Aning sa bu òsàn á pyù-à ning ri dìg, jir kai bàna swann-à tàma-à níng bai rìghing.

17 Kada aning shi shu àning bàna, aning yì bu-à Shìdun ri zìm aning sa.

18 Aning shi mpìr awa pyann shin bàna, shin wa pyann má sa bai dìrná. Ama Awun Shìdun aku kà mònn nì á pìkyinn ná ni.

19 Aning dài ya jàuná jonn Shìdun bu Zabura, ma aning dài jonn-à swam yan Shìdun, aning dài swam yan Shinn Luyí ma jonn Zabura, aning swam yan ku á kyinn ná ni.

20 Aning sa kyann Shìdun Tayí ísoko á shinn kó kai ni bidim pár, á zinn Shinn Luyí Yesu Kristi ni.

Barà Wunù Ma Wàwá Má Shì Shu

21 Aning wib bar dìrná, jir kai bàna ning ri wib Kristi.

22 Ning uwàkà, aning wib nùná big, àràng barà ning ri wib Shinn Luyí.

23 Wunù shi sig nì shinn wàwá àràng barà Kristi shi sig nì shinn mpìrká ri bàg ku níng. Kristi ma shinnwá ku í àsàin-à má pinn zu mpìrká ri bàg ku, káníng shi sig í dìrwá.

24 Jir wàníng, uwàkà abig wib nùbá, àràng barà mpìrká bu Kristi ri wib ku níng.

25 Ning wunùkà, aning zìm wàná big àràng barà Kristi zìm sig mpìrká ri bàg ku n ya sig yonkiwá á dò shinn káníng ni.

26 Ku sa sig wàníng jirà aku sa kyàr mpìrká ri bàg ku, barà ku dang sig jir àjwár, n tu kyàr sig mpìrká ma zàpìr.

27 Ku sa sig àdòning jirà aku sinn kàng mpìrká abig shi buwá, abig shi òsàn nímá, abig shi kyikyàr, ma abig shi mpìrká bàna ma bu pyìr.

28 Sànsig wunùkà abig zìm wàbá àràg barà big ri zìm shinnbá. Wunù-à ma ri zìm wàwá, ku ri zìm shinnwá.

29 Walai mpìr-à ri ngàng òrúwá. Kó ni ri ya òrúwá buju, mi ri myàng kwonn ma òrúwá àràg barà Kristi ri myàng kwonn ma mpìrká ri bàg ku,

30 jir kai bàna yi í òrúwá.

31 Jir Shìdun dang sig rag, “Jir wàning, wunù má fim tawá ma nàwá, má shi ma wàwá, big pyànà bidim pár bá shi í bu òzyun.”

32 Mpìrká nìnànn nímá yi byann fig yìr jìr-à níng bàna. Bu-à ò yi byann sig bàna, jìr-à níng ri dang á shinn Kristi ma mpìrká ri bàg ku.

33 Jìr-à níng ri dang big ning tinn. Kó ni aku zìm wàwá àràg barà ku ri zìm shinnwá, uwà aku wib nùwá tinn.

6

Barà Yanká Má Shi Shu Ma Àsàinká Mà Sig Big

1 Ning yanká, barà ning ri bàg Kristi níng, aning wib àsàinká mà sig ning, jir kai bàna wàning í bu-à sànsig aning sa.

2 Doka jijag wà Shìdun gib sig nu big kàhi í wàning, ku rag: “A wib tawú ma nàwú,

3 àjirà á shi shu òsàn mà á shi nonn á jànn-à ni.”

4 Ning ta yanká ma na yanká, kada aning yan ta yanká bigná barà bá bai kyinn bàna. Bu-à ná sa bàna, aning tàg samyib big òsàn nímá ma aning tàg big jir Kristi.

Fàuká Ma Àsàin Lubá

5 Ning fàuká, aning wib àsàin luká bigná, ká á jànn-à ni. Aning wib big ma aning shàr big, aning wib big ma pìkyinn òzyun, àràg barà ning ri wib Kristi.

6 Kada aning sa wàning íri jirà big ri myàng ning, jirà aning òg bu á vùbá ni bàna. Ama aning sa ma pìkyinn òzyun àràg barà Shìdun ri zìm, barà ning í fàuká bu Kristi níng.

7 Aning sa swàmna ma pìkyinn àjwár, jir kai bàna ning ri sa yá Shinn Luyí, ning ri sa ya fig íri mpìr bàna.

8 Ning yì hing swàm òsàn mpìr ma sa sig bidim pár, kó ku ma í fàu, kó ku ma í fàu bàna, Shinn Luyí má wa ku.

9 Ning mpìrká shi sig big fàu, aning sa ya fàuná big bu-à òsàn, kada aning dang gib big kyinn bàna. Aning yì rag, ning ma fàuká bigná bidim pár ning shi sig ma Shinn Luná mà wai. Ku ri shig fig zyun, mi ri fim fig zyun bàna.

Yi ri Ngàng Ngain Ma Shaitan

10 Aning sar gbam á gbìb Shinn Luyí ni, ku í àsàin-à ri ya yi gbam-à ku shi sig ma kàhi.

11 Aning wìr kà jà àsháu bu kànn nu-à Shìdun ya sig ning, àjirà aning gban kan Shaitan àsàin-à ri tonn gban mpìr níng.

12 Yi ri ngang fíg ngain ma mpìr bàna, yi ri ngang ngain ma yann sukàkà bu Shaitan, ká í mpìr bàna, àsàinká pànn sig waisháu, n pànn sig mpìrká á dunyaru-à níng ni, mì ri na kùr á shinnbá ni.

13 To, jir wàníng, tàma-à níng aning wìr kà jà àsháu kànn nu bu Shìdun, jirà àyúnn-à Shaitan ma ri zìm aku pànn ning, ná gban kan ku. Wà na gban kan rìghing ku ná shi kàng shuná.

14 Aning shi sa mímyib ma aning sir gban òrná ma jir àjai dang. Shu òsàn aku shí bu-à ná sir á gwàin pìkyinn ná ni, àràg barà soja ri sìn bàg jà àsháu bu kànn nu.

15 Tabar-à ná pag á barná í jir àjwár bu Kristi dang kyann, wà ri ya pìkyinn na tag níng.

16 Barà soja ri gag òim shinnwá ma àkì níng, ning má aning gag òim shinn ná ma pìkyinn bir tinn. Wà na sa hing àdòning, ná gag òim rìg àtikà bu Shaitan wà ri swànn pyìr wà ku ri ta ning ma kàhi níng.

17 Barà soja ri bir kà abishinn kànn mì ri gag òim shinnwá ma kàhi níng, ning má aning kang shinn ná ma jír kyab á shinn barà Shìdun pinn zu sig ning. Barà soja ri sa swàm ma kafai níng, ning má aning sa swàm ma

jir Shìdun wà Awunwá ri ya ning àràg í kafai.

18 Aning vig kyann Shìdun àràg barà Awunwá ri tàg ning. Bu-à ma nì ning bidim pàr aning vig Shìdun. Jir wàníng, aning shi sa mímyib, aning wu tag òim bàna, aning vig kyann Shìdun á shinn mpìrká ri bàg ku bidim pàr.

19 Mì má, aning vig ya mì Shìdun tinn àjirà sai-à ma ri zìm ní dang jír wá aku ya mì bu-à má dang, àjirà ní dang ma pìkyinn wim, àjirà mpìrká ká yì fig jir àjwár bàna níng, abig yì.

20 Mì í mpìr aswam bu jir àjwár áshinn Kristi ni, tàma-à níng big kig kà sig mì á tonn fi-à ni. Aning vig Shìdun rag ní wim kyinn ní dang jir àjwár-à níng, àràg barà sànn sig ní dang.

Jír-à Bulus Dang Sig Wà Kinn Shinn

21 Tikikus wunzà azìmyí, zyun-à ri sa swàm Shinn Luyí ma pìkyinn nízyun, kwá dinya ning tai kó kai bidim pàr á shinnmí ni, jirà aning yì barà n shi sig áni áyág.

22 Wàníng í bu-à sa mì ri swam yag ku á byarná ni, jirà aku dinya ning barà yì shi sig áni, ma aku dang tag wann ning pìkyinn.

23 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi, abig ya ning pìkyinn na tag ma pìkyinn barà ná zìm jàuná big, ma barà ná bir pìkyinn.

24 Asàn Shìdun aku shi á pìkyinn mpìrká ri zìm Shinn

Luyí Yesu Kristi, azìm zyun-à
má vinn fig ávinn bàna.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà FILIBI

Bulus yag mà Filibi n dang jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni (Swàm Yann 16). Mpìrká káhi bir pìkyinn áni. Mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn áni níng, big í àsàinká bir jag sig pìkyinn á byar Yesu mà agunn jànn Makidoniya. Big ri dwim ya kyann Bulus bàì á sai-à ku ri kyann mì ri dang jir àjwár-à á shinn Yesu ni, jirà aku dig bu-à kwá pànn kwonn ma kàhi á kyonnwá ni. Bulus ba sig wasika-à níng n sa ya big ísoko jir bàiká big ya sig ku. Ku dinya big rag abig shi àràg barà Yesu shi sig, abig sa sunu bu-à bibai bàna. Ku tiya big barà Shìdun ri ya àjwár ma pìkyinn na tag á byar mpìrká zyun-à ri bàg Yesu Kristi.

1 I mì Bulus ma Timoti, yi ká ri sa swàm Yesu Kristi, mì ri ba ya ning, ning mpìrká á finn swann Filibi, ningká zyun-à ning í mpìrká bu Shìdun á jir barà ning ri bàg Yesu Kristi, ma àgbam iklisiyaká ma dikonká tinn.

2 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na tag.

Bulus Vig Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bàg Yesu Kristi á Finn Swann Filibi

3 Mì ri sa ya Shìdun ísoko sai-à ma kyab pànn hing ning kó ákaun bidìm pàr.

4 Kó ákaun sai-à ma vig Shìdun á shinn ná ni, mì ri vig ma pìkyinn àjwár.

5 Mì ri sa àdòning dò jir shinn barà ning ri sa shang sig mì swàm jir àjwár-à níng áni, daka sai-à rì hár bi fòr tàma-à níng.

6 N yì hing Shìdun àsàin-à sa jag sig swàm sèsàn á pìkyinn ná ni níng, kwá sa kyann swàmwá hár sái àyúnn-à Yesu Kristi má kàng bì áni.

7 Mì ri myàng, sànn hing í kyab àdòning, jir kai bàna mì ri kyab pànn kyann ning á pìkyinnmì ni, barà ning sa shang hing mì á swàm jir àjwár-à níng ni. Sai-à big kùg kà mì á tonn fi-à ni, ning sa shang hing mì, sai-à mì ri tàg mpìrká rag jir Yesu í àjai abig bir pìkyinn áni níng, ning sa shang hing mì.

8 Mì ri zìm ning wàni àràg barà Yesu Kristi ri zìm ning níng. Shìdun yì hing bu-à mì ri dang níng í àjai.

9 Mì ri vig Shìdun rag aning zìm swàb kà mpìrká, ma aning dìg swàb kà yar, ma aning yì barà ná gàfinn bu-à sèsàn ma bu-à bibai,

10 jirà aning shig zu bu-à sèsàn. I wà ná shi mpìr pìkyinn-à kyìkyàr, jirà àyúnn-à Yesu Kristi má kàng bì hing, kwá dìg fig ning ma bu-à bibai bàna.

11 I wà Yesu Kristi ku awínwá ni kwá sa ning ná shi mpìr sèsàn á buká ná

sa bidim pár. Wà na shi hing mpìr òsàn, mpìrká má swam yan Shìdun.

Bulus Shi Sig Shu Yesu Kristi

¹² Wunzàmí big, mì ri zìm aning yì rag buká dìg sig mì níng, sa jir Shìdun yag rìghing mà pyànn.

¹³ Sojaká ri sar gadi á lu kùr-à ni, ma mpìrká bidim pár yì hing rag big sùr sig mì á jir shinn Kristi.

¹⁴ Barà big kìg sig mì mà tonn fi-à ni níng sa mpìrká ri bàg Yesu Kristi níng bir swàb kà pìkyinnbá, hár mì ri wim kyinn, mì ri dang swàb kà jir Shìdun, zinn bàna.

¹⁵ Káhi ri sa akyib mì ri dang jir Kristi dò jirà jàubá ri dang. Ama káhi ri dang ma pìkyinn-à mìmìg.

¹⁶ I ká ri zìm mì. Big yì hing Shìdun sinn sig mì jirà ñ dinya mpìrká jir àjwárwá.

¹⁷ Káhi ri dang fig jir Kristi ma pìkyinn ñzyun bàna, big ri zìm shinnbá. Big ri zìm abig swàb kà ya mì shwìn, barà ñ shi sig mà tonn fi-à ni.

¹⁸ Mì ri myàng, bai fig bàna, mì ri fig àjwár wà ba ri dang jir Yesu Kristi kó áni bidim pár. Kó ba dang jir Kristi ma pìkyinn-à mìmìg, kó ma pìkyinn-à mìmìg bàna, mì ri fig àjwár.

¹⁹ N yì hing bá zìg zu rìg mì, jir kai bàna ning ri vig Shìdun á shinnmí ni. Awun Yesu Kristi ri sa shang mì tinn.

²⁰ Bu-à mì ri sa àtùtwài á pìkyinnmí ni bàna, kó

ákaun mì ri zìm ñ sa bu-à Yesu Kristi ri zìm. Mì ri zìm ñ wim kyinn tàma-à ning àràg wàri, jirà ñ sar gbam á swàm Kristi ni, jirà abig swam yan ku, kó ma shi sig ma yonki, kó ma wu rìghing.

²¹ Bu-à sinn sig mì ñ shi sig níng, mì ri shi shu Kristi. Kó ma wu hing, sànn hing.

²² Wà ma shi hing ma yonki á jànn-à ni, ma sa shang mpìrká. Wà ñ nìm má shig zu sar, ñ shig zu wà áni rà? N shi á jànn-à ni rà, kó ñ shi mà wai rà? Ama ñ yì fig bàna.

²³ N wà sig jir pyàna á kyinnmí ni, mì ri zìm ñ fim dunyaru-à níng, ñ shi ma Kristi, wà zyun-à kab sig bu dunyaru bidim pár.

²⁴ Ama á dò jir shinn ná ni, sànn kab sig ñ shi ma ning ma yonki,

²⁵ jir kai bàna ñ yì hing má shi ma yonki, àjirà ñ sa shang ning, aning bir swàb kà pìkyinn ná, ma àjirà aning fig àjwár.

²⁶ Wà ma bi hing á byarná ni, ná fig àjwár wàni á jir shinnmí ni, barà ning ri bàg Yesu Kristi níng.

²⁷ Bu-à mì ri zìm á byarná ni, aning shi shuná àràg barà jir àjwár á shinn Kristi ni dang sig, jirà kó yì ma ning ma shi sig í zyun, kó ma shi sig byar pyunn ninonn, má yì rag nuná ñzyun, ning ri sar gbam, ning ri dang tir mpìrká á jir Shìdun.

²⁸ Aning shàr zinn mpìrká ri zib ning bàna, aning wim kyann pìkyinn. Wà na sa

hing àdòníng, bá yì rag ná wim zu, ama bigbá bá wim zu fig bàna, jir kai bàna í Shìdun ri yá ning gbam-à nì.

²⁹ Big ya fig ning gbam jirà aning bir íri pìkyinn á byar Kristi ni átai bàna, ama jirà aning wa shwìn á shinnwá ni tinn.

³⁰ Sai-à yi ma ning shi síg zyun, ning myàng hing shwinká n wa sig. Ning ri fig swai shwìn-à mì ri wa hár tàma-à níng. Ning ma shinn ná, ning ri wa íri swai shwìn-à mì ri wa.

2

Barà Yesu Sinn Kàng Shinnwá á Sim

¹ Pìkyinn birná á byar Kristi ni, ri sa ning ning ri dìg gbam rà? Azìmwá fòr hing á byarná ni rà? Ning ri jùn kwonn ma Awunwá rà? Ning ri zìm mpìr, mi ri myàng ashibá tinn rà?

² Wà má àdòníng, aning sa ya mì bu zyun. Aning shí bu nzyun. Aning zìm bar òrná. Bu-à na ri kyab aku shí bu nzyun. Bu-à na ri zìm á pìkyinn ná ni aku shí bu nzyun.

³ Aning sa bu-à ná zìm íri shinn ná bàna. Aning gbar dù shinn bàna. Aning wib mpìr, kada aning kyab rag ning kab mpìr zyun bàna.

⁴ Kada kó ni aku kyab íri bu-à kyinnwá ri zìm bàna. Ama aku kyab bu-à jàuwá big má zìm tinn.

⁵ Pìkyinn ná aku shi àràg bu Yesu Kristi:

⁶ Ku shi sig àràg í Shìdun.

Ama ku sinn kàng fig shinnwá rag ku ma Shìdun màg sig ábibir bàna.

⁷ Ku sinn kàng rìg shinnwá á sim àràg ku í bu zyun bàna.

Ku sinn kàng shinnwá àràg ku í fàu.

Ku sinn kàng shinnwá àràg ku í mpìr jìkwinn.

⁸ Ku sinn kàng shinnwá á sim.

Ku wib Shìdun hár n zìm aku wu kì.

Ku wu kì átàm bìn-à ni.

⁹ Jir wàníng, í bu-à sa Shìdun gbar dù ku n ya ku gbam,

n ya ku zìnn zyun-à kab sig zìnnká kádà,

¹⁰ jirà mpìrká bidìm pár abig binn kir wann abig wib zìnn Yesu,

mpìrká mà wai ma mpìrká á jìnn ni, ma kó áni bidìm pár.

¹¹ Mpìrká bidìm pár má dang rag, Yesu Kristi í Asàin Lu.

Bá dang àdòníng má swam yan Tayí Shìdun mà wai.

Aning Mìg Ayau Mpìrká Ni Aràg í Asuswirká Rì Mìg Mà Wai

¹² Ayormí big, ká mì ri zìm, barà ning rì wib sig jìrmí sai-à yi ma ning rì shi síg zyun níng, barà tàma-à níng n bàna mà byarná ni níng, má sànn aning wib jìrmí wàni. Aning shi sa bu-à sissàn. Aning wib Shìdun ma aning shàr ku jirà aku pinn zu ning hár kinn kinn.

¹³ Shìdun í àsàin-à ri sinn kà ning jirà aning zìm wà ná

sa bu-à ku ri zìm. Ku í àsàin-à ri ya ning gban jirà aning sa bu-à ku ri zìm.

14 Bu-à na sa bidim pár, aning yàng dang jír bàna, aning gbìb shùr bàna tinn,

15 jirà kada mpìrká abig dang rag ning mpìr asa bu-à bibai bàna, jirà aning shi yanká sèsàn á pyànn Shìdun. Ning shi kwonn sig ma mpìrká ri sa bu-à bibai á jànn-à ni. Aning mìg áyaubá ni àràng barà asuswirká ri mìg mà waisháu-à ni,

16 á sai-à na dinya big jir Shìdun zyun-à ri ya yonki. Wà na sa hing àdòning, wàning má tàg rag swàmí n sa sig áyauná ni níng, í swàm átai bàna. Wà má àdòning má fig àjwár àyúnn-à Kristi ma kàng bi hing.

17 Ning yì sig Shìdun á jir shinnmí ni. Kó big nìm ma gban mì á dò jir barà ning bir sig pìkyinn ná á byar Yesu, n nìm má fig àjwár ma ning á dò jir shinn barà ning bir sig pìkyinn.

18 Ning tinn má, aning fig àjwár, ayi ma ning fig àjwár àbìr-à ni.

Swàm Timoti Ma Abafaroditas

19 Wà Shinn Luyí Yesu ma zìm hing, mì ri zìm n tìr ya yag ning Timoti, jirà wà ma fig hing tai á shinn ná ni má fig àjwár.

20 N bàna ma mpìr zyun-à shi sig ma pìkyinn-à sèsàn àràng ku, zyun-à má myàng kwonn ma ning.

21 Kó ni bidim pár ri kyab íri jir shinnwá, í jir shinn bu Yesu Kristi bàna.

22 Timoti shi fig àràng mpìrká kádà níng bàna. Sai-à yi ma ku ri dang kyann jir àjwár, ku ri sa swàm wàni. Yi ma ku shi sig àràng í ta ma wùn.

23 I bu-à sa n rag má swam yag ku á byarná ni kinni, ama sái ma myàng byann hing bu-à má sa mì.

24 Mì má mì ri bir pìkyinnmí á byar Kristi ni rag, mì ma shinnmí má dìg pyù-à má bi á byarná ni, má nonn fig bàna.

25 Mì ri kyab sànn hing n swam kàng ya bi ning Abafaroditas wunzámí zyun-à ning swam bi sig aku sa shang mì. Yi ma ku dab kar sig swàm Shìdun í zyun.

26 Ku ri wìm á kyinnwá ni aku bi myàng ning. Pìkyinnwá gib, jir kai bàna ku yì hing ning fig hing tai dorwá.

27 Ajai ku rì í òr wa. Shi shirag kwá wu rìg. Ama Shìdun myàng hing ashiwá, n myàng hing ashimí tinn, n dàb gban rìhing ku, jirà kada a shwinmí wài bàna.

28 I bu-à sa n dang rag sànn hing n tìr yag ku á byarná ni, jirà aning fig àjwár wà na myàng kàng hing ku, àjirà pìkyinnmí aku na tag.

29 Aning shà ku, aning pànn ku vù pyànn àràng ku í wunzànná á jir shinn Yesu Kristi, aning wib íri swai mpìr àdòning.

30 Bu-à sa níng, ku wann

tafinn hing shinnwá á jir shinn swàm Kristi, ku wu rìg dà hing. Ku sa shang hing mì, jir kai bàna bigná ning sa sar fig bàna.

3

Bu-à Má Sinn Kàng Yi Ayi Shi Mpir Sisàn á Pyànn Shìdun, í Pìkyinn Bir á Byar Yesu

¹ Wà kinn shinn-à, wunzàmí big, aning fig àjwár ma Shinn Luyí. Barà mì ri ba ya jakàng ning bu-à ò rì ba rìhing níng, amyàngmí ni bai fig bàna, jir kai bàna í bu-à má sànn ya ning.

² Aning pànn shinn ná ma mpìrká ri sa bu-à bibai. Big shì sig àràg í báí. Big dang rag, mpìr ma kyag fig jur bàna, kwá dìg fig yonki bàna.

³ Yi í àsàinká ri wib Shìdun ma pìkyinn nzyun. Wàníng í jur kyag-à wà Shìdun ri zìm, jir kai bàna Awunwá ri tàg yi á pìkyinnyí ni ayi wib ku. Yi ri fig àjwár ma shuyí áyau gbìb Yesu Kristi. Yi ri sinn fig pìkyinnyí á dìr bu zyun ni rag kwá pinn zu yi bàna.

⁴ Wà yi nìm ma ri sa àdòníng, mì má, ò nìm má sinn kyinnmí á dìr bu zyun ni rag bu-à hi má pìnn zu mì. Wà mpìr zyun ma ri kyab rag wà kwa sinn kà hing kyinnwá á buká ku ri sa, í wà kwá wìm zu íni, mì má sai-à rì níng ò sa kab hing àdòníng.

⁵ Asai-à big mà mì, sumí awinyin big kyag jurmí. Big mà sig mì á nu jir Israila. Mì í swai mpìr Banjamin. Mì í swai mpìr Ibraniyaká, mì í Farisa, sai-à rì níng ò wib hing doka Shìdun wàni àràg barà Farisawaká ri wib níng.

⁶ N rì fig àjwár wàni wà ma gban hing mpìrká ri bàg Yesu. N wà sig rag, mì ri wib Shìdun. Wà mpìr nìm ma wib hing doka Shìdun ma shì hing mpìr òsàn, mpìr-à níng hi nìm má shì í mì.

⁷ Buká mì ri myàng sai-à rì níng rag í bu ùwài níng, tàma-à níng barà ò yì rag Kristi níng, ò sinn kàng rìhing bu káníng í bu zyun bàna.

⁸ Barà ò yì rag Yesu Kristi níng, ò sinn kàng rìhing kó kai bidim pàr í bu zyun bàna, jir kai bàna gbìb Yesu yì kab síg ò kó kai bidim pàr. N sinn kàng rìhing kó kai bidim pàr àràg buká big ri kifinn mà kwim yinn-à ni jir à ò dìg Kristi,

⁹ ma ò jùn kwonn ma Kristi. N yì hing íri doka Shìdun wib má sinn kàng fig yi mpìr òsàn á pyànn Shìdun bàna. Ama sai wà ya bir hing pìkyinnyí á byar Kristi í wà kwá zìg zu yi. Shìdun má sinn yi ayi shì mpìr sisàn wà ya bir hing pìkyinnyí á byar Kristi.

¹⁰ Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm ò yì Kristi ma gban-à gbar dù nann zu sig ku mà amir-à ni. Mì ri zìm ò wa shwìn á dò jir shinnwá ni

àràg barà ku wa sig. Mì ri zìm ñ wu á dò jir shinnwá ni àràg barà ku wu sig.

¹¹ Mì má, ò sìn sig á pìkyinnmí rag ma wu hing, má dù kàng ma yonki tinn.

Ayi Yag Mà Pyànn Ma Wà Bàg Buká Shìdun Tàg Sig Yi

¹² N zìm fig wà ñ rag ò fòr hing bu zyun bàna. N fòr fig ma bu-à Kristi ri zìm ñ fòr níng bàna. Ama mì ri yag mà pyànn mà pyànn, jirà ñ fòr bu-à Yesu Kristi zyun-à zìg zu sig mì níng, ri zìm ñ fòr.

¹³ Wunzàmí big, ò yì hing ò fòr fig ma bàna. Ama mì ri zìm ñ mà m jànn rìg wà ásim, ñ kyab wà mà pyànn, barà má fòr bu-à Yesu Kristi ri zìm ñ fòr.

¹⁴ Mì ri yag mà pyànn mà pyànn, jirà ñ dìg yonki àpyú zyun-à mà wai wà Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpìrká á jir shinn Yesu Kristi.

¹⁵ Yi mpìrká yi pànn gbam sig jir Shìdun á pìkyinnnyí ni níng, ayi kyab àdòning tinn. Wà mpìrká káhi áyauná ni ma ri kyab bubá kim, Shìdun má tiya byann big jirà abig yì.

¹⁶ Ayi yag mà pyànn mà pyànn àràg barà yi rì bàg jag sig buká Shìdun tàg sig yi níng.

¹⁷ Wunzàmí big, aning shi shuná àràg barà mì Bulus mì ri shi níng. Aning myàng shu mpìrká ri bàg mì níng, big ri shi shu òsàn àràg barà mì ri shi.

¹⁸ Mpìrká nìnànn nímá dang rag big ri bàg Kristi,

ama big í mpìr azib Kristi àsàin-à wu sig mà atàm bín-à ni. N dinya rìghing ning bu káníng tun daka á ninnon, tàma-à níng mì ri dinya ning hár ma zàn mín.

¹⁹ Mpìr káníng má kà pyìr, jir kai bàna bu-à big ri zìm á pìkyinnbá ni big sinn sig àràg í Shìdun. Big ri gbar dù shinn á shinn bu-à big nìm ma fig zunái áni. Big ri kyab ìri bu dunyaru.

²⁰ Ama buyí, finn swannyí shi sig mà wai. Yi ri sa àtùtwài mì ri shi kir àyúnn-à Yesu Kristi má wann bì mà wai, ku zyun-à kwá zìg zu yi níng.

²¹ Kwá vim bìr rìg dìryí zyun-à bàna ma gbam, kwá ya yi òr àpyú àràg òr wá, zyun-à í òr sisàn. Kwá vim bìr rìg dìryí ma gbamwá zyun-à ku shi sig ma kàhi wà zyun-à kwá sìn kàng kó kai bidim pár má shi á mìr barwá ni.

4

Aning Fig Ajwár á Byar Kristi

¹ Ning wunzàmí big ká mì ri zìm wàni, mì ri zìm ñ myàng ning kó ákaun. Ning ká zyun-à mì ri fig àjwárná, mì ri swam yan kyann ning. Aning sar gbam á gbìb Shinn Luyí ni.

² Mì ri dang jír ma uwà pyàna, Afodiya ma Sintiki, mì ri vig big abig jùn kwonn kàng, ma abig zim bar òrbá á zìnn Shinn Luyí Kristi.

³ To, ayormí, mì ri zìm á sa shang uwà káníng, jir kai

bàna big wa shang hing mì shwìn á dò shinn swàm jir àjwár kwonn ma Kiliment ma mpìrká yi ma big ri sa swàm í zyun, ká big ba kà sig zìnnbá á tarkada yonki.

⁴ Aning fig àjwár kó ákaun áyau shuná barà ning ri bàg Shinn Luyí Kristi, mì ri dinya jakàng ning rag, aning fig àjwár.

⁵ Aning tiya kó ni bidim pár pìkyinn ajun, jir kai bàna ning yì hing Shinn Luyí nyàan kàng bi.

⁶ Kada aning wor awor á shinn bu zyun ni bàna, ama bu-à na ri zìm bidim pár aning vig Shìdun, aning sa kyann ku ísoko.

⁷ I wà Shìdun má ya ning pìkyinn na tag, zyun-à kab gbam wà mpìrká má yì. Pìkyinn na tag-à níng má sa pìkyinn ná má shi sísàn á gbìb Yesu Kristi.

⁸ Wà kinn shinn-à mì ri zìm aning kyab buká òsàn á pìkyinn ná ni, wà má jwar ya mpìrká, àràg bu á gbìb àjai, kyinn òsàn, bu òsàn sa, shu kyìkyàr, shu azìm, ma bu-à mpìr má yan.

⁹ Aning shi sa buká ning shwann sig á byarmí ni, buká ò tàg sig ning, ma buká ò dinya sig ning, ma buká ning myàng ò sa sig. I wà Shìdun zyun-à ri sa tag pìkyinn má shi kwonn ma ning.

Bulus Sa Isoko

¹⁰ Mì ri fig àjwár wàni, mì ri sa Shinn Luyí ísoko barà ning ri dwim ya bi rag mì

bu, ning ri zìm mì. N yì hing ning ri zìm mì, ama su ninonn níma ning bàna ma pyù-à ná dwim ya bi mì bu.

¹¹ Mì ri dang fig jir ashi bu bàna. Big tàg rìghing mì ò pànn samyib wà títi-à ò shi sig ma kàhi.

¹² N yì hing barà má shi shu ashi ma barà má shi shu àni wà ma shi sig ma bu ùwài. N yì hing barà má shi shu àjwár kó àni bidim pár, kó ákaun tinn, kó ma shi sig ma buju, kó ma bàna ma buju, kó ma shi sig ma ùwài, kó ma shi sig ma títi.

¹³ N shi sig ma gbam-à Yesu Kristi ri ya mì. Má sa kó kai bidim pár ma kàhi.

¹⁴ Ama sànn hing barà ning sa shang sig mì á shwìn-à mì ri wa.

¹⁵ Ning mpìrká á Filibi, ning yì hing sai-à ò rì dù dà fim Makidoniya, á sai-à ò rì dinya mpìrká jir àjwár-à níng, kó iklisiya òzyun sa shang fig mì bu bàna, sái ning, ning sa shang sig mì ò, ning ya sig mì bài.

¹⁶ Sai-à ò shi sig á Tasa-lonika, wà ma ri zìm bu, ning ri dwim ya bi mì bu, í kàun òzyun bàna, ama kàun nìnànn níma.

¹⁷ Mì ri fig àjwár íri dò jir buká ning ri ya mì níng bàna, ama mì ri fig àjwár jir barà bá swàb kà ya ning á shinn wà ná dìg mà wai níng.

¹⁸ N zìg hing bài ùwài níma, hár màg rìghing mì, bài-à ning dwim ya bi sig mì á vù Abafaroditas. Bu-à ning

ya sig mì níng, shi sig àràng
 í bu twìb swànn á pyànn
 Shìdun ni, ku zìg hìng, ku ri
 fig àjwár ma kàhi.

¹⁹ Shìdunmí, àsàin-à shi
 sig ma kó kai bidim pàr, má
 ya ning bu-à ning ri zìm
 bidim pàr á jir shinn Yesu
 Kristi.

²⁰ Shìdun Tayí aku shi bu-
 à mpìrká má swam yan hár
 kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Nài Bib-à Wà Kinn Shinn

²¹ Aning bib kà mpìrká tu
 kyàr sig pìkyinnbá, mì ri bir
 pìkyinnbá á byar Yesu Kristi.
 Wunzámí big, ká yi ma big
 shi síg zyun áyág níng, ri
 bib kà ning.

²² Mpìrká tu kyàr sig
 pìkyinn áyág níng, big
 bidim pàr big ri bib kà ning,
 àràng mpìrká á lu kùr Kaiser
 ni bàna má.

²³ Asàn Shinn Luyí Yesu
 Kristi aku shi kwonn ma
 ning bidim pàr.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KOLOSI

Bulus ba sig wasika-à níng, jir kai bàna ku fig big rag mpìrká ri bàg Yesu mà Kolosi mpìrká káhi áyaubá ni ri tàg jir òsáng, mi ri sar gbam mi ri dang rag sàns sig mpìrká abig wib buká zyun-à shi sig ma gbam, abig wib íri Shìdun áwinwá ni bàna. Big tàg mpìrká rag wà ba zìm abig wìm zu, to, abig ji buká káhi bàna. Bulus ba sig wasika-à níng jirà aku dinya big rag buká big ri tàg níng í àjai bàna. Ku dinya big rag gbìb Yesu íri gbìb-à mpìr má wìm zu áni.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Kolosi

¹ Wasika-à níng í mì Bulus ò ba síg nì, mì zyun-à Shìdun zìm sig rag ò shi wùn aswam Yesu Kristi. Yi ma wunzàiyí Timoti

² ri bib kà ning, ning mpìrká ri bàg Kristi ma pìkyinn òzyun mà finn swann Kolosi. Ning shí nì mpìrká bu Shìdun.

Tayí Shìdun aku wìr kà ya ning àsàn, ma aku ya ning pìkyinn na tag.

Bulus Vig Shìdun á Jir Shinn Mpìrká Ri Bàg Yesu

³ Yi ri sa kyann Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi ísoko, sai-à yi ma ri vig ku á jir shinn ná ni,

⁴ jir kai bàna yi fig big rag, ning shi sig ma pìkyinn bir á jir Yesu Kristi nì, ning ri zìm mpìrká bu Shìdun tinn.

⁵ Yir bu-à sa ning ri gbar gbam òrná, mi ri zìm mpìrká bu Yesu àdòning, í jirà ning ri kyab pànn kyann ma bu-à Shìdun sinn ya sig ning mà wai níng. Ning fig rìghing bu-à shi sig áni sai-à big dinya sig ning jir àjwár-à á shinn Yesu nì, wà zyun-à í jir àjai.

⁶ Jír-à big dinya sig ning níng, ri sa swàm bu-à òsàn kó byar wà áni á dunyaru bidim. Mpìrká ri fig, mi ri bir pìkyinn áni. Ning má, sai-à ning fig jag sig jír-à hi barà Shìdun ri sa mpìr wà òsàn níng, hár jír-à hi zìg bi swàm bu òsàn á kyinn ná ni tinn.

⁷ Jír-à hi í Abafaras jàu swàmýí zyun-à yi ri yan kyinnwá níng, ku í àsàin-à dinya sig ning jír-à hi. Buwá ku ri sa swàm Yesu ma kyinn òzyun dò jir shinn ná.

⁸ I ku dinya síg yi í nì rag, Awun Shìdun ri sa swàm á kyinn ná nì, hár ning ri zìm mpìrká bu Shìdun.

⁹ Barà yi ma Timoti fig big rag, ning ri sa wà òsàn àdòning, í bu-à sa yi ri vig kyann Shìdun jir shinn ná. Yi ri vig ku rag, aning yì vinn rìg kó kai bidim pár bu-à ku ri zìm aning sa. Yi ri vig ku rag, aning shi mpìr yar, aning yì bu-à Awun Shìdun ri tàg ning,

¹⁰ jirà aning shi shu àràg barà Shinn Luyí ri zìm, ma

aning sa kyann bu-à kyinnwá má jwar áni, jirà swàm-à ná sa bidim pár aku zu shinn, ma aning yì swàb kà tim jir Shìdun.

¹¹ Barà Shìdun í àsàin-à shi sig ma gbam níng, aku ya ning gbmawá, jirà aning bà kyinn, ma aning tib wann pìkyinn, ma aning fig àjwár.

¹² Aning sa Tayí Shìdun ísoko barà ku sinn kà sig yi ayi kà áyau mpìrká buwá zyun-à shi sig áyau àyar mà byar kùrwá ni.

¹³ Ku zìg zu sig yi á byar zufi. Tàma-à níng yi shi fig rag áyau gbm Shaitan bàna. Ku zìg bi yi á byar-à wùn azimwá ri na kùrwá níng.

¹⁴ Wùnwá níng wa zu rìg yi á vù Shaitan, hár n sa ku yafa ya rìghing yi bu pyìrká yi sa sig.

Kristi Kab Síg Nì Bu Bidim Pár

¹⁵ Kó barà mpìr ri myàng fig Shìdun á zu bàna níng, Kristi ri tiya mpìrká barà kyinn Shìdun shi sig áni, ku zu síg Shìdun. Kristi shi sig áni daka sai-à big mà m fig ma kó bu zyun bàna. Ku kab síg nì bu bidim pár.

¹⁶ I ku Wùn Shìdun ma Tawá Shìdun mà m sig bu bidim pár, bu-à mà wai, kó bu-à á jinn ni, kó bu-à big ri myàng ma zu, kó bu-à big ri myàng fig ma zu bàna, bidim pár ku mà m síg nì, àràg yann aswamwá mà wai, ma àgbamkà mà wai, ma kùrká, ma mpìrká shi sig

ma gbm. Buká big mà m sig bidim pár í buwá tinn.

¹⁷ Ku kà síg nì kó kai bidim pár á pyànn. Ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma buká bidim pár.

¹⁸ Ayau mpìrká ri bàg Shìdun bidim, ku shí nì àgbam-à. Big shi àràg í dirwá, ku shí nì shinn-à. Ku í àsàin-à ri ya yonki. Ayau mpìrká wu sig níng, ku dù jag síg nì mà amir-à ni, àjirà aku shí nì àgbam-à áyau mpìrká ni.

¹⁹ Shìdun sinn kà shinnwá ma gbmawá ma nsònnwá á dir Yesu ni, ku zìm sig àdòning.

²⁰ Wàníng má, á jir shinn wùnwá ni, Shìdun jùn kwonn ma kó kai bidim pár, bu-à á jinn ni, kó bu-à mà wai, barà wàníng wu sig ki mà atàm bín-à ni. Jir wàníng í bu-à sa yi dig gbìb n bi á byar Shìdun.

²¹ Wàri níng, ning ri jùn kwonn fig ma Shìdun bàna. Ning rì í mpìr azíbká buwá á jir bu bibai-à ning ri kyab, mi ri sa níng.

²² Ama tàma-à níng Shìdun jùn kwonn hing ma ning á jir shinn ki-à Kristi wu sig, jirà aku sinn kàng ning mpìr kyìkyàr ma aning shi mpìrká bàna ma bu pyìr, jirà kada a mpìr dang bai ning á pyànnwá ni bàna.

²³ Aning sar gbm á pìkyinn birná ni, ma aning tib bàg barná. Kada aning zìg zu pìkyinn ná á jir àjwár-à ning fig sig níng ni bàna. Jir àjwár-à níng big dinya

rìghing mpìrká bidim pàr á dunyaru. Mì Bulus mì ri dinya mpìrká jir àjwár-à níng.

Swàm Bulus á Jir Shinn Mpìrká Bu Shìdun

²⁴ Tàma-à níng, mì ri fig àjwár á jir shwìn-à mì ri wa á jir shinn ná ni, jir kai bàna Kristi wa jag sig nì shwìn á shinnyí ni. Barà mì ri wa shwìn níng, yì ma ku í zyun tinn. Mpìrká ri bàg ku, big shi sig àràg í dirwá. Jir wàníng í bu-à sa mì ri fig àjwár barà mì ri wa shwìn á shinn ná ni.

²⁵ N kàng rìghing mpìr-à ri sa swàm Shìdun barà ku ya kà sig swàmwá á vùmí ni jir shinn ná, jirà ñ dinya gban rìg mpìrká jír wá.

²⁶ Bu-à Shìdun rì tàm sig á ninonn níng tàma-à níng ku tiya rìghing mpìrká buwá.

²⁷ Ku ya sig mpìrká buwá gbam abig dinya mpìrká kádà jír bu-à ku tàm sig níng. Bu-à ku tàm sig níng, í Kristi barà wàníng shi sig á pìkyinn ná ni, ná na kwonn kùr ma wàníng.

²⁸ To, yì ri dinya kó ni bidim pàr jir Kristi. Yì ri twìb big byur, mì ri tàg big jir Shìdun ma yar-à yì shi sig ma kàhi, jirà kó ni ma kwonn hing ma Kristi, aku kinn mpìr Kristi.

²⁹ Jir wàníng, í bu-à sa mì ri sa swàm ùwài ní má, mì ri kar ngang ma swàm-à níng, bar gbam-à Kristi ri ya mì.

2

¹ Mì ri zìm ñ dinya ning jír á shinn swàm ùwài-à mì ri sa á dò shinn ná ni, kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu mà finn swann Lawudikiya, kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu ká myàng fig mì ma zu bàna. Mì ri sa swàm á jir shinnbá ni.

² Bu-à sa mì ri kar ngang àdòníng, í jirà mì ri zìm abig sar ma gbam áyau gbìb Yesu ni, ma abig zìm bar dirbá, ma abig yì byann wà bu-à Shìdun rì tàm sig níng, í Kristi.

³ Ning yì hing í Kristi ya sig yì nì yar. Ku í àsàin-à tiya sig yì gbìb barà yá yì bu-à Shìdun tàm sig.

⁴ Mì ri dinya ning àdòníng, jirà kada abig zìg bi jír zyun àràg í jír yar, ma abig tonn gban ning ma kàhi bàna.

⁵ N bàna á byarná ni, ama bidim pàr mì ri kyab pànn ma ning àràg ñ shi sig mà byarná ni. Barà ñ myàng ning yag mà pyànn, mì ri bir pìkyinn á byar Kristi ni níng, mì ri fig àjwár ma ning wàni.

Jír á Shinn Shu Mpìrká Bu Kristi

⁶ Barà ning pànn sig Yesu Kristi rag ku í Shinn Luná níng, sái aning sar gbam á byarwá ni.

⁷ Aning tib bàg barná, aning sìn swàb kà pìkyinn ná á gbìbwá ni, jirà pìkyinn bir-à big tàg sig ning níng, aku swàb kà yag mà pyànn, ma aning swam yan kyann Shìdun, aning sa ku í soko.

⁸ Aning pànn shinn ná, jirà wà mpìr zyun ma zìg bi jír-à bàna ma yìr mà byar mpìr zyun ni, ma tonn gban ning rag í jir yar, wà má í jir dunyaru, má í bu Kristi bàna, aning fig bàna.

⁹ Shìdun shi sig á òr Kristi ni, á byar Kristi ni yá myàng barà Shìdun shi sig áni.

¹⁰ Ning òg rìghing yonki á byar Kristi zyun-à shi sig í shinn kó kai bidim pár. Ku kab sig nì gban buká shi sig ma gban bidim pár.

¹¹ Àràng barà big ri kyag jur níng, í barà Kristi kyag kífinn sig bu bibaiká á òrná ni.

¹² Sai-à big rì wau ning òr batisma, shi àràng big ri jì kwonn ning ma Kristi. Hár á sim ning bi dù nann zu kàng rìg ma yonki, á jir shinn pìkyinn birná á byar Shìdun àràng barà Shìdun gbar dù nann zu kàng sig Kristi mà amir-à ni.

¹³ Wàri níng, ning rì shi sig àràng mpìrká wu rìghing á jir bu pyìrká buná ni. Ning rì í mpìrká bu Shìdun bàna. Tàma-à níng Shìdun ya sig ning yonki àràng bu Kristi, n yafa ya rìghing yi bu pyìrká yi sa sig.

¹⁴ Ku kìm rìghing gban bu pyìr-à pànn sig yi, ma gban doka pànn sig yi níng, n kànn bàg rìghing mà atàm bín-à ni.

¹⁵ Ku bi, n bi zìg rìg gban mpìr gbanká, n kab rìghing gbambá á bín-à big gban sig ku áni, n sa pànn big àzunái á pyànn kó ni.

¹⁶ Kada aning zìm mpìr zyun aku dinya ning jír á shinn buju-à ning ri ji, kó bu-à ning ri wa, ma jir àyúnn ùwài wib, kó sònn àpyú wib, kó àyúnn Asabar wib, kada aning zìm bàna.

¹⁷ Bu káníng bidim pár ri tàg yi buká má sa á pyànn, ama ning shi sig ma Kristi zyun-à kab sig bu káníng.

¹⁸ Kada aning wib jir mpìrká ri tàg ning jir òsàng bàna. Mpìr káníng ri gbar dù shinn, ama big ri tàg shinnbá rag big ri gbar dù fig shinn bàna. Big ri dinya ning rag aning wib yann aswamká bu Shìdun mà wai. Big ri dinya ning rag aning wib jir la-à big la sig. Kyinn bibai-à big shi sig ma kàhi níng, ri sa big big ri kyab àdòníng. Kada aning zìm abig tonn ta kà ning á gbìb ajànn bàna.

¹⁹ Big kwonn fig rag ma Kristi, zyun-à í shinn kó kai níng bàna. Barà shinnyí pànn kwonn sig òryí níng, í barà Kristi pànn kwonn sig mpìrká ri bàg ku. Wàníng í barà Shìdun ri zìm mpìrká abig yi swàb kà Kristi áni.

Kada Aning Bàg Jír-à Big ri Yàng Dinya Ning Atai Níng Bàna

²⁰ Ning ya rìghing yonkiná á byar Kristi. Ning zìg zu rìghing shinn ná áyau buká big ri yàng dinya ning á dunyaru. Wà má àdòníng, bu-à sa hár tàma-à níng ning ri bàg jír buká big ri yàng dang, mi ri tàg ning bu-à

bàna ma yìr níng, í jir kai rà?

²¹ Big ri tàg ning rag, “Kada aning pànn bu-à níng bàna, kada aning ji bu-à níng bàna, kada aning nìm vù á bu-à níng ni bàna.”

²² Wàníng í bu tàg átai, í jír-à bàna ma yìr. To, buká big ri kan dim ning níng wà mpìr ma sa hing, bai fig bàna, jir kai bàna mpìr jìkwìnn kan dim síg nì bu káníng átai.

²³ Big ri myàng doka káníng shi ya sig big àrэг í bu yar áni. Big ri dang rag a mpìr wib yann aswamká bu Shìdun mà wai, mi ri dang átai rag, mpìr aku sinn kàng shinnwá á sim. Big ri dang rag a mpìr ya òirwá shwìn. Ama dokabá ri sa shang fig mpìr barà kwá fim kyinn bibai-à ku shi sig ma kàhi níng bàna.

3

¹ Bigné, Shìdun gbar dù nann zu kwonn rìghing ning ma Kristi, hár n ya rìghing ning yonki. Barà ning shi sig ma yonki zyun-à Kristi shi sig ma kàhi níng, sái aning sinn kyinn ná á buká shi sig mà wai, byar-à Kristi na sig kùrwá agunn vìm nu Shìdun.

² To, aning kyab buká shi sig mà wai, kada aning kyab buká shi sig á dunyaru bàna.

³ Ning wu kwonn rìghing ma Kristi. Shìdun sinn kwonn sig yonkiná ma Kristi. Wàníng í bu-à mpìrká má myàng sar fig bàna.

⁴ Barà Kristi í yonkiyí níng, sai-à kwa kàng bi hing, ná shi kwonn ma ku, ná òìg awàiwá tinn.

Aning Fim Shu Akor-à, Ma Aning Shi Shu Apyú

⁵ Kada aning na abann bu dunyaru bàna, àrэг àyái sa, ma sunu uwà, ma bu òìr jín sa, ma bu-à bibai wìm, ma sunu sa. Mpìr-à ma ri sa sunu, ku ri wib bu-à í Shìdun bàna.

⁶ Ning yì hing íri buká àdòning, Shìdun má wà mpìr kwonn jir kàhi.

⁷ Bigné wàrì níng, ning rì sa sig bu káníng. Ning rì shi kà sig áyau bu bibai wìm.

⁸ Ama tàma-à níng aning fim rìg bu káníng àrэг àgùnn nànn, ma akyib sa, ma mpìr zib, ma mpìr zinn swau, ma jír-à bibai dang.

⁹ Kada aning gim òsáng bàna, jir kai bàna ning tafinn rìghing kyinn-à bibai zyun-à ning rì shi sig ma kàhi, n fim rìghing swàm bu bibaiká ning rì sa sig.

¹⁰ I wà ning òìg sig kyinn àpyú òsàn nímá. I kyinn zyun-à Shìdun ri vim bìr jirà a kyinn ná shi àrэг kyinnwá, jirà aning yì byann ku áni.

¹¹ Mpìrká ri bàg Yesu má kyab gàfìnn sar fig òìrbá rag, wàníng í mpìr Yahudawaká, wàníng í mpìr Yahudawaká bàna, wàníng í mpìr-à shi sig á zufi, wàníng í kyinn, wàníng í fàu, wàníng í fàu bàna, mpìrká bu Yesu má sa fig àdòning bàna. Kristi kab

sig nì. Ku shi sig áyauyí ni bidim pár.

¹² Shìdun shig zu ning, n sinn kàng ning mpìr kyinn-à kyìkyàr. Ku ri zìm ning. Jir wàning, aning zìg íri kyinn àdòning, aning myàng ashi mpìr. Aning shi ma kyinn-à mìmìg, aning sinn kàng shinn ná á sim, aning bàg kó kai ádàn, ma aning tib wann pìkyinn.

¹³ Aning sa muyar áyau bar òrná ni. Mpìr zyun ma sa hing ning bu-à bibai, aning yafa rìg òrná àrèg barà Shinn Luyí yafa ya sig ning bu pyìrná.

¹⁴ To, bu-à kab sig áyau bu kánìng ni bàna, aning zìm bar òrná. I wà ná sa yì buká òsàn níng bidim pár.

¹⁵ Wàning má, aning ya Kristi pìkyinn ná, jirà a pìkyinn ná na tag wann, jir kai bàna Shìdun bar kwonn sig níng aning shi í bu òzyun, jirà a pìkyinn ná na tag wann, ma aning sa kyann Shìdun ísoko.

¹⁶ Jir Kristi aku kà mònn á pìkyinn ná ni, ma aning òg yar barà ná tàg jàuná big sèsàn níma, ma aning twìb jàuná byur. Aning dài kyann jonn, kó jonn Zabura, kó jonn àpyú, kó jonn zyun-à Awun Shìdun ri wìr kà ya ning á pìkyinn ná ni, ma aning dài swam yan kyann ku á kyinn ná ni, ma aning sa ku ísoko.

¹⁷ Bu-à ná sa, ma bu-à ná dang bidim pár, aning sa á zìnn Shinn Luyí Yesu ni, ma

aning sa Tayí Shìdun ísoko á jir shinnwá ni.

Bar Bu-à Mpìr Kristi Má Sa á Luwá Ni

¹⁸ Ning uwàkà, aning wib nuná big. Ning yì hing wàning í barà uwà-à ma ri bàg Shinn Luyí, í barà kwá sa áni.

¹⁹ Ning wunùkà, aning zìm uwàkà buná, kada aning shi nànn big àgùnn bàna.

²⁰ Ning yanká, aning wib jir taná ma nàná kó ákaun bidim. Wàning í barà Shìdun má fig àjwár ma ning.

²¹ Ning ta yanká, kada aning yan ta kyann yanká buná barà bá bai kyinn bàna.

²² Ning fàuká, aning wib shinn luná á kó kai ni bidim pár. Kada aning sa swàm íri jirà big ri myàng ning bàna. Ama aning sa swàmna ma kyinn òzyun, ma aning shàr Shinn Luyí mà wai.

²³ Bu-à na sa bidim pár, aning sa ma kyinn òzyun, jir kai bàna ning ri sa yá Shìdun, ning ri sa ya fig mpìr bàna.

²⁴ Ning yì hing Shinn Luyí má wa ning byafàn ná á jir swàm-à ning sa sig. Ná òg bu-à ku gib sig nu rag kwá ya mpìrká buwá níng. Asàin-à yì ri sa ya ku swàm-à níng, í Kristi.

²⁵ Mpìr-à ma sa sig wà bibai, Shìdun má ya kàng ku wà bibai-à ku sa sig. Ku ri shig zu fig mpìr zyun, mi ri ngàng zyun bàna.

4

1 Ning mpìrká shi sig ma fàu níng, aning sa ya big bu-à kyinnbá má bai fig áni bàna, jir kai bàna ning yì hing ning má, ning shi sig ma Shinn Luná zyun-à mà wai tinn.

Bulus Dinya Big Bu-à Bá Sa

2 Aning sar gbam ma aning vig kyann Shìdun. Aning na aná ma Shìdun vig bàna, ma aning sa kyann ku ísoko.

3 Wà na ri vig Shìdun, aning vig ku á jir shinnyí ni tinn. Aning vig ku rag, aku pù ya yì gbìb-à ayi dinya mpìrká jir Kristi, barà shi sig í bu atàm á byarbá ni níng. Bigmí, big kíg kà sig mì á tonn fi jirà ò rì dinya sig mpìrká jír-à níng.

4 Aning vig kyann ku àjirà ò dang byann jír-à hi, àràg barà sàns sig ò dang.

5 Aning shi shu òsàn ma shu yar á byar mpìrká ri bàg fig Yesu bàna. Sai-à na òg hing pyù, aning dang jir Kristi.

6 Jír-à má zu á nuná ni, aku shi í jír-à òsàn, jirà wà mpìr ma bib ning abib, aning yì barà ná zìm ya ku.

Bulus Bib Kà Mpìrká

7 Tikikus má dinya ning taimí. Ku í wunzàyí á jir shinn Yesu ni. Ku ri sa swàm Shinn Luyí ma pìkyinn òzyun, yì ri zìm ku wàni. Ku má, ku í fàu Shinn Luyí Yesu Kristi tinn.

8 Bu-à sa mì ri swam bi ku á byarná ni níng, mì ri swam

bi ku jirà aku dinya ning bu-à yì shi sig áyau-à ni, ma aku dang gbam ning pìkyinn.

9 Ku ma Unisimus má bi zyun. Unisimus í wunzàyí zyun-à dù bi sig á jànn ná ni. Yì ri zìm ku. To, wà ba bi hing, bá dinya ning bu-à ri sa yì bidìm.

10 Aristarkus zyun-à yì ma ku shi sig í zyun á tonn fi-à ni níng, ri bib kà ning. Markus zyun-à yàkúwá ku ma Barnabas í òzyun níng, ri bib kà ning. N rì dinya sig ning rag wà kwa bi fòr hing á byarná ni, aning pànn samyib ku.

11 To, Joshuwa zyun-à big ri bar ku Yustus, ku má, ku ri bib kà ning. Mpir sara káníng í nànn mpìr Yahu-dawaká zyun-à ri sa swàm ma mì á kùr Shìdun ni. Big sa pìkyinnmí na tag wann rìghing.

12 To, Abafaras zyun-à dù bi sig mà jànn ná ni níng, ku ri bib kà ning. Ku í wùn sukà bu Yesu Kristi wàni. Ku ri vig kyann Shìdun á shinn ná ni rag, aning sar gbam, aning kinn mpìr Shìdun, aning pànn jir Shìdun ma pìkyinn òzyun, aning zìm bu-à Shìdun ri zìm bidìm.

13 N yì hing ku sa sig swàm ùwài nímá jir shinn ná, ma jir shinn mpìrká mà finn swann Lawudikiya, ma mpìrká mà finn swann Hirapolis.

14 To, Luka mpìr-à ri dàb dor níng, ku má, ku ri bib

kà ning. Yi ri zìm ku. Dimas má, ku ri bib kà ning tinn.

¹⁵ Aning bib kà mpìrká mà finn swann Lawudikiya. Aning bib kà uwà zyun-à big ri bar ku Nimfa, kwonn ma mpìrká ri kwonn shinn mì ri wib Shìdun mà luwá ni bidim pár.

¹⁶ Wà na jangga kinn rìghing wasika-à níng, aning dwim yag mà byar mpìrká mà finn swann Lawudikiya, abig jangga tinn. Ning má, aning jangga wasika zyun-à mì ri ba ya big níng tinn.

¹⁷ Aning dinya Arkibus, aning rag aku sa vinn rìg swàm-à Shìdun ya sig ku níng.

¹⁸ To, í mì Bulus n ba síg nì ma vumí. Mì ri bib ning bib bib. Kada aning mà m jann rìg barà n shi sig á tonn fi níng bàna.

Asàn Shìdun aku shi kwonn ma ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà TASALONIKA Wà Wa Zyun

Bulus ba sig wasika-à níng jirà aku dang gbam pìkyinn mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu Kristi ni mà Tasalonika. Ku sa Shìdun ísoko barà ku fig tai big rag káníng ri bir pìkyinn á byar Yesu ni wàni. Big ri zìm Shìdun mi ri sa swàm wàni. Ku dinya big jír á shinn abib-à big bib sig ku á shinn barà Yesu má kàng bi. Ku dinya big rag abig sa kyann swàm áyau barà big ri shi kir àyúnn-à Kristi má kàng bi níng.

¹ I mì Bulus ma Silas ma Timoti ri ba yá níng ni, níng mpìrká á Tasalonika, ká zyun-à ri kwonn shinn á zìnn Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi. Shìdun aku sa sànn ya níng, ma aku ya níng pìkyinn na tag.

Bulus Swam Yan Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bir Pìkyinn

² Kó ákaun bidim pár, yi ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn ná ni. Sai-à yi ma ri vig Shìdun, yi ri vig ku á shinn ná ni.

³ Sai-à yi ma ri vig Shìdun Tayí, yi ri kyab pànn swàm-à níng ri sa á jir shinn pìkyinn birná ni, ma bu òsàn-à níng ri sa á jir shinn barà níng ri zìm Kristi, ma barà níng sìnn sig zuná á dir Shinn Luyí

Yesu Kristi ni, n sar gbam sig áni.

⁴ Wunzámí big, Shìdun ri zìm níng wàni. Yi yì hing ku shig zu sig níng jirà aning shi í buwá,

⁵ jir kai bàna sai-à yi bi n dinya sig níng jir àjwár-à níng, yi dang fig ma nu átai bàna, ama í Shìdun ya sig yi nì gbmawá ma Awun Kyikyàrwá, í wà ku sìnn kà yì, yi bir sig pìkyinnyí ngbam ní má á jir Shìdun zyun-à yi dang sig. Níng yì hing íri swai shu-à yi shi sig ma níng níng, í shu-à má tàg níng barà ná shi shu òsàn.

⁶ Kó barà níng ri wa shwìn níng, níng zìg hing bar kyonnyí ma bu Shinn Luyí. Níng zìg hing jir Shìdun ma pìkyinn àjwár, àjwár zyun-à ri bí á byar Awun Kyikyàrwá ni.

⁷ A jir shinn wàníng ni, í bu-à sa níng shi sig í yìzu á byar mpìrká ká bir sig pìkyinnbá á jànn Maki-doniya ma Akaya.

⁸ A jir shinn ná ni, í bu-à sa jir Shinn Luyí Yesu kàng kwìb gban rìghing jànn-à. Mpìrká kó áni bidim pár fig hing wà níng bir sig pìkyinn ná. Mpìrká fig sig níng íri mpìrká á Makidoniya ma Akaya bàna. Jir wàníng í bu-à sa yá dang fig rág ni bàna.

⁹ Big ma shinnbá, big ri dinya mpìrká rag sai-à yi bi sig kyinn á byarná ni níng, níng bir sig pìkyinn ná á jir Shìdun zyun-à yi dinya sig níng. Níng fim rìghing buki-à níng ri sa, n bí rìghing á

byar Shìdun. Ku í Shìdun àjai, ku shi sig ma yonki.

¹⁰ Big ri dinya mpìrká rag, ning ri shi kir àyúnn-à wà wùn Shìdun má wann bi á jànn-à ni. Wùn Shìdun-à hi í Yesu. Shìdun gbar dù nann zu rìghing ku mà shar amir-à ni. Ku shi síg nì mpìr-à má pinn zu yì á kwonn wà zyun-à ri bi níng.

2

Swàm-à Bulus Sa Sig á Tasalonika

¹ Wunzámí big, bigná ning yì hing swàm-à yì rì sa sig á sai-à yì shi sig á byarná ni níng, zu hing shinn, jir kai bàna ning zig hing jir Shìdun zyun-à yì dinya sig ning.

² Ning fig hing barà mpìrká á swann Filibi ya sig yì shwìn, hár n swau sig yì. Mpìrká káhi ya sig yì shwìn á swann ná ni tinn. Kó barà bu-à níng sa sig àdòníng, Shìdun ya sig yì pìkyinn wim wà ayi dinya ning jir àjwár-à ku ya sig á vùyí ni.

³ Sai-à yì bar bi sig ning rag aning bi bàg Shìdun níng, yì gim ya fig ning òsáng bàna. Yì dinya sig ning jír-à níng ma pìkyinn-à kyìkyàr. Yì tonn gban fig ning à tonn gban bàna.

⁴ Shìdun màg màg fig hing yì, n myàng hing rag yì kinn hing wà aku ya sinn jir àjwárwá á vùyí ni. Wàníng í bu-à sa yì ri dinya mpìrká jir àjwár-à níng. Yì ri dinya fig mpìrká jír-à níng, jirà abig fig àjwár bàna, ama í jirà

Shìdun zyun-à ri màg màg fig pìkyinnyí níng aku fig nì àjwár.

⁵ Ning yì hing sai-à yì bi n dinya ning jir Shìdun níng, yì bi n sa ya fig ning jwár bàna. Sai-à yì dinya ning jir Shìdun níng, yì dang fig jirà aning ya yì bu zyun bàna. Shìdun ma shinnwá má, ku yì hing.

⁶ Yì zìm fig mpìr jìkwinn aku swam yan yì bàna, kó ning kó mpìrká káhi.

⁷ Yì í yann aswam Kristi, í bu-à sa yì dìg sig gban. Wà yì nìm ma zìm hing, yì nìm má sinn kà ning aning ya yì buká ning shi sig ma káhi. Ama yì ri bàg kó kai àdàn àràg barà ná ri kyab mi ri myàng kwonn ma yanká buwá.

⁸ Yì ri zìm ning wàni, í bu-à sa yì ri dinya ning jir àjwár-à Shìdun ya sig yì níng. Iri wàníng bàna má, yì zìm hing yá wu ki á jir shinn ná ni, jirà aning dìg bu-à òsàn.

⁹ Wunzàyí big, ning yì hing rag, sai-à yì rì shi sig á byarná ni yì rì sa swàm fi ma àyúnn. Yì ri sa àdòníng jirà ayi dìg bu-à yá jiji. Yì rì zìm fig aning pyag yì á sai-à yì ri dinya ning jir àjwár-à Shìdun swam bi sig níng bàna.

¹⁰ Ning yì hing shuyí yì rì shi sig áyauná ni níng, í shu kyìkyàr. Yì ri sa buká zyun-à Shìdun ri zìm ayi sa. Kó mpìr òzyun dang bai fig shuyí bàna. Shìdun ma shinnwá má, ku yì hing.

¹¹ Yi ri myàng kwonn ma kó ni bidim pár áyauná ni, àràg barà ta ri myàng kwonn ma yannká buwá.

¹² Yi ri tàg ning buká òsàn, mi ri dang gbam pikyinn ná, mi ri kar zing ning jirà aning shi shu-à má sà ya Shìdun. Shìdun í zyun-à ri bar ning jirà aning kà á byar-à ku ri na kùrwá, ma aning shi mpìr ùwài.

¹³ Yi ri sa ya Shìdun ísoko jir yonki-à ning shi sig ma kàhi. Yi ri sa jakàng ísoko jir kai bàna sai-à yi dinya sig ning jir Shìdun níng, ning fig hing hár n pànn hing ma vù pyànà. Ning zìg fig jír-à níng rag í jir mpìr jìkwinn bàna, ama ning zìg sig jír-à níng rag í jir Shìdun zyun-à ri sa swàm á pikyinn ná ni.

¹⁴ Wunzámí big, bu-à dìg sig ning níng, í bu-à dìg sig mpìrká bu Shìdun mà Yahudiya ká ri kwonn shinn á zinn Yesu Kristi. Mì ri dang jír-à níng, jir kai bàna shwìn-à mpìrká mà swann ná ni ri ya ning níng, shi sig àràg í shwìn-à mpìrká bu Shìdun wa sig á vù mpìrká bigbá ni, ká zyun-à í Yahu-dawaká.

¹⁵ Mpìr Yahudawaká gban mpìrká ri dang kyann jir Shìdun wàni, í wà big bi gban jakàng Shinn Luyí Yesu. Big kan zu rìg yi á swann ná ni hár big ri sa bai kyinn Shìdun, mi ri zib kó ni bidim pár.

¹⁶ Yi ri zìm ayi dinya mpìrká zyun-à í Yahu-dawaká bàna níng jir

Shìdun, jirà Shìdun aku pinn zu big. Ama mpìr Yahudawa káníng kan òim yi. Big sa sig bu pyìrká nìnànn ní má, hár tàma-à níng big ri sa swàb kà, mi ri yag mà pyànn. Tàma-à níng kwonn wà Shìdun shi sig rag á shinnbá ni.

Bulus Ri Zim Aku Yag Bib Kà Jakàng Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Tasalonika

¹⁷ Wunzámí big, sai-à mpìrká kan zu sig yi á byarná ni níng, yi fig fig àjwár bàna, jir kai bàna yi ma ning gáb rìghing òir. Kó barà pyunnyí ma ning nonn hing níng, ning shi sig á pikyinní ni. Yi ri zìm ayi yag bib kà jakàng ning.

¹⁸ Mì Bulus ò kar ngang kàun nìnànn ní má, jirà ayi yag myàng kà ning, ama Shaitan kan òim rìghing yi, yi dìg fig pyù bàna.

¹⁹ Yá fig ning àjwár wàni, àyunn-à Yesu Kristi má kàng bì jakàng. Jir kai bàna yi sìnn sig zuyí á òirná ni rag, Yesu má dìg ning, ning sar gbam sig á jìrwá ni. Wà má àdòning, yá fig ning àjwár wàni.

²⁰ Ning shi síg nì ká yi sìnn sig zuyí á òirná ni, mi ri fig àjwárná.

3

¹ To barà yi myàng fig ning bàna níng, yi bà sar fig rag kyinn barà yá shi bàna. I bu-à sa yi swam yag sig Timoti mà byarná ni. I wà yi shi sig buyí mà Atina.

² Yi swam yag ku á byarná ni. Ku í wunzàyi, ku ri sa swàm ma yi á jir Shìdun, ku ri tàg mpìrká jir àjwár-à á shinn Kristi. Yi swam yag ku jirà aku dang gbam pìkyinn ná jirà aning bir swàb kà pìkyinn ná á byar Shìdun,

³ jirà kada kó mpìr ñzyun áyauná ni ma fim rìg wà kwá bir pìkyinn á byar Kristi ni jir shwìn-à mpìrká ri ya ning níng. Ning yì hing Shìdun dang sig rag, yi ká yi bir sig pìkyinnyí á byarwá ni níng, yá wa shwìn àràng barà yi ri wa níng.

⁴ A sai-à yi ma ning rì shi sig ma í zyun níng, yi rì dinya sig ning rag, yi ma ning má wa shwìn jir shinn pìkyinn bir-à yi bir sig á byar Kristi. Tàma-à níng, ning myàng hing ma zuná.

⁵ A jir shinn shwìn-à ning ri wa níng, í bu-à sa ò bà sar fig kyinnmí bàna, ò swam yag sig Timoti á byarná ni jirà aku yag myàng kà ning, ma aku kàng bi aku dinya mì tai á shinn barà ning bir sig pìkyinn ná. Kyinnmí gib rìghing, jir kai bàna mì ri kyab kada Shaitan ma tonn gban ning, ná fim rìg wà ná bir pìkyinn á byar Shìdun, kàhi swàmmí má zu fig shinn bàna.

⁶ Ama Timoti kàng bi ò dinya hing yi tai àjwár zyun-à sa tag wann pìkyinnyí. Ku dinya yi rag hár tàma-à níng í barà ning ri sar gbam á jir Shìdun, ning ri zìm bar òrná wàni. Ku rag,

kó ákaun bidim pár ning ri kyab pànn yi, ning ri zìm aning myàng jakàng yi, àràng barà yi má, yi ri zìm ayi myàng ning níng.

⁷ Kó barà mpìrká ya sig yi shwìn wàni níng, yi ri fig àjwár, jir kai bàna hár tàma-à níng í barà ning ri bàg Yesu.

⁸ Sai-à rì níng, pìkyinnyí rì na tag wann fig bàna. Ama barà yi bi fig rag ning ri sar gbam á jir Shinn Luyí ni níng, pìkyinnyí í na tag rìg-à.

⁹ Yi ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn ná ni. Yi ri sa ya ku ísoko jir àjwár-à ku ya sig yi barà ning sar gbam sig á gbìb Shìdun. Nuyí kinn fig barà yá sa ya ku ísoko bàna.

¹⁰ Yi ri vig Shìdun fi ma àyúnn jirà ayi òig pyù-à yá yag má myàng kà jakàng ning, ma ayi tàg vinn rìg ning jir Shìdun zyun-à yi tàg fig ning bàna níng. Ya sa hing àdòning, pìkyinn birná á byar Yesu má gbam swàb kà.

¹¹ Yi ri vig Shìdun Tayí ma shinnwá, ma Shinn Luyí Yesu rag, àyúnn zyun ayi òim òig pyù jirà ayi yag mà byarná ni.

¹² Shinn Luyí Yesu aku sa aning zìm swàb kà ba òrná. Aku sa aning zìm swàb kà mpìrká kàhi mà myann àràng barà yi ri zìm ning níng.

¹³ Aku gbar gbam pìkyinn ná jirà aning shi shu òsàn, jirà kada mpìr zyun ma dang bai ning á pyànn Shìdun Tayí àyúnn-à Shinn Luyí

Yesu ma kàng bi hing ma mpìrká buwá.

4

Shu-à ma Jwar Ya Shìdun

¹ Yi tàg hing ning barà ná shi shu òsàn zyun-à má jwar ya Shìdun. Yi myàng hing ning ri shi àràg barà yi tàg sig ning. Yi ri vig ning á zìnn Shinn Luyí Yesu, aning shi swàb kà íri shu-à níng.

² Buká yi tàg sig ning rag aning sa níng, yi tàg sig ning á zìnn Shinn Luyí Yesu.

³ Shìdun ri zìm aning shi shu kyìkyàr á pyànnwá ni. Ku zìm fig aning sa àyái bàna.

⁴ Kó ni bidìm pàr áyauná ni aku shi shu kyìkyàr ma aku zìg wàwá á gbìb-à sànsig aku zìg àràg barà Shìdun ri zìm.

⁵ Kada aku sa sunu àràg barà mpìrká ká yi fig Shìdun bàna níng ri sa níng.

⁶ Shìdun ri zìm fig mpìr aku sí wà jàuwá bàna, mpìr-à ma sa hing àdòning, ku ri lir ji jàuwá, mi ri sa bai wàning pìkyinn. Mpìr-à ma sa hing bu àdòning, Yesu má wà ku kwonn. Yi dinya hing ning bu káníng, n gbar hing sungná á sai-à yi ma ning ri shi sig í zyun níng.

⁷ Shìdun bar bi fig yi jirà ayi shi shu àyái á pyànnwá ni bàna, ama ayi shi shu kyìkyàr.

⁸ Jir wàning mpìr-à ma ngàng hing jir-à níng, ku ngàng fig jir mpìr bàna, ku ngàng sig jir Shìdun àsàin-à

ya sig ning Awun Kyìkyàrwá níng.

⁹ Yi bàna ma jír àpyú wà yá ba ya ning á shinn barà ná zìm ba òrná, jir kai bàna Shìdun tàg rìghing ning barà ná zìm ba òrná.

¹⁰ Ning zìm vinn rìghing mpìrká zyun-à ri bàg Yesu ká shi kàng kwib sig jànn Makidoniya áni. Ama bidìm pàr yi ri vig ning aning zìm swàb kà big ùwài níma.

¹¹ Aning shi shu òsàn, kada aning kà áyau jir-à ma zu fig gbìbná bàna, aning sa swàm ma vùná, àràg barà yi dinya sig ning.

¹² Wà na sa hing àdòning, mpìrká mà myann má wib níng, ná yàn fig bu zyun á vù mpìr bàna.

Ayúnn-à Shinn Luyí Má Kàng Bi Ani

¹³ Yi ri zìm aning yi bu-à má dìg mpìrká wu sig, ká bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni, jirà kada na shi ma pìkyinn-à pìpìr á shinnbá ni àràg barà mpìrká ká bir fig pìkyinnbá á byar Yesu bàna ri sa níng.

¹⁴ Barà yi bir sig pìkyinnyí rag Yesu wu n dù nann zu kàng mà shar amir-à ni níng, í barà yi bir sig pìkyinnyí áni rag, Shìdun má zìg yag mpìrká bir sig pìkyinnbá á byarwá ni, ká wu sig níng, mà waisháu-à ni.

¹⁵ Bu-à yi ri dinya ning níng, í bu-à Shinn Luyí Yesu ri dang sig. Ayúnn-à Shinn Luyí Yesu má kàng bi áni

ning, yi ká yi shi sig ma yonki níng, yá yag jag fig ká wu bab sig níng bàna.

¹⁶ Shinn Luyí má bar nài abor ngbam níamá, àgbam yann aswamká mà wai má dang jír, í wà mpìrká má fig bá winn yur má su nài wàni, wà í yur-à Shìdun má bar kwonn mpìrká áni. A byar-à hi, Shinn Luyí Yesu ma shinnwá má wann bi, ká bir sig pìkyinnbá á byarwá ni n wu sig níng, má dù nann zu mà amir-à ni.

¹⁷ A byar-à hi yiká yi shi sig ma yonki níng, Shìdun má sinn kwonn yi í byar nzyun kwonn ma mpìrká wu sig, í wà kwá zìg nann zu yag yi mà waisháu-à ni. Mà byar-à níng hi, í byar-à yá dìg kwonn ma Shinn Luyí. Yá shi kyann rag ma ku.

¹⁸ Aning dinya ba dìrná jír-à níng, jirà pìkyinn ná aku fig àjwár.

5

Aning Shi Azír Ayúnn-à Shinn Luyí Má Bi

¹ Wunzámí big, yi bàna ma jír àpyú zyun-à yá ba ya ning á shinn àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi,

² jir kai bàna ning ma shinn ná, ning yì bab rìghing rag Shinn Luyí má bi á sai-à mpìrká kyab fig rag kwá bi bàna. Kwá bi àràg barà ajwú ri kà dìg mpìr á fi.

³ A sai-à mpìrká ma ri dang rag, tàma-à níng yi ri

fig àjwár, bu zyun bàna. Sai-à níng hi, í sai-à shwìn má bi dìg big sa báb, í kàun nzyun àràg barà wùn ri wa uwà-à shi sig ma finn. Ayunn-à níng hi, kó mpìr nzyun má shàr zu fig bàna.

⁴ Ama bigná, ning wunzámí big, ning shi fig á zufi-à ni bàna, jir kai bàna ning yì rìghing bu-à má sa àyúnn-à níng hi. Ayunn-à Shinn Luyí má bi áni níng má shi fig bu mamaki á byarná ni, àràg barà mpìrká ri sa mamaki mpìr ajwú níng bàna.

⁵ Yi ma ning bidim pár, yi í mpìrká shi sig á yiyar-à ni. Yi shi fig á zufi bàna.

⁶ A jir shinn wàning ni, kada ayi shi ma ayi na íri aná àràg barà mpìrká káhi ri na níng bàna. Ayi shi àzír ma ayi pànn shinnyí.

⁷ Mpìrká ri na aná á sai-à fi ma sùr hing. Sai-à fi ma sùr hing, í sai-à mpìrká ri wa pyann shin.

⁸ Ama barà buyí yi í mpìr àyar níng, ayi pànn shinnyí. Ayi bir pìkyinnyí á byar Shinn Luyí ma ayi zìm ba diryí. Wà ya sa hing àdòning, yi ri kang shinnyí àràg barà sojaká ri kang shinnbá ma àkì. Ayi sinn zuyí á byar Shinn Luyí jirà àyúnn-à kwa bi hing, kwá pinn zu rìg yi. Ya sa hing àdòning yi kang sig shinnyí àràg barà sojaká ri kang shinnbá ma abishinn kànn.

⁹ Shìdun shig zu fig yi jirà aku nànn zu àgùnnwá á

shinnyí ni bàna, ama jirà ayi ògì yonki àpyú á jir shinn Yesu Kristi.

¹⁰ Ku wu sig jir shinnyí, jirà kó ya wu hing, kó ya wu fig bàna, ayi yag shi kwonn ma ku í byar ñzyun.

¹¹ A jir shinn wàning ni, aning gbar gbam ba òrná, ma aning shang jáuná, jirà aning yag mà pyànn àràg barà ning ri sa tàma-à níng.

Bulus Ba Vinn Jírúá

¹² Wunzámí big, mì ri vig ning, aning wib àgbamká ká ri sa swàm áyauná ni, àràg ká shi síg nì shinn-à á swàm Shinn Luyí ni, mì ri tàg ning barà ná shi shu.

¹³ Aning sa ya big ísoko kó ákaun bidim pár, aning zìm big á jir swàm-à big ri sa. Aning shi shu ñsàn ma kó ni bidim pár.

¹⁴ Yì ri vig ning, aning dinya mpìr àbinn káníng, abig sa swàm. Aning gbar gbam mpìrká ká òrbá wu tag rìghing. Aning gbar gbam mpìrká ká pìkyinn birbá wu tag rìghing. Aning bà kyinn ma kó ni bidim pár.

¹⁵ Kada aning zìm mpìr zyun áyauná ni aku sa pyann kang jáuwá bu bibai-à wàning sa sig ku bàna. Ama kó ákaun bidim pár bu-à ná sinn á pìkyinn ná ni bàna, aning sa ya ba òrná bu ñsàn ma mpìrká mà myann.

¹⁶ Kó ákaun bidim pár aning fig íri àjwár.

¹⁷ Aning vig Shìdun kó ákaun bidim pár.

¹⁸ Kó kai ma ògì sig ning, aning sa ya Shìdun ísoko. Wàning í bu-à Shìdun ri zìm á pìkyinn mpìr-à ma shi síg bu Yesu Kristi.

¹⁹ Kada aning kan dim Awun Kyìkyàr aku sa swam á pìkyinn ná ni bàna.

²⁰ Wà mpìr zyun ma dinya hing ning bu-à Awun Kyìkyàr ma dinya sig ku, kada aning ngàng jír-à hi bàna.

²¹ Aning màg màg fig jír-à hi. Wà jír-à hi ma sànn hing, aning zìm ma aning sa swàm ma kàhi.

²² Aning gàb òr ma bu-à bibai kó íri wà áni bidim pár.

²³ Mì ri vig Shìdun ma shinnwá, zyun-à ri sa tag pìkyinn mpìrká níng, aku sa aning shi mpìr kyìkyàr, kwonn ma pìkyinn ná, ma òrná, ma awun ná, jirà àyúnn-à Yesu ma bi hing, kwá ògì fig ning ma bu-à bibai kó íri wà áni bàna.

²⁴ Shìdun zyun-à bar bi sig ning rag aning bi bàg ku níng, kwá sa bu-à ku dinya sig ning rag kwá sa, jir kai bàna ku í mpìr gwangga.

²⁵ Wunzàyi big, aning vig ya yi Shìdun.

²⁶ Aning bib kà jáuná big ká ri bàg Yesu níng bib bib.

²⁷ Mì ri vig ning á zìnn Shinn Luyí Yesu ni, aning jangga bu-à ñ bà sig níng á byar mpìrká ri bàg Yesu bidim pár.

²⁸ Shinn Luyí Yesu Kristi aku ya ning bu ñsàn-à ning ri zìm. Aku shi àdòning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà TASALONIKA Wà Wa Pyàná

Mpìrká mà Tasalonika kyinnbá shi rìghing shan shan nímá á shinn wà barà àyúnn-à Yesu Kristi má kàng bi á duniyaru. Mpìrká káhi dang rag Kristi kàng bi rìghing. Bulus ba ya big wasika wà wa pyàná jirà aku tàg big jír á shinn barà Yesu Kristi má kàng bi. Ku dinya big rag sai-à Yesu Kristi ma nyàan kàng bi, mpìrká má sa swàb kà bu-à bibai kim kim. Ku dinya big abig sa swàm Yesu Kristi ma abig shi shu sisan.

¹ I mì Bulus ma Silas ma Timoti ri ba ya ning, ning mpìrká á Tasalonika, ká zyun-à ri kwonn shinn á zinn Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi.

² Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig sa sàan ya ning, ma abig ya ning pìkyinn na tag.

*Sai-à Kristi Ma Bi Hing,
Shìdun Má Wà Kwonn*

³ Wunzàyí big, sàan hing ayi sa ya Shìdun ísoko, jir kai bàna ning ri bir swàb kà pìkyinn ná á byar Yesu, mi ri zìm swàb kà ba dìrná wàni.

⁴ Wàníng í bu-à sa yì ri swam yan ning á sai-à ya kwonn shi sig ma mpìrká ri bàg Shìdun. Yi ri dinya big rag, hár tàma-à níng í barà ning wim pìkyinn, n bir

sig pìkyinn ná á byar Yesu, kó barà mpìrká ri ya ning shwìn níng.

⁵ Pìkyinn birná zyun-à ning shi sig ma káhi á sai-à ning ri wa shwìn níng, tàg hing yi rag sai-à Shìdun má wà kwonnwá níng, kwá ya ning bu-à ning kinn sig wà aning dig. Ning kinn hing wà aning kà mà byar-à ku na sig kùrwá, jir kai bàna shwìn-à ning ri wa ning, ning ri wa jirà aning dig byar-à níng hi.

⁶ Shìdun má wà kwonnwá á gbìb gwangga. Kwá ya pyann kàng mpìrká ri ya ning shwìn níng shwìn tinn.

⁷ Ning ká ning ri wa shwìn tàma-à níng, kwá ya ning byar shu òsàn byar-à ná shi ngàng ma yì í byar nzyun, á sai-à Shinn Luyí Yesu ma wann bi hing mà wai, àràg í anam pyir, kwonn ma yann aswamká buwá.

⁸ Ayúnn-à níng hi, kwá ya mpìrká ngàng sig jir Shìdun níng shwìn, àràg ká zìg fig jir àjwár-à big dinya sig big á shinnwá ni bàna níng.

⁹ Mpìr káníng má wa shwìn-à má vinn fig á vinn bàna. Bá jànn rìg hár kinn kinn. Byar shubá má nonn ma Shinn Luyí. Bá myàng fig gbam Shìdun bàna.

¹⁰ Bu-à níng má sa àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni. Kwá kàng bi àyúnn-à níng hi, jirà mpìrká buwá abig swam yan ku á jir shinn bu-à ku sa ya sig mpìrká buwá big. Mpìrká ká bir sig pìkyinn á byarwá ni níng,

bá wib ku. Ná shi áyaubá ni, jir kai bàna ning bir sig pìkyinn ná á jír-à yi dinya sig ning níng.

¹¹ Wàníng í bu-à sa yi ri vig Shìdun Tayí á jir shinn ná ni. Yi ri vig ku, aku sa ma aning shi íri mpìrká ku ri zìm, aning shi àràng barà ku bar bi sig ning aning shi mpìrká buwá níng. Yi ri vig ku aku ya ning gbanwá jirà aning shi dikina mpìr òsàn ma aning sa kyann bu òsàn kó ákaun àràng barà ning ri zìm aning sa níng. Shìdun aku sa aning sa swàm zyun-à ning ri zìm aning sa jir pìkyinn bir-à ning bir sig á byar Yesu.

¹² Na sa hing àdòníng, mpìrká má swam yan Shinn Luyí Yesu dò jir shinn ná. Bá wib ning dò jir shinnwá jir kai bàna Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi sa sàan ya rìghing ning.

2

Mpìr Bibai Má Zu Bi

¹ Wunzámí big, má dinya ning jír á shinn àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má kàng bi áni. Ayúnn-à níng hi, yi bidim pár yá kwonn shi á pyànnwá ni. Mì ri vig ning,

² kada aning kyab jír shan shan á pìkyinn ná ni bàna, kada aning shàr zinn jirà mpìrká ri dang rag àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni níng, fòr rìghing níng bàna. Yi yì hing mpìrká káhi má dinya ning rag, í Awun

Kyìkyàr tìya síg big nì, kó yi dang síg nì, kó yi ba sig á tarkada. Kada aning bir pìkyinn ná áni bàna.

³ Kada aning zìm mpìr zyun aku tonn gban ning bàna sám. Mì ri dang fig jír bu jonn bàna. Shinn Luyí má kàng bi fig ma bàna, sai àyúnn-à mpìrká nìnànn nímá ma ri sa Shìdun yawari. Ayúnn-à níng hi, Mpìr Bibai má zu bi, zyun-à bá takà mà lu pyìr-à ni.

⁴ Mpìr Bibai-à níng má zib jir Shìdun ma kó kai bidim pár zyun-à mpìrká ri binn kir wann á pyànnbá ni. Kwá kan òm mpìrká kada abig vig Shìdun bàna. Kwá kà mà lu Shìdun má shi wann àràng í kùr. Hár kwá dang rag ku shi síg nì Shìdun.

⁵ Sai-à ò rì shi sig á byarná ni, ò rì dinya kyann ning jír-à níng. Ning kyab pànn fig bàna rà?

⁶ Tàma-à níng, ning yì hing bu zyun-à shi sig áni wà ri kan òm Mpìr Bibai-à níng barà kwá tàg shinnwá. Wà àyúnn-à ma màg hing, í wà kwá zu bi má tàg shinnwá.

⁷ Hár tàma-à níng mpìrká nìnànn nímá ri sa bu pyìr, mi ri sa yipyàr ma jir Shìdun. Big ri sa àdòníng, jir kai bàna Mpìr Bibai zyun shi sig áni, zyun-à ri bònntàg big abig sa àdòníng. Mpìr Bibai-à níng má zu bi fig ma bàna, sái wà Shìdun ma zig zu rìghing mpìr-à ri kan òm ku aku zu bi bàna níng.

⁸ A byar-à níng hi, Mpìr

Bibai-à níng má tàg rag shin-nwá. Ama sai-à Shinn Luyí Yesu ma bi hing ma gbam, mpìr-à níng má dìg fig gbam-à kwá sar á pyànnwá ni bàna. Shinn Luyí Yesu má gban rìg ku ma nu jír átai.

⁹ Sai-à Mpir Bibai-à níng má zu bi jag, kwá bi kwonn ma gbam Shaitan ùwài nímá, jirà aku tonn gban mpìrká. Kwá sa buká zyun-à má ya mpìrká zinn hár bá sar má ngan finn íri nu átai.

¹⁰ Kwá sa gban rìg bu bibaiká bidim pár, jirà aku tonn gban mpìrká ká nang jànn sig. Kwá tonn gban big, jir kai bàna big ngàng wà abig bàg gbìb àjai, jirà abig wim zu.

¹¹ Barà big ngàng sig jir àjai-à níng, Shìdun má sinn kà big abig kyab íri bu-à bàna ma yir, jirà abig bir pìkyinnbá á jir òsàngká ni.

¹² Shìdun sa sig àdòning jirà kwonn-à kwá wà níng, aku pànn mpìrká ká ngàng sig jír àjai, mi ri fig kab àjwár bu-à bibai.

Aning Sar Gbam

¹³ Wunzámí big, sànn hing ayi sa ya Shìdun ísoko, yiká Shinn Luyí Yesu ri zìm yi níng. Ayi sa Shìdun ísoko jir kai bàna Shìdun shig zu sig ning á sai-à ku mànn fig ma dunyaru bàna. Ku shig zu ning jirà aku pinn zu níng. Ku pinn zu sig ning á sai-à ku sinn kà sig ning áyau mpìrká buwá ni ma gbam Awun Kyikyàr. Ku sa sig

àdòning jir kai bàna ning bir sig pìkyinn ná á jir àjai.

¹⁴ Ku bar bi sig ning, aning shi mpìrká buwá á sai-à ning fig sig jir àjwár-à yi dinya sig ning níng. Ku bar bi sig ning jirà aning dìg awài àràg barà Shinn Luyí Yesu Kristi shi sig mpìr ùwài níng.

¹⁵ Wunzámí big, á jir shinn wàning ni, aning sar gbam òsànn nímá á jir Yesu, ma aning bir pìkyinn ná á jirká big tàg sig yi, ká zyun-à yi tàg sig ning níng, ká yi dang sig ma nu, ma ká yi ba sig á tarkada, kada aning fim bàna aning bir pìkyinn ná áni.

¹⁶ Mì ri vig Shinn Luyí Yesu Kristi ma shinnwá, ma Shìdun Tayí zyun-à zìm sig yi, n sa ya sig yi bu òsànn, n ya sig yi pìkyinn wim hár kinn kinn, n sa sig yi sinn sig zuyí á bu òsànn-à ku dang sig rag kwá ya yi níng,

¹⁷ abig ya ning pìkyinn wim, jirà aning dìg gbam ma aning sa bu òsànn kwonn ma jír-à òsànn dang.

Bulus Rag Abig Vig Ya Ku Shìdun

3

¹ Wunzàyí big, aning vig ya yi Shìdun jirà mpìrká kó áni bidim pár abig fig jír á shinn Shinn Luyí Yesu ni òsànn nímá, jirà abig bir pìkyinnbá, ma abig wib àràg barà ning ri sa níng.

² Aning vig ku jirà aku kang yi á byar mpìr bibaiká,

jir kai bàna ning yì hing mpìrká nìnànn nímá zìg fig jir Shìdun bàna.

3 Shinn Luyí Yesu ri sa ya mpìr bu-à kwa gib sig nu rag kwá sa. Kwá gbar gbam ning òr, má kang ning jirà Shaitan aku sa ning bu-à bibai bàna.

4 Shinn Luyí sa sig yì, yì bir sig pìkyinnyí á byarná ni. Yì yì hing rag ning ri wib jírka yì rì dinya sig ning níng. Yì yì hing rag ná shì má wib kyann jír káníng hi.

5 Shinn Luyí Yesu Kristi aku sa aning yì rag Shìdun ri zìm ning wàni. Aku sa aning ba kyinn àràg barà Kristi ma shinnwá ba sig kyinn níng.

Sàn Sig Kó Ni Aku Sa Swàm

6 Wunzàyí big, yì ri vig ning á zìnn Shinn Luyí Yesu Kristi, aning gáb òr ma mpìrká zyun-à ri bàg Yesu, ama big ri shi shu àbìnn, mì ri bàg fig buká yì tàg sig ning bàna níng.

7 Ning yì hing sai-à yì ma ning rì shi kwonn sig í zyun níng, yì rì sa fig òr jar bàna. Ning má, aning sa swàm ma gbamná tinn.

8 Yì ri bir fig pìkyinnyí á òr mpìr jirà aku ya yì bu-à yá jì jì bàna. Yì ri sa swàm fì ma àyunn, jirà ayi òg bu-à yá jì, jir kai bàna yì zìm fig ayi ya ning shwìn wà ná ya kyann yì buju bàna.

9 Yì shi sig ma gbam-à yá dang rag aning ya yì buju. Ama yì sa sig swàm, jirà ning

má, aning shwann barà ná sa swàm tinn.

10 Sai-à yì rì shi sig mà byarná ni, yì rì dang sig jír-à níng kàun nìnànn nímá n rag, mpìr-à ma zìm fig swàm bàna, kada abig ya ku buju bàna.

11 Yì dang sig jír-à níng, jir kai bàna yì fig sig rag mpìrká káhi áyauná ni ri zìm fig swàm sa bàna. Bu-à big sìn sig á pìkyinnbá ni bàna, big ri kà kyann áyau jír-à má zu fig gbìbbá bàna.

12 Yì ri dinya íri swai mpìrká níng, á zìnn Shinn Luyí Yesu Kristi, abig pànn shinnbá, ma abig sa swàm jirà abig òg bu-à bá jì.

13 Ama bigná wunzàmi big, kada aning nì bàna, aning shi sa ya mpìrká bu òsàn.

14 Wà mpìr zyun áyauná ni ma wib fig bu-à yì ba sig á tarkada-à níng ni bàna, aning myàng gbam ku ma yizu, ma aning zu rig áyauwá ni jirà aku yì rag bu-à ku sa sig níng, sàn fig bàna.

15 Kada aning sìn kàng ku àràg í mpìr azìbná bàna. Ama aning gbar sungwá, jir kai bàna ku í wunzàná.

Jir Bulus Wà Kinn Shinn

16 Yì ri vig Shinn Luyí ma shinnwá zyun-à ri sa tag pìkyinn mpìrká níng, aku ya ning pìkyinn na tag kó ákaun bìdìm pár, áyau shuná ná shi. Aku shi kwonn ma ning.

17 Mì Bulus, mì ri ba ya ning wasika-à níng ma vùmí, mì ri bib kà ning.

N sìnn kà sig zìnnmí áyau
wasika-à hi nì, jirà aning yì
í mì bà síg nì.

¹⁸ Asàn Shinn Luyí Yesu
Kristi aku shi kwonn ma
ning bidim pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TIMOTI Wà Wa Zyun

Sai-à Timoti zìg Yesu Kristi á pìkyinnwá ni, n kà mi ri dang kyann jir Shìdun ku ma Bulus níng, sai-à níng hi ku í wùnshái, ku í wùn sukà. A wasika-à níng ni Bulus dinya sig Timoti rag, kada aku zìm wà mpìrká ri tàg jir òsáng níng abig tàg mpìrká bir sig pìkyinn á byar Yesu ni níng, bàna. Ku dinya Timoti rag, àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu abig shi shu kyìkyàr. Ku dinya wàníng barà wàníng má shi mpìr asa swàm Yesu òsàn níma àni.

¹ I mì Bulus, mì ri ba yá wù nì. Shìdun zyun-à ri zìg zu yì á bu pyìr níng, ku í àsàin-à bar sig mì rag ñ shi wùn aswam Yesu Kristi zyun-à yì bir sig pìkyinnyí á òrwa ni níng.

² A byar Timoti, wà zyun-à í wùnmi á jir pìkyinn bir á byar Yesu.

Tayí Shìdun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya wù àsàn, abig myàng ashiwú, abig ya wù pìkyinn na tag.

Bulus Twìb Byur á Shinn Mpìrká Ri Tàg Jir Nsáng

³ Sai-à ò fim wù mì ri yag mà Makidoniya ò vig wù n dang rag á shi á Afisa, jirà

á kan dim mpìrká ri tàg jir òsáng.

⁴ A kan dim big bu òsáng-à big ri tàg níng, ma bu tàg-à big ri tàg áshinn bu yàkúká ri. Buká big ri tàg níng ri gbar bi yipyàr, ri tàg fig mpìrká barà bá sa bu-à Shìdun ri zìm níng bàna, bu-à Shìdun ri zìm níng hi wà mpìr ma bir hing pìkyinn á byar Yesu í wà kwá yì.

⁵ Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm mpìrká bu Kristi abig shi mpìrká ri zìm mpìr ma pìkyinn òzyun, ma abig shi ma pìkyinn kyìkyàr, ma abig bir pìkyinn á òr Kristi ngbam níma.

⁶ Mpìrká káhi fim rìghing gbìb-à níng n bàg rìghing gbìb àjànn, mì ri dang jìrká zyun-à bàna ma yìr.

⁷ Big ri zìm abig tàg doka Shìdun, ama big yì fig bu-à big ri dang bàna. Big sinn sig á pìkyinnbá ni rag big yì hing bu-à big ri tàg, ama big yì fig bàna.

⁸ Yi yì hing rag doka Shìdun sànn hing, wà mpìr ma sa hing swàm ma káhi àràg barà Shìdun ri zìm.

⁹ Yi yì hing rag Shìdun sinn fìg doka á ò jir shinn mpìr sisàn bàna. Ku sinn sig á ò jir shinn mpìrká ri wìb fig jìr bàna, mpìrká ri sa yawari, mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna, mpìrká ri sa bu pyìr, mpìrká ri shi fig shu kyìkyàr bàna, mpìrká ri wìb fig Shìdun bàna, mpìrká ri gban nàbá ma tabá, mpìr agban kíká,

10 ma mpìrká ri sa àyái, ma mpìrká ri na ma jàubá wunù, ma mpìrká ri jwi mpìr jìkwinn, ma mpìrká ri gim òsàng, ma mpìrká ri kà nu mpìr agim òsàng, ma mpìrká ri sa bu-à shi fig ábibir àràg bu jír àjai-à níng bàna.

11 Jír àjai-à níng shi sig ábibir àràg tai àjwár zyun-à Shìdun ùwài ya kà sig á vùmí ni rag ñ dinya mpìrká.

Bulus Ri Sa Shìdun Isoko

12 Mì ri sa Yesu Kristi Shinn Luyí ísoko, ku zyun-à ya sig mì gbam, n myàng mì rag ñ kinn hing wà ñ sa swàmwá, n sinn kà sig mì rag ñ sa swàmwá,

13 kó barà sai-à rì níng ñ dang hing jír-à bibai á shin-nwá ni, ñ ya hing mpìrká buwá shwìn, ñ sa bai hing zinnwá. Ama bidim pár, Shìdun myàng ashimí, jir kai bàna ñ yì fig bu-à mì ri sa bàna, ñ bir fig ma pìkyinn á byarwá ni bàna.

14 Shinn Luyí Yesu Kristi sa ya mì àsàn ùwài nímá, n tàg mì barà ñ bir pìkyinn á byarwá ni, ma ñ zìm ku ma pìkyinn ñzyun.

15 Jír-à ma dang níng í jir àjai, sànn sig kó ni aku pànn vù pyànà, jír-à hi í wàning: Yesu Kristi bi sig á jànn-à ni àjirà aku zìg zu kó ni á bu pyìr, bu pyìrmí kab síg nì bu kó ni bidim pár.

16 Bu-à sa Shìdun myàng sig ashimí níng, í jirà Yesu Kristi aku tiya mpìrká rag ku ri sa muyar ma mì, mì

zyun-à bu pyìrmí kab bu kó ni níng, jirà aku tiya mpìrká zyun-à má bir pìkyinn á byarwá ni níng rag kwá yafa ya big bu pyìrbá tinn, bá dìg yonki kinn kinn.

17 Kùr zyun-à má shi hár kinn kinn, kwá wu fig bàna, mpìrká ri myàng fig ku á zu bàna níng, ku í Shìdun, aku shi bu-à mpìrká má wib ku hár kinn kinn, má swam yan zinnwá. Aku shi àdòning.

18 Timoti wù wùn mí, buká mì ri zìm ñ dinya wù níng í wàning: Mì ri vig wù á shi àzír, á sa swàm Shìdun àràg í soja ri nu kànn, í barà mpìrká ri dang kyann jir Shìdun rì dang sig á shin-nwú ni rag wá sa.

19 A shi bir kyann pìkyinn á byar Yesu. A shi ma pìkyinn-à kyìkyàr. Mpìrká bàna ma pìkyinn-à kyìkyàr níng, big fim rìghing pìkyinn birbá á byar Yesu Kristi.

20 Ayaubá ni í Himanayas ma Alizanda, í ká ñ ya kà sig á vù Shaitan aku du kà big á shwìn jirà abig kyab jír, jirà kada abig sa bai zinn Shìdun bàna.

2

Bu-à Ná Sa Bàna, Aning Vig Shìdun

1 Bu-à mì ri zìm aning sa bàna í wàning: Aning vig Shìdun á shinn mpìrká bidim pár, ma aning vig ku aku myàng ashi mpìrká, aning sa ya ku ísoko á shinn bu-à ku ri sa ya mpìrká.

² Aning vig Shìdun á shinn kùrká ní ma mpìr àgbamká bidim pá r, àjirà ayi shi shu àjwár, pìkyinnyí aku na tag ma ayi bàg Shìdun big kyinn ñzyun.

³ Wàníng í bu-à sisàn, í bu-à Shìdun zyun-à má zìg zu yi á bu-à bibai níng ri zìm.

⁴ Shìdun ri zìm a kó ni wìm zu, ma a kó ni yì gbìb sisàn.

⁵ Shìdun í ku kwá awínwá ni. Mpìr zyun shi sig áni, ku í mpìr-à ri gbar jùn kwonn Shìdun ma mpìr, ku í Yesu Kristi.

⁶ Yesu wann tafinn sig shinnwá àjirà aku wa zu mpìrká ri sa bu-à bibai á jànn-à ni bidim pá r. Shìdun ri zìm mpìrká abig dìg yonki. I bu-à sa ku swam bi sig Yesu á su-à ku ri zìm.

⁷ Wàníng í bu-à sa Shìdun swam bi sig mì, ñ dinya mpìrká jir àjwár, ku shig zu sig mì ñ shi wùn aswamwá. Bu káníng bidim pá r mì ri dinya níng í jír àjai. Mì ri gim fig ñsáng bàna. Ku shig zu sig mì jirà ñ tàg mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig bir pìkyinn á jír zyun-à í àjai.

⁸ Mì ri zìm wunùkà kó áni bidim pá r abig vig Shìdun, abig gbar dù nann vùbá mà wai, ma pìkyinn-à kyìkyà r. Abig shi mpìrká ri nann àgùnn bàna, abig shi mpìrká ri sa yipyà r bàna.

⁹ Mì ri zìm uwàkà abig zir jà barà sà n sig abig zir, abig zir jà á gbìb-à má tàg rag big í mpìr wib. Kada abig sinn pìkyinnbá íri jinn bìr

bàna, kó bu-à ri ngìg kpàin kpàin àràg zinariya, kó bu zyun àràg buká big ri pag á wàin, kó íri wà áshinn jà bài bàna,

¹⁰ ama abig shi mpìr kyinn sisàn, àràg barà sà n sig uwàkà ri wib Shìdun abig shi.

¹¹ Uwà aku shwann bu, aku pànn shi akim, aku shi gang sung aku fig jír ma aku wib.

¹² N zìm fig uwàkà abig tàg bu ma abig shi shinn wunùkà bàna, abig pànn shi akim,

¹³ jir kai bàna big mà m jag sig Adamu, í wà big mà m sig Hawa.

¹⁴ Big tonn kà fíg Adamu bàna, ama big tonn kà síg uwà hár ku sa bu pyà r.

¹⁵ Ama uwà má dìg yonki á jir shinn wùn mà, bá dìg yonki wà ba shi ma ri bir pìkyinnbá, ma zìm hing mpìr, ma shi hing shu kyìkyà r, ma pànn shinnbá.

3

Mpìr Agbam Iklisiyaká Abig Shi Mpìr-à Nsàn

¹ Jír-à níng í jír àjai, wà big dang sig n rag: Mpìr-à ma ri mam á kyinnwá ni rag kwá shi àgbam iklisiya, ku ri mam bu-à ñsàn.

² Sà n sig mpìr-à ma shi àgbam iklisiya aku shi mpìr-à ri sa fig bu-à bibai bàna, aku shi ma uwà ñzyun, aku shi mpìr-à ri pànn shinnwá, aku shi àzír, aku shi mpìr-à mpìrká ri yan kyinnwá, aku shi mpìr-à ri pànn kyinn

vù pyànà á luwá ni, aku shi mpìr-à má tàg yì mpìrká bu,

³ aku shi mpìr awa pyann shin bàna, aku shi mpìr-à má swau pyann shí bàna, ama aku shi mpìr kyinn ajun, aku bai òr ma mpìr bàna, aku shi mpìr azim bàì bàna.

⁴ Aku yì barà kwá bàg ma mpìrká á luwá ni sisàn nímá, ma aku tàg yar yanká buwá big, jirà abig wib ku.

⁵ Mpìr-à ma pànn yì fig luwá bàna, sáshinn kwá pànn yì bìr mpìr iklisiya rà?

⁶ Mpìr-à hi kada aku shi mpìr-à kà sig ma àpyú á gbìb Yesu ni bàna, jirà aku gbar dù shinn bàna, ma aku kù kà á kwonn wà-à bá wà Shaitan níng bàna.

⁷ Aku shi mpìr-à òsàn, jirà mpìrká zyun-à ri bàg fig Yesu bàna níng, abig yan ku tinn, jirà kada abig bar bai zinnwá bàna, ma aku kàng bu-à bá tor pànn ku jirà aku kà á vù Shaitan bàna.

Jír-à Bulus Ba Sig á Shinn Dikonká

⁸ Dikonká abig shi mpìrká shi sig ma pìkyinn-à sisàn, abig shi mpìr gwangga. Kada abig shi mpìr awa pyann shin bàna, kada abig shi mpìr sunu bàna.

⁹ Abig bir pìkyinnbá á jìrká Shìdun tìya byann sig big á shinn barà bá bàg Yesu, ma abig shi mpìr kyinn kyìkyàr.

¹⁰ Abig màg màg fig ma big mpyim. Wà ba myàng kyinnbá ma sànn hìng, í wà

abig ya big swàm-à hi abig sa.

¹¹ Uwàká bigbá abig shi ma pìkyinn-à sisàn tinn. Kada abig zinn swau mpìr bàna, ama abig pànn shinn, ma abig shi mpìr gwangga.

¹² Dikonká abig shi ma uwà nzyun ma abig shi mpìr-à ma pànn samyib yanká bubá ma mpìrká á lubá ni.

¹³ Mpìrká ma ri sa swàm-à sisàn, bá òg zinn-à sisàn á pyànn mpìrká ni. Bá dang jír ma gban á shinn pìkyinn birbá á byar Yesu Kristi.

Jír Zùzwàun á Shinn Yesu Kristi

¹⁴ Mì ri kyab á kyinnmí ni, má bi myàng wù má nonn fig ánonn bàna.

¹⁵ Mì ri ba ya wù wàníng, jirà kó ma yag fòr fonn fig bàna, wá yì bu-à Shìdun ri zìm mpìrká á luwá ni abig sa, wato í bìr mpìrká á iklisiya bu Shìdun, àsàin-à shi sig ma yonki. Mpìr iklisiyaká í mpìr gwangga. I mpìrká ri tàg jir Shìdun á gbìb àjai.

¹⁶ Buká Shìdun sa ya sig yi bidim pár, yi yì gban fig bàna, zwàun hìng wàni, buká hi í wàníng:

Yesu bi á jànn-à ni n nga wi òr mpìr jìkwinn.

Awun kyìkyàr tìya hìng yi rag ku í mpìr gwangga.

Yann aswam Shìdun mà wai myàng hìng ku.

Jir àjwár á shinnwá ni big dinya rìhìng mpìrká á jànn-à ni.

Hár mpìrká bir hing pìkyinn á byarwá ni.
I wà big zìg yag rìg ku mà wai.

4

Jír á Shinn Malamká Ri Gim Nsáng

¹ Awun Kyìkyàr dinya kyàr hing yi n rag àyúnn-à dun-yaru ma nyàan vinn mpìrká má fim rìg wà bá wib Shìdun, bá wib sòr wàuká zyun-à ri gim ya big òsáng, bá bàg bu-à wàuká ri tàg.

² Swai bu tàg káníng ri bí mà byar mpìrká ri gim òsáng, mi ri tonn gban mpìrká. Kyinnbá wu rìghing àràg big twìb wu sig ma akan pyìr.

³ Mpìr káníng ri tàg mpìrká rag sànn fig wà mpìr aku sìn ban bàna. Big ri tàg mpìrká rag bujuká káhi shi sig áni, kada mpìr aku ji bàna. Ama Shìdun mànn sig buju abig ji. Mpìrká ri bir pìkyinn á jir Shìdun, n yì hing gbìb àjai níng, wà ba sa hing Shìdun ísoko, bá ji buju-à hi.

⁴ Bujuká Shìdun mànn sig bidim pàr, sànn hing. Mpìr aku ngàng bàna. Mpìr aku zìg ma vù pyànà, aku swam yan Shìdun,

⁵ jir kai bàna jir Shìdun, ma Shìdun vig ri sìn kàng bu aku shi òsàn á pyànn Shìdun.

Fàu Sisàn Bu Yesu Kristi

⁶ Wà wa kyab pànn ya hing jàuyí big buká ò dinya sig wù níng, wá shi í fàu

sisàn bu Yesu Kristi, wá bir pìkyinnwú ngbam nímá á bu àjai-à big tàg sig wù, wù ri bàg níng.

⁷ Kada á bàg jir òsàng-à big ri tàg níng bàna. Ama á tàg shinnwú barà wá wib Shìdun.

⁸ Mpìr-à ma sa swàm ma òrúwá, òrúwá má gban wàni. Wà àdòníng, sànn hing. Ama mpìr-à ma bàg Shìdun, sànn kab sig nì, jir kai bàna gbìb-à níng hi ri ya mpìr yonki-à wà tàma-à níng ma wà á pyànn.

⁹ Buká ò dang sig níng í àjai, í jir bu jau bàna, kó ni aku bir pìkyinn aku zìm.

¹⁰ Bu-à sa yi ri kar ngang, mi ri sa swàm wàni níng, í jir-à yi bir sig pìkyinn á byar Shìdun àsànn-à shi sig ma yonki, ku zyun-à ku zìg zu mpìrká á jànn-à ni bidim pàr, àràg mpìrká bir sig pìkyinn á byarwá ni níng bàna má.

¹¹ Buká ò tàg sig wù níng, á tàg mpìrká àdòníng tinn.

¹² Kada á zìm mpìr zyun aku myàng rag à fòr fig bu zyun bàna, jir-à wù í wùnshái níng. A shi shu-à mpìrká ri bàg Yesu má myàng, má shi àràg wù. Jír-à wá dang aku shi jír-à shi sig ma gbìb. A shi shu pìkyinn ajun, á zìm mpìr, á bir pìkyinn, ma á shi shu kyìkyàr.

¹³ A shi jangga kyann ya mpìrká jir Shìdun, á dinya big jír-à, jir-à abig fig. A gbar gban big òrú, ma á tàg

big. A shi sa bu káníng hár àyúnn-à má bi.

¹⁴ Sai-à àgbamká tib wann wù wù á shinn-à ni, á sai-à mpìrká ri dang kyann jir Shìdun dang jír á shinnwú ni níng, Shìdun ya sig wù yar. Kada á ngàng yar-à hi bàna. A sa swàm Shìdun ma kàhi.

¹⁵ A shi sa àdòníng ma á bir pikyinnwú jirà á sa bu káníng hi, jirà mpìrká abig myàng rag swàmwú ri yag mà pyànn.

¹⁶ A pànn shinnwú, ma á yì buká wù ri tàg. A sa kyann bu káníng, jir kai bàna wa sa hing àdòníng, wá zìg zu rìg shinnwú kwonn ma mpìrká wù ri tàg níng tinn.

5

Jír á Shinn Uwà Kiká Ma Agbamká Ma Fàuká

¹ Kada á yan ta shun àgbam bàna. Ama á dang jír ma ku ádàn àràg í tawú. A sinn kàng yann sukàkà abig shi àràg í wunzàwú big.

² A sinn kàng uwà shun àgbamká àràg í nàwú big. A sinn kàng yann uwàkà àràg í ajunwàwú big. A shi shu kyìkyàr ma big.

³ A wib uwàkà nùbá wu rìghing níng, ká bàna ma mpìrká má myàng kwonn ma big níng.

⁴ Uwà ki-à ma shi sig ma yann kó yann ada, sànn sig yanká hi abig myàng kwonn ma ku, àràg barà jir Shìdun tàg sig. Abig myàng kwonn ma mpìrká á lubá ni,

ma abig sa shang tabá ma nàbá tinn. Wà ba sa hing àdòníng, má shi àràg big ri wa pyann kàng bu-à káníng rì sa ya sig big níng. Wàníng í bu-à Shìdun ri fig àjwár ma kàhi.

⁵ Wà uwà ki ma shi sig áwinwá ni, kwa dìg fig mpìr-à má myàng kwonn ma ku bàna, ku ri zìm a Shìdun myàng kwonn ma ku. Kwá vig Shìdun fi big àyúnn a wàníng myàng kwonn ma ku.

⁶ Ama uwà ki-à ma ri kyab íri àjwár bu dunyaru, shi àràg ku wu rìghing, kó barà ku shi sig ma yonki níng.

⁷ A dinya mpìrká ri wib jir Shìdun abig sa bu káníng, jirà kada mpìrká abig dang bai big bàna.

⁸ Mpìr-à ma myàng kwonn fig ma yiwaiwá big bàna, àràg ká á luwá ni bàna má, to mpìr-à níng shi sig àràg mpìr-à ngàng sig jir Shìdun, n bir fig rag pikyinn áni bàna. Shuwá bai kab hing bu mpìrká zyun-à ri bàg fig Yesu bàna níng.

⁹ Ayau tarkada zìnn uwà kiká, zyun-à iklisiya má myàng kwonn ma big níng, kada abig ba kà zìnn uwà zyun átai bàna, sáí kwa fòr hing ji dìb-sara, wà ku rì ma zìg sig wunù nzyun,

¹⁰ n rì ma sa hing bu-à òsàn, ma pyag samyìb hing yanká buwá, wà ku rì ma ri pànn kyinnká wù pyàná á luwá ni, n ma sinn wann hing shinnwá á jinn ni, ma sa ya hing mpìrká bu Shìdun

swàm ma sa shang hing mpìrká shi sig áyau shwìn, ma sa hing swàm òsàn kó wà áni bidim pá, í wà abig ba kà zìnnwá.

¹¹ Ama kada aning sìn kà zìnn uwà kíkà zyun-à í yann wùnshái níng bàna, jir kai bàna wà ba wim á kyinnbá ni rag bá sìn ban, bá fim rig nu-à big gib ya sig Kristi níng.

¹² Wà ba sa hing àdòning, big ri gbar bi yá shinnbá kwonn wà bu Shìdun, jir kai bàna big bàg fig nu-à big gib ya sig Shìdun níng bàna.

¹³ Yann uwà ki káníng ri sa fig bu zyun bàna. Big ri kà kyann á lu mpìrká ni, mi ri zìnn swau mpìrká. Jír-à ma zu fíg big bàna, big ri kà áyau-à ni. Big ri dang jír ká sànn fig wà abig dang bàna.

¹⁴ I bu-à sa ò zìm kab sig wà yann uwà ki káníng abig zìg wunù, ma abig mà wùn, ma abig pànn samyib lubá. Wà ba sa hing àdòning, mpìr azíbyí big, má dìg fig pyù-à bá dang jír-à bibai á shinnyí ni bàna.

¹⁵ Uwà ki káníng káhi vim bir rìghing pìkyinnbá, tàma-à níng big ri bàg rag í Shaitan.

¹⁶ Wà mpìr zyun-à ma ri bàg Kristi ma shi sig ma uwà kíkà á luwá ni, aku ya káníng bu-à big ri zìm, kada aku fim kà ya íri iklisiya bàna, jirà a iklisiya myàng kwonn ma uwà kíkà zyun-à bàna ma mpìrká ma myàng kwonn ma big.

¹⁷ Agbamká ma ri sa swàm

Shìdun sèsàn nímá, sànn sig abig wa big bài lìlìb nímá, àràg mpìrká ma ri tàg jir Shìdun, ma ri dinya mpìrká jir àjwár níng bàna má,

¹⁸ jir kai bàna jir Shìdun dang rag, “Kada abig bir dim nu nai-à ma ri sa swàm bàna.” Jir Shìdun dang jakàng n rag, “Mpìr-à ma ri sa swàm, sànn hing abig wa ku anìwá.”

¹⁹ Kada á zìm wà abig zìg bi kwonn wà á shinn àgbam iklisiya zyun á byarwú ni bàna, sái mpìr pyànà kó sara ma zìg bi síg jír-à hi ni.

²⁰ Mpìrká ma sa bu-à bibai, á yan ta big áyau bìr-à ni, jirà mpìrká dà níng abig shànn zinn.

²¹ N kwonn hing wù ma Shìdun ma Yesu Kristi, ma yann aswam Shìdun mà wai, á bàg buká ò dinya sig wù níng, ma pìkyinn òzyun, á wà kwonn kó kai ábibir.

²² Kada á síg kír kír wà wá tib wann mpìr zyun wù áshinn-à ni, jir swàm Shìdun sa bàna. Kada á sa bu pyir àràg barà mpìrká kádà ri sa níng bàna. A shi shu kyìkyà.

²³ A wa íri zàpìr bàna, ama á wa zànn inabi títi nímá jirà buju aku na bàg á finnwú ni, jir kai bàna suká káhi wù ri fig fig àjwár finnwú bàna.

²⁴ Mpìrká káhi ri sa bu bibaibá á yiyar-à ni. Kó ni yì rìghing rag bá wà big kwonn. Ama mpìrká káhi bu-à bibaibá big ri bònn sísa. Ama má mìr gbìb zu àyùnn zyun.

25 Wàníng má í barà shi sig áni, swàm-à ma í swàm òsàn, mpìrká má myàng yì rìg. Swàm òsànká zyun-à mpìrká ri myàng fig bàna níng, má mìr gbìb zu rìg àyúnn zyun.

6

1 Mpìrká zyun-à má í fàu, abig wib àsàin lubá ma pìkyinn nzyun, jirà kada mpìrká abig dang bai zinn Shìdun ma bu tàgyí bàna.

2 Fàuká zyun-à ma shi sig ma àsàin lubá ká ri bàg Yesu, kada abig sa káníng yawari jirà káníng í wunzábá á gbìb Yesu ni bàna. Bu-à bá sa bàna, abig wib àsàin lubá wàni, jir kai bàna àsàinká zyun-à má dìg bu áyau swàmbá big ri sa níng hi ni, í mpìrká ri bàg Yesu, ká zyun-à big ri zìm. Wàníng í buká mì ri zìm á dinya mpìrká ma á tàg big.

A Bàg Shìdun Ma Pìkyinn Nzyun

3 Mpìr-à ma tàg hing bu zyun kim, ma ngàng hing jir á shinn Shinn Luyí Yesu Kristi ni, wà zyun-à í jir àjai níng, ma zìm fig bu-à gbìbyí ri dang níng bàna,

4 mpìr-à níng hi í mpìr agbar dù shinn, kwá yì fig bu zyun bàna. Ku ri zìm aku sa yipyàr á shinn buká zyun-à bàna ma yìr. Ku ri zìm shùr gbìb, zyun-à ri gbar bi akyib, ma ngain, ma wà tìr ya mpìr jir átai,

5 má wà gbar wab kwonn mpìrká abig sa yipyàr,

mpìrká shi sig ma pìkyinn-à bibai, ká zyun-à bàna rag ma jir gwangga á pìkyinnbá ni, big ri kyab rag gbìb Shìdun bàg í gbìb swàm bài.

6 Ama mpìr-à ma ri bàg Shìdun ma pìkyinn nzyun, kwá fig àjwár ma bu-à ku shi sig ma kàhi.

7 Yi zìg bi fig bu zyun á dunyaru bàna, yá zìg kàng yag fig bu zyun bàna tinn.

8 Wà ya shi sig ma buju ma jàkà yá wìr, wàníng màg hing yi.

9 Ama mpìrká ma ri zìm abig shi mpìr bài, bá sa bu bibaiká kim kim. Bá wìm bu-à bibai kim kim. Bu-à bibaiká big ri wìm níng, má tonn kà big á gbìb ajànn, má sa bá kà á pyìr.

10 Bài zìm í bu-à ri sinn kà mpìrká abig sa bu-à bibai kim kim. A jir shinn bài zìm, í bu-à sa mpìrká nìnànn nímá fim rìghing gbìb Shìdun, big sinn kà rìghing shinnbá á shwìn.

Buká Sànn Sig á Kyab Pànn

11 Ama wù, Timoti, wù í mpìr Shìdun, á shàr bu bibai káníng. A shi á gbìb-à sisàn. A wib Shìdun, ma á sa bu-à sisàn ma á bir pìkyinnwú á byarwá ni, ma á zìm mpìr, ma á tib pìkyinnwú, ma á sa kó kai bidim pár ádàn-à.

12 A kar ngang barà wá sar gbam á pìkyinn birwú ni. A pànn yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna. I dò jir yonki-à níng hi, í bu-à sa Shìdun bar sig wù, jir shinn pìkyinn birwú à bir sig, wà

zyun-à mpìrká nìnànn nímá yì hing.

¹³ N kwonn hing wù ma Shìdun zyun-à ri ya kó kai bidim pá r yonki, ò kwonn hing wù ma Yesu Kristi, zyun-à rì dang byann sig jír àjai á pyànn Buntus Bilatus,

¹⁴ á sa vinn rìg kó kai bu-à Shìdun dang sig rag á sa, hár àyunn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má kàng bi áni, jirà kó ni aku dang bai wù bàna.

¹⁵ Kwá kàng bi á sai-à Shìdun sinn sig rag kwá kàng bi. Shìdun zyun-à í kùr kó ni bidim pá r, Shìdun zyun-à mpìrká má swam yan ku, ku í Shinn Lu kó ni bidim pá r.

¹⁶ Ku shi síg nì àsàin-à má wu fig ki bàna, ku shi sig áyau àyar zyun-à mpìrká má bi fòr sar fig màhàn bàna. Kó mpìr ñzyun taba myàng fig ku bàna. Mpìr má myàng sar fig ku bàna. Mpìrká abig swam yan ku hár kinn kinn. Abig yì rag, ku í kùrbá wà ùwài. Aku shi àdòning.

¹⁷ A dinya mpìrká shi sig ma bài abig gbar dù shinn bàna, kada abig sinn pìkyinnbá á bàibá ni bàna, zyun-à má shi nonn fig bàna níng. Ama abig bir pìkyinnbá á byar Shìdun zyun-à ri ya yi kó kai, jirà ayi fig àjwár.

¹⁸ A dinya big abig sa bu-à sèsàn ma bàibá, ma abig sa swàm sèsàn, ma abig ya vù.

¹⁹ Ba sa hing àdòning, big ri sinn ya shinnbá ashikáun

mà wài, í bu shinn dirbá hár kinn kinn. I wà bá dig yonki zyun-à kinn kinn.

²⁰ Wù Timoti, á pànn bu-à Shìdun ya sig wù àràg í amana níng, ma á zu rìg áyau mpìrká ri dang jír yipyà r ma jír zyun-à í jir gbìb Shìdun bàna. Big dang rag í jir yar, ama í jír-à bàna ma yir.

²¹ Mpìrká káhi kyab rag big shi sig ma yar, í bu-à sa big fim rìghing wà bá bir pìkyinnbá á byar Shìdun.

Asàn Shìdun aku shi kwonn ma níng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TIMOTI Wà Wa Pyàna

Ayau wasika-à níng ni, Bulus dang gbam Timoti pìkyinn rag, aku bà kyinn áyau shwìn-à ku ri wa á dò shinn Yesu Kristi, aku dang kyann jir Yesu, aku bàg bu tàg àjai. Bulus ri zìm a Timoti shi shu àràng ku barà ku ri bir pìkyinn, mi ri sa muyar, mi ri zìm mpìrká, mi ri wa shwìn. Sai-à Bulus ba sig wasika-à níng, suwá nyàan màg barà kwá wu.

¹ Wasika-à níng í mi Bulus ò ba síg nì, mì í àsàin-à Shìdun sinn sig mì ñ shi wùn aswam Yesu Kristi. Ku swam bi síg mì àjirà ñ dinya mpìrká jir yonki zyun-à kwá ya káníng. Yonki-à níng hi yi ri dìg á byar Yesu Kristi ni.

² To, mì ri bib kà wù, Timoti, wùn zyun-à mì ri zìm wàni. Tayí Shìdun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya wù àsàn, abig myàng ashiwú, abig ya wù pìkyinn na tag.

Bulus Dang Gbam Timoti Kyinn

³ To, Timoti, barà à shi síg nì wùnmí á gbib Yesu ni níng, mì ri swam yan Shìdun. Mì ri sa swàm Shìdun ma kyinn-à mimìg àràng barà yàkúmí big ri sa sig wàrì. Mì ri kyab wù fi

ma àyúnn, mì ri vig Shìdun á shinnwú ni.

⁴ Mì ri kyab barà yi ma wù rì gàb sig dir, wù rì kig sig mínng níng. Mì ri zìm ñ myàng zuwú jirà ñ fig àjwár.

⁵ Mì ri kyab barà à bir sig pìkyinnwú ñzyun á dir Shìdun. Wàníng í barà yàkúwú Luwisa ma nàwú Afiniki big má, big ri bir sig pìkyinnbá ñzyun á dir Shìdun ni tinn. N yì hing wù má, à bir sig pìkyinnwú àdòníng tinn.

⁶ Jir wàníng, mì ri kyab pànn wù, Timoti, kada á màmm jànn rìg swàm zyun-à Shìdun ya sig wù sai-à ñ tib sig wù vù á shinn-à ni níng bàna. A kyab pànn swàm-à hi, á sa.

⁷ A yì hing barà Shìdun ya sig yi Awunwá níng, ku ya fìg yi Awunwá jirà ayi shàr zinn bàna. Ama ku ya síg yi jirà ayi shi ma gbam, ma ayi zìm mpìrká, ma ayi pànn shinnyí.

⁸ To, kada á shàr zunái barà wá dinya mpìrká jir Shinn Luyí Yesu bàna. Kada á shar zunái jirà ñ shi sig á tonn fi-à ni jir Shinn Luyí Yesu bàna tinn. A wim pìkyinn á dang jir Yesu, kó wa shi sig á shwìn àràng barà mì má, mì ri wa shwìn níng. A sinn pìkyinnwú rag, Shìdun má ya wù gbam barà wá sar gbam áyau shwìn-à hi ni.

⁹ A yì hing Shìdun zìg zu sig yi áyau bu pyìryí ni, jirà ayi shi mpìr kyìkyàrká buwá. Ku zìg zu fìg yi jir

bu òsànká yi sa ya sig ku níng bàna. Ku zìg zu síg yi á dò jir àsànwá ma pìkyinn azìmwá. Bu-à òsàn ku sa ya sig yi níng, ku sa síg á sai-à ku màmm fig ma dunyaru bàna. Ku sa sig bu-à níng á jir shinn swàm bu-à Yesu sa ya sig yi níng.

¹⁰ Ama buyí kàm, yi rì yì fig ma wàníng bàna, sái wà ku tìr bi wùnwá Yesu Kristi á dunyaru, jirà aku zìg zu yi, í wà yi myàng yì swàm bu òsàn-à Shìdun sa sig. Kristi bi n kan òm rìghing barà ki má na kùr á byaryí ni. Ku tìya sig yi jir àjwárwá á shinn yonki zyùn-à má vinn fig ávinn bàna hár kinn kinn.

¹¹ To, jir shinn jir àjwár-à níng, Shìdun sinn kà sig mì ñ shi wùn aswam Yesu, ñ dinya kyann mpìrká jír-à hi, ma ñ tàg big.

¹² Tàma-à níng, mì ri wa shwìn á dò jir shinn swàm Yesu. Ama ñ gib fig kyinn bàna, jir kai bàna ñ yì hing mpìr-à ñ bir sig kyinnmí á òr wá ni níng, kwá myàng kwonn ma bu-à ku ya kà sig á vùmí ni níng, hár àyúnn-à kwá kàng bi.

¹³ To, Timoti, á bàg jír-à ñ tàg sig wù níng ma kyinn ñzyun. A bir pìkyinn á òr Yesu ni, á zìmm mpìrká, jir kai bàna bu káníng í buká shi sig á gbìb Yesu Kristi ni.

¹⁴ Wàníng má, á sa swàm ma bu òsànká Shìdun ya sinn sig á vùwú ni níng. Awun Shìdun zyùn-à shi sig á kyinnnyí ni níng, á sa

swàmwú ma ghamwá.

¹⁵ A yì hing mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Asiya big bidim pár big dà fim rìghing mì. Hár Fijalas ma Harmanas bidim, big dù dà fim rìg mì.

¹⁶ Shinn Luyí aku myàng ashi mpìrká á lu Unasifaras, jir kai bàna ku dang tag wann rìghing pìkyinnmí kàun nìnnànn nímá. Ku sa fig zunáì barà ñ shi sig mà tonn fi-à ni níng bàna.

¹⁷ Barà ku bì fòr á finn swann Roma ni, ku bì yàn kyann mì kyann kyann, hár n bì òg mì.

¹⁸ Shìdun aku myàng ashiwá àyúnn-à Yesu má kàng bi. A yì hing barà ku rì sa sig mì bu òsàn nìnnànn nímá mà finn swann Afisa.

*Bulus Dinya Timoti Rag
Aku Bà Kyinn á Shwìn-à Ku
Ri Wa*

2

¹ To, wùnmí, barà Shìdun tìya sig yi àsànwá á jir shinn Yesu Kristi ni níng, sái á gham pìkyinn, á bàg ku.

² Jír buká à fig ñ tàg sig á pyànn mpìrká ni nìnnànn nímá níng, á zìg jír-à hi, á yag tàg mpìr gwanggaká, jirà abig tàg mpìrká kádà níng tinn.

³ To, wàníng má, á bà kyinn ma írì shwìn-à yi rì wa. A shi àràg wù í soja òsàn bu Yesu Kristi.

⁴ A yì hing mpìr-à ma ri sa swàm soja, buwá ku ri kà fig áyau swàm zyùn bàna, jir

kai bàna ku ri zìm aku sa jwar pikyinn àgbamwá.

⁵ To, wàníng má, á myàng barà big ri màg shàu jirà abig myàng mpìr-à ma shàr kab jàuwá. Mpìr-à ma bàg fig doka shàu-à níng bàna, kwá ji fig bàna.

⁶ Anàm bu-à ma sa hing swàm wàni, kwá ji jág nì bujuwá.

⁷ To, á kyab jír-à mì ri dinya wù níng, Shinn Luyí má tìya byann wù yìrwá bidim pár.

⁸ Aning kyab pànn Yesu Kristi wùn ada Dawuda barà ku wa sig shwìn níng tinn. Shìdun gbar dù nann zu kàng sig ku mà amir-à ni, àràg barà jir àjwár-à mì ri dang kyann níng, dang sig.

⁹ Dò jir shinn jir àjwár-à mì ri dinya mpìrká níng, í bu-à sa mì ri wa shwìn níng, big pànn sùr mì àràg mì í mpìr-à sa sig bu-à bibai. Ama big sùr sar fig jir Shìdun níng bàna.

¹⁰ Wàníng í bu-à sa nè bà kyinn, mì ri sa kó kai á dò shinn mpìrká Shìdun shig zu sig big jirà a Yesu Kristi pinn zu big, jirà abig shi mà byar shu ùwài-à kinn kinn mà wai níng.

¹¹ Jír-à big ba sig níng shi sig àjai, big rag,

“Wà ya wu kwonn hing ma Kristi, yá shi kwonn ma ku ma yonki.

¹² Wà ya tib hing kyinnyí á shwìn-à yì ri wa níng, yá na kwonn kùr ma ku.

Ama, wà ya sa yipyàr rag yì yì fig ku bàna, ku má, kwá rag ku yì fig yì bàna tinn.

¹³ Wà yì má mpìr gwangga bàna, ku í mpìr gwangga,

jir kai bàna bu-à kwá dang sig rag kwá sa, ku ri sa bu-à hi.”

Mpìr Asa Swàm-à Wà Shìdun Ri Zìm

¹⁴ Timoti, á kyab pànn ya mpìrká buwú jír-à níng. A twìb big byur á pyànn Shìdun, kada abig sa yipyàr áshinn jír zyun ni bàna. Yipyàr sa á shinn jír ri sa shang fig mpìr bàna, sái ri sa bai mpìrká zyun-à ri fig.

¹⁵ A sar gbam ma á shi mpìr asa swàm wà Shìdun ri zìm, àràg mpìr asa swàm zyun-à ri sa fig zunái ma swàmwá bàna, mì ri tàg jir Shìdun ábibir.

¹⁶ Kada á shi kwonn ma mpìrká ri dang jír àning níng bàna. Jír àning ri sa mpìrká ri tafinn gbìb Shìdun.

¹⁷ Mpìrká ri tàg jír àning níng, jírba ri nann àràg í kyànn. Mpìr pyànà áyau mpìrká tàg sig jír àning níng, í Himanayas ma Fili-tus.

¹⁸ Mpìr káníng tafinn gbìb àjai, mì ri dang rag Shìdun gbar dù nann zu rìghing mpìrká wu sig níng. Big gbar vim bìr rìghing kyinn mpìrká káhi, áyau ká bir sig kyinn á byar Shìdun.

¹⁹ Jir Shìdun í àjai shi sig àràg mìr kinn-à big jag sig

ngbam nímá byar-à mpìrká ba sig rag, “Shinn Luyí yì hing mpìrká buwá,” ma wà big ba sig rag, “Mpìr-à ma rag Shìdun í Shinn Luwá, to, aku fim bu-à bibai sa.”

²⁰ N dinya wù tinn jír zyun. Mpìr zyun shi sig ma lu ùwài nímá, ku shi sig ma tasa kim kim. Tasaká káhi big sa sig ma zinariya, káhi big sa sig ma azurfa, káhi big sa sig ma bín, káhi big sa sig ma jànn. Tasaká wà big sa sig ma zinariya ma wà big sa sig ma azurfa níng, káníng í ká big ri sa swàm ma kàhi sai-à bìr ma kwonn hing. Tasaká kádà níng big ri sa swàm ma kàhi kó ákaun.

²¹ Wà mpìr ma fim hing bu-à bibai sa, kwá shi mpìr-à má sa ya Shìdun swàm òsàn. Kwá shi àràg tasa big sa sig ma zinariya, ma wà big sa sig ma azurfa, wà àsàin-à ri zìm wàni. Asàin-à má ya ku swàm sàsàn kó wà áni bidim pàr.

²² To, jir wàníng kada á zìm bu-à bibai wà sukáká ri zìm kyann níng bàna, á sa bu-à òsàn, ma á bir pìkyinn á bu tàg òsàn, á zìm mpìrká, á shi shu pìkyinn na tag kwonn ma mpìrká shi sig ma pìkyinn kyikyàr mì ri vig Shìdun rag a wàníng sa shang big níng.

²³ Kada á sa yipyàr á shinn jìrká zyun-à bàna ma yìr. A yì hing yipyàr sa á shinn jìrká bàna ma yìr níng, ri gbar bi shùr gbìb.

²⁴ Fàu Shinn Luyí má shi fig mpìr agbìb shùr bàna.

Kwá shi shu kyinn ajun big kó ni bidim pàr. Kwá shi mpìr-à ri tàg jìr Shìdun sàsàn nímá, má shi mpìr muyar.

²⁵ Kwá shi shu kyinn ajun áyau bu-à kwá tàg mpìrká ri zib ku. Wà kwa sa hing àdòníng, kó Shìdun má ya big pyù barà bá fim bu pyìr sa, má yì gbìb àjai.

²⁶ I wà bá kyab jír á kyinnbá ni má shàr kyag zu á tarko bu Shaitan, àsàin-à pànn sig big, big ri wib ku níng.

3

Buká Má Sa Ayúnn-à Wà Kinn Shinn

¹ Sàn sig á yì buká má sa wà àyúnn-à wà kinn shinn ma nyàan fòr. Mpìrká má wa shwìn wàni.

² Kó ni má zìm íri shin-nwá, bá shi mpìr sunu bàì, bá gbar àshí, bá gbar dù shinn, bá swau shí, bá wib fig tabá ma nàbá bàna, bá sa fig godiya bàna, bá wib fig Shìdun bàna.

³ Bá shi fig shu pìkyinn ajun bàna, bá myàng fig ashi mpìr bàna, bá zìnn swau mpìr, bá pànn fig shinn bàna, bá shi mpìrká ri dù pìkyinn kíni, bá ngàng bu òsàn.

⁴ Bá shi mpìrká ri jì amana, bá rag bu-à du big ma mpìr bàna, bá yan shinnbá, wà barà big nìm má zìm Shìdun níng, bá zìm sòr àjwár fig.

⁵ Bá dang rag big ri bàg Kristi àràg barà yì ri bàg níng, ama bá ngàng

gbamwá. Kada á shi kwonn ma írì mpìr káníng bàna.

⁶ Káhi áyaubá ni ri kà yag mà lu lu, mi ri tonn gban uwáká yì fig bu bàna níng. Uwà káníng big ri bai kyinn á jir bu pyìrbá big ri sa. Big ri pànn fig shinnbá bàna, mi ri sa sunu bu-à bibai kim kim.

⁷ Uwà káníng ri zìm abig yì jir Shìdun, ama big yì byann fig gbìb àjai bàna.

⁸ Aràg barà Yanisu ma Yambarisu rì ngàng sig jir Musa níng, í barà wunù káníng ri ngàng jir àjai áni tinn. Kyinnbá bai, big ngàng gbìb àjai.

⁹ Ama bá yag fig mà pyànn bàna, jir kai bàna mpìrká má yì rìg wà kyinnbá bai àràng bu Yanisu ma Yambarisu.

Bulus Dinya Timoti Bu-à Wàníng Má Sa

¹⁰ Ama wù Timoti, à bàg hing bu tàgmí ma shumí ma barà mì ri zìm á kyinnmí ni n sa jwar pìkyinn Kristi. A myàng hing pìkyinn birmí, ma barà mì ri tib pìkyinn, ma barà mì ri zìm mpìrká, ma barà n bà sig kyinn.

¹¹ A myàng hing barà mpìrká ya mì shwìn, barà n wa sig shwìn áni. A yì hing buká sa sig mì mà Antakiya bidim pár, ma wà mà Ikoniya, ma wà mà Listra, n bà hing kyinn á shwìnká mpìrká ya sig mì bidim pár. Ama Shinn Luyí pinn zu rìg mì á shwìnká níng ni bidim pár.

¹² Mpìr-à ma ri bàg Yesu, ma ri zìm aku shi shu òsàn àràng barà Yesu Kristi ri zìm, bá ya ku shwìn.

¹³ Ama mpìr bibai ma mpìrká ri tonn gban mpìr níng, bá sa swàb kà yag mà pyànn. Bá tonn zu rìg mpìrká á gbìb Shìdun, Shaitan má tonn gban big tinn.

¹⁴ Ama buwú á bàg kyann gbìb àjai wà big tàg sig wù níng, á sar gban áni. A yì rìghing shu mpìrká tàg sig wù.

¹⁵ Tun sai-à wù í wùnshái à yì hing jir Shìdun-à big ba sig á tarkada ni, wà ri tiya wù yar-à wá wim zu á jir pìkyinnwú à bir sig á byar Yesu Kristi.

¹⁶ Buká big ba sig á jir Shìdun ni bidim pár í Awun Shìdun tàg sig ni abig ba àdòníng. Jìrká hi ri tàg mpìrká gbìb àjai, ri twìb mpìrká byur, ri tiya mpìrká bu bibaiká big ri sa, mi ri tàg mpìrká barà bá shi shu òsàn,

¹⁷ àjirà mpìr-à ma ri wib Shìdun aku yì byann gbìb Shìdun, ma àjirà aku shi shu barà kwá sa swàm òsàn kó wà áni bidim pár.

4

¹ Mì ri kwonn wù ma Shìdun ma Yesu Kristi àsàin-à má wà mpìrká kwonn, ká shi sig ma yonki ma ká wu rìghing. A dò jir barà kwá kàng bì má na kùrwá níng, mì ri dinya wù,

² á dinya mpìrká jir Shìdun, ma á sar gban á dang kyann, kó wà mpìrká

ma ri zìm abig fig, kó wà ba zìm fig abig fig bàna. A kar bàg big abig yì gbìb àjai, ma á tàg big abig fim bu pyìr sa, á dang gbam big pìkyinn, á tib wann pìkyinn ma á tàg big.

³ Ayúnn zyun má bi wà mpìrká má ngàng wà abig fig jír àjai. Bá bàg sunu bu bibaiká. Bá fig íri jir mpìrká ri tàg big bu-à big ri zìm abig fig.

⁴ Bá ngàng bu tàg àjai, má fig jir bu tàg òsàng.

⁵ Ama buwú wù Timoti, á pànn shinnwú á kó kai ni bidim pár. Shwìn-à wa wa bidim pár á bà kyinn, á sa swàm jir àjwár dang kyann-à níng, á sa kó kai bidim pár àràng barà sànn sig wùn aswam Shìdun aku sa.

⁶ Bumí sumí dà fig rag àbìr bàna, sumí fòr hing barà má fim dunyaru.

⁷ N sar gbam n sa hing swàm Shinn Luyí, hár ò sa vinn hing, ò bir hing pìkyinnmí á byarwá ni hár fòr bi sai-à sumí màg barà tàma-à níng má fim dunyaru.

⁸ Ayúnn-à níng hi Shinn Luyí àsàin-à má wà kwonn ábibir níng, kwá wa mì anì swàm bu òsàn ku ya sig mì rag í sa. Kwá wa fig íri mì áwinmí ni bàna, kwá wa mpìrká ká ri shi kir ku, mì ri wim aku bi níng.

Bulus Ba Ya Timoti Jír-à Shi Sig á Pìkyinnwá Ni

⁹ A sa barà wá sa má bi á byarmí ni pyar pyar.

¹⁰ Dimas buwá dò jir barà ku ri zìm bu dunyaru, ku fim wa mì n yag rìghing mà Tasalonika. Karaskas yag rìghing mà jànn Galatiya, Titus yag rìghing mà jànn Dalmatiya.

¹¹ Mpìr-à yi ma ku shi sig í zyun íri Luka áwinwá ni. Timoti, aning big Markus bí zyun, jir kai bàna kwá sa shang mì swàm.

¹² N swam yag rìghing Tikikus mà Afisa.

¹³ Sai-à wa bi hing á zìg bi kwonn ma jà wàumí ò fim sig mà Taruwasa á vù Karbus, á zìg bi kwonn ma tarkadaká bumí í zyun, àràng ká big sa sig ma wau níng bàna má.

¹⁴ Alizanda mpìr-à ri yìg bu níng, ku sa mì bu-à bibai wàni. Shinn Luyí má sa pyann kàng ku bu-à ku sa sig mì níng.

¹⁵ A kang shinnwú ma ku, jir kai bàna ku kar ngang hing wàni, jirà aku kan dim jir àjwár-à yi ri dang kyann níng.

¹⁶ Sai-à ò sar jag á pyànn agib jír n dang jír níng, walai mpìr-à kà numí, kó ni bidim pár fim rìghing mì. Ama a Shìdun yafa ya big.

¹⁷ Shinn Luyí shi kwonn ma mì n ya mì gbam, àjirà ò dinya mpìrká zyun-à í Yahu-dawaká bàna níng jir àjwár-à níng òsàn níng má jirà abig fig. Ku pinn zu rìghing mì á nu wiyir.

¹⁸ Shìdun má pinn zu rìg mì áyau bu-à bibai, má zìg yag mì itau mà byar-à ku na

sig kùrwá mà wai. Shìdun
aku shi mpìr ùwài á byar kó
ni bidìm pàr hár kinn kinn.
Aku shi àdòníng.

*Bulus Bib Kà Mpìrká Nài
Bib-à Wà Kinn Shinn*

¹⁹ Mì ri bib kà Biriskila ma
Akila, kwonn ma mpìrká mà
lu Unasifaras.

²⁰ Arastas shi sig ma buwá
mà Korinti. N fim sig Tarufi-
mas mà finn swann Militus,
dìrwá jwar fig bàna.

²¹ A sa ma á bi daka sai-à
shyù kù fig ma bàna níng.

Aubulus ma Budis, ma
Linas ma Kalaudiya kwonn
ma wunzàkà kádà níng, big
bidìm pàr big ri bib kà wù.

²² Shinn Luyí aku shi á
pìkyinnwú ni. Asànwá aku
shi kwonn ma ning, ning
bidìm pàr.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TITUS

Titus í mpìr Yahudawa bàna, ku kà mi ri bàg Yesu. Ku ma Bulus ri kyann rag í zyun ábìr-à ni. Bulus fim Titus mà byar-à big ri bar Karita jirà a wàníng sa swàm jir àjwár-à níng màhàn. Bulus dinya Titus barà àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu má shi shubá áni. Bulus dinya Titus barà wàníng má tàg mpìrká kyau kyau: Wunù àgbamká kim, uwà àgbamká kim, yann wunùká kim, yann uwàká kim, ma ká zyun-à í fàu. Ku dinya wàníng rag a wàníng shi shu pìkyinn na tag ma mpìrká. Aku shi shu jàu ma mpìrká, aku sa akyib bàna, aku gbìb shùr bàna, aku wànn gàb ajun bàna.

¹ Mì í Bulus fàu Shìdun ma wùn aswam Yesu Kristi.

Big shìg zu sig mì n swam bì sig mì n sa shang mpìrká Shìdun shìg zu sig níng, abig bir swàb kà pìkyinnbá á byar Shìdun, ma n tìya big gbìb àjai bu-à Shìdun ri zìm ayi bàg.

² Gbìb àjai-à níng ri ya yonki kinn kinn. Shìdun zyun-à ri gim fig òsáng bàna níng, á sai-à ku mà m fig ma dunyaru bàna níng, ku rì gib sig nu rag kwá ya yi yonki-à níng.

³ A sai-à Shìdun rii zìm aku tàg mpìrká jìrwá níng,

ku shìg zu sig mì, mì í wùn aswamwá. Mì ri dang jìrwá àràg barà ku dinya sig mì, ku í mpìr-à zìg zu sig yì.

⁴ Mì ri ba ya wù Titus wùn mí wà àjai. Yi pyàna níng, yi ri bir pìkyinnyí á byar Shìdun wàni.

Mì ri vig Tayí Shìdun ma Yesu Kristi wà zyun-à zìg zu sig yì níng, abig sa ya wù bu-à òsàn, ma abig ya wù pìkyinn na tag.

Swàm Titus á Karita

⁵ Bu-à sa ò fim sig wù á Karita níng, í jirà á dang samyib buká káhi zyun-à sàns sig abig sa, ma á sìn àgbamká má sa swàm áyau mpìrká ri kwonn shinn á zìnn Yesu ni, kó á swann-à wà áni bidim pár, àràg barà ò dinya sig wù níng.

⁶ Mpìr-à ma ri sa swàm áyau mpìrká ri kwonn shinn á zìnn Yesu ni, mpìr-à níng hi aku shi mpìr òsàn, aku zìg uwà òzyun. Yannká buwá abig shi yannká ri bàg Shìdun ma kyinn òzyun, kada abig shi yann sung gbam big kó yann yawari big bàna.

⁷ Agbam-à má sa swàm Shìdun níng, aku shi mpìr òsàn, kada aku shi mpìr-à ri gbar dù shinn, kó mpìr-à ri dù pìkyinn kinni, kó mpìr awa pyann shin, kó mpìr-à ri yàn ngain, kó mpìr-à ri zìm bàni wàni bàna.

⁸ Ama aku shi mpìr-à ri pànn samyib kyinnká òsàn níma, mpìr-à ri zìm bu-à òsàn, mpìr-à ri tib

pìkyinnwá, mpìr-à ri sa bu òsàn, aku shi mpìr kyikyàr, mpìr-à ri pànn shinnwá.

⁹ Aku shi mpìr-à ri pànn jir Shìdun ma pìkyinn òzyun. Aku shi mpìr-à ri sa bu-à Shìdun ma dang rag ayi sa. Kwa sa hing àdòníng, kwá dìg gbam-à kwá tìya mpìrká gbìb òsàn bu-à Shìdun ri zìm ayi sa, kwá gbar vinn pìkyinn mpìrká zyun-à ri zìm fig jir Shìdun bàna.

¹⁰ Tàma-à níng, mpìr yawari big nìnnàn nímá shi sig áni, big ri dang jírka zyun-à bàna ma yìr. Big ri tonn gban mpìrká. Big í mpìr Yahudawaká zyun-à dang rag big ri bàg Yesu.

¹¹ Sànsig abig kan dim rìg írì mpìr káníng, jir kai bàna big ri kà lu lu, mi ri tàg sa bai mpìrká ma jírka zyun-à sànsig abig dang bàna. Bu káníng bidim pàr big ri sa àjirà abig dìg bài ùwài nímá.

¹² Wùn aswam zyun áyaubá ni ku má ku í Karita, ku dang rag, "Karitawaká kó ákaun bidim pàr, big í mpìr agim òsàng, big í mpìr àbai, big í mpìr àbín, big í mpìr fín."

¹³ Jír-à níng í jir àjai. Tàma-à níng bu-à wá sa bàna, á yan ta big wàni, àjirà abig shi mpìr òsàn á pyànn Shìdun,

¹⁴ ma wà big nìm má bàg bu tàg Yahudawaká zyun-à sànsig bàna níng, ma bu tàg mpìrká zyun-à ri zìm fig àjai bàna.

¹⁵ A byar mpìr pìkyinn òsàn big, swàmbá í swàm

òsàn, ama mpìr pìkyinn bibai, swàmbá í swàm bu-à bibai. Big bir fig pìkyinnbá á byar Shìdun bàna, jir kai bàna bu-à bibai-à big ri kyab á kyinnbá ni níng sa bai rìghing kyinnbá.

¹⁶ Big ri zìg kàng shinnbá àràg big yì hing Shìdun, ama swàmbá í swàm mpìr Shìdun bàna. Big ri zìm fig jàubá bàna, mi ri gbam shinn, bá sa sar fig bu òsàn bàna.

2

Bulus Dinya Titus Bu-à Wàníng Má Tàg Mpìrká

¹ Ama buwú á tàg bu-à jir Shìdun dang sig níng ma pìkyinn òzyun.

² A tàg wunù àwàutímká abig shi mpìr akyab jír, abig shi mpìr yar, abig shi mpìr apànn shinn, abig shi mpìr abir pìkyinn á byar Shìdun, abig zìm mpìrká, abig shi mpìr atib pìkyinn.

³ Bu uwà àwàutímká, á tàg big barà bá shi uwà pìkyinn òsàn. Kada abig shi mpìr nu bàna, kó awa pyann shin bàna tinn. Abig tàg bu òsàn àràg barà jir Shìdun dang sig.

⁴ A byar-à níng hi, bá tàg yann uwàkà ká zìg sig wunù barà bá zìm nùbá ma yannká bubá,

⁵ jirà abig pànn shinnbá, ma abig shi shu òsàn, ma abig sa swàm lu, ma abig bir pìkyinnbá á byar nùbá ni, jirà kada mpìr zyun aku

dang bai big á jir shinn jir Shìdun ni bàna.

⁶ Bu wunù gbánnká, á tàg big abig pànn shinnbá.

⁷ Bu-à wa sa bidim pàr, á sa bu òsàn jirà mpìrká abig yì gbìb òsàn. A tàg àjai ma á sa swámwú ma pìkyinn ñzyun.

⁸ A dang kyann íri jír òsàn jirà kada mpìrká abig òg jír bibai á shinnwú ni bàna. I wà mpìr azìbwú big má fig zunái, jir kai bàna big òg fig bu-à bibai á shinnyí ni bàna.

⁹ Fàuká abig wib àsàin lubá, abig sa bu-à wàning ma dinya sig big abig sa. Kada abig gbam nu ma àsàin lubá bàna.

¹⁰ Abig jwi àsàin lubá ajwú bàna tinn. Bu-à ba sa bidim pàr, abig tàg gwangga á byar àsàin lubá ni, jirà mpìrká abig bàg bu tàg-à big ri tàg big á shinn Shìdun zyun-à pinn zu sig yì.

¹¹ Shìdun tiya sig yì àsànwá jirà aku zìg zu mpìrká bidim pàr á bu pyìrbá ni.

¹² Asàn-à Shìdun sa ya sig yì níng, ri tàg rag kada ayi bàg Shìdun ma pìkyinn-à bibai bàna, kada ayi na abann buká á dunyaru bàna, ayi pànn shinnyí, ayi shi shu òsàn áyau mpìrká á dunyaru, ayi bàg Shìdun ma kyinn ñzyun,

¹³ á sai-à yi ri shi kir àyúnn-à ùwài wà Yesu Kristi zyun-à má zìg zu yì níng, má mìr gbìb zu bi. Ku í Shìdun. Ayúnn-à níng hi, yá myàng gbmwá ma àsànwá. Yi ri

zìm àyúnn-à níng hi aku fòr bi kíni.

¹⁴ Ku ya sig shinnwá jir shinnyí àjirà aku zìg zu yì á bu-à bibai, jirà ayi shi mpìr òsàn á pyànnwá ni, ma ayi shi sa íri bu-à òsàn kó ákaun.

¹⁵ A tàg mpìrká bu káníng, á dang gbam pìkyinnbá ma á yan ta big ma gbam. A sa kyann bu-à sisàn jirà kada mpìrká abig myàng wù rag à kinn fig bu zyun bàna.

3

Mpìr Aku Sa Bu-à Nsàn

¹ A kyab pànn ya mpìrká buwú abig wib àgbamká ma kùrká, abig fig jir káníng ma abig sa ya káníng bu-à òsàn.

² A dinya big, kada abig dang bai zìnn mpìr bàna, ama abig shi shu pìkyinn na tag, abig shi shu òsàn ma jáubá. Abig sinn shinnbá á sim.

³ Yi ma shinnyí má, wàri yi ri sa hing buká zyun-à bàna ma yìr, yi gbam hing sung, yi sa hing sunu bu-à bibai, hár sunuyí sinn kàng yi fàu bu-à bibai. Yi ri sa íri akyib. Yi ri sa hing buká bibai, hár mpìrká zib yi, yi má yi ri zib big tinn.

⁴ Ama á sai-à azim Shìdunyí zyun-à má zìg zu yì, ma àsànwá wann bi á byar mpìrká ni níng,

⁵ í wà ku zìg zu yì á bu-à bibaika ni. Ku sa fig àdòning jirà yi sa sig bu òsàn bàna, ama jirà ku ri myàng ashiyí, n tu kyàr yi

ma Awun Kyikyàrwá zyun-à ri ya yi yonki àpyú.

⁶ Shìdun wìr wann bi ya sig yi Awun Kyikyàrwá wùwài nímá jir shinn Yesu Kristi zyun-à zìg zu sig yi,

⁷ jir shinn àsànwá, í bu-à sa ku sinn sig yi rag yi í mpìr sisàn á pyànnwá ni. Kwá ya yi yonki kinn kinn, zyun-à yi ri shi kir níng.

⁸ Jír-à níng í jir àjai.

Mì ri zìm á dang jír káníng ma gbam òsàn nímá, jirà mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá á byar Shìdun níng, abig sa bu-à òsàn zyun-à má sà̀n ya mpìrká bidim pà̀r.

⁹ A dinya mpìrká buwú, kada abig sa yipyà̀r bàna, kada abig kan wà̀nn jir yà̀kúká jirà abig bìr pìkyinnbá áni bàna. Kada abig gbìb shùr, ma abig ngang ngain jir shinn doka bàna. Bu káníng bidim pà̀r, í bu átai sà̀n fig bàna.

¹⁰ Mpìr-à ma ri kwonn ngain, á gbar sungwá kàun pyànà. Wà kwá ngang hing, á fim ku.

¹¹ A byar-à níng hi, wá yi rag íri mpìr-à níng í mpìr bu pyìr. Bu pyìrwá má, má tìya ku rag bu-à ku sa sig níng bai.

Jír-à Kinn Shinn

¹² Sai-à ma swam bi Artimas á byarwú ni, kó Tikikus, á sai-à hi á sa kını́ni á bi á byarmí ni mà jà̀nn Nikopolis, jir kai bàna í byar-à ò zìm sig dí aku ò̀g mì màhàn.

¹³ Mì ri zìm á sa barà wá sa jirà á sa shang Zinas loya-à

níng, ma Apolos barà bá yag kyonnbá. A ya big bu-à big ri zìm.

¹⁴ Mpìrká buyí zyun-à ri bàg Shìdun níng, abig shwann barà bá sa swàm òsàn, jirà abig sa shang mpìrká zyun-à bàna ma bu á vù. Kada abig shi shu átai bàna.

¹⁵ Mpìrká zyun-à shi sig ma mì bidim pà̀r ri bib kà wù. A bib kà jàuyí big ká zyun-à bir sig pìkyinnbá á byar Yesu Kristi.

Shìdun aku sa sà̀n ya ning bidim pà̀r.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig FILIMON

Filimon í mpìr àgbam. Mpìrká yì hing wà ku ri bàg Yesu Kristi. Ku shi ma fàu zyun zìnnwá í Unisimus. Fàu-à hi shàr tafinn rìghing àsàin luwá Filimon. Fàu-à níng ma Bulus dìg kwonn. Bulus dinya ku jir Yesu Kristi. Ku kà mì ri bàg rag Kristi. I byar-à Bulus ba ya Filimon áyau wasika-à níng ni n vig wàníng rag a wàníng jùn kwonn kàng ma Unesimus. Ku rag a wàníng zìg Unesimus àràng í wunzà wàníng á jir shinn Yesu Kristi ni, ná wai jirà wàníng í fàu níng bàna.

1 Wasika-à níng í mì ba síg nì, yi ma wunzà yí Timoti. Mì í Bulus zyun-à big kìg kà sig mà tonn fi-à ni á jir shinn Yesu Kristi.

Yi ri ba ya wù mpìr azìmyí ma ayor swàmyí wù Filimon,

2 ma mpìrká ri kwonn mà luwú ni á zìnn Yesu, ma ajunwà yí Auffyà, ma Arkibus ayoryí zyun-à ri sa swàm Yesu àràng yi.

3 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na tag.

Bulus Ri Fig Ajwár á Shinn Filimon

4 Kó ákaun bidìm pàr, mì ri vig Shìdun á shinnwú ni, wù Filimon, mì ri sa Shìdun ísoko.

5 N fig hing tai á shinn barà wù ri zìm mpìrká bu Shìdun bidìm pàr, ma barà wù ri bir pìkyinn á byar Shinn Luyí Yesu.

6 Bu-à mì ri vig Shìdun bàna, mì ri zìm shu ajun-à yi ma ning shi sig í zyun níng, má sa ná yi byann bu òsànká yi dìg sig á jir shinn Kristi.

7 Wunzàmí, azìmwú níng sa jwar hing mì pìkyinn, n sa gbam hing mì òr. A sa jwar hing pìkyinn mpìrká bu Shìdun tinn.

Bulus Vig Filimon á Shinn Unisimus

8 Mì í shunwàuwú á dò jir shinn Kristi ni. Jir wàníng, ò nìm má wim kyinn, n nìm má ò kà wù á sa bu-à mì ri zìm á sa.

9 Ama jirà mì ri zìm wù, má ò kà fig wù ma gbam bàna. Kó barà mì Bulus mì í shun àgbam níng, má víg wù avig. Big kìg kà sig mì á tonn fi dò jir shinn Yesu Kristi.

10 To, mì ri vig wù avig á jir shinn fàuwú Unisimus, zyun-à í wùn mí á jir shinn Kristi ni, ò kàng tawá á sai-à big kìg kà sig mì mà tonn fi-à ni.

11 Sai-à rì níng, ku rì kinn fig bu zyun bàna á byarwú ni, ama tàma-à níng ku kinn hing bu zyun á byaryí ni, yi ma wù.

12 Mì ri tìr kàng yag ku mà byarwú ni, kyinn mí shi sig á òr wá ni.

13 N zìm sig ní nìm ní fim ku á byarmí ni áyag, jirà aku sa shang mì àràng barà wù nìm

má sa shang mì wà wù nìm ma shì sig áyág, barà big kìg kà sig mì á tonn fi á dò jir shinn jir àjwár.

¹⁴ Ama ò zìm fig ñ du kà wù ma gbam rag á sa shang mì bàna. Ama mì ri zìm á sa shang mì ma kyinnwú. Má du kà fig wù ma gbam rag á sa shang mì bàna, sái wà kyinnwú ma zìm hing.

¹⁵ Ma sai bàna, bu-à sa ning ma Unisimus gáb sig òr òr níng, í jirà kwá kàng bì á byarwú ni má shì í buwú hár kinn kinn.

¹⁶ Tàma-à níng ku íri fàu átai bàna rag, ku kab hing fàu. Mì ri zìm ku wàni, ò yì hing azìm-à wá zìm ku níng má kab bumí. Kó barà ku í fàu níng, ku í wunzàwú á jir shinn Shinn Luyí ni.

¹⁷ To, wà wa zìg sig mì rag mì í ayorwú, to, á pànn ku vù pyàna, àràg barà wù nìm má pànn mì níng.

¹⁸ Wà kwa sa hing wù bu bibai, kó wà wù ma ri bàg ku bu zyun, á pànn mì.

¹⁹ I mì Bulus, mì ri ba wàníng ma vùmí, má wa kàng wù. Ama kada á mànn jànn barà í mì ò tàg sig wù jír á shinn Yesu ni, jirà á òg yonki kinn kinn níng bàna.

²⁰ To, wunzámí, wúshèní, á pànn samyib Unisimus òsàn níng á jir shinn Shinn Luyí ni, barà wù í wunzámí á jir shinn Kristi ni níng, á sa jwar pìkyinnmí.

²¹ N yì hing rag barà mì ri ba ya wù tarkada-à níng, bu-à wá sa má kab wà zyun-à ò vig sig wù níng.

²² Wúshèní, aning sa samyib ya mì tonn-à ná pag mì kyinn áni, jir kai bàna mì ri kyab Shìdun má fig avigná, má ya mì pyù ò kàng bì á byarná ni.

*Ayor Swàmká Bu Bulus
Bib Kà Filimon*

²³ Abafaras zyun-à big kìg kwonn sig mì ma ku á tonn fi jir shinn Kristi níng, ku ri bìb kà wù.

²⁴ Ayor swàmmí big, Markus, ma Aristarkus, ma Dimas, ma Luka, big ri bìb kà wù tinn.

²⁵ Shinn Luyí Yesu Kristi aku wìr kà ya ning àsàn. Aku shì àdòning.

Wasika-à Big Ba Ya Sig Mpìr IBRANIYAWAKA

Asàin-à ba sig tarkada-à níng, ku ba sig jirà aku dinya mpìrká zyun-à ri bàg Yesu n bir sàñ fig rag pikyinnbá á byar Yesu bàna. Mpìr-à àsàin-à ba sig tarkada-à níng dang gbam big pikyinn n rag abig sar gbam á pikyinn birbá big bir sig á byar Yesu ni. Ku dang rag Yesu, Wùn Shìdun, wib Shìdun áyau shwìnká big ya sig ku. Yesu kab sig nì mpìrká zyun-à rì dang sig jir Shìdun. Ku kab sig nì mpìrká zyun-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun. Ku kab sig yann aswamká mà wai. Ku kab sig Musa íni. Mpìr-à má zig zu mpìrká á bu pyìrbá ni, íri ku kwá áwinwá ni. Yi yì fig àsàin-à ba sig tarkada-à níng bàna, ama àsàin-à ba sig tarkada-à níng ri dinya mpìrká ri bàg Yesu abig sinn zubá á òr Yesu ni.

Shìdun Dang Jírwá á Nu Wùnwá Ni

¹ Sai-à rì níng, Shìdun rì dang jírká buwá kim kim kàun nìnnànn nímá á nu mpìrká ri dang kyann jir Shìdun jirà abig dinya yàkúyí big.

² Ama tàma-à níng, ku ri dinya yi jírwá á nu wùnwá ni, wùnwá í zyun-à ku ma wàníng màmm sig dunyaru,

í zyun-à ku sinn kà sig á wàníng na kùr á shinn kó kai ni bidim pár.

³ Àyarwá shi sig í bu-à mpìrká má swam yan Shìdun áni. Ku zu sig Shìdun. Ku ri pànn sa myib kó kai bidim pár ma jírwá zyun-à shi sig ma gbam níng. Barà ku wu n tu kyàr rìg mpìrká bu pyìrbá, í byar-à ku nann zu yag mà wai n shi sig mà byar gbam ùwài mà agunn vìm nù Shìdun ni.

Yesu Kab Hing Yann Aswamká Bu Shìdun Mà Wai

⁴ Ku kab hing yann aswamká mà wai. Zinn-à Shìdun ya sig ku níng, kab hing bigbá.

⁵ Shìdun taba dinya fig yann aswamká mà wai kó ñzyun n rag:

“Wù í wùn mí, jana-à níng n kàng hing Tawú,”

ku dang fig bàna. Ku dinya fig wùn aswamwá n rag:

“Má shi Tawá. Kwá kàng wùn mí,”

ku dang fig bàna tinn.

⁶ Sai-à Shìdun zig bi jag sig wùnwá á dunyaru, ku dang rag, yann aswamká buwá mà wai bidim pár abig wib wàníng.

⁷ Bu-à Shìdun dang sig á shinn yann aswamká buwá mà wai ni bàna í wàníng: Ku rag ku ri sinn kàng yann aswamká mà wai àràg í wàu ri gbar ni. Mpìrká ri sa swámwá ku ri sinn kàng káníng àràg í anam pyir.

⁸ Ama á shinn wùnwá ni, ku dang rag,

“Wù Shìdun, kùrwú má
vinn fig ávinn bàna.

Wá na kùrwú má sa bu
sìsàn.

⁹ Wù ri zìm bu-à sìn, mi ri
ngàng bu-à bibai.

Wàníng í bu-à sa Shìdun ya
sig wù àjwár wà kab
sig bu mpìrká bidim
pár níng.”

¹⁰ Ku dang jakàng n rag,

“Wù Shinn Lu kó ni sai-
à jìjag á màm síg ni
jànn-à,

n màm waisháu ma vùwú.

¹¹ Bu káníng bidim pár má
bab jànn rìg, ama
buwú wá shi rìg.

Big bidim pár, bá kor rìg
àràg í jà.

¹² Wá pìnn nann zu rìg big
àràg í borgo,

bá kàng rìg àkor àràg í jà,
ama buwú wá shi àràg barà
wù ri shi kyann.

Wá kàng fig àwàutím bàna.”

¹³ Shìdun taba dinya fig yann
aswamká mà wai kó nzyun n
rag:

“A shi agunn vìm numí ni,
sái wà má sìn kà hing
mpìr azíbká buwú á
mìr barwú ni.”

¹⁴ To. Yann aswamká mà
wai big í yanká bu Shìdun
bàna. Big í fàuwá big. Ku ri
swam bi big jirà abig myàng
kwonn ma ká Yesu má pinn
zu big níng.

2

Jir Bu Uwài-à Yi Dìg Sig

¹ Ayi pànn gbamwá samyib
buká yi fig sig, jirà ayi nang
jànn bàna.

² Jír-à big dang sig á nu
yann aswamká bu Shìdun
mà wai níng í àjai. Mpìrká
ká rì wib fig jír-à níng bàna,
n rì sa sig yawari níng, big
wa hing shwìn.

³ To. Yi má wà ya
ngàng wà ya wib jír úwài-
à níng, sáshinn yá wìm zu
rà? Shinn Luyí big shinnwá
í àsàin-à dang jag sig jír
barà mpìr má wìm zu níng.
Mpìrká ká fig sig jír wá, í
àsàinká tiya sig yi rag í àjai.

⁴ Shìdun tiya hing mpìrká
rag jír á shinn Yesu ni í àjai,
á byar gbmwá ku tàg sig.
Ku sa hing bu mamaki kim
kim. Ku sa sig Awunwá ri ya
mpìrká yar kim kim abig sa
swàm ma kàhi, àràg barà ku
ri zìm.

Yesu í Mpir Apínnyí

⁵ Shìdun sinn kà fig yann
aswamká buwá mà wai abig
na kùr á dunyaru àpyú
zyun-à yi ri dang jír á shin-
nwá ni níng bàna.

⁶ Big dang sig á jir Shìdun
ni rag,

“Wù Shìdun, mpìr jíkwìnn
kinn fig bu á pyànnwú
ni bàna,

ama yi ri sa mamaki barà
wù ri sa shang mpìr
jíkwìnn.

⁷ Su títi ní má à sìn kàng
ku gbmwá fòr fig
bu yann aswamká mà
wai bàna.

I wà à zìg ku, n sìn kàng ku
mpìr úwài.

⁸ A sìn kà sig ku aku na
kùr á shinn kó kai ni
bidim pár.”

Big dang sig á jir Shìdun ni rag, Shìdun sinn kà ku aku na kùr á shinn kó kai ni bidim pàr. Shìdun sinn kann fig bu zyun akur bàna. Ama tàma-à níng yi myàng fig ma barà mpìr ri na kùr á shinn buká ni bidim pàr bàna.

⁹ Ama yi ri myàng barà Yesu ri na kùr á shinn kó kai ni bidim pàr. Sai-à ri níng, su títi níma Shìdun ri sinn kàng ku gbamwá fòr fig bu yann aswamká mà wai bàna, jirà aku wu rìg á dò shinn mpìrká ni bidim pàr. Jir àsàn-à Shìdun shi sig ma kàhi níng, í bu-à sa Yesu wa shwìn n wu ki níng. I wà Shìdun sinn ku kùr, jirà mpìrká abig wib ku.

¹⁰ Sàñ hing wàni barà Shìdun àsàin-à màmm sig kó kai bidim pàr, sinn kà sig àgbamyí Yesu zyun-à pinn zu yi, a wàníng wa yà zu rìg shwìn bu bidim pàr, jirà mpìrká nìnànn níma abig kàng bi, abig shi yanká buwá níng.

¹¹ Yesu àsàin-à ri sinn kàng mpìrká abig shi kyìkyàr á pyànn Shìdun ni níng ma mpìrká ká ku sinn kàng sig kyìkyàr níng, ku ma káníng bidim pàr, tabá í rízyun. Wàníng í bu-à sa ku ri sa fig zunái bàna, sai-à ku ma ri bar káníng wunzàwá big.

¹² Ku dinya Shìdun rag, “Shìdun, má dinya wunzàmi big jír wú.

Má swam yan wù á pyànn bìr mpìrká ni.”

¹³ Ku dang jakàng n rag,

“Má sinn kyinnmí á dir Shìdun ni.”

Ku dang jakàng n rag,

“Yanká Shìdun ya sig mì níng, yi ma big shi sig í zyun.”

¹⁴ Barà yanká buwá shi sig ma wi dir ma àsà níng, ku bi kàng rìg àràg káníng n wu ki, jirà aku gban rìg gban Shaitan, zyun-à ri sa mpìrká ri wu ki níng.

¹⁵ Ku sa mpìrká ká rii shi shu fàu jirà big ri shàr ki wu, tun sai-à big mà sig big níng, tàma-à níng big ri shi rag shu shinn dirbá.

¹⁶ Wàníng í àjai barà big ba sig rag, “Ku ri sa shang fig yann aswamká mà wai bàna, ama ku ri sa shang yann adaká bu Ibrahim.”

¹⁷ Ku kàng n shi àràg wunzàwá big, jirà aku shi àràg àgbam bu twìb swànn, zyun-à má sa ya Shìdun swàm. Ku í mpìr òsàn, ku ri myàng ashi mpìrká. Ku gbar jùn kwonn sig mpìrká ma Shìdun, jirà a Shìdun yafa ya big bu pyìrbá.

¹⁸ Ku kinn hing barà kwá sa shang mpìrká bu ri màg màg fig big, jir kai bàna ku ma shinnwá big màg màg fig hing ku, ku wa hing shwìn.

3

Yesu Kab Sig Musa

¹ Wunzàmi big, ká zyun-à Shìdun shig zu sig ning jirà aning shi mpìrká buwá níng, aning kyab jir Yesu á pìkyinn ná ni. Ku í zyun-à Shìdun swam bi sig jirà

aku shi àràg àgbam zyun-à má twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, dò jir shinn ná. Ku í mpìr-à yi ri bir pìkyinn á òrúwá ni.

² Yesu sa sig swàmwá ma kyinn ñzyun á pyànn Shìdun zyun-à shig zu sig ku jirà aku sa ya wàníng swàm níng. Ku sa sig àràg barà Musa ri sa sig swàm ma kyinn ñzyun mà lu Shìdun ni níng.

³ Yesu kab síg nì Musa àràg barà mpìr ami lu ri kab lu-à hi níng.

⁴ Kó lu-à wà áni bidìm pàr shi sig ma àsàin-à mi sig ku. Ama Shìdun màmm síg nì kó kai bidìm pàr.

⁵ Swàm-à Musa sa sig á lu Shìdun ni bidìm pàr, ku sa sig ma kyinn ñzyun. Ama ku shi sig íri shu fàù. Swàmwá í bu-à tìya sig mpìrká buká má sa á pyànn.

⁶ Bu Kristi ku shi sig àràg í wùn zyun-à ri myàng kwonn ma lu tawá. Ta Kristi í Shìdun. Ku ri sa swàm á lu Tawá ni ma kyinn ñzyun. Yi í mpìrká á lu Shìdun ni, wà ya fim fig wà wim kyinn bàna, ma ri bir kyann pìkyinn á buká Shìdun gib ya sig yi nu níng ni.

Mpìrká Ma Zìg Hìng Jìr Shìdun Bá Shì Ngàng

⁷ To. Awun Shìdun dang sig rag:

“Wà na fig hing jir Shìdun jana-à níng,

⁸ kada aning gbam sung bàna, àràg barà sai-à ning ri sa sig Shìdun

yawari ma awúnn-à ni,

n rì màg màg fig sig ku níng.

⁹ Shìdun dang rag, yàkúná big rì màg màg fig sig ku màhàn, mì ri zim abig myàng bu-à kwá sa,

kó barà big myàng hing bu-à ku sa sig hár jì dìpyànà níng, ama big gbam hing sung.

¹⁰ Wàníng í bu-à sa ku nànn àgùnn ma mpìr káníng,

n dang rag big ri kyab fig ku á pìkyinnbá ni bàna.

Big ngàng wà bá wib jìrwá.

¹¹ Barà ku nànn àgùnn àdòníng, í wà ku tung ki rag

bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn.”

¹² Ning wunzámí big, aning pànn shinn ná, kada mpìr zyun áyauná ni aku fim pìkyinn birwá, ma aku shi ma kyinn bibai, ma aku dà fim gbìb Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki níng bàna.

¹³ Bu-à ná sa bàna, aning dang gbam kyann bar òrná big kyinn su ma su, jirà kada abig tonn takà mpìr zyun áyauná ni á bu-à bibai, ma aku kàng mpìr sung gbam bàna. Su ma su aning sa kyann àdòníng barà su-à da sig ma áni níng.

¹⁴ Wà ya sar gbam hing á pìkyinn biryí ni àràg barà yi rì bir jag sig níng hár àyúnn-à wà kinn shinn, yi kwonn hing shinnyí ma Kristi.

¹⁵ Jìr Shìdun dang sig rag:

“Jana-à níng wà na fig hing jir Shìdun, kada aning gbam sung bàna, àràg bar sai-à ning ri sa sig Shìdun yawari níng.”

¹⁶ Mpìrká fig sig jir Shìdun n sa sig ku yawari níng, big bidim pàr í mpìrká Musa zìg zu bi sig mà jànn Masar níng.

¹⁷ Mpìrká sa sig Shìdun nànn àgùnn hár ji dìpyàna níng, í mpìrká sa sig bu pyìr n wu sig mà awùnn-à ni níng.

¹⁸ Sai-à Shìdun tung sig ki rag mpìr káníng má bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna hár kinn kinn níng, ku tung sig á shinn mpìrká wib fig jìrwá bàna níng.

¹⁹ A byar-à níng hi yi myàng yì rag í jirà big bir fig pìkyinnbá á byar Shìdun bàna, í bu-à sa big kà sar fig byar Shìdun bàna níng.

4

¹ Barà Shìdun gib ya sig yi nu rag, yá shi ngàng á byarwá ni níng, ayi pànn shinnyí jirà kada mpìr zyun áyauná ni aku sa bu-à má kan dim ku barà kwá kà fig byar-à níng hi bàna.

² Jir àjwár-à big dinya sig big níng, big dinya hing yi tinn. Big fig hing jir àjwár ama jír-à big fig sig níng sa ya fig big bu bàna, jir kai bàna big bir fig pìkyinn áni bàna.

³ Yi ká zyun-à yi bir sig pìkyinnyí áni níng, íri yi áwinyí ni yá kà má shi

ngàng ma Shìdun. Ku dang sig n rag, barà ku nànn àgùnn ma mpìrká bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna níng, í wà ku tung ki rag bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn. Ku dang sig jír-à níng kó barà ku sa kinn rìg swàmwá á sai-à ku màmm sig duniyaru.

⁴ A byar zyun á jir Shìdun ni big dang sig jír á shinn àyùnn-à wà wa sùmpyànn n rag, “Shìdun sa swàmwá n shi ngàng àyùnn-à wà wa sùmpyànn.”

⁵ I byar-à ku dang jakàng rag, “Bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn.”

⁶ Mpìrká zyun-à fig jag sig jir àjwár-à níng, big kà fig mà byar Shìdun ni jirà abig shi ngàng mà byarwá ni bàna, jir kai bàna big bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna. Ama mpìrká ká bir sig pìkyinnbá níng, kà síg nì n shi ngàng mà byarwá ni.

⁷ Asim ji nìnànn nímá, ku sinn àyùnn zyun n bar rag “jana-à níng”. Ku dang jír á nu Dawuda ni, àràg barà big ba bab sig níng, n rag, “Wà na fig hing jir Shìdun jana-à níng, kada aning gbam sung bàna.”

⁸ Joshuwa nìm ma zìg yag rìghing mpìr káníng mà byar Shìdun byar-à bá shi ngàng, Shìdun nìm má dang fig rag sái su zyun bàna.

⁹ Jir Shìdun ri tìya yi rag, hár tàma-à níng, byar-à mpìrká bu Shìdun má shi

ngàng shi sig áni, àràng barà Shìdun shi ngàng sig àyúnn wà wa sùmpyànn níng.

¹⁰ To. Mpir-à ma kà hing á byar Shìdun jirà aku shi ngàng, kwá shi ngàng á swámwá ni, àràng barà Shìdun shi ngàng sig buwá níng.

¹¹ Jir wàníng, ayi sar gbam jirà ayi kà mà byar Shìdun ni jirà ayi shi ngàng. Kada mpir zyun aku gbam sung àràng barà mpir káníng rì gbam sig n kà fig byar-à bá shi ngàng níng, bàna.

¹² Jir Shìdun shi sig ma yonki, n shi sig ma gbam, ji kab sig nì kafai zyun-à ri ji nu-à pyànnà bidim pàr. Jir-à hi ri kà mà byar-à kyinnýi ma adinyí shi sig àràng í kafai ri kà í nì, mi ri kà mà akib dir hár mà byar-à swab shi sig. Jir-à hi ri tiya mpir barà kwá yì bu-à ku ri kyab á kyinnwá ni.

¹³ Mpir má tàmm sar fig Shìdun bu bàna. Buká ku màmm sig bidim pàr, walai zyun-à má tàmm jànn sar shinnwá á pyànnwá ni níng, bàna. Ku í àsàin-à yá sar á pyànnwá ni, má dinya ku bu-à yi sa sig àyúnn-à kwá wà kwonn.

Yesu í Agbam Atwib Swànn Bu Wà Uwài

¹⁴ To. Barà yi shi sig ma àgbam atwib swànn bu wà kab sig kádà níng, wà zyun-à í Yesu Wùn Shìdun àsàin-à yag sig mà byar Shìdun níng, ayi sar gbam á pikyinn biryí ni.

¹⁵ Agbam bu twib swànn zyun-à kab sig kádà, wà yi dig sig níng, wà shwìn ma dig hing yi, ku ri myàng ashiyí, jir kai bàna ku wa hing shwìn, big màg màg fig hing ku, ama ku sa fig bu pyir bàna kó títi níma.

¹⁶ Jir wàníng, ayi wim kyinn, ma ayi bi á byar Shìdun àsàin-à ri myàng ashi mpir, ajirà a Shìdun sa sànn ya yi, ma aku sa shang yi sai-à yì ma ri zìmm bu.

5

¹ Big ri shig zu àgbam atwib swànn bu wà úwài áyau mpirká buwá ni. Big ri sinn kà ku aku sar á pyànn Shìdun ni á dò shinnbá ni. Wà mpirká ma zìg bi hing bu, ku í àsàin-à ri zìg yag mà pyànn Shìdun ni. Ku í àsàin-à ri twib swànn bu á dò shinn bu pyir mpirká ni.

² Barà ku í mpir jikwinn mi ri wà dà buká ninànn níma níng, ku ri myàng ashi mpirká ká shi sig á zufi-à ni, barà big ri sa bu pyir níng.

³ Jir wàníng, bu twib swànn-à ku ri twib swànn níng, ku ri twib swànn fig íri dò shinn bu pyir mpirká bàna, ku ri twib swànn jir shinn bu pyirwá tinn.

⁴ Walai mpir-à ma dang ma shinnwá rag ku í àgbam atwib swànn bu wà úwài, sai mpir-à Shìdun ma sinn kà hing ku, àràng barà Shìdun rì sinn kà sig Haruna níng.

⁵ Wàníng í barà Kristi shi sig áni tinn. Ku sinn

kà fig nì shinnwá rag ku í àgbam atwìb swànn bu bàna. Shìdun í àsàin-à sìn kà sig ku, n dinya sig ku rag, “Wù í wùn mí, jana-à níng n kàng hing Tawú.”

6 Mà byar zyun ni, ku dang sig rag,

“Wù í mpìr atwìb swànn bu zyun-à kinn kinn.

Wá bàg gbìb-à Malkisadik bàg sig.”

7 Sai-à Yesu shi sig á dun-yaru, ku vig Shìdun wàni, n bar nài ngbam níma, n wìr ya Shìdun àsàin-à má zìg zu sar ku á ki-à kwá wu níng ni, mínn wàni. Barà ku í mpìr-à ri sìn kàng shin-nwá ásim mi ri wib Shìdun níng, Shìdun fig ya hing ku avigwá.

8 Kó barà ku í Wùn Shìdun níng, Shìdun sìn kà ku ku wa shwìn. Shwìn-à ku wa sig níng í gbìb-à ku wib sig Shìdun áni.

9 Sai-à ku sa vinn swàmwá á dunyaru, ku kàng àsàin-à má pinn zu mpìrká ri wib ku níng, má ya káníng yonki kinn kinn.

10 Shìdun sìn kà ku aku shi àgbam atwìb swànn bu, ma aku bàg gbìb-à Malkisadik bàg sig.

Byur Twìb á Shinn Barà Mpìr Aku Nang Jànn Gbìb Yesu Bàna

11 Yi shi sig ma jìrká yá dinya níng á shinn Yesu ni, ama shi sig ma shwìn wá yá dinya byann níng, jir kai bàna níng ri fig yì fonn fig jìr bàna.

12 Su-à màg hing barà ná tàg mpìrká, ama hár tàma-à níng, níng yì fig ma bu zyun kó títi níma á shinn jir Shìdun ni bàna. Wà barà níng nìm má ji buju níng, ama níng ri mam sòr myann.

13 Ning shi sig àràg í yanká ri mam íri myann, mi ri ji fig buju bàna. Big yì fig barà bá gáfinn bu-à òsàn ma bu-à bibai bàna. Ning shi sig àràg í big tinn.

14 Mpìrká má ji buju í mpìrká wài gbm rìghing. Big yì hing barà bá kyab jìr ma barà bá gáfinn bu-à sìn ma bu-à bibai.

6

1 Jir wàníng, ayi yag níng mà pyànn á jir shinn bu tàg Yesu ni, àjirà ayi yì zwàun jìrwá. Kada ayi tàg íri bu àkorká yì yì rìghing níng bàna, àràg jìr á shinn barà mpìr má dà finn bu pyìr sa, ma barà mpìr má bir pìkyinn á byar Shìdun,

2 ma jir batisma, ma barà bá tib wànn mpìr vù á shinn, ma barà mpìr má dù nann zu kàng ma yonki, ma jir kwonn wá zyun-à má shi hár kinn kinn. Wà ya yì sig íri bu káníng í barà yì shi sig àràg wàri, yì yì byann fig ma gbìb Yesu bàna.

3 Ayi yì swàb kà yag buká kádà mà pyànn. Wàníng í bu-à yì ri zìm ayi sa wá Shìdun ma zìm hing.

4 Mpìrká ma yì hing gbìb àyar bu Shìdun, àsàn Shìdun bi rìghing á byarbá ni, big zìg rìghing Awun

Shìdun, wà ba tafinn hing gbìb Shìdun, mpìrká má zìg kàng bi sar fig big jirà abig vim bìr á bu pyìrbá ni bàna.

⁵ Big yì byann hing rag jir Shìdun sànn hing. Kyinnbá dinya hing big gban bu-à má bi àyúnn-à dnyaru má vinn áni.

⁶ Wà ba tafinn hing gbìb Shìdun shi sig àràg big ri dab bàg gban jakàng Wùn Shìdun mà atàm bìn-à ni, mi ri sa pànn ku zunái áyau bìr-à ni. Mpìrká má zìg kàng bi sar fig big jirà abig vim bìr á bu pyìrbá ni bàna.

⁷ Jànn-à shyù ma ri tab wann kyann áni, wà jànn-à hi ma ri byann, jànn-à hi bu má nga nann zu áni sèsàn nímá, àràg barà àsàinká tàg sig níng ri zìm, Shìdun má sa sànn ya jànn-à hi.

⁸ Ama wà sí ma byann-à bibai ma ri nga nann zu í ni á jànn-à hi ni, jànn-à hi í jànn-à bibai. Shìdun má ya ku nài ya, pyìr má swànn bai rìg ku.

⁹ Jàumí big, kó barà yi ri dang àdòning má, yi yì hing rag ná bàg gbìb òsàn jirà aning wìm zu.

¹⁰ Shìdun ri sa fig mpìr bu-à bibai bàna. Kwá mànn jànn fig swàm-à ning sa sig ku bàna. Kwá mànn jànn fig azìm-à ning tiya sig ku n sa shang sig mpìrká buwá á dò jir shinnwá ni níng bàna. Yi yì hing rag hár tàma-à níng, ning ri sa shang big.

¹¹ Yi ri zìm kó ni áyauná ni aku sar áyau àtùtwài

sawá ni hár àyúnn-à wà kinn shinn, àjirà aning díg buká ning bir sig pìkyinn áni níng.

¹² Yi zìm fig aning kàng mpìr àbìnn big bàna, ama yi ri zìm aning shi àràg mpìrká bir sig pìkyinn, mi ri tib wann pìkyinnbá á jinn ni, jirà abig díg bu-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya níng.

Bu-à Shìdun Gib Sig Nu Anì, Kwá Sa Bu-à Hi

¹³ Sai-à Shìdun gib ya Ibrahim nu níng, ku tung ki rag kwá sa bu-à ku gib sig nu rag kwá sa níng. Barà bu-à kab Shìdun bàna níng, ku tung sig ki ma zinnwá.

¹⁴ Ku dinya Ibrahim rag, “N gib ya sig wù nu rag má sa sànn ya wù, má sa jwàr swaiwú nìnnàn nímá.”

¹⁵ Ibrahim tib wann hing pìkyinnwá á jinn ni, í bu-à sa ku díg sig bu-à Shìdun gib ya sig ku nu níng.

¹⁶ Wà mpìr ma tung hing ki, kwá tung zìnn bu-à wài kab sig ku jirà mpìrká abig sa yipyàr bàna, abig yì rag jìrwá í àjai.

¹⁷ Shìdun ri zìm mpìrká má díg bu-à ku gib sig nu áni níng, abig yì rag kwá vim bìr fig nuwá ku gib sig níng bàna. I bu-à sa ku tung sig ki ma zinnwá níng.

¹⁸ Bu pyànà shi sig áni ká má vim bìr fig ávim bìr bàna. Bu pyànà káníng í nu-à Shìdun gib sig ma ki-à ku tung sig níng. Kwá gim fig òsàng á shinnbá ni bàna. Jir wàning, yi ká yi bi sig á

byar Shìdun jirà aku kang yi níng, yi wim hing pìkyinn. Yi ri sinn kyinn rag yá dìg bu-à ku gib ya sig yi nu níng.

¹⁹ Bu-à yi ri sinn pìkyinn àni níng ri sa yi ri wim kyinn, àjirà ayi sar gbam. Yá wam zu já-à shi sig á nu nkyun tonn zyun-à í tonn kyìkyàr níng má yag mà byar-à Shìdun shi sig.

²⁰ Yesu kà jag síg yi nì mà byar-à bó hi ni, á dò shinnyí ni. Ku kàng sig àgbam atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni hár kinn kinn àràg Malkisadik.

7

Malkisadik, Agbam Atwìb Swànn Bu á Pyànn Shìdun

¹ Mpir-à big ri bar Malkisadik níng, ku rì í kùr mà byar-à big ri bar Salima. Ku í mpir atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni tinn. Sai-à Ibrahim rii kàng bi mà byar-à ku yag gban sig kùrká níng, Malkisadik yag mà byarwá ni n dìg kwonn ma ku á gbìb-à ni, n dang rag a Shìdun sa sà ya ku.

² Ibrahim gáfinn buká ku zìg bi sig mà byar-à ku ma mpìrká buwá gban sig ki níng, áyau bu dwìb, ku tinn zu zyun n ya Malkisadik. (Yìr zìnn Malkisadik í “Kùr Sisàn.” Barà ku í kùr-à mà Salima níng, yìr zìnnwá í “Kùr Pìkyinn Na Tag.”)

³ Walai mpir-à yì tawá ma nawá, mpir yì fig byar-à mìrwá zu bi sig bàna. Mpir yì fig sai-à big mà ku bàna, mpir yì fig kiwá bàna. Ku

shi sig àràg í wùn Shìdun. Ku í mpir atwìb swànn bu hár kinn kinn.

⁴ Anìng myàng barà mpir-à níng í mpir ùwài. Hár Ibrahim zyun-à í yàkúyí níng, gáfinn buká ku zìg bi sig mà byar-à ku gban sig ki níng, áyau bu dwìb, ku tinn zu zyun n ya Malkisadik.

⁵ Doka dang sig rag yi-waiká bu Lawi ká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, abig zìg bu àkunn zyun áyau bu dwìb wà mpir Israilaká ma dìg. Bu-à yi yì sig á shinn wàníng ni bàna, big ri zìg zu bu káníng á vù yiwaibá ni, kó barà big bidim pár, big í yann ada Ibrahim níng.

⁶ Malkisadik í yiwai Lawi bàna, ama Ibrahim ya ku bu zyun áyau bu dwìb. Ku dinya Ibrahim rag a Shìdun sa sà ya wàníng, kó barà wàníng í mpir-à Shìdun gib ya sig nu níng.

⁷ Wàníng í àjai barà mpir-à ma ri dang rag a Shìdun sa sà ya jàuwá ku kab síg jàuwá nì.

⁸ Bu mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ká ri zìg zu bu zyun áyau bu dwìb wà mpìrká ma dìg hing níng, big ri wu rìg. Ama bu Malkisadik àsàin-à ri zìg zu bu zyun áyau bu dwìb wà mpìrká ma dìg hing níng, ku í mpir-à má wu fig áwu bàna, àràg barà big ba sig á jir Shìdun ni.

⁹ Sai-à Ibrahim rì ya Malkisadik bu zyun áyau bu dwìb níng, shi sig àràg í Lawi ya

síg nì. Kó barà tàma-à níng í yiwaiká bu Lawi ri zìg í ni.

¹⁰ Bu-à sa yá dang àdòning níng, jir kai bàna sai-à Malkisadik yag n dig kwonn ma Ibrahim níng, Lawi shi sig ma á dir Ibrahim ni, big mà fig ma ku bàna.

¹¹ Sai-à swaiká bu Lawi ri twib swànn bu á pyànn Shìdun níng, Shìdun ya sig mpìr Israilaká dokawá. Ama swaiká bu Lawi, ká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, big sa kyàr sar fig mpìrká á bu pyìrbá ni bàna. Wà big nìm ma sa sar hing, Shìdun nìm má swam bi fig rag Yesu àsàin-à í mpìr atwìb swànn bu zyun kim níng bàna. Ku shi sig àrèg Malkisadik, ku kab síg nì swai Haruna.

¹² Wà Shìdun ma sinn kà pyann kàng hing swai mpìr atwìb swànn bu zyun kim, doka má vim bìr tinn.

¹³ Shinn Luyí Yesu, àsàin-à big ri dang jír á shinnwá ni níng, swaiwá kim, ku í swai Lawi bàna. Mpìrká buwá kó ñzyun shi fig mpìr atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni bàna.

¹⁴ Wàning í bu yipyàr bàna, Shinn Luyí í swai Yahuda. Musa dang fig jír á shinn swaiká bu Yahuda ni rag bá shi mpìr atwìb swànn bu bàna.

Yesu Shi Sig Arèg Malkisadik

¹⁵ Jír-à zu kyàr hing kyàr kyàr. Mpìr atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni zyun kim bì hing, zyun-à shi sig àrèg Malkisadik.

¹⁶ Mpìrká sinn kà fig ku nì rag aku shi mpìr atwìb swànn bu àrèg barà big ri bàg á doka níng bàna. Ama ku kàng sig mpìr atwìb swànn bu á byar gbam yonki zyun-à ku shi sig ma kàhi wà má vinn fig ávinn bàna.

¹⁷ Big ba sig á jir Shìdun ni á shinnwá ni rag, “Wá shi mpìr atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni hár kinn kinn. Wá bàg gbìb Malkisadik.”

¹⁸ Doka àkworká rì níng, Shìdun sinn kann rìghing agang, jir kai bàna dokaká hi bàna ma gbam, bá sa shang sar fig mpìr bàna.

¹⁹ Dokaká Musa ba sig níng, má sinn kàng sar fig mpìr aku shi ñsàn á pyànn Shìdun ni bàna. Bu-à yá bir pìkyinn áni bì rìghing tàma-à níng í wà zyun-à yá bì yar á pyànn Shìdun ni à dò shinnwá ni.

²⁰ Shìdun tung rag Yesu má shi mpìr-à má twìb swànn ya ku bu hár kinn kinn. Sai-à big rì sinn kà mpìrká barà bá twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, walai mpìr-à tung sig ki.

²¹ Ama bu Yesu, Shìdun dinya ku rag,

“Mì Shìdun ò tung sig ki rag wá shi mpìr-à má twìb swànn bu hár kinn kinn.

Má vim bìr fig jírmi ò dang sig níng bàna.”

²² Jir ki-à Shìdun tung sig níng, Yesu shi í bu-à ri tiya yi rag nu-à Shìdun gib sig wà

tàma-à níng sànn kab wàri í nì.

²³ Swai mpìrká bu Lawi ká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng big nann hing, jir kai bàna ki wu ri kan dim sig big barà bá sa vinn swàmbá.

²⁴ Ama bu Yesu ku í mpìr-à má wu fig áwu bàna, í bu-à sa kwá twìb swànn ya Shìdun bu hár kinn kinn níng. Mpìr má zig pyann kàng fig nu swàmwá bàna.

²⁵ Wàníng í bu-à sa kó ákaun bidim pàr, ku shi sig ma gbam barà kwá pinn zu mpìrká ma ri bi á byar Shìdun ni, á zinnwá ni. Ku shi sig hár kinn kinn, kwá vig ya kyann káníng Shìdun.

²⁶ Yesu í àgbam bu twìb swànn àsàin-à má tu kyàr bu pyìryí. Ku í mpìr kyìkyàr ku ri sa fig bu bibai bàna. Shìdun sinn kann sig ku akur, ku kà fig áyau mpìrká ri sa bu pyìr níng bàna. Ku shi sig mà byar ùwài byar-à Shìdun shi sig.

²⁷ Ku shi sig àràg àgbam bu twìb swànnká kádà bàna. Agbam bu twìb swànnká kádà ri twìb swànn bu su ma su jir bu pyìrbá ma bu mpìrká. Ama bu twìb swànn Yesu shi sig kim. Ku ri twìb swànn fig bu jir bu pyìrwá bàna. Ku twìb swànn sig bu í kàun rízyun, í nànn-à hi, màg rìghing. Ku zig shinnwá n twìb swànn bu ma kàhi.

²⁸ Mpìrká ri twìb swànn ya Shìdun bu á gbìb doka Musa ni níng, big í mpìrká ri sa

bu pyìr. Ama mpìr zyun-à Shìdun tung sig ki á shin-nwá ni níng, ku í wà zyun-à pyann sig shinn doka Musa. Ku í mpìr atwìb swànn bu zyun-à ri sa fig bu pyìr bàna, hár kinn kinn.

8

Yesu í Agbam Atwìb Swànn Bu á Dò Shinnyí Nì

¹ Yir jìrká yi dang sig níng í wàníng: Yi shi sig ma swai mpìr zyun kim zyun-à í àgbam atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Mpìr-à níng hi í Yesu àsàin-à shi sig mà byar ùwài mà agunn vìm nu Shìdun ni mà wai.

² Ku í àsàin-à ri sa swàm mà tonn kyìkyàr mà lu Shìdun ni, tonn-à hi shi sig mà wai í byar-à Shìdun sa sig, í mpìr sa fig nì bàna.

³ Mpìrká big sinn kà sig big abig shi mpìr atwìb swànn bu níng, big bidim pàr big ri ya Shìdun bu, mi ri twìb swànn ya Shìdun bu. Wàníng í barà Yesu àgbam bu twìb swànn zyun-à ri twìb swànn bu dò shinnyí ni níng, ri ya Shìdun bu áni tinn.

⁴ Wà Yesu nìm ma shi sig á dunyaru, ku nìm má shi fig mpìr atwìb swànn bu bàna, jir kai bàna mpìrká ri twìb swànn bu á dunyaru níng, big ri bàg gbìb-à doka Musa dang sig.

⁵ Swàmá big ri sa níng shi sig àràg í adìndín, í bu-à ri tàg swàm-à Shinn Luyí ri sa mà wai. Lu-à big sa sig níng, shi sig àràg

adindín, lu-à hi ri tàg byar-à Shìdun shi sig. Sai-à Musa rì nyàan lu-à hi sa níng, byar-à mpìr atwìb swànn buká má twìb swànn bu màhàn níng, Shìdun dinya ku rag, “A sa kó kai bidim pár àràg barà ò tàg sig wù mà shinnkwinn Sinai ni níng.”

⁶ To. Shìdun sinn kà sig Yesu a wàníng shi mpìr atwìb swànn bu. Swàmwá kab bu mpìr atwìb swànn buká kádà ini. Nu-à Shìdun gib ya sig mpìrká á jir shinn Yesu ni níng sànn kab sig wàri ini. Nu gib àpyú-à níng hi ri gbar bi buká òsàn.

⁷ Nu-à wà jijag zyun-à Shìdun rì gib ya sig mpìrká níng, wà mpìrká nìm ma sa fig bu bibai bàna, ku nìm má gib fig wà wa pyànnà bàna.

⁸ Ama ku myàng mpìrká buwá ri sa bu-à bibai, í bu-à sa ku dang rag,

“Ayúnn zyun ri bi wà má gib ya mpìr Israilaká nu àpyú, kwonn ma mpìrká bu Yahuda.

Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.

⁹ Nu-à má gib ya big níng, má shi fig rag àràg barà ò rì gib ya sig yákúbá níng bàna, bar sai-à ò zìg zu yag big mà jànn Masar níng.

Big ri bir fig pìkyinn á nu-à ò gib ya sig big bàna, í bu-à sa ò zu rìg áyaubá ni níng.

Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.

¹⁰ Wà àyúnn-à ma màg hing, nu àpyú zyun-à má gib ya mpìr Israilaká bàna í wàníng:

Má sinn kà big abig kyab dokaká bumí.

Má ba sinn dokaká bumí á pìkyinnbá ni.

Má shi Shìdunbá, bá shi mpìrká bumí tinn.

Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.

¹¹ Shi fìg bu-à bá tàg mpìrká ma swannbá ni rag a káníng yì Shìdun níng, shi fìg í bu-à bá tìtàg bàna.

Shi fìg bu-à bá tàg jàubá rag a káníng yì Shìdun níng, shi fìg í bu-à bá tìtàg bàna,

jir kai bàna big bidim pár bá yì mì,

yann wùnshái ma àgbam bidim pár.

¹² Má yafa ya big bu pyìrbá big sa sig,

má kyab fig rag bu pyìrbá bàna.”

¹³ Barà Shìdun dang jír á shinn nu-à ku gib sig n rag í nu àpyú níng, ku sinn kàng rìghing wà jijag níng kàng rìghing àkwor. Bu-à ma kwor hing sànn fig rag bàna, bu-à hi má bab jànn rìg.

9

Kristi Kab Síg Nì Agbam Atwìb Swànn Bu

¹ Nu gib-à wa jijag níng, jir doka barà mpìr má wìb Shìdun shi sig áyau nu gib-à níng hi ni. Mpìrká sa samyib sig byar-à bá wìb ku.

² Byar-à hi big sa sig tonn màhàn, byar-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu, finn tonn-à wà á myann, zyun-à big bar tonn kyìkyàr níng, pìtila ma tebur ma brodi-à big ya sig Shìdun níng, bidim pàr shi sig màhàn.

³ Finn tonn-à wà mà yau níng í tonn zyun-à big ri bar rag í wà zyun-à kyàr kab sig byar bidim pàr.

⁴ Mà yau tonn-à níng hi ni, bagadi-à big sa sig ma zinariya mi ri bim bu bim áni níng, shi sig màhàn. Akwati nu gib zyun-à big bir dim sig òr wá bidim pàr ma zinariya níng, shi sig màhàn. A finn akwati-à hi ni, brodi zyun-à big ri bar manna níng shi sig áni. Brodi-à hi shi sig á finn wùn par zyun-à big sa sig ma zinariya. Tung Haruna zyun-à jìbu twìb zu áni níng, shi sig mà finn akwati-à hi ni. Abàn pyànàkà Shìdun ba sig dokawá áni níng shi sig áni tinn.

⁵ Big dàb sig bu pyàna àràg í yann aswamká mà wai, n sinn kà sig big á shinn akwati-à hi ni, jirà abig tiya mpìrká rag Shìdun shi sig màhàn. Bu káníng pù fim sig asàbá mà shinn akwati byar-à big ri yafa ya mpìrká bu pyìrbá níng. Tàma-à níng í sai-à yá dang zu kyàr kó kai bidim pàr kyàr kyàr bàna.

⁶ Barà big sa sig tonn-à hi, finn-à wà á myann ma wà mà yau níng, kó ákaun bidim pàr mpìrká ri twìb swànn bu níng, big ri kà á

tonn-à wà á myann mi ri sa swàmbá màhàn.

⁷ Ama mpìr-à ri kà mà finn tonn-à wà mà yau níng, íri àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Ku ri kà mà tonn-à hi ni í kàun òzyun á ji. A sai-à níng hi ni ku ri zìg àsà wi mi ri ya Shìdun dò jir bu pyìrwá ma bu mpìrká ri sa bu pyìr, n yì fig wà big ri sa bu pyìr bàna níng.

⁸ Awun Shìdun ri tàg yi rag sai-à tonn àkwor zyun-à mpìrká mi sig í ni, shi sig ma áni níng, mpìrká òg fig ma gbìb-à bá kà yag fòr mà byar tonn kyìkyàr-à níng bàna.

⁹ Tonn-à wà á myann níng shi sig í bu-à ri tàg yi mpìrká tàma-à níng rag dò jir wà ya Shìdun bu, ma wà twìb swànn bu á pyànnwá ni má sinn kàng fig mpìr àsàin-à ri ya bu káníng aku shi mpìr sisan á pyànn Shìdun ni bàna.

¹⁰ Bu káníng íri jir buju, ma bu-à mpìr má wa, ma barà mpìr má tu bu kim kim. Bu káníng shi sig àràg í bu sù átai, sai àyunn-à Shìdun ma vim bir hing kó kai bidim pàr àpyú.

¹¹ Tàma-à níng Kristi bi n tiya rìghing yi gbìb sisan, ku í àgbam mpìr atwìb swànn bu. Ku ri sa swàm wá mà tonn byar-à kab sig tonn bu twìb swànn wà á dunyaru. Tonn-à hi í mpìr jìkwinn mi fig nì bàna. Tonn-à hi bàna á dunyaru.

¹² Sai-à Kristi rì kà mà tonn kyìkyàr-à níng hi níng, ku

kà sig í kàun nzyun, í nànn-à hi. Sai-à ku kà mà tonn-à níng hi níng, ku zìg fìg àsà byínn bàna, ku zìg fìg àsà shi nai bàna tinn. Ku zìg síg àsàwá n gbar kyag zu bi síg yi ma kàhi á vù Shaitan, jirà ayi wim zu hár kinn kinn.

¹³ Sai-à rì níng, big ri zìg àsà byínn ma àsà shi nai, mi ri mi wìr mpìrká òrìbá kyàr fig bàna, jirà abig shi mpìr kyìkyàr. Big ri twìb swànn yann nai, mi ri pyar sùn-à mi ri sa àdòníng tinn.

¹⁴ To barà àsà wi káníng ri sinn kàng mpìrká abig shi kyìkyàr níng, àsà Kristi shi sig ma gbam n kab síg nì. Asàwá ri tu kyàr pìkyinnyí. Ku zìg shinnwá barà ku sa fig bu pyìr bàna níng, n twìb swànn bu ma kàhi áyau gbam Awun zyun-à shi sig hár kinn kinn bu Shìdun. Asàwá má tu kyàr pìkyinnyí jirà ayi bàg Shìdun àsàin-à ri ya yonki.

¹⁵ Jir wàníng, Kristi í àsàin-à sa sig Shìdun ma mpìrká jùn kwonn sig. Ku í àsàin-à sa sig gbìb àpyú-à níng jirà mpìrká Shìdun bar sig big níng, abig òg bu-à òsàn wà kinn kinn zyun-à Shìdun gib ya sig big nu níng. Bu-à sa wàníng má sa àdòníng níng, í jirà ku wu sig jirà aku zìg zu mpìrká áyau bu bibaika big sa sig á sai-à big rì shi sig á nu gib-à wà jijag níng.

¹⁶ Wà mpìr ma ba sinn sig jìr á shinn barà bá zìg buká buwá sai-à kwa wu hing, mpìrká má zìg buká buwá

má gáfinn níng, abig yì rag ku wu hing, í wà abig zìg í ni.

¹⁷ Wà àsàin-à ba sinn sig jìr-à níng ma wu fig ma bàna, jìr-à ku ba sinn sig níng bàna ma yìr. Wà kwa wu hing í wà jìrwá níng má shi àràg barà ku ba sinn sig.

¹⁸ Wàníng í bu-à sa nu-à Shìdun gib sig wà jijag níng bàna ma gbam, sai wà mpìrká rì ma ri gban wi, ma ri ya Shìdun àsà, í wà shi sig ma gbam.

¹⁹ Sai-à Musa rì dinya jag ma mpìrká jìr dokaká Shìdun dang sig rag abig wib níng, ku zìg tun zyun big gib samyib sig ma bín zyun-à big ri bar hisop níng, n bing wai gbàinshìn áni, n du kà mà àsà shi nai kwonn ma zàpìr, n mi wìr á tarkada-à big ba sig doka áni, n mi wìr mpìrká bidim pàr.

²⁰ Barà ku mi wìr kinn big àdòníng, ku dang rag “Asà-à níng shi sig í bu-à ri tiya mpìrká rag Shìdun má sa bu-à ku gib sig nu rag kwá sa, wà zyun-à ku rag aning wib níng.”

²¹ Musa bi sa kàng í gbìb nzyun-à níng n zìg àsà n mi wìr á tonn byar bu twìb swànn n wìr á buká big ri wib Shìdun áni.

²² I àjai fa, doka dang sig rag big ri tu kyàr buká ma àsà. Buká big ri tu kyàr fig ma àsà bàna níng, dà fig àbìr bàna. Shìdun ri ya yafa ya fig mpìrká bu pyìrbá bàna, sai wà àsà ma kifinn hing.

*Kristi Wann Tafinn Shin-
nwá Jirà Aku Zìg Zu Rìg Bu
Pyrì*

²³ Bu káníng ri tàg buká shi sig mà wai. Bu káníng sànsig abig sa kyàr mà àsà wi. Ama buká shi sig mà wai níng, big ri zìm abig sa kyàr big ma bu twìb swànn-à sànsig kab sig wà á myann níng.

²⁴ Kristi kà fig mà tonn kyìkyàr-à mpìr sa síg nì níng bàna, wà zyùn-à zu sig tonn kyìkyàr-à mà wai níng. Ku yag sig mà wai, n shi sig mà pyànn Shìdun á dò shinnyí ni.

²⁵ Agbam atwìb swànn ya Shìdun bu, ku ri kà mà tonn kyìkyàr-à ni ji ma ji, mi ri zìg yag kwonn mà àsà wi wà zyùn-à í àsàwá bàna níng, mi ri wìr màhàn. Kristi kà mà tonn kyìkyàr-à mà wai níng í kàun nzyùn, n zìg shinnwá n twìb swànn bu mà kàhi, ku sa bìnn fig rag bàna.

²⁶ Wà ku nìm ma sa sig àdòníng sai-à big màmm jag dunyaru níng í barà ku nìm ri wa shwìn kàun nìnnàn nímá. Ama ku bi sai-à dunyaru nyàan vinn n zìg shinnwá n twìb swànn bu mà kàhi í kàun nzyùn jirà aku zìg zu rìg bu pyrì.

²⁷ Kó ni bidim pàr mà wu í kàun nzyùn, wà kwa wu hing, Shìdun mà wà ku kwonn.

²⁸ Kristi wu í kàun nzyùn jirà aku pinn zu mpìrká áyau bu pyrì sa. Kwá kàng bì wà wa pyànà á dunyaru. Kwá bi fig rág jirà aku pinn zu mpìrká áyau bu pyrì sa

bàna. Kwá kàng bi jirà aku zìg yag mpìrká ri shi kir ku níng mà byarwá ni.

10

¹ Dokaká Shìdun ya sig mpìr Yahudawaká níng, shi sig í bu-à ri tìya mpìrká bu òsànká má bi á pyànn. Dokaká níng má tìya vinn sar fig mpìrká barà buká má bi á pyànn níng, má shi àni bàna. Mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, big ri twìb swànn ji ma ji. Swai bu twìb swànnbá big ri twìb swànn níng, má sìn kàng sar fig mpìrká ri bi yàr á byar Shìdun níng, abig shi kyìkyàr bàna.

² Wà swai bu twìb swànnbá nìm ma shi sig ma gbam barà má sìn kàng mpìrká abig shi kyìkyàr, mpìrká nìm má twìb swànn kyann fig rag bu bàna. Big nìm má kyab fig rag big sa hing bu pyrì bàna tinn.

³ Bu twìb swànn-à mpìrká ri twìb swànn ji ma ji níng, í bu-à rì sa big ri kyab pànn rag big sa hing bu pyrì.

⁴ Asà yann naiká ma bu byínnká bàna ma gbam barà bá zìg zu bu pyrì.

⁵ Wàníng í bu-à sa sai-à Kristi ri nyàan bi á dunyaru níng, ku dinya Shìdun rag, “Wù ri zìm fig bu twìb swànn ma bu ya bàna.

A ya sig mì wi òr jirà ní wu dò jir shinn bu pyrì mpìrká.

⁶ Wà mpìrká ma zìg wi ma ri twìb swànn ya gban rìg wù,

kyinnwú ri jwar ya fig wù bàna.

Wà big ma ri twìb swànn ya wù bu jir bu pyìrbá,
kyinnwú ri jwar ya fig wù bàna.

7 I wà ñ dang rag, 'Shìdun, mà mì níng

ñ bi rìghing jirà ñ sa bu-à wù ri zìm ñ sa,

àrag barà big ba sig á tarkada, doka-à ñi á shinnmí ni níng.'"

8 Ku dang jag n rag, "Wù ri zìm fig í bu twìb swànn ma bu ya bàna. Wù ri zìm fig wi-à big ri twìb swànn ya wù jir bu pyìrbá níng bàna." Ku dang jir-à níng kó barà big ri twìb swànn bu á gbìb doka Musa ni níng.

9 Ku dang rag, "Shìdun, mà mì níng ñ bi rìghing jirà ñ sa bu-à wù ri zìm ñ sa." Wà níng ri tiya yi rag Shìdun sinn kàng rìghing bu twìb swànn kinn fig bu bàna, ku sinn kà Yesu wu ki jirà a wà níng zìg zu rìg bu pyìr mpìrká.

10 Dò jir barà Yesu Kristi sa sig bu-à Shìdun ri zìm aku sa, n ya sig shinnwá í kàun ñzyun, big gban sig ku níng, í bu-à sa yi kàng sig mpìr kyìkyàr big níng.

11 Mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, kó ákaun bidim pár big ri twìb swànn í swai bu twìb swànn í ñzyun. Swai bu twìb swànn-à big ri twìb swànn níng má zìg zu fig bu pyìr bàna.

12 Ama bu Kristi ku twìb swànn bu ñzyun, wà shi sig

ma gban barà má zìg zu bu pyìr hár kinn kinn, í wà ku shi sig mà agunn vìm nu Shìdun ni.

13 Tàma-à níng ku ri shi kir rág sai-à Shìdun má sinn kà mpìr azíbká buwá á mìr barwá ni.

14 Ku twìb swànn bu í kàun ñzyun n zìg zu rìghing bu pyìr mpìrká ku sa kyàr sig níng hár kinn kinn.

15 Awun Shìdun ri tiya kyàr yi rag bu káníng í àjai. Ku dang jag n rag,

16 "Shìdun dang rag, nu-à má gib ya big á suká ri bì mà pyànn níng, í wà níng:

Má sinn kà dokamí á pìkyinnbá ni,

má ba sinn kà á pìkyinnbá ni jirà abig kyab kyann."

17 I wà ku dang rag, "Má kyab fig rag bu pyìrká big sa sig ma bu bibaika big sa sig níng bàna."

18 To, barà Shìdun yafa ya rìghing mpìrká bu pyìrbá níng mpìrká má twìb swànn fig rag bu jirà a Shìdun zìg zu bu pyìrbá bàna.

Ayi Bi Yàr á Byar Shìdun

19 Wunzámí big, á dò jir àsa-à Kristi kifinn sig níng, yi dig rag hing gbìb-à yá kà yag mà byar-à Shìdun shi sig.

20 A dò jir òrúwá ni, ku pù ya sig yi gbìb àpyú, í gbìb-à yá dig yonki áni, barà ya kà, má wam zu jà-à big gag dim sig nu nkyun-à áni.

21 Yi shi sig ma àgbam atwìb swànn bu, ku í àsàin-à

ri myàng kwonn ma mpìrká bu Shìdun.

²² Jir wàníng ayi bi á byar Shìdun ni ma pìkyinn nzyun, ma ayi bir pìkyinnyí òsàn nímá. Ayi bi ma pìkyinn kyìkyàr á byar Shìdun ma òr-à big tu kyàr sig ma zàn kyìkyàr.

²³ Ayi yag mà pyànn ma wà sar gbam á pìkyinnyí yi sinn sig á buká má bi, jir kai bàna yi yì hing Shìdun má sa bu-à ku gib sig nu níng.

²⁴ Ayi kyab jàuyí big, ayi sa shang bar òr-à big, jir à ayi zim bar òr-à ayi sa bu-à òsàn.

²⁵ Kada ayi fim wà kwonn shinn àràng barà mpìrká káhi ri fim níng bàna. Ayi dang gbam bar òr-à kyinn, barà yi yì hing rag àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni nyàan fòr níng.

²⁶ Barà yi yì rìhing gbìb àjai níng, wà yi ma ri gbam sung ma ri sa bu pyir, yi bàna ma bu twìb swànn zyun-à má zìg zu bu pyìryí.

²⁷ Wà yi ma ri sa àdòníng ayi gib kyinn, jir kai bàna Shìdun má wà kwonn mpìrká ri sa bu pyir, pyir zyun-à fàn kab gbam níng má swànn gban rìg mpìrká ri zib Shìdun.

²⁸ Sai-à rì níng mpìr-à ma kìm hing doka Musa, wà mpìr pyànà kó sara ma myàng hing bu bibai-à ku sa sig, mpìrká ri myàng fig ashiwá bàna, mi ri gban rìg ku.

²⁹ Wà má àdòníng mpìr-à ma ri sa wùn Shìdun yawari

n ma ri kyab rag àsà-à big tu kyàr sig ku áni, wà Shìdun gib sig nu níng, kinn fig bu bàna, n ma ri swau Awun Shìdun zyun-à ri sa yi bu-à òsàn níng, shwìn-à bu mpìr-à níng má kab gbam.

³⁰ Yi yì hing Shìdun í àsàin-à dang sig rag, “Mì í àsàin-à má sa pyann kàng, má wa kàng mpìr bu-à ku sa sig.” Ku dang jakàng n rag, “Mì Shìdun má wà kwonn mpìrká bumí.”

³¹ Wà mpìr ma kù kà hing á kwonn-à Shìdun má wà níng ni, wàníng í bu zinn títi bàna.

³² Aning kyab pànn barà àyar Shìdun rì kà jag sig á pìkyinn ná ni. Asai-à níng hi, kó barà níng rì wa hing shwìn wàni níng, níng tib wann hing pìkyinn, n sar gbam hing.

³³ Suká káhi, mpìrká rii swau níng àyau bir-à ni, big ri ya níng shwìn. Suká káhi níng ri kwonn shinn ná ma mpìrká ká ri wa shwìn àdòníng tinn.

³⁴ Ning myàng hing ashi mpìrká big kig kà sig á tonn fi-à ni. Sai-à mpìrká gbar shwar zu níng buká buná níng, níng bai fig pìkyinn bàna, jir kai bàna níng yi hing níng shi sig ma bu-à sànn kab sig, wà zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

³⁵ Jir wàníng kada aning fim wà bir pìkyinn bàna, jir kai bàna mpìrká ri bir pìkyinn níng, Shìdun má ya big bu ùwài.

³⁶ Aning tib wann pìkyinn

jirà aning sa bu-à Shìdun ri zìm, ma aning òg bu-à ku gib ya sig ning nu níng.

³⁷ Big ba sig á jir Shìdun ni rag,

“Su dà fig rag àbìr bàna, mpìr-à má bì níng, kwá shi nonn fig bàna, kwá bi.

³⁸ Mpìr kyìkyàrká bumí má bir pìkyinn á byarmí ni bá shi ma yonki, ama wà mpìr zyun áyaubá ni ma tafinn hing gbìbmí,

má fig fig àjwár mpìr-à níng hi bàna.”

³⁹ Buyí yì shi fig àràg mpìrká ri tafinn gbìb Shìdun mì ri nang jànn níng bàna. Yi ri bir pìkyinnyí á byar Shìdun àjirà ayi shi hár kinn kinn.

11

Pìkyinn Bir

¹ Yìr pìkyinn biryí í jirà yi yì hing rag yá òg bu-à yi sìn sig pìkyinn áni, ma buká yi ri myàng fig á zu bàna níng, yi yì hing rag shi sig áni àjai.

² I jir pìkyinn bir, í bu-à sa mpìrká wàri níng Shìdun sìn kàng big abig shi mpìrká buwá níng.

³ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa yi yì rag Shìdun mà m sig dunyaru ma jír-à ku dang sig. Buká yi ri myàng á zu níng, Shìdun mà m zu bì sig á buká yi ri myàng fig á zu bàna.

⁴ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Habila ya Shìdun bu-à sà kab sig bu Kayinu. A jir pìkyinn birwá ní, Shìdun

sìn kàng ku rag ku í mpìr òsàn. Shìdun ri tàg yi rag Habila í mpìr òsàn, í bu-à sa ku zìg rìg bu-à wà níng ya sig ku níng. A jir pìkyinn birwá ní í barà Habila ri dang jir ma yi hár tàma-à níng, kó barà ku wu rìghing níng.

⁵ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Enok wu fig bàna níng, Shìdun zìg yag sig ku mà wai. Mpìr myàng fig rag ku bàna, jir kai bàna Shìdun zìg yag rìghing ku mà wai. Big ba sig á jir Shìdun ni rag, sai-à big zìg nann zu yag fig ma Enok bàna níng, Shìdun fig hing àjwár ma ku.

⁶ Wà mpìr ma bir fig pìkyinn á byar Shìdun bàna, kwá sa jwar fig pìkyinn Shìdun bàna. Mpìr-à ma ri zìm aku bi á byar Shìdun, to aku bir pìkyinnwá rag Shìdun shi sig áni, Shìdun ri sa sà ya mpìrká ri yàn gbìbwá.

⁷ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Nuhu fig sig jír-à Shìdun dinya ku á shinn buká má sa mà pyànn kó barà ku myàng fig ma buká hi á zu bàna níng. Ku wib bu-à Shìdun dinya sig ku n dàb kòr ùwài nímá wà zyun-à ku ma mpìrká buwá má kà áni, jirà abig wim zu áyau yor-à má bì níng ni. Bu-à ku sa sig níng, ku tìya sig mpìrká rag big í mpìr bibai big. Shìdun sìn zu ku rag ku í mpìr kyìkyàr á jir pìkyinn birwá ní.

⁸ I jir pìkyinn bir í bu-à sa Ibrahim wib sig jir Shìdun

sai-à wàníng bar ku n dinya ku rag aku yag mà byar jànn-à wàníng má ya ku, má shi í buwá. Ku dù n fim jànn-à ku shi sig áni, kó barà ku yì fig byar-à kwá yag bàna níng.

⁹ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa ku shi mà jànn-à Shìdun gib ya sig ku nu rag wàníng má ya ku níng. Ku yag shi mà apig àràg ku í kyinn, ku ma wùnwá Ishaku ma wùn adawá Yakubu. Káníng í ká Shìdun gib ya sig big nu níng tinn.

¹⁰ Ku ri shi kir finn swann-à Shìdun sa sinn ya sig ku mà wai. Finn swann-à hi má shi hár kinn kinn.

¹¹ I jir pìkyinn bir Ibrahim, í bu-à sa Saratu yim finn, kó barà Ibrahim í àwàutím, Saratu í àwàutím tinn, ama Ibrahim bir pìkyinn rag Shìdun má sa bu-à wàníng gib sig nu níng.

¹² Sai-à níng hi Ibrahim í àwàutím wàni, ama bidim pár barà mpìrká nànn sig wàni wà wùwànn àràg í asuswir ma vun-à wìr na yag sig gbàa ma níng-à ni níng, mpìrká níng bidim pár í yann ada Ibrahim.

¹³ Ibrahim ma mpìrká buwá wu kwonn ma pìkyinn birbá í zyun. Sai-à big wu níng, big dìg fig bu-à Shìdun gib ya sig big nu níng bàna. Ama big sar pyunn nunonn nímá n myàng hing, big fig hing àjwár ma káhi. Big dang ma shinnbá rag big í kyinn, dunyaru-à níng í lubá bàna.

¹⁴ Mpìrká dang sig íri jír-à níng, big dang zu kyàr hing rag, big ri yàn kyann jànn zyun-à bàna á dunyaru-à níng ni.

¹⁵ Big kyab kàng fig rag jànn-à big fim sig níng bàna. Wà big nìm ma ri kyab káhi, big nìm má kàng yag á byar-à hi.

¹⁶ Big zìm síg swann zyun-à sànn kab sig, í swann-à shi sig mà wai. Zuná ri pànn fig Shìdun bàna wà ba bar ku rag ku í Shìdun mpìrká níng, jir kai bàna ku sa sinn ya sig big byar shu.

¹⁷ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Ibrahim zìg wùnwá Ishaku n rag kwá twìb swànn ya Shìdun bu áni, á sai-à Shìdun màg màg fig ku níng. Ibrahim í mpìr-à Shìdun gib ya sig ku nu, ama ku ri zìm aku twìb swànn ya Shìdun wùnwá àràg barà wàníng dinya sig ku.

¹⁸ Kó barà Shìdun dang sig rag, swai Ibrahim má zu bi á òr Ishaku ni níng.

¹⁹ Ibrahim bir hing pìkyinn rag, Shìdun má sa sar barà kwá sa wìm kàng Ishaku á ki-à ni. Wàníng shi sig àràg Ishaku zu sig á nu ki.

²⁰ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Ishaku dang rag a Shìdun sa sànn ya Yakubu ma Isuwa á shinn bu òsànká má bi dìg big á pyànn.

²¹ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa sai-à Yakubu nyàan wu níng, ku dang rag a Shìdun sa sànn ya yanká bu Yusufu. Asai-à níng hi ku sar gban

sig á tungwá ni, mi ri wib Shìdun.

²² I jir pìkyinn bir í bu-à sa sai-à Yusufu nyàan wu níng ku dang jír á shinn barà mpìr Israilaká má zu dà finn jànn Masar. Ku tàg mpìrká barà bá sa ma òirwá áni, wà kwá wu hing.

²³ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa ta Musa ma nàwá zìg ku n tàm jànn ku hár sòn n sara sai-à big mà sig ku. Big myàng ku í wùn sísàn. Big shàr fig zinn bàna, n wam zu rìg nu jír-à kùr dang sig.

²⁴ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Musa zìm fig wà mpìrká abig bar ku rag, ku í wùn uwà Firauna níng bàna.

²⁵ Ku zìm kab sig aku wa shwìn ma mpìrká bu Shìdun í zyun, ma wà kwá fig àjwár ma bu pyìr. Ku yì hing àjwár bu pyìr má wam zu rìg kìnì.

²⁶ Ku rag sànn kab síg nì aku wa shwìn á shinn Krìstì nì ma wà kwá òìg gban rìg buká mà Masar, jir kai bàna ku sìn sig zuwá á lada-à kwá òìg mà pyànn.

²⁷ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Musa fim jànn Masar n shàr fig wà kùr má nànn ku àgùn bàna. Ku wim pìkyinn, jir kai bàna ku myàng hing Shìdun zyun-à mpìrká ri myàng fig á zu bàna níng.

²⁸ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa ku gbar zu jag sig àyùn zyun-à big ri bar àyùn Pim Wam Zu níng. Ku dinya mpìr Israilaká rag abig mì wìr àsà á nu nkyunbá nì àjirà wà wùn aswam Shìdun

mà wai zyun-à ri gban kì níng, ma bi hing aku gban yanká wà jijag bu Israilaká bàna.

²⁹ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa mpìr Israilaká zu yag sar zàpìr ùwài zyun-à big ri bar Zàn Gbàinshìn níng. Big zu yag á byar àwun. Mpìrká mà Masar ri zìm abig zu yag tinn, ama big í wà wu vinn rìg-à.

³⁰ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa sai-à mpìr Israilaká kyann kàng kwìb dán kinn-à mà Yariko hár su sùmpyànn níng, dán-à hi í kù wann rìg-à.

³¹ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa uwà àyái, wà zyun-à big ri bar ku Rahab níng, ku wu fig bàna á sai-à mpìrká ri wib fig Shìdun bàna níng, big wu rìg.

³² Má dang swàb kà rag í kai rà? Su-à má màg fig mì barà má dinya ning jír áshinn Gidiyon ma Barak ma Samson ma Yefta ma Dawuda ma Samaila ma mpìrká rì dang kyann jir Shìdun níng bàna.

³³ I jir pìkyinn bir, í bu-à sa big nu kànn ma swannká káhi ni, n gban rìg swannká hi. Big sa bu òsàn, í wà big òìg bu-à Shìdun gib ya sig big nu rag kwá ya big níng. Big kìg dim rìg nu wiyirká.

³⁴ Big ta kà big áyau anam pyìr-à ri swànn yùyù, ama swànn sar fig big bàna. Big shàr wìm zu áyau kànn-à mpìr azìbbá zìg kafai n rag bá gban rìg big níng. Big rì bàna ma gban, ama big

dìg gbam, big kàng mpìr anu kànn n kan tafinn rìg sojaká bi sig kyinn níng.

³⁵ Uwàká káhi bir sig pìkyinn á byar Shìdun ni, í bu-à sa big myàng mpìrká bigbá ká wu sig níng, sai-à káníng dù nann zu kàng ma yonki níng.

Mpìrká káhi wa shwìn ùwài níma á vù mpìr azíbká bigbá ni, ama big fim fig gbìb Shìdun jirà abig shàr kyag zu níng, big fim fig bàna. Big myàng àzing myàng myàng hár n wu rìg jirà abig dìg yonki wà zyun-à sànn kab sig.

³⁶ Káhi wa shwìn wa wa, mpìrká màmm jwann big, n dab big n sìn big n kig kà big á tonn fi.

³⁷ Mpìrká ta gban big ma abàn n kyag sann gáfinn big áni pyànà. Mpìrká gban big ma kafai, big í mpìr ashi, big wìr sig wau àdùn ma wau byínn. Big wa shwìn á vù mpìr azíbbá ni.

³⁸ Donyaru sànn fig barà bá shi áni bàna. Big shàr n yag mà awúnn ma shinnewinn, n yag shi mà mìr ashòr big shar.

³⁹ Mpìr káníng sa jwar Shìdun pìkyinn, jir kai bàna big bir hing pìkyinnbá á byarwá ni, kó barà big dìg fig ma bu-à Shìdun gib ya sig big nu rag wàníng má ya big níng bàna. Big dìg fig bàna,

⁴⁰ jir kai bàna Shìdun sa sìn ya sig yi gbìb zyun-à sànn kab sig. Ku rag kwá zìg big ma yi, má sìn kwonn yi

bidim pár ayi shi mpìr sèsàn á pyànnwá ni.

12

Shìdun Ri Wab Tag Yanká Buwá

¹ Mpìr káníng bir hing pìkyinn á byar Shìdun. Big bidim pár big ri tàg yi bu-à mpìr ri dìg á byar pìkyinn bir. Jir wàníng, ayi zu rìg áyau buká ri kan òm yi ma bu pyìrká ri pànn gbam yi. Ayi wim kyinn ma ayi màg òm ma buká ri bi á pyànní ni.

² Ayi sìn zuyí á òm Yesu àsàin-à sa sig yi ri bir pìkyinn á byarwá ni. Ku í àsàin-à má zìg yag pìkyinn biryí àyúnn-à wà kinn shinn. Ku zìm n wu ki ayànn bá ayànn kwinn mà atàm bín-à ni, ku sìn kàng shi rag í bu zyun bàna, jirà aku dìg àjwár-à Shìdun sìn ya sig ku. Tàma-à níng ku shi sig mà byar ùwài mà agunn vòm nu Shìdun ni.

³ Anìng kyab Yesu barà ku sa muyar n wa shwìn á vù mpìrká ri sa bu pyìr. To, kada anìng jar òm bàna ma anìng fim gbìbwá bàna.

⁴ Ngain-à nìng ri ngang ma bu pyìr níng, su-à fòr fig ma barà mpìrká má gban nìng bàna.

⁵ Nìng màmm jànn rìghing barà Shìdun dang gbam sig nìng kyinn níng rà? Barà ku dang rag,

“Wùn mí, wà Shìdun ma wab tag wù, á gang sung á bu-à kwá dang,

wà kwa yan ta wù, kada á
bai kyinn bàna.

6 Shìdun ri wab tag mpìr-à
ku ri zìm,
mpìr-à kwa sinn kàng sig
wàníng wùnwá, í
mpìr-à ku ri yan ta.”

7 Aning tib wann pìkyinn á
shwìn-à ning ma ri wa dò jir
bu pyìrná, jir kai bàna shi
sig àràg barà ta ri wab tag
wùnwá jirà a wàníng yar.
Shwìn-à níng ri tiya ning rag
Shìdun zìg sig ning àràg í
yanká buwá. Wùn zyun-à
tawá ri wab tag fig ku bàna,
í wà áni rà?

8 Wà na wa fig shwìn á jir bu
pyìrná ni àràg barà yanká
buwá ri wa níng bàna, kàhi
ning í yanká buwá bàna,
ning í yann sa.

9 Wà taká buyí á dunyaru-
à níng ni ma wab tag yi jir
bu bibaiká yi ri sa, yi ri wib
jìrbá. To, sànn sig ayi wib
Tayí zyun-à shi sig mà wai
jirà ayi wim zu.

10 Taká buyí ri wab tag yi
titi nímá bar byar-à kyinnbá
tib, ama bu Shìdun, ku ri
wab tag yi jirà ayi shi mpìr
kyìkyàr àràg ku.

11 Wà ya wa hing shwìn, yi
ri bai pìkyinn mi ri fig fig
àjwár bàna. Asim, mpìrká
ma wa sig íri shwìn-à níng,
shwìn-à hì ri sa big ri sa bu
nèsàn, mi ri shi shu pìkyinn
na tag.

*Byur Twìb á Shinn Wà
Mpìr Ma Ri Ngàng Shìdun*

12 Dìrná wu tag rìghing,
aning gbam kà nann zu òr
áni.

13 Aning kyann á gbìb vu-
vonn jirà kada a òr wu
tagná sa ning aning nang
jànn bàna, ma aning wim
zu.

14 Aning sa barà ná shi shu
nèsàn ma kó ni bidim pàr.
Aning shi shu kyìkyàr. Mpìr
má myàng fig Shìdun bàna,
sai wà kwa shi hing íri swai
shu-à níng.

15 Aning pànn shinn ná,
jirà kada mpìr zyun áyauná
ni aku ngàng àsàn Shìdun
níng bàna. Aning pànn
shinn ná, jirà kada mpìr
zyun aku shi ma kyinn
àzwànn. Iri swai mpìrká
àdòníng, big ri sa bai shu
mpìrká nìnànn nímá.

16 Aning pànn shinn ná,
jirà kada mpìr zyun áyauná
ni aku sa áyái bàna, aku
myàng buká bu Shìdun àràg
kinn fig bu bàna, àràg
barà Isuwa rì sa sig dò jir
bujú níng. Ku zìg byar
shuwá barà ku í wùn àyi
níng, n wann tafinn ya rìg
wunzàwá.

17 Ning yì hing, ásim Isuwa
ri zìm a tawá dang ya ku
nu-à sèsàn, ama tawá ngàng.
Ku òr kàng fig rag byar
shuwá ku wann tafinn sig
níng, bàna, kó barà ku yàn
hing ma zàn mínng níng.

18 Aning kyab byar-à ning
sar sig. Ning sar fig mà
byar-à mpìr Israilaká rì sar
sig á sai-à Shìdun ya big
dokawá níng bàna. Big sar
yàr mà shinnkwìnn zyun-à
big ri bar Sinai wà zyun-à
mpìr ri zìg vù mi ri tib áni.
Asai-à níng hì, anam pyìr ri

swànn, byar-à sîr fi kùun, wàu gbar wàni.

¹⁹ Big fig nài yur, ma nài jír ngbam níamá. Barà big fig àdòning, big shàr rìg zinn. Big vig Musa n rag big zìm fig abig fig jakàng nài jír-à níng bàna.

²⁰ Big dang àdòning, jir kai bàna bu-à nài jír-à níng dinya sig big níng kab hing gbambá. Nài jír-à hi rag, “Kó wà ma í wi ma tib íni vù á shinnkwinn-à níng ni, mpìrká abig ta gban rìg ku ma abàn.”

²¹ Buká big myàng sig màhàn bó níng, zinn pànn hing big. Musa ma shinnwá ku dang rag, “Dirmí zwab, zinn sa rìg mì.”

²² Ama bigné ning fòr bi hing á byar shinnkwinn Siyona, mà finn swann Shìdun zyun-à shi sig ma yonki, mà Urushalima zyun-à shi sig mà wai, byar-à yann aswamká mà wai shi sig màhàn nìnànn níamá.

²³ Ning bi hing á byar-à yann àyiká bu Shìdun ri kwonn shinn mi ri fig àjwár, ká big ba sig zinnbá mà wai. Ning bi hing á byar Shìdun àsàin-à má wà mpìrká kwonn. Kyinn ná shi rìghing kyìkyàr àràg barà kyinn mpìrká bu Shìdun shi sig.

²⁴ Ning bi rìghing á byar Yesu àsàin-à gib ya sig yi nu àpyú n kìfinn sig àsàwá á jir bu pyìryí ni. Asàwá níng ri tàg yi bu-à sànn kab sig bu-à àsà Habila ri tàg yi.

²⁵ Aning pànn shinn ná,

kada aning ngàng Yesu àsàin-à ri dinya ning jír-à níng bàna. Mpìrká rì ngàng sig wà bá fig jir Shìdun á dunyaru níng, big wìm zu fig bàna. Barà big wìm zu fig bàna níng, yi má wà ya ngàng jir mpìr-à bi sig mà wai níng, ya wìm zu buyí áshinn rà?

²⁶ Sai-à rì níng, nài jír wá ri sa jànn-à á jinn ni ning yàng yàng, ama tàma-à níng ku gib sig nu rag: “Má gbar ning jakàng jànn-à á jinn ni, kó waisháu má, má gbar ning ku tinn.”

²⁷ Jír-à ku dang sig rag kwá gbar ning jakàng níng, ri tìya yi rag, kwá sa buká ku mànn sig níng má ning yàng yàng, kwá sa bab jànn rìg big, jirà buká ká ma ning fig bàna, bá dà kàng.

²⁸ Ayi sa Shìdun ísoko, jir kai bàna ku ya sig yi byar kùr, byar-à má ning fig aning bàna. Ayi sa ísoko, ma ayi swam yan Shìdun á gbìb-à kyinnwá má jwar, ma ayi wib ku ma ayi shàr ku,

²⁹ jir kai bàna Shìdunyí shi sig àràg í pyìr-à ri swànn vinn bu.

13

Shu-à Má Jwar Ya Shìdun

¹ Aning shi zìm kyann bar òrná, jir kai bàna ning shi sig shu shunwàu ma wunzá á gbìb Kristi ni.

² Kyìnnká ma bi á byarná ni, aning pànn samyib big òsànn níamá. Mpìrká káhi pànn samyib kyìnnká, big ri

kyab káníng í mpìr big, ama big yì fig wà káníng í yann aswamká mà wai bàna.

³ Aníng kyab mpìrká big kìg kà sig mà tonn fi á kyinn ná ni àràg big kìg síg níng. Aníng kyab ká ri wa shwìn á kyinn ná ni àràg í níng ri wa íni.

⁴ Kó ni aku wib shu ban, wunù ma wàwá abig shi shu ma pikyinn ízyun. Mpìrká ri sa àyái níng, Shìdun má wà big kwonn.

⁵ Kada aníng sinn pikyinn ná á bàì bàna. Buká níng shi sig ma kàhi níng, aníng rag màg hing níng, jir kai bàna Shìdun dang sig rag, kwá fim fig níng bàna, kwá ngang fig níng bàna tinn.

⁶ To. Ayi wim kyinn ma ayi dang rag,

“Shìdun í mpìr ahangmí, má shàr fig zinn bàna.

Mpìr jíkwinn bàna ma gbam-à kwá sa mì bu-à bibai.”

⁷ Aníng kyab àgbamká bigné wàri, ká rì dinya jag sig níng jir Shìdun. Aníng kyab kàng bar shubá big shi sig ma barà big wu sig, ma aníng bir pikyinn àràg barà big bir sig.

⁸ Yesu Kristi ri vim bìr fig bàna. Ku í wà nà níng, ku í wà jann-à níng, ku í wà kinn kinn.

⁹ Kada aníng zìm mpìrká ri tàg bu àpyú níng abig tonn kà níng á gbìb ajànn bàna. Ama bu-à sàns sig bàna, àsàn Shìdun aku sa gbam níng kyinn. Doka shi sig á shinn barà mpìr má ji buju níng,

fòr fig bu zyun bàna, mpìrká ká ri bàg doka níng, doka káníng ri sa shang fig big bàna.

¹⁰ Kristi wann tafinn shin-nwá n wu dò jir bu pyìr mpìrká. Mpìrká ri zìg wi hár tàma-à níng, mì ri twìb swànn á pyànn Shìdun ni n rag big ri sa dò jir bu pyìrbá níng, bá dìg fig gbìb Kristi àràg barà yi dìg sig níng bàna.

¹¹ Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, ku ri zìg kà yag àsà wì mà byar-à wà kyàr kab sig, mì ri wìr màhàn á dò jir bu pyìr mpìrká ni, ama òr wìká mpìrká ri zìg yag, mì ri twìb swànn mà kur finnn swann-à ni.

¹² Wàníng í barà Yesu wu mà kur finnn swann-à ni, jirà aku tu kyàr mpìr bu pyìrká ma àsàwá.

¹³ Jir wàníng yi má, ayi yag mà kur finnn swann-à ni mà byarwá ni, ma ayi kàng bu ayànn báì ayànn kwinn àràg ku.

¹⁴ Yi bàna big finnn swann-à wà má shi hár kinn kinn á dunyaru, yi ri yàn wà zyun-à má bì mà pyànn.

¹⁵ Jir wàníng á jir shinn Yesu ni, ayi swam yan kyann Shìdun, wà yi ma ri swam yan kyann ku, má shi àràg yi ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, barà yi ri swam yan zinnwá níng.

¹⁶ Kada aníng màmm jànn wà ná sa bu òsàn má sa shang jàuná bàna, jir kai bàna wàníng í bu twìb swànn-à Shìdun ri fig àjwár

ma kàhi.

¹⁷ Aning wib àgbamká bigné, aning bàg bu-à ba dinya ning, jir kai bàna big í àsàinká ri myàng kwonn ma ning. Bá dinya Shìdun swàmbá big sa sig. Jir wàning, aning wib big àjirà abig sa swàmbá ma àjwár. Wà ma nímá bàna bá wor awor, swàmbá hi má sà n ya fig ning bàna.

¹⁸ Aning vig ya kyann yi Shìdun. Yi yi hing yi shi sig ma kyinn òsàn, jir kai bàna yi ri zìm ayi sa kyann bu sèsàn kó ákaun bidim pár.

¹⁹ Mì ri vig ning, wúshèní aning vig rag Shìdun aku zìg kàng bi mì á byarná ni kìnì.

Ku Vig Shìdun

²⁰ Shìdun gbar dù nann zu rìg Shinn Luyí Yesu á ki-à ni, àsàin-à í mpìr ùwài zyunn-à ri myàng kwonn ma yi á jir kiwá ku wu sig, àràg barà aza àdùn ri myàng kwonn ma àdùnká buwá níng. Asà Yesu í bu-à sa sig nu-à Shìdun gib sig níng shi sig ma gban hár kinn kinn.

²¹ Shìdun àsàin-à ri sa tag pìkyinn ná, aku ya ning bu òsànká ning ri zìm, àjirà aning sa bu-à ku ri zìm. Aku sa swàmwá áyauyí ni á dò jir Kristi ni, jirà ayi shi shu barà má jwar ya ku. Kristi aku shi bu-à mpìrká má swam yan hár kinn kinn. Aku shi àdòning.

Jír-à Wà Kinn Shinn

²² Wunzámí big, mì ri zìm aning sa muyar ma jírímí.

Jírká ò ba sig níng wài fig bàna.

²³ Mì ri zìm aning yi rag big finn tafinn rìghing wunzàyí Timoti mà tonn fi-à ni. Wà kwa bi hing kìnì, yi ma ku má bi í zyunn á sai-à má bi á byarná ni.

²⁴ Aning bib kà àgbamká bigné ma mpìrká bu Shìdun bidim pár. Mpìrká ri bàg Kristi mà Italiya níng ri bib kà ning.

²⁵ Asàn Shìdun aku shi kwonn ma ning, ning bidim pár.

Wasika-à YAKUBU Ba Sig

Yakubu ba ya sig mpìrká bu Shìdun bidim pàr ká yam gàfinn yag sig á dunyaru (Yak 1:1). Ku ba sig rag ayi shi shu kyikyàr, kada ayi zìm bu zyun aku màg màg fig yi bàna, ayi myàng kó ni bidim pàr í bu ñzyun á byaryí ni, ayi myàng ashi mpìr ashiká, ayi gbar dù nann shinn bàna, ayi vig kyann Shìdun. Ku dinya yi rag íri wà yi ri bir pìkyinn níng màg hing bàna, ama ayi sa swàm-à má tàg rag yi ri bir pìkyinn á byar Yesu Kristi. Jír-à yá dang bidim pàr aku shi jír-à sèsàn.

1 I mì Yakubu fàu Shìdun ma fàu Shinn Luyí Yesu Kristi. Mì ri ba ya ning, ning mpìrká á Israila, ká yam gàb fim sig awín awín á jànn-à ni. Mì ri bib kà ning.

Aning Vig Shìdun Aku Ya Ning Yar

2 Wunzámí big, sai-à shwìn nìnnàn nímá ma bi hing á pyànn ná ni, kada aning gib kyinn bàna. Aning sinn kàng rìg bu káníng aku shi í bu àjwár,

3 jir kai bàna ning yi hing wà shwìn ma dìg hing ning jirà aku màg màg fig ning barà ning bir sig pìkyinn ná á byar Yesu ni, sái ná myàng shwìn-à hi má sa ning barà ná tib swàb kà pìkyinn ná.

4 Sái dáí aning fim mu-yar aku sa kinn swàmwá á kyinn ná ni jirà aning shi shu sèsàn, aning kinn mpìr jìkwìnn, kada bu zyun aku dà ning bàna.

5 To, áyauná ni mpìr zyun ma bàna ma yar barà kwá sa bu zyun, aku vig Shìdun rag, a wàníng tìya ku barà kwá sa. Shìdun ri tìya kó ni ma kyinn ñzyun, ku ri bib fig abau bàna.

6 To, ama mpìr-à ma vig Shìdun, kada aku gàb fim pìkyinnwá pyànnà aku kyab rag, kwá dìg rà, kó kwá dìg fig bàna rà. Aku kyab àdòníng bàna. Barà ku vig ma kyinnwá pyànnà níng, ku shi sig àràg í zàpìr-à wàu ri gbar ning.

7-8 Mpìr-à ma sinn fig pìkyinnwá ñzyun áyau bu-à ku ri sa bàna, kada aku bir pìkyinn rag, kwá dìg bu zyun á byar Shìdun ni bàna. Kwá pànn fig shinn bu-à kwá sa bàna.

Bu Dunyaru Má Vinn Rìg

9 To, mpìr ashi zyun-à ri bàg Yesu, ku shi fig mpìr ùwài á dunyaru bàna, ama aku sa àyán barà Shìdun sinn sig ku mpìr ùwài á pyànnwá ni.

10 Mpìr bàì, aku sa àyán wà Shìdun ma sinn kàng ku mà sim á byarwá ni, jir kai bàna bàiwá má vinn rìg kìni, àràg awu buká.

11 Ayúnn-à ma nann zu bi hing, má fàn gban awúnká má wu vinn rìg, hár awu buká hi má jwag kifinn vinn

rìg tinn. Asànwá má vim bìr rìg. Wàníng í barà mpìr bàì má, kwá wu rìg áyau swàmwá ku ri sa jirà aku dìg bàì.

Byar-à Shwìn Bi Sig

¹² Mpìr-à ma ri tib pìkyinnwá á shwìn, á sim kwá fig àjwár, jir kai bàna wà kwa sar gbam hing, í wà kwá bi dìg ladawá, wà í yonki zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpìrká ri zìm ku níng.

¹³ Sai-à bu ma màg màg fig mpìr jirà aku sa bu-à bibai, kada aku dang rag, bu-à hi bi sig á byar Shìdun, mi ri màg màg fig ku í ni bàna. Shìdun kyinnwá kim, bá màg sar fig ku ma bu-à bibai bàna. Ku bó, kwá màg fig mpìr ma bu-à bibai bàna tinn.

¹⁴ Ama bu-à ri màg màg fig mpìr í bu-à bibai zyun-à ku ri zìm á kyinnwá ni. Bu-à hi shi ya sig ku àràg ayàr ri pànn ku.

¹⁵ Mpìr-à ma na hing abann jirà aku sa bu-à bibai, bu-à hi má zìg bi ya ku swàm bu pyìr. Swàm bu pyìr bó, sai-à ma wài hing, í wà má zìg bi ki.

¹⁶ Wunzà azìmmí big, kada abig tonn gban ning bàna.

¹⁷ Bu-à ri bi mà byar Shìdun ni, íri bu-à òsàn bidim, bu-à bibai bàna áni. Ku Shìdun àsàin-à màm sig buká ri yar á dunyaru bidim. Buwá ku vim bìr fig ávim bìr bàna, byar-à ku shi sig, zufi bàna.

¹⁸ Ku ma shinnwá ku kyab sig nì, n sinn kà sig yi ma jìrwá zyun-à shi sig ma gwangga, jirà ayi shí nì buká wà jìjag áyau bu-à ku màm sig bidim pàr.

Mpìr Aku Sa Swàm Ma Jir Shìdun

¹⁹ Wunzà azìmmí big, wà mpìr ma dang hing jir aning fig kìnì, ama kada aning dang kìnì bàna. Aning nànn àgùnn kìnì bàna tinn,

²⁰ jir kai bàna swàm sisàn-à Shìdun ri zìm níng, ri zu bi fig áyau àgùnn bàna.

²¹ Jir wàníng, aning dà fim rìg kyinn-à bibai kó wà áni, ma swàm bu pyìr. Sáí jír-à Shìdun tàg kà sig á kyinn ná ni níng, aning zìg í kyinn òzyun, aning wib ku. Jír-à hi shi sig ma gbam barà kwá pinn zu yonkiná.

²² Mpìr-à ma ri fig jir Shìdun ma sung átai, ku ri tonn gban í shinnwá. Sáí aku sa swàm ma kàhi.

²³ Mpìr-à ri fig ma sung átai àdòníng, shi sig àràg mpìr-à pànn sig adin ku ri myàng barà zwánnwá shi sig áni.

²⁴ Kwa myàng hing myàng myàng, í nànn-à hi ku dù mì yag rìg-à, n màm jànn rìghing barà ku nìm myàng sig áni.

²⁵ Ama mpìr-à ma fig hing doka Shìdun wà zyun-à má zìg zu ku á bu pyìrwá ni, n ma ri sa swàm ma kàhi, kwá shi fig àràg mpìr-à ri fig átai, mi ri màm jànn níng bàna.

Mpìr-à níng swàmwá má zu shinn.

²⁶ To, wà mpìr zyun-à ma ri sinn kàng shinnwá ku í mpìr-à ri wib Shìdun, ama ku ri mib fig nuwá bàna, ku ri dang bu-à kyinnwá ri zìm, to, buwá ku tonn gban sig shinnwá átonn gban, Shìdun bàgwá níng ku ri bàg átai.

²⁷ Iri bàg-à Tayí Shìdun ri zìm a mpìr bàg ku níng, í àràg wàníng, wato mpìr aku myàng kwonn ma uwà kíká, ma yann kíká bàna ma mpìr-à má sa shang big, aku bi sa shang big. Hár ma aku zìg zu rìg shinnwá áyau bu-à bibai á dunyaru tinn.

2

Kada Mpìr Aku Kyab Rag Mpìr Ashi Fòr Fig Bu Zyun Bàna

¹ Wunzámí big, barà ning shi síg nì mpìrká bu Shinn Luyí Yesu zyun-à shi sig ma gban Shìdun níng, kada aning myàng jàuná zyun kab zyun á yìzuná ni bàna.

² Kó àràg mpìr-à wìr sig jà zinn, n pag sig ta zinariya á vùwá ní, n kà bi á tonn byar-à ning ri kwonn shinn. I wà mpìr zyun wìr àka jàwá, mi ri kan bàg bi ku tinn.

³ Bigné, wà na myàng hing àdòníng, ning ri dinya zyun-à sìng samyib sig dìrwá níng rag, “Awànmí, á kà bi, á shi wann áyag áyauyí ni.” Zyun-à yab sig àka jà-à níng bó, ná dinya ku rag, “He! A yag sar màhàn bó, kó á shi wann avír-à ni áyag.”

⁴ Wà na sa hing àdòníng, á sai-à níng hi ning myàng rìghing jàuná zyun-à kab sig zyun á yìzuná ni, har ning kàng rìghing mpìrká ri wà jàuná kwonn zyun-à shi fig í barà bàna.

⁵ Ning fig hing, wunzà azimmí big, Shìdun shig zu sig mpìr ashiká íni, mpìrká bàna ma bu á dunyaru, ku shig zu big, n sinn kàng rìghing big mpìr ùwài á byarwá ni. Big dìg gbìb barà bá bir pìkyinn á byarwá ni, hár ku ya big byar shu á byar-à ku ri na kùrwá. I bu-à ku gib sig nu rag kwá sa ya mpìrká ri zìm ku níng.

⁶ To, í wà bigné ning ri myàng mpìr ashiká fòr fig bu zyun bàna. Aning myàng, mpìrká ri lir ji kyann ning níng ma mpìrká má zìg yag ning mà pyànn mpìr agib jírka í ni rà? Nda í mpìr bàì big, kó nímá bàna rà?

⁷ Bigbá big í àsàinká ri swau zinn Yesu zyun-à ning ri bàg ku níng, kó nímá bàna rà?

⁸ To, sànn hing wà aning sa bu-à má sànn wàni, aning bàg doka Kùrná Shìdun. Ku rag, “A zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú.”

⁹ Wà ning ma ri myàng jàuná zyun ma ri kab zyun á yìzuná ni, kàhi ning ri sá bu pyìr. Ning sa bai sig doka Shìdun.

¹⁰ Mpìr-à ma ri bàg doka Shìdun, ama kwa wib fig zyun áyaubá ni bàna, to, shi

sig àràng ku bàg fig kó àkúnn ñzyun bàna.

¹¹ Àràng barà Shìdun dang rag, kada a mpìr sa àyái bàna, aku gban ki bàna. Ayau bu pyànà káníng ni, wà wa sa fig àyái bàna, ama wà wù ma gban hing ki, bidim pàr à shi sig àsàin-à ri sa bai doka Shìdun.

¹² Ama bigné kàm, sànn hing wà swàmnná bidim pàr ma jír dangná abig shi ábibir ma doka wà zyun-à má zìg zu ning,

¹³ jir kai bàna mpìr-à ma myàng fig ashi jàuwá zyun bàna, kwonn wà Shìdun má myàng fig ashiwá bàna tinn. Ama mpìr-à ma myàng ashi jàuwá, buwá kwá shàr fig kwonn wà bu Shìdun bàna.

*Mpìr-à Ma Bir Pìkyinn
Aku Tàg á Byar Swàmwá Ni*

¹⁴ To, wunzámí big, wà mpìr-à ma rag ku ri bir pìkyinn á byar Shìdun, ama kwa sa fig swàm bu-à má tàg pìkyinn birwá bàna, ma pìkyinn birwá hi shí nì rà? Bàna. Mpìr-à ma bir pìkyinn átai, wàníng má zìg zu ku rà? Bàna.

¹⁵ Wàníng kó jàuwú zyun ning ma ku ri bàg Shìdun ñzyun, ku má, ku shi sig áyau ashi, kó bu-à jíji ku bàna ma kàhi, kó jà ku bàna ma kàhi,

¹⁶ í wà à bi, n dinya ku rag, “Awàn! A shi ñsàn, a Shìdun ya wù bu-à wá jíji ma bu-à wá sa kà á òirwú nì.” I nànn-à hi, kó bu zyun à ya fig ku bàna. Kàhi yìr bu-à

jìrwú má sa ya ku í kai rà? Bàna.

¹⁷ To, wàníng má, í barà wà mpìr ma bir pìkyinn átai, shi sig áni àdòníng. Wà mpìr ma sa kwonn fig pìkyinn bir ma swàm zyun-à má tàg pìkyinn birwá bàna, kàhi í pìkyinn bir átai.

¹⁸ Ama mpìr zyun ma rag, “Buwú wù ri bir pìkyinn, bumí m̀ ri sa swàm.” To, á tiya m̀ pìkyinn birwú barà à sa fig swàm bàna níng, bumí má tiya wù pìkyinn birmí ma swàm̀m̀ tinn.

¹⁹ Wù ri bir pìkyinn rag Shìdun í ñzyun. To, sànn hing. Kó wàuká má, big ri bir pìkyinn rag Shìdun í ñzyun tinn. Kó barà big bir sig pìkyinn áni níng, bidim pàr zinn Shìdun ri pànn big, hár òirbá ri zwab.

²⁰ Wù mpìr-à bàna ma yar, á myàng. Sáí wà ba tiya wù rag pìkyinn bir á byar Shìdun ma kwonn fig ma swàm bàna, í átai rà?

²¹ Yàkúyí Ibrahim á jir shinn swàmwá ni, Shìdun zìg zu rìg ku hing áyau bu pyìrwá ni, kó nímá bàna rà? Sai-à ku bi zìg wùnwá Ishaku n zìg yag wàníng jirà aku gib gban wàníng á pyàn Shìdun.

²² Wato bu-à ku sa sig níng pìkyinn birwá ma swàmwá bidim pàr ri yag ábibir. Bu-à ku sa sig, shi sig ábibir ma pìkyinn birwá.

²³ I barà jír zyun big ba sig á tarkada Shìdun shi sig áni rag, “Ibrahim bir hing pìkyinn á òir Shìdun. Bar

pìkyinn bir-à ku bir sig níng, sái Shìdun zìg kàng bi rìg ku mpìr-à bàna ma bu pyìr á byarwá ni." I byar-à hi big bar Ibrahim rag ku í jàu Shìdun.

²⁴ Yì mpìr jíkwìnn bidìm pàr, á dò shinn swàmyí ni Shìdun sìn kàng bi yì mpìrká bàna ma bu pyìr á byarwá ni. Ku zìg zu fíg yì jir shinn pìkyinn bir awínwá ni bàna.

²⁵ Anìng myàng barà Rahab uwà-à ri sa àyáí-à níng wim zu sig áni. Buwá ku zìg yann aswamká bu Israilaká n tám jànn rìg, n tiya big gbìb zyun kim abig bònn zu rìg á finn swann-à ni. I bu-à sa Shìdun sìn kàng sig ku mpìr-à bàna ma bu pyìr á byarwá ni.

²⁶ Mpìr-à ma bir pìkyinn, ma sa fig swàm áni bàna, pìkyinn birwá í bu átai. Àràg barà òr mpìr-à bàna ma awun kàng rìg ki, í barà pìkyinn bir awínwá ni bàna ma yìr tinn.

3

Nuyí Ri Du Kà Yì á Shwìn

¹ Wunzámí big, kada aning zìm aning kà tù íri mpìrká ri tàg jir Shìdun bàna, jir kai bàna yì mpìrká ri tàg buká níng, wà ya bir fig pìkyinn áni bàna, kwonn wáyí má wài kab bu mpìrká dà níng íni.

² Ning yì hing yì bidìm pàr yì ri ta àsiu á shinn bu nìnànn nímá. To, ama mpìr-à ma ri dang fig jír bu-à bibai bàna, ku bàna ma laifi, í

mpìr-à má ta fig àsiu áyau jír wá ni bàna. Mpìr-à níng hi yì hing barà kwá pànn samyib òr wá bidìm pàr,

³ àràg barà mpìr ma du kà hing kan á nu vinn-à ni, ma gbar hing jùr-à, vinn-à ri bàg ábibir.

⁴ Anìng myàng barà kòr-à á zàpìr, barà big wài sig áni bidìm pàr, wunn kòr títi nímá, kó wàu ma ri gbar má, sái agunn-à wunn kòr-à ma yag, í agunn-à kòr-à má bàg áni.

⁵ To, barà wunn shwìyí nímá ri zìg kyann kòr ùwài-à níng, í barà nuyí shi sig áni á byaryí ni tinn. Nuyí í bu shwìyí nímá, ama yì ri dang jír bu ùwài ma kàhi. Anìng myàng, pyìr shwìyí nímá ri dù, n mì ri swànn awúnn ùwài nímá.

⁶ I barà nuyí shi áni àràg í pyìr. Ayau òr yí ni bidìm pàr í nuyí zyun-à yì ri dang jír áni níng, ri wab dù pìkyinn mpìr, pìkyinn ri fàn, hár ri sa bai gban rìg shinnyí bidìm. Jír-à hi bó í pyìr Shaitan ri gbar dù íni, hár ri sa bai shuyí àràg pyìr ri swànn bai bu.

⁷ Wì awúnnká ma ayinnbuká ma buká ri ngang kyann á jinn ni níng bidìm, ma buká á zàpìr, mpìr jíkwìnn shi sig ma gbam á shinnbá ni.

⁸ Ama nuyí shi sig níng, walai mpìr-à shi sig ma gbam á shinnwá ni. Ku í bu-à bibai. Nuyí ri shi fig akim bàna. Ku ri sa bai òr yí bidìm pàr. Nuyí bidìm pàr

mònn sig íri kyànn-à bibai.

⁹ Aning myàng, nuyí í bu-à yi ri yan Tayí Shìdun ma kàhi. I bu-à yi ri swau mpìrká Shìdun màmm sig zu àràg ku níng, ma kàhi.

¹⁰ Jír òsàn ma jír-à bibai bidim pàr yi ri dang ma nu òzyun. Kai! Wunzámí big, írì bu àdòníng sànn fig bàna.

¹¹ Byar abinn zàpìr òzyun má sa yì barà kwá binn zu bi zàpìr àswíb ma zàpìr òsàn bidim pàr í byar òzyun rà? Wàníng kam bàna.

¹² Wàníng má, bin ating má sa yì barà kwá wan awan táb rà? Bàna. Bin táb má sa yì fig barà kwá wan awan ating bàna. Kó zàn àswíb má, má sa yì fig barà kwá binn zu kwonn ma zàpìr àdór bàna.

Wàníng í Swai Yar-à Bi Sig á Byar Shìdun

¹³ Ayauná ni mpìr-à shi sig ma yar zyun-à Shìdun ri ya níng í ni rà? Wà ma áni, tò, byar shuwá ma swámwá aku shi sísàn. Kada aku gbar dù shinn áyau-à ni bàna, aku sa swám ma yar. Kwa sa hing àdòníng mpìrká má myàng yarwá.

¹⁴ Ama wà mpìr ma ri sa akyib kó ku ma ri zìm shinn á kyinnwá ni, kada aku gbar dù shinn aku rag ku í mpìr yar bàna. Kada aku gim òsàng á shinn jir àjai bàna.

¹⁵ Wà kwa ri sa akyib, ma wà kwa ri zìm shinnwá, yar-à níng bi fig á byar Shìdun bàna. I bu-à á kyinnwá

ni átai, í bu dunyaru, í bu Shaitan.

¹⁶ Byar-à big ri sa akyib ma byar-à big ri zìm shinn, í byar-à shùr gbìb ma bu-à bibai bidim pàr shi sig.

¹⁷ Mpìr-à ma shi sig ma yar zyun-à wann bi sig mà byar Shìdun, mpìr-à níng hi shi sig ma pìkyinn kyìkyàr. Ku ri jùn kwonn mpìrká. Kyinnwá ri ya fig mpìr shwìn bàna. Ku ri myàng ashi mpìr. Ku shi sig ma pìkyinn-à ri sa swám bu òsàn nìnnànn nímá. Ku ri myàng fig mpìr zyun kab jàuwá zyun á yìr zuwá ni bàna. Ku ri dang fig jír nu pyànà bàna.

¹⁸ Mpìr-à ri gbar jùn kwonn mpìrká, ku ri sa swám òsàn, ku shi sig àràg mpìr-à tàg sig buju, í wà n binn kwonn buju-à ùwài nímá.

4

Aning Pànn Jàu Ma Shìdun, Kada Aning Pànn Jàu Ma Dunyaru Bàna

¹ N bib ning, ma shùrká ning ri gbìb big bar òrnná níng, ri zu bi á ni rà? Rì zu bi á kyinn ná ni. Mpìr ma ri zìm bu á kyinnwá ni, bu-à ku ri zìm níng ri gbar dù ku pìkyinn.

² Aràg sai-à ning ma ri yàn bu, na òg fig bu-à ning ri zìm níng bàna, ning ri gban ki, ning ri sa akyib, ning ri nu kànn, ama bu-à ning ri zìm níng, ning òg fig bàna, wato ning vig fig Shìdun aku ya ning bàna, í bu-à sa níng.

³ Kó na ri vig ku, kwá ya fig ning bàna, jir kai bàna bar kyinn-à ning shi sig ma kàhi, n mi ri vig ku níng, sàñ fig bàna. Ning ri vig ku jirà aku ya ning aning fig àjwár shinn ná áni átai.

⁴ Ning mpìrká ri ji amana Shìdun káníng, àsai ning yì fig wà big rag, mpìr-à ma pànn jàu ma buká á dun-yaru, ku í mpìr azib Shìdun níng, ning yì fig bàna rà? To, n dinya ning, mpìr-à ma ri zìm aku pànn jàu ma dun-yaru, ku ri zìg kàng shinnwá í mpìr azib Shìdun.

⁵ Kó ning myàng àràg jir Shìdun-à níng, ku dang sig átai rà? Barà ku dang rag, “Awun-à ku sinn sig á pìkyinnyí ni níng, ri nànn àgùnn ma bu-à bibai wàni.”

⁶ Ama Shìdun ri sa ya yì àsànwá nìnnànn níamá. I barà big ba sig n rag, “Shìdun má shi shu wà afu ma mpìrká ri myàng shinnbá big í mpìr ùwài, ama mpìrká ri sinn kàng shinnbá big í bu zyun bàna níng, kwá sa ya big bu-à òsàn.”

⁷ To, aning ya Shìdun gbanmá, ma aning kan dim swàm Shaitan á kyinn ná ni, kada aning zìm bàna. Wà na kan hing ku, í wà kwá shà zinn ná.

⁸ Aning jùn kwonn ma Shìdun, í wà ku má, kwá jùn kwonn ma ning tinn. Ning mpìr pìkyinn-à bibaiká, aning fim bu pyìrná. Ning mpìr kyinn pyànàkà, aning dà fim kyinn pyànàná tinn.

⁹ Na kyab hing bu pyìrná,

aning bai kyinn áni, aning yan nài yán, aning kig mín. Jonn ná aku kàng rìg nàikitáu, àjwárná aku kàng kyinn bai.

¹⁰ Aning sinn kàng shinn ná mà sim á pyànn Shìdun. I ku kwá sinn ning íni mà pyànn.

Kada á Tìr Ya Jàuwú Jír Bàna

¹¹ To, wunzámí big, kada aning zìnn swau jàuná zyun bàna. Mpìr-à ma ri zìnn swau jàuwá, n ma ri tìr ya wàníng jír, ku ri sa bai doka Shìdun, n mi ri tìr ya doka Shìdun jír. To, wà wa tìr ya hing doka Shìdun jír, à kàng rìghing mpìr-à ri wà doka Shìdun kwonn, à shi fig rag mpìr-à ri bàg kàhi bàna.

¹² Ama àsàin-à shi sig ma gban kwá ya doka-à níng, í Shìdun ku awínwá ni. Ku í àsàin-à má wà kwonn tinn. Ku í àsàin-à má zìg zu mpìr, má gban mpìr tinn. To, wù mpìr jìkwinn, n bib wù, buwú à shi sig á nu kai, hár wá tìr ya jàuwú zyun jír rà?

Kada Mpìr Aku Gbar Ashí Bàna

¹³ Ning mpìrká ri dang rag, “Janá-à níng kó akìn níng, yá yag shi mà jànn zyun hár ji zyun. Yá wann tafinn buká buyí màhàn, jirà ayi dìg swàb kà bu áni.”

¹⁴ Wà ning ri dang àdòníng, ning yì fig bu-à má dìg ning janá-à níng, kó akìn níng bàna. Aning myàng yonki mpìr í kai rà? Yonki mpìr shi sig àràg àbyim

shyù-à nim dim sig á jìnn ni. Ning yì hing àbyìm shyù ma nim hing á pyànn títi nímá ku í yar rìg-à. I barà yonki mpìr shi sig áni, má nonn fig bàna tinn.

¹⁵ Sànn sig aning dang rag, “Wà Shìdun ma zìm hing, wà yonki ma áni, yá sa bu nímá, ma bu nímá.”

¹⁶ Ama ning ri dang fig rag “Wà Shìdun ma zìm hing,” bàna. Ning ri gbar àshí, n mi ri dang átai. Barà ning ri dang àdòning, sànn fig bàna.

¹⁷ To, ning fig hing kó? Mpìr ma yì hing bu òsàn, ama kwa sa fig bàna, ku sa hing bu pyìr.

5

Mpìr Bài Má Wa Shwìn

¹ To, ning mpìr bài, aning kig mínn, aning yan nài yán, jìr kai bàna shwìn nìnànn nímá má bi dìg ning.

² Bàiná bidìm pàr má bai rìg. Jàná bó, ayìg má yìg bai rìg.

³ Bài zinariyaná má da bai rìg jì, azurfaná má da bai rìg jì. Jì-à hi bó tàg sig barà ning rì myàng kwonn fig ma mpìr ashi bàna. Jì-à hi má zwam dìrná àràng barà pyìr ri swànn. Wà dunyaru nyàan vinn, í wà ning zìg bàiná, n sinn samyib sig, mi ri tù kiwá.

⁴ Mpìrká rì sa hing swàm bài á daná ni, ning wa fig big bàna. To, aning fig, big ri kig ya Shìdun nàikitáú, Shìdun àsàin-à shi sig ma gbam kó

kai bidìm pàr. Nàikitáubá ri kà ku á sung-à ni.

⁵ Bigné ning shi sig ma byar shuná á dunyaru, ning ri fig àjwár. Bu-à ning ri zìm bidìm pàr, ning ri dìg. Ning shi sig àràng nai zyun-à ri jì mònn finnwá, hár dìrwá ri kwònn jirà abig gib gban ku.

⁶ Ning ya sig mpìrká ká sa fig ning bu bàna shwìn átai, hár ning gban rìg big. Big bó, big ngàng fig bàna.

Aning Tib Pìkyinn Ná

⁷ Aning tib pìkyinn ná, wunzámí big, hár àyúnn-à Shinn Luyí Yesu má kàng bi. Aning myàng barà àsàin dà-à ri sa, mi ri tib pìkyinnwá barà kwá myàng írì bu-à kwá dìg mà dawá ni. Ku ri shi kir bu-à ku tàg sig níng hár sai-à shyù má fa wann, ma sai-à shyù má bi tab kinn shinn-à.

⁸ To, ning má, sái aning sa àdòning, aning tib pìkyinn ná, jìr kai bàna sai-à Shinn Luyí má bi níng, ri nyàan fòr.

⁹ Kada aning zìnn kyann bar dìrná bàna, ning wunzámí big, jirà kada a Shìdun wà ning kwonn bàna. Ku í àsàin-à má wà kwonn-à ri bi níng.

¹⁰ Aning myàng barà mpìrká ri dang kyann jìr Shìdun níng, big tib sig pìkyinnbá. Shwìn ma dìg big, big ri tib pìkyinnbá. To, ning má, aning sa àdòning tinn.

¹¹ Mpìr-à ma ri tib pìkyinnwá, yì ri myàng ku í mpìr-à ri fig àjwár. Ning

yì hing írì pìkyinn-à Ayuba tib sig áyau shwìn-à ku wa sig. Hár ning yì hing barà Shìdun sa ya sig ku bu òsàn ásim. Shìdun sa shwìn-à ku wa sig níng kàng bu àjwár, ku màmm jànn rìghing shwìnwá bidim pàr, í bu-à sa yì yì rag ku tib sig pìkyinn áyau shwìn-à ku wà sig. Shìdun ri myàng ashi mpìr.

12 To, mì ri dinya ning jír òsàn zyun-à má sànn ya ning, wunzámí big. Kada aning tung ki ma bu-à mà wai kó ma bu-à á jìnn ni bàna. Kó írì ki-à wà áni, kada aning tung bàna. Wà ma àjai bàna, aning rag, “àjai bàna.” Wà ma àjai, aning dang rag, “í àjai.” Kada aning tung ki bàna, àjirà kàda a kwonn wà Shìdun pànn ning bàna.

13 Wà mpìr zyun áyauná ni ma ri wa shwìn, aku vig Shìdun àjirà a wàníng sa shang ku. Wà mpìr zyun ma ri fig buwá àjwár, sái aku dàì junn, aku swam yan Shìdun.

14 Wà mpìr zyun áyauná ni òrúwá ma ri wúwa, aku bar kwonn àgbam aduaká abig vig Shìdun á shinnwá ni, abig pàb ku byìr á òr-à ni á zìnn Shinn Luyí ni.

15 Mpìr-à ma ri vig Shìdun, wà kwa kyab hing á pìkyinnwá ni rag, mpìr-à níng má gbam rìg, Shìdun má fig jírúwá, má dàb gbam rìg mpìr dor-à níng. Kó wà mpìr dor-à níng ma sa sig bu pyìr, Shìdun má yafa ya rìg ku bu pyìrwá.

16 Aning dinya bar òrúwá

laifiná jirà aning vig Shìdun, ma aning shi ítau. Mpìr-à bàna ma laifi ma vig Shìdun, jírúwá shi sig ma gbam wàni á byar Shìdun.

17 Aning myàng Iliya í mpìr àràg yì, ama ku vig Shìdun ma kyinn nzyun rag, kada a shyù tab bàna. Hár ji sara ma sònn sùnnjin, shyù tab fig bàna kó shwìyí nímá.

18 Sái á sim ku bi vig kàng Shìdun mà wai, í wà shyù bi tab kàng, hár buju bi byann wàni.

19 Wunzámí big, áyauná ni wà mpìr zyun ma dà fim rìghing gbìb-à sòsàn, jàuwá zyun ma gbar kàng bi hing ku áni,

20 aning yì rag wàníng gbar zu sig ku áyau ki, hár wàníng sa sig Shìdun má yafa ya ku bu pyìr ninànn nímá.

Wasika-à BITRUS Ba Sig Wà Wa Zyun

Bitrus ba sig wasika-à níng jirà aku dang gbam pìkyinn mpìrká yam gáfinn sig á jir shwìn-à big ya sig big á dò shinn Kristi. Ku dinya big rag abig bir pìkyinn á shinn barà Yesu wu n dù nann zu kàng rìghing ma yonki, ma barà Yesu má kàng bi á dunyaru. Shwìnká big ri wa níng, àyúnn-à Yesu Kristi ma kàng bi hing, Shìdun má ya kó ni lada.

1 Mì Bitrus wùn aswam Yesu Kristi, mì ri ba ya ning mpìrká zyun-à Shìdun shig zu sig, níng yag sig àràg í kyìnn n yam sig awín awín mà Pantas, Galatiya, Kapadokiya, Asiya, ma Bitiniya.

2 Shìdun Tayí shig zu sig ning tun sai-à á ninonn. Ku yì hing rag ná shi yannká buwá. Ku sìn kà Awunwá á kyìnn ná ni, Awunwá sa ning ri shi shu kyìkyà, jirà aning wib Yesu Kristi ma aku tu kyàr ning ma àsàwá.

Asàn Shìdun ma pìkyinn na tag abig kà mònn á pìkyinn ná ni.

Pìkyinn Bir Zyun-à Má Vinn Fig á Vinn Bàna

3 Ayi swam yan Shìdun zyun-à í Ta Shinn Luyí Yesu Kristi jir shinn barà ku myàng sig ashiyí wàni, n ya

sig yi yonki àpyú á jir shinn barà Yesu dù nann zu kàng sig ma yonki mà amir-à ní níng. A jir wàníng ni, yi ri kyab rag yá dig bu-à nsàn.

4 Tàma-à níng yi ri shi kir yonki àpyú zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya yi mà wai. Kwá sa sàni ya yi bu nìnànn nímá. Bu-à kwá sa ya yi níng, mà swàr fig bàna, mà bai fig bàna tinn.

5 Bigná, níng ká ri bir pìkyinn, gbam Shìdun shi sig á shinn ná ni, ku ri myàng kwonn ma ning hár àyúnn-à wà kinn shinn, kwá zìg zu níng.

6 Wàníng í bu-à sa ning ri fig àjwár tàma-à níng, kó barà níng ri wa shwìn kim kim su títi nímá.

7 Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm abig yì rag pìkyinn birná í àjai. Zinariya zyun-à ma bai rig níng má, big ri màg màg fig ma pyìr. Pìkyinn birná zyun-à níng bir sig, wà sàni kab sig zinariya níng, í barà bá màg màg fig ku áni jirà abig myàng wà níng ma ri bir pìkyinn àjai. Wà ma àdòníng Yesu Kristi má swam yan ning má sìn ning mpìr ùwài àyúnn-à kwá kàng bi áni.

8 Kó barà níng myàng fig ku ma zuná bàna níng, níng ri zìm ku. Ning ri bir pìkyinn ná á byarwá ni, kó barà níng myàng fig ma ku bàna níng. Wàníng í bu-à sa ning ri fig àjwár wàni, àjwár-à hi kab sig gbam wà dí dang,

9 jir kai bàna á jir shinn

pìkyinn birná ni, Shìdun pinn zu rìghing ning.

10 Sai-à rì níng mpìrká rii dang kyann jir Shìdun níng, big dang sig jír á shinn àsàn-à Shìdun dang sig rag kwá ya níng. Big yàn barà bá yì byann jír á shinn àsàn-à má bi á byarná ni níng.

11 Big ri zìm abig yì sai-à àyúnn-à hi má sa, ma barà bu-à hi má sa áni. Wàníng í sai-à Awun Yesu Kristi ri tìya big írì shwìn-à Yesu má wa ma àjwár zyun-à má bi ásim.

12 Shìdun tìya byann big rag swàm zyun-à big ri sa níng, big ri sa fig jir shinnbá bàna, ama í jir shinn ná, àràg barà big dang sig á shinn buká zyun-à ning fig sig mà byar yann aswamká. Big dang sig jír òsàn á shinn gban Awun Kyìkyàr zyun-à bi sig mà wai. Bu káníng bidìm pàr yann aswam Shìdun mà wai ri zìm abig yì byann.

Aning Shi Shu Pìkyinn-à Kyìkyàr

13 Aning sa shiri wà ná sa swàm Shìdun. Aning shi ázír ma aning bir pìkyinn ná á shinn àsàn-à ná dìg sai-à Yesu Kristi má bi.

14 Aning wib Shìdun, kada aning zìm abann bu zyun aku tonn gban ning àràg á sai-à ning rì yì fig bu zyun bàna níng.

15 Barà ku zyun-à bar sig ning shi sig shu ma pìkyinn-à kyìkyàr níng, ning má aning shi shu pìkyinn-à

kyìkyàr á buká zyun-à na sa bidìm pàr.

16 Jir Shìdun dang sig rag, “Aning shi shu pìkyinn-à kyìkyàr, jir kai bàna mì í Shìdun pìkyinn-à kyìkyàr.”

17 Ning ri bar ku Taná á sai-à ning ri vig ku, ku zyun-à ri wà kwonn swàm mpìrká bidìm pàr ábibir. Aning shi shu kyinn ná ma zinn, aning wib Shìdun,

18 jir kai bàna ning yì hing bu-à big wa sig jirà abig zìg zu ning á byar bu-à bibaika zyun-à shi sig á vù yàkúká buyí big. Buká zyun-à zìg zu sig ning níng, í bu-à má bai fig ábai bàna, àràg azurfa kó zinariya,

19 ama ku zìg zu ning ma àsà kyìkyàr bu Kristi zyun-à mpìr má wann sar fig bàna. Kristi shi sig àràg wùn àdùn zyun-à sa fig bu-à bibai bàna.

20 Shìdun shig zu sig ku tun sai-à big mà m fig ma dunyaru bàna. Ama barà dunyaru nyàan vinn tàma-à níng, ku bi n tìya big òrwa dò jir shinn ná.

21 I dò jir shinnwá, ning bir sig pìkyinn ná á byar Shìdun zyun-à gbar dù nann zu sig ku mà amir ki-à ni, n ya ku àgbam. I bu-à sa ning bir sig pìkyinn ná á byar Shìdun, mi ri sinn zuná á bu-à Shìdun má ya ning.

22 Barà ning wib sig jír àjai-à níng, ning sa kyàr rìghing shinn ná, ning zìm rìghing jàuná. Aning zìm bar òrná ma pìkyinn ònyun.

²³ Barà Shìdun mà kàng rìghing ning níng, ning shi fig rag àràg yanká zyun-à tabá má wu níng bàna. Ning dìg sig yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna á byar jir Shìdun zyun-à kinn kinn.

²⁴ Jir Shìdun dang sig rag, "Mpir jìkwìnn bidim pár shi sig àràg í byann. Nsònnbá shi sig àràg í awu byann, byann-à ma wim hing, awu-à í jwag kifinn rìg-à.

²⁵ Ama jir Shìdun shi sig hár kinn kinn." Jír-à níng, í jir àjwár zyun-à big rì dinya sig ning.

2

Shìdun Shig Zu Sig Ning Jirà Aning Shi Mpirká Buwá

¹ Kada aning sa rag bu-à bibai bàna, aning tonn gban mpir bàna, aning gbar dù nann zu shinn bàna, aning sa akyib bàna, ma aning bònn swau mpir bàna tinn.

² Barà wùn àjann ri zìm myann nàwá níng, ning má aning zìm jir Shìdun àdòníng tinn, jirà aning yì swàb kà jír wá ma aning wim zu.

³ Tàma-à níng, ning màg màg fig hing ma shinn ná, ning yì hing rag Shinn Luyí sànn hing.

⁴ Aning bi á byar abàn zyun-à shi sig ma yonki, wà zyun-à í Shinn Luyí níng. Abàn-à níng hi mpirká ngàng ku, ku í wà sisàn zyun-à Shìdun shig zu sig ku.

⁵ Ning má, ning shi sig àràg í abàn-à shi sig ma yonki. Ning shi sig lu-à Awun Shìdun mi sig. Aning shi àràg mpirká zyun-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun. Aning shi mpir kyikyàr ká má twìb swànn bu wà zyun-à Shìdun má zìg bu twìb swànn ná á dò jir shinn Yesu Kristi.

⁶ Jir Shìdun dang sig rag, "N shig zu rìghing abàn nsàn zyun-à mì ri zìm wàni.

Má sinn abàn-à hi mà kur tonn-à ni mà Siyona.

Mpir-à ma ya hing gwangga á byarwá ni, kwá fig fig àzunái bàna."

⁷ Abàn-à níng í bu ùwài á byar mpirká zyun-à ya sig gwangga á byarwá ni. Ká zyun-à ya fig gwangga bàna níng, má shi àràg barà jir Shìdun dang sig rag,

"Abàn zyun-à ami buká ngàng sig níng, kab sig nì kó kai bidim pár."

⁸ Jir Shìdun dang jakàng n rag,

"Abàn-à níng má sa mpirká káhi àsiu má ta big,

hár bá kù." Àsiu-à níng ta sig, jir kai bàna big ngàng wà bá ya gwangga á jir Shìdun. Wàníng í bu-à Shìdun ri zìm aku sa ya big.

⁹ Ama buná Shìdun shig zu rìghing ning, ning shi sig kyau mpir atwìb swànn bu á pyànn Shìdun. Ning shi sig mpir kyikyàrká bu Shìdun, jirà aning dinya

mpìrká jir Shìdun barà ku zìg zu rìghing ning mà zufi-à ni, tàma-à níng ning shi sig rag á byar yiyar-à ni.

¹⁰ Sai-à rì níng, ning í mpìr Shìdun bàna, ama tàma-à níng, ning í mpìrwá. Sai-à rì níng, ning ri yì fig rag Shìdun ri myàng ashiná bàna. Ama tàma-à níng, ning yì hing wà ku ri myàng ashiná.

Ning í Fàu Shìdun

¹¹ Jàumí big, ning bi síg kyìnn á dunyaru-à níng ni. Bu bibaiká òrná ri zìm níng, ri nu kànn ma bu òsànká pìkyinn ná ri zìm. Kada aning zìm aning sa bu-à bibai bàna.

¹² Aning shi shu òsàn á byar mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna. Kó ba swau ning shí má, bá myàng swàm òsàn ná àyunn-à Shìdun má wà kwonn mpìrká.

¹³ A jir shinn Shinn Luyí aning fig jir àgbamká bu-à ba dinya ning, kó kùr ana swann-à,

¹⁴ kó àgbam jànnká ma àgbamká buná bidim pár, ká zyun-à Shìdun sìn kà sig big abig ya mpìrká ri sa bu-à bibai níng shwìn, ma abig swam yan ká ri sa bu òsàn níng.

¹⁵ Shìdun ri zìm aning sa bu-à òsàn jirà kada mpìrká abig dang jí-à bàna ma yìr á shinn ná ni bàna.

¹⁶ Aning shi shu shinn ná, kada shu shinn ná aku sa aning sa bu-à bibai bàna, aning shi àràg í fàu Shìdun.

¹⁷ Aning wib kó ni bidim pár, aning zìm ba òrná, ning ká ri bàg Yesu, aning wib Shìdun ma aning wib kùr-à ana swann.

¹⁸ Ning fàuká, aning fig jir àsàin luná, ma aning wib big. Kada aning wib íri mpìr òsànká bàna, ama ma ká zyun-à pìkyinnbá bai tinn.

¹⁹ Shìdun má sa sànn ya ning, wà na tib hing pìkyinn ná á shwìn-à ning wa sig á jir shinnwá ni.

²⁰ Wà mpìrká ma dab ning á jir shinn bu-à bibai-à ning sa sig, ná òg fig lada bàna, ama wà mpìrká ma dab ning á ò jir shinn bu òsàn-à ning sa sig, Shìdun má ya ning lada.

²¹ Wàníng í bu-à sa Shìdun bar sig ning, jir kai bàna Kristi ma shinnwá má, ku wa hing shwìn á jir shinn ná ni. Ku tiya sig ning gbib barà ná bàg àni àràg barà ku bàg sig.

²² Ku sa fig bu pyìr bàna, ku ri gim fig òsàng á nuwá ni bàna.

²³ Mpìrká swau ku shí, ku swau pyann kàng fig big bàna. Ku wa shwìn, ku sa pyann kàng fig bàna, ama ku bir pìkyinnwá á byar Shìdun àsàin-à ri wà kwonn á gbìb àjai.

²⁴ Sai-à Kristi rii wa shwìn mà atàm bìn-à ni, ku zìg gban rìghing bu pyìrká buyí á òrná ni, àjirà kada ayi sa bu pyìr bàna, sái bu-à òsàn. A jir shinn shwìn-à ku wa sig níng í bu-à sa ning òg sig yonki.

25 Ning rì shi sig àràg àdùnká zyun-à nang jànn sig gbìb, ama tàma-à níng ning kàng bi rìghing á byar á nuná ni. Ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma yonkiná tinn.

3

Barà Wunù Ma Wàwá Má Shi Shu

1 Uwàkà, aning wib jir nùnà, jir kai bàna kó áyaubá ni, wà ba wib fig jir Shìdun bàna, shuná má tiya big abig bir pikyinn á byar Shìdun, kó wà na dang fig ma nu bàna.

2 Nùnà má myàng írì shu kyìkyàr-à ning shi sig. Bá myàng barà ning ri wib Shìdun.

3 Kada aning myàng írì nsònn jinn ná, ma zinariya-à ning ri pag níng bàna, kó jir jà nsànká ning ri wìr níng bàna.

4 Ama nsònn ná aku shi á pikyinn ná ni, nsònn pikyinn ajun. Nsònn-à hi má jànn fig bàna, í zyun-à Shìdun ri zìm wàni.

5 Wàníng í barà uwàkà wàri shi sig áni, big ri bir pikyinnbá á byar Shìdun, mi ri sèng òrbá, mi ri wib jir nùbá,

6 àràg barà Saratu fig jir nùwá Ibrahim n bar wàníng rag shinn luwá. Wà ning ma ri sa bu-à nsàn, ma shàr fig zinn bàna, ning shi sig yanká bu Saratu tàma-à níng.

7 Ning wunùkà, aning shi shu nsàn ma wàkà buná big, aning wib big. Gbambá fòr

fig àràg bu ning wunùkà bàna. Ama Shìdun ri sa sànn ya big àràg barà ku ri sa sànn ya níng, àsànn zyun-à ri ya yonki. Aning sa àdòníng jirà wà na vig hing Shìdun, aku fig ning.

Shwìn á Shinn Bu-à Nsàn

8 To. Ning bidim pár aning shi shu nsàn àbìr-à ni. Aning myàng ashi jàuná, aning zìm jàuná, jir kai bàna Taná í nzyun, aning sa ya big bu nsàn. Aning sinn kàng shinn ná àràg í wùnshái.

9 Kada aning sa pyann kàng mpìr-à ma sa ning bu-à bibai bàna, kada aning swau kàng mpìr-à ma swau sig ning shí bàna. Mpìr-à ma sa sig ning bu káníng bidim pár, aning sa sànn ya big. Bu-à sa Shìdun bar sig ning níng, ku bar síg ning jirà aku sa sànn ya ning.

10 Jir Shìdun dang sig rag, "Mpìr-à ma ri zìm aku shi shu nsàn ma aku fig àjwár kó ákaun bidim pár, sái aku fim jír-à bibai dang ma nsáng gim.

11 Aku fim bu-à bibaiká, aku shi sa íri bu-à nsàn. Aku zìm shu ajun ma kó ni bidim pár.

12 Shinn Luyí ri myàng mpìr nsànká, ku ri fig bu-à big ri vig ku. Ku ri zib mpìrká zyun-à ri sa bu-à bibai."

13 I ni ma sa ning ni bu-à bibai wà ning ma ri sa àtùtwài barà ná sa bu-à nsàn rà?

14 Wà ning ma ri wa shwìn á shinn bu-à ñsàn, aning fig àjwár. Kada aning shàr zinn mpìr bàna, aning kyab bu zyun bàna tinn.

15 Aning wib Yesu Kristi á pìkyinn ná ni, ku zyun-à ku í Shinn Luná. Aning shi ma shiri barà kó ni ma bib ning abib, ná dinya byann big bu-à sa ning bir sig pìkyinn á byar Shìdun ni.

16 Aning zìm ya big ádàn-à ma aning wib mpìrká. Pìkyinn ná aku shi ákyàr ma kó ni bidim pár, àjirà wà mpìrká ma swau ning shí, ma dang bai ning á jir shinn Yesu Kristi, abig fig àzunái á jìrbá ni.

17 Wà Shìdun ma zìm síg nì, wà ning ma ri wa shwìn á shinn bu-à ñsàn ning ri sa, ná dìg lada. Ama wà ning ma ri wa shwìn á jir bu bibai-à ning ri sa, ná dìg fig lada bàna.

18 Yesu Kristi ma shinnwá wu ki í kàun ñzyun. Kó barà ku sa fig bu pyìr bàna níng, ku wu sig á jir shinn mpìr bu pyìrká ni bidim pár. Ku wu sig àjirà aku zìg yag yì á pyànn Shìdun. Big gban rìg wì òrúwá, ama ku dù nann zu kàng ma òrúwá,

19 ku yag n dinya adìn mpìrká zyun-à wu sig, big kìg sig big mà tonn fi-à níng, jir Shìdun.

20 Káníng í adìn mpìrká zyun-à rì wib fig Shìdun bàna á sai-à ku ri tib pìkyinnwá mi ri shi kir big, sai-à Nuhu rì dàb kòr-à níng. A sai-à Nuhu rì dàb kòr-à

ning mpìr awinyinká zyun-à shi kà sig mà kòr-à níng big wìm zu rìghing á zàpìr-à ni.

21 Zàpìr-à hi shi sig àràg í batisma zyun-à tàma-à níng zìg zu sig ning níng. Batisma shi fig àràg barà yi ri wau kyàr òrúwá bàna. Batisma shi sig àràg mpìr gib sig nu ma Shìdun ma pìkyinn ñsàn. Batisma ri tàg yi rag yì wìm zu rìghing á jir barà Yesu dù nann zu sig ma yonki.

22 Tàma-à níng Yesu nann yag rìghing mà wai, ku shi sig mà agunn wìm nu Shìdun. Ku ri na kùr á shinn yann aswamká ni mà wai, ma mpìr àgbamká mà wai, ma kó kai bidim pár.

4

Aning Shi Shuná Aràg Barà Shìdun Ri Zìm

1 Yesu Kristi wa hing shwìn á dò jir shinnyí ni, á sai-à ku rì shi sig á dunyaru. Ning má, aning tib pìkyinn ná, ma aning kyab jir bu-à Yesu sa sig, jir kai bàna mpìr-à ma wa hing shwìn, kwá fim bu pyìr sa.

2 Tàma-à níng aning tib pìkyinn ná àjirà aning shi shuná á dunyaru àràg barà Shìdun ri zìm. Kada aning sa bu-à bibai zyun-à mpìrká ri zìm níng bàna.

3 A sai-à wàri, ning shi nonn hing, ning ri sa bu-à bibai, ning rii bàg gbìb-à mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna níng ri bàg. Ning rii sa bu-à bibai kim kim, ning

rìi sa àyái, ning rìi wa pyann shin, ning rìi kàng àning, mi rìi wib bukiká.

⁴ Mpìr asa bukiká ri sa mamaki barà tàma-à níng ning ri kwonn fig rag shinn ma big, mi ri sa fig rag bu-à bibai-à big ri sa níng bàna. I bu-à sa big ri swau ning shí.

⁵ Mpìr káníng má dang kyàr vinn rìg buká big sa sig. Bá dinya Kristi bu bibaiká big sa sig, ku zyun-à má wà kwonn mpìrká zyun-à shi sig ma yonki ma ká wu sig.

⁶ Bu-à sa Yesu yag dinya mpìrká zyun-à rì wu sig, big rì wà sig big kwonn níng jir àjwár níng, í jirà adìnbá aku shi wim zu, abig shi àràg barà Shìdun shi sig.

Ayi Sa Swàm Ma Yar-à Shìdun Ya Sig Yi

⁷ Ayúnn-à nyàan fòr wà kó kai má vinn rìg, aning pànn shinn ná, aning shi àzír àjirà aning víg Shìdun.

⁸ Bu-à sànn kab sig bàna, aning zìm kó ni bidim pàr á pìkyinn ná ni wàni, jir kai bàna sai-à ya zìm hìng ba dìryí yá yafa ya ba dìryí.

⁹ Aning pànn kyìnnká ma pìkyinn ñzyun.

¹⁰ Kó ni shi sig ma írì yar-à Shìdun ya sig ku. Kó ni aku zìg yar-à Shìdun ya sig ku ma aku sa shang jàuwá ma kàhi ma pìkyinn ñzyun.

¹¹ Mpìr-à ma ri dang jir Shìdun, aku dang jir zyun-à bi sig mà byar Shìdun. Mpìr-à ma ri sa ya mpìrká bu, aku sa ma gbam-à Shìdun ya sig ku. Aning sa bu káníng àjirà

abig swam yan Shìdun á jir shinn Yesu Kristi. Ku shi síg nì zyun-à mpìrká má swam yan ku hár kinn kinn. Ku shi síg nì zyun-à shi sig ma gbam hár kinn kinn. Aku shi àdòning.

Shwìn-à Mpìr Ri Wa Jirà Ku í Bu Kristi

¹² Jàumí big, kada aning gib kyinn á shwìn ùwài-à ning ri wa níng bàna. Bu káníng ri màg màg fig pìkyinn birná. Kada aning kyab rag í bu àpyú zyun dìg síg ning nì bàna.

¹³ Aning fig àjwár, jir kai bàna ning ri wa shwìn-à Yesu Kristi rì wa sig. Ná fig àjwár á sai-à Kristi má sa sànn ya ning.

¹⁴ Aning fig àjwár á sai-à mpìrká ma swau ning shí jirà ning ri bàg Kristi. Wàníng tàg sig rag, gbam Awun Shìdun shi sig á dìrná ni.

¹⁵ Kada mpìr zyun áyauná ni aku wa shwìn jirà ku í mpìr agban ki, kó mpìr ajwú, kó mpìr-à ri sa swàm bu-à bibai, kó mpìr-à ri pìm kù kà á jir.

¹⁶ Wà ning ma ri wa shwìn jirà ning í bu Kristi, kada aning fig àzunái bàna, ama aning sa Shìdun ísoko wà barà big ri bar ning rag ning í bu Kristi níng.

¹⁷ Ayúnn-à màg rìghing wà bá wà rag kwonn-à. Bá wà jag ma mpìrká zyun-à ri bàg Shìdun. Wà ba wà jag rìg kwonn-à níng ma mpìrká ri bàg Shìdun, ká

zyun-à ri bàg fig jir Shìdun bàna níng, bigbá má shi áshinn rà?

¹⁸ Jir Shìdun dang sig rag, “Shi sig ma shwìn wà mpìr òsàn má wim zu.

Wà má àdòning, bu-à má sa ma mpìrká zyun-à ngang jir Shìdun, mi ri sa bu-à bibai níng, í kai rà?”

¹⁹ Mpìrká zyun-à Shìdun ma zìm sig nì rag abig wa shwìn, abig bir pìkyinnbá á byar Shìdun àsàin-à mà m sig big, zyun-à ri sa swàm ma bu-à ku dang sig, abig shi sa bu-à òsàn.

5

Aning Myàng Kwonn Ma Mpìrká Bu Shìdun

¹ Mì zyun-à mì í àgbam ma shinnmí, mì ri ba ya àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu. N myàng hing Kristi ma zumí, ku rì wa hing shwìn. Sai-à kwa kàng bi hing, kwá sinn mì n shi mpìr úwài àràg ku.

² Aning myàng kwonn ma yanká bu Shìdun zyun-à shi sig mà byarná ni àràg barà aza àdùnká ri myàng kwonn ma àdùnbá níng. Aning sa swàm ná ma pìkyinn nzyun, kada a mpìr sinn kà ning ma gbam bàna. Shìdun ri zìm aning sa ma azimná. Kada aning zìm íri bài bàna, ama aning sa àtùtwài aning sa swàm.

³ Kada aning tàg gbam á shinn mpìrká zyun-à shi sig á mìr barná ni níng bàna.

Ama aning tìya big gbìb òsàn á bar shuná ni.

⁴ A sai-à Yesu kùr aza àdùnká ma mìr gbìb zu hing, ná dìg bu kàm shinn òsàn nímá zyun-à má kor fig ákor bàna.

⁵ Ning sukáká, aning wib jir àgbamká zyun-à shi sig á pyànn ná ni. Ning bidim pár aning sinn kàng shinn ná ásim, aning sa ya bar dìrná bu-à òsàn. Shìdun ri zìm fig mpìr-à ri gbar dù nann shinn bàna, ama ku ri sa ya mpìrká zyun-à ri wib mpìrká bu-à òsàn.

⁶ Aning gbar dù nann zu shinn á pyànn Shìdun ni bàna, ku àsàin-à shi sig ma gbam níng, ku í àsàin-à má gbar dù nann zu ning á wai á sai-à ku ri zìm.

⁷ Bu-à ma ri wa kyinn ná bidim pár, aning fim ya Shìdun, jir kai bàna ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma ning bidim pár.

⁸ Aning tib pìkyinn ná, aning shi àzír, jir kai bàna azíbná Shaitan ri kyann kyann àràg í wiyir zyun-à ri yàn kyann mpìr-à kwá pànn zwam.

⁹ Aning ngang ku, aning sar gbam wàni á pìkyinn birná ni, jir kai bàna jàuná big, ká ri bàg Yesu ninànn nímá á jànn-à ni ri wa íri shwìn-à ning ri wa níng.

¹⁰ Shìdun í mpìr-à ri sa bu òsàn, ku bar sig ning jirà aning jùn kwonn ma Kristi hár kinn kinn, sai-à na wa hing shwìn títi nímá, ku ma shinnwá kwá zìg zu rìg

shwìn ná, kwá pànn gbam
ning, má ya ning gbam.

¹¹ Kwá ná nì kùr á shinn kó
ni bidim pár hár kinn kinn.
Aku shi àdòning.

Bitrus Bib Kà Big

¹² Mì ri ba ya ning àkìm
wasika zyun-à yi ma Silas ba
sig, ku zyun-à yi ri myàng
ku, ku í wunzàyí zyun-à ri
bàg Yesu. Mì ri gbar gbam
ning dir, mì ri dinya ning rag
wàning í bu òsàn bu Shidun
àjai. Aning sar gbam áni
wàni.

¹³ Uwà zyun-à shi sig mà
Babila, zyun-à Shidun shig
zu sig ma ning níng, ri bib kà
bi ning, kwonn ma wùnmí
Markus tinn.

¹⁴ Aning bib kà ba dìrná
bidim pár, aning kàm pànn
ba dìrná.

Shidun aku ya ning
pìkyinn na tag, ning ká zyun-
à ning í bu Kristi.

Wasika-à BITRUS Ba Sig

Wà Wa Pyàna

Bitrus ba wasika-à níng wà wa pyàna jirà aku twìb mpìrká ri bàg Yesu byur jirà kada abig bàg bu tàg òsàng bàna. Mpìrká ri tàg jir òsàng níng, big ri dinya mpìrká rag, wà mpìr ma sa àyái, bai fig bàna. Mpìrká káhi áyaubá ni dang rag Yesu Kristi má kàng bi fig á dnyaru bàna. Bitrus dinya mpìrká rag bu-à sa Yesu kàng bi fig bàna hár tàma-à níng, jir kai bàna Shìdun zìm fig mpìrká abig wu kwonn ma bu pyìrbá bàna, ama abig fim bu pyìr-à big ri sa (2 Bit 3:9). Bitrus dang rag àyunn-à má màg hing, Yesu Kristi má kàng bi.

1 Mì Siman Bitrus mì í fàu Yesu Kristi, mì í wùn aswamwá tinn. Mì ri ba ya níng, níng mpìrká zyun-à Shìdun sa sig níng bir sig pìkyinn ná á byar Yesu Kristi àràg barà yi bir sig níng. Shìdun ri ya mpìrká bidim pàr pyù jirà abig bir pìkyinn á byarwá ni, ku ri shig fig mpìr bàna.

2 Asàn Shìdun ma pìkyinn na tag abig kà mònn á pìkyinn ná ni, barà níng yì sig Shìdun ma Shinn Luyí Yesu níng.

*Shìdun Bar Mpìrká n Shig
Zu Ká Ku Ri Zim*

3 Gbam Shìdun ya sig yi kó kai bidim pàr, bu-à yi ri zìm á shuyí ni, jirà ayi bàg gbìb Shìdun òsàn, ma ayi yì Kristi zyun-à bar sig yi jirà ayi díg awàiwá ma àsánwá.

4 Shìdun ya sig yi bu ùwài-à ku rì gib sig nu áni rag kwá ya yi níng, jirà aning jùn kwonn ma ku, ma aning zìg zu rìg shinn ná á bu-à bibaiká zyun-à mpìrká kádà á jànn-à ni ri zìm.

5 Jir wàníng aning bir pìkyinn ná ma aning sa bu-à òsàn á gbìb Shìdun, ma aning yì swàb kà jìrwá.

6 Aning pànn shinn ná, aning tib pìkyinn ná, ma aning shì shuná àràg barà Shìdun ri zìm.

7 Aning shì sa ya jàuná bu-à òsàn. Aning zìm mpìrká bidim pàr.

8 Wà na sa hing bu káníng wàni, ná yì Shinn Luyí Yesu Kristi wàni, swàmna má jànn kà fig átai bàna.

9 Ama wà mpìr-à ma sa fig bu òsàn káníng bàna, ku shì sig àràg mpìr àfau, ku mànn jànn rìghing wà Shìdun tu kìfìnn rìghing bu pyìrwá.

10 Jàumí big, aning jì-jau bàna, aning sa swàm-à Shìdun bar sig níng, n shig zu sig níng jir kàhi níng. Wà na sa hing bu káníng, ná kù fig bàna.

11 Wà má àdòníng, bá pù ya níng pyù-à ná kà lu Shìdun, byar-à Shinn Luyí Yesu Kristi, mpìr apínnyí má na kùrwá hár kinn kinn níng.

12 Má shi má kyab pànn kyann ya ning bu káníng, kó barà ning yì byann rìghing, n pànn hing ma pìkyinn ñzyun níng.

13 Mì ri kyab má sànn ñ kyab pànn ya ning bu káníng á pìkyinn ná ni, barà ñ wu fig ma bàna níng.

14 N yì hing má nonn fig bàna, má wu rìg àràng barà Shinn Luyí Yesu Kristi dinya kyàr sig mì.

15 Bu-à sa mì ri ba ya ning wasika-à níng, í jirà sai-à ma wu hing, aning kyab pànn bu káníng.

Yi Myàng Hing Gbam Yesu Ma Zuyí

16 Buká yì ri dinya ning á shinn barà Yesu Kristi má kàng bì níng, yì ri dang fig bu-à mpìrká dinya sig yì bàna, ama yì ri dang bu-à zuyí myàng sig. Yi myàng hing gbam Shinn Luyí Yesu Kristi ma zuyí.

17 Sai-à Shìdun Tayí ri swam yan ku, nài jír wann bì á byarwá ni mà byar Tayí Shìdun ni níng, yì shi sig màhàn, nài jír-à hi dang rag, “Wàníng í wùnmí zyun-à mì ri zìm á pìkyinnmí ni wàni.”

18 Yi ma shinnyí, yì fig hing nài jír-à níng ri wann bì mà wai, sai-à yì shi sig ma ku mà shinnkwinn byar-à zwánnwá vim bìr níng.

19 Barà yì fig sig nài jír wá mà wai níng, yì bìr swàb kà tim pìkyinnyí á jír ká zyun-à mpìrká ri dang kyann jir Shìdun rì dang sig níng. Ná sa bu-à ñsàn wà na bìr hing

pìkyinn ná á jír-à ning fig sig, jir kai bàna jír ká hi shi sig àràng í pitila zyun-à ri yar wann bì á byar zufi-à ni hár byar kyàr. Ayar-à hi má yar á pìkyinn ná ni àràng barà asuswir byar kyàr ri yar gbau níng.

20 Bu-à sànn sig aning yì bàna í wàníng: Walai mpìr-à má fig byann jir Shìdun má dang zu yì yìr jír-à hi ma shinnwá.

21 Buká mpìrká rì dang kyann jir Shìdun rì ba sig níng, big ba fig ma shinnbá bàna. Ama big ba sig àràng barà Awun Shìdun tàg sig big.

2

Malamká Ri Tàg Jir Nsáng

1 Barà mpìrká káhi rì gim ñsáng rag big í yann aswam Shìdun, big rì zu bì sig áyau mpìrká ni níng, í barà mpìrká káhi má zu bì áyauná ni má dang rag big í mpìrká ri tàg jir Shìdun. Bá bòn timer tàg mpìrká jir ñsáng hár bá sa yipyàr á shinn Shinn Luyí àsàin-à zìg zu sig big á bu pyìrbá ni. Bá gbar bì ya shinnbá bu-à má gban big.

2 Mpìrká nìnànn nímá má bàg bu-à bibaiká big ri sa. A buká big ri sa níng ni, mpìrká má swau gbìb Shìdun.

3 Mpìr káníng big ri sa sunu bàì, bá tonn gban ning jirà abig dig bàiná. Shìdun dang rìghing rag kwá wà big

kwonn. Kwonn bá hi nyàan fòr.

⁴ Shìdun rì fim fig yann aswamká buwá mà wai, ká rì sa sig bu pyìr níng bàna. Ku rì sùr gban big, n takà big á pyìr-à ni, n sinn kà big mà byar zufi, byar-à bá shi kir kwonn wà.

⁵ Wàri níng Shìdun fim fig mpìr bibaika á dunyaru bàna. Ku tìr bi sig yor n gban vinn rìg big bidim pàr. Ama ku zìg zu sig Nuhu zyun-à rìi dinya kyann mpìrká rag abig sa bu-à Shìdun ri zìm, ma mpìrká káhi àkunn sùmpyànn.

⁶ Shìdun twìb swànn rìg finn swann Saduma ma Gamurata kàng rìg sùng. Ku sa bai rìg swannká hi ma pyìr jirà aku tìya mpìrká bu-à má sa big mpìrká ká ri bàg fig ku bàna.

⁷ A sai-à níng hi, ku pinn zu rìg Lutu mpìr òsàn-à níng, barà pìkyinn wàníng bai sig wàni á sai-à wàníng myàng mpìrká ri sa bu pyìr.

⁸ Lutu shi sig á finn swann-à mpìr bibai káníng shi sig áni. Su ma su ku rì myàng írì bu-à bibaika big ri sa. Ku fig jír-à bibaika ri zu á nubá ni. Barà ku í mpìr òsàn níng, bu-à mpìr bibaika ri sa níng ri wa ku wàni.

⁹ Shìdun yì síg nì barà kwá pinn zu mpìr òsànká buwá áyau shwìn, ma barà kwá sinn kà mpìr bibaika á shwìn hár àyúnn-à Shìdun má wà kwonn bá,

¹⁰ àràg mpìrká zyun-à ri sa bu-à bibaika pìkyinn bá ri

zìm, mi ri gban sung ma Shìdun níng bàna má.

Big ri myàng fig mpìr ma jinn á shinn bàna, big ri shàr fig zinn buká shi sig ma gban mà wai níng bàna, mi ri swau káníng shí.

¹¹ Aning myàng yann aswam Shìdunká zyun-à shi sig ma gban, gbambá kab sig bu malamká ká ri gim òsàng níng, ama big ri swau fig buká shi sig ma gban mà wai níng shí á pyànn Shinn Luyí ni bàna.

¹² Malam agim òsàng káníng shi sig àràg í wi awúnn. Big ri kyab fig bu òsàn á pìkyinn bá ni bàna, big ri sa bu-à big ri zìm. Kó barà big yì fig bu zyun bàna níng, big ri swau mpìrká shí. Shìdun má gban big àràg barà big ri gban wi awúnn níng.

¹³ Big sa mpìrká wa hing shwìn wàni. I bu-à sa Shìdun má sa pyann kàng big, má sinn kà big á shwìn tinn. Kó wà má àyúnn má, big ri sa bu-à bibaika big ri wim á pìkyinn bá ni kim kim. Big ri tonn gban ning, mi ri ji buju ma ning kó sai-à big ri sa bu-à bibai. Big ri fig àjwár ma bu pyìr-à big ri sa.

¹⁴ Bu-à big ri zìm abig myàng bàna, sái uwà àyái, jìr kai bàna zubá í zu àyái. Abann bu pyìrbá ká big ri sa níng màg fig big bàna. Big ri sinn kà mpìrká zyun-à yì byann fig jir Shìdun bàna níng, á gbìb bu-à bibai. Big í mpìr sunu. Shìdun má sinn

kà big á shwìn.

¹⁵ Big fim rìghing gbìb vu-vonn, mì nang jànn rig-à, mì ri bàg gbìb-à Balamu wùn Basura zyun-à rì zìm sig bàì-à big rag bá ya ku wà kwa dang sa bai hing jir Shìdun níng.

¹⁶ Aswannswánnwá dang jír ma ku àràg í mpìr jíkwin, hár sa ku fim rig bu pyìr-à ku nìm ri zìm aku sa níng.

¹⁷ Malam agim òsáng káníng shi sig àràg í abinn zàpìr zyun-à wim sig. Big shi sig àràg í shyù-à pìr sig wà wàu gbar yam sig. Shìdun dang rag kwá sinn kà big áyau zufi-à wà kab gbar.

¹⁸ Malam agim òsáng káníng ri gbar dù shinnbá, mì ri dang jírka zyun-à bàna ma yìr. Big ri tonn gban mpìrka zyun-à kà sig àpyú á gbìb Shìdun ni ma bu-à bibaika òr mpìrka ri wìm.

¹⁹ Big ri dinya mpìrka rag, bá finn zu káníng a káníng shi shu shinn òrbá, ama big ma shinnbá big í fàu bu-à bibai. Bu-à bibai-à mpìr ma ri sa kyann, ku kàng rìghing fàu bu bibai-à níng hi.

²⁰ Wà mpìr ma zu rìghing áyau bu bibai sa dò jirà ku yì sig Shinn Luyí zyun-à í Mpìr Apínnyí Yesu Kristi níng, ama wà kwa kà ma sa jakàng hing bu bibai, wà bu bibai ma pànn kà hing ku kwá bai kab wà sai-à ku rì shi sig.

²¹ Nìm má sànn káb nì, aku nìm yì jir Shìdun bàna, ma

wà kwá yì, ama á pyànn títi nímá ku í ngàng rìg-à jir Shìdun.

²² Big shi sig àràg barà tinn jír-à níng dang sig rag, “Bái ma wàu hing bu, ku ri jì kàng. Wà ba wau hing zyù òr, kwá bing kà kàng òr wá áyau azwàr.”

3

Shinn Luyí Gib Sig Nu Rag Kwá Kàng Bi

¹ Jàumí big, wàníng í wasika wà wa pyànn zyun-à mì ri ba ya ning. A wasika káníng ni, ò ba sig jirà ní dang gbar pìkyinn ná, ní kyab pànn ya ning bu káníng jirà aning kyab íri bu-à òsànn.

² Mì ri zìm aning kyab pànn jírka zyun-à mpìrka rìi dang kyann jir Shìdun níng dang sig, ma aning wib jir Shinn Luyí Yesu Mpìr Apínnyí, zyun-à yann aswamká dinya sig ning níng.

³ Bu-à mì ri zìm ní dinya ning tàma-à níng bàna, àyúnn-à dunyaru ma nyànn vinn mpìr bibaika káhi má zu bi, shubá í shu abann àjwár bu dunyaru. Bá mànn jwann ning, ning zyun-à ning shi sig á gbìb Shìdun.

⁴ Bá bib rag, “Yesu zyun-à gib sig nu rag, kwá kàng bi níng, tàma-à níng kwá áni rà? Yàkúká buyí wu rìghing á ninonn, ama hár tàma-à níng, í barà ku kàng bi fig bàna. I barà kó kai bìdìm pàr ri yag àràg barà big ri mànn sig dunyaru.”

⁵ Mpir káníng yì rìghing rag, wàrì níng, í Shìdun mà̀m síg nì jànn-à níng ma nu jír-à ku dang sig. Ku mà̀m sig jànn-à á jinn ni áyau zàpìr, jànn á jinn ni shì kà sig á zàpìrká ni. Ama mpir káníng sa shì rag big yì fig bàna.

⁶ Bu-à ku rì gban sig mpìrká wàrì níng ma kàhi í zàpìr, í yor-à ku rì tir bi sig níng.

⁷ Ma jír wá níng hi, ku sìnn sig waisháú ma jànn-à á jinn ni jirà aku du swànn ma pyìr. Ku sìnn gban sig sái àyúnn-à kwá wà kwonnwá. Ayúnn-à níng hi, mpìrká zyun-à ngàng sig jir Shìdun níng, má kà lu pyìr.

⁸ Jàumí big, á byar Shìdun, àyúnn nzyun shì sig àràg jì dubu zyun. Jì dubu zyun á pyànnwá ni shì sig àràg í àyúnn nzyun. Kada aning mà̀m jànn bu-à níng bàna.

⁹ Shinn Luyí ri wu tag fig òr ma nu-à ku gib sig, àràg barà mpìrká kàhi rì kyab níng bàna. Ku ri bàg níng àdàn, jir kai bàna ku zìm fig mpìrká abig wu kwonn ma bu pyìrbá bàna, ama abig fim bu pyìr-à big ri sa.

¹⁰ Barà ajwú ri kà á luyí ni, yì ri yì fig bàna níng, í barà àyúnn-à Shinn Luyí má bi áni níng, má shì áni tinn. Ayúnn-à níng hi, waisháú má bab jànn rìg ma nài yán ngbam nímá. Buká shì sig mà waisháú-à ni bidim pár má swànn gban rìg. Jànn-à á jinn ni ma buká shì sig áni

bidim pár má bab jànn rìg tinn.

¹¹ Barà bu káníng bidim pár má bab jànn rìg níng, sà̀n sig aning shì írì swai shu-à wà áni rà? Aning shì shu kyìkyà̀r á pyànn Shìdun.

¹² Barà níng ri shì kir àyúnn bu Shìdun níng, aning bir pikyinn ná áni jirà àyúnn-à níng hi aku bi kìnì. Ayúnn-à níng hi, waisháú má pànn rìg pyìr, àyúnn big asuswirká bidim pár má zir kífinn rìg.

¹³ Buyí, bu-à yì ri shì kir bàna, yì ri shì kir àyúnn-à waisháú àpyú ma jànn àpyú má zu bi, byar-à mpir ò̀sànká má shì àràg barà Shìdun gib sig nu níng.

¹⁴ Jàumí big, aning myàng barà níng ri shì kir àyúnn-à níng hi níng, aning kar sa barà ná shì shu ò̀sàn ma shu kyìkyà̀r á pyànn Shìdun jirà aning jùn kwonn ma ku.

¹⁵ Aning myàng bu-à sa Shinn Luyí bi fonn fig bàna níng, ku ri zìm aku zìg zu níng á bu pyìrná ni mpyim, àràg barà Shìdun ya sig jàuyí Bulus yar aku ba ya níng níng.

¹⁶ Wàníng í bu-à Bulus ri ba kyann kó ákaun wà ku ma ri zìm aku ba á shinn bu-à sa Shinn Luyí bi fonn fig bàna. Yìr buká ku ri ba níng, wà dàkí tù hing wàni. Mpìrká zyun-à yì fig bu zyun bàna níng, ri vim bir bu-à ku ba sig níng, á gbìb zyun-à shì sig bàna, àràg barà big ri sa kyann á buká ká big ba sig á jir Shìdun ni. Wàníng big ri

gbar bi yá shinnbá ki.

¹⁷ Ama ning jàumí big, barà ning yì rìghing rag, mpìr bibai káníng rì zìm abig tonn gban ning níng, aning sar gbam wàni, jirà kada abig gbar ta kà ning á gbìb ajann, jirà kada aning fim gbìbná zyun-à ning shi sig áni níng bàna.

¹⁸ Aning yì swàb kà Shinn Luyí Yesu Kristi Mpìr Apínnyí níng, ma àsànwá. Mpìrká abig swam yan ku tàma-à níng hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Zyun

Wasika-à Yohanna ba sig wà wa zyun níng, ri dinya mpìrká bir sig pìkyinn á byar Yesu Kristi ni, abig kwonn shinn ma Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi. Ku rag, kada abig bàg bu tàg òsáng bàna. Ayau wasika-à níng ni, Yohanna dang jír nìnànn nímá á shinn azim. Shìdun zìm mpìrká wàni n swam bi wùnwá a wàníng wu á dò shinn bu pyìrká buyí ni. Jir wàníng ayí zìm Shìdun, ma ayí zìm mpìrká tinn. Ku ba sig rag, “Mpìr-à ma dang rag ku ri zìm Shìdun, ama wà kwa zìm fig jàuwá bàna, ku ri gim òsáng” (1 Yoh 4:20). Yohanna ba sig wasika-à níng jirà ayi yì rag, yi shi sig ma yonki wà má shi kinn kinn (1 Yoh 5:13).

Jír-à Ri Ya Yonki

¹ Mì ri ba ya ning jír-à níng á shinn mpìr zyun, big ri bar ku jir Shìdun. Mpìr-à níng shi sig ma yonki sai-à big màmm fig ma jànn-à bàna. Yi myàng hing ku ma zuyí. Yi fig hing ku ri dang jír. Yi tib hing ku ma vùyí. Ku í àsàin-à ri ya yi yonki.

² Asàin-à ri ya yonki kinn kinn-à níng, zìnnwá í Yesu Kristi. Ku ma tawá í bu òzyun. I wà ku bi á jànn-à ni, n tiya yi shinnwá. Yi

myàng hing ku. Jír-à yi ri dinya ning níng í jír á shinnwá ni.

³ To, bu-à yi myàng sig ma zuyí, n fig sig ma sungyí níng, í bu-à yi ri dinya ning tinn, jirà ayi ma ning shi í bu òzyun ma tayí Shìdun, ma wùnwá Yesu Kristi.

⁴ Yi ri ba ya ning wàníng jirà ayi ma ning fig àjwár úwài-à níng á bìr-à ni.

Ayi Shi Ayau Ayar

⁵ Wàníng í jír-à yi fig sig á byar Yesu Kristi ni, yi ri dinya ning. Jír-à hi í wàníng: Shìdun kyinnwá kyìkyàr hawu, fi bàna áni, kó tìti nímá.

⁶ Wà ya dang rag yi ri bàg Shìdun, ama wà ya shi sig á zufi-à ni, yi ri gim òsáng, yi ri bàg fig gbìb àjai bàna.

⁷ Wà ya bàg hing ma shi hing á byar kyìkyàr hawu-à níng, àràg barà Shìdun shi sig áni níng, yi shi kwonn rìghing í bu òzyun, àsà wùnwá Yesu ri tu kyàr ya yi bu pyìrká buyí.

⁸ Wà ya dang rag yi í mpìr bu pyìr bàna, yi ri tonn gban shinnyí, yi bàna ma gwangga á pìkyinnyí ni.

⁹ Ama ya dinya hing Shìdun bu pyìryí big, kwá yafa ya yi, kwá tu kyàr rìg yi bu pyìrká yi sa sig, jir kai bàna ku ri sa swàm ma buká ku dang sig.

¹⁰ Wà ya dang rag yi sa fig bu pyìr bàna, yi ri bar Shìdun agim òsáng, jìrwá bàna á pìkyinnyí ni.

2

Kristi Ri Kà Nuyí

1 Yanká bigmí big, mì ri ba ya ning bu-à níng, jirà aning sa bu-à bibai bàna. Ama mpìr-à ma sa hing bu-à bibai, yi shi sig ma mpìr-à má kà nuyí á pyànn Shìdun, mpìr-à níng í Yesu Kristi. Ku í mpìr gwangga.

2 A jir shinnwá ni Shìdun ri yafa ya yi bu pyìryí. Ama íri bu pyìryí bàna, ku ri zìm aku yafa bu pyìr mpìrká á jànn-à ni bidim pàr.

3 Ya wib hing bu-à Shìdun ri dang, yi yì hing yi í mpìr Shìdun.

4 Mpìr-à ma dang rag ku yì hing Shìdun, ama kwa wib fig jír wàníng bàna, ku ri gim òsáng, ku yì fig gwangga Shìdun bàna.

5 Mpìr-à ma ri wib jir Shìdun, kwá zìm Shìdun í kyinn òzyun. Wàníng í barà yá yì rag, yi shi sig ma Shìdun.

6 Mpìr-à ma dang rag ku shi sig ma Shìdun, aku shi mpìr òsàn àràng Yesu.

Mpìrká Bu Kristi Abig Zim Bar Dirbá

7 Ayormí big, jír-à mì ri dinya ning, aning wib níng, í jír àpyú zyun bàna. I jír-à big rì dinya sig ning daka á ninonn, í jir Shìdun-à ning rì fig sig níng.

8 Ning yì rag hing Yesu Kristi tàma-à níng, í bu-à sa jìrwá shi shirag í jír àpyú á byarná ni. Yesu Kristi zìm sig mpìr mpyim. I wà tàma-à níng, ning ri zìm mpìr

tinn. Shi àràng zufi ri wam zu, í wà àyar zyun-à í àjai ri yar.

9 Mpìr-à ma dang rag, ku shi sig áyau àyar, ama ku ma ri zib jàuwá zyun, hár tàma-à níng ku shi sig áyau zufi.

10 Mpìr-à ma ri zìm jàuwá, ku shi sig áyau àyar bu Kristi ni. Bu-à má du kà ku áyau bu pyìr bàna.

11 Mpìr-à ma ri zib jàuwá zyun, ku shi sig áyau zufi, ku ri kyann á zufi-à ni. Ku yì fig byar-à ku ri yag bàna, jir kai bàna zufi bir dim rìghing zuwá kùnn.

12 Mì ri ba ya ning, yanká bigmí big, jir kai bàna big yafa ya rìghing ning bu pyìrná á jir shinn Yesu ni.

13 Mì ri ba ya ning, ning shun àgbamká, jir kai bàna ning yì hing ku, ku zyun-à shi jag sig sai-à big màmm sig jànn-à. Mì ri ba ya ning, ning yann sukàkà, jir kai bàna ning gbam kan rìghing Shaitan mpìr azìbná.

14 Mì ri ba ya ning, yanká bigmí big, jir kai bàna ning yì rìghing Tayí Shìdun. Mì ri ba ya ning, ning shun àgbamká, jir kai bàna ning yì hing ku, ku í zyun-à shi jag sig sai-à big màmm fig ma jànn-à bàna. Mì ri ba ya ning, ning yann sukàkà, jir kai bàna ning shi sig ma gbam, jir Shìdun shi sig á pìkyinn ná ni, ning gbam kan rìghing Shaitan mpìr azìbná.

15 Aning sinn pìkyinn ná á bu dunyaru bàna. Mpìr-à ri zìm bu dunyaru, kwá zìm fig

Tayí Shìdun á pìkyinnwá ni bàna, kó títi nímá.

¹⁶ Bu dunyaru káníng í bu-à bibai bidim pár, àràg mpìr-à ma sìnn sig jir àyái á pìkyinnwá ni, àràg mpìr-à ma ri dab zu bu-à kwa myàng ku ri zìm aku dig, àràg mpìr-à ma ri gbar dù nann shinn. Bu káníng í bu Shìdun bàna, í bu dunyaru.

¹⁷ Anìng myàng. Dunyaru-à níng má vinn rìg, kwonn ma bu bibaiká shi sig áni tinn. Ama mpìr-à ma ri sa bu-à Shìdun ri zìm, kwá shi hár kinn kinn.

Mpìrká Zyun-à ri Zib Yesu Kristi

¹⁸ Yanká bigmí big, dunyaru-à níng ri vinn rá vinn. Ning fig hing mpìr azíb Yesu Kristi má bi. Tàma-à níng, ning myàng rag hing barà mpìr azíbká bu Yesu Kristi big nìnànn nímá shi sig á dunyaru. Jir wàníng yì yì rìghing dunyaru ri vinn rá vinn.

¹⁹ Mpìr azíbká bi sig níng, big í mpìrká buyí big bàna, í bu-à sa big zu rìghing áyauyí ni. Wà big nìm ma í mpìrká buyí big, big nìm má zu fig áyauyí ni bàna. Ama big zu rìghing áyauyí ni. I bu-à sa mpìrká má yì rag big shi fig mpìrká buyí bàna.

²⁰ Ama bigná, ning shi fig àràg mpìr káníng bàna. Kristi wìr kà ya sig ning Awun Kyìkyàrwá. I bu-à sa ning yì rìghing jir àjai.

²¹ Mì ri ba ya ning í jirà ning yì hing jir àjai. Ná wái í jirà ning yì fig bàna. Ning

yì hing jir àbyann má mà fig òsàng bàna.

²² Agim òsàngká í ni big rà? I mpìrká ri dang rag Yesu í Shìdun swam bi fig ku ni bàna níng. Mpìr káníng ri ngàng Tayí Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi, big í mpìr azíb Kristi.

²³ Mpìr-à ma ngàng wùn Shìdun, ku zìm fig Ta wàníng bàna tinn. Mpìr-à ma zìm hing Yesu, ku zìm sig Ta wàníng tinn. Bá gàb finn sar fig Ta ma Wùn bàna.

²⁴ Bu-à ning fig jag sig níng, anìng pànn gbam á pìkyinn ná ni. Na sa hing àdòníng, í barà ná shi ma Wùn Shìdun ma Tawá áni.

²⁵ Nu-à Yesu gib sig ma yì í wàníng, ku dang rag kwá ya yì yonki kinn kinn.

²⁶ Mì ri ba ya ning wàníng á shinn mpìrká ri zib Kristi. Big ri zìm abig tonn gban ning.

²⁷ Ama bigná, Yesu Kristi sìnn kà ya rìghing ning Awun Shìdun á pìkyinn ná ni. Barà Awun Shìdun shi sig á pìkyinn ná ni níng, ná yàn fig rag mpìr aku tàg ning bàna. Bu-à sa níng, Awun Shìdun ri tàg ning kó kai bidim pár. Bu-à kwa tàg ning bidim pár, í àjai. Anìng shi bir kyann pìkyinn ná á òr Kristi ni àràg barà Awun Shìdun tàg sig ning níng.

²⁸ To. Yanká bigmí big, anìng shi kyann ma Kristi, jirà kwa bi hing, yá shà ku ma àjwár, yá sa fig zunái má shàr fig ku bàna.

²⁹ Ning yì hing, Yesu Kristi í mpìr asa bu-à òsàn. Ning yì hing mpìr-à ma ri sa bu-à òsàn, ku í mpìr Shìdun.

3

Yi í Yanká Bu Shìdun

¹ Aning myàng barà Tayí Shìdun ri zìm yi wàni. Ku ri zìm yi, hár ku ri bar yi rag yi í yanká buwá. Wàníng í àjai, í barà yi shi sig áni. Mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna níng, big yì fig yi bàna. Bu-à sa níng, big yì fig Shìdun bàna.

² Ning mpìr azímmí big, yi kàng rìg rag hing yann Shìdun tàma-à níng. Yi yì fig ma bu-à yá kàng á pyànn bàna. Ama yi yì hing, àyunn-à Yesu Kristi ma kàng bì hing, yá shi àràg ku, jir kai bàna yá myàng barà ku shi sig áni.

³ Mpìr-à ma ri kyab àdòníng á pìkyinnwá ni, kwá shi shu kyìkyàr àràg barà Yesu shi sig mpìr kyìkyàr níng.

⁴ Mpìr-à ma ri sa kyann bu-à bibai, buwá ku ri wib fig doka Shìdun bàna. Bu-à bibai shí nì wà mpìr ma ri wib fig doka Shìdun bàna.

⁵ Ning yì hing bu-à sa Yesu Kristi bì sig á dunyaru níng, í jirà aku zig zu bu-à bibaiká yi ri sa. Ning yì hing buwá ku taba sa fig bu-à bibai bàna.

⁶ Mpìr-à ma shi sig ma Yesu, kwá sa swàb kà fig bu pyìr mà pyànn àràg wàri bàna. Ama mpìr-à ma ri sa

swàb kà bu pyìr mà pyànn, ku yì fig wàníng bàna. Ku myàng fig wàníng bàna.

⁷ Kada aning zìm abig tonn gban ning bàna, ning yanká bigmí big. Mpìr-à ma ri sa bu-à òsàn, ku shi sig nì ma pìkyinn-à kyìkyàr, àràg barà Yesu Kristi shi sig ma kyinn-à kyìkyàr níng.

⁸ Mpìr-à ma ri sa bu-à bibai, ku í mpìr Shaitan, jir kai bàna Shaitan í mpìr-à asa bu-à bibai á sai-à big màmm fig ma jànn-à bàna. Bu-à zìg bi sig Wùn Shìdun á byar á myann níng, í jirà aku gban rìg swàm bu bibaiká Shaitan ri sa.

⁹ Mpìr-à ma í mpìr Shìdun, kwá sa swàb kà fig bu-à bibai bàna, jir kai bàna ku ri shi àràg barà Shìdun ri shi. Kwá sa fig bu pyìr bàna, jir kai bàna ku í wùn Shìdun.

¹⁰ Mpìr-à ma sa fig bu-à òsàn bàna, kó wà kwa zìm fig jàuwá zyun bàna, ku í mpìr Shìdun bàna. Wàníng í barà yá gàb fim mpìr Shìdun ma mpìr Shaitan áni.

Ayi Zìm Bar Dìryí

¹¹ Ayi zìm bar dìryí. Wàníng í jír-à yi rì fig sig wà jijag.

¹² Kada ayi shi àràg Kayinu bàna, ku í mpìr Shaitan. Ku gban rìg wunzàwá. Ku gban sig wàníng í jirà pìkyinn wàníng kyìkyàr. Buwá pìkyinnwá bai.

¹³ To, ning wunzámí big, ning myàng hing kó? Wà mpìrká á byar á myann ma

ri zib ning, í bu mamaki bàna.

¹⁴ Yi yì hing yi wam zu rìhing byar ki, yi dìg rag hing yonki, jir kai bàna yi ri zìm jàuyí big. Mpìr-à ma zìm fig jàuwá bàna, ku ri shi shu ki wu.

¹⁵ Mpìr-à ma ri zib jàuwá zyun, ku í agban ki. Ning yì hing mpìr agban ki má dìg fig yonki kinn kinn bàna.

¹⁶ Yesu wu sig dò jir shinnyí. Wàníng í barà yi yì sig mpìr ri zìm jàuwá áni. Yi má ayi zìm jàuyí big àdòníng. Kada ayi ngàng jirà yá wu ki á shinnbá ni bàna.

¹⁷ Mpìr-à ma shi sig ma bàì, kwa myàng mpìr ashi zyun ma ri zìm bàì, wà kwa ya fig wàníng bàna, í wà yá yì rag ku ri zìm fig Shìdun bàna.

¹⁸ Ning yanká bigmí big, kada ayi dang ma nu átai rag yi ri zìm mpìr, bàna. Ayi sa bu-à má tàg rag yi ri zìm mpìr.

Ayi Kyab Kyinn Pyàna á Pyànn Shìdun Ni Bàna

¹⁹ Wà ya ri zìm mpìr, í wà yi yì hing yi í mpìr gwangga. I wà yá kyab fig kyinn pyàna bàna á pyànn Shìdun.

²⁰ Wà pìkyinnyí ma dinya yi rag yi ri sa bu-à bibai, Shìdun kab síg pìkyinnyí ni. Ku yì hing kó kai bidìm pàr.

²¹ Ayormí big, wà pìkyinnyí ma dinya fig yi rag yi ri sa bu-à bibai bàna, yá kyab fig kyinn pyàna á pyànn Shìdun ni bàna.

²² I wà yá dìg bu-à yi ri vig ku, jir kai bàna yi ri wib jìrwá, yi ri sa bu-à ku ri zìm.

²³ Ku ri zìm ayi bir pìkyinn á zìnn wùnwá Yesu Kristi, ma ayi zìm bar dìryí. Wàníng í bu-à ku ri zìm ayi sa.

²⁴ Mpìr-à ma ri wib jir Shìdun, ku í mpìr Shìdun àjai. Shìdun ri shi ma ku. Awunwá ku sìn sig á pìkyinnyí ni níng, í bu-à ri tàg yi ku shi sig ma yi í zyun.

4

Aning Màng Màng Fig Mpìrká, Aning Myàng Wà Bā Shi Sig Ma Awun Shìdun

¹ Ayormí big, kada aning bàg jir mpìrká ri dang átai rag big shi sig ma Awun Shìdun níng bàna. Aning mào mào fig big aning myàng káhi kó big ri bàg jir Shìdun àjai, jir kai bàna mpìrká nìnànn nímá ri gim òsàng rag big í yann aswam Shìdun, kó áni bidìm pàr.

² Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu Kristi dù bi síg mà lu Shìdun, n bi á byar á myann àràg mpìr, mpìr-à níng hi shi sig ma Awun Shìdun. Wàníng í barà yá yì kó mpìr-à níng hi shi sig ma Awun Shìdun.

³ Mpìr-à ma ngàng hing jír á shinn Yesu, ku bàna ma Awun Shìdun. Awun-à ku shi sig ma káhi í awun mpìr zyun-à ri zib Kristi. Ning fig hing big dang rag mpìr azíb Kristi má bi. Tàma-à ning ku shi sig rag á jànn-à ni.

4 Yanká bumí big, ning í mpìrká bu Shìdun, ning gbam kan rìghing mpìrká ri gim òsáng rag big í yann aswam Shìdun, jir kai bàna Awun-à wà shi sig á pìkyinn ná ni níng kab wà á dunyaru ma gbam.

5 Mpìrká ri gim òsáng rag big í yann aswam Shìdun níng, big í mpìr Shìdun bàna. Big í mpìrká á dunyaru. Big ri dang jír àràg mpìrká á dunyaru. I bu-à sa, mpìrká à dunyaru ri gang sung á byarbá ni.

6 Ama buyí, yi shí nì mpìr Shìdun. Mpìrká ma ri wib Shìdun, big ri fig jírýí. Ama mpìrká ma ri wib fig Shìdun bàna, big ri fig fig jírýí bàna. Wàníng í barà yi ri gàb fim jír àjai ma jir òsáng.

Shìdun í Mpìr Azìm

7 Ning yanká bigmí big, ayi zìm bar òrýí. Ning yì hing í Shìdun sa síg nì wà mpìr ri zìm jáuwá big. Mpìr-à ma ri zìm jáuwá, wàníng tìya sig yi ku í mpìr Shìdun, ku yì hing Shìdun.

8 Mpìr-à ma ri zìm fig jáuwá bàna, ku yì fig Shìdun bàna sám, jir kai bàna Shìdun í mpìr azìm.

9 Shìdun swam bi sig wùnwá òzyun á jànn-à ni, jir à ayi òg yonki kinn kinn á ò shinnwá ni. Wàníng í barà Shìdun tìya sig yi barà ku ri zìm yi wàni.

10 I yi, yi zìm fig Shìdun í nì bàna. Ama, í Shìdun zìm síg yi nì, n swam bi sig wùnwá

òzyun, á wàníng wu á shinn bu pyìrká buyí ni.

11 Ning yanká bigmí big, barà Shìdun zìm sig yi àdòníng, yi má ayi zìm bar òrýí.

12 Walako mpìr-à myàng sig Shìdun á zu. Ama, wà ya ri zìm bar òrýí, yi yì hing Shìdun shi sig á pìkyinnyí ni, kwá du kà yi ayi zìm bar òrýí.

13 Shìdun sìnn kà sig yi Awun Kyìkyàrwá á pìkyinnyí ni. Wàníng í bu-à sa yi yì hing rag ku shi sig ma yi, yi shi sig ma ku.

14 Yi myàng hing wùn Shìdun wà zyun-à ku swam bi sig á jànn-à ni, jir à wàníng zìg zu mpìr á bu pyìr. Wàníng í bu-à yi ri dinya mpìrká.

15 Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu í wùn Shìdun, mpìr-à níng hi shi sig ma Shìdun, Shìdun shi sig á pìkyinnwá ni.

16 To. Buyí yi yì hing barà Shìdun ri zìm yi. Yi sìnn sig á pìkyinnyí ni rag Shìdun ri zìm yi.

Pìkyinn Shìdun í kyinn azìm. Mpìr-à ma ri zìm jáuwá àràg barà Shìdun ri zìm ku, ku ri shi kyann ma Shìdun, Shìdun bó shi sig á pìkyinnwá ni.

17 Shìdun ri sa yi ayi zìm mpìr, wàníng í bu-à sa yá shàr fig zinn á àyúnn-à kwá wà kwonn á dunyaru bàna. Bu-à sa níng, yi ri zìm mpìr àràg barà Yesu Kristi ri zìm níng.

18 Mpìr-à ma shi sig ma azìm á pikyinnwá ni, kwá shàr fig zinn bàna. Wà ya ri zìm Shìdun wàni, yá shàr fig zinnwá bàna. Wà ya ri shàr zinnwá í jirà yi ri kyab rag kwá du kà yi á shwìn.

19 Shìdun zìm jag sig yi í nì, í wà yi ri zìm ku tàma-à níng.

20 Mpìr-à ma dang rag ku ri zìm Shìdun, ama wà ku ma ri zib jàuwá zyun, ku ri gim òsáng. Sás hinn mpìr má zìm Shìdun zyun-à ku ri myàng fig wàníng bàna, ma ngàng jàuwá zyun-à ku ri myàng rà?

21 Mpìr-à ma ri zìm Shìdun, aku zìm jàuwá tinn. Wàníng í bu-à Shìdun dinya sig yi.

Yá Gbam Kan Bu Bibaika á Byar á Myann Níng

5

1 Mpìr-à ma bir hing pikyinn rag Yesu Almasihu í wà zyun-à Shìdun swam bi sig, mpìr-à níng hi í mpìr Shìdun. Mpìr-à ma ri zìm Tayí Shìdun, kwá zìm yanká bu Shìdun tinn.

2 Wà ya zìm hing Shìdun, ma bàg hing jír wá, yi yì hing yi ri zìm yanká buwá big tinn.

3 Mpìr-à ma ri zìm Shìdun, kwa wib jír wàníng. Jír wá bàna ma shwìn kó títi níma, wà yá wib ku.

4 Mpìrká zyun-à ma í yanká bu Shìdun bidim pár, big ri gbam kan bu bibaika á byar á myann. Wà ya bir hing pikyinn á byar Yesu ni,

í wà yá gbam kan bu bibaika á byar á myann.

5 Mpìr-à má gbam kan bu bibaika á byar á myann í ni rà? Sáí dáí mpìr-à ma dang rag, “Yesu í wùn Shìdun.”

Bu Saraká Dinya Sig Yi Jír á Shinn Yesu

6 Yesu Kristi í zyun-à bi kwonn sig ma zàpìr ma àsà. Zàpìr-à hi í zàpìr dir wau batisma. Asàwá í kiwá. Iri dir batisma wau bàna, ku bì wu ki. Awun Shìdun dinya yi àdòníng, jir kai bàna Awun Shìdun ri dinya yi àjai.

7 Bu sara dinya sig yi jír á shinn Yesu.

8 I Awun Shìdun, ma zàpìr-à ma àsàwá. Bu sara káníng í jír nzyun.

9 Mpìr ma dinya yi jír, yi ri zìm rag í àjai. Ayi zìm kab jir Shìdun, zyun-à dinya sig yi jír á shinn wùnwá ni níng.

10 Mpìr-à ma sìnn hing pikyinn á byar wùn Shìdun ni, kwá yì á kyinnwá ni rag buká Shìdun dang sig níng í àjai. Mpìr-à ma bir fig pikyinn á buká Shìdun dang sig níng bàna, shi àràg ku ri bar Shìdun mpìr agim òsáng, jir kai bàna ku zìm fig jír bu-à Shìdun dang sig á shinn wùnwá ni bàna.

11 Wàníng í bu-à Shìdun dang sig, Shìdun rag ku ya sig yi yonki wà má vinn fig bàna jir shinn Wùnwá.

12 Mpìr-à ma shi sig ma Wùn Shìdun á pikyinnwá ni, ku shi sig ma yonki-à níng. Ama mpìr-à ma bàna ma

Wùn Shìdun, ku bàna ma yonki.

Yonki-à Má Shi Kinn Kinn

¹³ Mì ri ba ya ning, ning mpìrká sinn sig pikyinn á byar Wùn Shìdun, jirà aning yì rag, ning shi sig ma yonki wà má shi kinn kinn.

¹⁴ Yi yì hing yá shàr fig zinn wà vig Shìdun bàna, jir kai bàna wà ya vig ku bu-à ku ri zìm aku ya yi, ku ri fig jíryí, ku ri ya yi.

¹⁵ Yi yì hing ku ri fig jíryí sai-à yi ma ri vig ku. To, barà yi yì hing í àjai ku ri fig jíryí níng, yi yì hing bu-à ya vig ku, ku ri ya yi.

¹⁶ Mpìr-à ma myàng jàuwá ma ri sa bu-à bibai zyun-à má du kà fig wàníng á ki bàna, aku vig ya wàníng Shìdun, Shìdun má ya wàníng yonki. Ama, bu pyìr zyun shi sig áni, mpìr ma sa hing, má du kà ku á ki. Wa myàng jàuwú zyun ma ri sa íri bu pyìr àdòníng, n dang fig rag á vig ya ku Shìdun bàna.

¹⁷ Bu-à bibai wà áni bidim pár í bu pyìr. Ama bu bibai káhi shi sig áni, má du kà fig mpìr á ki bàna.

¹⁸ Yi yì hing mpìrká zyun-à ma í yann Shìdun big ri sa kyann fig bu-à bibai bàna, jir kai bàna Yesu Wùn Shìdun ri kang big. I bu-à sa Shaitan mpìr azíbbá má dìg fig pyù barà kwá sinn kà big abig sa bu bibai bàna.

¹⁹ Shaitan pànn kà sig mpìrká á byar á myann á vùwá ni. Ama bigyí yi yì hing yi í yann Shìdun.

²⁰ Yi yì hing Yesu Wùn Shìdun bi sig, n tàg yar rìghing yi. Ku sa sig àdòníng jirà ayi yì rag Shìdun í mpìr gwangga. Yi shi sig ma Shìdun, ku í mpìr gwangga. Yi shi sig ma wùnwá Yesu Kristi tinn, ku í Shìdun àjai, zyun-à ri ya yonki-à má vinn fig á vinn bàna.

²¹ Yanká bumí big, aning wib bu zyun bàna, sái Shìdun awinwá ni.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Pyàna

Akim wasika-à wà wa pyàna níng, Yohanna ri dang jír á shinn barà mpìrká abig zìm bar òrìbá. Kada abig zìm bu tàg òsàng bàna.

1 Mì Yohanna shun àgbam-à níng, mì ri ba ya níng, níng mpìrká ri shi kwonn í byar òzyun á zìnn Yesu. Mì ri zìm níng wàni. Iri mì mì ri zìm fig níng ni awínmí ni bàna. Mpìrká yì sig jir àjai bidim pàr ri zìm níng,

2 jir kai bàna jir àjai-à níng shi sig á kyinnyí ni, má shi kinn á kyinnyí ni.

3 Tayí Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi bá wìr kà ya yi àsàn, bá myàng ashiyí, bá ya yi pìkyinn na tag, jir kai bàna yi ri bir pìkyinnyí á jir àjai, yi ri zìm jàuyí big.

Aning Bàg Bu-à Yesu Tàg Sig Níng

4 Mì ri fig àjwár, jir kai bàna níng nìnnàn nímá níng ri bàg jir àjai barà Tayí Shìdun dinya sig yi.

5 Tàma-à níng mì ri vig níng ayi zìm bar òrìyí, í jir zyun-à yi ri shi bab sig ma kàhi sai-à á ninonn.

6 Wà ya ri zìm bar òrìyí, yi ri bàg jir Shìdun. Barà níng rì fig jag sig níng, jirwá dang rag ayi zìm bar òrìyí.

7 Mpìrká ri gim òsàng shi sig rag á jànn-à ni nìnnàn nímá. Big ri tonn gban mpìrká rag Yesu Kristi Wùn Shìdun bì fig á jànn-à ni bàna. Big í mpìr azíb Yesu Kristi.

8 Aning pànn shinn ná. Aning zìm abig tonn gban níng bàna. Na zìm hing àdòning, ná òig fig bu-à Tayí mà wai má ya níng jir shinn swànná bàna.

9 Mpìr-à ma tàg fig bu-à Yesu ri tàg mpìrká bàna, kwá tàg bu zyun kim, ku bàna ma Shìdun á pìkyinnwá ni. Mpìr-à ma bàg hing bu tàg Yesu níng, ku òig hing Ta-à ma Wùnwá bidim.

10 Mpìr-à ma bi hing á byarná ni, ma zìg bi fig jir bu tàg Yesu bàna, wà kwa zìg bi jir bu tàg zyun kim, aning zìm aku bi á luná ni bàna. Aning shà ku bàna.

11 Mpìr-à ma shà hing ku, shi àràg mpìr-à níng hi ri sa jag ku bu bibai-à ku ri tàg níng.

Jír-à Wà Kinn Shinn

12 N shi sig ma bu-à má dinya níng nìnnàn nímá. Ama ò zìm fig ò ba ya níng á wasika bàna. Ama mì ri zìm ò yag òig níng, ò dinya níng zu ma zu, jirà yá fig àjwár wàni.

13 Mpìrká ri bàg Yesu áyág ri bib kà níng.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Sara

Wasika-à wà wa sara níng, Yohanna ba ya sig mpìr zyun-à big ri bar ku Gayus. Yohanna yan Gayus, jir kai bàna wàníng sìn sig pìkyinnwá ñzyun á jír àjai bu Shìdun (3 Yoh 1:3). Yohanna yan Gayus, jir kai bàna Gayus ri sa shang mpìrká ri bàg Yesu.

¹ Mì àgbam-à, mì ri ba ya wù, Gayus wù zyun-à mì ri zìm wù wàni.

² Jàumí, mì ri vig Shìdun à shi áyau àjwár, dirwú aku shi ítau tinn, àràg barà ò yì sig pìkyinnwú ri fig àjwár á pyànn Shìdun.

³ Mì ri fig àjwár á jir barà jáuyí big bi dinya mì rag wù ri sìn kyinnwú ñzyun á jír àjai bu Shìdun, àràg barà wù ri shi kyann.

⁴ Ajwármí kab gham, barà ò fig big dang rag yanká bumí big shi sig á gbìb àjai.

Yohanna Yan Gayus Jir Swàm Wàníng

⁵ Ayormí, wù ri sa ya jáuká buyí swàm big pìkyinn ñzyun, kó barà big í kyinn á byarwú ni níng.

⁶ Big dinya hing mpìrká ri bàg Yesu áyág rag, wù ri zìm mpìrká, wù ri pànn sànn big. A sa jag big barà Shìdun ri zìm. A ya big bu-à bá yag kyinnbá mà pyànn mà kàhi.

⁷ Bu-à sa níng, kyinnbá big ri yag níng, big ri yag á zìnn Yesu. Big ri zìm fig bu á vù mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna.

⁸ Wà má àdòníng, ayi pànn mpìrká àdòníng mà vù pyàná, jirà ayi mà big sa swàm jir àjai-à níng á bìr-à ni.

Yohanna Twib Mpìrká Byur á Shinn Diyotarífis

⁹ N ba ya sig mpìrká ri bàg Yesu wasika. Ama Diyotarífis ngàng yi. Ku ri gbar dù shinn, ku ri zìm shu àgbam.

¹⁰ Ma bi hing, má dinya ning bu-à ku ri sa. Ku ri dang jír á shinnyí ni nínànn nímá. Ku ri dang bai yi. Ku ri gim òsáng á shinnyí ni. Wàníng màg fig ku bàna. Hár tàma-à níng ku ri ngàng mpìrká mà bi abig dang jir Shìdun. Ku ri kan dim mpìrká mà ri zìm abig shà káníng. Mpìrká mà ri shà káníng, ku ri kan zu rìg big áyau mpìrká ri kwonn shinn á zìnn Yesu.

¹¹ Ayormí, á bàg bu-à bibai bàna, á bàg bu-à òsàn. Mpìr-à mà sa bu-à òsàn, ku í mpìr Shìdun. Mpìr-à mà sa bu-à bibai, ku yì fig Shìdun bàna.

¹² Kó ni ri dang jír á shinn Dimitiriyas, big rag ku í mpìr òsàn. Buká ku ri sa bìdìm pàr ri tàg rag ku ri bàg Shìdun àjai. Yì má, yì dang hing àdòníng tinn. A yì hing bu-à ya dang í àjai.

Jír-à Wà Kinn Shinn

¹³ N shi sig ma buká má dinya wù nìnnànn nímá. Ama n zìm fig n ba ya wù á wasika bàna.

¹⁴ Mì ri zìm n bi dìg wù kìnì, jirà ayi dang zu ma zu.

¹⁵ A shi ítau. Jàuwú big ri bib kà wù nài áni. A bib kà jàuyí big màhàn.

Wasika-à YAHUDA Ba Sig

Yahuda ba sig wasika-à níng jirà aku twìb mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu ni byur, kada abig gang fig jir òsàngká mpìrká ri tàg níng bàna. Ku gbar gbam big òr jirà abig sar gbam á jir Shìdun zyun-à big bir sig pìkyinn áni (Yah 1:3).

¹ I mì Yahuda mì ri ba ya níng wasika-à níng, mì í fàu Yesu Kristi, mì í wunzà Yakubu.

Mì ri ba ya níng, níng mpìrká zyun-à Shìdun Tayí bar sig níng, mì ri zìm níng, níngká Yesu Kristi ri kang níng jirà kada bu zyun aku òg níng bàna.

² Àsàn Shìdun, ma pìkyinn na tag, ma àzìmwá aku shì yà zu gban rìg níng bìdìm pàr.

Kwonn Wà á Shinn Malam Agim Nsàngká

³ Jàumí big, sai-à rì níng, mì ri zìm ñ ba ya níng wasika á shinn barà Shìdun pinn zu sig yì bìdìm pàr. I wà ñ bi kyab kàng rag, sàk kab síg ñ, ñ ba ya níng, ñ gbar gbam níng òr jirà aning sar gbam á jir Shìdun zyun-à níng bir sig pìkyinn, wà Shìdun ya kà sig á vù mpìrká buwá ni. Jír káníng má vim bìr fig bàna, má shì àràg barà shì sig.

⁴ Mì ri dang àdòníng, jir kai bàna mpìrká káhi shì sig

áni, big ri zìm fig abig wib Shìdun bàna. Big kù kà sig áyauná ni. Mpìr káníng big ri zìm abig sa bai rìg jír á shinn barà Shìdun sa ya sig yì àsàn níng, jirà abig òg pyù abig sa bu bibaiká big ri zìm. Big ri zìm fig Yesu Kristi zyun-à í Àsàn Luyí ma Shinn Luyí níng bàna. Wàrì níng, big ba sig á jir Shìdun ni barà Shìdun má wà kwonn írì swai mpìr káníng.

⁵ Mì ri zìm ñ kyab pànn ya níng bu káníng kó barà níng rì yì rìghing níng. Sai-à rì níng, Shìdun pinn zu sig mpìrká buwá, ká ri shàr zu sig mà jànn Masar. Ama ásim, ku bi gban rìg mpìrká káhi áyaubá ni, ká bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna níng.

⁶ Yann aswamká bu Shìdun mà wai ká ri zìm fig abig shì mà byar shu-à Shìdun sìnn sig big bàna níng, Shìdun zìg big n ta kà rìg mà tonn fi-à ni, n sìr rìg big ma sarka hár kinn kinn, sái àyúnn ùwài-à Shìdun má wà kwonn dunyaru áni níng ma fòr hing.

⁷ Aning kyab pànn jir Saduma ma Gamurata ma swannká ká shì yàr sig ma big. Mpìrká ká shì sig mà swann káníng ni rì sa àyái, big rì sa bu bibaiká kim kim. Big ri wa shwìn mà pyìr-à ni zyun-à má òim fig ádim bàna. Wàníng rì tàg yì barà Shìdun má sa ma mpìrká ri wib fig jír wá bàna níng áni.

⁸ Mpìrká ká kà bi sig áyauná ni níng, ri sa íri bu-à bibai-à níng tinn. Big ri la la á shinn bu-à bibai, big ri sa àyái. Big zìm fig a Shìdun shi kùrbá bàna, big ri swau yann aswamká ká shi sig ma gbam mà wai.

⁹ Mikailu zyun-à ku shi síg nì àgbam yann aswamká mà wai, ku ma shinnwá ku swau fig Shaitan bàna. Asai-à rì níng hi, Shaitan rì sa yipyàr ma ku á shinn awain Musa. Mikailu gbar dù nann zu fig shinnwá n dang fig jír bibai á shinn Shaitan bàna. Bu-à ku dang sig bàna, ku rag, “Shìdun aku yan ta wù.”

¹⁰ Mpìr káníng big ri swau buká big myàng yì byann fig bàna. Big shi sig àràg í wì awúnká, ká ri kyab fig bu òsàn á kyinnbá ni bàna. Big ri sa bu-à pikyinnbá ri zìm. Barà big ri sa àdòníng, big ri gbar bi yá shinnbá kwonn wà.

¹¹ Mpìr káníng bá wa shwìn wàni, jir kai bàna big bàg sig bar kyonn Kayinu, big ri sa bu bibai jirà abig dìg bàì ùwài níamá àràg barà Balamu rì sa sig. Big ri gbam sung, mi ri sa Shìdun yawari àràg barà Kora rì sa sig, Shìdun rì gban sig ku níng. I bu-à sa big má, bá wa shwìn wàni.

¹² Sai-à ning ma ri ji buju zyun-à yì ri kyab pànn Shinn Luyí áni níng, mpìr káníng big ri ya níng zunái. Big ri shì shu, mi ri wa bu á bir-à ni, mi ri kyab íri shinnbá, big ri sa fig zunái bàna. Big

shi sig àràg í shyù-à pìr sig wà wàu ri gbar wam zu jirà shyù aku tab bàna. Big shi sig àràg bín zyun-à ri wan fig awan bàna, kó barà sònkwá màg hing wà aku wan áni níng. Big shi sig àràg bín zyun-à mpìrká gbìb dù rìghing adinnwá, wà wu sig hár kinn kinn.

¹³ Mpìr káníng shi sig àràg í afag zàpìr. Swàm bu zunáiká big ri sa níng shi sig àràg jín zyun-à zàpìr swann bi sig. Big shi àràg asuswirká fim sig byar shubá. Shìdun sa samyib sig byar zufi byar-à mpìr káníng má shi màhàn hár kinn kinn.

¹⁴ Sai-à rì níng Enok zyun-à í nomba sùmpyànn á byar Adamu níng, rì dang sig jír á shinn mpìr káníng, n rag: “Aning fig, Shinn Luyí má bi ma yann aswamká buwá nìnànn níamá mà wai, hár mpìrká má wànn sar fig big bàna.

¹⁵ Kwá bi jirà aku wà kwonn mpìrká bidim pàr. Kwá gban vinn rig mpìrká zyun-à wib fig ku bàna, n sa sig bu-à bibai, n dang sig jír bibai á shinnwá ni níng.”

¹⁶ Mpìr káníng, kó ákaun big ri tìr ya mpìr jír, mi ri dang bai mpìr. Big ri sa bu-à bibaiká kyinnbá ri zìm, mi ri gbar dù shinn. Mpìr bibai káníng ri tonn gban mpìrká ma nu jir àdwór jirà abig dìg bu á vù mpìrká ni.

Aning Shi Shu Sisàn á Gbìb Yesu

17 Jàumí big, aning kyab pànn jírka zyun-à yann aswamká bu Shinn Luyí Yesu Kristi rì dinya sig ning rag má sa níng.

18 Big rì dinya sig ning rag, àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn, mpìrká káhi má bi má màmm jwann ning. Mpìr káníng yì fig Shìdun bàna. Bá sa íri bu-à bibai zyun-à pìkyinnbá ri zìm.

19 Mpìr káníng ri sá nì mpìrká ri gáb finn kyau kyau, jir kai bàna bu-à big ri zìm á pìkyinnbá ni í bu dunyaru, Awun Shìdun bàna á kyinnbá ni.

20 Jàumí big, bigná aning sar gbam, aning shang bar òrná jirà aning sar gbam á buká ning bir sig pìkyinn ná áni, zyun-à bi sig mà byar Shìdun ni. Aning shi vig kyann Shìdun ma gbam Awun Shìdun kó ákaun bidim pár.

21 Aning shi shuná àràg barà Shìdun ri zìm barà ning ri shi kir àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má myàng ashiná má ya ning yonki kinn kinn.

22 Mpìrká káhi shi sig áni ká pìkyinnbá gáfinn rìghing pyànà. Aning myàng ashi íri mpìr káníng.

23 Mpìrká káhi shi sig áni, aning gbar wìm zu big á pyìr-à ni jirà aning pinn zu big. Káhi shi sig áni, aning myàng ashibá, ama aning sa ádàn jirà kada abig zìg yag ning á gbib ajànn bàna. Kada aning kwonn shinn ma big á bu pyìrbá big ri sa níng

bàna. Sunu bu pyìrbá shi sig àràg í jà jín.

Yahuda Swam Yan Shìdun
24 Ayi sa ya Shìdun ísoko barà ku shi sig ma gbam, mi ri myàng kwonn ma yi jirà kada ayi nang gbìbwá bàna. Kwá tu kyàr rìg bu pyìrká bigná bidim pár, má zìg bi ning jirà aning shi á byar àyarwá ni jirà aning fig àjwár.

25 Ayi swam yan Shìdun, ku zyun-à kab sig kó kai bidim pár. Ku shi síg nì àsàin-à sinn sig Shinn Luyí Yesu Kristi a wàníng pinn zu yi. Mpìrká abig binn kir wann ma abig swam yan ku, aku shí nì kùryí, kùrwá aku shi hár kinn kinn. Ku shi síg nì wà jijag ma wà tàma-à níng, kwá shí nì hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Buká Yesu Tiya Sig Yohanna

Yohanna ba sig tarkada-à níng á sai-à mpìrká ri bàg Yesu ri wa shwìn á vù mpìrká ni. Ku ba sig jirà aku dang gbam pìkyinn mpìrká ri bàg Yesu. Tarkada-à hi ri dinya mpìr jír á shinn laká Yohanna la sig ninànn nímá. La káníng hi shi sig ma shwìn wà mpìr má yi byann. Ayau la káníng ni, byarká káhi dinya kyàr hing yi barà Shìdun sa Yesu gbam kan rìghing mpìr azíbká buwá. Ayúnn-à wà kinn shinn kwá ya mpìrká buwá byar àpyú, byar-à káníng má shi màhàn hár kinn kinn, byar-à shwìn bàna, òr wa bàna, amor bàna, mpìr má wìr fig zàn mín bàna, ki wu bàna. Jír wàníng ayi swam yan Shìdun.

1 Tarkada-à níng í jír bu-à Yesu Kristi dang sig, í jír-à Shìdun ya sig ku aku tiya fàuká buwá big, bar buká má sa tàma tàma-à níng. Yesu Kristi swam bi wùn aswam mà wai, wàníng bi tiya rìghing mì Yohanna bu káníng.

2 Wàníng í bu-à mì Yohanna ba sig á shinn buká n myàng sig wà Yesu Kristi tiya sig mì, kwonn ma jír-à Shìdun tiya sig mì.

3 Mpìr-à ma jangga hing jir Shìdun-à mì ri ba á shinn buká má sa á pyànn, ma mpìrká ma fig hing ma wib

hing, bá fig àjwár, jir kai bàna àyúnn-à buká mì ri ba ya ning níng ma sa áni níng, nyàan màg.

Yohanna Bib Kà Iklisiya Sùmpyànnká

4 I mì Yohanna, mì ri ba ya ning, ning iklisiya sùmpyànnká á jànn Asiya.

Shìdun aku wìr kà ya ning àsàn ma aku ya ning pìkyinn na tag. Shìdun wà shi sig tàma-à níng, ku í wà rì shi bab sig áni, ku í wà á pyànn. Awun sùmpyànnká shi sig á pyànn Shìdun ni níng, abig wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na tag.

5 Yesu Kristi aku wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na tàg. Jír wá ku dang sig á shinn Shìdun ni í jir àjai. Ku í zyun-à Shìdun gbar dù nann zu jag sig mà amir-à ni. Ku í zyun-à ri na kùr á shinn kùrká á jànn-à ni bidim pár.

Ku ri zìm yi wàni. Ku zìg zu rìghing yi á bu pyìryí ni á jir kiwá ku wu sig.

6 Yesu Kristi sinn kàng rìghing yi kùr jir à ayi shi àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma ayi sa ya Shìdun Tawá swàm. Yesu Kristi aku shi bu ùwài ma gbam á byar kó ni bidim pár, hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

7 Aning myàng, kwá bi áyau akor-à ni. Kó ni bidim pár má myàng ku, ká twìb pòr sig ku òr níng, má myàng ku tinn. Swai mpìrká á jànn-à ni bidim pár má kig nàikitáu á shinnwá ni. Bu

káníng má sa àdòníng. Aku shi àdòníng.

⁸ Shinn Luyí Shìdun dang rag, “Mì í Alfa, mì í Omega, mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn.” Shìdun wà shi sig tàma-à níng, ku í wàri shi bab sig áni, ku í wà á pyànn.

Yohanna Myàng Yesu Kristi á La-à Ni

⁹ Mì í Yohanna shunwóná á jir shinn Yesu ni. Mì ri wa shwìn àràng níng. Yi ma níng ri bà kyinn. Mpirká pànn mì n sinn kà mì á swàin-à big ri bar Bartamusa, dò jirà mì ri dinya mpirká jir Shìdun, ma jir àjai-à Yesu tìya sig mì. Yi ma níng shi sig í zyun, jir kai bàna Shìdun shi síg nì kùryí.

¹⁰ Ayúnn Ladi, wà í àyúnn bu Shinn Luyí, Awun Shìdun bi tìya mì bu zyun á la-à ni. N fig nài jír ngbam níma á simmí ni. Nài jír-à hi su àràng í yur.

¹¹ Nài jír-à hi dang rag, “Buká wá myàng níng bidim pàr á ba kà á tarkada, ma á dwim yag mà iklisiya sùmpyànn. A dwim yag mà Afisa, big Simirna, big Birgamas, big Tayatira, big Sardisu, big Filadalfiya, kwonn ma Lawudikiya.”

¹² I wà ò vim bìr jirà n myàng mpir-à ri dang jír ma mì níng. Barà ò vim bìr àdòníng, ò myàng pitila àkunn sùmpyànn big sa sig ma zinariya.

¹³ Ayau pitila káníng ni, ò myàng mpir zyun àràng Wùn Mpir Jíkwinn. Ku wìr sig jà lilor níma hár mà barwá ni,

n sar sig. Ku sìr gbam sig gwàin pìkyinnwá ma bu sìr òr-à big sa sig ma zinariya.

¹⁴ Shinnwá ma jinnwá mìg shi karr níma àràng í shwam. Zuwá shi àràng anam pyìr.

¹⁵ Barwá gbàinshìn níma, shi àràng í àsháu-à big gbar zu sig á pyìr yìu. Nài jìrwá shi àràng í zàpìr ri bìnn nì.

¹⁶ Ku pànn sig asuswir àkunn sùmpyànn á vim nuwá ni, kafai jiji níma wà ri ji nu-à pyàna bidim pàr zu á nuwá ni. Mùnnpyànnwá ri yar àràng barà àyúnn ma fàn fòr hìng áyau shinn ri yar níng.

¹⁷ Barà ò myàng ku àdòníng, n kù wann á jinn ni á pyànnwá ni, shi rag ò wu rìghing. Ama ku tib mì vim nuwá n rag, “Kada á shàr zinn bàna, mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn.

¹⁸ N shi síg nì ma yonki. Wàri níng ò rì wu rìghing, ama tàma-à níng ò shi sig ma yonki hár kinn kinn. N kab hìng gbam ki, kwonn ma amir.

¹⁹ To, buká wù ri myàng níng á ba, buká tàma-à níng ma buká má sa á pyànn.

²⁰ Walai mpir-à yì yìr asuswir sùmpyànnká à myàng sig á vim numí ni, ma pitila sùmpyànnká níng. Má dinya wù yìrbá. Yìr asuswir sùmpyànn káníng í yann aswamká mà wai bu iklisiya sùmpyànn. Yìr pitila sùmpyànn káníng í iklisiya sùmpyànn.”

2

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàning Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Afisa

1 Yesu dinya mì Yohanna rag n ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Afisa, n ba jír-wá rag,

“Jír-à níng í jírmí mì mpìr-à ri pànn asuswir sùmpyànn á wìm numí ni, mì zyun-à mì ri kyann áyau pitila sùmpyànn.

2 N yì hing bu-à à sa sig, n yì hing barà à sa sig swàm-wú wàni, n tib wann sig pìkyinnwú. N yì hing rag wá zim fig bu-à bibaika mpìrká ri sa bàna. A màg màg fig rìghing ká ri dang rag big í yann aswam Shìdun, ama big ri dang átai. A yì rìghing wà big í agim òsàng big.

3 A tib wann hing pìkyinn, à wa hing shwìn kim kim á jir shinnmí ni, ama à fim fig gbìbmí bàna.

4 Ama bu-à mì ri bai pìkyinn ma wù áni í wàning: à zim fig mì àràg barà wù rì zim sig mì wàri níng bàna.

5 A kyab barà tàma-à níng à kàng rìghing mà sim, á fim bu-à bibai sa, á sa bu òsàn àràg barà wù rì sa sig wà jìjag. Wà ma níma bàna, má bi á byarwú ni má zìg dù rìg pitilawú níng mà byar-à ku shi sig.

6 Ama bu òsàn à sa sig bàna í wàning: à ngàng bu-à mpìr Nikolatawaká ri sa àràg barà n ngàng sig níng.

7 “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.

“Mpìr-à ma gban kan hing Shaitan, má ya ku gban barà kwá ji awan bín-à ri ya yonki, wà ri wài á da Shìdun ni.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàning Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Simirna

8 Yesu dinya mì rag n ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Simirna, n ba jír-wá rag,

“Jír-à níng í jírmí mì mpìr-à shi sig wà jìjag ma wà kinn shinn, mì zyun-à wu rìghing n wìm kàng sig ma yonki níng.

9 N yì hing shwìn-à à wa sig, n yì hing wù í mpìr ashi, ama wù í mpìr ashi bàna. N yì hing jir bibaika mpìrká dang sig á shinnwú ni. Big ri dang rag big mpìr Yahu-dawaká jìrà abig tàg rag big í bu Shìdun, ama big í bu Shaitan.

10 Kada á shàr zinn shwìn-à wá wa bàna, Shaitan má màg màg fig ning, bá kìg kà mpìrká káhi áyauná ni á tonn fi, ná wa shwìn su dwib, í nànn-à hi. Aning bir pìkyinn ná òzyun á byarmí ni, kó wà ba rag bá gban ning má, má ya ning yonki wà ùwài.

11 “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.

“Mpìrká ma gbam kan hing Shaitan, bá wu binn fig kàun pyànà bàna.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Birgamas

12 Yesu dinya mì rag í ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Birgamas, í ba jír-wá rag,

“Jír-à níng í jír-mí, mì mpìr-à shi sig ma kafai-à ri ji nu-à pyànà bidim pàr.

13 N yì hing byar shuwú, wù ri shi á byar-à Shaitan ri na kùrwá. Ama bidim pàr à sar gbam hing á gbìbmí ni, à fim fig wà bir pìkyinn á byarmí ni bàna, kó barà sai-à níng hi mpìrká gban rìghing Antipas mpìr-à bir sig pìkyinnwá ñzyun á byarmí ni níng, á dò jir barà ku ri dang kyann jír-mí mà byar-à Shaitan ri shi.

14 Ama buká káhi shi sig títi nímá wà mì ri bai kyinn ma wù. Mpìrká káhi áyauná ni big ri bàg bu tàg Balamu mpìr zyun-à tàg sig Balak rag a wàníng du kà mpìr Israìlaká a káníng sa bu-à bibai abig ji bujúká mpìrká ya sig bu sìn, ma abig sa àyái.

15 Wàníng má, à shi sig ma mpìrká ká ri bàg bu-à Nikolatawaká ri tàg.

16 A fim bu-à bibai sa. Ma nímá bàna, má bi á byarwú ni tama tàma-à níng, má ngang ngain ma mpìr káníng, má gib kifinn

big ma kafai-à shi sig á numí ni níng.

17 “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.

“Ká ma gbam kan hing Shaitan, má ya big buju-à big ri bar manna wà mpìrká yì fig bàna níng. Má ya big abàn mìmìg wà ñ ba sig zìnn àpyú áni, wà zyun-à mpìr yì fig bàna, sái íri àsàinká má ya big níng má yì ni.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Tayatira

18 Yesu dinya mì rag í ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Tayatira, í ba jír-wá rag,

“Jír-à níng í jír-mí, mì wùn Shìdun, mì zyun-à zumí shi sig àràg í anam pyir, mì zyun-à barmí shi sig àràg í àsháu-à big gbar zu sig á pyir yiu.

19 N yì hing swàm-wú, ma pìkyinn azim-wú, ma kyinnwú à bir sig á byarmí ni, ma muyar-à wù ri sa. N yì hing swàm-wú wù ri sa tàma-à níng, à sa kab ni ma sai-à wù ri sa jag sig.

20 Ama bu-à mì ri bai kyinn ma wù bàna, à fim sig uwà big ri bar ku Yezebel zyun-à ri bar shinnwá rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun níng, ku ri tàg bu-à kyinnwá ri zìm. Ku ri tàg mpìrká bigmí rag a káníng

sa àyái, ma a káníng ji bu-
júká mpìrká ya sig bu sinn.

²¹ N ya ku su-à aku fim bu-
à bibai-à ku ri sa, ama ku ri
zìm fig aku fim àyái-à ku ri
sa níng bàna.

²² To, barà ku ngàng níng,
má ta kà ku á buná kwonn
ma mpìrká ri sa àyái ma ku,
ku ma káníng má wa shwìn
wàni, sái wà ba fim hing íri
bu-à big ri sa ma ku níng.

²³ Má gban rìg mpìrká ri
bàg bu-à ku ri tàg níng, í wà
mpìrká ri bàg mì níng, bá
yì rag mì í àsàin-à ri yì bu-
à shi sig á kyinn mpìrká ni.
Swàm bu-à na sa sig bidim
pár, í bu-à má ya kàng níng.

²⁴ “Ama ning kádà á Tay-
atira níng, ning bàg fig bu
tàg bibai-à níng bàna. Ning
bàg fig bu-à big ri dang rag
í bu atàm ùwài bu Shaitan
níng bàna tinn. To, í nànn-
à hi, má dinya fig rag ning
aning sa bu zyun bàna.

²⁵ Ama aning pànn gbam
samyib gbìb-à níng pànn jag
sig, hár àyúnn-à má kàng bi.

²⁶ Mpìrká ma gbam kan
hing Shaitan, ma sa hing bu-
à mì ri zìm, àyúnn-à wà kinn
shinn, má ya big gbam á
shinn mpìrká ni bidim pár.

²⁷ Bá na kùr á shinn
mpìrká ni. Bá tàg gbam
wàni á shinn mpìrká zyun-
à wib fig jir Shìdun bàna,
bá twim káníng wàni àràng
barà mpìr ri zìg tun, mi ri
mìb gbànn par jànn. Má ya
big gbam àràng barà n dìg sig
gbam á byar Tamí ni níng.

²⁸ Má ya big asuswir byar
kyàr.

²⁹ “Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig jír, aku fig
bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká.”

3

*Jír-à Yesu Kristi Dinya
Sig Yohanna Rag a Wàníng
Ba Dwim Yag Mpìrká Mà
Sardisu*

¹ Yesu dinya mì rag í
ba dwim yag wùn aswam
Shìdun áyau mpìrká ri bàg
Yesu mà Sardisu, í ba jír wá
rag,

“Jír-à níng í jír mí,
mì mpìr-à pànn sig
Awun sùmpyànn bu
Shìdun kwonn ma asuswir
sùmpyànn. N yì hing bu-à
wù ri sa. A dang rag à shi
sig ma yonki, àsái à yì fig
bàna à wu rìghing.

² A fim zir, ma á sar gbam
swàb kà á pìkyinn bir títi-à à
shi sig ma kàhi, jir kai bàna
ri nyàan zu. N myàng fig bu-
à wù ri sa wà sànn sig á pyànn
Shìdun mí ni bàna.

³ Jir wàníng, á kyab pànn
bu-à big tàg sig wù ma bu-
à à fig sig, ma á wib, á fim
bu bibai sa. Wà wa fim zir
fig bàna, má bi á byar wú ni
àràng ajwú, wá yì fig sai-à má
bi bàna.

⁴ Ning mpìrká á finn
swann Sardisu, áyauná
ni mpìrká káhi sa bai fig
shinn bá ma buká bibai á
jànn-à ni bàna. Bá shi ma
mì, bá wìr jà mìmìg, jir kai
bàna big fòr hing barà bá shi
àdòníng.

⁵ Mpìrká ma gbam kan
hing Shaitan, bá wìr jà

mìmìg. Má tùn bab fig zìnnbá mà tarkada yonki bàna. Má dinya Tamí ma yann aswamká buwá mà wai rag, káníng í mpìrká bumí.

6 “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Filadalfiya

7 Yesu dinya mì rag n ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg ku mà Filadalfiya, n ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí, mì zyun-à shi sig kyíkyàr, mì ri sa bu á gbìb àjai, mì àsàin-à pànn sig kíi bu nu nkyun byar-à Shìdun ri na kùrwá, mì í àsàin-à ma pù hing nu nkyun-à, mpìr má kìg sar fig bàna, ma kìg hing, mpìr má pù sar fig bàna tinn.

8 N yì hing swàm wú. N yì hing rag à shi sig ma gbam títi, ama bidim pár à bàg hing bu tàgmí, à pànn hing gbìbmí ma pìkyinn nzyun. N pù ya sig wù nu nkyun wà zyun-à mpìr má kìg sar fig bàna.

9 To, á myàng, má sa mpìrká zyun-à ri dang rag big í mpìr Yahudawaká jirà abig tàg rag big í bu Shìdun, ama big í bu Shaitan níng, bá binn kir wann á pyànnwú ni. Big bidim pár bá yì rag mì ri zìm wù.

10 To, barà à wib jír mí wà zyun-à n dinya sig wù rag á sa muyar níng, sai-à shwìn-à má bi á shinn mpìrká á dunyaru má màg màg fig mpìrká níng, ma bi hing, mì má, má sinn wù itau.

11 Mì ri bi tàma tàma-à níng. A pànn samyib bu-à à shi sig ma kàhi, jirà kada mpìr zyun aku tonn zu wù á gbìb nsàn, ma àjirà kada á dig bu-à Shìdun ri zìm aku ya wù níng bàna.

12 Mpìr-à ma gbam kan hing Shaitan, má sinn kà ku kwá shi kyann mà byar Shìdun. Kwá fim fig byar Shìdun bàna. Má ba zìnn Shìdunmí á òr wá ni, má ba zìnn finnn swann ùwài bu Shìdunmí á òr wá ni wà zyun-à í Urushalima àpyú wà zyun-à má wann bi mà byar Shìdunmí ni mà wai. Má ba zìnn àpyúmí á òr wá ni tinn.

13 “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Lawudikiya

14 Yesu dinya mì Yohanna rag n ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg ku mà Lawudikiya, n ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jir àjai, í jír mí mì zyun-à zìnnmí í Aku Shi Adóníng, mì zyun-à shi sig ma gwangga, buká Shìdun màmm sig bidim pár, yì ma ku màmm sig zyun.

15 N yì hing swàmwú. A zìm fig mì bàna, à ngàng fig mì bàna tinn. Mì ri zim a wù nìm ngàng mì, kó a wù nìm zim mì.

16 To, ama barà à shi tafinn sig átai n ngàng fig mì bàna n zim fig mì bàna níng, má ngàng wù àràg barà mpìr ri tu tafinn bu.

17 Wù ri dang rag wù í mpìr-à yì sig gbìb Shìdun wàni, à dig sig kó kai bidim pàr, ama à yì fig wà á pyànn Shìdun ni, wù í mpìr ashi níng bàna. Wù í mpìr ashi, wù í àfau, wù ri kyann mìr áyonn.

18 Mì ri wà shang ya wù jír rag, á wann zinariya á byarmí ni wà kyìkyàr nímá, jìrà á shi mpìr ashi bàna. A wann jà mìmìg ma á wìr dim rìg mìr àyonnwú ma kàhi. A wann gantí ma á wìr kà á zuwú ni jìrà á myàng.

19 Mpìrká zyun-à mì ri zim big, mì ri yan ta big, mì ri wab tag big. Jír wàníng á sa àtùtwài barà wá shi ñsàn má fim bu-à bibai sa.

20 N sar sig á nu nkyun-à ni mì ri kwìb, mpìr-à ma fig hing nài jírmi, ma pù hing nkyun-à, má kà yag mà byarwá ni, má ji buju ma ku, kwá ji buju ma mì tinn.

21 Mpìr-à ma gban kan hing Shaitan, má ya ku gban-à kwá shi á byar-à ò na sig kùrmí, àràg barà n gban kan Shaitan, tàma-à níng ò shi sig á byar Tamí ni byar-à ku na sig kùrwá.

22 “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig

bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.”

4

Barà Mpìrká Má Wib Shìdun Mà Wai Ani

1 Barà ò myàng kinn rìg bu káníng, sái ò myàng nu nkyun zyun mà wai pù finn sig áni, nài jír-à ò fig jijag wà shi àràg big ri winn yur níng, dang rag, “A nann bi áyág, má tiya wù bu-à má sa á pyànn.”

2 Gbìb fig tá bàna, Awun Shìdun myàng kwonn ma mì. I byar-à ò myàng bushu kùr shi sig mà wai, mpìr zyun shi sig áni.

3 Mùnnpyànnwá ri ngìg tain tain, àràg í abànká zyun-à shi sig ma bá nìnn nímá, ká zyun-à big ri bar jasper ma karineliyan. Akungór zyun-à báwá shi àràg í ba zumurudu níng, kàng kwìb sig bushu kùr-à hi áni.

4 A byar-à bushu-à níng shi sig níng, bushuká kádà shi kàng kwìb sig màhàn dìzyun agban yina. Shun àgbamká dìzyun agban yina big shi sig á bushu káníng ni. Big wìr sig jà mìmìg nímá, n kàm sig bu kàm shinn wà big sa sig ma zinariya.

5 Byar-à bushu-à níng shi sig níng, byar-à màhàn shyù ri zwàm zu sàu sàu, shyù ri dìng gbùrr. Pitila sùmpyànn ri swànn á pyànn bushu-à níng hi. Pitila sùmpyànn káníng í Awun sùmpyànn bu Shìdun.

⁶ A pyànn bushu-à hi ni, bu zyun shi sig áni àràg í byinn zàpìr zyun-à kyàr shi jwang jwang nímá àràg í adìn, shi kàng kwìb sig bushu-à níng hi áni.

Buká káhi àkunn yina shi sig ma yonki, big shi sig ma zu nìnnànn nímá, big nga sig zu á pyànn n nga sig mà sim. Big shi kàng kwìb sig bushu kùr-à hi áni.

⁷ Zyun-à jijag níng shi sig àràg í wiyir, wà wa pyànn níng shi àràg í wùn nai, wà wa sara níng zwánnwá shi sig àràg í zwann mpìr, wà wa yina níng shi àràg í awírb ri pìm kyánn nì.

⁸ Bu yina káníng kó wà áni áyaubá ni shi sig ma asà sùnnjin sùnnjin. Dìrbá bidìm pàr, íri zu, fi ma àyúnn bidìm pàr big ri dàì swam yan Shìdun, big rag, “Shinn Luyí Shìdun, mpìr ùwài, wù í mpìr kyikyàr, wù í mpìr kyikyàr, wù í mpìr kyikyàr.

Wù í zyun-à rì shi bab sig áni, wù í wà tàma-à níng, wù í wà á pyànn.”

⁹ Kó ákaun bidìm pàr, bu yinaká shi sig ma yonki níng, big ri dàì jonn mi ri swam yan mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, mi ri sa ku ísoko, ku zyun-à ku shi sig hár kinn kinn.

¹⁰ I wà shun àgbam dìzyun agban yina káníng binn kir wann á pyànn mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng. Big ri swam yan ku,

ku zyun-à shi sig ma yonki kinn kinn. I wà big wan sìn wann rìg bu kàm shinnbá, n sìn á pyànnwá ni, mi ri dàì jonn, n rag,

¹¹ “Wù Shinn Luyí Shìdun, à shi sig ma gbam,

à fòr hing barà mpìrká má swam yan wù, má wib wù,

jir kai bàna à màmm síg nì kó kai bidìm pàr.

Wù í àsàinn-à zìm sig rag abig shi shu, ma abig dig yonki.”

5

Yohanna Myàng Wùn Adùn Ma Tarkada-à Big Rì Pìpìnn

¹ N myàng tarkada-à big ri pìpìnn níng, mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng pànn sig tarkada-à hi á vìm nuwá ni. Tarkada-à hi big ba sig bu áni finn-à ma kwìb-à bidìm pàr, big nà bàg sig nu-à byar sùmpyànn.

² I byar-à n myàng wùn aswam ùwài nímá. Ku dang jír ma gbam n rag, “Mpìr-à fòr sig barà kwá gbar pù dù buká big nà bàg sig níng, má pù tarkada-à hi má jangga í ni rà?”

³ Ama walai mpìr-à mà wai kó mpìr-à á jinn ni, kó mpìr-à wu sig, wà fòr sig barà kwá pù tarkada-à níng má jangga.

⁴ I byar-à n kig nàikitáu wàni, jir kai bàna mpìr-à fòr sig barà kwá pù tarkada-à níng má jangga níng bàna.

5 I byar-à shun àgbam zyun áyau àgbamká ni dinya mì rag, “A kig bàna, á myàng. Wiyir zyun-à zu sig á swai Yahuda ni, wà í wùn ada Dawuda níng, ku gban kan rìghing Shaitan. Ku fòr hing barà kwá zìg dù rìg bu-à big nà bàg sig níng, má pù tarkada-à hi.”

6 I byar-à ò myàng Wùn Adùn sar sig mà byar bushu kùr-à ni. Bu àkunn yina káníng kwonn ma shun àgbamká sar kàng kwìb sig ku áni. Wùn Adùn-à hi mì rì myàng í wà zyun-à big gban sig níng. Yurwá sùmpyànn, zuwá sùmpyànn, wà í Awun sùmpyànn bu Shìdun wà ku swam bi sig á dunyaru kó áni bidim pár.

7 Wùn Adùn-à hi yag n zìg rìg tarkada-à shi sig á vìm nu mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng.

8 Barà ku yag zìg rìg tarkada-à hi àdòníng, í byar-à bu àkunn yina káníng kwonn ma shun àgbam dīzyun agban yina káníng binn kir wann á pyànnwá ni. Big bidim pár big shi sig ma garya kwonn ma tasa zinariya, tulare mònñ sig áni. Tulare-à hi í avig-à mpìrká rì vig Shìdun níng.

9 Big dài jonn àpyú n rag, “A fòr hing barà wá zìg tarkada-à níng, má pù dù rìg bu-à big nà dim sig á nu-à ni.

Big rì gban rìghing wù, jir kiwú à wu sig níng,

à wann sig mpìrká ma àsàwú n zìg bi big á byar Shìdun,

kó swai mpìr-à wà áni, kó nu jír-à wà áni, kó jànn-à wà áni.

10 A sinn big abig shi kùr, abig shi mpìr atwìb swànn bu big,

ma abig sa ya Shìdun swàm, ma abig na kùr á shinn mpìrká á dun-yaru.”

11 I byar-à ò myàng jakàng, ò fig nài jir yann aswamká bu Shìdun mà wai nìnànn nímá, big sar kàng kwìb sig bushu kùr-à hi áni. Big sar kàng kwìb sig bu àkunn yinaká shi sig ma yonki níng áni, ma shun àgbamká.

12 Big bidim pár, big rì dài jonn nài ngbam nímá, big rag,

“Adùn-à big rì gban sig níng, ku shi sig ma gban,

ku í mpìr-à shi sig ma kó kai, ku shi sig ma yar, ku shi sig ma gban dir,

ku fòr hing barà mpìrká má wìb ku, má sinn ku mpìr úwài, má swam yan ku.”

13 I byar-à ò fig buká mà wai, ma buká á jinn ni, ma buká á mìr jànn-à ni mà jinn, ma buká shi sig mà zàpìr-à ni bidim pár, big rì dài jonn, big rag,

“Mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni, ma Adùn-à níng, abig shi àsàinká mpìrká má swam yan, má wìb big, má sinn big mpìr úwài,

má sinn big rag big shi sig ma gbam, hár kinn kinn.”

14 Bu yinaká shi sig ma yonki níng, big zìm n rag, “Aku shi àdòníng.” Shun àgbam káníng bìnn kir wann á jìnn ni n wib ku.

6

Wùn Adùn-à Pù Tarkada-à

1 I byar-à ò myàng barà Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà jijag. I byar-à ò fig bu yinaká shi sig ma yonki níng, zyun áyaubá ni dang nài jír ma gbam su àràng í shyù ri dèng ni, n rag, “A bi.”

2 I byar-à ò myàng vinn mìmìg màhàn. Mpìr-à nann sig áni níng pànn sig tàu, big ya sig ku bu kàm shinn. Ku zu aku gbam kan mpìr.

3 I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa pyàná. I byar-à ò fig bu yina káníng wà wa pyàná níng dang rag, “A bi.”

4 I wà vinn zyun zu bi, zyun-à gbàinshìn, big ya sig mpìr-à nann sig áni níng gbam aku zìg bi kànn á dunyaru, ma aku sa mpìrká abig gban bar òrìbá. Big ya sig ku kafai ùwài níamá.

5 I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa sara. I byar-à ò fig bu yina káníng wà wa sara níng dang rag, “A bi.” I byar-à ò myàng vinn pìpìr. Mpìr-à nann sig áni

níng, pànn sig bu-à big ri màg màg fig alib bu ma kàhi á vùwá ni.

6 N fig bu zyun su àràng í nài jír ri bí ni, áyau bu yina káníng ni, bu-à hi dang rag, “Za tasa zyun í bu swàm su zyun, jímyànn tasa sara í bu swàm su zyun. Ama kada á sa bai byìr zaitun ma zàn inabi bàna.”

7 I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa yina. I byar-à ò fig bu yina káníng wà kinn shinn-à dang rag, “A bi.”

8 N myàng vinn zyun mìg shi fáin níamá. Mpìr-à nann sig áni níng, zìnnwá í ki wu. Shar amir ri bàg ku ásim. Big ya sig big gbam abig gban mpìrká ninànn níamá á dunyaru kó áni bidim pár. Mpìr yina abig gban zu mpìr zyun áyau-à ni, abig gban ki ma kafai, ma amor, ma dor, ma wi awúnká á dunyaru.

9 I byar-à Wùn Adùn-à níng pù bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa swana. N myàng adìn mpìrká big gban sig dò jir shinn barà big dinya sig mpìrká jir Shìdun, n zìm sig jir Shìdun ma pìkyinn òzyun, ò myàng adìnbá á mìr bu-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu áni.

10 Big dang ma gbam n rag, “Shìdun mpìr ùwài, àsàin-à shi sig kyìkyàr, n shi sig ma gwangga, wá wà kwonn mpìrká á dunyaru ká gban sig yi níng ákaun rà?”

11 Big bidim pár, big ya sig big ja mímìg, big dinya sig big abig shi kir ma títi, sái wà mpìrká ma gban rìghing jàubá kádà ká ri bàg Yesu, àràg barà big gban sig big níng.

12 N myàng Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa sùnnjin, jànn-à á jinn ni ning wàni, àyúnn-à kàng rìg pipìr wì wì wì. Sònn-à gbànn shi nímá àràg í àsà.

13 Asuswirká kù wann bi á jinn ni àràg í awan at-ìng àmyànnká wàu ri gbar kifinn.

14 Waisháu bab jànn rìg àràg barà big ri pìnn syu. Shinnkwinnká ma swàinká dù rìg mà byarká big shi sig.

15 I wà kùrká á dunyaru, ma àgbamká, ma àgbam so-jaká, ma mpìr bàiká, fàuká ma ká í fàu bàna, àgbam ma wùnshái bidim pár, big bònn kà á mìr ashòr, n shi kà á mìr abànká mà shinnkwinn.

16 Big bar shinnkwinnká n rag, "Aning kù wann bi á shinnyí ni, ma aning tàmm jànn rìg yi jirà kada mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng aku myàng yi bàna, jirà kada a Wùn Adùn-à níng wà yi kwonn bàna.

17 Wàníng í àyúnn-à bá wà kwonn àni, mpìr-à má wìm zu níng bàna."

7

Big Ba Zinn Shìdun á Mùnnpyànn Mpìrká Buwá

Ni

1 Asim buká ò myàng sig níng ni, ò myàng yann aswam akunn yina sar kàng kwib dunyaru àni. Big pànn gban rìg wàu-à ri gbar, jirà kada a wàu gbar á jànn-à ni bàna, aku gbar kà á zàpìr-à ni bàna, aku gbar ning bín bàna.

2 I byar-à ò myàng wùn aswam Shìdun zyun bi mà agunn àyúnn sànn kyùr, ku bi kwonn sig ma bu-à Shìdun ya sig ku kwa bàg hing á òr mpìr ri tàg rag mpìr-à níng hi í mpìr Shìdun, Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki. Wùn aswam-à níng bar nài abor ngbam nímá, ku bar yann aswam yinaká Shìdun ya sig káníng gban a káníng sa bai jànn-à á jinn ni ma a káníng sa bai zàpìr ùwàiká.

3 Wùn aswam-à níng bar big n rag, "Kada aning sa bai jànn-à bàna, aning sa bai zàpìr ùwàiká bàna, aning sa bai bínká bàna, sái wà ya bàg hing bu nà bàg-à níng á mùnnpyànn mpìrká bu Shìdun ni."

4 I byar-à big dinya mì mpìrká big bàg sig káníng bu nà bàg-à bu Shìdun níng á mùnnpyànnbá ni. Mpìrká hi nànn fòr hing 144,000, big zu sig á swai mpìr dwib agban pyàna bu Israila.

5 A swai Yahuda ni, big bàg mpìr 12,000 bu nà bàg-à níng, á swai Rubainu big bàg mpìr 12,000, á swai Gad big bàg mpìr 12,000,

6 á swai Ashiru big bàg

mpìr 12,000, á swai Naftali, big bàg mpìr 12,000, á swai Manase big bàg mpìr 12,000,

⁷ á swai Simiyan big bàg mpìr 12,000, á swai Lawi big bàg mpìr 12,000, á swai Isaka big bàg mpìr 12,000,

⁸ á swai Zebuluna big bàg mpìr 12,000, á swai Yusufu big bàg mpìr 12,000, á swai Benjamin big bàg mpìr 12,000.

Bìr Mpìrká Wìr Sig Jà Mìmìg

⁹ Asim wàníng ni, ò myàng bìr mpìrká wàni, walai mpìr-à má wànn sar big. Big bì sig ma swann kim kim, swai kim kim, ma nu jír kim kim. Big sar sig á pyànn bushu kùr-à ni, kwonn big byar-à Wùn Adùn-à shi sig. Big wìr sig jà mìmìg, n pànn sig jì lí á vùbá ni.

¹⁰ Big dang ma gbam n rag, “Shìdun Tayí àsàin-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, ku ma Wùn Adùn-à níng, big í àsàinká pinn zu sig yi.”

¹¹ Yann aswamká mà wai bidim pár sar kàng kwib sig bushu kùr-à hi áni, n sar kàng kwib sig shun àgbamká áni, n sar kàng kwib sig bu yinaká shi sig ma yonki níng áni. I byar-à big binn kir wann á jinn ni n wib Shìdun.

¹² Big dang rag, “Shìdun í àsàin-à mpìrká má swam yan ku, ku í mpìr ùwài, ku í mpìr yar, mpìrká má sa ya ku ísoko, bá wib ku, ku shi sig ma gbam, hár kinn

kinn. Aku shi nímá. Aku shi nímá.”

¹³ Shun àgbam zyun bib mì rag, “Mpìrká wìr sig jà mìmìg níng í ni big rà? Big bì sig áni rà?”

¹⁴ I byar-à ò dinya ku rag, “Agbam, ò yì fig bàna, á dinya mì.”

I byar-à ku rag, “Káníng í ká wim zu sig itau áyau shwìn ùwài-à ni. Big tu rìghing jàbá, n sa mìg rìghing ma àsà Wùn Adùn-à.

¹⁵ Wàníng í bu-à sa big ri sar á byar bushu Shìdun ni, big ri sa ya ku swàm, fi ma àyúnn mà luwá ni. Mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, má kang big.

¹⁶ Bá fig fig rag amor bàna, ajor zàpìr má gban fig rag big bàna, àyúnn má fàn fig rag big bàna, byafàn má sa fig rag big bàna.

¹⁷ Wùn Adùn-à shi kà sig mà yau mà byar bushu kùr-à ni níng, kwá shi àsàin-à má myàng kwonn ma big àràg barà mpìr ri myàng kwonn ma àdùn. Kwá zig yag big mà byar zàpìr-à ri ya yonki, má shi àràg barà abinn ri gbìb zu. Shìdun má tùn wim rìg zàn mínnbá bidim pár.”

8

Wùn Adùn Pù Finn Bu Sùmpyànnká Big Nà Bàg Sig Níng Wà Kinn Shinn

¹ Sai-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà kinn shinn, byar-à mà wai pànn

shi sig yirr fòr àràng minti dízun agban dwib.

² I byar-à ò myàng yann aswamká bu Shìdun mà wai big sùmpyànn, big sar sig á pyànn Shìdun ni. Big ya sig big yur àkunn sùmpyànn abig winn.

³ Wùn aswam zyun bi, ku pànn sig tasa zinariya wà big wir kà sig tulare áni. Ku sar á byar-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu. Big ya sig ku tulare ùwài ní má jirà aku vù kwonn ma adua-à mpìrká bu Shìdun ri sa, ma aku sìn kà á byar-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu, wà big sa sig ma zinariya, shi sig mà byar-à bushu kùr-à shi sig.

⁴ Azunn tulare-à níng, kwonn ma adua-à mpìrká bu Shìdun ri sa níng, dù á vù wùn aswam-à níng ni, n nann zu yag mà byar Shìdun.

⁵ I byar-à wùn aswam-à níng zìg tasa tulare-à níng, n wir mònn pyìr áni mà byar bu twìb swànn-à ni, n fam wir bi á dunyaru, í byar-à shyù dìng wàni gbùrr, byar-à su nài wàni, shyù zwàm zu wàni, jànn-à á jìnn ni ning wàni.

Yann Aswam Shìdun Winn Yur Sùmpyànn

⁶ I byar-à yann aswam sùmpyànnká pànn sig yur sùmpyànn níng, big ri zìm abig winn rá awinn.

⁷ Wùn aswam-à wà jijag níng, winn yur-à buwá, í byar-à akan shyù ma pyìr kwonn ma àsà, big wir wann bi á dunyaru, big

gàfinn sig dunyaru áni kyau sara, kyau zyun swànn rìghing, big gàfinn sig bínká kyau sara, kyau zyun swànn rìghing. Awúnn àtagká bìdìm pàr swànn rìghing tinn.

⁸ I wà wùn aswam wà wa pyàná níng, winn yur-à buwá. Bu zyun shi àràng í shinnkwinn ri swànn pyìr, big tìr ta kà rìg mà zàpìr-à ni, big gàfinn zàpìrká kyau sara, kyau zyun kàng rìg àsà.

⁹ Big gàfinn bu àwùnká shi sig mà zàpìr-à ni kyau sara, kyau zyun wu rìghing. Big gàfinn kòr zàpìrká kyau sara, kyau zyun sib kà wann rìghing.

¹⁰ Wùn aswam wà wa sara níng winn yur-à buwá. I byar-à asuwir ùwài zyun-à ri swànn àràng í pyìr, dù mà waisháu-à ni n kù wann bi á zàpìr-à ni. Big gàfinn sig zàpìrká kyau sara, ku sa bai rìg kyau zyun, n sa bai rìg byar-à abinn zàpìrká ri gbìb zu.

¹¹ (Zìnn asuwir-à níng í “Azwànn”.) Kyau zàpìr sara káníng, kyau zyun áyau-à ni vim bìr kàng rìg àzwànn, mpìrká nìnnànn ní má ká wa sig zàpìr-à hi big wu rìghing, jir kai bàna zàpìr-à hi kàng rìghing àzwànn.

¹² I byar-à wùn aswam wà wa yina níng winn yur-à buwá. Big gàfinn sig àyúnn-à byar sara, big sa bai rìghing zyun. Big gàfinn sig sònn-à byar sara, big sa bai rìghing zyun. Big gàfinn sig asuwirká kyau sara, big sa

bai rìghing kyau zyun. Su big su, àyúnn-à ri yar fig bàna hár awa yina. Byar-à shi sig kùùn. Fi big fi, sòn-à ma asuswirká ri mìg fig bàna hár awa yina. Byar-à shi sig kùùn.

¹³ I byar-à ò fig nài jir awíb zyun ri pim kyann mà wai, awíb-à hi dang ma gban n rag, “Ná myàng àzing! Ná myàng àzing! Ning mpìrká shi sig á dun-yaru, wà yann aswam sara káníng ma winn hing yur-à big ri zìm abig winn níng, ná myàng àzing.”

9

¹ Wùn aswam-à wà wa swana níng, winn yur-à buwá, í byar-à ò myàng asuswir zyun-à kù wann bì sig á jànn-à ni daka mà wai níng, big ya sig ku bu-à kwá pù nu nkyun shar òzwàun-à ma kàhi.

² Ku pù nu nkyun shar-à hi, í byar-à azunn ùwài níma shi sig àràg í byar-à pyìr ri swànn ùwài níma. Azunn-à mà shar-à níng hi ni, zu bì n nim òm rìg àyúnn-à mà waisháu-à bidim pár kùùn.

³ Apìbká zu bì áyau azunn-à níng ni, n kà á dunyaru, big ya big gban abig ta mpìr àràg barà naiká ri ta mpìr níng.

⁴ Big dinya big rag kada abig sa bai byannká bàna, abig sa bai buká mpìrká tàg sig bàna, abig sa bai bín bàna. Ama abig ta mpìrká bàna ma bu nà bàg bu Shìdun á mùnnpyànnbá ni.

⁵ Big dinya big rag kada abig gban mpìrká bàna, ama abig ya mpìrká shwìn hár sòn swana. Shwìn-à mpìrká má wa níng má shi àràg barà nai ri ta mpìr.

⁶ A su káníng hi, mpìrká má yàn ki, ama bá òg fig bàna, bá zìm abig wu, ama bá wu fig bàna.

⁷ Apìb káníng hi shi sig àràg í vinnká shi sig barà bá nu kànn, buká á shinnbá ni shi sig àràg bu kàm shinn wà big sa sig ma zinariya. Mùnnpyànnbá shi sig àràg í bu mpìr.

⁸ Jinnbá shi sig àràg í jinn uwà, nginnbá shi sig àràg í nginn wiyir.

⁹ Big shi sig ma bu á gwàin pìkyinnbá ni shi sig àràg í àsháu-à big ri gag òm gwàin pìkyinn áni. Asàbá ri su àràg barà vinn big ri shàr yag mà byar kànn nu.

¹⁰ Big shi sig ma shann ma sòr àràg nai, á sòrbá ni big ya sig big gban abig ta mpìrká ma kàhi hár sòn swana.

¹¹ Apìb káníng shi sig ma kùr àsain-à pànn sig big, kùr-à hi í wùn aswam zyun-à ri myàng kwonn ma shar òzwàun-à níng. Zìnnwá á nu jir Yahudawaká ni big ri bar ku Abada, á nu jir Helena ni big ri bar ku Apolìyon. (Yìr zìnn-à níng í agban ki.)

¹² Azing-à wà jijag wam zu rìghing, dà kàng sig àzing pyàná ká bì fig ma bàna.

¹³ I byar-à wùn aswam wà wa sùnnpin níng, winn yur-

à buwá, í byar-à ò fig nài jír bi mà àgù yinaká á bu-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu, wà big sa sig ma zinariya, wà shi sig á pyànn Shìdun.

¹⁴ Nài jír-à hi dinya wùn aswam-à wà wa sùnnjin zyun-à pànn sig yur-à níng n rag, “A finn zu rig yann aswam yinaká ká big sùr gban sig ma níng ùwài Yu-firetis.”

¹⁵ Big finn tafinn rìghing yann aswam yinaká. Big sinn sig big dò jir su-à níng, ma dò jir àyúnn-à níng, ma dò jir sòn-à níng, ma dò jir jì-à níng, jirà abig gban zu kyau mpìr zyun áyau kyau sara kó áni bidim pár á dun-yaru.

¹⁶ Big dinya rìghing mì sojaká nann sig vinn káníng, barà big nànn sig áni, big nànn fòr hing miliyon dari pyàna.

¹⁷ Bu-à ò myàng sig á lamí ni, ò myàng vinnká ma mpìrká nann sig áni. Big shi sig ma bu-à bir á gwàin pìkyinnbá ni, bu-à hi gbàinshìn nímá àràg í pyìr, n shi sig shúdì nímá, n shi sig túlì nímá. Shinn vinnká hí shi sig àràg í shinn wiyir. Anam pyìr ma azunn, ma pyìr túlì ri zu á nubá ni yùyù.

¹⁸ Big gban zu kyau mpìr jìkwìn zyun áyau kyau sara. Big gban sig ma bu sara káníng: pyìr, ma azunn, ma bu túlì-à zu sig á nu vinn káníng ni níng.

¹⁹ Vinnká níng hí, gbambá shi sig á nubá ni, n shi sig

á shannbá ni tinn. Shannbá shi sig àràg í bushùwí, big shi sig ma shinn á shannbá ni byar-à bá kwìb mpìr ma kàhi.

²⁰ Mpìrká kádà kàng sig níng, ká pyìr ma azunn, ma bu túlì gban fig big bàna níng, big fim fig wà wìb bu-à big mànn sig ma vùbá níng bàna. Big fim fig wà wìb wàuká bàna, big ri wìb bu kíká big sa sig ma zinariya, ma ká big sa sig ma azurfa, ma ká big sa sig ma àsháu gbàinshìn, ma ká big sa sig ma abàn, ma ká big sa sig ma bín. Bu káníng bidim pár ri myàng fig bàna, big ri fig fig jír bàna, big ri kyann fig kyonn bàna.

²¹ Mpìr káníng fim fig kì gban bàna, big fim fig subu sa bàna, big fim fig àyái sa bàna, big fim fig ajwú jwì bàna.

10

Wùn Aswam Shìdun Zìg Bi Tarkada Títi Wà Big Rì Pìpìnn

¹ I byar-à ò myàng wùn aswam zyun ùwài nímá ri wann zu bì mà wai. Ak-wor nìm dim rìghing ku. Akungór shi sig á shinnwá ni. Mùnnpyànnwá shi sig àràg í àyúnn, barwá shi sig àràg í pyìr-à ri nann zu yag turr.

² Ku pànn sig tarkada títi nímá wà big ri pìpìnn níng á vùwá ni. Ku pù fim sig áni. Ku sinn kà sig bar vìm nuwá á níng-à ni, n sinn sig bar vìm súrwá á myann.

³ Ku bar nài abor ngbam nímá shi àràng í wiyir ri tím ni. Barà ku bar kinn rìghing í byar-à shyù dìng nài byar sùmpyànn.

⁴ Barà big dìng àdòning, mì ri zìm ní ba rá àba, ama ò fig nài jír mà wai dang rag, “A wír gbam bu-à shyù-à dìng sig byar sùmpyànn níng dang sig níng mà kyin-nwú ni, kada á ba bàna.”

⁵ I byar-à ò myàng wùn aswam-à tib kà sig bar vìm nuwá á níng-à ni, n sìn sig bar vìm súrwá á myann níng, ku gbar dù nann zu wùwá mà waisháu-à ni.

⁶ Wùn aswam-à níng tun shinnwá ma Shìdun, àsàin-à shi sig hár kinn kinn, àsàin-à màm sig waisháu ma buká áni bidìm pàr, àsàin-à màm sig jànn-à á jinn ni ma buká áni bidìm pàr, àsàin-à màm sig níngká ma buká áni bidìm pàr. Wùn aswam-à níng tun shinnwá ma zinn Shìdun n rag, “Muyar bàna rag.

⁷ Ayúnn-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn níng ma winn hing yur-à buwá, í wà bu-à Shìdun tàmm sig níng má sa àràng barà ku ri dinya sig mpìrká rii dang kyann jír-wá.”

⁸ I byar-à nài jír-à ò fig sig mà waisháu-à ni níng dinya jakàng mì n rag, “A yag zìg tarkada-à pù finn sig áni wà shi sig á wù wùn aswam-à tib kà sig barwá ma zàpìr-à ni, n sìn sig barwá zyun á myann níng.”

⁹ I byar-à ò yag mà byar wùn aswam-à hi ni, n vig ku aku ya mì tarkada títi-à níng hi. Ku dinya mì rag ní zìg ní zwam, wà ma kà hing á finnmí ni má bíban, ama á numí ni má dwor shi yàb yàb nímá àràng í dain.

¹⁰ I byar-à ò zìg tarkada-à á wù wùn aswam-à níng ni n zwam rìg, dwor shi yàb yàb nímá àràng í dain á numí ni. Ama barà n zwam mann kà rìghing, í nànn-à hi í ban rìg-à mà finnmí ni.

¹¹ I byar-à big dinya mì rag, “A dinya jakàng mpìrká bu-à Shìdun dang sig á shinn mpìrká á swannká ni bidìm pàr, ma swai mpìrká kim kim, ma mpìr nu jír-ká kim kim, ma kùrká bidìm pàr.”

11

Shaida Pyànàká Bu Shìdun

¹ Big ya sig mì tun-à big ri màg bu ma kàhi. Big dinya mì rag, ní dù nann zu ní màg lu Shìdun, kwonn ma byar-à big ri twib swànn ya Shìdun bu. Big rag ní wànn mpìrká ri wib Shìdun mà luwá ni.

² Ama kada ní màg kur lu-à á myànn bàna, jir kai bàna big ya sig mpìrká ká í Yahudawaká bàna. Bá tib wann barbá á finn swann kyikyàr, hár sònndìpyànà agban pyànà.

³ Shìdun má swam yag shaida pyànàká buwá, bá wír àka jà, má wor awor. Bá dinya mpìrká jir Shìdun hár su 1,260.

⁴ Mpir pyànà káníng hi í bin zaitun pyànàkà ma pitila pyànàkà sar sig á pyànn Shinn Luyí Shìdun àsàin-à pànn sig dunyaru.

⁵ Mpir-à ma ri zìm aku sa mpir pyànà káníng bu-à bibai, pyìr má zu bi á nubá ni, má gban mpìrká ri zib big. Jir wàníng mpir-à ma ri zìm aku sa bai big, bá gban rìg mpir-à níng hi.

⁶ Big shi sig ma gban-à bá kan òm shyù aku tab bàna á sai-à bá dang jir Shìdun. Big shi sig ma gban-à bá sa abinn zàpìrká ri gbìb zu má kàng rìg àsà. Big shi sig ma gban-à bá wìr wann bi ya mpìrká á dunyaru shwìn àsai-à big ma ri zìm.

⁷ Wà ba dang kinn rìghing jir Shìdun, wì zyun-à má zu bi á shar òzwàun-à ni níng, má ngang big ngain, kwá gban kan big, má gban rìg big.

⁸ Awainbá má na á gbìb á finn swann ùwài-à ni, byar-à mpìrká kànn bàg gban sig Shinn Lubá á bín-à ni níng. Mpìrká káhi ri bar finn swann-à hi big tinn jír n rag, í Saduma ma Masar.

⁹ Mpìrká mà swannká ni kim kim, ma nu jírká kim kim, ma swaiká, bá myàng awainbá, hár su sara ma aswàb, bá zìm fig abig jì big bàna.

¹⁰ Mpìrká shi sig á dunyaru má fig àjwár barà mpir pyànà káníng má wu níng. Bá sa bùkí á shinnbá ni, bá ya jàubá bu, jir kai bàna mpir pyànà káníng ya hing

mpìrká á dunyaru shwìn wàni.

¹¹ Asim su sara ma aswàb, í byar-à awunbá kà kàng bi, wà bi sig mà byar Shìdun, big sar dù nann zu á wai. Mpìrká ká myàng sig big níng big shàr rìg zinn wàni.

¹² I byar-à mpir pyànà káníng fig nài jír mà wai, nài jír-à hi rag, “Aning bi áyag.” Big dù nann zu n nann zu yag áyau akwor-à ni, mpir azìbká bubá ri myàng big.

¹³ A byar-à níng hi, jànn á jinn ni ning yàng yàng. Jànn-à ning sig yàng yàng níng gban mpir dubu sùmpyànn. Ayau lu dwib dwib, lu zyun zyun bai zu áyau-à ni. Mpìrká kádà kàng sig níng shàr rìg zinn, n swam yan Shìdun àsàin-à shi sig mà wai níng barà ku í mpir ùwài níng.

¹⁴ Azing-à wà wa pyànà wam zu rìghing, wà wa sara má bi tàma-à níng.

Wùn Aswam Shìdun Wà Wa Sùmpyànn Winn Yur-à Buwá

¹⁵ I byar-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn níng winn yur-à buwá. I byar-à nài gban ùwài nímá su wann bi mà waisháu-à ni. Nài gban-à hi dang rag, “Mpir-à shi sig ma gban tàma-à níng barà kwá na kùr á dunyaru í Shinn Luyí Shìdun ma Almasihuwá. Kwá na kùr hár kinn kinn.”

¹⁶ Shun àgbam dìzyun agban yinaká shi sig á bushu kùr-à ni á pyànn Shìdun ni

ning, big binn kir wann á jinn ni n wib Shidun.

¹⁷ Big dang rag,

“Shinn Luyí, Shidun Mpir Uwài, wù í àsàin-à shi sig tàma-à níng, n shi bab sig áni.

Yi ri sa wù ísoko barà à tàg sig gbamwú, mi ri na kùrwú níng.

¹⁸ Mpirká á jànn-à ni ri dù kyinn.

Kwonn-à wá wà níng fòr rìghing, wá wà kwonn mpirká wu rìghing.

Wàníng í sai-à wá ya mpirká ri sa swàmwú, mi ri dang kyann jìrwú níng, lada.

Wá ya mpirká buwú lada, ká ri shàr wù, àgbam ma wùnshái bidim pá.

Wàníng í sai-à wá sa bai mpirká sa bai sig dun-yaru.”

¹⁹ Lu Shidun mà wai pù finn rìghing. Akwati nu gib zyun-à Shidun gib sig shi sig màhàn níng, mpirká myàng hing ma luwá ni. I byar-à shyù zwàm zu, byar-à su nài wàni, shyù dìng wàni, jànn-à á jinn ni ning wàni. Akan shyù wìr wann ñkwòn ñkwòn nímá.

12

Uwà Zyun Ma Bushùwí

¹ I byar-à ñ myàng bu mamaki ùwài nímá mà waisháu-à ni. Uwà zyun shi sig áni, jà-à ku wìr sig á dírwa ni, í àyunn, ku tib wann sig barwá á sòn, ku

kàm sig bu kàm shinn ma asuswir dwib agban pyàna.

² Ku yim sig finn, sai-à ku nyàan mà, ku kig nàikitáu jir àwá wùn-à ri wa ku.

³ Bu mamaki àpyú zyun sa jakàng mà wai. Bushùwí zyun ùwài gbàinshin nímá zu bi. Shinnwá sùmpyànn, yur á shinnwá ni dwib. Bu kàm shinn sùmpyànn shi sig á shinnká buwá ni.

⁴ Shannwá zà kifinn wann bi asuswir kyau zyun áyau kyau sara á jànn-à ni. Bushùwí-à hi sar á pyànn uwà-à hi ni, àjirà wàníng ma mà zu hing wùn-à aku zwam rìg.

⁵ I byar-à uwà-à hi mà wùn wunù, zyun-à má na kùr á shinn mpirká ni bidim pá ma tun àsháu. Ama big zìg rìghing wùn-à uwà-à níng hi mà sig níng, n zìg yag rìg ku mà byar Shidun byar-à Shidun na sig kùr.

⁶ Uwà-à hi shàr yag rìg mà awúnn-à ni, ma byar-à Shidun sa sinn ya sig ku byar-à bá myàng kwonn ma ku hár su 1,260.

⁷ I byar-à big nu kànn mà wai. Wùn aswam zyun big ri bar ku Mikailu ma yann aswamká buwá big ri nu kànn mà bushùwí-à hi. Bushùwí-à ma yann aswamká buwá ri nu kànn tinn.

⁸ Mikailu ma yann aswamká buwá gbam kan rìghing bushùwí-à níng ma yann aswamká buwá bidim pá. Big dìg fig rag byar shu mà wai bàna.

⁹ I byar-à big ta wann bi bushùwí ùwài-à níng ma yann aswamwá á jìnn ni. Bushùwí-à níng í wà zyun-à rì shì sig áni daka á nunonn. Ku í wà zyun-à big ri bar Kùr Wàu kó Shaitan, ku zyun-à ku ri tonn gban mpìrká á dunyaru. Big ta wann bi ku á jìnn ni ma yann aswamká buwá.

¹⁰ I byar-à ò fig nài jír mà wai ngbam níamá ri dang rag, “Sai-à Shìdun má pinn zu mpìrká fòr hing. Ku tàg rag hing gbamwá barà ku í kùr níng. Almasihuwá tàg hing gbam-à ku shì sig ma kàhi. Asàin-à shì sig mà pyànn Shìdunyí ni, mi ri dang bai jàuyí big á pyànn Shìdun ni fi ma àyúnn níng, Shìdun ta wann bi rìghing ku á jìnn ni.

¹¹ Jàuyí big gban kan rìghing ku á jir àsà Adùn-à ni, ma jir àjwár-à big dang kyann sig. Big zìm hing n wann tafinn hing yonkibá dò jir shinn jir àjwár-à hi.

¹² Ning mpìrká mà wai aning fig àjwár, ning bidim pàr. Ama mpìrká á jànn-à á jìnn ni ma zàpìrká bá myàng àzing. Kùr wàu wann bi rìghing á byarná ni, kyin-nwá ri fib wàni, jir kai bàna ku yì hing rag suwá dà nonn fig bàna.”

¹³ Barà bushùwí-à níng yì hing rag big kan wann bi rìghing ku á dunyaru níng, í byar-à ku kà mi ri kar bàg uwà-à mà sig wùn wunù níng.

¹⁴ Big ya sig uwà-à níng hi

asà awíb ùwài níamá àkunn pyàná, jirà aku pim yag mà byarwá ni mà awúnn-à ni, byar-à bá myàng kwonn ma ku hár ji sara ma aswàb, jirà kada a bushùwí-à níng kar ngang ku bàna.

¹⁵ Bushùwí-à níng pim wìr zu zàpìr á nuwá ni á sim uwà-à níng ni, àjirà zàpìr-à níng aku binn swann rìg uwà-à níng.

¹⁶ Ama jànn á jìnn ni sa shang uwà-à níng, n dig pòr shar, zàpìr-à zu bi sig á nu bushùwí-à ni níng, wìr kà rìg á shar-à ni.

¹⁷ I byar-à bushùwí-à níng nànn àgùnn ma uwà-à níng, n yag jirà aku ngang ngain ma yanká bu uwà-à níng ká dà sig níng, ká ri wib doka Shìdun, n bir sig pìkyinn òzyun ma jír àjai-à Yesu dinya sig big.

¹⁸ I byar-à bushùwí-à níng sar á vun-à ni.

13

Yohanna Myàng Wi Awúnn Pyàná

¹ I byar-à ò myàng wi ri nann zu bi á zàpìr-à ni. Wi-à níng nga sig yur dwib, shinnwá sumpyànn. Yurká buwá bidim pàr shì sig ma bu kàm shinn. Shinnká buwá bidim pàr shì sig ma zinnká ri swau Shìdun.

² Wi-à hi shì àràg í shwài, barwá shì àràg í bar wi zyun big ri bar beyar. Nuwá shì sig àràg í nu wiyir. Bushùwí-à níng ya sig wi-à níng gbamwá n ya sig

wàníng byar shu kùrwá ma awàiwá.

³ Shinn wi-à níng hi zyun shi àràg big dab pòr síg àpòr, shi àràg kwá wu rìg, ama yun-à tag rìghing. Mpìrká á jànn-à ni bidim pàr sa mamaki, n bàg wi-à hi.

⁴ Kó ni bidim pàr wib bushùwí-à níng, jir kai bàna bushùwí-à níng ya rìghing wi-à níng gbmawá. Big wib wi-à níng hi tinn. Big dang rag, “Mpìr-à shi sig àràg wi-à níng í ni rà? Mpìr-à má ngang sar ku í ni rà?”

⁵ Big ya sig wi-à níng hi pyù aku gbar àshí, ma aku swau Shìdun. Big zìm ya sig ku rag aku òg gbm hár sòn òpyànà agban pyànà.

⁶ Wi-à níng ri swau Shìdun, ku swau zìnn Shìdun, n swau byar-à Shìdun ri shi, n swau mpìrká shi sig mà wai.

⁷ Big zìm ya sig ku rag aku ngang ngain ma mpìrká bu Shìdun, ma aku gbm kan big. Big ya sig ku gbm á shinn mpìrká ni bidim pàr, á shinn swai mpìrká ni kim kim, á shinn jànnká ni kim kim, á shinn nu jìrká ni kim kim.

⁸ Mpìrká á dunyaru bidim pàr, bá wib wi-à níng, ká má wib fig wi-à níng bàna níng, íri ká big ba sig zìnnbá á tarkada yonki tun sai-à big mà òg ma dunyaru bàna. Tarkada yonki-à níng hi í bu Wùn Adùn-à big gban sig níng.

⁹ Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jìr aku fig.

¹⁰ Mpìr-à Shìdun ma dang rag bá du ká ku á tonn fi, bá du ká ku. Mpìr-à Shìdun ma rag bá gban ku ma kafai, bá gban ku ma kafai. Wàníng ri tàg rag mpìrká bu Shìdun abig tib wann pìkyinn, ma abig bàg ku ma pìkyinn nzyun.

¹¹ I byar-à ò myàng wi zyun nann zu bi á jìnn ni, wi-à hi nga sig yur pyànà àràg yur àdùn, wi-à hi dang jìr àràg í bushùwí-à níng.

¹² Wi-à hi sa swàm ma gbm wi-à wà jìg níng á pyàn wàníng ni. Wi-à níng du ká mpìrká á dunyaru bidim pàr abig wib wi-à wà jìg, wà yunwá tag sig níng.

¹³ Wi-à wà wà pyànà níng sa bu mamaki wani, ku sa pyìr wann bi daka mà wai hár á jìnn ni, kó ni bidim pàr myàng.

¹⁴ Wi-à níng tonn gbm mpìrká shi sig á jànn-à ni bidim pàr á jir bu mamaki-à big zìm ya sig ku rag aku sa á pyàn wi-à wà jìg níng. Wi-à níng dinya mpìrká rag abig mà òg bu zyun aku zu àràg wi-à big dab pòr sig shinnwá ma kafai, ama í barà ku shi sig ma yonki níng, jìrà abig wib bu-à big mà òg sig àràg ku níng.

¹⁵ Wi-à wà wa pyànà níng, big zìm ya sig ku rag aku vinn ká ya bu-à big mà òg sig zu sig wi-à wà jìg níng awun, àjìrà a wàníng dang jìr. Wi-à níng du ká abig gban rìg mpìrká ká zìm fig abig wib bu-à big mà òg sig zu

sig àràg wi-à wà jijag níng bàna.

¹⁶ Ku du kà abig ta kó ni bu á vìm nu-à ni, kó á múnnpyànnbá ni, àgbam ma wùnshái bidim pár, mpìr bàiká ma mpìr ashiká ma fàuká, ma ká í fàu bàna.

¹⁷ Walai mpìr-à má wann bu kó aku wann tafinn bu, sái wà kwa shi sig ma bu-à big ta sig níng, wà í zìnn wi-à níng, kó nomba zìnnwá.

¹⁸ Jír-à níng í jir yar. Mpìr-à ma shi sig ma yar aku wànn nomba wi-à níng, nomba-à hi í nomba mpìr zyun. Nomba-à níng í 666.

14

Mpìrká Shìdun Pinn Zu Sig Big Níng, Big Dài Jonn Mà Wai

¹ I byar-à ò myàng Wùn Adùn-à níng sar sig á shinn shinnkwìnn Siyona, mpìr 144,000 shi sig ma ku, ká big ba sig zìnnwá ma zìnn Tawá á múnnpyànnbá ni.

² I byar-à ò fig nài jír mà wai shi àràg í zàpìr ri binn nì, su àràg í shyù ri dìng nài. Nài jír-à hi su àràg big ri gbà garya.

³ Mpìr 144,000 big ri dài jonn àpyú á pyànn Shìdun ni, big ri dài jonn àpyú á pyànn bu yinaká shi sig ma yonki níng, big ri dài jonn á pyànn shun àgbamká ni. Walai mpìr-à shwann yì sig barà kwá dài jonn-à big ri dài níng, sái í mpìr 144,000 níng dài yì sig nì, bigká Shìdun pinn zu sig big áyau mpìrká á dunyaru.

⁴ Mpìr káníng taba sa fig àyái bàna, big í mpìr kyìkyàr big. Big í àsàinká ri bàg Wùn Adùn-à níng byar-à kwa yag bidim pár. Big í mpìrká big pinn zu bi sig big áyau mpìrká kádà ni, jirà abig sinn big abig shi kyìkyàr á pyànn Shìdun ma Wùn Adùn-à níng.

⁵ Big gim fig òsàng bàna. Big sa fig bu-à bibai bàna.

Yohanna Myàng Yann Aswamká Bu Shìdun Mà Wai Sara

⁶ I byar-à ò myàng wùn aswam zyun ku ri pim kyann mà wai. Ku bi kwonn sig ma jir àjwár wà má shi hár kinn kinn jirà aku dinya mpìrká á jànn-à ni jir àjwár-à hi, aku dinya mpìrká swai kim kim, ma nu jír kim kim, ma jànnká kim kim.

⁷ Ku dang ma gbam n rag, “Aning shàr Shìdun, aning swam yan ku barà ku í mpìr ùwài, jir kai bàna su-à kwá wà kwonn áni fòr rìghing. Aning wib ku, ku àsàin-à màmm sig waisháu ma jànn-à á jìnn ni, ma níngká, ma abinn zàpìrká.”

⁸ I byar-à wùn aswam-à wà wa pyànà bàg bi ku n dang rag, “Ku kù wann rìghing. Finn swann Babilà ùwài-à níng kù wann rìghing. Ku sa mpìrká wa zàn inabi òzwànnwá wà í sunu àyái sa.”

⁹ Wùn aswam-à wà wa sara bàg bi wà wa pyànà, ku dang ma gbam n rag, “Mpìr-à ma wib hing wi-à níng, ma

bu-à big mà m sig zu àràng wi-
à níng hi, n ma ta hing zìnn-
à níng á munnpyànnwá ni,
kó á vùwá ni,

¹⁰ kwá wa zàn inabi bu
Shìdun wà í àzing-à Shìdun
má tiya mpìrká níng. Mpìr-
à ma zìg hing zìnn-à níng,
bá twìm ku ma pyìr twìm
twìm áyau abànká pyìr ri
swànn áni. Twìm-à bá twìm
ku níng, bá twìm ku á pyànn
yann aswamká bu Shìdun
ni, ma á pyànn Wùn Adùn-
à ni tinn.

¹¹ Azunn pyìr-à má twìm
big níng, má shi hár kinn
kinn. Mpìrká ri wib wi-à
níng, ma mpìrká ma zìm
hing rag abig ta big zìnn wi-
à níng, bá wa shwìn wàni, fi
ma àyúnn bidim pár.”

¹² Wàníng ri tàg rag
mpìrká bu Shìdun, ká ri wib
jir Shìdun, mi ri bir pìkyinn
á byar Yesu ni níng, abig tib
wann pìkyinn.

¹³ I byar-à n fig nài jír mà
wai ri dang rag, “A ba jír-à
níng á tarkada. Mpìrká ri
wu dò jirà big í bu Yesu níng,
bá fig àjwár.”

Awun Shìdun zìm n rag, “I
àdóníng hi, jir kai bàna bá
shi ngàng á jir swàm ùwài-à
big sa sig. Shìdun má wa big
byafànbá.”

*Shìdun Má Sinn Kwonn
Mpìrká Buwá í Byar Nzyun;
Mpìrká Má í Buwá Bàna Kwá
Tiya Káníng Azing*

¹⁴ I byar-à n myàng akwor
zyun, bu zyun shi sig áni
àràng í mpìr. Ku kàm sig bu

kàm shinn zinariya á shin-
nwá ni. Ku pànn sig lauje jiji
nímá á vùwá ni.

¹⁵ Wùn aswam zyun zu bi
mà lu Shìdun ni, ku ri dang
jír ngbam nímá ma mpìr-à
shi sig áyau akwor-à ni n
rag, “A zìg laujewú á gib,
jir kai bàna sai-à wá gib áni
màg rìghing, buju á dun-
yaru byann rìghing.”

¹⁶ I byar-à mpìr-à shi sig
áyau akwor-à ni níng du bi
laujewá á dunyaru, n gib rìg
bujuká á dunyaru.

¹⁷ Wùn aswam zyun wann
bi mà lu Shìdun ni mà wai,
ku má, ku pànn sig lauje jiji
nímá tinn.

¹⁸ I byar-à wùn aswam
zyun zu bi mà byar-à big
ri twìb swànn ya Shìdun
bu, wùn aswam-à níng hi í
àsàin-à ri pànn pyìr-à hi, ku
dang jír ma gbm ma wùn
aswam zyun-à pànn sig lauje
jiji-à níng n rag, “A du kà
laujewú á gib rìg awan inabi
bu dunyaru, jir kai bàna
byann rìghing.”

¹⁹ I byar-à wùn aswam-à
níng du kà laujewá á jànn-
à ni, n gib rìg awan inabiká,
n ta yag big mà byar-à big ri
pinn zàn inabi, wà í àzing-à
Shìdun má tiya mpìrká.

²⁰ Big tib wann bar á shinn
awan inabiká ni, mà kwìm
lu-à ni. Asà dù bi mà byar-à
big ri pinn zàn inabi-à níng
àràng í gbànn yor. Asà-à
hi fòr hing mel dari pyàna,
azwàun-à má fòr á pìkyinn.

*Yohanna Myàng Yann
Aswamká Sùmpyànn Ri Ya
Mpìrká Shwìn*

¹ I byar-à ò myàng bu mamaki zyun mà waisháu-à ni. N sa mamaki wàni. N myàng yann aswam sùmpyànn ri zig bi shwìn sùmpyànn. Shwìn káníng í shwínká wà kinn shinn, jir kai bàna shwìn káníng hi í shwínká wà kinn shinn wà Shìdun má ya mpìrká.

² I byar-à ò myàng bu zyun shi sig àràg í byinn zàpir zu sig adìn, big kwonn sig ma pyìr. N myàng mpìrká gbam kan sig wi-à níng ma bu-à big màmm sig àràg wi-à níng, ma nomba zìnnwá níng, big sar sig mà nu byinn zàpir-à hi ni. Big pànn sig garya-à Shìdun ya sig big.

³ Big dài jonn Musa mpìr adang kyann jir Shìdun, ma jonn Wùn Adùn-à. Big dài rag,

“Shinn Luyí Shìdun mpìr ùwài, swàm wú í swàm ùwài, í swàm bu mamaki tinn.

Wù í kùr mpìrká bidim pár. Gbìbwú í gbìb òsàn, í gbìb àjai.

⁴ Mpìr-à má shàr fig wù bàna í ni rà?

Mpìr-à má swam yan fig zìnnwú bàna í ni rà?

Mpìr kyìkyàr íri wù áwinwú ni.

Mpìrká bidim pár má bi má wib wù. A tíya hing mpìrká swàm òsànwú.”

⁵ I byar-à ò myàng lu Shìdun mà wai pù finn,

n myàng finn tonn byar-à Shìdun ri shì.

⁶ I byar-à yann aswam sùmpyànnká zig bi sig shwìn sùmpyànn níng, zu bi mà lu Shìdun ni, big wìr sig jà lilor níma ri ngìg tain tain. Big sùr sig gwàin pìkyinnbá ma bu-à sùr òr wà big sa sig ma zinariya.

⁷ Bu yinaká shi sig ma yonki níng, zyun áyau-à ni ya yann aswam sùmpyànn káníng tasa sùmpyànnká big sa sig ma zinariya. Tasa káníng hi shwìn-à Shìdun má ya mpìr káníng mòn òn yà zu sig áni, Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki hár kinn kinn.

⁸ I byar-à lu Shìdun mòn òn rìg ma azunn zyun-à ri zu bi ma gbam Shìdun ma awàiwá. Walai mpìr-à kà sar lu Shìdun, sái sai-à shwìn sùmpyànnká yann aswam sùmpyànn káníng zig bi sig níng wam zu rìg ma mpyim.

16

*Azing Sùmpyànn-à
Shìdun Má Tíya Mpìrká*

¹ N fig nài jír ùwài níma mà lu Shìdun ni. Nài jír-à hi ri dinya yann aswam sùmpyànn káníng rag, “An-ìng yag wìr wann tasa shwìn sùmpyànnká Shìdun má ya mpìrká níng, á dunyarú.”

² Wùn aswam-à wà jijag níng yag n wìr wann tasa shwìn-à buwá á dunyarú. I byar-à yun àwá-à kab gbam zu á òr mpìrká ta sig nomba

wi-à níng, ma ká wib sig bu-à big mà̀m sig zu àràg wi-à níng.

³ I byar-à wùn aswam-à wà wa pyà̀nà níng wìr kà wann tasa shwìn-à buwá á zàpìr ùwàiká ni, zàpìrká kàng rìg àràg í àsà mpìr-à wu sig. Buká shi sig ma yonki mà níngká ni bidim pá̀r wu rìghing.

⁴ I byar-à wùn aswam-à wà wa sara níng wìr kà wann tasa shwìn-à buwá á níngká ni, kwonn ma byar-à abinn zàpìrká ri gbìb zu, big kàng rìg àsà.

⁵ N fig wùn aswam àsàin-à pà̀nn sig zàpìr-à hi dang rag, "Kwonnwú à wà sig níng shi sig á gbìb ò̀sàn, wù í mpìr kyìkyà̀r, wù zyun-à shi sig tà̀ma-à níng, n shi bab sig à̀ni.

⁶ Big gban sig mpìrká buwú kwonn ma mpìrká rì dang kyann sig jírwú, à̀sàbá kìfìnn wann sig á jà̀nn-à ni. I wà tà̀ma-à níng à ya sig à̀sàinká gban sig big níng à̀sà abig wa, jir bu-à big sa sig."

⁷ I byar-à ò̀ fig nài jíri bi mà byar-à big ri twìb swà̀nn ya Shìdun bu, nài jíri-à hi dang rag, "Shinn Luyí Shìdun Mpìr Uwài, kwonnwú wá wà níng, wá wà á gbìb à̀jai ma gbìb ò̀sàn."

⁸ I byar-à wùn aswam-à wà wa yina níng wìr wann tasa shwìn-à buwá á shinn à̀yúnn-à ni, Shìdun zìm hìng rag aku swà̀nn gban mpìrká ma à̀fà̀nwá.

⁹ Afàn-à níng fàn mpìrká wàni, í byar-à big swau zìnn Shìdun à̀sàin-à shi sig ma gban á shinn shwìn káníng ni. Big fim fig bu-à bibaiká big ri sa bà̀na, n swam yan fig Shìdun barà ku í Mpìr Uwài níng bà̀na.

¹⁰ I byar-à wùn aswam-à wà wa swana níng wìr wann tasa shwìn-à buwá á bushu kùr-à wi-à níng na sig níng ni. Zufi sìr kà á kùr-à wi-à níng na sig níng ni. Mpìrká zwàm kà vù á nginn jir à̀wá-à ri wa big.

¹¹ Big swau Shìdun à̀sàin-à shi sig mà wai jir à̀wá-à ri wa big ma jir yunká zu sig á dìrbá ni níng. Ama bidim pá̀r big fim fig bu-à bibaiká big ri sa níng bà̀na.

¹² I byar-à wùn aswam-à wà wa sùnnjin níng wìr kà wann tasa shwìn-à buwá á zàpìr ùwài Yufiretis, í byar-à zàpìr-à í wim rìg-à, jíri aku ya kùrká má bi mà à̀yúnn sà̀n kyùr-à ni níng gbìb.

¹³ I byar-à ò̀ myàng wàu sara, big shi sig àràg í azwìnn, big zu bi á nu bushùwí-à ni, ma nu wi-à ni, ma nu mpìr-à ri gim ò̀sàng rag ku í mpìr adang kyann jíri Shìdun.

¹⁴ Bu káníng í wàuká ri sa bu mamaki. Bu sara káníng í buká ri yag á byar kùrká á dunyaru, jíri abig bar kwonn káníng jíri abig nu kà̀nn à̀yúnn-à Shìdun Mpìr Uwài má tà̀g shinnwá á byar mpìrká ni.

¹⁵ "Aning fig. Mì ri bi àràg í mpìr ajwú. Mpìr-à

ma shi sig azír, ma ri myàng kwonn ma jàwá, kwá kyann fig mìr áyonn bàna, kwá fig fig zunái áyau bìr mpìrká ní bàna, buwá kwá fig àjwár.”

16 I byar-à wàu káníng zìg kwonn bi kùrká í byar nzyun mà byar-à big ri bar Armagadan á nu jir Yahu-dawaká ni.

17 I byar-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn-à níng wìr wann tasa buwá mà waisháu-à ni. Nài jír ngbam nímá bi mà byar bushu kùr-à ni mà lu Shìdun ni. Nài jír-à hi dang rag, “Sa rìghing.”

18 I byar-à ù myàng shyù zwàm zu wàni, byar-à su nài wàni, shyù dìng nài wàni, jànn-à á jìnn ni níng wàni kab gbm. Tun barà Shìdun mànm sig dunyaru, jànn-à á jìnn ni taba níng fig àdòníng bàna.

19 Babila finn swann ùwài-à níng gáfinn rìg áni byar sara. Shìdun kyab pànn finn swann Babila, jirà aku sìn kà mpìrká á jànn-à níng hi ni abig wa shwìn-à ku ya sig á shinn barà kyinnwá dù sig níng. Finn swannká á jànn-à ni bai rìg.

20 Swàinká bab jànn kà rìg, shinnkwìnn ùwàiká bab jànn kà rìg, mpìrká myàng fig rag big bàna.

21 Akan shyùkà ùwài nímá lib hing wàni àràg í wann bu wau, kù wann bi daka mà wai, n kù wann á shinn mpìrká ni, hár mpìrká swau Shìdun jir akan shyùkà kù wann bi sig níng. Akan

shyùkà níng hi ya mpìrká shwìn wàni.

17

Tinn Jír á Shinn Uwà Ayái

1 Yann aswam sùmpyànnká pànn sig tasa sùmpyànn níng, zyun áyau-à ni bi á byarmí ni n dinya mì rag, “A bi ní tiya wù barà Shìdun má wà uwà àyái-à níng kwonn áni, ku í finn swann zyun-à shi sig mà nu zàpìrká ni.

2 Kùrká á dunyaru sa àyái ma ku. Mpìrká á dunyaru bidim pàr ri sa àyái ma ku wàni.”

3 Awun Shìdun myàng kwonn ma mì, wùn aswam-à níng zìg yag mì mà awúnn-à ni. I byar-à ù myàng uwà-à níng shi sig á shinn wì zyun ni gbàinshìn nímá, wi-à níng hi big ba sig zìnnká ri swau Shìdun á dirwá ni, wi-à hi shinnwá sùmpyànn, yurwá dwib.

4 Uwà-à hi wìr sig jà gbàinshìn nímá, ku sìn sig dirwá ma buká big sa sig ma zinariya, ma luulu, ma abànká ri ngìg tain tain. Ku pànn sig kofi-à big sa sig ma zinariya, bu àzingká mònn sig áni, í àyáiká ku sa sig.

5 Big ba sig zìnn-à yìr-à shi sig atàm n rag, “Babila finn swann ùwài, kùr mpìrká ri sa àyái, ma bu àbaiká shi sig á dunyaru.”

6 N myàng uwà-à níng hi wa pyann rìghing àsà mpìrká bu Shìdun, ma àsà mpìrká big gban sig jirà big dang kyann sig jir Yesu.

Barà ñ myàng ku àdòning, ñ sa mamaki wàni.

⁷ Wùn aswam-à níng bib mì rag, “Bu-à sa wù ri sa mamaki níng í jir kai rà? Má dinya wù yìr jir atàm-à á shinn uwà-à níng, kwonn ma wà á shinn wi-à swann sig ku, wi-à shinnwá sùmpyànn, yurwá dwib níng.

⁸ Wi-à à myàng sig níng, wàri níng ku shi sig ma yonki, ama tàma-à níng ku bàna. Kwá nann zu á shar-à ni jirà aku wu. Mpìrká á dunyaru ká big ba fig zinnbá á tarkada yonki bàna, tun sai-à Shìdun màmm sig dunyaru níng, bá myàng wi-à níng má sa mamaki. Wàri níng ku shi sig ma yonki, kwá shi nonn fig bàna, ama kwá mìr gbìb zu jakàng.

⁹ “Wàníng sái mpìr-à ma shi sig big yar í wà kwá yì byann. Shinn sùmpyànn káníng í shinnkwìnn sùmpyànnká uwà-à níng shi sig áni.

¹⁰ Big í kùr sùmpyànn tinn, kùr swana wu rìghing, ama í barà kùr zyun ri na kùrwá, kùr zyun bi fig ma bàna, kwa bi hing, kwá na kùrwá su títi nímá.

¹¹ Wi-à shi sig ma yonki níng, tàma-à níng ku bàna rag, ku í kùr-à wà wa awun-yin áyau kùr sùmpyànn káníng ni. Kwá zu bi má wu rìg.

¹² “Yur dwibká à myàng sig níng, í kùr dwib ká big shig fig ma bàna. Bá ya big

pyù abig na kùr awa ñzyun ma wi-à níng.

¹³ Kùr dwib káníng hi kyinnbá ñzyun, bá ya wi-à níng gbambá ma kùrbá.

¹⁴ Bá nu kànn ma Wùn Adùn-à, Wùn Adùn-à hi má gbam kan rìg big, ku ma mpìrká buwá, ká ku bar sig, n shig zu sig, ká ri bàg ku ma pìkyinn ñzyun. Ku í Shinn Lu mpìrká, ku í kùr mpìrká bidim pàr.”

¹⁵ I byar-à wùn aswam-à níng dinya mì rag, “Zàpìrká à myàng sig byar-à uwà àyái-à níng shi sig níng, í swai mpìr kim kim, í jànnká kim kim, í nu jir kim kim.

¹⁶ Yur dwibká à myàng sig níng ma wi-à níng, bá zib uwà àyái-à níng, má zìg rìg buká ku shi sig ma kàhi, má fim ku mìr áyonn, bá zwam wiwá má twìb swànn rìg ku ma pyìr.

¹⁷ Shìdun sa kùr dwib káníng a kyinnbá shi ñzyun, abig sa bu-à ku ri zìm. Big zìm n ya hing wi-à níng gbambá aku na kùr. Kwá na kùr sái wà buká Shìdun dang sig níng ma sa hing.

¹⁸ “Uwà-à à myàng sig níng í finn swann ùwài-à ri na kùr á shinn kùrká á dunyaru.”

18

Mpìrká Mà Finn Swann Babila Má Wa Shwìn Wàni

¹ Asim wàníng ñ myàng wùn aswam zyun ri wann zu bi mà wai. Ku shi sig ma gbam. Ayar zu bi mà byarwá ni n yar kà á dunyaru.

² I byar-à ku bar nài ngbam nímá n rag, “Ku kàng rìghing kànnfinn. Babila finn swann ùwài-à níng kàng rìghing kànnfinn. Ku kàng rìghing byar shu wàuká. Ku í àsàin-à bar kwonn sig wàuká bidim pàr. Ku ri bar kwonn ayinnbu bibaiká.

³ Mpìrká á jànnká ni bidim pàr sa hing àyái ma ku, kùrká á dunyaru sa hing àyái ma ku. Mpìr bàiká á dunyaru dìg bàì wàni á dò jir sunu bu-à bibaiká ku ri sa.”

⁴ I byar-à n fig nài jír zyun mà wai ri dang rag,
 “Aning zu bi, ning mpìrká bumí, aning dù mà byarwá ni,
 kada aning kà áyau bu bibaiwá ni bàna.
 Kada shwìn-à kwá wa níng ma dìg ning.

⁵ Bu bibaiwá ku sa sig níng yag fòr hing mà wai. Shìdun myàng hing bu-à bibaiká ku sa sig.

⁶ Aning sa pyann kàng ku àràg barà ku sa sig ning níng.

Aning wa ku bar swàmwá ku sa sig.

Shwìn-à ku ya sig ning, ning wa sig níng, aning ya kàng ku hár kàun pyànà.

⁷ Barà ku fig ya sig shinnwá àjwár àràg barà ku ri zìm níng, ning má aning ya ku shwìn.

Aning ya ku shwìn á jir shinn àjwár bu bibaiká ku fig sig.

Ku dang á kyinnwá ni rag, ku í kùr, ku í wà ki bàna, kwá bai fig kyinn bàna hár kinn kinn.

⁸ Jir wàníng shwìnwá má bi í àyúnn ñzyun.

Kwá bai kyinn, amor má gban ku, kwá wu ki.

Shìdun má sa abig twìb swànn rìg ku.

Shinn Luyí Shìdun àsàin-à ri wà ku kwonn níng, í mpìr-à shi sig ma gbam.”

⁹ Kùrká á dunyaru àsàinká sa sig àyái ma ku, n dìg sig bu-à kyinnbá ri zìm bidim pàr ma ku níng, bá kig mínn, má yan yán wàni sai-à ba myàng hing azunn pyìr-à ri swànn ku níng.

¹⁰ Bá sar pyunn ninonn nímá, bá shàr zinn shwìn-à kwá wa. Bá dang rag, “Wàníng í shwìn ùwài, wàníng í bu zinn ùwài! Babila finn swann ùwài-à níng, Shìdun ya rìghing wù shwìn ùwài nímá áyau awa ñzyun, ku sa abig twìb swànn rìg wù ma pyìr.”

¹¹ Mpìrká ri wann tafinn bu á jànn-à ni má kig mínn má bai kyinn dò jir shinnwá, jir kai bàna walai mpìr-à má wann rag buatibá.

¹² Buatiká hi í zinariya, ma azurfa, ma abànká shi sig ma bàì, ma luulu, ma jà sàsànká, ma jà kùr, ma jà siliki, ma jà gbàinshìn, ma bínká ri ning swìnn kim kim, ma buká big sa sig big bínká shi sig ma bàì wàni, ma buká big sa sig big nginn

támkwíná, ma àsháu pìpìr, ma buká big sa sig ma abàn,

¹³ ma kirfa, ma buká big ri sa yaji ma kàhi, ma tulare, ma mur, ma lubann, ma zàn inabi, ma byir, ma mig, ma alkama, ma nai, ma àdùn, ma vinn ma kekeká big ri sùr bàg á vinn, ma mpìr jìkwìnn big ká big ri wann káníng fàu.

¹⁴ Mpìr awann tafinn buká dinya swann Babila n rag, “Buká à sinn sig kyinnwú áni níng, big bai rìghing bidim pá. Bu bàiká à shi sig ma kàhi níng bai rìghing. Wá dìg fig rag big bàna.”

¹⁵ Mpìrká kàng sig mpìr bàì á jir buká big ri wann tafinn mà swann-à níng hi níng, bá sar pyunn ninonn nímá, jir kai bàna big ri shàr kada abig wa shwìn-à kwá wa níng. Bá kig mínn má wor awor dò jir finn swann-à níng.

¹⁶ Bá dang rag, “Finn swann-à níng má wa shwìn, kwá shàr zinn wàni. Ku ri wìr kyann já bàì ma já gbàinshìn, ma já kùr, ku ri sing kyann òr wá ma buká big sa sig ma zinariya, ma abànká shi sig ma bàì, ma luulu.

¹⁷ Bu bàì káníng bidim pá bai rìg áyau awa ñzyun á vù Babila ni.”

Agbam àsàinká ri myàng kwonn ma kòr-à níng, ma mpìrká ri kà áni, ma àsàinká ri ya, ma mpìrká ri wann tafinn bu mà nu zàpìr-à ni, big bidim pá big sar pyunn ninonn nímá,

¹⁸ big myàng azunn pyìr-à ri swànn Babila níng, big kig n dang rag, “Walai finn swann zyun-à fòr sig finn swann Babila.”

¹⁹ Big wìr avír á shinnbá ni, mì ri kig big ri bai pìkyinn, big ri ya jonn ki, mì ri dang rag, “Ayáa, àyáa, finn swann ùwài-à níng ri wa shwìn. Ku zyun-à mpìrká shi sig ma kòr níng, big kàng mpìr bàì dò jir buká ku shi sig ma kàhi. Ku bai rìghing áyau awa ñzyun.”

²⁰ Mpìrká mà wai, aning fig àjwár jir barà big sa sig ku àdòníng. Ning mpìrká bu Shìdun, ma yann aswamká bu Yesu ma mpìrká ri dang jir Shìdun aning fig àjwár, Shìdun gban rìghing ku jir buká ku sa sig níng níng.

²¹ I byar-à wùn aswam ùwài nímá mà wai wun nann zu abàn shi àràng wann bu wau, ku ta kà á zàpìr-à ni n dang rag, “Wàníng í barà bá vinn tafinn Babila finn swann ùwài-à níng áni. Mpìr má myàng fig rag finn swann-à hi bàna.

²² Mpìr má fig fig rag nài garya mà finn swann Babila bàna, bá fig fig nu jír mpìr bàna, bá fig fig nài shàm bàna, bá fig fig nài yur bàna. Bá dìg fig mpìr asa swàm á finn swann Babila bàna. Bá fig fig byar-à mpìr ri wau bu bàna.

²³ Mpìr má myàng fig rag byar-à pitila ri yar bàna. Mpìr má fig fig byar-à big ri sùr ban áyauwú ni bàna.

Mpìrká rì wann tafinn bu shi sig áyauwú ni í mpìrká rì kab sig mpìrká á dunyaru ma bàì. Mpìrká shi sig áyauwú ni sa hing subu, n tonn gban mpìrká á dunyaru bidim pàr.”

²⁴ Bu-à sa Shìdun ya mpìrká mà swann Babila shwìn níng, í jirà big gban sig mpìrká bu Shìdun, ma mpìrká rìi dang jir Shìdun mà finn swann-à níng hi ni, ká big gban sig á dunyaru.

19

¹ Asim wàníng ni ò fig nài jir bìr mpìr ri su wann bi mà wai ngbam níamá, nài jír-à hi ri dang rag, “Ayi swam yan Shìdun, ku í àsàin-à ri pinn wìm zu mpìr, ku í mpìr ùwài, ku í mpìr-à shi sig ma gban.

² Kwonnwá kwa wà bidim pàr ku ri wà á gbìb àjai, ma gbìb òsàn. Ku gban rìghing uwà àyái ùwài-à sa bai sig mpìrká á dunyaru ma àyáiwá ku ri sa níng. Shìdun ya ku shwìn, jir kai bàna ku gban rìghing mpìrká ri sa swàm Shìdun.”

³ Big gban jakàng nài gban mà wai n dang rag, “Ayi swam yan Shìdun, azunn pyìr-à ri swàn fin swann Babila níng má shi hár kinn kinn.”

⁴ Shun àgbam dìzyun agban yina káníng, ma bu yinaká shi sig ma yonki níng, big bìnn kir wann á jinn ni, n wib Shìdun, ku zyun-à ku shi sig á bushu kùr-à ni níng. Big dang rag, “Aku

shi àdòníng, ayi swam yan Shìdun.”

Yohanna Fig Jír á Shinn Buki Ban Wùn Adùn

⁵ Nài jír bi mà byar bushu kùr-à ni n dang rag, “Aning swam yan Shìdunyí, ning mpìrká buwá, níngká ri shàr ku, wùnshái ma àgbam bidim pàr.”

⁶ I byar-à ò fig bu zyun su àràg í bìr mpìr, su àràg í zàpìr ri bìnn ni, su àràg í shyù ri òng nài. Nài buká ò fig sig níng dang rag, “Ayi swam yan Shìdun. Shinn Luyí Shìdun Mpìr Uwài, ku í kùr.

⁷ Ayi sa àyán ma ayi fig àjwár, ayi swam yan ku, ku í mpìr ùwài. Su-à fòr hing wà Wùn Adùn-à níng má sir banwá. Amaryawá sa kinn rìghing shiri.

⁸ Big ya sig ku jà kyìkyàr zyun-à ri ngìg tain tain aku wìr.” (Jà kyìkyàr-à hi í swàm òsànká mpìrká bu Shìdun sa sig.)

⁹ Wùn aswam-à níng dinya mì rag, “A ba jír-à níng: Mpìrká big dwim bar sig big àbig ji buju buki ban Wùn Adùn-à níng, bá fig àjwár.” Wùn aswam-à níng dinya jakàng mì rag, “Wàníng í àjai, í jir Shìdun.”

¹⁰ N bìnn kir wann á pyànnwá ni jirà n wib ku, ama ku dinya mì rag, kada n wib ku bàna. Ku í mpìr asa swàm Shìdun àràg mì kwonn ma mpìrká bumí, ká pànn gban sig jir àjai-à Yesu dinya sig big. Shìdun í àsàin-à má wib.

Jir àjai-à Yesu dinya sig mpìrká níng, í bu-à ya sig mpìrká gbam abig dang kyann jir Shìdun.

Mpìr Zyun Nann Sig á Vinn Mìmìg

¹¹ N myàng waisháu pù finn ò myàng vinn mìmìg màhàn. Mpìr-à nann sig ku níng, zìnnwá big ri bar ku Mpìr Nsàn ma Mpìr-à ri Bàg Gbìb Ajai. Ku ri wà kwonn á gbìb òsàn, ku ri nu kànn.

¹² Zuwá shi sig àràg í anam pyìr, ku kàm sig bu kàm shinn nìnnàn nímá á shinnwá ni. Big ba sig zìnn á òrúwá ni, walai mpìr-à yì zìnn-à níng hi, sáí ku aw-inwá ni.

¹³ Já-à ku wìr sig á òrúwá ni íri àsà. Zìnnwá í “Jir Shìdun.”

¹⁴ Sojaká mà wai bàg ku ásim, big nann sig á vinn mìmìgká ni, big wìr sig já kyìkyàr mìmìg nímá.

¹⁵ Kafai jiji nímá zu á nuwá ni, í bu-à kwá gbam kan mpìrká á jànn-à ni ma kàhi. Kwá na kùr á shinnbá ni ma tun àsháu. Kwá ya mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna níng shwìn wàni, kwá sa àràg barà mpìr ri pinn zu zàn inabi, jir kai bàna Shìdun Mpìr Uwài ri nànn àgùnn ma mpìrká ri bàg fig ku bàna níng.

¹⁶ Big ba sig zìnn á jàwá ni n ba sig á saunwá ni, big ba sig rag, “Ku í kùr mpìrká na sig kùr, ku í Shinn Lu mpìrká shi sig shinn lu.”

¹⁷ I byar-à ò myàng wùn aswam Shìdun sar mà

àyúnn-à ni mà wai. Ku bar ayinnbuká ri pim kyann mà waisháu-à ni ma nài gbam n rag, “Aning kwonn bì í byar òzyun, aning bi ji buju òwài-à Shìdun ya sig ning.

¹⁸ Aning bi ma aning zwam wi òrú kùrká, aning zwam wi òrú kùr anu kànnká, aning zwam wi òrú anu kànnká, aning zwam wi vinnká, ma wi òrú mpìrká nann sig big, aning zwam wi òrú mpìrká bidim pá, fàuká ma ká í fàu bàna, wùnshái ma àgbam bidim pá.”

¹⁹ I byar-à ò myàng wi-à níng ma kùrká á dunyaru ma sojaká bubá kwonn í byar òzyun jirà abig nu kànn ma mpìr-à nann sig á vinn-à ni níng ma sojaká buwá.

²⁰ I byar-à big pànn rìg wi-à níng, kwonn ma mpìr-à gim sig òsàng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun, ku àsàin-à sa sig bu mamaki á pyànn wi-à ni níng. Mpìrká ta sig nomba zìnn wi-à níng, ma ká wib sig bu-à big mànn sig àràg wi-à níng, ku tonn gban sig káníng ma bu mamakiká ku sa sig. Wi-à níng ma mpìr-à gim sig òsàng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun níng, big ta kà rìghing big ma yonkibá mà shar pyìr-à ri swànn yù yù.

²¹ Kafai-à zu bì sig á nu mpìr-à nann sig á vinn-à ni níng, gib gban rìghing sojaká bigbá, ayinnbuká zwam wi òrú bar byar-à kyinnbá tib.

20

Buká Má Sa Ayau Ji Dubu Zyun

¹ I byar-à ò myàng wùn aswam Shìdun mà wai ri wann bi, ku pànn sig kúu bu nu shar òzwàun-à, n pànn sig anko ùwài níamá á vùwá ni.

² Ku pànn bushùwí-à níng zyun-à rì shi bab sig áni tun sai-à rì, zyun-à big ri bar Kùr Wàu kó Shaitan, wùn aswam-à níng pànn ku n sìr ku hár ji dubu zyun.

³ Wùn aswam-à níng ta kà ku mà shar-à ni, n kíg òim rìg nu shar-à, n nà bàg sig bu áni, àjirà bushùwí-à níng aku tonn gban rag mpìrká bàna, hár sái wà ma fòr hing ji dubu zyun. Wà ji dubu zyun ma wam hing, bá pù tafinn ku aku shi su títi níamá.

⁴ I byar-à ò myàng bushu kùrká, mpìrká shi sig áni níng, Shìdun ya sig big gban abig wà kwonn mpìrká. N myàng adìn mpìrká big rì gíb kìm sig shinnbá dò jirà big dang kyann sig jír àjai-à Yesu dinya sig big, ma jir Shìdun. Mpir káníng hi wib fig wi-à níng bàna, big wib fig bu-à big màm sig àràg wi-à níng bàna. Big ta fig nomba wi-à níng á munnpyànnbá ni bàna, ma á vùbá ni bàna. Big wìm kàng ma yonki n na kwonn kùr ma Kristi ji dubu zyun.

⁵ Wàníng í barà mpìrká wu sig níng, má dù nann zu jag ma áni. Ayau mpìrká wu sig níng, kádà níng big dù

nann zu kàng fig ma yonki bàna, sái wà ji dubu zyun-à níng wam zu ma rípyim.

⁶ Mpìrká shi sig áyau mpìrká ká má dù nann zu wà jijag níng bá fig àjwár wàni. Shìdun má sinn big á byar sísàn. Bá wu binn fig áni kàun pyàná bàna, bá shi mpìrká má twìb swànn ya Shìdun ma Kristi bu, bá na kùr ma ku hár ji dubu zyun.

Bá Ta Kà Shaitan á Pyìr

⁷ Wà ji dubu zyun ma wam zu rìghing, bá finn tafinn zu rìg Shaitan mà tonn fi-à ni.

⁸ Kwá zu má tonn gban mpìrká yam gáfinn sig á jànn-à ni, ká ri zib Shìdun. Zìnn jànn káníng hi í Goga ma Magoga. Shaitan má bar kwonn big í byar nzyun, jirà abig nu kànn, bá nànn wàni àràg í vun-à mà níng-à ni.

⁹ Big yam gáfinn á dun-yaru n sar kàng kwìb byar-à mpìrká bu Shìdun shi sig, ma finn swannká ku ri zìm. Ama pyìr wann bi mà wai, n swànn gban rig big.

¹⁰ I byar-à big ta kà rìg Shaitan àsàin-à tonn gban sig big níng mà shar pyìr yù yù-à ni, byar-à big ta kà sig wi-à níng ma mpìr-à gim sig òsáng rag ku í mpir adang kyann jir Shìdun níng. Bá wa shwìn màhàn fi ma àyúnn hár kinn kinn.

Barà Shìdun Má Wà Mpìrká Kwonn-à Wà Kinn Shinn

¹¹ I byar-à ò myàng bushu kùr ùwài mìmìg níamá, ma mpìr-à shi sig áni níng.

Jànn-à á jìnn ni ma waisháu dù rìg á pyànnwá ni, mpìr myàng fig rag big bàna.

¹² I byar-à ò myàng mpìrká wu sig níng, wùnshái ma àgbam bidim pàr sar sig mà pyànn bushu kùr-à ni. Big pù finn tarkadaká, big pù finn tarkada zyun, wà zyun-à í tarkada yonki. Big wà mpìrká kwonn á bar buká káníng sa sig, àràng barà shi sig á tarkadaká hi ni.

¹³ I byar-à zàpìrká zìg nann zu bi mpìrká wu sig áyaubá ni níng. Shar amìrká zìg nann zu bi mpìrká big jì sig áyaubá ni níng. Big wà mpìrká kwonn bar bu-à káníng sa sig.

¹⁴ I byar-à big zìg ki-à ri gban mpìr níng ma shar amir, n ta kà rìg á shar pyìr-à ni. Shar pyìr-à hi í ki-à wà mpìr má wu binn kàun pyànà.

¹⁵ Mpìrká ká big ba fig zìnnbá á tarkada yonki bàna níng, big ta kà rìghing big mà shar pyìr-à ni.

21

Yohanna Myàng Waisháu Apyú Ma Jànn Apyú

¹ I byar-à ò myàng waisháu àpyú ma jànn àpyú. Waisháu wà jijag ma jànn-à wà jijag níng, bab jànn rìghing. Zàpìrká bab jànn rìghing tinn.

² I byar-à ò myàng finn swann kyìkyàr wà í Urushalima àpyú níng, ri wann bi mà wai mà byar Shìdun, shi

samyib kinn rìghing àràng í amarya-à sùng sig òrúwá jìrà aku yag mà byar nuwá.

³ N fig nài jír ngbam níma ri dang mà byar bushu kùr-à ni rag, “Shìdun má shi ma mpìrká. Kwá shi ma big, bá shì mpìrká buwá. Shìdun ma shìnnwá kwá shi áyaubá ni, kwá shi Shìdunbá.

⁴ Kwá tùn wim rìg zàn mínnbá. Bá wu fig rag bàna, bá bai fig rag kyinn bàna, bá kig fig rag bàna, àwá má wa fig rag big bàna. Bu àkworká má jànn kà rìg.”

⁵ I byar-à mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng dang rag, tàma-à níng ku sa kó kai bidim pàr kàng rìghing àpyú. Ku dinya mì rag, “A ba wàníng, jír káníng í àjai, í jir bu jau bàna.”

⁶ I byar-à ku dinya mì rag, “Sa rìghing, mì í Alfa, mì í Omega, mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn. Mpìr-à ajor zàpìr ma ri gban ku, má ya ku pyú aku wa abinn zàpìr-à ri ya yonki. Kwá wa fig bàni bàna.

⁷ Mpìr-à ma gban kan hing Shaitan, bu-à kwá òg á byarmí ni í wàníng: Má shi Shìdunwá, kwá shi wùnmí.

⁸ Ama mpìrká ri shàr zinn wà bá bàg mì, ma mpìrká ngàng sig wà bá bir pìkyinn á byarmí ni, ma mpìrká ri sa bu-à bibai, ma mpìrká ri gban ki, ma mpìrká ri sa àyái, ma mpìrká ri sa subu, ma mpìrká ri sa buki, ma agim òsàngká bidim pàr, mpìr káníng má kà lu pyìr

yùyù. Wàníng í ki-à wà bá wu bìnn kàun pyàná.”

Yohanna Myàng Urushalima Apyú

⁹Yann aswam sùmpyànnká pànn sig tasa shwìn sùmpyànn ká kinn shinn níng, zyun áyau-à ni bi á byarmí ni n dinya mì rag, “A bi n tiya wù amarya, wà Adùn-à níng.”

¹⁰Awun Shìdun myàng kwonn ma mì, wùn aswam-à níng zìg yag mì mà shinn shinnkwìnn zyun ùwài níamá. Ku tiya mì Urushalima finn swann kyìkyàr ri wann bi mà byar Shìdun ni mà wai.

¹¹Awài Shìdun ri yar kà áni. Finn swann-à hi ri ngìg tain tain àràg í abàn zyun-à shi sig ma bàì wàni, shi àràg jasper, ri ngìg àràg abàn-à shi sig àràg adìn.

¹²Finn swann-à hi, big mi kàng kwìb sig áni ma dan kinn. Dan kinn-à hi sinn hing, n dù hing tinn. Gbà dán-à hi dwib agban pyàná. Yann aswam dwib agban pyàná í àsàinká ri myàng kwonn ma gbà dan káníng. Big ba sig zìnn swai mpìr dwib agban pyàná bu Israila á gbà dan káníng ni.

¹³Gbà dan káníng hi big gáfinn sig áni. Sara shi sig mà agunn àyúnn sànn kyùr, sara shi sig mà agunn àyúnn kamzau, sara shi sig agunn vìm nu, sara shi sig agunn vìm súr.

¹⁴Dan kinn-à big mi kàng kwìb sig finn swann-à níng ma kàhi níng, big jag síg

mìrwá ma abàn dwib agban pyàná. Big ba sig zìnn yann aswam dwib agban pyàná bu Wùn Adùn-à níng áni.

¹⁵Wùn aswam-à dang sig jír ma mì níng, ku pànn sig tun-à big ri màg bu ma kàhi wà big sa sig ma zinariya, ku pànn sig tun-à hi jirà aku màg finn swann-à ma gbà dán-à, ma dan kinn-à hi.

¹⁶Aya finn swann-à hi ma alórwá màg sig ábibir. Wùn aswam-à níng màg finn swann-à hi ma tun-à big ri màg bu ma kàhi, alórwá fòr hing mel dubu zyun ma dari swana, ayáwá ma adù-à àdòníng tinn.

¹⁷Wùn aswam-à níng hi màg dan kinn-à hi tinn, adù-à fòr hing dab vù 144, wato àràg bar tun-à ku màg sig ma kàhi.

¹⁸Dan kinn-à hi big mi sig ma jasper, finn swann-à hi big mi sig ma zinariya kyìkyàr níamá, kyàr shi níamá àràg adìn.

¹⁹Big jag sig mìr kinn-à ma swai abàn kim kim. Abàn-à big sinn jag sig mà jinn ni í jasper, wà wa pyàná í safaya, wà wa sara í agat, wà wa yina í emeral,

²⁰wa wà swana í onikis, wà wa sùnnjin í karniliyan, wà wa sùmpyànn í kirisolat, wà wa awunyìn í beril, wà wa ajunndúbi í tafaz, wà wa dwib í kirisofaras, wà wa dwib agban zyun í jasin, wà wa dwib agban pyàná í amisisti.

²¹Gbà dan dwib agban pyàná káníng í luulu dwib

agban pyàna, kó wane gbà dan big sa sig ma luulu akunn zyun. Gbìb-à á finn swann-à níng hi big sa sig ma zinariya, kyàr shi níma àràg adìn.

²² N myàng fig tonn byar-à bá wib Shìdun ma finn swann-à ni bàna, jir kai bàna Shinn Luyí Shìdun Mpìr Uwài, ku ma shinnwá ku í tonn-à hi, kwonn ma Wùn Adùn-à níng.

²³ Finn swann-à hi ri yàn fig àyúnn aku yar màhàn bàna, ri yàn fig sònn aku yar màhàn bàna tinn, jir kai bàna awài Shìdun í bu-à ri yar màhàn. Pitila-à ri swann màhàn í Wùn Adùn-à níng.

²⁴ Mpìrká má kyann kyonn áyau àyarwá ni. Kùrká á dunyaru má zìg kà yag bu bàiká big shi sig mà kàhi mà finn swann-à hi ni.

²⁵ Nkyun gbà dánká má shi àyor, bá kìg òm fig bàna, jir kai bàna fi má sir fig màhàn bàna.

²⁶ Mpìrká má zìg yag kwonn ma bu bàiká big shi sig ma kàhi, bá zìg kà yag mà finn swann-à hi ni.

²⁷ Bu jín má kà fig mà finn swann-à hi ni bàna, mpìr-à ma ri sa bu zunái, kó ku ma ri gim òsáng, kwá kà fig màhàn bàna. Mpìrká má kà mà finn swann-à níng hi íri ká big ba sig zìnnbá á tarkada yonki.

22

¹ Wùn aswam-à níng tìya mì zàpìr-à ri ya yonki, ri ngìg tain tain ri binn zu bi

mà byar bushu Shìdun ma Wùn Adùn-à níng.

² Zàpìr-à hi ri binn yag áyau gbìb-à mà finn swann-à ni. Kur zàpìr-à bidim pàr, bínká ri ya yonki shi sig màhàn, wà ri wan awan kàun dwib agban pyàna á ji, áyau sònn ri wan awan kàun zyun. Jìwá í bu-à ri dàb gban mpìrká.

³ Bu-à Shìdun ma ya sig ku nài ya, bá myàng fig bu-à níng hi mà finn swann-à hi ni bàna.

Bushu Shìdun ma Wùn Adùn-à níng má shi mà finn swann-à hi ni. Mpìrká sa sig swàmwá má wib ku.

⁴ Mpìr káníng hi má myàng ku, bá ba zìnnwá á munnpyànn mpìr káníng hi ni.

⁵ Byar-à níng hi fi má sir fig bàna, bá yàn fig pitila bàna, bá yàn fig àyúnn bàna, jir kai bàna Shinn Luyí Shìdun í àsàin-à má shi àyarbá. Bá na kùr hár kinn kinn.

Yesu Dang Rag Kwá Kàng Bi

⁶ I byar-à wùn aswam-à níng dinya mì rag, “Jír-à níng í jir àjai, í jir jau bàna. Shinn Luyí Shìdun àsàin-à ri ya mpìrká ri dang kyann jìrwá Awunwá níng, ku swam bi sig wùn aswamwá jìrà a wàníng tìya mpìrká ri sa swàmwá bu-à má sa tàma tàma-à níng.”

⁷ Yesu ri dang rag, “Aning fig. Mì ri bi tàma tàma-à níng. Mpìrká ri wib jir

Shìdun-à shi sig á tarkada-à níng ni níng, bá fig àjwár.”

8 Mì Yohanna, ò fig hing bu káníng, ò myàng hing ma zumí. Asai-à ò fig kinn rìghing, n myàng kinn rìghing bu káníng, ò binn kir wann á pyànn wùn aswam-à tiya sig mì bu káníng, mì ri zìm ò wib ku.

9 Ama ku dinya mì rag, “Kada á wib mì bàna, mì má mì í mpìr asa swàm Shìdun àràg wù ma wunzàwú big, ká ri dang jir Shìdun, ma mpìrká ri wib jír-à shi sig á tarkada-à níng ni. Mpìr-à wá wib bàna, á wib Shìdun.”

10 Wùn aswam-à níng dinya mì rag, “Jír-à Shìdun dinya sig wù rag á ba á tarkada-à ni níng, kada á tàmm bàna, jir kai bàna su-à fòr hing wà bu káníng má sa.

11 Mpìr-à ma ri sa bu bibai aku shi á wà sísa. Mpìr-à ma ri sa bu jín, aku shi á wà sísa. Mpìr-à ma ri sa bu-à òsàn aku shi á wà sísa. Mpìr-à ma í mpìr kyikyàr aku shi shu kyikyàr.”

12 Yesu dang rag, “Aning fig, mì ri bi tàma tàma-à níng, má bi má ya kó ni ladawá á bar swàmmwá ku sa sig.

13 Mì í Alfa, mì í Omega. Mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn.”

14 Mpìrká tu kyàr sig jàbá n shi sig ma pyù-à bá jì awan bín-à ri ya yonki, má kà á gbà dan finn swann-à ni níng, bá fig àjwár.

15 Ama mpìrká má shi mà kur finn swann-à ni mà myann níng, í ká ri sa bu-à bibai, ma mpìrká ri sa subu, ma mpìrká ri sa àyái, ma mpìrká ri gban ki, ma mpìrká ri sa buki, ma mpìrká ri gim òsàng á jírba big ri dang ma swàmbá big ri sa.

16 “Mì Yesu, ò swam bi sig wùn aswammí aku dinya níng jír káníng á byarká ning ri kwonn shinn. Mì í wùn ada Dawuda, mì í asuswir byar kyàr zyun-à ri yar wàni.”

17 Awun Shìdun ma amarya Yesu ri dang rag, “A bi.”

Mpìr-à ma fig hing wàníng, ku má aku dang rag, “A bi.”

Mpìr-à ajor zàpìr ma ri gban ku, aku bi, ma aku zìg zàpìr-à ri ya yonki níng átai, wà ku ma ri zìm.

Jír-à Wà Kinn Shinn Wà Yohanna Ba Sig

18 Mì Yohanna, mì ri twìb kó ni byur á shinn jír-à Shìdun dinya sig mì ò ba sig á tarkada-à níng ni, mpìr-à ma swàb kà hing bu zyun á shinn-à ni, Shìdun má ya ku shwìnká big dang sig áyau tarkada-à níng ni.

19 Mpìr-à ma zìg zu hing bu zyun á jir Shìdun wà shi sig áyau tarkada-à níng ni, Shìdun má ya fig ku awan bín-à ri ya yonki wà big dang sig áyau tarkada-à níng ni níng bàna, mpìr-à níng hi má kà fig mà finn swann kyikyàr-à big dang

sig á tarkada-à níng ni níng bàna.

²⁰ Yesu Kristi, àsàin-à dang sig rag jír káníng í àjai níng, ku rag, “Mì ri bi kíni.”

Aku shi àdòníng. Shinn Luyí Yesu, á bi.

²¹ Asàn Shinn Luyí Yesu aku shi ma mpìrká ri bàg ku bidìm pár. Aku shi àdòníng.